

56
ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Σειρά έργων γραφέντων ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ συγχρονοῦ πολιτισμοῦ
καὶ τῶν τελευταίων προόδων τῶν τεχνῶν καὶ ἐπιστημῶν.

CESARE LOMBROSO

Ο ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΑΣ
ΑΝΘΡΩΠΟΣ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ

ΜΠΑΠ. ΜΗ ΑΝΝΙΝΟΥ

ΤΟΜΟΣ Α΄.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΜΙΧ. Γ. ΣΑΛΙΒΕΡΟΥ

ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ 146—ΦΑΛΗΡΟΥ 30-32

110

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ Π.Ε.Κ. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ
Γεν. αριθ. 7509
Κατηγορία 57
Ειδ. αριθ. 56

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Π.Ε.Κ. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ
Αριθμ. 3/1359

ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Σειρά έργων γραφέντων επί τη βάσει του συγχρόνου πολιτισμού και των
τελευταίων προόδων των τεχνών και επιστημών

CESARE LOMBROSO

259

Ο ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΑΣ
ΑΝΘΡΩΠΟΣ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ
ΜΠΑΜΠΗ ΑΝΝΙΝΟΥ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΠΑΙΔΑΓ. ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ
ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ
Αριθ. 10,285

ΤΟΜΟΣ Α΄

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ
ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ
Γεν. αριθ. 157
Κατηγορία 215
Πιδ. αριθ. 215

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΕΚΔΟΤΗΣ: ΧΡΗΣΤΟΣ Δ. ΦΕΞΗΣ
ΟΔΟΣ ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ 10
1925

Σ 62 62
77 81
78 84

BIBLIΟΘΗΚΗ
ΔΙΔΑΣΚΑΛΕΙΟΥ ΠΡΑΚΛΕΙΟΥ
Αριθ. αυθ. 56
Κατηγ. *Κέντρο Παιδαγωγική*
ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ἡ ἐπίδρασις τῶν θεωριῶν καὶ γενικῶς τῶν ἔργων τοῦ Λομπρόζο ἐπὶ τῆς συγχρόνου σκέψεως ὑπῆρξεν ἰσχυρὰ καὶ ἀναμφισβήτητος. Ἡ ψυχιατρικὴ ἢ ψυχολογία, ἢ ἠθικὴ καὶ ἢ ἐγκληματολογία ἠσχολήθησαν μὲ τὰς θεωρίας αὐτάς, αἱ ὁποῖα ἀφορμώμεναι ἀπὸ τῆς βιολογίας, βασισμέναι εἰς τὴν κληρονομικότητα καὶ εἰδικῶς ἐφαρμόζουσαι τὴν νευρολογίαν ἐπὶ τῆς κοινωνιολογίας ἐφθασαν εἰς τολμηρὰ συμπεράσματα περὶ ἐγκλήματος καὶ ποινῆς, περὶ εὐφυΐας καὶ ἠθικῆς.— Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι ἄλλοι πρὸ τοῦ Λομπρόζο ἐξέθηκον τοιαύτας ἀντιλήψεις, ἀλλ' ὅμως πρῶτος αὐτὸς τὰς ἐ συστηματοποίησε καὶ τὰς ἀνήγαγεν εἰς γενικότητας ὑπὸ μορφὴν ἐπιστημονικὴν.

Ἡ σκέψις του, ἀπορρέουσα ἀπὸ φυσιολογικὰς ἐν μέρει καὶ στατιστικὰς τὸ πλεῖστον παρατηρήσεις, ἐδράζεται ἐπὶ τοῦ φυσιολογικοῦ δεδομένου ὅτι εἶνε ἄμεσος ἢ σχέσις τῶν σωματικῶν λειτουργειῶν πρὸς τὰς ψυχικὰς ἐκδηλώσεις. Κάθε τι τοῦ φανερώμεναι εἴτε ὡς ῥοτὴ τῆς ψυχῆς εἴτε ὡς ιδιότης τοῦ χαρακτῆρας εἶνε ἀποτέλεσμα τῆς σωματικῆς προδιαθέσεως καὶ καταστάσεως. Τὸ ἀξίωμα τοῦτο, κατ' ἀρχὴν ὀρθόν—ἐὰν καὶ ἐφ' ὅσον ὑπεροσεῖται ὡς σωματικὴ κατάστασις τὸ σύνολον τῶν λειτουργιῶν τοῦ ὄργανισμοῦ, ἤτοι καὶ ἐκείνων ὅσαι μένουσι ἀπροοδίστοι ἀκόμη καὶ ἀνεξερεύνητοι—τὸ ἔδρασε ὁ Λομπρόζο ὡς βάσιν τῶν θεωριῶν του λαμβάνων ὑπ' ὄψιν μόνον τὰς γνωστὰς λειτουργίας τοῦ ἀνθρώπινου ὄργανισμοῦ καὶ τὰς σχετικὰς τῆς φυσιολογίας παρατηρήσεις καὶ ὑποθέσεις. Δεχόμενος δὲ ὡς ἐντελῶς ἐξηκριβωμένους καὶ ἐπαρκεῖς τοὺς λεγομένους νόμους τῆς κληρονομικότητος, φθάνει εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι καθε εἰδικὴ ἐκδήλωσις τῆς σκέψεως ἢ τῆς ἐνεργείας, καλὴ ἢ κακὴ (δημιουργικὴ εὐφυΐα καθὼς καὶ ἐγκληματικότης), εἶνε ἀποτέλεσμα διατροφῆς τοῦ ὄργανισμοῦ ἀπὸ κληρονομικότητα.

Αἱ ἠθικαί, ἰδιαίτερος αἱ ποινικαί, γενικῶς δὲ αἱ κοινωνιολογικαὶ ἀρχαί, ὅσαι προκύπτουν ἀπὸ τὴν θεωρίαν αὐτὴν, εἶνε φανεραί. Ὁ ἐγκληματίας, πλὴν ἐλαχίστων ἐξαιρέσεων, εἶνε ἄρρωστος καὶ μάλιστα εἶνε ἀθεράπευτος, διότι ἔχει διαστροφὰς τοῦ ὄργανισμοῦ του ὀξείας ἀπὸ κληρονομικότητα. Ὡστε οὔτε εὐθύνην ἀπ' αὐτὸν προσωπικῶς πρέπει νὰ ζητήσωμεν διὰ τὸ ἐγκλημα, οὔτε εἰς τὴν θεραπείαν του πρέπει ν' ἀποβλέπωμεν διὰ τῆς ποινῆς. Τοιοῦτοτρόπως αἰτιολογία τῆς ποινῆς ἀπομένει μόνον ἢ φροντίς.

πῶς εἰς τὸ ἐξῆς νὰ ἐμποδίσωμεν τὸν ἐγκληματιὰν ἀπὸ τοῦ νὰ εἶνε βλαβερός. Συνάμα δὲ πρέπει ν' ἀσκήσωμεν τὴν λεγομένην *προληπτικὴν* ἐπέμβασιν τοῦ νόμου, ἥτοι τὸν περιορισμὸν ἐκείνου, ὁ ὁποῖος ὀφείλει πρὸς ἐγκλημα.

Αἱ ιδέαι τοῦ Λομπρόζο ἐπολημύθησαν ἀπὸ πολλοὺς βιολόγους ἐπιστήμονας καὶ θεωρητικοὺς ποινικολόγους. Ἄλλ' ὁ ἴδιος συμπληρῶν τὸ ἔργον του, ἀπολογούμενος καὶ ἐπεξηγῶν εἰς τὸν πρόλογον τῆς τελευταίας Γ' ἐκδόσεως, ἐκ τῆς ὁποίας ἡ παρούσα μετὰφρασις, γράφει :

«Ἐπιτίθενται ἐναντίον μου ὄχι ὀλίγοι νομομαθεῖς, κακίζοντές με ὅτι ὑποβιβάζω τὸ ποινικὸν δίκαιον εἰς ἀπλοῦν κεφάλαιον τῆς ψυχιατρίας καὶ ἀναστατῶ ὀλόκληρον τὸ ποινικὸν καὶ σωφρονιστικὸν σύστημα. Τὸ τοιοῦτον ἀληθεύει μόνον ἐπ' ἐλάχιστον καθότι ὡς πρὸς μὲν τοὺς ἐκ περιστάσεως ἐγκληματίας δὲν ἐξερχόμεθα τοῦ κύκλου τῶν κοινῶν νόμων καὶ δὲν ἀπαιτεῖται ἄλλο παρὰ μεγαλυτέρα ἐπέκτασις τῶν προληπτικῶν μέσων. Ὡς πρὸς δὲ τοὺς ἐκ γενετῆς ἐγκληματίας οἱ νόμοι δὲν μεταβάλλονται παρὰ ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς μεγαλυτέρας κοινωνικῆς ἀσφαλείας διὰ τοῦ διηνεκοῦς περιορισμοῦ, ὅστις μόνον κατ' ὄνομα δὲν θὰ ἦτο φυλάκισις.

»Ὁ λαὸς ἤδη ἀπ' αἰῶνων πολλῶν παρετήρησε τὸ ἀδιόρθωτον τῶν κακοποιῶν καὶ ἰδίως τῶν κλεπτῶν καὶ τῶν ἐντελῆ ἀχρηστῶν τῶν φυλακῶν, καὶ τοῦτο δέον νὰ σημειωθῆ καὶ ν' ἀντιταχθῆ κατὰ τῶν διατεινομένων ὅτι τὰ ἡμέτερα συμπεράσματα ἀντίκεινται εἰς τὴν κοινὴν συνείδησιν.

«Ἐπίσης οὐδόλως εἶνε νέαι αἱ ἐκ τῶν πρακτικῶς ἐφαρμοσθεισῶν ἡμετέρων θεωριῶν φανεῖσαι μᾶλλον τολμηραί. Ὁ Βαλέσιος ἀναφέρει ἔδικτον μεσαιωνικὸν θεσπίζον ὅτι ἐν περιπτώσει ὑπονοίας ἐπὶ δύο ἀτόμων χωριστὰ ὁ δυσμορφώτερος τῶν δύο καὶ τυπεβάλλετο εἰς τὰ βασανιστήρια. Ἐν τῇ Ἁγίᾳ Γραφῇ μνημονεύεται καὶ τιμωρεῖται μάλιστα διὰ θανάτου ὁ ἐκ γενετῆς ἐγκληματίας ὁ δὲ Σόλων διὰ τοῦ Δεκτηρίου (;) ἐφεύρε τὸ πρῶτον προληπτικὸν τῆς κοινωνίας μέσον κατὰ τῶν βιασμῶν καὶ τῆς παιδεραστίας.

«Χαίρω ὅμως ἐν μέρει διὰ τὴν ἀπευθυνομένην ἐναντίον μου κατηγορίαν αὐτὴν ἐπὶ ἐπαναστατικῶ δῆθεν πνεύματι, διότι ἀπροσμάχητος μὲ προασπίζει ἀπὸ ἄλλης ἀπευθυνομένης ἐναντίον ὑπὸ ὄχι ὀλίγων, ὅτι δῆθεν εἰς τὰ τελευταῖα συμπεράσματά μου (περὶ τῆς ἀνάγκης τοῦ ἐγκλήματος καὶ τῆς ποινικῆς συνηγορίας) ἐξέθιψα θεωρίαν παλαιωμένην . . . τοῦλάχιστον μὴ οὐσαν πλέον ἐν χρήσει.

»Πλὴν εἰς τὰς σοβαρὰς ταύτας παρατηρήσεις τὰς γενομένας

ὑπὸ σοβαρῶν ἐπιστημόνων, ἔτεροι, πολὺ κατώτεροι ἐκείνων καὶ περὶ τὴν μάθησιν καὶ τὴν χρησότητα, προσέθηκε καὶ τὴν ἐξῆς, ἡ ὁποία, μολονότι ἀνώνυμος καὶ ἀσαφής καὶ ἀόριστος καὶ ὀλιγωτέρον ἀξία συζητήσεως, ἀποβαίνει ὅμως ἡ ἐπιβλαβεστάτη πασῶν, τὴν ἀντίρρησην, ὡς τὴν ἀποκαλῶ, τοῦ θρύλου :

»Ὁ θρύλος διατείνεται ὅτι διὰ τῶν μελετῶν τούτων ἐπιδιώκεται ἡ κατάργησις τοῦ Ποινικοῦ Νόμου, ἡ ἀπελευθέρωσις πάντων τῶν φανύλων καὶ ἡ ὑπονόμισις τῆς ἀνθρωπίνης ἐλευθερίας.

«Τίς ὅμως δὲν βλέπει ὅτις ἐὰν ἡμεῖς ἀφ' ἐνὸς ἐλαττώνομεν τὴν εὐθύνην τοῦ ἀτόμου, ὑποκαθιστῶμεν αὐτὴν διὰ τῆς εὐθύνης τῆς κοινωνίας, ἡ ὁποία εἶνε πολὺ μᾶλλον ἀπαιτητικὴ καὶ αὐστηρά. Ἐὰν ἐλαττώνομεν τὴν εὐθύνην ομάδος τινὸς ἐγκληματιῶν, δὲν θέλομεν διὰ τοῦτου νὰ ἐλαφρύνωμεν τὴν θέσιν αὐτῶν, ἀλλ' ἀπεναντίας νὰ καταστήσωμεν συνεχέστερον τὸν περιορισμὸν, τὸν ὁποῖον ἡ κοινωνία ἐκ σεβασμοῦ πρὸς θεωρητικὰ δόγματα διακόπτει ἀλλ' ἐπὶ ἰδίῳ κινδύνῳ παραδεχομένη ἐνίοτε, ἀλλὰ μὲ πολλὴν ἀβεβαιότητα, ἀταξίαν καὶ ἀδικίαν, ποιάν τινά ἀτελῆ συνέχαιαν τῆς ποινῆς ὑπὸ τῶν τύπων τῆς ἐπιβλέψεως καὶ τῆς καταναγκαστικῆς ἐν ὀριζομένῳ τόπῳ διαμονῆς, μέτρων ἡμιστά τελεσφόρων καὶ δραστηκῶν, διὰ τῶν ὁποίων ὅμως ἀρέσκειται νὰ πιστεῖται ὅτι ἐπιτυχῶς χάνει τὴν ἀσφάλειαν, τὴν ὁποίαν δὲν παρέχονται εἰς αὐτὴν οἱ νόμοι.

»Διὰ τῶν νέων μέτρων θὰ ἐκλείψῃ ἀληθῶς ὑπὸ τῆς ποινῆς ἡ ἀτιμωσις ἀλλὰ ταύτην οὐδ' οἱ ἡμέτεροι νομολόγοι παραδέχονται ὡς ἀναγκαίαν, θεωροῦντες αὐτὴν ὡς ἀταβιστικὴν μεταμόρφωσιν, ὡς λείψανον τῆς παλαιᾶς ἐκδικήσεως, ἥτις ἡμέρα τῆ ἡμέρα ἐκλείπει. Τίς δύναται νὰ παραβέβῃ τόσα ὀφελήματα ἐπὶ μόνῳ τῶ λόγῳ ὅπως δικαιολογηθῆ αἰσθημα τὸσον ἀπεχθές ; Τίς δὲν συνασθάνεται ὅτι τὸ εὐαγγέλιον τῶν ἡμετέρων χρόνων ἐγκείτε εἰς τὸ ἀξίωμα : Τὰ πάντα εἶδέναι καὶ τὰ πάντα συγχωρεῖν ;

»Ὡς πρὸς τὸ παράδειγμα δέ, πλὴν τοῦ ὅτι τὸ τοιοῦτο θὰ παραμένῃ, καθότι ὁ διαρκὴς περιορισμὸς εἶνέ τι λίαν ἀλγεινόν, τίς ἀφ' ἑτέρου ἀγνοεῖ ὅτι δὲν εἶνε αὐτὸ ὁ κύριος σκοπὸς τῆς ποινῆς ;

»Εἶνε ἀληθέστατον ὅτι ἀναγνωρίζομένης τῆς ταυτότητος μετὰ τὸ ἠθικὸν φρενοβλαβοῦς καὶ τοῦ ἐκ γενετῆς ἐγκληματίου, καὶ ἀναγνωρίζομένης τῆς ὑπάρξεως τῶν ἡμιπαραφρόνων (mattoidi), μονομανιῶν τινῶν καὶ μανιῶν συστηματικῶν δύνανται τις εὐλόγως ὀπωσθήποτε νὰ παραδεχθῆ ὅτι δι' ἐκείνων, ὁ ὁποῖος βασίζει τὸ κολάσιμον τοῦ πταίστου ἐπὶ τῆς ἐλευθέρου βουλήσεως ἢ πραγματογνώμων εἶνε ἰκανὸς νὰ παραλύσῃ τὸ ἔργον τῆς δικαιο-

σύνης, χαρακτηρίζων ὡς ἀσθενῆ ἐκεῖνον, ὃν οἱ ἄλλοι θεωροῦσιν ὡς ἐγκληματίαν.

Ἡ τοιαύτη ἀπολογία τοῦ Λομπρόζο ἀρκεῖ νὰ καταδείξει τὴν εὐρύτητα τῶν συμπερασμάτων τῆς θεωρίας του, ἢ ὅποια, παρ' ὅλα τὰ τυχόν παράτολμα, ἔχει καὶ θὰ ἔχει ἀκόμη εὐρὴ στάδιον θεωρητικῆς ὠφελείας καὶ πρακτικῆς ἐφαρμογῆς εἰς τὴν παθολογίαν καὶ ἰδίως εἰς τὴν ψυχιατρικὴν, μάλιστα δὲ εἰς τὴν κοινωνιολογίαν, ὥστε ἡ γνώσις αὐτῆς νὰ εἶνε μάλιστα δὲ εἰς τὴν κοινωνιολογίαν, ὥστε ἡ γνώσις αὐτῆς νὰ εἶνε ἀπαραίτητος εἰς κάθε ἱατρόν, δικηγόρον καὶ γενικώτερον εἰς κάθε ἀνεπτυγμένον.

Ἡ φιλολογικὴ ἀξία τοῦ μετάφραζομένου ἔργου τὸ καθιστᾷ ιδιαίτερος εὐχάριστον καὶ προσιτόν. Διότι ἐξαιρετικῶς εἰς αὐτὸ ὁ Λομπρόζο ἀπέδειξεν ἰσχυρὸν συγγραφικὸν ἄλαντον ἀφηγήσεως καὶ καθαρᾶς διατυπώσεως τῶν ἰδεῶν του. Πολυμάθεια ἐρευνητικότης, ἐπιτηδειότης ταξιτυπώσεως τῶν ἰδεῶν του. Πολυμάθεια, ἐρευνητικότης, ἐπιτηδειότης ταξινομήσεως, ἱκανότης συζητικῆ καὶ προσπάθεια γενικοποιήσεως χαρακτηρίζουν τὴν διήκουσαν ἀνὰ τὸ ἔργον τοῦτο σκέψιν, ἢ ὅποια ἡρμονισμένη μετὰ τὸ κοινὸν ἐπιστημονικὸν περιβάλλον ἐξακολουθεῖ νὰ ἔχη—ὡς εἴπομεν—δυνάτην ἀπήχησιν καὶ ὑπὸ θεωρητικὴν καὶ ὑπὸ πρακτικὴν ἔποψιν.

I. Z

ΜΕΡΟΣ Α.

ΕΜΒΡΥΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

ΤΟ ΕΓΚΛΗΜΑ ΚΑΙ ΟΙ ΚΑΤΩΤΕΡΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ

Α΄

Τὰ φαινόμενα τοῦ ἐγκλήματος παρὰ τοῖς φυτοῖς

καὶ τοῖς ζώοις.

§ 1.—'Αφ' ὅτου ὁ Espinas ἐφήρμοσε τὴν μελέτην τῆς ζωολογίας εἰς τὰς κοινωνιολογικὰς ἐπιστήμας καὶ ὁ Cognetti εἰς τὰς οἰκονομικὰς καὶ ὁ Houzeau εἰς τὰς ψυχολογικὰς, ἐπόμενον ἦτο δῆλος καὶ ἡ νέα ποινικὴ σχολή, ἢ τόσον ἐγκύπτουσα εἰς τὰς νεωτέρας περὶ ἐξελίξεως μελέτας, προσπαθήσῃ νὰ ἐφαρμόσῃ αὐτὰς εἰς τὴν ἐγκληματολογικὴν ἀνθρωπολογίαν καὶ ἐπιχειρήσῃ μάλιστα νὰ τὰς καταστήσῃ τὸ κύριον αὐτῆς θεμέλιον. Καὶ ὄντως τὸ περὶ τοῦτο δοκίμιον ἐμοῦ ἐπηκολούθησεν εὐθύς ἕτερον, τοῦ Lacassagne, καὶ μία μελέτη, ἢ ὅποια δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς πλήρης, τοῦ Ferri.

Οἱ παλαιοὶ νομολόγοι ὁμιλοῦσι περὶ θείας καὶ αἰωνίας δικαιοσύνης, σχεδὸν ἐγγενοῦς ἐν τῇ φύσει· ἀν ὅμως ρίψωμεν βλέμμα ἐπὶ τῶν φυσικῶν φαινομένων παρατηροῦμεν ὅτι αἱ πράξεις αἱ θεωρούμεναι ὑφ' ἡμῶν ὡς αἱ μᾶλλον ἐγκληματικαὶ εἶνε αἱ μᾶλλον φυσικαί· τόσον διαδεδομένα καὶ συχνὰ εἶνε παρὰ τοῖς διαφόροις ζώοις καὶ παρ' αὐτοῖς τοῖς φυτοῖς, παριστώσαι, ὅπως

εὐστόχως λέγει ὁ Ρενάν, «τὴν φύσιν παραδείγμα τῆς ἀνηλεεστάτης ἀναισθησίας καὶ τῆς μεγίστης ἀνηθικότητος».

Τίς ἄγνοεῖ τὰς λαμπρὰς μελέτας, ἃς μετὰ τὸν Δαρβίνον ὁ Drude, ὁ Kohm, οἱ Rees καὶ Will ἐποίησαν ἐπὶ τῶν ἔντομο-βόρων φυτῶν, καὶ δὴ ἐπὶ 11 εἰδῶν Δροσερωδῶν, 4 Σαρακηνωδῶν, 5 Νηπενθωδῶν, 11 Οὐτρικολαρίων καὶ ἐπὶ τοῦ **Κεφαλιωτοῦ τοῦ κυσιώδους**, ἅτινα διαπράττουσιν ἀληθεῖς φόνους ἔντομων; Ὅσαυτὸς ἐπὶ παραδείγματι ἔντομόν τι, ὅσον μικρὸν καὶ ἂν εἶνε, ἔστω καὶ ἴσον τὸν ὄγκον πρὸς τὸ $1/124$ τοῦ χιλιοστοῦ τοῦ κόκκου, σταματᾷ ἐπὶ τοῦ δίσκου τῶν φύλλων Δροσερᾶς τινος (φαίνεται δὲ ὅτι τοῦτο οὐχὶ πάντοτε συμβαίνει τυχαίως, ἀλλ' ὅτι τὸ προσελκύνουσιν αἱ ὁσμαι ἔκκρισεων τινων τῶν φύλλων), ἀμέσως συλλαμβάνεται ὡσεὶ κολημένον δι' ἴσου, πιεζόμενον ὑπὸ τῶν πολυαριθμῶν κεραϊῶν, ἔξ ὧν ὑπάρχουσι 192 περίπου ἐν ἑκάστῳ φύλλῳ, αἵτινες ἐκπίπτουν κατ' αὐτοῦ ἐντὸς 10 δευτερολέπτων καὶ φθάνουσιν εἰς τὸ κέντρον τοῦ φύλλου ἐντὸς μιᾶς καὶ ἡμισείας ὥρας, δὲν ἐγειρόνται δὲ εἰμὴ ἀφοῦ τὸ θῦμα νεκρωθῆ καὶ ἐν μέρει χωνευθῆ, χάρις εἰς ὃξυ τι καὶ εἰς ζύμην ἀνάλογον πρὸς τὴν ἡμετέραν πεψίνην, ἐκκρινόμενον ἀφθόνως ὑπὸ τῶν ἀδένων τῶν ἑπενεργούντων ἐπὶ τῶν πλησίον καὶ τῶν πέριξ κεραϊῶν μετὰ κινήσεως ὁμοίας, καθὰ δοξάζει ὁ Δαρβίνος, πρὸς τὴν ἀντανεκλαστικὴν κίνησιν τῶν ζώων.

Ὅτε τὸ ἔντομον σταματᾷ ἐπὶ σημείου τινὸς τοῦ δίσκου, αἱ πέριξ κεραῖαι κινετοῦνται πᾶσαι πρὸς τὸ σημεῖον τοῦ ἑρεθισμοῦ ὁποῦδήποτε καὶ ἂν εὐρίσκειται, ἢ κινητήριος ὄθησις διαδιδομένη ἀπὸ ἑνὸς ἢ πλείονων ἀδένων διατρέχει τὸν δίσκον, φθάνει μέχρι τῆς βάσεως τῶν πλησιοχώρων κεραϊῶν, ἐπενεργεῖ καὶ αὐτὴ ἐπὶ τοῦ σημείου τοῦ ἑρεθισμοῦ, αὐξάνει τὴν ἔκκρισιν τῶν ἀδένων, οὗτοι δὲ πάλιν ἐπενεργοῦσιν ἐπὶ τοῦ πρωτοπλάσματος.

Ἐν τῇ **Διονείᾳ τῇ μυιοπαγίδι** αἱ συστολαὶ τῶν φονικῶν ἴνῶν δὲν προκαλοῦνται οὐδ' ἐκ τοῦ ἀέρος οὐδ' ἐκ ρευστῶν σωμάτων, ἀλλὰ μόνον ἐκ σωμάτων στερεῶν ὑγρῶν καὶ ἀζωτούχων πρὸς τοῦτοις δὲ παρατηρεῖται ὅτι αἱ περίπλοκοι ἴνες ἀφήνουν νὰ διαφεύγουν τὰ λεπτὰ ἔντομα, τὰ μὴ χρήσιμα πρὸς τροφήν αὐτῶν.

Ἐν ταῖς **Πυγκουϊκούλαις** αἱ ρανίδες τοῦ ὕδατος δὲν προκαλοῦσι τὴν ὀκνῶσιν καὶ συστολὴν τῶν φύλλων, οὐδὲ κατορθοῦσι τὸ τοιοῦτο αἱ στερεαὶ καὶ μὴ ὀργανικαὶ οὐσίαι. Τὰ ἄνευ ὀζυγόνου, ἀλλὰ πυκνὰ ρευστὰ προκαλοῦσι μὲν ἔκκρισιν τῶν ἀδένων, ἀλλ' οὐχὶ ἀφθονον, οὐδ' ἐμπεριέχουσαν ὀξεᾶ ἐνφ' ἀφθονωτάτη

καὶ θανατηφόρος εἶνε ἡ ἔκκρισις, ταχεῖα δὲ ἡ κύρωσις, ὅταν πρόκειται περὶ σώματος ἀζωτούχου.

Ἡ **Γελλισία ἢ εὐμορφος** συλλαμβάνει τὰ ζωόφια ἀκριβῶς καθ' ὃν τρόπον οἱ ἄλλοι συλλαμβάνουσι τὴν ἔγγελην.

Οὐτρικουλαρία ἢ ἀτημέλητος προσελκύει τὰ ἔντομα διὰ τινων ἑξαρτημάτων τετρασχιδῶν παίζοντα μετ' αὐτῶν τὰ ἔντομα, συλλαμβάνονται ἀκουσίως ὑπὸ λοβοῦ, ὅστις ὢν ἐλαστικὸς κλείεται ὀπισθεν αὐτῶν καὶ τὰ καθεύρει ἐντὸς θυλάκου, ἔνθα ἀποθνήσκουν (Δαρβίνος)

Ἄναφέρω λεπτομερῶς τὰ περιστατικά ταῦτα, ἐν οἷς νομίζω ὅτι διαβλέπω τὰ πρῶτα ἴχνη τῆς ἐγκληματικότητος. Ἐπειδὴ οἱ μὴ γινώσκοντες τὴν ἀπόλυτον αὐτῶν ἑξάρτησιν ἐκ τῶν ἱστολογικῶν ὄρων ἠδύναντο ἴσως νὰ υποθέσωσιν ὅτι ἐνυπάρχει ἐν αὐτοῖς προμελέτη, φόνος ἐκ πλεονεξίας, μέχει δὲ τινος σημείου καὶ ἡ ἐλευθέρη ἐκλογή (ὡς ἐξάγεται ἐκ τῆς ἀπορρίψεως τῶν λίαν μικρῶν ἔντομων καὶ τῶν μὴ ἀζωτούχων τροφῶν), ἔφ' ἧς πολλοὶ ἔσφαλμένως διενόηθησαν νὰ στηρίζουν τὴν βᾶσιν τῆς εὐθύνης.

2.—Ἐναργεστέρα ἀκόμη καθίσταται ἡ ἀναλογία, ἔαν ἐκ τοῦ φυτικοῦ μεταβῶμεν εἰς τὸν ζωολογικὸν κόσμον. Ἦδη ὁ Ferri ἠδυνήθη νὰ διακρίνη παρὰ τοῖς ζώοις εἴκοσι δύο εἶδη ἐγκλημάτων φόνου, ἔξ ὧν οὐκ ὀλίγα εἶνε ἀνάλογα πρὸς τὰ προβλεπόμενα ὑπὸ τῶν ἡμετέρων νόμων.

Τοιοῦτοι οἱ φόνου οἱ χάριν εὐρέσεως τροφῆς, αἱ κακώσεις καὶ ὁ φόνος χάριν τῆς ἀρχηγίας, ἀντιστοιχοῦντες πρὸς τὰ παρ' ἡμῖν ἐγκλήματα ἕνεκα φιλοδοξίας κλπ., παρατηρούμενοι δὲ παρὰ τοῖς ἵπποις, ταύροις καὶ ἐλάφοις.

Αἱ μέλισσαι μίαν μόνην ἔχουσι βασίλισσαν ἐὰν δ' ἐκ τύχης συνυπάρξωσι πλείονες, αἱ λοιπαὶ φονεύονται. Ἐπίσης θανατώνεται ἡ γηραιὰ βασίλισσα, ἢ μὴ προφθάσασα νὰ κατατίσῃ σμήνος καθ' ἣν στιγμὴν πρόκειται νὰ γεννηθῆ ἡ ἀντίζηλος της. Τότε ἡ παλαιὰ βασίλισσα ἐπιχειρεῖ πᾶν ὅ,τι δύναται, ὅπως ἐμποδίσῃ τὴν εἰς τὸν θρόνον ἀνάρρησιν τῆς ἀντιζήλου της, ὁρμᾷ εἰς τὰς κηφέλας, ἔνθα φολεύουσιν οἱ σκόλλητες τῶν βασιλισσῶν, κεντᾷ δὲ καὶ ἀποκτείνει τοὺς ἐν αὐτοῖς οἰκοῦντας.

3.—**Φόνου πρὸς ἀπόλασιν τῶν θηλειῶν.** Παρὰ πᾶσι τοῖς ζώοις, τοῖς γεννωμένοις ἐκ τῆς μίξεως τῶν δύο φύλων εἶναι τόσον συνήθης ὁ λυσσώδης ἄγων πρὸς ἀπόκτησιν τῆς θηλείας καὶ ἱκανοποίησιν τῆς γενετησίου ὁρμῆς, ὥστε τὸ πρῶτον παρῶσθεν ἀφορμὴν εἰς τὴν δαρβινικὴν ὑπόθεσιν περὶ τῆς ἐπιλογῆς.

Ἐκ τοῦ ἔρωτος αὐξάνει ἡ ζηλοτυπία καὶ τὸ κατὰ τῶν ἀντιζήλων μίσος, συνάπτονται ἀγῶνες σφοδροὶ καὶ αὐτοὶ δὲ οἱ δειλοὶ καθίστανται τολμηροὶ καὶ μάχιμοι. Οἱ λέοντες οἱ τίγρεις, οἱ αἰλουροπαρδοὶ, αἱ λεοπαρδάλεις εἶνε φοβεροὶ ἐν τοῖς ἔρωτικοῖς αὐτῶν ἀγῶσιν. Ὁ Hearne διηγεῖται ὅτι μεταξὺ τῶν μόσχων συνάπτονται τόσον δεινοὶ ἀγῶνες κατὰ τὸν καιρὸν τῆς φιλότητος, ὥστε πολλοὶ ἐξ αὐτῶν θνήσκουσι, τότε δὲ αἱ θήλειαι πλεονάζουσι κατὰ πολὺ τῶν ἀρρένων. Ὁ Brehm ἀναφέρει τοὺς ἔρωτικὸς ἀγῶνας τῶν σιμῶρων, τῶν γάττων, τῶν καγκουρού, τῶν σικούρων, τῶν καμήλων, τῶν μόσχων. Αἱ ἔλαφοι καὶ αἱ ἀλκαὶ φημίζονται ὡς λυσσωδέσταται περὶ τὴν τοιαύτην πάλην.

4.— **Φόνοι ἐν ἀμύγῃ.** Γνωστὸν ὅτι αἱ μέλισσαι αἱ κατοικοῦσαι ἐν τινι κυψέλῃ δὲν δέχονται ἑτέρας μέλισσας ξένας εἰς τὸ σμῆνός των. Μελισσουργός τις ποτὲ λαβὼν μέλισσαν ἔθηκεν ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἄλλων, τῶν φρουρουσῶν παρὰ τὴν εἴσοδον τῆς κυψέλης. Ἐπέπεσον τότε αὐταὶ κατὰ τῆς ἀκουσίου ἐγκαθέτου, τὴν ἐθανάτωσαν καὶ ἔρριψαν ἔξω τὸ σῶμά της.

Ἐνίοτε συμβαίνει ἡ βασίλισσα. ἐπιστρέφουσα ἐκ τῆς γαμηλίου αὐτῆς πτήσεως, ἢ ἀποπλανιθῆ κατ' ὁδὸν καὶ νὰ εἰσέλθῃ εἰς ξένην κυψέλην ἧς ἡ εἴσοδος ἀμελῶς φρουρεῖται. ἀδύνατον τότε νὰ σωθῆ ἐκ βεβαίου θανάτου διὰ πείνης, δι' ἀποπνιγμοῦ, ἢ διὰ δηλητηρίου.

Ἐνταῦθα νομίζω ὅτι συμπεριλαμβάνονται καὶ οἱ χάριν κοινῆς ὠφελείας φόνοι.

Γνωστὸν τυγχάνει ὅτι αἱ ἄρρενες τῶν μελισσῶν ἀποκλειστικὸν ἔχουσιν ἔργον τὸ γονιμοποιεῖν τὴν βασίλισσαν, ἐνῶ αἱ ἔργατίδες μεριμνῶσι περὶ τῆς διατροφῆς τῆς κοινότητος. Ἄλλὰ κατὰ τὸ φθινόπωρον ἢ περὶ τὰ τέλη τοῦ θέρους, μετὰ τὴν λήξιν τῆς γαμηλίου πτήσεως ὅτε ἄρχεται ἡ ἐλάττωσις τῶν τροφίμων, αἱ ἔργατίδες φονεύουν τοὺς ἄρρενας διὰ τῶν κέντρων των ἢ ἀποβάλλουσιν αὐτοὺς ἐκτὸς τῆς κυψέλης, ἐνθα ἀποθνήσκουν ἐκ τοῦ πύχους καὶ τῆς ἀσιτίας.

Τὸ αὐτὸ παρατηρεῖται καὶ ὡς πρὸς τοὺς φόνους ἕνεκα πλεονεξίας, ἕπως παρὰ τοῖς μύρμηξιν οἱ ὅποιοι ἀνατρέφουν τοὺς ἀφιδίτας, οἵτινες ἐνίοτε προτιμῶσι νὰ προμηθεύωνται δι' ἀρπαγῆς τὰς φωλεάς, ἐν οἷς ἀναπτύσσονται τὰ μικρὰ ταῦτα ὑμενόπτερα, ὅπως παρατήρησεν ὁ Fogel παρὰ τοῖς μύρμηξι τοῖς τομεῦσι, φονεύοντες τοὺς νομίμους αὐτῶν ἰδιοκτητὰς.

5.— **Φόνοι πολεμικοὶ.** Πάντες γινώσκουσιν ὅτι πολλὰ ζῶα καὶ τοῦ αὐτοῦ προσέτι γένους διεξάγουσιν ἐνίοτε ἀληθεῖς

πολέμους, ὑπαγορευομένους μὲν ἀμέσως ἐκ τῆς ἰδέας τοῦ περὶ ὑπάρξεως ἀγῶνος, ἀλλ' ἐπὶ τῷ ἀμέσῳ σκοπῷ τοῦ φονεύειν χάριν αὐτοῦ τοῦ φόνου.

Εἶνε γνωστὸν ὅτι ὁ γορίλλας πορευόμενος εἰς μάχην ἐκφέρει παρατεταμένην κραυγὴν πολεμικὴν, ἐντελῶς παρομοίαν πρὸς τὴν τοῦ ἀγρίου, ὅτι δ' ἐφόρμῃ κατὰ τοῦ ἐχθροῦ μετὰ τὴν ὄργην καὶ τὴν ἀταξίαν τῶν κατοίκων τῶν δασῶν. Ἄλλὰ τὸ αἰσθημα τῆς ἀποκλειστικότητος καὶ τῆς ἐχθρότητος οὐδαμοῦ εἶνε τόσον καταφανές, ὅσον παρὰ τοῖς μύρμηξι καὶ τοῖς τερμίταις.

Ἐὰν τεθῶσιν ἐντὸς πυξίδος μύρμηκες μετὰ τῶν ἀντιπάλων αὐτῶν, φαίνονται ἀμέσως ἐπιπίπτοντες οἱ μὲν κατὰ τῶν δέ. Ὁ κ. W. ἔτοποθέτησεν ἔμπροσθεν τῶν φωλεῶν διαφόρων εἰδῶν μυρμηκῶν πυξίδας κεκαλυμμένας διὰ λεπτοτάτου ὑφάσματος, ὧν αἱ μὲν περιεῖχον μύρμηκας φίλους, αἱ δὲ μύρμηκας ξένους. Οἱ ἐν ταῖς φωλεαῖς μύρμηκες εἰς μὲν τοὺς πρώτους ἐκ τούτων οὐδέποτε προσεῖχον, ἐνῶ κατὰ τῶν τελευταίων ἐπετίθεντο ἀμέσως. Προσεπάθουν νὰ διατρήσουν τὸ ὑφάσμα, ὅτε δὲ μετὰ πολλοὺς κόπους ἤθελον τὸ κατορθῶσαι, οἱ ἐν αὐτῷ ἐγκλειστοὶ διέτρεχον τὸν κίνδυνον νὰ θανατωθῶσιν, ἐὰν δὲ ἐπενέβαιναν ὁ φυσιοδίφης. Ὁ σιρ Ἰωάννης Λοῦμποκ (Lubbock) ἐποίησε τὸ αὐτὸ πείραμα καὶ εἶδε θανατωθέντας πάντας τοὺς μύρμηκας τοὺς ἐγκλειστους εἰς τὰς πυξίδας.

Μήπως δὲν ὑπάρχει καὶ ὁ ἀπλοῦς καὶ ἀναίτιος κανιβαλισμός; Οἱ λύκοι, παρὰ τὴν παρομίαν, τρώγουσιν ἀλλήλους. Οἱ ἄρουραῖοι μύες εὐθὺς ὡς ἐμπέσωσι εἰς παγίδα κατατρώγουσιν ἀλλήλους. Τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ εἰς τοὺς κοινούς μῦς· γνωστὴ εἶνε ἡ ἀδηφαγία καὶ ἡ ἀλληλοφαγία τῶν ποταμίων λαβράκων· δύο γορίλλοι τεθόντες ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ κλωβίου κατατρώγουσιν ἀλλήλους. Πρὸ τινος ἔτων ἐν τῷ ζωολογικῷ κήπῳ τοῦ Λονδίνου δύο ὄφεις βόαι ἔξω ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ κλωβοῦ, ἡμέραν δὲ τινα ὁ φύλαξ μόλις ἐπρόφθασε νὰ σώσῃ τὸν μικρότερον, ἤδη κατὰ τὸ ἥμισυ καταποθέντα ὑπὸ τοῦ συντρόφου του. Συχνάκις οἱ κόνιλοι καὶ αἱ φῶκαι κατατρώγουσιν ἀλλήλας, καὶ ὅταν ἀκόμη δάμνηται τροφοδοτῶνται.

Ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ τοῦ καθηγοῦ Bizzozero κίων τις ἀφιδῶνας τρεφόμενος διεμέλισε καὶ κατέφαγε τὸν σύντροφόν του.

Εἰς τὸ ζωολογικὸν ἐργαστήριον τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Τουρίνου, ἐντὸς τοῦ ἰχθυοτροφείου εὐρισκόντο τινες βάτραχοι. Εἰς αὐτῶν, εὐμεγεθέστερος τῶν λοιπῶν, ἐπετέθη ἐκ τῶν ὀπισθεν κατ' ἄλλον μικροτέρου καὶ βαθμηδὸν κατεβρόχθιζεν αὐτόν, ὥστε

δὲν ἐφαίνετο εἰμὴ ἡ κεφαλὴ τοῦ μικροῦ ἐντὸς τοῦ στόματος τοῦ μεγάλου. Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν οἱ ἰδόντες τὸ γεγονός ἔσπευσαν καὶ ἀπήλλαξαν τὸν βάτραχον πρὶν καταποθῆ ἔξ ὀλοκλήρου.

Χαιτοκάμψη ἢ πομπικὴ καὶ ἡ **Θυάθειρα** ζῶσι κατὰ κοινότητάς· ἀλλ' αἱ ἰσχυρότεραι ἐξ αὐτῶν κατατρώγουν τὰς ἀσθενεστέρας ἢ τὰς νεναρκαζόμενας ἐκ τῆς πολλῆς βρώσεως. Τὸ αὐτὸ πράττουσι καὶ τὰ σκορπιοειδῆ καὶ οἱ μεξικανοὶ μελιτομύρμηκες. Οἱ μύρμηκες, ἐνῶ μεριμνῶσι περὶ τῶν πτωμάτων τῶν κατὰ τὴν μάχην πεσόντων φίλων αὐτῶν, διαμελίζουσι τὰ πτώματα τῶν ἐχθρῶν καὶ ἐκμυζῶσι τὸ αἷμα τῶν. Μυωξὸς τις τοῦ ἐν Βιέννῃ ζωολογικοῦ κήπου εὐρῶν ἕτερον μυωξὸν ἐν τῇ φωλεᾷ του, τὸν ἐφόνευσε καὶ τὸν κατέφαγεν. Οἱ ἐλειοί, ὅταν πεινῶσι, κατατρώγουσιν ἀλλήλους.

Μήπως δὲν ὑπάρχει δὲ παρὰ τοῖς ζῴοις καὶ ὁ κανιβαλισμὸς ὁμοῦ μὲ τὴν πατροκτονίαν καὶ τὴν παιδοκτονίαν; Καὶ παρὰ τοῖς ζῴοις λέγουν ὁ Honzeau καὶ ὁ Ferris, αἱ συνήθειαι φαντασιοληξία περὶ τῆς ἐμφύτου φωνῆς τοῦ αἵματος καὶ τοῦ αἰδήματος τῆς πατρικῆς καὶ θυικῆς στοργῆς διαψευδονται διὰ γεγονότων καὶ ἐν αὐταῖς τῆς μάλλον κοιναῖς τῶν παρατηρήσεων.

Ἡ θήλεια τοῦ κροκοδείλου τρώγει ἐνίοτε τὰ νεογνά της, ἅτινα ἀγνοοῦσι τὰ κολυμβῶσι. Παρατηρητὸς ὅμως ὅτι παρὰ τισι τῶν ζῴων, ὡς καὶ παρὰ τισι βαρβάροις λαοῖς ἢ ὑποδεστέρα σωματικῆς διάπλασις προξενεῖ καταισχύνῃ καὶ περιφρόνησιν. Εἶδον ὄρνιθα, τῆς ὁποίας τινὲς τῶν νεοσσῶν εἶχον τεχθῆ ἀσθενικοὶ καὶ παραμορφωμένοι, νὰ ἐγκαταλίπη τὴν φωλεὰν μετὰ τῶν ὑγιῶν τέκνων της, ἀδιαφοροῦσα τελείως περὶ τῆς τύχης τῶν μικρῶν ἐκείνων ἀθλίων.

Ὅπως τινὰ τῶν πτηνῶν θραύουσι τὰ φᾶ των καὶ καταστρέφουσι τὴν φωλεὰν των, ὅταν ἐννοήσωσιν ὅτι ἄλλος τὴν ἤγγισεν, οὕτω καὶ τινὰ τρωκτικὰ κατατρώγουσι τὰ νεογνά των, ὅταν ἐνοχληθῶσιν. Ὁ θῆλυς μῦς κατατρώγει τὰ μικρὰ του τέκνα ἐντὸς τῆς νυκτὸς ὅταν ἡ φωλεὰ αὐτοῦ διαταραχθῆ. Ἐκ τῶν πιθήκων αἱ θήλειαι τοῦ γένους Οὐισίτιων τρώγουν ἐνίοτε τὰς κεφαλὰς τῶν νεογνῶν των ἢ συντρίβουν αὐτὰ κατὰ τοῦ κορμοῦ δένδρου, ὅταν ἀποκάμωσι νὰ φέρωσιν αὐτά. Μία τοιαύτη θήλεια, ἐφ' ἧς ἐμελέτα ὁ Κυβιέρος ἐν Παρισίοις, ἔφαγε τὴν κεφαλὴν τοῦ πρωτοτόκου τέκνου της, καίτερο δεικνύουσα στοργὴν καὶ ἐπιμέλειαν πρὸς τὰ λοιπά. Οἱ γουράμοι, ἰχθύες τῶν σινικῶν θαλασσῶν, τρώγουν τὰ τέκνα των· οἱ κόρες τῶν δένδρων προσπαθοῦν νὰ φάγωσι τὰ τέκνα των καὶ ἐμποδιζονται

ἐπὶ τῶν θηλείων. Ἐκ τῶν γάτων, τῶν λαγωῶν καὶ τῶν κονίλων τινὲς τρώγουν τὰ μικρὰ των τέκνα. Καὶ ἐκ τῶν κυνῶν, ὧν τὸ ὄσμεφυτον δεικνύει χαρακτηριστὰ ἀγαθότερον, τινὲς θήλειαι τρώγουν τὰ τέκνα των. Ὁ κανιβαλισμὸς μετὰ τῆς πατροκτονίας παρατηρηθῆ καὶ παρὰ ταῖς ἀλώπεξι, ὧν αἱ νεώτεραι τρώγουν ἀλλήλας, ἐνίοτε δὲ τρώγουν καὶ τὰς μητέρας των·.

B'.

*Τὰ ἀληθῆ ἀντίστοιχα τοῦ ἐγκλήματος καὶ τῆς ποινῆς
παρὰ τοῖς ζῴοις.*

1.—Ἄλλ' ὅμως τὸ ἀποκαλεῖν καὶ θεωρεῖν ἐγκλήματα τοὺς τοιοῦτους φόνους, ὅπως καὶ τὴν κλοπὴν, τὴν ἐπιτηδείως καὶ ἐκ συστάσεως γινομένην ὑπὸ τῶν πιθήκων, καὶ τὴν ἐν τῷ οἴκῳ κλοπὴν ὑπὸ τῶν γάτων, τὴν ἀρπαγὴν τῶν μικρῶν ὑπὸ τῶν ἐρυνθρῶν μυρμηκῶν, τὴν ἀντικατάστασιν τοῦ τέκνου ὑπὸ τοῦ κόκκυγος, ὅστις θέτει τὸ ἴδιον αὐτοῦ φῶν εἰς τὴν φωλεὰν τῶν στρουθίων, ὑπεξαίρων ἐν ἐκ τῶν φῶν ἐκείνων, διὰ νὰ ἐξαπατήσῃ κάλλιον, δὲν θὰ ἦτο λίαν σοβαρὸν, καθότι εὐχερῶς κατανοεῖται ὅτι αἱ πράξεις αὗται, αἱ εἰς ἡμᾶς φαινόμεναι ὡς κακουργήματα, εἶνε ἀπεναντίας ἀναγκαῖα συνέπεια τῆς κληρονομικότητος, τῆς ὀργανικῆς κατασκευῆς, ἢ ἐπιβάλλονται ἐκ τοῦ περὶ ὑπάρξεως ἀγῶνος (ὡς ὁ φόνος τῶν κηφήνων), ἐκ τῆς ἐκλογῆς τοῦ θήλεος, ἐκ τῆς κοινωνικῆς ἀνάγκης πρὸς καταστολὴν διχονοιῶν (ὅπως ὁ φόνος τῶν ἀρχηγῶν), ἐκ τῆς ἀνάγκης τῆς θρέψεως παρὰ τισι ζῴοις ἀδηφάγοις, ὡς οἱ λύκοι καὶ οἱ μῦες, ἢ ἐκ τῶν ἐπακολουθησάντων πολέμων, καθ' οὓς ἔξομοιοῦνται μεθ' ἡμῶν, εἴτε ὅτε πολεμοῦμεν πρὸς τοὺς ἐχθρούς, εἴτε ὅτε τρώγομεν τοὺς βοῦς καὶ τὰς ὄρνιθας χωρὶς σκιάν κ' ἂν ὑποψίας ὅτι ἐγκληματοῦμεν. Καὶ ὅταν τείνωσιν εἰς τὴν ἐξολόθρευσιν τοῦ ἰδιοῦ γένους, τόσον ἀθρόως ἐνεργοῦνται αἱ τοιαῦται πράξεις, ὥστε δεόν νὰ θεωρηθῶσιν ὡς περιλαμβανόμεναι εἰς τὰς ἔξεις αὐτοῦ τούτου τοῦ γένους. Ἐν τοσοῦτῳ ὅμως χρησιμεύουσι εἰς τὸ νὰ καταδεικνύωσι τὸ πεπλανημένον τῆς ἰδέας περὶ ἀπολύτου δικαιοσύνης καὶ παρεχούσιν ἡμῖν τὴν πρώτην νύξιν πρὸς ἐξήγησιν τῆς μετὰ σταθεράς διαρκείας παρατηρουμένης ἀναγεννήσεως τῶν ἐγκληματικῶν ὄσπῶν καὶ παρ' αὐταῖς ἀκόμη ταῖς μάλλον πολιτισμέναις φυλαῖς καὶ ὑπὸ μορφήν ὑπενημίχουσάν τὰς ἀγριατάτας πράξεις τῶν

ζώων, διαφωτίζουσαι ἐν ταύτῳ ἡμᾶς ὡς πρὸς τὴν αἰτίαν, δι' ἣν εἰς ἐποχὰς ἀρχαιότερας, λογικώτερος δ' ἴσως τῆς σημερινῆς, κατεδικάζοντο ἐν πλήρει διαδικασίᾳ τὰ βλαβερὰ ζῶα, ἢ τὰ δεικνύοντα ὀλίγον σεβασμὸν πρὸς τὰ ἀντικείμενα ὅσα ὁ ἄνθρωπος ἐθεώρει ἱερά.

Διὰ τὴν ἐξετάσωμεν μᾶλλον ἐγγύθεν τὸν ἄνθρωπον ἐγκληματίαν μετὰ κρίσεως ἄλλοιάς τῆς τῶν ἡμετέρων ἀγαθῶν προγόνων τοῦ Μεσαίωνα, πρέπει νὰ ἐγκύψωμεν ἰδιαιτέρως εἰς τὴν μελέτην τῶν κατοικιδίων ζώων, ἐκ τῶν ἀτιθάσων δὲ κατὰ προτίμησιν τῶν ζώντων καθ' ὁμάδας καὶ σχηματιζόντων τὰς ζωϊκὰς οὐτὼς εἰπεῖν, κατὰ τὸν Espinas, κοινωνίας, αἵτινες παρουσιάζουν τὰ πρῶτα στοιχεία τῶν ἡμετέρων κοινωνιῶν, δεικνύον δὲ καὶ τὰ πρῶτα ἔγνη τῶν ἡμετέρων τερατωδῶν ἐγκλημάτων.

Ἡ ὑφ' ἡμῶν ἐπιβαλλομένη εἰς αὐτὰ ἐγκύμνασις, ἢ μεταβαλλομένη διὰ τῆς κληρονομικότητος εἰς ἔμφυτον ὁρμὴν, αἱ ἀνάγκαι καὶ αἱ σχέσεις τῆς συμβιώσεως ἐδημιούργησαν ἐν αὐτοῖς εἰδικὰς ἕξεις, εἰς τὰς ὁποίας τὰ ἄτομα δὲν ὑπόκεινται, εἰ μὴ ἕνεκα ὅλων ἐκτάκτων περιστάσεων, ὅπως συμβαίνει εἰς τοὺς ἡμετέρους ἐγκληματίαν.

2. — *Ἐγκληματίαι φέροντες ἐκ γενετῆς κρανικὰς ἀνωμαλίας.* Ἐκ τούτων ἡ σημαντικώτερα καθ' ἡμᾶς εἶνε ἡ ἐγκληματικὴ τάσις ἢ παρατηρουμένη εἰς τὰ μᾶλλον ἡμέρα καὶ χειροῆθη εἶδη τῶν ζώων ἕξ αἰτίας, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, ἐγκεφαλικῶν ἐκ γενετῆς ἀλλοιώσεων. Οὕτω λόγου χάριν παρατηροῦνται μεταξὺ τῶν ἵππων τοῦ στρατοῦ τινες ἀνυπότακτοι εἰς πειθαρχίαν, διατηροῦντες ζωηροτάτην τὴν ἀνάμνησιν τοῦ κακοῦ, ἐνθυμούμενοι ἐπὶ μῆνας πολλοὺς τὸν τύπαντα αὐτοῦ.—Τινες (γράφουσιν ὁ Rodet ἐν ταῖς Notons élémentaires de vétérinaire, καὶ Lessona ὁ πατήρ) εἶνε δόλιοι καὶ οὐδεμίαν παραλείπουσιν εὐκαιρίαν ὅπως βλάψωσι τὸν ἄνθρωπον, ἢ καὶ τοὺς ἑαυτῶν συντρόφους, ἄνευ οὐδεμιᾶς προκλήσεως. Ἄλλοι ἐξαχρεοῦνται ἕνεκα ὑπερβολικῶν κακώσεων ἢ «ἐξ ἰδιαιτέρας ἀποστροφῆς».

Ἄξιοσημείωτον εἶνε ὅτι παρὰ τοῖς κτηνιάτροις ἀείποτε ἐπεκράτησε πεποίθησις ὅτι αἱ κακοῦργοι αὐταὶ ὁρμαὶ προήρχοντο ἐκ τῆς κατῆς διαπλάσεως τοῦ ἐγκεφάλου, τόσον ὥστε πολλοὶ τοὺς ἀναγνωρίζουσιν ἐκ τοῦ σχήματος τοῦ κρανίου, ἐκ τῆς στενότητος τοῦ μετώπου τοῦ ὑπεκφεύγοντος πρὸς τὰ ἄνω, ὡς τὸ τοῦ λαγωῦ· οἱ Γάλλοι κτηνίατροι ἀποκαλοῦσιν αὐτοὺς «ἵππους μετὰ ἄνα καμπύλην» (chevaux à nez busqué) ὡς ἐκ τοῦ γρυπτοῦ σχήματος τοῦ μετώπου παρὰ τὴν ὄψιν. Αἱ δὲ τοιαῦτα κακαὶ

ὁρμαὶ θεωροῦνται κληρονομικαί, ὥστε οἱ Ἄραβες (κατὰ τὸν Cornevin) τοὺς σημειοῦσι καὶ δὲν δέχονται εἰς τὰ ἵπποφορβεῖά των τοὺς ἀπογόνους τοιούτων ἵππων.

Ἄναλογόν τι φαίνεται ὅτι συμβαίνει καὶ εἰς τοὺς ἐλέφαντας. Ὑπάρχουσι τινες αὐτῶν ἀπομακρυνόμενοι τῆς ἀγέλης των καὶ διαγίνεσθαι βίον ἰσὴν μονῆρ' καὶ αἱ μὲν συνηθίζουσι νὰ βόσκωσι παρὰ τὴν ἀγέλην, νὰ ἐπισκέπτονται τοὺς αὐτοὺς τόπους' νὰ πίνωσιν ἐκ τῶν αὐτῶν πηγῶν καὶ νὰ παρακολουθῶσι τοὺς ἄλλους, ἀλλὰ πάντοτε μένουσιν εἰς ποιάν τινα ἀπόστασιν αὐτῶν, οὐδ' εἶνε δεκτοὶ εἰς τὴν οἰκογένειαν. Ἐὰν ἐπιχειρήσῃ ποτὲ νὰ εἰσέλθωσιν εἰς αὐτήν, ἀπωθοῦνται καὶ λακτίζονται πανταχοῖθεν. Ὡς καὶ αὐτὴ ἡ θήλεια, ἢ συνήθως ἡμερωτέρα τὸν χαρακτήρα, τοὺς τύπτει διὰ τῆς προβοσκίδος. Τοὺς τοιούτους ἐλέφαντας οἱ Ἰνδοὶ καλοῦσι *Γούνδας* (Gundhas), ὅταν δὲ εἶνε ἄγριοι, Ρόγκες (Rogues). Εἰσὶ δὲ οὗτοι οἱ ἐπιφοβώτεροι. Ἐνῶ ἡ ἀγέλη ἀκολουθεῖ τὸν δρόμον τῆς γαλήνιοις καὶ σιωπηλῇ, ἀποφεύγουσα πάντοτε τὸν ἄνθρωπον, μόνον ἐν ἐσχάτῃ ἀνάγκῃ ἐπιτεθεμένη κατ' αὐτοῦ, σεβομένη δὲ ὡς καὶ αὐτὴν τὴν ἰδιοκτησίαν, οἱ Ρόγκες δὲν ἔχουσι τοιαύτας ἐπιφυλάξεις. Ὁ μονῆρης αὐτῶν καὶ παρὰ φύσιν βίος τοὺς καθιστᾷ ὀξυλόλους καὶ ἔμμανεις. Ἐν Ἰνδικῇ διοργανοῦνται ἐναντίον των εἰδικαὶ θηρευτικαὶ ἐκδρομαί, οὐδεὶς δὲ τοὺς οἰκτιρεῖ.

3. — *Φόνοι ἐξ ἀντιπάθειας.* Μολονότι δύσκολον εἶνε νὰ διαστείλωμεν τὰ διάφορα ψυχολογικὰ ἐλατήρια, τὰ ἐξωθοῦντα πρὸς τὸ ἐγκλημα, καθότι τοῦτο σπανίως ὑπαγορεύεται ὑφ' ἐνὸς μόνου καὶ διακεκριμένου πάθους, ἐν τούτοις παρὰ τοῖς ζώοις ἡ ἀντιπάθεια ἢ ὑπάρχουσα οὐ μόνον μεταξὺ διαφόρων γενῶν, ἀλλὰ καὶ μεταξὺ τῶν ἀτόμων τοῦ αὐτοῦ γένους, ἄγει πολλάκις εἰς τὴν βίαν ἐνίοτε δὲ καὶ εἰς τὸν φόνον.

Θήλειαι τινες δεικνύουσιν ἀκατανίκητον ἀντιπάθειαν πρὸς τὰ λοιπὰ ἄτομα τοῦ γένους των καὶ πρὸς αὐτὰς τὰς ὁμοφύλους των, ὡς ἐπὶ παραδείγματι αἱ θήλειαι τῶν ἀνθρωπομόρφων πιθήκων καὶ τῶν οὐραγοτάγγων ἰδιαιτέρως, αἵτινες φέρονται μετ' ἐμφύτου ἐχθρότητος πρὸς τοὺς λοιποὺς πιθήκους, τοὺς τύπτουσι καὶ ἐνίοτε τοὺς θανατοῦσιν.

Ὁ Τζάκ, ἡ εἰρηνικὴ καὶ ἀγαθὴ τὴν φύσιν Ἰνδικὴ γαλῆ τοῦ Brehm, ἐξεμάνη τεθεῖσα πλησίον λεοπαρδάλεως, ἐδέησε δὲ νὰ χωρισθῶσι τὰ δύο ζῶα, ἵνα μὴ ἀλληλοσπαραχθῶσιν. Ἐκ τῶν λεγομένων Παραδοξοῦρων τινες ζῶσιν εἰρηνικῶς μετὰ τῶν ὁμοίων των, ἄλλοι δὲ ἐρίζουσι μέχρι θανάτου.

4.— *Γῆρας*. Γνωστόν ὅτι τὸ γῆρας παρὰ τοῖς ἀνθρώποις γεννᾷ ἐγκλισμὸν, ἀστοργίαν (Ἰδὲ Maudsley: *Τὸ ὑπεύθυνον ἐν τοῖς φρενικαῖς νοσήμασι*)· καὶ τὰ ζῷα ἐν τῇ πρεσβυτικῇ ἡλικίᾳ καθίστανται ὀξύθυμα, φιλέριδα, διὸ πολλάκις τὰ γηραλέα ἔξ αὐτῶν ἀποδιώκονται ὑπὸ τῶν συντρόφων των καὶ ἐν τῇ μονώσει των καθίστανται χείρονα καὶ τῶν ἀγριωτέρων. Τοῦτο συμβαίνει, ὡς λέγει ὁ Brehm, παρὰ τοῖς αἰγάροις καὶ παρὰ τοῖς ἐλέφασιν, «οἵτινες ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει εἶνε λίαν ἐπικίνδυνοι, καθὸ κατεχόμενοι ὑπὸ οἰονεῖ φροντίδος τινὸς καὶ ἔτοιμοι νὰ ἐπιπέσουν κατ' ἀνθρώπων καὶ ζῶων, διὰ νὰ τὰ κατασπαράξωσι».

Γαλῆ τις τοῦ εἶδους τῆς Ἀγκύρας ὑπῆρξε πάντοτε φιλόστοργος πρὸς τὰ τέκτα της, γηράσασα δὲ κατέστη δυσειδής, παρημελείτο καὶ ἐκακοποιεῖτο ὑπὸ τῶν ἐν τῷ οἴκῳ. Ὁ χαρακτηριστὴρ αὐτῆς καθίστατο ὄλονεν σκυθρωπότερος καὶ ὀξυγλώτερος· δὲν ἠδύνατο νὰ ὑποφέρῃ τὰ παίγνια τῶν μικρῶν της τέκνων, ἤρνεῖτο νὰ τὰ θηλάσῃ καὶ κατέφαγεν ἔξ αὐτῶν. Τὰ χαρακτηριστικὰ ταῦτα παρὰ τῷ ἀνθρώπῳ ἀποτελοῦσι τὴν ἠθικὴν φρενοβλάβειαν.

5. — *Μανιακὸς παροξυσμὸς*. Τὴν 4 Αὐγούστου 1833 περὶ τὴν δευτέραν ὥραν μετὰ μεσημβρίας γυνὴ τις ᾤδηγει ἀγέλαδα εἰς τὴν ὁδὸν Μονμάρτης ἐν Παρισίοις. Αἰφνης τὸ ζῷον καταλαμβάνεται ὑπὸ τρομακτικῆς μανίας καὶ ὁρμᾷ κατὰ παντὸς τοῦ προστυχόντος, φονεύει καὶ τραυματίζει πολλούς, καταρρίπτουσα ἔνθεν καὶ ἔνθεν πᾶν ἐμπόδιον, ἕως ὅτου ἔπεσε νεκρὰ ὑπὸ βολῆς τυφεκίου.

6.— *Ἐμφυτος μογθηρία*. Εἰς τὴν κατηγορίαν ταύτην ἀκριβῶς, ὅπως καὶ παρ' ἀνθρώποις, ὑπάγονται τὰ περιστατικά, κατὰ τὰ ὁποῖα, ὡς ὀρθῶς παρατηρεῖ ὁ Ferris, τὰ ζῷα φονεύουν τὰ ὁμοῦ των ἀνευ τινὸς ἀφορμῆς, κατὰ παράβασιν τῶν ἔξω τῶν ἀκολουθουμένων ὑπὸ τῶν πλείστον καὶ ἐπι βλάβῃ τοῦ ἰδίου αὐτῶν γένους, χωρὶς δὲ νὰ ὑπάρχῃ ποσῶς σχέσις, ἢ τοῦλάχιστον ὑπαρχούσης σχέσεως ἀσημάντου μεταξὺ τοῦ γεγονότος τούτου καὶ τοῦ ὄργανισμοῦ τοῦ γένους· δύναται ὁμως νὰ ὑπάρχῃ σχέσις μεταξὺ τοῦ πράγματος καὶ τοῦ ὄργανισμοῦ τοῦ ἀτόμου.

Εἶνε ἡ κτηνώδης κακία τῶν παλαιῶν νομολόγων ἀνακριβῆς δ' ἀποδεικνύεται καὶ περὶ τοῦτο ἡ διαβεβαίωσις τοῦ Ζαυετι, ὅτι τὰ ζῷα τὰ ἀνήκοντα εἰς τὸ αὐτὸ γένος δὲν μάχονται πρὸς ἀλλήλα εἰμὴ ἔνεκα ἀφορμῶν προκλυπτουσῶν αἰφνιδίως, οἷον προκειμένου περὶ διαμφισβητήσεως τροφῆς ἢ περὶ κατοχῆς τῆς θηλείας, ἀλλ' ὄχι ἐκ μίσους ἀμειλίχτου καὶ ἐμφύτου.

Πολὺ συχνὰ τὰ ζῷα καταλαμβάνονται ὑπὸ φιλοπολέμου μανίας, ἥτις οὐδαμῶθεν ὑπαγορεύεται, οὔτε ἐξηγεῖται, οὔτε μετριάζεται· τοῦτο δὲ ἀνευ οὐδεμιᾶς ἐξαιρετικῆς παρορμήσεως καὶ ἀνευ τῆς ἐλαχίστης προκλήσεως. Τὰ κατοικίδια ἡμῶν ζῷα καὶ πρὸ πάντων ὁ κύων παρουσιάζουσι συχνάκις τοιαῦτα παραδείγματα. Κύων τις τοῦ εἶδους τῶν οὐλοτριχῶν (parboni), λίαν ἀγαπώμενος ὑπὸ τοῦ κυρίου του καὶ θαυμάσιος τρεφόμενος, λέγει ὁ Gall, ἐζήτην ἀφορμὴν πάντοτε ἔριδος ἀνὰ τὰς ὁδοὺς καθ' ἐκάστην ἐπέστρεφεν εἰς τὸν οἶκον φέρων καὶ νέα τραύματα. Προσεπάθησαν νὰ τὸν κρατήσωσιν ἐπὶ ἑβδομάδας ὀλοκλήρους περιορισμοῦ, Εὐθύς ὁμως ὡς τὸν ἄφρονον ἐλεύθερον, ἐφόρμα κατὰ τὸν πρώτον κινός, ὃν ἠθέλε συναντήσει, καὶ συνεπλέετο μετ' αὐτοῦ μὴ ὀπισθοχωρῶν, ἐὰν δὲν ἠθέλε καταβάλλῃ τὸν ἀντίπαλον, ἢ ἐὰν δὲν ἠθέλεν αὐτὸς ὁ ἴδιος τεθῆ ἐκτὸς μάχης.

Οἱ ὑπερβόρειοι μύες ἀλληλοφονεύονται ἔξ ἀπλῆς κακίας· τῶν ἐλάφων δὲ αἱ ἄρρενες ἐνίοτε κακοποιοῦσι τὰς θηλείας ἀνευ λόγου τινός. X

7. *Ἐγκλήματα ἐκ θυμοῦ*. — Εἰς ἄλλας περιστάσεις ἢ πρὸς τὸ ἐγκλημα ὁπῆ, ὅπως καὶ παρὰ τῷ ἀνθρώπῳ, προκαλεῖται ἀκατανικήτως ἐκ τοῦ ἐρεθισμοῦ τῶν παθῶν, τοῦ ἔρωτος, τῆς πλεονεξίας, τοῦ μίσους. Αἱ ὁρμαῖδες κάμηλοι, γράφοι ὁ Reusse, καίπερ ἀνεκτικώταται, ὁσάκις ἐξερεθισθῶσιν, ἐξαγριούνται· ἀφοῦ ὁμως θεωρήσωσιν ὅτι ἐκόρεσαν τὴν ἐκδίκησίν των, καταπραΰνονται καὶ αὐθὺς ὄθεν οἱ Ἀραβες συνηθίζουσιν ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει νὰ ἐκδύωνται καὶ ν' ἀφήνωσιν αὐτὰς νὰ ἐκκύνωσι τὴν ὀργὴν των κατὰ τῶν ἐνδυμάτων· μετὰ τοῦτο τὰ κτήνη ἐκείνα ἐπιστρέφουσιν εἰς τὸ ἔργον των.

Τοιοῦτρόπως καὶ οἱ μύρμηκες δὲν τρώγουσι τὰς ἑαυτῶν ἀφίδας, οὐδ' ὅταν στερούνται πάσης ἄλλης τροφῆς· ἀλλ' ὁμως ὁ Leuret διηγείται ὅτι μύρμηξ τις ποτε ὀργισθεὶς ἐκ τῆς ἀντιστάσεως μιᾶς ἐξ αὐτῶν, τὴν ἐφόνευσε καὶ τὴν ἔφαγε.

Συνηθέστερον εἶνε τὸ ἐγκλημα ἐκ μανιακοῦ παροξυσμοῦ παρὰ τοῖς μύρμηξι τοῖς λεγομένοις ἀμαζόναις (Formica rasi barbisi) συμβαίνει ἐνίοτε μετὰ τὴν μάχην νὰ καταλαμβάνονται οἱ μαχηταὶ ὑπὸ ἀληθοῦς μανίας καὶ νὰ καταδάκνουν τοφλῶς πᾶν τὸ προστυχόν, τὶς τε νύμφας (larve) καὶ τοὺς συντρόφους καὶ δὴ καὶ τοὺς ἑαυτῶν δούλους, οἵτινες προσπαθοῦν νὰ τοὺς πρᾶνωσι καὶ ἀγωνίζονται νὰ συλλαμβάνωσιν αὐτοὺς ἐκ τῶν ποδῶν καὶ νὰ τοὺς κρατῶσιν ἀκινήτους, ἕως οὗ ἡ ὀργὴ των ἔξατμισθῇ. Ἐν ὥρᾳ θερμῇ οἱ δούλοι μύρμηκες τῶν ἀμαζόνων, οἱ ἀνήκοντες εἰς τὸ εἶδος τῶν

μελανοτέφρων (fusche), αποκάμνοντες ἐκ τῶν ὠθήσεων τῶν κυρίων τῶν, ζητούντων παρ' αὐτῶν τροφήν' συνελάμβανον αὐτοὺς ἕκ τινος τῶν ποδῶν καὶ προσεπάθουν νὰ τοὺς σίρῳσιν ἐκτὸς τῆς φωλεᾶς· ἐνίοτε δὲ καὶ τοὺς ἔδακνον· ἀλλὰ τότε οἱ κύριοι οὐχὶ σπαινίως ἐρεθιζόμενοι κατ' ἀρχάς ἐσφιγγον τὴν κεφαλὴν τῶν ἐντὸς τῶν σιαγόνων τῶν, εἶτα δὲ σφίγγοντες αὐτὴν ὁλονὲν ἰσχυρότερον ἐθανάτωνον αὐτοὺς ἐπὶ τέλους. Τὸ τοιοῦτον ἐγκλημα λογίζεται ὡς παράπτωμα διὰ τοὺς μύρηκας, ὡς ἦτο διὰ τὰς Ῥωμαίας δεσποίνας ὁ φόνος δούλης τινός· ἀλλ' ὅμως καθὼ βλαβερὸν εἰς τὸ γένος ὀλόκληρον, ὡς ἀποστεροῦν αὐτὸ ἰσχυρὰς συνδρομῆς καὶ ὡς μὴ συνᾶδον πρὸς τὰς ἔξεις, ἔπρεπε ν' ἀποτελῆ ἐγκλημα ἐν τῇ νομοθεσίᾳ τῶν μυρηκῶν.

Τινὲς τῶν μύρηκων καταλαμβάνονται ὑπὸ αἰφνιδίου ἐκλύσεως· ἄλλοι δὲ ὑπὸ τὸ κράτος παροξυσμοῦ τυφλῆς μανίας, ἐφορμῶσι κατὰ πάντων, οὓς συνιστῶσι καθ' ὁδόν, φίλων ἢ ἐχθρῶν ἀδιαφόρως. Ὁ Forel εἶδεν αὐτοὺς φονεύοντας τοὺς δούλους μύρηκας, τοὺς προσπαθοῦντας νὰ καταπραΐνουν αὐτοὺς.

Πασιγνωστον ὅτι ὁ ἐλέφας ἐκδικεῖται ἀναλόγως πρὸς τὴν ὕβριν, ἐξακοντίζον βόρβορον ἢ ὕδωρ, ἢ καὶ κατασυντριβῶν, ὅταν ἢ ὕβρις εἶνε βαρεῖα. Προσφάτως ἐλέφας τις ἐφόνευσε διὰ τῆς προσοικίδος του τὸν ὀδηγόν του, διότι ἔδωκεν εἰς αὐτὸν καπνόν. Εἶδον ἄρκτον, ἧς ἔτυπα ελαφρῶς τὸν ἕνα πόδα, νὰ προσπαθῆ νὰ μὲ συλλάβῃ καὶ ἀδυνατοῦσα ἔδακνε τὸν πόδα της καὶ σιδηρὰς ῥάβδους, τοῦ κλωβοῦ της.

8. **Συμφέρον** — Κύων τις ἠναγκασμένος νὰ μερίζεται τὴν τροφή του μετὰ χοίρου ἀπεστρέφετο αὐτὸν καὶ θραύσας τὴν ἀλασίν του ἐφόρμησε καὶ τοῦ ἐσπάραξε τὴν γαστέρα.

9. **Φόβος**. — Ἐνίοτε συμβαίνουν καὶ φόνοι ἐκ φόβου. Διηγείται ὁ Brehm ὅτι εἰς τὸ Πράτερ τῆς Βιέννης μεταξὺ τῶν πολλῶν ἐλάφων μία, λίαν τιθασή, μετέβαινε μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων, οἵτινες τὴν ἐδώπευον καὶ τὴν ἐφιλοδώρουν διὰ γλυκισμάτων. Ἀλλ' ἡμέραν τινὰ περιπλακεῖσα εἰς κάθισμα ἐφοβήθη τόσον, ὥστε ἐτράπη δρομαίως εἰς φυγὴν συμπαρασύρουσα τὸ κάθισμα διὰ τῶν κεράτων της, φονεύσασα καὶ τραυματίσασα πολλοὺς τῶν συντρόφων της.

10. — **Φυσικαὶ ἀλγηδόνες**. Καὶ ἄλλη ἀφορμὴ συνήθης τοῦ φόνου εἶνε αἱ ἀλγηδόνες τοῦ σώματος· ἵνα πεισθῆ τις δέ, ἀρκεῖ νὰ παρευρεθῆ εἰς τὸ δημόσιον θέαμα τοῦ γιγαντιαίου μικροσκοπίου. Οἱ ὄνισκοι, οἱ κύκλωπες, αἱ δαφνίαι, βαθμιδὸν ἐν-

ὅσῳ τὸ περιβάλλον πυρακτοῦται καὶ καθίσταται θανατηφόρον, ἀποθηριούνται δάκνουσιν ἀλλήλας.

11. — **Φόνοι ἐξ ἐρώτος**. Ἴσως ὅμως καὶ παρὰ τοῖς ζῴοις, ὡς καὶ παρὰ τοῖς ἀνθρώποις, τὰ ἐξ ἐρεθισμοῦ ἐγκλήματα συνήθετερον ὑπαγορεύονται ὑπὸ τοῦ πάθους τοῦ ἐρώτος· τοιοῦτοτρόπως ὁ ἐλέφας, ὁ τόσον συνήθως σώφρων, κατὰ τὴν περιόδον τοῦ ἱμερου ἐξαγορεύεται διὰ τὸ ἐλάχιστον. Παρὰ τοῖς πολυγάμοις ἀλεκτροσειδέσιν ἢ ἀνάγκῃ τοῖς τεκνοποιήσεως, καταργεῖ πάσας τὰς ἄλλας ἀνάγκας καὶ τὰς αἰσθήσεις ὥστε φαίνονται καὶ κωφὰ καὶ τυφλά, καὶ ἐπιτίθενται κατὰ τῶν ἀνθρώπων. Τὸ ἄρρεν καναρίνιον ἐν τοιαύτῃ εὐδοσκομένον καταστάσει, συνθλά τὴν φωλεάν, σκορπίζει τὰ φά, φονεύει τὴν θήλειαν, καὶ, διὰ νὰ πραυνθῆ, πρέπει νὰ δοθῶσιν αὐτῷ δύο σύνευνοι. Εἴδη δὲ τινα ὀνίθων εἰς τὴν ἐποχὴν τῶν ἐρώτων τῶν μαίνονται καὶ ἐπιτίθενται καὶ κατὰ τῶν ἀνθρώπων.

Ὁ Cornevin ἀναφέρει ὅτι φορβάς τις, συνήθως λίαν τιθασή, καθίστατο ἀδάμαστος ἐν τῇ ὀχείᾳ, ὥστε μικροῦ δεῖν ἔθρανε τὸν βραχίονά του.

Γαλῆ τις τοῦ εἴδους τῶν Ἀγκυραίων, εἰς ἄκρον γόνιμος, ἠγάπα ἐμμανῶς τὰ τέκνα της, ὅπως τὰ πλεῖστα τῶν κατοικιδίων ζῴων. ὅτε ὅμως ἦτο ἔγκυος, πάσχουσα ἐκ νυφομανίας, ἀπηχθάνετο αὐτὰ καὶ τὰ ἔδακνε, ὅτε ἔπαιζον πλησίόν της.

Ὁ Burdach καὶ ὁ Marc παραβάλλουσι τὴν συχνότητα τῶν ἀναιτίων βρεφοκτονιῶν παρὰ ταῖς λεχοῖς πρὸς τὰς φονικὰς τάσεις, ἃς δεικνύουσιν αἱ νυφομανεῖς φορβάδες καὶ αἱ ἀγελάδες, ὅχι μόνον κατὰ τὴν περιόδον τῆς ὀχσίας, ἀλλὰ ται πολὺ μετὰ ταῦτα.

Ὁ Rice εἶδέ ποτε τοὺς βουβάλους ἀγέλης, ἀφοῦ ὠσφρανθῆσαν τὸ αἶμα τίγρεως τραυματισθείσης, νὰ παρακολουθήσωσιν ἀμέσως τὰ ἵχνη μετὰ μανίας, νὰ διατρέχωσι καὶ φθείρωσι τὸ δάσος, ν' ἀνασκάπτωσι τὸ ἔδαφος, τέλος δὲ ἀφικόμενοι εἰς τὸν ἔσχατον παροξυσμὸν τῆς μανίας νὰ μάχωνται κατ' ἀλλήλων πρὸς μεγάλην λύπην τοῦ βουκόλου.

11. **Μοιχεῖαι**. — Καὶ παρὰ τοῖς ζῴοις συμβαίνουν μοιχεῖαι, ἔχουσαι, ὡς καὶ παρὰ τοῖς ἀνθρώποις, ἐνίοτε ὡς συνέπειαν τὸν φόνον τοῦ συζύγου.

Διηγείται ὁ Κάρολος Vogt ὅτι εἰς τινα κώμην παρὰ τὴν Σολέτταν ἀπὸ τινων ἐτῶν ζεῦγος πελαργῶν ἔκτιζε τὴν φωλεάν του. Ἠλέραν τινὰ παρετηρήθη ὅτι ὁσάκις ὁ ἄρρεν ἐξήρχετο εἰς ἄγραν, ἕτερός τις νεώτερος πελαργὸς ἤρχετο καὶ ἐρωτοτρόπει

πρὸς τὴν θήλειαν. Κατ' ἀρχὰς ἀπεκρούσθη· εἶτα ὑπῆρξεν ἀνεκτός, ἀκολούθως ἐγένετο δεκτός· τέλος δὲ ὁμοῦ οἱ δύο μοιοὶ προΰσαν τινὰ ἐφάνησαν ἰπάμενοι πρὸς τὸν λευκῶνα ὅπου ὁ σύζυγος ἐδήρνε βατράχους, καὶ τὸν ἐφόνευσαν διὰ ῥαμφισμῶν.

Καὶ αὕτη ἡ περιστερά, ἡ ἀθῶα περιστερά, οὐχὶ σπανίως φαίνεται μοιχαλὶς καὶ φθονερά καὶ κακὴ πρὸς τὰς συντρόφους. ἀφ' ὧν ἀποκρύπτει διὰ τῶν πτερυγῶν ὡς καὶ τὴν περισσεύουσαν αὐτῇ τροφήν. Ὄταν ὑπεξαίρηται ἡ θήλεια περιστερᾶς τινος ἄρρενος, αὕτη μεταβαίνει εἰς τοὺς γειτονικοὺς περιστερεῶνας καὶ ἀναγκάζει τὰ θηλείας τῶν ἄλλων νὰ τὴν ἀκολουθήσασιν.

13. **Συμβίωσις κατὰ μεγάλας ομάδας.**— Παρατηροῦμεν καὶ ἕτερον ὁμοιότητα ὡς πρὸς τὰς ἀφορμὰς τῶν ἐγκλημάτων παρὰ τε τοῖς ζώοις καὶ παρὰ τοῖς ἀνθρώποις, εἶνε δὲ αὕτη ἡ ἐκ τῆς συμβιώσεως κατὰ μεγάλας ομάδας. **Αἱ σοδομικαὶ πράξεις**, αἵτινες οὐδέποτε συμβαίνουσιν εἰς τοὺς μικροὺς στάβλους, παρατηροῦνται συχνάκις εἰς τὰ μεγάλα ἵπποφορβεῖα.

Ὁ ἀνεκπλήρωτος ἔρως ἐν τοῖς στάβλοις τῶν ἵππων καὶ τῶν βοῶν, καὶ ἐν ταῖς συμβιώσεσι τῶν ὕμενοπτέρων καὶ τῶν ἀλεκτορῶν ἐξωθεῖ τὰ ζῆα εἰς τὰς παρὰ φύσιν ἡδονάς.

Ἐγκλημα δυνάμενον νὰ παραβληθῆ, ὡς πρὸς τὰς ὀργανικὰς συνθήκας, πρὸς τὸν βιασμὸν ἀνηλίκων ἢ μᾶλλον πρὸς θανατηφόρον τραῦμα, εἶνε τὸ παρατηρηθὲν ὑπὸ τοῦ Huber παρὰ τοῖς ἄρρεσι τῶν μυρμηκῶν, οἵτινες, ὅταν στερεῶνται τῶν θηλειῶν, βιάζονται τοὺς ἐργάτας μύρμηκας· οὗτοι δέ, ταθὲ ἔχοντες ὄργανα ἀτροφικὰ, βλάπτονται ἐκ τούτου καὶ θνήσκουσιν. Ἀκόμη δὲ μᾶλλον ἀξιοσημεῖωτον εἶνε τὸ ἕτερον περιστατικόν, τὸ παρατηρηθὲν ὑπὸ τοῦ Houzeau, κατὰ τὸ ὅποιον ἀλέκτωρ τις ἐβίασε ναπὸν ἀλεκτορίδιον, ὅπερ ἔμεινε πάσχον ἔνεκα τούτου ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας.

Ὁ Lessona εἶδεν ἐν Αἰγύπτῳ ἐντὸς τῶν περιβάλλων, ὅπου διὰ νυκτὸς κλείονται πολλοὶ ὁμοῦ ὄνοι, τινὰς ἐξ αὐτῶν νὰ ἐπιδίδονται εἰς τὴν παρὰ φύσιν ἀσέλγειαν, ὅσας ἐστεροῦντο θηλειῶν. Τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ εἰς τὰς ἀλεκτορίδας ἐν ἐλλείψει ἀλέκτορος.

Ἐν τῷ μουσεῖῳ τοῦ Τουρίνου διατηροῦνται δύο μηλολόγ-
θαι ἄρρενες ἠνωμένοι ἐν συνουσίᾳ, ἀπεξηραμμένοι.

Αἱ ταύρειαι ἀγελάδες ἀποκαλοῦνται οὕτως ὡς ἀντικαθιστῶσαι τὸν ταύρον διὰ τὰς συντρόφους τῶν. Ἐν τοῖς μεγάλοις ὀρνιθοτροφείοις, ὅπου σπανίζουσιν οἱ ἄρρενες, ἢ ἀλεκτορὶς οὐχὶ σπανίως ἐπτελεῖ χρῆθ ἀλέκτορος. Τὸ αὐτὸ συμβαίνει ἀντιθέτως εἰς τὰ ἵπποφορβεῖα, ὅπου σπανίζουσιν αἱ φορβάδες.

Ἐγκλημα ἀνάλογον πρὸς τὴν κτηνοβασίαν τοῦ ἀνθρώπου, εἶνε ἡ συνουσία τοῦ κύκνου μετὰ τῆς χηνός, τῆς ἀλικῆς καὶ τοῦ βονάσου μετὰ τῆς ἀγελάδος, ἐξ ἧς γεννῶνται κακοὶ ἄγονοι. Ὄθεν αἱ τοιαῦται πράξεις εἶνε ἐπιβλαβεῖς εἰς ἀμφοτέρω τὰ γένη. Ὁ συγγραφεὺς οὗτος εἶδε κύνας συνουσιαζομένους μετὰ κυνῶν καὶ λυκαίνων, ἕτερον δὲ κύνα προτιμῶντα ἔρωτικῶς μίαν τίγριν. Εἰς τὰ περίεξ τοῦ Ταυρίνου πολλάκις φαίνονται φρυνοὶ ἐκστερηματοῦντες ἐπὶ τῶν φῶν βατράχων, συγκατοικούντων μετ' αὐτῶν εἰς τὰ ἔλη.

Καὶ ὁ Espinas διηγεῖται ὅτι θηλείαι τινες ἡμίονοι, ὑπείκουσαι εἰς νοσηρὸν καὶ ψευδὲς αἰσθημα μητροτήτος, ὑπεξαίρουσι διὰ δόλου τοὺς πόλους τῶν ἵππων καὶ τοὺς σύρουσιν ἐξόπισθέν των, ἀλλά, μὴ δυνάμεναι νὰ τοὺς θρέψωσιν, ἀφήνουσιν αὐτοὺς ν' ἀποθνήσκωσιν ἐξ αἰτίας, διαπράττουσαι τοιοῦτοτρόπως βροφοκτονίαν καὶ ἀπαγωγὴν ἀνηλίκων.

14. **Συνεταιρισμοὶ κακοποιῶν παρὰ τοῖς ζώοις.**— Οἱ κάστορες εἶνε συνήθως πρῶοι καὶ κοινωνικοί. Ἐν τούτοις διηγεῖται ὁ Figuiet ὅτι τρεῖς κάστορες ἐξέλεξαν παρὰ τὸν ποταμὸν πρόσφορον θέσιν καὶ κατεσκεύασαν τὴν φωλεάν των, ἐνῶ τέταρτός τις ἔζη μονίως· οἱ τρεῖς μετέβησαν εἰς τὴν κατοικίαν τοῦ τελευταίου τούτου καὶ ἐφιλοξενήθησαν, ὅτε ὁμοῦ οὗτος ἀνταπέδωκε τὴν ἐπίσκεψιν, ἐφονεύθη ὑπ' αὐτῶν.

Διηγοῦνται περὶ μικροῦ τινος κυνός, κακοποιουμένου ὑπὸ μολοσσῶ, ὅτι ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας συνήθροισεν ὅσα εἰς τὸ ὑπόγειον τῆς οἰκίας, προσκαλῶν εἰς εὐωχίαν πολλοὺς κύνας τῆς συνοικίας, οὓς, ἀφοῦ καλῶς ἐκορέσθησαν, παρεκίνησεν εἰς ἐκδιείκην κατὰ τοῦ ἐχθροῦ του καὶ τὸ κατώρθωσεν.

Ὁ ναύαρχος Σώλλιβαν διηγῆθη εἰς τὸν Λαρβῖνον ὅτι εἶχε κομίσει νεαρὸν ἐπιβήτορα ἵππον μετὰ ὀκτῶ φορβάδων εἰς τὰς Φακλανδεῖους νήσους, ὅπου εὐρίσκοντο ἤδη δύο ἕτεροι ἐπιβήτορες ἀτίθασσοι, ἕκαστος μετὰ μακρῶς ἀγέλης φορβάδων. Οἱ ἐπιβήτορες οὗτοι ὁσάκις συνηντῶντο ἐμάχοντο· ἕκαστος δὲ αὐτῶν ἀφ' ἑτέρου προσεπάθει νὰ νικήσῃ μόνος του τὸν ἀγγλικὸν ἵππον καὶ ν' ἀποδιώξῃ τὰς βορβάδας, ἀλλ' οὐδέτερος αὐτῶν εἶχε δυνήθῃ νὰ φέρῃ εἰς πέρας τὸν σκοπὸν του. Ἡμέραν τινὰ συνηνώθησαν οἱ δύο καὶ τὸν κατέβαλον.

Τὸ αὐτὸ παρητήθη εἰς τὸ ἔρκος τοῦ Χέλλιμαχ. Βόες τινὲς ἀτίθασσοι ἤριζον περὶ τῶν πρωτείων. Ἐθεάθησαν δὲ δύο ἐκ τῶν νεαρωτέρων βοῶν ἐπιπεσόντες ἐκ συμφώνου κατὰ τοῦ γηραιοῦ ἀργηγῶ καὶ ἀνατρέψαντες καὶ ἀφίσαντες αὐτὸν ὥσει

νεκρόν. Ἀλλὰ μετὰ τινος ἡμέρας εἰς τῶν δύο νεαρῶν βοῶν ἐπλησίασε μόνος εἰς τὸ δάσος καὶ τότε ὁ μελετῶν ἐκδίκησιν γηραιὸς βοῦς ἐφώρμησε καὶ ἐντὸς ὀλίγου τὸν ἐφόνευσεν.

15. **Δόλος.**—Ἐπίσης καὶ ὁ δόλος ἐκδηλοῦται μόνον εἰς τὰ μέρη τῆς συμβιώσεως πολυαριθμῶν ομάδων ζῶων κατοικιδίων καὶ μόνον παρὰ τοῖς ζῴοις τοῖς διακρινομένοις διὰ τὴν νοημοσύνην των, οἷοι οἱ ἵπποι τοῦ στρατοῦ, οἱ πύθηκοι καὶ οἱ τιθασευμένοι κύνες.

Δὲν πρέπει νὰ λησμονῶμεν, λέγει ὁ Lacassague, ὅτι ὑπάρχουσιν ἀναμφισβήτητοι περιστάσεις, καθ' ὅσας τὰ ζῴα ὑποκρίνονται ἢ ἐπαννοοῦσι δόλους, διὰ νὰ ἀποφύγῃσι κόπον τινά, ἢ χάριν ἰδίου ὀφέλους.

Οὕτω σὺνήθης εἶνε τὸ γεγονός, τὸ παρατηρούμενον εἰς τοὺς στρατῶνας τοῦ ἱππικοῦ νὰ προσποιῶνται τινες τῶν ἵππων ὅτι χωλαίνουσι διὰ ν' ἀπαλλαγῶσι τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας.

Ὁ Lacoste ἀναφέρει ὅτι κύνες τις, διὰ ν' ἀπομακρύνῃ τοὺς συντρόφους τοῦ ἀπό τινος θέσεως παρὰ τὴν ἐστίαν, εἰς ἣν ἠρέσκειτο νὰ μένῃ, ἤρχιζε προξενῶν θόρυβον καταχθόνιον εἰς τὴν αὐλήν, ἕως ὅτου προσέτρεχον ἄθροοι οἱ ἄλλοι κύνες καὶ ἄφηνον αὐτῷ ἐλευθέραν τὴν ποθητὴν θέσιν.

Πύθηκος τις χιμαπατζῆς, προσβληθεὶς ὑπὸ βηχὸς ἐθεραπεύθη διὰ τροχίσκων γλυκέων (παστιλλίων). Μετὰ τὴν θεραπείαν του δὲ συγγνώμης ὑπεκρίνετο ὅτι ἔβηχε, διὰ νὰ τοῦ δώσωσι τὰ λιχνεύματα ἐκεῖνα.

16. **Κλοπή.** Ὁ κερκοπίθηκος μονίας εἶναι ἀληθῆς βαλλαντοτόμος ἐνῶ τὸν θωπεύεις, αὐτὸς εἰσάγει κρυφίως τὰς χεῖρας εἰς τὰ θυλάκια καὶ κρύπτει ὑπὸ τὰς σινδόνας ἢ ὑπὸ τὰ παραπετάσματα καὶ κλοπιμαῖα, ὅπως πράττουσι πολλοὶ ὑπηρεταί.

Μεγαλόσωμὸς τις κύνων ἐν Ρένναις ἦτο ὑποπίτος ὅτι ἐκλεπτε καὶ κατεβρόχθιζε πρόβατα· ἀλλ' ὅμως ὁ κύριος του τὸ ἠρνεῖτο, διότι πάντοτε τὸν ἔβλεπε φέροντα τὸ φίμωτρον. Ὅτε νύκτα τινὰ παρατηρήσας ἐπιμελέστερον εἶδε ὅτι ὁ κύων ἐν ὄρα νυκτὸς ἀφῆρει μόνον τὸ φίμωτρον καί, ἀφοῦ ἔρωγε τὴν κλαπίσαν λείαν, ἔπλυνε τὸ ρύγχος δι' ὕδατος, ἐφόρει πάλιν τὸ φίμωτρον καὶ ἐπέστρεφεν ἀμέσως εἰς τὴν κώτην του.

Ἡ πράξις αὕτη εἶνε γνωστὴ κλοπὴ προμελετημένη, ἀντιφάσκουσα πρὸς τὰ κληρονομικὰ ἤδη καταστάνα ἀποτελέσματα τὰ προσελθόντα ἐκ τῆς ἀνατροφῆς καὶ ἐκγυμνάσεως τῶν κατοικιδίων τούτων ζῶων.

Οὕτω καὶ ὡς πρὸς τὰς μελίσσας· ἐνῶ εἶνε αἱ ἐργατικώταται

ὄντως μετὰ τῶν ζῶων, ὑπάρχουσιν ἐν τούτοις σμῆνην τινά, ὅτινα βαθμηδὸν καὶ κατ' ὀλίγον μεταβάλλονται εἰς ληστρικά καὶ καθίστανται πραγματικοὶ κακοῦργοι διὰ τῆς συνηθείας.

Ὁ Büchner ἐν τῷ συγγράμματι αὐτοῦ *ὁ ψυχικὸς βίος τῶν ζῶων* ποιεῖται λόγον περὶ μελισσῶν κλεπτικῶν, αἵτινες διὰ νὰ ἀποφύγῃσι τὸν κόπον ἐπιπίπτουσιν ἄθροοι κατὰ τῶν ἀφθόνως ἐφωδιασμένων κυψελῶν, παραβιάζουσιν τὴν φρουρὰν καὶ τὰς κατοίκους λεηλατοῦσι τὴν κυψέλην καὶ ἀπάγουσιν εἰς τὴν κατοικίαν των τὴν λείαν. Μετὰ τὴν ἐπανάληψιν τῆς πράξεως ταύτης, γενομένης συνήθως ἄνευ τινὸς ἀπειταίου, ὅπως καὶ οἱ ἄνθρωποι, ἐξοικειοῦνται καὶ αὐταὶ εἰς τὴν λεηλασίαν καὶ τὰς βιαιοπραγίας καὶ διαδίδουσιν εὐρύτατα τὸ τοιοῦτον σύστημα, ὅπως συμβαίνει εἰς τὰς χώρας ἐν αἷς ἀκμάζει ἡ ληστεία, προσηλυτίζουσιν ὁσημέραι πλείονας ὁπαδοὺς καὶ εἰς τὸ τέλος ἰδρύνουσιν ἀληθεῖς ἀποικίας μελισσῶν ληστρικῶν, ἀληθεῖς ληστρικάς συμμορίας. Ὑπάρχουσι καὶ μελίσσαι μεμονωμέναι, ζῶσαι ἐξ ἀρπαγῆς καὶ προσπαθοῦσαι νὰ εἰσδύσωσι κρυφίως εἰς τὰς ξένας κυψέλας, χωρὶς νὰ ἐννοηθῶσιν ἢ συνεσταλμένη αὐτῶν συμπεριφορὰ μαρτυρεῖ ὅτι εἰσὶν ὑποχρεωμέναι νὰ κρύπτονται καὶ ὅτι ἔχουσι συνείδησιν τοῦ ἐκλήματός των.

Οἱ κυνοκέφαλοι πύθηκοι ἐθεάθησαν πολλάκις συνεταιριζόμενοι καὶ συσσωματούμενοι κατὰ ἑκατοστύας, ὅπως λεηλατήσωσι τοὺς κήπους, ἔνθα δύσκολος ἀποβαίνει ἡ εἰσόδος· ὁ μᾶλλον γηραιὸς καὶ παγοῦστος τῆς ἀγέλης, ἀφοῦ ἐξετάσῃ καλῶς τὸ μέρος, προχωρεῖ πρῶτος, καὶ τοποθετεῖ φρουρὸν εἰς τὸ μᾶλλον ἀπειλούμενον σημεῖον, εἶτα οἱ ἄλλοι σχηματίζουσιν ἄλυσιν καὶ παραδίδουσιν ἀπὸ χειρὸς εἰς χεῖρα τοὺς κλεπτομένους καρπούς, οὓς ὁ τελευταῖος θέτει εἰς τὴν κοινὴν ἀποθήκην. Ἐὰν ὁ φρουρὸς ἀναγγεῖλῃ κίνδυνον τινά, ἡ ἄλυσις διαλύεται καὶ φεύγουσιν πάντες, ἀλλὰ καθεὶς φέρει ἀνὰ μίαν ὁπώραν εἰς τὸ στόμα, εἰς τὴν χεῖρα καὶ ὑπὸ τὴν μασχάλην. Ἐὰν δὲ ὁ κίνδυνος καταστῇ σοβαρώτερος τότε ρίπτουσι τὰς ὁπώρας, πρῶτον τὴν ὑπὸ τὴν μασχάλην καὶ ἀκολούθως τὴν εἰς τὴν χεῖρα· τὴν εἰς τὸ στόμα ὅμως οὐδέποτε.

Σχετικῶς δὲ πρὸς τοῦτο σημειοῦμεν ὅτι παρὰ τοῖς ζῴοις δὲν παρατηρεῖται ἡ διαφορὰ ἢ ἐνδεικνυομένη ὡς πρὸς τὴν ἐγκληματικὴν ῥοπήν ὑπὸ τοῦ Σπένσερ εἰς τὰς πρωτογόνους κοινωνίας, αἵτινές εἰσιν ἐπιρροεστέρας περὶ τὸ κλέπτειν, ὅταν εἶνε μάχιμοι καὶ ἤττον ἐπιρροεπεῖς, ὅταν εἶναι ἐργατικά· διότι εἶδομεν ὅτι εἶνε συνήθης ἡ τοιαυτὴ τάσις εἰς τοὺς μύμηκας, εἰς

τάς μελίσσας και εἰς τοὺς ἐλέφαντας, τοὺς ζῶντας ἢ καθ' ὁμάδας, ζῶα ἀντιπροσωπεύοντα ἐν τῷ ζωολογικῷ κόσμῳ τὰς ἀληθεῖς ἔργατικὰς κοινωνίας.

17. **Ἀλκοολισμός** κτλ. — Ἐτέρα ἀφορμὴ τοῦ ἐγκλήματος ἐκ τῶν κοινῶν παρὰ τε τοῖς ἀνθρώποις και τοῖς ζῴοις, εἶνε ἢ χρῆσις τῶν ἀλκοολικῶν ποτῶν, ἢ ἄλλων οὐσιῶν ἐρεθίζουσῶν τὰ νευρικὰ κύτταρα, εἰς ἃ τὰ νοήμονα ζῶα ἀρέσκονται πλέον ἢ τὰ ἄλλα και ἔνεκα τῶν ὁποίων, ὡς και οἱ ἄνθρωποι, καθίστανται ἐπιρροπέστεροι εἰς τὰς ἐγκληματικὰς πράξεις.

Ἀναφέρωμεν ἀνωτέρω τὰς ἐκ φύσεως κλεπτορίας μελίσσας. Ὁ Büchner σημειοῖ ὅτι ὁ χαρακτήρ τῶν μελισσῶν τούτων δύναται νὰ διαπλασθῇ και τεχνητῶς δι' εἰδικῆς τροφῆς συνισταμένης εἰς μέλι ἀναμεμιγμένον μετὰ ῥακῆς. Ὅπως και ὁ ἄνθρωπος, ταχέως ἐξοικειοῦται μετὰ πάθους εἰς τὸ ποτὸν τοῦτο, ἔχοντος ἐπ' αὐτῶν τὴν αὐτὴν ὀλέθριον ἐπενέργειαν, καθίστανται εὐέξαπτοι, μέθυσοι, και παύουσιν ἐργαζόμεναι. Ἡ πείνα τὰς νύσσει. Τότε δὲ ἀπαράλλακτα ὅπως και παρ' ἀνθρώποις, περιπίπτουσιν ἀπὸ τοῦ ἐνὸς εἰς τὸ ἄλλο ἐλάττωμα και ἐπιδίδονται ἀνευδοιάστως εἰς τὴν λιπτεσίαν και τὴν κλοπὴν.

Οἱ μύρμηκες μετὰ τὴν διὰ χλωροφορμίου νάρκωσιν μένουσι μετὰ τὰ μέλη ἀκίνητα ἐκτὸς τῆς κεφαλῆς, δι' ἧς δάκνουσι τοὺς προστυχόντας.

Γνωστὸν ὅτι παρὰ τῇ αἰρέσει τῶν Ἀσσιαίνων (1) ἐν τῇ Ἀνατολῇ ἢ ἀνθρωποκτόνος μανία ἐξεγείρετο διὰ τῆς χρήσεως μύγματος ἐκ σπόρων κανάβειος και ὀπίου. Ὁ Answiter ἔτυχε νὰ παρατηρήσῃ τὸ αὐτὸ φαινόμενον εἰς τὰ ζῶα προερχόμενον ἐκ τῆς αὐτῆς ἀφορμῆς, διηγεῖται δὲ ὅτι ἀγελάδες φαγοῦσαι μήκωνας ἐξεμάνησαν.

Ὁ Magnan εἶδε μετὰ συνεχῆ χρῆσιν ποτῶν πνευματωδῶν μεταβαλλομένους εἰς φιλέριδας κύνας τέως ἡμερωτάτους. Τὸ αὐτὸ δ' εἶδα και ἐγὼ συμβαῖνον εἰς ἀλέκτορας τρεφομένους δι'

1) Ἡ φοβερά αὐτὴ αἰρεσις ἤκμασεν ἀπὸ τοῦ τέλους τοῦ 1Α' μῆχοι τῶν μέσων τοῦ 11' αἰῶνος, ἐξαπλωθεῖσα ἀπὸ τῆς βορείου Πελοπίας μέχρι τοῦ Λιβάνου. Ὁ ἀρχηγὸς αὐτῶν ἐλέγετο Γέρον τοῦ Ὄρου, οἱ δὲ ὁπαδοὶ διεκρίνοντο διὰ τὴν ἀγριότητα τῶν φόνων, οὓς διέπραττον ἐκ θερησκευτικοῦ φανατισμοῦ, ὅστις ἐξήπτετο διὰ τῆς χρήσεως τοῦ μεθυσητικού ποτοῦ χασίς. Ὑθεν και κυρίως ἐκολούνητο Heschischshns, τὸ δὲ ὄνομα τῶν παραφθαρῶν εἰς assassini ἐγένετο ἐν πολλαῖς τῶν ευρωπαικῶν γλωσσῶν τὸ συνώνυμον τοῦ δολοφόνου. Ἡ αἰρεσις αὐτὴ ἐξωλοθρεῖθη κατὰ τὴν μογγολικὴν ἐπιδρομὴν.

ἀραβοσίτου ἐφθαρμένον ἐνῶ οἱ τρεφόμενοι δι' ἀραβοσίτου καλῆς ποιότητος ἦσαν πρότατοι.

18. **Τροφαί.** — Καὶ ἄλλη ἀφορμὴ κοινὴ μετὰ τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἢ χρῆσις τοῦ κρέατος ὡς τροφῆς.

Καὶ ἀληθῶς οὐ μόνον τὰ σαρκόβόρα εἶναι τὰ ἀγριώτατα μετὰ τῶν ζῴων, ἀλλὰ και ζῶα ἐκ φύσεως πρῶα, ὅπως οἱ κύνες και οἱ ἐλέφαντες, καθίστανται ἀτίθασα και σκληρὰ τρεφόμενα διὰ κρέατος.

Οἱ ἐλέφαντες οἱ λεγόμενοι **μουστοφ** και ἐκτελοῦντες ἔργον δημίου ἐν Ἰνδικῇ τρέφονται ἐπίτηδες διὰ κρέατος.

Οἱ κύνες και οἱ ἵπποι ἐν Ἀλφορτ τραφέντες διὰ κρέατος, ἐγένοντο θηριώδεις.

19. **Ἀνατροφὴ.** — Δέον ἐνταῦθα νὰ σημειώσωμεν ὅτι, ὅπως ὁ ἄνθρωπος δι' εἰδικῆς ἀνατροφῆς, οὕτω και τὰ ζῶα δι' ἐκνυμνάσεως δύναται νὰ καταστῶσι κακοποιά, καιπερ μὴ ἐκ γενετῆς τοιαῦτα. Ὁ ἀνθρώπος οὐχὶ σπανίως ἐξεγύμνασε τὰ ζῶα εἰς τὸν φόνον, ὅπως οἱ Ἰνδοὶ τὸν ἐλέφαντα και οἱ Ὀττενότοι τὸν βουῦν. Περιβόητος ἐγένετο ὁ κύων τῶν Γάλλων, ὁ ὀνομαζόμενος Βορεσίλλιος ἐν Ἀγίῳ Δομίγκῳ ὅστις κατεβρόχθιζε τοὺς Ἰνδοὺς και ἐμισθοδοτεῖ ὅσον τρεῖς στρατιῶται. Ἀλλὰ κατὰ τὴν τοιαύτην περίπτωσιν τὸ ἐγκλημα δέον ν' ἀποδοθῇ εἰς τοὺς ἀνθρώπους τοὺς διακίζοντας και ὄχι εἰς τὰ διδασκόμενα ζῶα.

20. **Πραγματικὰ ἐγκλήματα.** Ἡ παρούσα δευτέρα κατηγορία τῶν πράξεων ὁμοιάζει πολὺ περισσότερον πρὸς τὰς πράξεις ἄς οἱ πεπολιτισμένοι ἄνθρωποι ἀποκαλοῦσιν ἐγκλήματα, ὡς ἐκ τοῦ φαινομένου τῆς οὕτως εἰπεῖν ἀτομικότητος, τῆς διατελοῦσης εἰς φανερὰν ἀντίθεσιν πρὸς τὰς ἔξεις τὰς μάλλον γενικὰς, ἐμφύτους ἢ ἐπικτήτους, και ἐκ τοῦ ὅτι αἱ πράξεις αὐταὶ εἶναι ἐπιζήμιοι εἰς τὸ γένος, ἢ και εἰς αὐτὸ τὸ ἀτομον, ὅπως αἱ βίαιαι ἐκδικήσεις τῶν μυρμηκῶν κατὰ τῶν ἀφίδων και τῶν συντροφῶν, ὁ φόνος τῆς ἰδίας συνεύνου και τῶν τέκνων, ἢ παρὰ φύσιν ἀσέλγεια κλπ.

Ὁ ἀναλογιζόμενος (λέγει ὀρθότατα ὁ Ferrì) ὅτι μετὰξὺ ἑκατὸν, λόγου χάριν, κινῶν, ἢ ἵππων, ἢ ἐλαφάντων, οὐχὶ πάντες ἀλλὰ δύο ἢ τρεῖς μόνον φαίνονται φιλέριδες, ἀτίθασοι, διεστραμμένοι και ὅτι ἢ ἀντιπάθεια γεννᾶται παρ' αὐτοῖς τοῖς ὄρισμένοις ἀτόμοις και οὐχὶ παρὰ πᾶσι τοῖς ἀνήκουσιν εἰς τὸ αὐτὸ γένος, ὅτι δὲ μετὰξὺ ἑκατὸν γαλῶν ἢ λαγῶν ὀλίγιστα μητέρες παραμελοῦσιν ἢ φονεῦσιν τὰ τέκνα των, και οὕτω καθεξῆς εἰς πᾶσας τὰς λοιπὰς περιστάσεις, δὲν δύναται ν' ἀρηθῇ

ὅτι ἡ κακία εἶνε τάσις ὅλως ἀτομικὴ εἰς αὐτὰ τὰ ὁρισμένα κακοῦργα ζῶα, ἄγνωστοι δὲ εἰς τὰ λοιπὰ ἀνήκοντα εἰς τὸ αὐτὸ γένος, ἕτανα ὡς ἐκ τῆς ἀτομικῆς αὐτῶν ἰδιοσυγκρασίας ὑποστρέφονται τὰνάπαλιν τὸν φόνον τῶν ὁμοίων τῶν.

Αἱ δὲ πράξεις τῶν ὁμοιάζοντων πρὸς τὰς ἀνθρωπίνους καὶ κατὰ τοὺς τύπους, ὅπως ἐν τῇ προμελέτῃ καὶ τῇ ἐνέδρῳ καὶ) ἔχομεν κλέπτας κύνες καὶ πιθήκους), ὡς ἐν τῇ ἔμφυτῳ ἐκείνῃ ἢ ἐπικτητῷ τάσει, ἣτις μένει κατόπιν διαρκῆς (ὅπως παρὰ ταῖς κλεπτοῖσις μελίσοσις), πρὸς τὴν κλοπὴν, καὶ ἔνεκα τῆς ἀτιμωρησίας διαδίδεται, διὰ τοῦ συνεταιρισμοῦ δὲ ἀποκτᾷ τὸν χαρακτηριστῆρα τῆς καθ' ἑξῆς κακοουργίας καὶ ἀποτελεῖ τὰ πρῶτα σπέρματα τῆς ληστείας· ἐξ ἀντιθέτου ὑπάρχει ἐπίσης ὁμοιότης ὡς πρὸς τὸ αὐθόρμητον ἐτέρων πράξεων παρεχομένων ἐκ βιαίας αἰτίας. αὐθόρμητον προσιδιάζον εἰς τὰ ἐγκλήματα τὰ προερχόμενα ἐξ ἐρεθισμοῦ, ἐκ λόγων τιμῆς, ἐξ ἀντιπαθείας κλπ.

Ἄλλ' ἢ μᾶλλον περιεργος ὁμοιότης ἐγκέται εἰς ἐκεῖνα ἐκ τῶν αἰτίων, ἅτινα γενικώτερον ἐξεταζόμενα φαίνονται ταῦτα παρὰ τε τοῖς ἀνθρώποις καὶ τοῖς ζῴοις.

Σπουδαιόταται δι' ἰδίως εἶνε αἱ περιπτώσεις, καθ' ἃς ἀπαρᾶλάντως ὅπως καὶ παρὰ τοῖς ἀνθρώποις τὸ ἐγκλημα καὶ ἡ παραφροσύνη συγχωνεύονται ἀνεξιχνιάσως. Ἐν αὐταῖς αἱ ἐγκληματικαὶ τάσεις ἢ γεννῶνται αἰφνιδίως μετὰ εἰδικὴν πάθησιν, ἐκ λοχείας, νυμφομανίας, γήρατος, ἢ ἐκ γενετῆς, ἐκ λόγων κληρονομικότητος, πρὸ πάντων δὲ προήρχονται ἐκ τῆς ἐλαττωματικῆς κατασκευῆς τοῦ κρανίου, ἣτις ἀκριβῶς εἶνε ἡ συχνοτάτη ἀφορμὴ τῆς ἐκ γενετῆς ὁπτιῆς εἰς τὸ ἐγκλημα (ὡς ἡ μετωπικὴ μικροκεφαλία παρὰ τοῖς ἵπποις) καὶ ἐνταῦθα παρουσιάζεται κακία ἀνάιτιος, ὅλως ἀντίθετος πρὸς τὸν χαρακτηριστῆρα τῶν λοιπῶν ἀτόμων τοῦ αὐτοῦ γένου.

21. *Μετεωρολογικὴ κατάστασις.* — Ἴσως διὰ μελέτης ἐκτενεστερέας καὶ σοφώτερον διεξαγομένης ἐξακριβωθῶσι καὶ ἄλλαι ἀναλογίαι, ὅπως λόγου χάριν ἡ μετεωρολογικὴ, ἣτις τόσον συντελεῖ εἰς τὰ ἀνθρώπινα ἐγκλήματα ὅπως καὶ εἰς τὰ ζῶα· διότι παρατηρήθη ὅτι ζῶα ὁμογενῆ ἢ συγγενῆ εἰσι, κατὰ τὴν ὁμολογίαν πινῶν συγγραφέων, ἀγριώτερα ἐν ταῖς διακεκαυμέναις ζῶγαις ἢ ἐν ταῖς ἥττον θερμοαῖς τῆς Ἀμερικῆς οἱ δὲ λέοντες τοῦ Ἀτλαντος φαίνονται κατὰ πολὺ ἠρεμώτεροι τῶν τῆς ἐρήμου. Περὶ δὲ τῶν βοῶν γνωστὸν εἶνε ὅτι κατὰ τὴν θερμοτάτην τοῦ ἔτους ὥραν καταλαμβάνονται, ἰδίως ὁσάκις ἐπίκειται καταιγίς, ὑπὸ ἀληθοῦς μανιακοῦ παροξυσμοῦ, ἐφορμῶντες κατὰ τῶν ἀν-

θρώπων καὶ τῶν δένδρων, ἕως ὅτου ἐκραγῇ ἢ καταιγίς καὶ ἡ καταπίπτουσα ραγδαία βροχὴ κατεύνασῃ τὴν ἐξαπὶν ταν.

22. *Μισονεῖσμός.* — Ἴσως, ὡς ἀκριβῶς θὰ ἴδωμεν πραγματευόμενοι περὶ τῶν ἡθῶν τῶν βαρβάρων, λαῶν, παράγων τοῦ ἐγκλήματος εἶνε καὶ ἡ ἀντιπάθεια τῶν νοσημόνων ζῶων πρὸς πάντα νεωτερισμὸν ἐμποιοῦντα εἰς αὐτὰ ἐκπληξιν ἢ φόβον, θεωρούμενον δὲ ὑπ' αὐτῶν ὡς ὕβριν ἀτομικὴν, ἢ, τίς οἶδεν, ἴσως καὶ ἐγκληματικὴν κατ' αὐτῶν ἀπόπειραν.

Εἶδομεν ὅτι ὑπάρχουσιν ὁμοιότητες λίαν περιεργοὶ περὶ τὸ σχῆμα τοῦ κρανίου. Δὲν εἶνε ἀπίθανον δι' ἐπιμελοῦς σπουδῆς τῶν ἀτόμων νὰ ἐξακριβωθῇ καὶ διαφορά φυσιογνωμίας Ἐνταῦθα δ' ὑπενθυμίζω ὅτι τὰ ἀγριώτατα τῶν ζῴων ἔχουσιν εἰδικὴν φυσιογνωμίαν, ἔχουσαν κατὰ βάθος ὁμοιότητά τινα πρὸς τὴν τῶν ἐγκληματιῶν. Οὕτως ὁ φαῖος καὶ αἱματώστικτος ὀφθαλμὸς τῆς τίγρεως καὶ τῆς ὑάινης προσιδιάζει εἰς τοὺς δολοφόνους. Τὰ ἀρπακτικὰ ὄρνεα, λόγου χάριν, λέγει ὁ Brehm, ἔχουσι εὐὸ ὄσμος βραχύ, γουπόν, τὴν ἀνωτέραν σιαγόνα συνήθως ἐφωδιασμένην δι' ὀξέος ὀδόντος, εἰς δὲ ἀναποκρίνεται ἐν τῇ κατωτέρῳ σιαγόνῃ οὐλή, κόγχην δὲ ὀφθαλμοῦ μεγάλην, ὡς παρὰ τοῖς ἐγκληματαῖσις, καὶ ὀφθαλμὸν κατῶστικτον ὑπὸ αἵματος. Παρὰ τοῖς ἐντόμοις, παρ' οἷς ἐλλεῖπει ἡ φυσιογνωμία ὡς ἐκ τῆς ἀκινήσιος τοῦ προσώπου, ἐκ τῆς εὐρωστίας τῶν σιαγόνων καταφαίνεται τὸ γένος τὸ ἀποζῶν συνήθως ἐκ τῆς ληστείας.

23. *Ἀναλογίαι ὡς πρὸς τὰς λοιπὰς πράξεις.* — Ἐν τούτοις, ἐφ' ὅσον καὶ ἂν ἐγκύρωμεν περὶ τὰς διακρίσεις, ὀφείλομεν νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι ὑπάρχει συνάφεια, μετάβασίς τις ἀνεπαίσθητος ἀπὸ πολλῶν τῶν πράξεων τούτων, ἃς ὀνομάζομεν ἐγκληματικὰς, πρὸς ἐκεῖνας αἰτινες ἀποτελοῦσιν ἐγκλημα διὰ μόνον τὸν ἀνθρώπον καὶ τὰνάπαλιν. Τοιοῦτοτρόπως αἱ κλοπαὶ τῶν πινθῶων, αἱ ἐκδικήσεις τῶν κινῶν, οἱ φόνου τῶν μυρμηκῶν διύνανται μέχρι τινὸς σημείου νὰ ὑπαχθῶσιν εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν φόνων ἐξ αἰτίας πολέμου, ἢ τῶν πρὸς εὐρεσιν τροφῆς—ἐν τῷ περὶ ὑπάρξεωδ' ἀγῶνι—ἀκριβῶς ὅπως καὶ ὁ φόνος ἐκ πλεονεξίας, ἐν διὰ τοῦτο πρέπει νὰ ὑπαγάγωμεν εἰς τὴν πρώτην κατηγορίαν.

Γ'.

Τὰ ἀντίστοιχα ποιηῆς παρὰ τοῖς ζῴοις καὶ τοῖς ἀνθρώποις.

1. *Ποιηῆ.*—Θὰ ἦτο ἀκόμη μία διαφορὰ ἐπὶ πλέον ἀξιοση-

μείωτος μεταξύ τῶν δύο κατηγοριῶν, εἰάν, ὅπως τείνουσι νὰ παραδεχθῶσι νομολόγοι τινές, ἐν οἷς ὁ διακεκριμένος Ferrig, ἠλήθευε τὸ ὅτι τινὰ τῶν ζῶων δεικνύουσι ποιῆν τινα μεταμέλειαν διὰ τὰς ὑπ' αὐτῶν διαπραχθείσας ἱκανοποιίας. Εἶνε γεγονός ὅτι αἱ κλέπτρια μέλισσαι φαίνονται διστάζουσαι καὶ πρὸ καὶ μετὰ τὴν κλοπὴν, ὡσεὶ ἐφοβοῦντο τιμωρίαν τινὰ.

Ἐρωτιοτάτη εἶνε ἡ σκηνή, ἠγδιηγείται ὁ Brehm περὶ πιθήκου, ὅστις, ἐνῶ διέπραττε κλοπὴν ἐντὸς δωματίου, ἔβλεπε διστάζων πέραξ αὐτοῦ, σταματῶν ὁσάκις ἐκ τῶν κινήματων τοῦ σώματος τοῦ κυρίου του ὑπέθετε ὅτι ἔμελλε νὰ ἐξυπνήσῃ.

Χιμπαζῆς τις πίθηκος, ἀνήκων εἰς τὸν Chailla, ὅπως ὑπέξαιρέσῃ τὰς βανάνας του, ἐπλησίαζε, πρὶν διαπράξῃ τὴν κλοπὴν εἰς τὴν κλίνην του καὶ κατεσκόπευεν ἂν ἐκοιμᾶτο ἂν τυχὸν ἀφυπνίστο κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν, ὁ πανοῦργος ἔφευγε, ὅτι πτων τὴν κλαπέισαν ὀπώραν εἰάν δὲ πάλιν ἐπρόφρασεν, ἀπέθετε τὸ κλοπιμαῖον εἰς τὴν θέσιν του καὶ προσεπάθει νὰ τὸν ἐξαπατήσῃ διὰ παντοίων μύθοφασμῶν καὶ θωπειῶν.

Ἐγὼ νομίζω ὅτι πᾶσαι αὗται αἱ πράξεις εἶνε ἀπλῶς ἀποτελέσματα τοῦ φόβου τῆς τιμωρίας, τῆς συμπαρομομαρτουσίας εἰς τὰ κακὰ ἔργα, ὅπως ἀκριβῶς συμβαίνει καὶ παρὰ τοῖς συνήθεσι κλέπταις.

Ἄλλ' εἰς τοῦτο θὰ μοὶ παρατηρήσωσι τινες ὅτι αὐτὰ τὰ ἴδια ζῶα ἐπιβάλλουσιν εἰς τὰ τέκνα των ἢ εἰς τὰ ὑπαγόμενα ὑπ' αὐτὰ ζῶα ἀληθεῖς τιμωρίας.

Εἰς τὰς ἀγέλας τῶν πιθήκων, γράφει ὁ Brehm, μετὰ τὸν περὶ ἀρχηγίας ἀγῶνα, καθ' ὃν ὑπερισχύει ὁ πάντων ῥωμαλεώτατος, εἰάν τις δὲν θέλῃ νὰ ὑποταγῇ προθύμως, ἔξαναγκάζεται διὰ τῆς βίας, ἦτοι διὰ κολάφων καὶ δηγμάτων. Προσθέτει δὲ ὅτι, ὁσάκις ἡ ἀγέλη ἐπιχειρεῖ κρυφίαν τινὰ ἐκδρομὴν, μικρὸς δὲ τις πίθηκος θορυβήσῃ, οἱ πρεσβύτεροι τὸν τιμωροῦσι διὰ γρόνθων καὶ ὀαπισμάτων.— Εἶδε πρὸς τούτοις ποτὲ γαλῆν, ἣτις ἐπανειλημμένως ἀπηγόρευσε τὴν κλοπὴν εἰς τὸ μικρὸν τῆς τέκνον τύπτουσα καὶ δάκνουσα αὐτό.

Καὶ ὅμως καὶ κατὰ τὰς περιστάσεις ταύτας προσέτι νομίζω ὅτι πρόκειται περὶ ἐξάψεως τῶν γονέων ἢ τῶν πρεσβυτέρων ὀργιζομένων ἐπειδὴ δὲν ὑπακούονται εὐπειθῶς ὑπὸ τῶν τέκνων ἢ ὑπὸ τῶν κατωτέρων των, ὅπως συμβαίνει καὶ παρ' ἡμῖν πολὺ συχνότερον ἀφ' ὅσον νομίζομεν, ὅτε θέλομεν νὰ ἐξασκήσωμεν δῆθεν δικαίωμα, ὅπερ εἶνε κατὰ βλάβος ἀπλῆ πρόφασις πρὸς ἱκα-

νοποιήσῃν τῆς ἡμετέρας ὀργῆς, καὶ οὐχὶ μέτρον ἐκπαιδευτικὸν καὶ ἐπιὸλιγότερον δικαίωμα.

Ἀκόμη δὲ περισσότερο ἀδυνατῶ νὰ παραδεχθῶ τὴν ὑπαρξίν ποιῶν ὑπαγορευομένων ἢ ἐπιβαλλομένων ὑπὸ ζῶων συμβιούντων, ἀναλόγων πρὸς τὰς τῶν ἡμετέρων κωδίκων, ἢ μᾶλλον τῶν ἰσχυρότων παρὰ τοῖς φυλαῖς τῶν ἀγρίων, παρ' αἷς πᾶσα ἔλλειψις τιμωρεῖται διὰ θανάτου.

Πολλάκις ἐν τῇ βορείῳ Σκωτίᾳ καὶ ἐν τοῖς νήσοις Φερδίας φαίνονται σμήνη κορωνῶν θανατουσῶν τινα τῶν συντρόφων των.

Ὁ Λινναῖος διηγείται ὅτι χελιδὼν τις, ἐπιστρέψασα εἰς τὴν φωλεάν της, εὔρεν ἐν αὐτῇ ἐγκατεστημένον στρουθίον ἀποτυχόντων τῶν προσπαθειῶν αὐτῆς πρὸς ἀποδιώξιν του, ἐπεκαλέσθη τὴν συνδρομὴν τῶν συντρόφων της, αἰτινες κομίζουσαι πηλὸν διὰ τοῦ ῥάμφους ἔκλεισαν τὴν ἀρπαγείσαν φωλεάν.

Οἱ κυνοκέφαλοι πίθηκοι εἶνε λίαν ἐπιρροπεῖς εἰς τὴν κλοπὴν. Ὅσάκις κλέπτουσι, τοποθετοῦσι φρουρὸν, ὅστις εἰδοποιεῖ διὰ κραυγῆς τὸ ληστρικὸν στίφος περὶ τῆς ἐλεύσεως τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ φρουρὸς οὗτος εἶνε πάντοτε ἀγρυπνος καθὼ φοβούμενος τὴν ποινήν τοῦ θανάτου, τὴν ἐπιβαλλομένην αὐτῷ ὑπὸ τῶν ἄλλων ὁσάκις φανῇ ἀμελῆς περὶ τὸ καθήκον του.

Προφανῆς εἶνε εἰς τὰς περιστάσεις ταύτας ἡ ἀνθρωπίνῃ ἐργηγία, ἣτις ἀξιοῖ ὅτι βλέπει ὑπάρχουσαν καὶ παρὰ τοῖς ζῴοις τὴν αὐτὴν ἀποστροφὴν πρὸς τὴν μοιχίαν καὶ τὰς αὐτὰς τομικὰς ἔξεις καὶ διατυπώσεις, ὡς καὶ παρ' ἀνθρώποις, καὶ δὴ παρὰ τοῖς πεπολιτισμένοις τῶν ἀνθρώπων, οὓς συνήθεστερον λαμβάνομεν ὑπ' ὄψιν. Καθότι ἡ μοιχεία δύναται νὰ προκαλέσῃ τὸ πολὺ ὀργὴν παρὰ τῷ συζύγῳ (θὰ ἴδωμεν δὲ περαιτέρω ὅτι σπανίως προκαλεῖ τοιαύτην παρὰ τοῖς ἀγρίοις, οἵτινες ἐπι χρόνον πολὺν δὲν ἐθεώρουν τὴν μοιχίαν ὡς ἔγκλημα), ἀλλ' οὐχὶ παρ' ὀλοκλήρῳ τῇ φυλῇ, ἣτις οὐδὲν τῶν ἐναντῶν συμφερόντων βλέπουσα παραβλαπτόμενον δὲν δύναται βεβαίως νὰ συμμερίζηται τὸ τοιοῦτον αἶσθημα. Ἐάν δὲ παρὰ τοῖς κυνοκεφάλοις καταδικάζεται εἰς θάνατον ὑπ' ὀλοκληροῦ τῆς φυλῆς ὁ ἀμελῆς φρουρὸς, καὶ κατὰ τὴν περὶ τῆς ἀποτυχίας αὐτῆς τὸ ἐπ' ἐμοὶ διακρίνω τὰ ἴχνη ἐκδικήσεως διὰ τὴν ἀποτυχοῦσαν ἀπόπειραν καὶ διὰ τὸν κίνδυνον, ὃν διέτρεξαν, τὸ αἶσθημα δὲ τοῦτο ἦτο βεβαίως κοινὸν εἰς ὅλους. Ὅθεν δὲν εἶνε ἀπόδειξις τῆς συνειδήσεως τοῦ δικαίου οὐδὲ τῆς ὑπάρξεως ποινῆς θεθετισμένης, ὅπως δὲν εἶνε καὶ οἱ φόνοι οἱ διαπραττόμενοι ὑπὸ τῶν ληστῶν εἰς παρομοίας περιστάσεις ἢ

ὑπὸ τοῦ ὄχλου κατὰ τινὰς τῶν παραφορῶν αὐτοῦ, αἵτινες οὐδέποτε πρέπει νὰ θεωρῶνται ὡς ὑπαγορευόμεναι ἐκ τῆς συναίσθησεως τοῦ δικαίου.

Ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι τὰ γεγονότα ταῦτα ἀληθεύουσιν, εἰς αὐτὰ ἀνευρίσκω μόνον νέον παράδειγμα τοῦ συνεταρισμοῦ ἢ τῆς συστάσεως πρὸς κακοποιίαν, περὶ ἧς ἀνέφερα ἤδη ἀνωτέρω πολλαπλαῖς ἀποδείξεις, καὶ ἧτις μεταβάλλεται, ἐκ τῶν πραγμάτων, ἢ οὐχὶ ἐκ προθέσεως, εἰς πράξιν νομικὴν.

Καθ' ὃν τρόπον τέλος εἰς τὰς προσημνουθείσας πράξεις ἐνυπάρχει τὸ ἔμβρυον τοῦ ἐγκλήματος, ἐν ταῖς παρούσαις δυνάμεθα ἴσως νὰ πασαδεχθῶμεν ὅτι ἐνυπάρχει τὸ ἔμβρυον τῆς ποινῆς, περιοριζομένης εἰς τὸ στάδιον τῆς ἐκδικήσεως καὶ μάλιστα τῆς συνησιωμένης ἐκδικήσεως, οὐδέποτε ὅμως φθανούσης μέχρι τοῦ βαθμοῦ τῆς *ἀναμοιβῆς*, ὅστις τυγχάνει δημιούργημα, ἀγρίων μὲν ἄλλ' ὅμως πολιτιζομένων ἤδη ἀνθρώπων.

2. *Ἡ ποινὴ παρὰ τοῖς κατοικίδιοις ζώοις.* *Ἀναπληρωτικὰ μέσα* — Εἶνε γεγονός ὅτι διὰ τῆς τιμωρίας κατορθοῦμεν νὰ μεταβάλωμεν τὰς ἔξεις τινῶν ζῶων. Ἄλλ' οὐχὶ διὰ πασῶν τῶν τιμωριῶν, οὐδὲ πάντων τῶν ζῶων. Προσπαθοῦμεν ν' ἀναπτύξωμεν παρὰ τοῖς ζώοις ἠθικὴν τινα συναίσθησιν, ἀποβλέπουσαν εἰς τὸ νὰ παρέχωσιν ἡμῖν ὅσον τὸ δυνατόν μείζονα ὠφέλειαν μεθ' ὅσον τὸ δυνατόν ἐλάσσονος βλάβης, μεταχειριζόμεθα δὲ πρὸς τοῦτο μέσα ὅτε μὲν σκληρά, ὅτε δὲ δόλια.

Ὁ Allen διηγεῖται ὅτι ἀπηνδήσας ἐκ τῶν ἀδιλείπων κλοπῶν τῆς ζαχαρώσεως του τῶν γενομένων ἐν Ἰνδικῇ ὑπὸ τῶν πιθήκων καὶ μὴ δυνάμενος, ἔνεκα τῆς δεισιδαιμονίας τῶν ἰθαγενῶν, νὰ τιμωρήσῃ αὐτοὺς αὐστηρῶς, ἐπεννόησε νὰ συλλάβῃ τὰ μικρὰ τέκνα τῶν πιθήκων τοῦ ληστροικοῦ στίφους, νὰ ἐπαλείψῃ αὐτὰ διὰ ζαχαρώσεως καὶ δι' ἐμετικοῦ καὶ εἶτα νὰ τὰ ἀπολύσῃ. Οἱ πίδηκοι, σφόδρα ἐν ἀρχῇ θλιβέντες διὰ τὴν στέρησιν τῶν τέκνων τῶν, ἐχάρησαν ἐπανιδόντες αὐτὰ καὶ ἤρχισαν νὰ τὰ καθαρῶς αἰχίζοντες, ἀσμενίζοντες ἀκόμη περισσότερον εἰς τοῦτο ἔνεκα τῆς γλυκύτητος τῆς ζαχαρώσεως. Μετ' ὀλίγον ὅμως κατελήφθησαν ὑπὸ σφοδρῶν ἐμέτων «καὶ μετὰ τὴν μικρὴν ταύτην δοκιμασίαν οἱ πίδηκοι δὲν ἐπανήλθον πλέον νὰ βλάβωσιν τὸ προϊόν τοῦτο ἔνεκα τοῦ δόλου ἐκείνου». Εἶνε δὲ τόσον φιλόστοργος καὶ ἀνάσχυντοι οἱ πίδηκοι ἐν Ἰνδικῇ ἀκριβῶς διότι θεωροῦνται αὐτόθι ζῶα ἱερά καὶ οὐδεὶς τολμᾷ νὰ τὰ τιμωρήσῃ. Ὁ δὲ Ferri διηγεῖται θέλωντις ν' ἀπαλλαγῇ τοῦ κυνός του, ὅστις εἶχε τὴν ἔξιν νὰ στέκῃ ἐνοχλητικῶς παρὰ τοὺς πόδας του, ὅτε ἐγευματίζε, κατέφυγεν εἰς τὸ ἔξῃς

στρατήγημα· ὅσakis ἐστρώνετο ἡ τράπεζα διὰ τῆς ὀδόνης, ἔκλειε τὴν θύραν καὶ δεικνύων τὴν ὀδόνην εἰς τὸν κύνα ἐμάστιξεν αὐτὸν ἀνηλεῶς. Ἐκτοτε ὁ κύων βλέπων παρασκευαζομένην τὴν τράπεζαν ἐτρέπετο κατεσπυσμένως εἰς φυγὴν, ἀπαλάσσωσεν τὸν ἀγγίλον αὐτοῦ κύριον πάσης ἐνοχλήσεως.

Υπάρχουσιν ὅμως ζῶα, παρατηρεῖ ὁ Brehm, ἅτινα οὐχὶ ἀπειλούμενα, ἀλλὰ καὶ ὑφίσταμενα τὰς ἀλγεινοτάτας τῶν ποιῶν, ἀδυνατοῦσι ν' ἀποβάλωσιν ὀρμέφυτὰ τινα, γεγόμενα παρ' αὐτοῖς ὀργανικά, λόγῳ τῆς μακρᾶς κληρονομικότητος.

Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ εἰς τὸ τέλοςφόρον τῆς ποινῆς ἀπεδείχθη ἐκ ἐπιμελῶν παρατηρήσεων ὅτι παρὰ τοῖς κατοικίδιοις ζώοις πολλαῖς εὐδοκιμοῦσι περισσότερον ἢ ἠπιότης καὶ τὰ ἔμμεσα μέτρα, τὰ διαθρύπτοντα τὴν ματαιότητα αὐτῶν, ἢ τὴν λιμαργίαν, παρὰ αἱ βάσανοι, αἵτινες πολλαῖς ἀποβαίνουσι τοσοῦτον ἀτελεσφορότεροι ὅσον σκληρότεροι εἶνε.

Ἡδη ἀπὸ ἐτῶν ὁ Lessona παρετήρησεν ὅτι οἱ ἠπιὸι τρόποι εὐδοκιμοῦσι κάλλιον προκειμένου περὶ ἵππων ὀλισθαινόντων καὶ σφαλόντων ἐκ τύχης· καὶ ὡς πρὸς τοὺς κακοτρόπους ἵππους, γράφει ὁ Bodet, τελεσφορεῖ μᾶλλον ἢ ἠπιότης ἢ ἡ αὐστηρότης· διὰ ταύτης ἐνίοτε οἱ ἀσθενέστεροι ἀληθῶς διορθοῦνται· ἄλλ' οἱ ρωμαλέοι ἀνθίστανται εἰς πᾶσαν προσπάθειαν.

Ταῦτα πάντα ἐπιβεβαιοῦσιν ὡς πρὸς τὰ ζῶα ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ὁ Ferri φαινώσ ἀπέδειξε διὰ τοὺς ἀνθρώπους, ὅτι δηλαδὴ ὀλίγον ὠφελοῦσιν αἱ ποιναὶ καὶ ὅτι εἶνε δυνατόν νὰ ἐπιτυγχάνωνται ἀποτελέσματα πολὺ χρησιμότερα διὰ μέσων ἥττον βιαιῶν, ἢτοι διὰ προληπτικῶν μέσων, περὶ ὧν θὰ πραγματευθῶμεν εἰς τὸ τελευταῖον μέρος τοῦ παρόντος πονήματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

ΤΟ ΕΓΚΛΗΜΑ ΚΑΙ Η ΠΟΡΝΕΙΑ ΠΑΡΑ ΤΟΙΣ ΑΓΡΙΟΙΣ

Ἐὰν θελήσωμεν νὰ μελετήσωμεν τὸ ἐγκλημα παρὰ τοῖς ἀγρίοις καὶ παρὰ τοῖς πρώτοις ἡμῶν προγόνοις, θὰ εὐρεθῶμεν πρὸ τῆς αὐτῆς δυσχερείας· καθ' ἧς προσεκοῦσαμεν προκειμένου καὶ περὶ τῶν ζῶων. Καὶ παρ' αὐτοῖς ἐπίσης τὸ ἐγκλημα δὲν εἶνε πλέον ἐξαίρεσις, ἀλλ' εἶνε κανὼν σχεδὸν γενικός. Ὅθεν ὑπ' οὐδενὸς θεωρεῖται ὡς τοιοῦτο, κατὰ τὰς ἀρχὰς δὲ μάλιστα συγγέεται μετὰ ἄλλων ἥττον ἐγκληματικῶν πράξεων.

Τὸ τοιοῦτο ἀνευρίσκωμεν καὶ ἐν ταῖς ἀνθρωπίναις γλώσσαις.

Κατὰ τὸν Pictet τὸ λατινικὸν ὄνομα τοῦ ἐγκλήματος Crimen παράγεται ἐκ τοῦ σανσκριτικοῦ Karman (ὁ Vanicek ὅμως δὲν παραδέχεται τὴν τοιαύτην ἑτοιμολογίαν, ἀλλὰ παράγει αὐτὸ ἐκ τοῦ Kru=ἀκούειν croemen, accusatio), ἀντιστοιχοῦντος πρὸς τὴν πράξιν, Kri=ποιεῖν. Ἀσφαλέστερον τὸ σανσκριτικὸν araz=ἁμάρτημα ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὸ aras=ἔργον, opus· τὸ δὲ λατινικὸν facinus προέρχεται ἐκ τοῦ facere. Τὸ culpa παράγεται κατὰ τὸν Pictet καὶ τὸν Pott ἐκ τοῦ Kalp καὶ τοῦ Klrp, σημαίνοντες ἐν τῇ σανσκριτικῇ ποιεῖν, ἐκτελεῖν.

Ὡστε κατ' ἀρχάς δὲν ὑπῆρχε διαφορὰ σαφῆς μεταξὺ τῆς πράξεως καὶ τοῦ ἐγκλήματος.

Κατὰ τὸν Pictet ὑπάρχουσιν ἐν τῇ σανσκριτικῇ ἑκατὸν περίπου ὄψαι ἐκφράζουσαι τὴν ἔννοιαν τοῦ φονεῖν, τραυματίζειν—τινὲς δὲ διεσώθησαν καὶ παρ' ἡμῖν, mar, mori, mac, han—πλὴν τῶν δευτερευουσῶν παραγωγῶν. Ὁ εἰρημένος συγγραφεὺς θεωρεῖ τὸ φαινόμενον τοῦτο ὡς ἐξηγήτητον. Καὶ ὅμως εἶνε φυσικώτατον ἀρκεῖν ἢ ἀναλογισθῶμεν ὅτι τὸ αὐτὸ παρατηρεῖται εἰς τὰς συγνηματικὰς διαλέκτους. Τὰ συνώνυμα ἀφθονοῦσι διὰ τὰς συγνότους ἐπαναλαμβάνομένας πράξεις.

Ἐν πάσαις ταῖς γλώσσαις δὲ ἡ ἀρπαγὴ καὶ ὁ φόνος παρίστανται ὡς αἱ πρώται πηγαὶ τῆς κτήσεως. Ἐν τῇ λατινικῇ τὸ praedari παράγεται ἐκ τοῦ praedari.

Ἐν τῇ σανσκριτικῇ τὸ Kshi ἐκφράζει τὴν ἔννοιαν τοῦ ἀφαιρῆσαι, ἐξοντοῦν, λεηλατεῖν, ἀποκτάν. Τὰ Ska Ski-Ksit σημαίνουσιν κατοικεῖν, καθιστάναι τι κατοικήσιμον, τὸ δὲ Ska προσβάλλειν, ἐξολοθροῦν. Τὸ Ski=κλέπτειν. Τὸ Amahi ἐν τῇ κοπτικῇ ἔχει τὴν ἔννοιαν τοῦ ἀφαιρῆσαι, διώκειν κατέχειν.—Τὸ Moon ἐν τῇ αὐτῇ γλώσσῃ σημαίνει ἀλιεῦν, θηρεῦν παρὰ τὴν παραλίαν, ἀποκτάν διὰ τῆς βίας, κατοικεῖν.

Τὸ Iarass ἑβραϊστὶ σημαίνει κατέλαβεν, ἐξεδίωξε, κατέσχε. Τὰ Bazan καὶ akass ὠφέιλε διὰ τῆς βίας, ἐλήστευσεν, ἀπέκτησεν.—Ἐν τῇ περσικῇ γλώσσῃ coram σημαίνει ἐδίωξεν, ἐπόλεμησεν, ἀπέκτησεν. Ἐν τῇ γλώσσῃ τῶν Ταϊτινῶν τὸ tao σημαίνει δόσον καὶ κατοχήν, τὸ δὲ Champi ἦρως καὶ κλέπτης.

Ἡ σανσκριτικὴ λέξις gur σημαίνει νικᾶν καὶ ἐσθίειν, ὅπως συνηθίζετο παρὰ τοῖς αἰθιοπικαῖς φυλαῖς, τὸ τρώγειν τουτέστι τοὺς ἐχθρούς· εἶνε δὲ παρεμφερῆς ἡ λέξις πρὸς τὴν ταϊτικὴν rau σημαίνουσαν ἠττάσθαι καὶ τρώγεσθαι· ἐκ τῶν λέξεων τούτων ἐκδηλοῦται ὁ ἀνθρωποφαγικὸς σκοπὸς τῶν πολεμικῶν φόνων,

καθ' ὃν τρόπον ἡ λέξις ga-vishṭa=μάχη καὶ ἀναζήτησις ἀγέλαδων δηλοῖ ἕτερον σκοπὸν, πιθανῶς πολὺ μεταγενέστερον τῶν πολέμων.

Τὸ δὲ fur=κλέπτης (παραγόμενον κατὰ τὸν Vanicek ἐκ τοῦ bahr, φέρειν) ὅπως καὶ τὸ ἑβραϊκὸν gavan καὶ τὸ σανσκριτικὸν sten, ἀντιστοιχοῦσι πρὸς τὸ ἀποθηκεῖν, κρύπτειν, καλύπτειν (gonan). Καὶ τὸ ἑλληνικὸν *πειράω*, ἐξ οὗ τὸ πειρατής, σημαίνει ἐπιχειρεῖν καὶ τὸ *κλέπτω* σημαίνει καὶ κρύπτειν, παραγόμενον ἐκ τοῦ σανσκριτικοῦ harp—hlar=κλέπτειν, κρύπτειν (').

Τὸ γερμανικὸν stehlen=κλέπτειν ἑτυμολογικῶς σημαίνει κρύπτειν. Τὸ stialo, οὗτινος ἐν τῇ σουηδικῇ γλώσσῃ ἄλλοτε ἐγένετο χρῆσις ἐν τῇ ἔννοιά τοῦ κρύπτειν, σημερον σημαίνει κλέπτειν. Ἐν τῇ λατινικῇ ἡ λέξις ladro, onis προέρχεται ἐκ τοῦ latet, εἶναι τινα κεκρυμμένον, ἀναφέρεται δηλαδὴ εἰς τὴν πράξιν τοῦ κρύπτεσθαι τῶν ληστῶν χάριν ἐνέδρας, δόλου καὶ δεικνύει τὴν ἐλλειψιν πάσης ἀποστορῆς πρὸς τὸ ἐγκλημα. Ὡς καὶ ἡ μυθολογία, ἡ προστορικὴ αὐτῆ ἐπιστήμη, παριστᾷ ἡμῖν τὸ ἐγκλημα θριαμβεῖον καὶ ἐν οὐρανοῖς.

Εἰς τὰς νήσους Φιδζίας λατρεύεται ὁ θεὸς τῶν μοιχῶν (Tumabanga) καὶ ὁ τῶν δολοφόνων (Ravuravu) ἡ θεὰ Laverna παρὰ Ρωμαίους ἦτο ἡ θεὰ τῶν κλεπτῶν. Οἱ Περσобоὶ εἶχον ἰδιόθεας θεὰς διὰ τὸν λατροκτονίαν καὶ τὴν παιδοκτονίαν.

Ἐλατρεύοντο δὲ ἐν Ἑλλάδι καὶ ἐν Ρώμῃ Ἀφροδίτη ἡ aenaricatrix ἐκ τοῦ divarico=διατείνειν, ἡ Περιβασία ἡ cullatrix (Καλλιπυγος), ἡ Lubrica, εἰς ἣν προσσφύροντο ὡς ἀναθήματα φαλλοὶ χρυσοῖ, ἡ Castina ἡ Ἀφροδίτη τῶν σοδομιτῶν.

Α'.

Ἐγκλήματα ἀσελγείας.

1. *Αἰδώς*.—Τὰ γεγονότα ταῦτα θὰ ἦσαν ἤδη ἀνεκτά ἢ ἀποδείξουν πόσον ἑλλειπὴς ἦτο ἡ ἰδέα τῆς αἰδοῦς παρὰ τοῖς ἀγροίοις καὶ τοῖς ἀρχαίοις λαοῖς. Αὐτὴ ἡ λατινικὴ λέξις pudor κατὰ τὸν Marzolo παράγεται ἐκ τοῦ putere=σῆψεσθαι· ὥστε ἡ ἰδέα τῆς αἰδοῦς παρὰ τῇ γυναικὶ ἐπήγασε τὸ πρότερον ἐκ τῆς ἐπιθυμίας τοῦ ἀποκρύψαι καὶ καλύψαι τὰς ἀηδεῖς συνεπείας τῶν ἀποσυντεθειμένων ἐκκρίσεων τοῦ μοριακοῦ αὐτῆς κόλπου.

(1) Vanicek 1050, II.

Ὁ ἐγκληματίας ἀνθρώπος

Οἱ ἀρχέγονοι ἄνθρωποι κατὰ γενικὸν κανόνα ἦσαν γυμνοί. Παρὰ τοῖς Οὐατοῦταις αἱ γυναῖκες φέρουν χιτῶνα, ὅπως ἰκαί οἱ ἄνδρες εἰς τὰς Νέας Ἐβροΐδας, ἀφήνοντα ἄσκητῆ τὰ κρύφια μέρη. Οἱ Ἐσκιμῶοι ἐκδύονται καὶ μένουσιν ἐντελῶς γυμνοὶ εἰς τὰς καλύβας τῶν συνοσιζόμενοι.

Αἱ σχεδὸν ἔξευρωπαϊσθεῖσαι κυριαὶ τῶν Σανδουίχων νήσων ἔπλεον νηχόμεναι πρὸς τὰ εὐρωπαϊκὰ πλοῖα φέρουσαι ἐπὶ κεφαλῆς τὰ ἐνδύματά των, τὰ ὑποδήματα καὶ τὸ ἀλεξήλιον, διὰ νὰ τὰ περιβληθῶσιν, ἀφοῦ ἠθελον ἀνέλθει ἐπὶ τοῦ πλοίου.

Ἐν Ἀφικῇ ἡ βασίλισσα τῶν Ἐπίγκων, εἰς ἣν ὁ Chaillu ἐδώρησεν ἔσθητα, ἐξεδύθη πάραντα διὰ νὰ τὴν δοκιμάσῃ.

Ἐν Ταῖτη ὁ Κοῦκ εἶδε δημοσίᾳ συνουσιαζόμενος ἓνα ἰθαγενῆ ἤδη ἀκμαῖον μετὰ παιδίονος ἑνδεκαεπίδος, εἰς ἣν ἡ βασίλισσα ἐδιδεν εἰδικὰς ἐπὶ τοῦ πράγματος ὁδηγίας (Πρῶτον ταξείδιον), Τόμ. Ε΄.)

Ἡ γενετήσιος προῆξις οὐδόλως προσέβαλλε τὴν αἰδῶ παρὰ κολλοῖς τῶν ἀρχαίων λαῶν. Οἱ κάτοικοι τοῦ Καυκάσου, οἱ Ἀυσεῖς τῆς Ἀφρικῆς καὶ οἱ Ἰνδοὶ ἐνήργουν αὐτὴν ἐνώπιον τοῦ τυχεύοντος, ὅπως τὰ κτήνη, (Ἡρόδοτος Α΄. 305, Γ΄ 301). Καὶ αὐτοὶ οἱ Τυρρηνοὶ ἐνίοτε ἐνήργουν αὐτὴν κατὰ τὰ συμπόσια των.

Παρὰ τοῖς Τυρρηνοῖς εἰς πολλὰς περιστάσεις αἱ γυναῖκες συνήθιζον νὰ φαίνονται γυμναί. Αἱ νεάνιδες τῆς Σπάρτης ἐνεφανίζοντο γυμναί δημοσίᾳ ἀναμιξ μετὰ τῶν ἐφήβων.

Τὸ ἀνδρικὸν μόριον, καθὸ συμβολίζον τὸ ἰσχυρότερον φύλον, ἠπερίμνησε τὴν ἀνδρείαν, τὰνάπαλιν δὲ τὸ θηλικὸν μόριον. Ὁθεν καὶ ὁ Σέσωστρος ἐν ταῖς χώρας μὲν ἄς καθυπέτασσε μετ' ἀντίστασιν τῶν κατοίκων ἴδουε στήλας φερούσας τὸ ἔμβλημα ἐκεῖνο ἐν δὲ ταῖς καθυποτασσομέναις ἀμαχητὶ ἤγειρε στήλας φερούσας ἀπεικονισμένον πρὸς χλεύην τὸ γυναικεῖον αἰδεῖον.

Τὸ στητόν, παρ' Ἰνδοῖς λίγκαμ, παρῖστα τὴν ἐνοσίον τοῦ ἐνεργητικοῦ καὶ τοῦ παθητικοῦ ὁργάνου· καὶ σήμερον ἔτι τὸ τάλυ, τὸ εὐλογηθὲν ὑπὸ τοῦ Βράχμα, ὅπερ ὁ νυμφίος ἀναγνῶ εἰς τὸν τροχῆλον τῆς νύμφης, εἶναι συνήθως αὐτὸ τοῦτο τὸ λίγκαμ.

Αἱ Ἰνδαὶ εἰς τοὺς οἴκους των ἔχουσι μικρὰ λίγκαμ. Ἐν Συρακούσαις ἐξετίθεντο κατὰ τὰς τελευταίας ἡμέρας τῶν Θεοδοσιουσιῶν κατασκευάσματα ἐκ σησάμου καὶ μέλιτος παριστώοντα τὸ γυναικεῖον αἰδοῖον καλούμενα δὲ μῶλλοι. Τὸ ἔθος τοῦτο ἦτο διὰδεδομένον καθ' ἅπασαν τὴν Σικελίαν.

Κατὰ τὰς φαλληφορίας ἐν Ἑλλάδι αἱ νεάνιδες ἔφερον ἐν

τομπῇ τὸν ὑπερμεγέθη φαλλὸν προκύπτονται ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ κανοῦ, ἀνθοστεφῆ. Κατασκευάζετο πρότερον ἐκ ξύλου σκηπῆς, εἶτα δὲ ἐκ δέσματος ἐρυθροῦ, ὅπερ οἱ ἰθύφαλλοι ἐποποθέτουσαν ἀναμέσον τῶν μηρῶν, ὅθεν καὶ ἐφαίνετο οἰοῦναι προκύπτον ἐκ τοῦ στόματος αὐτῶν.

Περὶ τῆς λατρείας τοῦ Βεκ-Φεγῶ (Πριάπου ἢ θεοῦ τῶν κήπων) ἀναφέρει ὁ Ῥαββῖνος Σολομῶν Jarchi: dicunt sapientes nostri mira de fabrica hujus idoli: erat enim ad speciem virgae virtutis effectum, cui maritabant se tota die.

Εἰς τὰ ἱερὰ τῆς Ἐλευσίνης ὁ πολλὸς καὶ ὁ κτεῖς, ἦτοι τὸ γυναικεῖον αἰδοῖον, ἦσαν ἐκτεθειμένοι εἰς κοινὴν θέσιν· τὸ αὐτὸ δὲ συνέβαινε καὶ κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Ὀσίριδος.

2. Πορνεία σατιρηματικῆ.— Ὡστε ὁ γάμος ἐν ἀρχῇ δὲν ὑφίστατο, ἡ δὲ πορνεία ἦτο ὁ γενικὸς κανὼν. Ἐν Αὐστραλίᾳ αἱ νεάνιδες δύνανται ἀπὸ τῆς ἡλικίας δέκα ἐτῶν καὶ ἄνω νὰ συγκατοικῶσι μετὰ τῶν ἀρρένων, προσκαλοῦνται δὲ μάλιστα κατὰ τινὰς ἐορτάς.

Οἱ Ναῖο ζῶσιν ἐν πλήρει συναγελασμῷ. Παρὰ τοῖς Βοσκιμάνοις δὲν ὑπάρχει ἔκφρασις ἰδιαιτέρα πρὸς διάκρισιν τῆς συζύγου ἀπὸ τῆς νεάνιδος.

Οἱ Χονόμας ἐν τοῖς ὁργίοις αὐτῶν ἀλλάσσουσι συχνὰ τὰς γυναῖκας, αἵτινες εἶνε ὑποχρεωμέναι νὰ παραδίδωνται εἰς τὰς ὁρέξεις τῶα συγγενῶν.

Ἐν Καλιφορνίᾳ παρὰ τοῖς ἀγροίοις δὲν ὑπάρχει λέξεις εἰδικῆ πρὸς ἔκφρασιν τῆς ἐννοίας τοῦ γάμου· ἡ δὲ ζηλοτυπία ἀρκεταί, ὅτε ἡ γυνὴ συνάπτει σχέσεις μετ' ἀτόμων ἀνηκόντων εἰς ἄλλην φυλὴν.

Πρὸ τοῦ Κέκροπος, κατὰ τὸν ΙΖ' αἰῶνα π. Χ. οἱ Ἕλληνες ἔζων ἐν πλήρει φουρῷ τῶν δύο φύλων. Κατὰ τοὺς χρόνους ἐκεῖνους τὰ τέκνα ἐγίνωσκον μόνην τὴν μητέρα καὶ αὐτῆς τὸ ὄνομα ἔφερον. Τὴν παράδοσιν ταύτην ἐνισχύουσι καὶ ἔχνη μετεγενέστερα ἀνευρισκόμενα εἰς τοὺς ἱστορικοὺς χρόνους. Ὁ Λυκούργος ἐπὶ παραδείγματι ἐπέτρεπεν εἰς τοὺς συζύγους νὰ παραχωρῶσι τὰς γυναῖκας αὐτῶν εἰς ἄνδρας ὁμαλεωτέρους, ὁ δὲ Πλάτων μέμφεται αὐτοῦ ὡς μὴ θεσπίσαντος τὴν κοινογαμίαν. Ἐν Σπάρτῃ δὲ ποτε (καθὰ διηγείται ὁ Ἰουστίνος ΙΙΙ, σ. 4.) συνέβη οἱ νέοι ἀποπεμφθέντες ἐκ τοῦ στρατοπέδου ν' ἀναπληρώσωσι τοὺς συζύγους παρὰ ταῖς ἐγγάμοις.

Παρὰ τοῖς Λυδοῖς πᾶσαι αἱ νεάνιδες κατήριζον διὰ τοῦ μέσου τούτου τὴν ἑαυτῶν προικα (αὐτόθι).

Αἱ γυναῖκες τῶν Γινδανῶν τῆς Ἀφρικῆς ἔφερον περὶ τὰς κνήμας κοσμήματα ἐκ δέρματος ἰσαρίθμητα πρὸς τοὺς ἄνδρας, μετ' ὃν συνῆλθον εἰς μῆξιν.

Σίξτος ὁ Ἐμπορικὸς λέγει ὅτι καὶ αἱ Αἰγύπτια ἔφερον τὸ διακριτικὸν τοῦτο εἰς ἔνδειξιν τῶν πολλῶν αὐτῶν συνεύων, αἱ δὲ πλείονα κεκτημένα τοιαῦτα κοσμήματα ἐξιτιμῶντο καὶ πλέον.

Ἐν Θιβητιά αἱ νεάνιδες φέρουσιν ὡσαύτως περὶ τὸν τράχηλον τοὺς δακτυλίους τῶν ἐραστῶν αὐτῶν, οὐδέποτε χορηγούμενους δωρεάν. Αἱ πλείονας δακτυλίους ἔχουσαι ἀξιούνται καὶ γάμων περιφανεστέρων.

Παρὰ τοῖς Ἀνδαμάνοις (καθὼς καὶ ἑτέροις τισὶ φυλαῖς τῆς Καλιφορνίας) αἱ γυναῖκες ἀνήκουσιν εἰς πάντας τοὺς ἄρρενας τῆς φυλῆς, ἢ ἄρρησις δὲ τοῦ νὰ δεχθῶν τινα ἐξ αὐτῶν θεωρεῖται ἔγκλημα βαρῦ. Ἐνίοτε ὁμοῦ παρατηροῦνται συμβιώσεις πρόσκαιροι, ὁσάκις ἰδίως ἡ γυνὴ καταστῆ ἔγγυος, ἀλλ' ἡ συμβίωσις παύει κατὰ τὸν καιρὸν τῆς ἀπογαλακτίσεως τοῦ βρέφους. Καὶ αὕτη εἶνε ἡ ἀρχὴ τοῦ γάμου, προϊόντος τοῦ βιασμοῦ καὶ τῆς πορνείας, εἶνε ἡ ἀρχὴ τοῦ γάμου, προϊὼν τοῦ ἐγγλήματος.

Συνήθως αἱ τοιαῦται συμβιώσεις ἀνευρύνονται κατ' ἐποχὰς ὄρισμένας, οἷα αἱ παρατηροῦνται εἰς τὴν γενετήσιον ὄρμην τῶν ζῴων, πιθανῶς δὲ κατὰ τὰς μᾶλλον θερμοῦς τοῦ ἔτους ὥρας καὶ μᾶλλον παραγωγικὰς προϊόντων.

Υπάρχει τάχα διαφορὰ τις μεταξὺ τῶν θορυβωδῶν πανηγύρεων τῶν κυνοκεφάλων πιθήκων καὶ τῶν Αὐστραλῶν, οἵτινες μόνηρ διαγόντες βίον καθ' ἅπαν τὸ ἔτος, κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ὠρμάσεως τοῦ γιάμ σναθροίζονται, διατελοῦντες ὑπὸ τὸ κράτος κτηνώδους ἐρεθισμοῦ, καὶ κατασκευάζουσιν εὐρὴν λάκκον ἐλλειπτικοῦ σχήματος περιβαλλόμενον ὑπὸ θάμνων, θέλοντες ἢ ἀναπαρτήσασθαι διὰ τούτου τὸ γυναικεῖον μόριον, βυθίζοντες δι' ἐντὸς αὐτοῦ τὰ δόρατα κραυγάζουσι πάντες ὁμοῦ μετ' ἀπαισίου θυμῶν: «Ὅχι τὸν λάκκον, ἀλλὰ τὸν κόλπον τοῦ γυναικεῖου αἰδοῦν!».

Πιθανὸν τὰ ἑορταῖα τῶν Λουπερκαλίων τῶν ἀγομένων πρὸς τιμὴν τῆς Λυκαίνης τῆς Ῥώμης καὶ τῶν Φλωραλίων, καθ' ὅσας αἱ πόρνοι ἐδικαιούντο νὰ ἐξέρχονται γυμναὶ καὶ νὰ συνευρίσκονται δημοσίᾳ μετ' οἰουδήποτε, εἶνε λειψανα τῶν τοιοῦτων ἀρχαίων ὁργίων. Σημειωτέον δὲ ὅτι ἐν τῇ στατικῇ τῶν συλλήψεων παρατηρήθη ἡ γονιμοποιὸς ἐπίδρασις τῶν εὐωχιῶν τῶν Ἀπόκρεων.

Ἡ τοιαύτη δὲ κοινογαμία ἐγένετο ἀφορμὴ τοῦ παραδόξου

φαινόμενον, τοῦ τόσον ἀντιθέτου πρὸς τὴν περιφρόνησιν, ὅφ' ἰ. διατελεῖ ἡ γυνή, τῆς μητροαρχίας, τουτέστι τῆς ἀντικαταστάσεως τῆς πατρικῆς ἐξουσίας ὑπὸ τῆς ἐξουσίας τῆς μητροδ. ἢ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῆς, ἔθους ὑπάρχοντος κατὰ τὴν ἀρχαίαν ἐποχὴν καὶ διασωθέντος ἐν Αὐστραλίᾳ, ἐν Κόγκω, ἐν Λοάγκω παρὰ τοῖς Τουαρέγκ καθὼς καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Αἰγυπτίοις καὶ τοῖς Ναίτ, ἐν τῇ σημερινῇ Ἀβησσηνίᾳ καὶ παρὰ πολλαῖς φυλαῖς Ἀμερικανικαῖς, παρ' αἷς καὶ τὸ ὄνομα καὶ ὁ βαθμὸς καὶ τὰ ὑπάρχοντα κληρονομοῦνται ἐκ τῆς μητροδ.

3. *Πορνεία ἐκ φιλοξενίας.* Ἐκ τούτων καθίσταται καταληπτὸν διατὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις λαοῖς ἐθεωρεῖτο ὡς καθήκον ἢ χάριν φιλοξενίας πορνεία.

Ἡ πρὸς τὸν ξένον προσφορά τῆς γυναικὸς γίνεται ἐν Κεὶ λάνη, ἐν Γροιλλανδίᾳ, ἐν ταῖς Καναρίοις νήσοις ἐν Ταίτη, ἐνθα τὸ ἀρνεῖσθαι τὴν προσφερομένην νεάνίδα ἐθεωρεῖτο ἕβρις. — Ἀδυνατῶ, ἔλεγέ ποτε εἰς τῶν ἐν τῇ νήσῳ ἰθαγενῶν ἀρχηγῶν πρὸς ἱερέα χριστιανὸν σκανδαλιζόμενον διὰ τὸ ἔθμιον, νὰ ἐνοήσω διατὶ ἡ θρησκεία σας ἀπαγορεύει τὴν ἀπόλαυσιν ἡδονῆς τόσον ἀθῶας, ἥτις ἐν ταύτῳ παρέχει καὶ ὠφέλειαν εἰς τὴν χώραν, πλουτίζουσα αὐτὴν δι' ἐνὸς ἀνθρωπίνου ὄντος.

Παρὰ τοῖς Χασάνοις ἡ γυνὴ δικαιούται τὴν τρίτην ἡμέραν ἐκάστης ἐβδομάδος νὰ παραδίδηται εἰς τοὺς ξένους.

Παρὰ τοῖς Μαρτύροις Ἀσίοις ὁ ἀρχηγὸς τῆς οἰκογενείας πέμπει τὴν ἰδίαν θυγατέρα πρὸς τὸν ὑπ' αὐτοῦ φιλοξενούμενον.

Παρὰ τοῖς Νανδοβέσσοις, γυνὴ τις φιλοξενήσασα καὶ παραδοθεῖσα ὕστερον μετὰ τὴν εὐωχίαν εἰς 40 ἐκ τῶν κυριωτέρων μαχητῶν τῆς φυλῆς, ἀπέκτησε μεγάλην ὑπόληψιν.

4. *Ἀρσενοκοιτία καὶ κτηνοβοσκία.* — Τὸ χεῖριστον εἶνε ὅτι καὶ ἡ ἀρσενοκοιτία ἐπικρατεῖ πολλοῦ ἀνευ ἵχνους τῆς αἰσχύνης. Εἶνε κοινὴ ἕξις παρὰ τοῖς Νέοις Καληδονίοις, γράφει ὁ Bourga-tel τὸ συνέχεσθαι καὶ σχηματίζειν ἀσελγῆ συμπλέγματα. Εἰς τῶν Ταίτινῶν θεῶν ἐφώρουν ἐπὶ τῶν τοιοῦτων ἀσέμων μίξεων κοινοτάτων καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Μαξικανοῖς, παρ' οἷς οἱ κί-ναιδοὶ ἔφερον ἱμάτια γυναικεῖα.

Κατὰ τῶν Νορμανδῶν παρεπονεῖτο ὁ ἀββᾶς τοῦ Κλαιβῆ (1117) ὅτι ἀναπαρίστων τὰ ἀρχαῖα Σόδομα καὶ ὅτι διέδιδον τὴν παιδευσίαν ὅπου καὶ ἂν μετέβαινον. Ὁ Ἀββων ἐν τῷ ποιήματι αὐτοῦ Ἡ *Πολιορτία τῶν Παρισίων* (Βιβλ. Γ') γράφει ὅτι σπανίως μίγνυνται ταῖς γυναῖξιν αὐτῶν, ἰδίως ἂν αὐταὶ κωφο-ραῖσι, προτιμῶντες τοὺς ἄρρενας.

5. *Πορνεία θρησκευτική.*—'Ακριβῶς δ' ἐπειδὴ ἡ θρη-
καία συνηθίζει ν' ἀγιάζη τὰ παλαιὰ ἔθιμα, εὖν ὄντως ὡς τοιαῦτα
οὕτως ἠγίασε καὶ διηκόνισε τὴν ἀρχαίαν κοινογαμίαν διὰ νέας
μορφῆς τῆς πορνείας, τῆς ἱερᾶς οὕτως εἰπεῖν πορνείας, κοινο-
τάτης κατὰ τὴν ἀρχαιότητα, σφρομένης δ' ἔτι καὶ νῦν ἐν Ἰνδικῇ.

Ὁ Ἡρόδοτος λέγει, ὅτι ἔξαιρέσει τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν Αἰ-
γυπτίων, παρὰ πᾶσι τοῖς ἄλλοις λαοῖς οἱ ἄνδρες συνοουσιάζοντο
μετὰ τῶν γυναικῶν ἐν τοῖς ναοῖς.

Ἐν Χαλδαίᾳ πᾶσα γυνὴ ὄφειλεν ἀπαξ τοῦ ἔτους νὰ ἐκπορ-
νευθῆ ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἀφροδίτης Μυλίτης, παραδιδόμενη εἰς
τινα ξένον, νὰ παραμένῃ δὲ αὐτόθι (καὶ αἱ δυσειδεῖς συνήθως
ἀνέμενον ἐπὶ ἔτη) ἕως ὅτου ξένος τις πλησιάσῃ καὶ δώσῃ αὐτῇ
τὸ ἱερὸν δηνάριον. Τὸ αὐτὸ συνέβαιεν ἐν Ἀρμενίᾳ ἐν τῷ
ναῷ τῆς θεᾶς Ἀναίδος καὶ ἐν Φοινίκῃ ἐν τῷ τῆς θεᾶς Ἀστάρ-
της. Τὸ ἔθιμον ἐξηκολούθησε μέχρι τοῦ Δ' αἰῶνος, ὅτι δὲ εἶχεν
εἰσαχθῆ καὶ παρ' Ἑβραίοις μαρτυρεῖται ἐκ τῶν λέξεων Kadessa,
ἣτις σημαίνει καὶ ἁγίαν καὶ πόρνην, καὶ Kadeshud, ἣτις δηλοῖ
χαματυπεῖον καὶ ἱερὸν.

Ἐν Κέπρω αἱ νεάνιδες ἐπόλουν τὸ ἑαυτῶν σῶμα εἰς τοὺς
ξένους ἐν τῇ παραλίᾳ. καὶ τὸ οὕτω συναζόμενον χρῆμα εἰσῆγετο
εἰς κοινὸν ταμεῖον καὶ ἐχρησίμειε διὰ τὴν προξένων. Ἀλλὰ
καὶ ἐκεῖ τὸ ἔθιμον ἦτο ἱερὸν. καθότι, ὡς διηγείται ἡ παράδοσις,
ἔπραττον τοῦτο ἀφ' ὅτου ἡ Ἀφροδίτη ἐτιμώρησε τὰς ἀνδιστα-
μένας ἀπολιθώσασα αὐτάς.

Παρὰ τοῖς Λυδοῖς αἱ ἱερόδουλοι ἦσαν τόσον πολυάριθμοι
καὶ πλούσιοι, ὥστε συνεισηνεγκον διὰ τὴν ἀνάγκην τοῦ μαν-
σωλείου τοῦ Ἀλυάττου πλέον ἢ ὅ,τι οἱ τεχνῖται καὶ οἱ ἔμποροι
ομοῦ. Ἐν Ἀρμενίᾳ δὲ αἱ ἱεραὶ εἶχον τὸ προνόμιον τῆς πο-
λυανδρίας καὶ ἐν Μηδίᾳ ἐτιμᾶτο πολὺ ἡ γυνὴ ἡ ἔχουσα πέντε
συζύγους.

Καὶ σήμερον ομάδες πολυάριθμοι πορνῶν εἰσάγονται εἰς τὰ
διάφορα Ἰνδικὰ τεμένη, ὑπὲρ ὧν ἐργάζονται.

6. *Πολυανδρία.*—Καὶ ὁ ἀνὴρ μετέβη ἀπὸ τῆς πολυγαμίας
εἰς τὴν μονογαμίαν διελθὼν διὰ σταδίων καὶ ἔθιμον, θεωρου-
μένον σήμερον ὑφ' ἡμῶν ὡς ἐγκλημάτων, ὡς ἡ πολυανδρία,
ἡ αἰμομιξία, καὶ ἔτι χειρὸν ὁ βιασμός καὶ ἡ ἀπαγωγή.

Παρὰ τοῖς Κυρηναίοις νομάσι τῆς ἀρχαιότητος, ὅπως καὶ
παρὰ τισὶ φυλαῖς Ἀράβων, αἱ γυναῖκες ἀνῆκον εἰς πάντα τὰ
μέλη τῆς οἰκογενείας.

Ἐν Θιβητίᾳ ὁ πρεσβύτερος ἀδελφὸς ἐκλέγει τὴν σύζυγον, ἥς

καθιστᾷ κοινωνοὺς καὶ τοὺς λοιποὺς ἀδελφοὺς πάντες κατοικοῦ-
σιν ἐν τῇ οἰκίᾳ τῆς συζύγου, ἥτις, μεταβιβάζει τὴν ἰδιοκτησίαν
εἰς τὰ τέκνα, διότι φυσικῶ τῷ λόγῳ ἐκ τῶν γονέων μόνη αὐτὴ
εἶνε ἡ γνωστὴ κτλ.

Παρὰ τοῖς Ναίρ τοῦ Μαλαβάρ (οἵτινες ἀποτελοῦσι φυλὴν
εὐγενῆ Αἰθιοπῶν), ἡ γυνὴ ἔχει πέντε ἕως ἕξι συζύγους, δύναται
ὅμως νὰ νυμφευθῆ καὶ μέχρι δέκα, συζῶσα μετ' ἑκάστου ἐκ περι-
τροπῆς ἐπὶ δέκα περίπου ἡμέρας. Πλὴν—καὶ τοῦτο δηλοῖ ὅτι ἡ
πολυανδρία εἶνε μετάβασις, ἐξέλιξις ἀπὸ τῆς κοινογαμίας, δύναται
ν' αὐξήσῃ τὸν ἀριθμὸν κατὰ βούλησιν φυλάττουσα μόνον κανόνας
τινάς τῆς τάξεως καὶ τῆς φυλῆς αὐτῆς· οἱ δὲ ἄρρενες ὑπόκεινται
εἰς ἄλλους συζυγικοὺς συνδυασμούς.

Καὶ παρὰ τοῖς κατοικοῖς τῆς Κεϋλάνης πάντες οἱ ἀδελφοὶ
εἶνε σύζυγοι τῆς αὐτῆς γυναικός. Ἡ κοινογαμία τούτεστιν ἀπὸ
τῆς φυλῆς περιορίζεται εἰς τὴν οἰκογένειαν.

7. *Αἰμομιξία.* κλπ.—Τὸ δὲ οἰκογενειακὸν πνεῦμα, ἡ ἰδέα
τοῦ ἀμμοῦς γένους, παρὰ τοῖς εὐγενεστέροις καὶ τοῖς ἀρχηγοῖς
ἐνήργησε κατ' ἄλλον τρόπον ἀνηθικώτερον τὴν μετάβασιν ἀπὸ
τῆς κοινογαμίας εἰς τὴν μονογαμίαν διευκόλυνε τὴν αἰμομιξίαν,
καθ' ὃν τρόπον ἀκριβῶς βραδυτέρον διηκόλυε τὰ μεταξὺ συγ-
γενῶν καὶ ὁμαίμων συνοικέσια, πιθανώτατα δὲ καὶ μετὰ τὴν αὐτὴν
ἐκβασι, ἦτοι τὴν ἐπίτευξιν σκοποῦ ὅλως ἀντιθέτου τοῦ ἐπιδιωκο-
μένου.

Ἐν Περουβίᾳ οἱ Ἰγκας, ἐν τῇ νήσῳ Χαβῆ οἱ εὐγενεῖς, ἐν
Αἰγύπτῳ ἄλλοτε οἱ βασιλεῖς ἐνυμφεύοντο τὰς ἰδίας ἀδελφὰς πρὸς
διατήρησιν τῆς γνησιότητος τοῦ γένους. Οἱ Χιππεβαῖς καὶ οἱ
Βίδδαλοι νυμφεύονται πολλάκις τὰς ἀδελφὰς, τὰς θυγατέρας καὶ
αὐτὴν προσέτι τὴν μητέρα· τὸ αὐτὸ πράττουσι καὶ οἱ Κίτσοι.

8. *Ἀπαγωγή. Βιασμός.*—Τὸ ἔθιμον ὅμως δι' οὗ πρὸ πάν-
των συνετελέσθη ἡ μετάβασις ἀπὸ τῆς κοινογαμίας εἰς τὸν σημε-
ρινὸν γάμον εἶνε τὸ τῆς ἀπαγωγῆς καὶ τοῦ βιασμοῦ, τὸ διαδε-
δομένον εἰσέτι ἐν Αὐστραλίᾳ, ἔνθα ὁ νυμφίος ἀναμένει τὴν γυ-
ναῖκα, ἀνήκουσαν συνήθως εἰς ἕτεραν φυλὴν, ἐνεδρεῦσαν ὀπισθεν
φράκτου, τύπτει αὐτὴν διὰ ροπάλου καὶ ζαλισθεῖσαν οὕτω τὴν με-
ταφέρει εἰς τὴν καλύβην καὶ ἐκεῖ τὴν βιάζει, εἶτα δὲ βοηθούμε-
νος ὑπὸ τῶν φίλων του εἰσέρχεται εἰς τὴν κατοικίαν τῆς κραδαί-
ων τὸ ρόπαλον, ἐκφοβίζει καὶ τύπτει τοὺς συγγενεῖς, καὶ ἀπάγει
διὰ ραβδισμῶν πάντοτε τὴν νεάνίδα.

Τὸ ἔθιμον τοῦτο τῆς ἀρπαγῆς ὑπῆρχε μετὰ τινῶν παραλλαγῶν
παρὰ τοῖς Ἀραυκανίοις, τοῖς Φουεγίανοις, παρὰ τοῖς ἀρχαίοις

Ρώσους, τοῖς Αἰθουανοῖς, τοῖς Πολωνοῖς, τοῖς Σίναις καὶ Ρωμαιοῖς, παρ' οἷς καὶ διεσώθησαν ἴχνη αὐτοῦ ἐν ταῖς γαμηλείοις τελεταῖς.

Εἰσέτι δέ τινες φυλλὰι τουρκομανικαί, καθὼς καὶ οἱ Τογκοῦντοι, οἵτινες διατηροῦσιν αὐτὸ ἀπάγοντες τὰς νεάνιδας τῶν γετόνων τῶν, ἢ καὶ τῆς ἰδίας αὐτῶν φυλῆς, καὶ ἀποζημιοῦντες τοὺς γονεῖς, ὡσάντις ἡ ἀρπαγὴ δὲν ἐγένετο ἐν καιρῷ πολέμου.

Τὸ ἔθιμον αὐτὸ προέρχεται ἐκ πολλῶν λόγων, ἦτοι ἐκ τῆς ἀποστροφῆς τῆς γυναικὸς πρὸς τὴν ἰδέαν τοῦ νὰ ἐγκαταλίπη τὸν ἦττον ὑπόδουλον βίον τῆς ἀγάμου κόρης, διὰ νὰ ὑποπέσῃ εἰς τὴν ἐπαχθεστάτην δουλείαν τοῦ συζύγου πολλάκις ἀνήκοντος εἰς φυλὴν ἔχθρικήν, ἐκ τῶν ὠφελημάτων, ἅτινα προσπορίζεται ὁ ἀρπαξ διὰ τῆς ἀποκλειστικῆς κατοχῆς πηγῆς πλούτου ἅμα καὶ ἡδονῆς, καθότι ἡ γυνή, δουλεύουσα παρ' αὐτῷ ὡς μάγειρος, ὡς ἀχθοφόρος κλπ., ἀντιπροσωπεύει πραγματικὴν ἀξίαν. Παρὰ τοῖς Ἀφγανοῖς μάλιστα ἀποτελεῖ τὴν νομισματικὴν μονάδα ἡ γυνή, ὅπως ἄλλοτε παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ρωμαίοις ἢ βοῦς, ὅθεν χορηγοῦνται 12 γυναῖκες πρὸς ἀποζημίωσιν δι' ἀνθρωποκτονίαν, 6 διὰ τὴν ἀπόσπασιν ὄτιου, 3 διὰ τὴν ἀπόσπασιν ὀδόντος. Ἄλλὰ ὁ κυριώτερος λόγος εἶνε ὅτι τὸ ἔθιμον εἶνε λείψανον τοῦ ἀγῶνος πρὸς ἀπόκτησιν θηλείας.

Προσθετέον δὲ ὅτι, ἀφοῦ ἡ γυνή εἶνε ἰδιοκτησία, ἀντικείμενον προσδοφόρον, οἱ συγγενεῖς καὶ τὰ μέλη τῆς φυλῆς προσπαθοῦσιν ν' ἀποξενῶνται αὐτῆς ὅσον τὸ δυνατόν ὀλιγώτερον, ἵνα μὴ ὑποστῶσι ζημίαν ὅθεν προιόντος τοῦ χρόνου καὶ τοῦ πολιτισμοῦ ἢ ἀρπαγῆ καὶ ὁ ἀγὼν ἐγένοντο ἐπιπλάστως, μεταπεσόντα εἰς ἀπλήν θρησκευτικὴν τελετὴν ὑποκρύπτουσα ἀγοραπωλησίαν ἢ συμφωνίαν.

Οὕτω καὶ παρὰ φυλαῖς τῶν Ἑσκιμῶν συνηθίζονται ἔτι νῦν νὰ συνάπτωνται πρὸ τῆς ἀπαγωγῆς διαπραγματεύσεις μετὰ τῆς οἰκογενείας, ἐν δὲ τῇ Ἰσακίτῃ, ὁ νυμφίος ἀναζητεῖ τὴν γυναῖκα ἐντὸς τοῦ δάσους προπορευθεῖσαν οὕτω κατὰ μίαν ὥραν, εἶτα δὲ, ἀφοῦ τὴν ἀνεύρη, τὴν ὀδηγεῖ εἰς τὸν οἶκόν του.

Παρὰ τισι τῶν φυλῶν τῆς Αὐστραλίας ὁ ἄρσεν μετὰ τὴν ἀπαγωγὴν ἐκτίθεται ἐκουσίως, τοῦθ' ὅπερ, ὡς θὰ ἴδωμεν, εἶνε εἰδός τι συνηθιζομένου ἐξαγνισμού εἰς τοὺς ἀκοντισμοὺς τῶν συγγενῶν, ἀμυνόμενος διὰ τῆς ἀσπίδος του. Μετὰ δὲ τὴν ὑπόκρισιν ταύτην τῆς τιμωρίας (καὶ ἐνταῦθα ἐπίσης καταφαίνεται ὅτι ἡ θρησκεία διασφίξει δια τῶν τελετῶν τῆς τὰ ἴχνη παναρχαίων ἐγκλημάτων) τὰ πάντα ἔληγον διὰ πλουσίας εὐαχίας.

Οἱ Ὀττεντότοι συνήθως ἀγοράζουσι τὴν γυναῖκα ὅπως καὶ τὴν ἀγελάδα· δύνανται δὲ νὰ τὴν ἀποπέμψωσι καὶ νὰ τὴν δανείωσι. Θεωρεῖται πρᾶξις ἐμπορικὴ δυναμένη νὰ λυθῇ κατὰ βούλησιν.

Παρὰ τοῖς Ἀραβῶν Κασσανιῶν ὁ νυμφίος καταβάλλει εἰς κτήνη τὸ τίμημα τῶν ἡμερῶν, κατὰ τὰς ὁποίας ἐπιθυμεῖ νὰ κρατήσῃ παρ' αὐτῷ τὴν γυναῖκα. Πάντα τὸν λοιπὸν χρόνον δύνανται νὰ διαθέσῃ αὐτὴ κατ' ἀρέσκειαν.

Παρὰ τοῖς Σουλμᾶ ἡ γυνὴ δύνανται νὰ ἐγκαταλίπη τὸν σύζυγον καὶ νὰ συμβιώσῃ μετ' ἄλλου, ἀρκεῖ μόνον νὰ ἐπιστρέψῃ τὸ καταβληθὲν πρὸς ἀπόκτησιν αὐτῆς τίμημα.

Παρὰ δὲ τοῖς ἐν Μαρόκῳ Ἑβραίοις τελοῦνται γάμοι προσωρινοί, εὐλογούμενοι τακτικῶς ὑπὸ τοῦ ὀαββίνου καὶ διαρκούντες ἐπὶ τρεῖς ἢ ἐπὶ ἕξ μῆνας.

9. **Πολυγαμία.**—Ἀφοῦ ἅπαξ ἐθεωρήθη ὡς ἐμπόρευμα (καὶ εἶνε ἤδη τοῦτο πρόοδος μεγάλη) ἡ γυνή, ὁ δυνάμενος πολλαπλασιάζει τὴν ἀπόκτησιν αὐτῆς. Παρὰ τοῖς Ἀπάχοις ἐκτιμᾶται τοσούτω μᾶλλον τις, ὅσας περισσοτέρας γυναῖκας ἔχει, αὐτοὶ δὲ οἱ ἴδιοι χαίρουσιν, ὅταν ἔχωσι πολλὰς συντρόφους. Ὁ σοφὸς Σολομῶν εἶχεν 700 συζύγους καὶ 300 παλλακίδας, ἰσαριθμοὺς δὲ ὁ βασιλεὺς τῶν Σλαβῶν Βλαδίμηρος. Οἱ Ἴγκας εἶχον 3000.

10. **Μοιχεία.**—Ἀκριβῶς δὲ ἐπειδὴ ἡ γυνὴ ἐθεωρεῖτο ὡς ἰδιοκτησία, ἤρχισε νὰ θεωρῆται καὶ ἡ μοιχεία ὡς κλοπὴ καὶ μάλιστα ἂν ἐγένετο ἐπὶ βλάβῃ τῶν ἀρχηγῶν.

Οὕτως, ἐνῷ ἐν ταῖς Μαρκησίαις νήσοις ἡ συζυγὴ ἀπιστία, μετὰ ξένου διαπραττομένη, θεωρεῖται ὡς ἐμπορικὴ ἐργασία, μετ' ἰθαγενοῦς δὲ ὡς ἐγκλημα, ἐν Νέα Ζηλανδία προπάντων αὐστηρῶς ἐθεωρεῖτο ἡ ἀγνότης τοῦ γένους· διὸ ἡ συνουσία μετὰ τῆς συζύγου τοῦ ἀρχηγοῦ ἐθεωρεῖτο ἐγκλημα θανάσιμον, καθὼς ἐπίσης καὶ ἡ συνουσία ἀνδρὸς κατωτέρας τάξεως μετὰ γυναικὸς εὐγενοῦς.

Παρὰ τοῖς Βαμβάρα μόνον οἱ ἀδελφοὶ καὶ οἱ υἱοὶ τοῦ βασιλέως δὲν τιμωροῦνται διὰ θανάτου, ἐὰν μοιχεύωσι θανατοῦνται ὅμως καὶ αὐτοί, ἐὰν μοιχεύσωσι μετὰ τῆς συζύγου τοῦ ἡγεμόνος.

Παρὰ τοῖς Κανάλαις ὁ φωρῶμενος ὡς μοιχὸς δικάζεται ὑπὸ συμβουλίου πρεσβευτῶν καὶ συνήθως καταδικάζεται εἰς θάνατον·

Ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Κύμῃ ἐξετίθετο γυνὴ ἐν τῇ ἀγορᾷ ἢ μοιχαλῆς ἐπὶ λίθου· ἐν Ρώμῃ δὲ ἐν θέσει ἰδιαιτέρα προσίτῃ εἰς

πάντας ἐκ τῶν πολιτῶν τοὺς ὀρεγομένους ν' ἀπολαύσωσι τῶν θελητήρων τῆς. Περίεργος ἀληθῶς ὁ τρόπος οὗτος τῆς ἀπαισίας ἠθικῆς, ἀλλ' οὐχ ἦττον διεσώθη μέχρι τοῦ Ε' μετὰ Χριστὸν αἰῶνος.

11. *Τελεταὶ καὶ νόμοι μεταγενέστεροι προερχόμενοι ἐκ τῆς πολυγαμίας.*—Καὶ μετὰ τὸν θεσμόν καὶ τὸν κανονισμόν τοῦ γάμου λείψανά τινά τῆς κοινογαμίας διακρίνοντο ἐν αὐταῖς ταῖς γαμηλοῖς τελεταῖς, ὅπως παρὰ τοῖς Χανθάλαις, παρ' οἷς τῶν γάμων προηγίτο ἐξαήμερος κοινογαμία καὶ ἐν ταῖς Βαλεαρίσι νήσοις, ὅπου αἱ νυμφεύμεναι παρεδίδοντο τὴν πρώτην νύκτα εἰς πάντας τοὺς προσκεκλημένους, ὅπως καὶ κατὰ τὴν τιμαριωτικὴν ἐποχὴν, καθ' ἣν αἱ νεάνιδες ἀνήκον ἐπὶ μίαν νύκτα εἰς τὸν χοροδεσπότην, ὅστις εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ υποχρεώσῃ αὐτὰς εἰς γάμον.

Εἶνε ταῦτα ὑπολείμματα τῆς ἰδέας τῆς κοινογαμίας, εἶδος ἀνταμοιβῆς ἢ ἀποζημιώσεως· διότι, ἀφοῦ ἡ γυνὴ ἦτο κτῆμα κοινόν, πρὶν ἢ καταληφθῆ ἀπολλευστικῶς ὑφ' ἑνὸς μόνου, παρεδίδοτο εἰς τὰς ὀρέξεις τῶν πολλῶν ἢ τοῦ ἰσχυροτέρου ἐξ αὐτῶν.

Ἰχνος πολυγαμίας εἶνε τὸ παρὰ τοῖς Σίνας ἔθιμον τοῦ ἀγοράζειν τὰ λεγομένας μικρὰς συζύγους, ὑποκειμένας εἰς τὴν *μεργάλην*, τὴν νόμιμον, ἣτις θεωρεῖται καὶ μήτηρ πάντων τῶν ἄλλων τέκνων, ἕτερον δὲ λείψανον πολυανδρίας εἶνε ὁ νόμος τοῦ Μανού ὁ ἐπιβάλλον τὴν μετὰ τοῦ γυναικαδέλφου παλλακίαν εἰς τὰς στείρας.

Καὶ ἄλλο ἶχνος εἶνε ὁ σεβασμὸς ὁ δεικνυόμενος ἐνιαχοῦ πρὸς τὰς πόρνας, αἵτινες ἐν Ἰαπωνίᾳ μετὰ τὴν λήξιν τῆς μισθώσεως τῶν ἐνυμφεύοντο· ἐν Ἰνδικῇ ὁ ἰδρυτῆς τοῦ Βουδδισμού ἐφιλοξενήθη ἐν Βεσάλι ὑπὸ τῆς ἀρχιπόρνης.

Οὕτως ἐξηγεῖται καὶ ἡ μικρὰ σημασία ἢ ἀποδιδομένη ὑπὸ τοῦ μὴ πεπολιτισμένου συζύγου πρὸς τὴν σύζυγόν του, καὶ ἡ εὐκολία, μεθ' ἧς ἐγκαταλείπει καὶ περιφρονεῖ αὐτήν.

Ἐν Ἀβησηονίᾳ τὰ συνοικέσια συνάπτονται καὶ διαλύονται μετὰ μεγίστης εὐκολίας.

Β'.

Ἀνθρωποκτονία

1. *Ἐκτρώσις.*—Ἡ ὑπερβολικὴ αὔξησις τοῦ πληθυσμοῦ, ἢ δυσανάλογος πρὸς τὰ μέσα τῆς διατροφῆς, εἶνε ὁ μέγιστος καὶ διαρκὴς κίνδυνος τοῦ βίου τῶν ἀγρίων. Δι' αὐτοῦ ἐξηγεῖται ἡ

ἠθικὴ τῶν πρωτογόνων λαῶν καὶ αἱ πλείσται τῶν παρ' αὐτοῖς διαπραττομένων ἀνθρωποκτονιῶν, οὐ μόνον ἀτιμωρητί, ἀλλὰ πολλακίς καὶ κατὰ ἠθικὴν καὶ θρησκευτικὴν ὑποχρέωσιν, ἐνίοτε δὲ καὶ χάριν δόξης.

Ἡ ἐκτρώσις, ἣτις εἶνε ἀγνωστος παρὰ τοῖς ζῳοῖς ὑπὸ τὴν ἐκούσιον αὐτῆς μορφήν, εἶνε κοινὴ ἀπεναντίας μεταξὺ τῶν ἀγρίων, πρέπει δὲ νὰ φθάσωμεν μέχρι τῆς Ζένδ-Ἀβέστας. Ἐν' ἀνεύρωμεν τὰς πρώτας περὶ αὐτῆς ἀπαγορεύσεις.

Παρὰ τοῖς κατοικοῖς τῆς Τασμανίας αἱ γυναῖκες δὲν *θέλουσι* νὰ τεκνοποιήσωσι εἰμὴ μετὰ παρέλευσιν ἐτῶν τινῶν ἀπὸ τοῦ γάμου, ἵνα διατηρήσωσι τὴν δροσερότητα τῆς σαρκὸς αὐτῶν διὰ καὶ ἀτοπειρῶνται ἢ προκαλοῦσι τὴν ἐκτρώσιν δι' ἐπανειλημμένων κτυπημάτων ἐπὶ τῆς γαστροῦς.

Ἡ ἐκτρώσις εἶνε συνήθως καὶ ἐν Ἀμερικῇ ἐν τῷ Οὐδσωνεῖῳ κόλῳ καὶ ἐν τῷ λεκανοπιδίῳ τοῦ Ὀρενόκου. Ἐν Πλάτα οἱ Παγιαγάγας προκαλοῦσιν ἐκτρώσιν παρὰ ταῖς συζύγοις των, ἀφοῦ γεννήσωσι δύο τέκνα, τὸ αὐτὸ δὲ πράττουσι καὶ οἱ Μπάγιας, οἱ γείτονές των. Παρὰ τοῖς Παπούαις τοῦ Ἀνδάι αἱ γυναῖκες θνήσκουσι συνήθως ἐν νεαρῇ ἡλικίᾳ ἕνεκα τῆς γενικῆς χρήσεως τοῦ προκαλεῖν ἐκτρώσιν μετὰ τὸν πρῶτον ἢ τὸν δεύτερον τοκετόν.

Ἰδίως ὁμως ἐπιτρέπεται ἡ ἐκτρώσις καὶ ἡ ἀνθρωποκτονία ἐν ταῖς νήσοις, ἐνθα οἱ πόροι τῆς συντηρήσεως εἶνε περιορισμένοι. Ἐν τῷ νήσῳ Φορμόζῃ μάλιστα, παρὰ τὴν ὀλιωτέραν τῶν κατοίκων βαρβαρότητα, ἡ ἐκτρώσις ἐπιβάλλεται ἐκ τῆς δημοσίας ἀνάγκης, ἐπομένως καὶ ἐκ τῆς δημοσίας ἠθικῆς· ὅθεν αἱ γυναῖκες αὐτόθι δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἔχωσι τέκνα πρὸ τοῦ 3βου ἔτους τῆς ἡλικίας των, ὑπάρχουσι δὲ εἰδικαὶ ἱερεῖαι ἐνεργοῦσαι τὴν ἐκτρώσιν ἐπὶ πάσης γυναικὸς ἐγκύου καὶ μὴ ἐχούσης τὴν ἀνωτέρω ἡλικίαν.

2. *Παιδοκτονία.*—Διὰ τοὺς αὐτοὺς λόγους συνηθεστέτη παρὰ τοῖς ἀγρίοις καὶ μάλιστα συχνότερα τῆς ἐκτρώσεως εἶναι ἡ παιδοκτονία. Θύματα αὐτῆς εἶνε τὰ τέκνα τὰ γεννώμενα μετὰ τὸν πρῶτον ἢ καὶ τὸν δεύτερον τοκετόν, τὰ θήλας δὲ πολὺ περισσότερον τῶν ἀρρένων.

Τοῦτο συμβαίνει ἐν πάσῃ τῇ Μελαννησίᾳ. Ἐν Ἰνδικῇ ἀπὸ τῆς Κεϋλάνης μέχρι τῶν Ἰμαλαίων, ὅπου ἡ παιδοκτονία καθαρῶς γίνεται ὑπὸ τῆς θρησκείας.

Ἐν Ἰαπωνίᾳ καὶ Σινικῇ, καθ' ἃ διηγείτο καὶ ὁ Μᾶρκος

Πόλος, ἡ παιδοκτονία ἦτο καὶ εἶνε μέσον βίαιον μαλθουσιμῶν (1) τὸ αὐτὸ καὶ παρὰ τοῖς κατοικοῖς τῶν Σανδουίχων νήσων, τοῖς Βοσκιμάνοις, τοῖς Ὀττεντότοις, τοῖς Φιδζιανοῖς καὶ τοῖς Ἰθαγενέσι τῆς Ἀμερικῆς.

Φυλαὶ τινες ἀφρικανικαὶ ἐκδέχονται τὰ βρέφη τῶν ὡς δέλεαρ εἰς τὰς παγίδας τῶν λεόντων· οἱ δὲ κάτοικοι μερῶν τινῶν τῆς Αὐστραλίας τὰ φονεύουσι καὶ μεταχειρίζονται τὸ στέαρ αὐτῶν διὰ τὰ ἀγκιστρὰ τῶν.

Ἐτέρα ἀφορμὴ τῆς παιδοκτονίας εἶναι ὁ θάνατος τῆς μητρός, καθότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει πολλοὶ τῶν ἀγρίων συνηθίζουσι νὰ συνθάπτωσι μετ' αὐτῆς καὶ τὰ βρέφη, ὡς λόγου χάριν οἱ κάτοικοι τῆς Τασμανίας, οἱ Ἑρυθροδέρμοι, οἱ Ἐσκιμῶσι ἕνεκα τῆς θρησκευτικῆς δοξασίας ὅτι ἡ μήτηρ ἀπὸ τοῦ *Xillou* (Khille,) κατοικίας τῶν νεκρῶν, καλεῖ τὸ τέκνον τῆς, καὶ ἐκ τῆς ἀδυναμίας τοῦ ν' ἀναθρέψωσιν οἱ ἄνδρες τὰν ἥλικα ὄρφανά.

Ἐπίσης αἰτία τῆς παιδοκτονίας εἶναι καὶ αἱ προλήψεις καὶ ἡ ἀπιστοφίη πρὸς τὰ δίδυμα θεωρούμενα ὡς ἀπόδειξις τῆς ἀπιστίας τῆς συζύγου, καθότι θεωρεῖται ὅτι ἡ γυνὴ δὲν δύναται νὰ τῆκε ἑκάστοτε πλείονα τοῦ ἑνὸς τέκνα. Τὸ τοιοῦτο συμβαίνει παρὰ τοῖς Τασμανοῖς, τοῖς τῆς Μόξος, τοῖς Ἰθαγενέσι τῆς Περονβίας, τοῖς ἐρυθροδέρμοις. Παρὰ τοῖς Ἴβοις τῆς Ἀνατολικῆς Ἀφρικῆς τὰ δίδυμα ἐκτίθενται εἰς βορᾶν τῶν θηρίων, ἡ δὲ μήτηρ διώκεται ἐκ τῆς κοινότητος κτλ.

Ἄλλὰ καὶ ἡ ἀνάγκη πολλάκις ἐξωθεῖ εἰς παιδοκτονίαν, ὁ δὲ Στάνλεϋ διηγείται ὅτι παρὰ τοῖς Βάροις τῆς Ἀφρικῆς, ὅπου ἐπιπολάζει ὁ λιμός, αἱ μητέρες ῥίπτουσι τὰ τέκνα τῶν εἰς τὸν ποταμόν, μὴ δυνάμεναι νὰ τὰ διαθρέψωσι.

3. **Φόνοι πρεσβυτῶν γυναικῶν καὶ ἀσθενῶν.** Ἡ ἐγκατάλειψις καὶ ὁ φόνος τῶν ἀνικάνων πρὸς ἐργασίαν, ἅτινα εἶδομεν ὑπάρχοντα καὶ παρὰ τοῖς ζώοις ὡς ἀποτέλεσμα τῆς ὑπεμέτρου ἀδύσεως τοῦ πληθυσμοῦ, διεσώθησαν διὰ κληρονομικῆς μεταβιβάσεως ὡς ὑποχρέωσις τῶν υἱῶν καὶ τῶν γνωρίμων, καὶ ὅταν ἔτι δὲν ἐπεβάλλετο ὑπὸ τῆς ἀνάγκης, τῇ συναινεσει δὲ αὐτῶν τῶν θυσιαζομένων.

Ὁ Fitzroy διηγείται περὶ τῶν Ταϊτινῶν ὅτι οὐδόλος ἐδίσταζον νὰ θανατώσωσι τοὺς ἐξ αὐτῶν γέροντας ἢ ἀσθενεῖς, ἔσται καὶ ἂν ἦσαν οἱ ἴδιοι αὐτῶν γονεῖς· τὸ ἔθος τοῦτο τηρεῖται καθ'

1) Ἀπλῶς τῆς τεχνικῆς ἐλαττώσεως τοῦ πληθυσμοῦ, κατὰ τὸ δόγμα τοῦ Malthus.

ἄπασαν τὴν Μελανησιαν· ἐν τῇ Πολυνησίᾳ τοὺς διώκουσιν ἐκ τοῦ οἴκου, ἐνίοτε δὲ καὶ τοὺς ἐνταφιάζουσι ζῶντας, ὅπως καὶ ἐν τῇ Νέα Καληδονίᾳ, ὅπου ὅμως συνηθέστερον ἀφήνουσιν αὐτοὺς ν' ἀποθάνωσιν ἐγκαταλελειμμένοι. Τὸ αὐτὸ πράττουσι καὶ οἱ Κάφροι Ματκάποι καὶ πάντες οἱ Ἰθαγενεῖς τῆς Ἀμερικῆς ἀπὸ τοῦ Οὐδουανείου κόλπου μέχρι τῆς Γῆς τοῦ Πυρός.

Οἱ Σιὸν ἄλλοτε, οἱ Ἀσινιβοῖνοι καὶ ἄλλαι φυλαὶ τῆς κοιλάδος τοῦ Μισσουρή συνηθίζον νὰ ἐγκαταλιμπένωσι τοὺς ἐξ αὐτῶν ἕνεκα γῆρατος ἢ ἀσθενείας μὴ δυναμένους νὰ παρακολουθῶσι τοὺς εἰς θῆραν ἐκστρατεύοντας μαχητάς. Τὸ αὐτὸ δὲ συνέβαινε καὶ παρὰ τοῖς βορείοις φυλαῖσι. Καὶ νῦν ἔτι τοῦτο συμβαίνει παρὰ τισι φυλαῖς τῆς Ἀφρικῆς καὶ τῆς Ὠκεανίας. Καὶ παρὰ τοῖς Ὀττεντότοις ὁ ἀδυνατῶν ἕνεκα γῆρατος νὰ ἐργασθῆ ἢ νὰ παράσχη, ὡς λέγει ὁ Kolben ἐκδοίκευσιν τινα, καθίσταται ἐντὸς μεμονωμένης καλύβης, μακρᾶν τοῦ συνοικισμοῦ τῆς φυλῆς μετὰ μικρᾶς τιμῆς προμηθείας τροφίμων, ἕως ὅτου ἀποθάνῃ ἐκεῖ ἐκ τῆς πείνης ἢ σπαραχθῆ ὑπὸ τῶν θηρίων.

Ἐν Νέα Καληδονίᾳ αὐτὰ τὰ θύματα θεωροῦσι τὸ τοιοῦτο φυσικώτατον, ζητοῦσι δ' ἀπ' ἑαυτῶν τὸν θάνατον μεταβαίοντα παρὰ τὸν ἐσκαμμένον τάφον, ἐντὸς τοῦ ὁποῖου ῥίπτονται, ἀφοῦ φρονεῦσιν πατασόμενοι διὰ ῥοπαλίου ἐπὶ τοῦ κρανίου. Ἐν ταῖς Φιδζιανῶν νήσοις τὸ τοιοῦτο ἔθιμον ἦτο πολὺ γενικώτερον καὶ ἐνεσχέτο ἐκ τῆς θρησκευτικῆς δοξασίας ὅτι ὁ θνήσκων μετέβαιεν εἰς τὴν ἄλλην ζωὴν εἰς οἷαν ἀκριβῶς κατάστασιν εὐρίσκετο ἐπὶ τῆς γῆς, ὅτε κατέλιπεν αὐτήν.

Ὁ φόμος τῶν πρεσβυτῶν συνδέεται παρὰ τισι φυλαῖς μετὰ τῆς ἀνθρωποφαγίας, περὶ ἧς θὰ εἴπομεν κατωτέρω.

Οἱ Ἰτονάμοι τῆς μεσημβρινῆς Ἀμερικῆς στραγγολίζουσι τοὺς ἀσθενεῖς τῶν Οἱ Θιβετοὶ σέβονταί μὲν τοὺς γονεῖς τῶν, ἀλλ' ἀφήνουσι τοὺς ἀσθενεῖς τῶν ν' ἀποθάνωσιν ἐγκαταλελειμμένοι καὶ μάλιστα ἐὰν πάσχωσιν ἐκ μεταδοτικῆς νόσου.

Οἱ ἄγριοι τῆς Γῆς τοῦ Πυρός στενοχωρούμενοι ἐκ τοῦ λιμοῦ φονεύουσιν οὐχὶ ἀδιακρίτως τοὺς γηραιούς γονεῖς, ἀλλὰ τὰς γράϊας, ἃς θεωροῦσιν ἥτιον χρησίμους τῶν κτηνῶν τῶν. Κρατοῦσι τὴν κεφαλὴν τῶν ἄνωθεν πυρᾶς ἐκ γλοερῶν ἔθλων, εἶτα τὰς στραγγαλίζουσι καὶ τὰς καταβροχθίζουσι. Παρὰ τοῖς Ἰνδοῖς τῆς βορείου Καλιφορνίας δὲν θεωρεῖται δίκαιον τὸ ὑπτεῖν τὰς γυναῖκας, ἀλλ' ὅμως οἱ ἄνδρες ἐπιφυλάττουσιν ἑαυτοῖς τὸ δικαίωμα τοῦ φονεύειν αὐτάς, ὅταν τὰς βαρυνθῶσι. Τὸ αὐτὸ πράττουσι καὶ οἱ Αὐστραλοὶ.

Ἄλλ' ὅμως τὸ ἔθιμον τοῦ φονεῦν τοὺς γέροντας καὶ τοὺς ἀσθενεῖς δὲν ἐπικρατεῖ ἀποκλειστικῶς παρὰ τοῖς ἀγροῖς, ἀλλ' ἐπεκράτει καὶ ἐν Εὐρώπῃ, πρὶν ἢ αἱ ἠθικαὶ καὶ νομολογικαὶ ἰδέαι φθάσωσιν εἰς τὸν βαθμὸν τῆς ἐξελιξέως, εἰς ὃν ἔφθασε κατὰ τοὺς τελευταίους τούτους αἰῶνας. Ὁ Ἡρόδοτος διηγεῖται ὅτι οἱ Μασσογῆται ἐφόνεον τοὺς ἑαυτῶν γέροντας. Τὸ αὐτὸ λέγει ὁ Αἰλιανὸς περὶ τῶν Ὑπερβορείων καὶ ὁ Πλάτων περὶ λαοῦ τινος τῆς Σαρδηνίας. Ὁ Στράβων λέγει περὶ τῶν κατοίκων τῆς ἀρχαίας Βακτριανῆς ὅτι ἀνέτρεφον ἐπίτηδες κύνες, ἵνα καταβορῶντι τοὺς γέροντας καὶ τοὺς ἀσθενεῖς. Ὁ Σουετώνιος λέγει ὅτι οἱ Ῥωμαῖοι ἐξέθετον τοὺς ἀσθενεῖς ἐκ τῶν δούλων αὐτῶν εἰς τινα νῆσον τοῦ Τιβέρεως. Οἱ Σπαρτιᾶται ἀπέροριπτον τὰ παραμειοφωμένα τέκνα τῶν. Ἀρχαία σκανδιναυικὴ παράδοσις ἀναφέρει μαχητὰς ἀσθενεῖς κρημνιζομένους ἀπὸ τοῦ Atternis stapi, τουτέστι ἀπὸ τοῦ βράχου τῆς οἰκογενείας, ἐν Σουηδία δὲ διεσφάζοντο μέχρι τοῦ 1600 ὀγκώδη ῥόπαλα λεγόμενα Atta-Klubbon, ἧτοι ῥόπαλα τῆς οἰκογενείας, δι' ὧν οἱ πρεσβῦται καὶ οἱ ἀνιάτως νοσοῦντες ἐθανατοῦντο τὸ πάλαι δημοτελῶς ὑπὸ τῶν συγγενῶν τῶν.

4. **Ἔτεροι αἰτίαι ἀνθρωποκτονίας.**—Πλὴν τῶν φόνων τῶν ἀσθενεστέρων βλέπομεν παρὰ τοῖς ἀγροῖς λαοῖς καὶ τὸ θέαμα τοῦ συνεχοῦς φόνου ἀνδρῶν ὄωμαλέων καὶ ἀκαίων ἐπιβαλλομένου ἐκ τῶν θρησκευτικῶν δοξασιῶν καὶ ὑπαγορευομένου ὑπὸ τῶν ἀγρῶν καὶ αἰμοχαρῶν ὀρμεμψύτων, τῶν αἰχμαλώτων παρὰ τοῖς ἀγροῖς.

α') **Ἀνθρωποκτονία ἐξ ὀργῆς.**—Ἐν Μεκέμβῳ αἱ συζυγικαὶ ἐριδες τελευτῶσι διὰ τοῦ φόνου τῆς γυναικὸς ὑπὸ τοῦ συζύγου, ὅστις τρώγει τὴν καρδίαν αὐτῆς καρνευμένην μετὰ κρέατος αἰγός.

Οἱ ἀγριοὶ ἐρυθρόδερμοι ἀπὸ τῆς συνήθους τῶν ἀπαθείας μεταπίπτουσιν εἰς φοβερὰς ἐξάψεις αἰμοχαροῦς μανίας, ὅτε φονεύουσι τοῦ βονάσου. Παρὰ τοῖς Κρίκς παρατηρεῖται ὅτι εἶνε εὐκόλως ἐπιρροεῖς εἰς τὴν αὐτοχειρίαν καὶ τὸν φόνον διὰ τὴν ἐλαχίστην δυσἀρέσκειαν.

β') **Ἀνθρωποκτονία ἐξ ἰδιοτροπίας.**—Ὁ Speke ἤκουσέ ποτε βασιλέα τινὰ τοῦ Κουαρέγκ διατάσσοντα τὸν ἀκόλουθόν του νὰ φονεύσῃ ἓνα τῶν αὐλικῶν του πρὸς μόνον τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ δοκιμάσῃ τὴν εὐστοχίαν τοῦ δωρηθέντος εἰς αὐτὸν ὄπλου, δὲν παρήγορετο δὲ ἡμέρα χωρὶς νὰ ἴδῃ ἀπαγομένης εἰς θάνατον τρεῖς ἢ τέσσαρας τῶν γυναικῶν του, πάντοτε δὲ δι' ἀφορ-

μὰς γελοίας, ὡς λόγου χάριν, διότι προσέφερε τις αὐτῶν ἰδίᾳ χᾶνθος πρὸς αὐτόν.

γ') **Ἀνθρωποκτονία χάριν νεκρικῶν τελετῶν.**—Ὅσα πάσχουσι συμφορὰν τινα δεινὴν οἱ ἀγριοὶ στοχάζονται ἀμέσως ὅτι αὕτη εἶνε τεκμήριον τῆς θείας ὀργῆς, ὅθεν προσπαθοῦσι νὰ καταπραῖνωσι αὐτῆς ἐν πρώτοις διὰ βασάνων καὶ στερόσεων αὐτῶν τῶν ἰδίων, εἶτα δὲ διὰ παθημάτων ἐπιβαλλομένων εἰς ἄλλους, διατελοῦντας εἰς ποιὰν τινα σχέσιν πρὸς τὸ θῦμα τῆς συμφορᾶς. Οὕτω παρὰ τοῖς Ἀσάνταις ἐν Ἀφρικῇ, ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ βασιλέως, οἱ υἱοί, οἱ ἀδελφοί, οἱ ἀνεψιοὶ τοῦ τεθνεώτος, ὡσεὶ καταλαμβάνομενοι ὑπὸ προσποιητῆς μανίας, ἐξορμῶσιν ἐκ τοῦ ἀνακτόρου τουφεκίζοντες ἀδιακρίτως πάντας τοὺς προστυχόντας.

Ἰδίως ὅμως κατὰ τὰς ἐπικηδείους τελετὰς ἡ ἀνθρωποκτονία εἶνε κοινὴ παρὰ ταῖς μᾶλλον ἀνομοίαις φυλαῖς, θυσιαζομένων τῶν συζύγων τῶν στενωτάτων συγγενῶν καὶ τῶν δούλων τοῦ ἀποθανόντος. Ὁ Βαχοδοῦ βασιλεὺς τῆς Λαχομῆς ἐθανάτωσε κατὰ τὴν κηδεῖαν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Γέζου καὶ προσέειπε πολὺ μετὰ τὸν θάνατόν του ἀναρίθμητα ἀνθρώπινα ὄντα.

Ἐν τῇ Ἀμερικῇ οἱ Νατσαῖοι τοῦ Μισσισιππὶ ἐκυβερνοῦντο ὑπὸ μεγάλου ἀρχηγοῦ τιτοφορομένου ἀδελφοῦ τοῦ ἤλιου,

Αἱ γυναῖκες καὶ τὰνδράποδα αὐτοῦ ἔπρεπε νὰ φονεύωνται ἐπὶ τοῦ τάφου του. Ἐν Περούβια δὲ κατὰ τὸν θάνατον παντὸς ἴγκα ἐφονεύοντο οἱ ὑπῆρῆται του, αἱ παλλακαὶ του, αἱ εὐνοούμεναι αὐτοῦ, καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν θυμάτων ἀνῆρχετο πολλάκις εἰς χιλίους.

Παρὰ τοῖς Μογγόλοις οἱ βασιλεῖς καὶ οἱ ἡγεμόνες θάπτονται εἰς εὐρὴν ὑπόγειον κοιμητήριον μετὰ μεγάλων δαπανῶν καὶ πολλῶν ἀνθρωποθυσιῶν.

δ') **Ἀνθρωποκτονία χάριν θυσίας.**—Ἡ ἀνθρωποκτονία χάριν θυσίας ἐνεργεῖται παρὰ πᾶσι σχεδὸν τοῖς βαρβάροις λαοῖς. Ἐν Ταϊτῇ ὁ Bougainville εἶδε προσφερομένας ἀνθρωπίνας θυσίας εἰς τὴν σελήνην· ὁ δὲ Κούκ παρευρέθη εἰς θυσίαν τοιαύτην, καθ' ἣν ὁ ἱερεὺς προσέφερεν εἰς τὸν ἀρχηγὸν τῆς φιλῆς τὸν ἀριστερόν ὀφθαλμὸν τοῦ θύματος.

Ἐε Γιαρίμπη (Λεκανοπεδίῳ τοῦ Νίγηρος) ὁ ἱερεὺς τοῦ εἰδώλου Φετιχι ἀναγγέλλει ἐνίοτε ὅτι εἶνε ἀναγκαῖα ἡ θυσία ἀνθρωπίνου ὄντος. Σφαγαὶ φρικωδέσταται συνέβησαν καὶ κατὰ τὴν σύγχρονον ἡμῶν ἐποχὴν εἰς τὸ κέντρον τῆς Ἀφρικῆς. Αἱ ἀνθρωποθυσίαι τῆς Λαχομῆς καὶ τοῦ Καλαβάρ εἶναι περιφημοί

καὶ τὸ πλῆθος τῶν ἐν αὐταῖς σφαγέντων θυμάτων. Κατ' οὐσίαν αὐταὶ εἶνε ἑορταὶ ἐπιμνημόσυνοι τῶν νεκρῶν Ἐπειδὴ, κατὰ τὴν δοξασίαν των, αἱ ψυχαὶ τῶν προγόνων πίνουσι τὸ χυνομενον αἷμα, προσφέρουσιν εἰς αὐτὰς ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερον, ὃ ἀριθμὸς δὲ τῶν θυμάτων. προκειμένου βασιλέως, ἀντιστιθεὶς πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν κατὰ τὴν εὐρωπαϊκὴν ἐθιμοτυπίαν θυσιαζομένων εἰς τὴν μάχην στρατιωτῶν, ὁσάκις ὁ ἡγεμὼν διοικεὶ τὸ στράτευμα αὐτοπροσώπως.

Οἱ Χόνδε τῆς Ἰνδικῆς τελοῦσι περιοδικὰς ἀνθρωποθυσίας πρὸς τὴν Βέραν, θεὰν τῆς χθονός, φονεύοντες ἀνθρώπους ἀνήχοντας εἰς ἄλλας φυλάς, ἐν ἑλλείψει καὶ τὰ ἴδια αὐτῶν τέκνα. Ὑπῆρχε δὲ τάξις Ἰνδῶν καλουμένων Πάμβας ἐξασκούντων τὴν ἀραγὴν παιδῶν καὶ ἀνθρώπων χάριν τῶν ταιούτων θυσιῶν.

Ἐν ταῖς νήσοις τῆς Ἑταιρείας ἐν τῇ Πολυνησίᾳ τὸ ἔθιμον τῶν ἀνθρωποθυσιῶν πρὸς ἐξευμένην τῶν θεῶν κατὰ τὴν ἀφίξιν τῶν Εὐρωπαίων ἦτο ἤδη παγόχοιον.

Οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες κατεπράυνον τοὺς ἀνέμους διὰ τῆς θυσίας παιδῶν. Ὁ Ἡρόδοτος διηγεῖται ὁ Μενέλαος ἐξῆγειρε τὴν ὄργην τῶν Αἰγυπτίων ἐναντίον του ὡς θυσιάσας ἐν τῇ χώρᾳ των δύο παιδιά ἐπὶ τῇ Ἑλαΐδα τοῦ νὰ μεταβληθῇ ὁ ἀντίξοος ἀνεμος.

Ὁ Πλούταρχος λέγει περὶ τοῦ Θεμιστοκλέους ὅτι ἐφόνευσεν αἰχμαλώτους τινάς, ἵνα ἐξευμένη τούς θεοὺς πρὶν ἢ ἐκστρατεύσει κατὰ τῶν Περσῶν. Ἐν τῇ ἀρχαίᾳ τῆς Σπάρτης ἱστορία ἱκανὰ μνημονεῖονται περιστατικὰ ἀνθρωποθυσιῶν. Τὸ αὐτὸ ἔπραττον καὶ οἱ Ῥωμαῖοι. Ὁ ἴπιος Λίβιος λέγει ὅτι ἐπὶ τῆς ὑπατείας τοῦ Παύλου Αἰμιλίου καὶ τοῦ Τερεντίου Οὐάερωνος, δύο Γαλάται καὶ δύο Ἕλληνες ἐτάφησαν ζῶντες ἐντὸς δεξαμενῆς, ἐπίτηδες χάριν τῶν τοιούτων θυσιῶν κατασκευασμένης. Ὁ Πλούταρχος ἀναφέρει παραπλήσιον γεγονός ἀρχαιότερον. Ὁ Αὐγουστος καὶ ὁ Ἡλιογάβαλος ἐθυσίασαν ἀνθρώπινα θύματα, ὁ μὲν πρὸς τὴν ψυχὴν τοῦ Καίσαρος, ὁ δὲ πρὸς συριακὴν θεότητα, ἧς τὴν λατρίαν εἰσήγαγεν αὐτὸς εἰς Ῥώμην.

Ἡ Ἁγία γραφὴ ἀναφέρει ὅτι καὶ παρ' Ἑβραίοις ἐτελοῦντο ἀνθρωποθυσίαι, ὅπως ἢ τοῦ Ἰσαάκ, ἢ τῆς κόρης τοῦ Ἰεφθάε κ. λ.π.

Ἐν Καρχηδόνι ἐθυσίαζοντο τὸ πάλαι πρὸς τὸν Κρόνον (Μολοχ) τὰ εὐγενέστατα καὶ εὐπειθέστατα τῶν παιδῶν τῆς πόλεως, κατόπιν ὅμως ἐθυσίαζοντο παιδιά ἀγοραζόμενα καὶ ἀνατρεφόμενα ἐπίτηδες πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον. Ἡττηθέντες ὑπὸ τοῦ Ἀγαθοκλέους ἐνόμισαν ὅτι ὁ θεὸς ἦτο ἐξωρισμένος ἐναντίον

των καὶ τότε πρὸς ἐξευμένισιν αὐτοῦ ἐθυσίασαν 200 παιδιά ἐκ τῶν εὐγενεστάτων. Τοῦτ' αὐτὸ ἔπραττον οἱ Φοίνικες οἱ Αἰγύπτιοι, οἱ Κοῆτες, οἱ Κύπριοι, οἱ Ρόδιοι καὶ οἱ Πέρσαι.

Τὴν παρ' Ἑβραίοις διάδοσιν τῶν ἀνθρωποθυσιῶν μαρτυρεῖ καὶ τὸ ἔθιμον τῆς περιτομῆς, ὅπερ, ὡς ἀπέδειξεν ὁ Σπένσερ, ἦτο λείψανον ἀνθρωποθυσίας, περιοριζομένης εἰς τὸν ἐλάχιστον αὐτῆς ὄρον.

Καὶ οἱ λαοὶ τῆς βορείου Εὐρώπης, οἱ Μασσαγέται, οἱ Σκύθαι, οἱ Γέται, οἱ Σαρμάται, οἱ Σκανδιναβοὶ ἐδόξαζον ὅτι ἀδύνατον ἦτο νὰ εὐημερήσωσιν ἢ νὰ εὐνοηθῶσιν ὑπὸ τῶν θεῶν, ἐὰν δὲν ἐθυσίαζον ἀνθρώπινα θύματα εἰς τὸν Ὀδῖνον καὶ τὸν Θῶρ.

ε') **Ἀνθρωποκτονία ἐκ κηνώδους κακίας.**—Ἐνῶ οἱ τοιοῦτοι φόνοι «ἀνευ φανεροῦ αἰτίου», ὡς λέγει ὁ Bomagnosi διαπράττονται παρὰ τοῖς πεπολιτισμένοις λαοῖς ἀτόμων τινῶν διατελούντων ὑπὸ ὄρους ἐλαττωματικούς, παρὰ τοῖς ἀγροίσις, ἀπειναντίας, εἶνε συνηθέστατος διότι οἱ ἐν ἀρχηγόνῳ καταστάσει βιοῦντες λαοὶ πολὺμικρὰν σημασίαν ἀποδίδουσιν εἰς τὴν ἀνθρωπίνην ζωὴν, ἰδίως ἐν ταῖς σχέσεσι μεταξὺ ὑπηκόων καὶ ἀρχηγῶν καὶ μεταξὺ πιστῶν καὶ ἰσθῶν.

Οἱ Αὐστραλοὶ ἐκτιμῶσι τὴν ζωὴν τοῦ ἀνθρώπου ὅσον καὶ τὴν τῆς χρυσολίδος. Τὸ αὐτὸ παρατηρεῖται καὶ καθ' ἅπασαν τὴν Μελανησίαν, ὡς εἶδομεν γενομένου λόγου περὶ ἀνθρωποφαγίας. Ἐν ταῖς Φιδξίαις νήσοις ἀνὴρ τις κατεβρόχθισε τὴν σύζυγόν του, ἀφοῦ τὴν ἔψησεν ἐπὶ πυρᾶς παρασκευασθείσης ὑπὸ τῆς ἰδίας κατὰ διαταγὴν του. Διέπραξε δὲ τὸ ἀνοσιούργημα τοῦτο μόνον ὅπως διακριθῇ καὶ ἀποκτήσῃ ἐπισιμότητα. Εἰς τὴν χώραν ἐκείνην ἡ ἀνθρωποκτονία οὐδεμίαν συνεπάγεται συνέπειαν μάλιστα τιμᾶ τὸν δράστην ὅθεν καὶ οἱ ἰθαγενεῖς μεριμνῶσι νὰ εἶνε πάντοτε ὠπλισμένοι.

Οἱ δὲ Ἀσσάνται δὲν ἀρκοῦνται εἰς τὸν φόνον, ἀλλ' ἐπιθυμοῦν νὰ βασανίζωσι τὸ θῦμά των πρὶν τὸ ἀποκτείνωσιν. Ἐν τῇ κεντρικῇ Ἀφρικῇ, καθὼς καὶ ἐν τῇ Πολυνησίᾳ, Μελανησίᾳ, ἡ γυνὴ φονεύεται ὑπὸ τοῦ συζύγου τῆς ἐπὶ τῇ ἐλαχίστη ἀφορμῇ.

ζ.) **Ἀνθρωποκτονία ἐνεκα φιλοδοξίας.**—Διὰ τὸν ἀγριον πᾶς ξένος εἶνε σχεδὸν πάντοτε ἐχθρὸς, ὁ δὲ φόνος αὐτοῦ δὲν εἶνε ἔγκλημα, ἀλλὰ μᾶλλον τίτλος δόξης.

Ὁ Williams, ὁ μελετήσας τὰ ἦθη καὶ ἔθιμα τῶν κατοίκων τῶν Φιδξίων νήσων, λέγει ὅτι τὸ εἶναι τινα φονεὴ ἀποτελεῖ τὴν ὑπάτην διὰ πάντα ἰθαγενῆ φιλοδοξίαν. Ὅστε παρ' αὐτοῖς αἱ

πράξεις αἱ ὑφ' ἡμῶν θεωρούμεναι ὡς ἐγκλήματα ἀπεναντίας θεωροῦνται. Ἐν ταῖς εἰρημέναις νήσοις τὰ ὀνόματα αὐτὰ τῶν θεῶν δεικνύουσι τὸν χαρακτήρα τῶν κατοίκων. Ὁ Τουμαβάγκας, λόγου χάριν, εἶνε ὁ θεὸς τῆς μοιχείας. Ὁ Νδαουθίνας εἶνε ὁ τῆς ἀρπαγῆς τῶν ὡραίων γυναικῶν ὁ Κομβουναβανούας εἶνε ὁ θεὸς τῆς ἐριδος, ὁ Μβατιμόνος εἶνε ὁ ἐσθίον τοῖς μυστοῦς, ὁ Ραβουράβου εἶνε ὁ φονεὺς, ὁ Μαῖναταβασσάρας ὁ διαπράττων σφαγὴν καὶ οὕτω καθέξης. Ἐν Βορνέφ οὐδεὶς τῶν νέων εὐρίσκει σύζυγον, ἐὰν δὲν διέπραξε πρότερον ἓνα τοῦλάχιστον φόνον.

Ἡ συνείδησις, λέγει ὁ Burton, δὲν λειτουργεῖ παρὰ τοῖς κατοικοῖς τῆς Ἀνατολικῆς Ἀφρικῆς, μεταμέλεια δ' ἐκδηλοῦται παρ' αὐτοῖς καὶ λύπη ὅσας διαλιθῆ αὐτοῖς ἢ περιστάσις τῆς διαπράξεως ἐγκλήματος. Ἡ κλοπὴ περιποιεῖ τιμὴν εἰς τὸν ἄνθρωπον· ὁ δὲ φόνος, ἐὰν μάλιστα ἐξετελέσθῃ ὑπὸ περιστάσις φρικῶδεις, καθιστᾷ αὐτὸν ἥρωα.

Ὁ Galbraith, ζήσας ἐπὶ πολλὰ ἔτη ὡς πράκτωρ τῆς Κυβερνήσεως παρὰ τοῖς Σιὸν τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν, περιγράφει αὐτοῦς ὡς ἀκολουθῶς. «Εἶναι θρησκοῦχοι, βάρβαροι καὶ εἰς ἄκρον δεισιδαίμονες. Ἡ κλοπὴ, ὁ ἐμπροσμός, ἡ ἀρπαγὴ καὶ ὁ φόνος θεωροῦνται παρ' αὐτοῖς ὡς μέσα προαγωγῆς πρὸς τὰ ἴδια δὲ αὐτῶν τέχνα ἐξ ἀπαλῶν ὀνύχων λέγουσιν ὅτι ὁ φόνος πρέπει νὰ θεωρηθῆ ὡς ἡ ὑψίστη τῶν ἀρετῶν. Κατὰ τὰς δοχῆσεις καὶ τὰς εὐωχίας αὐτῶν οἱ πολεμιστὰὶ διηγοῦνται τὰ ἀνδραγαθήματά των, τοῦτέστι κλοπὰς, δηώσεις, φόνους, ὡς ἔργα ἄξια τιμῆς. Ἡ μέγιστη φιλοδοξία, ἢ μᾶλλον ὁ μόνος πόθος παντὸς ἀνδρείου εἶνε νὰ φέρῃ τὸ πτερόν, ὅπερ εἶνε ἔμβλημα ἀπονεμόμενον εἰς τὸν διαπράξαντα, ἢ εἰς τὸν συνεργήσαντα εἰς τὸν φόνον ἀνθρώπινου ὄντος, ἀνδρός, γυναικὸς ἢ παιδίου, ὅταν δ' ἀποκτήσῃ τὸ πρῶτον πτερόν, ἐπιθιμῆ διακαῶς ν' ἀποκτήσῃ καὶ ἕτερον καὶ ν' ἀξήσῃ τὸν ἀριθμὸν των, διότι ἡ ἀνδρεία παντὸς Ἰνδοῦ ἐμφαίνεται ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν πτερῶν, ἅτινα φέρει ἐπὶ κεφαλῆς».

ζ) *Ἀνθρωποκτονία ἐξ ἐνδικήσεως*.— Τὰ παραγγέλματα τῆς θρησκείας τῆς βασιζομένης ἐπὶ τῆς ἐχθρας ἐνισχύονται κατὰ τοὺς πρώτους χρόνους τῆς κωνοικῆς προσόδου ὑπὸ τοῦ ἀνάμικτου ἐκείνου αἰσθήματος τοῦ φιλήτου ἅμα καὶ φιλάλλου, συνισταμένου δὲ εἰς τὸν πόθον τοῦ θαυμασμοῦ καὶ εἰς τὸν φόβον τῆς ὑπὸ τῶν ἰδίων ἐταίρων περιφρονήσεως.

Ἡ γνώμη τῆς φυλῆς [προσδίδει χαρακτῆρα ἐπιτακτικὸν εἰς

τὸ καθήκον τῆς ἑξασκήσεως αἱματηρᾶς ἐνδικήσεως, Ἐπιτιμᾶται παρ' αὐτῇ πολὺ ὁ μετὰ τὴν ἀπώλειαν συγγενοῦς ἀκαταπαύστως καταδιώκων τὸν ὡς φονεὴ αὐτοῦ κατηγορούμενον (Ἴδὲ Ferri).

Ἐὰν ἐπὶ παραδείγματι ἰθαγενῆς τις βλαβῆ ὑπὸ λευκοῦ, ἐκδικεῖται βλάπτων τὸν πρῶτον τυχόντα λευκόν. Ὁ Αὐστραλὸς δοξάζει ὅτι οὐδέποτε ὁ θάνατος ἐπέρχεται φυσικῶς, ἀλλ' ὅτι εἶναι προῖον μαγγανείας τινός, ἣτις πρέπει νὰ τιμωρηθῆ ἐκ τούτου ἐπακολουθοῦσι διὰ πάντα ἰθαγενῆ ἀξελεύτητα καθήκοντα αἱμοχαρῆ, ἅτινα βαθύτατα συναισθάνεται,

Ἐν Ταίτη κατὰ τοῦ φονεῶς ἐπετίθεντο οἱ φίλοι τοῦ τεθνεώτος· ἐὰν ἤπτατο, ὁ οἶκος, τὰ ἐπιπλα καὶ αἱ γαῖαι τοῦ περιήρχοντο εἰς τὴν κατοχὴν τῶν ἐπιτιθεμένων καὶ τὰνάπαλιν. Καὶ ἐν Νουκαίβι ὡσαύτως ὁ φόνος ἀπετίνατο διὰ τοῦ φόνου.

δ) *Ἀνθρωποφαγία*.— Γεννηθεῖσα ἐκ τῆς ἀνάγκης τῆς τροφῆς, ἰδίως ἐν ταῖς νήσοις, καθιερωθεῖσα κατόπιν ὑπὸ τῶν θρησκείων, ἑξαπτουμένη, ἔτι μᾶλλον ἐκ τοῦ πολεμικοῦ μένους, διατηρηθεῖσα δὲ κληρονομικῶς μόνον ἐκ φοικώδους λαίμαργίας ἢ ἀνθρωποφαγία εἶνε ὁ τελευταῖος βαθμὸς τῆς ἀνθρωπίνης θρηωδίας, συνοδευομένη δὲ πολλάκις ὑπὸ τοῦ φόνου ἀναλαμβάνει τὰς διαφορὰς τούτου κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥτιον βδελυρὰς φάσεις καὶ ἐξελίφει καὶ ὡς πρὸς τοῦτο πᾶσαν οὐσιώδη διαφορὰν μεταξὺ τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ κτήνους.

Ἡμιασβητήθη, τελευταῖον μάλιστα καὶ ὑπὸ τοῦ De Mortillet τὸ ὅτι καὶ ἐν Εὐρώπῃ κατὰ τοὺς προϊστορικοὺς χρόνους ἐπέκράτει ἡ ἀνθρωποφαγία· ἀλλ' ὅμως οἱ πλείστοι τῶν παλαιοντολόγων ἀπὸ τοῦ Spring μέχρι τοῦ Cupellini καὶ τοῦ de Nadaillac ἀπέδειξαν τὸ πρᾶγμα μετὰ βεβαιότητος.

Οὐδ' ἑλλείπουσι καθ' ὀλοκληρίαν αἱ ἱστορικαὶ παραδόσεις τῆς ἀνθρωποφαγίας παρὰ ταῖς ἀσπετέρας τῶν ἀνθρωπίνων φίλων, τῆ λευκῆ καὶ τῆ μογγολικῆ. Ἦδη ἐν τῇ Ἁγίᾳ Γραφῇ ὑπάρχουσιν ἐνδείξεις τινές, καθὼς καὶ ἐν τῇ Ὀδυσσεῖα τοῦ Ὀμήρου. Ὁ Ἡρόδοτος διηγεῖται ὅτι ἐπέκράτει τὸ τοιοῦτον ἔθιμον εἰς τινὰς φυλάς ἀκούσας παρὰ τὴν Σκυθίαν, τοὺς Ἀνδροφάγους καὶ τοὺς Ἰσσηδόνας ὁ δὲ Ἀριστοτέλης ἀναφέρει ὡς ἀνθρωποφάγους τινὰς λαοὺς οἰκοῦντας παρὰ τὰ παράλια τοῦ Εὐξείνου Πόντου. Διόδωρος ὁ Σικελιώτης τὸ αὐτὸ λέγει περὶ τῶν Σαλεισσῶν. Ὁ Στράβων λέγει περὶ τῶν κατοίκων τῆς Ἰρλανδίας: «Πλὴν ἐπι ἀγριώτεροι τῶν Βρεττανῶν οἱ κατοικοῦντες αὐτὴν τὴν σήμερον Ἰρλανδίαν ἀνθρωποφάγοι τε ὄντες καὶ πολυφάγοι τοὺς τε πατέρας τελευτήσαντες κατεσθίουσιν ἐν καλῷ τιθέμενοι».

Τὰ οἰκτρά ταῦτα ἔδιμα ἐξηλείφθησαν ἀπὸ τοῦ πολιτισμένου κόσμου, ἀναφαίνεται ὅμως ἐκάστοτε ἶχνος αὐτῶν εἰς τὰς ἐσχάτας περιστάσεις λιμοῦ, εἰς τὰς πολιορκίας, ἐν καιρῷ σιτοδείας καὶ κατὰ τὰ ναυαγία ἐνίοτε καὶ ἀνευ τοῦ ἐλατηρίου τῆς πείνης, κατὰ τὰς στιγμὰς ἐξάφνης μεγάλου πάθους. Τὴν ἐπομένην τοῦ θανάτου τοῦ στρατάρχου Δ' Ἄνκρ, τὸ πτώμα αὐτοῦ ἐξετάφη καὶ διεμελίσθη· εἰς δὲ τῶν ὀφίων τούτων δημίων ἔλειχε καὶ ἐξεμύζα τοὺς αἱματοβαφεῖς δακτύλους, ἕτερος δὲ ἀπέσπασε τὴν καρδίαν, τὴν ἔψησεν ἐπὶ ἀνθρώπων ἀνημμένων καὶ τὴν ἔφαγε δημοσίᾳ. Περὶ τῆς ληστείας τῆς λυμαινομένης τὴν Νότιον Ἰταλίαν διηγοῦνται σκηναὶ ἀληθῶς καννιβαλικᾶς. Τὰ πτώματα τῶν χωροφυλάκων διεσπαράσσοντο, ἡ δὲ σὰρξ αὐτῶν ἐπωλεῖτο καὶ κατεβροχθίζετο.

Ἄλλὰ μόνον παρὰ τοῖς συγχρόνοις ἡμῶν ἀγροῖς δυνάμεθα νὰ σπουδάσωμεν τὴν φυσικὴν ἐξέλεξιν τοῦ φρικώδους τούτου εἴδους τῆς ἀνθρωποκτονίας.

α') **Ἀρθροποφαγία ἐξ ἀνάγκης.** — Εἶνε αὕτη ἡ σινηθεστάτη μορφή καὶ ἀπαντᾷ ἰδίως ὅπου τὰ πρὸς διατροφήν χρησιμεύοντα ζῶα σπανίζουσιν, ἢ ἐσπίνιζον ἄλλοτε. Οἱ Αὐστρολοῖ, ὅταν πεινώσι, φονεύουσι τὰς γυναῖκας τῶν καὶ ἐσθίουσιν αὐτάς, ἐγίστε δὲ καὶ ἐκθάπτουσι τὰ πτώματα. Ἐλλείπει δὲ πτωμάτων φονεύουσι γυναῖκα ἢ κορασίδα ἢ παιδίον. Ἐν Ταίτη ἡ περίοδος λιμοῦ ἐκάλετο «ἐποχὴ τῆς βρώσεως ἀνθρώπων».

Ἡ ἐξ ἀνάγκης ἀνθρωποφαγία συνδυάζεται ἐνίοτε μετὰ τῆς πατροκτονίας καὶ τῆς παιδοκτονίας καὶ τότε φθάνει εἰς τὸ ἔσχατον ὄριον τῆς βδελυγμίας. Οἱ κάτοικοι τῆς Νέας Ζηλανδίας, οἱ τόσον εὐσεβεῖς πρὸς τῶν ἑαυτῶν νεκρούς, ἥσθιον ἐκάστοτε τοὺς φονευομένους κατὰ τὴν μάχην συγγενεῖς τῶν· κάποτε καὶ οἱ υἱοὶ πρῶγουσι τὴν μητέρα καὶ οἱ γονεῖς τὰ τέκνα.

β') **Ἀνθρωποφαγία θρησκευτικῆ.** — Καὶ εἰς τὴν περίστασιν ταύτην ἡ θρησκεία δὲν εἶνε μὲν ἡ δημιουργός, ἀλλ' ὅμως καθιεροὶ τάσιν συνήθη παρὰ πολλοῖς τῶν ἀγροῖων λαῶν. Ὁ ἀνθρωπος, χορτοφάγος ἐν ἀρχῇ, καθίσταται κατόπιν, σπανιώτερον ὅμως ἀφ' ὅτι κοινῶς πιστεύεται, ἀνθρωποφάγος ἐξ ἀνάγκης, ἐκτὸς τῶν χωρῶν ἐν αἷς εἶνε συνηθισμένος νὰ διατρέφῃται διὰ τοῦ κρέατος τῶν θηρευομένων ζῴων. Οὕτως ἐν ταῖς Φιδζίας νήσοις, ὅπου φέρεται ἀφθόνως τὸ Ἴγναμον καὶ ὁ ἰάρος, ἐπωλεῖτο οὐχ ἦττον χρέας ἀνθρώπινον καὶ μάλιστα κατὰ τινὰς ἐορτάς, ὡς, ἐπὶ παραδείγματι, κατὰ τὴν ἐνηλικίωσιν τοῦ βασιλικοῦ διαδόχου.

Ἐν τῷ ἀρχαίῳ Μεξικῷ ἠφθόουν τὰ κατοικίδια ζῶα, αἱ αἰ-

γες, αἱ ἔλαφοι, οἱ κύνες· κατὰ δὲ τὸν λιμὸν τῆς τελευταίας πολιορκίας ἔτρωγον μὲν φλοιούς καὶ ὄξυς, ἀλλὰ δὲν ἤγγισαν ἀνθρώπινην σάρκα, διότι δὲν συνήθιζον νὰ ἐσθίουσιν αὐτὴν εἰμὴ κατὰ τὰς θυσίας καὶ εἰς ἔνδειξιν νίκης.

Ἐν ταῖς Φιδζίας νήσοις πάσης ἐπισήμου τελετῆς εἴπετο εὐαχία ἀνθρωποφαγικῆ, ὡς, λόγου χάριν, κατὰ τὰ ἐγκαίνια τεμένους τινός. Ἐν Νέα Ζηλανδία ἡ θρησκεία καθιέρωσε τὴν ἀνθρωποφαγίαν (1) ὡσάκις τις τῶν ἀρχηγῶν φονεύεται ἐν πολέμῳ, τὰ αὐτόθι ἰσχύοντα διεθνῆ νόμιμα ἐπιβάλλουσι τὴν ἄμεσον παράδοσιν τῆς συζύγου τοῦ φονευθέντος εἰς τὴν μερίδα τὴν φονεύσασαν τὸν σύζυγον, διὰ νὰ φονευθῇ καὶ αὐτὴ. Ἀκολουθῶς τὰ δύο πτώματα, ὅπῃ εἰς πυρᾶν, τρώγονται ἐν σοβαρᾷ γαλήνῃ μετὰ θρησκευτικῆς τελετῆς. Οἱ ἀρίκοι, ἦτοι οἱ ἱερεῖς, δίδουσι τὸ παραδείγμα δοκιμάζοντες μετὰ σοβαρότητος μικρὰ τεμάχια τῆς σαρκός (2).

Ἄλλ' ἡ θρησκευτικὴ ἀνθρωποφαγία ἐφθασεν εἰς τὸ ἔσχατον ὄριον τῆς σκληρότητος ὁμοῦ μετὰ τῆς ἀνθρωποθυσίας εἰς Μεξικόν. Αὐτόθι ἐτίθετο τὸ θῦμα ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου λίθου, ὃ δὲ ἀρχιθύτης, λεγόμενος Πάπα Τοπιτρίνε, ἀναλαμβάνων κατὰ τὴν τελετὴν τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ, ἔσχιζε ταχέως τὸ στήθος τοῦ θύματος διὰ μαχαίρας λιθίνης διὰ ν' ἀποσπάσῃ τὴν καρδίαν, ἣτις προσεφέρετο συνήθως ὡς θυσία εἰς τὸν ἥλιον καὶ σπανιώτερον εἰς τὴν σελήνην. Εἰς μόνους τοὺς γηραιούς ἱερεῖς ἐπετρέπετο νὰ φάγῃσιν ἐξ αὐτῆς· ἀκολουθῶς τὸ πτώμα κατεκοιμήζετο κάτω διὰ τῆς κλίμακος, ἐνθα ἀνεμενε τὸ πλῆθος προσενηόμενον, διὰ νὰ τὸ καταβροχθίσῃ. Ἐάν ὅμως τὸ πτώμα ἀνήκεν ἀποκλειστικῶς εἰς τινὰ ἰδιώτην, τὸ παραλαμβάνεν ἡ οἰκογένεια τοῦ κατόχου, διὰ νὰ τὸ φάγῃ κατ' οἶκον.

γ') **Ἀνθρωποφαγία ἐκ προλήψεως.** — Ἐτερον αἵτιον τῆς ἀνθρωποφαγίας, συγγενὲς πρὸς τὸ τῶν θρησκευτικῶν δοξασιῶν εἶνε ἡ πρόληψις. Ἐπίστευόν τινες ὅτι ἀπέκτωντὴν ἀνδρείαν τοῦ ἐχθροῦ τρώγοντες τὴν καρδίαν του, τὴν ὀφθαλμικήν τρώγοντες τὸν ὀφθαλμὸν, τὴν ἀροσνοπότητα τρώγοντες τὰ γεννητικά του μόρια, καὶ ὅτι προσελάμβανον καὶ ἐματαίουσι πᾶσαν ἐκδίκησιν καταβροχθίζοντες τὸ σῶμα αὐτοῦ ὀλόκληρον.

Ἐν Νέα Ζηλανδίᾳ προτιμᾶται ἡ βρώσις τοῦ ἀριστεροῦ ὀφθαλμοῦ, ὅστις θεωρεῖται ὡς ἡ ἔδρα τῆς ψυχῆς.

1) Letourneau. 193, 199.

2) Αὐτόθι.

Παρά τισιν Αυστραλικαῖς φυλαῖς γίνεται χρῆσις τῆς ἀνθρωποφαγίας μόνον κατά τινας μαγικάς τελετάς. Ἐν ταῖς Σανδουβ-
χαις νήσοις ἐτρώγετο τὸ σῶμα τῶν ἀγαθῶν ἠγεμόνων, τῶν ἐκφυ-
σικοῦ θανάτου τελευτώντων ἵνα μὴ τὸ σκῆνος αὐτῶν μιανθῇ
ἐκαλεῖτο δὲ τὸ τοιοῦτο : «τρώγειν τὸν ἀρχηγὸν ἐξ ἀγάπης».

δ') **Ἀνθρωποφαγία ἐξ υἱικῆς στοργῆς.**—Τὸ αὐτὸ αἴ-
σθημα τῆς υἱικῆς στοργῆς, ὅπερ, καθά εἶδομεν, ἐγένετο ἀφορμὴ
τοῦ φόνου τῶν πρεσβυτῶν, συνετέλει εἰς τὴν ἀνθρωποφαγίαν
διὰ τῆς ιδέας ὅτι βελτιοῦται ἐν τῇ μελλούσῃ ζωῇ ἢ κατάστασις
τοῦ ἐσθιομένου.

Παρὰ τοῖς Βάττα τῆς Σουμάτρας, οἳτινές εἰσιν οὐχ ἥτιον πι-
θασώτεροι πολλῶν ἄλλων λαῶν, ὁ γηράσκων καὶ ἀποκαμῶν ἐκ
τῆς ζωῆς παρακαλεῖ τοὺς υἱοὺς του νὰ τὸν φάγωσιν, οὗτοι δὲ τὸν
ὑπακούουσι. Κατὰ τὴν προσδιωρισμένην διὰ τὴν τελετὴν ἡμέραν
ὁ πρεσβύτης κἀθίτη ἐπὶ δένδρου, περικυκλωμένον ὑπὸ τῶν συγ-
γενῶν καὶ τῶν φίλων, οἳτινες κρούοντες ἐρρυθμῶς τὸν κορμὸν τοῦ
δένδρου ἄδουσι πένθιμον ὕμνον ἔχοντα τὴν ἐξῆς περίπτου ἐν-
τοίαν : Ἡ ὥρα ἤγγικεν ὁ καρπὸς ὠρίμασε καὶ πρέπει νὰ
πέσῃ. Εἶτα ὁ γέρον καταέρχεται ἀπὸ τοῦ δένδρου καὶ οἱ ἐγγύ-
ταυοὶ τῶν συγγενῶν τὸν φονεύουσιν εὐσεβῶς καὶ τρώγουσι τὰ
λείψανά του !

ε') **Ἀνθρωποφαγία πολεμική.**—Ἡ ἀρχικὴ τοῦ ἀνθρώπου
θηριωδία, ἢ περιφρόνησις αὐτοῦ πρὸς τὴν σημασίαν τῆς ἀν-
θρωπίνης ζωῆς καὶ οἱ συχνάκις διεξαγόμενοι πόλεμοι ἐμμελλον
φυσικῶς νὰ ἐξωθήσωσι τὸν ἄγχιον εἰς τὸ εἶδος τοῦτο τῆς ἀνθρω-
ποφαγίας, κοινότατον, ὅπως καὶ ἡ ἐκ λόγων θρησκευτικῶν ὑπα-
γορευομένη. Ὑπάρχουσι μάλιστα λαοὶ πολεμοῦντες ἀποκλειστι-
κῶς πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ φάγωσι τοὺς ἠττημένους· πλὴν ἐν
ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τὸ ψυχολογικὸν ἐλατήριον εἶνε μᾶλλον ἢ γασ-
τριμαργία ἢ τὸ πολεμικὸν μένος, ὅθεν ὑπάγεται εἰς τὴν ἐπομέ-
νην κατηγορίαν.

Ἐν πάσῃ χώρᾳ οἱ αἰχμαλῶτοι ἐν πολέμῳ καὶ οἱ κατὰ τὴν
μάχην ἀπτόντες ἐχρησίμευσαν, ἢ καὶ χρησιμεύουσιν ἀκόμη, ὡς
βορὰ εἰς τοὺς νικητάς.

Ὁ Lorraine ἐν τῇ Νέᾳ Ζηλανδίᾳ παρευρέθη εἰς τὴν θριαμ-
βευτικὴν ἐπάνοδον στολίσκου μονοξύλων· οἱ νικηταὶ ἐκόμιζον
τὰ πτώματα τῶν ἠττηθέντων, ἢ μᾶλλον μέρος τῶν πτωμάτων, διότι
εἶχον φάγει ἐξ αὐτῶν καθ' ὁδόν. Τὰ ὑπολειφθέντα παρετέθησαν
εἰς κοινήν νυκτερινὴν πανδαισίαν μετ' ἄσμάτων καὶ ὀρχήσεων.

Ὁ ἱερεὺς Bréboeuf εἶδε τοὺς Χουρόνσους ἐσθίοντας ἕνα τῶν

νεοφύτων του, ὁ δὲ Charlevoix ἀναφέρει ὅτι εἰκοσιδύο Χουρόν-
σοι κατεφαγώθησαν ὑπὸ τῶν Ἰροκουεσίων. Εἰς τὴν Νότιον Ἀμε-
ρικὴν οἱ Γουαρανοὶ ἐν γένει, οἱ Ταπούγαι, οἱ Τουπινάμβαι, οἱ
Ἀϊμάροι, τρώγον τοὺς ἠττηθέντας. Οἱ Καραΐβαι ἐτρώγον ἐπὶ
τοῦ πεδίου τῆς μάχης τοὺς φονευθέντας ἐκ τῶν ἐχθρῶν, κατ' οἴ-
κον δὲ τοὺς αἰχμαλώτους. Ἐν Βρασίλιᾳ ὁ Thevet ἤκουσε ἀρ-
χηγὸν τινα κανχόμενον ὅτι εἶχε φάγει πλείονας τῶν πεντακισχι-
λίων ἀνθρώπων !

ς') **Ἀνθρωποφαγία ἐκ γαστριμαργίας.** Ἡ ἀνθρωποφαγία
εἶνε ἕξις πανάρχαιος παρὰ τοῖς κατοίκους τῶν Φιδζίων νήσων, οἳ-
τινες ὁσάκις θέλουσι νὰ ἐγκωμιάσωσι καρύκευμά τι, λέγουσιν
ὅτι εἶνε τρυφερόν ὡς σὰρξ νεκροῦ ἀνθρώπου· ἀποστρέφονται τὸ
κρέας τῶν λευκῶν καὶ προτιμῶσι τὸ τῶν γυναικῶν ἀπὸ τοῦ τῶν
ἀνδρῶν, θεωροῦσι δὲ τὸ ἀντιβράχιον καὶ τὸν μηρὸν ὡς τὰ ὀρε-
κτικώτατα τῶν τεμαζίων. Τοσοῦτον δὲ λαϊμάργως ὀρεγόνται αὐ-
τῶν τῶστε φυλάττουσι τὴν ἀνθρωπίνην σάρκα πρὸς βρώσιν μύ-
λων τῶν ἀνδρῶν, θεωροῦντες τὰς γυναικὰς ἀναξίους νὰ γευ-
θῶσιν αὐτῆς. Ἐνίοτε ψήνουσι ζῶντας τοὺς δούλους, διὰ νὰ τοὺς
φάγωσιν ἀμέσως, ἐνῶ ἄλλοτε ἀφίνουσι τὰ πτώματα ἕως ὅτου
φθάσωσιν εἰς βαθμὸν προηγμένον ἀποσυνθέσεως.

Παρὰ τοῖς ἰθαγενέσι τῆς Νέας Καληδονίας ἡ ἐπιθυμία βρώ-
σεως ἀνθρωπίνης σαρκὸς ἦτο μία τῶν συνηθεστάτων αἰτιῶν
πολέμου, ὅστις ἔληγεν εὐθύς ὡς ἤθελεν ἐπιτευχθῆ ὁ σκοπός, διὰ
τοῦ φόνου τινῶν ἀνδρῶν. Διὰ τοὺς Νεοκαληδόνιους ἡ ἀνθρω-
πίνη σὰρξ ἦτο λίχνευμα καὶ ἐτρώγον αὐτὴν λαϊμάργως.—Πάντες
οἱ ἀνθρωποφάγοι συμφωνοῦσιν ὅτι ἡ ἀνθρωπίνη σὰρξ ἔχει γεῦ-
σιν ἐξαιρετον :

Μερικαὶ φυλαὶ Κάφρων, ἀνθρωποφαγήσασα ἐξ ἀνάγκης,
διετήρησαν τὴν ἔξιν τοῦ ἀνθρωποφαγεῖν ἐκ γαστριμαργίας. Τὸ
αὐτὸ παρατήρησεν ὁ Gardiner καὶ περὶ τῶν Ζουλού, μέχρι δὲ
πρὸ τινων ἐτῶν οἱ Κάφροι Βασοῦτοι ἔξον ἀποκλειστικῶς ἐξ ἀν-
θρωποφαγίας. Ὅπως οἱ παλαιοὶ ἡμῶν πρόγονοι, οἱ Εἰθιοπιοὶ
τραγλοδύται, κατόκουν καὶ αὐτοὶ εἰς σπήλαια, ὅπου ἐκόμιζον καὶ
κατεβρόχθιζον τὸ ἀνθρώπινον αὐτῶν θήραμα. Εἰς τὰ ἔσχατα
ταῦτα προέβησαν τὸ πρῶτον ἕνεκα συμφορᾶς τινος· ἀλλ' ὅμως
διετήρησαν κατόπιν ἐπὶ μακρόν τὴν ἔξιν τῆς πράξεως, ὥστε κατὰ
τὸ 1868 ἀκόμη δὲν εἶχον ἀπαλλαγῆ αὐτῆς.

Ἐν Ἀμερικῇ οἱ Μόξος καὶ ἄλλαι τινὲς φυλαὶ τῶν Γουαρα-
νῶν ἦσαν ἀνθρωποφάγοι καὶ συνήθιζον νὰ παχύνωσι τοὺς αἰ-
χμαλώτους καὶ νὰ περιποιῶνται αὐτοὺς πρὶν τοὺς φάγωσι. Καὶ

οί Μεξικανοί, οί σχετικῶς πεπολιτισμένοι, εἶχον ἰδιαιτέρους κλωβούς, διὰ τὰ παχύνωσιν ἐντὸς αὐτῶν τοὺς αἰχμαλώτους, πρὶν ἢ θυσιάσωσιν αὐτοὺς εἰς τοὺς θεοὺς καὶ τοὺς καταβροχθίσωσιν.

Εἰς τὰς Μαρκησίας νήσους, λέγει ὁ Rudiguet, προτιμῶσιν τὸν τρώγασιν μᾶλλον τὰς γυναῖκας ἢ τὰ παῖδια, ὡς εὐγευστοτέρας ἀποστρέφονται τοὺς κατοικοῦντας παρὰ τὴν παραλίαν, διότι ἡ σὰρξ αὐτῶν ἔχει ὁσμὴν ἰχθύος σεσηπότος, καὶ τοὺς Εἰρωπαίους, διότι τὸ κρέας τῶν εἶναι πολὺ ἀλμυρόν. Οἱ ἱερεῖς δικαιοῦνται τὰ λαμβάνωσιν τὰ μᾶλλον εὐχυμα μέρη, ὡς τοιαῦτα δὲ θεωροῦνται τὰ ὀπίσθια.

ζ') *Ἀνθρωποφαγία ἐκ φιλοδοξίας.*— Εἰς τὰ αἷτια δέον τὰ προστεθῆ καὶ ἡ ἰδέα τῆς αὐξήσεως τῆς ἰδίας ὑπεροχῆς διὰ τῆς ἐνσαρκώσεως ἐν ἑαυτῷ τῶν προτεριμάτων τοῦ ἐχθροῦ καὶ διὰ τῆς ἀπολάσεως προνομίου χορηγουμένου εἰς τινὰ μέρη πρὸς μόνους τοὺς ἄρρενας καὶ εἰς ἄλλα πρὸς μόνους τοὺς εὐγενεῖς ἢ τοὺς ἀρχηγούς ὡς ἀμοιβὴ πολεμικῶν ἀνδραγαθημάτων ἢ πρὸς ἐγκώμιον τῶν νικῶν αὐτῶν, ὡς ἐν Μεξικῷ.

η') *Ἀνθρωποφαγία χάριν τοῦ περι ὑπάρξεως ἀγῶνος.*— Εἰς τινὰς χώρας, ὡς λόγου χάριν παρὰ τοῖς Φουεγιανοῖς, συνετέλεσεν εἰς τὴν ἀνθρωποφαγίαν καὶ ὁ περι ὑπάρξεως ἀγῶνος, καθότι δι' αὐτῆς ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀνταγωνιστῶν ἐλαττοῦται καὶ ὁ ὑποκύπτων παρῆεν εἰς τὸν ἐπιζῶντα ὑλικὸν τροφῆς, ἥτις ἦτο φυσικὸν νὰ θεωρηθῆται ὡς τονωτικώτερα καὶ καταλληλοτέρα διὰ τὸν διάγοντα πολεμικὸν βίον ἢ ἡ φυτικὴ τροφή. Ὅτι δὲ ἡ ἐξάπλωσις καὶ ἡ διάδοσις αὐτοῦ τοῦ ἐθίμου ἐχρησίμωσεν καὶ ὡς φάρμακον τῆς ἀπ' αὐτοῦ θεραπείας, διὰ τῆς ἐλαττώσεως τοῦ πληθυσμοῦ, εἶνε πιθανώτατον, ἂν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν τὸ παράδειγμα τοῦ ἰθαγενεῶς ἐκείνου ἀρχηγου, ὅστις μόνος εἶχε καταβροχθίσαι πεντακοσίους ἀνθρώπους.

θ') *Ἀνθρωποφαγία δικαστικὴ.*— Τὴν ἐκφρασιν ταύτην μεταχειρίζεται ὁ Letourneau, διὰ τὰ δηλώσῃ τὴν ἀνθρωποφαγίαν ἥς ἐγένετο χρῆσις ὡς ποινῆς πρὸς τιμωρίαν τῶν κακοποιῶν μεταχειριζόμεθα δὲ καὶ ἡμεῖς πρὸς προσδιορισμὸν τῆς ἀνθρωποφαγίας τῆς γινομένης χάρις ἐκδικήσεως, ἥτις, ὡς γνωστόν, εἶνε ὁ σπόρος τῆς τιμωρίας.

Ἐν τοῖς Φιλιππίναις νήσοις οἱ ἰθαγενεῖς κατὰ τῆς ὥραν τῆς συγκομιδῆς ἐπιχειροῦσιν ἐπιδρομὰς κατὰ τῶν γειτονικῶν φυλῶν, ὀδηγούμενοι ὑπὸ τοῦ ἱερέως καὶ ἀρχηγοῦ τῶν. Ἐὰν ὁ ἐχθρὸς πέσῃ νεκρὸς κάτω, γράφει ὁ περιηγητὴς Semper, ὁ νικητὴς ἀρχηγὸς ἐξάγει τὴν ἱερὰν ὀμφαλίαν, τὴν ἀποκλειστικῶς διὰ τὴν χρη-

σιν ταύτην ἀφιερωμένην, ἀνοίγει τὰ στέρανα τοῦ πτώματος καὶ βυθίζει ἐντὸς τοῦ ἀχνίζοντος αἵματος τὰ περιεπτα τῶν θεῶν του, τὰ ἐξαρτώμενα ἀπὸ τοῦ τραχήλου του. Εἶτα ἀποσπᾷ ἀπὸ τοῦ πτώματος τὴν καρδίαν καὶ τὸ ἥπαρ καὶ ἐσθίει ἐξ αὐτοῦ τεμάχιον εἰς ἐνδειξιν ἐκπληρώσεως τῆς ἐκδικήσεώς του. Οὐδέποτε ἐπιτρέπεται εἰς τὸν λαὸν νὰ φάγῃ ἀνθρώπινον κρέας. Τὸ τοιοῦτο εἶνε δικαίωμα καὶ μάλιστα καθήκον μόνον τοῦ ἱερέως καὶ ἀρχηγοῦ.

Παρὰ πᾶσι τῶν Ἰνδῶν τῆς Βορείου Ἀμερικῆς ἡ ἀνθρωποφαγία εἶνε οἰοιοὶ συνέχεια τῆς ἐξασκουμένης ἐπὶ τοῦ ἐχθροῦ ἐκδικήσεως. Ἐπίσης καὶ διὰ τοὺς Ἰνδοὺς τῆς Γουιάνης ἡ ἀνθρωποφαγία εἶνε ἀπλῶς προῆξις ἐκδικήσεως.

Ἐν τῇ νήσῳ Βόου τρώγονται οἱ δολοφόνοι, καὶ εἶνε τὸ μόνον μέρος τῆς Πολυνησίας, ὅπου παρατηρεῖται ἡ δικαστικὴ ἀνθρωποφαγία.

6. Τοιαῦτα εἰσιν αἱ ψυχολογικαὶ καὶ αἱ ὡς πρὸς τὸ δίκαιον συνθήκαι παρὰ τοῖς ἀγρίοις λαοῖς, διατελοῦσαι εἰς πληρεστάτην ἀντίθεσιν ἐν τῷ συνόλω αὐτῶν πρὸς τὰς τῶν πολιτισμένων κατὰ τὰς διαφόρους ἱστορικὰς ἐποχάς. Ἄλλ' ὅμως, ἐπειδὴ ἐν τῇ φύσει οὐδὲν εἶνε ἀκίνητον, καὶ ἐν αὐταῖς ἔτι ταῖς φυσικαῖς συνθήκαις τοῦ ἀγρίου ἀνθρώπου δυνάμεθα νὰ διακρίνωμεν διπλὴν ἐξελεκτικὴν πρόοδον, ἥτις ἀπ' ἐνὸς ἄγει αὐτὰς πρὸς τοὺς ἀλλεπαλλήλους βαθμοὺς ἐλάσσονος ἀγριότητος, ἀπ' ἑτέρου δὲ ἀναπτύσσει τὰ στέγματα τῶν ἠθικῶν αἰσθημάτων καὶ τῶν νομικῶν θεσμῶν, οἳοι παρατηροῦνται κατόπιν ἐν τῇ ἱστορικῇ ἐξελίξει τῆς ἀνθρωποκτονίας.

Καὶ ὄντως, ἐνῶ ἡ ταξινόμησις ἡμῶν αἴτη τῶν διαφόρων μορφῶν τῆς ἀνθρωποκτονίας, ἵνα καταστήσῃ ἐναργεστέραν τὴν μεταξὺ τῶν δύο ἄκρων, τοῦ ἀρχεγόνου δηλονότι καὶ τοῦ πολιτισμένου ἀνθρώπου, ἀντίθεσιν, παρέστησεν αὐτὰς ἐν προοίῳ τάξει θηριωδίας, ἡ φυσικὴ αὐτῶν ἐξέλιξις ἀπεναντίας τελεῖται διὰ συνεχοῦς ἐλαττώσεως καὶ ἐξαλείψεως τῶν μᾶλλον βδελυκτῶν μορφῶν. Ἡ ἀνθρωποκτονία πρὸς ἀπόκτησιν φήμης, ἢ ἐκ κτηνώδους κακίας, ἢ πολεμικῆ καὶ ἢ ἐκ γαστρομαργίας ἀνθρωποφαγία σπανίζουσι ὁσμέραι περισσότερον, ἐνῶ διασφίζονται ἢ θρησκευτικὴ ἀνθρωποκτονία καὶ ἀνθρωποφαγία. Κατὰ τούτην δὲ ἐν πρώτοις ἠσθίετο τὸ σῶμα ὀλόκληρον, βραδύτερον δὲ μέρη τινὰ μόνον αὐτοῦ, ἀκολούθως ἀντικαθίστανται καὶ ταῦτα διὰ θυσίας ζῶων καὶ τέλος διὰ συμβολικῶν παραστάσεων, οἳα παρὰ τοῖς Μεξικανοῖς μὲν ἡ εἰκὼν τοῦ θεοῦ Quetzalcoatl ἐξ ἄλευρου καὶ αἵματος, παρὰ τοῖς Σίναις τὰ κατὰ τὰς τελετὰς καιόμενα ἐκ χαρτίου σχήματα

καὶ παρὰ Ῥωμαίους τὰ ἀγαλμάτια τὰ καλούμενα *oscilla*. Τοῦ δὲ συμβολισμοῦ τούτου, ὅπως παρατηροῦσιν ὁ Waitz καὶ Vogt, ὁ ἄζυμος ἄρτος τῶν Καθολικῶν εἶνε ἡ τελευταία ἀσυνείδητος ἐκδήλωσις.

Καὶ δὲν εἶνε τοῦτο μόνον ἀλλ' ἡ ἀνθρωποκτονία καὶ ἡ ἀνομοφιλία προσλαμβάνουσι διὰ τῆς ἐκδικήσεως ἀπὸ τῆς παναραισιότητος ἤδη ἐποχῆς ποιάν τινα μορφήν ἠθικὴν καὶ δικαστηρίαν, δι' ἧς καθίστανται πράγματι τὸ ἔμβρυον τοῦ κατόπιν θεομοιηθέντος κοινωνικοῦ δικαίου τῆς καταστολῆς καὶ ἀναπληροῦ αὐτοῦ ἐνόσφ τοῦτο δὲν διοργανοῦται.

Γ'.

ΚΛΟΠΗ ΚΑΙ ἌΛΛΑ ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ

1.— Αἱ ὅλως ἄγριαι καὶ ἀρχέγονοι φυλαί, μὴ ἔχουσαι πραγματικὴν ἰδιοκτησίαν, ἀγνοοῦσι τὴν ἰδέαν τῆς ἰδιοκτησίας, ἐπόμενως ἔτι μᾶλλον τῆς κλοπῆς, ἣτις μάλιστα προσπορίζει αὐτοῖς φανερὰ ὀφελήματα.

Ἐν Αἰγύπτῳ τὸ κλέπτειν ἦτο ἐπάγγελμα ἀνεγνωρισμένον. Ὁ θέλων νὰ ἐξασκήσῃ αὐτὸ ἔγραφε τὸ ὄνομά του ἐπὶ δημοσίου πίνακος, ἀπεκόμισε δὲ εἰς τὸ αὐτὸ μέρος πάντα τὰ κλοπιμαία, ἵνα δύνανται οἱ κάτοχοί των νὰ τανακτήσωσι καταβάλλοντες μικρὰν τινα ἀποζημίωσιν. Οἱ Γερμανοὶ ἠνάγκαζον τοὺς νέους αὐτῶν, ἵνα μὴ μένωσιν ἀργοί, ν' ἀσκῶνται διαρπάζοντες τὰ ὑπάρχοντα τῶν ὁμόρων: Ὁ Θουκυδίδης βεβαίῳ ὅτι οἱ Ἕλληνες καὶ πάντες οἱ βάρβαροι λαοὶ οἱ κατοικοῦντες τὰς νήσους καὶ ἡπειρωτικὰ παράλια ἐπέδιδοντο εἰς τὴν πειρατείαν, δι' ἣν οὐ μόνον δὲν ἠσχύνοντο, ἀλλὰ καὶ ἐσεμνύνοντο μάλιστα. Ἐν Σπάρτῃ ἡ κλοπὴ ἦν θεμιτή, ἐπιμωρεῖτο δὲ μόνον ὁ φερόμενος ὡς ἀδέξιός περὶ τὴν πράξιν.

Παρὰ τοῖς ἡμιπολιτίστοις λαοῖς ἐπὶ τινα χρόνον ἐξηκολούθησεν ὑφισταμένη ἡ κοινοκτημοσύνη. Οὕτως ἐν Περούβιᾳ καὶ ἐν Μεξικῷ πρὸ τῶν Ἀτλῆχων ὑφίστατο ἡ χρῆσις τῶν μεγάλων οἰκῶν (*casas grandes*), τεραστίων δηλαδὴ οἰκημάτων, ἐνθα συνέζων πολλὰ οἰκογένεια.

Ἐν ταῖς νήσοις Πελέβ οἱ κάτοικοι εἶνε ἰδιοκτῆται μόνον τῆς ἰδίας οἰκίας ἕκαστος καὶ τῆς ἰδίας λέμβου. Ὁ Βασιλεὺς εἶνε ὁ κύριος πάντων τῶν κτημάτων.

Ἐν Σινικῇ πρὸ 2200 ἐτῶν ἐπεκράτει πλήρης κοινοκτημο-

σύνη. Οἱ ἀρχηγοὶ διενέμοντο τὰς γαίας ἀναλόγως πρὸς τὴν ἡλικίαν ἕκαστου. Τοῦτο ἐγένετο καὶ ἐν Σπάρτῃ μέχρι τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου.

Ἐν τῇ Ἀνατολικῇ Ἀφρικῇ ὁ διαπράξας κλοπὴν τιμᾶται.

Εἰς Ρογκατούρας (ἐκ τῶν Ἰθαγενῶν τῆς Αὐστραλίας) φερόμεθαί κλέπτων καὶ ἐρωτηθεὶς ὑπὸ τινος περιηγητοῦ ἂν δὲν ἐφοβεῖτο μὴ τιμωρηθῆ ὑπὸ τῶν θεῶν: Ὡ ἤχι!, ἀπήντησεν ὅτε οἱ θεοὶ ἦσαν ἐπὶ τῆς γῆς, τὸ αὐτὸ ἔπραττον, καὶ οἱ γονεῖς χαίρουσι βλέποντες τὰ τέκνα των νὰ μιμῶνται τὰς πράξεις των.

Ἐν Καραμάνσῃ τῆς Ἀφρικῆς παρὰ τοὺς εἰρηνικοὺς καὶ χρηστοὺς ἀγρίους Βανιούς, τοὺς καλλιεργοῦντας τὴν ὄρυζον, ζῶσιν οἱ Βαλάντοι, οἱ διατρεφόμενοι μόνον ἐκ τῆς θήρας καὶ τῆς ληστείας. Καὶ φονεύουσι μὲν αὐτοὶ τοὺς κλέπτοντας ἐν τῷ χωρίῳ των, ἀλλ' οὐχ ἦττον κλέπτουσι καὶ αὐτοὶ εἰς τὰ χωρία ἄλλων φυλῶν.

Σφόδρα πρὸς αὐτοὺς ὁμοιάζουσιν οἱ ἐν Μαρόκῳ Βενί-Χασάν, ὧν κύριον ἔργον εἶνε ἡ κλοπή. Εἰσὶ δὲ πειθαρχικῶς συντεταγμένοι, μετ' ἀρχηγῶν ἀνεγνωρισμένων ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, ἣτις τοὺς χρησιμοποιοεῖ ἐνίοτε πρὸς ἀνεύρεσιν τῶν κλοπιμαίων.

Παρὰ τοῖς Ἀραβῶν (Βεδουνοῖς) ὑπάρχουσι καὶ πατριαὶ χρησταὶ καὶ φίλεργοι ἀλλ' ὅμως ὑπάρχουσι καὶ αἱ παράσιτοι, διακρινόμεναι διὰ τὸ τυχοδιωκτικὸν αὐτῶν πνεῦμα, διὰ τὸ ἀσυλλόγιστον αὐτῶν θάρρος, διὰ τὴν ἀνάγκην ἣν αἰσθάνονται πρὸς ἀδιάκοπον μετακίνησιν, διὰ τὴν ἔλλειψιν πάσης ἀπασχολήσεως καὶ διὰ τὴν πρὸς τὸ κλέπτειν ὁπῆν.

Ἐν Ἰνδικῇ ὑπάρχει ἡ φυλὴ τῶν Ζάκα-Χαῖν, ἔχουσα ὡς ἐπάγγελμα τὸ κλέπτειν, ὅτε δὲ γεννᾶται παιδίον ἄρρεν, τὸ ἀφιερῶσιν οἱ γονεῖς του εἰς αὐτὸ τὸ ἔργον, περὶόντες αὐτὸ δι' ὅπῃς ἀνοιγομένης εἰς τὸν τοίχον τῆς ἰδίας οἰκίας καὶ ἤδοντες πρὸς αὐτὸ τρεῖς: «Γενοῦ κλέπτῃς!».

Βραδύτερον, ὅτε, ἂν μὴ οἱ ἰδιῶται, ἡ φυλὴ ὅμως ὁλόκληρος ἤρρισε νὰ κατέχῃ γαίας πρὸς θήραν, ἐπὶ παραδείγματι, ἡ ἀντ' αὐτῆς ὁ ἀρχηγός, ἤρρισε ταυτοχρόνως καὶ νὰ θεωρῆται ἐγκλημα τὸ κλέπτειν τὴν ἰδιοκτησίαν τῆς φυλῆς, ἐνῶ ἦτο θεμιτὸν καὶ ἀξιόπαινον τὸ κλέπτειν παρὰ ξένων. Ἐν Τασμανίᾳ καὶ Κολομβίᾳ ἕκαστη φυλὴ εἶχεν ἰδίας γαίας πρὸς θήραν, ὁ δὲ διὰ βίας δὲ εἰσερχόμενος εἰς αὐτὰς ἐφονεύετο.

Οἱ Ἑσκιμῶσι διεξάγουσιν ἐντίμως τὰς μεταξὺ αὐτῶν συναλλαγὰς, ἀλλ' ὅμως δὲν φέρονται ἐντίμως, ὅταν συναλλάσσονται μετὰ ξένων.

2. Ἐτετρα ἐγκλήματα.— Πλὴν τῆς κλοπῆς ὀλίγιστα τῶν

παρ' ἡμῖν ἐγκλημάτων προβλέπονται ὑπὸ τῶν βαρβάρων αὐτῶν νομοθετῶν.

Βραδύτερον, ὅτε ἐξετάθη ἡ ἰδιοκτησία καὶ ὠργανώθησαν κάλλιον αἱ φυλαί, ἰδίως ὑπὸ τὸν δεσποτισμὸν τῶν ἀρχηγῶν ἢ τῶν ἱερέων, ἡ κατηγορία τῶν ἐγκλημάτων περιέλαβε καὶ ἄλλα τοιαῦτα πλὴν τῆς κλοπῆς, τῆς ἀπαγωγῆς καὶ τῆς μοιχείας, πρὸ παντὸς ἐ τῶν ἀδικημάτων κατὰ τῶν θεῶν, τῶν ἀρχηγῶν ἢ τῆς φυλῆς ὀλοκλήρου.

Ὁ Ἴουσιανὸς τῶν Ἴγκας, ὁ Πατσακουτέκ, ἐθέσπισε νόμους κατὰ τῆς βλασφημίας, τῆς ἀνθρωποκτονίας, τῆς πατροκτονίας, τῆς πολιτικῆς προδοσίας, τῆς μοιχείας, τῆς ἀπαγωγῆς καὶ τοῦ βιασμοῦ καὶ ἰδίως τῶν ἱερείων, κατὰ τῆς διαφθορᾶς, τῆς αἰμομιξίας, τῆς κλοπῆς, τῆς ἀρσενοκοιτίας, τῆς δωροδοκίας τῶν δικαστῶν, ἐγκλημάτων πάντων σχεδὸν τιμωρουμένων διὰ θανάτου.

Ἄλλ' ὅμως τὸ δεινότατον τῶν ἐγκλημάτων ἦτο ἡ μοιχεία μετὰ γυναικὸς τινος τῶν Ἴγκας, οὐ μόνον ἐτιμωροῦντο αὕτη σὺν τῷ μοιχῷ, ἀλλὰ μετ' αὐτοῦ ἐτιμωροῦντο καὶ τὰ τέκνα, καὶ οἱ δοῦλοι, καὶ οἱ συγγενεῖς του, πρὸς δὲ καὶ πάντες οἱ κάτοικοι τῆς πόλεως ἔνθα κατοικοῦν, ἢ δὲ πόλις κατηδαφίζετο καὶ κατεκαλύπτετο διὰ πετρῶν.

Παρὰ τοῖς Βότταις ὑπάρχει ἀληθῆς κώδιξ διὰ τὴν δικαστικὴν ἀνθρωποφαγίαν· εἰς αὐτὴν καταδικάζονται οἱ μοιχοί, οἱ γυκτοκλέπται, οἱ ἐπίσημοι τῶν αἰχμαλώτων, οἱ νυμφευόμενοι γυναῖκα ἐκ τῆς ἰδίας αὐτῶν φυλῆς, οἱ δολίως ἐπιτιθέμενοι κατὰ ἀτόμων ἢ κατοικίας.

Ἐν ταῖς Φιδξίαις νήσοις εὐάριθμοι πράξεις θεωροῦνται ὡς ἀξιόποιοι, τοιαῦτα δ' εἰσὶν ἡ κλοπή, ἡ μοιχεία ἢ ἀπαγωγή, ἡ μαγεία, ὁ ἐμπρησμός, ἡ ἀνευλάβεια πρὸς ἐπίσημόν τι ὑποκείμενον. Τουτέστι κυρίως τιμωροῦνται τὰ δίκαια κατὰ τοῦ κυρίου καὶ κατὰ τῆς ἰδιοκτησίας· διότι εἶνε γνωστὸν ὅτι παρὰ τοῖς ἀγρίοις καὶ παρὰ ταῖς ἀνομιοτάταις ἔτι τῶν φυλῶν ἢ μοιχεία καὶ ἢ ἀπαγωγή τιμωροῦνται ὡς ἀδικήματα κατὰ τῆς ἰδιοκτησίας τοῦ σιζύγου, οὐτινος κτῆμα τυγχάνει ἢ γυνή.

Παρὰ τοῖς Ἀτζέχοις θεωροῦνται ὡς ἀξιόποινα ἐγκλήματα ἡ δωροδοκία τῶν δικαστῶν καὶ μέθη· παρὰ τοῖς Ἀσσίνοις δὲ ἡ μαγεία καὶ ἡ φαρμακεία.

Παρὰ τοῖς Ἑβραίοις ἡ ψευδομαρτυρία, ἡ αἰμομιξία ἢ ἀρσενοκοιτία, τὰ τραύματα, πρὸ παντὸς δὲ ἡ εἰδωλωλατρεία, ἦτις καὶ ἐθεωροῦντο ὡς τὸ ἔσχατον τῶν ἐγκλημάτων. Πόλις ὀλόκληροι ἀνεθεματίζοντο ὡς εἰδωλωλάτριδες, τοὺς δὲ κατοίκους αὐτῶν ἐπέρων

ἐν στόματι ρομφαίας πρὸς δόξαν τοῦ Θεοῦ, οὐτινος ἦτο ἀμαρτήμα νὰ προσφέρῃ τις καὶ μόνον τὸ ὄνομα.

Δ.

ΤΑ ΑΛΗΘΗ ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΑΓΡΙΩΝ ΤΑ ΠΑΡΑ ΤΟ ΕΘΟΣ

Ἐνταῦθα ἀποκαλύπτεται ὁ ἀληθῆς χαρακτὴρ τῆς παρ' ἀγρίοις ἐγκληματικότητος. Ἐνῶ παρ' αὐτοῖς, καὶ ὅταν ἀκόμη διάγωσι κάλλιον ὠργανωμένοι, εἰς ὀλίγιστα περιορίζονται τ' ἀληθῆ κολάσιμα ἐγκλήματα, ταῦτα δὲ βραδέως καὶ ἀτάκτως ἀνεγνωρίσθησαν, ἐνῶ ὅ,τι παρ' ἡμῖν καλεῖται ἐγκλημα πολλάκις παρ' ἐκείνοις δὲν εἶνε τοιοῦτο, ὑπάρχουσιν ἕτεροι πράξεις ὡς ἐγκλήματα βαρύτερα θεωρούμεναι παρ' αὐτοῖς, αἵτινες παρ' ἡμῖν ἀπεναντίας δὲν θεωροῦνται ποσῶς ἐγκληματικαὶ καὶ μάλιστα ἐκλαμβάνονται ὡς ἐνδείξεις μείζονος προόδου. Τοιαῦτα εἰσὶν ἡ παραβάσις τῶν ἐθίμων καὶ ἡ πρὸς τὴν θρησκείαν ἀσέβεια· ἐπεὶ δὲ τὸ γενικὸν πνεῦμα τῆς θρησκείας εἶνε τὸ διαιωνίζειν τὰ ἔθιμα, οἰαδήποτε καὶ ἂν ὦσι, ἐξαγιαζούσα αὐτὰ διὰ τοῦτο ἢ ἀνωτέρω διπλῆ πράξις ἀποβαίνει κατ' οὐσίαν μία καὶ ἡ αὕτη.

Οὗτος ἐν Αὐστραλία μόνον τοῖς πρεσβυτέροις καὶ τοῖς ἀρχηγοῖς ἐπιτρέπεται τὸ ἐσθίειν τὴν σάρκα τοῦ ἔμου. Ἐὰν νέος τις χρηστός, ὑπέικων εἰς τὸν πειρασμόν, ἀφοῦ φονεύσῃ τὸ ζῷον τοῦτο, φάγη ἐξ αὐτοῦ, βασανίζεται ὑπὸ τῆς τύψεως τοῦ συνειδότος, διάγει μελαγχολικὸς καὶ τέλος ζητεῖ ἀφ' ἑαυτοῦ νὰ τιμωρηθῇ.

Τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ εἰς τὸν Ἰνδὸν τὸν πίνοντα εἶδη τινὰ ζύθου, ὃν ἡ ἀποκλειστικὴ πόσις ἐπιτρέπεται εἰς τὸν Βραχμᾶνα· τὸ αὐτὸ καὶ εἰς τὸν Ἑβραῖον τὸν τρώγοντα κρέας χοίρειον καὶ εἰς τὴν Σινίδα, ἦτις νὰ ἐκπορνευθῇ μὲν δὲν αἰσχύνεται, ἀλλ' οὐχὶ καὶ νὰ δελεῖ τὸν πόδα.

Ἡ αὕτη ἠθικὴ ἢ διέπουσα τὴν βρῶσιν τοῦ κρέατος τοῦ ἔμου διέπει καὶ τὰ τῆς ἐκδικήσεως, ἀλλὰ τῆς τυφλῆς ἐκδικήσεως· ἐὰν ἐπὶ παραδείγματι ἰθαγενῆς τις ὑβρισθῇ ὑπὸ λευκοῦ, μνησικακεῖ οὐχὶ κατὰ τοῦ ἀδικήσαντος, ἀλλὰ κατὰ πάντων τῶν λευκῶν.

Ἐν Αὐστραλία ὡσαύτως δοξάζουσιν οἱ αὐτόχθονες ὅτι ὁ θάνατος παντὸς ἀνθρώπου προέχεται ἐκ μαγανείας· ὁθεν ἐπιούρει πάντοτε τὴν ἐκδίκησιν.

Αὐστραλὸς τις, ὡς διηγείται ὁ Lander, ἀπόλεσε τὴν σύζυγον θαναοῦσαν ἐκ νόσου, ἐδήλωσε δὲ τότε ὅτι ὄφειλε νὰ φονεύσῃ γυ-

ναίκα ἀνήκουσα εἰς ἄλλην φυλήν. Ἀπειληθεὶς διὰ φυλακίσεως, ἔμεινε ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης σιωπηλός, σκυθρωπός, ἐλεγχόμενος ὑπὸ τῆς συνειδήσεως ἐπὶ τῇ ἰδέᾳ ὅτι παροξύνει τὸ καθήκον του, ἕως ὅτου μᾶ τῶν ἡμερῶν δραπετεύσας ἐπανήλθε μετ' αὐτὸν πολὺ ἠδωχιστημένος· διότι εἶχεν ἐκπληρώσει τὴν ἱερὰν αὐτοῦ υποχρέωσιν. Ἐμφαίνεται ἐκ τούτου, λέγει ὁ Letourneau, ὅτι συνδυασμοὶ τινες ἰδεῶν βραδέως χαράσσονται εἰς τὰ ἐνσυνείδητα νευρικά ἡμῶν κέντρα, ἐν διδομένῃ δὲ στιγμῇ μοιραίως ἐκδηλοῦνται.

Συμβαίνει δὲ τὸ τοιοῦτο πρὸς τούτους καὶ διότι ναὶ μὲν ὁ ἄνθρωπος περὶ τοὺς μικροὺς νεωτερισμοὺς αἰσθάνεται ζωηρὰν ἡδονὴν ὅπως τὸ νήπιον, εἰς ὃ δαροῦμεν ἄνημα, ἢ ὅπως ὁ ἄγριος αὐτὸ τὸ ἔλλειποειδὲς στίγμα μεταβάλλουσιν εἰς κυκλικόν, ἀλλ' ὅμως αἰσθάνεται σφοδρὰν ἀπέχθειαν, ὅταν οἱ νεωτερισμοὶ εἶνε ἠιζικοί, ἀπέχθειαν, δι' ἧς ἐκδηλοῖ, δι' ἧς ἐκδικεῖται ἢ δι' ἧς ἀποφεύγει τὴν λύπην, ἣν θὰ δοκιμάσῃ, ὀφείλων νὰ ἐννοήσῃ αὐτοὺς, νὰ καθυποβάλῃ τὸν νοῦν του εἰς σκέψεις ἀνωτέρας τῆς δυνάμεώς του διότι εἶνε φυσικὴ εἰς τε τὸν ἄνθρωπον καὶ τὰ ζῷα ἢ ἀδράνεια καὶ ἡ ἐπανάληψις κινήσεων ἤδη γενομένων, ἰδίων ἢ ἀταβιστικών. Ὅθεν εἶδομεν τὰ κατοικίδια ζῷα ἀποστραφόμενα, διαμαρτυρόμενα καὶ ἀντιδρώντα κατὰ παντὸς σπουδαίου νεωτερισμοῦ ὡς λόγῳ χάριν τοῦ ἀεριοφωτός, τοῦ ἀτμοῦ κλπ.

Καὶ εἰς τοὺς σημερινοὺς ἔτι χρόνους παρὰ τοῖς χυδαίοις ἐξεγείρει τὴν χλεύην ἢ τὴν ἀποστροφὴν πᾶσα πρότασις ἀποβλέπουσα εἰς τὴν μεταβολὴν ἕξων κληρονομικῶν, ὅσον ἐπιβλαβεῖς ἢ μωραὶ καὶ ἄν ὦσι. Δαοὶ ὀλόκληροι εὐφυνεῖς καὶ ἴσαν μεμορφωμένοι. ὅπως οἱ Ἑβραῖοι, δεικνύνται περὶ τοῦτο ἀνένδοτοι ἢ θεωροῦσι σχεδὸν ὡς ἐγκληματίαν, ὡς προσβάλλοντα τὴν ἠθικὴν πάντα ἕξ αὐτῶν μὴ τηροῦντα τὸ ἐκ τῆς ἀνθρωποφαγίας ἀπορρέον ἔθιμον τῆς περιτομῆς. Ἀλλὰ τί λέγω! οἱ σοφοί, οἱ ἀκαδημαῖοι, παρέχουν ἐκαστοτε ἡμῖν τραγίην περὶ τούτου ἀπόδειξιν προστατεύοντες μὲν τοὺς ἀνακαλύπτοντας μικρὰν τινα ἢ ἀσήμαντον ἐπιστημονικὴν ἀλήθειαν, καταδιώκοντες δὲ ἀμελιότως πᾶσαν ἠιζικὴν ἀνακάλυψιν.

Διὸ ἡδυγνήθην ἄλλαχθ' ἂν ἀποδείξω ὅτι ὁ ἄνθρωπος ὢν ἐκ φύσεως καὶ αἰωνίως συντηρητικός, οὐδέποτε ἤθελε προοδεύσει ἄνευ τῆς συμπλώσεως περιστάσεων ἐκτάκτων, δι' ὧν ἐξηγαγὰζετο νὰ ὑπομῆν τὴν ἐκ τῶν νεωτερισμῶν λύπην, ὅπως καταπραΰνη ἄλλας πολὺ σφοδροτέρας καὶ ἄνευ τῆς ἐμφανίσεως ἀνθρώπων τινῶν ἐκτάκτων, οἱοὶ εἶνε οἱ μεγαλοφυνεῖς παράφρονες ἢ

σχεδὸν παράφρονες (Mettoidi), ὑπερβαλλόντως φιλάλλον ἐξ ὀργανικῆς ἀνωμαλίας. κεκτημένων δὲ δρασίν ἐγκεφαλικὴν κατὰ πολὺ ἀνωτέραν τῆς τῶν συγχρόνων, οἵτινες προτρέχουσι τῶν γεγονότων, συμπιασάσονται δὲ, ἀφροντιστοῦντες περὶ τῆς ἰδίας αὐτῶν βλάβης, πρὸς τοὺς νεωτερισμοὺς τὸ κοινόν, ὅπερ οὐχὶ σπανίως ἐκδικεῖται κατ' αὐτῶν αἱματιῶς, πράττοντες ὅ, τι καὶ τὸ ἔντομον, ὅπερ ἰπάμενον ἀπὸ ἐνός εἰς ἄλλο ἄνθος μεταφέρει τὴν γύριν, δι' ἣν θ' ἀπηρεῖτο χρόνος πολὺς καὶ πολλὰ πνεύματα βίαια ἀνέμου ἵνα γονιμοποιηθῇ.

Φυσικὸν ἄρα ὅτι παρὰ τοῖς ἀγρίοις ἢ ἀρχεγόνοις λαοῖς, παρ' οἷς ἡ ψυχικὴ δρᾶσις εἶνε ἐλάσσων ἢ παρὰ τοῖς πεπολιτισμένοις ἢ κατὰ παντὸς νεωτερισμοῦ ἀντίδρασις τοῦ τόσον προοῦντος τὰ χυδαῖα πνεύματα φθάνει εἰς τὸν ὑπατον βαθμόν, ὥστε νὰ θεωρῶνται οἱ ἐργάται αὐτοῦ ὡς οἱ χείριστοι τῶν κακούργων.

Ἡ ἰδέα αὕτη ἐκδηλοῦται σαφῶς πολλαχθ' τῆς Γραφῆς καὶ τοῦ ἀρχαιοτάτου Κώδικος τοῦ Μανου.

«Τὸ ἀπὸ ἀμνημονεύτων χρόνων ἔθος, λέγει οὗτος, εἶνε ὁ κυριώτατος τῶν νόμων, ὃ ἐγκεκοιμένος ἐκ τῆς ἀποκαλύψεως καὶ τῆς παραδόσεως κατ' ἀκολουθίαν ὃ ποθῶν τὴν σωτηρίαν τῆς ψυχῆς αὐτοῦ ὀφείλει πάντοτε νὰ συμμορφῶται καρτερικῶς πρὸς τὸ παράρχιον ἔθιμον.

»Διὸ καὶ οἱ Μοῦνοι, γινώσκοντες ὅτι ὁ νόμος στηρίζεται ἐπ' ἀναρχαίων συνθηδίων, ἐπ' αὐτῶν ἐθέσπισαν πάσας ἐαυτῶν τὰς σκληραγωγίας.»

Ἐπειδὴ ἡ θρησκεία ἦτο ἢ κατ' ἕξοχὴν ἐπίσημος θεματοφύλαξ τῶν ἔθιμων καὶ ἐπειδὴ ἀνέκαθεν συνεχόνευσε καὶ ἐχαρκτηρίσει πᾶσαν προσβολὴν κατὰ τῶν ἔθιμων ὡς προσβολὴν κατὰ τῆς ἠθικῆς καὶ ὕβριν πρὸς τὸ θεῖον, βαθμηδὸν καὶ κατ' ὀλίγον ἐπηκολούθησεν, ὥστε οἱ φύλακες τῆς θρησκείας, ἱερεῖς, μάγοι, ἰατροί, γόητες κλπ. καὶ ὅτε ἔτι δὲν ἴσαν ἀρχηγοὶ τῆς φυλῆς ἢ τῆς χώρας ἢ τοῦ ἔθνους, νὰ θεωρῶνται ὡς ἱεροί· ἐνῶ δὲ αὐτοὶ ἔχαιρον πλήρη ἀτιμωρησίαν, πᾶσα κατ' αὐτῶν προσβολὴ ἦτο τὸ σοβαρώτατον τῶν ἐγκλημάτων, ὅπως ἐπίσης ἦτο ἐγκλημα πᾶσα προσβολὴ κατὰ τῶν ὑπ' αὐτῶν θεσπισθέντων νόμων, ὅσον μωροὶ καὶ ἄν ἴσαν.

Κατὰ τὸν Κώδικα τοῦ Μανου ὁ Βραχμὰν τιμωρεῖται ἐλαφρῶς, ἐὰν ἀποκτείνῃ Σούδραν· μέγιστον ὅμως τῶν ἐγκλημάτων θεωρεῖται ὁ φόνος Βραχμάνος. Αὐτόθι ἀναγράφεται ὡσαύτως τὸ ἕξῃς: «Ὁ Βραχμὰν κατέχει τὴν πρώτην ἐπὶ γῆς θέσιν· εἶναι

υπέριτος κύριος πάντων τῶν ὄντων. ὅ τι περιέχει ὁ κόσμος εἶνε ἰδιοκτησία τοῦ Βραχμᾶνος.

»Βραχμάν. γινώσκων πᾶσαν τὴν Ριγ- Βέδαν, δὲν θὰ ἑμιαίνετο, οὐδ' ἂν ἤθελε φονεύσει τοὺς κατοίκους καὶ τῶν τριῶν κόσμων ἢ ἤθελε δεχθῆ τροφὴν παρὰ τοῦ ταπεινοτάτου τῶν ἀνθρώπων».

Ἐν Νοβογορόδ τὸ δικαστήριον ἦτο ἅμα καὶ τὸ ἱερὸν τοῦ θεοῦ Προάβε.

Ἐν Ἰσλανδία τριάκοντα καὶ ἑννέα ἱερεῖς ἦσαν ἐν ταυτῷ ἀρχηγοὶ καὶ δικασταί.

Ἐν τῇ εἰθρουσκικῇ, δρυϊδικῇ, ἰνδικῇ, αἰγυπτιακῇ καὶ ἐβραϊκῇ θεοκρατία τὸ ἔγκλημα ἐθεωρεῖτο ὡς ὕβρις πρὸς τὸ θεῖον, τὴν ἰδιωτικὴν ἢ κοινωνικὴν ἐνέργειαν ὑποκαθίστα ἢ τοῦ ἱερέως,

Τὸ **τάπο** ἢ **ταβού**, ἢ δῆθεν μεταβίβασις τῆς θελήσεως τῶν θεῶν διὰ τῶν ἱερέων, ἐν Ὁκεανία ἔσχε τεραστίαν ἀνάπτυξιν, ἀφοῦ κατενόησαν οὗτοι ὁποῖαν ἠδύνατο ἐξ αὐτοῦ ν' ἀρυσθῶσιν ὠφέλειαν, ἐπιβάλλοντες τὴν τήρησιν τοῦ μετὰ φοβεραῶς αὐστηρότητος.

Ἡ φιλοδοξία δὲ καὶ ἡ ἀπληστία τῶν τυράννων καὶ αἱ ὀργαδιοργαγίαι τῶν ἱερέων προσετριζόμενοι καὶ τὴν συνήθειαν τοῦ θεωρεῖν ὡς ἔγκλημα πᾶσαν μεταβολὴν τῶν κληρομικῶς παραδεδεγμένων, ἴσχυσαν βοθημῶν νὰ δημιουργήσωσι παράδοξα εἶδη ἐγκλημάτων. Οὕτως ἐν Ὁκεανία θεωρεῖται ἔγκλημα τὸ ἐγγίξειν τὸ σῶμα τοῦ ἀρχηγοῦ διὰ δὲ τὴν γυναῖκα εἶνε ἔγκλημα τὸ ἐγγίξειν τὴν κεφαλὴν ἢ τὰ ἐργαλεῖα τοῦ συζύγου, ἢ καὶ παντὸς ἀνδρός, τὸ κοιμᾶσθαι κάτωθεν κυνὸς ἢ τὸ εἰσερχεσθαι εἰς μονόξυλον. Κατόπιν ὁ **ταβού**, ἢτοι ὁ θεῖος νόμος, ἀπηγόρευεν ἐπὶ ποινῇ θανάτου τὸ φέρειν λευκὸν πέπλον, τὸ καταλαλεῖν κατὰ τῶν ἱερέων, τὸ ἀλλάσσειν ὄνομα καὶ προσλαμβάνειν τὸ ὄνομα ζῶου, τὸ ἐξέροσθαι τοῦ οἴκου μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀρχηγοῦ πρὶν ἢ θυσιασθῆ ἀνθρώπινον θῦμα, τὸ τρώγειν χοῖρον ἔχοντα τὸ τρίχωμα λευκὸν ἢ ἐρυθροπῶν.

Ἐπὶ τοῦ Σαξονικοῦ Κώδικος ἐπεβάλλετο ποινὴ θανάτου εἰς τὸν καίοντα τὸν νεκρὸν, ἀντὶ νὰ ἐνταφιάσῃ αὐτὸν καὶ εἰς τὸν κρεοφαγοῦντα τὴν Τεσσαρακοστήν.

Ἐν τῷ Κώδικι τοῦ Μανουῦ παρὰ τινὰς δικαιολογίας διατάξεις ἀνευρίσκονται ἄλλαι ἀκατανόητοι διὰ τοὺς ἀγνοοῦντας μέχρι τίνος σημείου δύναται νὰ φθάσῃ ἡ θρησκευτικὴ μαγία.

Ὁ συντριβὼν βάλους χύματος, ὁ κόπτων χόρτον διὰ τῶν δδόντων, ἢ ὁ κατατρώγων τοὺς ἰδίους ὄνυχας, ἀπόλλυνται καθὼς καὶ ὁ σικοφάντης καὶ ὁ ἀκάθατος.

Οὐδεὶς δύναται νὰ διασκελίσῃ σχοινίον, εἰς ὃ εἶνε προσδεδμένος μόσχος, ἢ νὰ τρέχῃ ἐν ὥρᾳ βροχῆς, ἢ νὰ θεᾶται τὴν ἰδίαν αὐτοῦ εἰκόνα κατοπτριζομένην ἐν τῷ ὕδατι.

Ὁ οὐρῶν ἀπέναντι τοῦ πυρός, τοῦ ἡλίου, τῆς σελήνης, τοῦ ὕδατος, ἢ ἀγελάδος, ἢ πρὸς τὸν ἄνεμον ἀπόλλυσι τὴν ἱεράν σοφίαν.

Τὸ ἐξ ὀρύζης οἰνόπνευμα λέγεται mala, ὅθεν τὸ πίνειν εἶνε κακὴ πράξις καὶ οἱ Βραχμᾶνες ὀφείλουσιν νὰ μὴ πίνωσιν ἐξ αὐτοῦ. Φαντασθῆτω ἕκαστος νόμον τεθέντα ἐκ λογοπαιγνίου!

Ἐν τῇ Ἁγίᾳ Γραφῇ ποινὴ θανάτου καταγινώσκειται κατὰ τοῦ ἐργαζομένου τὸ Σάββατον, Ὡσαύτως θανατοῦται ὁ φονεὺν ζῶον ἀφιερωμένον ἢ ὁ ἐσθίων αἷμα ἢ στέαρ ζῶου καθὼς καὶ ὁ αἰμομίκτης, ὁ φονεὺς, ὁ ψευδοπροφήτης καὶ ὁ συγγιγνόμενος μετὰ γυναῖκος κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς ἐμμήνου αὐτῆς ροῆς ἢ ὁ τρώγων ἄρτον ἐνζυμον ἐν ἡμέραις τοῦ Πάσχα, ἢ ὁ χοισθεὶς δι' ἱεροῦ ἐλαίου πρὸς ἀποφυγὴν τῆς περιτομῆς,

Ἐκ τῶν δύο δικαστικῶν παπύρων τῆς Αἰγύπτου ἐξάγεται ὅτι ἐθεωροῦντο αὐτόθι ὡς ἐγκλήματα βαρέα, ἴσα πρὸς τὴν ἀνθρωποκτονίαν. ὁ φόνος ζῶου ἱεροῦ, ἢ ἐν τῷ Νεῖλω ἀποπάτησις καὶ ἡ τυμβωρυχία.

Ε'.

Αἱ πρῶται ἀρχαὶ τῶν ποινῶν.

1.—Ἐκ πάντων τῶν μέχρι τοῦδε ἐκτεθέντων ἀρχίζει νὰ διαφαίνηται πῶς ἐθεσπίσθησαν τὸ πρῶτον αἱ ποιναί, προέκριναν δηλονότι ἐκ τῆς καταχρήσεως αὐτοῦ τοῦ κακοῦ ἕνεκα τῆς βαθμιαίας ἐμφανίσεως νέων ἐγκλημάτων.

Ἐν ἀρχῇ, μὴ ὑφισταμένης τῆς ἐννοίας τοῦ ἐγκλήματος οὐδὲ σκέψις κἂν ἐγένετο περὶ ἐπιβολῆς ποινῆς. Ἡ ἐκδίκησις οὐ μόνον ἦτο θεμιτὴ, ἀλλὰ καὶ ἐπιβεβλημένη ὡς καθήκον.

Παρὰ τοῖς Καραΐβοις τὴν δικαιοσύνην δὲν διαχειρίζεται ὁ ἀρχηγός· αὐτὴ περιορίζεται εἰς ἀπλὴν ἐκδίκησιν τοῦ ἀδικηθέντος καὶ τῶν φίλων αὐτοῦ· ὅστις θεωρεῖ ἑαυτὸν ἠδικημένον, ἐκδικεῖται ὅπως αὐτὸς δύναται καὶ γινώσκει, μὴ ἐπιτρέπων εἰς τοὺς ἄλλους ν' ἀναμιχθῶσιν.

Οἱ ἰθαγενεῖς τῆς Καλιφορνίας, ὅπως καὶ οἱ Φουεγιανοὶ ζῶσιν ἀκόμη ἐν τῇ ἀναρχίᾳ τῆς ἰσότητος. Τὸ μόνον παρ' αὐτοῖς γνωστὸν δίκαιον εἶνε τὸ τοῦ ἰσχυροτέρου, καθὼς δὲ ἐνεργεῖ κατὰ

Ὁ ἐγκληματίας ἄνθρωπος

τὸ δοκοῦν, μὴ μερμινῶν ποσῶς περὶ τοῦ πλησίον του. Πάντα τὰ ἐλαττώματα καὶ τὰ ἐγκλήματα μένουσι παρ' αὐτοῖς ἀτιμώρητα, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν, κατὰ τὴν παρ' αὐτοῖς κοινὴν γνώμην, δὲν ὑπάρχει οὔτε ἐλάττωμα οὐδ' ἐγκλημα. Ἐκαστος ὀφείλει ν' ἀμίνηται ὅπως γνωρίζει καλλίον. Τοῦλάχιστον τοιοῦτοτρόπως περιγράφει αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦίτης Baegett, ὅστις ἔζησεν ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν ἐπὶ δεκαεπτὰ ἔτη.

Κατὰ τὸν Charlevoix, παρὰ τοῖς ἐρυθροδέμοις οὐδεμία ὑφίσταται κοινωνικὴ δικαιοσύνη. Ἐκαστος ἐκδικεῖται κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτῷ.

Οἱ Χαϊλάνδρες (ἦτοι οἱ ὄρειοι Σκῶτοι) κατὰ τὸ 1600 ἐθεώρουν τὴν κλοπὴν ὡς ἐνδοξον κατόρθωμα, προσιμύχοντο δὲ εἰς τὸν Θεὸν λέγοντες: «Θεέ, ἀναστάτωσε τὴν γῆν, ἵνα οἱ πιστοὶ σου χριστιανοὶ δυνηθῶσι νὰ εἴρωσι ἄστον».

2. **Ἀτομικὴ ἐκδίκησις.**—Οἱ Ἀραβες Βεδουῖνοι δὲν ἐπιθυμοῦσι νὰ τιμωρηθῇ ὁ φονεὺς ὑπὸ τοῦ ἡγεμόνος, προτιμῶσιν αὐτοὶ νὰ κινήσωσι πόλεμον κατ' αὐτοῦ καὶ τῆς οἰκογενείας του καὶ νὰ πλήξωσιν οὓς αὐτοὶ ἀρέσκονται, καὶ αὐτὸν τὸν ἀρχηγὸν τῆς οἰκογενείας, ἔστω καὶ παντελῶς ἀθῶον τοῦ ἐγκλήματος.

Οἱ Ἀβησσηνοὶ καὶ νῦν ἐτι παραδίδουσι τὸν φονέα πρὸς τὸν πλησιέστατον τῶν συγγενῶν τοῦ φονευθέντος, ὅστις δικαιούται νὰ τὸν τιμωρήσῃ κατ' ἀρέσκειαν.

Παρὰ τοῖς Κούδροις, εἴαν τις δὲν παραπονεθῇ διὰ τὴν γενομένην ἀνθρωποκτονίαν, αὕτη συνήθως μένει ἀτιμώρητος. Οἱ οἰκεῖοι τοῦ παθόντος δικαιούνται νὰ ζητήσωσι τὴν ἱκανοποίησιν, πλὴν οὗτοι θεωροῦσιν ἐντιμώτερον νὰ ἐκδικηθῶσιν ἀφ' ἑαυτῶν, παρὰ νὰ καταφύγωσιν εἰς τὰ δικαστήρια.

Παρὰ τοῖς Κουαράγκοις ὁ φόνος τιμωρεῖται διὰ θάνατον ἀλλ' ὅμως ὁ κατάδικος δύναται ν' ἀπαλλαγῇ τῆς ποινῆς ἀποτιμών χρηματικὴν ἀποζημίωσιν πρὸς τοὺς φίλους καὶ τοὺς συγγενεῖς τοῦ παθόντος· ἢ ὑπόθεσις θεωρεῖται ὡς ἀτομικὴ καὶ ὡς οὐδόλως θίγουσα τὰ συμφέροντα τῆς κοινότητος. Ἡ χυδαία αὕτη περὶ δικαιοσύνης ἰδέα ἐπικρατεῖ παρ' ἅπασιν σχεδὸν τοῖς λαοῖς τοῖς Κεντρικῆς Ἀφρικῆς.

3. **Θρησκευτικὴ καὶ δικαστικὴ ἐκδίκησις.**—Οἱ θεοὶ τῆς Βαλχάλλας, ὁ θεὸς τῶν Ἑβραίων καὶ οἱ ἥρωες τῆς Ἑλλάδος ἦσαν σφόδρα φιλέκδικοι. Ἡ Γονδρούνα, ἥτις, ὅπως ἐκδικήσῃ τοὺς παρὰ τοῦ Ἀτίλα θανατωθέντας ἀδελφούς της, σφάζει τὸν υἱὸν του καὶ δίδει αὐτῷ νὰ φάγῃ τὴν καρδίαν του, ἐθεωρεῖτο ὡς ὑπόδειγμα ἀρετῆς. Ἐν τῇ Ἁγίᾳ Γραφῇ ἀναγνωρίζεται τὸ

δικαίον, ἢ μᾶλλον τὸ καθήκον τοῦ ιδιώτου, ὅπως ἐκδικήσῃ τὸν παθόντα ὁμαίμου, ἔστω καὶ ἐξ ἀμελείας φονευθέντα.

Ἐν τοῖς ἀρχαιοτέροις γερμανικοῖς νόμοις παρέχεται εἰς τὴν ἐκδίκησιν ἐξουσία ἀπεριόριστος. «Κατάροτος ἄς πέσῃ καὶ ἀνεκδικητός, οὐδεμίαν δὲ ποινὴν ἄς μὴ ὑπέχῃ ὁ τραυματίας ἢ ὁ φονεύσας αὐτόν». *Faidam portet. Πόλεμος ἔστω ἐναντίον αὐτοῦ*.

Ἐν τοῖς βαναρικοῖς νόμοις ἡ ἐκδίκησις κατέχει θέσιν σχεδὸν ἐπίσημον: *Faidam leges vindicte fur comprehensus Judicii traditur* (εἴαν δὲν συνελήφθῃ ὁ ἀδικήσας ἐπ' αὐτοφώρῳ),

Παρὰ τοῖς Γερμανικοῖς κατὰ τοὺς πρώτους χρόνους, ἐξαιρουμένου τοῦ κατὰ τοῦ ἡγεμόνος ἢ τῆς κοινότητος ἐγκλήματος, τὰ λοιπὰ ἐγκλήματα δὲν ἐθεωροῦντο ὡς ταράσσοντα τὴν εἰρήνην τοῦ κοινοῦ, ἀλλὰ μόνον τὴν τῶν ἐνδιαφερομένων ιδιωτῶν. Ἡ πολιτεία ἡμύνετο μόνον κατὰ τῶν πολιτικῶν ἢ στρατιωτικῶν ἐγκλημάτων οἷον τῆς προδοσίας, τῆς ἀνανδρίας κλπ.

Παρὰ τοῖς ἀγγείοις, ὅπως καὶ παρὰ τοῖς ζῳίοις, ἡ ποινὴ ἀρχίζει διὰ τῆς ἐκδικήσεως, τούτέστι δι' ἐγκλήματος. Ἡ κατὰ τῶν ἰσχυροτέρων καὶ αὐθαιρέτων ἀντίδρασις προκαλεῖ τῆς ἐν συνεταιρισμῷ ἐκδίκησιν, καὶ ἰδοὺ τίνι τρόπῳ, θριαμβευούσης ταύτης, τὸ ἐγκλημα καθίσταται τὸ αὐτὸ ὄργανον ἠθικῆς.

Πλὴν τοιαύτη ἐκδίκησις ἐν ἀρχῇ δὲν ἦτο δικαιοσύνη· ἦτο ἀντίδρασις ποικίλουσα ἀναλόγως τῆς βαρύτητος τοῦ ἐγκλήματος καὶ τὸ χειρότερον, τῆς ἐρεθιστικότητος τοῦ παθόντος καὶ τῶν φίλων του. Ὅθεν σχεδὸν πάντοτε περιορίζετο εἰς τὸν θάνατον ἢ εἰς τὴν ἀνταπόδοσιν τῶν ἴσων: *ὄφθαλμὸν ἀντὶ ὄφθαλμοῦ, δόντα ἀντὶ δόντος*⁽¹⁾ εἰς τὸν ἀκροτηριασμὸν τῶν δακτύλων τοῦ βαλλαντιοτόμου⁽²⁾ ἢ εἰς τὴν ἀπόδοσιν τοῦ κλαπέντος ἀντικειμένου.

4. **Αὐθαιρέσιαι τῶν ἀρχηγῶν.** *Ἐγκλήματα κατὰ τῆς ιδιοκτησίας.*—Ἐπειδὴ ἡ ἀνθρωπίνη ζωὴ μικρὰν κέκτηται σημασίαν παρὰ τοῖς ἀρχεγόνοις λαοῖς, ὁ φόνος προυκάλει ἥττονα ἢ μηδαμινὴν ἀντίδρασιν· μάλιστα δὲν ἐθεωρεῖτο ἐγκλημα βαρῆ, εἴαν δὲν ἐτελεῖτο κατ' ἀρχηγοῦ ἢ κατὰ ἱερέως τινὸς ἀντιπροσωπεύοντος τὸν Θεὸν ἐπὶ τῆς γῆς ἢ κατὰ ἀτόμου ξένου πρὸς τὴν φυλὴν. Τανάπαλιν δὲ ὁ φόνος δὲν ἐθεωρεῖτο δεινὸν ἐγκλημα, εἴαν διεπράττετο παρ' αὐτῶν τούτων, τοῦ ἀρχηγοῦ ἢ τοῦ ἱερέως.

Ὁ Βραχμὰν ὁ φονεύων Σούδραν ὑποχρεοῦται εἰς τὸν αὐτὸν

1) Δευτερονομ. ΙΘ'.

2) Κῶδιξ τοῦ Μανού.

ἐκλασμὸν εἰς ἕν καὶ διὰ τὸ φόνον γάττας ἠδύνατο δὲ καὶ νὰ τὸν ἀπογύμνωσῃ.

Ἐν Ἀφρικῇ παρὰ τοῖς Ἀσσαντῇ ὁ φόνος δούλου εἶνε πράξις ὅπως ἀσήμαντος· ὅμως ὁ φόνος ἐπισήμου τινὸς ὑποκειμένου διαπραττόμενος ὑπ' ἄλλου ἐπισύρει ἐπὶ τοῦ δράστου τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου, ἐπιτρεπομένης οὐχ' ἦττον αὐτῷ τῆς αὐτοκτονίας. Πλὴν οὐδέποτε τιμωροῦνται διὰ θανάτου οἱ υἱοὶ τοῦ βασιλέως, εἰς οἷον· δήποτε ἐγκλημα καὶ ἂν ὑποπέσωσι⁽¹⁾. Τὸ αὐτὸ εἶδομεν ἀλλαχοῦ συμβαῖνον καὶ ὡς πρὸς τὴν μοιχείαν.

Παρὰ τοῖς Βαμβάρα ἐτιμωροῦντο διὰ θανάτου ὁ κλέπτης, ὁ μοιχὸς καὶ ὁ φονεὺς, ἐὰν δὲν ἦσαν τέκνα τοῦ βασιλέως, ἢ ἐὰν δὲν ἐξήσκουν τὴν τέχνην τοῦ σιδηρουγοῦ.

Ἄφ' οὗτου ὅμως ἐνεκα τῆς ἀξέσεως τοῦ δεσποτισμοῦ καὶ διὰ τῆς ἰσχύος τῶν ὄπλων κατὰ τὰς πολεμικὰς ἐπιδρομὰς οἱ ἀρχηγοὶ ἐγένοντο αὐτοὶ προσωπικῶς ἰδιοκτῆται ἀντὶ τῆς φυλῆς ὀλοκλήρου, ἢ ἐπὶ βλάβῃ αὐτῶν κλοπῇ ἐθεωρήθη διὰ πρώτην φορὰν ἐγκλημα· μάλιστα δέ, ἐπειδὴ αὐτοὶ οἱ ἴδιοι ἐθέσπιζον καὶ ἐφήρμοζον τοὺς νόμους, ἐθεωρήθη ὡς τὸ μέγιστον τῶν ἐγκλημάτων, καθὼς καὶ ἡ μοιχεία ἢ γενομένη ἐπὶ βλάβῃ αὐτῶν. Ἀπὸ τῆς πρώτης δὲ ταύτης περιστάσεως ἐπεξετάθη ἡ ἐφαρμογὴ τῶν ποινικῶν μέτρων, καὶ ὅτε ἐπρόκειτο περὶ βλάβης τῶν ἄλλων. Ὄθεν ἡ κλοπῇ σχεδὸν πάντοτε ἐθεωρήθη ὡς πράξις ἐγκληματικωτέρα τοῦ φόνου, ἐξ οὗ δὲν παραβλάπτοντο ἡ ἰδιοκτησία καὶ τὰ συμφέροντα τοῦ ἀρχηγοῦ. Ὑπάρχουσι δέ, ὡς ὀρθῶς παρατηρεῖ ὁ Ferri, λαοί, ὡς οἱ Δαγούακοι, παρ' οἷς εἰσέτι ὁ μὲν φόνος τιμᾶται, ἢ δὲ κλοπῇ καὶ τὸ ψεῦδος ἐμπνέουσιν ἀπέχθειαν. Ἐν τῷ Κώδικι τοῦ Μανού, ἐνῶν χαρακτηρίζεται ὡς ἐγκλημα δευτερεῦον ὁ φόνος, ὡς ἡ βλάβῃ φυτοῦ, διατάσσεται ὁ διαμελισμὸς διὰ ξυραφίου τοῦ χρυσοχόου ὅστις ἠθέλε νοθεύσει τὸν χρυσόν. Παρομοίως καὶ διὰ τῆς δαυδεκαδέλτου ἐπεβάλλετο ὁ ἀπαγχονισμὸς εἰς τὸν θερίζοντα νύκτωρ τὸν ἀλλότριον σιτοφόρον ἀγρὸν καὶ ὁ διὰ πυρὸς θάνατος εἰς τὸν ἐμπρηστήν, ἐπιτρέπετο δὲ ἀφ' ἐτέρου ὁ δαυδεκαδελτικὸς τῶν ὀφειλετῶν ἦτο θεμιτὰν εἰς τὸν πατέρα νὰ φονεύσῃ τὸ τέκνον, καταβάλλον δὲ ἀποζημίωσιν 300 ἀσσαρίων ἠθφούτου, ἐὰν τυχὸν ἠθέλε θραύσει τὰ ὀσῆα πολιτικοῦ ἐλευθέρου, ἀποζημίωσιν δὲ μόνον 150 ἀσσαρίων, ἐὰν ὁ δαυρεὶς ἦτο δούλος.

1) Τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ παρ' ἡμῖν εἰς τὰς δεσποτικῶς κυβερνωμένας χώρας. «Τὴν ζῶην σὰς τὴν ἐνοικιάζω», ὡς εἶπεν ὁ Belli.

Ἐν Λομποῦν καὶ παρὰ τοῖς Ἀδξέχοις ἡ κλοπῇ ἐτιμωρεῖτο διὰ θανάτου.

Ἐν Ἀμερικῇ, παρὰ τοῖς Γουαρανοῖς, δύο κυρίως ἐγκλήματα ἐτιμωροῦντο αὐστηρῶς, ἡ κλοπῇ καὶ ἡ μοιχεία, αἵτινες εἶνε τὰ δύο κυριώτατα εἶδη τῆς προσβολῆς κατὰ τῆς ἰδιοκτησίας τοῦ ἄλλου.

Τέλος ἐν Ἀσίᾳ παρὰ τοῖς Μογγόλοις, τοῖς Θιβητίοις καὶ τοῖς Βερμανοῖς ἡ κλοπῇ θεωρεῖται ὡς ἐγκλημα πολὺ σοβαρότερον ἢ ἡ ἀνθρωποκτονία.

Παρὰ τοῖς Γερμανοῖς ἡ κλοπῇ ἢ προαγγελομένη δι' ἤχου κεράτων καὶ κραυγῶν δὲν ἐθεωρεῖτο ἐγκλημα· ἐκ τούτου δὲ συνάγεται ὅτι ἀτελεστάτη παρ' αὐτοῖς ἦτο ἡ ἔννοια τῆς δικαιοσύνης. Τὸ τοιοῦτο ἄλλως τε μαρτυρεῖται καὶ ἐκ τῆς ἀνισότητος τῶν ἐπιβαλλομένων ποινῶν, ἀναλόγως πρὸς τὴν κοινωνικὴν τάξιν τοῦ πταιστού.

5. **Μεταρρύθμισις τῆς ποινῆς.**—**Μονομαχία.**— Ἐν ἀρχῇ ἡ ἐκδίκησις καὶ ἡ ποινὴ συγγεόμεναι καὶ συγχωνεύμεναι περιορίζοντο εἰς ἀνθρωποκτονίαν, ἢ εἰς τραῦμα τοιοῦτον, ὥστε ν' ἀρκῇ πρὸς ἰκανοποίησιν τοῦ παθόντος ἢ τῶν φίλων του ἐπὶ τῇ γενομένῃ πρὸς τὸν παθόντα ζημίᾳ, ἢ ἐπὶ τῇ προσενήθεισῃ αὐτῷ ὀδύνῃ. Ἄλλ' ὅμως φυσικῶ τῷ λόγῳ ἡ τοιαύτη ποινὴ ἐπεβάλλετο εἰκῇ καὶ ὡς ἔτυχεν, ἢ μᾶλλον κατ' ἀρέσκειαν καὶ ἐπιθυμίαν καὶ ἰδιοσυγκρασίαν ἐκάστου, ἐπὶ μείζονι δὲ βλάβῃ τῶν πλειόνων.

Ἐπειδὴ δὲ πιθανῶς αἱ ἐπακολουθοῦσαι ἀδιάλειπτοι ἀντεκδικήσεις ἠπειλοῦν τὴν ἐξόντωσιν ὀλοκλήρου τῆς φυλῆς, ὅπως καταστῆσῃ παγιώτερον τὸν ὀργανισμόν τῆς αὐτῆς, ἀπέδωκεν εἰς τὰς τοιαύτας ἀντιδράσεις καὶ ἐκδικήσεις τύπον ὀρισμένον, μὴ ἀπέχοντα μὲν πολὺ τῶν ἀρχαίων συνηθειῶν, ἀλλ' ἠπιώτερον καὶ σταθερότερον καὶ κανονικώτερον. Διὰ τοῦτο βλέπομεν ἐν ταύτῃ τὸν φονεὴ προσβαλλόμενον ὑπὸ τῶν φίλων τοῦ φονευθέντος καὶ ἀμυνόμενον κατὰ τῆς ἐπιθέσεως διὰ τῆς ἀσιδῆτος του καί, εἰ μὲν ἠττάτο, καθίστατο ὑπόδουλος ἐκείνων, εἰ δ' ἐνίκα, ἐγίνετο τὰνάπαλιν.

Παρὰ τοῖς Γερμανοῖς, καθὼς καὶ παρὰ τοῖς Αὐστρολοῖς, ἐζητεῖτο μὲν ὁ φόνος τοῦ ἀντιπάλου, ἀλλ' ἄνευ δόλου· κατὰ τοὺς νόμους τῶν Φράγκων Ριποναρείων ὁ νικητῆς ὀφείλε νὰ μεριμνήσῃ περὶ τοῦ πτώματος, ἢ νὰ διατελῇ ἐν γνώσει ὥστε νὰ εἰδοποιήσῃ τοὺς συγγενεῖς τοῦ θανόντος περὶ τῆς θέσεως ἐνθακεῖται.

Αἱ τιμωρίαι ἐν συνόλῳ προσλαμβάνουσι τὸν χαρακτήρα ὀφέως ἢ κάλλιον εἶπεν μονομαχιῶν, ἢ μάλιστα μαχῶν, αἵτινες εἰς τὰς χώρας ἐκείνας διεξάγονται ἐν εἴδει μονομαχίας.

Ἡ πρώτη μορφή τῶν θεσμοθετηθειῶν ποινῶν ἦτο βεβαίως κατ' οὐσίαν ἢ τῆς μονομαχίας, ἢ τῆς μάχης πολλῶν κατὰ τοῦ ὑποτιθεμένου ἐνόχου, ὅπως εἶδομεν καὶ παρὰ τοῖς ῥωμαίοις, ὀφέως τέλος πάντων μεταξύ δύο ἢ πολλῶν, αἵτινες προσέλαβον κατόπιν δικαστικὸν καὶ λειτουργικὸν χαρακτήρα.

6. **Πρόστιμον.**—**Ἀπόδοσις.**—Βαθμηδὸν ἐξημερουμένων τῶν ἡθῶν καὶ τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς καθισταμένης ὁσημέραι πολυτιμότερας, ἐνταυτῷ δὲ ἐκτιμωμένης ἔτι μᾶλλον τῆς ἰδιοκτησίας, ἢ ἀποζημιώσεις ὠρίσθη οὐχὶ εἰς τραύματα, ἀλλ' εἰς ἀντικείμενα ἀξίας, ἢ εἰς τὴν ἀπόδοσιν ὑπὸ τὴν ἐγγύησιν τῆς φυλῆς.

Ἡ ἀποζημίωσις δὲ ἠκολούθησε τὸν αὐτὸν τῆς ἐκδικήσεως κανόνα· ἐποίκαλλε τοῦτέστιν ἀναλόγως τῆς κοινωνικῆς περιοπέως τοῦ ἀδικηθέντος καὶ τοῦ παθόντος.

Παρὰ τοῖς Ἀσσίνοις καὶ τοῖς Ἀσσαντῆ ὁ κλέπτης κατεδικάζετο εἰς πρόστιμον, τούτου δὲ μὴ καταβάλλοντος αὐτό, ὑπεχρεοῦντο οἱ συγγενεῖς του ἢ καὶ τὸ χωρίον ὀλόκληρον. Καὶ ἐν Θιβητίᾳ ὡσαύτως ἠνείχοντο εἰς τὴν ποινήν, δηλαδή εἰς τὴν ἀπότισιν τοῦ προστίμου, οἱ συγγενεῖς τοῦ κλέπτου.

Ὅτε ὁ ἀνθρώπος δὲν ἐκέκτητο ἄλλην ἰδιοκτησίαν πλὴν τοῦ ἰδίου σώματος, ἢ ἀνταπόδοσις διὰ πᾶν αὐτοῦ ἐγκλημα ἦτο ὁ θάνατος, ἢ ὁ ἐν μονομαχίᾳ τραυματισμός· ὅτε ὅμως ἐπεξετάθη ἡ ἰδιοκτησία· ἐπειδὴ ἐν τῷ ἐγκλήματι πρὸ πάντων ἐλαμβάνετο ὑπ' ὄψιν ἡ γινόμενη βλάβη, καὶ ἡ δι' ἀντικειμένων ἀξίας ἀνταπόδοσις ἐκρίθη ἐπιχρεωστέρα· διὰ τοῦτο βλέπομεν ἀκόμη καὶ σήμερον παρὰ τοῖς Ἀφγανοῖς νὰ χορηγῶνται 12 γυναῖκες πρὸς ἀποζημιώσιν φόνου, 6 διὰ τὸν ἀκρωτηριασμὸν χειρὸς, ὀπίου, ῥινὸς καὶ 3 διὰ τὴν στέρησιν ὀδόντος.

Τὸ Κοράνιον ὀρίζει τὴν χορηγίαν εἰκοσι καμήλων πρὸς ἀποζημιώσιν φόνου· ἢ δὲ Ἁγία Γραφή θεσπίζει ὅτι ὁ κλέπτων βοῦν καταδικάζεται εἰς τὴν ἀπόδοσιν 5 βοῶν, ἐὰν ἀπώλεσεν ἤδη αὐτόν, καὶ ἐνός, ἐὰν διατηρῇ αὐτὸν ἔτι ζῶντα. Ὁ τύπας γυναῖκα ἐγκυον ὑποχρεοῦται νὰ καταβάλῃ χρηματικὴν ζημίαν εἰς τὸν σύζυγον. Ἐὰν φονεύσῃ ὅμως αὐτήν, θανατοῦται. Πεντήκοντα Σίκλους ὀφείλει νὰ καταβάλῃ ὁ διαφθειρὼν παρθένον, ἐπὶ πλέον δὲ ὑποχρεοῦται καὶ νὰ νυμφευθῇ αὐτήν.

Ἡ προσηρθεῖσα Λαωδεκάδελτος ἤδη περιεῖχε διατάξεις ἀνα-

φερομένας εἰς χρηματικὴν ἀποζημίωσιν : Si membrum ruper, nisi cum eo pacit, talio esto.

Παρὰ τοῖς Γερμανοῖς ἡ ἰδιωτικὴ ἐκδικήσις καὶ ὁ φόνος δὲν ἐθεωροῦντο πράξεις ἀξιοποιοῦντες ὑπὸ τῆς κοινωνικῆς ἐξουσίας.

Αὕτη ἐπενέβαινε μόνον, ὅταν οἱ συγγενεῖς τοῦ τεθνεώτος παρητοῦντο τοῦ δικαιώματος τῆς ἰδιωτικῆς ἐκδικήσεως καὶ ἠροῦντο εἰς τὴν χρηματικὴν ἀποζημίωσιν, τὴν λεγομένην *vehrgeid*, ἢτοι λύτρα ἐκδικήσεως· δι' ἣν ἡ κοινότης ἠγγυᾶτο κατόπιν ἡ Πολιτεία προσέθηκε καὶ τὸ ἴδιον πρόστιμον, τὸ *fredum*.

Παρὰ τοῖς Φράγκοις τὸ πρόστιμον, διὰ τὸν φόνον Φράγκου συνίστατο εἰς 200 σολδία· ἐπίσης καὶ ἡ κλοπὴ ἐξηγοράζετο. Οἱ δοῦλοι κατεδικάζοντο εἰς θάνατον δι' ἐγκλήματα, δι' ἃ οἱ ἐλεύθεροι ὑποχρεοῦντο μόνον εἰς τὴν καταβολὴν 45 σολδίων.

7. **Φυλαί.**—Συντετέλεσε καὶ ὁ ἡπλιος χαρακτήρ ὄν ἐξ ἀρχῆς εἶχον φυλαί τινες, ὅπως παρατηρεῖται καὶ εἰς τινὰ τῶν παιδίων, ἐξ οὗ παρεκινήθησαν νὰ παραιτήσῃ τὰς φιλοπολέμους ἕξεις. Ἐκ τούτου ἐξηγεῖται διατὶ οἱ λαοὶ τῶν Τόδα, τῶν Βέδα καὶ τῶν Ἄινων, εἶνε ἡμεροί, ἀσθηρῶς ἐντιμοὶ καὶ ἀποδίδουσιν ὅ,τι τυχὸν παρ' αὐτοῖς δίδεται ἐπὶ πλέον τοῦ συμφωνηθέντος, καὶ διατὶ ἐγγύατα τῶν ἀρπάγων Βαλάντων κατοικοῦσιν οἱ εἰρηνικοὶ Βανιοῦς, οἱ καλλιεργοῦντες τὴν ὄρυζαν, ὅπως καὶ παρὰ τοὺς φανλοτάτους Ζάκα-Χαῖλ εὐρίσκονται οἱ Κουοιβάφ, οἱ φημιζόμενοι διὰ τὴν εἰλικρινεσίαν των. Οὐδέποτε οὗτοι ψεύδονται, προτιμῶσ δὲ νὰ λιμοκτονήσῃσι μᾶλλον ἢ νὰ κλέψωσι, διὸ καὶ προτιμῶντα εἰς τὴν φύλαξιν τῶν συγκομιζομένων προϊόντων.

Οἱ Ἀλράντοι, οἱ Βάδος, οἱ Χένδες, οἱ Σαντάλοι, οἱ Βέδδας εἶνε μέχοι φορτικότητος χρηστοὶ ἐν ταῖς συναλλαγαῖς αὐτῶν, Δὲν ἐρίζουσι πρὸς ἀλλήλους, εἶνε σώφρονες, δὲν ἀντεκδικοῦνται, σέβονται τὰς γυναῖκας, εἶνε πάντοτε πρόθυμοι νὰ προσφέρωσι συνδρομήν. Καὶ ὅμως δὲν εἶνε εὐσεβεῖς καὶ μάλιστα λατρεύουσι τὰ πνεύματα τῶν τεθνεώτων, ἐνῷ ἡ ἐπὶ τρισχίλια ἔτη λαοεῖα τοῦ Μονοθεϊσμοῦ δὲν ἴσχυσε νὰ καταστήσῃ ἀγαθοὺς τοὺς Ἑβραίους.

Εἶνε τοῦτο βεβαίως ἐπίδρασις τῆς φυλῆς, καθ' ὃν τρόπον καὶ ἐν τῷ μέσῳ βαρβαροτάτων καὶ ἀγρίων ἀνθρώπων παρατηρεῖται ἡ ἐπίδρασις εἰς τινὰς τοῦ ἀτομικοῦ αὐτῶν χαρακτήρος.

Παρὰ τοῖς Ὀττενότοις καὶ τοῖς Κάφροις, λόγον χάριν, ὑπάρχουσι τινες ἀγριώτεροι, ἀνίκανοι πρὸς πᾶσαν ἐργασίαν, ζῶντες ἐκ τοῦ κόπου τῶν ἄλλων καὶ ἀλητεῦντες. Τούτους οἱ Κάφροι καλοῦσι Φίγκας καὶ οἱ Ὀττενότοι Σόγκονας.

8. **Ἄλλαι αἰτίαι τῆς ἀποζημιώσεως.**—Εἰς τὴν μεταρροπήν

τῆς ἐκδικήσεως εἰς ὑλικὴν ἀποζημίωσιν συνετέλεσε καὶ ἡ ὑπερβολικὴ αὐστηρότης αὐτῆς τῆς ἐκδικήσεως, ἣτις φυσικῶ τῷ λόγῳ ἦτο πάντοτε δυσανάλογος πρὸς τὴν αἰτίαν καὶ διὰ τοῦτο ἀπέβαινε πηγὴ διαρκῶν μισῶν καὶ ἐρεθισμῶν.

Οὕτως ὁ Μωσαϊκὸς νόμος φέρ' εἰπεῖν ἐπέτρπε τὸν χάριν ἐκδικησεὺς θάνατον καὶ αὐτοῦ τοῦ ἐξ ἀμελείας φονέως. Οὐχ ἦττον ἐκ προνοίας ὤριζε διὰ τοὺς ὑποπίπτοντας εἰς τὴν τοιαύτην πράξιν τρεῖς πόλεις ὡς ἄσυλα. Ἐν δὲ τοῖς Ἀριθμοῖς ὑπάρχει χωρίον ἐμφραῖνον εἰδικὴν διαδικασίαν : «καὶ κρινεῖ ἡ συναγωγὴ ἐναμέσον τοῦ πατάξαντος καὶ ἀνάμεσον τοῦ ἀγχιστεύοντος τὸ αἷμα», τοῦθ' ὅπερ ἴσως εἰς τῶν πρώτων τῶν σπόρων τῆς ἰδέας τῶν ὀγκωτικῶν δικαστηρίων.

Ἐπεὶ πάντα ὅμως συνετέλεσεν ὁ βαυμηδὸν συγκομισθεὶς πλοῦτος καὶ ἡ κατοχὴ ἰδιοκτησίας, δι' ὧν ἠδύνατο νὰ ἀποζημιούται δικαιοτέρον πάσα βλάβη. Τοῦτο δὲ πάλιν ἐπηύξησε τὴν δύναμιν τῶν ἀρχηγῶν, οἵτινες ἦσαν ἐντεταλμένοι νὰ προσδιορίζωσι καὶ νὰ ἐπιβάλλωσι τὸ εἶδος τῆς ἀποζημιώσεως.

Ἀπαξ εἰσαχθέντος τοῦ ἐθίμου τῆς ἀποζημιώσεως διὰ τὸν φόνον, ἐπῆρχετο φυσικὴ ἢ παρέμβασις τοῦ τρίτου τῆς ἐξουσίας, ἣτις ὄφειλε νὰ προσδιορίσῃ αὐτήν, καθὼς καὶ ἡ ἐπέκτασις τοῦ ἰδίου συστήματος ἐπὶ πάντων τῶν λοιπῶν ἐγκλημάτων, ὧν αἱ διαφοραὶ ἐλύοντο ἐπὶ τῇ βάσει πάντοτε τῆς σημασίας αὐτῶν ὡς βλάβης πραγματικῆς.

9. **Ἀρχηγοί.** — Ἐπίσης εἰς τὴν διατήρησιν τῶν ποινῶν, ὅτε μετατρέπησαν αὐταὶ εἰς ὑλικὰς ἀποζημιώσεις, συνετέλεσαν καὶ τὰ ἐξ αὐτῶν ἀπορρέοντα ὄφελι εἰς τοὺς ἀρχηγούς καὶ τοὺς ἱερεῖς.

Ἐν Οὐβητιά ὁ πλοῦσιος δύναται νὰ ἐξαγοράσῃ τὸν φόνον καταβάλλον ἀποζημιώσιν εἰς τὸν ραγιαῖν (τὸν ἡγεμόνα) πρὸς τοὺς ἀνωτέρους λειτουργοὺς τοῦ Κράτους καὶ πρὸς τὴν οἰκογένειαν τοῦ φονευθέντος. Ἐν περιπτώσει ἀφερεγγυότητος ὁ φονεὺς δύναται νὰ προσδεθῇ εἰς τὸ σῶμα τοῦ θύματός του καὶ νὰ ριφθῇ ὁμοῦ μετ' αὐτοῦ εἰς τὸν ποταμόν.

Παρὰ τοῖς Οὐγκάνδα, λέγει ὁ Speke, καταδικάζεται εἰς θάνατον πᾶς ὅστις καθήμενος πρὸ τοῦ Βασιλέως ἠθέλεν ἐπιδείξει γυμνὸν ἐλάχιστον μέρος τῆς κνήμης του, ἢ ὅστις δὲν ἠθέλεν ἔχει καλῶς προσδεδεμένον τὸ ἱμάτιον ἢ ὅστις δὲν ἠθέλεν ἐκτελέσει ὡς δεῖ τὸ νενομισμένον προσκύνημα, ἢ ἠθέλεν ἐγγίσει, ἔστω καὶ κατὰ τύχην, τὸ βασιλικὸν ἱμάτιον, ἢ τὸν θρόνον.

10. **Θρησκεία.** — Ἐπειδὴ δὲ ἡ θρησκεία ἀείποτε ἐπεμβαίνει καὶ καρπούται καὶ καθιεροὶ τὰς συνηθείας, καὶ τὸ ἐθίμον τοῦτο

τῆς ἀποζημιώσεως διέδωκε καὶ ἐπέβαλεν αὐτὴ ἐπ' ἰδίῳ ὄφελει εἰς τὰς χώρας ἐν αἷς ὑπερίσχυσε τὸ θεοκρατικὸν καὶ οὐχὶ τὸ πολεμικὸν στοιχεῖον, καὶ τὸ διετήρησε μέχρι τῶν ἡμερῶν μας.

Ὅθεν οἱ ἰσχυρότατα ἀντιπρόξαντες κατὰ τῶν ἐγκλημάτων καὶ συνσελέσαντες εἰς τὴν καταστολὴν αὐτῶν, πρὸ πάντων δέ, ἐννοοῖται, τῶν ἐγκλημάτων τῆς τῆς δεισιδαιμονίας, ἀτίνα παρ' ἡμῖν οὐδ' ὡς ἀπλά πταίσματα θὰ ἐθροοῦντο, ἦσαν μετὰ τοὺς ἀρχηγούς οἱ ἱερεῖς Κοέν, Σόα, Ταβίβ, Νιγράτα, ὄντες σχεδὸν πάντοτε ταυτοχρόνως καὶ ἱερεῖς καὶ ἰατροὶ καὶ μάντις, οἵτινες, εἴτε μόνοι εἴτε ἐν συνεταιρισμῷ μετὰ τῶν ἀρχηγῶν, ἀφορμὴν λαμάνοντες οὐ μόνον ἐκ παντός ἐγκλήματος ἢ ἀμαρτήματος, ἀλλὰ καὶ ἐκ πάσης συμφορᾶς, ἐκ πάσης τοῦ ἔτους ὥρας, διὰ ν' ἀποδείξωσιν ὅτι ἐγκλημά τι ἢ ἀμαρτήμα διεπράχθη, ὅσο ἐπρεπε νὰ τιμωρηθῇ, καὶ ὅτι κάποιον θῆμα ἔπρεπε νὰ ἐκλεγῇ, κατεδίκον τοὺς πραγματικούς ἢ ὑποτιθεμένους ἐνόχους, ἐν αὐτῷ δ' ἐπῆύξανον τὴν ἰδίαν ἐξουσίαν. Ἀλλ' ὅμως ἐν τῷ μέσῳ τῶν πολλῶν αὐτῶν ἀδικιῶν κάποτε συνέβαινε νὰ τιμῶσι καὶ τινὰς ἀληθῶς ἐνόχους.

Ἐκ τῆς θεοκρατικῆς ἐπιδράσεως ἐξηγῆται διατὶ ἐν τῇ Ἁγίᾳ Γραφῇ ἀπαντῶσι τὰ ὀνόματα ἀμαρτία καὶ πταίσμα Katta καὶ nuavon περιπεσόντα εἰς πλήρη συνωνυμίαν μετὰ τῆς θυσίας τῆς τελουμένης πρὸς ἐξαγορὰν τοῦ ἀμαρτήματος ἢ τοῦ πταίσματος. Τὸ αὐτὸ συνέβη καὶ ἐν Ἰνδικῇ διότι καὶ ἐν τῇ σανσκριτικῇ γλώσσῃ ἡ λέξις Klevesa σημαίνει καὶ ἀμαρτήμα καὶ θυσίαν. Αἱ λέξεις αὐταὶ αἱ ὅμοιαι πρὸς νομισματοδότημα, ὅπως θὰ ἔλεγεν ὁ Marzolo, ἐμφαίνουσι ὅτι ἡ ἰδέα τοῦ ἐγκλήματος δὲν ἐπῆλθεν εἰς τὸν ἄνθρωπον εἰμὴ μετὰ τὴν ἰδέαν τῆς ποινῆς ἢν ὑπέστη ἕνεκα αὐτοῦ τοῦ ἐγκλήματος, τοῦτ' αὐτὸ δέ, ὡς θὰ ἴδωμεν παρακατιόντες, συμβαίνει καὶ παρὰ τοῖς ἐκ γενετῆς ἐγκληματίαις.

Ἐξ αὐτῆς τῆς θεοκρατικῆς ἐπιδράσεως προήλθον αἱ περιβόητοι θεοκραταὶ (Griedizi di Dio), ἃς βλέπομεν συμφώνως καὶ δημοτύπως παραδεδεγμένας ὑπὸ πάντων τῶν ἀρχαίων λαῶν. Ὅτι οἱ ἀληθεῖς μάρτυρες ἔλειπον, πῶς νὰ μὴ φανῇ ὀρθὸν εἰς λαούς, παρ' οἷς συνεχέετο ἡ ἰδέα τῆς θρησκείας μετὰ τῆς δικαιοσύνης καὶ ἡ τῶν δικαστῶν μετὰ τῆς τῶν ἱερέων, νὰ ἐπικαλεσθῶσι τὴν ἐπέμβασιν τοῦ Θεοῦ, τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν ἀρχηγῶν καὶ ἰθύνοντος τὰς ἀνθρωπίνους τύχας;

Φυσικῶ τῷ λόγῳ ἢ τοιαύτη τῶν ἱερέων ἐπέμβασις οὐδέποτε ἦτο ἀφιλοκερδῆς καὶ οὐδέποτε παρείχετο δωρεάν.

Εἶδομεν μέχρι τίνων μορῶν αὐθαιρεσιῶν ἦγεν ὁ παρ' ἀγρίοις θεῖος νόμος ὅμως εἰς αὐτὸ ὀφείλεται, λέγει ὁ Radiguet, ἢ

ἀποσώβρις τοῦ λιμοῦ διὰ τῆς ἀπογορεύσεως τοῦ φόνου τῶν ὠφελίμων ζώων καὶ τῆς καταστροφῆς τῶν φυτῶν, ἅτινα ἐκινδύνευον νὰ ἐκλείπωσι. Δι' αὐτοῦ ἠμποδίσθη ἡ ἐξαφάνισις τῶν παρὰ τὴν παραλίαν ἰχθύων, ἀπηγορεύθη ὁ μεταξὺ ὀμαίμων γάμος, ἐθεσπίσθη καὶ ἐπαγιάθη τὰ σέβας πρὸς τὴν ἰδιοκτησίαν. Δι' αὐτοῦ ἀνεπτύχθησαν αἱ κοινωνικαὶ σχέσεις, καθότι, λόγου χάριν, καθίστατο ἀπαραβίαστος ὁ ἐχθρός, ὅστις ἤθελε προσκληθῆ εἰς ἐορτήν.

Κατὰ τὸν Du Boys, εἰς τὸ **ταβὸν** ὀφείλεται καὶ ὁ περιορισμὸς τῆς κλοπῆς μίαν ἐμπολαζοίσης παρὰ τοῖς κατοίκους τῆς Ὠκεανίας.

Ὁ φόνος παρὰ τοῖς Γερμανοῖς παρατηρεῖ ὁ αὐτὸς Du Boys, ἤρχισε νὰ ἐλαττώται βαθμηδὸς χάρις εἰς τὴν λατρείαν τῆς θεᾶς Freya. Κατὰ τὰς ἐορτὰς αὐτῆς (Freda) ὠμολογοῦντο σπονδαὶ μεταξὺ φίλων καὶ ἐχθρῶν, ἐπεκτεινόμεναι καὶ ἐπὶ τῶν ἀδυνάτων, ἦτοι τῶν γυναικῶν, τῶν παιδίων κλπ. κατὰ τῶν ἰσχυροτέρων. Κατὰ τὰ διαλείμματα ταῦτα ἐτελοῦντο πανηγύρεις καὶ κατηρτίζοντο προσωριναὶ ἀγοραὶ, αἱ τινες κατόπιν ἐγένοντο διαρκεῖς, παγιοθείσης τῆς ἀσφαλείας, καὶ ἐγίνοντο αἰτίαι ἰδρώσεως πόλεως, ὡς τῶν Ἀνσεατικῶν, ἐν οἷς διηωνίσθη τὸ ἐμπορικὸν πνεῦμα. Καὶ ἰδοὺ τίνι τρόπῳ ἡ θρησκεία συνδυαζομένη μετὰ τοῦ συμφέροντος συνετέλεσε νὰ περιορίσῃ τὰ ἐγκλήματα καὶ νὰ εἰσαγάγῃ ποινικὴν νομοθεσίαν· διότι ὁ παραβαίνων τὰς σπονδὰς ἐτιμωρεῖτο διὰ θανάτου.

Ἡ θρησκεία τέλος ἢ στηριζομένη ἐν ἀρχῇ ἐπὶ τοῦ συμφέροντος, ἔστω καὶ ἀξιοκατακρίτου, ὀλίγων πανούργων, εἶτα δὲ ἐπὶ τοῦ συμφέροντος τῶν πλειόνων, οἵτινες ἐξ ἀναγκαστικῆς ἤρουντο ὄφελος, ἐθέσπισεν ὁμοῦ μετ' ἄλλων δεισιδαιμονιῶν τὴν ἠθικὴν ἰδέαν τοῦ πταίσματος, εἰσήγαγε δὲ καὶ ἐπεξέτεινε ποινὰς. αἱ τινες τὸ πρῶτον μὲν ἴσως ἀπέβρισαν εἰς ἀποκλειστικὸν ὄφελος τῶν νομοθετῶν. ἀλλ' ὅμως ἔπειτα ὑφέλησαν σύμπαν τὸ ἀνθρώπινον γένος· τὸ ὁποῖον, ἐὰν δὲν εἶχεν ἄλλον χαλινόν, ἐκτὸς τῆς ὁμίης τῶν μυῶνων, δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ διαπλασθῆ καὶ ν' ἀποτελέσῃ ἀληθῆ ὄργανιμόν.

11. **Συνεταιρισμοί.** — Ἐν μέρει συνετέλεσεν εἰς τὴν τοιαύτην μετατροπὴν καὶ εἰς τὴν εἰσαγωγὴν καὶ ἐγκατάστασιν τῆς ποινῆς ὀσχηματισμὸς κρυφίων τινῶν ἐταιρειῶν, συνήθως ἐχουσῶν θρησκευτικὸν προσχημα, ἀφθονουσῶν δὲ παρὰ τε τοῖς βαρβαροτάτοις τῶν λαῶν καὶ ἐν ταῖς πεπολιτισμέταις χώραις ταῖς διατελούσαις ὑπὸ ἐπαχθῆ τυραννίαν. Συνήθως οἱ ἀσθενεῖς, ἐξωθούμενοι ἐκ τῆς ἀνάγκης τῆς ἀντιδράσεως κατὰ τῆς αὐθαιρεσίας τῶν

ἰσχυροτέρων, διαπράττουσιν ἐγκλήματα, ἅτινα κατ' οὐσίαν δὲν εἶνε ἄλλο εἰμὴ ἡ ἄεστος ἐφαρμογὴ τῆς ἰδέας τῆς ποινῆς· τὸ ὄργανον λοιπὸν ἦτο πολὺ ἀκάθαρτον, ἀλλ' οὐχ' ἦττον τελεσφόρον διὰ τὴν ἠθικὴν, ἥτις διὰ τοῦτο συνήθως ἐν τέλει θριαμβεύει.

Οὕτω συνέβη ἐν ἀρχῇ ὡς πρὸς τὴν **καμόρραν**, ἥτις ἦτο εἰδὸς τι ἀμύνης τῶν συντεταγμένων αὐθαιρέτων ἐναντίον τῶν ἀναρχικῶν αὐθαιρέτων. Τοιοῦτοι εἶνε καὶ ἐν Ἀφρικῇ οἱ Σινδοῦνγοι, κρύφιος συνεταιρισμὸς πρὸς καταναγκαστικὴν ἀπόπαισιν τῶν χρεῶν εἰς τοὺς πιστωτάς. Ἐν **σενεγάλη** ἐπίσης ἰδρυθῆσαν αἱ ἐταιρεῖαι Μοῦμπο Δζέμπο κατὰ τῶν μοιχαλίδων, ὅπως ἐν Δοῦνι εἶχον συστηθῆ ἐταιρεῖαι ὑπὲρ τῆς διαδόσεως τῆς ἐκτρώσεως καὶ τῆς παιδοκτονίας.

Ἐν Ἀγγῳῃ, ἐν τῇ Κινσάσα ἡ ἰδιότης τοῦ μέλους εἶνε κληρονομικὴ, οἱ δὲ νεόφυτοι γίνονται δεκτοὶ εἰς τὴν ἐταιρείαν μετὰ πολλὰς δοκιμασίας. Ὁ ἀρχηγὸς προσκαλεῖ τὴν ὀμήγυριν ἐντὸς δάσους, χορηγεῖ δ' εἰς τὰ μέλη προσωπεῖον ξύλινον καὶ ἐνδύματα ἐκ φύλλων, διὰ νὰ μεταμφιεσθῶσι καὶ περιεργόμενοι τὰ χωρία ἀρπάσωσι πᾶν ὅ,τι βούλονται. Ὁ θέλων νὰ εἰσπράξῃ χρεὸς ὀφειλόμενον ἀποτείνεται εἰς τὸν ἀρχηγόν, ὅστις ἐπιφορτίζει πρὸς τοῦτο ἓνα τῶν ἐταίρων· οὗτος δὲ πολιορκεῖ τὴν οἰκίαν τοῦ ὀφειλέτου καὶ ἀρπάζει τὰ ἐν αὐτῇ κτήνη.

12.—Κτηνωδέστερον, ἐπίσης δ' ἄδικον καὶ ἐγκληματικόν εἶνε τὸ ἕτερον μέρος τῆς καταστολῆς, τὸ τῆς δικαστικῆς ἀνθρωποφαγίας, ὡς τὴν ἀποκαλεῖ ὁ Letourneau. Εἶδομεν ὅτι παρὰ τοῖς Λάττα οἱ μοιχοί, οἱ νυκτοκλέπται κλπ. κατεδικάζοντο νὰ φαγοθῶσιν ὑπὸ τοῦ λαοῦ· ἡ ἀπόφασις, ἀφοῦ οἱ δικασταὶ ἤθελον ροφήσει ἐν ποτήριον ποτοῦ, ἦτο ἀνεγκλήτος, ἀνεβάλλετο ὅμως ἐπὶ δύο ἢ τρεῖς ἡμέρας ἢ ἐκτέλεισις τῆς, διὰ νὰ προσδράμῃ τὸ κοινὸν προκειμένου δὲ περὶ μοιχαλίδος, ἀνεβάλλετο ἕως ὅτου δυνήθωσιν οἱ συγγενεῖς τῆς γυναικὸς νὰ συμμετάσχωσι τῆς εὐωχίας· ὁ σύζυγος δὲ ἐδικαιοῦτο νὰ φάγῃ ἐκλεκτότερον τεμάχιον.

Οἱ ἐνοχοὶ προσεδέοντο ἐπὶ πασσάλων, τοῦ σημείου δὲ θανάτου, τὸ πλῆθος ἐπέπιπτε κατ' αὐτῶν μετὰ μαχαιρῶν καὶ πελέκεων διαμελίσαν αὐτοὺς, κάποτε δὲ καὶ διὰ μόνων τῶν ὀδόντων καὶ τῶν ὀνύχων. Τὰ σπώκωμενα τεμάχια τῆς σαρκὸς κατεβροχθίζοντο ἐν τῷ ἅμα αἰμοσταγῇ ὡς ἦσαν ἐβρέχοντο μόνον ἀπλῶς ἐντὸς μίγματος ἐκ τῶν προτέρων παρασκευασμένου ἐξ ὁποῦ λεμονίου, ἄλατος κλπ. περιεχομένου εἰς τὸ κέλυφος κοκκοκαρίου. Προκειμένου περὶ μοιχείας, ὁ σύζυγος ἐδικαιοῦτο νὰ ἐκλέξῃ κατ' ἀρε-

σκαιαν τὸ πρῶτον τριμάχιον. Τόσος δὲ ἦτο ὁ συνωστισμὸς, ὥστε πολλὰς ἐξ αὐτοῦ ἐτραυματίζοντο ἀμοιβαίως.

Καὶ ἐν τῇ νήσῳ Βόου ἐτρόγοντο ὡσαύτως οἱ φονεῖς, εἶνε δὲ αὐτῇ τὸ μόνον μέρος τῆς Πολυνησίας ἐνθα παρετηρήθη ἡ ὑπαρξίς τῆς δικαστικῆς ἀνθρωποφαγίας, ἥτις, κατὰ τὸν Bourgarrel, ὑφίστατο καὶ ἐν Νέα Καληδονία ὡς δημοσία ἐκδίκησης, ἐπὶ τῶν εἰς θάνατον καταδικασμένων. Τὸ αὐτὸ ἔθιμον, κατὰ τὴν διαβεβαίωσιν τοῦ Μαρίνου Πόλου ἐπεκράτει καὶ παρὰ τοῖς Τατάροις.

13. **Συμπέρασμα.**—Ἀναλογιζόμενοι ταῦτα, ἀναλογιζόμενοι ὅτι τὸ αἴσθημα τὸ μᾶλλον συνετέλεσαν εἰς τὴν κατὰ τοῦ ἐγκλήματος ἀντίδρασιν ἦτο τῆς ἐκδικήσεως ὅτι ἡ κοινογαμία ἐξέλιπε χάρις εἰς τὴν αἰμομιξίαν, εἰσαχθεῖσαν ἐνεκα ὑπεροχίας γένους, εἰς τὴν πολυανδρίαν, ἢ τὴν πολυγαμίαν, προσελθούσης οὐχὶ τόσον ἐκ τῆς ἐλλείψεως ἢ τῆς ἀφθονίας γυναικῶν, ὅσον ἐκ τῆς προτιμῆσεως ἢ τοῦ ἀρχηγῶν ἢ τοῦ ἰσχυροτέρου τῆς φυλῆς πρὸς ὀρισμένην τινὰ γυναῖκα, ὅπως συμβαίνει εἰς τὰ χαμαιτυπεῖα ἐκ τῆς βιαίας συμπεριφορᾶς τοῦ προτιμωμένου ἐραστοῦ, βραδύτερον δὲ ἐκ τῆς ἀπαγωγῆς καὶ τῆς αὐξήσεως τῆς κυριαρχικῆς ὑπεροχῆς ἀρχηγοῦ τινος, ἥς ἐνεκα ἐθεωρεῖτο ἐγκλημα τὸ ἐγγίσει τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, οὐχὶ δὲ καὶ τὰς ἄλλας γυναῖκας ἀναλογιζόμενοι ὅτι ἡ τιμωρία τῆς κλοπῆς ἀρχίζει ν' ἀναφαίνεται ὁμοῦ μὲ τὴν ἐναρξίν τῶν κατακτιήσεων, μεθ' ἧς οἱ ἀρχηγοί, ἢ ἡ μᾶλλον αὐθαίρετοι, ἤθελον νὰ κατακρατήσωσιν αὐτοὶ τὰ ἀρπαγέντα καὶ νὰ μὴ τὰ διανεμηθῶσι μετὰ τῶν ἀσθενεστέρων, ὥστε πρὸ πάντων ἐνεκα τῶν κλοπῶν τῶν γενομένων ἐπὶ βλάβῃ τῶν ἀρχηγῶν ἐπήγαγεν ἡ πρώτη ἐνέργεια τῆς δικαιοσύνης, ὅπως συνέβη καὶ μετὰ τὴν μοιχείαν, δυνάμεθα νὰ συμπεράνωμεν, χωρὶς νὰ θεωρηθῶμεν ὡς αὐθαδῶς βλασφημοῦντες, ὅτι ἡ ἠθικοποίησις καὶ ἡ ποινὴ παρήχθησαν κατὰ μέγα μέρος ἐκ τοῦ ἐγκλήματος.

14. **Ἰγνη ἀρχαίων ἐγκληματικῶν τάσεων.**—Καθὼς σπλάγχνα τινὰ καὶ μῦες ὑποτυπώδεις μαρτυροῦσιν, ὅτι προὔπηχον ἐν εὐρείᾳ ἀναλογία καὶ ὅτι ἐκέκτηντο σημασίαν παρὰ τοῖς κατωτέροις ὄργανισμοῖς ἢ κατὰ τὴν ἐμβρυακὴν περιόδον, τοιοῦτοτρόπως καὶ τινες τελεταὶ (διατηρούμεναι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὑπὸ τῆς θρησκείας, ἥτις καρτερικῶς διασφίξει τὸ παλαιότατον ἔθιμα), καίπερ ἀπολέσασαι τὰ ἴγνη τῆς ἐαυτῶν καταγωγῆς, ἀναμνησκουσι τὴν ὑπαρξίν ἔθιμων βαρβαρωτέρων καὶ δι' αὐτῶν δυνάμεθα νὰ ἀναπαραστήσωμεν τὰς διαφορὰς αὐτῶν βαθμιαίας μεταβολᾶς μέχρι τῶν ἡμερῶν μας.

Τοιοῦτοτρόπως λείψανον τῆς ἱερᾶς ἀνθρωποφαγίας ἢ παιδοκτονίας εἶνε τὸ περιωθῆν ἔθιμον τῆς περιτομῆς παρ' Ἑβραίοις παρ' οἷς εἶνε ἡ σεπιτοτάτη τῶν τελετῶν. Ἐν τῇ βεντικῇ διαλέκτῳ διεσώθησαν αἱ λέξεις *ovecchioto* (μικρὸν ὄπιον) ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ *porzone* (μερίς) καὶ *crepa* δὲ καὶ *corpa* (ἐκ τοῦ γερμανικοῦ *Kopf*—κεφαλή) ἐν τῇ σημασίᾳ τοῦ ποτηρίου. Τὸ αὐτὸ ἠγέτο καὶ περὶ τοῦ χριστιανικοῦ ἄρτου τῆς Εὐχαριστίας.

Οὕτω καὶ τὴν πολυγαμίαν, ἥτις διασφίζεται ἀκόμη ἐν ταῖς νήσοις Ἀνδαμάναις καὶ ἥτις ἐξ ἀνάγκης ἦγεν εἰς τὴν μητροαρχίαν, ἀφοῦ μόνη ἢ γυνὴ ἠδύνατο ν' ἀναγνωρίζηται ὡς πραγματικὴ γεννήτρια, ὑπενθυμίζει τὸ παρὰ τοῖς ἐτρουσικαῖς λαοῖς ἔθιμον τοῦ διακρίνειν τὴν οἰκογένειαν διὰ τοῦ ὀνόματος τῆς μητρὸς, εἰς ἐποχὴν καθ' ἣν ἦτο ἤδη διαδεδομένη εὐθὺς ἢ γνώσις τοῦ ἀλφαβήτου καὶ τῆς ζωγραφικῆς. Καὶ μέχρι δὲ τῶν ἡμερῶν μας κατελήφθησαν τοιαῦτα ἴγνη, ὡς ὀρθῶς παρετήρησεν ὁ Fabeetti καὶ ὁ Flecchia, ἐν τοῖς οἰκογενειακοῖς ὀνόμασι *La Cecilia*, *La Margherita*, *La Russa*, Ἐπίσης τὸ αὐτὸ ὑπενθυμίζει καὶ τὸ παρὰ τοῖς Ἰάπωνι ἐθιμον τοῦ ἀποκαλεῖν *μικρὸν πατέρα* τὸν ἐκ μητρὸς θεῖον καὶ τὸ παρὰ Σίνας, παρ' οἷς οἱ θεοὶ ἀποκαλοῦσι *τέκνα* τοὺς ἀνεμιοῦς.

Τῆς πορνείας τῆς προὔπαρξάσης τῶν συνοικεσιῶν, ἰδίως τῆς ἱερᾶς, ἀναμνήσεις ἀνευρίσκομεν ἐν μεταγενεστέροις χρόνοις εἰς τὰ Διονύσια καὶ τὰ Λουπεράλια, καθὼς καὶ εἰς τὰς ἑβραϊκὰς λέξεις *Kadessa*, ἥτις σημαίνει καὶ ἄγιαν καὶ πόρνην, καὶ *Kades-sud*—πορνεῖον καὶ ἱερόν. Ἐπίσης καὶ εἰς διαφοροὺς αἰρέσεις παρ' οἷς συνεχέοντο ἡ θρησκεία καὶ ἡ πορνεία, ἐνίοτε δὲ ὁμοῦ καὶ ἡ ἀνθρωποκτονία.

Ὁ Πικὰρ ἔλεγε περὶ ἑαυτοῦ ὅτι ἦτο ὁ νέος Ἀδάμ πεμφθεὶς παρὰ τοῦ Θεοῦ ἵνα ἐγκαταστήσῃ τοὺς φυσικοὺς νόμους, συνισταμένους εἰς τὴν γυμνότητα καὶ τὴν κοινογαμίαν. Ἐκ τούτου προέκυψεν ἡ αἵρεσις τῶν Ἀδαμιτῶν, ὧν ἡ τελετὴ συνίστατο εἰς τὸ δημοσίᾳ συνοικεῖσθαι, ἐπὶ τῷ ἰσχυρισμῷ ὅτι ἡ συνοικία συμμολιζει τὴν μυστικὴν ἐνότητα μεταξὺ τῶν ἀδελφῶν ἀμφοτέρων τῶν φύλων τοῦ Ἰησοῦ. Ἐπορεύοντο δὲ γυμνοὶ πρὸς ἀνάμνησιν τῆς ἀμαρτίας τοῦ Ἀδάμ, ἐκρύπτοντο εἰς τὰ δάση καθ' ὁμάδας, διήρκεσε δὲ ἡ αἵρεσις αὐτῶν μέχρι τέλους τοῦ δεκάτου ἔκτου αἰῶνος (1).

Οἱ Καίνιται ἐλάτρευον τὸν Κάιν καὶ τὸ πονηρὸν ἑδόξαζον

1) Duforer, ἐνθ. ἀνωτ.

ὅτι πάσης ἡδονῆς προΐστατο πνεῦμά τι, οὗ τὸ ὄνομα ἐπεκαλοῦντο ἀρχόμενοι τῆς ἀπολαύσεως αὐτῆς. Ἐκ τῶν ἡδονῶν δὲ ἐθεώρουν ὑπερτάτας τὴν τριβαδικὴν ἀσέλγειαν καὶ τὴν ἀρσενοκοικίαν. (1)

Καὶ οἱ Νικολαῖται ὡσαύτως εἶχον καταστήσει ὡς ἱεροτελεστίαν αὐτῶν τὴν ἀρσενοκοικίαν, δοξάζοντες ὅτι ἡ διὰ σπέρματος μίανθεις ἀσὸξ ἦτο μᾶλλον ἀρεστὴ τῷ Κυρίῳ (2)

Μέχρι τοῦ 1700 τὰ μοναστήρια ἦσαν κέντρα πορνείας τῶν ἰσχυρῶν καὶ τῶν ἱερέων. Ὁ Δ' Ἀρξανσὼν εἶχε μεταβάλλει εἰς γυναικωνίτην τοῦ τὴν μονὴν τῆς Μαγδαλινῆς Τραινέ, ὃ δὲ καρδινάλιος Βερνίς εἶχε τὰς ἐρωμένους τοῦ ἐντὸς τῶν μοναστηρίων τῆς Βενετίας. (3)

Τὸ περίφημον δηλητήριον acqua tofana κατεσκευάζετο ἐντὸς μοναστηρίου τινὸς γυναικείου τῆς Περονίγας. Κατὰ τὸ 1670 αἱ ἕξ ἐπιφανῶν οἴκων παρισινὰ φαρμακεύτρια μετήχοντο ἐκ περιτοπῆς τὸ δηλητήριον τὸ λεγόμενον «κληρονομίας κόνιν» ἢ τὰς διαβολικὰς λειτουργίας, διὰ νὰ ἐπιτύχουσι τὸν θάνατον τοῦ συζύγου ἢ διὰ νὰ ἐξασφαλίσουσι τὴν πρὸς αὐτὰς πίστιν τῶν ἐραστῶν. Ὁ ἱερεὺς ἀπήγγελε τὴν λειτουργίαν ἐπὶ τῆς γαστρὸς πόρνης ἐγκύου, ἔσφαξε τὸ ἔμβρυον αὐτῆς καὶ ἐκ τοῦ αἵματος καὶ τῆς μέφρας αὐτοῦ κατεσκευάζοντο τὰ φίλτρα. Μόνη ἡ Βοαξὲν εἶχε φονεύσει 2500 ἐκ τῶν μικρῶν τούτων θυμάτων.

Ἐν Ρωσίᾳ ἡ αἴρεσις τῶν Σακουσίων καταλέγει μεταξὺ τῶν ἱεροτελεστιῶν αὐτῆς καὶ τὴν αἰμομιξίαν. Οἱ Σκόπτοι προβαίνουνσι μέχρι τοῦ εὐνοχιζμοῦ καὶ τοῦ ἀκρωτηριαζμοῦ τῶν γυναικῶν, ἵνα συμμορφωθῶσι πρὸς χωρίον τι τοῦ Εὐαγγελίου παρηρημνευμένον. Ἐτεροὶ δὲ προβαίνουνσι ἔτι μᾶλλον, καὶ μέχρι τῆς ἀνθρωποφαγίας, φονεύουσι δὲ παιδιά καὶ γέρονται τὸ αἷμα τῶν ἀντι εὐχαριστίας. ἀλλὰ ἐννοεῖται, ἀπέχονται τοῦ τοιούτου κατὰ τὰς νηστεισίμους ἡμέρας!

Αἱ ἀπαγωγαί, ἢ μᾶλλον οἱ βιασμοὶ οἱ προηγηθέντες τοῦ συνοικεσίου κατέλιπον ἵχνη εἰς τὰς σχεδὸν ἀπανταχοῦ τοῦ κόσμου γημηλίους τελετάς, καὶ δι' αὐτὰς τῆς ἀρχαίας Ῥώμης, ἧς, ὡς γνωστὸν, ἡ ἱστορία ἤρχισε δι' ἀπαγωγῆς.

Ἐκ τῆς μεγάλης διαδόσεως τοῦ φόνου καὶ τῆς κλοπῆς κατὰ τοὺς πρώτους τῆς ἀνθρωπότητος χρόνους ἐξηγεῖται πῶς βραδύτε-

1) Αὐτόθι.

2) Αὐτόθι Δ'.

3) Αὐτόθι, Ε, σ. 165. Cesanova, Memorie, III.

ρον εἰς καιροὺς ἡμερωτέρους, τὸ ἐγκλημα αὐτὸ ἦτο τόσον κοινόν, ὥστε πρέπει νὰ θεωρῆται ὡς ἱστορικὸς παράγων. Κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Μακριαβέλλη, ἔτι μᾶλλον δὲ κατὰ τὸν Μεσαίωνα, ἡ πολιτικὴ δολοφονία ἦτο διπλωματικὸν ὄπλον καὶ διὰ τοῦτο οἱ ἱστορικοὶ ἐξαγνίζουσι τοὺς Βοργίας καὶ αὐτοὺς προσέτι τοὺς Ἐλζελίνους.

Κατὰ τὸ 1528 οἱ ἐν Νεαπόλει πολιορκουμένοι Αὐτοκράτορικοὶ, διὰ νὰ προμηθευθῶσι τροφάς, ἐχρησιμοποίησαν τὸν δολοφόνον Βετσιτσέλην' μετὰ δὲ τὸν φόνον τοῦ Λωτρὸκ πολλοὶ τῶν βαρῶνων ἐξηκολούθησαν τὸν πόλεμον, ἀλλ' ὑπὸ τύπον ληστείας ἐν Ἀπουλίᾳ. Εὐπατριδαὶ κατάχρηστοι, ἐνίοτε δὲ καὶ ἰσχυροὶ δεσπότηαι, δὲν ἀπηξίουσαν νὰ συναγελάζωνται μετὰ ληστῶν, οἵτινες εἶχον καταντήσει νὰ θεωρῶσιν ὡς ἐνδοξον καὶ φιλόπατροι τὸ ἐαυτῶν ἔργον, ἐπέπιπτον δὲ κατὰ τῶν μικρῶν χωρίων ἐξ ἀπροόπτου καὶ διήρπαζον αὐτὰ, ἐπέβαλλον εἰς τοὺς εὐπορωτέρους τῶν κατοίκων λύτρα καὶ οὕτω καθεξῆς.

Τὰ χρονικὰ τῆς Σικελίας ἡδὴ ἀπὸ τῶν χρόνων τῆς ἰσπανικῆς κυριαρχίας βρῖθουσιν ἀντιβασιλικῶν διαταγμάτων ἐκδοθέντων κατὰ τῶν ληστῶν καὶ ἐκδόσεων περὶ ὁμοτήτων βασανιστηρίων ἄτινα εἰς μάτην ἐπιβάλλοντο πρὸς ἐξάλειψιν τῆς ληστείας. Ἐπὶ τῶν Ναπολεοντιδῶν, ὃ μὲν ληστῆς Τακκόνε εἰσηγήχετο θριαμβευτικῶς εἰς Ποτέντσαν, ὃ δὲ Ἀντωνέλλης ἐσυνθηκολόγει ὡς ἴσος πρὸς ἴσον μετὰ τοῦ Ἰωσήφ Βονοπάρτου.

Καὶ ἐν τῇ Βενετικῇ χώρᾳ ἀπὸ τῶν χρόνων τοῦ Ναπολέοντος ἤχημαζον ἐν ληστοικῶς κατορθώμασιν οἱ οὕτως λεγόμενοι buiti, οἵτινες ἐπέβαλλον τὴν θέλησίν των εἰς τοὺς ἄλλους χάρις εἰς τὸν τρόπον ὃν ἐνέπνεον περὶ αὐτοῦς.

Σήμερον ἔτι ἐν Μεξικῷ τὰ τέκνα εὐγενῶν οἰκογενειῶν δὲν θεωροῦσιν ὅτι ταπεινοῦνται γινόμενοι λησταὶ τῶν δρόμων, ὅπως συνέβαινε περὶ τὸ 1400 ἐν Παρισίοις.

Ἐπὶ τῆς Βασιλείας Καρόλου τοῦ Σ' ἐν Γαλλίᾳ οἱ **Ροπαλοφόροι** οἱ **Βουργούνδιοι**. οἱ **Ἀθίγγανοι**, οἱ **Ἀρμανιάκοι**, ἦσαν ἀληθεῖς ληστοικαὶ συμμορίαί, συγκείμενοι ἐκ παλαιῶν στρατιωτῶν ταχυδιωκτῶν καὶ ἀλητῶν, οἵτινες, κρη' ὅσον ἡ κοινωνία ἐπολιτίζετο βαθμηδὸν ἢ μετὰ τῶν Παρισίων συγκοινωνία ἀνεπτύσσετο, ἀπεσύροντο εἰς τὰ δάση τῆς Ρουβραὶ καὶ Ἐστρελλέρ, ἐνθα συνέθρονον καὶ συνηγοῦντο μετ' αὐτῶν οἱ φυγάδες τοῦ ἐμφυλίου πολέμου.

Ὁ Πικολόμινι, δράστης 370 φόνων, ἐγένετο δεκτὸς μετὰ

πάσης τιμῆς ὑπὸ τῶν ἐν Ῥώμῃ εὐγενῶν, οἵτινες μάλιστα πρὸς τιμὴν του ἐνήργησαν μεγαλοπρεπῆ ἱππικὴν πομπήν.

Κατὰ τὸ 1680 συμμαχία Ἀγγλῶν πειρατῶν ἐκήρυσσε τὸν πόλεμον κατὰ πάσης τῆς οἰκουμένης, ἀναπειαινύουσα σημαίαν, ἐν ἣ ἀπεικονίζετο ὁ θάνατος ἐν εἴδει σκελετοῦ διασχίζων καρδίαν αἰμοσταγῆ. Ἔσπειρε τὸν τρόπον ἐν Βελγίῳ καὶ ἐν αὐτῇ τῇ Ἀγγλίᾳ, διαθέτουσα περὶ τὰ 500 πλοῖα, ἴδουσε δὲ ἰδίαν δημοκρατίαν ἐν τῇ Νήσῳ τῆς Προνοίας ὑπὸ τὸ ἔμβλημα: «Φίλοι ἡμῶν αὐτῶν, ἐχθροὶ πάντων». Μόνον κατὰ τὸ 1720 ἡ Ἀγγλία κατώρθωσε νὰ τοὺς ἐξολοθρεύσῃ.

Ἐπὶ τὰς βασιλείας Γεωργίου τοῦ Γ' τὸ Λονδίνον ὁμοίωζε πρὸς ἀφρικανικὸν βασίλειον. Χιλιάδες πτωχῶν ἀπληρονομήτων διέχεον δυσωδίαν ἀφόρητον καὶ ὅμως οἱ λησταὶ ἐξηκολούθουν νὰ λυμαίνωνται τὰς ὁδοὺς.

Αἱ γενόμεναι κατὰ μῆνα ἑκατοστής ἀπαγχονίσεων οὐδεμίαν προυξένουν ἐντύπασιν· ὁ λαὸς πολλάκις ἐφόνευε διὰ λιθοβολισμῶν τοὺς εἰς τὸν κύφωνα ἐκτιθεμένους κακούργους. Καὶ αὐτοὶ οἱ φροιτητα ὁσαυτοφοροῦντες ἐφόνευον τοὺς διαβάτας.

15. *Ἰχνη ποινῶν.* — Τὸ αὐτὸ ρητέον καὶ περὶ τῶν παναργαίων περὶ δικαιοσύνης ἰδεῶν, καθὼς ἐπίσης καὶ τῆς παρὰ τοῖς ἀγροῖσι ποινικῆς δικονομίας.

Ἡ μονομαχία, ἣτις ὑπῆρξεν ἐν τῶν πρώτων βημάτων πρὸς τὴν ποινὴν, πρὸς τὴν νόμιμον ἐκδίκησιν καὶ τὰς μάχας, ὑφίσταται ἀκόμη, εἰ καὶ περιορισμένη εἰς μορφήν ἦττον ἀγρίαν καὶ αἰμοχαρῆ, ἐντοτε δὲ καὶ εἰς ἀπλὴν γελοίαν διατύπωσιν. Εἶνε δὲ ποιδανὸν ὅτι ἡ παραμονὴ τοῦ ἐθίμου τούτου καὶ παρ' αὐτοῖς τοῖς μᾶλλον ἐξηυγενισμένοις τῶν λαῶν οφείλεται οὐ μόνον εἰς ἔκπασιν ἦττον ἀγενῆ καὶ μετριοπαθεστέραν τῶν ἐξημμένων παιδῶν, ἀλλὰ καὶ εἰς ἀταβιστικὴν τάσιν διασωθεῖσαν ἐκ τῶν ἀρχαίων χρόνων, εἰς αὐτὸ ἐκεῖνο τὸ αἵπθημα ὅπερ μᾶς παρακινεῖ νὰ εὐρίσκωμεν δικαιολογημένους τοὺς κατ' ἀδυνάτων λαῶν πολέμους, οἵτινες εἶνε ἀθρόοι θεμιταὶ ἀνθρωποκτονίαι.

Τὸ ὀρμέφυτον τῆς ἐκδικήσεως, τὸ ὅποιον εἰς τόσον μέγαν βαθμὸν ἐπεστάτησεν ἐπὶ τῶν ἐγκλημάτων καὶ τῶν ποινῶν, παραμένη ἀκόμη ζωηρότατον παρὰ ταῖς ἦττον μεμορφωμέναις τάξεσι τῆς νεωτέρας ἡμῶν κοινωνίας, ὑφέρπει δὲ λεληθότως οὐ μόνον ἐν τῇ καρδίᾳ ἀλλὰ καὶ οἶονεὶ ὡς γλώσσης παρολισθημα ἐν ταῖς ἀγορεύσει τῶν ἐντεταλμένων τὴν ἀπονομὴν τῆς δικαιοσύνης καὶ δὴ καὶ τῶν ἐνόρκων. Καὶ σήμερον ἐτι ὁ πλήξας τὸν βασιλέα ἐξεγείρει κατ' αὐτοῦ ἀντίδρασιν πολὺ σφοδρότεραν τιμωρεῖ-

ται δὲ διὰ ποινῆς πολὺ βαρύτερας ἢ ὁ ἀδικῶν οἰανδήποτε ἄλλον πολίτην, ἢ δ' ἐκδίκησις εἶνε πάντοτε τοσοῦτω μᾶλλον ἀγριώτερα, ὅσον μᾶλλον πρόσφατον εἶνε τὸ ἔγκλημα.

Λείπανον τῆς ἀρχεγόνου δικαιοσύνης, τῆς ἀπορροεύσης ἐκ τῆς ὀργῆς τοῦ λαοῦ, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν τῆς ζυφοσοικῆς (καθὰ εἰδομεν ἐν τῷ Α' Κεφαλαίῳ) ὑπάρχει ἐν τῷ θεσμῷ τῶν ἐνόρκων, οἵτινες καὶ σήμερον, ἰδίως εἰς τὰς θεομᾶς χώρας, ἀθρόωνοσι πολλὰκις τὸν φονέα, ἐνῶ καταδικάζουσι τὴν κλοπὴν, ἀκριβῶς ὅπως κατὰ τὴν πρώτην ἢ ὡ τῆς δικαιοσύνης.

Κατὰ γράμμα δὲ ἡ πρωτόγονος ποινικὴ δικαιοσύνη ἀναφαίνεται ἐν τῷ ἐν Ἀμερικῇ ἰσχύοντι Λιντζέῳ νόμῳ, ὃν δημοσιογράφος τις χαρακτηρίζει ὡς ἐκρηξιν λαϊκῆς ὀργῆς ὑπὸ τὴν μορφήν δικαιοσύνης, καὶ ὅστις ἐφαρμόζεται λίαν διαφοροτρόπος ἐπὶ τῶν Μαύρων ἀφ' ὅ,τι ἐπὶ τῶν Λευκῶν.

Ἡ ἰσχυρογνώμων ἀντίδρασις, ἣν ἀπαντᾷ ἡ νέα ποινικὴ ἀνθρωπολογικὴ σχολή, ἣτις, καὶ περ θεωροῦσα τοὺς τοιούτους ἐγκληματίας ὡς ἀσθενεῖς, φρονεῖ οὐχ' ἦττον, ἀκριβῶς μάλιστα δι' αὐτό, ὅτι πρέπει νὰ διατελώσιν ἐν διηνεκῇ περιορισμῷ, προσέχεται ἴσα ἴσα ἐξ αὐτοῦ τοῦ αἰσθήματος τοῦ λανθάνοντος ἐν τῇ καρδίᾳ ἐκάστου τῶν ἀνθρώπων καὶ αὐτῶν ἐκείνων προσέτι, οἵτινες περισσότερον βοῶσι κηρύττοντες ἑαυτοὺς ἀπληλαγμένους τῆς τοιαύτης ἰδέας· καθότι τὸ αἶσθημα αὐτὸ δὲν ἱκανοποιεῖται κατὰ πάντα διὰ τοῦ περιορισμοῦ· ἐπιθυμεῖ τὴν ἀγρίαν ἀποζημίωσιν τοῦ νὰ ἴδῃ πάσχοντα ἐκεῖνον, ὅστις ἔκαμε καὶ αὐτὸν νὰ πάθῃ· ἐπιθυμεῖ τὴν θηριώδη ποινὴν τῆς ἀνταποδόσεως τῶν ἴσων, καὶ τοι ἐκ σεμνότητος ἀλλάσσει τὸ ὄνομα αὐτῆς καὶ τὴν ἐπίχρῳσιν.

16. — Ἡ παγκόσμιος διάδοσις τοῦ ἐγκλήματος, ἣν ἀπεδείξαμεν ὑπάρχουσαν κατὰ δεδομένην τινὰ ἐποχὴν, καὶ ἡ βαθμιαία αὐτοῦ ἐξάλειψις χάρις εἰς νέα ἐγκλήματα, καταλειπομένων τῶν ἰχνῶν αὐτοῦ μέχρι τῶν ἡμερῶν μας, ἐν τῶν ὁποίων εἶνε καὶ αὐτὴ ἡ ποινὴ, ἀρκεῖ νὰ ἐμβάλῃ ἡμᾶς εἰς ἀμφιβολίας περὶ τῆς ὑπάρξεως τῆς αἰωνίου δικαιοσύνης τῶν μεταφυσικῶν, δύναται νὰ μᾶς καθοδηγήσῃ, ὅπως ἐννοήσωμεν τὴν ἀληθῆ αἰτίαν τῆς αἰωνίου συνεχίσεως τοῦ ἐγκλήματος, καὶ παρ' αὐταῖς ἐτι ταῖς μᾶλλον προηγμέναις φυλαῖς, ἢ δ' αἰτία αὕτη εἶνε ὁ ἀταβισμὸς.

Ἡ τοιαύτη δὲ ἀγενῆς τῆς δικαιοσύνης καταγωγὴ συντελεῖ πρὸς ἐξήγησιν τῆς μεταξὺ τῶν διαφόρων λαῶν ἀνίσου αὐτῆς διανομῆς, καὶ τὸ χεῖριστον, μεταξὺ ἐτι τῶν διαφόρων κοινωνικῶν τάξεων. Διὰ τοῦτο ἐνῶ γράφοντες ἢ διδάσκοντες ἀπὸ καθέδρας κηρύσσομεν τὴν αἰώνιον δικαιοσύνην ἴσην πρὸς πάντας, κατ'

ἀλήθειαν εἰς τὸν πένητα μόνον κατ' ἐξαίρεσιν ἢ ἐξ εὐσπλαχνίας ἀπονέμεται πραγματικὴ δικαιοσύνη, ἐνῶς ὁ πλούσιος εὐρίσκει πολὺ πλείονα μέσα, διὰ τὴν ἀποφύγη ἢ τὴν μετριάση τὴν ἐπιβαλλομένην αὐτῷ ποινήν.

Τέλος δέ, ἂν ἀναλογισθῶμεν ὅτι ἡ δικαιοσύνη ἦτο πολλὰκις ἢ ἀπόροια τῆς ἰδιοτροπίας τυράννου τινὸς ἢ ἱερέως, ἢ καὶ τῆς λαϊκῆς ὀργῆς, ἀνευρίσκομεν τὴν ἐξηγήσιν τοῦ ὅτι πολλοὶ τῶν λαῶν εἰσέτι δὲν ἀπηλλάγησαν τοῦ μωροῦ ἀλλ' ἀταβιστικοῦ δικαιώματος τῆς χάριτος καὶ τοῦ ἑτέρου ἐκείνου θεσμοῦ, τοῦ τόσο ἀντικειμένου εἰς τὸν σκοπὸν τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλείας, τοῦ τόσο ἐπιρροετοῦ εἰς τὴν διαφθοράν καὶ τὸσον ἀσταθοῦς, ἐν τούτοις ὅμως πληρέστατα ἀταβιστικοῦ, τοῦ θεσμοῦ τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐνόρκων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Ἡ ΗΘΙΚΗ ΦΡΕΝΟΒΛΑΒΕΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΕΓΚΛΗΜΑ ΠΑΡΑ ΤΟΙΣ ΠΑΙΔΙΟΙΣ

Εἶνε γεγονὸς διαλαθὸν ἴσως τὴν προσοχὴν τῶν πλείστον παρατηρητῶν ἀκριβῶς ἔνεκα τῆς ἀπλότητος καὶ τῆς συχνότητος αὐτοῦ, μόλις δὲ διαγνωσθὲν σαφῶς πρὸ τινος ὑπὸ τῶν Moreau, Perez καὶ Bain, ὅτι τὰ σπέρματα τῆς ἠθικῆς φρενοβλαβείας καὶ τῆς ἐγκληματικότητος εὐρίσκονται οὐχὶ κατ' ἐξαίρεσιν ἀλλὰ κανονικῶς εἰς τὸν ἄνθρωπον κατὰ τὴν παιδικὴν αὐτοῦ ἡλικίαν, ὅπως εἰς τὸ ἔμβριον ἀνευρίσκονται πάντοτε ἀλλοιώσεις τινές, αἰτινες κατόπιν εἰς τὸν τυχόντα καὶ ἐνηλικιωθέντα μεταβάλλονται εἰς τεροατώδεις παραμορφώσεις, εἰς τρόπον ὅστε τὸ παιδίον παριστᾷ τὸν ἑστερημένον ἠθικῆς συναισθησεως ἄνθρωπον, τὸν λεγόμενον ὑπὸ τῶν φρενιάτρων μὲν ἠθικῶς φρενοβλαβῆ, ὑφ' ἡμῶν δὲ ἐγκληματιᾶν ἐκ γενετῆς. Κέκτηται δὲ πᾶσαν τοῦ πάθους αὐτοῦ τὴν ἀκράτητον ὀρμήν.

1. *Ὀργή.*—Ὁ Perez ἀπέδειξεν ὅτι συχνὰ ἐπιπολάζει καὶ πρωίμως ἀναφαίνεται ἡ ὀργὴ εἰς τὰ παιδιά.

Τὸ παιδίον ὀργίζεται, ὅταν πείσῃ ἐξ ἄλλους, ἢ ὅταν ἔχῃ ἀνάγκην ὑπνοῦ ἢ κινήσεως, ἢ ὅταν δὲ γίνηται καταληπτὴ ἢ ἐπιθυμία του, ἢ ὅταν διακόπτωσι τινα τῶν ἑαυτοῦ συνηθειῶν, ἢ ὅταν θέλωσιν νὰ ἐμποδίσωσιν αὐτὸ ἀπὸ τοῦ νὰ κλαύσῃ καὶ ἀγαζουφισθῆ. Ἐπίσης ὅταν ὑποχρεοῦται νὰ φανῇ φιλόφρον πρὸς ἕνα ἢ ὅταν παραγγέλλωνται οἱ ὑπηρεταὶ νὰ τὸ τιμωρήσωσιν, ἢ ὅταν βλέπῃ δύο νήπια ἑτοιμα νὰ συμπλακῶσι καὶ θέλῃ νὰ παρεμβῆ

πολλὰκις ὅμως ἡ ἀφορμὴ εἶνε ἀνόητος διότι ἐν αὐτῷ δεσπόζει, ὡς ὀρθῶς λέγει ὁ Perez, ἡ ἐπιμοτὴ καὶ ἡ ὀρητικότης, τὴν ὁποίαν εὐχερῶς ἀντιλαμβάνεται ὁ πλύνων αὐτό, ἢ ἐνδύων ἢ ἐκδύων, ἢ θέτων αὐτὸ εἰς τὴν κλίνην. Τότε δὲ ἡ ὀργὴ λαμβάνει τὴν ὄξειαν μοσφὴν τοῦ πείσματος, τῆς ζηλοτυπίας, τῆς ἐκδικήσεως, βλάπτει δὲ τὴν ἀνάπτυξιν αὐτῶν καὶ μάλιστα τῶν ἐχόντων προδιάθεσιν εἰς νόσους σπασμοδικὰς καὶ λαμβάνει διαστάσεις τρομακτικὰς.

Παῖδια τινὰ, γράφει ὁ Moreau, οὐδὲ στιγμὴν δύναται ν' ἀναμείνωσι μετὰ τὸ αἰτημά των χωρὶς νὰ καταληφθῶσιν ὑπὸ παραδόξου ὀργῆς. Ὁ εἰρημένος συγγραφεὺς ἐγνώρισε παιδίον ὀκταετὸς νοημονέστατον, τὸ ὁποῖον ἐπὶ τῇ ἐλαχίστῃ παρατηρήσει τῶν γονέων του ἢ καὶ τῶν ξένων καταλαμβάνετο ὑπὸ βιαιοτάτης ὀργῆς, ἤρπαζε καὶ μετήρχετο ὡς ὄπλον πᾶν τὸ προστυχὸν ἀντικείμενον, βλέπον δὲ ὅτι ἦτο ἀνίσχυρον ἔθραυεν ὅλα τὰ ἀντικείμενα ὅσα ἠδύνατο ν' ἀρπάσῃ.

Ὡστε ἡ ὀργὴ εἶνε αἰσθημα στοιχειῶδες εἰς τὸν ἄνθρωπον, ὅπερ δέον τὰ χαλινωγῆται, ἀλλὰ τὸ ὁποῖον δὲν εἶνε ἐλπίς νὰ ἐκρίζωθῃ.

2. *Ἐκδίκησις.*—Τὰ γεγονότα ταῦτα ἀποδεικνύουσι τὴν συχνότητα καὶ τὴν πρόωμον ἀνάπτυξιν τοῦ φιλεκδικίου αἰσθήματος παρὰ τοῖς παιδίοις. Παρατηρήθησαν νήπια ἑπτὰ ἢ ὀκτὼ μηνῶν σχίζοντα διὰ τῶν ὀνύχων τὸ δέσμα τῆς τροφοῦ των, προσπαθούσης τὰ τοῖς ἀποσύρη τὸν μαστόν, ἢ ἀποδίδοντα τὰ κτυπήματα, ἅτινα ἔδωκεν αὐτοῖς. Ἐγνώρισα παιδίον ὁπωσοῦν ὑδροκεφαλικόν, ἔχον βραδείαν τὴν ἀνάπτυξιν καὶ τὴν ἀντίληψιν, ἐρεθιζόμενον ἐπὶ τῇ ἐλαχίστῃ ἐπιπλήξει ἢ αἰκίᾳ ἀπὸ τῆς ἡλικίας ἡδὴ ἕξ ἐτῶν. Ἐὰν ἠδύνατο νὰ τύψῃ τὸν ἐξερεθίσαντα αὐτό, ἐπράυνετο ἄλλως ἐξηκολούθει κραυγάζον καὶ δάκνον τὰς χεῖρας μετὰ κινήσεως, τὴν ὁποίαν ἔβλεπον ἐπαναλαβανομένην ὑπὸ τῶν ἄρκτων τῶν θηριοτροφείων, ὅσας δὲν ἠδύνατο νὰ ἐκδικηθῶσι διὰ τὰς γινομένας πρὸς αὐτὰς ἀπειλάς ἐνίοτε ἐξανίστατο ὥρας πολλὰς μετὰ τὸν αἰφνίδιον ἐρεθισμόν, πάντοτε δὲ προσεπάθει νὰ τύψῃ τὸν ἄλλον εἰς τὸ ἴδιον μέρος εἰς τὸ ὁποῖον καὶ ἐκεῖνο ἠκίσθη, ἢ ἐκεῖ ὅπου ἠπέλησαν νὰ τύψωσιν αὐτό ἦτο ἀκάθεκτον ἰδίως ὅσας ἐνόμιζεν ὅτι ἐτιμωρεῖτο ἀδίκως, ἢ ὅσας ἐπίστευεν ὅτι τὸ ἑκακοποίησαν δῆθεν ἐκ μίσους ἢ ἐρεθίζετο πολὺ ὀλιγώτερον, ἐὰν τὸ ἔτυπον χάριν ἀστεϊσμοῦ. Ἡ κατάστασίς του, ἐβελτιώθη, ὅτε ἐφθάσεν εἰς ἡλικίαν δέκα ἐτῶν.

Ἐτερον παιδίον, τὸ ὁποῖον ἦτο ἀγριώτατον ἐν ἡλικίᾳ τεσσα-

ων ἐτῶν, μέχρι τοῦ σημείου τοῦ τὰ τύπτη τὴν μητέρα του καθ' ὁδόν, κατέστη ἀγαθὸν καὶ πρᾶον, ὅτε ἔφθασεν εἰς ἡλικίαν ἔνδεκα ἐτῶν.

3. **Ζηλοτυπία.** — Εἶνε αἰσθημα κοινὸν εἰς ὅλα τὰ ζῷα, ἀναφαίνεται δὲ καὶ παρ' αὐτοῖς προσιτάτοις τῶν ἀνθρώπων. ὅτε μὲν ἐκορήννται αἰφνης ὡς πυρκαϊά, ὅτε δὲ ὑπολανθάνει ἡ φλόξ αὐτῆς ὑπὸ τὴν αἰθάλην ὡς ἐλατήριον αὐτῆς δύταται νὰ ἔχη τὸν ἔρωτα, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀπόκτησιν ἀντικειμένου τινός. εἶνε δὲ βιαιωπαθεστάτη παρὰ τοῖς παιδίοις.

Ὁ Φενελὼν γράφει : « Παρὰ τοῖς παιδίοις ἡ ζηλοτυπία εἶνε πολὺ σφοδοτέρα ἀφ' ὅσον φανταζόμεθα, τινὰ ἐξ αὐτῶν πάσχουσιν ἀνεπαισθητῶς ἐκ μαρασμοῦ, διότι βλέπουσιν ὅτι θωπεύονται ὀλιγώτερον τῶν ἄλλων ».

Ὁ Tiedemann παρετήρησεν ὅτι τὸ μικρὸν τοῦ τέκνον 22 μηνῶν ἡλικίας ἤθελε νὰ ἐπαινῆται καὶ αὐτό, ὅσάκις ἐπρηνεῖτο ἡ ἀδελφή του, τὴν ἔτυπτε δέ, ὅτε δὲν ἤθελε νὰ τῷ παραχωρήσῃ πᾶν ἀντικείμενον δωροῦμενον πρὸς αὐτήν.

Παιδίον τριετές, τὸ ὁποῖον ἐλάλει λίαν εὐχαρίστως περὶ τῆς μελλογεννήτου ἀδελφῆς του, ὅτε τὴν εἶδε γεννηθεῖσαν καὶ θωπευομένην, ῥωτᾷσεν ἀμέσως « ἂν ἤθελε ν' ἀποθάνῃ τυχεῶς ».

4. **Ψεῦδη.** — Ὁ Μονταίγν εἶπεν ὅτι τὸ ψεῦδος καὶ ἡ ἰσχυρογνωμοσύνη αὐξάνουσι παρὰ τοῖς παιδίοις ὅσον καὶ τὸ σῶμα τῶν.

Ὅλα τὰ νήπια, λέγει ὁ Bourdin, ψεύδονται ἰδιαίτερος δὲ τὰ ἐκδετα, ἅπανα ψεύδονται χάριν παιδιᾶς.

Ὁ Perez, παραδεχόμενος τοῦτο, θεωρεῖ ὡς πρώτην τοῦ φαινομένου ἀφορμὴν τὴν εὐκολίαν, μεθ' ἧς ἐξαπατῶμεν τὰ παιδία ἀπὸ τῶν πρώτων ἑπτὰ μηνῶν τῆς ἡλικίας τῶν, διὰ νὰ τὰ καθήσυχάσωμεν, νὰ τὰ λούσωμεν κλπ. ψεύδονται, ὅπως ἀποκτιήσωσι τὸ ἀπηγορευμένον αὐτοῖς, ἢ πολὺκις διὰ ν' ἀποφύγωσι τὴν ἐπιπληξιν, ἢ διὰ νὰ μὴ φανῶσιν ἄξια αὐτῆς. Οὕτω νήπιόντι ἀπελάλει « ἀχρεῖαν » τὴν νίπτουσαν αὐτὸ μητέρα ἔρωτηθὲν ὁμοῦς πρὸς τίνα ἀπέτεινε τὴν ὕβριν ἀπήνησε : « Πρὸς τὴν λεκάνην ! ».

Μετὰ τρία ἢ τέσσαρα ἔτη ψεύδονται ἐκ φόβου μὴ τιμωρηθῶσι, βοηθοῦνται δὲ εἰς τοῦτο ἐκ τοῦ τρόπου, δι' οὗ ἐρωτῶμεν αὐτὰ, καὶ τῆς στάσεως, μετὰ τῆς ὁποίας ἀναμένομεν τὴν ἀπάντησιν.

Σιχνάκις ψεύδονται χάριν παιδιᾶς, ἢ ὅπως διατρέψωσι τὴν ματαιοδοξίαν τῶν.

Εἰς τῶν λόγων τοῦ συχοῦ τῶν ψεύδους εἶνε ἡ ἔμφυτος αὐτῶν

ὀρμή καὶ ἡ ἥττον πλήρης καὶ ἥττον βαθεῖα συναίσθησις τοῦ ἀληθοῦς ὅθεν καὶ μετὰ μείζονος εὐκολίας ἢ οἱ ἄλλοι ὑποκρίνονται, ἀποκρύπτουσιν, ἢ νοθεύουσι τὴν ἀλήθειαν χάριν ὀδονδήποτε ἀσημάντου σκοποῦ, ἀκριβῶς ὅπως πρᾶττουσιν οἱ ἄγριοι, ἢ οἱ ἐγκληματῖαι.

Διὰ τοῦτο βλέπομεν αὐτὰ μετερχόμενα ὑποκρισίας καὶ δόλους, ὧν θεωροῦμεν ἀνικάνους καὶ τοὺς ὀρμιοτέρας ἡλικίας ἀνθρώπους.

Ἐγνώρισα ἐγὼ κοράσιον τεσσάρων ἐτῶν κλέπτον μετὰ τόσης ἐπιτηδεΐτητος τὴν ζάκχαριν, ὥστε οὐδέποτε συνελήφθη προσεπάθει δὲ νὰ πείσῃ τοὺς ἄλλους ὅτι ἡ κλέπτρια ἦτο ἡ ὑπερτέρα.

Ἐτερον κοράσιον μόνον ἐπὶ τῷ σκοπῷ τοῦ νὰ δημιουργήσῃ θόρυβον περὶ αὐτὸ προσεποιεῖτο ὅτι ἐξήγεν ὅστ' ἐκ τοῦ κόλπου τοῦ αἰδοίου τοῦ ἐξαπτῶν ἐπὶ ὀλόκληρα ἔτη τοὺς μᾶλλον ἐμπειροῦς τῶν ἰατρῶν. Ἐτέρα μικρὰ κόρη 5 ἢ 6 ἐτῶν, ἀκούσασα τὴν θετὴν αὐτῆς μητέρα ἀναγινώσκουσαν εἰς ἐφημερίδα τὰς λεπτομερείας δίκης σκανδαλώδους, μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἐβεβαίωσε ψευδῶς ὅτι εἶχον ἀσελήσει ἐπ' αὐτῆς ὁ πατὴρ καὶ ὁ πάππος δίκη πολύκροτος παρεσκευάζετο ἤδη, ὅτε ἐκ τῆς ἐμπραγμαίου ἐξετάσεως ἀπεδείχθη ὅτι τὰ πάντα ἦσαν μῦθος, προκληθεῖς ὑπὸ μόνου τοῦ σκοποῦ ὅπως γίνῃ περὶ αὐτῆς λόγος εἰς τὰς ἐφημερίδας.

Πολλάκις τὰ τοιαῦτα ψεῦδη, ὡς παρετήρησεν ὁ Morel, εἶνε ἀποτελέσματα περιεργοτάτης διανοητικῆς καταστάσεως, ἢ αὐτοματισμοῦ ὁμοίου πρὸς τὴν ὑπνοβασίαν, καθ' ἣν ἡ φαντασία πλάττει μῦθον ἐκ πραγματικῆς αὐθυποβολῆς.

Οὕτω παιδίον τι κρατούμενον ἐν ταῖς ἐπὶ πλημμελήμασι φυλακαῖς, τὴν φαντασίαν ἔχον τετραγαμμένην καὶ τὰ ἤδη διεφθαρμένα ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ νυκτερινοῦ τρόμου ἐκλαμβάνει τὸν παρὰ τὸν προκτόν του κνησμὸν προερχόμενον ἐξ ὀξυούρων ἀντι ἀσέμνου πράξεως, τὴν δὲ σκιὰν τοῦ φύλακος τοῦ πρὸς ἄνδρα ὅθεν κατηγορεῖ ἐν εἰλικρινεῖ πεποιδῆσεί τὸν φύλακα ὡς διαπράξαντα ἐπ' αὐτοῦ τὴν νύκτα ἀσέμνον πράξιν ἐνῶ οὐδὲ κἂν εἶχεν εἰσελθεῖ εἰς τὸ κελλίον του.

Ἐξ ἀναλόγου ἐπενεργείας αὐθυποβολῆς ἀσυνειδήτου ἀφομοιώσεως, ἰδίως δ' ἐξ ἐπιδράσεως τοῦ περιβάλλοντος, παιδία τινὰ κατηγοροῦσιν ἑαυτὰ ὡς δράστας ἐγκλημάτων ἅτινα δὲν διέπραξαν.

Συμβαίνει ἐνίοτε μάλιστα τὰ παιδία στενοχωρούμενα ἐκ τῶν ἐρωτήσεων, ἢ κατεπτοημένα, νὰ διατυπῶσι τὰς τοιαύτας συκο-

φαντίας μετά τρομακτικῆς ἀκριβείας. Οὕτως ἐν Τίσιλα παιδίον δεκατριετές, ἔντρομον ἐκ τῶν μαστιγώσεων ἀστυνομικοῦ φύλακος, κατηγοροῦσε τὸν πατέρα του ὅτι ἔσφαξεν ἐν πλήρει μεσημβρίᾳ ἐντὸς συναγωγῆς κοράσιον 16 ἐτῶν, ἐπέμενε δὲ εἰς τὴν διαβεβαίωσίν του μετ' ἀλλοκότου εὐθαρσίας καίτοι τὸ πρᾶγμα ἦτο μῦθος, ὃν ἠναγκάσθη νὰ ἐπινοήσῃ, ἐν τέλει δὲ ἐθεώρησε πιθανῶς ὡς ἀληθῆ καὶ αὐτὸ τὸ ἴδιον.

Ὁ νοῦς τοῦ παιδίου προσελκύεται πάντοτε ἀπὸ τὸ θαυμαστόν· ἀρέσκειται εἰς τὰ φαντασιώδη πλάσματα, τὰ ὅποια ἔχει τὴν δύναμιν ν' ἀναπαριστᾷ καὶ νὰ καθορίσῃ ἀκριβῶς· ὅθεν μετὰ θαυμαστῆς εὐχερείας κατορθοῖ νὰ ἐνσωματώσῃ τὰ δημιουργήματα τῆς φαντασίας του, ἅτινα ἢ φυσικὴ αὐτοῦ περιέργεια, ἢ ἀνάγκη τοῦ γνῶναι ἀφ' ἑνὸς καὶ ἢ ἐπίδρασις τοῦ περιβάλλοντος, ἀφ' ἐτέρου προδιαθέτουσιν αὐτὸν ν' ἀποδεχθῇ ἀνεξελέγκτως· ὅθεν συγχέει ὅ,τι ἀνήκει αὐτῷ ἐξ ἰδίων καὶ ὅ,τι ὑπαγορεύθη αὐτῷ ἔξ ὑποβολῆς.

Ὅταν ὁ ἔμπειρος ἰατρός μετὰ πολλὰς ἐπισκέψεις ἀκούῃ διαρκῶς ἐκ στόματος τοῦ παιδίου τὰς αὐτὰς λεπτομερείας, μετὰ τῶν αὐτῶν λέξεων δύναται νὰ εἶνε βέβαιος ὅτι τὸ παιδίον δὲν λέγει τὴν ἀλήθειαν, καὶ ὅτι ἐν ἀγνοίᾳ του ὑποκαθιστᾷ τὰ ὑποβληθέντα εἰς τὸν νοῦν του περιστατικὰ εἰς τὴν ἀληθῆ τῶν πραγμάτων ἔκθεσιν.

Αἱ τοιαῦται περιπτώσεις ἔχουσι πολλὴν ἀναλογίαν πρὸς τὴν ἐν ὑποβολῇ διατελούντων ὑπνωτιζομένων. Ὁ Σαρκὼ ὑπέβαλεν εἰς τινὰ ὑστερικήν, ἐν ὑπνωτικῇ καταστάσει διατελοῦσαν, ὅτι ἔλαβε ποσὸν τι χρημάτων παρὰ τοῦ βοηθοῦ του. Ἡ τοιαύτη δὲ ὑποβολὴ παρέμεινε ἐν αὐτῇ ὡς γνῶσις γεγονότος, ὥστε ἡ ὑστερική καὶ ἐν ἐγρηγόρσει διατελοῦσα ἐπίστευεν ὅτι κατεῖχε πράγματι τὸ παρὶ οὗ ὁ λόγος χρηματικὸν ποσόν, ἐδημιούργησε δὲ περὶ τὴν ὑποβολὴν ταύτην ὀλόκληρον ἱστορίαν ὁμοιαλήθη, ἀλλ' ὅλως διόλου ψευδῆ.

5. **Ἡθικὴ συναίσθησις.**—Ἡ ἠθικὴ συναίσθησις λείπει βεβαίως ἐκ τῶν παιδίων κατὰ τοὺς πρώτους μῆνας καὶ κατὰ τὸν πρώτον εἰσέτι ἔτος τῆς ζωῆς των. Δι' αὐτὰ τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ κακὸν εἶνε ὅ,τι ἐπιτρέπεται ἢ ἀπαγορεύεται ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἢ τῆς μητρὸς, οὐδέποτε ὅμως ἀφ' ἑαυτῶν συναισθάνονται, ἂν τοῦτο ἢ ἐκεῖνο εἶνε κακόν.

«Εἶνε κακὸν πρᾶγμα τὸ ψεῦδος, ἔλεγε παιδίον τι πρὸς τὸν Perez, διότι αὐτὸ δυσαρρεστῆ πολὺ τὴν μανά». Τὸ αὐτὸ παι-

δίον δὲ ἐθεώρει ἐξ ὑποχρεώσεως ὡς καλὴν πᾶσαν προᾶξιν, τὴν ὅποιαν ἐβλεπεν ἐν τῷ οἴκῳ γινομένην περὶ αὐτό.

Ἡ ἔννοια τῆς δικαιοσύνης, τῆς ιδιοκτησίας ἐπέροχεται εἰς τὸ παιδίον, ἀφοῦ δοκιμάσῃ τὴν ἐκ τῆς ἀποξενώσεως θλίψιν καὶ ἀφοῦ ἀκούσῃ ὅτι τοῦτο ἢ ἐκεῖνο εἶνε κακόν. Ἐν γένει ἀποστρέφεται τὴν ἀδικίαν ἰδίως, ὅταν πάσχῃ ἐξ αὐτῆς αὐτὸ τὸ ἴδιον δι' αὐτὰ δὲ ἡ ἀδικία συνίσταται εἰς ἀσυμφωνίαν μεταξὺ τοῦ συνήθους τρόπου, μεθ' οὗ συμπεριφέρονται πρὸς αὐτό, καὶ τοῦ κατὰ σύμπτωσιν.

Εὐρισκόμενον ἀέναντι νέων περιστάσεων διατελεῖ ἐν πλήρει ἀβεβαιότητι. Οὕτω παιδίον τι μετενεχθὲν ἐκ τῆς οἰκίας τῆς μητρὸς του εἰς τὴν τοῦ ἰατροῦ Perez μετέβαλε τὰς ἔξεις του ἀναλόγως πρὸς τὴν νέαν αὐτοῦ κατάστασιν. Ὁρῆσε νὰ ἐπιβάλλῃ τὰς θελήσεις του διὰ κραυγῶν καὶ νὰ μὴ ὑπακούῃ εἰμὴ εἰς μόνον τὸν οἰκοδεσπότην.

Ὅστε ἡ ἠθικὴ συναίσθησις εἶνε ἐκ τῶν μᾶλλον ὑποκειμένων εἰς μεταβολὴν ἐκ τοῦ ἠθικοῦ περιβάλλοντος.

Ἡ γνῶσις τοῦ ἀγαθοῦ καὶ τοῦ πονηροῦ, ἧτις εἶνε ὁ νοσρός τῆς τοιαύτης συναίσθησεως σπόρος, οὐδέποτε ἐκδηλοῦται πρὸ τοῦ ἔκτου ἢ ἑβδόμου μηνὸς τῆς ἡλικίας. Ἡ πρώτη ἔνδειξις τῆς ἠθικῆς συναίσθησεως εἶνε, ὅταν ἐννοῶσιν ἠθὸς τις ἢ τὸνον φωνῆς ἀπαγορευτικά, ἢ ὅταν ἀρχίζωσι νὰ ὑπακούωσιν ἐκ φόβου, ἢ ἐξ ἔξεως.

Τὸ συμφέρον, ἢ φιλαντία, τὸ πάθος ἢ ἀνάπτυξις τῆς νοημοσύνης καὶ τῆς σκέψεως συντελοῦσιν, ὥστε νὰ διακρίνηται μετ' ἀκριβείας τὸ καλὸν ἀπὸ τοῦ κακοῦ, περισσότερο δὲ αὐτῶν ἴσως συντελοῦσιν ἢ συμπάθεια, ἢ ἐκ τοῦ παραδείγματος ἐπίδρασις, ὁ φόβος τῆς ἐπιπλήξεως. Ἐκ πάντων τῶν στοιχείων τούτων παράγεται ἡ ἠθικὴ συνείδησις. Τὸ παιδίον δύναται νὰ καθοδηγηθῆται περὶ τοῦτο κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον, ἀναλόγως τῶν τάσεων τοῦ χαρακτήρος του καὶ τῶν τυχαίων περιστάσεων, ὡς λέγει ὁ Perez.

6. **Στοργή.**—Ἐλλειπῆς παρ' αὐτοῖς εἶνε ἡ στοργή. Αἰσθάνονται συμπάθειαν πρὸς τὰ εὐεῖδῃ πρόσωπα ἰδίως, ἢ πρὸς πᾶν ὅ,τι προσενεῖ εἰς αὐτὰ τέρψιν, ὡς ἐπὶ παραδείγματι εἰς τὰ μικρὰ ζῷα, τὰ ὅποια ἀφίνουσι νὰ συλλαμβάνωνται καὶ νὰ βασανίζωνται ὑπ' αὐτῶν. Ἐπίσης αἰσθάνονται ἀντιπάθειαν ἰδίως πρὸς τὰ νέα ἀντικείμενα, τὰ προσενοῦντα εἰς αὐτὰ φόβον· ἀλλὰ στοργὴν δὲν αἰσθάνονται. Καὶ μετὰ τὸ ἑβδομον ἔτι τῆς ἡλικίας των ἔτος παιδία τινὰ φαίνονται λησμονοῦντα τὴν ἰδίαν μητέρα,

πρὸς ἣν ἐφαίνοντο τέως φιλοστοργότατα. Πολὺ συχνὰ φαίνονται παιδιά διετὴ ἢ τριετὴ χλευάζοντα ἢ ἀδιαφοροῦντα ἀσυνειδήτως πρὸς τὰς σοβαρωτάτας τῶν θλίψεων. Ὁ Perez ὀδηγηθεὶς, ὅτε ἦτο παιδίον, πρὸ τῆς κλίνης, ἔνθα ἔκειτο ἡ θανοῦσα ἀδελφὴ του, ἄλλο τι δὲν ἐσκέφθη εἰμὴ τὴν ὑπάρχουσαν ὁμοιότητα μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῆς ἀδελφῆς ἑνὸς τῶν συντρόφων του, ἔδραμε δὲ πρὸς τὴν μητέρα του, διὰ ν' ἀνακοινώσῃ εἰς αὐτὴν τὴν τοιαύτην σκέψιν.

Ἐτερον παιδίον τετραετὲς ἀπώλεσε τὸν φίλτατον τῶν φίλων του, ὁ πατὴρ τούτου τὸ ἔλαβεν εἰς τὰς ἀγκάλας του ὀδυρόμενος, πλὴν τὸ παιδίον ἀπαλλαγὴν ἀμέσως εἶπεν αὐτῷ: *«Τώρα, ὁποῦ ἀπέθανεν ὁ Πέτρος, θὰ μοῦ δώσῃς τὸ μικρὸν του ἄλογον καὶ τὸ τύππανον; ἀλήθεια;»*.

Ὅτε νομίζετε ὅτι σὰς ἀγαπῶσι, κατὰ βᾶθος ἡ ἀγάπη των, ὅπως καὶ ἡ τῶν φιλοχρημάτων γυναικῶν, εἶνε ἀπλὴ οἰκειότης προερχομένη ἐκ τῶν δοθέντων εἰς αὐτὰ δώρων καὶ ἐκ τῆς ἐλπίδος νέων δωρεῶν· παύει δὲ ἡ στοργὴ των, ὅταν πᾶσα ἐλπίς περὶ ὀφέλους ἐκλίπῃ.

Ἄλλ' ὅμως ἡ σπανιότης τῶν ἐξαιρέσεων, ὅπως ἡ τῶν ὀλίγων ἀγαθῶν ἀγρίων, οἷον οἱ Βέδας, οἱ Σαντάλοι (κατὰ εἶδομεν ἀλλαχοῦ) προσεπικυροῖ τὸν κανόνα, τοσούτῳ μᾶλλον ὅσο ἀκριβῶς διότι εἶνε ἐξαιρέσεις, ἀκριβῶς διότι ἡ τοιαύτη ὑπερβολικὴ εὐαισθησία δὲν ἐπιτρέπει τὴν πλήρη ἀνάπτυξιν τοῦ ὀργανισμοῦ, τὰ ἐξαιρετικά ταῦτα παιδιά συνηθέστατα ἀναρπάζονται οἶμοι! προῶρως ὑπὸ τοῦ θανάτου.

7. *Σκληρότης*. — Ἡ ἡλικία αὕτη εἶνε ἀνηλεὴς, ἔλεγε περὶ τῶν νηπίων ὁ Λαφονταῖνος, ὁ πιστὸς ζωγράφος τῆς φύσεως.

Καὶ ὄντως ἡ σκληρότης εἶνε εἰς τῶν κοινοτέρων παρὰ τῶν παιδῶν χαρακτηριστικῶν.

Δὲν ὑπάρχει σχεδόν, λέγει ὁ Broussais, παιδίον τὸ ὁποῖον νὰ μὴ καταχράται τὴν ἰσχὴν αὐτοῦ ἐπὶ τῶν ἀσθενεστέρων του. Αὕτη εἶνε ἡ πρώτη του ὁρμὴ· ἀλλ' ὅμως οἱ γόοι τοῦ θύματος του τὸ ἀναχαιτίζουν, ὅταν δὲν εἶνε ἐκ γενετῆς θηριῶδες, ἕως ὅτου νέα ὄθησις ὀρμεμφύτου τὸ παρακινήσῃ νὰ διαπράξῃ νέον σφάλμα.

Ἐν γένει τὸ παιδίον προτιμῇ τὸ πονηρὸν τοῦ ἀγαθοῦ· εἶνε μᾶλλον σκληρὸν ἢ ἥπιον, διότι ἐξ αὐτοῦ αἰσθάνεται σφοδροτέραν συγκίνησιν καὶ δύναται νὰ δοκιμάσῃ τὴν ἀπεριόριστον αὐτοῦ ἰσχύν· διὰ τοῦτο δὲ τὸ βλέπομεν συντρίβον εὐχαρίστως τὰ ἄψυχα ἀντικείμενα. Εὐχαριστεῖται κεντῶν τὰ ζῶα, πνίγον τὰς μύιας τύ-

πον τὸν κύνα ἀποπνίγον τὸ στρουθίον· τινὰ ἐξ αὐτῶν περιβάλλουσι διὰ κηροῦ ἀναλελυμένου τοὺς κανθάρους καὶ ἄλλα παρόμοια ἔντομα, διὰ νὰ τὰ ἐνδύσωσι δῆθεν με στρατιωτικὴν στολήν καὶ παρατείνωσιν οὕτως ἐπὶ ὀλοκλήρους μῆνας τὴν ἀγωνίαν των.

8. *Ἀκηδία καὶ ὀκηνηρία*. — Ἐτερον ἰδίωμα ἐντείνον τὴν ὁμοιότητα τοῦ παιδίου πρὸς τὸν ἐκ γενετῆς ἐγκληματίαν εἶνε ἡ διονοητικὴ ὀκηνηρία, ἡ μὴ ἀποκλείουσα τὴν δραστηριότητα προκειμένου περὶ παιδίων καὶ περὶ ἡδονῶν. Ἀποφεύγουσι τὴν συνεχὴ ἐργασίαν καὶ ἰδίως τὴν ἀσυνήθη, πρὸς ἣν θεωροῦσιν ἑαυτὰ ἀκατάλληλα. Ὅσαίς ἀναγκάζομενα νὰ μελετήσωσι καταβάλλουσι πρὸς τοῦτο τὴν πρώτην προσπάθειαν, ταύτην μὲν ἐπαναλαμβάνουσιν, ἀλλ' ὅμως ἀρνοῦνται νὰ ἐπιχειρήσωσιν ἄλλην, ἐκ τοῦ αὐτοῦ νόμου τῆς ἀδρανείας, οὗ ἕνεκα δὲν ἐπιθυμοῦσι ν' ἀλλάξωσι κατοικίαν, οὐδὲ νὰ συνάπτωσι γνωριμίας μετὰ νέων φυσιογνωμιῶν διότι ἡ ἡμετέρα διάνοια ὑποβαλλομένη εἰς πᾶσαν νέαν ζωηρὰν ἐντύπωσιν, ἐνῶ ἀρέσκειται εἰς τὰς παλαιὰς καὶ ἐκ τῶν νέων εἰς ὅσας εἶνε ἀσήμαντοι. Ἐνίστε εἰς ταῦτα προστίθεται καὶ ἡ πραγματικὴ μυικὴ ὀκηνηρία, ἕνεκα τῆς ὁποίας προτιμῶσι νὰ σήπωνται εἰς τὴν κλίνην, ἀλλὰ νὰ μὴ κινῶνται. Καὶ εἶνε μὲν ἀντίθετος, ἀλλὰ δὲν ἀντιφάσκει πρὸς ταύτην ἡ ἕτέρα ἐκείνη τάσις περὶ τὸ μεταβάλλειν διαρκῶς θέσιν, τὸ ἔχειν νέα ἀθύσματα καὶ τὸ εὐρίσκεισθαι ἐν τῷ μέσῳ πολλῶν συντρόφων, μολοντί δὲν αἰσθάνονται οὗτοι πολλὴν στοργὴν πρὸς ἀλλήλους, καὶ τὸ κατὰ κόρον βοᾶν καὶ κενεῖσθαι μετ' αὐτῶν, ἰδιαίτερος μάλιστα, ὅπως παρετηρήθη ὑπὸ τῶν μετεωρολόγων, κατὰ τὰς ἡμέρας τὰς προηγουμένας τῶν θυελλῶν, συνήθως δὲ καὶ ἐνοχλεῖν δυστυχεῖς προσβύτας ἢ ἡλιθίους, ἢ τοὺς ἀσθενεστέρους τῶν συντρόφων των.

9. *Συνθηματικὴ γλῶσσα*. — Ἡ τοιαύτη ἔξις ἐδημοσύγησε παρ' αὐτοῖς συνθηματικὴν γλῶσσαν, συνισταμένην εἰς χειρονομίας καὶ εἰς συγκεκριμένας ἢ ἀνστραμμένας συλλαβάς, δι' ἧς συνεννοοῦνται, ὅπως ἀποφεύγωσι τὴν πίεσιν τῶν προϊσταμένων των, καὶ ἦτις, καθὼς παρετήρησα, ὑπάρχει ἐν χρήσει εἰς πολλὰ ἐκπαιδευτήρια καὶ δημόσια σχολεῖα, προσέτι δὲ καὶ παρὰ τοῖς πολυμέλῃσιν οἰκογενείαις μεταξὺ παιδίων ἡλικίας 7 ἕως 12 ἐτῶν.

10. *Ματαιότης*. — Ὡς καὶ ἡ βάσις ἐκείνη τῆς μεγαλομανίας καὶ τῆς ἐκ γενετῆς ἐγκληματικότητος, ἡ ὑπερβολικὴ ματαιοδοξία, ἡ περὶ τοῦ ἰδίου ἀτόμου μέριμνα εἶνε μεγίστη παρὰ τοῖς παιδίοις. Παρὰ δύο οἰκογενείαις, εἰς τοὺς ἀρχηγούς των ὁποίων ἦτο οὕτως εἰπεῖν ἐγγενὴς ἡ ἰδέα τῆς κοινωνικῆς ἰσότητος, παρετη-

ρήθη ὅτι τὰ τέκνα, ἀπὸ ἡλικίας τριῶν ἐτῶν ἐποιοῦντο διακρίσεις ὡς πρὸς τὰς κοινωνικὰς τάξεις καὶ προσεφερόντο μεθ' ὑπεροφίας μὲν πρὸς πτωχὰ, φιλοφρόνως δὲ πρὸς τὰ ὀνήλικα τέκνα πλουσίων καὶ τιτοφόρων οἰκογενειῶν. Τοῦτο ἄλλως τε διαφαίνεται καὶ εἰς τὰ ζῶα, λόγου χάριν εἰς τοὺς φύλακας κύνας, οἵτινες δλακτοῦσι κατὰ τῶν πενιχοῦς ἐνδεδυμένων.

Τὰ νήπια ἀπὸ ἡλικίας ἐπτά καὶ ὀκτῶ μηνῶν νενικῶς ἐπαίρονται ὁσάκις φοροῦσι καινούργη ὑποδήματα, ἢ πῖλον, ὀργίζονται δὲ καὶ πεισιμῶνουσιν ὁσάκις τὰ φαιροῦσιν ἐξ αὐτῶν. Εἶδον παιδιά, ἀποδείξαντα κατόπιν ὅτι ἐκέκτηντο ἐλαχίστην εὐφροσύνην καὶ οὐδαμῶς πρόμιον διανοτικὴν ἀνάπτυξιν, ἐν ἡλικίᾳ ἐννέα καὶ δέκα μηνῶν νὰ κλαίωσι, διότι δὲν τὰ ἐνέδνον δι' ὄρισμένου τινὸς ἐπιδεικτικῆς ἐνδύματος. Νήπιόν τι εἰκοσιδύο μηνῶν ἤθελε πάντοτε νὰ φορῇ τὸ *κυανοῦν* του φόρεμα· ἕτερον δὲ ἔλεγεν ὅτι ἤθελε νὰ φορῇ τὸ νυμφικὸν *φόρεμα*.

Καυχῶνται λέγοντα ὅτι ὁ πατήρ των εἶνε καθηγητῆς, κόμης κτηματίας καὶ τὰ τοιαῦτα.

Τὰ μαθέστερα τῶν παιδιῶν οὐδέποτε ἀναγνωρίζουσιν ὅτι δικαίως ἐπεπλήθησαν ὑπὸ τῶν διδασκάλων των διὰ τὴν ἀνικανότητά των, ἀποδίδουσι δὲ τὴν ἐπιπλήξιν ψευδῶς εἰς ἄλλους λόγους, πάντοτε ἀσχετοὺς πρὸς τὸ σφάλμα των.

Πάντα δὲ θεωροῦσιν ἐναντὶ ὑπερτεροῦντα τὰλλα εἰς πᾶν ἔργον καὶ εἰς πᾶσαν ἀσχολίαν. Ὁ Perez παρετήρησε παιδίον παίζον τὴν αἰώραν καὶ ἀναφωνοῦν : «Κυττάξατε πόσον καλά πηδῶ, πόσον εὐκίνητος εἶμι : κανεὶς δὲν ἤμπορεῖ νὰ κάμη τὸ ἴδιον». Καὶ ἐν τούτοις οἱ σύντροφοί του ἔπραττον τὸ αὐτό. Εἶναι τοῦτο, ὡς ὀρθῶς λέγει ὁ Perez, πλάνη προσερχομένη ἐκ φιλαυτίας.

Ἡ ἰδέα τῆς ἀτομικότητος μόλις καὶ ἀτελῶς διαγράφεται κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος τῆς ἡλικίας, ὅπως παρὰ τοῖς ζῴοις. Κατὰ τὴν μεταξὺ τοῦ δευτέρου καὶ τοῦ τετάρτου ἔτους περίοδον ἡ συναίσθησις τῆς ἰδίας ἀτομικότητος ἐνισχύεται καὶ φθάνει μέχρις ὑπερβολῆς. Νήπιον εἰκοσιῆξ μηνῶν ἐκλαίε γοερῶς διὰ τὴν παραμικρὰν ἀμυχήν· ἄλλ' ὕστερον κυριευθὲν ὑπὸ φιλοτιμίας, μετέβαλε χαρακτῆρα καὶ τυπτόμενόν δὲ οὐδόλως παρεπονείτο ἄλλ' ἡστεῖζετο διὰ τὸ πρᾶγμα. Ἡμέραν τινὰ δὲν ἠθέλησε νὰ λάβῃ μαθήματα ἀναγνώσεως ἐνώπιον κορασίων λέγον : «Θὰ μὲ ἐμπαίζουσιν» !

12. *Ἀλκολισμὸς καὶ φιλοπαιγμοσύνη*.—Οἱ ἐν τῇ ἀνωτέρᾳ κοινωνίᾳ ζῶντες δὲν φαντάζονται μετὰ ποσοῦ πάθους ἀγαπᾶσθαι

τὰ παιδιά τὰ πνευματώδη ποτὰ τὸ τοιοῦτο παρὰ ταῖς κατωτέραις κοινωνικαῖς τάξεσιν εὐχερῶς δύναται καθεὶς νὰ ἴδῃ καὶ νὰ παρατηρήσῃ ὅτι καὶ αὐτὰ τὰ θηλάζοντα βρέφη ἀρέσκονται ἰδιαιτέρως νὰ πίνωσιν οἶνον καὶ ποτὰ πνευματώδη, οἱ δὲ γονεῖς των χαίρουσι βλέποντες αὐτὰ μεθυσκόμενα. Πολλάκις οἱ δεσμῶται ἐν ταῖς εἰρκταῖς μοὶ διηγήθησαν ὅτι ἐν τῇ νηπιακῇ των ἡλικίᾳ ἐμεθύσθησαν ὑπὸ τῶν γονέων των.

12. *Ἄσμενοι ὀρέξεις*.—Οὐδὲ λείπουσι, καίπερ περιορισμένοι ὡς ἐκ τῆς ἀτελοῦς ἀναπτύξεως, ἀπ' αὐτῆς τῆς νηπιώδους ἡλικίας 3—4 ἐτῶν αἱ ἄσμενοι ὀρέξεις, ὡς θὰ ἴδωμεν περαιτέρω.

Εἰς πάντα τὰ φιλανθρωπικὰ ἄστυλα, ἐνθα διαιτῶνται παῖδες, μοὶ ἔδειξαν ἕνα ἢ δύο ἄρρενας ἐπιρροεῖς εἰς τὸν ἀννατισμόν· ὅπως θὰ ἴδωμεν παρακατιόντες, ὅλοι οἱ ἀνώμαλοι καὶ τερατώδεις ἔρωτες, ὅπως πάσαι σχεδὸν αἱ ἐγκληματικαὶ τάξεις, ἀρχονται ἀπὸ τῆς πρώτης ἡλικίας.

13. *Μίμησις*.—Ὡς καὶ τὸ βράδιμα καὶ ἡ λαλιά εἶνε, ὡς γράφει ὁ Perez, παρὰ τοῖς παιδίοις, ἀποτέλεσμα μιμήσεως, κατὰ μέγα μέρος. Φυσικῶ τῷ λόγῳ δὲ ἀπομιμοῦνται τὸ καλὸν ὅπως καὶ τὸ κακόν.

Μικρὰ κόρη, ἔχουσα πατέρα ὀξυθύμον, ἀπὸ 15 μηνῶν ἡλικίας ἤρχισε νὰ συνοφροῦται ὅπως ὁ πατήρ της, καὶ νὰ κραυγάζῃ, καθὼς ἔπραττε καὶ ἐκεῖνος. Ὅτε ἦτο τριῶν ἐτῶν, ἔλεγε πρὸς τινα, μεθ' οὗ συνομιλεῖ : «Σιώπα, λοιπόν! δὲν μὲ ἀφίνεις νὰ τελειώσω τὴν φράσιν!», ἀπαρράλλακτως ὅπως συνήθιζε νὰ λέγῃ καὶ ὁ πατήρ της. Ὅστε ὑπάρχουσιν ἤδη αἱ ἠθικαὶ ἀπομιμήσεις πρὶν κἂν ἡμεῖς διανοηθῶμεν νὰ τὰς μεταδώσωμεν,

Ἡ ὀνηγρία, ὁ ἀννατισμὸς, ἡ ἀκρασία, καὶ αἱ παντοειδεῖς ὑπερδιεγέρσεις εἰσὶν οἱ μεγάλοι σταθμοί, δι' ὧν διέρχονται ὅπως φθάσωσιν εἰς τὴν εἰδικὴν ἔξαρσιν, τὴν λεγομένην· λογιζομένην παραφροσύνην, ἣτις ἀκατανικήτως ἄγει αὐτοὺς εἰς τὴν πράξιν. Τότε εἰς τὴν ναισιότητα ἐπακολουθεῖ ἀπεριόριστον θράσος καὶ ἰταμότης καὶ ἐπὶ τῇ ἐλαχίστῃ ἐπιπλήξῃ κραυγάζουσι, θραύουσι πᾶν τὸ προστυχόν καὶ ἐπιτίθενται καὶ πλήττουσι τοὺς παρεστώτας.

Ἡ ὁμιότης παρετηρήθη κατὰ τὴν παιδικὴν ἡλικίαν τοῦ Καρκαλά τοῦ Καλιγούλα, ὅστις δεκατριῆς ὢν διέταξε νὰ ριφθῇ εἰς τὴν κάμινον εἰς τῶν δούλων του δι' ἀσήμαντον ἀφορμὴν. Παρατηρήθη ἐπίσης εἰς τὴν παιδικὴν ἡλικίαν τοῦ Λουδοβίκου ΙΑ' καὶ Καρόλου τοῦ Θ', οἵτινες ἐβασάνιζον ἀθῶα ζῶα καὶ εἰς τὴν τοῦ Λουδοβίκου ΙΓ', ὅστις ἔθραυσε βραδέως ἀναμέσον δύο λίθων τὴν κεφαλὴν μικροῦ πτηνοῦ καὶ τόσον ἐξεργίσθη ἐναντίον

εὐπατρίδου τινός, πρὸς ὃν ἔτρεφεν ἀντιπάθειαν, ὥστε, διὰ τὰ τὸν καταπραῦνωσιν, ἐδέησε νὰ προσποιηθῶσιν ὅτι τὸν ἐφόνευσε. Γενόμενος δὲ βασιλεὺς βραδύτερον ἠρέσκειτο νὰ παραεὐλόγηται εἰς τὴν καταδίκην τῶν διὰ θανάτου τιμωρουμένων διαμαρτυρομένων καὶ νὰ παρακολουθῇ τὴν ἀγωγίαν των.

B.

Παραδείγματα καὶ ἀναλύσεις.

Διὰ τοὺς προεκτεθέντας λόγους τὰ διαπραττόμενα ὑπὸ παιδίων ἐγκλήματα οὐδόλως εἰσὶ σπάνια.

Ἴδού τινα παραδείγματα,

1.—Ὁ Vimont ἀναφέρει ὅτι παιδίον τι ἑνδεκαετὲς προσεκάλεσε νήπιον πενταετὲς νὰ μεταβῶσιν ὁμοῦ εἰς τι ἔλος. Ἐκεῖ αἰφνης τὸ ἔτυπεν, ἠσέλησεν ἐπ' αὐτοῦ, ἐνέπηξεν ράβδον ἐντὸς τοῦ προκτοῦ του καὶ ἀκολούθως τὸ ἐπνίξε. Κατηγορηθὲν διὰ τὴν πράξιν του οὐ μόνον ἤρνεϊτο, ἀλλὰ καὶ ἀπέδιδεν αὐτὴν εἰς ἄλλα παιδιά.

2.—Τὴν 15 Ἰονίου 1834 ἐν τῇ πόλει Bellesme ἀνεσύρθη ἐκ φρέατος τὸ πτώμα διετοῦς κορασίου. Μετὰ δύο ἡμέρας ἐκ τοῦ αὐτοῦ φρέατος ἀνεσύρθη τὸ πτώμα παιδίου ἄρρενος δύο καὶ ἡμίσεως ἐτῶν. Παιδίσκη ἑνδεκαετής, γνωστὴ εἰς τὸν τόπον ἐκ τῶν φαύλων αὐτῆς ἕξων, ὅσάκις συνήντα παιδιά μικρότερα αὐτῆς τὴν ἡλικίαν, πάντοτε τὰ ἔτυπτε καὶ τὰ ἐβασάνιζε σκληρῶς κατὰ παντοίους τρόπους. Αὐτὴ εἶχε προσκαλέσῃ ἄλλεπαλλήλως τὰ δύο ἐκεῖνα νήπια πλησίον τοῦ φρέατος καὶ ὠθήσασα τὰ ἔρριπεν ἐντὸς αὐτοῦ.

3. Εἰς τὸ ἐν Doubs κακουργιοδικεῖον ἐδικάσθη μικρὸς ἐμρηστής ὀκταετής, ὅστις εἶχε θέσει πῦρ εἰς πολλὰς οἰκίας τοῦ χωρίου τουτο δ' ἐπράττειν ἀπλῶς, ὡς ὁ ἴδιος ὁμολογεῖ, χάριν διασκεδάσεως καὶ διὰ τὰ φωτίση τὰ παιδιά.

4.—Σκῶτος ληστής, καταδικασθεὶς ἐπὶ ἀνθρωποφαγίᾳ, ἀφῆκε θυγατέρα, ἥτις ἐν ἡλικίᾳ 12 ἐτῶν ἐγένετο ἐπίσης μανιώδης ἀνθρωποφάγος. «Καὶ διατὶ ν' ἀηδιάζω; ἀπήντα εἰς τοὺς ἐλέγχοντας αὐτήν. Ἄν ὅλοι ἐγίνωσκον πόσον νόστιμος εἶναι ἡ ἀνθρώπινος σὰρξ, θὰ κατεβρόχθιζον τὰ τέκνα των.»

6.—Ὁ Α. Μ. ἐτῶν 11, συλληφθεὶς δι' ὀγδόην φορὰν ἐπὶ

ἀλητεία, ἐδήλωσεν, ὅτι ἀληθῶς μὲν τὸν τρέφουσι καλῶς καὶ τὸν περιποιῶνται οἱ γονεῖς του, ἀλλ' οὐχ ἦττον αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ εἶνε ἐλεύθερος, πάντως δὲ θὰ δραπετεύσῃ ἀπὸ τὸν οἶκον τῆς μητρὸς του, ἐὰν ὀδηγηθῇ ἐκεῖ. Ἡ τοιαύτη τάσις ἐνυπάρχει εἰς αὐτὸν ἐμφύτως· προτιμᾷ νὰ κλεισθῇ εἰς σφραγιστήριον, παρὰ νὰ μένη εἰς τὸν ἰδικόν του οἶκον.

6.—Ἐν Lagny δύο παιδιά, ἕξ ὧν τὸ ἐν 13 καὶ τὸ ἕτερον 10 ἐτῶν, μνησικακοῦντα κατὰ μικροτέρου τινός συντρόφου των ἐτῶν 7, τὸν προσεκάλεσαν νὰ λουσθῶσιν εἰς τὸν Μόρνην ποταμόν, εἰς παράμερον ὄχθην, τὸν ἔρριψαν εἰς μέρος, ὅπου τὰ ὕδατα ἦσαν βαθέα, καὶ διὰ λακισμάτων καὶ λίθων ἐματαίωσαν πᾶσαν αὐτοῦ πρὸς σωτηρίαν ἀπόπειραν. Τὴν ἐπομένην ὁ μικρότερος τῶν δύο ὁμολόγησε τὴν ἀλήθειαν.

Ἄλλὰ καὶ ἐν Ἰταλίᾳ συνέβαινον τοιοῦτα γεγονότα πραγματικῶν ἐγκλημάτων διαπραχθέντων ἐν ἡλικίᾳ νεαρῶτάτη.

7.—Ἐν ἡλικίᾳ ἐτῶν 13 παῖς ὀνόματι Β. Α. βραχυκέφαλος, ἔχων δείκτην 87, ὀξυκέφαλος, ἔχων τοὺς ὀφθαλμοὺς λοξοὺς, ζυγωματικά τόξα προεξέχοντα, γνάθους ὀγκωδιστάτας, ὅτα ἀμφορικὰ, φέρων βρογχοκήλην, ἐπληξε θανασίμως δι' ἐγχειριδίου εἰς τὴν καρδίαν τὸν σύντροφον αὐτοῦ, ἀρνούμενον νὰ τῷ ἀποδώσῃ τὰ ἐν τῷ παιγνιδίᾳ κεκορηθέντα χρήματα. Ἐν ἡλικίᾳ 12 ἐτῶν ἐσύχναζεν ἤδη εἰς τὰ χαμαιτυπεία. Ἐξάκις κατεδικάσθη ἐπὶ κλοπῇ ἔσχεν ἀδελφὸν κλέπτην, ἀδελφὴν πόρνην καὶ μητέρα ἐγκληματήσασαν. Ἦτο εὐσεβής, ἢ τοῖλάχιστον ἐσύχναζεν εἰς τοὺς ναοὺς· οὐδὲν ὅμως εἶπενεὶς τὸν πνευματικόν του περὶ τοῦ διαπραχθέντος ὑπ' αὐτοῦ κακουργήματος.

8.—Ὁ Μαϊνέρος παιδίον ἔχον ἔκφρασιν μὲν φυσιογνωμίας πρῶμιον, ἀνάπτυξιν δὲ ἑλλιπῆ, τόσον ὥστε ἐν ἡλικίᾳ 12 ἐτῶν ἐφαίνετο ἕξαετής, ἀνάστημα 1,24, περιφέρειαν 4, 90, δείκτην 80, ὅτα ἀμφορικά, ζυγωματικά τόξα προεξέχοντα, ὀφθαλμοὺς ζωηροτάτους, ἐν ἡλικίᾳ 8 ἐτῶν ἤρριψε νὰ κλέπτη. Ἦτο ἀνεπιδὸς φρονέως, ἐκαυγᾶτο δὲ ὅτι εἶχε παρακολουθήσει αὐτὸν εἰς τὰς ἐκδρομάς του καὶ ὅτι εἶχε διοργανώσει συμμορίας κλεπτῶν πρὸς ἄρπαγὴν τῶν δίσκων τῶν ναῶν καθὼς καὶ πρὸς λεηλασίας τῶν ὀρθιθάνων, ὅτι δὲ πολλάκις εἶχε κλέψει τὸ ἀνήκον εἰς τοὺς μικροὺς αὐτοῦ συνενόχλους μερίδιον, δι' ὃ καὶ οὔτοι τὸν κατήγγειλαν.

9.—Ὁ Α. Β. ἐκ Γενούης ἔχων εὐρὺ τὸ κράνιον, στενὸν τὸ μέτωπον, φέρων δ' ἐπὶ τοῦ βραχίονος ἐσιγμένην τὴν φράσιν: «Θανατωθήτωσαν οἱ ἀνὰδροι! ζήτω ἡ συμμαχία!» ἀπὸ

ήλικίας ὀκτώ ἐτῶν ἤρχισε νὰ κλέπῃ καὶ ἔγινε λωποδύτης. Ἔχει 7 ἀδελφούς, ἔξ ὧν τρεῖς εὐθίσκονται εἰς τὰς φυλακάς.

10.— Ὁ Γ. ἀνήκων εἰς ἔντιμον οἰκογένειαν, προγεννηθέντος κεφαλός, ἤρχισε νὰ κλέπῃ ἐν τῷ σχολείῳ ἐν ἡλικίᾳ ἑπτὰ ἐτῶν, ἀπογυμνῶν καὶ αὐτοὺς τοὺς διδασκάλους. Κατήγγειλε ψευδῶς μετὰ πολλῆς ὑποκοσίας εἰς τὴν ἀστυνομίαν τοὺς γονεῖς του ὅτι τὸν ἔκακοποιοῦν, διὰ νὰ ἐπιτύχῃ νὰ φυλασθῶσιν. Ἔχει καὶ ἀδελφὴν, ἣτις ὡσαύτως εἶνε ὑποπτος ὅτι κλέπτει, εἶνε δὲ καὶ φίλος.

11.— Παιδίον ὀνόματι Α. Π., ὅπερ ἐν ἡλικίᾳ 19 ἐτῶν κατόπιν ἐγένετο ἐπιτηδειότατος ἀπατεῶν καὶ κλέπτης, διέπραξε δὲ καὶ ἀπόπειραν ἀναίρεσεως, δεικνύον πλήρη ἠθικὴν ἀναισθησίαν, ἔχον ἀνάστημα ὑψηλόν, κεφαλὴν μικράν, ἐπιμήκη, ἀγέγειον, μὲ ῥίνα δυσανάλογον καὶ γουπὴν, ἥτο υἱὸς ἀλκολικοῦ, μητρὸς δὲ ἀσελοῦς καὶ ἔγγονος ἐκ μητρὸς αὐτόχειρος· ἐν ἡλικίᾳ ἐτῶν τριῶν, εὐθισκόμενον μετὰ τῶν ὑπηρετῶν εἰς τὴν ἀγορὰν, ἤρχισε νὰ κλέπῃ ἐκ τῶν καλάθων τῶν πωλητῶν τὰ χρήματα, ἰχθῦς, ὀπώρας κλπ., εἶτα ἐξηκολούθησε νὰ κλέπῃ κατ' οἶκον καὶ βραδύτερον ἐν τῷ σχολείῳ.

12.— Ὁ Verga διηγείται ὅτι παιδίον ἑνδεκαετής, ἔχον τοὺς μήνιγγας προέχοντας, εὐφρῆς καὶ μεμορφωμένον ἀναλόγως τῆς τάξεώς του, διότι ἥτο υἱὸς χωρικῶν, ἐκ μίσους ἐτραυμάτισε πρῶτον καὶ ἠπειλήσε νὰ φονεύσῃ ἓνα τῶν συντρόφων του· τέλος δὲ τὸν ἀπέκτεινε, ἐρίσαν πρὸς αὐτὸν διὰ τὴν κατοχὴν ὀλίγου χώρου, κατενεγκὸν ἀλλεπάλληλα κτυπήματα λεπίδος καὶ μὴ σταματήσαν εἰμὴ ἕνεκα τῆς δυσχερείας τοῦ νὰ εἰσδύσῃ ἢ ἐπίκρυτος αἰχμὴ τοῦ μαχαίριου του εἰς τὸ ὄστον τοῦ κρανίου. Ἀκολούθως ἔρριψε τὸ θῦμά του ἐντὸς τάφρου, ὅπου ἐνίφθη, ἐπενόησε δὲ τὸν μῦθον ὅτι ἀμφότεροι κατεδιώχθησαν ὑπὸ ἀγρότον τινὸς καὶ φεύγοντες ἔπεσον ἐντὸς τοῦ ὕδατος. Ὁμολόγησε τὴν ἀλήθειαν μόνον, ἀφοῦ ἔμαθεν ὅτι χάρις εἰς τὴν ἡλικίαν του δὲν ἐπρόκειτο νὰ τιμωρηθῇ αὐστηρῶς.

13.— Ὁ Γ. Β. ἐκ Μ... ἐτῶν 12, ἔχων βάρους σώματος 37, 4 χιλιογράμμων, ἀνάστημα δὲ 1, 39 τοῦ μέτρου, ἥτο νόθος ἐνὸς τῶν δύο γονέων, διατελούντων ἀμφοτέρων ἐν χρεῖα. Ὁ πατήρ ἥτο ξενόδοχος, χειρίστου ἰδιώματος ἐβαιοποράγει συχνάκις κατὰ τῆς συζύγου του· διαδίδεται μάλιστα ὅτι ποτὲ ἀπέσπασε τὰς τοίχας τῶν ἀποκρύφων αὐτῆς μερῶν, ἢ δὲ μήτηρ ἥτο γυνὴ διεφθαρμένη, οὐδεμίαν αἰσθηνοδὲν στρογγὴν πρὸς τὸ παιδίον, ὅπερ ἅμα τῇ γεννήσει του εἰσῆλθη εἰς τὸ βρεφοκομεῖον καὶ πα-

ρελήφθη ὑπὸ τοῦ πατρὸς κατὰ τὸ δεύτερον τῆς ἡλικίας του ἔτος. Ὁ Γ. Β. κατὰ τὴν παιδικὴν του ἡλικίαν ἔπεσον ἐντὸς φρεσῶν, ἔξ οὗ ἐξήχθη παραχοῦμα, ἀλλ' ἔμεινε ἐκ τοῦ περιστατικοῦ τούτου κληνῆρος ἐπὶ μίαν ἐβδομάδα. Ὑπέφερεν ἐκ διαφόρων σπασμωδικῶν νόσων κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς ἡλικίας του, ἀκολούθως δ' ἐν ἡλικίᾳ ἑπτὰ ἐτῶν ἐκ τραύματος εἰς τὴν κεφαλὴν. Ἐνωρὶς ἤρχισε τὴν χοῆσιν οἰνοπνευματοδῶν ποτῶν ἑξαέτης ἤδη διήγεν βίον ἀλήτην, δραπετεύων συχνάκις ἐκ τοῦ οἴκου του, ἀπουσιάζων ἐκ τοῦ σχολείου, ἀρροκόμενος δὲ νὰ περιτρέχῃ εἰς τὴν ἐξοχὴν καὶ νὰ λωποδυτῇ, καὶ ἐν τῷ οἴκῳ ὑπεξήρει χρήματα ἐκ τοῦ συρταρίου τοῦ ἐργαστηρίου τοῦ πατρὸς του. Ὅσάκις ἔβλεπε τοὺς μικροὺς του συντρόφους παίζοντας καὶ διασκεδάζοντας, τοὺς ἐτυπτε διότι ὡς ὁμολόγησεν, ὠργίζετο νὰ τοὺς βλέπῃ εὐχαριστημένους καὶ φεδρούς. Τὸ παρελθὸν ἔτος ἐτραυμάτισεν εἰς τὴν κεφαλὴν ἓνα τῶν ὀμῆλικῶν του, ἐνεδοῦσας καὶ τύφας αὐτὸν διὰ φιάλης, διὰ τὴν πρᾶξίν του δὲ ταύτην συλληφθεὶς ἐφυλακίσθη. Εἶνε λίαν φίλος καὶ δὲν παρέχεται ἡμέρα χωρὶς νὰ διαπληκτισθῇ μετὰ τινος. Ὅθεν καὶ πολλάκις ἐχαρακτηρίσθη ὡς ταραξίας ὑπὸ τῆς ἀστυνομίας.

Ἀνθρωπολογικὴ αὐτοῦ ἐξέτασις.— Ἡ κεφαλὴ του ἔχει σχῆμα τροχοκεφαλικὸν καὶ παρουσιάζει ἀξιοσημείωτον πλατοκεφαλίαν πρὸς τὰ ὀπίσω, ἢ στεφανιαία καὶ ὀβελτιαία ραφὴ ὀλοσχερῶς κεκλεισμένα, ἢ κογχικὴ γωνία τοῦ μετώπου λίαν ἐκσεσημασμένη ἰδίᾳ δεξιᾷ, τὸ μέτωπον χνοῶδες, ὅτι ἀμφοσικά, τὸ λοβίον τοῦ Δαρβίνου ἐκτετοπισμένον δεξιᾷ, πολλαπλοῦν ἀριστερά, κεφαλικὸς δείκτης (ἐγκάρσιος) 80 χωρητικότης 1477 κυβικὰ ἑκατοστόμετρα.

Ὁ ἀριστερὸς ὀφθαλμὸς ἔχει ὕψος 60 χιλιοστομέτρων, πλάτος δὲ 32, ἐνῷ ὁ δεξιὸς ἔχει ὕψος μὲν 58 καὶ πλάτος 30 ἐκ τοῦ δεξιοῦ μέρους ἔχει ὀξύτητα ἀκοῆς κανονικὴν· ἐκ τοῦ ἀριστεροῦ δὲ ἐλάσσονα κατὰ 2 ὕφεκ. Τὸ ἀριστερὸν ζυγωματικὸν τόξον εἶνε ὀγκωδέστερον τοῦ δεξιοῦ ἕνεκα τούτου τὸ ἀριστερὸν μέρος τοῦ προσώπου φαίνεται μᾶλλον ἀνεπτυγμένον. Ἡ ὀσμη καὶ ἀκανόνιστος τὸ βλέμμα ἄγριον παρατηρεῖται ἰδιαιτέρως κίνησις τῶν βλεφάρων, ὅταν βλέπῃ ἀτενὸς ἀντικείμενόν τι, ἢ ὅταν ὀργίζηται. Παρατηρεῖται ἐν αὐτῷ συγχυσις ὡς πρὸς τὴν διάκρισιν τῶν διαφόρων χρωμάτων, ἀλλὰ δὲν νομίζω ὅτι πρόκειται περὶ γνησίον δαλτωνισμοῦ. Αἱ κόραι τῶν ὀφθαλμῶν δὲν ἀντέχουσιν εἰς τὸ πολὺ φῶς, ἢ τοῦ ἀριστεροῦ ὁμοῦ φαίνεται μᾶλλον διαπεπλατυσμένη.

Τὸ στέγον ἔχει τροπιδοειδές, οἱ μαστοὶ τοῦ ἔχουσι σχῆμα γυναικεῖον. Ἡ χεὶρ ἔχει σχῆμα πιθηκοειδές, ὁ δείκτης ἀφίσταται τῶν λοιπῶν δακτύλων. Ἡ σταφυλὴ εἶνε μισχωτή. Οἱ ὀδόντες εἶνε ἄνισοι, ἐπάλληλοι καὶ πριονοειδεῖς.

Τὰ γεννητικὰ μόρια αὐτοῦ εἶνε ὀπωσοῦν ἀτροφικά. Ἦρχισε ν' αὐνανίζηται ἀπὸ ἡλικίας 9 ἐτῶν, ὁμολογεῖ ὅτι αἰσθάνεται τἀποτελέσματα, ἔχει ἐνοχλήσεις περὶ τὸ βάδισμα.

Τοπογραφικὴ αἰσθητικότης.—Εἶνε σημαντικῶς σφαλερά, περισσότερον δὲ εἰς τὸ ἀριστερὸν μέρος καὶ ἰδίως παρὰ τὰ δάκτυλα ὀλιγότερον παρὰ τὸν καρπὸν τῆς χειρός.

Ἡλεκτρικὴ αἰσθητικότης.—Ἐάν λάβωμεν ὡς ὕρον παραβολῆς τὸν ὑγιᾶ ἄνθρωπον, ὁ ὑγιᾶς αἰσθάνεται τὸ ρεῦμα εἰς τὰ 46, ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος ἐγκληματίας αἰσθάνεται τὸ ρεῦμα εἰς τὰ 50 πρὸς ἀριστεράν καὶ εἰς τὰ 46 πρὸς δεξιάν.

Ἡλεκτρικὴ ἀλγεινὴ αἰσθητικότης.—Εἰς τὸ ἄνω μέρος τῆς δεξιᾶς χειρός 14, τῆς ἀριστερᾶς 0, εἰς τὴν δεξιάν παλάμην 23, εἰς τὴν ἀριστεράν 0.

Αἰσθησιμετρία.—Πρὸς ἀριστερά 2, 2, πρὸς δεξιὰ 1, 9, εἰς τὴν γλῶσσαν δεξιὰ 2, 2, ἀριστερά 1, 9.

Δυναμομετρία.—Πρὸς τὰ δεξιὰ 15 πρὸς 1, ἀριστερά 16. Τἀναντακλαστικά φαινόμενα τῶν τενόντων ὅπως ἐξηλειμμένα. Παρατηροῦνται ἰδιαιτέραι νευρικαὶ κινήσεις (tic) τῆς κεφαλῆς καὶ τῶν ὤμων. Τὸ θηριώδες τοῦ βλέμματος τοῦ εἶνε κατάδηλον.

Ἐυαίσθησία στοργῆς.—Κακολογεῖ τὸ χωρίον τῆς γεννήσεως του. Ἐπαναλαμβάνει πολλάκις ὅτι ὁ πατήρ του εἶνε φαῦλος μισεῖ τὴν μητέρα, τὴν ὁποίαν ἀποκαλεῖ ἀπατεῶνα.

Εἰς τὰ πειράματα τοῦ ὑδροσφυγμογράφου οὐδεμίαν φαίνεται δεικνύων ἐντύπωσιν ἐκ τῆς αἰφνιδίου θέας πιστολίου καὶ ἐκ τοῦ κρότου αὐτοῦ. Ἐνῶ ἀπεναντίας εἶναι κατάφωρος ἡ ἐντύπωσις, ἡ παραγομένη εἰς αὐτὸν ἐκ τῆς φωτογραφίας γυναικὸς γυμνῆς, ἡ μετὰ αἰφνιδίων καὶ ἐλάφρᾶν ἔστω προσβολὴν κατὰ τῆς ματαιοδοξίας του.

Νιτροκοῦ ἀμιλίου 3 σταγόνας δὲν ἐπήνεγκον ἔρηνθος, 5 ἐπήνεγκον μετὰ 30 δευτερόλεπτα, ἐπ' κτεινόμενον πρὸς τὸ οὖς, οὐχὶ δὲ καὶ πρὸς τὸ μέτωπον.

14. **Λαγνεία.**—Ἀνέφερε ἤδη ὅτι δὲν λείπουσι παρὰ τοῖς παιδίοις τὰ παραδείγματα πρῶτον λαγνείας. Μάλιστα ἤδη ἀπὸ πολλοῦ ἔχω παρατηρήσει ὅτι πάντα τὰ εἶδη τῶν τερατωδῶν καὶ ἀθεμίτων ἐρώτων (πλὴν τῶν προερχομένων ἐξ ἀνικανότητος) ἀνα-

φαίνονται κατὰ τὴν παιδικὴν ἡλικίαν ὁμοῦ μετ' ἄλλας ἐγκληματικὰς τάσεις.

Οὗτω λόγου χάριν, ὁ Βορ... κλέπτης, ἦτο ὑποκείμενος εἰς συχρὰς στύσεις καὶ εἰς τόσον σφοδρὸν ἐρεθισμόν, ὥστε ἠδύνατο νὰ προβῆ εἰς βιασμόν, ὁσάκις ἐβλεπεν ἀσπροόρουχα κρεμάμενα καὶ κωματίζοντα. Τὸ παράδοξον τοῦτο σύμπτωμα ἠσθάνετο ἀπὸ τῶν πρώτων ἐτῶν τῆς παιδικῆς τοῦ ἡλικίας, ὅτε ἦτο τριετῆς ἢ τετραετῆς ἀκόμη, μεταβαίνων δὲ εἰς τὸ νηπιαγωγεῖον ἐβλεπε τοὺς μικροῦς τοῦ συντρόφους φέροντας λευκὴν ποδιάν, ὁ δὲ θροῦς τῶν ἀσπροόρουχων προξένει εἰς αὐτὸν ἡδονικὴν αἰσθησιν, οἷαν ἡ ἐπαφὴ γυναικός.

Τοῦτο δ' ἐγένετο ἀφορμὴ νὰ διαπορέξῃ βιασμούς τινας καὶ νὰ αἰσθάνηται διαρκῆ τὴν ἀνάγκην τῆς συνουσίας, διὰ νὰ δύναται δὲ νὰ ἱκανοποιῇ ταύτην, κατέστη κλέπτης.

Κατὰ τὴν νηπιακὴν τοῦ ἡλικίαν ἔπαθεν ἐκ τραύματος εἰς τὴν κεφαλὴν καὶ ἐνόσησεν ἐκ τούτου ἐπὶ πολὺ, κατὰ τὸ σῆνηδες δέ, καὶ αὐτὸς κατήγετο ἐκ νευροπαθῶν.

Δὲν ἐπίστευσα κατ' ἀρχὰς εἰς τὴν εἰλικρίνειαν τῆς ἐξομολογήσεως του, διότι ἐπρόκειτο περὶ ἐγκληματίου, ὅστις εἶχε συμφέρον νὰ ὑποκρίνηται, ὅτε κατὰ τύχην ἀνέγνωσα τἀναφερόμενα ὑπὸ τῶν Magnan καὶ Charcot, τοσοῦτον ὁμοιάζοντα πρὸς τὸ παρὸν περιστατικόν, ὥστε ἐθεώρησα πλέον αὐτὸ οὐχὶ πιθανὸν ἀλλὰ βέβαιον.

Διηγοῦνται οἱ ρηθέντες ἐπιστήμονες, ὅτι χωρικός τις ὀνόματι Κ. τοιαύτου καὶ ἐπὶ τὰ ἐτῶν, ἔχων πατέρα ἀλκοολικόν, θεῖον φρενοβλαβῆ, μητέρα δὲ καὶ ἀδελφὰς νευροπαθεῖς καὶ μελαγχολικὰς, ἀδελφὸν παράφρονα, ἦν δὲ καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος πλαγιόκεφαλος, ἐν ἡλικίᾳ δεκαπέντε ἐτῶν, ἰδὼν ποδιάν γυναικεῖαν ἀποξηρανομένην εἰς τὸν ἦλιον, τὴν ἔλαβε, τὴν ἔδεσε περὶ τὸ σῶμα του καὶ ἠναισθητῆ ἐπὶ τῇ ἐπαφῇ αὐτῆς ὀπισθεν φράκτου. Ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης δὲν δύναται νὰ ἴδῃ ποδιάν χωρὶς νὰ τὴν ὑπεξαιρέσῃ πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν καὶ κατόπιν νὰ τὴν ἀπορρίψῃ. Ὅσάκις βλέπει τινα φέροντα ποδιάν, δὲν ἀποβλέπει εἰς τὸ φῦλον, ἀλλ' ἐπὶ τῇ θέᾳ αὐτῆς καὶ μόνῃς ἐλκνόμενος παρακολουθεῖ τὸν φέροντα, διὰ νὰ τὴν ὑπεξαιρέσῃ.

Κατὰ τὸ 1861 οἱ γονεῖς του, πρὸς σωφρονισμόν του τὸν κατέταξαν εἰς τὸ ναυτικόν, ἐκεῖ δὲ πράγματι, μὴ βλέπων ποδιὰς, ἐθεραπεύθη, ἀλλὰ κατὰ τὸ 1864 ἐπιστρέψας ἐπ' ἀδείᾳ κατελήφθη ὑπὸ τῆς αὐτῆς παραδόξου τάσεως καὶ ἔκλεψε ποδιάς. Τὴν νύκτα ὄνειρεῖται ποδιάς καὶ τὴν ἡμέραν αὐτὰς μόνον σκέπτε-

ται και τὰς φαντάζεται ὁμοίως πρὸς τὴν πρώτην ἢν εἶδεν, ἄγεται δὲ ἀκατανικήτως νὰ κλέψῃ αὐτὰς καὶ ὄχι ἄλλο ἀντικείμενον. Χιλιάδας φράγκων ἐὰν εὗρισκεν ὁμοῦ μὲ τὰς ποδιάς, θὰ τὰς ἄφινε, διὰ νὰ κλέψῃ αὐτὰς μόνας.

Ὅθεν κατεδικάσθη τετράκις εἰς ἐλαφρὰς παινὰς ἐπὶ κλοπῇ.

Παράδοξον εἶνε καὶ τὸ ἕτερον περιστατικόν τοῦ Μ. Χ. ἐτῶν τριακοντα τεσσάρων, ὅστις ἔχει φίμωνιν, τὴν πόσθην κατὰ τινα ὑπεκατόμετρα μακροτέραν τῆς βαλάνου, τὸ δὲ πέος ἐξωγκωμένον παρὰ τὴν οἴζαν. Ἐγεννήθη ἐκ γονέων νευροπαθῶν σχεδὸν παραφρόνων· κατὰ τὴν νηπιακὴν ἡλικίαν ἐδείκνυε πρῶτον νοημοσύνην τόσον, ὥστε ἀνεγίνωσκεν ἐν ἡλικίᾳ τοιῶν καὶ ἡμισέως ἐτῶν, ἦτο ὕμνος ἀσθενεστάτης κράσεως· ἐν ἡλικίᾳ ἑπτὰ ἕως ὀκτῶ ἐτῶν κατελαμβάνετο ὑπὸ τῆς ἄλλοκότου ἐπιθυμίας νὰ παρατηρῇ τοὺς πόδας τῶν γυναικῶν, διὰ νὰ βεβαιωθῇ ἂν ὑπῆρχον καρφία εἰς τὰ ὑποδήματά των, ἢ θέα δὲ τῶν καρφίων αὐτῶν προὔξεναι αὐτῷ ἕκτακτον ἴδονην. Ἐλάμβανε τὰ ὑποδήματα δύο νεανίδων ἐξαδέλφων του, διὰ νὰ τὰριθμῇ ἀδιακόπως τὴν νύκτα κατακλινόμενος ἀνελογίζετο διαρκῶς τὸν ὑποδηματοποιόν, ὅστις κατεσκεύασε καὶ ἐνετύψε τὰ καρφία, συνάμα δὲ καὶ τὸ ἄλλο, ὅπερ θὰ ὑφίστατο ἢ νεάνις εἰς ἧς τοὺς πόδας ἤθελον εἰσεῦσαι τὰ καρφία, ὅπως εἰς τοὺς πόδας τῶν ἵππων, ταυτοχρόνως δὲ ἠνανίζετο.

Αὕτη ὑπῆρξεν ἡ ἀφετηρία τῆς ιδέας, ἣτις κατέστη δεσπόζουσα ἐν αὐτῷ· ὅθεν βραδύτερον προὔτιμα τὴν θέαν τῶν γυναικείων ὑποδημάτων μᾶλλον ἢ τὴν σαρκικὴν σχέσιν, συνελήφθη δὲ αἰνανιζόμενος ἀπέναντι ὑποδηματοποιείου.

15. **Πρωῖμοι ἔρωτες.**— Πάντες οὗτοι οἱ ἔρωτες διεπλάσθησαν, ἢ κἂν ἀνεφύησαν, κατὰ τὴν νηπιακὴν ἡλικίαν, ἀπὸ τοῦ πρώτου μέχρι τοῦ τρίτου ἢ τετάρτου ἔτους, διότι καὶ ἡ πρωιμότης εἶνε ἐν τῶν χαρακτηριστικῶν αὐτῆς.

Ἡ διαστροφὴ τῆς γενετησίου ὁρμῆς παρατηρήθη σχεδὸν πάντοτε πρωῖμος, κατὰ τὸ ὄγδον ἔτος τῆς ἡλικίας, λόγου χάριν, παρὰ τῷ ἐν Βεσφαλίᾳ ἀσθενεῖ.

Ὁ Π. Ρ. ἤρχισε νὰ αισθάνηται τέρωιν ἐπὶ τῇ θεᾷ ἀνδρῶν γυμνῶν καὶ ἰδίως τῶν γεννητικῶν αὐτῶν μοριῶν ἐν ἡλικίᾳ 6 ἐτῶν, ἔκτοτε δὲ ἐπεχείρησε νὰ ἐνδύηται ὡς γυνὴ καὶ ἐξεδήλωσε τάσιν πρὸς τὴν κλοπῇ, οὕτως ἡμέραν τινα, λόγου χάριν ἔκλειπε παρὰ τοῦ διδασκάλου του μελανοδοχεῖον, Ἐγεννήθη ἐκ πατρὸς πρεσβύτου, ἢ δὲ μᾶμμη του ἦτο ἰδιότροπος. Ἀνδρωθεὶς εἶχε δα-

σὺν τὸν πάγονα καὶ ἦτο πρόγναθος, τὰ δὲ ὠτά του ἦσαν ὄγκωδη.

16.— Ἐκ πατρὸς πάσχοντος ἐκ σπασμῶν καὶ ἐρηπτικοῦ καὶ ἐξ οἰκογενείας νευροπαθῶν ἐγεννήθη κόρη μικροσώμος, δολιχοκέφαλος, λίαν νοήμων, σχοῦσα τὴν ἔμμηνον καταρροὴν ἐν ἡλικίᾳ δώδεκα ἐτῶν. Ὅτε ἦτο ἀκόμη ὀκταετής, διδαχθεῖσα παρὰ τινος φίλης τῆς ἤρχισε ν' ἀννανίζηται, ἐξηκολούθησε δὲ πράττουσα τοῦτο καὶ μετὰ τὸν γάμον της, ἰδίως ὁσάκις ἦτο ἔγκυος. Ἔσχε δώδεκα τέκνα, ὧν πέντε ἀπεβίωσαν ἐνωρίς, τέσσαρα δὲ ἔχουσι μακρὸν σχηματισμὸν κεφαλῆς, ὄντα σχεδὸν ὑδροκέφαλα, ἔχοντα πονηρὰς ἠθικὰς ὁπάς, βίαια, θυμώδη. Ἐν ἐξ αὐτῶν, νοήμων λίαν, ἡλικίας ἑπτὰ ἐτῶν ἀννανίζεται μετ' ἑκτάκτου ἐπιμονῆς, καθὼς καὶ ἐν ἄλλο, βραδείαν ἔχον τὴν διανοητικὴν ἀντίληψιν, ὅπερ πράττει τὸ αὐτὸ ἀπὸ ἡλικίας 4 ἐτῶν καὶ ἡμίσεος.

17.— Ὁ Ζαμπακὸς περιγράφει κόρην καταληφθεῖσαν ὑπὸ ἄλλοκότου ἀννανιστικοῦ καὶ ἐγκληματικοῦ πάθους.

Ἡ Ν. Ρ. ἐν ἡλικίᾳ δέκα ἐτῶν, φαινομένη μεγαλειτέρα, ἔχουσα πρωῖμως ἀνεπτυγμένην τὴν φυσιογνωμίαν καὶ τὸ ἦθος, ματαιόδοξος, ἀλαζών, αὐθαίρετος εἰς τὰ παιγνίδια, κατώθου ἐν τούτοις νὰ γίνηται συγγνωστὴ διὰ τὰς παραφορὰς τῆς χάριν εἰς τὰς θωπείας της καὶ περιποιήσεις της, ἰδίως πρὸς τοὺς μικροὺς ἄρρενας, πρὸς οὓς ἠσθάντο προτίμησιν. Ἀπὸ τοῦ πέμπτου ἤδη ἔτους τῆς ἡλικίας της ἔδειξε τάσιν πρὸς τὴν κλοπῇ, ὑπεξαιρούσα ὡς καὶ τὰ ἀντικείμενα, ἅτινα ἠδύνατο καὶ δωρεὰν νὰ λάβῃ, μετὰ δὲ τὴν κλοπῇ ἠρνεῖτο ἐπιμόνως.

Ἐχουσα τὴν φαντασίαν ζωηρὰν ἰγᾶπα τὸ ὄραϊον, ἀλλ' ἐχλεύαζε τὴν πρὸς τὸν Θεὸν πίστιν. Ἀπὸ τοῦ ἑβδόμου ἔτους τῆς ἡλικίας της ἤρχισε νὰ πάσχῃ ἐκ λευκορροίας, ἀποδοθείσης εἰς δξουρούς, ἐν ταυτῷ δὲ καθίστατο ἰσχνὴ Παρατηρήθη ὅτι ἔκτοτε προσεπάθει ν' ἀπομονωθῆι ἐντὸς καλύβης μετὰ μικρῶν παιδίων, δῆθεν χάριν παιδιᾶς, ἀπεναντίας δ' ἐκεῖ ἠνανίζετο μετ' αὐτῶν.

Ἐν ἡλικίᾳ ἐννέα ἐτῶν ἢ κατάχρησις τοῦ ἀννανισμοῦ προουκάλεσεν ἐρεθισμὸν καὶ ἐξόγκωσιν τοῦ αἰδοίου. Τὴν ἐμαστίγωσαν πρὸς σφραρονησμόν, ἀλλ' ἀντὶ τούτου ἀπεβλακώθη, ἐγένετο δολία καὶ πονηρὰ, ἀνευ τινὸς θεραπείας τοῦ πάθους της. Ἐπίσης κατ' οὐδὲν ὠφέλησεν ὁ δεσμοτικὸς μανδύας καὶ αἱ ψυχρολουσίαι, ὧν ἐγένετο ἐν ἀρχῇ χρῆσις πρὸς κατευνασμόν αὐτῆς.

Τὸ ἄνω μέρος τοῦ σώματος ἴσχναινεν· ἀλλὰ τὸ κάτω ἀνεπίσσετο ἔτι μᾶλλον. Ἠγγίζε τάποκρυφα μέλη ἐνώπιον ὄλων

λέγουσα : « Διὰ τί νὰ μὲ στερεῶσι τέρψεως τόσον ἀθήρας ; », προσέθετε δέ : « Γνωρίζω ὅτι εἶνε αἰσχρόν, ἀλλὰ δὲν δύναμαι νὰ τὸ ἀπαφύγω ».

Ἐνίοτε μετεμελεῖτο, βλέπουσα τὰ δάκρυα τῆς μητρὸς· ἀλλ' ἀκολούθως κατελαμβάνετο ὑπὸ νέων παροξυσμῶν.

Ἐνῶ ἱερεὺς τις τὴν ἐνουθέτει, αὐτὴ ἠντανίσθη προστριβομένη ἐπὶ τοῦ ὄσπου του. Ἐκαύτηριάσαν τὴν κλειτορίδα τῆς, ἀλλ' εἰς μάτην.

« — Εἶνε φοβερόν, ἔλεγε, νὰ αἰσθάνησαι ἐπιθυμίαν νὰ τὸ πράξεις καὶ νὰ μὴ δύνασαι, ἤμπορεῖ τις νὰ παραφρονήσῃ. Θὰ ἤμην ἱκανὴ νὰ φονεύσω τὸν ἐμποδίζοντά με. Κατ' ἐκείνας τὰς στιγμὰς καταλαμβάνομαι ὑπὸ σκοτοδίνης. Οὐδὲν βλέπω, οὐδὲν φοβοῦμαι, ἀρκεῖ νὰ τὸ πράξω ».

Ἐνεθυμείτο ὅτι, ὅτε ἦτο νήπιον, μία παιδαγωγὸς τῆς ἠνανίζετο ἐνώπιόν τῆς. Βραδύδερον μία τῶν διδασκαλισσῶν τῆς ἀπαγορεύσασα αὐτῇ νὰ ἐγγίξῃ τὸ αἰδοῖόν τῆς ἐξήγειρε τὴν περιέργειάν τῆς. Ἐκτοτε ἤγγιζε τὸ μέρος ἐκεῖνο, χωρὶς νὰ αἰσθάνηται ἡδονήν, ἀλλ' ἐξ ἀπλῆς περιεργείας, εἶτα ἐφανταζέτο ὅτι ἦτο ἀσθενὴς καὶ πρὸς διασκέδασιν ἐπέθετεν ἐπὶ τοῦ μέρους ἐκεῖνου καταπλάσματα ἐκ χόρτων καὶ ἄμμου καὶ ἐτρίβετο διὰ ὀσφῶν. Κατόπιν ἐπῆρχοντο αὐτῇ [αἱ] ἐπιθυμίαι εἰς ὥρας προσδιωρισμένας.

Διέφθειρε τὴν μικρὰν τετραεπίδα ἀδελφὴν τῆς, ἥτις ἠσθάνθη ἡδονὴν μόνον ἀφοῦ ἐγένετο ὀκτὼ ἐτῶν, ἀκολούθως ἔκαμνεν αἰσχρότητας μετὰ παιδίων.

18. — Ἡ ἀκάθεκτος ἀκολασία χαρακτηρίζει ἐπίσης τοὺς ἐγκληματικὰς τύπους. Ὁ Tamburina καὶ ὁ Serpitti ἀναφέρουσι τὸ παράδειγμα ἑνός, εἰς τὴν πονηρίαν τοῦ ὁποίου προσετέθη καὶ ἡ ῥώμη. Ἦτο οὗτος κάποιος Σβρο . . . υἱὸς καὶ ἔγγονος δολοφόνων καὶ διαφθορεῶν ἔχων τὸ κρανίον ἀσύμμετρον, πλήρη δὲ ἀναλγησίαν, ὅστις, διὰ τὴν ἀποκτίσιν χρήματα χάριν θυσιῶν πρὸς τὴν Ἀφροδίτην, εἰς ἃς ἦτο ἐπιροπῆς ἐκ τρυφερᾶς ἡλικίας, καὶ διὰ νὰ μὴ ἀναγκασθῇ νὰ ἐπιστρέψῃ καὶ ἀναλάβῃ τὸν τραχὺν ἀγροτικὸν βίον, ἐδηλητήριασε τὸν πατέρα του, προυμελέτησε τὸν φόνον γυναικὸς καταγγειλιάσης αὐτόν, ἐφόνευσε τὸν ἀδελφόν του, ταῦτα δὲ πάντα διέπραξε μετὰ τοσαύτης ἐπιτηδειότητος, ὥστε οὐδεὶς ἠθέλεε τὸν ὑποκτεῖναι, προυδόθη δὲ ἀφ' ἐαυτοῦ διὰ τινων αὐτοβιογραφικῶν σημειώσεων.

Ἐς λέγουσιν ὅσον θέλουσιν ὅτι αὐταὶ εἶνε περιπτώσεις παρὰ φροσύνης· ἐὰν τὰς πράξεις ταύτας ἠθέλον ἐκτελεῖσαι ἄνθρωποι ἐνήλικοι, βεβαίως θὰ ἐχαρακτηρίζοντο ὡς ἐγκληματῖαι. Ἐν πάσῃ

δὲ περιπτώσει ἀποδεικνύουσιν ὅτι δὲν εἶνε δυνατόν νὰ διακριθῇ κατὰ τὴν πρώτην ἐμφάνισιν ἡ διαφορὰ μετὰ τοῦ ἐγκλήματος καὶ τῆς ἠθικῆς φρενοβλαβείας.

Γ'.

Ἀνθρωπομετρικὴ καὶ αἰτιοπαθολογικὴ στατιστικὴ.

Ὀλίγα παραδείγματα μεμονωμένα δὲν ἐπαρκοῦσι ν' ἀποδείξωσιν ὅτι καὶ τὰ παιδιά εἶνε ἐγκληματῖαι ὅσον καὶ οἱ μεγάλοι τὴν ἡλικίαν. Διὸ ἠθέλησαμεν νὰ συμπληρώσωμεν τὰς ἡμετέρας σπουδὰς ἐρευνῶντες εἰς τὰ σωφρονιστικὰ καταστήματα καὶ τὰ σχολεῖα, ἵνα βεβαιωθῶμεν ἂν καὶ παρὰ τοῖς νεαροῖς ἐγκληματῖαις ἀπαντῶσιν αἱ φυσικαὶ ἀνωμαλῖαι, ἃς παρατηρήσαμεν παρὰ τοῖς ἐνήλικοις.

1. *Ἐγκληματῖαι.* — Ἐπὶ 79 παιδίων ἡλικίας κατωτέρας τῶν 12 ἐτῶν, ἐξ ὧν 40 ἦσαν κλέπται, 27 ἄεργοι, φαυλόβιοι καὶ ἀλήται, 7 ἀνθρωποκτόνοι καὶ 3 διαπράξαντες ἄγνωστον ἐγκλημα, εὑρομεν κατὰ τάξιν συχνότητος τὰς ἐπομένας ἀνωμαλίας :

30	ἔχοντας ὄτα ἀμφορικά	5	»	στάσιν ἀναπτύξεως.
21	» μέτωπον μικρὸν καὶ χαμηλὸν	4	»	κόμην πυκνοτάτην.
19	» πλαγιοκεφαλίαν.	4	»	φυσιογνωμίαν γε- γυρακίαν.
16	» ζυγώματα προέχοντα,	4	»	ὑπερδολικεφαλίαν.
15	» ὕβωσιν τῶν ὀσφῶν.	3	»	τραύματα εἰς τὴν κεφαλίαν.
14	» γνάθους ὀγκώδεις.	3	»	ἔχοντας μέτωπον προέ- χον μετὰ τῆς κορυ- κῆς γωνίας προε- χούσης.
14	» προσωπικὴν ἀσυμ- μετρίαν.	3	»	ὄτα ὀγκώδη καὶ μακρά.
10	» μέτωπον χροῶδες.			
10	» φυσιογνωμίαν κρε- τινώδη.	3	»	ὑπερβραχιοκεφαλίαν.
9	» βοογχοκίλην.			
9	» ὄτινα παράμορφον.	2	»	στόμα παράμορφον.
8	» ὀφθαλμοὺς μικροὺς καὶ ὑελώδεις.	2	»	προγναθισμόν.
7	» μετωπικοὺς κόλπους.	2	»	ὄτινα κλίνουσαν πρὸς δεξιὰ.
6	» ὑδροκεφαλόν.			
5	» ἔχοντας λοξότητα ὀ- φθαλμῶν.	2	»	πωγώνιον ὀπισθο- κλινές.
5	» στραβισμόν.	2	»	τὸ βλέμμα στυγνόν.

2	ἔχοντας ἐλάττωμα καρδιακόν.	1	ἔχοντας πρόσωπον ὀγκώδες.
2	» χοιράδας,	1	» ὀδόντας ἐπαλλήλους.
2	» μετωπικὴν ῥαφὴν ἐμ- μένουσαν.	1	» ἐξώφθαλμον.
1	» πλατυκεφαλίαν.	1	» νυσταγμόν.
1	» ὀξυκεφαλίαν.	1	» κόρας ὀφθαλμῶν ἀ- νίσους.
1	» πρόωρον πολιότητα.		

Ἐπτά μόνον εὑρέθησαν ἔχοντες φυσικὴν κανονικότητα, (ἦτοι 8, 9 τοῖς %), ἐξ ὧν εἰς ἴσως οὐχὶ ἐγκληματίας, ἀλλὰ θῦμα τῶν γονέων του, οἵτινες ἐνέκλεισαν αὐτὸν εἰς τὸ ἐφηβεῖον, διότι δὲν ἤθελε νὰ ἐπιδιοθῇ εἰς τὰ γράμματα, εἰς ἀκούσιος φρονεῖς, δύο κλέπται, ἐξ ὧν ὁ εἰς ἐπιληπτικός, εἰς φαυλόβιος καὶ τρεῖς ἀλητῆ.

Εἶχον τρία ὁμοῦ νοσηρὰ χαρακτηριστικὰ καὶ ἐπομένως προσ-
ἤγγιζον περισσότερον εἰς τὸν τύπον τοῦ ἐγκληματίου 47, ἐξ ὧν 27 ἦσαν κλέπται, ὅθεν ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν 40 κλεπτῶν προ-
κύπτει ἀναλογία 67 %). Ἐν αὐτοῖς ἐπεπλάζεν ἡ πλαγιοκεφαλία κατ' ἀναλογίαν 25 %, τὸ στενὸν καὶ χαμηλὸν μέτωπον κατ' ἀνα-
λογίαν 47 %, τὰ πρόερχοντα ζυγωματικά τόξα κατ' ἀναλογίαν 22, % οἱ ὀγκώδεις γνάθοι κατ' ἀναλογίαν 20 %, καὶ τὸ χροῶδες μέτωπον κατ' ἀναλογίαν 12 %).

Ἐκ τῶν 7 δραστῶν ἀνθρωποκτονίας ἢ τραυμάτων τρεῖς προσῆγγιζον περισσότερον πρὸς τὸν τύπον τοῦ ἐγκληματίου, πα-
ρουσιάζοντες συνηνωμένα τρία ἢ καὶ πλείονα νοσηρὰ χαρακτηρι-
στικά, 17 δὲ ἐκ τῶν 27 φαυλοβίων καὶ ἀλητῶν.

Ὡς πρὸς τὴν κληρονομικότητα δὲ μόνον περὶ τῶν 59 ἐξ αὐτῶν ὑπῆρχον πληροφορία.

Εἰς τοὺς γονεῖς ἢ τοὺς ἐγγυτάτους συγγενεῖς 27 ἐξ αὐτῶν πα-
ροηροῦντο ἀνωμαλίας τοῦ νευρικοῦ συστήματος, ἦτοι :

3 εἶχον συγγενεῖς πάσχοντας νοσήματα φρενικά, 1 τὸν πατέρα καὶ 2 τοὺς θεῖους.

1 εἶχε θεῖον παραδόξως ἰδιότροπον.

3 εἶχον γονεῖς βιαιοπαθεῖς, δηλαδὴ 1 τὴν μητέρα καὶ 2 τὸν πατέρα, ἐξ ὧν τοῦ ἑνὸς ὁ πατήρ ἦτο πρὸς τοῦτοις καὶ ἀλκολικός.

4 εἶχον γονεῖς νευροπαθεῖς, ἦτοι 3 τὸν πατέρα (ὁ εἰς αὐτῶν εἶχε πατέρα ἐπιληπτικὸν ἐξ ἀλκολισμοῦ, ὁ ἕτερος κωφὸν καὶ ὁ τρίτος πάχοντα ἐκ μολιβδίασεως), 1 δὲ τὴν μητέρα πάσχουσαν συνήθη κεφαλαλγίαν.

5 εἶχον γονεῖς ἐπιρρεπεῖς εἰς ἐγκλήματα. ἢ ἔχοντας τάσεις ὑπόπτους, ἦτοι 4 εἶχον γονεῖς ἐπιρρεπεῖς εἰς τὴν ληστείαν (ἐκ

τούτων 2 εἶχον τὸν πατέρα τοιοῦτον, πρὸς δὲ καὶ ἀλκολικόν, 1 τὸν ἀδελφὸν καὶ 1 τὸν θεῖον καὶ 1 τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ πόρνην.

4. Εἶχον γονεῖς ἢ συγγενεῖς ἀνηθικούς, ἀνευ προσδιορισμοῦ πρᾶξεως ἐκ τούτων 1 εἶχεν ὀλοκλήρον τὴν οἰκογένειά του τοιαύ-
την 1, τὴν μητέρα καὶ 2 τὸν ἀδελφόν.

7 ἐξ αὐτῶν εἶχον γονεῖς ἢ συγγενεῖς μεθύσους ἐκ τούτων 6 εἶχον μέθυσον πατέρα καὶ 1 ἀδελφόν. Τέσσαρες ἄλλοι μέθυσοι περιελήφθησαν εἰς προγενεστέρως κατηγορίας (ἦτοι 2 κλέπται, 1 βιαιοπαθὴς καὶ 1 ἐπιληπτικός), ὥστε ὁ ὅλικός ἀριθμὸς τῶν ἀλκο-
λικῶν ἀνέρχεται εἰς 11.

Ἐκ τῆς μελέτης ταύτης ἐξάγεται, ὅτι ὁ τύπος τοῦ ἐγκλημα-
τίου ὁ συνιστάμενος εἰς ὅσα ἀμφορικά, μέτωπον στενόν, πλα-
γιοκεφαλίαν, γνάθον ὀγκώδη, ἀσυμμετρίαν προσωπικὴν, μέτωπον
χροῶδες κλπ. ἀπαντᾷ παρὰ τοῖς ἀνηθικοῖς ἐγκληματίαις κατ' ἀνα-
λογίαν 59 ο)ο καὶ μάλιστα 67 ο)ο παρὰ τοῖς 40 κλεπταῖς· ἐὰν δὲ
λάβωμεν ὑπ' ὄψιν καὶ τὰς ἄλλας μεμονωμένας ἰδιότητας τὰς συμ-
πιπτούσας πρὸς τὰς τῶν ἐνηλίκων ἐγκληματιῶν, ἡ ἀναλογία δύ-
νεται ν' ἀνέλθῃ εἰς 91 ο)ο. Ἐπίσης παρεμφερὴς πρὸς τὰς τῶν
ἐνηλίκων εἶνε καὶ ἡ ἀναλογία τῶν κληρονομικῶν ἐπιδράσεων
ἰδίως δὲ τοῦ ἀλκολισμοῦ, τῆς φρενοβλαβίας καὶ τῆς ἐγκληματικό-
τητος.

Ἀπομένει ὅμως πάντοτε τὸ φαινόμενον, ὅτι μέγα μέρος τῶν
πρωῶτων ἐγκληματιῶν, ἦτοι 54 ἐπὶ τοῖς ο)ο, δὲν παρουσιάζουσιν
εὐδιακριτοὺς κληρονομικὰς ἀνωμαλίας.

2.—Πρὸς συμπλήρωσιν τῆς παρουσίας μελέτης διὰ τῆς ἀντι-
στροφῆς τῆς ἀποδείξεως, τουτέστι τῆς ἐξετάσεως παιδιῶν μὴ ὑπο-
πεσόντων εἰς ἐγκλημα, ἡσχολήθημεν εἰς ἐρεῦνας, εἰς διάφορα φι-
λανθρωπικὰ ἰδρύματα καὶ σχολεῖα.

Ἐκ τῆς ἐξετάσεως 160 παιδιῶν ὑπ' ἐμοῦ ἀπ' εὐθείας ἐνεργη-
θείσης ἐν λεπτομερείᾳ προκύπτει τὸ ἐξῆς ἐξαγόμενον.

Παιδιά ἐξετασθέντα 160

Κανονικῶς ἔχοντα 89

ἔχοντας φυσικὰς ἰδιότητας κανονικὰς 62 (ἔχοντα γονεῖς ἠθικούς 64
) ἀγνώστου ἰδιότητος 13
» » » ἀνωμάλους 27 (ἀνηθικούς 12.

Προκύπτει δηλαδή ἐκ τῶν ἀριθμῶν τούτων ὅτι εἰς τὰ τέκνα νέων γονέων παρατηρεῖται ὁ μέγιστος βαθμὸς τῆς ἀναλογίας ὡς πρὸς τὴν κακὴν ἐν τῷ σχολείῳ διαγωγῇ καὶ ὁ ἐλάχιστος ὡς πρὸς τὴν ἀγαθὴν (1), τὸ ἐναντίον δὲ παρουσιάζουσι τὰ τέκνα γονέων πρεσβυτικῆς ἡλικίας· ὁ μέγιστος βαθμὸς τῆς μετρίας ἐν τῷ σχολείῳ διαγωγῆς παρατηρεῖται εἰς τὰ τέκνα γονέων μέσης ἡλικίας.

Υπάρχει διαφορὰ τις ὡς πρὸς τὴν ἐπίδρασιν τῆς ἡλικίας τῆς μητρὸς. Τὰ τέκνα τὰ γεννώμενα ἐκ μητρὸς μεγάλης τὴν ἡλικίαν (2) παρουσιάζουσι τὸν ἐλάχιστον βαθμὸν τῆς κακῆς διαγωγῆς ἐν τῷ σχολείῳ, ἀλλὰ καὶ τὸν κατώτατον τῆς ἀγαθῆς, καὶ τὸν ἀνώτατον τῆς μετρίας. Τὰ γεννώμενα ἐκ μητρὸς νεαρᾶς παρουσιάζουσι τὸν ἀνώτατον ὅρον τῆς ἀγαθῆς διαγωγῆς καὶ τὸν κατώτατον τῆς κακῆς, τοῦθ' ὅπερ, ὡς φαίνεται, προέρχεται ἐκ τοῦ ὅτι ἡ νεαρὰ μήτηρ εἶνε σχετικῶς ἀγαθότερα καὶ ἡπιωτέρα τῆς ὀρίμου τὴν ἡλικίαν καὶ τοῦ ἡμίλικος αὐτῇ προσέτι ἀνδρός.

Ἐκ τούτων πάντων δυνάμεθα νὰ συναγάγωμεν τὸ συμπέρασμα ὅτι ἡ νοσηρὰ κληρονομικότης ἐπιδρᾷ τὰ μέγιστα εἰς τὴν δημιουργίαν χαρακτηριστῶν ἀνωμάτων, εἰ καὶ ἀπ' ἑτέρου, κατὰ 15 τοῦλάχιστον τοῖς ο]ο, δὲν ἐμποδίζει τὴν ἀνάπτυξιν χαρακτηριστῶν κληρονομικῶν.

Ἐπίσης αἱ ἀνώμαλοι φυσικαὶ ιδιότητες ἀναφαίνονται συχνότερον εἰς ἀνθρώπους ἀνηθίκου χαρακτήρος, μολονότι ἐνίοτε δύνανται νὰ ἀναφαίνωνται εἰς ἀνθρώπους ἡθικούς καὶ νὰ λείπωσιν ἐξ ἀνθρώπων ἀνηθίκων.

3.— Ἐκ τῶν νοσηρῶν ιδιοτήτων, ἃς παρουσιάζουσιν οἱ γονεῖς οἱ καταλιπόντες τὴν θλιβεράν αὐτῶν κληρονομίαν εἰς τὰ τέ-

1) Πραγματικῆν ὁμῶς φαιλότητα, ὡς ψεῦδος κλπ. παρουσιάζουσι μόνον κατ' ἀναλογίαν 6,8 ο]ο.

2) Διαγωγή ἐν τῷ σχολείῳ τῶν μαθητῶν ἀναλόγως πρὸς τὴν ἡλικίαν τῆς μητρὸς.

Ἡλικία μητρὸς	Ἀγαθὴ	Μετρία	Κακὴ
Μέχρις 21 ἔτους.	53,9	28,3	17,7
Ἀπὸ 22 μέχρις 35 ἐτῶν...	48,3	33,2	18,4
Ἀπὸ 37 καὶ ἐφεξῆς.	41,3	41,3	17,2

κνά, πρωτεύουσιν ὁ ἀλκοολισμὸς, παρατηρούμενος εἰς 11, ἡ δευθυμία εἰς 7, ἡ σπασμοδικὴ ἢ ἐρπητικὴ κατάστασις τοῦ πατρὸς καὶ ἡ ἀνηθικότης τῆς μητρὸς εἰς 5, ἡ κατάστασις σχεδὸν παραρροσίνης εἰς 3, ἡ ἀτίμως εἰς 2, ἡ προβεβηκυῖα ἡλικία, εἰς 2, αἱ χοιράδες εἰς 1, ἡ κωφωλαλία εἰς 1, ἡ ἀνηθικότης εἰς ἓνα θεῖον.

Ὡς πρὸς δὲ τὰς φυσικὰς ἢτοι σωματικὰς ἀνωμαλίας τὰς πρωτεύουσας παρὰ τοῖς ἡθικῶς ἀνωμάλοις παιδίσι ἀνεύρομεν :

8κις τὴν γεροντικὴν φυσιογνωμίαν.

8 » τὴν ὀγκώδη γνάφον.

6 » τὴν ὕβωσιν τῆς ὄραφῆς.

6 » τὴν πλαγιοκεφαλίαν.

6 » τὸ ὄραητικὸν ἀσυμμετρικὸν πρόσωπον.

6 » τοὺς μετωπικοὺς κόλπους,

4 » τὸν προγναθισμόν.

4 » τὸ στενόν, ταπεινόν καὶ πεπλατυσμένον μέτωπον.

τρις τὴν τροχοκεφαλίαν.

» τὸ χνοῶδες μέτωπον.

δις τὴν ἀτελεῖ ἀνάπτυξιν.

» τὸ στυγγνὸν βλέμμα.

» τὰ ἀμφορικὰ ὄτα.

ἅπαξ δὲ τὰ προέχοντα.

» κεφαλὴν ὀγκώδη.

» στόμα παράμορφον.

Εἰς τινὰς περιπτώσεις ἀνευρέθησαν τρεῖς τῶν ιδιοτήτων τούτων συνηνωμέναι εἰς ἓν καὶ τὸ αὐτὸ παιδίον, τουτέστι εἰς 4 μὲν αὐτῶν παρετηρήθη πλαγιοκεφαλία, βλέμμα στυγγνὸν καὶ στραβισμός· εἰς 2 μετωπικοὶ κόλποι, γνάθος ὀγκώδης καὶ ζυγωματικὰ τόξα ὀγκώδη· εἰς 1 κεκλασμένη ὄραφῆ, τροχοκεφαλία καὶ μέτωπον πεπλατυσμένον, ιδιότητες ἃς θὰ παρατηρήσωμεν κατόπιν παρὰ τοῖς ἐκ γενετῆς ἐγκληματίαις.

Ἐκ λεπτομεροῦς ἐξετάσεως γενομένης ὑφ' ἡμῶν εἰς ἰδιωτικὸν ἐκπαιδευτήριον εὐπόρων μαθητῶν, τὸν ἐν Τουρίνῳ Διεθνῆς Λύκειον, ἔσχομεν τὰ ἐξῆς ἐξαγόμενα: Ἐπὶ 100 μαθητῶν 53 ἦσαν κανονικοὶ ὑπὸ φυσικὴν καὶ ἡθικὴν ἔποψιν, 44 δὲ παρουσιάζον ἰδιότητάς τινὰς ἐκφυλιστικάς, ἢτοι :

10κις τὴν ὕβωσιν τῶν ὀραφῶν καὶ 10κις τὰ μφορικὰ ὄτα.

8κις τὸ χνοῶδες μέτωπον.

4κις ἐλαττωματικὴν κυρτότητα καὶ 4κις ὀγκώδη γνάφον.

τρις τὸ ὑπεκφεύγον μέτωπον, τὰ προέχοντα ζυγωματικὰ τόξα,

τὴν πρώϊμον ἀνάπτυξιν τῆς φυσιολογίας, τὸν προγναθισμόν καὶ τὴν προσωπικὴν ἀσυμμετροίαν.

Δις τὴν πλαγιοκεφαλίαν, δις τοὺς μετωπικοὺς κόλπους καὶ τὸ ταπεινὸν μέτωπον.

Ἄπαξ τὴν κρετινώδη μορφήν, τὸν στραβισμόν, τὴν πλατυκεφαλίαν καὶ τὸν ἐλαττωματικὸν σχηματισμὸν τῶν ὀδόντων.

Ἐκ τῶν 44 τούτων ἔξ μόνον παρουσιάζον τάσεις ἀνηθίκους, ἤτοι βιαιότητα, φιλομαχίαν, ἀμέλειαν σπουδῶν, ψεῦδος. Ἐπιθέτως δὲ δύο, καίπερ παρουσιάζοντες τὰς ἀνωτέρω ιδιότητας, ἦσαν ἀγαθωτέρου χαρακτήρος, ὃ δὲ πρὸς τούτοις, ἔξ ὧν εἰς πλαγιοκέφαλος ἐξαιρετικῆς εὐφυΐας, ἔξ οὗ συνάγεται ὅτι αἱ φυσικαὶ καὶ ἠθικαὶ ἀνωμαλίαι δὲν συνυπάρχουσι πάντοτε καὶ ἀνεξαιρέτως.

Ἄλλ' οὐχ' ἦντο ἡ σπανιότης τῶν ψυχικῶν ἀνωμαλιῶν, ἡ παρατηρηθεῖσα εἰς τὸ ἐν λόγῳ Λύκειον, δὲν κλονίζει τὰς ἡμετέρας παρατηρήσεις, καθότι εἰς τὸ εκπαιδευτήριον τοῦτο ἕνεκα λόγων κοινωνικῶν καὶ παιδαγωγικῶν ἐγένετο ἀληθὴς ἐπιλογὴ ὡς πρὸς τὸ ποῖόν τῶν μαθητῶν, εἰσαγομένων τῶν μᾶλλον ἐκλεκτῶν τοῦδ' ὕπερ δὲν συμβαίνει εἰς τὰ ἄλλα σχολεῖα καὶ ἰδίως εἰς τὰ νηπιαγωγεῖα. Τούτου ἕνεκα ἅμα τῇ ἐλαχίστῃ ἀταξίᾳ ὁ μαθητὴς ἀπεπέμπετο ἔξ αὐτοῦ. Καὶ πράγματι μοι ἔδειξαν τὴν φωτογραφίαν ἑμικροῦ παιδιοῦ ἀποβληθέντος τὸ προηγούμενον ἔτος καθὸ κλέπτου, φέροντος δὲ πάντα τὰ ἀνωτέρω χαρακτηριστικά, ἤτοι ὄτα ὀγκώδη, ἀμφορικά, ὄξυκεφαλίαν, ταπεινὸν μέτωπον, ζυγωματικά τόξα λίαν προέχοντα.

Τέλος ἐκ τῆς ἐξετάσεως 35 ἐκ γενετῆς τυφλῶν καὶ 50 κωφάλαλων συνηγάγομεν τὸ πόρισμα ὅτι πᾶσαι αὗται αἱ φυσικαὶ ἀλλοιώσεις ἀπαντῶσι κατ' ἀναλογίαν ὑπερβαίνουσιν τὰ 70 οἷο ἐπ' αὐτῶν ἔστω καὶ ἐνηλίκων, ἢ ὑποκειμένων εἰς ἐπιλογίην.

Ἐπιτρέπεται ἄρα ἐκ τῆς μελέτης ταύτης νὰ συμπεράνωμεν ὅτι αἱ ἀνωμαλίαι τοῦ ἠθικοῦ χαρακτήρος, αἱ ἀποτελοῦσαι παρὰ τὴν ἐνηλικίω τὴν ἐγκληματικότητα, παρουσιάζονται κατ' ἀναλογίαν πολλῶ μείζονα καὶ μετὰ τῶν αὐτῶν τεκμηρίων, χάρις ἰδίως εἰς κληρονομικοὺς λόγους παρὰ τοῖς παιδιοῖς, ὅτι ὅμως αὐταὶ βραδύτερον δύνανται, χάρις εἰς τὴν πρόεπουσαν ἀγωγὴν, νὰ ἐξαλειφθῶσι, διότι ἄλλως θ' ἀπέμενεν ἀνεξήγητος ἡ ἐλάσσων ἀναλογία τῶν ἐγκληματικῶν τύπων παρὰ τοῖς ἐνήλεξι, καὶ ἂν ἔτι λάβωμεν ὑπ' ὄψιν τὴν ἐκ τῆς θνησιμότητος ἐλάττωσιν καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν διαφευγόντων τὴν ποινικὴν δικαιοσύνην.

Αἱ φυσικαὶ ἢ σωματικαὶ ἀνωμαλίαι παρατηροῦνται κατ' ἀναλογίαν ὑπερδιπλασίαν παρὰ τοῖς ἀνηθίκοις τούτοις νεανίσκοις

(οἷον 59 τοῖς οἷο ἀπέναντι τῶν 30 οἷο τῶν παρατηρουμένων εἰς τοὺς κανονικῶς ἔχοντας), ἡ δὲ κληρονομικότης παρατηρεῖται εἰς αὐτοὺς κατ' ἀναλογίαν ὑπερδιπλασίαν (οἷον 52 πρὸς 15). Εἶνε ὁμως ἀληθὲς ὅτι αἱ φυσικαὶ ἀνωμαλίαι καὶ ἡ κληρονομικότης δύνανται νάνευρεθῶσι, κατ' ἀναλογίαν ὅμως ἐλάσσονα, καὶ παρὰ τοῖς μᾶλλον χρηστοῖς, πολλὰκις δ' ἔτυχε νὰ ἴδωμεν παιδιά χαρακτικῶς χρηστοτάτου παρὰ πᾶσιν τὴν φαυλότητα τῶν γονέων, παρατηροῦνται δ' ὡσαύτως συχνότερον ἢ παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις παρὰ τοῖς παθήμασι, πιθανῶς συνδεόμενοι μετὰ τῆς στάσεως τῆς ἀναπτύξεως, ὡς λόγον χάριν παρὰ τοῖς ἐκ γενετῆς τυφλοῖς καὶ παρὰ τοῖς κωφάλοισι.

4.—Περὶ τούτου ἐβεβαιώθημεν ἔξ ἐρεῦνης, ἧτις φυσικῶ τῶ λόγῳ δὲν ἠδύνατο νὰ ἔχη εὐρείας διαστάσεις, ὡς πρὸς τὸν βίον παιδίων τινῶν, 29 ἐν ὅλῳ, ἐπιμελῶς ἐξερευνηθέντων μέχρι τῆς ἐνηλικιώσεως αὐτῶν.

Ἐνδεκα ἐξ αὐτῶν εἶχον κανονικῶς ὑπὸ σωματικὴν ἔποψιν ἐκ τούτων τρία ἦσαν ἐκ μικρᾶς ἡλικίας διεστραμμένα, ὀκνηρά, βίαια καὶ θρηϊώδη, ἀλλὰ βραδύτερον ὁ χαρακτὴρ τῶν ἐβελτιώθη, ὀκτῶ δὲ ἐκ μικρᾶς ἡλικίας ἀγαθὰ, παρέμειναν τοιαῦτα καὶ μετὰ τὴν ἐνηλικίωσίν των.

Τὰ ἀνωμάλως ἔχοντα, μετὰ ἰδιοτήτων σωματικῶν ὁμοίων πρὸς τὰς τῶν ἐγκληματιῶν, ἦσαν δεκαοκτώ. Ἐκ τούτων τέσσαρα ἀγαθὰ ὄντα ἐκ μικρᾶς ἡλικίας παρέμειναν τοιαῦτα καὶ μετὰ ταῦτα, δύο δὲ ἀπεναντίας προοιούσης τῆς ἡλικίας ἐγένοντο ἀνηθικά. Αἱ παρατηρηθεῖσαι εἰς τὰ ἀνωτέρω τέσσαρα ἀνωμαλίαι ἦσαν εἰς 2 ὁ προγναθισμός, εἰς 1 ἡ ὀγκώδης γνάθος, εἰς 1 ἡ ἀσυμμετρικὴ κεφαλὴ καὶ εἰς 1 οἱ μετωπικοὶ κόλποι μετὰ τοῦ προγναθισμοῦ. Εἰς δὲ τὰ δύο τὰ γενόμενα φαῦλα κατὰ τὴν ἐνηλικίωσίν των παρατηρεῖτο εἰς τὸ μὲν ἡ ὀγκώδης γνάθος, εἰς τὸ δὲ αὐτὸ μετὰ τῶν μετωπικῶν κόλπων.

Δώδεκα παρουσιάζον ἀνωμαλίαις σωματικᾶς ἅμα καὶ ἠθικᾶς ἦσαν βίαια, τρία ἠνθάνίζοντο, δύο ἦσαν ζηλότυπα, ἐν ἑκδινον, δύο κλέπται ἔξ αὐτῶν ἔξ βραδύτερον ἐβελτιώθη ὁ χαρακτὴρ.

Καὶ ἐκ τούτου ἔτι προκύπτει, ὅτι, καίτοι αἱ φυσικαὶ ἀνωμαλίαι προδήλως συμπίπτουσι συχνότερον μετὰ τὰς ἀνηθίκους τάσεις, δὲν ἀποκλείεται οὐχ' ἦντο ἡ πιθανότης τῆς ἐπι τὰ κρεῖττω τεταβολῆς, ἢν εἶδομεν ἐπελθοῦσαν εἰς 6 ἐκ τῶν 12. Ὅσακις ὅμως ἡ τοιαύτη σύμπτωση λείπει, ὁ χαρακτὴρ εὐκολώτερον διαμορφοῦται ἐπὶ τὸ ἀγαθώτερον, καὶ ἂν ἔτι πρότερον ἦτο πονηρός.

Ἐν τούτοις δὲν ἀποκλείω καὶ τὴν πιθανότητα, ὅτι ἔντεχνος ὑποκρισία, ὑπὸ τὸ προσωπεῖον τῆς ἀρετῆς, μ' ἐξηπάτησεν, ὥστε νὰ καταλέγω μεταξὺ τῶν βελτιωθέντων τινὰς μόνον κατ' ἐπιφάνειαν τοιοῦτους.

Δ'.

Ποινὰ καὶ μέτρα προληπτικὰ κατὰ τῶν ἐγκλημάτων

τῶν παιδῶν

Εἶνε λοιπὸν ἀποδεδειγμένον, ὅτι τῶν ἐγκληματιῶν πολλοὶ εἶνε τοιοῦτοι ἤδη ἐκ τρυφερᾶς ἡλικίας, εἴτε συνυπάρξῃ εἴτε ὄχι καὶ ὁ λόγος τῆς κληρονομικότητος ἢ, κάλλιον εἰπεῖν, καθίστανται μὲν τινες ἐγκληματῖαι ἐκ τῆς κακῆς ἀγωγῆς, ἀλλὰ καὶ εἰς πολλοὺς οὐδεμίαν ἐπίδοσιν ἔσχεν ἢ καλὴ ἀγωγή.

Ἐν τούτοις ἡ μεγάλη τῆς ἀγωγῆς εὐεργετικὴ δρᾶσις προκύπτει φαινὴ καὶ ἐξ αὐτοῦ τοῦ γεγονότος, ὅτι αἱ ἐγκληματικαὶ τάσεις εἶνε γενικαὶ παρὰ τοῖς παιδίοις, ἀνευ δὲ τῆς ἀνατροφῆς δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ ἐξηγηθῇ ἢ κανονικῇ, ἢ τὴν ὀνομάσωμεν, μεταμόρφωσις, ἢ ἐπερχομένη εἰς τὰ πλεῖστα ἐξ αὐτῶν.

Ἄλλως λέγοντες ἀνατροφήν δὲν ἐννοοῦμεν τὰς ἀπλᾶς θεωρητικὰς ὁδηγίας, αἵτινες καὶ αὐτοὺς τοὺς ἐνηλίκους Ἰσπανίως ὠφελοῦσιν, ἐξ οὗ καὶ βλέπομεν τόσον ὀλίγον εὐδοκίμοῦντα καὶ τὰ φιλολογικὰ ἔργα καὶ τὰς ὀμιλίας καὶ τὰς λεγομένας ἠθικοποιούς τεχνὰς ἔτι δ' ὀλιγώτερον ἐννοοῦμεν τὰς κακώσεις αἵτινες τὸ πολὺ συντελοῦσιν εἰς τὴν δημιουργίαν ὑποκριτῶν καὶ μεταβάλλουσι τὸ ἐλάττωμα οὐχὶ εἰς ἀρετὴν, ἀλλ' εἰς ἐλάττωμα ἕτερον. Ἐννοοῦμεν σειρὰν ὠθήσεων, ἐντανακλαστικῶν κινήσεων, ὑποκαθισταμένων βραδέως εἰς τὰς ἄλλας ἐκείνας, αἵτινες ἐγένοντο αἱ ἄμεσοι ἀφορμαὶ, ἢ τοῦλάχιστον ἠνύνησαν τὴν ἀνάπτυξιν τῶν φαύλων τάσεων· τὸ τοιοῦτο δ' ἐπιτυγχάνεται διὰ τῆς μιμήσεως, διὰ τῶν ἔξεων τῶν βαθμιαίως μεταδιδόμενων χάρις εἰς τὴν ἀνατροφήν μετ' ἀνθρώπων χρηστῶν καὶ μετ' ἐμφοδῶς προφυλάξεων, ὅπως ἀποσοβηθῇ ἢ βλάστῆσις ἐν χώρῳ γονίμῳ τῆς ἐπιμόνου ἰδέας, ἥτις εἶδομεν πόσον ὀλέθριος ἀποβαίνει εἰς τὴν παιδικὴν ἡλικίαν.

Καὶ κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην ἡ ποινὴ αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν δὲν εἶνε τόσον τελεσφόρος, ὅσον προληπτικὰ τινὰ μέσα, οἷον αἱ εὐνοίαι καὶ συνθήκαι τοῦ ἀερισμοῦ, τοῦ φωτός, τῆς εὐνοχωρίας, τῆς τροφῆς, προτιμωμένης λόγου χάριν τῆς φυτικῆς διὰ τοὺς αἱματώδεις, ἢ ἀποχὴ ἀπὸ τῶν πνευματικῶν ποτῶν, ἢ πλήρης ἐγκρά-

τεια, εἰς τινὰς δὲ περιστάσεις καὶ μετρία ἐξάσκησις τῶν ὀργάνων τοῦ φύλου. Πρέπει ν' ἀποτρέψωμεν τὰς εὐκόλους ζηλοτυπίας πρὸς παρεμπόδισιν τῆς ὀρμηφυτοῦ βιαιοπαθείας, νὰ κατευναζώμεν τὴν πρόμιμον ἀλαζονείαν δι' ἀποδείξεων αὐτῶν, τόσον εὐκόλως ἀνευρισκομένων καὶ καταδεικνυομένων περὶ τῆς ἀνθρωπίνης καὶ ἰδία περὶ τῆς παιδικῆς ταπεινότητος, νὰ καλλιεργῶμεν τὴν διάνοιαν διὰ τῶν αἰσθήσεων καὶ τὴν καρδίαν τῆς διανοίας ὅπως ἐξαισίως πράττει τὸ φραιβελιανὸν σύστημα. Ὑπάρχουσι παιδία φαῦλα, βίαια, ἀννανιζόμενα, διότι λάσχουσι ἐκ ὀχλητισμοῦ, ἐξ ὀξυούρων κλπ. Ἡ καθαρτικὴ τοῦ αἵματος καὶ σκωληκοκτόνος θεραπεία εἶνε τότε ἡ μόνη βᾶσις τῆς διορθώσεως τοῦ χαρακτῆρός των.

Ἡ παρεμπόδις δὲ τῶν γονίμων συνοικεσίων τῶν ἀλκολικῶν καὶ τῶν ἐγκλημάτων, ἐξ ὧν εἶδομεν ὅτι πηγάζει ἀφθονος παραγωγή ποσίμων κακούργων, θὰ ἦτο τὸ μόνον προληπτικὸν μέτρον κατὰ τοῦ πολλαπλασιασμοῦ τῶν ἐκ γενετῆς ἐγκληματιῶν, οἵτινες, ὅσῳ εἶνε πράγματι τοιοῦτοι, καθὰ ἐξάγεται ἐκ τῶν ἡμετέρων χωριῶν, παραμένουσι πάντοτε ἀδιόρθωτοι.

Ἐπομένως, ἀφοῦ ὁμοῦ μετὰ τοῦ τοῦ Rousseltoῦ Barzilai καὶ τοῦ Ferri θεωροῦμεν ἀξιοκατάκριτον τὴν ὑπαρξιν τῶν σωφρονησθηρίων, αἵτινα μᾶλλον δυνάμεθα ν' ἀποκαλέσωμεν κέντρα ἐπισήμου διαφθορᾶς θεωροῦμεν ἐξ ἄλλου ὅτι ἠθελε προσπορίσει ἄμετρον ὠφέλειαν εἰς τὴν χώραν ἢ ἴδρουσις φρενοκομείου διὰ τοὺς ἐγκληματίας, ἢ μᾶλλον καταστήματος πρὸς διηνεκὴ περιορισμὸν τῶν ἀνηλίκων τῶν κατεχομένων ὑπὸ ἐπιμόνων ἐγκληματικῶν ὁσπῶν καὶ ὑπὸ ἠθικῆς φρενοβλαθείας.

Διὰ τούτους τὸ φρενοκομεῖον τῶν ἐγκληματιῶν ἔσται ὠφέλιμον ὅσον διὰ τοὺς ἐνηλίκους καὶ ἔτι περισσότερον ἴσως καθότι δι' αὐτοῦ καταπνίγονται ἐν τῇ γενέσει των ταπποτελέσματα τῶν ἐμφύτων τάσεων, τὰς ὁποίας τότε μόνον ἀνακαλύπτουμεν. ὅταν ἀποβῶσιν ἤδη εἰς ἡμᾶς ὀλέθρια.

Ἡ τοιαυτὴ δὲ ἰδέα δὲν εἶνε ποσῶς νέα, οὔτε καὶ ἐπαναστατικὴ. Ἦδη ὑπὸ τύπον ἰδιωτικώτερον καὶ ἡττοφιλιανθρωπον περιελήφθη εἰς τὴν Ἁγίαν Γραφήν, ἥτις παρήγγειλεν εἰς τὸν πατέρα νὰ παραδίδῃ εἰς τὴν Γερουσίαν πρὸς λιθοβολισμὸν (ὄρα Δευτεροῦνου ΚΔ) τὸν φαῦλον υἱόν, τὸν ἀπειθῆ εἰς νόμους καὶ τὰς τιμωρίας τῶν γονέων· καθότι ἡ ἀνατροφή δύναται νὰ ἐμποδίσῃ τοὺς ἐκ γενετῆς ἀγαθοὺς νὰ μετῴβωσιν ἀπὸ τῆς παροδικῆς ἐγκληματικότητος τῆς παιδικῆς ἡλικίας εἰς τὴν διαρκῆ τοιοῦτην καὶ

συνήθη, ἀλλ' οὐχὶ καὶ τοὺς γεννηθέντας με φύσιν πονηρὰν νὰ με ταβάλλωσι τοιαύτην.

ΜΕΡΟΣ Β.

ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΑΤΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΟΜΕΤΡΙΑ ΤΟΥ ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'

ΕΞΕΤΑΣΙΣ 689 ΚΡΑΝΙΩΝ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΩΝ.

Ἡ ἀνθρωπολογικὴ ἐξέτασις τοῦ ἐγκληματίου ἔδει ν' ἀρχίσῃ ἀπὸ τὰ πρῶτα σωματικὰ καὶ θεμελιώδη χαρακτηριστικὰ τὰ ὁποῖα ἀνευρίσκονται μόνον τῆς ἀνατομικῆς τραπέζης, ἀλλ' ὡς ἐκ τοῦ μεγάλου ἀριθμοῦ τῶν ἐξετασθέντων ἀτόμων, ἅτινα ἀπὸ τῶν κατ' ἀρχὰς 55 ἀνῆλθον εἰς 689, καὶ τῆς ιδιότητος τῶν ἀναγνωστών, πρὸς οὓς τὸ παρὸν βιβλίον ἀποτείνεται, ἔγνωμεν νὰ παραρῶμεν ἐν ταῦτα κεφαλαίωδη μόνον τινὰ παραθέσωμεν τῶν ἐπὶ τούτου μελετῶν μας, ἐπιφυλασσόμενοι νὰ παραθέσωμεν περὶ τὸ τέλος τοῦ ἔργου ἐν εἰδικῷ πινάκι τὰς λεπτομερείας, ἐφ' ὧν ταῦτα στηρίζονται.

1. *Χωρητικότης κρανίου.* — Ἐν συγκριτικῇ μελέτῃ ὑφ' ἡμῶν γενομένη ἐπὶ τῶν κρανίων 121 Ἰταλῶν ἀρρένων ἐγκληματιῶν μετὰ τῶν κρανίων 328 συνήθων ἀνθρώπων εὗρομεν ὅτι ὡς πρὸς τὸν ἐλάχιστον ὅρον τῆς χωρητικότητος (ἀπὸ 1401 μέχρι 1200) ὑπερέχουσιν οἱ πρῶτοι καθὼς ἐπίσης καὶ εἰς τὰς χωρητικότητος 2251—1300 ἰσότητος περιπτου παρατηρεῖται εἰς τὴν μοῖραν 1401—1450, μικρὰ δὲ ὑπεροχὴ εἰς τὴν ἐπομένην 1451

— 1500. Εἰς τὴν μοῖραν 1501 — 1550 οἱ ἐγκληματία καθυστεροῦσιν, ἀπεναντίας δὲ ὑπερέχουσιν εἰς τὰς μοῖρας 1551—1600 καὶς 1651—1700. Εἰς τὴν μοῖραν 1601 — 1650 καθυστεροῦσι, παντελῶς δ' ἑλλείπουσιν εἰς τὰς πέραν τοῦ 1700 μοῖρας, ὥστε ἐν συνόλῳ, πλὴν ἐν τῇ μοῖρᾳ 1451— 1500, πλεονάζουσι μὲν αἱ μικραὶ χωρητικότητες, αἱ μέγιστα καθυστεροῦσι. Σημειωτέον δὲ ὅτι αἱ ἐπὶ τῶν ἐγκληματιῶν καταμετρήσεις μου ἐγένοντο δι' ἄμμου, ἐξ οὗ ἐπέρχεται διαφορὰ ἐπὶ πλέον 100 κυβικῶν χιλιοστομέτρων καὶ ἐπέκεινα, πρὸς δέ, ὡς εἶδομεν, σημειωτέον ὅτι οἱ ἐγκληματία ὑπερέχουσι τῶν ἄλλων ὡς πρὸς τὸ ἀνάστημα.

Διαιροῦντες δὲ τοὺς ἐξετασθέντας ἐγκληματίας εὗρισκομεν τὸν ἀκόλουθον μέσον ὅρον τῆς χωρητικότητος: Πεδεμόντιοι 1439, Λομβαρδοὶ 1438, Νεαπολιταὶ 1393, Σαρδηνοὶ 1201, Λίγυρες (ἐπαρχία Γενούης) 1434, Βενετοὶ 1528, Ῥωμαῖοι 1415, Τοσκανοὶ 1417, Αἰμιλιανοὶ 1386.

Συγκρίνοντες δὲ τοὺς φονεῖς πρὸς τοὺς κλέπτας παρατηροῦμεν, ὅτι ἐν μὲν ταῖς κατωτέραις μοῖραις, τουτέστιν ἀπὸ τοῦ 1101 μέχρι τοῦ 1200, οἱ δεῦτεροι ὑπερτεροῦσι πολὺ τοὺς πρώτους· ἀλλ' ὅμως εἰς τὰς ἀνωτέρας μοῖρας, ἀπὸ τοῦ 1551 μέχρι τοῦ 1700, συμβαίνει τὸ ἐναντίον. Οἱ κλέπται παρουσιάζουσι συνηθέραν χωρητικότητα 1451 — 1550. ἦται 17, 6 οἱ· ἐνῶ ἡ συνηθέστερα χωρητικότης παρὰ τοῖς φονεῦσιν εἶνε ἡ τῶν 1351 1400 καὶ 1451— 1500. Ἐν τῇ μοῖρᾳ 1551 — 1600 οἱ κλέπται ὑπολείπονται κατὰ πολὺ τῶν συνήθων ἀνθρώπων καὶ αὐτῶν τῶν φονέων, ἔτι μᾶλλον δὲ πέραν τῆς μοῖρας τοῦ 1600.

Συγκρίνοντες τοὺς φονεῖς πρὸς τοὺς συνήθεις ἀνθρώπους παρατηροῦμεν ὅτι εἰς τὰς ἐλαχίστας μοῖρας τῶν 1151 — 1250 οἱ συνήθεις ὑπερτεροῦσι κατὰ τὴν ὑπολείπονται ἀπὸ τοῦ 1251 μέχρι τοῦ 1350. Εἰς τὴν μοῖραν 1501 — 1550, ἡ ὁποία εἶνε ὁ κανονικὸς μέσος ὅρος τῆς χωρητικότητος, οἱ συνήθεις ὑπερέχουσι κατὰ τὰ δύο τρίτα, οἱ φονεῖς δὲ παρουσιάζουσιν ὀλοοσχερῆ ἑλλειψιν εἰς τοὺς ἀριθμοὺς τοὺς πέραν τοῦ 1700, μειονότητα εἰς τὰς ἀνωτάτας μοῖρας, ἐν ἀναλογία 9 καὶ 10 πρὸς 13, καθὼς προσέτι. κατὰ τὸν Amadei, καὶ εἰς τὴν μοῖραν 1401 — 1450.

Οἱ κλέπται εἰς τὰς κατωτάτας μοῖρας, ἦτοι ἀπὸ τοῦ 1101 μέχρι τοῦ 1200, ὑπερτεροῦσι τοὺς συνήθεις κατ' ἀναλογίαν 14 πρὸς 1, εἰς τὰς μεζονας δὲ μοῖρας καὶ εἰς τὰς μεσαίας ἐξισοῦνται πρὸς αὐτοὺς.

Δύο μόνον περιστατικὰ ἔτυχον εἰς ἡμᾶς ἐξετάσεως ἐγκληματιῶν

ἐκ πάθους, ταῦτα δ' ἐσπουδάσαμεν ἰδιαιτέρως. Ἡ χωρητικότητα ἦν παρουσίασαν ἡμῖν, ἦτο τοῦ μὲν 1355, τοῦ δε 1520.

Καὶ ὡς πρὸς τὸν μέσον ἀριθμητικὸν ὄρον, ὁ ὁποῖος διὰ τοὺς συνήθεις εἶνε 1550 — 1474, οἱ ἐγκληματῖαι ὑπολείπονται, διότι παρ' αὐτοῖς ὁ μέσος ὄρος κατέρχεται εἰς 1455. Καὶ παρὰ μὲν τοῖς φονεῦσιν εἶνε κατὰ τι ἀνώτερος, ἦτοι 1457, παρὰ δὲ τοῖς κλέπταις κατέρχεται εἰς 1449.

Ἐν τῇ ἔξετάσει 60 γυναικῶν κακοποιῶν εὑρομεν ἀναλογίαν σχεδὸν διπλῆν, οἷον 37 πρὸς 19 καὶ 5 πρὸς 18 ὡς πρὸς τὴν μικρὰν χωρητικότητα ἐν συγκρίσει πρὸς τὰς συνήθεις τῶν γυναικῶν, ἴσην δὲ ὡς πρὸς τὰς ὀπασοῦν ἀνωτέρας μοίρας, ἦτοι ἀπὸ τοῦ 1251 μέχρι τοῦ 1400. Εἰς δὲ τὰς ἀνωτέρας μοίρας μέχρι τοῦ 1700 καὶ πέραν παρατηρήσαμεν φανεράν ἐλάττωσιν, οἷον 14 πρὸς 29,7.

Τὴν μεγίστην τοῦ κρανίου χωρητικότητα παρουσιάζουσι οἱ φαρμακεῖς (1384) εὐθὺς δὲ μετ' αὐτοὺς ἔρχονται οἱ ἐμπρησταὶ καὶ οἱ τραυματισταὶ (1328, 1314), τὴν ἐλαχίστην χωρητικότητα παρουσιάζουσι οἱ βιασταὶ καὶ διακορευταὶ (1180), εἶτα κατὰ σειράν ἔρχονται οἱ ἀνθρωποκτόνοι (1238), οἱ πόρνοι καὶ οἱ δολοφόνοι (1253, 1255), οἱ κλέπται (1261) καὶ οἱ παιδοκτόνοι (1280).

Ἐπί τῷ μέσῳ ἀριθμητικῷ ὄρῳ διὰ τὰς ἐγκληματῆσάσας γυναῖκας 1322 εἶνε κατὰ τι ἀνώτερος τοῦ τῶν συνήθων, ὁ ὁποῖος εἶνε 1310 — 1316.

Παρὰ τοῖς ἄλλοις Γερμανοῖς ἐγκληματῖαις τοῖς ἐξετασθεῖσιν ὑπὸ τοῦ Weisbach αἱ ἐλάχισται μοῖραι ὑπερτεροῦσι τὰς τῶν συνήθων κατ' ἀναλογίαν 18 πρὸς 6, 1, ἴσαι εἶνε αἱ μεταξὺ τῶν ἀριθμῶν 1300 καὶ 1600 μοῖραι, σημαντικῶς δ' ἐλαττοῦνται αἱ ἀπὸ τοῦ 1600, κατ' ἀναλογίαν 18 πρὸς 10. Ὁ μέσος δὲ ὄρος, ὡν διὰ τοὺς ἐγκληματῖαις 1386 (διὰ τὰς γυναῖκας 1316), εἶνε κατώτερος τοῦ τῶν συνήθων, ὁ ὁποῖος εἶνε 1521.

Ἐν Μεξικῷ δὲ ὁ Baca εὑρεν ἀνώτατον μὲν ὄρον 1295, κατώτατον δὲ 1175. ἀριθμοὺς λίαν σμικροῦς.

Ἐκ τοῦ συγγράμματος τοῦ Ranke Beitrage zur Physichen Anthropol. der Bayern (1885) περὶ τῆς χωρητικότητος τῶν κρανίων 100 Γερμανῶν ἐγκληματιῶν δῆλον καθίσταται τὸ ἤδη ὑπὸ πλείστον ἀνομολογούμετον ὅτι ὡς πρὸς τὴν ἐλαχίστην χωρητικότητα (1200 — 1410) ὑπερτεροῦσι τοὺς ἀγαθοὺς οἱ φαῦλοι κατ' ἀναλογίαν 25: 19, καθυστεροῦσιν ὡς πρὸς τὰς μεσαίας, ὑπερτεροῦσι δὲ πάλιν ὡς πρὸς τὴν μεγίστην, ἀπὸ τοῦ 1800 μέχρι τοῦ

1900 κατ' ἀναλογίαν 18 : 6. Πλὴν ἡ τελευταία αὕτη διαφορὰ, κατὰ τὴν ἑμὴν γνώμην, ἀναφέρεται μόνον ὡς πρὸς τοὺς φονεῖς ὄντας γενικῶς ὑψηλοῦ ἀναστήματος καὶ ἔχοντας ὄγκον κρανίου μείζονα τοῦ τῶν κλεπτῶν, καθὰ εἶδομεν.

Ὁ Bordier ἐν τῇ Revue Anthropologique (1879) διατείνεται ὅτι ὡς πρὸς τὴν μεσαίαν χωρητικότητα τὰ κρανία τῶν ἐγκληματιῶν ὑπερτεροῦσι τὰ τῶν συνήθων· πλὴν ἐν πρώτοις, ἐάν ἐξαιρέσωμεν τὸν ἐξαιρετικὸν ἀριθμὸν (2076), εὐρίσκομεν μέσον ὄρον 1531, ἐλάχιστα διαφέροντα τοῦ τῶν συνήθων, ὄντος 1529, εἶτα δὲ ὑπενθυμίζομεν ὅτι ἐν τοῖς ἀριθμοῖς τούτοις πρόκειται περὶ μόνον τῶν φονεῶν, οἵτινες εἶδομεν ὅτι παρουσιάζουσι μεσαίαν χωρητικότητα ἀνωτέραν ἢ οἱ κλέπται.

Συγκρίνοντας δὲ πρὸς ἀλλήλας τὰς σειρὰς παρατηροῦμεν ὅτι ὡς πρὸς τὰς κατωτάτας μοίρας τὰ κρανία τῶν ὑπ' αὐτοῦ ἐξετασθέντων φονεῶν ὑπολείπονται τῶν συνήθων σχεδὸν κατὰ τὸ ἡμισυ· ὑπολείπονται ὀλίγον εἰς τὰς ἀπὸ 1400—1500 μοίρας καὶ σημαντικῶς εἰς τὰς ἀπὸ 1500—1600. Τανάπαλιν δὲ εἰς τὰς ἀνωτέρας μοίρας, ἀπὸ 1600—1700, ὑπερτεροῦσιν αὐτὰ κατὰ τὸ τριπλοῦν, ὑπερτεροῦσι δ' ἐπίσης αὐτὰ καὶ εἰς τὰς μοίρας τὰς πέραν τῶν 2000, αἱ ὁποῖαι εἶνε ἴδιαι τῶν ἀνωμάλων κρανίων.

Ὁ Roncoroni καὶ ὁ Ardu εὑρον μέσον ὄρον χωρητικότητος τῶν κρανίων τῶν κακούργων 1448· 68,15 ἐπὶ τοῖς ο) ο) ἐξ αὐτῶν παρουσιάζουσι χωρητικότητα κατωτέρα τῶν 1500 καὶ μόνον 10,77 τοῖς ο) ο) στενωτέραν τῶν 1600.

Ἐν συνόλῳ οἱ κακούργοι ὑπερτεροῦσι τοὺς χρηστοὺς ὡς πρὸς τὴν ὑπερβολικὴν καὶ τὴν κατωτάτην χωρητικότητα τοῦ κρανίου, καθυστεροῦσι δὲ πάντοτε αὐτῶν ὡς πρὸς τὴν μεσαίαν χωρητικότητα. Τὸ αὐτὸ δὲ παρατηρεῖται εἰς τοὺς φρενοβλαβεῖς καὶ ἰδίως εἰς τοὺς ἐπιληπτικούς. Ἐξετάζοντες τὰ κρανία τῶν φρενοβλαβῶν κατὰ τὴν τάξιν τοῦ ἀναλυτικοῦ πίνακος παρατηροῦμεν, ὅτι καθυστεροῦσι πλέον ἢ τὰ τῶν κακούργων εἰς τὰς ἐλάχιστας χωρητικότητας καὶ εἰς αὐτὰς προσέτι τὰς μεσαίας τοῦλάχιστον μέχρι τοῦ 1500, ἔχουσι δὲ μικράν τινα ὑπεροχὴν εἰς τὰς ἀπὸ τοῦ 1500 μέχρι 1600 μοίρας καὶ μεγίστην εἰς τὰς πέραν τοῦ 1700, εἰς ἃς ἄλλως τε ὑπερτεροῦσι καὶ τοὺς ὑγιῶς ἔχοντας.

Αἱ δὲ πάσχουσαι τὰς φρένας γυναῖκες ὑπερτεροῦσι τὰς κακούργους εἰς τὴν μοῖραν τῆς ἐλαχίστης χωρητικότητος 1051—1100, καθυστεροῦσιν αὐτῶν εἰς τὰς κατωτέρας μοίρας, ἀπὸ τοῦ 1150 μέχρι τοῦ 1300, ὑπερτεροῦσι δὲ αὐτῶν ἀπὸ τοῦ 1400 μέχρι τοῦ 1500. Τὸ αὐτὸ παρατηρεῖται καὶ εἰς τὰ κρανία τῶν φρε-

νοβλαβών τῆς Βιέννης καὶ τῆς Ἀλλεμβέργης ἐν συγκρίσει πρὸς τὰ τῶν ὑγιῶς ἐχόντων τῆς Καινιξβέργης.

Ἐν τῷ συνόλω ἄρα ὡς πρὸς τὴν χωρητικότητα καθυστεροῦσιν οἱ ἐγκληματῖαι, καὶ ἰδιαιτέρως οἱ κλέπται, ἀπέναντι τῶν ὑγιῶν καὶ τῶν φρενοβλαβῶν. καταμονὴν δὲ κατὰ σειρὰν παρουσιάζουσιν οἱ ἐγκληματῖαι μᾶλλον παρεμφερῆ πρὸς τὴν τῶν φρενοβλαβῶν ἢ πρὸς τὴν τῶν ὑγιῶν ὡς πρὸς τὴν μεσαίαν καὶ τὴν ἀνωτάτην χωρητικότητα, μεθ' ὑπεροχῆς, ἰδίως ὡς πρὸς τινὰ εἶδη κλεπτῶν, κατὰ τὴν ἐλαχίστην χωρητικότητα, μέχρι βαθμοῦ μηδαμῶς παρατηρουμένου εἰς τοὺς ὑγιεῖς οὐδὲ εἰς τοὺς φρενοβλαβεῖς.

Ἐν γένει δέ, ὁσάκις ἡ μεγάλη αὕτη χωρητικότης τοῦ κρανίου τῶν ἐγκληματιῶν δὲν προέρχεται ἐξ ὑδροκεφάλου, σημαίνει νοῦν ζωηρότερον τοῦ συνήθους. Τοιούτοτρόπως εἰς τὰς μενομένας ὑπ' ἐμοῦ παρατηρήσεις μεταξὺ τῶν ὑπερτερούντων κατὰ τὴν μεσαίαν τοῦ κρανίου χωρητικότητα καὶ παρουσιαζόντων τοιαύτην μέχρι τοῦ ἀριθμοῦ 1600 ἢ ὡς ἔγγιστα καταλέγονται: Ὁ Artusio, θηριώδης ἀλλὰ πανούργος ἀρχιληστὴς Πεδεμόντιος καὶ εἰς ἐξέσου πανούργος ὀπαδός του, Violime ὁ Mendaro, ὁ φονεύσας μετὰ συννόχου τὴν σύζυγόν του καὶ ἐπὶ πολὺν χρόνον φινόποινος, ὁ I... ἐκ Βερκέλλης, ληστὴς ἀγχινοῦστατος καὶ ἡ K. φαρμακεῦτρια ἐκ Βερώνης, ἐπίσης πανουργοτάτη μοναχὸς τις κλέπτης καὶ φονεὺς ἐκ Βριξίας καὶ εἰς φονεὺς καὶ βιαστής ἐκ Τρεβίζου ὁ Soldati, ὅστις ἐν ἡλικίᾳ ἐτῶν 70 ἔφερεν ἀκόμη ἀδίκτους τὰς ραφὰς τοῦ κρανίου, εἶχε δὲ κατορθώσει νὰ διαφύγῃ πάσας τὰς ἐρεῦνας τῆς δικαιοσύνης· ἕτερός τις δὲ παρουσιάσας χωρητικότητά 1633 κυβ. ὑφ. ἦτο ἐπίσης ἐκ τῆς Βενετικῆς χώρας, καὶ δὴ ἐκ Παδούης, τρεῖς καθ' ὑποτροπὴν διαπραξίας ἀνθρωποκτονίαν. Παρατηρητέον ἐν τούτοις ὅτι οἱ Βενετοὶ ἐν γένει ἔχουσι μείζονα χωρητικότητα κρανίου, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ προηγουμένων μελετῶν μου

Τὴν μέγιστην χωρητικότητα, ἀνελθοῦσαν μέχρι 1945, παρουσίασεν εἰς τοὺς Ten-Kate καὶ Pawloski κάποιος Le Pelly, τύπος τυχοδιώκτου, φονεύσας ἀργυραμοιβόν τινα, τόσον δὲ πανούργος καὶ δόλιος, ὥστε ἐθεωρεῖτο κοινῶς ὡς ἐνάρετος.

2 Χωρητικότης παρεγκεφαλίδος.—Ὁ Severi εὔρε δι' εἰδικῆς μεθόδου μετρήσεως ὑπεροχὴν χωρητικότητος τοῦ ἱνυακοῦ τμήματος τοῦ κρανίου τῶν ἐγκληματιῶν ἐν συγκρίσει πρὸς τὸ τῶν συνήθων ἀπόλυτον δ' ἐπὶ πάντων ὑπεροχὴν εἰς τοὺς ἐπιληπτικούς, κατὰ τὴν ἐπομένην διάταξιν.

142 κυβ. ὑφ. παρὰ τοῖς ὑγιῶς ἔχουσι, δεδομένοις τῆς χωρητικότητος τοῦ κρανίου 100.

158 κυβ. ὑφ. παρὰ τοῖς ἐπιληπτικοῖς, δεδομένοις τῆς χωρητικότητος τοῦ κρανίου 100.

146 κυβ. ὑφ. παρὰ τοῖς κακούργοις δεδομένης τῆς χωρητικότητος τοῦ κρανίου 100.

3, Περιφέρεια.—Ὡς πρὸς τὴν περιφέρειαν τοῦ κρανίου, κατὰ τὰς ἐλαχίστας μοίρας οἱ ἐγκληματῖαι ἐξισοῦνται σχεδὸν πρὸς τοὺς συνήθεις τύπους τῶν κοινῶν ἀνθρώπων ὑστεροῦσι δὲ αὐτῶν ἀπὸ τοῦ 481 μέχρι τοῦ 500. Τὰνάπαλιν δὲ εἰς τὴν μοῖραν 501—510 ὑστεροῦσι κατὰ τὸ διπλάσιον καὶ πλέον. Ἀπὸ τοῦ 511 μέχρι τοῦ 530 καθυστεροῦσι μὲν οἱ κλέπται, ὑπερτεροῦσι δὲ οἱ φονεῖς. Εἰς τὴν μοῖραν 531—540 ἐξισοῦνται μὲν πρὸς τοὺς συνήθεις οἱ κλέπται καὶ καθυστεροῦσιν οἱ φονεῖς. Εἰς τὰς ὑψηλότερας μοίρας οἱ κλέπται καθυστεροῦσιν ὀλοτελῶς, οἱ δὲ φονεῖς ἐξισοῦνται ἢ καὶ ὑπερέχουσι κατὰ τι τῶν συνήθων.

Ἐν Γερμανίᾳ, συγκρίνοντες τὰ 215 κρανία τοῦ Weisbach πρὸς τὰ τῶν 164 ἐγκληματιῶν τῆς Βόννης καὶ τῶν 83 φρενοβλαβῶν τοῦ Zückerkandl, βλέπομεν ὅτι εἰς τὰς ἐλαχίστας μοίρας οἱ φρενοβλαβεῖς ὑστεροῦσι τοὺς ἐγκληματῖας· ἐξισοῦνται ἢ ὑπερτεροῦσιν αὐτοὺς ὀλίγον μέχρι τοῦ 53, καθυστεροῦσι δι' αὐτῶν εἰς τὰς ἀνωτέρας μοίρας. Ἐν συγκρίσει πρὸς τοὺς συνήθεις οἱ ἐγκληματῖαι ὑπερτεροῦσιν αὐτοὺς κατὰ τι εἰς τοὺς μεγάλους ἀριθμούς, ἀπὸ τοῦ 54 καὶ ἄνω, ὑστεροῦσι κατὰ τι εἰς τοὺς ἀριθμούς 52—53 καὶ ὑστεροῦσι περισσότερο εἰς τοὺς 51—52.

Εἰς τοὺς ἀριθμούς 49—53 οἱ ἐγκληματῖαι ὑστεροῦσι πολὺ τῶν συνήθων, μέχρι τοῦ 51 δὲ ὑστεροῦσι καὶ τῶν φρενοβλαβῶν· ἐξισοῦνται πρὸς τοὺς κατὰ τοὺς ἀριθμούς 51—52, ἀπὸ τοῦ 53 δὲ καὶ ἄνω ὑπερτεροῦσι κατὰ πολὺ καὶ τοὺς φρενοβλαβεῖς καὶ τοὺς συνήθεις. Ἐξετάζοντες τοὺς ἀριθμούς τοὺς παρεχομένους ἡμῖν ὑπὸ τοῦ Bordier παραβαλόντος κρανία φονεῶν πρὸς τὰ κρανία ὑπηρετῶν, εὐπατριδῶν, ἀστῶν καὶ πεπαιδευμένων, ἀνευρίσκομεν, ὅτι παρουσιάζουσι μεγάλην ἀναλογίαν, 5,5 ο)ο οἱ φονεῖς εἰς τὰς περιφέρειας 51—52, μὴ παρατηρουμένην παρὰ τοῖς λοιποῖς, οἵτινες ἐπίσης ὑστεροῦσι καὶ εἰς τοὺς ἀριθμούς 53—54—55. Τὰνάπαλιν δὲ οἱ πεπαιδευμένοι, καὶ αὐτοὶ προσέτι οἱ ὑπηρέται, ὑπερτεροῦσιν αὐτοὺς εἰς τοὺς ἀριθμούς 56—57, καθὼς καὶ, ἐξαιρέσει τῶν ὑπηρετῶν εἰς τοὺς ἀριθμούς 57—58.

4. Ἡ κρανιακὴ ἡμιπεριφέρεια κλπ.—Μεγάλη, ἰδίως παρὰ τοῦ Bordier ἀπεδόθη σημασία εἰς τὴν διαφορὰν τῆς προσθίας

ἡμπεριφερείας ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν ὀπισθίαν, ἡ ὁποία σημαντικῶς ὑπερτερεῖ τὸ τοιοῦτον φυσικῶς ἔπρεπε νὰ προὔποτιθῆται, ἰδίως ἐνεκα τῆς στενότητος τοῦ μετώπου, ἀλλ' ὁμολογοῦμεν ἐν εἰλικρινείᾳ ὅτι ἡ περὶ τούτου ἀπόδειξις δὲν εἶνε πειστικὴ καὶ ὄντως κατὰ τὰ 33 περιστατικά τῶν παρατηρήσέων μου, εἰς ἐν μὲν ὑπάρχει ἰσότης, εἰς 19 ἢ προωπικὴ καμπύλη εἶνε μικρότερα τῆς μετωπικῆς, μὲ ἀνώτατον ὄρον 40, μὲ ἄθροισμα συνόλου 263, μὲ μέσον ὄρον 13, 6 καὶ μὲ κατώτατον ὄρον 2' εἰς 13 ὅμως περιστατικά εἶνε σημαντικῶς μεγαλειτέρα, παρουσιάζουσα ἀνώτατον ὄρον 38—42, ἐλάχιστον δὲ 2, ἄθροισμα συνόλου 205 καὶ μέσον ὄρον 15,7. Τέλος ἡ διαφορὰ τῶν ἐγκληματιῶν ἐν συγκρίσει πρὸς τοὺς συνήθεις δὲν εἶνε μεγάλη.

5. **Προσθία προβολή.** — Πειστικώτερα ἴσως εἶνε ἡ μελέτη τῶν κρανιακῶν προβολῶν. Ὁ Orchanski ἐπὶ 24 Γάλλων φονέων εὔρε τὰ ἑξῆς πορίσματα:

Προβολὴ τοῦ προσώπου, μέσος ὄρος 143, συνήθης παρ' Εὐρωπαϊοῖς 164, παρὰ τοῖς αἰθίοψιν 137. Προβολὴ τοῦ προσθίου κρανίου μέσος ὄρος 355, συνήθεις παρ' Εὐρωπαϊοῖς 409, παρὰ τοῖς αἰθίοψιν 361. Προβολὴ τοῦ ὀπισθίου κρανίου μέσος ὄρος 502, συνήθεις παρ' Εὐρωπαϊοῖς 525, παρὰ τοῖς Αἰθίοψιν 501, ἐξ ὧν προκύπτει ἐναργῆς μὲν ὑπεροχὴ παρὰ τοῖς συνήθεσιν ἀνθρώποις ὡς πρὸς τὴν προσθίαν προβολήν, ἐλλιπεστέρα δὲ ὡς πρὸς τὴν ὀπισθίαν.

Τὰ αὐτὰ πορίσματα εὔρε καὶ ὁ Heger ἐν Βελγίῳ, ἦτοι:

	Προσθ. προβ.	Ὀπισθ. προβ.	Διαφορὰ
Φονεῖς Βρυξελλῶν	82,0	100,5	18,5
Συνήθεις	83,6	93,7	9,9

6. **Τόξα καὶ καμπύλαι.** — Ὁ Bordier ἐν τῇ μελέτῃ αὐτοῦ περὶ τῶν κρανίων τῶν φονέων ἀσχολεῖται εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν διαφορῶν μερῶν τῆς ἐμπροσθοπισθίας καμπύλης, παρατηρῶν τὰ διάφορα αὐτῆς συστατικά, προὔποθέτων δὲ ὡς 100 ὀλόκληρον τὴν καμπύλην εὐρίσκει τὰ ἑξῆς πορίσματα:

	Καμπύλη ὑπερκεφαλ.	Μετωπ.	Βρεγμ.	Ἰνιακὴ
Ἐγκληματία	7,32	29,62	34,41	31,35

Ἐνώ εἰς τοὺς συνήθεις παρατηροῦνται				
Κρανία τοῦ Κομητηρ. τῶν Ἀθῶν	4,80	29,90	33,74	31,55
τοῦ Δυτικοῦ Κομητηρίου	5,16	29,66	33,39	31,79

Εἰς τοὺς ἀριθμοὺς τούτους παρατηρεῖται τεραστία ὑπεροχὴ τῆς βρεγματικῆς καμπύλης ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν μετωπικὴν, οἷα δὲν παρατηρεῖται εἰς τὰ συνήθη κρανία τῶν νεωτέρων χρόνων.

Ἡμεῖς δὲ εἰς τὰς ἡμετέρας παρατηρήσεις εὔρομεν τὰκόλουθα πορίσματα:

	Καμπ.	ὑπερκεφαλ.	Μετωπ.	Βρεγματ.	Ἰνιακὴ
Φονεῖς	6,37		29, 22	34, 29	30, 27
Κλέπται	6, 61		29' 76	33, 49	29, 98

Οἱ ἀριθμοὶ δὲ οὔτοι παρουσιάζουσι μὲν μικρὰν τινα ὑπεροχὴν ὡς πρὸς τὴν βρεγματικὴν καμπύλην, οὐδεμίαν διαφορὰν ὡς πρὸς τὴν μετωπικὴν ἐν συγκρίσει πρὸς τὰ μέτρα των συνήθων κρανίων τοῦ Bordier· παρουσιάζουσι μόνον μίαν ἐπὶ πλέον ἀναλογίαν, ὡς πρὸς τὴν ὑπεγκεφαλικὴν καμπύλην, ἥτις, καὶ κατὰ τὰς ἡμετέρας παρατηρήσεις, φαίνεται μεγαλειτέρα παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις.

Ἐπιμένο παρὰ τὴν θέλησίν μου εἰς τὰς λεπτομερείας ταύτας, ἐξ αἰτίας τῆς ὑπερβολικῆς σημασίας τὴν ὁποίαν ἠθέλησάν τινες νὰποδώσωσιν εἰς αὐτάς, ὡς Lacassague, προβαίνοντες μέχρι τοῦ νὰ ποιῶνται λόγον περὶ φυλῶν «βρεγματικῶν» παρατηρομένων παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις.

7. **Δείκται.** — Ὡς πρὸς τὸν κεφαλικὸν δείκτην, τοῦτο κυρίως ἐξάγεται ἐκ τῶν ἡμετέρων ἀριθμῶν, ὅτι ἀκολουθεῖ τὴν τοπικὴν ἐπίδρασιν, γενικῶς ἐξαίρων αὐτὴν.

Παρατηρεῖται ὑπερβολικὴ βραχυκεφαλία ἐν Πεδεμοντίῳ καὶ δολιχοκεφαλία ἐν Σαρδηνίᾳ καὶ Σικελίᾳ.

Παρατηρήθη ὅτι ἡ βραχυκεφαλία παρὰ τισι τῶν φονέων, καὶ ἰδίως Πεδεμοντιῶν, φθάνει νὰ παρουσιάσῃ δείκτην 90, 88 τοῦθ' ὅπερ εἶνε σπανιώτατον καὶ παρὰ τοῖς κρετινοῖς (cretini). Τὸ κρανίον τοῦ Faella, φονέως ἐκ τῆς Ῥωμαικῆς χώρας εἶχε δείκτην 91.

Τὸ περίσρονον τοῦτο φαινόμενον, ὅπερ θὰ ἴδωμεν περαιτέρω ἐπιβεβαιούμενον ἐκ τῶν ἐπὶ τῶν ζώντων μελετῶν, παρατηρήθη καὶ ἐμελετήθη ὑπὸ τῶν φρενολόγων, οἵτινες μεγαλοποιούτες τὴν σημασίαν αὐτοῦ συνετέραναν ὅτι εἰς τὸν κροταφικὸν λοβὸν ἐκκρίπτεται τὸ ὄργανον τῆς σκληρότητος.

Σημειωτέον ἐν τούτοις ὅτι ὁ Cipola καὶ ὁ Gasparone, φονεῖς θηριοδέστατοι, εἶχον δείκτης 72, ὅτι δὲ ὁ ἀγριώτατος Borchovs καὶ οἱ φονεῖς Matzk, Flegel, καὶ Magdelaine παρουσιάζον δείκτην 89, 86, 82 καὶ 94, ἐνῶ ὁ Blank ἦτο δολιχοκέφαλος ὅπως ὁ Lacenaire ὁ ἔχων δείκτην 76, ὁ Helouln εἶχεν 79, ὁ δὲ Avril 72.

Παρὰ τοῖς κλέπταις ἀπεναντίας καὶ τοῖς κιβδηλοποιῖς καὶ

πλαστογράφοις φαίνεται πλεονάζουσα ἡ δολιχοκεφαλία, ἰδιαιτέρως μάλιστα παρὰ τοῖς πρώτοις.

Οὕτως ἐξ 28 λεπτῶν εὑρομεν 16 δολιχοκεφάλους, 3 μεσοκεφάλους καὶ 9 βραχυκεφάλους, ἐκ 4 δὲ ἀπατεῶνων 2 δολιχοκεφάλους καὶ 2 βραχυκεφάλους.

Συγκαταλέγοντες εἰς τὴν δολιχοκεφαλίαν καὶ τὴν μεσοκεφαλίαν εὐρίσκομεν 19 δολιχοκεφάλους ἐπὶ 28 κλεπτῶν. Σημειώτεον δὲ ὅτι ἡ δολιχοκεφαλία παρὰ τοῖν ἐξ αὐτῶν φθάνει μέχρι βαθμοῦ δείκτου σπανιώτατα παρουσιαζομένου, οἷον 70, 68, 72. Ἄξιοσημείωτος εἶνε καὶ ἡ ἀλλόκοτος δολιχοκεφαλία τοῦ κλέπτου Amadei, ἡ ὁποία καταντᾷ σχεδὸν σκαφοκεφαλία.

Ἐκ τούτου ὁμως τὸ μόνον ἐξαγόμενον συμπέρασμα εἶνε ὅτι ὑπάρχει τάσις τις ἐξάρσεως τοῦ ἐθνικοῦ δείκτου, οὐχὶ δὲ καὶ ὑπεροχὴ τοῦ δεῖνα ἢ δεῖνα δείκτου εἰς τὰς τάξεις τῶν διαφόρων ἐγκληματιῶν.

Καὶ ὁ Lenhossek εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν κρανίων Ῥουμάνων καὶ Οὐγγρων ἀνεῦρε δείκτην ἀντιστοιχοῦντα πρὸς τὸν ἐθνικὸν τύπον, ἐκτὸς μιᾶς περιπτώσεως ὑπερβολικῆς βραχυκεφαλίας.

Ἐπὶ 176 κρανίων Γερμανῶν ἐγκληματιῶν, ἐξετασθέντων ὑπὸ τοῦ Benedikt, παρατηρεῖται ἀξιοσημείωτος πλεονασμὸς δείκτων ταπεινοτάτων βαθμῶν (62 μέχρις 75) ἀπέναντι τῶν συνήθων, παρ' οἷς ἐλλείπουσι σχεδὸν ὀλοτελῶς οἱ τοιοῦτοι βαθμοί. οἵτινες ἀπαντῶσιν ἀκόμη ἀφθονώτερον παρὰ τοῖς φρενογλαβεῖσιν.

Ἐνῶ παρὰ τοῖς συνήθεσιν ἡ ἀναλογία τοῦ μέχρις 75 δείκτου εἶνε 1,4 ο]ο, παρὰ τοῖς ἐγκληματιαῖς ἀνέρχεται εἰς 11. 3ο]ο μέχρι δὲ τοῦ δείκτου 76 ἡ ἀναλογία παρὰ τοῖς δευτέροις εἶναι 10. 8 ο]ο, ἐνῶ παρὰ τοῖς πρώτοις εἶνε 3, 3 ο]ο. Ἐν συγκρίσει δὲ πρὸς τοῖς φρενοβλαβεῖς οἱ ἐγκληματῖαι παρουσιάζουσι πολὺ μεγαλύτερον ἀριθμὸν δολιχοκεφάλων καὶ μικρότερον μεσοκεφάλων.

Καὶ ὁ Den-Kate καὶ ὁ Pawloski ἐπὶ 54 κρανίων ἐγκληματιῶν εὑρον 31 βραχυκεφάλους, 10 μεσοκεφάλους καὶ 13 δολιχοκεφάλους.

8. **Διάμετρος καὶ κάθετος δείκτης.**—Μεγάλη ἐπεδόθη ὑπὸ τοῦ Bordier σημασία εἰς τὴν κάθετον διάμετρον τῶν ἐγκληματιῶν, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν περίστυσιν ταύτην οὐδεμία προκύπτει σαφῆς καὶ ἐναργῆς διαφορὰ.

Ἦδη ὁ Heger εἶχε δεῖξει ὅτι οἱ φονεῖς ἐν Βουξέλλαις παρουσιάζον διάμετρον μὲν κάθετον 130, δείκτην δὲ κάθετον 69· οἱ φονεῖς τῆς Λιέγης διάμετρον κάθετον, 133, δείκτην 73· οἱ τῆς Γάνδης διάμετρον 129, δείκτην 70· ἐνῶ συνήθεις ἄνθρωποι πα-

ρουσιάζουσι διάμετρον κάθετον 131 καὶ δείκτην κάθετον 71.

Ὁ Orchanski ἐπὶ 24 κρανίων Παρισινῶν φανέαν εὑρε. μέσον ὄρον 75,3, ἐνῶ εἰς τὸν συνήθη ἄνθρωπον ὁ μέσος ὄρος εἶνε 72· ἀλλ' εἰς τὰς ἐμὰς καταμετροῦσεις λαμβάνων ὑπ' ὄψιν μου μόνας δύο ἐκ τῶν κυριωτέρων ομάδων εὐρίσκω διαφορὰς τοιαύτας ἐπὶ πλεόν καὶ ἐπὶ ἕλαττον, ὥστε δὲν μοι ἐπιτρέπεται νὰ συναγάγω συμπεράσματα.

9. **Μετωπικὸς δείκτης.**—Ἐπίσης δὲν θεωρῶ πρόδηλον τὴν διαφορὰν ὡς πρὸς τὸ μετωπικὸν δείκτην. Καὶ ὡς πρὸς αὐτὸν ὁ Heger εὑρεν ἀπὸ 66,7 μέχρις 68,8 παρὰ τοῖς ἐγκληματῖαις καὶ 67,7 παρὰ τοῖς συνήθεσιν· ἀλλὰ τὸ τοιοῦτο ἰσοδυναμεῖ πρὸς οὐδεμίαν διαφορὰν.

10. **Δείκτης κρανιοσπαιγονικός.**—Ἐσχάτως ὁ Maubouvier ἐκ τῆς μελέτης αὐτοῦ ἐπὶ 26 κρανίων Γάλλων ἐγκληματιῶν προήχθη εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι ὑπερτεροῦσι τοὺς συνήθεις ὡς πρὸς τὸν κρανιοσπαιγονικὸν δείκτην, ἅτε παρουσιάζοντες μέσον ὄρον 14,78, ἐνῶ οἱ συνήθεις παρουσιάζουσι 13,4 μέχρι 12,8. Ἐκ τῶν ἐμῶν ἐρευνῶν ἐπὶ 41 ἐγκληματιῶν καὶ 47 φρενοβλαβῶν δὲν προκύπτει πολὺ ἐναργῆς ἢ τοιαύτη διαφορὰ· διότι οἱ πρῶτοι παρουσίασαν μέσον ὄρον 131 καὶ οἱ δεῦτεροι 12,2.

11. **Πρόσωπον.**—Ἡ ἐλαχίστη μετωπικὴ διάμετρος παρουσίασεν ἀξιοσημείωτους διαφορὰς, διότι παρετηρήθη μέσος ὄρος αὐτῆς 96 παρὰ τοῖς Πεδεμοντιοῖς ἐγκληματῖαις ἀπέναντι τοῦ μέσου ὄρου 109 τῶν συνήθων. Ἐν τῇ ἀναλυτικῇ δὲ σειρᾷ παρατηροῦνται παρὰ τοῖς ἐγκληματῖαις πολὺ κατώτεροι τοῦ συνήθους οἱ βαθμοὶ 96—105, ἀνώτεροι δὲ οἱ 106—115. Ἀλλ' ὁμως ὁ Ten-Kate σημειοῖ πρὸς τοῖς ἐγκληματῖαις μέσον ὄρον 97,7, ἀνώτερον τοῦ μέσου ὄρου τῶν αὐτοκτόνων 97,3 καὶ κατὰ τι κατώτερον τοῦ τῶν μεγαλοφυῶν 101,1. Ἀνώτατον δὲ ὄρον εὐρίσκει παρ' αὐτοῖς 113,7, μικρόν διαφέροντα τοῦ τῶν αὐτοκτόνων 117,2 καὶ τοῦ τῶν μεγαλοφυῶν 115,1.

12. **Ὑψος.**—Ὡς πρὸς τὸ ὕψος τῶν προσώπων παρατηρεῖται παρὰ τοῖς ἐγκληματῖαις μέσος ὄρος 92, ἀνώτερος τοῦ τῶν συνήθων 86, ἐν δὲ τῇ ἀναλυτικῇ σειρᾷ οἱ ἐγκληματῖαι ὑπερτεροῦσιν εἰς τοὺς ἀνωτέρους βαθμούς, ἀπὸ τοῦ 91 μέχρις 110. καθυστεροῦσι δὲ εἰς τοὺς κατώτερους.

Ὡς πρὸς τὸ πλάτος ὑπάρχει πλήρης ἀναλογία. Ἐν τούτοις ὁμως ἐν τῇ ἀναλυτικῇ σειρᾷ παρατηρεῖται εἰς τοὺς κατωτάτους καὶ εἰς τοὺς ἀνωτάτους βαθμούς μεγαλύτερα ἔλλειψις παρὰ τοῖς ἐγκληματῖαις.

Ύψος προσώπου			Πλάτος προσώπου		
40	38		40	38	
Έγκληματ.ια	Συνήθεις		Έγκληματ.ια	Συνήθεις	
71—80	5,0 ο)ο 13,1 ο)ο		116—120	0,0 ο)ο 2,6 ο)ο	
81—90	32,5 63,1		121—125	5,0 10,5	
91—100	55,0 21,0		126—130	27,5 28,8	
101—110	7,5 2,6		131—135	32,5 30,0	
111—120	2,5 0,		136—140	35,0 13,1	
—	—		141—145	0, 5,2	
—	—		155—150	0, 2,6	

13.—Ὡς πρὸς τὸν *ῥινικὸν δείκτην* οἱ ἐγκληματ.ια παρουσιάζουσι διαφορὰς εἰς τοὺς κατωτέρους βαθμοὺς καθυστεροῦντες κατὰ τὸ ἥμισυ καὶ ἐπέκεινα ἀπέναντι τοῦ συνήθους· ἀντιθέτως δὲ εἰς τοὺς ἀνωτέρους βαθμοὺς, ἀπὸ τοῦ 46 μέχρι τοῦ 55 ὑπερτεροῦσι κατὰ τὸ διπλάσιον.

14. *Κάτω σιαγών.*—Παρὰ ταῖς ἐγκληματ.ιαῖς ἡ κάτω σιαγὼν εἶνε μᾶλλον ἀνεπτυγμένη ἢ παρὰ τοῖς συνήθεσι· παρὰ τοῖς πρώτοις ἔλκει βάρος κατὰ μέσον ὄρον 84 γραμμαρίων, ἐνῶ ἀπεναντίας τὸ αὐτὸ κατὰ μέσον ὄρον εἶνε

παρὰ τοῖς φρενοβλαβεῖσιν 78 γραμ.

παρὰ τοῖς ὑγιῶς ἔχουσιν 80 »

Ὡς πρὸς τὴν σιαγονικὴν διάμετρον, μικρὰν ἀνευρίσκομεν διαφορὰν εἰς τοὺς ἐγκληματ.ιαῖς ἐν συγκρίσει πρὸς τοὺς συνήθεις κατὰ τοὺς ἀπὸ 90 μέχρι 100 βαθμοὺς· ὑπερτεροῦσιν ὅμως κατὰ τοὺς ἀνωτέρους βαθμοὺς, 100—110, καὶ παρουσιάζουσιν ἑλλειψιν εἰς τοὺς κατωτέρους, ἀπὸ 30 μέχρις 90, οἵτινες ἀπαντῶσιν εἰς τοὺς ὑγιῶς ἔχοντας καὶ συνηδέστερον ἔτι εἰς τοὺς φρενοβλαβεῖς· οὗτοι ὡς πρὸς τὰς κατωτέρας διαμέτρους, ἀπὸ 70 μέχρις 80, ὑπερτεροῦσι τοὺς ἐγκληματ.ιαῖς καὶ μικρὸν διαφέρουσι τῶν ὑγιῶν, ὑπερτεροῦσι δὲ ἀμφοτέρους κατὰ τὰς μετρίας διαμέτρους καὶ καθυστεροῦσιν εἰς τὰς κατωτάτας.

Εἰς τοὺς ὑγιεῖς 98,2

» » ἐγκληματ.ιαῖς 103,9

» » φρενοβλαβεῖς 97,0

Τὸ ὕψος τῆς συμφύσεως τοῦ πωγωνίου εἶνε κατὰ μέσον ὄρον παρὰ τοῖς ἐγκληματ.ιαῖς 30,4 ὀλίγον τι κατώτερον τοῦ μέσου ὄρου τῶν συνήθων 31,3 εἰς τοὺς φρενοβλαβεῖς εἶνε μικρότερον. ἦτοι 29,1.

Ὁ Orchanski ἐπὶ τῆς μελέτης 24 Γάλλων φονέων στηριζόμενος ἐπιβεβαίωσεν τὸ μείζον μέγεθος τῆς κάτω σιαγόνος παρὰ

τοῖς ἐγκληματ.ιαῖς καὶ τὴν ὁμοιότητα αὐτῆς πρὸς τὴν τῶν ἀγρίων.

15. *Προσωπικὸς δείκτης.*—Ἀξιοσημείωτος παρατηρεῖται ἐλάττωσις παρὰ τοῖς ἐγκληματ.ιαῖς ὡς πρὸς τοὺς δείκτας τῶν κατωτέρων βαθμῶν, ἀπὸ τοῦ 50 μέχρι τοῦ 65 ἐν συγκρίσει πρὸς τοὺς τῶν συνήθων, ἐνῶ ὑπάρχει παρ' αὐτοῖς ὑπεροχὴ ὡς πρὸς τοὺς ἀνωτέρους καὶ τοὺς μεγίστους· ἀλλὰ, ὅπως εἶδομεν, τὸ τοιοῦτο ἔξαρτάται μόνον ἐκ τῆς ἀξήσεως τοῦ ὕψους, διότι τὸ πλάτος εἶνε πάντοτε σχεδὸν τὸ αὐτό.

16. *Ἐμβαδὸν τοῦ ἰνιακοῦ τμήματος, χωρητικότης ὀφθαλμικῶν κογχῶν καὶ δείκτης ἐγκεφαλονωτιαῖος.*—Τὸ ἐμβαδὸν τοῦ ἰνιακοῦ τμήματος ἐπὶ 49 περιστατικῶν εὐρέθη ἀνώτερον τοῦ 800 εἰς 14 κλέπτας, 4 φονεῖς (ἔξ ὧν μία γυνὴ καὶ 3 ἄνδρες, παρ' οἷς πᾶσι τὸ ἐμβαδὸν ὑπερέβαινε τὰ 100)· κατώτερον δὲ τοῦ 700 εἰς 7 φονεῖς, 4 κλέπτας καὶ ἓνα λιποτάκτην.

Ὡς πρὸς δὲ τὴν χωρητικότητα τῶν κογχῶν, ὁ Βορὸ παρέχει ἡμῖν ὡς μέσον ὄρον ἐπὶ 50 ἐγκληματ.ιωῶν ἀρρένων 59,2 χωρητικότητος· ἐπὶ τῶν θηλέων δὲ 53,5. Εὗρε δὲ παρὰ τοῖς συνήθεσι Λομβαρδοῖς χωρητ. κογχ. 61,5, παρὰ τοῖς Πεδεμοντίοις 56,5, παρῆ τοῖς ἐγκληματ.ιαῖς σωρητ. κογχ. 61,5, παρὰ τοῖς Πεδεμοντίοις 57, 7, παρὰ τοῖς φρενοβλαβεῖσι χωρητ. κογχ. 56,2, παρὰ τοῖς Πεδεμοντίοις 55,6.

Ὡς πρὸς τοῦτο παρατήρησε μεγάλην ἀναλογίαν πρὸς τοὺς κρετίνους, οἵτινες παρουσιάζουσι χωρητικότητα κογχικὴν 58 μετὰ δείκτου 25 παρὰ ταῖς ἄρρεσι, καὶ 24,8 παρὰ τοῖς θήλεσιν. Ἀπεναντίας οὐδεμία παρατηρεῖται ἀναλογία πρὸς τοὺς φρενοβλαβεῖς, οἵτινες κατὰ τοῦτο ὁμοιάζουσιν ἐντελῶς πρὸς τοὺς ὑγιεῖς, ἦτοι οἱ μὲν πρῶτοι ἔχουσι 55,6, οἱ δὲ δεύτεροι 56,6.

Ἐν τῇ ἀναλυτικῇ σειρᾷ εἰς 27 ἐκ τῶν ὑπ' ἐμοῦ ἐξετασθέντων 49 ἐγκληματ.ιωῶν, ἔξ ὧν 14 φονεῖς καὶ 10 κλέπται, ἡ περιῆς ἡς ἐ λόγος χωρητικότης ἦτο ἀνωτέρα τοῦ μέσου ὄρου, φθάνουσα μέχρις 60—78· εἰς 6 ἦτο κατώτερα (τούτέστι κάτω τῶν 48 κυβ. ὑπεκ.)

Εἰς τὰ κρανία τῶν ἐγκληματ.ιωῶν τὰ ἐξετασθέντα ὑπὸ τοῦ Roncoroni καὶ τοῦ Ardu, ὁ μέσος ὄρος τῆς κογχικῆς χωρητικότητος εὐρέθη 55,7.

Ἡ μείζων αὕτη ἀνάπτυξις τῆς κογχικῆς χωρητικότητος ἐξηγεῖται ὅπως καὶ παρὰ τοῖς ἀρπακτικῆς ὀρνέοις, ἐκ τῆς ἀναπτύξεως καὶ τῆς κρεῖττονος συναρμογῆς τῶν ὀργάνων ἕνεκα τῆς μεγαλύτερας ἀσκήσεως· διὰ τοῦτο παρατηρεῖται μεγαλύτερα εἰς τοὺς κλέπτας ἢ εἰς τοὺς φονεῖς.

Ὁ ἐγκεφαλονωτιαῖος δείκτης εἰς 20, ἐξ ὧν 11 φονεῖς καὶ 6 κλέπται, ἢ το ἀνώτερος τοῦ μέσου ὄρου φθάνων μέχρι 34,4.

Κατώτεροι τοῦ μέσου ὄρου εὐρέθησαν 6, παρουσιάσαντες 17—21.

Ὁ κεφαλοκογχικός δείκτης, ὅστις παρὰ τοῖς συνήθεσιν εἶνε 26,6, ἀπαντᾷ ὡς ἀκολούθως κατὰ μέσον ὄρον :

Παρὰ τοῖς ἄρρεσιν ἐγκληματίας	24,7
» » » φρενοβλαβεῖς	26,0
» « » κρετίνοις	25,1

Ἐκ τῶν ἀριθμῶν τούτων ὁ δείκτης τῶν φρενοβλαβῶν φαίνεται πλησιέστερος πρὸς τὸν κανονικὸν ἢ ὁ δείκτης τῶν ἐγκληματιῶν, ὅστις εἶνε κατώτερος. Roncoroni ὁμοῦ καὶ ὁ Ardu εὗρον παρ' αὐτοῖς μέσον ὄρον 26,6.

17. **Ἡ προσωπικὴ γωνία.**—Τρεῖς μόνον ἔφθασαν εἰς τὸν βαθμὸν 80° καὶ 81°, κατὰ τὴν ἐξέτασιν κρανίων δολοφόνων ἢ ἀρχιληστῶν (οἶον τοῦ Boggia καὶ ληστῶν Καμπανίας), οἵτινες πάντες ἐδεικνυον τὸν μέγιστον βαθμὸν ἐγκεφαλικῆς χωρητικότητος. Εἰς τὰ λοιπὰ 38 πρῶστατικὰ ὁ βαθμὸς τῆς γωνίας ἀπεδείχθη πάντοτε κατώτερος, ἄνευ κατὰ τόπους διακρίσεως, κατελθὼν, λόγου χάριν εἰς τὸ κρανίον ἐνὸς φονέως ἐκ Πεδεμοντιῦ, εἰς 69° δύο παραχαρῶν καὶ κλεπτῶν ἐκ Λομβαρδίας εἰς 60, ὡς καὶ ἐνὸς Σικελοῦ εἰς 68°. Εἰς τὸ κρανίον ἐτέρου κλέπτου Λομβαρδοῦ ὁ βαθμὸς ἦτο 69° καὶ ἐνὸς Ρωμαίου 72° σημειωτέον δὲ ὅτι οἱ Ρωμαῖοι καὶ οἱ Τοσκανοὶ ἔχουσι τὴν μᾶλλον διεσταλμένην προσωπικὴν γωνίαν ἐξ ὅλων τῶν Ἰταλῶν.

18. **Ἀπόστασις ἀκανθομηλική.**—Roncoroni, διὰ νὰ δυνηθῆ νὰ ἐξακριβώσῃ μετὰ βιαιότητος τὰς προσωπικὰς ἀσυμμετρίας καὶ ἐπιμήθη τὴν ἀξίαν αὐτῶν, εἰσήγαγε νέαν καταμέτρησιν, τὴν ἀκανθομηλικὴν ἀπόστασιν, τουτέστι τὸν χῶρον τὸν ὑπάρχοντα μεταξὺ τῆς ρινικῆς ἀκάνθης καὶ τοῦ ζυγωματικοῦ φύματος εἰς ἀμφοτέρω τὰ μέρη τοῦ προσώπου. Ἐπὶ 50 δὲ ἐγκληματιῶν εὗρον ὅτι εἰς 4 ἢ διαφορὰ μεταξὺ τῶν δύο μερῶν ἔφθανε μέχρι 3 χιλιοστομέτρων, εἰς 1 εἰς 6 χιλιοστ. καὶ εἰς 1 εἰς 8 χιλιοστομ.

Κατὰ μέσον ὄρον παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις ἡ ἀπόστασις εἶνε 62,4 πρὸς τὰ δεξιὰ καὶ 62,4 πρὸς τὰ ἄριστερά.

19. **Κρανιολογία κατὰ τὴν μέθοδον τοῦ Sergi.**—Πρὶν ἢ περατώσω τὸ παρὸν κεφάλαιον ὀφείλω νὰ σημειώσω, ὅτι αἱ νέαι μελέται τοῦ Sergi τείνουσι νὰ ποδώσωσι λίαν περιορισμένην σημασίαν εἰς τὴν κρανιακὴν χωρητικότητα, ἐκτὸς ἐὰν αἱ διαφοροί

αὐτῆς ποικιλίαι ὀφείλωνται κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον εἰς τὴν ἀναστολήν τῆς ἀναπύσεως ἢ εἰς αἰτίας παθολογικάς, ὡς λόγου χάρι ν εἰς ὑδροκεφαλίαν κλπ.

Κατὰ τὸν Sergi, ἐὰν μελετῶνται ἀπλῶς αἱ κρανιακαὶ χωρητικότητες ἀσχέτως πρὸς τοὺς εἰδικοὺς κρανιακοὺς τύπους παρὰ ταῖς διαφοροίς ἀνθρωπίναις φυλαῖς, δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ἐξαχθῶσιν ἀξία λόγου συμπεράσματα· ὁ ὄγκος, κατ' αὐτόν, σχετίζεται στενῶς πρὸς τὸν σχηματισμὸν· πράγματι δὲ τὰ κρανία τοῦ αὐτοῦ σχήματος παρουσιάζουσι πολλάκις χωρητικότητα, ἣτις κυμαίνεται μόλις ἐντὸς στενῶν ὁρίων. Ἡ «ἀτομικὴ ποικιλία» δὲν πρέπει νὰ ἐξάγῃται ἐκ τῶν κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον διαφορῶν, τὰς ὁποίας κρανίον τι παρουσιάζει ἐν συγκρίσει πρὸς τὸν ἐν γένει μέσον ὄρον τῶν κρανίων χώρας τινός, ἀλλ' ἐκ τῆς διαφορᾶς τῆς χωρητικότητος τοῦ κρανίου ἐν συγκρίσει πρὸς τὸν μέσον ὄρον τῶν ὁμοσχημῶν κρανίων τῆς αὐτῆς χώρας.

Οὕτως ἐπιβάλλεται ὁ ἀκριβέστερος προσδιορισμὸς τῆς κρανιακῆς χωρητικότητος καὶ ἐπομένως τοῦ βάρους τοῦ ἐγκεφάλου, ὑπολογιζομένου μέχρι τοῦδε κατὰ μέσον ὄρον, ἄνευ διακρίσεως τῶν διαφορῶν παραλλαγῶν. Ἡ χωρητικότης τοῦ κρανίου μόνον εἰς τὸ ἄρρεν φύλον ποικίλλει ἀπὸ 1000 μέχρι 2008 κυβ. ὑφεκ. Ἡ τεραστία αὕτη διαφορὰ θεωρεῖται κοινὴ ὡς παραλλαγή κατ' ἄτομον, διὸ καὶ ἐγένετο δεκτὸς ὁ καθωρισμὸς κατωτάτου ὄρου τῆς φυσιολογικῆς χωρητικότητος ἐν σχέσει πρὸς τὴν λειτουργίαν τοῦ ἐγκεφάλου, καὶ νὰ θεωρῶνται ὡς παθολογικὰ νανοκέφαλα τὰ κρανία, ὧν ἡ χωρητικότης κατέρχεται μέχρι 1150 κυβ. ὑφεκ. κατὰ τὸν Broca, ἢ κατὰ τι πλέον ἢ ἔλαττον, κατ' ἄλλους ἀνθρωπολόγους, ἐξ ἀντιθέτου δὲ νὰ ποδίδεται μεγάλη σημασία εἰς τὰς μείζονας χωρητικότητας. Ἄλλ' ἀμφοτέρω ταῦτα, κατὰ τὸν Sergi, ἐντακτικέμενα εἰς τὰ γενεόντα· διότι αὐτὸς εἶρε χωρητικῶτα φυσιολογικὴν ἀνδρικῶν κρανίων ἐκ 1000 κυβ. ὑφεκ. ἢ κατὰ τι πλέον. Ἐν Μελανησίᾳ ὁ Sergi εἶρε κεφαλὰς καθαρῶς νανοκεφαλικάς, κανονικῶς συγκεκριτημένας ἀναμιξ μετὰ κεφαλῶν μεγαλοκεφαλικῶν, ἀνηκουσῶν εἰς ποικιλίας ἐχούσας κοινωνικῶς τὴν αὐτὴν ἀξίαν. Τὸ αὐτὸ ὀητέον καὶ περὶ τῶν ἀρχαίων καὶ νεωτέρων λαῶν τῆς Μεσογείου. Ὡς θὰ ἴδωμεν ὁμοῦ, ἡ γνακάλυψις των δὲν ἔσχεν ἀληθῆ πρακτικὴν ἐφαρμογὴν εἰς τὴν *Ἐγκληματικὴν Ἀνθρωπολογίαν*.

Ὡς πρὸς τὴν χωρητικότητα τῶν κρανίων τούτων παρετηρήθη ὅτι τὰ ἐλλειψοειδῆ ἐν συνόλω κυμαίνοντα μεταξὺ τῆς ὀλιγοκεφαλίας καὶ τῆς μετριοκεφαλίας· τὰ στενοκέφαλα, ἀποτελοῦντα

υποδιαίρειν κοινήν ἐν Σικελίᾳ, παρουσιάζουσιν ἐν Σαρδηνίᾳ μικροτέραν ἔτι χωρητικότητα (ὀνομασθέντα ὑπὸ τοῦ Sergi **ἐλατοκέφαλα**)· τὰ σφαιροειδῆ εἶνε μετιοκέφαλα, ὁ τύπος δὲ αὐτῶν εἶνε συνήθης· τὰ σφαιροειδῆ εἶνε τέσσαρα τὸν ἀριθμὸν, ἐν δ' ἐξ αὐτῶν, τὸ καταχθὲν ὑπὸ τοῦ Sorgi εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν **ῥωμαϊκῶν**, εἶνε μικρᾶς χωρητικότητος, εὔρε δὲ αὐτὸς τὸν τύπον τοῦτον, ὅστις συνήθως εἶνε μικροκεφαλικός. Ἡ ἄλλη υποδιαίρεσις, ἡ ὀνομαζομένη τῶν στογγυλοκεφάλων, εἶνε μεγαλειτέρα καὶ παρουσιάζει χωρητικότητα μετρίαν, τὴν λεγομένην μετριοκεφαλίαν. Τὸ σικελικὸν ἰσόβαθον εἶνε ἀνάλογον πρὸς τὰ τυπικὰ κανονικὰ κρανία, οἷα ὁ Mingazzini ἀνεῦρε καὶ παρὰ τοῖς φρενοβλαβέσι· τὰ λοιπὰ πλατυκέφαλα εἶνε μεγαλειτέρα καὶ κυμαίνονται μεταξὺ τῆς μετριοκεφαλίας καὶ τῆς μεγαλοκεφαλίας.

44 κρανίων τῶν ἐξετασθέντων ὑπὸ τοῦ Casella εὐρέθησαν εἶνα ἔχοντα τὸν σχηματισμὸν κάλλιστον· ἰδίως μεταξὺ τούτων ἀξιοσημείωτα εἶνε τὰ ἐκ τῶν ἔλλειψοειδῶν καλούμενα ἰσοπερικάμπυλα ἕνεκα τῆς συμμετρίας καὶ τῆς κανονικότητος τῶν πανταχοῦ ἴσων καμπύλων αὐτῶν.

Οἱ ἰατροὶ Roncoroni καὶ Carrara ἐπενόησαν νὰ τροποποιήσωσι τινὰς τῶν τεχνικῶν βάσεων τῆς ἐξετάσεως. Καὶ ἰδὸν τίνι τρόπῳ :

Ἐν πρώτοις ἐξετάζουσιν ἂν ἡ περιφέρεια τῆς ἔγκαρσίας τομῆς τοῦ κρανίου ἀποτελεῖ γραμμὴν ἐντελῶς καμπύλην, ἢ γραμμὴν συγκεκλασμένην καὶ ἀποτελουμένην ἐκ τμημάτων σχεδὸν εὐθυγράμμων.

Διὰ τῆς πρώτης ταύτης διακρίσεως αἱ ποικιλίαι τοῦ Sergi ταξινομοῦνται εἰς δύο κατηγορίας. Εἰς τὴν πρώτην, τὴν τῶν συγκεκλασμένων γραμμῶν, ἀνάγονται τὸ κυβοειδὲς σχῆμα, τὸ ῥομβοειδὲς, τὸ σφαιροειδὲς, τὸ πενταγωνοειδὲς, τὸ παραλληλεπιπεδοειδὲς. Εἰς δὲ τὴν δευτέραν κατηγορίαν ἀνάγονται τὰ ἀποτελούμενα ἐκ καμπύλων γραμμῶν σχήματα, οἷον τὸ ἔλλειψοειδὲς, τὸ σφαιροειδὲς, τὸ φειδὲς, τὸ βυρσοειδὲς κλπ.

Ἐν τῇ πρώτῃ κατηγορίᾳ παρατηρεῖται ὡσαύτως ἂν αἱ συγκεκλασμέναι γραμμαὶ τηροῦσι μεταξὺ αὐτῶν παραλληλισμὸν, ἔστω καὶ κατὰ προσέγγισιν. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ ἔγκαρσία τομῆ εἶνε τετράγωνος ἢ τείνουσα εἰς τὸ τετραγωνοειδὲς, καὶ τὸ κρανίον τότε εἶνε κυβοειδὲς, — ἔκτος ἐὰν οἱ ἄλλοι χαρακτῆρες ἐπιφέρωσιν εἰδικὰς ἀλλοιώσεις — ὅταν αἱ διαστάσεις τοῦ μήκους καὶ τοῦ πλάτους εἶνε σχεδὸν αἱ αὐταί· ἐὰν τὸ κρανίον εἶνε δολιχοκέφαλον

τότε τὸ σχῆμά του εἶνε παραλληλεπιπεδοειδὲς καὶ αἱ γραμμαὶ ὀρθογώνιοι,

Ἐὰν ἀπεναντίας τὰ διάφορα σχεδὸν εὐθύγραμμα τμήματα τῆς κρανιακῆς περιφερείας εἶνε ἐπικλινῆ πρὸς ἄλληλα, πρέπει νὰ παρατηρήσωμεν καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν σχηματιζομένων ἐκ τούτου πλευρῶν καὶ τὸ γενικὸν σχῆμα τὸ ἀποδιδόμενον ἐξ αὐτῶν εἰς τὸ κρανίον,

Ἐχομεν ἀκολούθως τὸ σφηνειδὲς χαρακτηριζόμενον κυρίως ἐκ τοῦ ὅτι ἔχει τὴν μεγίστην ἔγκαρσίαν διάμετρον λίαν πρὸς τὰ ὀπίσω καὶ ἐκ τοῦ ὅτι τὸ βρεγματικὸν ὄστον κλίνει ἀποτόμως καὶ ἡ κατιοῦσα αὐτοῦ μοῖρα τείνει πρὸς τὴν κάθετον· ὁσάκις ἀπεναντίας ἢ τοιαύτη κλίσις τοῦ βρεγματικοῦ εἶνε ὀμαλή, ἔχουσα διεύθυνσιν λοξὴν καὶ ἡ μεγίστη διάμετρος τείνει πρὸς τὸ μέσον τῆς ἐμπροσθοπισθίας διαμέτρου, τὸ σχῆμα εἶνε πενταγωνοειδὲς ἢ ῥομβοειδὲς ἀναλόγως τῆς εὐρύτητος ἢ τῆς στενότητος τοῦ μετώπου.

Ἡ δευτέρα κατηγορία χαρακτηρίζεται ἐκ τοῦ περιστατικοῦ ὅτι ἡ καμπύλη ἐν τῇ προσθοπλαγίᾳ αὐτῆς μοῖρα εἶνε κυρτή, ὅπως συνήθως εἰς τὰς πλείστας περιστάσεις, ἢ κοίλη· ἢ τελευταία αὕτη περιπτώσις ἀποτελεῖ ἴδιον σχῆμα, σπανιώτατον ὅμως, τὸ λεγόμενον βυρσοειδὲς.

Ἐκ τῶν λοιπῶν κρανίων τῶν ἀνηκόντων εἰς τὴν δευτέραν κατηγορίαν διακριτέα τὰ τρία εἶδη, σφαιροειδὲς, ἔλλειψοειδὲς καὶ ὄσοειδὲς. Τὸ ἔλλειψοειδὲς καὶ τὸ σφαιροειδὲς ἔχουσι τὴν μεγίστην ἔγκαρσίαν διάμετρον εἰς τὸ μέσον, ἐνῶ εἰς τὸ φειδὲς αὕτη κεῖται πλησιέστερον πρὸς τὸν μᾶλλον ἀμβλὺν ἐκ τῶν δύο πόλων.

Μεταξὺ τοῦ ἔλλειψοειδοῦς καὶ τοῦ σφαιροειδοῦς, ἐν οἷς ἡ ἔγκαρσία διάμετρος τείνει νὰ κεῖται κατὰ τὸ μέσον τῆς ἐμπροσθοπισθίας διαμέτρου, ἡ διαφορὰ ἔγκειται εἰς τὸ ὅτι τὸ πρῶτον εἶνε μακρότερον (ὁ κεφαλικὸς δείκτης εἶνε ἐλάσσων τοῦ 86), ἐνῶ εἰς τὸ δεύτερον αἱ δύο διαμέτροι, ἢτε ἔγκαρσία καὶ ἢ ἐμπροσθοπισθία, τείνουσιν ἀπαισθητῶς νὰ ἐξισωθῶσιν, ὅπως εἰς τὴν σφαῖραν.

Τέλος παρουσιάζονται ἐνίοτε κρανία ἀσυμμετρικά, ἅτινα φαίνονται ἐσχηματισμένα οἰονεῖ ἐκ τῆς προσαρμογῆς δύο ἡμίσεων ἀνηκόντων εἰς κρανία σχήματος ῥομβοειδοῦς μετὰ ἡμίσεος ἔλλειψοειδοῦς, ἢ ἡμίσεος ἔλλειψοειδοῦς μετὰ ἡμίσεος πενταγωνοειδοῦς καὶ οὕτω καθεξῆς.

Αἱ δὲ ὑποδιαίρεσεις προκύπτουσι συμφώνως πρὸς τὰς προταθείσας ὑπὸ τῶν Roucogoni καὶ Carrara τροποποιήσεις, ἐκ τῶν μᾶλλον χαρακτηριστικῶν λεπτομερειῶν, ἅς τὸ ἐξεταζόμενον κρανίον παρορσιάζει εἰς τὰς ἐμπροσθοπλαγίους αὐτοῦ καὶ ὀπισθίους τομάς, ὅθεν ἔχομεν τὰς ὑποδιαίρεσεις πλατυκεφαλικήν, λοφοκεφαλικήν καὶ χωματοκεφαλικήν, ἀναλόγως τῶν ἐμπροσθίων χαρακτηρισῶν, καὶ τὴν τραπεζοειδῆ ὑποδιαίρεσιν, ἀναλόγως τῶν πλαγίων.

Τέλος ἡ διαίρεσις τοῦ ἀτομικοῦ σχήματος προκύπτει ἐκ τῶν ἄλλων ἰδιαιτέρων χαρακτηριστικῶν τοῦ κρανίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

ΚΡΑΝΙΑΚΑΙ ΑΝΩΜΑΛΙΑΙ

1.—Τὰ πορίσματα ἡμῶν μέχρι τοῦδε ἦσαν ἐλλιπέστατα. Πλουσιοπαρόχος ὅμως ἀνταμείβει ἡμᾶς ἡ μελέτη τῶν ἀνωμαλιῶν, αἵτινες πολὺ περισσότερον ἀφθονοῦσι καὶ ἐναργέστεραι τυγχάνουσιν, ὡς ἐξάγεται ἐκ τοῦ ἐπομένου πίνακος, ἐν ᾧ προσεπάθησα νὰ συγκεντρώσω πάσας τὰς παρατηρήσεις τὰς γενομένας μέχρι τοῦδε ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου ὑπὸ τῶν ἐν Εὐρώπῃ ἐπιστημόνων, συναθροίζων εἰς μίαν μόνην στήλην τὰς τῶν Ἰταλῶν, ἧτοι τὰς γενομένας ὑπὸ τοῦ Amadei, τοῦ De Paoli, τοῦ Cougnet, τοῦ Bono καὶ ἐμοῦ.

Ἐξετάζοντες τὰ πορίσματα τῶν ἀνωτέρω 452 εὐρίσκομεν ὅτι τὰ κυριώτατα αὐτῶν ἐλαττώματα εἶνε τὰ προέχοντα ὑπερόφρουα τόξα, κατ' ἀναλογίαν 46,7 ο]ο. ἡ ἀνωμαλία περὶ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν σφαιροειδῶν ὀδόντων, κατ' ἀναλογίαν 44,6 ο]ο ἢ ἐλάττωσις τῆς κρανιακῆς χωρητικότητος, κατ' ἀναλογίαν 32,5 ο]ο τὰ παθολογικά κρανία, κατ' ἀναλογίαν 43,0 ο]ο, τὸ ὀπισθοκλινές μέτωπον, κατ' ἀναλογίαν 19,1 ο]ο, ἡ ὑπερόστωσις τῶν ὀφθαλμῶν κατ' ἀναλογίαν 43,4 ο]ο, ἡ πλαγιοκεφαλία, κατ' ἀναλογίαν 25,8 ο]ο, τὰ βορμιανὰ ὀστεῶρια κατ' ἀναλογίαν 22,0 ο]ο, ἡ ἀπλότης τῶν ὀφθαλμῶν κατ' ἀναλογίαν 18,4 ο]ο ὁ ἐπικλινῆς ἰνιακὸς ὄγκος, κατ' ἀναλογίαν 16,6 ο]ο, ἡ μέση ἰνιακὴ κοιλότης, κατ' ἀναλογίαν 16,7 ο]ο, αἱ συγκολλητικαὶ ὀφθαλμοὶ, κατ' ἀναλογίαν 16,3 ο]ο, τὸ πεπλατυσμένον ἰνίον, κατ' ἀναλογίαν 13,2 ο]ο, τὰ ὀστεόφυτα κατὰ τὸ ἐπίππιον, κατ' ἀναλογίαν 10,1 ο]ο, τὸ ὀστοῦν τῶν Ἰγκας, κατ' ἀναλογίαν 14,4 ο]ο. Κατὰ μικρότερας δὲ ἀναλογίας αἱ τροχοκε-

φαλίας 9,0 ο]ο, τὸ μικρὸν, στεγνὸν καὶ πεπλατυσμένον μέτωπον 10,0 ο]ο, τὴν λέπτυνσιν τῶν κρανιακῶν ὀστέων 8,4 ο]ο, τὰ ἴχνη τραύματος 6,6 ο]ο, ἡ ἀνωμαλία περὶ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν κυνοδόντων, 6,2 ο]ο, ἡ ὑποσκαφοκεφαλία 6,1 ο]ο, ἡ ἀπώλεια οὐσίας τοῦ ὀστοῦ ἐξ ὀστεΐτιδος 5,6 ο]ο, ἡ ἀλληλεπίθεσις τῶν ὀστέων 5,5 ο]ο τὰ ὀστεῶματα τῆς πετρώδους μοίρας τοῦ κροταφικοῦ ὀστοῦ καὶ τῆς πλαγίας μοίρας τοῦ ἰνίου 4,8 ο]ο, ἡ ὀξυκεφαλία, 4,5 ο]ο.

Τὸ σπουδαιότατον δὲ περιστατικὸν εἶνε ὅτι ἡ τελείως τερατολογικὴ μορφή διὰ τῆς συγκεντρώσεως πολλῶν παρατυπιῶν ἐν ἐνὶ καὶ τῷ αὐτῷ κρανίῳ παρουσιάσθη κατ' ἀναλογίαν 43 ο]ο, ἐνῶ αἱ ἀπλαῖ καὶ μεμονωμένα ἀνωμαλία παρουσιάσθησαν κατ' ἀναλογίαν μόνον 21 ο]ο.

Ἄλλ' ὅμως αἱ ἀνωτέρω ἀριθμηθεῖσαι ἀνωμαλίας δὲν εἶνε πᾶσαι αἱ ὑπάρχουσαι. Ἐκ τῶν παρατεθειμένων ἀνωτέρω ἐμφαίνεται ἤδη ὅτι οἱ πλεῖστοι τῶν παρατηρητῶν δὲν ἐσημείουν τινὰς τῶν ἀλλοιώσεων, οὐχὶ διότι αὐταὶ δὲν ὑπῆρχον, ἀλλὰ διότι ἐκεῖνοι δὲν προσεῖχον εἰς αὐτάς καὶ διότι κυρίως ἠσχολοῦντο εἰς τοὺς ἐξωτερικοὺς χαρακτήρας τοῦ κρανίου καὶ ἰδίως τοῦ θόλου. Ὅθεν καὶ ἡμεῖς ἐν τῇ ἀνακεφαλαιώσει τότε μόνον ἐσημειώσαμεν τὴν ἐξαγομένην ἀναλογίαν ἐπὶ τοῖς ο]ο, ὅτε εἴμεθα βέβαιοι ὅτι εἴχε γίνεαι ἡ παρατήρησις περὶ τῆς ὑπάρξεως ἢ μὴ τῆς δεύειν ἢ δεῖναι ἀνωμαλίας. Ἀδύνατον, λόγον χάριν, τὸ ὀπισθοκλινές μέτωπον νὰ παρατηρήθῃ μόνον ὑπ' ἐμοῦ κ' ὑπὸ τοῦ Cowe τὰνάπαλιν δὲ ἀδύνατον εἶνε μεταξὺ τῶν 53 κρανίων τῶν παρατηρηθέντων ὑπὸ τῶν Ten-Kate καὶ Pawloski νὰ μὴ ὑπῆρχε μίαν κἂν περιπτώσιν πλαγιοκεφαλίας.

Ἐπίσης γνωστῶν οὐσῶν τῶν τακτικῶν σχέσεων τῶν ὑπαρχουσῶν μεταξὺ τῆς προσωπικῆς ἀσυμμετρίας καὶ πλαγιοκεφαλίας, ἀδύνατον φαίνεται ὅτι ὁ Benedikt καὶ ὁ Cowe, οἵτινες παρετήρησαν τοιαύτας περιπτώσεις πλαγιοκεφαλίας, δὲν ἀνεύθρον κατόπιν καὶ τὴν προσωπικὴν λοξότητα. Ἀλλὰ, καθὼς φαίνεται, προσεῖχον εἰς τινὰς κατὰ πρωτίτησιν ἀνωμαλίας, καὶ δὴ εἰς τὰς ἀσφαλετέρας, ὅθεν καὶ γενικωτέρας παρατηρήσεως δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι τυγχάνουσι τὰ βορμιανὰ ὀστεῶρια καὶ ἡ ὀφθαλμῶν. Τὰ πορίσματα ὅμως τῶν Ἰταλῶν διαφέρουσιν. Οἱ τελευταῖοι οὗτοι παρέχουσιν ἡμῖν μακρὸν κατάλογον ἀνωμαλιῶν, ἐντελῶς παροραθισῶν ὑπὸ τῶν ξένων ἐπιστημόνων, μεταξὺ δὲ αὐτῶν εἶνε καὶ τινες σπουδαιόταται, οἷον ὁ προγναθισμὸς κατ' ἀναλογίαν 69 ο]ο, ὁ εὐρυγναθισμὸς κατ' ἀναλογίαν 36, 1 ο]ο, ὁ μέγας ὄγκος τῆς κάτω σιαγόνης κατ' ἀναλογίαν 19,8 ο]ο καὶ ἡ λο-

ξότης τῶν κογχῶν, κατ' ἀναλογίαν 19,2 ο]ο. Ἔρχονται ἀκολούθως αἱ ἡττινος σπουδαιότητος ἀνωμαλῖαι, οἷον ἡ σμικρότης τῶν κογχῶν κατ' ἀναλογίαν 13 ο]ο, τὸ ὀπισθογενὲς πωγόνιον κατ' ἀναλογίαν 12,0 ο]ο, αἱ κοιλάνσεις αἱ ἀντιστοιχοῦσαι πρὸς τοὺς παχιονεῖους ἀδένας, κατ' ἀναλογίαν 11,8 ο]ο, τὸ βάθος τῆς κοιλότητος τοῦ κυνόδοντος κατ' ἀναλογίαν 11,7 ο]ο, ἡ κοίλανσις τοῦ ἡθμοειδοῦς κατὰ τὰς κογχικὰς κοιλότητας κατ' ἀναλογίαν 11ο]ο, ἡ μηλικὴ ραφή κατ' ἀναλογίαν 10,3 ο]ο, ἡ προεξοχὴ τῆς κογχικῆς γωνίας τοῦ μετωπικοῦ κατ' ἀναλογίαν 9,1 ο]ο.

2. *Μετωπικὴ ἄκανθα*.—Αἱ νεώταται μελέται ἐπανξάνουσι τὸν ἀρκούντως ἤδη μακρὸν κατάλογον τούτων τῶν ἀνωμαλιῶν.

Ἐν τῇ Tenchini εὔρεν εἰς 13ῆ ἐγκληματίας τὴν μετωπικὴν ἄκανθαν μᾶλλον ἀνεπτυγμένην (5—6 χιλιοστομ. κατὰ μέσον ὄρον) ἢ εἰς τοὺς συνήθεις (παρ' οἷς ὁ μέσος ὄρος εἶνε 3—4 χιλιοστομ.), ἐνῶ δὲ παρὰ τούτοις φθάνει μέχρις 8 χιλιοστομ. κατ' ἀναλογίαν μόνον 9 ο]ο, φθάνει παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις εἰς τὸν ἄνω βαθμὸν κατ' ἀναλογίαν 20 ο]ο.

Καὶ ὁ Varaglia ὡσαύτως ἐπικυροῖ ἐν μέρει τὴν τοιαύτην ἀνακάλυψιν τὴν μετωπικὴν ἄκανθαν ἀνεῦρεν εἰς ἀναλογίαν 30 ο]ο ἐπὶ τῶν συνήθων γυναικῶν καὶ κατ' ἀναλογίαν 41 ο]ο ἐπὶ τῶν ἐγκληματησασῶν, ἀνωτέραν δὲ τῶν 3 χιλιοστομέτρων εὔρεν αὐτὴν κατ' ἀναλογίαν 18 ο]ο μεταξὺ τῶν συνήθων καὶ 31 ο]ο μεταξὺ τῶν ἐγκληματησασῶν ἐπίσης καὶ ὁ Marínò εὔρεν αὐτὴν κατ' ἀναλογίαν 45 ο]ο μεταξὺ τῶν ἐγκληματιῶν καὶ μόνον 17 ο]ο μεταξὺ τῶν συνήθων ἄρρέων.

3. *Μετωπικὴ προβολὴ τοῦ κροταφικοῦ*.—Ἐν τῇ Penta ἐμελέτησε τὴν μετωπικὴν προβολὴν τοῦ κροταφικοῦ ἐπὶ 752 κρανίων.

Ἡ ἀνωμαλία αὕτη εὐρέθη εἰς τὰ κρανία 240 φρενοβλαβῶν κατ' ἀναλογίαν 50 ο]ο.

4. *Ὀστεάρια*.—Οἱ ἰατροὶ I. Bianchi καὶ F. Marínò ἐπὶ 1019 κρανίων φρενοβλαβῶν (466 ἀνδρῶν καὶ 553 γυναικῶν) εὔρον ὀστεάρια μόνον κατ' ἀναλογίαν ἐπὶ τοῖς ο]ο μικρὸν ἀνωτέραν τῆς τῶν συνήθων ὡς πρὸς τὰ μεσοβρεγματικὰ (0,78, παρὰ δὲ τοῖς συνήθεσι 0,5 ο]ο) καὶ ὡς πρὸς τὰ μετωποβρεγματικὰ, (0,58, παρὰ δὲ τοῖς συνήθεσι 0,49 ο]ο), κατωτέραν δὲ ὡς πρὸς τὰ προμεσοβρεγματικὰ (1,76, παρὰ δὲ τοῖς συνήθεσι 3,3 ο]ο) ἄπαντῶσι δὲ συχνότερον παρὰ τοῖς ἄρρεσιν ἢ παρὰ ταῖς θηλείαις καὶ περισσότερον παρὰ τοῖς ψυχονευροπαθέσιν ἢ παρὰ τοῖς ἐκφύλοις.

Τὰ ὀστεάρια εἰς τὰ πλάγια τῆς κεφαλῆς μέρη εὐρίσκονται

ἀπεναντίας πολὺ συχνότερον παρὰ ταῖς θηλείαις ἢ παρὰ τοῖς ἄρρεσιν καὶ συχνότερον παρὰ τοῖς ἐκφύλοις ἢ παρὰ τοῖς ψυχονευροπαθέσιν. Ἐπίσης συχνότερον παρὰ τοῖς συνήθεσι (κατ' ἀναλογίαν 52 ο]ο κατὰ τὰς ἐμὰς παρατηρήσεις) ἢ παρὰ τοῖς φρενοβλαβέσι (37, 55 ο]ο).

Παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις ὁ λόγος τῆς συχνότητος τῶν τοιούτων ὀστεαρίων εἶνε ἀντιστρόφως ἀνάλογος, διότι παρ' αὐτοῖς συνήθερον ἄπαντῶ τὸ μεσοβρεγματικὸν κατ' ἀναλογίαν 1, 67 ο]ο ἢ τὸ προμεσοβρεγματικὸν (κατ' ἀναλογίαν 0,80 ο]ο) τὸ μετωποβρεγματικὸν (1,67 ο]ο) εἶνε τοῖς συχνότερον ἢ παρὰ τοῖς συνήθεσι (0,49 ο]ο) καὶ τοῖς φρενοβλαβέσιν (0,58 ο]ο). Ἐκ τῶν πλάγιων δὲ ὀστεαρίων τὰ ἐπιτεριακὰ εὐρίσκονται σπανιώτερον παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις ἢ παρὰ τοῖς συνήθεσιν, ἐνῶ τὰ λοιπὰ βορμινὰ ὀστεάρια εὐρίσκονται παρ' αὐτοῖς πολὺ συχνότερον.

Ἐν τῇ F. Marínò προσδιορίζει τὴν μορφολογικὴν σημασίαν τῶν μεσοβρεγματικῶν ὀστεαρίων, χαρακτηρίζων τὸ ὀστεάριον αὐτὸ ὡς ὀπισθοδρομικόν, διότι ἀνευρίσκεται καὶ εἰς τινὰ τῶν μεσοφῶρον κατὰ τὴν ἀκμαίαν αὐτῶν ἡλικίαν. Εἰς τὸν ἀνθρώπον ἀναπτύσσεται εἰς δύο, ἢ τυχαιῶς καὶ ἐκ τριῶν ἐμβρυακῶν ὀστείων πυρήνων, μὴ συνδεδέντων, ὡς ἐκ τῆς ἀναπτύξεως μετὰ τοῦ ἰνιακοῦ, θεωρεῖ δὲ τὸ προμεσοβρεγματικὸν ὀστεάριον ὡς κατ' ἐξοχὴν ἀνωμαλίαν, ἀνευ προηγουμένου ἐν τῇ ἐμβρυολογικῇ ἐξελίξει τοῦ ἀνθρωπίνου κρανίου καὶ τοῦ τῶν μαστοφόρων ἐξαιρέσει τῶν μονόπλων ἐπομένως ὁμοιάζει πρὸς τὰ κοινὰ βορμινὰ, ἔχει δὲ, ὡς αὐτὰ, χαρακτηρὰ σχετικῆς ὑπεροχῆς.

Ἐν τῇ πρὸς τὴν συχνότητα, τὰ δύο ταῦτα ὀστεάρια ἄπαντῶσιν ἀντιθέτως· τὸ μεσοβρεγματικὸν εἶνε σπανιώτατον παρὰ τοῖς συνήθεσιν ἐκ τῶν Εὐρωπαϊῶν (κατ' ἀναλογίαν μόνον 0,5 ο]ο), συνηθέστερον παρὰ τοῖς φρενοβλαβέσιν (2 ο]ο), ὀλίγον σὺνήθεσ δὲ καὶ παρὰ ταῖς ἄλλαις φυλαῖς, ἐκτὸς τῶν Περούβιανῶν (2, 1 % ο]ο), τῶν Παπουανῶν (3, 21 ο]ο) καὶ τῶν Σιαμαίων (19 ο]ο). Τὸ προμεσοβρεγματικὸν ἔξ ἐναντίας εἶνε σπανιώτερον παρὰ τοῖς φρενοβλαβέσιν (1, 6 ο]ο) ἢ παρὰ τοῖς συνήθεσι τῶν Εὐρωπαϊῶν (3, 4 ο]ο) καὶ παρατηρεῖται συχνότερον εἰς τοὺς Περούβιανούς (13 ο]ο), τοὺς Παπουανούς (10 ο]ο), τοὺς Ἰνδοὺς (10 ο]ο) καὶ τοὺς Σιαμαίους (10 ο]ο).

5. *Ῥινικὰ ὀστέα*.—Ἐν τῇ Valentí παρετήρησεν εἰς τὸ κρανίον λέπτου τινὸς ἐκ Πίσης τὰ Ῥινικὰ ὀστέα περιλαμβάνοντα καὶ ὀστεάρια παρασηματικά. Τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος κρανίου (τοῦ

Ὁ Β ἐκ Ποντεδέρας, ἐπαρχίας τῆς Πίσης, ἄρρενος, ἐτῶν 19) παρουσίαζε πολλὰς ἄλλας ἀνωμαλίας, οἷον μέσην ἰνιακὴν κοιλότητα, προσβολὴν παραφατνιακάς, ἀπόκλιμα ὀνοφατνιακὸν τοῦ ἀπιοειδοῦς τμήματος, λεμουρικός ἀποφύσεις τῆς κάτω σιαγόνας, ἴχνη μετωπικῆς ῥαφῆς καὶ οὕτω καθεξῆς. Ἦτο δὲ ἐλαφρῶς σκολιωτικὸν καὶ ὑποβραχυκέφαλον.

Εἰς τὸ κρανίον τοῦτο ἀμφοτέρω τὰ ῥινικά ὀστά ἔχουσι τὸ ἐξωτερικὸν χεῖλος κατὰ τι μακρότερον τοῦ ἐσωτερικοῦ, εἰς τρόπον ὥστε τὰ κάτω αὐτῶν κανονικὰ χεῖλη εὐρίσκονται εἰς διεύθυνσιν σχεδὸν ὀριζοντίαν. Ἀντὶ δὲ ταῦτα νὰ εἶνε ἀνεξάρτητα, συναρθροῦνται διὰ ραφῆς ἐπιπολαίας μετὰ τεσσάρων ὀστεαρίων (ἀνὰ δύο ἐκατέρωθεν), ἐξ ὧν τὰ δύο μεσαῖα ἔχουσι σχῆμα φειδῆς ἀκανόνιστον, μῆκος 7 καὶ πλάτος 3 χιλιοστομέτρων, τὰ δὲ δύο ἄκρα σχήματος τετραπλεύρου ἔχουσι μῆκος εἰς ἐκάστην πλευρὰν 8 περίπου χιλιοστομέτρων. Τὰ πρῶτα συναρθροῦνται ἀνάμεσον των παρὰ τὴν μεσαίαν τῆς ῥινὸς γραμμὴν σχηματίζοντα ραφὴν ἀποτελοῦσαν συνέχειαν τῆς μεσορρινικῆς ἀπολήγουσι κάτω σχεδὸν ὀξείως, διὰ τῶν ἐξωτερικῶν δὲ αὐτῶν χεῖλεων συναρτῶνται μετὰ τῶν ἄκρων ὀστεαρίων.

Εἰς ἕτερον κρανίον τέσσαρα παραρτηματικά ὀστεάρια τῆς ῥινὸς εἶναι ἐντελῶς κεχωρισμένα ἐκ τῶν περίε.

Τὰ πλευρικά ὀστά ἐξωτερικῶς συναρθροῦνται μετὰ τῆς σχετικῶς ἀνιούσης ἀποφύσεως τοῦ ἀνωτέρου σιαγονικοῦ καὶ ἀπολήγουσι πρὸς τὰ κάτω εἰς χεῖλος ἀνεξάρτητον καὶ αἰχμηρόν, παρουσιάζον μικρὰν ἐντομὴν συγκοινωνοῦσαν πρὸς τὴν κατωτέραν ἄκρην τῆς μικρᾶς ἠθμοειδοῦς αὐλάκος, ἥτις ἀπὸ τῶν ὑπερκειμένων ῥινικῶν ὀστέων ἐξακολουθεῖ ἐπὶ τῆς ἐσωτερικῆς παρεῖας τῶν ὀστεαρίων τούτων.

Ἡ ποικιλία αὕτη ὁμοιάζει πρὸς τὰς περιγραφομένας ὑπὸ τοῦ Schwegel καὶ τοῦ Hyrtl ὡς περιπτώσεις χωρισμοῦ τῶν ῥινικῶν ὀστέων δι' ἐγκαρσίας ραφῆς· διαφέρει ὅμως ὡς ἐκ τῆς παρουσίας τεσσάρων παραρτηματικῶν ὀστεαρίων ἀντὶ δύο. Τὰ μεσαῖα ὀστεάρια, ὡς εὐχερῶς καταφαίνεται, εἶνε παρόμοια πρὸς τὰ μεσορρινικά ὀστά τοῦ Mayer ὅθεν δὲν δυνάμεθα νὰ θεωρώμεν αὐτὰ μετὰ Hyrtl ὡς ἀντιστοιχοῦντα εἰς τὸ προρρινικὸν ὄστυον νοδῶν τιαν. Οὐδ' εὐχερῆς ἀποβαίνει ἡ ἐξήγησις τῆς παρουσίας τῶν πλευρικῶν ὀστεαρίων τῶν συναρθρομένων μετὰ τοῦ ἄνω σιαγονικοῦ, διότι δὲν εἶνε γνωστὸν, ὅτι εἰς ζῶα σπονδυλωτά, κατώ-

τερα τοῦ ἀνθρώπου ὑπάρχουσιν ὀστᾶ ἀντιστοιχοῦντα εἰς αὐτὰ, ἄφ' ἑτέρου δὲ εἶνε γνωστὸν, ὅτι τὸ ῥινικὸν ὄστυον φύεται ἐξ ἑνὸς μόνον σημείου ὀστεοποιήσεως. Ὑπάρχουσιν ὅμως διατάξεις τινὲς τῶν ὀστέων τῆς ῥινικῆς χώρας ἀντιπροσωπεύουσαι κατὰστασιν μεταβατικὴν μετὰ τῆς κοινωνικῆς διατάξεως καὶ τῆς περὶ ἧς πρόκειται ποικιλίας, καθοδηγοῦσι δ' ἡμᾶς περὶ τὴν ἐξήγησιν ταύτην. Οὕτως εἰς κρανίον δολιχοκέφαλον ἀνήκον εἰς γέγοντα ἄνουν εὐρέθησαν ἐν τῇ ῥινικῇ χώρᾳ τέσσαρα ὀστεάρια παραρτηματικά, οὐχὶ ἐντελῶς ἀποκεχωρισμένα ἀπὸ τῶν κυρίων ὀστέων τῆς ῥινὸς οὐδ' ἀνάμεσον αὐτῶν· ἐξ αὐτῶν δὲ τὰ ἐξωτερικὰ καθ' ὅλον αὐτῶν τὸ ὕψος συγκολλῶνται μετὰ τῆς ἀνιούσης ἀποφύσεως τοῦ ἄνω σιαγονικοῦ. Εἰς ἄλλο κρανίον ὑποβραχυκέφαλον (τοῦ Α. Τ. ἐκ Πίσης, ἄρρενος, ἐτῶν 58) τὰ ῥινικά ὀστᾶ παρουσιάζοντο πρὸς τὰ κάτω ἄκρα λίαν στενὰ καὶ ἀντικατεστημένα ὑπὸ μέρους τῆς ἀνιούσης ἀποφύσεως διακεκομμένης χωριστὰ εἰς ἀμφοτέρω τὰ μέρη ἀπὸ τοῦ λοιποῦ τοῦ ἄνω σιαγονικοῦ διὰ ραφῆς ἐλαφρῶς ὀδοντωτῆς καὶ κανονικῆς, ἥτις ὡς ἐξ αὐτοῦ τοῦ χαρακτηρισμοῦ τῆς καὶ τῆς συμμετρίας ἀποκλείει εὐθὺς τὸν δισταγμὸν μήπως προῆλθεν ἐκ θλάσεως. Ἐξετάσας ὁ ὀφθεις ἐπιστήμων 300 συνήθη κρανία ἔχοντα καλῶς διατηρούμενα τὰ ῥινικά ὀστᾶ, ἠδυνήθη νὰ ἐξακριβώσῃ ὅτι ἡ μερικὴ σύμφυσις τῶν ὀστέων τούτων μετὰ τῆς ἀνιούσης ἀποφύσεως γίνεται πάντοτε πρὸς τὰ κάτω ἐπὶ ἐκτάσεως ποικιλοῦσης ἀπὸ ἑνὸς χιλιοστομέτρου μέχρις ἑνὸς ὑφεκατομμέτρου· ἡ τοιαύτη περίπτωσις παρουσιάσθη αὐτῷ δεκαοκτάκις μὲν εἰς ἀμφοτέρω τὰ μέρη, δεκάκις δὲ εἰς τὸ ἓν μόνον ἐξ αὐτῶν.

Ὁ ἰατρός Carrara, ἀναζητῶν τὴν ἄνω περιγραφεῖσαν ἀνωμαλίαν τῶν ῥινικῶν ὀστέων εἰς τὰ κρανία τῶν ἐγκληματιῶν, τῶν κρετινῶν, τῶν φρενοβλαβῶν καὶ τῶν ἐπιπληπτικῶν, τὰ ὑπάρχοντα ἐν τῷ σπουδαστηρίῳ μου, ἀνεῦρε μίαν μόνην περίπτωσιν μετὰ 85 ἐγκληματιῶν, εἰδικῶς δὲ εἰς τὸ κρανίον κλέπτου, εἰς τὸ ὁποῖον ὅμως δύο μόνον παραρτηματικά ὀστεάρια συνηνοῦντο διὰ ραφῆς πρὸς τὸ μᾶλλον ἐσώτερον μέρος τοῦ κατωτέρου χεῖλους τοῦ ῥινικοῦ ὄστυ, ἀνὰ ἓν ἐκατέρωθεν.

Ἰχνη τῶν τοιούτων παραρτηματικῶν ὀστεαρίων ἤ τοῦλάχιστον τὴν ὑπαρξὴν ῥαφῶν διαχωρίζουσῶν μέρος τῶν ῥινικῶν ὀστέων εῦρε πολὺ συχνότερον, ἤτοι εἰς 7 περιπτώσεις 85 ἐγκληματιῶν, εἰς 1 ἐπὶ 15 κρετινῶν, εἰς 2 ἐπὶ 60 φρενοβλαβῶν, εἰς 1 ἐπὶ 10 ἐπιπληπτικῶν, καὶ εἰς 2 ἐπὶ 20 συνήθων.

Ὁ Ottolenghi ἀνεῦρε τὴν ἀνώμαλον ῥινικήν ἐντομὴν κατ' ἀναλογίαν 48,14 ο)ο μεταξύ τῶν ἐγκληματιῶν καὶ μόνον κατ' ἀναλογίαν 23,92 fo)ο μεταξύ τῶν συνήθων· μεταξύ τῶν ἐπιπληπτικῶν εὔρεν ἀναλογίαν 38,46 ο)ο, τῶν δὲ κρετίνων 55 ο)ο. Ἀνεῦρε δὲ τὰ ἑτεροκλινῆ ῥινικά ὁστὰ εἰς 40 ο)ο ἐκ τῶν ἐγκληματιῶν καὶ 16 ο)ο ἐκ τῶν συνήθων, τὰ συντεθλασμένα εἰς 32,5 ο)ο ἐκ τῶν ἐγκληματιῶν καὶ 28 ο)ο ἐκ τῶν συνήθων· τὸ πελοειδὲς τμήμα εἰς 36 ο)ο ἐκ τῶν ἐγκληματιῶν καὶ 8 ο)ο ἐκ τῶν συνήθων τὴν ὑπερτροφίαν τῆς ῥινικῆς ἀκάνθης εἰς 50 ο)ο ἐκ τῶν πρώτων καὶ 25 ο)ο ἐκ τῶν δευτέρων, καὶ τὴν πιθητικὴν ἐντομὴν εἰς 17ο)ο ἐκ τῶν πρώτων καὶ 16,6 ἐκ τῶν δευτέρων.

Ὁ Roncoroni καὶ ὁ Ardu εὔρον τὴν ἀσυμμετρίαν τοῦ ῥινικοῦ τμήματος εἰς 48 ο)ο, τὸ ῥινικὸν διάφραγμα ἑτεροκλινὲς εἰς 22 ο)ο τὴν ἀσυμμετρίαν τῶν ῥινικῶν ὁστών ἢ τὴν ἑτεροκλινῆ αὐτῶν διεύθυνσιν εἰς 20 ο)ο· τὸ ῥινικὸν σημεῖον βυθισμένον εἰς 12 ο)ο· τὴν ῥινικὴν ἀκάνθαν λίαν ὀγκώδη εἰς 6 ο)ο· τὰς ἀνωμάλους ῥαφὰς τῶν ῥινικῶν ὁστών εἰς 2 ο)ο· τὴν πιθήκειον ἐντομὴν εἰς 28 ο)ο.

6. *Ἰνιακὸν ὁστοῦν.*—Ὁ δόκτωρ Ardu ἐπὶ 100 συνήθων, 70 φρενοβλαβῶν, 22 κρετίνων, 100 ἐγκληματιῶν καὶ 13 ἀγρίων ἀνεῦρεν ἀνωμαλίας κατὰ τὰς ἐξῆς ἀναλογίας.

Μεσοβρεγματικόν.—Τὸ ἀληθὲς μεσοβρεγματικὸν ὁστοῦν δις ἐπὶ 305 κρανίων (1,9 ο)ο)· τὸ μεσοβρεγματικὸν (Fiscalbi) καὶ τὰ βορμηανὰ ὁστὰ συχνότερον, ἦτοι τὸ πρῶτον 15κις (4,99 ο)ο) καὶ τὰ δευτέρα 44κις (12,4 ο)ο).

Φαρυγγικὴ κοιλότης.—Ἀνευρέθη ἅπαξ ἐπὶ 70 φρενοβλαβῶν καὶ δις ἐπὶ 100 ἐγκληματιῶν, εἰς δὲ τοὺς κατωτέρους αὐτῆς βαθμοὺς ἀνευρέθη κατὰ τὴν ἐξῆς ἀναλογίαν ἐπὶ τοῖς ο)ο.

	Συνήθ.	Φρεν.	Κρετίν.	Ἐγκλ.	Ἄγριοι
Ἰχνη κοιλότητος	6,0	5,7	9,0	12,0	7,6
Πραγματικὴ κοιλότης	1,0	—	—	2,0	—

Ὁ Roncoroni καὶ ὁ Ardu ἀνεῦρον τὸ φρυμάτιον καὶ τὴν φαρυγγικὴν κοιλότητα εἰς 16 ο)ο.

Βασιωτικόν.—Τῆς σπανιωτάτης ταύτης προβολῆς οὐδεμία ἀνευρέθη πλήρης περίπτωσις. Τῶν ἰχνῶν ὅμοις αὐτῆς εἰς 2 περιπτώσεις ἀξιοσημειώτους παρατηρήθησαν αἱ ἐπόμεναι ἀναλογίαι ἐπὶ τοῖς ο)ο.

Συνήθ., Φρενοβλ., Κρετίνοι Ἐγκλημ., Ἄγριοι
 Ἰχνη βασιωτικοῦ 4,0 7,1 9,0 4,0 7,6
 Ὅστε ἐν γένει τὰ παρίσματα εἶνε ὅτι;

1ον) Εἰς τὸ ἰνιακὸν ὁστοῦν ἀνευρίσκονται ἀνωμαλίας χαρακτηριστοῦ ἀταβιστικοῦ καὶ χαρακτηῆρος παθολογικοῦ. αἱ τελευταῖαι αὐτὰ παρουσιάζονται συχνότερον παρὰ τοῖς φρενοβλαβέσιν, ἀκολούθως δὲ παρὰ τοῖς κρετίνοις καὶ τοῖς ἐγκληματίαις, ἐνῶ ἐξ ἐναντίας αἱ πρῶται παρουσιάζονται συχνότερον παρὰ τοῖς ἀγρίοις κατὰ πρῶτον λόγον, εἶτα παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις καὶ τελευταῖον παρὰ τοῖς κρετίνοις καὶ τοῖς φρενοβλαβέσι.

2ον) Καὶ ὡς πρὸς αὐτὰς τὰς σπανιωτάτας τῶν ἀνωμαλιῶν οἱ φρενοβλαβεῖς καὶ οἱ κρετίνοι εὐρίσκονται ἐν τῇ σειρᾷ τῆς ἀναλογίας μεταξύ τῶν συνήθων καὶ τῶν ἐγκληματιῶν, οἱ δὲ ἐγκληματῖαι μεταξύ τῶν φρενοβλαβῶν καὶ τῶν ἀγρίων, ἀλλὰ πολὺ πλησιέστερον πρὸς τοὺς τελευταίους τούτους ἢ πρὸς τοὺς συνήθεις.

7. *Κατωτέρα κογχικὴ σχισμὴ.*—Ὁ Tanzi ἐπέστησε τὴν προσοχὴν ἐπὶ τῆς κογχικῆς σχισμῆς τοῦ ἀνθρώπινου κρανίου, ἥτις μέχρι τοῦδε δὲν εἶχε θεωρηθῆ ἄξια μελέτης.

Ὡς ἐκ τῆς θέσεώς της κατὰ μῆκος περιῖπου τῆς σχεδὸν εὐθύρου γωνίας τῆς διαιρούσης τὰς δύο παρεῖας, τὴν ἐσωτερικὴν καὶ ἐξωτερικὴν τῆς κογχικῆς πυραμίδος, ὁ Cegeubauer θεωρεῖ αὐτὴν ὡς λείψανον τῆς καθ' ὑπερβολὴν μεγάλης ὁδοῦ τῆς συγκοινωνίας, τῆς ὑφισταμένης εἰς τὰ σαρκόβόρα ζῷα μεταξύ τῆς κροταφικῆς κοιλότητος καὶ τῆς κόγχης, ἢ σμίκρυνσις δὲ αὐτῆς ἐξακολουθεῖ συνεχῶς καὶ προοδευτικῶς ἀπὸ τοῦ γένους τῶν σαρκόβωρων εἰς τὰνώτερα γένη. Οὕγγρος ἀνθρωπολόγος, ὁ Tödtk, εἰς μονόγραφίαν αὐτοῦ περὶ τῆς κόγχης τῶν ἀνθρωποειδῶν πιθήκων, ἐπιβεβαίωσι τὴν τοιαύτην γνώμην, ὁ δὲ δόκτωρ Magnus περιγράφει ποικιλίας τινὰς τῆς ἐν λόγῳ σφηνοσιαγονικῆς τομῆς.

Διὰ τῶν ἐρευνῶν τοῦ Tanzi ἀπεδείχθη πεπλανημένος ὁ ἐξελικτικὸς πίναξ, καθ' ὃν ὁ ἐντελέστατος τῶν ἀνθρώπων φαίνεται παρουσιάζων τὸν ἐλάχιστον ὅρον ὡς πρὸς τὴν τοιαύτην κογχικὴν σχισμὴν. Σπουδάσας αὐτὴν ἐπὶ 2,000 περιπτώσεως καὶ ἐπέκεινα ἀπέληξεν εἰς τὰ ἐξῆς σὺν τοῖς ἄλλοις τελικὰ συμπεράσματα:

1ον) Ἡ κατωτέρα κογχικὴ σχισμὴ παρουσιάζει τρεῖς κυρίους διαφορῶν τύπους, τούτέσσι τὸν *μέτριον*, τὸν καὶ συνηθέστατον, τὸν *γιγάντειον* καὶ τὸν *μικροσκοπικόν*, ἀμφοτέρους τοὺς τελευταίους σπανιωτάτους.

2ον) Τὸ μέγεθος τῆς σφηνοσιαγωνικῆς σχισμῆς δὲν ἀποδεικνύεται φρακτικῶς ὡς ἐνδείξεις ὑποδεεστέρου ὄργανισμοῦ. Ἄπ' ἐναντίας αἱ ὅπως οὖν εὐρεῖται σχισμαὶ ἀνευρίσκονται εἴτε ὡς συνήθης χαρακτῆρ εἴτε ὡς εἰδικὴ ποικιλία, μᾶλλον παρὰ τοῖς ἀνωτέροις ἢ παρὰ ταῖς κατωτέροις φυλαῖς, συνηθέστερον δὲ παρὰ τοῖς μὴ ἐκφύλοις καὶ ἐναργέστερον ἢ παρὰ τοῖς φρενοβλαβέσιν.

3ον) Ἡ κατωτέρα κογχικὴ σχισμὴ, καίπερ ἀναμνησκούσα τὸ ἀρχικῶς ἐπέκεινον τῆς ὀφθαλμικῆς κόγχης μετὰ τοῦ κροταφικοῦ βόθρου, εἶνε παρὰ τοῖς πιθήκοις ὀγκομετρικῶς πολλῶν μᾶλλον περιορισμένη ἢ παρὰ τῶ ἀνθρώπῳ καὶ ὡς πρὸς τοῦτο ὁ πίθηκος εὐρίσκεται ἐν μᾶλλον προηγμένη ἐξελίξει ὁ ἀνθρώπος.

4ον) Ἡ ἀναπαράστασις ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τύπου πιθηκοειδοῦς ἀναζητητέα λοιπὸν οὐχὶ ἐν τῇ γιγαντιῷ διαστάσει, ἥτις στερεῖται ἀκριβῶν φυλογονικῶν ἐνδείξεων, ἀλλ' ἐν τῇ μικρῇ, ἥτις ὁμοιάζει καὶ ὡς ἐκ τοῦ σχήματος αὐτοῦ πρὸς τὴν τοῦ οὐραγοτάγκου ἢ τοῦ γορίλλα.

5ον) Καὶ αὐταὶ ὅμως αἱ γιγάντιαι σχισμαὶ δεόν νὰ θεωρῶνται ὡς ἀνωμαλῖαι, ὡσάκις μαρτυροῦσι διακοπὴν τῆς ἀναπτύξεως καὶ διατηροῦσι τὸ σχῆμα καὶ τὰς διαστάσεις τῆς νηπιακῆς σχισμῆς.

Ὡς πρὸς τὰς ποικιλίας περὶ τὸ σχῆμα τῶν σχισμῶν τῶν δύο κογχῶν παρατηρεῖται νόμος συμμετρίας πάγιος, ὅπως καὶ περὶ τὴν κατασκευὴν καὶ τὰς διατάσεις αὐτῶν. Τὸ μᾶλλον συνήθες καὶ ἰδιάζον εἰς τοὺς ἀνθρώπους σχῆμα εἶνε τὸ *ξοπαλοειδές*, τὸ συχνότερον παρατηρούμενον εἰς τὰς σχισμὰς τῶν μετρίων διαστάσεων. Εἰς τὰς μικρὰς σχισμὰς, τὰς συνήθεις εἰς τὰ ἀνθρωποειδῆ, ἀπεναντίας συχνότερον παρατηρεῖται τὸ εὐθύγραμμον σχῆμα. Ἡ σχισμὴ τῶν νεογνῶν καὶ τῶν ἐμβρυῶν εἶνε μεγάλη καὶ τὸ διάγραμμα αὐτῆς εἶνε μᾶλλον ἀπλοῦν. Παρὰ τοῖς φρενοβλαβέσι δὲ κατὰ στατιστικὴν ἔρευναν παρουσιάζονται συχνότερον αἱ μικροσκοπικαὶ ῥωγαὶ (αἱ πιθηκοειδεῖς) καθὼς ἐπίσης καὶ ἀρκετὸς ἀριθμὸς σχισμῶν νηπιακῶν, ὁ δὲ χαρακτηριστικὸς αὐτῶν τύπος εἶνε κατὰ τι μικρότερος τοῦ τῶν συνήθων. Τὸ αὐτὸ ἐξαγόμενον παρατηρεῖται καὶ εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν κρανίων τῶν Παπουῶν, ἐν ἐλάττω βραδμῶ εἰς τὴν τῶν Περούβιανῶν καὶ πάλιν ἐν μείζονι εἰς τὴν τῶν κατοίκων τῆς Γῆς τοῦ Πυρός, ἀλλ' οὐχὶ καὶ εἰς τὴν τῶν Αἰθιοπῶν (παρ' αὐτοῖς ἐπὶ 32 παρατηρήθησαν 8 σχισμαὶ παιδικαὶ καὶ 3 πιθηκοειδεῖς). Ὅθεν συμπεραίνεται ὅτι παρὰ ταῖς ὑποδεστέροις φυλαῖς ἔξ ἴσου καὶ παρὰ τοῖς φρενοβλαβέσι παρατηρεῖται μεγαλύτερος

ἀριθμὸς σχισμῶν πιθηκοειδῶν. Παρὰ τοῖς ἀνθρωποειδέσι δὲ τῶν πιθήκων, ὅσον κατώτερος εἶνε ὁ ὄργανισμὸς τῶν, τόσον μικροσκοπικώτεροι εἶνε αἱ διαστάσεις τῆς σχισμῆς.

1ον Παρὰ τοῖς *ἐπιληπτικοῖς* ὁ μέγιστος δείκτης (8) καὶ ὁ ἐλάχιστος (68,6) δὲν διαφέρουσι κατὰ πολὺ τῶν ἐξαγομένων τῶν ἔρευνῶν τοῦ Tanzi· ἀξιοσημείωτον εἶνε μόνον ὅτι παραμένει πάντοτε ἀρκετὰ ὑψηλὸς ὁ ἐλάχιστος δείκτης, ἐπομένως ἡ ποικιλία εἶνε κατ' ἀνάγκην μᾶλλον περιορισμένη, τὸ αὐτὸ διδόμενον ἔχομεν, καταφανέστερον ἔτι, καὶ ὡς πρὸς τὸ πλάτος, ἐνῶ εἰς τοὺς ἀριθμοὺς τοῦ Tanzi ὁ μέγιστος καὶ ὁ ἐλάχιστος κυμαίνονται μετὰ τοῦ 24 καὶ τοῦ 2, εἰς τοὺς ἡμετέρους ἐπιληπτικούς κυμαίνονται μετὰ τοῦ 14,4 καὶ τοῦ 4· ὥστε ἡ ποικιλία εἶνε κατὰ πολὺ μικρότερα. Πρὸς τοῦτοις, ὅπως καὶ εἰς τοὺς ἀριθμοὺς τοῦ Tanzi, τὰ πλάτη ποικίλλουσι πολὺ περισσότερον ἢ τὰ μήκη, ὥστε ἐν αὐτοῖς πραγματικῶς ἔγκειται τὸ μεταβλητὸν τῆς ραγμῆς. Ὅθεν παρὰ τοῖς ἐπιληπτικοῖς ἔχομεν τύπον σχετικῶς πολὺ στενώτερον.

2ον. *Ἐγκληματία*. Εἰς τοὺς ἐγκληματίας ἀπεναντίας ἔχομεν ὡς πρὸς τὸ μῆκος μέγιστον καὶ ἐλάχιστον δείκτην σημαντικῶς μᾶλλον διεστῶτας (καὶ ἰδίᾳ τὸν ἐλάχιστον). Ἐνῶ ὡς πρὸς τὸ πλάτος ἔχομεν πάλιν τὸ ἀνωτέρω παρατηρηθὲν γεγονός, ὅπως δεικνύουσιν οἱ ἀριθμοὶ τῆς διαφορᾶς. Ἀμφότεροι ὅμως αἱ διαστάσεις εἶνε, κατ' ἀναλογίαν πρὸς τοὺς ἐπιληπτικούς, ὅπως οὖν ὀλιγώτερον ἀφεστῶσαι ἀλλήλων. Δέον ἄρα νὰ ἐπαναλάβωμεν τὸ προηγούμενον συμπέρασμα, καίτοι παρατηροῦμεν εἰς τοὺς ἐγκληματίας τὸ γεγονός τὸ παρατηρηθὲν καὶ εἰς ἄλλας καταμετρήσεις, τὴν συχνότεραν τουτέστι παρουσίαν τῶν ἄκρων ἀριθμῶν.

8. *Συνένωσις τῶν κλεινοειδῶν ἀποφύσεων*.—Ὁ Raggi ἀπέγειξεν ὅτι :

1ον. Ἡ συνένωσις τῆς ἐμπροσθίας μετὰ τῆς ὀπισθίας κλεινοειδοῦς ἀποφύσεως ἄνευ μεσολαβήσεως τῆς μεσαίας παρατηρεῖται εἰς τὰ κρανία τῶν φρενοβλαβῶν πολὺ συχνότερον ἢ εἰς τὰ τῶν συνήθων, εἶνε δὲ πρὸς τούτοις ὁμοία κατὰ πάντα πρὸς τὴν κατασκευὴν τὴν παρατηρουμένην εἰς τοὺς ἀνθρωπομόρφους πιθήκους.

2ον ὅτι ἡ συνένωσις τῆς ἐμπροσθίας ἀποφύσεως μετὰ τῆς μεσαίας, ἡ σχηματίζουσα τὸ ναρωτιδοκλινοειδικὸν δακτύλιον ἢ τμήμα, παρατηρεῖται εἰς τοὺς ἐγκληματίμς (κατ' ἀναλογίαν 23 ο]ο πολὺ συχνότερον ἢ εἰς τοὺς φρενοβλαβεῖς (παρὰ οἷς ἡ ἀναλογία

εἶνε 12 ο]ο) καὶ εἰς τούτους πολὺ συχνότερον ἢ εἰς τοὺς ὑγιᾶς ἔχοντας (παρ' οἷς ἡ ἀναλογία εἶνε 8 ο]ο). Ἡ τοιαύτη ἀνωμαλία δύναται νὰ ἔχη σημασίαν παθολογικὴν καὶ νὰ θεωρῆ ἔνιστε ὡς λόγος ἀνατομικὸς εὐνοῶν τὴν ἀνισόρροπον ἐγκεφαλικὴν κυκλοφορίαν ἴσως δὲ καὶ ἐπιβαρύνων τὰ φρενικὰ νοσήματα τὰ προερχόμενα ἐκ σοβαρῶν ἐγκεφαλοπαθειῶν.

Ὁ Ronconi καὶ ὁ Ardu εὔρον τὰς κλινοειδεῖς ἀποφύσεις σχηματιζούσας τὸν δακτύλιον εἰς 14 ο]ο ἐκ τῶν ἐγκληματιῶν.

9. **Κροταφικὸν τόξον.**—Ὁ Fusari εὔρεν εἰς τὸ κρανίον πόρνης ἐκ Φερράρας, ἡλικίας ἐτῶν 21, τὸ κροταφικοσιαγονικὸν ὑπομηλικὸν τόξον (ζυγωματικὴν προβολὴν τοῦ κροταφικοῦ ὄστου συναρθρομένην μετὰ τῆς ζυγωματικῆς προβολῆς τοῦ σιαγονικοῦ κάτωθεν τοῦ μηλικοῦ ὄστου) ποικιλίαν ὄντως ἀταξιστικὴν, ὑπάρχουσαν εἰς σαρκοβόρα.

Εἰς τὸ κρανίον ἐτέρας πόρνης ἐκ Ρηγίου τῆς Καλαβρίας ἀνεῦρε μέσην ἱνιακὴν κοιλότητα ἑλλείπουσα δὲ κατὰ μέγα μέρος τὴν λεπιδοειδῆ μοῖραν τοῦ κροταφικοῦ καὶ ἀντικαθισταμένην διὰ μεγαλύτερας προεκβολῆς τοῦ βρεγματικοῦ καὶ τοῦ σφηνοειδοῦς ἢ περιπτώσεως δὲ αὕτη ὑπενθυμίζει τὸν σχηματισμὸν τοῦ κρανίου τῶν πτηνῶν.

10. **Ραφαί.**—Προβαίνοντες ἐπὶ τοῦ παρόντος εἰς τὴν γενικωτέραν ἀνάλησιν (διότι αἱ περιγραφικαὶ λεπτομέρειαι θὰ ἐκτεθῶσιν εἰς τὰ πειστήρια) ὑπενθυμίζομεν ὅτι αἱ ραφαί εἰς 44 κρανία ἐπὶ 88 εὔρέθησαν συνωστεωμένα, ἑνδεκάκις δὲ πληρέσταται καὶ οὕτως ὥστε νὰ μὴ ἀπομείνῃ οὐδὲ ἴχνος πλέον αὐτῆς. μολονότι δὲν εἶχον ἔτι φθάσει εἰς ὄριμον ἡλικίαν. Εἰς τὸ κρανίον χωροφύλακος ἐκ Ταυρίνου φονέως ἐξ ἔρωτος, ἡ ὀβελιαία ἦτο συνωστεωμένη, ἐνῶ ἀκόμη δὲν ἦτο ἡ λαβὴ τοῦ στέρονου.

11. **Ἡ τοξοειδὴς γραμμὴ τοῦ κροταφικοῦ,** ἣτις ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς τὰ συνῆθη κρανία μόλις διακρίνεται εἰς 26 ἐπὶ 96 ἦτο ἀξιοσημείωτος, καταφανὴς καὶ προσήγγιζεν εἰς τὴν ὀβελιαίαν πολὺ περισσότερον τοῦ συνήθους. Εἰς 18 δὲ κρανία ἀπετέλει ὄστεϊνα ἔξογκώματα. Εἰς πάντα σχεδὸν φαίνονται ἐκτάκτως ἀνεπτυγμένα τὰ ὑπερογκικά τόξα ἢ μεταπικκοὶ κόλποι. Ὁ μόνος ὅστις δὲν παρουσίαζε τοιαῦτα ἴχνη ἦτο ὁ φονεὺς Soldati' οἱ λοιποὶ εἶχον κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον.

12. **Ἡ συνόστωσις τοῦ ἄτλαντος** μετὰ τοῦ ἰνίου εἰς τὸ κρανίον τοῦ ἐκ Καλαβρίας Villela συνεδύαζετο μετὰ μεγάλης μέσης ἱνιακῆς κοιλότητος καὶ λοξότητος τοῦ κρανίου καὶ τοῦ προσώπου. Παρομοίως φονεὺς τις ἐκ Δρεπάνου, ὅστις εἶχεν ἱνιακὴν

κοιλότητα πολὺ μικρὰν ὅμως, εἶχεν ἐνταυτῷ λοξότητα τοῦ κρανίου. Τὸ αὐτὸ τέλος παρατηρήθη καὶ εἰς ἓνα φονέα ἐκ Βονωνίας (κατὰ τὸν Amadei), ὅστις εἶχε μεγίστην βραχυκεφαλίαν, λοξότητα τοῦ κρανίου, σκληρώσιν καὶ βορμιανὰ ὄστεαρια. Εἰς 3 κρανία οἱ ἱνιακοὶ κόνδυλοι παρουσίαζον διπλὴν ἀρθρικὴν ἐπιφάνειαν.

13. **Ἰνιακὴ κοιλότης.**—Εἰς 16 ο]ο ὑπ' ἐμοῦ, εἰς 14 ο]ο ὑπὸ τοῦ Ardu, εἰς 19 ο]ο ὑπὸ τοῦ Lucy εὔρέθη ἡ μεσαία ἱνιακὴ κοιλότης, εἰς 11 διαστάσεως μετρίας, ὅπως συμβαίνει εἰς 5 ο]ο ἐπὶ τῶν συνήθων, εἰς 5 μετὰ βορμιανῶν ὄστεαρίων, εἰς 2 μετὰ συνενώσεως μετὰ τοῦ ἄτλαντος, εἰς 1 δὲ, τὸν Villela, κλέπτῃ ἐπιτηδειότατον ἀνευ οὐδεμιᾶς εἰδικῆς ἀφροδισιακῆς κλίσεως, ὅστις ἐν ἡλικίᾳ 70 ἐτῶν παρουσίαζεν ἀκόμη ἀνοικτὰς τὰς ῥαφάς, ἡ κοιλότης αὕτη εἶχε διαστάσεις ὄντως τεραστίας, ἔχουσα μῆκος 34 χιλιοστομέτρων, πλάτος 23 καὶ βάθος 11, συνυπάρχουσα μετὰ τῆς ἀτροφίας τῶν πλευρικῶν ἱνιακῶν κοιλότητων, μετὰ τῆς πλήρους ἑλλείψεως τῆς ἐσωτερικῆς ἱνιακῆς ἀκάνθης, ἣν ἀντικαθίστα' περιωρίζετο δ' ἐκατέρωθεν ἐπὶ τῶν δύο ὀστεωδῶν ὑβώσεων, αἵτινες διέθεον ἐν ἀρχῇ παραλλήλας ἀποτελοῦσαι σχῆμα τραπεζοειδές, ἐγγὺς δὲ τοῦ ἱνιακοῦ βόθρου ἀπέληγον εἰς μικρὸν τριγωνοειδὲς ὄστέϊνον ἀκρωτήριον, ἐκ τῶν τοιούτων δὲ ἐνδείξαν ἢ συγκριτικὴ ἀνατομία καὶ ἡ ἐμβρυολογία ἔχουσι λίαν πειστικὸν ἐνδόξιμον, ὥστε νὰ συναγάγῃσι τὸ συμπέρασμα ὅτι ἐπρόκειτο περὶ ἀληθοῦς ὑπερτροφίας τοῦ σκώληκος τῆς παρεγκεφαλίδος, περὶ ἀληθοῦς μέσης μοίρας τῆς παρεγκεφαλίδος. Τοιοῦτοτρόπως δὲ τὸ ὄργανον τοῦτο ἀπὸ τῆς ὑψηλῆς βαθμίδος τῶν ἀνθρωποειδῶν καταπίπτει εἰς τὸ ταπεινὸν ἐπίπεδον τῶν θρωπικῶν, τῶν λεμουρικῶν ἢ τοῦ ἀνθρωπίνου ἐμβρίου κατὰ τὸν βῆρον ἢ 4ον ἀπὸ τῆς συλλήψεως τοῦ μήνα τοῦτο ἀποδεικνύεται ἀσφαλέστερον ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι ἐγώ, ὁ Foa, ὁ Catori, ὁ Domiti καὶ ὁ Tenckini ἠδυνήθημεν ν' ἀνεύρωμεν ἐπὶ 107 πτωμάτων τὴν συνύπαρξιν τῶν δύο τούτων ἀνωμαλιῶν κατ' ἀναλογίαν 60 ο]ο, ὅτι δηλαδὴ εἰς τὴν κοιλότητα ἀντεστοίχει μέρος τοῦ ὑπερτροφικοῦ σκώληκος τῆς παρεγκεφαλίδος ἢ τῆς ἑλαιοῦ.

Ἡ τοιαύτη συνύπαρξις ἐπεβεβαιώθη πληρέστατα καὶ ὑπὸ τὴν ἐποψιν τῆς παθολογικῆς καὶ συγκριτικῆς ἀνατομίας ὑπὸ τοῦ Albrecht, ἀποδείξαντος, ὅτι εἰς πάντα τὰ μαστοφόρα, πλὴν τῶν ἀνθρώποειδῶν πιθήκων, ἡ κοιλότης δέχεται τὸ κατώτερον μέρος τοῦ σκώληκος, ὅστις αὐτόθι εἶνε πολὺ περισσότερον ἀνεπτυγμένους παρά τι δὲ τῶν ζῴων, ὅπως παρά τῷ *νυκτοβάτῃ*, διαι-

ρεῖται δι' ἀκάνθης εἰς δύο μέρη, ἕξ ὧν τὸ ἓν περιέχει τὴν ὑπόφυσιν τοῦ ἐγκεφάλου, τὸ δὲ ἕτερον τὸ φαιὸν ὄγκωμα καὶ τὴν πυραμίδα.

14. *Ὀφρυακὰ τόξα.* — Ἡ συχνότης τῆς ἀναπτύξεως τοῦ ὀφρυακοῦ τόξου εἶνε ἀληθῶς λίαν περιεργος, πιστοποιοῦσι δὲ τοῦτο αἱ φωτογραφίαι πάντων τῶν κρανίων τοῦ ἡμετέρου σπουδαστηρίου, αὐτὴ δὲ ἡ ιδιότης ὁμοῦ μὲ τὸ ὀπισθοκλινὲς τοῦ μετώπου ἀποτελεῖ τὸν κύριον χαρακτήρα τῆς περιεργου ὁμοιότητος μεταξὺ τῶν Ἰταλῶν ἐγκληματιῶν, τῶν Γάλλων καὶ τῶν Γερμανῶν ὧν εἰκόνας ἐδημοσίευσαν οἱ Heger καὶ Flesch.

15. *Σκλήρωσις.* — Ἡ ἀνωτέρω ἀνωμαλία σχετίζεται μετὰ τῆς παραδόξου κρανιακῆς σκλήρωσεως, ἣτις εἰς τινα περιπτώσιν συνεδνάζεται μετ' ἀληθοῦς ὀστεώματος· εἰς τὸ κρανίον ἐνὸς κλέπτου ἐτῶν 25, περιγραφέν ὑπὸ τοῦ Flechs, περιορίζε τὴν χωρητικότητα εἰς 1080 κυβ. ὑφεκ. ἐν ἑτέρῳ κρανίῳ ἔδιδεν εἰς τὸ πρόσωπον τὴν ὄψιν λέοντος. ἐν ἄλλῳ δὲ τινι τῆς συλλογῆς μου ἠΰξησε τὸ βάρος του μέχρι γραμμαρίων 1143, τουτέστι τοῦ διπλασίου τοῦ κανονικοῦ.

16. *Πλαγιοκεφαλία.* — Αὕτη εἶνε πῶγματι ἐν τῶν κυριωτάτων χαρακτηριστικῶν ἐγκληματικῶν· ἀλλ' ὁ θέλων νὰ προσδιορίσῃ τὰς ἀνολογίας αὐτοῦ ἐν σχέσει πρὸς τοὺς συνήθεις ὑπόκειται εἰς πλάνην, παρασυρόμενος ἐκ τῆς ὑποκειμενικῆς ἐκτιμήσεως διὰ τοῦτο βλέπομεν τὸν Bordier νὰ παρουσιάζῃ ὡς ἐξαγόμενον 37 ο)ο καὶ τὸν Lenhossek 12.

Πλὴν τῆς συχνότητος δύο ἕτερα περιστατικά εἶνε λίαν περισπύδαστα.

1ον. Τὸ ὑπερβολικὸν τῆς πλαγιότητος, τὸ ὁποῖον προκύπτει ἐκ τῶν καταμετρήσεων τοῦ Amadei, προσδιορίσαντος τὴν ἀναλογίαν μεταξὺ τῶν δύο πλαγίων διαμέτρων καὶ ὄρισαντος ὡς ἀνώτατον ὄρον τὸ 100.

2ον. Ἡ συχνότης τῆς πλαγιότητος πρὸς τὰριστερά, ἐνῶ εἰς τοὺς συνήθεις ἔξις οὔται ὁ ἀριθμὸς τῶν περιστάσεων καὶ εἰς τὰ δύο μέρη, κατὰ τὸν Sommer δὲ εἰς τοὺς φρενοβλοβεῖς κατὰ 75ο)ο εἶνε συχνότερα ἢ πλαγιότης πρὸς τὰ δεξιὰ, ἐγὼ δὲ εὔρον ἐπὶ 44 ἐγκληματιῶν ἀρρένων ὑπερτεροῦσαν κατ' ἀναλογίαν 41 ο)ο τὴν κλίσιν πρὸς τὰ δεξιὰ, ἐνῶ ἡ ἀναλογία τῆς κλίσεως πρὸς τὰριστερὰ ἦτο 20 ο)ο· εἰς 38 ο)ο εὔρον συμμετρίαν.

Ἐξαιρέσιν ἀποτελοῦσιν αἱ ἐγκληματίσσαι γυναῖκες, παρ' αἷς ἐπὶ 60 εὔρον 23 ἀσυμμετρίας, 14 ἐξ ἀριστερῶν καὶ 6 ἐκ δεξιῶν.

17. *Ἀνωμαλίαι διάφοροι.* — Δέον ἐπίσης νάναμνησθῶμεν

τῶν ἐπομένων ἀνωμαλιῶν τῶν μελετηθεισῶν ὑπὸ τῶν Roncogoni καὶ Ardu ἦτοι τοῦ λεμουρικοῦ παραρτήματος (κατ' ἀναλογίαν 32 ο)ο), τοῦ μεταξὺ τῶν ὀδόντων διαστήματος 18 ο)ο), τῆς ὑπερτροφίας τῶν κυνοδότων (12 ο)ο), τῆς ἀνωμαλίας τῶν τομέων (10 ο)ο) τῆς ἀσυμμετρίας τοῦ ἰνιακοῦ τμήματος (18 ο)ο), τοῦ προγναθισμοῦ (20 ο)ο), τῶν προεξεχόντων ζυγμάτων (18 ο)ο), τῆς ὑπερβολικῆς ἀναπτύξεως τῶν πτερυγοειδῶν ἀποφύσεων (10 ο)ο), τῆς μετωπικῆς ἁφῆς (8 ο)ο), τῶν ὀστεωμάτων (22 ο)ο) τῆς τροχοκεφαλίας (8 ο)ο), τῆς ὀστεοπαρώσεως (2 ο)ο), τῆς τριγωνοκεφαλίας (2 ο)ο), τῆς ἀσυμμετρίας τοῦ ἰνιακοῦ βόθρου (4 ο)ο)

Δις παρατηρήθη ἡ κοίλη βασικὴ ἀπόφυσις, ὅπως παρὰ τοῖς κρετινοῖς, σὺν αὐτῇ δὲ ἡ πλάτυνσις καὶ ἡ μήκυνσις τῆς ὑπερφίας. Εἰς τινα φονεὰ παρατηρήθη προγναθισμὸς εἰς τὴν κάτω σιαγόνα καὶ ὀρθογναθισμὸς εἰς τὴν ἄνω, οὗ ἕνεκα αἱ ἐλεύθεραι ἐπιφάνειαι τῶν δύο ὀδοντοστοιχιῶν δὲν συνητῶντο. Ὁ σφρογνοστήρ ὁδοῦς ἦτο ἤδη ἀνεπτυγμένος εἰς 15 ἐπὶ 35 νέων εἰσέτι ἀνδρῶν, ἐνῶ εἰς 5, καίπερ ἠλικιωμένους, δὲν εἶχεν εἰσέτι φυῆ Εἰς 8 οἱ τομεῖς ἦσαν ὀγκωδέστατοι καὶ εἰς 2 οἱ κυνόδοντες ἦσαν ἐκτάκτως ἀνεπτυγμένοι. Εἰς 3 δὲ ἐπὶ 33 ἀνευρέθησαν διπλᾶ ὑποκογχικὰ τμήματα.

18. *Ἀνωμαλίαι ἐγκληματιῶν ἀρρένων καὶ θηλέων ἐν παραβολῇ πρὸς τοὺς συνήθεις.* — Ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς μᾶλλον ἐπιπολαίου μελέτης τῶν ἀριθμῶν τούτων πειθόμεθα ὅτι ὀλιγίστην οὔτοι ἔχουσι σημασίαν, ἐὰν δὲν καταγείνωμεν νὰ παραβάλλωμεν αὐτοὺς πρὸς τοὺς ἀριθμοὺς τοῦ παρουσιαζομένου ὑπὸ τῶν συνήθων τῆς αὐτῆς χώρας, πρὸς τοὺς τῶν ἀγρίων καὶ πρὸ πάντων ἐὰν δὲν φροντίζωμεν νὰ διακρίνωμεν αὐτοὺς κατὰ ἐγκλημα καὶ κατὰ φύλον.

19. *Ἀνωμαλίαι παρὰ ταῖς γυναῖξι.* — Μεγαλειτέρα εἶνε ἡ ἀναλογία τῶν ἀνωμαλιῶν παρὰ τοῖς ἀρρεσιν ἐγκληματίας. Παρὰ ταῖς ἐγκληματίσσαις γυναῖξι παρατηρεῖται οὐ μόνον πλήρης ἔλλειψις ὑποσκαφοκεφαλίας καὶ ὀξευκεφαλίας, ἀλλὰ καὶ ἀναλογία μικρότερα κατὰ τὸ ἥμισυ ὡς πρὸς τὰς ἀσυμμετρίας καὶ τοὺς μετωπικοὺς κόλπους. Ἐπίσης μικρὰν παρουσιάζουσι συχνότητα τῆς ὀγκώδους κάτω σιαγόνης, τῶν συγκεκολλημένων ἁφῶν καὶ τοῦ μεταπισμοῦ, ἀναλογίαν δὲ 4κις—8κις ἐλάσσονα ὡς πρὸς τὴν μεσοπαιονικὴν ἁφὴν καὶ τὴν μέσην ἰνιακὴν κοιλότητα. Παρὰ ταῖς γυναῖξιν ὑπερτεροῦσαι μόναι αἱ ἀνωμαλίαι τοῦ βασικοῦ τμήματος καὶ τῆς μετωπικῆς ἀποφύσεως τοῦ κροταφικοῦ· ἐξίως ὑπάρχει

ὡς πρὸς τὴν σκλήρωσιν, τὴν συγκόλλησιν τοῦ ἄτλαντος μετὰ τοῦ ἰνιακοῦ καὶ τὸν προγναθισμόν.

Ἐν τούτοις παραβαλλόμενοι αἱ ἐγκληματῆσασαι πρὸς τὰς συνήθεις γυναῖκας, φαίνονται προσεγγίζουσαι μᾶλλον πρὸς τοὺς ἄρρενας ἐγκληματίας ἢ τοὺς συνήθεις παρὰ πρὸς τὰς συνήθεις γυναῖκας, ἰδίως ὡς πρὸς τὴν προεξοχὴν τῶν ὑπεροφρῶν τόξων, ὡς πρὸς τὴν συγκόλλησιν τῶν ραφῶν, ὡς πρὸς τὸ ὄγκωδες τῆς κάτω σιαγόνος καὶ τὰς ἀνωμαλίας τοῦ ἰνιακοῦ τομήματος. Ἐξισοῦνται καθ' ὀλοκληρίαν ἢ περίπου πρὸς τὰς συνήθεις γυναῖκας ὡς πρὸς τὰ ζυγώγата, ὡς πρὸς τὴν προεξοχὴν τῆς κροταφικῆς γραμμῆς καὶ τὴν μέσῃν ἰνιακὴν κοιλότητα. Παρ' αὐταῖς ἐπίσης ἀξία λόγου εἶνε ἡ ἀναλογία 9,2 ο]ο τῶν παρατηρουμένων ἄρρενωπῶν κρανίων.

20. *Ἀναλογία ἐν σχέσει πρὸς τοὺς φρενοβλαβεῖς.*— Ἐκ τῆς στατιστικῆς καταδεικνύεται καὶ ἡ ἀναλογία ἐν σχέσει πρὸς τοὺς φρενοβλαβεῖς.

Ἡ πρόωμος συνόστωσις τῶν ῥαφῶν, ἣτις παρὰ τοῖς συνήθεις ἀπαντᾷ κατ' ἀναλογίαν 2 ο]ο, παρὰ τοῖς φρενοβλαβεῖσι, κατὰ τὸν Peli, ἀπαντᾷ κατ' ἀναλογίαν 15 ο]ο, παρὰ δὲ τοῖς ἐγκληματίαις κατὰ 28,9 ο]ο.

Αἱ ἀνωμαλῖαι τοῦ ἐπικογχικοῦ ἢ μεσοκογχικοῦ τομήματος, αἵτινες παρὰ τοῖς συνήθεις παρατηροῦνται κατ' ἀναλογίαν 10 ἕως 11 ο]ο, παρὰ τοῖς φρενοβλαβεῖσι, κατὰ τὸν Peli, ἀπαντῶσι κατ' ἀναλογίαν 4 ο]ο καὶ κατὰ τὸν Mingazzini 11 ο]ο· παρὰ δὲ τοῖς ἐγκληματίαις, κατὰ τὰς ἑμὰς παρατηρήσεις, ἡ ἀναλογία ἀνέρχεται εἰς 10,5 ο]ο.

Ἡ κρανιακὴ σκλήρωσις παρὰ τοῖς φρενοβλαβεῖσι, κατὰ τὸν Peli, ἀπαντᾷ κατ' ἀναλογίαν 50 ο]ο παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις δέ, κατὰ τὰς ἑμὰς παρατηρήσεις ἀπαντᾷ κατ' ἀναλογίαν 43 ο]ο.

Ἡ ὑπομικροκεφαλία, κατὰ τὰς ἑμὰς παρατηρήσεις, παρατηρεῖται παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις κατ' ἀναλογίαν 8 ο]ο καὶ παρὰ τοῖς φρενοβλαβεῖσιν ἀπὸ 6,6 μέχρι 14,3 ο]ο.

Ἡ μεσοσιαγονικὴ ῥαφή ἀνευρέθη παρὰ τὲς τοῖς συνήθεις καὶ τοῖς φρενοβλαβεῖσι κατ' ἀναλογίαν 60 ο]ο, ἐπὶ 59 δὲ ἐγκληματιῶν κατ' ἀναλογίαν 24 ο]ο, ἀλλ' εἰς δύο μόνον ἐκ τούτων ἦτο πλήρης

Τὸ βάρος τοῦ κρανίου κατὰ τὸν Peli, παρὰ μὲν τοῖς συνήθεις εἶνε 654 γραμμαρίων τῶν ἀνδρῶν καὶ 636 τῶν γυναικῶν· παρὰ δὲ τοῖς φρενοβλαβεῖσιν 693 τῶν ἀνδρῶν καὶ 574 τῶν γυναικῶν. Ἐγὼ ὁ Morselli εὔρομεν κατὰ μέσον ὄρος βάρος

600 γραμμαρίων παρὰ τοῖς συνήθεις, 701, 3 παρὰ τοῖς φρενοβλαβεῖσι καὶ 746 παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις τῆς συλλογῆς μου.

Ἡ συγκόλλησις τοῦ ἄτλαντος παρετηρήθη κατ' ἀναλογίαν 2, 7 ο]ο παρὰ τοῖς φρενοβλαβεῖσι (κατὰ τὸν Mingazzini κατ' ἀναλογίαν 2, 3 ο]ο), παρὰ δὲ τοῖς ἐγκληματίαις κατ' ἀναλογίαν 7 ο]ο ἐν συνδυασμῷ σχεδὸν πάντοτε μετὰ τῆς κοιλότητος καὶ μόνον παρὰ τοῖς ἄρρεσι. Κατὰ τὴν ἐξέτασιν τῶν κρανίων 1320 στρατιωτῶν ἀνεῦρον αὐτὴν κατ' ἀναλογίαν μόνον 0, 9 ο]ο. Ἡ ἰνιακὴ κοιλότης εὐρέθη ὑπὸ τοῦ Mingazzini κατ' ἀναλογίαν 22 ο]ο, παρὰ τοῖς φρενοβλαβεῖσι (ἦτοι 38 ο]ο παρὰ τοῖς ἐπιληπτικοῖς καὶ 9, 6 ο]ο παρὰ τοῖς πάσχουσιν ἐξ ἀνοίας), ὑπὸ τοῦ Peli κατ' ἀναλογίαν 4, 5 ο]ο, ὑπὸ τοῦ Bomiti 12 ο]ο, ὑπὸ τοῦ Debiene 13 ο]ο.

21. *Ἀνωμαλῖαι ἀναλόγως τοῦ ἐγκλήματος.*— Ὡς πρὸς τὸ ἐρώτημα ἂν ὑπάρχει μείζων ἢ ἐλάσσων συχνότητος ἀνωμαλιῶν εἰς τὰ κρανία τῶν κλεπτῶν μᾶλλον ἢ τῶν φονέων, οὐδὲν δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὡς ἐκ τῆς μικρότητος τῶν ἀριθμῶν φαίνεται ὅμως ὅτι παρὰ τοῖς πρώτοις πλεονάζουσιν αἱ μικροκεφαλῖαι, αἱ συνοστώσεις, τὸ ἐπικλινές τοῦ μετώπου, ἡ ὀξικεφαλία, τὸ πάχος τοῦ κρανίου· παρὰ δὲ τοῖς δευτέροις τὸ μέγεθος τῆς κάτω σιαγόνος καὶ τῶν μεσομετωπικῶν ραφῶν. Παρὰ ταῖς ἀνθρωποτόνοις ἐκ τῶν γυναικῶν καὶ ταῖς πόρνας πλεονάζει τὸ ὀπισθοκλινές μέτωπον—παρὰ ταῖς πρώταις δὲ αὐτῶν πλεονάζουσιν ἰδίως τὰ βορμανὰ ὀστεάρια—καὶ παρὰ ταῖς παιδοκόνοις ἡ προεξοχὴ τῶν ὑποροφρῶν τόξων.

22. *Ἀναλογία ἐν σχέσει πρὸς τοὺς ἀγρίους καὶ τοὺς συνήθεις.*— Ἐκ τῆς μελέτης τῶν ἀνωμαλιῶν τούτων καταδηλωτέρα καθίσταται ἡ συγγένεια τοῦ ἐγκληματίου πρὸς τὸν ἄγριον, μεγαλειτέρα ἔτι ἢ πρὸς τὸν φρενοβλαβῆ, ἰδίως ἐκ τῆς κροταφικῆς προβολῆς τοῦ μετωπικοῦ ὀστοῦ, ἐκ τοῦ ὄγκου τῆς κάτω σιαγόνος, ἐκ τοῦ ὑπεροφρῶν τόξου, ἀλλὰ πρὸ πάντων ἐκ τῆς μέσης ἰνιακῆς κοιλότητος, ἧς αἱ διαστάσεις εὐρέθησαν μεγαλιετέρας μόνον παρὰ τοῖς Ἀμερικανοῖς.

Ἡ μεσομετωπικὴ ῥαφή, ἣτις παρὰ τοῖς λευκοῖς εὐρίσκεται συνήθως κατ' ἀναλογίαν 8 ο]ο εὐρίσκεται κατὰ τὸν Apoutschine παρὰ τοῖς Μογγόλοις κατ' ἀναλογίαν 6, 1 ο]ο, παρὰ τοῖς Μελανγησίοις 3, 4 ο]ο, παρὰ τοῖς Παλαίοις 1, 9 ο]ο παρὰ τοῖς Αὐστραλιανοῖς 1 2 ο]ο ὥστε γενικῶς ἐλαττοῦται εἰς τὰς ὑποδεεστέρας φυλάς (σημεῖα οὐχ ἦττον ὅτι εἰς τὰς ἰδικὰς μου μελέτας ἐπὶ 1320 κρανίων εὔρον αὐτὴν κατ' ἀναλογίαν 5, 9 ο]ο. Παρὰ τοῖς

φρενοβλαβέσιν ἢ ἀναλογία κατὰ τὸν Sommer ὑπελογίσθη εἰς 5 ο)ο κατὰ τὸν Fischer εἰς 1, 8 ο)ο καὶ πάντα τὸν peli εἰς 7,5 ο)ο ἴση πρὸς τὴν τῶν συνήθων ἐν Βονωνία· ὑπ' ἐμοῦ δὲ ὑπελογίσθη ὡς πρὸς τοὺς φρενοβλαβεῖς εἰς 5 ο)ο, μικρὸν δηλαδὴ καθυστεροῦσα τῆς τῶν συνήθων. Παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις ὅμως ἡ ἀναλογία εἶνε μεγαλειτέρα, ἦτοι 1 2, 7 ο)ο.

Τὴν μέσσην ἰνιακὴν κοιλότητα εὔρον παρὰ τοῖς συνήθεσι τῶν Εὐρωπαϊῶν (ἐπὶ 1320 κρανίων) κατ' ἀναλογίαν 4,1 ο)ο· ὁ δὲ Marimò (ἐπὶ 150) κατ' ἀναλογίαν 5 ο)ο.

Τὰ βορμηναὶ ὀστεῖα τοῦ περίου' ὡς πρὸς τὰ ὁποῖα εἶδομεν τοὺς ἐγκληματίας ὑπερεροῦντας τοὺς φρενοβλαβεῖς καὶ τοὺς συνήθεις ἐκ τῶν Εὐρωπαϊῶν κατ' ἀναλογίαν 23 πρὸς 18 καὶ 16, εὐρέθησας ὑπὸ τοῦ Anutschine παρὰ τοῖς Αὐστραλοῖς κατ' ἀναλογίαν 28 ο)ο, παρὰ τοῖς Φίννοις. 66 ο)ο, παρὰ τοῖς Μελαγνησίοις 25 ο)ο, παρὰ τοῖς Μαλαίοις 10 ο)ο καὶ παρὰ τοῖς Περουβοῖς 6 ο)ο.

Ἡ κροταφικὴ ἀπόφυσις τοῦ μετωπικοῦ ὀστοῦ ἀπαντᾷ κατὰ τὸν Sommer, παρὰ τοῖς Εὐρωπαϊοῖς κατ' ἀναλογίαν 1, 4 ο)ο, παρὰ δὲ τοῖς φρενοβλαβέσιν ἀπαντᾷ κατ' ἀναλογίαν 2,3 ο)ο. Κατὰ τὸν Anutschine, ἡ ἀναλογία ἔχει παρὰ τοῖς Εὐρωπαϊοῖς 1, 6 ο)ο πρὸς τοῖς Αἰθίοφι 12 ο)ο, παρὰ τοῖς Μογγόλοις 3, 7 ο)ο, παρὰ τοῖς Ἀμερικανοῖς 1, 9 ο)ο. Ἡμεῖς δὲ ἐπὶ 58 ἐγκληματιῶν ἀνεύρομεν αὐτὴν κατ' ἀναλογίαν 3, 4 ο)ο.

Ἐνταῦθα δὲ τοῦ λόγου ἐμπροσθέντος, ἀναγκάζομαι νὰ προβῶ εἰς παρέκβασιν ἕνεκα εὐφυοῦς ἐπικρίσεως γενομένης κατ' ἐμὸν ὑπὸ τοῦ διασήμου ἐπιστήμονος Colucci. Στηριζόμενος εἰς τὰς διαβεβαιώσεις ἀνθρωπολόγων τινῶν ἀποδιδόντων εἰς τοὺς πρωτογόνους ἀνθρώπους μεγάλην κρανιακὴν χωρητικότητα, ἀρνεῖται ὁ ἐπιβανῆς νομοδιδάσκαλος ὅτι χαρακτηριστικὰ ἐλέγχοντα κατώτερον ὄργανισμὸν ἀνευρίσκονται εἰς τὰ προϊστορικὰ κρανία καὶ τὰ τῶν ἀγρίων. Ἄλλ' αἱ περὶ τούτου ἀποδείξεις εἶνε τόσῳ πολυαῖ, ὥστε ἴσως ἡ ἀφθονία εἶνε τὸ μόνον τῶν ἐλάττωμα.

Αἱ ἀρχαῖαι ἀνθρώπιναι φυλαί, γράφει ὁ Darwin, παρουσιάζουσι κατασκευὴν ὁμοιάζουσιν μᾶλλον πρὸς τὴν τῶν ζῴων ἢ πρὸς τὴν τῶν νεωτέρων ἀνθρώπων. Καὶ ὄντως τὸ ὀλεκρανιακὸν τιμῆμα εὐρέθη ὑπὸ Broca κατ' ἀναλογίαν 4 ο)ο εἰς τὰ κρανία τῶν κοιμητηρίων τῶν Παρισίων καὶ ὑπὸ τοῦ Dupont κατ' ἀναλογίαν 30 ο)ο, εἰς τὰ τῆς λεγομένης περιόδου τῆς reuna καὶ κατ' ἀναλογίαν 20 ο)ο εἰς τὰ τῶν μεγαλιθικῶν μνημείων (dolmen) τοῦ Ἀρζαντέιλ.

Δὲν ἀληθεύει ὅτι ἡ χωρητικότης εἶνε μεγαλειτέρα παρὰ τοῖς ἀγρίοις ἢ παρὰ ταῖς μὴ λευκαῖς φυλαῖς. Ἀπεναντίας κατὰ κανόνα αὕτη εἶνε πολλάκις μικροτέρα.

Τὰ κρανία τῶν Παριῶν παρουσιάζουσι χωρητικότητα, τὰ μὲν τῶν ἀρρένων 1337, τὰ δὲ τῶν θηλέων 1114, τὴν κόγχην μεγαλειέραν ἢ εἰς πᾶσαν ἄλλην φυλὴν. Εἶνε δὲ οὗτοι οἱ πρόγονοι τῶν ἡμετέρων Ἀδιγγάνων.

Ὁ μέσος ὄρος τῆς χωρητικότητος τῶν κρανίων τῶν Πολυνησίων καὶ τῶν Ὀττεντόντων εἶνε	1200
τῶν Αὐστραλῶν	1263
τῶν Ἀνδαμάνων	1276
τῶν Βοσκιμάνων	1330—1515

Ὁ Mantegazza εἰς 3 κρανία Νεοζηλανθῶν εὗρε λείψανον τοῦ μεσοσιαγονικοῦ ὀστοῦ, τὸ ὁποῖον παραμένει ἀκόμη ἀνελλιπῶς παρὰ τοῖς μαστοφόροις.

Τέλος πολλὰς τῶν ἀνωμαλιῶν τῶν συχνότερον παρατηρούμενων παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις συχνάκις παρατηροῦνται καὶ παρὰ τοῖς ἀγρίοις· μετὰ τὴν διαφορὰν μόνον ὅτι τινὲς αὐτῶν ἐπιπολάζουσιν εἰς τινὰς τῶν φυλῶν περισσότερο ἢ εἰς ἄλλας, χωρὶς νὰ διαπιστοῦται ὅτι ἡ μὲν ἢ ἡ δὲ μαρτυρεῖ βαθμὸν ὄργανισμοῦ κατώτερον. Τοῦτο συμβαίνει, ὡς εἶδομεν, διὰ τὴν μέσσην ἰνιακὴν κοιλότητα ἢ ὁποῖα συχνότερον παρατηρεῖται παρὰ τοῖς Νεοζηλανθοῖς καὶ τοῖς Ἀιμάραις, διὰ τὸ μεσοβρεγματικόν, τὸ παρατηρούμενον συχνότερον παρὰ τοῖς Περουβοῖς, ἐνῶ ἡ κροταφικὴ ἀπόφυσις τοῦ μετωπικοῦ ἀπαντᾷ συχνότερον παρὰ τοῖς Αἰθίοφι.

Πολλὰ προϊστορικὰ κρανία εἶνε ἀληθῶς ἴσα πρὸς τὰ νεώτερα· ἀλλ' οἱ κατὰ τοὺς προϊστορικοὺς χρόνους ζήσαντες δὲν ἦσαν πάντες ἀγριοὶ ἀνθρώποι εἰς ἐποχὴν σχετικῶς νεωτέραν οἱ ἀνθρώποι δὲ οἱ ζῶντες εἰς τὰς πασσαλοπηγῆς κατοικίας διήγον βίον ὅμοιον περίπου πρὸς τῶν ἡμετέρων ποιμένων.

Ἐν τούτοις καὶ παρ' αὐτοῖς, ἰδίως παρὰ τοῖς κρανίοις τοῖς ἀνευρισκομένοις ἐντὸς σπηλαίων συνήθως ἀνευρίσκονται κρανιακοὶ τύποι ὑποδεέστεροι.

Τὸ εὐρεθὲν ἐν Γιβραλτᾶρ κρανίον εἶνε δολιχοκέφαλον, μετὰ εὐρέων ὑπεροφθῶν τῶνων, μετὰ στενοῦ καὶ ὀπισθοκλινοῦς μετώπου, ἐλλείπει δὲ παρ' αὐτῷ, ὅπως παρὰ τοῖς πιθήκοις ἡ κοιλότης τοῦ κνυδόοντος.

Τὰ ἐν Tyzies ἀνευρεθέντα ἔχουσι μεγάλην χωρητικότητα καὶ ἀξιοσημειώτον ἀνάπτυξιν μετώπου, μέγαν προγναθισμόν, τερα-

σίαν ανάπτυξιν τοῦ ἄνω σκέλους τῆς σιαγόνας καὶ ἀπλότητα ὀφθαλμῶν.

Τὰ ἐν Forbes, Quarry καὶ Cueva de la Mujer ἐν Ἰσπανίᾳ εὐρεθέντα ἔχουσι μετώπον ὀπισθοκλινές, μετωπικούς κόλπους τετρασιτίους, ἰνίον προπετές, κόγχης ὀγκωδεστάτας, εὐρείας, 0,066, ὑψηλᾶς 0.039, βαθείας 0.051 (Crania Ethnica).

Προσθέτω δὲ ὅτι ὅπως καὶ εἰς τὰ Crania ethnica τοῦ Quatrefages παρατηροῦνται συχνὰ τὰ βορμιανὰ ὄστεαρια καὶ τὰ κρανία τοῦ Menone, Grenell, Cantalupo καὶ Cro-Magnon.

Τὸ μέγα πάχος τοῦ κρανίου καὶ τὸ ὀπισθοκλινές μέτωπον μετὰ τῶν ἐξεχόντων ὑπεροφρῶν τόξων εἶνε γνωρίσματα συχνότατα εἰς τὰ προϊστορικά κρανία τοῦ Borris, τοῦ Neander, τοῦ Engis, τοῦ Cro-Magnon, τῆς Cueva de la Mujer καὶ τὸ Αὐστραλιανόν.

Καὶ ὁ μείζων ὄγκος τῆς σιαγόνας, ὃν ἀνεύρομεν τοσοῦτον συχνὰ, ὅσον καὶ τὸν τῆς κόγχης, καθυστερεῖ μὲν παρὰ τοῖς φρενοβλαβέσιν, ἀλλ' εἶνε κοινὸν χαρακτηριστικὸν τῶν ἀγρίων καὶ πάντων σχεδὸν τῶν προϊστορικῶν κρανίων.

23. **Ἱστορικὸς ἀταβισμός.**— Διὰ τῶν ἀταβιστικῶν τάσεων ἐξηγεῖται ἕτερον γεγονός σημειωθὲν ὑπὸ τῶν Varaglia καὶ Silva κατὰ τὴν μελέτην 60 κρανίων ἐγκληματησασῶν γυναικῶν, ἢ μείζων τουτέστιν ἀναλογία τῶν κρανίων τούτων πρὸς τὰ ἀρχαῖα κρανία τῶν αὐτῶν χωρῶν.

Οὕτω τὰ τρία ἐκ τῶν 4 Αἰμιλιανῶν κρανίων παρουσίαζον (ὅπως καὶ τὰ ἀρχαῖα Φελσιναιῖαι καὶ ἀντιθέτως πρὸς τὰ νεώτερα βορμιανὰ) μεγαλειτέραν ἀνάπτυξιν τῆς μειωτικῆς μοίρας· ἐν δὲ αὐτῶν εἶνε ὅμοιον πρὸς τὸ ἀρχαῖον τυρονηικόν ὡς πρὸς τὸν δολιχοκεφαλικὸν δείκτην, 79,5, ὡς πρὸς τὴν κρανιακὴν χωρητικότητα, 1376×1276 καὶ ὡς πρὸς τὴν μέσην μετωπιαίαν στεφάνην.

Οὕτω καὶ πᾶσαι αἱ ἐν Σαρδηνίᾳ ἐγκληματήσασαι γυναῖκες ὡς πρὸς τὸν μέσον ὄθρον τῆς ἐμπροσθοπιθίου, τῆς ἀνωτάτης ἐγκαρσίας καὶ τῆς ἐλαχίστης μετωπικῆς διαμέτρου, καὶ ὡς πρὸς τὸ διζυγωματικὸν ὁμοιάζουσι κατὰ πολὺ πρὸς τοὺς ἀρχαίους κατοίκους τῆς Σαρδηνίας. Ἐπίσης καὶ ὡς πρὸς τὰς κρανιακὰς καμπύλας.

Καὶ αὕτη εἶνε μία ἀπόδειξις τῆς στρωματοποιήσεως, οὕτως εἰπεῖν, τοῦ ἐγκλήματος, καὶ τῆς συναφείας αὐτοῦ, τουτέστι τῆς τάσεως παρὰ τοῖς καιούργοις εἰς τὸ νὰ κληρονομοῦν τοὺς τύπους

αὐτῶν ὄχι μόνον παρὰ τῶν ἀγρίων ἀλλὰ καὶ παρὰ τῶν παναρχαίων προγόνων τῶν καὶ παρὰ τῶν τῆς ἱστορικῆς ἐποχῆς.

24. **Τραύματα.**— Κατ' ἀναλογίαν 6, 3 οἱ ἀνευρέθησαν ἐπὶ τῶν ἐγκληματιῶν ἕχνη θλάσεων, εἰς δύο τοῦ μετωπικοῦ, εἰς ἓνα δὲ τοῦ βρεγματικοῦ, θλάσεις ἐντελῶς συγκολληθεῖσαι. Εἰς τὸ κρανίον τοῦ Kormoret, τὸ ἐξετασθὲν ὑπὸ τοῦ Ardouin, ἢ προξενηθεῖα ὑπὸ τοῦ τραύματος κοίλανσις τοῦ ὀστέου εἶχε πλάτος 3 ὑφεικατομέτρων καὶ βάθος 5 χιλιομέτρων. Τὰ αὐτὰ σημεῖα εὗρε καὶ ὁ Flesch εἰς 3 ἐπὶ 54, συνδυαζόμενα εἰς ἓν μετὰ λεπτομη-νιγγίτιδος καὶ εἰς ἄλλον μετὰ αἱματομάτων μηνιγγικῶν, περι ἄν ὅμως δὲν ἦτο δυνατόν νὰ προσδιορισθῇ ἂν προηγήθησαν τῶν ἐγκληματικῶν τάσεων.

25. **Συμπέρασμα.**— Ὅσον ὀλίγον εὐγλωττοι καὶ ἂν ἦσαν οἱ ἀριθμοὶ τῶν ἀνθρωπομετρικῶν τούτων πορισμάτων μαρτυροῦσιν οὐχ ἦττον ὅτι τὸ σχῆμα καὶ οἱ χαρακτῆρες τῶν κρανίων τῶν ἐγκληματιῶν προσεγγίζουσι πολὺ περισσότερον πρὸς τοὺς τῶν φρενοβλαβῶν παρὰ πρὸς τοὺς τῶν συνήθων ἀνθρώπων, Ἰδίως δὲ ἀληθεύει τὸ τοιοῦτο ὡς πρὸς τὰς ἀνωμαλίας. Ἐπειδὴ ναὶ μὲν παρὰ τοῖς φρενοβλαβέσι πλεονάζει ἔτι μᾶλλον ἢ πρόωρος συνόστωσις τῶν ὀφθαλμῶν καὶ ἔξ ἀμφοτέρους παρατηρεῖται ἔξ ἴσου συχνὰ ἢ ἀπλότης τῆς μετωπικῆς ὀφθαλμῆς, ἢ δὲ ὑπομικροκεφαλία ἀπαντᾷ ἐν ἐλάσσονι ἀναλογίᾳ παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις ἢ παρὰ τοῖς φρενοβλαβέσι καθὼς καὶ ἡ ἀφθονία μεγάλων βορμιανῶν ὀστεασίων καὶ ἡ διατήρησις τῶν μεσοσιαγωνικῶν ὀφθαλμῶν· ἀλλ' ὅμως παρ' ἀμφοτέροις κατ' ἀναλογίαν πολὺ μείζονα ἢ παρὰ τοῖς συνήθεσιν ἀπαντᾷ ἡ χρονιακὴ σκλήρωσις. Παρὰ τοῖς φρενοβλαβέσιν ὀλιγώτερον συχνὰ παρατηρεῖται, ἢ ἀνάπτυξις τῶν μετωπικῶν κόλπων· ἢ μεσομετωπικὴ ραφὴ συχνότερον παρατηρεῖται παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις ἢ παρὰ τοῖς φρενοβλαβέσιν, ὡσαύτως δὲ παρατηροῦνται παρ' αὐτοῖς πολὺ συχνότερον ἢ συνόστωσις τοῦ ἄτλαντος, ἢ ἀνάπτυξις τῆς σιαγόνας, ὁ προγναθισμός, ἢ μέση ἰνιακὴ κοιλότης κλπ. Οἱ δὲ φρενοβλαβεῖς φαίνονται προσεγγίζοντες πολὺ μᾶλλον πρὸς τοὺς συνήθεις παρὰ πρὸς τοὺς ἐγκληματίας ὡς πρὸς τὸ μέγεθος τῶν κογχῶν, τῆς σιαγόνας, τῆς περιφερείας τῆς μέσης ἰνιακῆς κοιλότητος. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν πρέπει νὰ ἐκπλήττη ἡμᾶς, καθότι δέον ν' ἀναλογισθῶμεν, ὅτι πλεῖστοι τῶν φρενοβλαβῶν δὲν εἶνε τοιοῦτοι ἐκ γενετῆς, ἐνῶ τὸ ἀντίθετον συμβαίνει ὡς πρὸς τοὺς ἐγκληματίας.

Ἐτερά τινα περιστατικὰ καὶ ἰδιαιτέρως αἱ μέσαι ἰνιακαὶ κοιλότητες, ἢ διπλῆ ἀρθρική ἐπιφάνεια τοῦ ἰνιακοῦ κονδύλου, ἢ

πλάτυνσις τῆς ὑπερώας, ἡ κοίλανσις τοῦ τετραμένου πετάλου τοῦ ἠθμοειδοῦς, ὁ ὑπερβολικὸς προγναθισμὸς, ἡ διατήρησις τῆς μεσοσιαγονικῆς ῥαφῆς καὶ ἡ μεγάλη ἀνάπτυξις τῶν σιαγόνων δύνανται ν' ἀγάγωσιν ἡμᾶς εἰς τὸ συμπέρασμα τῆς ὑπάρξεως προσαβισμού ἔτι μᾶλλον ἀπομεμακρημένου, τοῦ φθάνοντος μέγχι τῶν τρακτικῶν καὶ τῶν σαρχοβόρων . . . δὲν δυνάμεθα ὁμῶς μέχρι τοῦδε δι' αὐτοῦ νὰ ἐξηγήσωμεν τὰς συχνὰς λοξότητας τοῦ κρανίου καὶ τοῦ προσώπου, οὐδὲ τὴν συνένωσιν καὶ τὴν συνόστωσιν τοῦ ἄτλαντος μετὰ τοῦ ἰνίου, οὔτε τὴν πλαγιοκεφαλίαν, οὔτε τὴν ὑπερβολικὴν σκλήρωσιν, τὰ ὁποῖα φαίνονται ὡς προϊόντα νόσων βραδέως ἀναπτυχθεισῶν ἀπὸ τῆς ἐμβρυακῆς ἤδη ἡλικίας· τὰ νευρικὰ κέντρα καὶ τὰ περικαλύμματα αὐτῶν, περὶ τοῦ ὁποίου κατατέρω θὰ ἴδωμεν πολυαριθμους ἀποδείξεις καὶ τὸ ὁποῖον ἀδύνατον εἶνε νὰ μὴ ἔσχε μεγάλην ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς διανοίας καὶ τῆς ἠθικῆς διαπλάσεως τοῦ ἀτόμου.

Αἱ ἀλλοιώσεις δὲ αὗται δὲν εἰρίσκονται μεμονωμένα, ἀλλὰ κατ' ἀναλογίαν 43 ο]ο συνδεδασμένα παρὰ τισιν ἀτόμοις, αἵτινα παρουσιάζουσι πολλαπλότητα ἀλλοιώσεων ἀληθῶς παραδόξων. Οὕτως εἶδομεν ὅτι ὁ κακοῦργος Vittella παρουσίαζεν οὐ μόνον συνόστωσιν καὶ ἀτροφίαν τοῦ ἄτλαντος, ἀλλὰ καὶ ἀτροφίαν τῶν ἐκατέρωθεν ἰνιακῶν κοιλοτήτων, ὑπερτροφίαν τῆς μέσης κοιλότητος, λοξότητα τοῦ κρανίου κλπ. Εἰς τινα φονέα ἐκ Δρεπάνου, σχεδὸν μικροκεφαλικὸν (ἔχοντα χωρ. 1130) εὗρέθη ἐπίσης ἡ συνόστωσις τοῦ ἄτλαντος, ἡ λοξότης τοῦ κρανίου καὶ τοῦ προσώπου καὶ ἡ μέση ἰνιακὴ κοιλότης. Εἰς κλέπτην τινα ἐπίσης μικροκεφαλικὸν (χωρ. 1156) ἐκ Σαρδηνίας παρατηρήθησαν μέτωπον ὀπισθοκλινές, ὀστεόφυτα τοῦ ἀποκλίματος, μέση ἰνιακὴ κοιλότης, προγναθισμὸς, ὕβωσις τῶν ὀστέων παρὰ τὴν στεφανιαίαν. Εἰς ἕτερον κλέπτην ἐκ Πανίας, ἐπίσης μικροκεφαλικὸν, παρατηρήθησαν εἰσδυσις τοῦ ἠθμοειδοῦς, πρόωρος συνόστωσις, κρανιακὴ σκλήρωσις προγναθισμὸς μέτωπον ὀπισθοκλινές, κροταφικά φύματα προέχοντα. Εἰς τὸ ὑπ' ἀρ. 58 κρανίον εὗρέθη συνένωσις τοῦ ἄτλαντος, ἰνιακὴ κοιλότης, σκλήρωσις. Ὁ κακοῦργος Γακὶ ἐκ Καλαβρίας παρουσίαζεν ἐντελὴ μικροκεφαλίαν, εἰσδυσιν τοῦ ἠθμοειδοῦς, σκλήρωσιν τοῦ κρανίου, ἀνωμαλίαν τῶν μετωπικῶν λοβῶν, εἰς τρόπον ὅστε κατὰ τὴν ἀπονύπωσιν τοῦ ἐσωτερικοῦ τοῦ κρανίου διὰ γύψου οἱ μετωπικοὶ λοβοὶ κατὰ τὴν μεσότητά αὐτῶν κατέρχονται μὲ ράμφος ἀμβλυγωνίως λήγον, μετὰ τὸ ὁποῖον καὶ τοῦ ἐπιπέδου, ἐφ' οὗ στηρίζεται τὸ κρανίον, μεσολαβεῖ σημαντικὸς χώρος. Εἰς ἄλλο κρανίον παρατη-

ρήθη ὑπερβολικὴ σκλήρωσις, μετωπικοὶ κόλποι, προέξοχὴ τῆς κογχικῆς μοίρας τοῦ μετωπικοῦ ὀστοῦ, τοξοειδὴς γραμμὴ τοῦ κροταφικοῦ, πλησιάζουσα πρὸς τὴν ὀβελιαίαν. Εἰς τὸν La cenaire τὸν περιώνυμον κακοῦργον, παρατηρήθησαν κατὰ τὸν Bordier, συγκόλλησις τῶν ραφῶν, ὀστεοπύρωσις καὶ ἀσυμμετρία. Εἰς τὸ κρανίον τοῦ Β. κλέπτου ἐκ Ταυρίνου καταφαίνεται ἀμέσως ἡ τεραστία ἀνάπτυξις τῶν ὀστέων τοῦ προσώπου, ἡ κρανιακὴ θήκη εἶνε λίαν παχυσία, ἀφθονος ἡ διπλὴ, ἡ ραφὴ συγκεκολλημένη· παρατηροῦνται πρὸς τούτους εἰς αὐτὸ ὄξυκεφαλία καὶ ὑπομικροκεφαλία, προγναθισμὸς φατνιακός, ὑπερόφρουα τόξα προέχοντα, πολυαριθμὰ βοομιάνα ὀστεάρια ἀντιστοιχοῦντα πρὸς τὴν ἀριστερὰν μαστοειδῆ ἀπόφυσιν. Εἰς τὸν ἐκ Βενετίας Brusaferrò, διαβόητον φονέα, ὅστις ἀπέθανεν, ἀφοῦ διέπραξεν 99 ἀνθρωποκτονίας, παρατηροῦντο πρόσωπον πολλὸ μικρὸν ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ κρανίου, ραφὴ ἐντελῶς συγκεκολλημένη, ἴχνη μηλικῆς ραφῆς, ὑποσκαφοκεφαλαία, ἐξόγκωσις τῶν κροταφικῶν, πλαγιοκεφαλία. Εἰς ἕτερον κακοῦργον, τὸν Scissak, πλὴν τῆς νανοκεφαλίας ὑπῆρχε καὶ «προγενεῖσμός».

Ὁ Mingazzini ἐπὶ 30 κρανίων ἐγκληματιῶν ἀνευρε· α') ἐν κρανίον φονέως μετὰ συνενώσεως τῶν κλινοειδῶν ἀποφύσεων, ἴχνη βασιοφτικοῦ, ραφῆν πρόωρον τῶν ὀστέων τοῦ κρανίου, τὸ κατώτερον χεῖλος τῆς ρινοῦς δίκην ὑδρορροῆς· β') ἕτερον κρανίον, φονέως φέρον μετωπισμὸν καὶ σκλήρωσιν τεραστίαν (832 γραμ.) γ') ἐν κρανίον μετωπικόν, μετὰ ὀστού μεσοβορραματικοῦ, διατηρήσεως τῆς μεσοβορραματικῆς διαιρέσεως τῶν λεπίων τοῦ ἰνιακοῦ καὶ τοῦ κατωτέρου χείλους τοῦ ρινικοῦ τμήματος δίκην ὑδρορροῆς.

Εἶνε δυνατόν ἀρὰ γε ἄνθρωποι, εἰς τοὺς ὁποίους ὑπάρχουν σωρευμένα τοιαῦτα ἀλλοιώσεις, νὰ ἔχωσι τὸν αὐτὸν βαθμὸν τῆς νοήσεως καὶ τῶν αἰσθημάτων, ὃν ἔχουσιν οἱ ἄνθρωποι. Ὡν τὸ κρανίον εἶνε καὶ κατὰ πάντα κανονικόν; Σημειωτέον δὲ ὅτι αἱ κρανιακαὶ αὗται ἀλλοιώσεις ἐμφαίνουσι μόνον τὴν χοιροειδεστάτην τῶν βλαβῶν τοῦ νοητικοῦ κέντρου τὴν ἀλλοίωσιν τοῦ ὄγκου καὶ τοῦ σχήματος.

26. Ὑπόδειγμα ἐγκληματικοῦ κρανίου.—Ἴν' ἀποδείξωμεν τέλος τὴν τόσον ἀμφισβητηθεῖσαν ὑπαρξιν τοῦ ἐγκληματικοῦ τύπου, κατεφύγομεν εἰς τὴν νέαν μέθοδον, τὴν εἰσαχθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Catton καὶ τελειοποιηθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Batui τῶν συνθέτων ἢ μᾶλλον ἐπικοινωνῶν φωτογραφιῶν, θέσαντες ὑπὸ τὴν φωτογραφικὴν μηχανὴν ἐπὶ τρία μέχρις εἴς δευτερολέπτων ἐκ περιτροπῆς

18 κρανία ἐγκληματιῶν τῆς συλλογῆς μου, ἔσχομεν δὲ οὕτω φωτογραφικὰ ἀποτυπώματα, ἅτινα συννενοῦσιν ἐν ἑαυτοῖς σχεδὸν πάντας τοὺς ἀνωτέρω περιγραφέντας χαρακτῆρας· ἀκριβῶς δὲ ἡ προκύπτουσα κοινὴ ἀπεικόνισις τῶν κρανίων τῶν φονέων παρουσιάζει τὸν μέγιστον βαθμὸν τῶν ἐγκληματιῶν χαρακτήρων, ἤτοι μέτωπον στενόν, μετωπικούς κόλπους, κόγχας, κάτω σιαγόνα καὶ ζυγώματα πάντα ὑπερμεγέθη, ἀσυμμετρίαν τοῦ προσώπου, τῆς ρινός, τῶν κογχῶν, λοξότητα τῆς κόγχης. Οἱ αὐτοὶ χαρακτῆρες ἀλλ' ἦττον ἐντονοὶ παρατηροῦνται εἰς 6 κρανία ληστῶν· διατηροῦνται δὲ καὶ εἰς τὴν σύνθετον αὐτῶν ἀπεικόνισιν.

Ὀλιγότερον καταφανεῖς εἶνε αἱ ἀνωμαλίας αὐταὶ εἰς τὰ κρανία τεσσάρων ἀπατεώνων καὶ κλεπτῶν· τὸ πρόσωπον εἶναι μᾶλλον ἐπίμηκες, ἡ κάτω σιαγὼν ὀλιγότερον ὀγκώδης, ἡ ρίς δὲ καὶ ἡ κόγχη ὀλιγότερον ἀσύμμετρος.

Τὸ δὲ σύνθετον ἀπεικόνισμα καὶ τῶν 18 ὁμοῦ κρανίων παρουσιάζει ἐν συνόλῳ τοὺς ἄνω περιγραφέντας χαρακτῆρας, ἀλλ' οὐχὶ τόσον ἐντόνως διακρινομένους.

Καὶ τοῦτο εἶνε λίαν φυσικόν, καθότι καὶ μὲν ὑπάρχει παρὰ πᾶσιν οἰκογενειακῆς τις, οὕτως εἰπεῖν ὁμοιότης, οὐχ' ἦττον ὅμως ἐκάστη ὁμάς κενωρισμένη ἔχει τὰς εἰδικὰς αὐτῆς, ἀνωμαλίας, ὅπως ἐκάστη φυλὴ ἔχει καὶ τὰς ὑποδιαρέσεις αὐτῆς, αἵτινες πρὸς τοῖς κοινοῖς ἔχουσι καὶ τὰ ἰδιαίτερα αὐτῶν χαρακτηριστικά. Ὅθεν δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν ὅτι ἡ ὑπαρξίς τοῦ ἐγκληματικοῦ τύπου ἐπεκυρώθη διὰ τῆς ἀμερολήπτου μαρτυρίας τοῦ ἡλιακοῦ φωτός.

Τὰ πορίσματα ταῦτα, ἐνῶ ἀφ' ἐνὸς διδάσκουσιν ἡμᾶς τὸν τρόπον, δι' οὗ δυνάμεθα νὰ καταστήσωμεν εὐδιάκριτον τὸν τύπον, ἀναζητοῦντες αὐτὸν μεταξὺ τῶν μᾶλλον συγγενῶν αὐτῷ ὁμάδων, ἀφ' ἑτέρου νομίζω ὅτι τρανότερα ἐπιβεβαιοῦσι τὸ προκείμενον ἄλλως τε ἐκ τῆς ὀρθῆς στατιστικῆς συμπεράσμα, ὅτι ὁσάκις θέλομεν νὰ περιλάβωμεν ἀριθμούς λίαν γενικούς, ὅσον πολλοὶ καὶ ἂν εἶνε, συνάγομεν ὡς πρὸς τὸν μέσον ὄρον πορίσματα πολλάκις ἀσήμαντα. Ἐνῶ ὁσάκις διαιροῦμεν τὰς ἐρεῦνας ἡμῶν διὰ τῆς ἀναλυτικῆς μεθόδου καὶ διὰ τῆς ἐκλογῆς τῶν ὁμοειδῶν ὁμάδων, ἐπιτυγχάνομεν πορίσματα πειστικά. Ἐντεῦθεν δὲ πρέπει νὰ πηγάσῃ νέος τύπος στατιστικῆς, μὴ ἐξεγείρων πλέον τὴν δυσπιστίαν, καθὼς ὁ παλαιότερος καὶ μὴ περιοριζόμενος εἰς τὴν ἀνωφελῆ δαπάνην χρότου καὶ χρόνου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

ἩΝΩΜΑΤΙΗ ΤΟΥ ΕΓΚΕΦΑΛΟΥ ΤΩΝ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΩΝ

1. Ἐγκεφαλος—Βάρος. — Ἐκ τῆς μελέτης ἐπὶ τοῦ βάρους 137 ἐγκεφάλων ἐγκληματιῶν ὑπὸ τοῦ Bischoff ἐν συγκρίσει πρὸς τοὺς ἐγκεφάλους 422 συνήθων ἐμφαίνεται ὅτι ὑπάρχει ἰσότης περὶ τὰς κατωτέρας μοίρας μέχρι τοῦ βάρους τῶν 1300, ὑπερτεροῦσι δὲ οἱ ἐγκληματῆται εἰς τὰς ἐλαχίστας μοίρας, παρατηρεῖται δὲ σημαντικὴ διαφορὰ εἰς τὰς ἐλαχίστας μοίρας, ἀπὸ τοῦ 1301 μέχρι τοῦ 1400, καθ' ἃς οἱ συνήθεις ὑπερτεροῦσι τοὺς ἐγκληματίας. κατ' ἀναλογίαν 38,6 πρὸς 34,3. Τὸ ἐναντίον συμβαίνει ἀπὸ τοῦ 1400 μέχρι τοῦ 1500, ὅπου ἡ μὲν ἀναλογία τῶν ἐγκληματιῶν εἶνε 24,8 οἷο, ἡ δὲ τῶν συνήθων 20,3 οἷο. Ὑστεροῦσιν οἱ ἐγκληματῆται κατ' ἀναλογίαν 6,5 πρὸς 7,3 τῶν ἐγκληματιῶν εἰς τὰς ἀπὸ τοῦ 1500 μέχρι τοῦ 1600 μοίρας ὑπερτεροῦσι δὲ κατὰ ἐλάχιστα κλάσματα, κατ' ἀναλογίαν 3,6 πρὸς 3,3 ἀπὸ τοῦ 1600 καὶ ἄνω. Τέλος παρατηροῦνται μικρὸν διαφέροντες οἱ ἐγκληματῆται τῶν συνήθων εἰς τὰς κατωτάτας μοίρας, καθυστεροῦντες εἰς τὰς μεσαίας καὶ ὑπερτεροῦντες ὀλίγον εἰς τὰς ἀνωτάτας, ἀλλ' ἡ τελευταία αὕτη ὑπεροχὴ ἐκλείπει, ἂν ἀναλοισθῶμεν ὅτι πρόκειται τότε περὶ ἀνθρώπου ὑψηλοτέρου αἰσθήματος, εἰς πολλοὺς τῶν ὁποίων τὸ εἶδος τοῦ θανάτου, ὁ ἀπαγχονισμός, συνετέλει εἰς τὴν αὔξησιν τοῦ βάρους τοῦ ἐγκεφάλου.

Ἄξιοσημείωτον εἶνε ὅτι παρὰ τοῖς ἐγκληματίας ἐκ τῶν δύο λοβῶν ὁ δεξιὸς εἶνε ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἴσος, ἢ ὀλιγότερον κατώτερος τοῦ ἀριστεροῦ ἢ παρὰ τοῖς συνήθεσι. Μόνον εἰς ἓνα ἐγκέφαλον ἐγκληματίου ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ Bischoff ἐξετασθέντων, ζυγισθέντων ἰδιαίτερος τῶν δύο ἡμισφαιρίων, παρετηρήθη τὸ δεξιὸν ὑπερτεροῦν κατὰ 21 γραμμάρια. Ἐπὶ 42 ἐγκεφάλων κλεπτῶν καὶ ἀνθρωποκτόνων γυναικῶν, ζυγισθέντων ὑπὸ τοῦ Giacomini, παρετηρήθη ὅτι εἰς 20 ὑπερτερεῖ κατὰ τὸ βάρος ὁ ἀριστερὸς λοβός, εἰς 16 ὁ δεξιὸς καὶ εἰς 4 ὑπῆρχεν ἰσότης.

Βεβαιότερον εἶνε ἀποδεδειγμένη μικρὰ τις ὑπεροχὴ ὡς πρὸς τὸ βέρος τῆς παρεγκεφαλίδος ἀνευ τῶν ὀλόσγων. Ἐκ τῶν μελετῶν τοῦ Varaglia καὶ Silva ἐξάγεται ὅτι, ἐνῶ παρὰ ταῖς συνήθεσι τὸ βάρος εἶνε 147, παρὰ ταῖς ἐγκληματησάσαις γυναῖξιν εἶνε 155. Συμφωνεῖ δὲ τοῦτο πρὸς τὰ πορίσματα ἐμοῦ, τοῦ Severi καὶ ἄλλων, ἐπιβεβαιούμενα ἐκ τῶν περὶ τοῦ κρανίου μελετῶν ἡμῶν.

Συλβείος αὐλαξ.— Μετὰ τὰς συγκριτικὰς μελέτας, τὰς ἐγκαινισθείσας ἰδίως ὑπὸ τοῦ Broca, ἐξηκριβώθη ὅτι ἡ παρουσία τοῦ προσθίου κλάδου τῆς Συλβείου αὐλακος παρατηρεῖται εἰς μόνον τὸν ἐγκέφαλον τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῶν μᾶλλον ἀνεπτυγμένων ἀνθρωποειδῶν, ὥστε εἶνε πρόδηλον ὅτι εἰς τὴν ἔλλειψιν ταύτην πρέπει ν' ἀποδοθῇ σημασία ἀταβιστική. Ἄλλ' ἐνῶ ἡ τοιαύτη ἔλλειψις παρατηρήθη συχνάκις ὑπὸ τοῦ Roggi παρὰ τοῖς φρενοβλαβείοις οἱ ἀσχολούμενοι περὶ τὴν ἐξέτασιν τοῦ ἐγκεφάλου τῶν ἐγκληματιῶν οὐδέποτε ἀνέφεραν ὅτι παρατήρησαν αὐτήν.

Γνωστὸν ὅτι ἡ διεύθυνσις τοῦ ὀπισθίου κλάδου, ἣτις κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον προσεγγίζει εἰς τὴν κάθετον παρὰ τοῖς ἀνθρωποειδέσι, παρὰ τῷ ἀνθρώπῳ εἶνε μᾶλλον ὀριζόντιος. Πάντες οἱ παρατηρηταὶ εὗρον κανονικὴν τὴν διεύθυνσιν τοῦ κλάδου τούτου καὶ μόνον ὁ Chadzinsky ἀναφέρει ὅτι εὗρεν εἰς τὸ δεξιὸν ἡμισφαίριον τοῦ ἐγκεφάλου τοῦ φονέως Menesclon τὴν διεύθυνσιν τῆς Συλβείου αὐλακος τοσοῦτω πλησιάζουσιν πρὸς τὴν κάθετον, ὥστε νὰ προκύπτῃ ἐλάττωσις τοῦ μετωπικοῦ λοβοῦ εἰς τὸ προσθοπίσθιον αὐτοῦ μέρος.

Ὁ Benedikt ἀπὸ τῶν πρώτων ἤδη αὐτοῦ δημοσιευμάτων ἐπέμεινε ἐπὶ τοῦ γεγονότος ὅτι αἱ ἀναστομώσεις παρὰ ταῖς κανονικαῖς αὐλαξί τοῦ ἐγκεφαλοῦ τῶν ἐγκληματιῶν ἦσαν συχνότεραι ἢ παρὰ ταῖς τῶν συνήθων, προέβη δὲ μέχρι τοῦ νὰ ὀμιλῇ ὅστις τόσον ὀλίγον εἶνε χαρακτηριστικός, ὥστε ὁ Giacomini ἐνόμισεν ὅτι ὑπάρχει μᾶλλον παρὰ τοῖς ἐγκληματῖαις τύπος μετὰ πολυαριθμῶν ἀναστομωτικῶν πτυχῶν.

Ρολάνδειος αὐλαξ.— Κατὰ τὸν Benedikt, ἡ συγκοινωνία τῆς Ρολανδείου αὐλακος μετὰ τῶν γεινιάζουσῶν αὐτῇ αὐλάκων εἶνε λίαν συγῆ παρὰ τοῖς ἐγκληματῖαις. Ὁ εἰρημένος ἐπιστήμων εὗρεν ὅτι ἐπὶ 10 ἐγκεφάλων ἐγκληματιῶν μόνον 3 παρουσίαζον τὴν Ρολάνδειον αὐλακα ἐλευθέραν ἀπὸ πάσης συγκοινωνίας καὶ ὅτι εἰς 24 ἐπὶ 38 ἡ αὐλαξ δὲν περιορίζετο ὑπὸ τῆς Συλβείου.

Ὅτι ὅμως τὸ περιστατικὸν τοῦτο δὲν εἶνε χαρακτηριστικὸν παρὰ τοῖς ἐγκληματῖαις ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν παρατηρήσεων τοῦ Tenchini, ἀνευρόντος τὴν συγκοινωνίαν τῆς Ρολανδείου αὐλακος μετὰ τῆς Συλβείου εἰς 14 μόνον ἐπὶ τοῖς ο]ο. καὶ ἐκ τῶν τοῦ Mingazzini, ἀνευρόντος αὐτὴν εἰς 21 ο]ο.

Ἐν τῇ μελέτῃ τῆς Ρολανδείου αὐλακος ἄξια ἐιδικῆς προσοχῆς εἰσι τὰ ἑξῆς δύο περιστατικά, 1) ἡ ἀπόστασις ἢ μεταξὺ τῶν

δύο ἄκρων τοῦ ἀνωτέρου (μεσαίου) καὶ τοῦ κατωτέρου (πλαγίου) ἀπὸ τοῦ μετωπικοῦ καὶ ἰνιακοῦ πόλου· 2) ἡ μελέτη τοῦ τε ἀπολύτου καὶ τοῦ σχετικοῦ μήκους, τοῦ τελευταίου τούτου μετρούμενου μᾶλλον διὰ τῆς ταινίας (κατὰ τὸν Passet) ἢ διὰ τοῦ διαβήτου (κατὰ τὸν Conti).

Ὁ Mingazzini καταμετρήσας τὸν γενικὸν μέσον ὄρον τῶν ἀποστάσεων (κατὰ χιλιοστόμετρα) τῆς Ρολανδείου αὐλακος ἀπὸ τοῦ μετωπικοῦ καὶ τοῦ ἰνιακοῦ πόλου παρὰ τοῖς ἐγκληματῖαις βραχυκεφάλοις καὶ δολοχοκεφάλοις, ἀπέληξεν εἰς τὰ ἐπόμενα συμπεράσματα :

1) Ὁ πρόσθιος ἐγκέφαλος (ὁ μετωπικός) καὶ ὁ ὀπίσθιος (βρεγματικοῖνιακός) ἐκτείνονται περισσότερον παρὰ τοῖς ἄρρεσι τῶν ἐγκληματιῶν. Ὡστε καὶ αὐθις ἐπικυροῦται ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ τῶν ἐγκληματιῶν. Ὡστε καὶ αὐθις ἐπικυροῦται ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ τῶν ἐγκληματιῶν τὸ συμπέρασμα, εἰς ὃ κατέληξεν ὁ Passet μελετῶν τὸν ἐγκέφαλον τῶν ἐνηλίκων καὶ ὁ Mingazzini τὸν τῶν ἐμβρύων, ὅτι δηλαδὴ πᾶσα ἡ ἐγκεφαλικὴ ἐπιφάνεια εἶνε μᾶλλον ἐκτεταμένη παρὰ τοῖς ἄρρεσι ἢ παρὰ ταῖς θηλείαις.

2) Διὰ τοῦτο ἀνυποστήρικτος μὲν τύγχανει ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ Hüsckke καὶ Rüdinger, ὅτι ὁ βρεγματοῖνιακὸς λοβὸς εἶνε μᾶλλον ἀνεπτυγμένος παρὰ ταῖς γυναῖξιν, ἀληθεύει ὅμως ὅτι ἡ ὑπεροχὴ τοῦ μετωπικοῦ λοβοῦ τῶν ἀρρέων ἐπὶ τοῦ τῶν θηλειῶν εἶνε πολὺ μεγαλύτερα τῆς ὑπεροχῆς τοῦ βρεγματοῖνιακοῦ λοβοῦ τῶν αὐτῶν ἐπὶ τῶν αὐτῶν.

Ἀρμόζει δ' εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο νὰ ὑπενθυμίσωμεν ὅτι ὁ Ardorcin καὶ ὁ Berdier συνεπέραναν, διὰ καταμετρήσεων γενομένων ἐπὶ τοῦ κρανίου, ὅτι ἡ ἀνάπτυξις τῆς μετωπικῆς μοίρας εἶνε πολὺ ἀσθενεστέρα παρὰ τοῖς ἐγκληματῖαις ἢ παρὰ τοῖς συνήθεσι, ἐνῶ ἀπεναντίας ἡ βρεγματοῖνιακὴ μικρὸν ἀφίσταται τοῦ κοινοῦ μέσου ὄρου, ὅτι δὲ ὁ Héger καὶ ὁ Dellemagne οἷως ἐδήλωσαν ὅτι ὑπερτερεῖ παρὰ τοῖς φονεύσιν ὁ βρεγματοῖνιακὸς ἐγκέφαλος, τινὲς μάλιστα ἐποίησαντο λόγον καὶ περὶ ἰδιαιτέρας «φυλῆς βρεγματικῆς» μεταξὺ τῶν ἐγκληματιῶν.

Τὰ πορίσματα δὲ ταῦτα φυσικῶς ἔπρεπε νὰ ἔχουσι μεγάλην ἀνθρωπολογικὴν ἀξίαν, ἀφοῦ ἡ ὑπεροχὴ τοῦ μετωπικοῦ ἐπὶ τοῦ βρεγματοῖνιακοῦ λοβοῦ σχετίζεται μὲ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ψυχικῶν ἰδιοτήτων.

Ἄκριβῶς ὅμως δι' αὐτὸ δὲν δυνάμεθα ν' ἀποδώσωμεν εἰς τὰ τοιαῦτα συμπεράσματα σημασίαν τινά, διότι ἐκ τῆς συγκρίσεως τῶν καταμετρήσεων τῶν γενομένων ἐπὶ τῶν ὄστων τοῦ κρανίου (τῆς προσθίας καὶ τῆς ὀπισθίας ὑπεγκεφαλικῆς καμπύλης), καθὼς

καὶ ἐκ τῶν τῆς προσθίας καὶ ὀπισθίας προβολῆς τῆς κεφαλῆς (τὰς γενομένας ὑπὸ τοῦ Heger καὶ Dallemagne), οὐδὲν ἐξάγεται περὶ τῆς σχετικῆς ἀναπτύξεως τῶν διαφόρων ἐγκεφαλικῶν λοβῶν. Ἄσκει ν' ἀναμνησθῶμεν ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ὅτι ὁ Broca, ὁ Féré, ὁ Hefflet ὑπολογίζουν ὅτι ἡ ἀνωτέρα ἄκρη τῆς Ῥολανδείου αὐλακος παρὰ τῷ ἄρρηνι κεῖται περίπου 40 χιλιοστομ. ὀπισθεν τῆς στεφαναίας ραφῆς, ἐνῶ ὁ Turner ὑπολογίζει τὸν ἀπόστασιν εἰς 38—51 χιλιοστομ. ὅτι παρὰ τῷ ἄρρηνι ὁ Broca ὑπολογίζει τὴν κατωτέρα ἄκρη τῆς αὐτῆς αὐλακος κεκλιμένην εἰς ἀπόστασιν 25 χιλιοστομ. ὀπισθεν τῆς στεφαναίας ραφῆς, ἐνῶ ὁ Féré καὶ ὁ Hefflet ὑπολογίζουν τὴν ἀπόστασιν εἰς 28 χιλιοστομ. διὰ νὰ πεισθῶμεν ὅτι δὲν ὑπάρχουσι σταθερὰ σημεῖα ἐν τῷ κρανίῳ, εἰς ἃ ν' ἀντιστοιχῶσι τὰ δύο ἄκρα τῆς Ῥολανδείου αὐλακος. Οὐδὲν ἄπορον ἄρα ὅτι ὁ Mingazzini διὰ καταμετρήσεων γενομένων ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τῶν ἐγκεφάλων, κατέληξεν εἰς συμπεράσματα ὅπως ἀντίθετα τῶν τοῦ Heger, Ardouin κλπ. παραμυθεῖ δὲ πρὸς τὰ ἐκτιθέμενα ὑπὸ τοῦ Chiarugi ἐν τῇ πραγματείᾳ αὐτοῦ περὶ τῶν φυσιολογικῶν ἐγκεφάλων, εὖρε δηλαδή ὅτι παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις ἀνεξαρτήτως τοῦ φύλου καὶ τοῦ κεφαλικοῦ δείκτου, ὁ πρόσθιος ἐγκέφαλος εἶνε πρὸς τὸν ὀπίσθιον ὡς 52,03 : 48,09 ἢ δὲ ἀναλογία αὕτη δὲν διαφέρει πολὺ τῆς ἀνευρεθείσης ὑπὸ τοῦ Chiarugi παρὰ τοῖς φυσιολογικοῖς, 50,62 : 49,38. Δυνάμεθα μάλιστα νὰ βεβαιώσωμεν ὅτι παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις εἶνε μᾶλλον ἀνεπτυγμένος ὁ μετωπικὸς λοβὸς ἢ παρὰ τοῖς συνήθεσιν. Ἐν τούτοις ὅμως τὸ τοιοῦτον συμπέρασμα θὰ ἦτο πρόωρον, διότι πρέπει νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψει ὅτι ἡ παρατηρουμένη εἰς τὰ πορίσματα διαφορά, ἣτις τῇ ἀληθείᾳ δὲν εἶνε καὶ οὐσιώδης, πιθανὸν νὰ προέρχεται ἐκ ποικιλιῶν ἀτομικῶν.

Ἀὐλαξ βρεγματοῖνιακῆ.— Α'. Μέρος πλάγιον.— Πρὶν ἢ ἀναφέρωμεν τὰς ἐπὶ τῆς αὐλακος ταύτης παρατηρήσεις ἐπάναγκες κρίνομεν νὰ προτάξωμεν ὅτι δὲν πρέπει νὰ ποδίδεται σημασία βαθμοῦ ὑποδεεστέρου εἰς τοὺς ἐγκεφάλους, εἰς οὓς, εἰ καὶ διαμένει ἐπιπόλαιος ἢ α' πτυχὴ τῆς ἐξωτερικῆς μεταβάσεως, εἶνε ὅμως λίαν ἐκτενὲς τὸ ἐξωτερικὸν μέρος τῆς βρεγματοῖνιακῆς αὐλακος· εἴτε ἐκείνοις παρ' οἷς, εἰ καὶ διαμένει ἐπιπόλαιος ἢ β' πτυχὴ τῆς ἐξωτερικῆς μεταβάσεως, εἶνε λίαν ἐκτενὲς ἢ προσθία ἰνιακὴ αὐλαξ. Ἡ μείζων ἔκτασις ἀμφότερων τούτων τῶν αὐλάκων, ὅταν παραμένωσιν ἐπιπόλαιοι αἱ πτυχαὶ τῶν περὶ αὐτὰς μεταβατικῶν πτυχῶν, ἐξαρκᾶται ἐκ τῆς

μείζωνος ἀναπτύξεως τοῦ ἐλαιοειδοῦς σχήματος τῆς α' ἢ τῆς β' μεταβατικῆς πτυχῆς, εἰς ἃς ἀνταποκρίνεται μείζων ἐξέλιξις τῆς ἐπιφανείας τοῦ φλοιοῦ. Ὡστε δὲν πρέπει ν' ἀποδοθῇ σημασία ἀταβιστικῆ εἰς τὸ ὑπὸ τοῦ Schwenhendiak περιγραφόμενον περιστατικὸν περὶ τοῦ ἐγκεφάλου ἐγκληματίου, ἐν ᾧ μολονότι ἡ προῖνιακὴ αὐλαξ μετὰ τῆς προσθίας ἰνιακῆς ἀπετέλουν σχεδὸν καθ' ὁλοκληρίαν τὸ πρόσθιον ὄριον τοῦ ἰνιακοῦ λοβοῦ, οὐχ ἦτον αἱ πτυχαὶ ἦσαν ἐπιπόλαιοι. Ἄφ' ἐτέρου ὅμως πρέπει νὰ μὴ παραγνωρίζωμεν ὅτι εἰς τὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς ἡ μία ἢ ἡ ἄλλη τῶν μεταβατικῶν πτυχῶν εἶνε βαθεῖα, πρόκειται περὶ ἀταβιστικῆς προδιαθέσεως.

Αἱ περιπτώσεις δέ, καθ' ἃς παρατηρεῖται βαθεῖα ἢ α' μεταβατικῆ πτυχῆ, δὲν εἶνε σπάνιοι παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις. Δέον ὅμως νὰ διακρίνωμεν εἰς ποίας ἐξ αὐτῶν τὸ βάθος παρατηρεῖται καὶ ὅλην τῆς πτυχῆς τὴν ἔκτασιν καὶ εἰς ποίας ἀνευρίσκεται εἰς ἐν μόνον μέρος τῆς πτυχῆς, σχετικῶς πρὸς τὸν κατώτερον κλάδον. Τῆς πρώτης περιπτώσεως, τῆς παρατηρουμένης εἰς τοὺς πιθήκους τοὺς καλουμένους Κήβους, ὁ Mingazzini δὲν εὖρε παράδειγμα, εἰμὴ μόνον εἰς τὸ δεξιὸν ἡμισφαίριον τοῦ ἐγκεφάλου κλέπτου τινός· ἀπ' ἐναντίας ἢ δευτέρα περίπτωσις ἢ ἀποτελοῦσα τὴν μεταβατικὴν μορφήν ἀπὸ τοῦ ἐγκεφάλου τῶν Κήβων εἰς τὸν τοῦ ἀνθρώπου, συχνάκις δὲ παρατηρουμένη παρὰ τοῖς πιθήκους, Χιμπαζῆ καὶ Γορίλλαις—ὅπως εἰς τὸν ἐν Ἀμβούργῳ Γορίλλαν, τὸν ἀναφερόμενον ὑπὸ τοῦ Bishoff—εὐρίσκειται ἐπίσης συχνά εἰς τὸν ἐγκέφαλον τῶν ἐγκληματιῶν, πρᾶγματι δὲ ὁ Mingazzini ἀνεῦρεν αὐτὴν εἰς τὸ δεξιὸν ἡμισφαίριον τεσσάρων ἐγκεφάλων, ἦτοι 3 ἀνθρωποκτόνων, 1 γυναικὸς παιδοκτόνου, ἐπίσης δὲ καὶ εἰς τὸ ἀριστερὸν ἡμισφαίριον τεσσάρων ἐτέρων ἐγκεφάλων, ἦτοι 1 γυναικὸς καταδικασθείσης ἐπὶ τραύματι, 1 συνεργοῦ ἀνθρωποκτονίας 1 γυναικὸς παιδοκτόνου καὶ 1 γυναικὸς καταδικασθείσης ἐπὶ διαφθορᾷ ἡθῶν, ἢ ἀναλογία τῆς περιπτώσεως ἦτο 13 ο]ο.

Καὶ ὁ Broca δηγεῖται ὅτι εὖρε καὶ πρὸς τὰ δεξιά καὶ πρὸς τὰ ἀριστερά βαθεῖαν τὴν α' ἐξωτερικὴν μεταβατικὴν πτυχὴν εἰς τὸν ἐγκέφαλον τοῦ δολοφόνου Precost, τὸ αὐτὸ δὲ φαινόμενον παρατηρήθη, ἀλλὰ μόνον ἐκ δεξιῶν, ὑπὸ τοῦ Chudrinsky εἰς τὸν ἐγκέφαλον τοῦ δολοφόνου Mensclor. Ὁ De Albertis ἀνεῦρεν ἐπὶ 17 ἐγκεφάλων ἀνθρώπων ἐστιγμένων βαθεῖαν τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος πτυχὴν τετράκις (ἦτοι κατ' ἀναλογίαν 23 ο]ο καὶ κυρίως δις εἰς ἀμφότερα τὰ ἡμισφαίρια, ἀπαξ μὲν εἰς τὸ

δεξιόν και άπαξ εις τὸ ἀριστερόν. Ἐπὶ 7 ἐγκεφάλων αὐτοχείρων ἀνεῦρε τὴν αὐτὴν ἀνωμαλίαν δις, ἥτοι άπαξ εις τὸ δεξιόν και άπαξ εις τὸ ἀριστερόν (ἦτοι κατ' ἀναλογίαν 29 ο]ο).

Ἐλλ' ὅμως ἡ α' μεταβατικὴ πτυχὴ ἀνευρέθη βεβυθισμένη ὑπὲρ τοῦ Giacomini εις 400 ἡμισφαίρια συνήθων ἀνθρώπων, κατ' ἀναλογίαν 23 ο]ο, ὑπερτεροῦσαν τὴν ἐπὶ τῶν ἐγκληματιῶν ἀναλογίαν. Ἐὰν δὲ μνησθῶμεν ὅτι και αὐτὸς ὁ Broca, ὅστις ἀνεῦρε τὴν αὐτὴν ἀνωμαλίαν εις τὸν ἐγκέφαλον τοῦ εὐφυοῦς δόκτωρος Assalip, ὑπολογίζει τὴν ἀναλογίαν εις 2 ο]ο, ὀφείλομεν νὰ συμπεράνωμεν ὅτι ἡ ὑπαρξίς αὐτῆς ποικίλει ἀπὸ φυλῆς εις φυλὴν, ὅτι δύναται νὰ παρατηρηθῇ και εις τὸν ἐγκέφαλον ἀνθρώπων εὐφυῶν και ὅτι εἰ και ἐνέχει σημασίαν ἀταβιστικὴν, δὲν παρατηρεῖται οὐχ ἥττον εις τὸν ἐγκέφαλον τῶν ἐγκληματιῶν συγνότερον ἢ εις τὸν τῶν συνήθων.

Ὡς πρὸς τὸ βάθος τῆς β' μεταβατικῆς πτυχῆς, ἡ ταύτης και τῆς α' ὁμοῦ, τὸ φαινόμενον εἶνε μὲν σπανιώτατον παρὰ τοῖς συνήθεσι, καθὰ βεβαιότῃ ὁ Giacomini, ἀλλ' εἶνε ὡσαύτως σπανιώτατον και παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις.

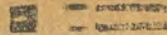
Ἐκ τῶν ἐκθέσεων τοῦ Benedikt προκύπτει ὅτι οὗτος οὐχὶ σπανίως εῖρε τὴν συνένωσιν τῆς ἐσωτερικῆς καθέτου αὐλακος μετὰ τῆς προσθίας ἰνιακῆς, καθὼς και τὴν λοβιοειδῆ μορφήν, ἣν διὰ τοῦτο ἀπεκάλεσε operculum, ἥτοι πώμα ἢ καλύπτραν' κατ' ἄλλους ὅμως παρατηρητάς, τὸ τοιοῦτο σχῆμα εἶνε μᾶλλον σπάνιον. Ὁ Schwekendiek, ἐπὶ παραδείγματι, μόνον εις ἓν δεξιὸν ἡμισφαίριον παρετήρησε τοιοῦτο πραγματικὸν σχῆμα, περιοριζόμενον ἐμπροσθεν ὑπὸ τῆς βρεγματοῖνιακῆς αὐλακος, ἥτις ἐξετεῖνο μεχρὶ τοῦ μέσου τῆς κοίτης ἐπιφανείας ὡς αὐλαξ ἰνιακῆ ἐγκαραία. Αὕτη περιεῖχε δύο μεταβατικούς γύρους βαθεῖς. Παρόμοιον δὲ τοιοῦτο γεγονός ἀνεῦρε και ὁ Mingazzini εις τὸ δεξιὸν ἡμισφαίριον τοῦ ἐγκεφάλου ἀνθρωποκτόνου τινός. Ὁ Falot και ὁ Mezais εὔρον εις τὸ ἀριστερόν μέρος τοῦ ἐγκεφάλου φωνῆς τινός πλήρη βάθυνσιν τῆς β' ἐξωτερικῆς μεταβατικῆς πτυχῆς, ἀτελῆ δὲ βάθυνσιν τῆς α', ὡστε ἡ διάταξις τῶν γύρων εις τὸ σημεῖον τοῦτο ὁμοίαιζε μὲ τὴν παρατηρουμένην εις τὸν ἐγκέφαλον τοῦ Οὐραγκοτάγκου. Οἱ αὐτοὶ συγγραφεῖς ἀνεῦρον εις τὸν ἐγκέφαλον τοῦ φωνῆς Esposito τὴν βάθυνσιν τῆς β' ἐξωτερικῆς μεταβατικῆς πτυχῆς.

Β') **Μέρος μεσαίων.**— Ὁ Bischoff παρετήρησεν ὅτι, ἐνῶ δ σφηνοειδῆς γῦρος εἶνε ἐπιπόλαιος εις πάντα σχεδὸν τὰ γένη τῶν ἀνθρωποειδῶν, ἡ βάθυνσις αὐτοῦ εἶνε συνήθης εις τὸν ἐγκέφα-

λον μόνον τοῦ Ἀτελοῦς, τοῦ Νυκτοβάτου, και τοῦ ἀνθρώπου. Ὅθεν πρόδηλον καθίσταται ὅτι ἡ ἐπιπολαιότης τῆς πτυχῆς παρὰ τῷ ἀνθρώπῳ ἔχει ἀναντίρροπον ἀταβιστικὴν σημασίαν. Ὅτι δὲ εις τοὺς φυσιολογικῶς ἔχοντας ἐγκέφαλους ἡ τοιαύτη πτυχὴ σπανίως παρατηρεῖται ἐπιπόλαιος, ἐξάγεται και ἐκ τῆς γενομένης μελέτης ὑπὸ τοῦ Giacomini, ὁ ὁποῖος ἐπὶ 200 ἐγκεφάλων παρετήρησε τὴν περίπτωσιν ταύτην μόνον τετράκις, και εἰδικῶς εις ἓνα μὲν ἐγκέφαλον κατ' ἀμφοτέρωα νὰ ἡμισφαίρια, εις ἓνα κατὰ δεξιὸν και εις δύο κατὰ τὸ ἀριστερόν. Εἰς πάντας δὲ τούτους τοὺς ἐγκεφάλους, πλὴν ἐνός παρετηροῦντο ταυτοχρόνως και εις ἄλλα σημεῖα ἀτελείας (ἥτοι ἑλλιπὲς βάρος τοῦ ἐγκεφάλου και βάρυνσις τῆς α' ἐξωτερικῆς μεταβατικῆς πτυχῆς). Ἡ ἀνωμαλία αὕτη δὲν εἶνε σπανία παρὰ τοῖς αἰθίοψι (κατὰ τὸν Parker), παρὰ τοῖς μικροκεφάλοις και ἡλιθίοις. Ἄλλ' ἡ τοιαύτη ἀνωμαλία παρετηρήθη ὑπὸ τοῦ Benedikt τρις ἐπὶ 52 ἡμισφαιρίων ἐγκεφάλου ἐγκληματιῶν (ἦτοι κατ' ἀναλογίαν 5,7 ο]ο).

Μετωπικὸς λοβός. Ὁ Benedikt ἐβεβαίωσεν, ὅτι ἐν τῶν κυριωτάτων χαρακτηριστικῶν, ἐξ ὧν ὁ ἐγκέφαλος τῶν ἐγκληματιῶν διαφέρει ἀπὸ τοῦ τῶν συνήθων, συνίσταται εις τὸ ὅτι παρ' ἐκείνοις πλεονάζει ὁ τύπος τοῦ μετωπικοῦ λοβοῦ μὲ τέσσαρας ὀβελιαίους γύρους· ἐπειδὴ δὲ εις τὰς ἀπλουστερας μορφὰς τῶν γυροεγκεφάλων (τῶν σαρκοβόρων, τῶν μονύχων) ὑπάρχουν εις τὴν ἐγκεφαλικὴν ἐπιφάνειαν τέσσαρες γῦροι χωρισμένοι ὑπὸ τριῶν τοξοειδῶν αὐλάκων, συνήγαγεν ἐκ τούτου τὸ συμπέρασμα ὅτι εις τὴν ὑπαρξίν τῶν τεσσάρων ὀβελιαίων γύρων ἐπὶ τοῦ μετωπικοῦ λοβοῦ ἔδει ν' ἀποδοθῇ σημασία φιλογονικῆ. Ἄλλ' οὐδ' αὐτὸς ὁ Benedikt κατὰ τὴν πρώτην αὐτοῦ ἀνακοίνωσιν ἐδήλωσεν ἂν ὁ τύπος οὗτος μὲ τοὺς τέσσαρας γύρους, ὁ τὸσον συνήθης κατ' αὐτὸν παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις, ὀφείλετο εις τὴν διαίρεσιν τοῦ ἐνός οἰουδήποτε ἐκ τῶν τριῶν μετωπικῶν ὀβελιαίων γύρων. Ὁ Hanot, ἐπαναλαμβάνων τὰς παρατηρήσεις τοῦ Benedikt, εἴκνυσε τὴν προσοχὴν τῶν ἐπιστημόνων ἐπὶ τοῦ φαινομένου ὅτι παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις ὁ μέσος ἀκριβῶς μετωπικὸς γῦρος εἶνε συνηθέστερον διχασμένος· μετὰ δὲ τὴν ἀνακοίνωσιν ταύτην ὁ Benedikt ἐξέδηκεν ἐν ἀκριβείᾳ τὴν ἀναλογίαν, καθ' ἣν ὁ τοιοῦτος χωρισμὸς παρουσιάζετο ὅτε μὲν εις τὸν ἓνα, ὅτε δὲ εις τὸν ἕτερον τῶν μετωπικῶν γύρων. Ἐκ τῶν παρατηρήσεων δὲ αὐτοῦ προέκυψεν, ὅτι ἐνῶ παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις ἡ πλήρης διαίρεσις οὐδέποτε παρατηρεῖται εις τὸν τρίτον μετωπικὸν γῦρον, παρουσιάζεται κατ' ἀναλογίαν 18 ο]ο εις τὸν δεύτερον

καὶ 9 ο]ο εἰς τὸν πρῶτον. Καὶ ἂν ἔτι συχνότης τῆς διαίρεσως τοῦ μεσαίου μετωπικοῦ γύρου ἦτο μικροτέρα εἰς τοὺς συνήθεις ἔγκεφάλους, ἢ παρατήρησις μικρὰν θὰ εἶχε σημασίαν ἀπέναντι τῶν ἀντιρρήσεων τοῦ Amadei καὶ Giacomini, οἵτινες παρατήρησαν ὅτι, ἐὰν ὁ ἀνώτερος μετωπικός γύρος ἤθελε παρουσιάξει παρὰ τῷ ἀνθρώπῳ δύο ἔλικας ἠνωμένας, ὁ μετωπικός λοβός, εἰς ὃν ὑπάρχει ἡ διαίρεσις τοῦ μετωπικοῦ γύρου, θὰ ἐσχηματίζετο ἐκ πέντε γύρων καὶ ἐπομένως δὲν θὰ εἶχεν ὁμοιότητα πρὸς τὸν τύπον τῶν σαρχοβόρων. Ἄλλὰ καὶ αὐτὴ ἡ διαβεβαίωσις τοῦ Hapnot, ὅτι «οὐδέποτε σχεδὸν παρατηρεῖται ἢ τοιαύτη ἀνωμαλία τῶν γύρων παρὰ τοῖς ἀποθνήσκουσιν ἐν τοῖς νοσοκομείοις», διαψεύδεται διαρρήδην ἐκ τῆς πείρας. Καὶ ὁ Schwekendiek ἀληθῶς συνήπεσε νὰ παρατηρήσῃ τὴν διαίρεσιν τοῦ μεσαίου μετωπικοῦ γύρου σχεδὸν μετα τῆς αὐτῆς ἀναλογίας, μεθ' ἧς ὁ Benedikt· καὶ αὐτὸς οὐδέποτε εἶδε διχαζόμενον τὸν τρίτον μετωπικὸν γύρον. Ἐν τούτοις ἐπ' ἐσχάτων ὁ Ebelstaller, μελετῶν ἐπὶ σημαντικοῦ ἀριθμοῦ συνήθων ἀνθρωπίνων ἐγκεφάλων εὔρε τὴν διαίρεσιν τοῦ μεσαίου μετωπικοῦ γύρου τόσον συχνήν, ὥστε ἐθεώρησε καὶ παριστᾷ ὡς τυπικὴν τὴν μεσαίαν μετωπικὴν αὔλακα, ἐν τῷ σχήματι τοῦ φυσιολογικοῦ ἐγκεφάλου. Ἄρα προκύπτει φυσικῶς ἢ ὑπόνοια μήπως ἢ τοιαύτη συχνότης τοῦ τύπου τοῦ μετωπικοῦ λοβοῦ μὲ τέσσαρας γύρους εἶνε φυλετικὴ ἰδιότης, ἢ μᾶλλον ποικιλία φύλου καὶ ἀτόμων. Ἄρα εἰ δέ, ὅπως πεισθῶμεν περὶ τούτου, νὰ παραβάλωμεν πρὸς ἄλληλα τὰ πορίσματα τῶν διαφόρων παρατηρητῶν. Οὕτως ὁ Giacomini ἐπὶ ἐγκεφάλων Ἰταλῶν, συνήθων τε καὶ ἐγκληματιῶν, εὔρεν ὄχι μόνον κατ' ἀναλογίαν ἐλαχίστην καὶ παρὰ τοῖς μὲν καὶ παρὰ τοῖς δὲ τὸν διχαζόμενον τοῦ τρίτου μετωπικοῦ γύρου, ἀλλ' ἀντιθέτως πρὸς τὰ πορίσματα τῶν ἄλλων, ὡς μείζονα τὴν συχνότητα τοῦ διχασμοῦ τοῦ τελευταίου τούτου γύρου ἢ τοῦ ἀνωτέρου μετωπικοῦ.

Ἐξηκριβώθη ὅτι ὁ ἀνιὼν μετωπικός γύρος εἶνε συχνότερον διακεκομμένος παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις. Γνωστὴ τυγχάνει ἡ παρατήρησις τοῦ Hüsckke, ὅστις εἶδε τὸν ἀριστερὸν προκεντρικὸν γύρον διακοπτόμενον κατὰ τὸ μέσον τοῦ μήκους αὐτοῦ ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ γυναικὸς ἀνθρωποκτόνου, Ἡ Fleisch εὔρε πολλὰς τὴν αὐτὴν διακοπὴν τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος γύρου ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ τῶν ὑπ' αὐτοῦ ἐξετασθέντων ἐγκληματιῶν. Ἐπίσης καὶ ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ τοῦ φονέως Preorst ὁ Broca εὔρεν ὅτι πρὸς ἀριστερὰν ὁ Πολάνδειος αὔλαξ συνεκινῶναι μετὰ τῆς προρορολάνδειου, ὁ δὲ Marchi παρατήρησεν ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ τοῦ ληστοῦ Gasba-

ronε διακεκομμένον τὸν ἀνιόντα μετωπικὸν γύρον καὶ τὴν ἀνωτέραν μετωπικὴν αὔλακα συγκοινωνοῦσαν μετὰ τῆς Πολάνδειου. Καὶ ὁ Ferrier εὔρεν ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ γυναικὸς τριβάδος καὶ ἐγκληματικῆς τὸν ἀνιόντα μετωπικὸν γύρον διακεκομμένον κατὰ τὸ μέσον αὐτοῦ ὑπὸ δύο σχισμῶν. Ἐν δὲ τοῖς ἐγκεφαλοῖς τῶν ἐγκληματιῶν τοῖς ἐξετασθεῖσιν ὑπὸ τοῦ Schwekendiek ὁ ἀνιὼν μετωπικός γύρος ἦτο διακεκομμένος εἰς ἓν μόνον σημεῖον κατ' ἀναλογίαν 6 ο]ο, καὶ εἰς δύο σημεῖα κατὰ τὴν αὐτὴν ἀναλογίαν.

Μεταξὺ τῶν ἀσυνήθων καὶ ἀκανονίστων διατάξεων καταλέγεται καὶ ἡ ἀναφρομένη ὑπὸ τοῦ Lemoine, ὁ ὁποῖος εἶδεν εἰς τὸν ἐγκέφαλον κομμουνιστοῦ ἐγκληματίου τοὺς δύο μετωπικοὺς λοβούς συνηνωμένους διὰ γεφύρας ἐξ ἐγκεφαλικῆς οὐσίας κειμένης ἐπὶ τῆς ἐσωτερικῆς ἐπιφανείας τῶν μετωπικῶν γύρων καὶ ἀκριβῶς εἰς ἀπόστασιν μόλις ἐνὸς ὑφκατομμέτρου ἀπὸ τοῦ προσθίου χεῖλους τῶν μετωπικῶν λοβῶν,

Βρεγματικὸς λοβός.— Εἰς τοὺς ὑπ' ἐμοῦ ἐξετασθέντας ἐγκεφάλους ἐγκληματιῶν ἢ ἀπλουστάτη μορφή τῆς βρεγματικῆς αὔλακος (κατὰ τὸν Pansch) ἐκείνη δηλαδή, τῆς ὁποίας τὸ μέρος τῆς μετακεντρικῆς αὔλακος συνέχεται τοξοειδῶς μετὰ τῆς μεσοβρεγματικῆς ἀνευ διακοπῆς, παρουσιάσθη κατ' ἀναλογίαν 40 ο]ο. Ὁ τοιοῦτος σχηματισμὸς τῆς αὔλακος, ὁ ὑπενθυμίζων τὸν εὐρισκόμενον εἰς πάντα τὰ κατώτερα ἀνθρωποειδῆ (καλούμενος **σχηματισμὸς πιθήκειος** ὑπὸ τοῦ Chudzisky) παρατηρεῖται ἐν τούτοις συχνὰ καὶ εἰς τοὺς συνήθεις ἐγκεφάλους. Ἀπὸ τοῦ πρωτογόνου τούτου καὶ ἀπλοῦ τύπου μεταβαίνομεν εἰς τύπον ἄλλον, ἤττον ἀπλοῦν, κατὰ τὸν ὁποῖον ἢ προκεντρικὴν αὔλαξ εἶνε συνεχῆς καὶ ἀνεξάρτητος, ἔπεται δὲ αὐτῆς ἡ μεσοβρεγματικὴ, κειμένη τοξοειδῶς πῶς πέριξ τῆς χροταφικῆς αὔλακος I'. Τὸν τύπον τούτον ἀνεῦρεν ὁ Mingazzini ἐν ἐγκεφαλοῖς ἐγκληματιῶν, εἰς τρία δεξιὰ καὶ ἰσάριθμα ἀριστερὰ ἡμισφαίρια, κατ' ἀναλογίαν 10 ο]ο. Ἡ τοιαύτη ἀναλογία μικρὸν διαφέρει τῆς εὐρεθείσης ὑπὸ τοῦ Menchini (12 ο]ο), ὅστις σημεῖοι ἰδιαιτέρως τὸ γεγονός ὅτι παρὰ τοῖς συνήθεσιν ὁ τοιοῦτος σχηματισμὸς ἀπαντᾷ συχνότερον, ἢτοι κατ' ἀναλογίαν 24 ο]ο, μόνον εἰς 4 ἡμισφαίρια, καὶ ὀρισμένως εἰς 3 δεξιὰ καὶ εἰς 1 ἀριστερὸν (κατ' ἀναλογίαν 6, 5 ο]ο, ὁ Mingazzini εὔρε πτυχμῆς ἐντεκῶς ἐπιπολαίου, αἰτινες διέλοπον ἀκολούθως τὴν γραμμὴν τῆς μεσοβρεγματικῆς αὔλακος· ὁ τοιοῦτος δὲ σχηματισμὸς εἶχε παρατηρηθῆ μέχρι τοῦδε ἐκ τῶν ἀνθρωποειδῶν εἰς μόνον τὸν γορίλλαν τοῦ Bischoff. Εἰδικαί εἰς τὸν ἀνθρώπον

καὶ εἰς τὸν γορίλλαν εἶνε αἱ περιπτώσεις, καθ' ἃς ἡ μεσοβρεγματική αὐλαξ ἀποκτᾷ σχῆμα. Η. Ὁ Mingazzini εὗρεν αὐτὴν εἰς 4 δεξιὰ ἡμισφαίρια, κατ' ἀναλογίαν 6, 5 ο]ο.

Μᾶλλον σπάνια εἶνε αἱ περιπτώσεις καθ' ἃς ἡ μεσοβρεγματική αὐλαξ ἔχει διεύθυνσιν ὅπως διόλου ἐγκαρσίαν τὸ σχῆμα τοῦτο παρετήρησεν ὁ Mingazzini ὑπάρχουν κατ' ἀναλογίαν 6, 5 ο]ο. Εἰς 5 περιπτώσεις, δηλονότι κατ' ἀναλογίαν 8 ο]ο, ἡ κατωτέρα μετακεντρικὴ αὐλαξ ἦτο καθ' ὀλοκληρίαν ἀπομονωμένη ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, ἔχουσι τὸ μῆκος περιορισμένον, ἐνῶ ἡ ἀνωτέρα μετακεντρικὴ συνεκινῶναι μετὰ τῆς μεσοβρεγματικῆς. Εἰς τὸ δεξιὸν ἡμισφαίριον γυναικὸς ἀνθροποκτόνου ἡ μετακεντρικὴ αὐλαξ ἦτο πλήρης καὶ ἀνεξάρτητος ὀπισθεν εὗρισκετο αὐλαξ ἐγκαρσία, προέκτασις τοῦ ὀπισθίου ἡμίσεως τῆς ὑπερμεσολοβίου αὐλακος καὶ ἐπὶ ἀπωτέρω ἡ μεσοβρεγματικὴ ἔχουσα διεύθυνσιν ὀβελιαίαν. Ἀναλόγως πρὸς τὸν ἀνωτέρω ἦτο ὁ σχηματισμὸς τοῦ δεξιοῦ ἡμισφαιρίου τοῦ ἐγκεφάλου συνεργοῦ τινος ἀνθροποκτονίας, ἐν ᾧ ὅμως ἡ μεσοβρεγματικὴ αὐλαξ παρουσίαζε διεύθυνσιν ἐγκαρσία. Εἰς τὸ δεξιὸν ἡμισφαίριον τοῦ ἐγκεφάλου γυναικὸς καταδικασθείσης ἐπὶ διαφθορᾷ ἡθῶν ἡ μετακεντρικὴ αὐλαξ δὲν συνεκινῶναι μετὰ τῆς μεσοβρεγματικῆς ἢ τελευταία αὕτη αὐλαξ ἀνεπληροῦτο ὑπὸ σχισμῆς σταυροειδοῦς, χωρίζουσης τὸ ἀνώτερον βρεγματικὸν λοβίον ἀπὸ τοῦ κατωτέρου, τὰ δύο δὲ λοβία συνηνοῦντο ὀπισθεν δι' ἐγκαρσίας ἀναστοματικῆς πτυχῆς, ἣς εἶπετο ἐγκαρσία αὐλαξ κειμένη ἔμπροσθεν τῆς α' ἐξωτερικῆς μεταβατικῆς πτυχῆς. Ὡς λοιπὸν ἐκ τούτων πάντων φαίνεται, δὲν εἶνε σπάνιοι καὶ μεταξὺ τῶν ἐγκληματιῶν οἱ σύνθετοι σχηματισμοὶ τῆς βρεγματικῆς αὐλακος, οἵτινες οὐ μόνον δὲν ὑπενθυμίζουσιν ἀταβιστικόν τινα σχηματισμόν, ἀλλὰ μάλιστα ἀντιπροσωπεύουσιν, ὅπως ἀπέδειξεν ὁ Rüdinger, ἐξέλιξεν τοῦ βρεγματικοῦ ἐγκεφάλου. Ἀξιοσημείωτον ὡσαύτως εἶνε ὅτι οἱ σύνθετοι οὗτοι σχηματισμοὶ παρετηρήθησαν πάντοτε εἰς τὸ δεξιὸν μέρος.

Ὡς πρὸς τὸν ἀνίοντα βρεγματικὸν γῦρον, ὁ Benedikt καὶ ὁ Tenchini ἀναφέρουσι παραδείγματα ἐγκαρσίαν διακοπῶν τοῦ γύρου τούτου παρατηρηθέντα εἰς τὸν ἐγκέφαλον τῶν ἐγκληματιῶν.

Χροταφικὸς λοβός.—Εἰς τὸν χροταφικὸν λοβὸν οὐδεὶς τῶν παρατηρητῶν εὗρε ποτε περιστατικὰ σημαντικά, ἔχοντα σημασίαν φιλολογικὴν. Οὐχ ἦττον ὁ Mingazzini ἐφέλιψε τὴν προσοχὴν τῶν ἐπιστημόνων ἐπὶ τινῶν ποικιλιῶν, σπανιώτερον συνή-

θως παρατηρουμένων. Οὕτως ἐσημείωσε τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἡ χροταφικὴ αὐλαξ Ἰ συγκοινωνεῖ μετὰ τῆς μεσοβρεγματικῆς κατ' ἀναλογίαν 36 ο]ο.

Ἰνιακὸς λοβός.—Ὁ Benedikt ἀνεγνώρισεν ὅτι ἐν τῶν χαρακτηριστικῶν τῆς ἀτελείας τοῦ ἐγκεφάλου τῶν ἐγκληματιῶν παρατηρηθὲν οὐχὶ σπανίως (τρὶς ἐπὶ 18 ἐγκεφάλων) ἦτο τὸ νὰ σκεπάζηται ὁ ἐγκέφαλος ἀτελῶς ὑπὸ τοῦ ἰνιακοῦ λοβοῦ, ὅπως συμβαίνει εἰς πολλὰ τῶν ἀνθροποειδῶν, συχνάκις δὲ καὶ εἰς τοὺς μικροκεφάλους. Καὶ ὅμως ὁ Fleisch, ὁ ὁποῖος ἐξήτασε πολλοὺς ἐγκεφάλους ἐγκληματιῶν, ἀπαξ μόνον παρετήρησε τὴν τοιαύτην περίπτωσιν. Ὁ δὲ Mingazzini οὐδέποτε συνέβη νὰ τὴν παρατηρήσῃ. Ἄλλως τε, καὶ ἂν ἐτι ἡ παρατήρησις τοῦ Benedikt ἐπεβεβαιούτο, ἔπρεπε πάντοτε νὰ ληθῶσιν ὑπ' ὄψιν αἱ ἐπικρίσεις τοῦ Meynert καὶ τοῦ Biscoff, οἵτινες παρετήρησαν ὅτι κατὰ τὴν ἑξαγωγήν τοῦ ἐγκεφάλου ὁ κορμὸς αὐτοῦ ὑφίσταται διάτασιν, ἐξ ἧς προξενεῖται ἡ ἐλαφρὰ ἐπικάλυψις τῆς παρεγκεφαλίδος. Καὶ αὐτὸς ὁ Schwekendiek, εἰς ὃν συνέβη τὸ περιστατικὸν τοῦτο κατ' ἀναλογίαν 10 ο]ο κατ' ἀναλογίαν 2: 20 εἰς τὰ ἀριστερὰ ἡμισφαίρια), ὑπενθυμίζει ὅτι εἶνε λίαν σύνθητες εἰς τοὺς ἐγκεφάλους τῆς μαγναροσυγκρικῆς φυλῆς, ἐφ' ὧν ὁ Benedikt ἐποίησε τὰς πλείους τῶν παρατηρήσεων αὐτοῦ.

Ἐσω ἐπιφάνεια.—Ὁ Broca ἐπέστησε τὴν προσοχὴν τοῦ ἐπιστημονικοῦ κόσμου ἐπὶ τῆς ἐρημνείας, ἣτις δέον γ' ἀποδοθῆ εἰς τὴν σύγκοινωνίαν τοῦ ὀπισθίου ἡμίσεος τῆς ὑπερμεσολοβίου αὐλακος μετὰ τῆς προσφηνοειδοῦς. Ἀπέδειξεν ὅτι αἱ δύο αὗται αὐλακες ἀποτελοῦσι τὰ δύο μεγάλα τμήματα τῆς μεγάλης μεσολοβίου αὐλακος παρὰ τισὶ τῶν ζώων. Ἡ συγκοινωνία τῶν δύο αὐτῶν αὐλακῶν ἐχαρακτήρισθη ὑπὸ τοῦ Benedikt ὡς ἐπιστροφή πρὸς τὴν αὐλακα τῆς μεσολοβίου ἑλικος, κατὰ τὰς παρατηρήσεις δὲ αὐτοῦ τὸ περιστατικὸν τοῦτο παρατηρεῖται παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις συχνότερον τοῦ συνήθους. Καὶ ὅμως εἰς τοὺς ἐγκεφάλους τῶν ἐγκληματιῶν τοὺς ἐξετασθέντας ὑπὸ τοῦ Schwekendiek ἡ περίπτωσις παρουσιάσθη κατ' ἀναλογίαν 6, 2 ο]ο, ἐνῶ ὁ Giacomini ἀναφέρει ὅτι παρετήρησεν αὐτὴν παρὰ τοῖς συνήθεσι κατ' ἀναλογίαν 33 ο]ο.

Ἐλάσσων ἱσποκάμπεϊος αὐλαξ.—Ἡ συγκοινωνία τῆς ἐλάσσονος ἱσποκάμπεϊος αὐλακος μετὰ τῆς παραπλεύρου ἢ παρατηρηθεῖσα ὑπὸ τοῦ Benedikt εἰς ἐγκεφάλους ἐγκληματιῶν δὲν ἔχει ἄλλην σημασίαν πλὴν τῆς τῆς ποικιλίας. Ὁ Mingazzini τὴν ἀνεῦρεν ἐν τῷ ἀριστερῷ ἡμισφαιρίῳ τοῦ ἐγκεφάλου παιδοκτονίου τι-

νός. Ἀσυνήθην διάταξιν παρετήρησε καὶ εἰς τὴν ἀνύψωσιν τοῦ κατωτέρου σκέλους τῆς διακλαδώσεως, ὅπερ συνείχετο μετὰ τῆς ἀκριοτάτης αὐλακος (εἰς τὸ ἀριστερὸν ἡμισφαίριον τοῦ ἐγκεφάλου γυναικὸς ἀνθρωποκτόνου καὶ εἰς τὴν προέκτασιν τοῦ κατωτέρου σκέλους ἐξωτερικῶς μέχρι συναντήσεως αὐτοῦ μετὰ τῆς ἰνιακῆς αὐλακος II ἢ μετὰ τῆς πλαγίας ἰνιακοκροταφικῆς.

Σημασίαν μορφολογικὴν ἔχει βεβαίως ἡ συγκοινωνία τῆς ἐλάσσονος ἱπποκαμπείου αὐλακος μετὰ τῆς ἱπποκαμπείου, ἢ τοιαύτη συγκοινωνία, ἣτις κατὰ τὰς μελέτας τοῦ Broca ἐξαφανίζεται ἐν τῷ ἀνθρωπίνῳ ἐμβρύῳ μετὰ τὸν 5^{ον} ἀπὸ τῆς κηΐσεως μῆνα, παρὰ δὲ τοῖς ἀνθρωποειδέσιν ὑπάρχει μόνον εἰς τὰ εἶδη τῶν πιθήκων Οὐίτσι καὶ Ταμαρίν, ἀνευρέθη ὑπὸ τοῦ Mingazzini παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις κατ' ἀναλογίαν I, 6 ο. J. Ἀπεναντίας ὁ Benedikt καὶ ὁ Schevekendick ἀνεῦρεν αὐτὴν πολλάκις.

Παρεγκεφαλία. — Ἐπόμενον ἦτο νὰ ὑποθέσωμεν ὅτι μεταξὺ τῶν ἐγκεφαλικῶν ἀνωμαλιῶν τῶν ἐγκληματιῶν θὰ κατεῖχεν ἐξέχουσαν θέσιν καὶ ἡ ἀνωμαλία τῆς παρεγκεφαλίδος, ἀναλογιζόμενοι τὴν συχνότητα τῆς μέσης ἰνιακῆς κοιλότητος, τῆς πλειστάκις συνδυαζομένης μετ' ἀλλοιώσεων τοῦ σκόληκος καὶ μετὰ τοῦ παρατηρηθέντος ὑπὸ τοῦ Varaglia μείζονος βάρους.

Καὶ πράγματι ὁ Tenchini περιέγραψε λίαν περιεργον περιπτώσιν παραμορφώσεως τοῦ κατωτέρου παρεγκεφαλικοῦ σκόληκος, ἔχοντος μῆκος 27 χιλιστομέτρων, κατωτέρον κατὰ πολὺ καὶ αὐτοῦ τοῦ γυναικείου φυσιολογικοῦ, τὴν ὑπόφυσιν τοῦ ἐγκεφάλου εὐρυτέραν τοῦ συνήθους καὶ συνεπασμένην ἐν εἶδη S, ὅπως παρὰ τοῖς κατωτέροις τῶν σπονδυλωτῶν, κειμένην ὀπισθεν τοῦ φύματος, παρεκκλίνουσαν δεξιὰ διὰ τῆς προσθίας αὐτῆς ἄκρας καὶ τόσον πρότεταμένην, ὥστε νὰ φθάσῃ εἰς ἀπόστασιν 3 χιλιστομέτρων ἀπὸ τοῦ κυριοτέρου μέρους τοῦ φύματος. Τὰ φύματα τοῦ θόλου τῆς 4ης κοιλίας εἶχον σχῆμα κυκλωτέρες, ὅπως παρὰ τοῖς ἐμβρυοῖς, ἀντὶ ἐλλειπτικοῦ. Ὁ ἀνθρώπος, εἰς ὃν ἀνήκεν ὁ ἐγκέφαλος, ἦτο ἐκδοτος εἰς τὴν μέθην, ἦτο δὲ δειλὸς καὶ ἐν αὐτῷ κληρονομία.

Ὁ Dagleur, ἀσελγής, κλέπτης καὶ τραυματίας τὴν ἰδίαν μητέρα παρουσίαζεν ἀτροφικὸν τὸν ἐγκέφαλον (818 γραμ.), ἀλλὰ πρὸ πάντων τὴν περιγκεφαλίδα (20 γραμ.) μικροτέραν δὲ καὶ μᾶλλον πεπλατυσμένην πρὸς τὰ δεξιὰ ἢ πρὸς τὰ ἀριστερά, μὲ ὀλίγας ἐπιπολαίους αὐλακὰς ἐχούσας διεύθυνσιν πρὸς τὴν ὀβελιαίαν γραμμὴν.

Ἄγγεια. — Ἴσως προϊόντος τοῦ χρόνου καταστῆ σπυδαία ἡ μελέτη τῆς καταστάσεως τῶν ἐγκεφαλικῶν ἀγγείων.

Ἐπὶ 71 περιπτώσεων ἀναγραφομένων εἰς τοὺς ἀνεκδότους ἔτι καταλόγους τοῦ καθηγητοῦ Giasomini, ἀνευρίσκομεν :

Συγκοινωνοῦνται ὀπίσθια μεγάλα 18

Ἐξ ὧν μείζονα πρὸς ἀριστερὰν 6 καὶ
πρὸς δεξιὰν 8

Παρεγκεφαλικά ἐλάσσονα 5

Συγκοινωνοῦνται πρόσθια διπλᾶ 1

Βασικὸν μικρὸν 1

Ἐλλειψιν τοῦ ὀπισθίου συγκοινωνοῦντος 1

Ἄλλ' ὅμως αἱ τοιαῦται ἀνωμαλίαι δὲν εἶνε σπάνιαι, πλὴν τῶν τελευταίων δύο. Καὶ ὁ Flesch ὁσαύτως μοι ἀνεκοίνωσε πρὸ τινος ὅτι καὶ αὐτὸς ἀνεῦρε τὴν ἔλλειψιν τοῦ ὀπισθίου ἀριστεροῦ συγκοινωνοῦντος μετ' ἄλλης σπανίας ἀνωμαλίας, μιᾶς δηλαδὴ ἀρηθρίας τοῦ τυλώδους σώματος ἀτροφικῆς ἀνακαθισταμένης.

Ἐν ἑτέρῳ περιπτώσει ἦτο ἀτροφικὴ ἡ δεξιὰ σπονδυλική, ἀναπληρουμένη ὑπὸ ἀκανονίστου κλάδου τῆς ἀριστερᾶς κερωτίδος.

Συμπέρασμα. — Αἱ παρατηρήσεις αὗται ἐπιτρέπουσιν ἡμῖν νὰ βεβαιώσωμεν ὅτι δὲν ὑπάρχει ποσῶς ἐν τῷ ἐγκέφαλῳ τῶν ἐγκληματιῶν εἰδικὸς τύπος, ὅπως δὲν ὑπάρχει ποσῶς ἐν τῷ ἐγκέφαλῳ τῶν συνήθων ἀνθρώπων. Εἶδομεν ὅμως ὅτι παρ' ἐκείνοις αἱ ἀναστομωτικαὶ γέφυραι μεταξὺ τῆς μιᾶς καὶ ἄλλης αὐλακος ἐν γένει εἶνε ὀλιγώτερον συχναὶ ἢ παρὰ τοῖς συνήθεσιν, ἐξ οὗ λογικῶς δυνάμεθα νὰ παραδεχθῶμεν μᾶλλον τὸ συμπέρασμα τοῦ Giasomini ὅτι πλεονάζει μᾶλλον παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις τύπος ἔχων πολυαρίθμους ἀναστομωτικὰς πτυχάς, ἢ τὸ τοῦ Benedikt, ὅτι ὑπάρχει παρ' αὐτοῖς τύπος ἔχων αὐλακὰς ἀναστομωτικὰς.

Ἄφ' ἑτέρου τυγχάνει ἀναντίρρητον ὅτι σημαντικὴ ὁπωσοῦν παρατηρεῖται παρ' αὐτοῖς ἡ συχνότης ἀνωμαλιῶν ἐχουσῶν χαρακτῆρα ἢ στάσεως ἀναπτύξεως ἢ φιλογονικόν. Οὐδένα λανθάνει ἡ σημασία τῆς βαθύνσεως τῆς 2ας ἐξωτερικῆς μεταγατικῆς πτυχῆς, ἢ πατηρηθεῖσα εἰς τὸν ἐγκέφαλον δύο φονέων ὑπὸ τῶν Fallot καὶ Mazais, τῆς βαθύνσεως ἀμφοτέρων τῶν ἐξωτερικῶν μεταβατικῶν πτυχῶν καὶ τοῦ ἐπακολούθου σχηματισμοῦ ἰνιακῆς καλύπτρας.

Ἄξια πλείστης ὁσης προσοχῆς εἶνε καὶ ἡ σημαντικὴ συχνό-

της τῶν περιπτώσεων, καθ' ὅς παρὰ τοῖς ἐκκληματίαις, καὶ εἰδικῶς παρὰ τοῖς φονεῦσιν, ὁ σφηνοειδῆς γύρος παραμένει καθ' ὅλοκληρίαν ἐπιπόλαιος· ἢ τοιαύτη ἀταβιστικὴ ἀνωμαλία παρὰ τοῖς ἐν πραγματικῇ φυσιολογικῇ καταστάσει διατελοῦσιν εἰσέτι δὲν παρετηρήθη.

Ἐὰν εἰς τὰς προηγουμένας προστεθῶσι καὶ αἱ ἀκανόνιστοι διατάξεις τῶν γύρων καὶ τῶν ἀυλάκων αἱ παρατηρηθεῖσαι εἰς τὸν βρεγματικὸν καὶ τὸν μετωπικὸν λοβὸν καθὼς καὶ εἰς τὴν παρεγκεφαλίδα, ἐπιτρέπεται ἡμῖν νὰ διαβεβαιώσωμεν ἐν συνόψει ὅτι: *ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ καὶ τῷ κρανίῳ τῶν ἐγκληματιῶν παρουσιάζονται πολὺ συχνότερον ἢ ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ καὶ τῷ κρανίῳ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων χαρακτηριστῆρες ἔκφυλοι καὶ ἀντικανονικοί.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

ΙΣΤΟΠΟΓΙΑ ΚΑΙ ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΑΤΟΜΙΑ

ΤΟΥ ΕΓΚΕΦΑΛΟΥ ΤΩΝ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΩΝ

1. *Ἱστολογία*. — Ὀλιγώτεροι ὑπολείπονται ἀμφιβολία ὡς πρὸς τὴν συχνότητα τῶν παθολογικῶν ἀνωμαλιῶν, αἵτινες δυναμὲθα νὰ εἰπώμεν ὅτι ἀνευρίσκονται, ὡσάκις ἐνεργεῖται νεκροψία ἐπὶ σώματος ἐγκληματίου.

Ἐκ τῆς ἱστολογικῆς ἐξετάσεως τῶν ἰατρῶν Arnold καὶ Macconnel ἐπὶ τοῦ ἐγκεφάλου τοῦ Guiteau, προσέκλυψεν ὅτι τὰ περιεργειακὰ λυμφατικά διαστήματα ἦσαν πλήρη ἐκ μάζης κοκκώδους μελανοχρωστικῆς λειβάνων παλαιῶν αἱματηρῶν ἐκχυμώσεων. Οἱ δὲ περινευροειδεῖς ἱστοὶ ἦσαν πλήρεις λυμφατικῶν στοιχείων. Οἱ τριχοειδεῖς εἰς πολλὰ σημεῖα, καὶ ἰδίως κατὰ τὴν φαιάν οὐσίαν, εὐρέθησαν ἐν καταστάσει ἀρχομένου κοκκώδους ἔκφυλισμοῦ. Πολλαχοῦ τὸ σῶμα τῶν νευρικῶν κυττάρων ἦτο τοσοῦτον διάστικτον, ὥστε δὲν διεκρίνετο ὁ πυρήν. Ἐν τῇ λευκῇ οὐσίᾳ τὰ ἀγγεῖα πολλαχοῦ ἦσαν ἠλλοιωμένα, φέροντα ἴχνη κυτταρικῆς ὑπερπλασίας κατὰ μῆκος τῶν δυσμῶν, ὅπως εἰς τὸ ὀπτικὸν νεῦρον, τὸ προσβεβλημένον ἐκ κατιούσης νευρίτιδος, ἰδιαιτέρως δὲ εἰς τὸ ὄσφωδον σῶμα καὶ εἰς τοὺς μετωπικοὺς γύρους, εἰς τὸν ἀνιόντα βρεγματικὸν καὶ εἰς τὸ ἀνώτερον βρεγματικὸν λοβίον.

Ὁ Golgi εὗρεν εἰς τὸν Gasparone πάχυνσιν τοῦ ἔξωτερικοῦ

χιτῶνος τῶν ἀγγείων, τῶν τριχοειδῶν ἀγγείων τῆς λεπτῆς μῆνιγγος, πληθὺν μελανοχρωστικῶν κοκκιάσεων εἰς τὰ νευρικά κύτταρα καὶ εἰς αὐτὰ ἔτι τὰ τοῦ συνεκτικοῦ ἱστοῦ πλήρη ἀρκετῆς ποιότητος ἀμυλοειδῶν σφαιριδίων (διότι ἦτο γέρων).

Καὶ εἰς τὸν ἐγκέφαλον τοῦ φονέως Freud, ὁ Villigk ἀνεκάλυψεν ἐπίσης ἀξιοσημείωτον ποσότητα μελανοχρωστικῆς οὐσίας εἰς τὸν χιτῶνα τῶν τριχοειδῶν ἀγγείων, καὶ εἰδικῶς εἰς τὰ ἀρτηριακὰ ἀγγεῖα τῆς 2ας, 3ης καὶ 4ης στιβάδος τοῦ φλοιοῦ, ἑλλεπεστέραν εἰς τὴν κατ' ἐπιστολὴν στιβάδα, εἰς τὴν μυελικὴν οὐσίαν καὶ εἰς τὰ κεντρικὰ γάγγλια, ἀφθονωτάτην εἰς τοὺς μετωπιαίους λοβούς, ἑλλειπῆ εἰς τὴν παρεγκεφαλίδα, εἰς τὸν προμήκη μυελὸν καὶ εἰς τὰ ἐγκεφαλικά κύτταρα, ἐξαιρουμένων τῶν μεγάλων κυττάρων τῶν ἀνακαλυφθέντων ὑπὸ τοῦ Betz, ἅτινα ἔφερον τὴν ἐν λόγῳ μελανοχρωστικὴν οὐσίαν παρὰ τὸν πυρήνα. Ὅμαδες τινὲς τῶν κολοσσαίων τούτων κυττάρων ἐστιγμέναι ἐκ τῆς αὐτῆς οὐσίας εὐρίσκοντο καὶ εἰς τὸν πρόσθιον κεντρικὸν γύρον. Εἰς τὸννωτιαῖον μυελὸν παρετηρήθη ἀπόφραξις τοῦ κεντρικοῦ σωλήνος. «Τὰ παραδόξα ταῦτα εὐρήματα, λέγει ἐν συμπεράσματι ὁ εἰρημένος συγγραφεύς, ἀποδεικνύουσιν ὅτι ἐν τῷ ζήτηματι τῆς εὐθύνης τοῦ ἐγκλήματος πρέπει νὰ λαμβάνηται ὑπ' ὄψιν οὐ μόνον ἡ ἀρχιτεκτονικὴ κατασκευὴ κρανίου, ἀλλὰ καὶ τοῦ ἐγκεφάλου, ἀλλὰ καὶ ὁ ἱστολογικὸς αὐτοῦ σχηματισμός. Τὸ τοιοῦτο ὅμως δυστυχῶς δὲν δύναται νὰ γείνη εἰμὴ μετὰ θάνατον»

Ὁ κακοῦργος Lemaine εὐρέθη ὑπὸ τοῦ Robin καὶ τοῦ Broca ἔχων κρανιακὴν ἀσυμμετρίαν, μικρότητα μετώπου, συγκόλλησιν τῶν ὄσφωδων ἐν ἡλικίᾳ 18 ἐτῶν, λεπτὴν μῆνιγγα προσπεφυκυῖαν εἰς τὴν ἐγκεφαλικὴν οὐσίαν, σκληρὰν μῆνιγγα παχειαν καὶ ἐγκατεσπαρμένα ἐπ' αὐτῆς μικρὰ ἰνιδικὰ ἐξιδρώματα, ἐγκέφαλον δ' ἔλκοντα βάρους 1183 γραμμαρίων.

Ὁ Benoist, κλέπτῃς καὶ πατροκτόνος εἶχε μέτωπον ὀπισθοκλινές, λεπτὴν μῆνιγγα προσπεφυκυῖαν εἰς τὸ δεξιὸν ἡμισφαίριον καὶ σκληρὰν μῆνιγμα παχειαν.

Οἱ κακοῦργοι Momlle, Leger, Greeman καὶ Preedy εἶχον τὴν σκληρὰν μῆνιγγα παχειαν καὶ τὴν λεπτὴν προσπεφυκυῖαν.

Κατὰ τὴν νεκροψίαν τοῦ Menesclou, ἐνεργηθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Bhudrinsky, εὐρέθη εἰς ἀμφοτέρω τὰ μέρη τοῦ μετωπιαίου λοβοῦ καταφερόσστη μαλάκυνσις· ἡ 1η καὶ 2α τῶν κροταφικῶν ἐλίκων ἦσαν ὡσαύτως μεμαλακισμένα, ἀλλ' εἰς ἥττονα βαθμόν, ἔτι δ' ὀλιγώτερον ἡ ἱνιακὴ, ἢ ἀραχνοειδῆς καὶ ἡ λεπτὴ μῆνιγξ ἦσαν περισσότερον παχεῖαι.

Ὁ Βασα καὶ ὁ Vergara ἐν τοῖς ἐγκεφάλοις 26 ἐγκληματιῶν Μεξικανῶν εὔρον 12 περιπτώσεις μηνιγγοεγκεφαλίτιδος καὶ 6 συμφορήσεως.

Ἐπὶ 92 ἐγκεφάλων ἐγκληματιῶν εὐρέθησαν.

Σμερότης καὶ προσφύσεις τῶν ἐγκεφαλικῶν μεμβρανῶν	10
Φλογώσεις τῶν ἐγκεφαλικῶν μεμβρανῶν	3
Μικραὶ ὄστεοποιήσεις εἰς διάφορα σημεῖα τῶν αὐτῶν	1
Ὄστεώματα τῶν αὐτῶν	3
Μαλακύνσεις τοῦ ἐγκεφάλου	3
Αἱμορραγικὰ σημεῖα τοῦ αὐτοῦ	5
Ἀρτηρικαὶ ἐκφυλίσεις τοῦ αὐτοῦ	4
Ὅγκοι (1 πηκτοειδῆς καρκίνος, 1 ἐνδοθηλίωμα, 1 συμφύλωμα)	3
Προσφύσεις τῶν ὀπισθίων κεράτων	1
Αἱμοραγία τῶν πλαγίων κοιλιῶν	3
Ἀποστήματα ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ καὶ ἐν τῇ παρεγκεφαλίδι	2

Ἐρευνα ἀκριβεστέρα ὑπὸ ἐπιστημονικῆν ἐποχὴν ἐγένετο ὑπὸ τοῦ Elesh, ὅστις ἐπὶ 28 κρανίων ἐγκληματιῶν εὔρεν :

Ἄλλοιώσεις τῶν μηνίγγων ἐν γένει κατ' ἀναλογίαν 50 ο)ο ἦτοι :

Προσφύσεις τῆς λεπτῆς μηνίγγος εἰς τὸν φλοιόν.	4
Προσφύσεις τῆς σκληρᾶς μηνίγγος εἰς τὰ ὀστέα	6
Ἐσωτερικὴν αἱμορραγικὴν παχυμηνιγγίτιδα	2
Ἐξωτερικὴν	»
Λεπτομηνιγγίτιδα εἰς νέους ἡλικίας ἐτῶν 21, 27, 29 καὶ 36.	14
Φυματιώδη μηνιγγίτιδα τῆς βάσεως	1
Ἀθήρωμα τῆς βασικῆς ἀρτηρίας.	8
Ἀκανθώδη αἱμορραγικὴν μηνιγγίτιδα	1
Οἴδημα τοῦ ἐγκεφάλου	1
Ἀτροφίαν τῆς φαιᾶς οὐσίας.	1
Ἐγκεφαλικὴν αἱμοραγίαν	3

Τὴν γαλακτώδη θόλωσιν τῆς λεπτῆς μηνίγγος ἀνεῦρε κατ' ἀναλογίαν 26 ο)ο παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις μετὰ προσπεφυκῶτων ἐξιδρωμάτων.

Ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ φονέως 21 ἐτῶν ἀνεῦρε μικρὰς αἱμοραγίας καὶ ἐστίας μαλακύνσεως εἰς τὴν κατ' ἐπιστολὴν στιβάδα, πρὸς δὲ καὶ κρανιακὰ νεοπλασμάτα.

Τρεῖς ἐπὶ 28 περιπτώσεων παρετήρησε σοβαρὰ τραύματα τῆς κεφαλῆς, ἐξ ὧν ἐν συνοδευόμενον ὑπὸ αἱματώματος καὶ χρονίας λεπτομηνιγγίτιδος.

2. Ὄστεώματα. — Παρατηρήσαμεν 3 ὄστεώματα ἐπὶ 90 ἐγ-

κληματιῶν, ἦτοι κατ' ἀναλογίαν 3, 3 ο)ο. Ἐπὶ 1069 φρενοβλαβῶν ἐξετασθέντων ὑπ' ἐμοῦ, τοῦ Dagenet καὶ τοῦ Frigerio ἡ ἀναλογία ἦτο μόνον 2, 3 ο)ο.

3. Μηνιγγίτιδες. Εὔρον αὐτὰς κατ' ἀναλογίαν 50 ο)ο παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις. παρὰ τοῖς φρενοβλαβέσι δὲ ἐπὶ 180 νεκροψιῶν ἀνεῦρον αὐτὰς μόνον κατ' ἀναλογίαν 32 ο)ο. κατὰ τὸν Hofmann ἡ ἀναλογία εἶνε 48, 7 ο)ο. Ἐν γένει παρατηροῦνται συχνότερον παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις ἢ παρὰ τοῖς φρενοβλαβέσιν.

4. Ἐγκεφαλικαὶ ἀλλοιώσεις. — Οἱ ὄροι ἀναστρέφονται, ἐὰν συνυπολογισθῶν καὶ αἱ ἐγκεφαλικάι ἀλλοιώσεις ἢ ἀναλογία τότε, ὡς συμφωνοῦσι καὶ ὁ Raggi καὶ ὁ Adriani, τῆς γενικῆς ἢ μερικῆς ἀτροφίας τοῦ ἐνὸς ἡμισφαιρίου ἢ τοῦ ἐνὸς ἐγκεφαλικοῦ λοβοῦ, τῶν ἐγκεφαλικῶν αἱμορραγιῶν, τῆς μαλακύνσεως, τῆς ἐγκεφαλικῆς σκληρώσεως, ἀνέρχεται παρὰ τοῖς φρενοβλαβέσιν εἰς 49 ο)ο, μὴ ὑπολογιζομένων τῶν ἀναιμιῶν καὶ ὑπεπαιμιῶν.

Ὅπως δὴποτε καὶ ὡς πρὸς τὰς νόσους τοῦ ἐγκεφάλου (καθὰ ἄλλως ἐμαρτύρουν ἤδη αἱ πολυάριθμοι περιπτώσεις τῆς σκληρώσεως καὶ τῆς ὄστεοπωρώσεως) οἱ ἐγκληματία ἀμιλλῶνται πρὸς τοὺς φρενοβλαβεῖς, ἐνίοτε δὲ καὶ ὑπερβαίνουσι αὐτούς. Τὸ περιεργον δὲ εἶνε, ὡς εἶδομεν, ὅτι δὲν ἐκδηλοῦσι, καὶ ὅταν ἐπι ἐξετάζονται ὑπὸ εἰδικῶν ἐπιστημόνων, τὰ συμπτώματα, ὅσα συνήθως τεκμηριοῦσι τὰς τοιαύτας σοβαρὰς παθήσεις.

Τίνι τρόπῳ δὲ ὁ ἐγκέφαλος ἀνθρώπου δύναται νὰ εἶνε τόσον σοβαρῶς ἠλλοιωμένος χωρὶς τὰ ἐκδηλωθῆ ἐπι ζωῆς αὐτοῦ σύμπτωμά τι τῆς παθήσεώς του, καταφαίνεται ἐκ τῶν παρατηρήσεων τοῦ Soltmann περὶ τῆς ἀναπτύξεως καὶ τοῦ βαθμιαίου πολλαπλασιασμοῦ τῶν κέντρων διὰ τῶν ἐκουσίω κινήσεων ἐν τῇ φλοιῷδε οὐσίᾳ τοῦ ἐγκεφάλου. Ἐκ τῶν πειραμάτων, ἅτινα ἐνήργησεν ἐπὶ νεογνῶν κυνῶν καὶ κονίκλων, ἐξήγαγε τὸ πόρισμα ὅτι εὐθὺς μετὰ τὸν τοκετὸν οὐδὲν ὑπάρχει σημεῖον ἐν τῷ ἐγκεφαλικῷ φλοιῷ ἱκανὸν διὰ τοῦ ἠλεκτρικοῦ αὐτοῦ ἐρεθισμοῦ νὰ προκαλέσῃ κίνησιν· ἀλλὰ τὰ κέντρα ταῦτα ἀναπτύσσονται καὶ διακρίνονται βαθμηδὸν ἀναλόγως τῶν διαφορῶν μυϊκῶν ὁμάδων μόνον κατὰ τὰς πρώτας 16 ἀπὸ τῆς γεννήσεως ἡμέρας. Ἐκ τῆς ἐλλείψεως τῶν τοιούτων κέντρων κατὰ τὴν πρώτην τῆς ζωῆς περίοδον ἐξηγεῖται τὸ φαινόμενον ὅτι δύναται αἱ ἐγκεφαλικάι παθήσεις κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν νὰ μείνωσιν ὑπολανθάνουσαι· πράγματι δέ, ἐὰν ἐπέλθῃ τότε διακοπὴ τῆς ἀναπτύξεως εἰς μέρος τι τῶν ἐγκεφαλικῶν ἡμισφαιρίων, ὁ πολλαπλασιασμοὸς τῶν θυμίζόντων τὰς διαφορῶς λειτουργίας κέντρων δὲν δύναται πλεῖον νὰ γείνη, ἀλλὰ, ὅπως ἐν τῇ ἐμβρυακῇ ζωῇ καὶ κατὰ τὴν πρῶ-

την περίοδον τῆς ἐξωμητρίου ζωῆς, ἐν μόνον ἢ ὀλίγα κέντρα ἀναπληροῦσι τὰ λοιπά, καὶ ἡ φυσιολογικὴ ἐργασία, ὡς ἦν διηρημένη, ἀποβαίνει ἀνελῆς, μένει δὲ ὑπολανθάνουσα ἡ παθολογικὴ κατάστασις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄.

ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΑΤΟΜΙΑ ΤΟΥ ΣΚΕΛΕΤΟΥ ΤΩΝ ΜΥΛΩΝ

ΤΗΣ ΚΑΡΔΙΑΣ, ΤΩΝ ΑΓΓΕΙΩΝ, ΤΟΥ ΗΠΑΤΟΣ Κ.Λ.Π

Ἐπάρχουν ὅμως πλὴν τούτων καὶ ἄλλαι ἀνωμαλίας, τὰς ὁποίας εἰς ἐνδειξιν τῆς καθολικῆς ἐπεκτάσεως τῆς ἐκφυλίσεως ἀνευρίσκομεν εἰς τὰ ἄγγεα, εἰς τοὺς μῦς καὶ εἰς τὸν σκελετόν.

1. **Σπόνδυλοι.** — Ὁ Tenchini ἐξήγησε τὸ πτώμα Γ... Γ... τινὸς ἐτῶν 40, ἐκ Κατανζάρου, καταδικασθέντος ἐπὶ ἀναιρέσει εἰς 9 ἐτῶν εἰρκτήν, ἀποθανόντος δ' ἐν ἀπομονώσει ἐντὸς τοῦ αὐστηροῦ Ἀπομονωτικοῦ Τμήματος τῆς εἰρκτῆς, καθὸ ἀδιορθώτου καὶ ἐπικινδύνου. Ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ, πλὴν τοῦ ἄνω μέρους τῶν ὠτων, ἐχόντων σχῆμα ἀμφορικόν, οὐδεμίαν παρουσίαζεν ἀνωμαλία· ἀπεναντίας ἀνωμαλία καταφανῆς παρατηρεῖτο εἰς τὸν θώρακα, ἐνθα ἔλειπεν ὁ 12ος σπόνδυλος τῆς σπονδυλικῆς στήλης καὶ αἱ δύο τελευταῖαι πλευραί, εἰς τρόπον ὅστε ὁ περι οὗ ὁ λόγος ἐγκληματίας ἀντὶ 24 ἔφερεν 23 σπονδύλους νοτιαίους καὶ ἀντὶ 24, μόνον 22 πλευράς.

Ἡ τοιαύτη ἀνωμαλία, σπανιωτάτη παρὰ ταῖς κατωτέρας ἢ προϊστορικαῖς ἀνθρωπίνας φυλαῖς, εἶνε ἀπεναντίας συνηθεστάτη παρὰ τοῖς ἀγρίοις ζώοις.

Ὁ Tenchini ἐμελέτησε κατόπιν τὰς ἀνωμαλίας τῶν σπονδύλων καὶ τῶν πλευρῶν ἐπὶ 80 ἀνθρωπίνων πτωμάτων, ἐξ ὧν 41 ἦσαν ἐγκληματιῶν καὶ 39 συνηθῶν ἀνθρώπων. Προέκυψε δ' ἐκ τῆς τοιαύτης μελέτης ὅτι φιλογονικαὶ ἀνωμαλίας περὶ τὰ ὀρθέντα μέρη τοῦ σκελετοῦ εὐρέθησαν εἰς 5 ἐγκληματίας καὶ εἰς 1 μόνον συνηθῆ· ὅθεν ἡ ἀναλογία παρὰ τοῖς πρώτοις ἦτο 12, 5 ο)ο καὶ παρὰ τοῖς δευτέροις 2, 5 ο)ο.

Αἱ παρατηρηθεῖσαι παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις ἀνωμαλίας ἦσαν : α') εἰς σπόνδυλος ὀσφρακὸς ὑπεράριθμος ἀνευρεθεὶς εἰς τὸ σῶμα πλαστογράφου. β') εἰς σπόνδυλος αὐχενικὸς ὑπεράριθμος μετὰ 2 μικρῶν κνητῶν πλευρῶν τοῦ στέρνου εἰς τὸ σῶμα ἐπαίτου.

γ') εἰς ἱερός σπόνδυλος ὑπεράριθμος εἰς τὸ σῶμα ἀνθρωποκτόνον πρὸς δὲ καὶ 13ον ζεύγος πλευρῶν προσηρμοσμένον εἰς τὸν πρῶτον ὀσφρακὸν σπόνδυλον· δ') ἔλλειψις ἐνὸς ὀσφρακοῦ σπονδύλου εἰς τὸ σῶμα ἐνὸς ἐκβιαστοῦ· ε') ἔλλειψις τῆς 12ης πλευρᾶς καὶ τοῦ τελευταίου σπονδύλου μετὰ 2 κνητῶν πλευρῶν παρὰ τὸν 7ον αὐχενικὸν σπόνδυλον.

Εἰς τὸ ἐξετασθὲν σῶμα τοῦ συνηθῆος (ὅστις ὅμως ἐν τῇ ζωῇ ἦτο λιάν ἰδιότροπος) ἔλειπεν ὁ 12ος νοτιαῖος σπόνδυλος καὶ ἡ 12 πλευρά.

Ὡστε ἐκ τῶν ἐγκληματιῶν τρεῖς παρουσίαζον 16 σπονδύλους νοτιοσφρακούς, ὅπως παρὰ τοῖς ἀνθρωποειδέσιν, εἰς 18 σπονδύλους, ὅπως ὁ πύθηκος ὁ λεγόμενος *N u κ τ ο β ἄ τ η σ*, εἰς δὲ 13 ζεύγη πλευρῶν, ὅπως ὁ γορίλλας καὶ ὁ χιμπαζῆς. Ἡ τελευταία αὕτη ἀνωμαλία παρατηρεῖτο καὶ εἰς τὸ σῶμα τοῦ συνηθῆος.

Τὸ συναγόμενον ἐκ τῶν παρατηρήσεων τούτων γενικὸν συμπέρασμα ἐπικυροῖ ὅσα ἤδη γινώσκομεν ἐκ τῶν μελετῶν περὶ τοῦ κρανίου καὶ τοῦ ἐγκεφάλου τῶν ἐγκληματιῶν, ὅτι δηλαδή : παρ' αὐτοῖς αἱ ἔχουσαι χαρακτηριστὰ ἀταβιστικὸν ἀνωμαλία εἶνε πολὺ συχνότεραι ἢ παρὰ τοῖς συνηθέσιν.

Εἰς τὰς ἀνωτέρω δὲ μελέτας τοῦ Tenchini προστίθενται καὶ αἱ παρεχόμεναι εἰς τὸ ἔργον τοῦ Sraderini παρατηρήσεις· καὶ αὐτὸς μεταξὺ τριῶν σκελετῶν ἐγκληματιῶν εὗρεν ἓνα φέροντα σπόνδυλον ὑπεράριθμον.

2. **Δεκάνη.** — Ὁ Chudzinski ἐν τῷ στόματι τοῦ δολοφόνου Kaps, νεανίου ὅστις κατὰ τὸν Joly οὐδὲν ἔφερε χαρακτηριστικὸν ἐγκληματιῶν, πλὴν τῆς φυσιογνωμίας ἥτις, κατὰ τὸ λέγειν του, ἦτο ἡλιθία καὶ κτηνώδης, εὗρε πλήρες καὶ εὐρὸν τὸ τρῆμα τοῦ ἱεροῦ σωλήνος, ὅπως παρὰ τοῖς ἐμβρυοῖς καὶ τοῖς κατωτέροις τῶν ζῴων.

3. **Ἀνοῖγμα τοῦ ἱεροῦ σωλήνος παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις.** — Ἐκ τῶν γενομένων ὑπ' ἐμοῦ ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τοῦ δόκτωρος Monguidi ἐρευνῶν ἐπὶ 59 σκελετῶν ἐγκληματιῶν προέκυψε ὅτι εἰς 18, ἦτοι κατ' ἀναλογίαν 37 ο)ο, εὐρέθη ἀτελῶς ἠνεωγμένον ὁ ἐν λόγῳ σωλήν (εἰς 12 ἦτο ἀνοικτὸς μέχρι τοῦ 3ου ἱεροῦ σπονδύλου, εἰς 6 δὲ μέχρι τοῦ 2ου).

Εἰς τρεῖς, ἦτοι κατ' ἀναλογίαν 5 ο)ο εὐρέθη ὁ ἱερός σωλήν καθ' ὅλοκληρίαν ἀνοικτός.

Ὡστε ἐν συνόλῳ τὸ ἀνοῖγμα παρατηρεῖτο κατ' ἀναλογίαν 42 ο)ο.

Ἐξετάσας 5 σκελετοὺς πορνῶν ὁ καθηγητὴς Scarenzio εὗ-
ρεν εἰς πάντας τὸν ἱερόν σωλῆνα ἀτελῶς ἠνεωγμένον.

Ἀπ' ἐναντίας ἐπὶ 27 σκελετῶν συνήθων τὸ πλήρες ἄνοιγμα τοῦ σωλῆνος εὗρέθη εἰς ἓνα μόνον, ἀτελὲς δὲ ἄνοιγμα μέχρι τοῦ 3ου ἱεροῦ σπονδύλου εἰς δύο, ἦτοι ἐν συνόλῳ κατ' ἀναλο-
γίαν 11 ο)ο, δηλαδή τὸ ἐν τέταρτον τῆς παρατηρουμένης παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις.

Ὁ Soffiantini ἐν ἄλλαις αὐτοῦ ἐρεῦναις εὔρε μεταξὺ τεσσάρων λεκανῶν πορνῶν μίαν φέρουσαν ἐντόνους ἀνδρικοὺς χαρακτῆρας καὶ ὡς πρὸς αὐτὴν τὴν διάμετρον.

4. **Τροχαντήρες.**—Οὐδὲν μέχρι τοῦδε εἶχε παρατηρηθῆ ὡς πρὸς τὴν συχνότητα τῶν ἀνωμαλιῶν τῶν τροχαντήρων παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις. Ἐσχάτως ὁμοίως ὁ δόκτωρ Costa ἀνεπλήρωσε τὴν ἔλλειψιν, καὶ ἐπὶ 85 ἐγκληματιῶν εὔρε τὸν 3ον τροχαντήρα (ὑπάρχοντα κατ' ἀναλογίαν περίπου 30 ο)ο εἰς τὰ μηρικὰ ὀστά τῶν Εὐρωπαϊῶν) ἑνδεκάκις εἰς ἀμφοτέρω τὰ μέρη καὶ ἑξάκις εἰς τὸ ἐν μόνον, ἦτοι κατ' ἀναλογίαν 16, 4 ο)ο, πάντοτε ὁμοίως τόσον ἐκτακτῶς ἀνεπτυγμένον, ὥστε νὰ ἐμπένη αὐτῷ τὴν πεποιθῆσιν ὅτι εἶχε λόγον ἀταβιστικόν.

5. **Ὁλεκρανικὸν τρῆμα.**—Ὁ Tenchini ἐπίσης εὔρεν ἐπὶ 63 σκελετῶν ἐγκληματιῶν τετράκις, ἦτοι κατ' ἀναλογίαν 6,3 ο)ο, τὸ ὀλεκρανικὸν τρῆμα, τὸ ὁποῖον παρὰ ταῖς προϊστορικαῖς ἀνθρωπίναις φυλαῖς ἀπαντᾷ κατ' ἀναλογίαν 27 ο)ο, παρὰ τοῖς Ὀττεντότοις 32 ο)ο καὶ παρὰ τοῖς Εὐρωπαϊοῖς 3, 5 ο)ο κατ' ἀνώτατον ὅρον.

6. **Ἀνωμαλῖαι μυϊκαί.**—Ὁ Cuerra παρέχει τὸν ἐπόμενον συγκριτικὸν πίνακα τῶν λοιπῶν ἀνωμαλιῶν, τῶν ἀνευρεθεισῶν εἰς τοὺς σκελετοὺς, τὰ νεῦρα καὶ τοὺς μῦς 12 ἐγκληματιῶν καὶ 22 συνήθων.

Ὅρισμός ἀνωμαλιῶν	Ἐπὶ 36 ἀνωτέρων ἄρθρων	Ἐπὶ 22 συνήθων ἐγκληματιῶν
	12	18
Μυϊκὸν σύστημα	—	—
Ἀνωμαλῖαι τοῦ μικροῦ παλαμιαίου	—	4
Ἀνωμαλῖαι τοῦ μακροῦ ἀπαγωγῆ) τοῦ μεγάλου δακτύλου)	—	1
Τρίτη κεφαλὴ τοῦ δικεφάλου βραχίονος	1	2
Διπλοῦς μῦς κορακοειδοβραχιόνιος	—	2
Ἀνωμαλῖαι τοῦ κοινοῦ ἐπιπολῆς) καμπῆρος τῶν δακτύλων)	2	1

Ἀνωμαλῖαι τοῦ ἰδίου ἐκτείνοντος)
τοῦ δείκτου) 2 1

Σύστημα ἀρτηριακόν

Ἀνωμαλῖαι τῆς μασχαλικῆς ἀρτηρίας — 2
Πρόωρος διαίρεσις τῆς ὠμοπλαταιαίας 3 4
Ἀνωμαλῖαι τῆς ἀρτηρίας τοῦ με-)
σαίου νεύρου) — 2
Ἀνωμαλῖαι τῆς κυκλοφορίας τῆς πα-)
λάμης τῆς χειρὸς) 1 6

Σύστημα νευρικόν

Ἀνωμαλῖαι τοῦ μεσαίου νεύρου — 4
Ἀνωμαλῖαι τοῦ δερματικοῦ μυός — 4
Ἄλλαι ἀνωμαλῖαι
Ἀντίχειρ δισχιδῆς — 2
Ἀπόφρυσις ὑπερκονδυλοειδῆς — 2

Ὁ Fusari εὔρεν εἰς τὸ σῶμα φαυλοβίον ἐκ Φερράρας δια-
τελοῦντος εἰς ἀναγκαστικὴν διαμονὴν (coatto) τὸν βελονοειδομα-
στοειδῆ μῦν ὅπως καὶ παρὰ τοῖς πιθήκοις, τὴν δὲ προσθίαν γασ-
τέρα τοῦ διγαστροῦ ἐσχηματισμένην δίκην διαφράγματος, ὡς
παρὰ τοῖς ἴπποις.

7. **Σπλάγχνα.**— Δι' ἐπιμελοῦς μελέτης τοῦ Flesch ἀπεκαλύφθη ἕτερον γεγονός, ἀπαρατήρητον μέχρι τοῦδε, αἱ συχνόταται του-
τέστιν ἀλλοιώσεις τῶν σπλάγγων καὶ τῶν ἀγγείων παρὰ τοῖς
ἐγκληματίαις, τινὲς τῶν ὁποίων ὑπάρχουν ἐκ γενετῆς. Οὗτως
ἐπὶ 54 νεκροψιῶν παρατηρήθησαν κατ' ἀναλογίαν 20 ο)ο σοβα-
ραὶ παθήσεις τῆς καρδίας, αἵτινες ἐγένοντο ἢ ἄμεσος αἰτία τοῦ
θανάτου. Ἐὰν δὲ προστεθῶσι καὶ αἱ τυχαῖαι παθήσεις τοῦ πε-
ρικαρδίου καὶ τοῦ ἐνδοκαρδίου, τότε ἡ ἀναλογία ἀνέρχεται
εἰς 50 ο)ο.

Εἰς 5 ἐκ τῶν 54 ἀνευρέθη τὸ ἄνοιγμα τοῦ Βοταλλείου τρῆ-
ματος.

Εἰς 3 σμίκρυνσις τῶν ἀγγείων, μετὰ παχύνσεως τῶν ἀορτι-
κῶν βαλβίδων.

Εἰς 1 διάτασις τῶν μεγάλων ἀγγείων μετ' ἰχνῶν μηνιγγικῶν
παθήσεων.

Εἰς 39 ἐπὶ 51 ἀνωμαλῖαι τοῦ ἐνδοκαρδίου καὶ τῶν βαλ-
βίδων.

Εἰς 23 ἐπὶ 27 χρονία ἀρτηριίτις μετὰ ἀθηρωματικῆς ἐκφυ-
λίσεως.

Ὁ Roncoroni καὶ ὁ Ottolenghi εὔρον ἐπὶ 100 νεκροψιῶν ἐγκληματιῶν 14 ὑπερτροφίας τῆς καρδίας, 2 ἀπολείας τοῦ Βοταλλείου τομήματος, 12 περιστατικά ἀορτικοῦ ἀθηρωμάτος.

Ἄξια προσοχῆς εἶναι αἱ ἐκ γενετῆς ἀλλοιώσεις τῶν ἀγγείων καὶ αἱ παθήσεις τῆς καρδίας καὶ ἐγὼ ὡς πρὸς τὰς τελευταίας ταύτας ἀπήντησα· 9 περιστατικά περικαρδίτιδος, 3 ἀορτικῶν ἀθηρωμάτων καὶ 1 ἀνευρυσματικοῦ εἰς 14 νεκροψίας. Περὶ τοῦτο οἱ ἐγκληματῖαι φαίνονται ὑπερτεροῦντες τοὺς φρενοβλαβεῖς.

Ὡς πρὸς τὰς παθήσεις ταύτας, συγκρίνοντες τὰς παρατηρήσεις τοῦ Hagen ἐπὶ τῶν φλενοβλαβῶν καὶ τῶν ὑγιῶν πρὸς τὰς τοῦ Flesch καὶ τοῦ Baca ἐπὶ τῶν ἐγκληματιῶν, ἔχομεν τὰ ἑξῆς ἐξαγόμενα.

Χρηστοὶ Φρενοβλ. Ἐγκληματῖαι Ἐγκλ. τοῦ Baca
ἐπὶ τοῖς ο)ο ἐπὶ τοῖς ο)ο ἐπὶ τοῖς ο)ο ἐπὶ τοῖς ο)ο

Ἐπικαρδία τῆς καρδίας	16	10	11	34
Ἄτροφία τῆς καρδίας	1,2	3,1	11	7
Λιπώδης ἐκφύλισις	3,6	5,2	9	26
Ἀνεπάρκεια τῶν βαλβίδων	3,1	3,6	17	26
Περικαρδικοὶ προσφύσεις	2,1	2,6	2	42
Παθήσεις τῆς καρδ. ἐν γένει	25	26	50	23

Ἐξ οὗ ἐμφαίνεται περίεργος ὑπεροχὴ παρὰ τοῖς ἐγκληματῖαις τῆς ἀνεπαρκείας τῶν βαλβίδων καὶ τῆς καρδιακῆς ἀτροφίας, μείζων δὲ ἢ ὁμοίότης αὐτῶν ὡς πρὸς τοὺς φρενοβλαβεῖς μᾶλλον ἢ πρὸς τοὺς ὑγιῶς ἔχοντας σχετικῶς πρὸς τὴν πιμέλωσιν καὶ τὴν ὑπερτροφίαν.

Ἡ σημασία τῶν τοιούτων ἀναλογιῶν καὶ ἡ ὁμοιοτήτων εἶνε μεγίστη.

Ἦδη ὁ Hagen ἀπέδωκε τὴν περίπτωσιν ἡλιθιότητος, ἐνῶ δὲ ἐγκέφαλος κατὰ τὸ φαινόμενον ἦτο εἰς φυσιολογικὴν κατάστασιν, εἰς τὴν ἔκτακτον σμικρότητα τῆς καρδίας σημεῖοι δὲ τὴν μεγάλην συχνότητα τῶν αὐτοχειριῶν μεταξὺ τῶν πασχόντων ἐκ καρδιακοῦ νοσήματος καὶ ἰδίως ἐκ τῆς ἀνεπαρκείας τῆς μιτροειδοῦς βαλβίδος. Τὴν αὐτὴν δὲ παρατήρησιν ποιεῖται καὶ ὁ Mildner.

Ὁ Richter ἐπὶ 200 φρενοβλαβῶν εὔρε 4 περιπτώσεις ἀνεπαρκείας τῶν μιτροειδῶν βαλβίδων καὶ 1 ἀορτικῆς στενώσεως.

Ὁ Saucerotte καὶ ὁ Fallot εὔρον ἐπὶ 100 φρενοβλαβῶν 36 καρδιακοὺς καὶ 40 φυματιώνας. Ὁ Esquirol ἐπὶ 176 φρενο-

βλαβῶν ἀποθανόντων ἐκ μελαγχολίας εὔρε 16 πάσχοντας ἐκ διαφόρων καρδιῶν νόσων.

Ὁ Mendel κατὰ τὰς τελευταίας αὐτοῦ παρατηρήσεις εὔρε τὰς καρδιακὰς παθήσεις παρὰ μὲν τοῖς μανιακοῖς κατ' ἀναλογίαν 3,4 μέχρι 14 ο)ο· παρὰ δὲ τοῖς πάσχουσιν ἐξ ἀνίας κατ' ἀναλογίαν 5,5 ο)ο.

Ὁ Leidersdorf λέγει ὅτι παρατηρεῖται συχνότερον παρὰ μὲν τοῖς φρενοβλαβεῖσι τοῖς πάσχουσιν ἐξ ἐξάψεων ἢ ἀριστερὰ ὑπερτροφία τῆς καρδίας, παρὰ δὲ τοῖς ἐξ αὐτῶν ὑποκειμένοις εἰς μελαγχολίαν ἢ δεξιὰ ὑπερτροφία· εὐρίσκει δὲ τὸν λόγον τῆς σχέσεως ὡς πρὸς τὴν πρώτην περίπτωσιν, ἐν ταῖς συμφορήσεσιν, αἵτινες ἐπανεξάνουσι τὴν ὠθητικὴν ἐνέργειαν τῆς καρδίας.

Ὁ Kirn παρατήρησε 2 περιπτώσεις, κατ' ἄς, ὡσάντις ὠξύνετο ἡ καρδιακὴ πάθισις, ἐσφοδρύνετο καὶ ἡ φρενοβλάβεια· τὸ αὐτὸ τὸ παρετήρησε καὶ ὁ Mildner.

8. Ἡπαρ.— Ἐπὶ 52 νεκροψιῶν ὁ Flesch ἐξάκις μόνον εὔρε τὸ ἥπαρ φυσιολογικῶς ἔχον. Εἰς τὰς λοιπὰς εὔρε τὰς ἐπομένως παθολογικὰς ἀλλοιώσεις.

Ἐπὶ τοῖς ο)ο

15 διηθήσεις μετὰ λιπώδους ἐκφυλίσεως	29,4
5 Ἄτροφίας καὶ 6 μετ' ἀτροφίας φαιῶς.	9,8
5 ὑπεραμίας μετὰ χολικῆς στάσεως,	9,8
5 φυματιώσεις (2 μετὰ λιπώδους διηθήσεως)	9,8
5 κηρώσεις (1 σφφιλιδικήν)	9,8
1 ὑπερτροφίαν	1,9
4 ἥπαρ ἐν εἴδει μοσχοκαρύου	7,8
2 καρκινώματα (1 τῆς χοληδόχου κύστεως καὶ 1 τοῦ ἥπατος)	3,9
1 ἥπατίτιδα παρεγγυματώδη μετὰ πυώδους περιηπατίτιδος	1,9
1 ἥπαρ ἀμυλώδες	1,9

Ὁ Baca ἐν Μεξικῷ εὔρεν ἐπὶ 26 πτωμάτων ἐγκληματιῶν κατ' ἀναλογίαν 30 ο)ο τὴν κοιλίαν τοῦ ἥπατος διηυρυσμένην καὶ κατ' ἀναλογίαν 11 ο)ο συνεπτυχμένην.

Ἐκ τούτων προκύπτει (ἐξηγείται δ' ἐν μέρει τὸ φαινόμενον καὶ ἐκ τοῦ ἀλκολισμοῦ) ὅτι τὰ ἥπατικά νοσήματα ἀφθονοῦσι πολὺ περισσότερον παρὰ τοῖς ἐγκληματῖαις. Ὑπενθυμίζοιμεν δὲ τοὺς ἐγκληματῖαις Milami, Agnoletti καὶ Passanante, παρὰ τοιαῦτα ὁποῖοις τὸ ἥπαρ ἦτο βεβλαμμένον, ὅσον καὶ ὁ ἐγκέφαλος.

9. Σπλῆν καὶ νεφροί.— Ὁ Roncoroni καὶ ὁ Ottolenghi

εύρον ἐπὶ 100 ἐγκληματιῶν 6 σωλήνος διλόβους, 2 τριλόβους καὶ ἓνα ὑπεράριθμον· 6 δὲ νεφροὺς λοβοτῶν καὶ 1 ὑπεράριθμον.

10. *Γεννικὰ ὄργανα.*—Ὀλιγίστων (9 μόνον ἐπὶ 24) ἐξητάσθησαν τὰ γεννητικὰ ὄργανα, ἀνευρέθησαν δὲ αἱ ἐξῆς παθήσεις :

1 παραμητρίτις, 1 φθοριτίς, 2 ἑνδαμητρίτιδες, 1 ὕδρωψ τῆς σάλπιγγος καὶ τῶν κυστιδίων, 1 καρκίνος τῆς φοθήκης, 1 κύστις τῆς φοθήκης. Ἄπαξ μόνον ἡ κατάστασις εὐρέθη φυσιολογική.

11. *Στόμαχος.*—Ἐπὶ 35 νεκροψιῶν εὐρέθησαν εἰς τὸν στόμαχον αἱ ἐξῆς παθήσεις :

8 κατάρροι, 2 ἐξογκώσεις τῆς βλεννομεμβράνης, 4 καρκίνοι, 3 ὑπεραιμιαί, 1 διάτασις, 1 πολύπους, 1 στοργγγύλον ἔλκος. Εἰς 15 ἡ κατάστασις ἦτο φυσιολογική.

Ἐπὶ 8204 νεκροψιῶν γενομένων ἐν τῷ νοσοκομίῳ τῶν Μεδιολάνων ἀνευρέθησαν 156 περιπτώσεις καρκίνου τοῦ στομάχου ἧτοι κατ' ἀναλογίαν 1, 9 ο)ο περιπτώσεις δὲ καρκίνου τοῦ ἥπατος εὐρέθησαν κατ' ἀναλογίαν 0,5 α)ο ἧτοι ὀλιγωτέραν τοῦ πέμπτου τῆς παρατηρηθείσης ὑπὸ τοῦ Flesch ἀναλογίας ἐπὶ τῶν καταδίκων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Σ'.

ΑΝΘΡΩΠΟΜΕΤΡΙΑ ΚΑΙ ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑ 6608 ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΩΝ

1. Παράτολμον εἰς πολλοὺς καὶ μάταιον θὰ εἰσφαινετο τὸ ἔργον μου, ἐὰν τὰ συμπεράσματά μου περὶ τοῦ χρονιακοῦ σχηματισμοῦ τῶν ἐγκληματιῶν ἐβασίζοντο ἐπὶ τῶν γενομένων ἐπὶ πτωμάτων καὶ σκελετῶν ὀλίγων καταμετρίσεων. Ταύτας ὅμως τὰς ὀλίγας ἠδυνήθησαν νὰ παραβάσω πρὸς 6608 γενομένας ἐπὶ ἀνθρώπων ζώντων, τοῦτο δὲ χάρις καὶ εἰς τὰς νέας μελέτας τὰς δημοσιευθείσας ὑπὸ τοῦ Bichhoff ἐπὶ 134 ἐγκληματιῶν ἐκ Βόννης, τοῦ Corre, τοῦ Lacasaque, ἐπὶ 1000 Γάλλων ἐγκληματιῶν, τοῦ B. Ribaud ἐπὶ 100 στρατιωτῶν συνήθων καὶ 559 ἐγκληματιῶν τοῦ Ferri ἐπὶ 699 Ἰταλῶν ἐγκληματιῶν ἐν συγκρίσει πρὸς 301 φρενοβλαβεῖς καὶ 711 στρατιώτας τοῦ Marro, ἐπὶ 500 ἐγκληματιῶν καὶ 105 συνήθων τοῦ Virgillo, τοῦ Baer ἐπὶ 986, χάρις τέλος εἰς τὴν συνδρομὴν τῶν καθηγητῶν von Liszt, von Holtzendorf καὶ τοῦ δόκτωρος Kornfeld, οἵτινες προμηθεύσαν-

τὲς μοὶ ἀντίτυπα τοῦ Γερμανικοῦ Ἐγκληματικοῦ Λευκώματος, μετὰ τοῦ κεμιμένου τῶν φωτογραφικῶν πινάκων, τῆς Mational Police Gazette τῆς Νέας Ὑόρκης καὶ τῶν Illustrated Police News τῆς Βοστώνης, μοὶ ἐχορήγησαν τὸ μέσον, ὅπως μελετήσω 300 φωτογραφίας ἐγκληματιῶν, συνοδευόμενας ὑπὸ ἐπαρκῶν βιογραφικῶν σημειώσεων.

2. *Ἀνήλικοι.*—Ἀρχόμενος ἐκ τῶν ἀνηλίκων, μετὰ ἐπιμελῆ παραβολὴν 188 πρὸς 437 νεανίας χρηστοὺς τῆς αὐτῆς ἡλικίας καὶ τοῦ αὐτοῦ περιῶπου τρόπου τοῦ ζῆν, συνήγαγον τὸ πόρισμα ὅτι τὸ ἀνάστημα, ὑπερτεροῦν τὸ τῶν συνήθων ὁπωσοῦν ἀπὸ τοῦ 10ου μέχρι τοῦ 13ου ἔτους τῆς ἡλικίας ἐξισούμενον ἀπὸ τοῦ 13ου μέχρι τοῦ 16ου, καθίσταται πολὺ μεγαλύτερον ἀπὸ τοῦ 16ου μέχρι τοῦ 18ου, κατ' ἀναλογίαν 1,54 πρὸς 1,51, ὑφίσταται δὲ μικρὰν ἐλάττωσιν ἀπὸ τοῦ 19 μέχρι τοῦ 21.

Καὶ ὁ Marro παρετήρησε συχνάκις τὸ ὑψηλὸν ἀνάστημα τῶν ἐγκληματιῶν κατὰ τὴν ἐφηβικὴν ἡλικίαν. Ἐπὶ 98 Πεδεμοντιῶν ἐγκληματιῶν ἀπὸ 12 μέχρις 20 ἐτῶν ἡλικίας εὗρεν 28 ὑπερβαίνοντας τὸ σύνθηδες ἀνάστημα τῶν 1,68 μέτρ. καὶ μεταξύ τούτων 20 ὑπερβαίνοντας τὸ 1,81 μέτρο.

Ὡς πρὸς τὸ βάρος δὲ οἱ ἐγκληματῆται ὑπερτεροῦσι καθ' ὅλας τὰς μοίρας τοῦ ἀναλυτικοῦ πίνακος, ἐκτὸς τῶν ἀπὸ 13ου μέχρι τοῦ 16ου ἔτους, κατὰ τὰ ὁποῖα ἐξισοῦνται πρὸς τοὺς συνήθεις. Τὸ αὐτὸ γεγονός ἐπιβεβαίωσε καὶ ὁ Marro διὰ τῶν παρατηρήσεων του.

Νομίζει τις ὅτι ὁ ἀκόλαστος βίος, αἱ πρόωροι ἡδοναί, ἡ αἰσχύνη τῆς καταδίκης, ὡς καὶ αὐτὴ ἡ βάσανος τῶν φυλακῶν, οὐδεμίαν ἔχουσιν ἐπίδρασιν ἐπὶ τῶν ὁργανισμῶν ἐκείνων, οἵτινες ἤδη ἀπὸ τῶν πρώτων ἐτῶν κατέστησαν ἀναίσθητοι εἰς τὴν ὀδύνην, ἰδίως μετὰ τὴν ἀπόδοδον τῆς ἐφηβικῆς ἡλικίας.

Ἀντιθέτως ἡ κεφαλικὴ περιφέρεια κατὰ πάντα τὰ στάδια τῆς νεαρῆς ἡλικίας παρατηρεῖται παρὰ τοῖς ἐγκληματῆταις κατωτέρα τῆς τῶν συνήθων, ὡς ἀπεδείχθη καὶ ἀνατομικῶς.

Ὁ ἐλάχιστος ὅρος τῆς μετωπικῆς διαμέτρου 12 ἐγκληματιῶν μεταξύ τοῦ 12ου καὶ 14ου ἔτους τῆς ἡλικίας τῶν ἦτο 107—108 μικρότερος τοῦ ἀνευρεθέντος παρ' ἰσαρρίθμους ὁμηλικίους χρηστῶν ἡθῶν 111.

Κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ ἰδίου ἐπιστήμονος γενομένην καταμέ-

τρησιν τῆς προσωπικῆς γωνίας ἐπὶ 21 ἀνθρῶπων ἐγκληματιῶν εὐρέθησαν τὰ ἑξῆς ἀποτελέσματα.

Εἰς	4	ταπεινὴ	65 ₀ , 68 ₀
»	5	»	70 ₀
»	1	»	71 ₀
»	4	»	72 ₀
»	2	»	73 ⁰
»	3	»	75 ₀

Εἰς 2 μόνον ἦτο κανονικὴ ἀπὸ 70₀ μέχρις 74₀.

Τὰ τῶν κεφαλικῶν δεικτῶν πορίσματα μικρὰν ἔχουσι σημασίαν, καθὼ παραλάσσοντα κατὰ χώραν :

Τὸ μεταξὺ τῶν δύο χειρῶν ἐκατέρωθεν τεταμένον διάστημα μετρηθὲν ὑπὸ τοῦ Riccardi ἐπὶ 20, εὐρέθη ἴσον πρὸς τὸ ἀνάστημα εἰς 5, ὑπερτέροι δὲ αὐτὸς εἰς 15 καὶ μάλιστα εἰς 10 ἢ ὑπεροχὴ ἦτο *3 μέχρι 6 ὑφεκατομέτρων, ἐνῶ παρὰ τοῖς συνήθεσιν οὐδέποτε ὑπερβαίνει τὰ 2 ἢ 3 ὑφεκατόμετρα.

3. *Ἐνθρῶποι*.—Ἀνάστημα καὶ βάρος.—Τὸ ἀνάστημα τῶν ἐνθρῶπων ἐγκληματιῶν συμφωνεῖ σχεδὸν πάντοτε πρὸς τὸν ἐγγῶριον τύπον. Εἶνε ὑψηλότατον ἐν τῇ Βενετικῇ καὶ τῇ Λουκαϊκῇ χώρᾳ ἀρκετὰ ὑψηλὸν ἐν Ὀμβροικῇ καὶ τῇ Λομβαρδίᾳ, ἐλαττωταὶ δὲ κατὰ τε ἐν Νεαπόλει, Σικελίᾳ καὶ ταῖς Μάρκαις καὶ ἰδίως ἐν Σαρδηνίᾳ. Παραβάλλοντες ὅμως τοὺς διαφοροὺς μέσους ὄρους κατὰ χώραν πρὸς τὸν μέσον ὄρον τοῦ ἀναστήματος τῶν ὑγιῶν, τὸν ἔξαγόμενον ἐκ τῶν στρατολογικῶν γραφείων, εὐρίσκομεν τὰ ἑξῆς ἀποτελέσματα :

Στρατιῶται ὑγιεῖς	Ἐγκληματῆαι ὑγιεῖς	Στρατιῶται ἐγκληματῆαι	Ἐγκληματῆαι πάσχοντες
(καταμ. Lombroso)	(καταμ. B. Bibando)	(καταμ. Virgilio)	
Ἐν Λομβαρδίᾳ	1,64	1,66	1,65
Καλαβρία	1,62	1,63	1,63
Σικελία	1,61	1,62	1,62
Βενετία	1,65	1,69	1,70
Ὀμβροικῇ	1,63	1,66	1,65
Αἰμιλία	1,64	1,63	1,63
Μάρκαις	1,62	1,62	1,62
Σαρδηνία	1,60	1,50	1,59
Πεδεμοντία	1,63	1,63	1,64
Νεαπόλει	1,62	1,62	1,62
Λιγυστικῇ	1,64	1,60	1,62
Λούκκα	1,66	1,71	—

Δηλαδή, καθὰ παρετήρησε καὶ ὁ Bracaleone Ribaudo κατὰ τὴν ἐξέτασιν τῶν στρατιωτικῶν ἐγκληματιῶν, εἰ καὶ ὁ γενικὸς μέσος ὄρος παρὰ τοῖς ἐγκληματῆαις, 1,63 εἶνε ἴσος πρὸς τὸν μέσον ὄρον τῶν συνήθων, εἰς πολλὰς ἰταλικὰς χώρας, (πλὴν τῆς Σαρδηνίας, τῆς Λιγυστικῆς καὶ τῆς Αἰμιλίας) τὸ ἀνάστημα τῶν ἐγκληματιῶν εἶνε ὑπερτέρον τοῦ συνήθους μέσου ὄρου.

Ἡ τοιαύτη ὑπεροχὴ, ἣν θὰ ἐξηγήσωμεν μετ' οὐ πολὺ, ἀντιφάσκει πρὸς ὅσα γινώσκουμεν ἐκ τῶν μελετῶν τοῦ Thompson καὶ τοῦ Wilson, φαίνεται δὲ ὅτι προέρχεται ἐν μέρει ἐκ τοῦ μεγάλου ἀριθμοῦ τῶν ληστῶν καὶ φονεῶν, οἵτινες κατέχουσι τὸν κατώτατον ὄρον τῆς ἀναλογίας τοῦ μικροῦ ἀναστήματος σχετικῶς πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν βιαστῶν, τῶν πλαστογράφων καὶ ἰδίως τῶν κλεπτῶν, εἰς οὓς ἀντιστοιχοῦσιν οἱ μικρότεροι βαθμοὶ τοῦ ἀναστήματος· προέρχεται δ' ἐπίσης καὶ ἐκ τοῦ ὅτι ὁ μέσος οὗτος ὄρος ἐξάγεται, καθόσον ἀφορᾷ εἰς τοὺς ἐγκληματίας, ἐκ τῆς ὁμάδος ἀνθρώπων ὑπερβάντων τὸ 20ὸν ἔτος τῆς ἡλικίας τῶν, ἐνῶ καθόσον ἀφορᾷ εἰς τοὺς ὑγιεῖς ὁ μέσος ὄρος ἐξήχθη ἐκ τῆς ὁμάδος ἀνθρώπων εἰκοσαετῶν, εἶνε δὲ γνωστὸν ὅτι εἰς τὸν ἀνθρώπον ἐπέρχεται σημαντικὴ αὐξήσις ἀναστήματος μετὰ τὸ εἰκοστὸν τῆς ἡλικίας του ἔτος.

Ὁ Marro εὐρεν ἀνάστημα ὑψηλὸν παρὰ τοῖς φονεῦσι κατὰ μέσον ὄρον 1640, παρὰ τοῖς ἐνόχοις ληστοπραξίας 1649, παρὰ τοῖς κλέπταις διὰ ἡξέως 1618, παρὰ τοῖς τραυματισταῖς (115 ἐν ὄλω) 1,634. Τὸ ἀνάστημα 88 ἀπατεῶνων ἦτο κατὰ μέσον ὄρον μικρότερον, ἦτοι 1,634. Εἰς τὴν κατωτάτην βαθμίδα κατετάσσοντο οἱ βιασταί, παρ' οἷς ὁ μέσος ὄρος ἦτο 1618.

Ὁ Baer κατὰ τὴν καταμέτρησιν Γερμανῶν ἐγκληματιῶν, εὐρε μέσον ὄρον 1,690, ἀνώτερον τοῦ μέσου ὄρου τῶν συνήθων Γερμανῶν, ὄντος 1,660.

Καὶ ὁ Biliakow ἐπὶ 100 ῥώσων ἐγκληματιῶν εὐρεν : ἀνάστημα μικρὸν 9 ο)ο
ἀνάστημα μέτριον 57 ο)ο
ἀνάστημα ὑψηλὸν 34 ο)ο (εἰ καὶ 25 ο)ο ἐξ αὐτῶν ἦσαν νέοι).

Βάρος.—Ὡς πρὸς τὸ βάρος, συγκρίνοντες τὰ πορίσματα, εἰς ἃ κατελήξαμεν ὁ φίλος δόκτωρ Franchini καὶ ἐγὼ ἐκ τῆς ἐξετάσεως 1331 στρατιωτῶν, πρὸς τὸν μέσον ὄρον τοῦ βάρους ἐκάστης τῶν ἰταλικῶν χωρῶν, εὐρίσκομεν ὅτι, ἔξαιρουμένων τῶν Μαρκῶν καὶ τῆς Βενετικῆς χώρας, οἱ ἐγκληματῆαι ὑπερτεροῦσιν.

Εἰς νέα δὲ πειράματα ἡμῶν ἐπὶ 200 Πεδεμοντιῶν ἐγκλη-

ματιῶν υπερβάντων τὸ 21ον ἔτος τῆς ἡλικίας, εὐρέθη μέσος ὄρος βάρους 61, 73 χιλιογράμμων, ἀντιστοιχῶν πρὸς μέσον ὄρον ἀναστήματος 1,63, κατὰ πάντα ὅμοιον δηλαδὴ τῶν ἐπὶ 500 ἔξετασθέντων ὑπὸ τοῦ Marro. Ἐπὶ 11 ἐγκληματιῶν ἐξ ἐτέρων ἐπαρχιῶν εὐρέθη μέσος ὄρος βάρους 72 χιλιογρ. καὶ ἀναστήματος 1, 70.

Τὸ πόρισμα δὲ τοῦτο συμφωνεῖ πρὸς τὸ εὐρεθὲν ὑπὸ τοῦ Biliakow ἐπὶ 100 ῥώσον ἀνθρωποκτόνων, εἰ καὶ τὸ 1)4 ἐξ αὐτῶν ἦσαν νέοι καὶ τὸ 1)10 φθισιῶντες, οὐχ ἦτιον κατ' ἀναλογίαν 60 ο)ο παρουσίασαν μέσον ὄρον βάρους ὑπέρτερον τοῦ τῶν συνήθων κατοίκων τῆς χώρας βεβαίως ὅμως τὸ τοιοῦτο ὀφείλεται, διότι ἐξυγίσθησαν εἰς ἡλικίαν ὠριμωτέραν ἢ οἱ στρατιῶται.

Περὶ τὸν νὰ προσθέσωμεν ὅτι τὸ βᾶρος τῶν ἐγκληματιῶν ὑπερβαίνει κατὰ πολὺ τὸ τῶν φρενοβλαβῶν.

Ἐν Παυία ἐπὶ 166 φρενοβλαβῶν εὐρον μέσον ὄρον 54,90 κατὰ 10 χιλιόμετρα μικρότερον τοῦ μέσου ὄρου τῶν Λομβαρδῶν ἐγκληματιῶν.

Ἐὰν ὅμως ἀποχωρίσωμεν τοὺς ἀνθρωποκτόνους καὶ τοὺς ἐπὶ ληστοπραξίαις καταδικασθέντας ἀπὸ τῶν λοιπῶν ἐγκληματιῶν, κλεπτῶν, πλαστογράφων κλπ. εὐρίσκομεν παρὰ τοῖς τελευταίοις τούτοις ἀριθμοὺς πολὺ κατωτέρους.

Ὁ Marro εὐρε βᾶρος μέγιστον μὲν παρὰ τοῖς ἀπατεῶσι (χιλιογρ. 63, 8) καὶ τοῖς λωποδύταις (63,6,) ἐλάχιστον δὲ παρὰ τοῖς ἐμπρησταῖς (55,3) παρὰ τοῖς κλέπταις (59,6 παρὰ τοῖς βιασταῖς (71 3) καὶ μέσον παρὰ τοῖς ἐνόχοις ληστοπραξιῶν (62,48.

Συνδυάζοντες λοιπὸν καὶ ἀνακεφαλαιοῦντες πάντας τούτους τοὺς ἀριθμοὺς—πρὸς τοὺς ἀριθμοὺς τοῦ Marro τὸ ἐπ' ἔμοι ἀποδίδω μείζονα σημασίαν, καθὼ συγκρινομένους πρὸς τὸ βᾶρος τῶν συνήθων ἀνθρώπων τῆς αὐτῆς χώρας—ἐξάγομεν τὸ ἀσφαλὲς συμπέρασμα ὅτι τὸ ἐλάχιστον βᾶρος ἔλκουσιν οἱ ἐμπρησταί, οἱ βιασταὶ καὶ οἱ κλέπται, καὶ τὸ μέγιστον οἱ ἀπατεῶνες καὶ οἱ πλαστογράφοι.

Μικρά τις ὑπεροχὴ τῶν ἀνθρωποκτόνων ὡς πρὸς τὸ βᾶρος προκύπτει ἐκ τῆς ἀναλυτικῆς συγκρίσεως καὶ ἐκ τῆς ἐξετάσεως γενομένης ἐπὶ πτωμάτων—ἥτις εἶνε καὶ ἡ προτιμότερα, διότι τὸ ἐνδύμα δύναται νὰ ἐπιδράσῃ ἐπὶ τῆς ἀλλοιώσεως τοῦ ἀποτελέσματος—τοιοῦτον παρέχει ἡμῖν ὁ Bischoff ἐν τῷ συγγράμματι αὐτοῦ περὶ τοῦ βάρους καὶ τοῦ ἀναστήματος 400 πτωμά-

των συνήθων ἐν συγκρίσει πρὸς τὸ βᾶρος καὶ τὸ ἀνάστημα 134 ἐγκληματιῶν ἐκ Βόννης.

Εὐρίσκομεν ἐν αὐτῷ ὅτι ὡς πρὸς τὸ κατώτατον βᾶρος οἱ συνήθεις ὑπερβαίνουνσι τοὺς φαύλους κατ' ἀναλογίαν 4 : 2. 3.

Ὡς πρὸς τὸ μέσον βᾶρος ὅμως καὶ τοὺς βαθμοὺς τοὺς ποικίλλοντας ἀπὸ 40 μέχρις 70 χιλιογράμμων οἱ ἐγκληματῆται ὑπερέχουσιν ἐλαφρῶς, κατ' ἀναλογίαν 84 : 75.

Ὡς πρὸς τὸ ἀνάστημα, οἱ χρηστοὶ φαίνονται ὑπερβαίνοντες τοὺς φαύλους κατὰ τοὺς ἐλάχιστους βαθμοὺς ἀπὸ 1, 40 μέχρις 1, 50 κατ' ἀναλογίαν 1,2 : 0. ἔχουσιν ἐπίσης, ἀλλ' ἀσθενεστέραν ὑπεροχὴν εἰς τοὺς μικροὺς βαθμοὺς μέχρι τοῦ 1,60, κατ' ἀναλογίαν 16, 4 : 13, 1, ἐλάχιστην δὲ ὑπεροχὴν καὶ εἰς τοὺς μεγάλους κατ' ἀναλογίαν 52, 9 : 51, 3, ὑπολείπονται ὅμως κατὰ πολὺ τῶν φαύλων εἰς τοὺς ὑψηλοὺς βαθμοὺς ἀπὸ τοῦ 1, 70 μέχρι τοῦ 1,85, ἦτοι κατ' ἀναλογίαν 27 : 34. Εἰς τοὺς ἀνωτάτους βαθμοὺς, τοὺς ὑπερβαίνοντας τὸ 1, 80, ἢ ἐπὶ πλέον διαφορὰ εἶνε μικρά, ὡς 48 : 43.

4. Καχεξία. Ἰσχνότης.

Ἐπὶ 567 ἀνθρωποκτ. παρατήρησα καχεξίαν εἰς 53 καὶ ἀνάστ. ὀαχτικὸ 3.

> 143 κλεπτῶν	>	> 19 >	>	> 1.
> 21 βιαστῶν	>	> 4 >	>	> 3.
> 34 πλαστογράφ.	>	> 5 >	>	> 1.
> 23 ἐμπρηστῶν	>	> 2 >	>	> 2.

Οἱ ἄρπαγες, οἱ ἀνθρωποκτόνοι καὶ οἱ ἐμπρησταὶ συχνότερον παρουσιάζουσιν ἐν τῷ ἀναστήματι καὶ τῷ σώματι εὐρωστίαν, ἐνῶ παρὰ τοῖς κλέπταις καὶ τοῖς βιασταῖς, καὶ μάλιστα παρὰ τοῖς τελευταίοις ἀπαντᾷ μέγας ἀριθμὸς ἰσχνῶν καὶ ἀσθενικῶν τούτο δὲ ἀποδοτέον πιθανῶς εἰς τὸν αὐτανισμόν, τοῦ ὁποίου πολλὰκις φέρουσι τὰ ἴχνη ἐπὶ τοῦ προσώπου· παρὰ τοῖς βιασταῖς δὲ τούτοις πάλιν τοῖς πλαστογράφοις καὶ τοῖς ἐμπρησταῖς παρατηρεῖται μείζων ἀριθμὸς κυφῶν, τὸ φαινόμενον δὲ τοῦτο φαίνεται ἐπικυροῦν τὴν παρὰ τῷ λαῷ ἐπικρατοῦσαν δοξασίαν περὶ τῆς ἀσελγείας καὶ τῆς φαυλότητος τῶν ἐκ τῆς νόσου ταύτης πασχόντων.

Τὸ φαινόμενον τῆς περὶ τὴν εὐρωστίαν ὑπεροχῆς τῶν ἐνόχων ληστοπραξίας, συμφωνοῦν πληρέστατα καὶ μετὰ τῶν ἀποτελεσμάτων τοῦ βέρου καὶ τοῦ ἀναστήματος, εἶνε λίαν δυσεξήγητον, καθότι ἐκ τῆς μείζονος ἀναπτύξεως τῶν δυναμῶν γεννᾶται τὸ ὀρμέφυτον καὶ σχηματίζεται ἡ προέσις τοῦ βλάψαι τὸν ἄλλον διὰ τῆς βίας· ἐνῶ πρὸς τὸ ἀφάρειν

τὸ κτήμα τοῦ ἄλλου δι' ἀπάτης ἢ ῥώμη δὲν εἶνε ποσῶς ἀναγκαία· μάλιστα ἢ ἀδυναμία εἶνε εἰς ἐπὶ πλεόν λόγος παρορμήσεως πρὸς τὴν προᾶν, καθότι δι' αὐτῆς ἀποφεύγει ὁ κλέπτης μακρὰν καὶ κοπιώδη ἐργασίαν.

2. *Τὸ μεταξὺ τῶν χειρῶν διάστημα.*— Ὁ Lacassagne φρονεῖ ὅτι εὔρε παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις τὸ μῆκος τοῦ μεγίστου ἀνοίγματος τῶν βραχιόνων ὑπερτεροῦν ἐν γένει ἐν συγκρίσει πρὸς τὸ ἀνάστημα, βασιζόμενος εἰς μελέτας αὐτοῦ ἐπὶ 800 Γάλλων ἐγκληματιῶν.

Ἐκ τῆς παραβολῆς προκύπτει ὅτι ἐπὶ 800 ἐξετασθέντων 91 φορὰς τὸ μῆκος τοῦ διαστήματος ἦτο κατώτερον τοῦ ἀναστήματος, 86 ἴσον ἢ ἀνώτερον κατὰ 5 μόλις ἢ 6 χιλιοστὸμ. 623 δὲ φορὰς ἦτο κατὰ πολὺ ἀνώτερον.

Ὁ Torricard ὅμως εὔρεν ὅτι ἡ τοιαύτη διαφορὰ ἀνειστοιχεῖ καὶ εἰς τὸν μέσον ὅρον τῶν συνήθων ἐν Γαλλίᾳ.

Ὁ Baer εὔρε μέσον ὅρον τοῦ διαστήματος 1,6933 ἐπὶ ἀναστήματος 1,66 (κατὰ τὸ πλείστον μέρος τῶν περιπτώσεων ἐπὶ ἀνθρωποκτόνων, κατ' ἀναλογίαν 90 ο)ο). παρὰ τοῖς Γερμανοῖς ἐγκληματίαις, ὥστε μεγαλείτερον. Μεταξὺ 968 ἐγκληματιῶν ἦτο μεγαλείτερον κατ' ἀναλογίαν 74 ο)ο, ἴσον κατ' ἀναλογίαν 7,2 ο)ο, κατώτερον δὲ κατ' ἀναλογίαν 18,3 ο)ο καὶ μόνον κατὰ ἐν μέχρι πέντε ὑφεκατομέτρων.

Ὁ Marro εὔρε μέγαν ἀριθμὸν περιπτώσεων, καθ' ἃς τὸ διάστημα περὶ οὗ ὁ λόγος μετὰ τοῦ ἀναστήματος ἦταν ἴσα· εἰς τὰς μοίρας, καθ' ἃς τὸ διάστημα ὑπερτερεῖ τὸ ἀνάστημα κατὰ 1 μέχρι 5 ὑφεκατομέτρων, ἢ ἀναλογία τῶν συνήθων ἦτο μείζων, ἐπίσης δὲ καὶ εἰς τὰς μοίρας, καθ' ἃς ἡ ὑπεροχὴ φθάνει πέραν τῶν 10 ὑφεκατομέτρων. Ἀπεναντίας εἰς τὰς μοίρας, ἐνθα ἡ ὑπεροχὴ εἶνε ἀπὸ 6 μέχρι 10 ὑφεκατομέτρων, οἱ συνήθεις καὶ ὑστέρουν.

Μελετῶν δὲ μεταξὺ τῶν διαφόρων τάξεων τῶν ἐγκληματιῶν τὴν διαφορὰν μεταξὺ τοῦ διαστήματος τῶν χειρῶν καὶ τοῦ ἀναστήματος εὔρεν ὅτι :

Τὸ διάστημα εἶνε μεγαλείτερον τοῦ ἀναστήματος παρὰ τοῖς δολοφόνους (κατ' ἀναλογίαν 5,1 ο)ο), παρὰ τοῖς ἐνόχοις ληστοπραξίας (5,3), παρὰ τοῖς ἐμπρησταῖς (5,8), παρὰ τοῖς τραυματισταῖς (6,2) κατώτερον δὲ παρὰ τοῖς βιασταῖς καὶ λωποδύταις (κατ' ἀναλογίαν— 44), ἴσως διότι αἱ δύο τελευταῖαι αὗται τάξεις περιελάμβανον ἐγκληματίας νεαρὰς ἡλικίας.

Ὁ Max Ducamp παρατήρησεν ὅτι ὁ αἰμοχαρῆς κομμουνι-

στῆς Verig εἶχε χεῖρας παραδόξως μικράς. Ὁ δὲ κακοῦργος Thiebert ἦτο διάσημος οὐ μόνον διὰ τὰς ὑπερμεγέθεις σιαγόνας του, ἀλλὰ καὶ διὰ τὰς μικροτάτας χεῖράς του, ὁμοίας πρὸς τὰς πιθήκων Χιμαπαῆ.

6. *Θωρακικὴ περιφέρεια.*— Ὁ A. Ripando εὔρε κατ' ἀναλογίαν 43 ο)ο ἐπὶ 1500 στρατιωτῶν τὴν ἀσυμμετρίαν τοῦ θώρακος, μὴ παρατηρουμένην εἰς τοὺς χρηστοὺς, περιμετρον δὲ 861 ὑφεκατομ. παρὰ τοῖς ἐκβιασταῖς.

861 » παρὰ τοῖς ἀνυποτάκτοις.

859 » παρὰ τοῖς ἐνόχοις ἄλλων ἐγκλημάτων· ἐνθὺ παρὰ τοῖς χρηστοῖς στρατιώταις ὁ μέσος ὅρος τῆς περιμέτρου ἦτο 866 ὑφεκατομέτρων.

7. *Θώραξ χονασειδῆς.*— Τῆς ἀνωμαλίας ταύτης τοῦ θώρακος, συνισταμένης εἰς τὴν συμπίεσιν τοῦ προσθίου καὶ μέσου μέρους τοῦ στέθου μετὰ στροφῆς τῶν πλευρικῶν χόνδρων, ἀνεῦρον ἐπ' ἐσχάτων 5 περιπτώσεις οἱ Ramadier καὶ Sérieux, ἐν αἷς ἀπέδειξαν ὅτι ὑφίστατο οὐχὶ ἀπλή ἐκδήλωσις ῥαχιτισμοῦ, ἀλλ' ἀληθῆς ἐκφύλισις συνηνωμένη μετὰ πολλῶν ἄλλων ἐκφυλιστικῶν σημείων καὶ μετὰ σοβαρῶν ψυχικῶν ἀλλοιώσεων.

Ὁ Carrara ἀνεζήτησε τὴν τοιαύτην ἀνωμαλίαν μεταξὺ 959 ἐγκληματιῶν, ἐξ ὧν 201 ἔφερον τὸν ἐγκληματικὸν τύπον· εὔρε δὲ 7 (ἦτοι κατ' ἀναλογίαν 1,06 ο)ο), παρ' οἷς ἡ ἀνωμαλία ἦτο εὐδιακριτος, καὶ 32 (ἦτοι κατ' ἀναλογίαν 4,6 ο)ο), παρ' οἷς μόλις διεκρίνετο. Ἐννοεῖται δὲ ὅτι εἰς πάσας ταύτας τὰς περιπτώσεις ἀπεκλείετο ἡ ἰδέα ὅτι τὸ φαινόμενον προήρχετο ἐκ ῥαχιτισμοῦ ἢ ἐκ τοῦ ἐπαγγέλματος ὅπερ ἐξήσκουν. Εἰς πάντας δὲ παρατηρήθησαν πλὴν αὐτοῦ καὶ ἄλλα τινὰ χαρακτηριστικὰ τῆς ἐκφυλίσεως.

Ὁ Penta ἐπὶ 400 μεγάλων ἐγκληματιῶν εὔρε τὴν ἀνωμαλίαν ταύτην κατ' ἀναλογίαν 2,2 ο)ο).

8. *Ἡ χεὶρ τῶν ἐγκληματιῶν.*— Ὁ Marro συγκρίνων τὰς διαφόρους τάξεις τῶν ἐγκληματιῶν εὔρε παρὰ τοῖς φρονεῦσι πλεονάζοντας τοὺς κατωτέρους βαθμοὺς ὡς πρὸς τὴν σχέσιν τῶν χειρῶν μετὰ τοῦ ἀναστήματος, τὸ αὐτὸ δὲ φαινόμενον παρετήρησε καὶ παρὰ τοῖς βιασταῖς. Τὸ μῆκος τῶν δακτύλων τῆς χειρὸς ἀναλόγως μείζων ἢ ἴσον πρὸς τὰς ἐγκαρσίους τῶν χειρῶν διαστάσεις εὔρε κοινὸν εἰς πάσας τὰς τάξεις τῶν ἐγκληματιῶν. Ἰδιαιτέρως ὅμως ἡ τοιαύτη ἰδιότης παρετηρεῖτο μετ' ἐντάσεως παρὰ τοῖς ἐνόχοις ἐγκλημάτων κατὰ τῆς περιοσίας, οἷον παρὰ τοῖς κλέπταις κατ' ἀναλογίαν μέχρι 14 ο)ο καὶ παρὰ τοῖς λω-

ποδύταις, κατ' ἀναλογίαν 10 ο)ο σημαντική ἦτο καὶ ἡ ἀναλογία παρὰ τοῖς τραυματισταῖς καὶ φρονεῦσι, 13 ο)ο, ἐλάσσων δὲ παρὰ τοῖς βιασταῖς, 5 ο)ο. Πλεονάζων ἐν γένει αἱ χονδραὶ καὶ βραχεῖαι χεῖρες μετὰ δείκτου μήκους κατατέρου τῶν 11,0 παρὰ τοῖς ἐνόχοις ἐγκλημάτων ἐναντίον ἐναντίον τῆς ζῶης, ἐξαιρουμένων τῶν ἐνόχων τραύματος. Ἀπεναντίας παρὰ τοῖς κλέπταις, βιασταῖς λωποδύταις καὶ ἀπατεῶσι παρατηροῦνται συχνότερον χεῖρες ἐπιμήκεις μετὰ δείκτου μέζονος τῶν 11, 05.

9. **Ἀνατομικὴ ἀριστεροχειρία.**—Ὁ Rossi παρατήρησεν ἐπὶ 120 ἐγκληματιῶν.

ἔχοντας τὸν δεξιὸν βραχίονα μικρότερον.	54
» τὸν ἀριστερὸν » »	63
» ἴσους τοὺς βροχίονας	3.

Ἡ μείζων αὕτη τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς ἀνάπτυξις, ἦν ἡμεῖς ἀποκαλοῦμεν ἀνατομικὴν ἀριστεροχειρίαν, ἐξεδηλώθη καταφανέστερα παρὰ τοῖς κλέπταις, πκαστογράφοις καὶ ἐνόχοις ληστοπραξίας.

Ὁ μέσος δάκτυλος τῆς χειρὸς εἰς 69 ο)ο εὐρέθη μακρότερος εἰς τὴν δεξιάν χεῖρα, εἰς 23 ο)1 μακρότερος εἰς τὴν ἀριστεράν καὶ εἰς 8 ο)ο ἴσος. Ἐκ τῶν ποδῶν ἦτο μικρότερος ὁ δεξιὸς εἰς 30 ο)ο, ὁ ἀριστερὸς εἰς 58 ο)ο ἴσος δὲ εἰς 12 ο)ο.

Ὅτιω παρὰ τοῖς συνήθεσι υπερτερεῖ ἡ δεξιὰ τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς καὶ ὡς πρὸς τὸ μήκος αὐτῆς ὀλοκλήρου (εἰς ἀναλογίαν 14 ο)ο ἀπέναντι 11) καὶ ὡς πρὸς τὸ μήκος τοῦ μέσου δακτύλου (κατ' ἀναλογίαν 16 ο)ο ἀπέναντι 15) υπερτερεῖ δ' ἐπίσης καὶ ὁ δεξιὸς πούς τοῦ ἀριστεροῦ (κατ' ἀναλογίαν 38 ο)ο ἀπέναντι 15)

Παρὰ δὲ τοῖς ἐγκληματίαις ἀντιθέτως υπερτερεῖ ἡ ἀριστερὰ χεῖρ καὶ ὡς πρὸς τὸ μήκος ὀλοκλήρου (κατ' ἀναλογίαν 25 ο)ο ἀπέναντι 5) καὶ ὡς πρὸς τὸ μήκος τοῦ μεσαίου δακτύλου (κατ' ἀναλογίαν 27 ο)ο ἀπέναντι 10).

Ἐπίσης παρ' αὐτοῖς υπερτερεῖ καὶ ὁ ἀριστερὸς πούς κατ' ἀναλογίαν 35 ο)ο ἀπέναντι 27). Ἡ ὑπεροχὴ τοῦ ἀριστεροῦ ποδὸς εἶνε συνήθεστέρα· παρατηρεῖται ὅμως περισσότερον ἢ ἀριστεροχειρία.

Κατὰ εἶδος ἐγκλήματος ἡ ὑπεροχὴ τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς ἔχει ὡς ἐφεξῆς :

Ἡ ὑπεροχὴ τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς εἶνε μέγιστη παρὰ τοῖς κλέπταις (κατ' ἀναλογίαν 34,8 ο)ο), μετρία παρὰ τοῖς τραυματισταῖς (25 ο)ο), λωποδύταις (25 ο)ο), ἐλαχίστη παρὰ τοῖς βιασταῖς (14 ο)ο) καὶ ἀπατεῶσι (12 ο)ο).

Ὡς πρὸς τὴν ὑπεροχὴν τοῦ μέσου δακτύλου τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς προτείνουσι καὶ πάλιν οἱ κλέπται (κατ' ἀναλογίαν 30 ο)ο), οἱ λωποδύται (30 ο)ο) καὶ οἱ βιασταὶ (28 ο)ο). Ὁ ἐλάχιστος ὄρος παρατηρεῖται παρὰ τοῖς τραυματισταῖς (κατ' ἀναλογίαν 25 ο)ο) καὶ παρὰ τοῖς ἀπατεῶσι (21 ο)ο).

Ἡ ὑπεροχὴ τοῦ ἀριστεροῦ ποδὸς ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ παρατηρεῖται μετὰ μέγιστης συχνότητος κατὰ πρῶτον λόγον παρὰ τοῖς τραυματισταῖς (κατ' ἀναλογίαν 55 ο)ο). Εἰς κατωτέραν κλίμακα παρατηρεῖται παρὰ τοῖς βιασταῖς (κατ' ἀναλογίαν 35 ο)ο) καὶ τέλος παρὰ τοῖς ἀπατεῶσι (26 ο)ο) καὶ τοῖς κλέπταις 26 ο)ο).

Ἡ κατὰ πρότιμην κίνησις καὶ χρῆσις τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς, καθὼς καὶ τοῦ ἀριστεροῦ ποδὸς, δὲν ἀνταποκρίνεται πάντοτε εἰς τὴν ἀνατομικὴν ἀριστεροχειρίαν.

Ὁ ἀταβιστικὸς χαρακτὴρ τοῦ φαινομένου τούτου καταφαίνεται σαφέστερος ἐκ τῆς παρατηρήσεως τοῦ Rolle προσφάτως ἀνευρόντος ἐν τοῖς σκελετοῖς συχνὴν τὴν ἀσυμμετρίαν τῶν ἀνωτέρων ἄκρων παρὰ τε τοῖς ἀνθρώποις καὶ τοῖς ἀνθρωποειδέσιν. Ἀλλά, ἐνῶ παρὰ τοῖς πρώτοις ἡ ἀσυμμετρία παρατηρεῖτο κατ' ἀναλογίαν 99 ο)ο πρὸς δεξιάν, παρὰ τοῖς ἀνθρωποειδέσιν παρατηρεῖτο κατ' ἀναλογίαν 64 ο)ο πρὸς ἀριστεράν. Ὡς πρὸς τὴν ἀσυμμετρίαν τῶν κάτω ἄκρων οὐδεμία ὑπῆρχε σταθερὰ διαφορὰ μεταξὺ ἀνθρώπων καὶ ἀνθρωποειδῶν.

10. **Ποὺς χειριστός.**—Ἐπὶ τῆς ἀνωμαλίας ταύτης ἐπέστησε τὴν προσοχὴν συνεπειᾷ περιστατικοῦ συμβάντος κατὰ τὰς ἐρεῦνας μου· οἱ δὲ ἱατροὶ Ottolenghi καὶ Carrara δομηθέντες ἐξ αὐτοῦ ἐξήτασαν 100 συνήθεις, 200 ἐγκληματίας, 31 ἐπιπληπτικούς, 62 γυναῖκας συνήθεις, 50 πόρνας, 64 γυναῖκας ἐγκληματίας καὶ 56 εὐήθεις, πάντας ἡλικίας ἀνωτέρας τῶν 18 ἐτῶν. Τὸ πείραμά των ἐγένετο ὡς ἀκολούθως· ἐχάρασσον ἐπὶ τοῦ χάρτου τὸ ἀποτύπωμα τοῦ ποδὸς καὶ τὸ παρατηρούμενον μεταξὺ τῶν δακτύλων διάστημα, ἰσταμένου ὀρθίου τοῦ ἀτόμου καὶ ἀφίνοντος τοῦς δακτύλους ἐν στάσει ἀνεπαύσεως· κατόπιν ἐπανελάμβανον τὴν σχεδιογράφην ὑπερθεοῦντες τὸ ἄτομον νὰ καταβάλλῃ τὴν μέγιστην προσπάθειαν τῆς ἀπαγωγῆς τῶν δακτύλων.

Ἐγκληματία.—Ὡς πρὸς τὸ διάστημα 3 χιλιοστομ, παρατηρήθη παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις συχνότης τριπλασία (κατ' ἀναλογίαν 11 ο)ο)· ἀλλὰ τὸ σπουδαιότερον, τὸ τοιοῦτο διάστημα εἰς 27 ο)ο εἶχε μέγεθος 8 χιλιοστομ. καὶ ἄνω, εἰς 17 ο)ο δὲ εἶχε μέγεθος μεταξὺ 11 καὶ 19 χιλιοστομέτρων, τοῦθ' ὅπερ παρὰ τοῖς

συνήθεισιν εύρέθη κατ' αναλογίαν μόνον 5 ο)ο. Παρά τινι καταδικασθέντι επί κλοπή καθ' ύποτροπήν τὸ διάστημα εἰς τὸν δεξιὸν πόδα εἶχεν ἔκτασιν μὲν παρὰ τὴν βάσιν 16 χιλιοστομ., περιφέρειαν δὲ 31 χιλιοστομ., εἰς δὲ τὸν ἀριστερὸν πόδα ἢ μὲν βάσις εἶχε μέγεθος 18 χιλιοστομ., ἢ δὲ περιφέρεια 34 χιλιοστομ. ὅτε ὁ πούς εύρίσκατο ἐν ἀναπαύσει. Τὸ τοιοῦτο διάστημα ἦτο μεγαλύτερον ἀκόμη καὶ ἀπὸ τοῦ Tamouil τοῦ Regnault.

Εἶτα ἐξήτασαν οἱ ῥηθέντες ἐπιστήμονες τὸ περιφερικὸν διάστημα, τουτέστι τὴν ἀπόστασιν μεταξὺ τῶν ἄκρων τῶν δύο πρώτων δακτύλων. Καὶ περὶ τοῦτο ἐπρώτερον οἱ ἐγκληματῖαι, διότι ἀνευρέθησαν παρ' αὐτοῖς 33 ο)ο ἔχοντες διάστημα τοιοῦτο 21 χιλιοστ. καὶ ἄνω, ἐνῶ παρὰ τοῖς συνήθεισιν ἢ ἀνωμαλία ἦτο 8ο)ο.

Ἐκ τῶν ἐντελῶς εὐήθων (36 ἐν ὄλῳ) 61 ο)ο εἶχον διάστημα ἀνώτερον τῶν 3 χιλιοστομ. μεταξὺ τοῦ πρώτου καὶ τοῦ δευτέρου τῶν δακτύλων τοῦ ποδὸς ἡρεμοῦντος,

Ἐξετάζοντες κατόπιν τὸ μέγεθος τοῦ διαστήματος μετὰ σφοδρὰν προσπάθειαν τῆς ἀπαγωγῆς τῶν δακτύλων, εὗρον ὅτι, ἐνῶ παρὰ τοῖς συνήθεισιν ἢ βάσις καθίστατο κατὰ 8 χιλιοστομ. μείζων εἰς 16 ο)ο καὶ ἢ περιφέρεια κατὰ 26 χιλιοστομ. εἰς 10 ο)ο, παρὰ τοῖς ἐπιληπτικοῖς παρετηρεῖτο ἢ τοιαύτη αὐξήσις ὡς πρὸς μὲν τὴν βάσιν εἰς 27 ο)ο καὶ ὡς πρὸς τὴν περιφέρειαν εἰς 33 ο)ο καὶ παρὰ τοῖς ἐγκληματῖαις ὡς πρὸς μὲν τὴν βάσιν εἰς 26 ο)ο καὶ ὡς πρὸς τὴν περιφέρειαν εἰς 28 ο)ο. Παρατηρήθη δηλαδὴ παρὰ τούτοις μείζων ἐκκίνησις, ἐξ ἧς καὶ παρήχθη ἢ μείζων διάστασις.

Δὲν ὑπῆρξε δυνατὸν νὰ μετρηθῇ παρὰ τοῖς εὐήθεσι τὸ διάστημα κατὰ τὴν μεγίστην προσπάθειαν τῆς ἀπαγωγῆς τῶν δακτύλων, ἀλλὰ συνεπεῖα αὐθορμητῶν κινήματων παρετηρήθησαν εἰς τινὰς ἐξ αὐτῶν διαστήματα μέγιστα, ἅτινα εἶχον ἤδη παρατηρήσει καὶ οἱ Morselli καὶ Tamburni εἰς τοὺς ἐξετασθέντας ὑπ' αὐτῶν εὐήθεις, οἵτινες ὅμως ἦσαν παιδία.

Παρατηρήθη ὅτι τὸ ἐπάγγελμα δύναται νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν μεγαλύτεραν ἀνάπτυξιν τῆς ἀνατομικῆς ταύτης ιδιότητος, καὶ νὰ προσδώσῃ μείζονα ἐκκίνησιαν εἰς τοὺς δακτύλους ἄλλ' αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ δὲν ἠδύνατο νὰ προκαλέσῃ τὴν διάστασιν τοῦ πρώτου ἀπὸ τοῦ δευτέρου δακτύλου. Ὑπάρχουσι πλείστοι ὅσοι ἐργασθέντες διὰ τῶν ποδῶν εἰς διάφορα ἐπαγγέλματα, καὶ ὅμως μὴ ἀποκτήσαντες ποσῶς τὴν τοιαύτην ιδιότητα.

Κατὰ τὰνω καὶ κατ' ἄλλους σχετικὸς στατιστικὸς πίνακας

εύρύτης τοῦ πρώτου μεταξὺ τῶν δακτύλων διαστήματος εἶνε φαινόμενον ἀταβιστικόν, ὅπερ ἐνδεχόμενον νὰ παρατηρηθῇ καὶ παρὰ ταῖς ἀνεπτυγμέναις φυλαῖς, τὰ μέγιστα ὅμως καὶ ἐν ὑπερβολικῶ μεγέθει παρατηρούμενον παρὰ τοῖς ἐκφυλοῖς, καὶ ἰδίως τοῖς ἐγκληματῖαις, τοῖς ἐπιληπτικοῖς καὶ ταῖς πόρνοις.

11. *Πὸς πεπλατυσμένος καὶ συνδακτυλία.*—Ἐπὶ 600 ἐγκληματιῶν ὁ Carrara εὗρε τὸν πόδα ἐπίπεδον, οἷον συνήθως ἔχουσιν οἱ Αἰθίοπες, κατ' αναλογίαν 17,1 ο)ο, τὴν δὲ συνδακτυλίαν τρεῖς, ἦτοι κατ' αναλογίαν 0,42 ο)ο ἀπαξ δὲ τὸν ἀντίχειρα διπλοῦν εἰς τὴν χεῖρα ἐπὶ 700 ἐγκληματιῶν.

12. *Κόμη καὶ γένειον.*—Συγκρίνας 1000 στρατιώτας πρὸς 400 ἐγκληματῖαις ἐκ τῆς αὐτῆς Πεδεμοντικῆς ἐπαρχίας εὗρον ὡς πρὸς τὸ χρῶμα τῶν τριχῶν τὴν ἐξῆς κατανομήν, συμφωνοῦσαν πρὸς τὰ πορίσματα τοῦ Marro κατὰ τὴν μελέτην του ἐπὶ 500 συνήθων καὶ 10 ἐγκληματιῶν.

	Λομπρόζου	Marro	Ottolenghi		
	Στρατιῶται	Ἐγκληματῖαι	Συνήθεις	Ἐγκλημ.	Ἐγκληματῖαι
	τοῖς ο)ο	τοῖς ο)ο	τοῖς ο)ο	τοῖς ο)ο	τοῖς ο)ο
Κόμη καταστανόχ.	49	35	39	43	86
» μέλαινα	13	35	27	43	—
» ξανθὴ	36	21	30	13	15,6
» πυρρὰ	1	1	0,7	3,1	0,6.

Ἐκ τῶν ἀριθμῶν τούτων καταφαίνεται ἑναργῶς ἢ ὑπεροχὴ τῶν ἐχόντων χροιάν τριχῶν μέλαιναν καὶ ὁ ὑποδεέστερος ἀριθμὸς τῶν ἐχόντων χροιάν τριχῶν ξανθὴν ἐν σχέσει πρὸς τοὺς συνήθεις τῆς αὐτῆς χώρας.

Ὁ Marro παρετήρησεν ὅτι πλειονάζει ὡσαύτως παρὰ τοῖς ἐγκληματῖαις (καὶ ἰδιαίτερος τοῖς κλέπταις) ἢ πυκνὴ καὶ μέλαινα κόμη κατ' αναλογίαν 43 ο)ο. Μόνον παρὰ τοῖς βιασταῖς εὗρε πλειονάζουσαν τὴν ξανθὴν χροιάν κατ' αναλογίαν 35 ο)ο, ἐνῶ παρὰ τοῖς συνήθεισιν εὗρεν αὐτὴν ὑπάρχουσαν κατ' αναλογίαν 30 ο)ο. Ἡ δὲ πυρρὰ κόμη, ἦν παρὰ τοῖς συνήθεισιν εὗρε κατ' αναλογίαν 3,1 ο)ο παρὰ τοῖς ἐγκληματῖαις παρετηρήθη μόνον κατ' αναλογίαν 0,7 ο)ο.

Καὶ ὁ Ortolenghi ἐσχάτως εὗρεν ἐπὶ 580 ἐγκληματιῶν τοὺς ἔχοντας τρίχας καστανόχους ἢ μελαίνας κατ' αναλογίαν 83, 62 ο)ο τοὺς ἔχοντας τρίχας ξανθὰς κατ' αναλογίαν 15,69 ο)ο καὶ τοὺς ἔχοντας τρίχας πυρρὰς κατ' αναλογίαν 9, 69 ο)ο ἢ σπανιότης τῆς χροιάς ταύτης εἶνε ὁμοία πρὸς τὴν παρατηρηθεῖσαν ὑπὸ τοῦ

Marro. Καί αὐτὸς ἐπίσης εὔρε μείζονα ἀναλογίαν τῶν ἐχόντων τρίχας ξανθὰς παρὰ τοῖς βιασταῖς (κατ' ἀναλογίαν 38,93 ο)ο), μεθ' οὓς ἐπονται ἀμέσως οἱ ἀπατεῶνες (κατ' ἀναλογίαν 27, 50 ο)ο)

Καί ἐν Ἀγγλίᾳ ὁ Thompson ἐπὶ 326 φονέων εὔρε 248 φέροντας κόμην καστανόχρουν καὶ 78 φέροντας κόμην μέλαιναν, 11 δὲ μόνους ἔχοντας αὐτὴν πυρρὰν. Καὶ ὅμως παρὰ τοῖς Ἀγγλοῖς πλεονάζει τὸ ξανθὸν τῶν τριχῶν χρῶμα. Οἱ περιγραφόμενοι ὑπὸ τοῦ Casper 30 Γερμανοὶ ἐγκληματῖαι παριστῶνται σχεδὸν πάντες ἔχοντες ἀφθονον κόμην, ἀμαυρὰν ἢ μέλαιναν, καὶ οὖλην, ἐξαιρέσει τῶν ἐγκληματιῶν Holland, Fritze, Siegel καὶ Markendorff, οἵτινες ἦσαν ξανθοί, καὶ τοῦ Clausen, ὅστις ἦτο πυρρός.

Ἀραιαὶ ἦσαν αἱ τρίχες εἰς 6,3 ο)ο καὶ τῶν ὑπ' ἐμοῦ ἐξετασθέντων ἐγκληματιῶν, ἔλειπον δὲ εἰς 5 ο)ο ἐνῶ παρὰ τοῖς φρενοβλαβέσιν ἢ ἀναλογία ὡς πρὸς τοῦτο εἶνε 23 ο)ο.

Τὴν πυκνὴν κόμην εὔρον ἐγὼ κατ' ἀναλογίαν 31 ο)ο, ἔτι δὲ μείζονα ἀναλογίαν εὔρεν ὁ Marro, ὅστις παρετήρησεν ἐπὶ τῶν φονέων 72 ο)ο ἔχοντας πυκνὴν μέλαιναν κόμην, 29 πυκνὴν καστανόχρουν καὶ 20 πυκνὴν ξανθὴν. Παρὰ τοῖς ἀπατεῶσιν ἢ ἀναλογία ἡλαττοῦτο εἰς 50, 25 καὶ 13 ο)ο παρὰ τοῖς βιασταῖς εἰς 22, 62, 35 ο)ο παρὰ τοῖς οἰκιακοῖς κλέπταις εἰς 59, 22 ο)ο ὁ Marro ὁρθῶς ἐπίσης παρετήρησεν ὑπάρχουσαν ἀναλογίαν σημαντικὴν τριχῶν ἐριωδῶν καὶ οὖλων ἰδίως παρὰ τοῖς ἀπατεῶσι μετὰ χροιάς κατ' ἀναλογίαν 17 ο)ο μελαίνης καὶ ο)ο καστανόχρου, παρὰ τοῖς οἰκιακοῖς κλέπταις μετὰ χροιάς κατ' ἀναλογίαν 14 μελαίνης καὶ 33 ξανθῆς· παρὰ δὲ τοῖς βιασταῖς εὔρε σημαντικὸν ἀριθμὸν τριχῶν μεταξοειδῶν. Τὸ φαινόμενον τῶν ἐριωδῶν τριχῶν ἔλλειπει καθ' ὅλοκληρίαν ἢ παρατηρεῖται σπανιώτατα εἰς τοὺς συνήθεις.

13. **Γένειον.** Τὴν ἀραιότητα ἢ τὴν καθολικὴν ἔλλειψιν τοῦ γενείου εὔρον παρὰ τοῖς ἐγκληματῖαις κατ' ἀναλογίαν 23 ο)ο, ἐνῶ παρὰ τοῖς φρενοβλαβέσιν ἢ ἀναλογία εἶνε ἀπὸ 15 μέχρις 22 ο)ο.

Ὁ Marro εὔρε τὴν ἔλλειψιν γενείου παρὰ τοῖς συνήθεσι μὲν κατ' ἀναλογίαν 1, 5 ο)ο, παρὰ τοῖς ἐγκληματῖαις δὲ κατ' ἀναλογίαν 13,9 ο)ο, παρ' οἷς ἐπίσης εὔρε τὴν μεγίστην ἀναλογίαν τῆς ἀραιότητος τῶν τριχῶν.

Ἡ μεγίστη ἀναλογία τῶν ἐχόντων γένειον παρετηρήθη μεταξὺ τῶν ἐχόντων τρίχας καστανόχρους, ἢ δὲ ἐλαχίστη μεταξὺ τῶν ξανθῶν καὶ τῶν πυρρῶν. Παρατήρησεν ὡσαύτως καὶ τὸ ἀξιοσημείωτον γεγονός ὅτι 18 ἐπὶ 109 ἀνηλίκων ἔφερον γέ-

νειον, 4 δὲ μάλιστα ἐξ αὐτῶν πυκνότατον, σημεῖον τῆς προαιμότητος αὐτῶν, ἐνῶ παρὰ τοῖς συνήθεσι τῶν ἀνηλίκων οὐδεὶς ἔφερε γένειον. Παρὰ τοῖς βιασταῖς καὶ τοῖς ἀπατεῶσι παρετηρεῖτο ὁ μέγιστος ἀριθμὸς πυκνῶν γενείων, ὁ δ' ἐλάχιστος παρὰ τοῖς ἐνόχοις ληστοπραξίας, τοῖς τραυματισταῖς καὶ τοῖς κλέπταις.

14. **Πολιότης.** — Μελετώντες μετὰ τοῦ Ottolenghi τὴν πολιότητα καὶ τὴν φαλακρότητα ἐπὶ 400 ἐγκληματιῶν καθ' ὑποτροπήν, 80 κρετίνων καὶ 80 ἐπιληπτικῶν, μὴ ἐγκληματιῶν, διηρημένων πάντων εἰς ἕξ κατηγορίας ἡλικίας, εὔρομεν ὅτι ἡ λίαν πρόωρος πολιότης παρὰ τοῖς συνήθεσιν εἶνε συχνοτάτη, ἰδίως ὅμως παρὰ τοῖς επαγγελματῖαις· ἀπεναντίας σπανίως ἀπαντᾷ παρὰ τοῖς ἐγκληματῖαις καὶ τοῖς ἐπιληπτικοῖς οὐδέποτε δὲ παρὰ τοῖς κρετίνους.

Τὴν φυσιολογικὴν πολιότητα εὔρομεν παρὰ τοῖς συτήθεσιν ἀρχομένην, οὐχί, καθὰ βεβαιοῦσιν οἱ συγγραφεῖς, ἀπὸ τοῦ 35ου ἔτους τῆς ἡλικίας, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ 30οῦ μέχρι τοῦ 33ου ἔτους, καὶ ἀπὸ τοῦ 34ου μέχρι τοῦ 40οῦ. Παρὰ τοῖς ἐγκληματῖαις ὅμως εὔρομεν σπανιώτατην τὴν ἔναρξιν τῆς πολιότητος κατὰ τὴν τοιαύτην ἡλικίαν.

Τὸ φαινόμενον τοῦτο παρατηρεῖται καὶ παρὰ τοῖς ἐπιληπτικοῖς, καθ' ὑπερβολὴν δὲ παρὰ τοῖς κρετίνους, παρ' οἷς οὐδένα σχεδὸν εὔρομεν ἔχοντα τρίχας λευκάς. Ἐξακολουθεῖ δὲ παρατηρούμενον τὸ φαινόμενον καὶ κατὰ τὴν περίοδον τῶν 40 μέχρι 49 ἐτῶν, κατὰ τὴν ὁποίαν εἰς τοὺς ἐγκληματῖαις, τοὺς ἐπιληπτικούς καὶ τοὺς κρετίνους εὐρέθησαν ὀλιγώτεροι ἢ εἰς τοὺς συνήθεις λευκαὶ τρίχες.

Ἀπὸ τῆς ἡλικίας τῶν 50 ἐτῶν καὶ ἄνω μεταξὺ ἐγκληματιῶν καὶ συνήθων δὲν ὑπάρχει διαφορὰ, ἐκτὸς ὡς πρὸς τὴν μείζονα ἔντασιν, ἀξιοπαρατήρητος ὅμως εἶνε ἢ παρὰ τοῖς ἐπιληπτικοῖς καὶ μάλιστα παρὰ τοῖς κρετίνους συχνὴ ἔλλειψις λευκῶν τριχῶν, παρὰ τὴν προβεβηκυῖαν ἡλικίαν.

Ἐνταῖς τῆς πολιότητος. — Ὡς πρὸς τὴν ἀφθονίαν εἰδικῶς τῶν λευκῶν τριχῶν, ὠρίσαμεν τρεῖς βαθμούς. Εἰς τὸν 1ον περιλαμβάνομεν τοὺς ἔχοντας σπανιωτάτας λευκάς τρίχας, εἰς τὸν 2ον τοὺς ἔχοντας ἀρκετὰς τοιαύτας καὶ εἰς τὸν 3ον τοὺς ἔχοντας πλήρη πολιότητα.

Χρονολογία. — Ἐκ λεπτομερῶν ἐρευνῶν μας ἐπὶ 127 ἐγκληματιῶν καὶ 204 συνήθων ἠδυνήθημεν νὰ προσδιορίσωμεν οὕτω πως τὴν ἐποχὴν ὡς ἐγγιστα τῆς ἐμφανίσεως τῶν πρώτων λευκῶν τριχῶν:

Συνήθεις Ἐγκληματῶν

ο)ο ο)ο

Πρὸ τῶν 26 ἐτῶν κατ' ἀναλ. 20,01 14, 17 (πολιότ. λίαν πρόωρος)
 Ἐκ 26 μέχρι 32 ἐτῶν » 25,98 23,62 (πολιότης πρόωρος)
 » 33 » 40 » » 25,49 24,41 (γεροντική),
 » 41 » 50 » » 10,29 25,98 (γεροντική βραδεία),
 Ἐκ 50 καὶ ἄνω κατ' ἀναλ. 0,36 6,29 »
 Ἐκ ἡλικίας ἀβεβαίου » 17,64 5,51 »

Ἐξ ὧν ἐμφαίνεται ὅτι ἡ πολιότης πλὴν τοῦ ὅτι εἶτε ὀλιγώτερον συχνὴ παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις ἢ παρὰ τοῖς συνήθεσιν ἐκδηλοῦται πρὸς τοῦτοις καὶ πολὺ βραδύτερον παρ' ἐκείνοις.

Ἐπὶ δεδομένου ἀριθμοῦ ἀνθρώπων παρατηρεῖται ἡλίαν πρόωρος πολιότης πολὺ συχνότερα παρὰ τοῖς συνήθεσιν ἢ παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις καὶ ἡ πρόωρος ἐπίσης, ἢ ἐκδηλουμένη ἀπὸ ἡλικίας 26 μέχρι 32 ἐτῶν, εἶνε ὅπως οὖν ὀλιγώτερον συχνὴ παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις ἢ πολιότης, ἣτις μέχρι σήμερον ἐθεωρεῖτο φυσιολογική, ἢ ἐκδηλουμένη ἀπὸ ἡλικίας 33 μέχρι 40 ἐτῶν, εἶνε σχεδὸν ἕξ ἴσου συχνὴ καὶ παρὰ τοῖς μὲν καὶ παρὰ τοῖς δέ. Ἄλλ' ἡ διαφορὰ εἶνε καταφανὴς ἰδίως ἐν τῇ πρεσβυτικῇ ἡλικίᾳ καθ' ἣν ἐν ὅσων μόνον κατ' ἀναλογίαν 10, 29 ο)ο ἀπὸ τοῦ 41ου μέχρι τοῦ 50 οὔτου τῆς ἡλικίας καὶ κατ' ἀναλογίαν 36 ο)ο ἀπὸ τοῦ 50οῦ ἔτους καὶ ἄνω παρὰ τοῖς συνήθεσιν, ἀπεναντίας παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις κατὰ τὴν αὐτὴν ἡλικίαν φθάνει μέχρι τοῦ μεγίστου βαθμοῦ τῆς συχνότητος, παρατηρουμένη δηλαδὴ κατ' ἀναλογίαν 25, 98 καὶ 6, 29 ο)ο.

Ἡ πολιότης ἐν σχέσει πρὸς τὰ διάφορα εἶδη τῶν ἐγκλημάτων.

Ἐκ τῶν ἐγκληματιῶν οἱ ὑποκείμενοι εἰς ταχύτεραν πολίωσιν εἶνε οἱ ἀπαγεῶνες, οἵτινες καθ' ἀπάσας τὰς περιόδους τῆς ἡλικίας προσεγγίζουσι κατὰ τοῦτο περισσότερον τῶν ἄλλων πρὸς τοὺς συνήθεις.

Τοῦτο εἶνε πόρισμα τῶν γενομένων ὑπ' ἐμοῦ καὶ τοῦ Magro μελετῶν ἐπὶ τῶν ἀπατεῶνων. Εἰσὶν οὗτοι ἐκ τῶν ἐγκληματιῶν οἱ περισσότερον ὁμοιάζοντες πρὸς τοὺς συνήθεις καὶ ἔχοντες ὀλιγωτέρους ἐκφυλιστικούς χαρακτήρας εἶνε δὲ καὶ οἱ μᾶλλον εὐαίσθητοι καὶ νοήμονες μεταξὺ τῶν ἐγκληματιῶν.

Ὁ ἐλάχιστος ὅρος τῆς πολιότητος ἀπεναντίας παρατηρεῖται παρὰ τοῖς ἐνόχοις ληστοπραξίας, παρ' οἷς οὐδεὶς ἀνευρέθη ἔχων πρόωρον πολιότητα ἢ πολίωσιν εἶνε γενικῶς παρ' αὐτοῖς

βραδυτάτη. Ὅσον δὲ μικρὸς καὶ ἂν εἶνε ὁ ἀριθμὸς τῶν τοιούτων ἐγκληματιῶν, καταφαίνεται ἀμέσως ἐξ αὐτοῦ ὅτι οἱ διαπράττοντες ληστοπραξίας εἶνε μεταξὺ τῶν ἐγκληματιῶν οἱ ὀλιγώτερον ὑποκείμενοι εἰς τὴν πολίωσιν.

Ἡ παρατηρηθεῖσα παρὰ τοῖς κλέπταις ἀναλογία τῆς πολίωσος εἶνε μείζων ἢ παρὰ τοῖς ἐνόχοις ληστοπραξίας, ἐλάσσων ὅμως ἢ παρὰ τοῖς ἄλλοις ἐγκληματίαις ἐκ τῶν γενομένων ἐπὶ τῶν κλεπτῶν παρατηρήσεων προκύπτει πάντοτε ὅτι οὗτοι κατέχουσι τὴν μέσην θέσιν μεταξὺ τῶν ἐγκληματιῶν.

15. **Φαλακρότης.** Τὴν φαλακρότητα διηρέσαμεν κατὰ τὰς παρατηρήσεις ἡμῶν εἰς τρεῖς βαθμοὺς ἀναλόγως τῆς ἐλλείψεως τῶν τριχῶν, ἣτοι εἰς τὴν περίστασιν καθ' ἣν φαλακρότης εἶνε ἀρχομένη, εἰς ἐκείνην καθ' ἣν ἡ φαλακρότης ἔχει καταλάβει μέγα μέρος τῆς βρεγματικῆς χώρας, καὶ εἰς ἐκείνην καθ' ἣν ἔχει ἐξακλωθῆ ἔφ' ὀλοκλήρου τοῦ τριχωτοῦ μέρους τῆς κεφαλῆς.

Ἡ φαλακρότης εἶνε σπανιωτάτη παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις καὶ παρ' αὐτῇ τῇ προβερηνικῇ ἡλικίᾳ ἀπὸ τοῦ 50οῦ μέχρι τοῦ 70οῦ ἔτους, ὅτι ἡ πολιότης ἀναφαίνεται παρ' αὐτοῖς μετὰ τῆς αὐτῆς σχεδὸν συχνότητος, μεθ' ἧς καὶ παρὰ τοῖς συνήθεσιν, ἢ φαλακρότης ἀπεναντίας εἶνε σπανιωτάτη, περισσότερον ἀκόμη ἀφ' ὅτι εἶνε παρὰ τοῖς κρετινοῖς καὶ τοῖς ἐπιληπτικοῖς.

Ἡ ἔλλειψις τῆς πολιότητος καὶ τῆς φαλακρότητος παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις, τοῖς ἐπιληπτικοῖς καὶ τοῖς κρετινοῖς συμφωνεῖ καὶ πρὸς τὴν παρ' αὐτοῖς παρατηρηθεῖσαν ἐλάττωσιν τῆς εὐαίσθησίας καὶ τῆς ἐκ τῆς συγκινήσεως ἀντιδράσεως. Τὸ τοιοῦτο δὲ ἐπιβεβαιοῦται ἐξ ἀντιθέτου, ἐκ τῆς προωμότητος τουτέστι τῆς πολιότητος, ἣν ἀνευρίσκομεν ἐπὶ 100 ἐπαγγελματιῶν, καὶ ἐκ τῆς μείζονος συχνότητος τῆς φαλακρότητος καὶ πολιότητος παρὰ τοῖς φρενοβλαβέσιν ἐπίσης δὲ καὶ ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι ἀνευρέθη κατ' ἀναλογίαν μὲν 18 ο)ο ἢ πλήρης πολίωσις καὶ κατ' ἀναλογίαν 14 ο)ο ἢ ἀπόλυτος φαλακρότης ἐπὶ τῶν Γάλλων βουλευτῶν ἀναλογίαν μεγίστην, ἐὰν ληφθῆ ὑπ' ὄψιν καὶ ἡ ἡλικία, σχετικῶς πρὸς τὴν τῶν παρ' ἡμῖν συνήθειον.

16. **Αἱ ὀφθαλμοὶ παρὰ τοῖς συνήθεσι καὶ τοῖς ἐγκληματίαις.**— Ἐξητάσαμεν τὰς ὀφθαλμοὺς τοῦ προσώπου παρὰ 200 ἐγκληματίαις καὶ 200 συνήθεσι, τεχνίταις κυρίως καὶ χωρικοῖς διηρέσαμεν δὲ αὐτοὺς εἰς τρεῖς κατηγορίας, ἣτοι ἀπὸ 14 μέχρις 24 ἐτῶν, ἀπὸ μέχρι 49 καὶ ἀπὸ 50 καὶ ἄνω.

Παρατηρήσαμεν τὰς ὀφθαλμοὺς τοῦ μετώπου, τῆς ὀφθαλμοῦ καὶ τῶν παρεῶν. Διηρέσαμεν δὲ τὰς αὐτὰς εἰς ὀφθαλμοὺς μετωπιαίας ὀφθαλμοῦ, ὀφθαλμοὺς μετωπιαίας καθετοῦ, ὀφθαλμοὺς ὑποβλεφαρικῆς, ὀφθαλμοῦ

δας ρινοχειλικάς, ρυτίδας γενειοπωγωνικάς και ρυτίδας ζυγωματικάς· ούτως ἀπεκαλέσαμεν ρυτίδας τινὰς τῶν παρειῶν, ἐφ' ὧν δὲν εἶχε μέχρι τοῦδε προσηλωθῆ ἡ προσοχὴ τῶν συγγραφέων.

Τῶν μᾶλλον βαθειῶν καὶ καταφανῶν ἐξ αὐτῶν, αἵτινες εἶνε καὶ αἱ σπουδαιότεραι, κατεστρώσαμεν τὸν ἐπόμενον πίνακα, πόρισμα τῶν ἡμετέρων μελετῶν :

	Ἀπὸ 14 μέχρι		ἀπὸ 25 μέχρι 49 ἐτῶν		ἀπὸ 50 καὶ ἄνω	
	54	55	80	100	66	18
	συνήθ.	ἐγκλήμ.	συνήθ.	ἐγκλήμ.	συνήθ.	ἐγκλήμ.
	ο)ο	ο)ο	ο)ο	ο)ο	ο)ο	ο)ο
Ρυτίδες μετωπιαῖαι δοξίζοντιοι μεγάλοι	3	16	12,2	32	9,1	98,4
Ρυτίδες μετωπιαῖαι κάθετοι μεγάλοι	6,8	18	50	54	65,7	86,6
Ρυτίδες δίκην ποδὸς χηνὸς μεγάλοι	11	20	35	45	80	83
Ρυτίδες ὑποβλεφα- ρικοί προμήκ.μεγάλ.	1,9	7,2	6,3	20	21,2	30
Ρυτίδες ρινοχειλι- καὶ μεγάλοι	22,2	6,9	62,5	78	87,8	94,4
Ρυτίδες ζυγωματι- καὶ μεγάλοι	0	16,8	18,7	33	19,7	33,3
Ρυτίδες γενειοπω- γωνικαὶ μεγάλοι	1,9	10,8	2,5	22	12,1	22,2

Παρατηροῦντες ἐν τῷ συνόλῳ τὰ ποτελέσματα ταῦτα βλέπομεν καταφανῆ τὴν μεγαλειτέραν συχνότητα καὶ τὸ βάθος τῶν ρυτίδων παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις ἢ παρὰ τοῖς συνήθεσιν.

Ἐὰν δὲ προβῶμεν εἰς τὴν πρὸς ἀλλήλας σύγκρισιν τῶν διαφόρων κατηγοριῶν καὶ πάλιν βλέπομεν πρόδηλον τὴν μεγάλην προωμότητα τῶν ρυτίδων παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις. Εἶδομεν νεαροὺς κακούργους 14 ἐτῶν φέροντας τόσον καταφανεῖς καὶ τόσον βαθείας ρυτίδας, οἷας δὲν εὔρομεν παρὰ πολλοῖς τῶν συνήθων καὶ πέραν τοῦ 40οῦ ἔτους τῆς ἡλικίας τῶν. Ἡ τοιαύτη δὲ προωμότης τῶν ρυτίδων προσδίδει εἰς τοὺς ἐφήβους ἐγκληματίας τὴν πρόωμον ἀνδρικὴν ὄψιν, ἣτις, ὡς εἶδομεν, παρατηρεῖται παρ' αὐτοῖς συχνάκις.

Μετωπιαῖαι ρυτίδες. — Τυπικωτάτη ἀληθῶς εἶνε ἡ ἐμφάνισις τῶν ρυτίδων τούτων παρὰ τοῖς νεαροῖς ἐγκληματίαις. Εἶνε δὲ τόσον βαθεῖαι, ὥστε τὸ μέτωπον αὐτῶν φαίνεται κατ' ἐπανάληψιν συνεπτυγμένον ἢ χαραγμένον δι' αἰχμηροῦ ἐργαλείου· σημειωτέον δὲ ὅτι ἔχουσι τὴν τοιαύτην ὄψιν, ὅτε τὸ πρόσωπον παντελῶς ἠρεμεῖ. Πλὴν δὲ τοῦ ἐξαιρετικοῦ τῶν βάρους, αἱ μετωπιαῖαι

ρυτίδες παρατηροῦνται καὶ πολὺ συχνότερον παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις ἢ παρὰ τοῖς συνήθεσιν.

Ρυτίδες κάθετοι. — Αἱ ρυτίδες αὗται, αἵτινες κοινῶς ἀνευρίσκονται κατὰ τὸν Piderit εἰς τοὺς βαθυγνώμονας μελετητάς, εἰς τοὺς συναντῶντας ἐμπόδιόν τι εἰς τὴν ἐπιθυμίαν τῶν καὶ εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς, δὲν παρατηροῦνται πρόδηλος πλεονάζουσαι παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις μᾶλλον ἢ παρὰ τοῖς συνήθεσι, παρεκτός τῆς 1ης κατηγορίας, ὅπου εὐρίσκομεν αὐτάς ἐπίσης πολὺ βαθείας, σημαίνουσας δὲ καὶ τὴν μεγάλην προωμότητα.

Ρυτίδες δίκην ποδὸς χηνός. — Ἀποκαλοῦμεν οὕτω τὰς ρυτίδας, αἵτινες ἀναχωροῦσιν ἀπὸ τῆς ἐξωτερικῆς γωνίας τοῦ ὀφθαλμοῦ κατ' ἀκτίνας κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον πολυαριθμοῦς. Ὁπως δὲ ἐμφαίνεται ἐκ τοῦ πίνακος εἶνε αὗται ἐκ τῶν μᾶλλον συχνῶν καὶ προαίμων ρυτίδων καὶ μάλιστα παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις, παρ' οἷς παρατηροῦνται κατὰ πᾶσαν αὐτῶν ἡλικίαν.

Ρυτίδες ὑποβλεφαρική προμήκης. — Εἶνε αὕτη ρυτίς διαφέρουσα τῶν ἄλλων ὑποβλεφαρικῶν, ἀρχομένη κατωτέρω τοῦ κάτω κογχικοῦ χείλους καὶ διήκουσα μέχρι τῆς ἐσχάτης αὐτοῦ ἄκρας, σχηματίζουσα νέαν κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον ἀμβλείαν. Ἡ ρυτίς αὕτη ἢ προσδίδουσα γεροντικὴν ἔκφρασιν εἰς τὴν φυσιολογίαν παρατηρεῖται παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις συχνότερον καὶ προωμότερον ἢ παρὰ τοῖς συνήθεσιν.

Ρυτίς ρινοχειλική. — Καὶ ἡ ρυτίς αὕτη ἐπίσης, ἣτις ἀναφαίνεται ἐκ τῶν πρώτων, εἶνε πολὺ συνηθεστέρα παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις, ἢ δὲ συχνότης φθάνει εἰς τὸν ἀνώτατον ὅρον (69 ο)ο) ἀπὸ τοῦ 14ου μέχρι τοῦ 23ου ἔτους τῆς ἡλικίας. Ἡ τοιαύτη ἀναλογία προέρχεται ἐκ λόγων εἰδικῶν. Εἰς ἐξ ἡμῶν εὔρε τὴν ρυτίδα ταύτην κατ' ἀναλογίαν 30 ο)ο) ἐπὶ παιδίων ἐκδότων εἰς σαρκικὰς ἡδονάς, Παρὰ τοῖς ἡμετέροις δὲ ἐγκληματίαις δὲν ἔλειπε βεβαίως καὶ ἡ τοιαύτη ἀφορμὴ.

Ρυτίς ζυγωματική. — Οὕτω καλοῦμεν τὴν ρυτίδα, διπλὴν ἐνίοτε καὶ τριπλὴν, ἣτις παρατηρεῖται εἰς τὸ κεντροικὸν μέρος τῆς παρειᾶς, ἀντιστοιχοῦσαν πρὸς τὴν ζυγωματικὴν χώραν, μήκους 3 μέχρι 5 ὑφεκατομμέτρων, ἔχουσαν διεύθυνσιν ἐκ τοῦ ἄνω πρὸς τὰ κάτω, παρουσιάζουσαν δὲ μικρὰν κοιλότητα πρὸς τὸ τμήμα τοῦ στόματος, ἐνίοτε δὲ καὶ ἐξακολουθοῦσαν πρὸς τὰ κάτω ὀμοῦ μετὰ τὰς γενειοπωγωνικάς ρυτίδας. Ὅσακις ἡ ρυτίς αὕτη εἶνε βαθεῖα καὶ μακρὰ πολὺ, ὁμοιάζει σχεδὸν πρὸς οὐλήν τραύματος καὶ προσδίδει εἰς τὸ πρόσωπον, ὅταν ἠρεμῇ, ἔκφρασιν ἀνάμικτον σοβαρότητος καὶ κωμικότητος, ἐμπέει δὲ ποιάν τινα ἀποστροφὴν, Ἐξετάσαντες κατὰ τὰς ἡμέτερας παρατηρήσεις τὴν

συχρότητα τῆς ἐμφανίσεως τῆς τὴν τόσον χαρακτηριστικῆς ταύτης ρυτίδος, ἐξηκριβώσαμεν ὅτι οὐ μόνον αὕτη ἦτο πρόωμος παρὰ τοῖς ἐφήβοις ἐγκληματίαις (κατ' ἀναλογίαν 16,8 ο(ο), ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῖς ἐνηλίκοις ἦτο πολὺ συχνοτέρα ἢ παρὰ τοῖς συνήθεσιν. Ὅθεν καὶ θεωροῦμεν αὐτὴν ὡς τὴν μᾶλλον χαρακτηριστικὴν τοῦ ἐγκληματίου.

Ἡ ζυγωματικὴ αὕτη ρυτίς οὐδέποτε λείπει, καθὼς παρατηροῦμεν, ἐκ τῶν ἐν τῷ Ἀτλαντὶ τοῦ Lavater ἀπεικονιζομένων διαφόρων τύπων φαύλων καὶ ἠλιθίων.

Μάλιστα ὁ Lavater διατείνεται ὅτι δύναται νὰ αναγνωρίσῃ τὸν ἐκ γενετῆς ἠλιθίον μόνον ἐκ τῶν ρυτίδων τῶν παρειῶν.

Ρυτίς γενεσιοπαγωνικῆ.—Ἡ ρυτίς αὕτη, ἥτις ἀπὸ τοῦ κατωτέρου πλαγίου μέρους τῆς παρειᾶς κατέρχεται πρὸς τὸ πωγώνιον, εὐρέθῃ ἐπίσης συχνοτέρα ὑφ' ἡμῶν μεταξὺ τῶν ἐφήμων καὶ τῶν ἀνηλικῶν ἐγκληματιῶν.

Παρατηρήσεις.—Αἱ ρυτίδες συμφωνοῦσι πρὸς τὴν ἠλιθίαν μᾶλλον ἢ ἡ πολιότης καὶ ἡ φαλακρότης. Τὸ κάτοπτρον μαρτυρεῖ ὅτι αἱ ρυτίδες πᾶσαι καὶ ἰδίως αἱ ὀριζόντιοι μεταπλαῖαι, αἱ ρινοχειλικαί, αἱ δίχην ποδὸς χηνός, βαθμηδὸν καὶ κατ' ὀλίγον γίνονται συχνοτέροι διὰ τῆς ἡλικίας, παρὰ τε τοῖς ἄρρεσι καὶ ταῖς θηλείαις, παρὰ ταύταις δὲ ἀκόμη περισσότερο. Τοῦτο ἐπιτυροῦσι καὶ αἱ παροιμίαι: *Le rughe rivelano gli anni* (=Αἱ ρυτίδες ἀποκαλύπτουσι τὰ ἔτη)—*Annos indicat ruga*.—*Dalle grinze si argomenta l'età*. (=Ἐκ τῶν ῥυτίδων ἐξάγεται ἡ ἡλικία.)—*Anche la faccia più bella si aggrinza cogli anni* (=Καὶ τὸ εὐειδέστατον τῶν προσώπων ρυτιδοῦται προϊόντος τοῦ χρόνου.)—*Capelli grigi non segnano la vecchiezza quanto le rughe* (=Ἡ φαῖά κόμη δὲν μαρτυρεῖ τὸ γῆρας ὅσον αἱ ρυτίδες.)—*Le cane sono varie e le rappe (rughe) sono certe*. (=Ἡ πολιώσις εἶνε ἄδηλος, ἀλλ' ἡ ρυτίδωσις βεβαία).—*Di cavi bianchi non me ne cure che de rape te sicure*. (=Περὶ τῶν λευκῶν τριχῶν ἀμεριμῶ, ἐπειδὴ αἱ ρυτίδες εἶνε ἐπαρκῆς μαρτυρία).

Ἄνατομικὴ βεβαίως εἶνε ἡ σπουδαιοτάτη ἀφορμὴ τῶν ρυτίδων τούτων. Ἡ συχρότης τῶν βαθειῶν ρυτίδων, τῶν παρατηρουμένων καὶ ὅταν ἡ φυσιογνωμία ἡρεμῇ, παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις καὶ ἰδίως παρὰ τοῖς ἐφήβοις, εἶνε ἀναλόγος πρὸς τὴν παρατηρουμένην συνήθως παρὰ τοῖς κρετίνοις καὶ παρ' αὐτοῖς τοῖς ἐμβροῦσι, παρὰ ὁποίοις, ἔνεκα τῆς ὑπερτροφίας τοῦ συνεκτικτοῦ ἴστοῦ, σημαντικῶς οὔσης χαλαρᾶς τῆς ἐλαστικότητος τοῦ δέρματος, φαίνονται ὑπέμετροι αἱ πτυχαὶ καὶ αἰλακες αἱ μᾶλλον

ἐξαρθώμεναι ἐκ τῆς λειτουργίας τῶν μυῶν.

Εἰς τὴν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐγγενῆ ἀνατομικὴν ταύτην καταστασιν προστίθεται καὶ λόγος λειτουργικὸς, ἢ συνήθης τουτέστι μιμικὴ τῶν ἐγκληματιῶν, ὁ συνεχῆς ἐκεῖνος κυνικὸς καὶ πικρὸς γέλως, ὅστις ὡς διὰ σφηνὸς αἰχμηρᾶς ἀποτυπούμενος, καθὰ παρατηρεῖ ὁ Δοστογιέσκης, προσδίδει εἰδικὸν χαρακτῆρα εἰς τὴν μορφήν των, καὶ ὅλα τὰ λοιπὰ ρυθμικὰ κινήματα τῶν μυῶν τοῦ προσώπου, συνήθη ὡσαύτως καὶ παρὰ τοῖς ἐπιληπτικοῖς καὶ τοῖς ὑστερικοῖς (ἰδίως παρὰ τούτοις εἰς τὸ στόμα), ἅτινα συντελοῦσι νὰ ἐντείνωσιν ἔτι μᾶλλον τὰς ἀντιστοίχους πτυχὰς.

Ὁ Sikorski παρατήρησεν ὅτι παρὰ τοῖς ἐκφύλοις, ἔνεκα τῆς ἰδιαίτης λειτουργίας τοῦ πυραμιδοειδοῦς μυὸς τῆς ρινός, ὁ γέλως ὁμοιάζει πρὸς τὸν θρηῖνον. Διὰ τοῦτο καὶ κατὰ τὸν ὑπέμετρον καὶ τὸν παρατεταμένον γέλωτα, κατὰ τὸν ὁποῖον λειτουργοῦσιν, ὡς παρατηρεῖ ὁ Piderit, ἰδιαίτερος οἱ μύες οἱ ὑψωτῆρες τῆς ρινός καὶ ὁ μικρὸς ζυγωματικὸς, ἐντείνεται τοσοῦτω συχνὰ ἢ ζυγωματικῇ ρυτίσι παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις πάσης ἡλικίας.

Ἡ τοιαύτη ἀφθονία καὶ ἡ προωμότης τῶν ρυτίδων προστιθεμένη εἰς τὰς φυσιολογικὰς ρυτίδας ἀποτελεῖ τὸ φαινόμενον τὸ παρατηρούμενον εἰς τινὰς γηραιούς ἐγκληματίας τοῦ παραδόξου τῶν ρυτίδων συμπλέγματος, τοῦ σχηματίζοντος οἷονσι δικτυωτόν. Τοιοῦτο ἦτο τὸ πρόσωπον τῆς Πανορμίτιδος φαρμακευτρίας, τῆς ἐπονομαζομένης «Γραίας με τὸ ὄξος», τῆς ὁποίας ἡ διατηρούμενη ἐν τῷ Μουσείῳ τοῦ Πανόρμου προτομὴ ὁμοιάζει πρὸς σωρὸν ρυτίδων.

Σημειώτεον δὲ ὅτι τὸ μέρος τοῦ προσώπου, τὸ ὁποῖον παρουσιάζει μιμικὴν μᾶλλον ἐνεργὸν ἢ τὰ λοιπὰ παρὰ τε τοῖς ἐγκληματίαις καὶ τοῖς ἄλλοις ἐκφύλοις, καὶ εἰς τὸ ὁποῖον διὰ τοῦτο πλεονάζουσι αἱ ρυτίδες, περιλαμβάνεται εἰς τὸν περὶ τὴν ρίνα καὶ τὸ στόμα, χῶρον, ὅστις εἶνε ὁ ἥμιστος θεωρητικὸς καὶ ὁ μάλιστα ὑλικὸς τοῦ ὅλου προσώπου. Πράγματι δὲ ἐν τῇ πρακτικῇ ἐγκληματολογίᾳ βλέπομεν ὅτι, ἐξαιρέσει τῶν ὀλίγων φονέων, ἐχόντων σιγγὸν τὸ βλέμμα καὶ συνωφρωμένον τὸ μέτωπον, εἰς τὸν ἐγκληματιῶν τὸν ἔχοντα τὸν κοινὸν τύπον παρατηρεῖται συνήθως εἰς τὸ ἥμιστον εὐκίνητον καὶ μάλιστα θεωρητικὸν μέρος τοῦ προσώπου, τὸ παρὰ τὸ μέτωπον, μιμικὴ ἦττον ἐνεργός, συμφωνοῦσα ἀκριβῶς πρὸς τὸν ἥτιον αὐτοῦ ψυχικὴν ἐνεργεῖαν.

17. **Θηλώδεις ἀποτυπώσεις τῶν δικτύλων.**—Ὁ Alix παρατήρησεν εἰς τοὺς μεγάλους πιθήκους εἰδικὸν συμπλέγμα γραμμῶν παρὰ τὰς μικρὰς φάλαγγας, ὅπερ ἀποκαλεῖ ἀρχικὸν σύστημα

τῶν θηλωδῶν γραμμῶν, κατὰ τὸ ὅποιον ἀπὸ τῆς βάσεως τῆς μικρᾶς φάλαγγος ἀφορμῶνται δύο σειραὶ γραμμῶν, αἱ μὲν παράλληλοι πρὸς τὴν πτυχήν τῆς ἀρθρώσεως, αἱ δὲ ἑλλειπτικά, προχωροῦσαι μέχρι τοῦ ἀκρωτάτου σημείου τοῦ δακτύλου. Τὸ τοιοῦτο σύστημα τῶν γραμμῶν ἐγκλείει χώρον τριγωνοειδῆ, ὃ ὅποιος παρὰ τῷ πιθήκῳ καλύπτεται ὑπὸ γραμμῶν εὐθειῶν προσδοπισθίων, παραλλήλων πρὸς τὸν ἄξονα τοῦ δακτύλου καὶ διατεσαγμένων ἐν εἴδει ριπιδίου.

Ὁ Fourcasi ἐξέτασας 180 νεαροὺς κλέπτας τῶν ἐν Βουλῶνι σωφρονιστικῶν καταστημάτων εὔρεν ἐπὶ 1800 δακτύλων 416 περιπτώσεις τῶν ἀρχικῶν τούτων σχημάτων (ἦτοι κατ' ἀναλογίαν 23,11 ο.ο. Ἐπὶ 182 ἐπιληπτικῶν ὁ Ferri εὔρε τὸ αὐτὸ χαρακτηριστικὸν κατ' ἀναλογίαν 16,18 ο.ο.).

18. **Πιθαιή κρανιακὴ χωρητικότης.** — Ἐρχόμεθα νῦν εἰς τὴν ἐξέτασιν τῆς καθολικῆς κρανιακῆς χωρητικότητος τῶν ἐγκληματιῶν, τῆς ἐξαγομῆνης ἐκ τοῦ ἀθροίσματος τῶν διαμέτρων καὶ τῶν περιφερειῶν, ἡτις, ἐννοεῖται, διαφέρει τῆς πραγματικῆς καὶ παρέχει περὶ αὐτῆς ἰδέαν ἀτελῆ μὲν, ἀλλὰ πάντως χρησιμωτάτην ἐν παραβολῇ πρὸς τὴν τῶν συνήθων, ἐξαγομῆν διὰ τῆς αὐτῆς μεθόδου. Τὸν μέγιστον ὅρον τῆς καθολικῆς χωρητικότητος παρουσιάζουσιν οἱ πλαστογράφοι, παρ' οἷς εὔρον χωρητικότητα 1555 ἐν Σικελίᾳ καὶ ἐν τῇ Βενετικῇ χώρᾳ 1582 ἐν Λομβαρδίᾳ. Ἐν πάσαις δὲ ταῖς ἐπαρχίαις, ἐξαιρέσει τοῦ Πεδεμοντίου καὶ τῆς Αἰμιλίας, ἐνθα ἐπίσης παρουσίασαν μεγάλας χωρητικότητας, 1497-1498 ὑπερτεροῦσι κατὰ τὴν ἀναλογίαν τοὺς λοιποὺς ἐγκληματίας.

Μετ' αὐτοὺς ἔρχονται ὡς πρὸς τὴν μεγάλην χωρητικότητα τοῦ κρανίου οἱ φονεῖς καὶ οἱ ἔνοχοι ληστοπραξίας, οἵτινες ἐν 11 ἐπαρχίαις ἐπὶ 21 ὑπερβαίνουν τὰ 1500 κ. ὑφ. καὶ φθάνουσι μέχρι τῶν 1545.

Οἱ κλέπται ἔχουν χωρητικότητα μετρίαν. Εἰς τρεῖς ἐπαρχίας ἐπὶ ἑννέα ὑπερβαίνουν τὴν χωρητικότητα τῶν 1500, ἀλλαχοῦ δὲ ὑπολείπονται τῶν λοιπῶν ἐγκληματιῶν καὶ μόνον ἐν τῇ Ὀμβρικῇ καὶ ταῖς Μάρκαις παρουσιάζουσι τὸν ἀνώτατον ὅρον.

Οἱ ἐμπρησταὶ καὶ οἱ βιασταί, εὐαριθμότατοι ἄλλως τε ὄντες, παρουσιάζουσι τὸ ἐλάχιστον ὅρον τῆς χωρητικότητος, ἰδίως ἐν ταῖς Μάρκαις καὶ τῇ Βενετικῇ χώρᾳ οἱ ἐμπρησταὶ καὶ ἐν τῇ Αἰμιλίᾳ οἱ βιασταί, οἵτινες ἐν τῇ Βενετικῇ χώρᾳ παρουσιάζουν χωρητικότητα ὀπωσοῦν ἀνωτέραν.

Ἡ μεσαία χωρητικότης 40 φρενοβλαβῶν ἐκ Πανίας ἦτο 1508, ἐπομένως κατωτέρα τῆς τῶν ἐν Λομβαρδίᾳ βιαστῶν, πλα-

στογράφων καὶ κλεπτῶν καὶ κατὰ τι ἀνωτέρα τῆς τῶν ἐνόχων ληστοπραξίας.

Ἐκ τῶν στατιστικῶν πινάκων προκύπτει τέλος ὅτι παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις ἐπικρατεῖ μείζων μικροκεφαλία, παρὰ δὲ τοῖς στρατιώταις, καὶ ἰδίως παρὰ τοῖς φοιτηταῖς, ἐλάσσων.

Μεταξὺ τῶν ἐνόχων σοβαρῶν ἐγκλημάτων οἱ φονεῖς ἔχουν τὴν μικροτέραν πάντων χωρητικότητα (1500), ἐνῶ μεταξὺ ἀνθρωποκτόνων (1514) καὶ ἐνόχων ληστοπραξίας δὲν ὑπάρχει ἐπαισθητὴ διαφορά, ἐκτὸς τοῦ παρὰ τοῖς τελευταίοις ἀνωτάτου ὅρου.

Τοῦτο δὲ εἶνε ἀξιοσημείωτον, διότι τὸ ἀνάστημα τῶν φονέων καὶ τῶν ἀνθρωποκτόνων εἶνε περίπου τὸ αὐτὸ μόνον οἱ ἔνοχοι ληστοπραξίας ἔχουσιν ἐν γένει ἀνάστημα κατὰ τι ὑψηλότερον.

Ἡ χωρητικότης τῶν κρανίων τῶν στρατιωτῶν εἶνε μεγαλύτερα, ἰδίως ἐνεκα τῆς ἐλλείψεως τῆς μικροκεφαλίας ἢ ἢ τῶν ἐγκληματιῶν καὶ τῶν φρενοβλαβῶν. Ἐκ τῶν τελευταίων τούτων τὸν ἐλάχιστον ὅρον παρουσιάζουσιν οἱ ἠλίθιοι ἐκ τῶν μεγάλων ἐγκληματιῶν ἀξιοσημείωτος εἶνε ἡ μικροτέρα χωρητικότης τοῦ κρανίου τῶν φονέων ἐκ τῶν ἐνόχων ἐλαφροτέρων ἐγκλημάτων τὴν μεγαλύτεραν χωρητικότητα ἔχουσιν οἱ τραυματισταί, οὐχὶ μεγάλην δὲ οἱ ἀπατεῶνες, παρὰ τὸ ὑψηλὸν αὐτῶν ἀνάστημα, χωρητικότητα ἐλαχίστην ἔχουσι οἱ λωποδύται, μικροτέραν καὶ τῆς τῶν κλεπτῶν, καίπερ ἔχοντες ἐπίσης ἐν γένει ἀνάστημα οὐχὶ βραχύν.

Ἐν τῇ συγκρίσει τῶν φονέων καὶ ἀνθρωποκτόνων τῶν ἀπαξ ὑποτεσόντων εἰς τὸ ἔγκλημα πρὸς τοὺς καθ' ὑποτροπήν ἢ εἰς πολλὰ ὑποτεσόντας ἐγκλήματα τῆς αὐτῆς ἐπαρχίας παρατηρήθη παρὰ τοῖς τελευταίοις μείζων κρανιακὴ χωρητικότης καὶ ἐλάσσων μετωπικὴ διάμετρος καθὼς καὶ μείζων ἀνάπτυξις τῆς κάτω σιγαγόνος.

Ἡ μικροτέρα κρανικὴ χωρητικότης (συνδυαζομένη ὅμως μετ' ἀναστήματος μικροτέρου) τῶν κλεπτῶν ἐν συγκρίσει πρὸς τοὺς φονεῖς εἶνε γεγονός σταθερῶς πλέον ἀναγραφόμενον εἰς τὰ πορίσματα τῆς ἐγκληματικῆς ἀνθρωπολογίας.

Ἐκ τῶν φρενοβλαβῶν διακρίνονται οἱ ἠλίθιοι (χωρ. 1490), διὰ τὴν παρ' αὐτοῖς ἔκτακτον συχνότητα τῶν μικροκεφαλίων ἐν τούτοις πέραν τοῦ μέσου ὅρου ἐξισοῦνται πρὸς τοὺς ἐξ ἄλλων φρενικῶν νοσημάτων πάσχοντας κατὰ τὴν χωρητικότητα, πλὴν τῶν πασχόντων ἐξ ἀνοίας (χωρ. 1527) ὑπερτεροῦντων πάντας καὶ ὡς πρὸς αὐτοὺς ἔτι τοὺς ἀνωτάτους βαθμούς. Μεταξὺ τῶν μα-

νιακῶν (χωρ. 1515) τῶν μελαγχολικῶν (χωρ. 1515) καὶ τῶν βλακῶν (1520) δὲν ὑπάρχει σημαντικὴ διαφορὰ ἀποτελοῦσι δὲ αἱ τρεῖς αὐταὶ κατηγορίαι ἰδιαιτέραν ὁμάδα μεταξὺ τῶν ἐξ ἀνοίας πασχόντων καὶ τῶν ἠλιθίων.

19. *Ὑψος τοῦ μετώπου.* — Ὡς πρὸς τὸ ὕψος τοῦ μετώπου, κατὰ τὸν Ferri, αἱ τέσσαρες ἐξετασθεῖσαι ὑπ' αὐτοῦ κατηγορίαι διαιροῦνται εἰς δύο ὁμάδας, τὴν ἀνωτέραν δηλονότι, ἀποτελουμένην ἐκ τῶν στρατιωτῶν καὶ ἐκ τῶν ὑποπεσόντων εἰς ἐλαφρότερα ἐγκλήματα, καὶ τὴν ἀποτελουμένην ἐκ τῶν φρενοβλαβῶν καὶ τῶν ὑποπεσόντων εἰς ἐγκλήματα βαρέα. Κατ' αὐτὸν δὲ τὸ μᾶλλον ὑψηλὸν μέτωπον ἔχουσι οἱ τραυματισταὶ ἐκ τῶν ἐγκληματιῶν, ἐκ δὲ τῶν φρενοβλαβῶν, ἀλλὰ κατὰ πολὺ ταπεινότερον, οἱ ἠλιθιοί. Ἐν τῇ κατ' ἐπαρχίας δὲ παραβολῇ οἱ ἀνθρωποκτόνοι πανταχοῦ φαίνονται καθυστεροῦντες τῶν στρατιωτῶν ὡς πρὸς τὸ ὕψος τοῦ προσώπου.

Ἐλάχιστη μετωπικὴ διάμετρος. — Μᾶλλον ἐνδιαφέρουσα εἶνε ἡ ἐλάχιστη μετωπικὴ διάμετρος, ἥτις καθὼ ἐμφαίνουσα τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ὀστέων τοῦ μετωπικοῦ κρανίου συνεπάγεται καὶ τὴν εὐρύτητα τῶν μετωπικῶν λοβῶν τοῦ ἐγκεφάλου καὶ διὰ τοῦτο θεωρεῖται ὡς ἐν τῶν μᾶλλον ἀναλλοιώτων κρανιολογικῶν χαρακτηριστικῶν πρὸς καθορισμὸν τῆς ὑπεροχῆς τῆς φυλῆς, συνεπῶς δὲ καὶ κατ' ἀναλογίαν καὶ τῆς ὑπεροχῆς τῶν ἀτόμων. Ἀπόδειξις δὲ ὅτι παρὰ τοῖς Αἰθίοψιν εὐρίσκονται συχνάκις μέτωπα ἀνυψωμένα, ἀλλὰ τὰ ὅποια, κατὰ κανόνα, εἶνε πάντοτε στενωτέρα τῶν τῶν Εὐρωπαίων.

Μεταξὺ τῶν ἐνόχων σοβαρῶν ἐγκλημάτων καταφανῆς ἰδίως εἶνε ἡ καθυστέρησις ὡς πρὸς τὸ μετωπικὸν ὕψος τῶν φονέων (99, 1) καὶ ἡ ὑπεροχὴ τῶν ἐνόχων ληστοπραξιῶν (102 τὸν μέσον ὅρον κατέχουσιν οἱ ἀνθρωποκτόνοι (100,4).

Ὡς πρὸς τὴν μεγίστην ἐγκαρσίαν διάμετρον αἱ διαφοραὶ εἰσιν ἐλάχισται, καὶ μόνον παρατηρεῖται μικρὰ τις ὑπεροχὴ τῆς διαμέτρου τῶν τραυματιστῶν ἐκ τῶν ὑποπεσόντων εἰς ἐλαφρότερα ἐγκλήματα.

Μετωπικὸς δείκτης. — Τὰ ἔσχατα ὅρια τοῦ δείκτου τούτου, ἥτοι τῆς ἐπὶ τοῖς ο] ἀναλογίας μεταξὺ τοῦ ἐλαχίστου μετωπικοῦ δείκτου καὶ τῆς μεγίστης ἐγκαρσίας διαμέτρου, ἦσαν τὰ ἐπόμενα

παρὰ τοῖς στρατιώταις	61—82
παρὰ τοῖς φρενοβλαβῆσι	57—75
παρὰ τοῖς ἐν Πεζάρῳ ἐγκληματαῖς (φονεῦσι)	55—80
παρὰ τοῖς ὑποπεσοῦσιν εἰς ἐλαφρότερα ἐγκλήματα	58—76

ἐξ ὧν προκύπτει ἀμέσως ἡ ὑπεροχὴ τῶν στρατιωτῶν, ὡς πρὸς τὸν ἐλάχιστον καὶ τὸν κατώτατον ὅρον ἀξιοσημείωτος ἐπίσης εἶνε ὁταπεινὸς βαθμὸς τοῦ κατωτάτου ὅρου παρὰ τοῖς ὑποπεσοῦσιν εἰς ἐλαφρότερα ἐγκλήματα.

Καὶ ὁ Marro εὗρεν ὡσαύτως παρὰ τούτοις τὴν μετωπικὴν διάμετρον ἐλαχίστην ἢ καθυστέρησις εἶνε καταφανῆς περισσότερον παρὰ τοῖς κλέπταις ἢ παρὰ τοῖς ἀπατεῶσι καὶ τοῖς ἀνθρωποκτόνοις.

Ὁ αὐτὸς εὗρεν ὅτι τὰ χαμηλὰ μέτωπα (μέχρι 4 ὑφεκατομ.) πλεονάζουσι κατ' ἀναλογίαν 41, 30)ο, ἐνῶ παρὰ τοῖς συνήθεσι παρατηρεῖται κατ' ἀναλογίαν μόνον 15, 30)ο. Τὸ μᾶλλον χαμηλὸν μέτωπον εὗρε παρὰ τοῖς ἐνόχοις κλοπῆς διὰ ῥήξεως καὶ παρὰ τοῖς ἀεργοῖς τὸ μᾶλλον δὲ ὑψηλὸν παρὰ τοῖς φονεῦσι καὶ τοῖς ἀπατεῶσιν.

Ὡς πρὸς τὸ ὑψηλὸν μέτωπον, εὐρέθη παρὰ μὲν τοῖς συνήθεσιν ἀναλογία 84, 60)ο, παρὰ δὲ τοῖς ἐγκληματαῖς 48, 60)ο.

Ἀναλογία μετὰ τοῦ προσώπου. — Ἐκ τοῦ ἐπομένου πίνακος ἐξάγεται ὅτι ἡ ἀνάπτυξις τοῦ προσώπου εἶνε ἴση, ὡς πρὸς τοὺς κατωτάτους βαθμοὺς παρὰ τε τοῖς ἐγκληματαῖς στρατιώταις καὶ τοῖς συνήθεσιν, ὡς πρὸς τοὺς βαθμοὺς τοὺς ἀνωτέρους τοῦ 40, οἵτινες δύνανται νὰ ὑποθεθῶσιν ὡς σχετιζόμενοι πρὸς κατάστασιν ὑδροκεφαλικὴν, οἱ ἐγκληματαῖαι στρατιῶται ὑπερτεροῦσι κατὰ τὴν ἀναλογίαν τοὺς συνήθεσι ἐκ τῶν ἐγκληματιῶν δὲ ὑπερτεροῦσιν οἱ ἀπειθεῖς, οἱ παιδερασταί, οἱ καμορρισταὶ καὶ οἱ τραυματισταί.

20. *Κρανιακὴ περιφέρεια.* — Μελετῶντες ἰδιαιτέρως τὴν κρανιακὴν περιφέρειαν, ὡς τὴν καταλληλότερον παραβλητὴν πρὸς τὴν τῶν συνήθων, βλέπομεν ἐν γένει ὅτι ὁ μὲν ἀνώτατος ὅρος παρατηρεῖται παρὰ τοῖς πλαστογοράφοις, τοῖς ἐνόχοις ληστοπραξίας καὶ τοῖς ἀνθρωποκτόνοις, ὁ δ' ἐλάχιστος παρὰ τοῖς ἐμπρησταῖς, τοῖς κλέπταις καὶ τοῖς βιασταῖς.

Ὁ Troiski ἐπ' ἐσχάτων ἐν Βαρσοβίᾳ εὗρε μείζονα ἀριθμὸν περιφερειῶν ἐλασσόνων τῆς φυσιολογικῆς παρὰ τοῖς ἐγκληματαῖς εὗρεν ὅμως καὶ μέγαν ἐπίσης ἀριθμὸν περιφερειῶν ὑπερβολικῶς μεγάλων.

Τὰ κεφαλομετρικὰ αὐτοῦ πορίσματα δύνανται νὰ συνοψισθῶσιν ἐν τοῖς ἐπομένοις ἀριθμοῖς:

Χιλιοστόμετρα. 300 άνδρες ἐπὶ τοῖς ο)ο 58 γυναῖκες ἐπὶ τοῖς ο)ο

ἀπὸ 487 μέρι	500	2	0,66	—	—
» 501	» 515	4	1,33	7	12,1
» 516	» 530	19	10,6	12	20,6
» 531	» 550	122	40,7	32	55,1
» 551	» 561	91	33	7	12
» 562	» 591	62	20,7	—	—

Ἐν γένει δὲ οἱ ἄνδρες, εἰς οὓς, παρατηρήσαμεν μεγάλας περιφερείας ἢ μεγάλας κρανιακὰς χωρητικότητας, ἦσαν ἢ ἀρχιλησταὶ ἢ πλαστογράφοι ἢ ἀπατεῶνες διασημότατοι. Λόγου χάριν ὁ ἐκ τῆς Γενουατικῆς χώρας Rosati, περὶ οὗ διὰ μακρῶν θὰ διαλάβομεν βραδυτέρον, κλέπτης ἐπάκτου εὐφυΐας, εἶχε περιφέρειαν 565, πλάτος μετώπου 199 καὶ ὀλικὴν χωρητικότητα 1659. Ὁ θηριώδης καὶ πανοῦργος Le Gala, εἶχε περιφέρειαν 1559, πλάτος μετώπου 150 καὶ ὀλικὴν χωρητικότητα 1509. Ὁ ἐπίσης θηριώδης Davanzo, ποιητῆς καὶ γραμματεὺς τοῦ La Gala, εἶχε περιφέρειαν 570. Περιβόητος καμορριστῆς ἐκ Νεαπόλεως, ὃν ἐξήτασα, εἶχε περιφέρειαν 570 καὶ ὀλικὴν χωρητικότητα 1604. Πλαστογράφος τις ἐκ Πανίας εἶχε περιφέρειαν μὲν 580, ὀλικὴν δὲ χωρητικότητα 1671. Verzoni, τοῦ ὁπίου τὰ ἐγκλήματα ἐπὶ πολλὸν χρόνον διέλαθον τὴν καταδιώξιν τῆς δικαιοσύνης, εἶχε χωρητικότητα 1577 καὶ κρανιακὴν περιφέρειαν 561. Περιφέρειαν 590 εἶρον εἰς ἓνα παντοπώλην πανουργότατον, δολοφονοῦντα τοὺς ἐν τῷ ἐπαγγέλματι ἐγχωρίου ἀντιζήλους του καὶ δυνηθέντα τοιούτοτρόπως ἐπὶ πολλὸν χρόνον νὰ πλουτήσῃ ἀτιμώρητι. Ὁ Sutler, ὅστις ἐν τῇ εἰρκτῇ εἶχε κατορθώσει νὰ κατασκευάσῃ πλαστὸν διαβατήριον καὶ κίβδηλα προσέει νομίσματα, εἶχε περιφέρειαν 580.

Ὁ Marro ἐξετάσας 398 ἐγκληματίας παραβολῇ πρὸς 63 συνήθεις οὐδεμίαν εὗρεν ἀξιοσημεῖωτον διαφορὰν τῆς κρανιακῆς περιφέρειας τὴν μεγίστην περιφέρειαν εὗρε παρὰ τοῖς λωποδύταις (561), τὴν δ' ἐλαχίστην παρὰ τοῖς φονεῦσι καὶ ἀνθρωποκτόνοις (555) καὶ τοῖς ἐνόχοις κλοπῆς διὰ ῥήξεως (545).

Ὁ αὐτὸς εὗρε τὴν προσθοπισθίαν καμπύλην ἀνωτέραν τοῦ φυσιολογικοῦ ὁρίου παρ' ἐγκληματίας ἡλικίας κατωτέρας τῶν 21 ἐτῶν. κατωτέραν δὲ παρὰ τοῖς ἐνηλίκτοις ἐγκληματίας. Τὴν δὲ ἐγκρασίαν καμπύλην εὗρε μικροτέραν τοῦ φυσιολογικοῦ ὁρίου παρὰ τε τοῖς ἐφήβοις καὶ τοῖς ἀνηλίκτοις ἐγκληματίας, καὶ ἰδίως παρὰ τοῖς φονεῦσι καὶ ἀνθρωποκτόνοις.

Πάντα ταῦτα ἐπικυροῦνται ἐκ τῆς μελέτης τοῦ Ferri, ὅστις γνωρίζει ἡμῖν καὶ τὴν διαφορὰν τὴν παρατηρουμένην μεταξὺ τῶν ἐκ γενετῆς ἐγκληματιῶν (τῶν ἐν Πεζάρῳ) καὶ τῶν ἐκ περιστάσεως (τῶν ἐν Κατσελφράγκῳ).

Ὡς πρὸς τὰς ἐλάσσονας περιφερείας πάντοτε ὑπερτεροῦσιν οἱ ἐγκληματῆται, ὡς πρὸς τὰς μεγίστας δὲ ὑπερτεροῦσιν οἱ συνήθεις, οἱ δὲ ἐγκληματῆται ἐκ περιστάσεως καὶ οἱ καθ' ἕξιν ὑπερτεροῦσιν οἱ καθυστεροῦσιν ὡς πρὸς τὰς μεσαίας περιφερείας καὶ καθυστεροῦσιν ὡς πρὸς τὰς μεζζονας.

21. Προσθία ἡμιπεριφέρεια. — Ἐκ τῶν μελετῶν αὐτοῦ ἐπὶ τῆς προσθίας ἡμιπεριφέρειας ἐπὶ 1711 ὁ Ferri συνεπέρανεν ὅτι οἱ ἐνοχοὶ τῶν ἐλαφροτέρων ἐγκλημάτων (οἷον κλέπται, ἀπατεῶνες κλπ), περισσότερον ἔτι οἱ ἐνοχοὶ τῶν βαρῶν ἐγκλημάτων (φονεῖς, ἀνθρωποκτόνοι κλπ). ὑπολείπονται ὡς πρὸς αὐτὴν ἀπέναντι τῶν συνήθων. Ἐκ τῶν φρενοβλαβῶν ἀπεδείχθη ἐναργῆς ἡ μεγάλη καθυστέρησις τῶν ἡλιθίων καὶ τῶν εὐήθων. Ἐν τῇ κατὰ χώρας συγκρίσει οἱ ἀνθρωποκτόνοι ὡς πρὸς τὴν προσθίαν ἡμιπεριφέρειαν ὑπολείπονται τῶν στρατιωτῶν ἐν Πεδεμοντιῳ, Λομβαρδίᾳ. Ῥωμαϊκῇ Χώρᾳ, ἔτι μᾶλλον δέ, ἀλλ' ἐκ συμφώνου ἐν μέρει πρὸς τὸ μῆκος τῆς προσθοπισθίου διαμέτρου, ἐν τῇ Νεαπολιτικῇ Χώρᾳ. Καλαβρία καὶ Σικελία.

Οὐχ ἦττον ἐν πάσαις ταῖς περιπτώσεσι τὴν ἀναλογίαν διατάσσει ἡ συχνὴ ὑδροκεφαλία.

22. Διάμετρος σιαγονική. — Ὁ Ferri διὰ τῶν μελετῶν αὐτοῦ ἐπὶ ζώντων ἀνθρώπων, καταλληλοτέρων τῶν μελετῶν ἑμοῦ καὶ τοῦ Manouvrier, γενομένων ἐπὶ κρανίων, παρατήρησε τὴν ὑπερβολικὴν ἀνάπτυξιν τῶν σιαγόνων, ἰδίως παρὰ τοῖς ἀνθρωποκτόνοις.

Τὴν μεγίστην σιαγονικὴν διάμετρον παρατήρησε παρὰ τοῖς ἀνθρωποκτόνοις, ἐκ δὲ τῶν ὑποπεσόντων εἰς ἐλαφρότερα ἐγκλήματα τὴν ἐλαχίστην παρὰ τοῖς λωποδύταις καὶ τραυματισταῖς. Ἐκ τῶν φρενοβλαβῶν εἶνε μείζων ἰδίως παρὰ τοῖς πασχούσιν ἐκ παρορμητικῆς μονομανίας, ἐνῶ ἀπεναντίας παρὰ τοῖς στρατιώταις παρακολουθεῖ τὰς διαφορὰς τοῦ κεφαλικοῦ δείκτου, τῆς περιφέρειας καὶ τοῦ ἀναστήματος, οὓσα ἀποτελέσματα καὶ τοῦ γενικοῦ σχηματισμοῦ τῆς κεφαλῆς καὶ τῆς ἀναπτύξεως τῶν φυτικῶν λειτουργιῶν.

Ἡ προκύπτουσα ἐκ τῶν καταμετρήσεων αὐτοῦ ὑπεροχὴ ὡς πρὸς τὸν ὄγκον τῶν σιαγόνων ἐξαιρεται ἔτι μᾶλλον ἐκ τῆς

ὑπεροχῆς ἐν τῇ ἀποστάσει τῶν ζυγωματικῶν τόξων, ἥτις παρατηρεῖται παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις ἐν συγκρίσει πρὸς τοὺς συνήθεις.

Ἐνῶ παρὰ τοῖς συνήθεσι μόλις 4, 8 ο)ο παρουσιάζουν σιαγόννας, ὧν ἡ μεταξὺ τῶν δύο γωνιῶν ἀπόστασις ὑπερέβαινε τὰ 12 ὑφεκασίμμετρα, παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις εὐρέθῃ ἀναλογία 12 8ο)ο ἐν συνόλῳ δὲ διὰ τοὺς βαθμοὺς τοὺς πέραν τῶν 11,5 ὑφεκασίμμετρα εὐρίσκουμεν ἀναλογίαν παρὰ μὲν τοῖς συνήθεσι 26, 3ο)ο, παρὰ δὲ τοῖς ἐγκληματίαις τὸ διπλάσιον, ἦτοι 52, 1 ο)ο ἡ ἀναλογία ἀνευρίσκεται σταθερῶς μεγάλη παρὰ τοῖς ἐνόχοις βιαιοπραγίας, καὶ ἰδίως ἐγκλημάτων αἱματηρῶν, παρ' οἷς ἀνέρχεται καὶ μέχρις 66, 6 ο)ο ὑπερβαίνουσα τὸ διπλάσιον τῆς ἀναλογίας τῶν συνήθων.

Ἀξιοσημείωτος εἶνε μεταξὺ τῶν ὑποπεσόντων εἰς ἐγκλήματα ἐναντίον τῆς ἰδιοκτησίας ἡ παρατηρουμένη μεγάλη ἀναλογία παρὰ τοῖς ἀπατεῶσιν (οἷτινες καὶ ὡς πρὸς τὰς διαζυγωματικὰς ἀποστάσεις ἔχουσι σχεδὸν τὸν αὐτὸν βαθμὸν, οἷον καὶ οἱ ὑποπεσόντες εἰς ἐγκλήματα βιαιοπραγίας), ὡς πρὸς τὸ πλάτος τῆς σιαγόνος, ἀνερχομένη εἰς 62 ο)ο.

Πᾶσαι αἱ τάξεις τῶν ἐγκληματιῶν παρουσιάζουν τὴν αὐτὴν περίπου ἀναλογίαν, πᾶσαι δὲ δεικνύουσι τὸν μέγιστον ὅρον εἰς τὴν μεταξὺ 11,5 καὶ 12,0 μοῖραν τὸν ἀνώτατον δὲ μέγιστον ὅρον ἰδιαίτερος παρουσιάζουσιν οἱ κλέπται. Παρὰ τοῖς συνήθεσι δὲ μέγιστος ὅρος παρατηρεῖται εἰς τὴν μεταξὺ 11, 0 καὶ 11, 5 μοῖραν.

Παραβολὴ τῆς σιαγονικῆς διαμέτρου πρὸς τὸ ἀνάστημα κλπ.

Τὰ δύο ἄκρα τῆς κυμάνσεως εἰς τὰ πορίσματα τοῦ Ferrri εἶνε :

* * παρὰ τοῖς στρατιώταις (τοῖς ἐξετασθεῖσιν ὑπὸ τοῦ Ferrri) 90—130	
* * φρενοβλαβέσιν ἐξετασθεῖσιν ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ	91—123
* * ἐν Πεζάρῳ ἐγκληματίαις (ὡσαύτως)	89—172
* * ἐν Καστελφράγκῳ ἐγκληματίαις (ὡσαύτως)	91—131

Ὁ Ferrri ὅμως ὀρθῶς ἐσχέτισε τὰς ἐπὶ τῆς σιαγονικῆς διαμέτρου καταμετρήσεις αὐτοῦ πρὸς τὰ πορίσματα τοῦ κεφαλικοῦ δείκτου, τῆς ὀριζοντίας περιφερείας καὶ αὐτοῦ τοῦ ἀνάστηματος. Πρόδηλον εἶνε πράγματι ὅτι ἐν ἰσότητι περιφερείας ἡ σιαγὼν θὰ εἶνε στενωτέρα ὅσον στενωτέρου καὶ ἐπίμηκες εἶνε τὸ σχῆμα

τῆς κεφαλῆς θὰ εἶνε δ' ἔτι μᾶλλον στενή, ὁσάκις εἰς τὴν δολιχοκεφαλίαν προστίθεται καὶ ἡ ἐλάσσων περιφέρεια ἢ καὶ τὸ βραχύτερον ἀνάστημα. Ἐκ τῶν ἀρχιτεκτονικῶν, οὕτως εἶπεν, διαστάσεων συνάγεται τὸ τεκμήριον περὶ τῆς μικροτέρας ἀναπτύξεως τοῦ σώματος ἐπομένως δὲ καὶ τῶν φυτικῶν λειτουργιῶν, μεθ' ὧν, ὡς εἶδομεν, τόσον στενωῶς συνδέεται τὸ μέγεθος τῆς σιαγόνος, Ὅδηγοῦμενος ἐκ τῶν σκέψεων τούτων ἀπέληξεν εἰς τὰ ἐπόμενα συμπεράσματα.

Α'. Ἐν τῷ συνόλῳ οἱ φρενοβλαβεῖς κατέχουσι τὴν κατωτάτην θέσιν (χιλιοστμ. 105), τὸν ἀνώτατον δὲ οἱ ὑποπεσόντες εἰς ἐγκλήματα ἐλαφρότερα (χιλ. 108), πρὸς τοὺτους πλησιάζουσιν οἱ ὑποπεσόντες εἰς ἐγκλήματα βαρέα (107), ἐνῶ οἱ στρατιῶται (106) πλησιάζουσι μᾶλλον πρὸς τὸν κατώτατον βαθμὸν.

Εἰς τὰς παραλλαγὰς ταύτας ὑποχρεούμεθα ν' ἀποδώσωμεν μείζονα ἀξίαν καὶ σημασίαν, ἐὰν ἀναμνησθῶμεν ὅτι οἱ στρατιῶται ἔχουσιν οὐχ' ἥττον τὸ ἀνάστημα ὑψηλότερον, τὴν περιφέρειαν μείζονα καὶ ἀνώτερον τὸν κεφαλικὸν δείκτην ἢ οἱ ὑποπεσόντες εἰς βαρέα ἐγκλήματα, οἷτινες παρὰ τὴν τριπλὴν ταύτην καθυστέρησιν κατέχουσι τὴν δευτέραν θέσιν ὡς πρὸς τὴν σιαγονικὴν διάμετρον, ἐνῶ ἡ ἀνωτέρα θέσις τῶν ὑποπεσόντων εἰς ἐλαφρότερα ἐγκλήματα σχετίζεται ἐν μέρει μετὰ τῆς σχετικῆς ὑπεροχῆς αὐτῶν ὡς πρὸς τὰ ἀνωτέρω τρία χαρακτηριστικά. Ἡ δὲ καθυστέρησις τῶν φρενοβλαβῶν ἀπέναντι τῶν στρατιωτῶν καθίσταται μεγαλειτέρα, ἂν συνυπολογίσωμεν καὶ τὴν παρ' αὐτοῖς κακὰ μείζονα βαθμὸν ἐπιπολάζουσαν βραχυκεφαλίαν. Ὅστε παρατηρεῖται πραγματικῶς ὑπεροχὴ μεγαλειτέρα ἔτι ἢ ὅσον ἐξάγεται ἐκ τῶν ἀριθμῶν τούτων ὡς πρὸς τὸ μέγεθος τῆς σιαγόνος τῶν ἐγκληματιῶν ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν τῶν φρενοβλαβῶν καὶ τῶν στρατιωτῶν, ἂν μάλιστα λάβωμεν προσέτι ὑπ' ὄψιν ὅτι οἱ στρατιῶται, καθὸ ἐκλεγόμενοι χάρις εἰς τὴν εὐρωστον ἀνάπτυξιν τῶν μυῶν καὶ τῶν ὀστέων αὐτῶν ὑπερέχουσι τοὺς ἐγκληματίας ὡς πρὸς τὰς φυτικὰς λειτουργίας, θ' ἀποδώσωμεν ἀκόμη μεγαλειτέραν σημασίαν εἰς τὴν καθυστέρησιν αὐτῶν ὡς πρὸς τὸ μέγεθος τῆς σιαγόνος.

Β'.—Παρὰ τοῖς ὑποπεσοῦσιν εἰς βαρέα ἐγκλήματα οἱ παραλλαγαι δὲν εἶνε σπουδαῖαι, οἱ φονεῖς (105,6) ὑπερτεροῦσι κατὰ τι τοὺς ἐνόχους ληστοπραξίας (107,2), οἱ δὲ ἀνθρωποκτόνοι ὑπερτεροῦσι κατὰ τι πάντας (107,6), μεταβάλλεται ὅμως ἡ ἀναλογία, ἐὰν ἀναλογισθῶμεν ὅτι παρὰ τοῖς ἐνόχοις ληστοπραξίας εὐρομεν

ἀνάστημα, δείκτην κεφαλικὸν καὶ περιφέρειαν ἀνώτερα τῶν τῶν ἄλλων.

Γ'.— Παρὰ τοῖς ὑποπεσοῦσιν εἰς ἐλαφρότερα ἐγκλήματα οἱ ἔνοχοι ληστοπραξίας (108,8) ὑπερβαίνουνσι πάντας, ἐνθ' οἱ λωποδύται (106,4), ἔτι μᾶλλον δὲ οἱ τραυματισταὶ (106,4) καθυστεροῦσιν. Οἱ ἀνθρωποκτόνοι (109,4), οἵτινες περὶ τοὺς μέσους ἀριθμοὺς ὑπερβαίνουνσι τοὺς ἐνόχους ληστοπραξίας, ὑπολείπονται μετὰ τοὺς ἐν λόγῳ βαθμοὺς τῶν βιαστῶν (107,6). Οἱ κλέπται κατέχουσι θέσιν ἐκ τῶν ἀνωτέρων (108,4), μικρὸν διαφέροντες τῶν ἀπατεῶνων (107,3), οἵτινες ὅμως ὑπερτεροῦσι κατὰ τι περὶ τοὺς ἀνωτάτους ἀριθμοὺς.

Τὸ προκύπτων μᾶλλον ἀξιόλογον συμπέρασμα ἐκ τῆς συγκρίσεως τῶν πορισμάτων τούτων πρὸς τὰ τοῦ ἀναστήματος καὶ τῆς περιφερείας εἶνε ὅτι ἐξαιρεται ἔτι μᾶλλον ἢ καθυστερήσεις τῶν λωποδυτῶν ὡς πρὸς τὸ μέγεθος τῆς σιαγόνος, οἵτινες εἶνε μετὰ τῶν μᾶλλον ὑψηλῶν τὸ ἀνάστημα καὶ τῶν μᾶλλον βραχυκεφάλων, καθὼς ἐπίσης καὶ ἡ τῶν τραυματιστῶν, ὡσαύτως βραχυκεφάλων, μὴ υπολειπομένων ὡς πρὸς τὸ ἀνάστημα, ἐχόντων δὲ περιφέρειαν μετρίαν. Τὸ ἐξαγόμενον συμφωνεῖ πρὸς τὴν ἡπίαν ἐν γένει φύσιν τῶν λωποδυτῶν καὶ πρὸς τὴν χαρακτηρὰ τὸν τυχαῖον μᾶλλον ἢ ἐκ θηριωδίας προερχόμενον τῶν ἐγκλημάτων τῶν τραυματιστῶν, ἐν συγκρίσει πρὸς τοὺς φονεῖς καὶ τοὺς ἐνόχους ληστοπραξίας.

Δ'.— Παρὰ τοῖς φρενοβλαβέσιν αἱ διαφοραὶ εἶνε ὡσαύτως ἐπαισθηταὶ μετὰ τοὺς μεσαίους ἀριθμοὺς· τότε δὲ πρωτεύουσιν οἱ βλάκες (105), οἱ μανιακοὶ (106), καθυστεροῦσι δὲ οἱ ἐξ ἀνοίας πάσχοντες (105), οἱ μελαγχολικοὶ (104) καὶ οἱ εὐήθεις (103, 6), παρ' οἷς ὅμως παρατηρεῖται ἔλλειψις μὲν ἀνωτάτων, ἀφθονία δὲ κατωτάτων ἀριθμῶν, καθότι παρ' αὐτοῖς ἕνεκα τῆς στάσεως τῆς ἀναπτύξεως παραμένῃ ἡ σχέσις τῆς καθυστερήσεως τοῦ προσώπου ἐν συγκρίσει πρὸς τὸ κρᾶνιον, ἢ ἰδιάζουσα εἰς τὴν παιδικὴν ἡλικίαν.

Προσθετέον ὅμως ὅτι οἱ εὐήθεις ἔχουσιν ἐξ ὅλων τὸ μᾶλλον βρυχτὸ ἀνάστημα καὶ τὴν μᾶλλον μικρὰν περιφέρειαν, ἐκτὸς τῶν ἀνωτάτων ἀριθμῶν, εἶνε δὲ καὶ οἱ μᾶλλον βραχυκέφαλοι. Ἡ ὑπεροχὴ τοῦ μεγέθους τῆς σιαγόνος τῶν βλακῶν καὶ τῶν μανιακῶν ὀφείλεται ἐν μέρει εἰς τὴν μεγαλειτέραν βραχυκεφαλίαν τῶν δευτέρων τούτων καὶ εἰς τὴν συχνὴν μακροκεφαλίαν τῶν πρώτων.

Πᾶσα δὲ αἱ παρατηρήσεις δεικνύουσιν ὑφισταμένην κατὰ πολὺν τὴν ὑπεροχὴν τῆς σιαγονικῆς διαμέτρου τῶν καθ' ὑποτρο-

πὴν φονέων καὶ ἀνθρωποκτόνων, διότι οὐ μόνον ἐπικυροῦσι τὰς παρατηρήσεις τὰς γενομένας μέχρι τοῦδε ἐπὶ τοῦ χαρακτηριστικοῦ τούτου τοῦ προσώπου, ἀλλὰ καὶ παρέχουσι καὶ ἕτερον θετικόν, δεδομένον ἐκ τῶν μελλόντων ἐν χρόνῳ οὐχὶ ἀπωτάτῳ νὰ χρησιμοποιῶνται κατὰ τὴν ἐξάσκησιν τῆς ποινικῆς δικαιοσύνης, ἢ μᾶλλον τῆς ἀμυντικῆς δικαιοσύνης ὡς πρὸς τὴν κατάταξιν τῶν διαφορῶν ἐγκληματιῶν.

23 *Ζυγόμενα*. — Ὁ Ferri καὶ κατόπιν ὁ Biliakow ἦσαν οἱ πρῶτοι παρατηρήσαντες τὸ μέγα διαζυγωματικὸν πλάτος τῶν ἐγκληματιῶν ἐν συγκρίσει πρὸς τοὺς συνήθεις. Ἐκ τῶν ἐγκληματιῶν δὲ τὸ πλάτος τοῦτο εὐρέθη μέγιστον μὲν παρὰ τοῖς ἀνθρωποκτόνοις, ἐλάχιστον δὲ παρὰ τοῖς λωποδύταις.

Διαζυγωματικὸν πλάτος. — Μέχρι τοῦδε ἐξετάσαμεν τὰ κυριώτατα ἐπὶ ζώντων χαρακτηριστικὰ τοῦ καθαντὸ κρᾶνίου· ἀπομένει ἡμῖν νὰ ἐξετάσωμεν νῦν τὸ ἕτερον μέρος τῆς κεφαλῆς· τὸ καλούμενον πρόσωπον. Ἐπειδὴ δὲ τοῦτο δύναται νὰ ἐξετασθῇ καὶ τὸ καθ' ἑαυτό, ἀπομονωμένως καὶ ἐν ταῖς σχέσιν αὐτοῦ μετὰ τοῦ ὄρειοῦς μέρους τοῦ κρᾶνίου, ἀρχόμεθα ἀπὸ τῆς τελευταίας ταύτης ἐξετάσεως, ἐπιφυλασσόμενοι ἐν τέλει τοῦ παρόντος ἀνθρωπομετρικοῦ δοκιμίου νὰ παραθέσωμεν τὰς σχετικὰς διαστάσεις τοῦ προσώπου καὶ τοῦ κρᾶνίου.

Καὶ πρῶτον, ὡς πρὸς τὸ διαζυγωματικὸν πλάτος, τὰ ἀκρότατα ὅρια ἔχουσιν ὡς ἑξῆς:

παρὰ τοῖς στρατιώταις	121 — 152
» » φρενοβλαβέσιν	119 — 155
» » ἐν Πεζάρῳ ἐγκληματίαις	124 — 151
» » ἐν Καστελφράγκῳ »	126 — 157

Εὐθὺς καταφαίνεται ἡ ὑπεροχὴ τῶν τε ἀνωτάτων καὶ τῶν κατωτάτων ὄρων παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις, ἰδίως ἐν συγκρίσει πρὸς τοὺς στρατιώτας. Καταφαίνεται ὅμως ἐνταυτῷ ἀμέσως καὶ ἡ ἀνάγκη τῆς ἐξετάσεως τοῦ διαζυγωματικοῦ τούτου πλάτους οὐχὶ μεμονωμένως, ὡς συνήθως πράτουσιν οἱ ἀνθρωπολόγοι, ἀλλ' ἐν σχέσει πρὸς τὸν κεφαλικὸν δείκτην καὶ πρὸς τὴν ὀριζοντίαν διάμετρον. Καὶ ὄντως σαφὲς εἶνε ὅτι, ἴσης οὔσης τῆς περιφερείας, τὸ διαζυγωματικὸν πλάτος εἶνε μείζον παρὰ τοῖς βραχυκεφαλοῖς ἢ παρὰ τοῖς δολιχοκεφαλοῖς. ἐὰν δὲ εἰς τὴν βραχυκεφαλίαν προστεθῇ καὶ ἡ μείζων περιφέρεια, τοσούτῳ μᾶλλον θὰ αὐξήσῃ τὸ πλάτος τοῦ προσώπου. Ἀλλὰ χωρὶς νὰ ἐπιμείνωμεν

ἐπὶ πλέον εἰς τοὺς ἀριθμοὺς τούτους τῶν δύο ἄκρων, σημειοῦμεν μόνον ὅτι ὁ τόσον ταπεινὸς κατώτατος ὅρος τῶν ἐν Πεζάρῳ ἐγκληματιῶν εἶνε λίαν χαρακτηριστικὸς, διότι ἐξ αὐτοῦ βλέπομεν ὅτι αὐτοὶ οἱ μᾶλλον δολιχοκέφαλοι πάντων τῶν ἄλλων ἔχουσι καὶ τὴν ἐλαχίστην περιφέρειαν.

Ἐρχόμενοι ἀκολούθως εἰς τὰς διαφόρους παραβολὰς εὐρίσκωμεν ὅτι:

Ἐν τῷ συνόλῳ δὲν εἶνε μεγάλη ἡδιαφορὰ μεταξὺ τοῦ μεγίστου διαζυγωματικοῦ πλάτους, ὅπερ παρατηρεῖται παρὰ τοῖς φρενοβλαβέσι (μέσος ὅρος 138,8) καὶ τοῦ ἐλαχίστου, ὅπερ παρατηρεῖται παρὰ τοῖς στρατιώταις (μέσος ὅρος 136). Οἱ ἐγκληματῆται κατέχουσι τὴν μέσην βαθμίδα (μέσος ὅρος 139,6).

Ὁ Marto ἀνεῦρεν ὑπεροχὴν ὡς πρὸς τὴν διαζυγωματικὴν διάμετρον παρὰ μόνους τοῖς ἐνόχοις ληστοπραξίας καὶ τοῖς μᾶλλον ἡλικιωμένοις, παρ' οἷς καὶ μόνους δύναται νὰ γείνη ἐξέτασις ἀξία λόγου περιοριζομένου τοῦ ὁρίου τῶν μέτρων εἰς τὰ 14,6 ὕφεκατόμ., οἱ συνήθεις παρουσιάζουσιν ἀναλογίαν 21,9 ο)ο, ἐνῶ οἱ ἐνοχοὶ ἐγκλημάτων κατὰ τῆς ζωῆς, οἱ ἀνθρωποκτόνοι, οἱ τραυματισταὶ καὶ οἱ βιασταὶ παρουσιάζουσιν ἐν τῷ συνόλῳ 29,5 ο)ο (29,1 οἱ ὑποπεσόντες εἰς ἐγκλήματα συναφῆ μὲ τὴν ἀνθρωποκτονίαν καὶ 30 ο)ο οἱ ὑποπεσόντες εἰς ἐγκλήματα συναφῆ μὲ τὸν βιασμόν). Οἱ ἐνοχοὶ ἐγκλημάτων κατὰ τῆς περιουσίας, οἱ ἀπατεῶνες καὶ οἱ κλέπται παρουσιάζουσιν ἀναλογίαν 23,2 ο)ο (27,5 οἱ ἀπατεῶνες καὶ 18,5 οἱ κλέπται καὶ οἱ ἄεργοι). Μεγάλοι βαθμοὶ τῆς διαζυγωματικῆς διαμέτρου δὲ εὐρέθησαν παρὰ τοῖς ἐμπρησταῖς καὶ τοῖς ἄεργοις. Οἱ ἐνοχοὶ ληστοπραξίας, οἵτινες δύναται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς ἀνήκοντες εἰς ἀμφοτέρας τὰς κατηγορίας, παρουσιάζουσιν ἀναλογίαν 25 ο)ο. Αἱ ἀναλογίαι αὗται φαίνονται ἀντιστοιχοῦσαι καὶ συνάδουσαι πρὸς τὸν χαρακτῆρα τῶν διαφορῶν τάξεων τῶν ἐγκληματιῶν. ἐκ τούτων ἡ θηριωδία ἰδίως καὶ τὰ ὀρμέμφυτα τῶν σαρκοφάγων ἐπικρατοῦσι παρὰ τοῖς ἐνόχοις ἐγκλημάτων κατὰ τῆς ζωῆς.

24. **Πρόσωπον.** — Ἐκ τῶν αὐτῶν μελετῶν προέκλυψεν ὅτι τὸ μῆκος τοῦ προσώπου οὐ μόνον ἀπολύτως, ἀλλ' καὶ ἐν ταῖς σχετικαῖς ἐπὶ τοῖς ο)ο ἀναλογίαις ἐν συγκρίσει πρὸς τὸ ὕψος τὸ ἀπὸ τοῦ πωγωνίου μέχρι τῆς κορυφῆς, εἰς ἐνδειξὴν τῶν διαστάσεων τοῦ προσώπου, σχετικῶν πρὸς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ κρανίου, εἶνε σημαντικῶς μείζον παρὰ τοῖς ἐγκληματῆταις ἰδίως παρὰ τοῖς φονεῦσι καὶ ἀνθρωποκτόνοις, ἐν συγκρίσει πρὸς τοὺς στρα-

τιώτας εἶνε δὲ ἰδιαίτερος μείζον παρὰ τοῖς ἀνθρωποκτόνοις, ἐν συγκρίσει πρὸ πάντων πρὸς τοὺς τραυματιστάς καὶ τοὺς λαποδίτας.

Ὁ Baer εὗρεν ὕψος προσώπου (ἐπὶ 968 ἐγκληματιῶν) κατὰ μέσον ὅρον 119, 86 μετ' ἀνωτάτου μὲν ὅρου 151, κατωτάτου δὲ 86. Τὸ τρίτον σχεδὸν τῶν ἐγκληματιῶν (31, 5 ο)ο) ἔχουσιν ὕψος πλησιάζον πρὸς τὸν μέσον ὅρον, τουτέστι μεταξὺ 116 καὶ 120· εἰς 23 μόνον παρατηρήθη προσωπικὸν ὕψος λίαν μικρόν, μεταξὺ 96 καὶ 105 καὶ εἰς 37 πολὺ μέγα, μεταξὺ 131 καὶ 151. Παρὰ τοῖς ἀνθρωποκτόνοις καὶ φονεῦσι παρατηροῦνται μεγάλα ὕψη προσώπου· ἡ δολιχοπροσωπία εἶνε πολὺ συχνότερα μεταξὺ τῶν ὑποτροπιάζόντων (κατ' ἀναλογίαν 19, 8 ο)ο) ἢ μεταξὺ τῶν ὑποκειμένων εἰς σωφρονισμόν (8, 7 ο)ο).

Τὸ πλάτος τοῦ προσώπου εἶνε παρὰ τοῖς ἐγκληματῆταις (968) κατὰ τὸν Baer κατὰ μέσον ὅρον 133, 93, μετ' ἀνωτάτου ὅρου 165 καὶ κατωτάτου 107, εἰς 15 μόνον παρατηρήθη πλάτος ἐλάχιστον μεταξὺ 107 καὶ 115 καὶ εἰς 8 μέγιστον, μεταξὺ 151 καὶ 165· οἱ πλείστοι πλησιάζουσι πρὸς τὸν μέσον ὅρον, μεταξὺ 126 καὶ 140. Οἱ ἐγκληματοῦντες κατὰ τῆς περιουσίας (70 ο)ο) παρουσιάζουσι πλάτος προσώπου μικρότερον ἢ οἱ ἐγκληματοῦντες κατὰ τῆς ζωῆς.

25. **Κεφαλικὸς δείκτης.** — Ὁ κεφαλικὸς δείκτης διατηρεῖ σχεδὸν πάντοτε, ἐξαιρῶν ἅμα αὐτάς, τὰ ἴχνη τῆς ἐθνικῆς καὶ ἐπαρχιακῆς ἐπιδράσεως· ἐπομένως παρατηρεῖται μεγίστη βραχυκεφαλία, 86, 85 ἐν Πεδεμοντίῳ, ἐλάσδων 82, ἐν τῇ Ῥωμαϊκῇ Χώρα, Μάρκαις καὶ Λομβαρδία, ἐν Αἰμιλία καὶ Ὀμβρικῇ 81 ἦπτον ἐκδεδηλωμένῃ βραχυκεφαλία ἐν τῇ Βενετικῇ χώρα καὶ τῇ Γενουῇ, 80, ὑπερδολιχοκεφαλία δὲ 69 70 ἐν Σαρδηνίᾳ. Ὁ Biliakow εὗρε παρὰ τοῖς Ῥώσοις ἀνθρωποκτόνοις κατ' ἀναλογίαν 14 ο)ο δείκτας 88 μέχρις 93, ἦτοι τροχοκεφαλίαν. Ὁ Troiski εὗρε παρὰ τοῖς ἐν Βαρσοβίᾳ ἐγκληματῆταις ἐπὶ 358 ἀναλογίαν 56, 3 βραχυκεφάλων, ἀναλογίαν 4 ο)ο μετ' ἀναλογίαν 20,3 δολιχοκεφάλων.

Ὁ συχνὸς οὗτος πλεονασμὸς τῆς βραχυκεφαλίας, ὁ ἐξαιριβοῦμενος καὶ ἐκ τῶν νεκροψιῶν, εἶχεν ἤδη παρατηρηθῆ ὑπὸ πολλῶν καὶ ὑπ' αὐτῶν ἀκόμη τῶν σφόδρα πολεμούντων τὴν γνώμην ὅτι ὑπάρχουσι διαφοραὶ μεταξὺ τῶν συνήθων ἀνθρώπων καὶ τῶν ἐγκληματιῶν. Οὕτως ὁ Coasper ἐν ταῖς 30 αὐτοῦ προσωπογραφίαις φονεῶν ὁμολογεῖ ὅτι οἱ κακοῦργοι Siegel, Weink Klebe Schalle εἶχον τὴν κεφαλὴν παραδόξως στρογγύλην· οὐδένα δὲ ἀναφέρει περὶ τῶν λοιπῶν.

Ὁ Marro παρὰ τοῖς ἐφήβαις ἐγκληματίαις εὔρε πλείονας δολιχοκεφάλους (11 ο|ο) ἢ παρὰ τοῖς συνήθεσιν· ἐκ τῶν ἐνηλίκων δὲ πλεονάζει ἡ βραχυκεφαλία μᾶλλον παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις (81,1 ο|ο) ἢ παρὰ τοῖς συνήθεσιν (72, 7 ο|ο), ἔτι δὲ μᾶλλον ἡ ὑπερβραχυκεφαλία, κατ' ἀναλογίαν 15, 5 πρὸς 9,5· ἀντιθέτως οἱ δολιχοκέφαλοι εἶνε παρ' αὐτοῖς εὐαριθμότεροι, κατ' ἀναλογίαν 9,3 πρὸς 11,7. Παρατήρησεν ὡσαύτως ὅτι εἰς τοὺς φονεῖς καὶ τοὺς κλέπτας ὁ μέσος ὄρος εἶνε ὑψηλός, ἐπίσης δὲ καὶ εἰς τοὺς τραυματιστάς (85, 6) ἐνῶ παρὰ τοῖς βιασταῖς καὶ ἀπατεῶσιν εἶνε κατώτερος (83, 7 μέχρις 83, 1).

26. **Κάθετος διάμετρος.** — Ἐνεκα τῆς δυσκολίας τῆς καταμετρούσεως ἐν τοῖς κρανίοις τῆς διαμέτρου ταύτης μετ' ἀκριβείας δὲν ἐπέμεινα ἐν τῇ μελέτῃ αὐτῆς. Ἀναπληροῦ ὅμως τὴν ἔλλειψιν τὸ ἐξαίρετον σύγγραμμα τοῦ Troiski.

Μελετήσας οὗτος τὴν κάθετον διάμετρον παρὰ τοῖς διαφόροις κατηγορίαις τῶν ἐγκληματιῶν καὶ διαιρέσας τούτους εἰς τρεῖς τοιαύτας ἦτοι α') εἰς τὴν τῶν ἀνθρωποκτότων καὶ ἐνόχων ληστοπραξίας, β') εἰς τὴν τῶν κατ' ὑποτροπὴν ἐγκληματησάντων καὶ γ') εἰς τὴν τῶν διὰ πρώτην φορὰν καθειροχθέντων δι' ἐγκληματικὴν πράξιν, εὔρεν ὅτι οἱ ἀκρότατοι τύποι τοῦ δείκτου τοῦ ἴψους τῆς κεφαλῆς, ἐπομένως ἡ πλατυκεφαλία καὶ ἡ ὀξυκεφαλία, παρατηροῦντο συχνότερον μεταξὺ τῶν ἐνόχων ληστοπραξίας καὶ τῶν κατ' ὑποτροπὴν κλεπτῶν, σπανιώτερον δὲ μεταξὺ τῶν ἐκ περιστάσεως μικροκλεπτῶν, οἵτινες δὲν εἶνε συνήθως τρόφιμοι τῶν φυλακῶν.

27. **Ἀνωμαλία.** — Πρὸς ἀποζημίωσιν ἡμῶν διὰ τὸ ὀλίγον ἐνδιαφέρον καὶ διὰ τὰς συχνὰς ἀντιφάσεις τὰς πηγαζούσας ἐκ τῆς ἐξετάσεως τοῦ δείκτου καὶ πασῶν τῶν διαμέτρων, αἵτινες, ὅπως καὶ ἐπὶ τῶν πτωμάτων οὕτω καὶ παρὰ τοῖς ζῶσι παρουσιάζουσι παραλλαγὰς καὶ παρεκκλίσεις μείζονας ἐν τῷ προσώπῳ ἢ ἐν τῇ κεφαλῇ θὰ χρησιμεύσῃ, ἐλπίζω, ἡ περὶ τῶν ἀνωμαλιῶν τῆς κεφαλῆς μελέτη, ἡ γενομένη ὑπ' ἐμοῦ ἐπὶ 394 ἐγκληματιῶν καὶ ὑπὸ τοῦ Marro ἐπὶ 500, ὧς ἐμφαίνεται ἐκ τοῦ ἐπομένου πίνακος.

	Λομπρόζου		Marro	
	Ἐφηβοὶ ο ο	Ἐνήλικες ο ο	Ἐφηβοὶ ο ο	Ἐνήλικ. ο ο
Μετωπικοὶ κόλποι ὑπερμεγέθεις	5	8	23,0	25,0
Μέτωπον χαμηλόν, στεγόν, ὀπισθοκλινές	5	9	3,1	1,0
Κοιλώματα ἢ ὑβώσεις καταφανεῖς κατὰ μῆκος τῶν ὀφθαλμῶν	10	12,6	11,9	21,0
Μικροκεφαλία	4	—	0,2	—
Πλαγιοκεφαλία	5	—	10,9	6,9
Υδροκεφαλία	7	—	0,9	1,9
Τροχοκεφαλία (μέσος ὄρος δείκτου 91,4)	7	—	15,5	9,5
Σκαφοκεφαλία	5	—	0,1	—
Ὄξυκεφαλία	3	—	3,6	2,9

Ἐκ τῶν συχνάκις παρατηρηθεισῶν ἀνωμαλιῶν ἦτο καὶ ἡ πρόωρος ἀνθρωποκτοῦ ἐκφύλις τῆς κροταφικῆς ἀρτηρίας, ἀνευρεθεῖσα ὑπ' ἐμοῦ κατ' ἀναλογίαν 12 ο|ο.

Ἡ γογγυλὴ γωνία τοῦ μετωπικοῦ ὀστέου προεξέχουσα εὐρέθη ὑπ' ἐμοῦ καὶ τοῦ Marro κατ' ἀναλογίαν μὲν 13 ο|ο παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις καὶ 5,1 παρὰ τοῖς συνήθεσιν.

Ἐν τῇ κεφαλῇ εὐρέθησαν οὐλαὶ τραυμάτων τῶν κρανιακῶν ὀστέων, γενομένων, κατὰ τὰς διαβεβαιώσεις τῶν ἐξετασθέντων, κατὰ τὴν νησιακὴν αὐτῶν ἡλικίαν, κατ' ἀναλογίαν 23 ο|ο.

Ἡ τροχοκεφαλία εὐρέθη παρὰ τινι κατοίκῳ τῶν Ρωμαϊκῶν ἐπαρχιῶν καὶ παρὰ τινι Σικελῷ· τῆς δὲ σκαφοκεφαλίας μία μόνη περίπτωση παρατηρήθη. Ὁ ἐκ τῶν Ρωμαϊκῶν ἐπαρχιῶν τροχοκέφαλος ἦτο εἰκοσαέτης, καταδικασθεὶς ἐπὶ ἐγκλήματι βιασμοῦ, ἔχων, ὅσα μακρὰ, ἀμφορικοῦ σχήματος, μέτωπον πεπιεσμένον, ὀφθαλμοὺς λοξοὺς καὶ στράβωνας, ῥίνα σιμῆν, σιαγόνας τεραστίας, τύπον προσώπου τέλος τερατώδη, καὶ ἐν αὐτοῖς τοῖς φρενοκομείοις σπανίως ἀνευρισκόμενον.

Εἰς 4 ἐνόχους ληστοπραξίας καὶ 5 ἀνθρωποκτόνους παρατηρήθη ἐξόγκωσις τῆς ἀνωτέρας μοίρας τῶν κροτάφων, συμπεπιεσμένη δὲ ἡ κατωτέρα μοῖρα· εὐρέθη δὲ συμπεπιεσμένον τὸ ἰνίον εἰς δύο περιπτώσεις προσωπικῆς ἀσυμμετρίας.

Τῶν κακούργων Cartuche καὶ Abadie τὸ πρόσωπον φαίνεται πιθηκῶδες, τὸ μέτωπον δὲ αὐτῶν εἶνε μικροκεφαλικόν.

Ἐπὶ 100 Ρώσων ἀνθρωποκτόνων ὁ Biliakow παρατήρησε

τὴν λοξότητα τοῦ μετώπου, τὴν ἀσυμμετρίαν τοῦ κρανίου (κατ' ἀναλογία 58 ο|ο), τὴν ὑπερόστωσιν τῆς ἰνιακῆς χώρας καὶ τοῦ ἀνωτέρου μέρους τοῦ κρανίου (κατ' ἀναλογία 16 ο|ο), μεγάλην ἀνάπτυξιν τῆς μαστοειδοῦς προβολῆς κατ' ἀναλογία 13 ο|ο) καὶ μετωπικούς κόλπους (κατ' ἀναλογία 42 ο|ο). Κατ' αὐτόν, ποιησάμενον τὴν σύγκρισιν μεταξὺ τῶν ἐγκληματιῶν, τῶν ὑγιῶς ἐχόντων καὶ τῶν φρενοβλαβῶν, τὸ ἐλάχιστον μῆκος μεταξὺ τῶν δύο γωνιῶν τῆς κάτω σιαγόνης εὐρίσκετο συχνότερον παρὰ τοῖς ὑγιῶς ἔχουσι, τὸ μέγιστον δὲ παρὰ τοῖς ἐγκληματιαῖς καὶ τοῖς ψυχοπαθεῖσιν. Ὡς πρὸς δὲ τὴν ἀπόστασιν τοῦ ὠτικού πόρου μέχρι τῆς βάσεως τοῦ ρινικοῦ διαφράγματος καὶ τῆς πωγωνιοπτικῆς γραμμῆς, ἡ μέγιστη καὶ ἡ ἐλαχίστη εὐρίσκεται, κατὰ πρῶτον μὲν λόγον παρὰ τοῖς ἐγκληματιαῖς καὶ κατὰ δεύτερον παρὰ τοῖς ψυχοπαθεῖσι, τοιαύτη δὲ εἶνε ἡ διαφορὰ, ὥστε, ἐνῶ ἡ ἀπόστασις παρὰ τοῖς ὑγιῶς ἔχουσι περιστρέφεται περὶ τὰ 4 ὑφεκατοστόμ., παρὰ τοῖς λοιποῖς κυμαίνεται ἀπὸ 6 μέχρις 7 ὑφεκατοστ. Πλείονες τοῦ ἡμίσεος ἐκ τῶν ἐγκληματιῶν παρουσιάζουσι μεγάλην ἀνάπτυξιν τοῦ ἀνωτέρου μέρους τοῦ κρανίου· ἐὰν δὲ παραβληθῶσι πρὸς τὴν ὀλίγην περίμετρον τοῦ κρανίου ἡ ἰνιακὴ καὶ ἡ μετωπικὴ χώρα, παρατηρεῖται παρὰ τοῖς ἀνθρωποκτόνοις μεγάλη μὲν ἀνάπτυξις τῆς πρώτης, σημαντικὴ δ' ἐλάττωσις τῆς δευτέρας.

Ὁ Knecht ἐπὶ 1214 Γερμανῶν ἐγκληματιῶν εὔρε μᾶλλον αὐξησιν ἢ ἐλάττωσιν τῶν διαστάσεων τοῦ κρανίου. Μικροκεφάλους εὔρε μόνον 4· ἀπεναντίας δὲ εὔρε συνήθη τὴν πλαγιοκεφαλίαν (118 περιπτώσεις ἐπὶ 1214), 15 περιπτώσεις ὀξυκεφαλίας, 3 σκαφοκεφαλίας, 32 προγναθισμοῦ, 56 ἀνωμαλίας περὶ τὴν διάταξιν τῶν ὀδόντων. Ἐν 6 περιπτώσεσιν εὔρε τὴν σταφυλῆν δισχιδῆ. Ἐπίσης εὔρε περιπτώσεις ἀνωμαλίας τῶν ὠτων 222 (ἦτοι κατ' ἀναλογία 20 ο|ο).

Ἡ ἑτερόπλευρος πάρεσις τοῦ προσωπικοῦ καὶ ἡ ἀσυμμετρία τοῦ προσώπου παρατηρήθη μόνον εἰς 56 άτομα· σπανιώτεροι δ' ἦσαν αἱ περιπτώσεις τῆς σημαντικῆς παρεκκλίσεως τῆς ρινός, παρατηρηθείσης δωδεκάκις μόνον.

Ἡ κρανιακὴ ἀσυμμετρία ἐθεωρήθη ὑπὸ τῶν Corre καὶ Roussel ὡς τὸ πρωτεῖον χαρακτηριστικὸν τῶν Γάλλων ἐγκληματιῶν. Ἀνευρέθη ὑπ' αὐτῶν εἰς 81 ἐξ 121 κλεπῶν, ἦτοι κατ' ἀναλογία 67 ο|ο· εἰς 23 δὲ ἐκ τῶν περιπτώσεων τούτων συνεδύαζετο καὶ μετὰ προσωπικῆς ἀσυμμετρίας.

Ἡ σκαφοειδῆς παραμόρφωσις παρατηρήθη εἰς 21 ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἀτόμων.

Ἡ ὀπισθία βρεγματικὴ πλάτυσις παρατηρήθη εἰς 61, ἐξ ὧν 41 εἶχον κρανία ἀσύμμετρα καὶ 20 κρανία κανονικά.

Ἐπὶ 21 πλαστογράφων καὶ δολίων χροσοκόπων, ἡ ἀσυμμετρία ἦτο κατὰ τι ὀλιγώτερον συχνή, ἦτοι κατ' ἀναλογία 63 ο|ο· ἐπὶ 14 δὲ μόνον εἰς 4 παρατηρεῖτο αὕτη ἐν συνδυασμῷ μετὰ τῆς ἀσυμμετρίας τοῦ προσώπου.

Ἐπὶ 28 βιαστῶν ἡ κρανιακὴ ἀσυμμετρία παρατηρήθη 19 φορές, ἦτοι κατ' ἀναλογία 70 ο|ο, 9 δὲ φορές ἡ ἀσυμμετρία τοῦ προσώπου, ἐξ ὧν 5 ἐν συνδυασμῷ μετὰ τῆς κρανιακῆς. 18 φορές παρατηρήθη ἐν αὐτοῖς ἡ πλάτυσις τοῦ ὀπισθίου βρεγματικοῦ.

Ἐπὶ τῶν 25 τραυματιστῶν παρατηρήθησαν ὀλιγώτεροι σχετικῶς περιπτώσεις ἀσυμμετρίας, ἦτοι κατ' ἀναλογία 60 ο|ο. ἀσυμμετρία δὲ τοῦ προσώπου ἰδίως παρατηρήθη μόνον ἑξάκις. Ἀπεναντίας ἡ πλάτυσις τοῦ βρεγματικοῦ παρατηρήθη 21 φορές.

Τὰ τροπιδοειδῆ κρανία παρατηρήθησαν πρὸ πάντων παρὰ τοῖς βιασταῖς καὶ τοῖς κλέπταις.

29. Ἐξαιρέσεις. — Πλείστοι ὁμως ἐκ τῶν ἐγκληματιῶν, ὅσοι διὰ τῆς ἐξαιρετικῶς εὐφυοῦς διανοίας τῶν ἀποτελοῦσιν, οὕτως εἰπὲν τὴν ἀριστοκρατικὴν μεταξὺ τῶν φαύλων τάξιν, παρουσιάζουσι πλὴν τῆς εὐρείας ἐγκεφαλικῆς χωρητικότητος καὶ σχῆμα κανονικὸν τοῦ κρανίου, μάλιστα δὲ πολλάκις καὶ τὰς ἐναρμονίους ἐκείνας λεπτάς γραμμάς, αἵτινες ἰδιάζουσιν εἰς τὰ κρανία τῶν κατ' ἐξοχὴν εὐφυῶν ἀνθρώπων.

Τοιοῦτοι εἶνε ἐπὶ παραδείγματι ἐκ τῶν κακούργων οἱ Brachetta, Lacenaire, Malagutti Τοιοῦτοι ἐπίσης καὶ οἱ Carbone, Pace, Franco, Venetuli καὶ οἱ ἀδελφοὶ Jacovone, οἵτινες δυσκόλως ἠδύναντο νὰ διακριθῶσι κρανιομετρικῶς ἐκ τῶν λοιπῶν αὐτῶν συμπολιτῶν.

Οἱ φονεῖς Lebiere καὶ Barré εἶχον μέτωπον ὑψηλόν, γραμμᾶς δὲ κρανίου λίαν κανονικᾶς.

Α'.

Φυσιογνωμία τῶν ἐγκληματιῶν

Περὶ τῆς φυσιογνωμίας τῶν ἐγκληματιῶν ἐπικρατοῦσι παρὰ τοῖς πλείστοις ἰδέαι πεπλανημέναι. Οἱ μυθιστοριογράφοι παριστῶσιν αὐτοὺς ὡς ἀνδρας φοβεροὺς τὴν θεᾶν, φέροντας γένειον πυκνὸν μέχρις ὠτων, ἔχοντας δὲ βλέμμα ἄγριον καὶ σπινθηρο-

βόλον και ὄνα γρυπήν. Σοβαρώτεροι παρατηρηταί, ὡς ὁ Casper, ὑπέπεσον εἰς τὴν ἀντίθετον ὑπερβολήν, οὐδεμίαν εὐρίσκοντες διαφορὰν μεταξύ αὐτῶν καὶ τοῦ συνήθους ἀνθρώπου.

Ἄμφότεροι πλανῶνται.

Βεβαίως, ὅπως ὑπάρχουν ἐγκληματῖαι ἔχοντες σημαντικὴν κρανιακὴν χωρητικότητα καὶ γάλλιστον σχῆμα κρανίου, οὕτως ὑπάρχουν, ἰδίως μεταξύ τῶν ἐπιτηδείων ἀπατεῶνων καὶ μεταξύ τῶν ἀρχηγῶν ληστικῶν συμμοριῶν, τινὲς ἔχοντες φυσιογνωμίαν κατὰ πάντα κανονικὴν. Τοιοῦτος ἦτο ὁ φονεὺς ἐκεῖνος, ὃν ἀναφέρει ὁ Lavater, ἔχων πρόσωπον παρεμφερὲς πρὸς τὸ τῶν ἀγγέλων τοῦ Γουΐδου. Τοιοῦτος ἦτο καὶ ὁ δῆθεν συνταγματάρχης Rouis di S. Elena, κατορθώσας ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον νὰ ἐξαπατᾷ τὰς ἀρχάς, ὑποκρινόμενος τὸν ἄνδρα ὃν κατὰ πᾶσαν πιθανότητα αὐτὸς εἶχε φονεύσει. Τοιοῦτος ἦτο καὶ ὁ Streitmatter-Weiter, εἰς τῶν εὐειδεστάτων ἀνδρῶν τὴν ἐποχῆς του. Τοιοῦτοι ἦσαν οἱ γνωστοὶ κακοῦργοι Holland, Lacenaire, Bouchet, Lemaire, Suttler, Lafatge καὶ ὁ ἀρχιτηστής Carbone, ἔχων μορφήν ἐκ τῶν εὐγενεστάτων μεταξύ τῶν κατοίκων τῆς Νεαπολιτικῆς χώρας.

Αὐταὶ ὅμως εἶνε ἐξαιρέσεις, ἐμποιοῦσαι ἡμῖν ἐντύπωσιν καὶ παρασύρουσαι ἡμᾶς εἰς τὴν πλάνην ἀκριβῶς ὡς ἐκ τῆς ἀντιθέσεως αὐτῶν πρὸς τὴν ἡμετέραν προσδοκίαν· ἐξηγοῦνται δὲ ἐκ τοῦ φαινομένου ὅτι παρατηροῦνται πάντοτε παρ' ἀνθρώποις οὐχὶ κοινῆς διανοίας, μεθ' ἧς πολλάκις συνδυάζεται ποιά τις εὐγένεια μορφῆς.

Ὅτε δὲ ἀντὶ τῶν μεμονωμένων τούτων περιπτώσεων, τῶν σπανίων παραδειγμάτων, τῶν ἀποτελούντων τρόπον τινὰ τὴν ὀλιγαρχίαν τοῦ ἐγκληματικοῦ κύκλου, μελετῶμεν τὰ πλήθη τῶν ἀτυχῶν αὐτῶν, ὅπως ἐγὼ ἐδέησα νὰ πράξω ἐν ταῖς διαφορῆς εἰρκταῖς καὶ τοῖς σωφροσιστηρίοις, τότε ἀπολήγουμαι εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι οἱ ἐγκληματῖαι δὲν ἔχουσι μὲν φυσιογνωμίαν συγγνήν ἢ φοβερὰν, ἔχουσι ὅμως τοιαύτην τινα ἰδίαν, καὶ σχεδὸν εἰπεῖν εἰδικὴν δι' ἐκάστην κατηγορίαν ἐγκλήματος, ὅτι δὲ ἀκριβῶς ἐξ αἰτίας τινὸς ἐκ τῶν ἰδιαιτέρων τούτων χαρακτηριστικῶν τῆς φυσιογνωμίας των, ὡς λόγου χάριν ἐκ τῆς ἐλλείψεως τοῦ γενείου, τῆς ἀφθονίας τῆς κόμης, τῆς ὀχρότητος, φαίνεται εἰς ἡμᾶς εὐγενεστέρα καὶ λεπτοτέρα ἀφ' ὅ, τι πραγματικῶς εἶνε ἡμορφῆ των. Τοῦτο ἐφαρμόζεται ὡς πρὸς τὸν Carbone καὶ τὸν Cavaglia, φονεῖς καὶ ληστὰς παντελῶς ἀγενεῖους.

Ἐν γενεῖ οἱ κλέπται ἔχουν μεγάλην εὐκνησίαν προσώπου καὶ χειρῶν, ὀφθαλμοὺς μικροῦς. βλέμμα ἀσταθές, εὐκίνητον, πολ-

λάκις λοξόν, τὴν κεφαλὴν μικράν, τὸ μέτωπον ὀπισθοκλινές, τὰς ὀφθαλμοὺς πυκνάς ἢ προσεγγιζούσας πρὸς ἀλλήλας, τὴν ὄνα παρεκκλίνουσαν ἢ συμὴν ἢ κοίλην, γένειον ἀραιόν, τὴν κόμην μέλαινα μᾶλλον ἢ πυκνήν, μέτωπον σχεδὸν πάντοτε στενόν, πρόσωπον ὄχρον ἢ κιτρινωπὸν καὶ μὴ δυνάμενον νὰ ἐρυθριάσῃ. Καὶ παρ' αὐτοῖς, ὡς καὶ παρὰ τοῖς βιασταῖς, τὸ ἄνω μέρος τοῦ ὤτιου πολλάκις ἐν εἶδει ὠτὸς ἀμφορέως, προσαρμοζόμενον εἰς τὸ σῶμα.

Παρὰ τοῖς βιασταῖς σχεδὸν πάντοτε τὸ ὄμμα εἶνε σπινθηροβόλον, ἢ φωνὴ βραχνή ἢ παράτονος, ἢ φυσιογνωμία λεπτή, πλὴν τοῦ μείζονος μεγέθους τῆς κάτω γνάθου, τὰ χεῖλη δὲ καὶ τὰ βλέφαρα ἐξωδηκτότα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἶνε ἰσχυροὶ ἐνίοτε δὲ γογγρωνικοὶ καὶ ὑβοί, πολλάκις μονόρχεις ἢ σχεδὸν ἀνίκανοι. Οἱ κίναδοι διακρίνονται διὰ τὴν θηλυπρεπῆ διευθέτησιν τῆς κόμης των, ἣτις εἶνε πολλάκις μακρὰ καὶ βοστρυχώδης, καὶ διὰ τὴν ἐνδυμασίαν των, ἣτις καὶ ἐν τῇ εἰρκτῇ ὅπου φέρουσι καταναγκαστικῶς τὴν στολὴν τοῦ καταδίκου, διατηρεῖ ποιάν τινα γυναικίαν ἐπιτήδευσιν.

Τὴν μαλακότητα τοῦ δέρματος, τὴν παιδικὴν σχεδὸν φυσιογνωμίαν καὶ τὴν ἀφθονίαν τῆς κόμης, λείας καὶ διευθετημένης γυναικωδῶς, συνέπεσε νὰ παρατηρήσω καὶ παρὰ τοῖς ἐμπρησταῖς, εἰς τῶν τῶν ὀποιῶν, περιεργότατος, ἐκ Πεζάρου, ἐμπρηστής ἅμα καὶ κίναδος, ἐκαλεῖτο γυνή, εἶχε δὲ καὶ ὄψιν καὶ ἔξεις γυναικός.

Οἱ καθ' ἑξῆς φονεῖς ἔχουν τὸ ὄμμα ὑελῶδες, παγερόν, ἀκίνητον, ἐνίοτε δὲ φλογερόν καὶ οἰνεὶ αἱματηρόν ἢ εἰς αὐτῶν εἶνε σχεδὸν πάντοτε γρυπή, κυρτὴ ὡς ὄρνέου, πάντοτε δὲ ὀγκώδης· αἱ σιαγόνες εἶνε μεγάλαί, τὰ ὄτα μακρὰ, τὰ ζυγώματα εὐρέα, οἴλη, δέ, ἀφθονος καὶ χρώματος ἀμαυροῦ ἢ κόμη· συνηθέστατα ἔχουσι τὸ γένειον ἀραιόν, κυνόδοντας δὲ λίαν ἀνεπτυγμένους καὶ χεῖλη λεπτά· συχνὸς παρ' αὐτοῖς εἶνε ὁ νυσταγμὸς ἢ οἱ μονομερεῖς σπασμοὶ τοῦ προσώπου, δι' ὃν ἀποκαλύπτονται οἱ κυνόδοντες, ὡσεὶ πρὸς σαρδωνικὸν μειδίωμα ἢ ἀπειλήν.

Ἐκ τῶν πλαστογράφων καὶ ἀπατεῶνων, οὓς ἠδυνήθησαν νὰ ἐξετάσω, πολλοὶ εἶχον φυσιογνωμίαν ἐκφράζουσαν παράδοξον προσπρητὴν καλοκαγαθίαν, ὑπομνησκουσαν τὴν συνήθη μορφὴν τῶν ἱερωμένων· τὸ τοιοῦτον δ' ἄλλως τε κατὰ τὸ οἰκτρὸν αὐτῶν στάδιον ἦτο ἀναγκαῖος ὄρος, διὰ νὰ μὴ ἐξεγείρωσι τὰς ὑποψίας τῶν θυμάτων. Ἐγνώρισα δὲ καὶ τινὰς ἔχοντας μορφήν ἀγγελικὴν, ἀλλ' ὃν τὸ πρόσωπον, καθ' ὑπερβολὴν ὄχρον, δὲν

ἠδύνατο νὰ ἐρυθριάσῃ καὶ ἐκ τῆς συγκινήσεως καθίστατο λευκόν. Εἶδον καὶ τινὰς ἔχοντας τὴν μορφήν ἠλλοιωμένην καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς βλοσυροὺς· ἀλλ' οὗτοι ἦσαν ἤδη παραφρονεσθεῖς ἢ σχεδὸν τοιοῦτοι. Πολλοὶ αὐτῶν ἔχουσιν ὄμματα μικρά, διαρκῶς σχεδὸν προσήλωμένα πρὸς τὴν γῆν, ἕνα σκολιάν, συνήθως μακρὰν καὶ ὀγκώδη, κόμην μελανωτάτην, οὐχὶ σπανίως πρόωρον πολίωσιν ἢ φαλακρότητα καὶ πρόσωπον γυναικῶδες.

Ἐν γένει οἱ πλείστοι τῶν ἐκ γενετῆς ἐγκληματιῶν ἔχουσιν ὄψα ἀμφορικά, κόμην ἀφθονον, γένειον ἀραιόν, μετωπικοὺς κόλπους καταφανεῖς, κάτω σιαγόνα τεραστίαν, παγώνιον ἀμβλὺ ἢ προεξέχον, ζυγώματα διηρυσμένα, χειρονομίας πολλὰς, τύπον ἐν γένει ἁμοιάζοντα πρὸς τὸν μογγολικὸν καὶ κάποτε πρὸς τὸν αἰθιοποειδῆ.

Τὸ ἔθιμον παρὰ πολλοῖς τῶν ἐν Ἰταλίᾳ ληστῶν τοῦ φέρειν βροστῆρους, καὶ τὸ ὁποῖον ἐπικρατεῖ παρὰ τοῖς μισθοφόροις, ἦτοι τοῖς μισθωτοῖς δολοφόνοις, τοῦ φέρειν λοφίον τοιχῶν παρὰ τὸ μέτωπον, οἶονεὶ πρὸς ἔνδειξιν τοῦ αἰμοχαροῦς αὐτῶν ἐπαγγέλματος, προέρχεται πιθανῶς ἐκ τοῦ σημαντικοῦ πλούτου τῶν τοιχῶν τῆς κεφαλῆς, οὐλῶν καὶ ἀνυποτάκτων εἰς τὸ κτένισμα.

Μεταξὺ 32 ληστῶν ἐκ Σικελίας, συλληφθέντων ἢ φονευθέντων, ὁ Leone διεκρίνετο διὰ τὴν μεγάλην αὐτοῦ σιαγόνα καὶ διότι ἦτο παραβλάψ.

Ὁ Casper ὁμολογεῖ ὅτι παρατήρησεν εἰς πάντας τοὺς ὑπ' αὐτοῦ ἐξετασθέντας φονεῖς ὄμμα ψυχρὸν καὶ παγερὸν ὡσεὶ ἐκ μαρμάρου, συχνάκις δὲ οὐλὴν κόμην προγναθισμόν ἀξιοσημείωτον παρὰ τῷ Helm' ἔλλειψιν γενείου παρὰ τοῖς Wink καὶ Lucke' ζυγώματα τεράστια παρὰ τῷ Z., χεῖλος λεπτὸν παρὰ τῷ Haube' χεῖρες ὑπερμεγέθεις παρὰ τῷ Klausen' στόμα εὐρὺ παρὰ δύο τῶν ἐπὶ φόνῳ καταδικασθεισῶν γυναικῶν. τῇ M. B. καὶ τῇ Pölmann' παρὰ τῇ τελευταίᾳ ταύτῃ παρατηρεῖτο σπασμὸς συνεχῆς τοῦ ἀριστεροῦ χεῖλους.

Ἐκ τῆς ἀρχαιολογίας μανθάνομεν, καθὰ ἀπέδειξε πρὸς τινὰς ὁ Mayer διὰ τοῦ ἔργου αὐτοῦ, τῆς «Ἐικονογραφίας τῶν Καισάρων», ὅτι ὁ Τιβέριος εἶχε τὰ ὄψα ἀμφορικά, ἀσυμμετρίαν τοῦ προσώπου καὶ κάτω σιαγόνα ὑπερμεγέθη.

Ὁ Καλιγόλας εἶχε πρόσωπον ἀπαίσιον, ἐκφράζον ὀμότητα καὶ δυσπιστίαν, ἐκτόπισιν τῆς γωνίας τοῦ ἀνωτέρου χεῖλους ὠχρότητα μορφῆς, χεῖλη μικρά, βλέμμα φοβερόν, σιαγόνα ὀγκώδη κλπ. Τὸ ἀριστερὸν μέρος τοῦ προσώπου ἦτο παρ' αὐτῷ μᾶλλον ἀνεπτυγμένον.

Ὁ Νέρων εἶχεν ἀσυμμετρίαν τοῦ προσώπου, σιαγόνας ὀγκώδεις, ὄψα μεγάλα, ἐλαφρῶς ἀποκεχωρισμένα προσθέτομεν δὲ καὶ ἡμεῖς ὅτι εἶχεν ὑπερόφρουρα τόξα καὶ μέτωπον χαμηλόν.

Ἡ Μεσσαλίνα, τοῦλάχιστον ἢ ἀπεικονιζομένη ἐν τῇ προτομῇ τῇ κειμένη ἐν τῇ Στοᾷ τῶν Ἀρχαίων, ἔχει ζυγώματα καὶ σιαγόνας ὀγκώδεις, κόμην οὐλὴν ἀφθονωτάτην καὶ σίνα κοίλην.

Ὁ Δομιτιανὸς εἶχε τὰ ὄψα μέγιστα.

B.

Σιασιατικαὶ ἀποδείξεις.

Ἡ ἀνθρωπολογία ὅμως ἀπαιτεῖ ἀριθμοὺς καὶ οὐχὶ γενικὰς καὶ μεμονωμένας περιγραφὰς. Ὅθεν δεόν νὰ παραθέσωμεν τὰ ἀριθμητικὰ πορίσματα, ἅτινα ἐξηγάγομεν ἐγώ, ὁ Ferri, ὁ B. Ri-laudo, ὁ Ottolenghi, ὁ Baer, ὁ Hancen ἐκ τῆς ἐξετάσεως 2,500 ἐγκληματιῶν καὶ πλειόνων τῶν 1,200 χρηστῶν ἀνθρώπων.

1. Ἰριδες καὶ Ὀφθαλμοί. — Ἐκ μελέτης τοῦ Bestillon ἐπὶ 4,000 ἐγκληματιῶν ἐξάγεται τὸ συμπέρασμα ὅτι πλεονάζουσι παρ' αὐτοῖς αἱ κυανοὶ χρώματος ἰριδες κατ' ἀναλογίαν 44 ο)ο, ἔπονται δὲ αἱ καστανόχροοι κατ' ἀναλογίαν 33 ο)ο, καὶ αἱ καστανοπράσινοι κατ' ἀναλογίαν 22 ο)ο.

Ἐ τῶν μελετῶν τοῦ Ottolenghi ἐν Πεδεμοντίῳ καταφανῶς προκύπτει ὅτι παρὰ τοῖς ἐγκληματιαῖς ἐν γένει πλεονάζουσι αἱ κυαναὶ ἰριδες τῶν ὀφθαλμῶν μᾶλλον ἢ παρὰ τοῖς συνήθεσι τῶν αὐτῶν Πεδεμοντικῶν ἐπαρχιῶν, πρὸ πάντων δὲ ὁ πλεονασμὸς παρατηρεῖται παρὰ τοὺς τραυματιστάς καὶ τοὺς βιασταίς. Ἀπειναντίας πολὺ μικρότερα παρ' αὐτοῖς σχεδὸν κατὰ τὸ ἥμισυ. εἶνε ἢ ἀναλογία τῶν πρᾶσινωπῶν ἰριδῶν ὡς πρὸς τὰς καστανὰς ἢ διαφορὰ εἶνε ἐλαχίστη.

Εὗρεν ἐπίσης τὴν δίχροον ἰριδα κατ' ἀναλογίαν 0,3 ο)ο ἐπὶ τῶν ἐγκληματιῶν, ἐνῶ παρὰ τοῖς συνήθεσιν ἢ ἀναλογία ἦτο 0,13 ο)ο· ἐπίσης εὗρε παρὰ τοῖς ἐγκληματιαῖς τὸν στραβισμόν κατ' ἀναλογίαν 0,02 ο)ο.

Ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐγκληματιῶν εὗρε δύο περιπτώσεις συγγενοῦς μικροφθαλμίας, σπανιωτάτης παρὰ τοῖς συνήθεσιν.

Ὁ ἑτερόπλευρος νυσταγμὸς ἐν βαθμῷ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον σοβαρῷ εὐρέθη παρὰ τοῖς ὑπ' ἐμοῦ ἐξετασθεῖσιν ἐγκληματιαῖς κατ' ἀναλογίαν 20 ο)ο καὶ 8ο)ο παρὰ τοῖς φρενοβλαβέσιν.

Ἡ λοξότης τῶν ὀφθαλμῶν παρατηρήθη κατὰ 5 ο)ο ἐπὶ τῶν ὑπ' ἐμοῦ ἐξετασθέντων.

Ἡ διαστολὴ τῶν κορῶν παρατηρήθη κατ' ἀναλογίαν 5 ο)ο ἐπὶ τῶν ἐξετασθέντων· ἡ συστολὴ ἐπίσης κατὰ 5 ο)ο, ἡ δὲ ἀνισότης κατὰ 3 ο)ο.

Εἰς 5 βιαστὰς καὶ κλέπτας παρατηρήσαμεν στραβισμόν· εἰς ἓνα μόνον ἐξὼφθαλμον· εἰς ἕτερον δὲ ἀκνησίαν τῆς κόρης.

Ἐν τῷ Marro ἐπὶ 579 ἐγκληματιῶν εὔρε κατ' ἀναλογίαν 5,35 ο)ο τοὺς πάσχοντας ἐκ στραβισμού· ὁ Baer κατ' ἀναλογίαν 1,7 καὶ ὁ Hausen κατ' ἀναλογίαν 1,57.

2. Ὠτα.—Τὰ ἀμφορικὰ ὦτα παρατηρήθησαν κατ' ἀναλογίαν 28 ο)ο παρὰ τοῖς ἐμοῖς ἐγκληματιαῖς. Τὰ δὲ μακρότατα κατ' ἀναλογίαν 9 ο)ο.

Εἰς δύο περιπτώσεις τὰ ὦτα ἐστεροῦντο ἕλικος. Τὰ μικρὰ ὦτα ἢ ἠκρωτηριασμένα, οὕτως εἰπεῖν, παρατήρησα δὶς, τὰ ἀνισοτροῖς, τρεῖς δ' ἐπίσης τὸ ἐν κείμενον εἰς θέσιν κατωτέραν τοῦ ἄλλου· δις ἀπέληγον εἰς κορυφὴν ὀξείαν. Ἄλλ' ὅμως αἱ τοιαῦται ἀνωμαλίας ἀπαντῶσι πολὺ συχνότερον παρὰ τοῖς φρενοβλαβέσιν.

Ἐν τῷ Knecht ἀνεῦρε τὰς ἐν λόγῳ ἀνωμαλίας παρὰ τοῖς ἐξετασθεῖσιν ὑπ' αὐτοῦ ἐγκληματιαῖς κατ' ἀναλογίαν 22 ο)ο.

Ἐν τῷ Marro ἐν ταῖς παρατηρήσεσιν αὐτοῦ ἀνεῦρε τὰ ἀμφορικὰ ὦτα κατ' ἀναλογίαν 7,50 ο)ο· τὴν αὐτὴν περίπου ἀναλογίαν εὔρε καὶ παρὰ τοῖς συνήθεσιν, οἵτινες ὅμως δὲν ἦσαν ἐντελῶς ἀπηλλαγμένοι τῆς ιδιότητος τοῦ κρετινισμού.†

Αἱ ἀνωμαλίας τοῦ σχηματισμοῦ τῆς κόγχης τοῦ ὠτός εὑρέθησαν ὑπὸ τοῦ Baer ἐν 222 περιπτώσεσιν (ἦτοι κατ' ἀναλογίαν 2 ο)ο), ἐξ ὧν αἱ 150 συνεδουάζοντο καὶ μετ' ἄλλων χαρακτηριστικῶν ἐνδείξεων ἐκφυλίσεως 7,6 ο)ο εἶχον ὦτα ὑπερμεγέθη, 2,9 ο)ο μικρότατα· καὶ 3,1 ο)ο ἔκειντο εἰς θέσιν ὑψηλὴν, εἰς 10 ο)ο εἰς θέσιν πολὺ κατωτέραν τοῦ συνήθους· εἰς 20, 2 ο)ο δὲ λοβὸς ἦτο λίαν ἀνεπτυγμένος, εἰς 4,5 ο)ο ἔλειπον.

Ἐν τῷ δόκτωρ Frigerio καταμετρήσας τὴν ὠτοκροταφικὴν γωνίαν δι' εἰδικῶν μηχανήματος εὔρε βαθμὸν 78ο 1 πρὸς δεξιάν καὶ 79ο,5 πρὸς ἀριστεράν ἐπὶ 20 συνήθων, ἐνῶ ἐπὶ 20 ἐγκληματιῶν ἡ γωνία ἦτο 82,04 πρὸς δεξιάν καὶ 83ο,8 πρὸς ἀριστεράν.

Ἐν τῷ μέσῳ δείκτης τῆς κόγχης παρὰ τοῖς συνήθεσιν ἦτο 61,82 πρὸς δεξιάν καὶ 67, 51 πρὸς ἀριστεράν, ἐνῶ παρὰ τοῖς ἐγκληματιαῖς ἦτο 66, 24 πρὸς δεξιάν καὶ 66,84 πρὸς ἀριστεράν· ὁ δείκτης τῆς κόγχης, ὅστις ἦτο 46,0 πρὸς δεξιάν παρὰ τοῖς συνή-

θεσι καὶ 42,9 πρὸς ἀριστεράν, ἦτο παρὰ τοῖς ἐγκληματιαῖς 41,2 πρὸς δεξιάν καὶ 34, 79 πρὸς ἀριστεράν.

Ἄλλ' αἱ ὑπὲρ πάσας ἐντελεῖς μελέται ἐπὶ τοῦ προκειμένου, καθὸ συγκριτικαί, εἶνε αἱ γινόμεναι ὑπὸ τοῦ Gradenigo.

Ἄσυμμετρία τῶν κογχῶν. Ὁ Mradenigo ἐκ μελέτης γενομένης ἐπὶ 15,000 συνήθων, 10,000 γυναικῶν, 467 ἐγκληματιῶν καὶ 800 φρενοβλαβῶν, συνεπέρανεν ὅτι ἡ ἀσύμμετρία περὶ τὴν θέσιν καὶ περὶ τὸ μέγεθος τῆς κόγχης συνδυάζεται πάντοτε μετ' ἀσύμμετρίας τοῦ προσώπου, εὑρίσκεται δὲ κατὰ τὰς ἐπομένους ἀναλογίας.

	Ἄνδρες		Γυναῖκες			
	Συνήθ. φρεν. βλ. ἐγκλ.	ο)ο	Συνήθ. φρεν. ἐγκλ.	ο)ο		
Ἄνωμαλίας ἐκατέρωθεν	67	77	68	71	85	77,2
» πρὸς δεξιάν μόνον	13	11	20	13	9	14,2
» πρὸς ἀριστ. μόνον	18	10	10	14	5	8;3

Τὰ ἀμφορικὰ ὦτα, τὰ ὁποῖα σχετίζονται πρὸς ὄρισμένην περίοδον τῆς ἐμβρυακῆς ζωῆς, καθ' ἣν ἡ κόγχη παρὰ τε τῷ ἀνθρώπῳ καὶ τοῖς μαστοφόροις ζῴοις κυρτοῦται πρὸς τὰ ἔμπροσθεν, κατὰ τρόπον ὥστε τὸ ὑοειδικὸν ἀπόκλιμα καλύπτει τὴν κογχικὴν χώραν καὶ τὸν ἀκουστικὸν σαλῆνα, εὑρέθησαν κατὰ τὰς ἐπομένους ἀναλογίας :

	Ἄνδρες		Γυναῖκες		
	Συνήθεις Φρενοβλαβ.	Ἐγκληματιαῖς	Συνήθεις Φρενοβλ.	ἐγκληματιήσασαι	
ο)ο	ο)ο	ο)ο	ο)ο	ο)ο	
11,1	20	25,2	3,1	4,2	5,3

Ἐλλειψις τῆς ἕλικος. — Ἡ παντελής ἔλλειψις παρατηρήθη κατ' ἀναλογίαν 0,8 ο)ο ἐπὶ τῶν συνήθων, 3,8 ο)ο ἐπὶ τῶν φρενοβλαβῶν καὶ 4 ο)ο ἐπὶ τῶν ἐγκληματιῶν.

Ἐλιξ ταινιοειδής. — Ἐντὶ τὴν ἀποτελεῖ ζώνην ἢ πλαίσιον, οὕτως εἰπεῖν, ὑβριτόν, ἢ ἐλιξ εἶτε κατὰ τι μέρος εἶτε καθ' ἅπασαν αὐτῆς τὴν ἔκτασιν παρουσιάζεται ἐνίοτε λεία καὶ συμπεπιεσμένη δίκην ταινίας.

Ὄς τοῦ Δαρβίνου. — Ὁ Δαρβίνος καὶ ὁ Schwalbe προσέτι δοξάζουσιν ὅτι προεξοχὴ τις κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον αἰ-

χημρά, ἢ φυμάτιον ἐπὶ τοῦ κάτω χείλους τῆς ἔλικος ἀντιπροσωπεύουσι τὸ ὑπόλειμμα τοῦ παρὰ τοῖς μαστοφόροις αἰχμηροῦ ὀτός.

Ἡ ἄκρα τοῦ Δαρβίνου κέκτηται μεγάλην σημασίαν ὡς ἀνωμαλία· συνήθως συνδυάζεται μετὰ τὴν ὑπαρξίν τρίτου καὶ πολλάκις τετάρτου σκέλους τῆς ἀνθέλικος, ἅτινα ἐπέχουσι τόσον τῶν κατὰ μήκος χειλῶν τῆς κόγχης τῶν ὠτῶν τινῶν ἐκ τῶν μαστοφόρων. Τὸ φῦμα τοῦ Δαρβίνου κέκτηται ἐλάσσονα σημασίαν, καθὰ ἅπαν τῶν συνεδέστερον παρὰ τῷ ἀνθρωπίνῳ ὀτίῳ.

Προεξοχή τῆς ἀνθέλικος. (Οὗς τοῦ Wildermuth). — Τὸ μεσαῖον μέρος τῆς ἀνθέλικος ἐνίοτε ἐξέχει ὑπὲρ τὴν ἔλικα, ὥστε διὰ τὸν βλέποντα τὴν θολίαν ἐκ τῶν ὀπισθεν ἀμφοτέραι δὲν φαίνονται ἐν κατατομῇ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἐπιπέδου.

Πρόσφυσις τῆς ἀνθέλικος εἰς τὴν ἔλικα. — Ἡ τοιαύτη πρόσφυσις ἢ συνήθως γινόμενη μετὰ τῆς ἐγκαρσίου μοίρας τῆς δίκης ταινίας ἔλικος καὶ τοῦ ἀνωτέρου σκέλους τῆς ἀνθέλικος, παρατηρεῖται παρὰ τοῖς συνήθεσι κατ' ἀναλογίαν 2, 4 ο)ο' παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις δὲ καὶ τοῖς φρενοβλαβέσιν ἢ ἀναλογία εἶνε 5 ἕως 10 ο)ο).

Λοβὸς προσπεφυκῶς ἀπλοῦς καὶ λοβὸς προεκτεινόμενος ἐπὶ τῆς παρεϊᾶς. — Ὁ λοβὸς φυσιολογικῶς συνδέεται μετὰ τῆς σιαγονικῆς χώρας διὰ γραμμῆς διευθυνομένης πρὸς τὰ ἄνω καὶ τὰ ἔμπροσθεν, οὕτως ὥστε μετὰ τῆς ὀφθαλμικῆς χώρας καὶ τοῦ λοβοῦ ἀπομένει γωνία ὀξεῖα ἀνοικτὴ πρὸς τὰ κάτω αὐτὸς δὲ ὁ λοβὸς παρουσιάζει ἐν τῇ κατωτέρᾳ αὐτοῦ περιφερείᾳ καταφανῆ κυρτότητα πρὸς τὰ κάτω. Ἐὰν ὁ σύνδεσμος ἀπεναντίας γίνηται κατὰ τρόπον τοιοῦτον, ὥστε τὸ κατώτερον χεῖλος τοῦ λοβίου νὰ διευθύνηται ὀριζοντίως πρὸς τὰ ἔμπροσθεν, δὲν σχηματίζεται πλέον ἢ ὀφθαλμικὴ ὀξεῖα γωνία. Ὁ λοβὸς παρουσιάζει πρὸς τὰ κάτω χεῖλος ὀριζόντιον, καλεῖται δὲ τότε **λοβὸς προσπεφυκῶς ἀπλοῦς**. Τέλος, ἐὰν ὁ σύνδεσμος γίνηται κατὰ τρόπον ὥστε τὸ κατώτερον χεῖλος τοῦ λοβοῦ νὰ διευθύνηται πρὸς τὰ κάτω ἀντὶ πρὸς τὰ ἄνω ἐξακολουθῆ δὲ ἐπὶ διάστημα τι κατεχομένον κατὰ μήκος τῆς παρεϊᾶς, ἐνθα σχηματίζει ὑβωτὸν περιθώριον, τότε καλεῖται **λοβὸς προεκτεινόμενος (ἐπὶ τῆς παρεϊᾶς)**.

3. **Ῥίς ἀνώμαλος.** — Εἰς 10 ἐπὶ 379 ἐγκληματιῶν εὔρον τὴν ῥίνα παρεκκλίνουσαν πρὸς δεξιάν ἢ πρὸς ἀριστεράν, ἀκριβῶς κατ' ἀναλογίαν ἴσην πρὸς τὴν τῶν φρενοβλαβῶν· συχνότερον δὲ ἀνεῦρον παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις τὴν κυριότητα τῆς ῥίνος. Ὁ

Virgilio ἀνεῦρον ἀπεναντίας παρ' αὐτοῖς τὴν παρέκκλινσιν τῆς ῥίνος κατ' ἀναλογίαν 5 ο)ο).

Ἡ μακρὰ καθ' ὑπερβολὴν ῥίς ἀνευρέθη εἰς ἀναλογίαν 2 ο)ο) Μνημονεύω δ' ἐνταῦθα τὸν Perello, κλέπτην ἐκ Τουρίνου, ἔχοντα ῥίνα μήκους 4 ὑφ εκατομμέτρων.

Ὁ Marro εὔρον ἀνωμαλίας τῆς ῥίνος εἰς ἀναλογίαν 4 ο)ο) ἐπὶ τῶν ὑπ' αὐτοῦ ἐξετασθέντων διαφορῶν ομάδων παρὰ τοῖς συνήθεσιν εἰδικῶς ἀνεῦρον ἀναλογίαν μικροτέραν. Ἄλλ' οὔτε ἡ μελέτη αὐτοῦ οὔτε ἡ ἐμὴ ἔγιναν μετὰ λεπτομεροῦς προσοχῆς καὶ ἐπιμελείας· ἀρκεῖ δὲ ἡ ἐλαχίστη ἀπροσεξία, ὅπως διαλάβωσι τὸν ἐξετάζοντα ἀνωμαλίας πολυάριθμοι.

Ὁ Ottolenghi εἰδικῶς μελετήσας τὸ σχῆμα τῆς ῥίνος ἐπὶ 392 ἐγκληματιῶν (ἤτοι κλεπτῶν 193, ἀπατεῶνων 37, βιαστῶν 22, ἐνόχων ληστοπραξίας 28, ἀνθρωποκτόνων 40, τραυματιστῶν 72, 60 φρενοβλαβῶν, 40 ἐπιληπτικῶν, 10 μικροκεφάλων, 12 κρετίνων καὶ 830 φυσιολογικῶς ἐχόντων, ἀποβλέπον δὲ εἰς τὸ σχῆμα, εἰς τὴν βάσιν, εἰς τὴν διεύθυνσιν, εἰς τὸ μήκος, εἰς τὸ πλάτος, εἰς τὴν προεξοχὴν, συμφώνως πρὸς τοὺς κανόνας τοῦ Bertillon κατέληξεν εἰς τὰ ἀκόλουθα συμπεράσματα.

Ὁ ἐγκληματίας ἐν γένει ἔχει ῥίνα εὐθύγραμμον (κατ' ἀναλογίαν 50,31 ο)ο), σπανίως κυματώδη (27,81 ο)ο), μετὰ βάσεως ὀριζοντίου (60,97 ο)ο), μετρίαν τὸ μήκος (48,73 ο)ο), μᾶλλον πλατεῖαν (54,14 ο)ο), κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον προεξέχουσαν, πολλάκις παρεκκλιμένην (48,13 ο)ο).

Παρὰ τοῖς κλέπταις ἢ ῥίς συνήθως ἔχει σχῆμα εὐθύγραμμον (κατ' ἀναλογίαν 40,31 ο)ο), συχνάκις κοῦλον (27,81 ο)ο), μετὰ βάσιν πολλάκις ἀνυψωμένην (32,1 ο)ο), βραχεῖαν (30,92 ο)ο) πλατεῖαν (53,28 ο)ο), συμπεπιεσμένην (60,0 ο)ο) καὶ οὐχὶ σπανίως σκολίαν (37,50 ο)ο).

Οἱ ἀπατεῶνες ἔχουν ἐνίοτε ῥίνα εὐθεῖαν (κατ' ἀναλογίαν 32,43 ο)ο), ἐνίοτε κυματώδη (32,43 ο)ο), μακράν (54,17 ο)ο), μᾶλλον πλατεῖαν (41,66 ο)ο), μετὰ βάσιν ὀριζόντιον 67,57 ο)ο), συχνάκις σκολίαν (38,34 ο)ο), μετρίως προεξέχουσαν (46,66 ο)ο).

Οἱ βιασταὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἔχουσι τὴν ῥίνα εὐθύγραμμον (κατ' ἀναλογίαν 54,54 ο)ο) καὶ ὅμως συχνάκις κυματώδη (31,82 ο)ο), μετρίου μήκους (52,63 ο)ο), συμπεπιεσμένην (50 ο)ο) καὶ μᾶλλον εὐρεῖαν (47,36 ο)ο), μετὰ βάσιν ὀριζόντιον (66,56 ο)ο), συχνάκις δὲ σκολίαν (50 ο)ο).

Ἡ ῥίς τῶν ἐνόχων ληστοπραξίας εἶνε ὡσαύτως συχνάκις εὐθύγραμμος (κατ' ἀναλογίαν 42,83 ο)ο), μήκους μετρίου (61,

54 ο]ο), πλατεία (52, 63 ο]ο), με βάσιν ὀριζόντιον (67,56 ο]ο), μᾶλλον προεξέχουσα (33,33 ο]ο), σπανίως σκολιά (20 ο]ο).

Οἱ ἀνθρωποκτόνοι ἔχουν ἐπίσης ρίνα εὐθύγραμμον (κατ' ἀναλογίαν 45 ο]ο) καὶ κυματώδη (35 ο]ο), ἀλλ' ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μακρὰν (42,50 ο]ο, πολὺ πλατεῖαν (58,50 ο]ο), με βάσιν ταπεινὴν (26,4 ο]ο), συχνάκις σκολιὰν (40 ο]ο), πάντοτε δὲ σχεδὸν προεξέχουσαν (60 ο]ο).

Οἱ τραυματιστοὶ ἔχουν ρίνα ὅτε μὲν εὐθύγραμμον κατ' ἀναλογίαν 40 ο]ο), ὅτε δὲ κυματώδη (37,5 ο]ο), μήκους μετρίου (52,83 ο]ο), καθ' ὑπερβολὴν πλατεῖαν (74,81 ο]ο), με βάσιν ὀριζόντιον, συχνάκις σκολιὰν (56,25 ο]ο), πρᾶξις δὲ προεξέχουσαν (38,88 ο]ο).

Παρὰ τοῖς ἔξετασθεῖσι συνήθεισι παρατήρησεν ὅτι ἐπεκράτει συνήθως σχῆμα ρινὸς ὅτε μὲν κυματώδες (κατ' ἀναλογίαν 25,4 ο]ο), ὅτε δὲ ὑβῶδες (26,87 ο]ο, μᾶλλον μακρὸν (57,70 ο]ο), μετρίου πλάτους (54,80 ο]ο), με βάσιν τεταπεινωμένην (42 ο]ο), σπανιώτατά σκολιὰν (7 ο]ο), ἐνίοτε δὲ προεξέχον (30 ο]ο).

Ἐκ τούτων συνεπέραναν ὅτι ἡ ρίς τῶν ἐγκληματιῶν διακρίνεται ἐν γένει τῆς τῶν συνήθων ἐκ τοῦ σχήματος, ὄντος ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ εὐθύγραμμον, καὶ ἐκ τῆς σκολιᾶς αὐτῆς διευθύνσεως, ἐκ τοῦ πλάτους δέ, τοῦ μήκους καὶ τῆς προεξοχῆς διακρίνονται ἀπ' ἀλλήλων αἱ ρίνες τῶν διαφορῶν κατηγοριῶν τῶν ἐγκληματιῶν.

Παρὰ τοῖς φρενοβλαβέσι πλεονάζει σχῆμα ρινὸς εὐθυγράμμου (κατ' ἀναλογίαν 41,66 ο]ο), με βάσιν ὀριζόντιον (63,33 ο]ο), μακρᾶς (61,66 ο]ο), πλάτους μετρίου (66,66 ο]ο), μᾶλλον εὐθείας τὴν διεύθυνσιν (82,69 ο]ο) καὶ προεξοχούσης· ἰδιαίτερος τὰ χαρακτηριστικὰ ταῦτα παρουσιάζουσιν αἱ ρίνες τῶν μονομανῶν.

Οἱ μικροκέφαλοι ἔχουν ρίνα εὐθύγραμμον (κατ' ἀναλογίαν 90 ο]ο), ἐνίοτε ἐλαφρῶς ὑβὴν (30 ο]ο), με βάσιν ἀνυψωμένην (90 ο]ο), μετρίων ἐν γένει διαστάσεων, μετρίας προεξοχῆς (90 ο]ο), εὐθείαν δὲ τὴν διεύθυνσιν (100 ο]ο).

Τῶν ἐπιληπτικῶν αἱ ρίνες εἶνε ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον κυματώδεις (κατ' ἀναλογίαν 42,5 ο]ο), συχνάκις ὑβᾶι (32,5 ο]ο), με βάσιν ὀριζόντιον (73,5 ο]ο), λίαν μακρὰί 75 ο]ο), πλατεῖαι, συχνάκις παρεκκλίνουσαι (25 ο]ο), σχεδὸν πάντοτε προεξέχουσαι (59,54 ο]ο),

Οἱ κρεῖντοι ἔχουν κοινῶς ρίνα χαρακτηριστικὴν, ἣτις δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἐπὶ τὸ ὑπερβολικώτερον ἕξαρσις τοῦ τύπου τῆς ρινὸς τῶν κλεπτῶν· εἶνε δὲ κοίλη (κατ' ἀναλογίαν 50 ο]ο),

με βάσιν ὀριζόντιον (100 ο]ο), βραχεῖα (60 ο]ο), πλατεῖα (100 ο]ο), πεπιεσμένη (100 ο]ο), συχνάκις σκολιά (40 ο]ο).

Ἡ τρίλοβος ρίς παρατηρήθη συχνότερον παρὰ τοῖς ἐγκληματίας.

Αἱ παρατηρήσεις τοῦ Ottolenghi ὡς πρὸς τὸ μορφολογικὸν μέρος συμπίπτουσιν ἐν πολλοῖς πρὸς ὅσα παρατηρήθησαν περὶ τῶν ῥινικῶν ὀστέων, ἅτινα τυγχάνουσι μᾶλλον ἀνεπτυγμένα παρὰ τοῖς φονεῦσι, τοῖς ἐπιληπτικοῖς καὶ τοῖς μονομανέσι. Εἰς τὰ ῥινικὰ ὀστά τούτων, τὰ ὄντα συνήθως λίαν ἐπικλινῆ, μετ' ἐπιφανείας ἐλαφρῶς κοίλης πρὸς τὰ ἄνω καὶ μετὰ γωνίας ὀνομετωπικῆς ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μικρᾶς, ἀντιστοιχεῖ ἐπὶ τῶν ζώντων σχεδὸν πάντοτε ρίς προεξέχουσα, εὐθύγραμμος ἢ ὑφή. Παρὰ τοῖς κλέπταις δέ, εἰς τὰς μετρίας διαστάσεις τῶν ῥινικῶν ὀστέων, συνήθως συμπεπιεσμένων, με ἐπιφάνειαν κοίλην, ἀποτελούντων γωνίαν λίαν ἀμβλείαν μετὰ τοῦ μετώπου, ἀντιστοιχεῖ ἐν τῇ ζωῇ ρίς εὐθύγραμμος, ἐνίοτε δὲ καὶ κοίλη, συμπεπιεσμένη, μᾶλλον βραχεῖα καὶ πλατεῖα, παρεμφερῆς ὅπως οὖν πρὸς τὴν ὄντα τῶν κρετίνων καὶ ἐν τῷ κρανίῳ καὶ ἐν τῇ ζωῇ.

Διὰ τῶν παρατηρήσεων τούτων καταφανεστέρα καθίσταται ἡ περιέργως ὁμοιότης μεταξὺ τῶν ὑποπεσόντων ἐν γένει εἰς ἐγκλήματα κατὰ τῆς ζωῆς καὶ τῶν ἐπιληπτικῶν καὶ τινῶν φρενοβλαβῶν, ἰδίᾳ τῶν μονομανῶν, καθὼς καὶ ἡ μεταξὺ τῶν κλεπτῶν, τῶν βιαστῶν καὶ τῶν κρετίνων.

4. Ὀδόντες. — Εἰς 4 ο]ο), πάντας σχεδὸν ἀνθρωποκτόνους, παρατηρήθη ἡ δύσανάλογος ἀνάπτυξις τῶν κυνοδόντων. Εἰς τοὺς ὀδόντας 7 παρατηρήθησαν ἄλλα ἀνωμαλία, οἷον ἔλλειψις τομῆων, κακὴ διεύθυνσις ἢ σμικρότης ἔκτακτος τῶν κυνοδόντων ἢ ἀλληλεπίθεσις αὐτῶν.

Ὁ δόκτωρ Carrara ἐπὶ 89 Πεδεμοντιῶν ἐγκληματιῶν, ἡλικίας κατωτέρας τῶν 22 ἐτῶν, εὔρε 33 σωφρονιστήρας (τὸν τρίτον τραπεζίτην), ἦτοι κατ' ἀναλογίαν 0,43 κατ' ἄτομον. Ἐνῶ ὁ Lior παρὰ τοῖς Λομβαρδοῖς νεοσυλλέκτοις τῆς αὐτῆς ἡλικίας εὔρε τὸν αὐτὸν ὀδόντα κατ' ἀναλογίαν 1,34 κατ' ἄτομον. Ἐκ τῶν πορισμάτων τούτων καὶ ἐκ τῶν παρατηρήσεων αὐτοῦ, τῶν γενομένων ἐπὶ ἐγκληματιῶν πρεσβυτέρων, ὁ Carrara συνεπέραναν ὅτι ἡ φνὴ τοῦ ὀδόντος τούτου ἐπέρχεται βραδύτερον παρὰ τοῖς ἐγκληματίας ἢ παρὰ τοῖς συνήθεσιν, εἶνε δὲ τοῦτο τὸ μόνον περιστατικὸν τὸ ἀντιφάσκον πληρέστατα πρὸς τὸν ἀταβισμόν. Παρ' αὐτοῖς δὲ παρατηρήθησαν συχνότερον ἢ παρὰ τοῖς συνήθεσι κατ' ἀριθμὸν παριττόν, τοῦθ' ὅπερ πιθανὸν νὰ σχετίζεται

πρὸς τὴν γενικὴν ἀσυμμετροίαν τοῦ ὄργανισμοῦ τῶν ἐγκληματιῶν.

Ὁ Marro εὔρε τὴν ἀλληλεπίθεσιν τῶν δδόντων κατ' ἀναλογίαν 2 ο)ο παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις (παρὰ τοῖς συνήθεσιν ὄμοως κατ' ἀναλογίαν 3,4 ο)ο), ὁ δὲ Knecht κατ' ἀναλογίαν 9,5 ο)ο.

5. **Φυσιογνωμία κρετινική.** — Τρεῖς ἐπὶ 380 εἶχον τὴν αὐτὴν μετὰ τῶν κρετινῶν φυσιογνωμίαν, ἕτεροι δὲ τρεῖς ἔφερον ὀγκώδη βρογχοκήλην, ἀποκτηθεῖσαν πρὸ τῆς φυλακισέως τῶν.

Ὁ Marro εὔρε κατ' ἀναλογίαν 3,7 ο)ο τοὺς ἔχοντας φυσιογνωμίαν κρετινικὴ μετὰ τῶν ἐγκληματιῶν (1,7 ο)ο παρὰ τοῖς συνήθεσι) καὶ κατ' ἀναλογίαν 2,6 ο)ο (7,0 ο)ο παρὰ τοῖς συνήθεσι) τοὺς ἔχοντας βρογχοκήλην.

6. **Μογγολισμός.** — Εἰς ἑπτὰ ἄτομα ἐκ τῶν ὑπ' ἐμοῦ ἐξετασθέντων τὸ δέρμα εἶχε χροιάν ἀμανροτέρον τοῦ συνήθους, εἰς ἓνα δὲ τὸ δέρμα ἦτο ἐντλῶς χαλκόχρουν. Εἰς βιαστής ἐκ Σικελίας, λίας, εἰς κλέπτῃς ἐκ Λομβαρδίας, εἰς ἀνθρωποκτόνος ἐκ Σικελίας, μία γυνὴ ἀνήκουσα εἰς ληστροικὴν συμμορίαν ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν τῆς Νεαπόλεως, δύο φονεῖς ἐκ Λούκκας, διὰ τῆς λοξότητος τῶν κογγῶν, τῆς στρογγυλότητος τοῦ κρανίου, τοῦ τετραγώνου σχήματος τοῦ μετώπου, τῆς προεξοχῆς καὶ τῆς ἀποστάσεως τῶν ζυγαμάτων, τῆς κτριῆς χροιάς τοῦ δέρματος παρουσίαζον ἀκριβῆ ἀναπαράστασιν τοῦ μογγολικοῦ τύπου. Τινές, ὡς ὁ Cartuche καὶ ὁ Ottolenghi, ἔνεκα τοῦ ὀπισθοκλινοῦς μετώπου, τῆς μικρότητος τοῦ κρανίου, τοῦ προεξέχοντος ὀύγχους ἐπλησίαζον πρὸς τὸν πιθηκικὸν τύπον.

7. **Ὠχρότης τοῦ δέρματος.** — Ὁρθῶς ὁ Marro ἠσχολήθη καὶ περὶ τὴν ἐξέτασιν τῆς Ὠχρότητος τοῦ δέρματος καὶ τοῦ προσώπου, τὴν ὁποίαν εἶχον ἤδη σημειώσει ὁ Ἴταλὸς συγγραφεὺς Ingegneri καὶ οἱ ἀρχαῖοι Πολέμων καὶ Ἀπουλῆσιος, τὴν ὁποίαν αὐτὸς σχετίζει πρὸς τὴν συνήθη ἐγκεφαλικὴν συμφορῆσιν. Εὔρε δὲ αὐτὴν κατ' ἀναλογίαν 14 ο)ο ἐπὶ τῶν ἐγκληματιῶν καὶ 3 ο)ο ἐπὶ τῶν συνήθων.

8. **Ἄλλαι ἀνωμαλῖαι.** — Εἰς πάντα τὰ μέρη τοῦ σώματος τῶν ἐγκληματιῶν βρίθουσιν αἱ ἀνωμαλῖαι. Οὕτως ὁ Knecht εἰς 23 περιπτώσεις ἐπὶ 579 εὔρε βρογχοκήλην καὶ καρδιακὴν ὑπερτροφίαν, κατ' ἀναλογίαν δὲ 12 ο)ο τὰς κήλας, δωδεκάκις τοὺς κισσοῦς, τρίς τὴν ἰχθύωσιν, δωδεκάκις τὴν ὄαιβοποδιαν, δωδεκάκις σκολίωσιν καὶ τρίς ἀχροχορδῶναξ.

Ἐν δὲ τοῖς γεννητικοῖς ὄργανοις εὔρε τὴν ἐγγενῆ φίμωσιν εἰς 52 ἄτομα εἰς 29 παρετηρεῖτο διακοπὴ τῆς ἀναπτύξεως ἐν τοῖς

ὄρχεσι καὶ τῷ πέει (εἰς 11 ὁ ὄρχεσι εἶχον ὑποστῆ τὴν κάθοδον, εἰς 18 δὲ ἦσαν ἀτροφικοί) εἰς δύο εὔρε τὴν ἐπισπαθίαν, εἰς 5 τὴν ὑποσπαθίαν καὶ εἰς 12 κισσοῦς.

Ὁ Baer εὔρεν ἐπὶ τῶν ἐγκληματιῶν κατ' ἀναλογίαν 5, 3 ο)ο καὶ ὁ Hausen κατ' ἀναλογίαν 4,2 ο)ο τοὺς πάσχοντας ἐκ κήλης, κατ' ἀναλογίαν δὲ 0,4 ο)ο τοὺς ἔχοντας ἀνωμαλῖας τῶν σπονδύλων.

Ἀκριβέστερος πάντων εἶνε ὁ Reuta, ὁ ὁποῖος ἐξετάσας 400 ἐγκληματίας κρατουμένους εἰς τὰς εἰρηκτὰς καὶ ἐπομένως διαπράξαντας βαρῦτατα ἐγκλήματα, εὔρε τὰς ἐπομένας ἀναλογίας.

	ο)ο
Ἄτομα στεροόμενα πάσης ἀνωμαλίας	3
» ἔχοντὰ δύο μάνας ἀνωμαλίας	3
» ἔχοντὰς τρεῖς καὶ πλέον ἀνωμαλίας	94
Μεταξὺ δὲ τῶν ἀνωμαλιῶν τούτων παρατηροῦνται αἱ ἑξῆς :	
1. Πλαγιοκεφαλία	32
2. Σκαφοκεφαλία	17
3. Μικροκεφαλία	11
4. Πλατυκεφαλία	7
5. Ἀχροκεφαλία	6
6. Ὄξυκεφαλία	3
7. Τροχοκεφαλία	3
8. Ὑδροκεφαλία	2
9. Κλινοκεφαλία	9
(Αἱ παρεκκλίσεις αὗται τοῦ κρανίου πολλάκις παρετηροῦντο συνηνωμένα εἰς ἓν καὶ τὸ αὐτὸ ἄτομον.	
10. Προγναθισμὸς σιαγονικός	45
11. Ζυγώματα μεγάλα καὶ ἐξέχοντα	37
12. Σιαγόνες ὀγκώδεις	29
13. Μεγάλοι μεταπικκοὶ κόλποι	30
14. Κογχικὰ τόξα προέρχοντα	21
15. Πωγώνιον χονδρόν, τετράγωνον, πεπισμένον	27
16. Μέτωπον χαμηλὸν καὶ στενόν	19
17. » ὀπισθοκλινές	22
18. Ὄτα ἄνια	24
19. » ἀμφορικὰ	35
20. » ἐντελῶς πιθικικὰ	56
21. » ἄμισχα	3

22. » μετὰ φυματίων τοῦ Δαρβίνου	45
23. Προσωπικὴ ἡμιατροφία	18
24. » ἀσυμμετρία	15
25. Κρανιακὴ ἡμιατροφία	5
26. Καθολικὴ ἡμιατροφία	7
27. Λιμουρικαὶ ἀποφύσεις τῆς σιαγόνας	1,5
28. Ὀφθαλμοὶ λίαν μικροὶ	3
29. Αἱμάτωμα	1,5
30. Στόμα εὐρύτατον	2
31. Ῥις σιμὴ	6
32. » τρίλοβος	3
33. » ἔντελῶς ἢ σχεδὸν πιθηκικὴ	1
34. Λαγωχειλία	1,15
35. Μαστοὶ γυναικεῖοι	2,2
36. » ὑπεράοιθοι	1
37. Μεμβρᾶνα τοῦ οὐρανίσκου διαχιδῆς	0,5
38. Γαστήρ προσπεπτικῆ ὡς παρὰ τοῖς ἀγρίοις ἐξ ἐγγενοῦς ἐλαττώματος	1,13
39. Ἀνωμαλίας τῶν ὀδόντων	12,5
40. Ἀνωμαλίας τῶν γεννητικῶν ὀργάνων	15,50
41. Βρογχοκλήη	1,5
42. Νανισμός	2,1
43. Παρέκκλισις τῆς σπονδυλικῆς στήλης	7
44. Κοίλανσις τοῦ στέρου	2
45. Κακὸς σχηματισμὸς τοῦ θώρακος	2,2
46. Παρέκκλισις τῶν κάτω ἄκρων	1,3
47. Πόδες κακῶς ἐσχηματισμένοι	4,5
48. Χεῖρες κακῶς ἐσχηματισμέναι (Ἐκ τούτων αἱ περιπτώσεις, καθ' ἃς αἱ χεῖρες ἔφερον πτυχὰς ἀναμεταξὺ τῶν δακτύλων, ἦσαν)	4,1
49. Ῥαχίτις	3
50. Ἀνισότης τῶν βλεφαρικῶν σχισμῶν	4
51. Παραλυτικὸς στραβισμὸς	1,5
52. Χεὶλη λεία περὶ τὴν μίαν ἄκρον	5
53. Βουβωνικὴ κήλη	12,5
	16

Γ'.

Γενικὸς τύπος ἐγκληματιῶν.

1.—Κατὰ τῶν ἀτελῶν τούτων, ὡς συμβαίνει πάντοτε εἰς πᾶσαν ἀρχὴν, μελετῶν ἠγγέθησαν σοβαροὶ καὶ εὐλόγοι ἀντιρροήσεις.

Πολλοὶ εἶνε, λέγουσιν οἱ ἀντιπρονοῦντες, οἱ χρηστοὶ ἀνθρώποι, οἱ ἔχοντες τοῦτο ἢ ἐκεῖνο τῶν προμνημονευθέντων χαρακτηριστικῶν. Ὅστε πρὶν ἢ ἀποδοθῆ εἰς ταῦτα ὀριστικὴ σημασία, πρέπει νὰ ἴδωμεν κατὰ ποίαν ἀναλογίαν εὐρίσκονται παρὰ τοῖς συνήθεσι καὶ φυσιολογικῶς ἔχουσιν ἀνθρώποις. Δέον δὲ νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψει ὅτι οὐχὶ ἡ ὑπαρξίς ἐνός ἢ καὶ δύο τῶν χαρακτηριστικῶν τούτων, ἀλλὰ τὸ σύνολον πολλῶν ἐξ αὐτῶν συνδεδεασμένων, ἀνευρισκόμενον, ἐννοεῖται παρ' ἀνθρώποις διαπράξασιν ἐγκληματικὰς πράξεις, παρέχει τὸ τεκμήριον περὶ τῆς ἐγκληματικῆς ἰκανότητος. Ἐτέραν ἄρα σοβαρὰν ἔλλειψιν ὀφείλομεν νὰ ἐπανορθώσωμεν ἐν τῇ παρουσίᾳ ἐκδόσει, νὰ σημειώσωμεν τουτέστι ποσάκις ὁ ἐγκληματικὸς τύπος ἐκδηλοῦται πλήρως καὶ ἀκέραιος ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ παρατηρούμενον παρὰ τοῖς συνήθεσι καὶ ποσάκις ἀπαντᾷ οὐ μόνον παρὰ τοῖς περιβοήτοις κακούργοις πολλάκις καθ' ὑποτροπὴν ἐγκληματίσασιν ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῖς κοινοῖς, παρὰ πᾶσι τοῖς διαπράξασιν ἐγκληματικὰς πράξεις, οἵτινες, ἐὰν δὲν εἶνε πάντες ἀνθρωπολογικῶς ἐγκληματῆται, εἶνε ὁμως τοιοῦτοι ἀπέναντι τῆς δικαιοσύνης.

Δ'.

Ὁ τύπος παρὰ τοῖς χρηστοῖς.—Δημῶδεις κρίσεις καὶ παροίμια περὶ τῆς φυσιογνωμίας τῶν ἐγκληματιῶν.

Αἰτίαι ἀνεπείρας καὶ γενικῆ συμπεράσματα.

Πολλάκις ἀνεφέραμεν τὸν ἐγκληματικὸν τύπον. Ἄς ἀναλύσωμεν νῦν τὰ συστατικὰ αὐτοῦ. Ἡ ἐμφάνισις ἀνωμαλιῶν τινῶν ἐν τῷ σώματι καὶ ἰδίως ἐν τῷ προσώπῳ, ὁσάκις εἶνε μεμονωμέναι, δύναται νὰ βλάψῃ τὸ κάλλος, νὰ ταράξῃ τὴν ἁρμονίαν τῶν χαρακτήρων, ἐνίοτε δὲ δύναται νὰ σημαίνῃ ἀλλοίωσιν ἢ νόσον· π. χ. ὁσάκις ἢ οἷς ἢ ὁ λαϊμὸς εἶνε σφόδρα ἠλλοιωμένα, εἶνε ἐνδεχόμενον νὰ δηλώσιν ὑποκρυσταλλισμὸν ἀποτελοῦσιν ὁμως ἀπλοῦν

τεκμήριον και οὐδὲν πλέον ἢ ἀσφαλῆς ἀπόδειξις ἡ γεννώσα τὴν ἐνδόμυχον πεποϊθῆσιν περὶ τῆς ὑπάρξεως τοῦ ἐκφυλισμοῦ προκύπτει, ὅταν αἱ περὶ ὧν λόγος ἀνωμαλίας εἶνε καταφανεῖς και μεγάλαι, ὅταν ἡ ρυτίς ἐπὶ παραδείγματι εἶνε βαθεῖα ὡς ἐντομή, ἰδίως δὲ ὅταν συσσωρεύονται πολλαὶ τοιαῦται παρὰ τῷ αὐτῷ ἀτόμῳ.

Ὅσακις ἐν τῷ προσώπῳ ἢ ἐν τῷ κρανίῳ τοῦ αὐτοῦ ἀτόμου συμπύπτουσι πολλαὶ ἁμοῦ ἐξ εἰδικῶν τινων ἀνωμαλιῶν (οἶον ἡ μέση ἰνιακὴ κοιλότης, οἱ μετωπικοὶ κόλποι, ἡ σκλήρωσις, τὰ βορμιανὰ ὀστεῖα, ἡ ἀσυμμετρία κλπ.) ἀποδίδουσιν αὐτῷ ἰδίαν τινὰ ἐκφρασιν, παραλάσσουσαν ἀναλόγως τῆς νόσου τῆς φυλῆς, τοῦ ἐκφυλισμοῦ, τὴν τοιαύτην δ' ἐκφρασιν καλοῦμεν ἡμεῖς τύπον. Ἐχομεν δὲ οὕτω τύπον χοιραδικόν, τύπον κρετινικόν, τύπον φρενοβλαβικόν και τύπον ἐγκληματικόν περὶ οὗ ὁ λόγος.

Οὕτως εἰς τινὰ ἐγκληματίαν εἶδομεν συνυπάρχοντα τὴν ὀγκώδη σιαγόνα, τοὺς μετωπικοὺς κόλπους, τὰ προέχοντα ζυγώματα, τὴν πυκνήν, κόμην, τὸ ἄγριον βλέμμα· εἰς ἄλλον δὲ τινὰ βλέπομεν τὴν ὀντίδα βαθεῖαν και τὴν ὄβια κοίλιν κατὰ τρόπον ὑπερβολικώτατον.

Ἡ συσσώρευσις αὕτη, ἡ ἔξαρις και ἡ ὑπερβολὴ τῶν ἀνωμαλιῶν χαρακτηριστικῶν, ἡ ἀποτελοῦσα τὸν τύπον, ἐπιτείνεται ἀναλόγως τῆς σοβαρότητος τοῦ ἐγκλήματος. Ὅθεν ἐγὼ μὲν, καθὼ μελετῶν ἐπὶ κρατουμένων ἐν ταῖς φυλακαῖς δι' ἐγκλήματα ἤττον σοβαρά, εὔρον παρ' αὐτοῖς τὸ πραγματικόν τύπον ὑπάρχοντα κατ' ἀναλογίαν 23 μέχρι 36 ο)ο, ἐνῶ ὁ penta, μελετῶν ἐπὶ ἐνόχων σοβαρωτέρων ἐγκλημάτων, εὔρε παρ' αὐτοῖς ὑπάρχοντα τὸν τύπον κατ' ἀναλογίαν 94 ο)ο ὁ δὲ Ferri, ἐνῶ παρὰ τοῖς ἐλαφροτέροις ἐγκληματίαις εὔρε τὸν τύπον κατ' ἀναλογίαν 35 ο)ο, παρὰ τοῖς ἐνόχοις βαρυτέρων ἐγκλημάτων εὔρεν αὐτὸν κατ' ἀναλογίαν 41 ο)ο.

Ὁ B Ribaudo ἐπὶ 100 συνήθων στρατιωτῶν εὔρε κατ' ἀναλογίαν 4,4 ο)ο τοὺς ἔχοντας χαρακτηριστικὰ ἐκφυλιστικά· ἐπὶ ἀναλογίαν 1,7 ο)ο τοὺς ἔχοντας χαρακτηριστικὰ ἐκφυλιστικά· ἐπὶ δὲ 559 στρατιωτῶν ἐγκληματιῶν εὔρε :

Κατ' ἀναλογίαν 29, 8 ο)ο τοὺς ἔχοντας ἀνωμαλίας παθολογικάς και
 » » 2,8 ο)ο » » χαρακτηριστικὰ ἐκφυλιστικά
 Ἐκ τούτων δὲ 7 ἔφερον 1 μόνον χαρακτηριστικόν
 62 » 2 χαρακτηριστικὰ
 499 » 5-8 »

ἤτοι κατ' ἀναλογίαν 90 περίπου τοῖς ο)ο ἔφερον τὸν τύπον, συμπύπτουσι πρὸς τὴν ἀναλογίαν, ἣν εὔρε και ὁ Penta.

Ὁ Baer ἐπὶ 1885 ἐγκληματιῶν εὔρεν :

58 ο)ο φέροντας χαρακτηριστικὰ ἐκφυλιστικά, 41,9 ο)ο μὴ φέροντας τοιαῦτα.

18,5	»	»	1	μόνην ἀνωμαλίαν
26,1	»	»	2	ἀνωμαλίας
23,1	»	»	3	»
13,1	»	»	4	»
16,0	»	»	5-6	»
3,10	»	»	9-13	»

Ἐὰν ἀθροίσωμεν τοὺς τύπους τοὺς φέροντας πλείονας τῶν τριῶν ἀνωμαλιῶν, εὑρίσκωμεν ἀναλογίαν 33,1 ο)ο, οἷαν παρατηρήσα και ἐγὼ εἰς τοὺς ὑπ' ἐμοῦ ἐξετασθέντας καταδίκους.

Ὁ Kurella ἐπὶ 850 ἐγκληματιῶν εὔρεν :

77 ο)ο τοὺς φέροντας 3 ἀνωμαλίας.

43 » » » 5 »

Ἐ πάντων τούτων νομίζω ὅτι βεβαιοῦται ἡ ὑπαρξις τύπου κατ' ἀναλογίαν 31 ο)ο μὲν παρὰ τοῖς ἐνόχοις ἐλαφροτέρων ἐγκλημάτων, κατ' ἀναλογίαν δὲ 43 ο)ο παρὰ τοῖς ἐνόχοις ἐγκλημάτων βαρυτέρων.

1. *Φυσιογνωμία 818 ἀνθρώπων ζώντων ἐν ἐλευθερίᾳ.*
 Εἰς τὴν σοβαρὰν ἀντίρρησην ὅτι πολλὰ τῶν χαρακτηριστικῶν τούτων εὑρίσκονται και παρὰ τοῖς χρηστοῖς, ἀπληγήσαμεν διὰ τῆς ἐξετάσεως τῶν φωτογραφιῶν 200 ἀτόμων, φοιτητῶν, ἡλικίας ἀπὸ 14 μέχρις 25 ἐτῶν και 100 χρηστῶν ἀνθρώπων, πλὴν τῶν συγκρίσεων τῶν γενογένων ἐπὶ 100 ἐτέρων ἀνθρώπων χρηστῶν ὑπὸ τοῦ Magro και ἐπὶ 100 στρατιωτῶν χρηστῶν ὑπὸ τοῦ B. Ribaudo και ἐπὶ 711 στρατιωτῶν χρηστῶν ὑπὸ τοῦ Ferri

Ἄναγκαίαν ὁμῶς κρίνομεν ἐνταῦθα τὴν ἐξῆς παρατήρησιν, ὅτι ἐὰν ἐγείρονται ἀμφιβολία περὶ τὴν ἐξέτασιν τῶν ἐγκληματιῶν, ἐγείρονται πλείονες ὡς πρὸς τὴν ἐξέτασιν τῶν ὑποτιθεμένων χρηστῶν, διότι πάντες οὗτοι ἀνεξαιρέτως δὲν εἶνε βεβαίως χρηστοὶ πραγματικῶς, οὐδ', αὐτοὶ ἀποκαλύπτουσι τὴν πραγματι-

κὴν τῶν ιδιότητα. Ὅθεν πολλῶν ἔχομεν μὲν ὑπ' ὄψει πάντα τὰ φυσικά χαρακτηριστικά, ἀλλ' ἀγνοοῦμεν τὸν ἠθικὸν χαρακτήρα, ὅστις δὲν διαγιγνώσκεται εἰμὴ μετὰ μακρὰν ἐξοικείωσιν, ἐπομένως δὲν δυνάμεθα νὰ συμπεράνωμεν μετ' ἀπολύτου βεβαιότητος.

Ἴνα προσεγγίσωμεν εἰς τὴν λύσιν τοῦ αἰνίγματος, ἐμελετήσαμεν τὰ χαρακτηριστικά ἑτέρων 400 ἀνθρώπων, ἐπὶ τῆς ἠθικῆς ποιότητος τῶν ὁποίων εἶχομεν ὁποσοῦν βασιμωτέρας πληροφορίας. Τὸ ἀποτέλεσμα εἶχεν ὡς ἑξῆς :

Ἐκ τῶν 400, 187 οὐδὲν ἔφερον χαρακτηριστικὸν ἐγκληματικῆς φυσιογνωμίας· μεταξύ δὲ τούτων 9 ἦσαν ἔνοχοι σοβαρῶν ἐγκλημάτων.

Ἐφερον ἓν μόνον χαρακτηριστικὸν 109, ἐν οἷς 10 ἐγκληματῖαι (ἦτοι 1 ἔνοχος αἰμομιξίας καὶ βιασμοῦ, 2 ραδιοῦργοι, 7 ἀπατεῶνες, 1 ἐγκληματίας κατὰ τὴν νεότητά του καὶ διορθωθείς κατόπιν), 22 δὲ ἐλαττωματικοί, ἔκδοτοι εἰς μοιχείαν, ἀσελείαν, ὑποκριταὶ κλπ.

Δύο χαρακτηριστικά ἔφερον 73, ἑξ ὧν πραγματικοὶ ἐγκληματῖαι 31 (ἦτοι 1 ἔνοχος αἰμομιξίας, 5 κλέπται, 1 ἀρσενοκοίτης, 2 θηριώδεις κακοῦργοι, 12 ἀπατεῶνες, 2 χρεωκόποι, μία γυνὴ ἔνοχος ἐκτρώσεως, 1 ἠθικῶς παράφρων, 4 πλαστογράφοι, 1 φαρμακεύς, 1 ἀνθρωποκτόνος)· παρ' 22 δὲ ἑτέροις ὑπερέχον τὰ φαῦλα πάθη καὶ αἱ κακαὶ ιδιότητες, οἷον τὸ βίαιον τοῦ χαρακτήρος, ἡ χαρτοπαιξία, ἡ φιλοδεξία, ἡ ἐκδίκησις, ἡ μοιχεία, ἡ λαγνεία, ἡ τροποποιήσις.

Τρία χαρακτηριστικά ἔφερον 23, ἑξ ὧν 14 ἐγκληματῖαι καὶ 4 ἐλαττωματικοί.

Τέσσαρα δὲ χαρακτηριστικά ἔφερον 5, ἑξ ὧν δύο πλαστογράφοι καὶ 1 μοιχός.

Πέντε χαρακτηριστικά ἔφερον 2, ἑξ δὲ εἰς καὶ μόνος. Ἐκ τῶν πρώτων εἰς ἦτο χρηστός, ἀλλ' ἀρχιεπαναστάτης, ὅστις διὰ τῆς ἡκιστα ἀβροῦς συμπεριφορᾶς του ἠγειρεν ὑποψίας, ἀδίκους ἴσως, ἀλλ' ὅμως σοβαρᾶς, περὶ τῶν τάσεων αὐτοῦ πρὸς τὴν κλοπὴν· ὁ δ' ἕτερος ἦτο δόλιος· ὁ τελευταῖος ἦτο σχεδὸν παράφρων καὶ κατέχετο ὑπὸ γραφομανίας.

Ἀναντιρρήτως χρηστόν, φέροντα δὲ ἀκέραιον τὸν τύπον τοῦ ἐγκληματίου, εὔρον ἓνα μόνον ἐπὶ 400. Ἐν τούτοις 213 χρηστοὶ ἔφερον τὸ μὲν ἢ τὸ δὲ τῶν ἐγκλημάτων χαρακτηριστικῶν. Πραγματικὸς τύπος μετὰ τεσσάρων μέχρις ἑξ χαρακτηριστικῶν εὔρον 8 ἐπὶ 400.

Ἐκ τῶν 213 τῶν θεωρουμένων ὡς χρηστῶν καὶ φερόντων

τινὰ τῶν χαρακτηριστικῶν τῆς φυσιογνωμίας τῶν ἐγκληματιῶν, 75 διήγον βίον οὐχὶ ἀνεπίληπτον, ἢ τουλάχιστον ὑπόνοιαι ὑπήρχον ὅτι ἑξ αὐτῶν ἦσαν :

Ἀπατεῶνες 28, κλέπται 4, πλαστογράφοι 2, μοιχοὶ 13, αἰμομιχταὶ 3, βιασταὶ 1, συκοφάνται καὶ κακολόγοι 8, παίκται 2, ἔνοχοι ἰδιοποιήσεως 4, ἀρσενοκοῖται 4, ραδιοῦργοι καὶ σιμωνιακοὶ 4 ὑποκριταὶ 11, ἀσελεῖς 12, ψεῦσταὶ 6, ἔνοχοι ἐκβιάσεως 1, λαθρέμποροι 1, αὐτόχειρες 1, ἀνθρωποκτόνοι 1 (ἔνοχοι ἀποπείρας ἀναιρέσεως), ἔνοχοι ἐκουσίου ἐκτρώσεως 1, φαρμακεῖς 1.

Ἐπὶ 400 εὔρον 30 σχεδὸν παράφρονας, ἀριθμὸν μέγαν ἀποδεικνύοντα πόσον συχνὴ εἶνε ἡ τοιαύτη ιδιότης, ἢ ὁποία παρέχεται ἀπαράρητος ὑπὸ τῶν πλείστον.

Ἐξ αὐτῶν παρουσίαζον εἰδικὰ φυσιογνωμικά χαρακτηριστικά 21· ἐκ τούτων δύο χαρακτηριστικά ἔφερον 12, ἑξ ὧν 1 ἦτο φιλόδοξος, 1 ἠθικὸς παράφρων, 1 σχεδὸν ἐπιληπτικὸς καὶ φρενοβλαβής, 2 ἀπατεῶνες, δόλιοι, συκοφάνται, φιλόδοξοι, 3 γραφομανεῖς, 1 ἀνθρωποκτόνος, 1 ἀρσενοκοίτης, 3 δὲ χρηστότατοι. Τρία χαρακτηριστικά ἔφερον 2, ἑξ ὧν ὁ εἰς ραδιοῦργος καὶ ὁ ἕτερος γραφομανής. Τέσσαρα χαρακτηριστικά ἔφερον 2, ἀμφότεροι γραφομανεῖς, ἑξ δὲ χαρακτηριστικά εἰς καὶ μόνος, ὡσαύτως γραφομανής.

Ἐν συνόλῳ ἡ τυπικὴ ἐγκληματικὴ φυσιογνωμία ἀπαντᾷ κατ' ἐξαιρέσιν ἀπαξ μὲν ἐπὶ 400 περιπτώσεων παρὰ τῷ χρηστῷ, κατὰ κανόνα δὲ παρὰ τῷ ἐγκληματίῳ. Καὶ ὅταν ἀκόμη παρὰ τῷ πρώτῳ, ὡς συμβαίνει συνήθως κατ' ἀναλογίαν 50 καὶ πλέον ἐπὶ τοῖς 0,0, εὐρίσκονταί τινα τῶν χαρακτηριστικῶν τῆς ἐγκληματικῆς φυσιογνωμίας, τοῦθ' ὅπερ εἶνε ἀναπόφευκτον, ἀφοῦ πρόκειται περὶ τόσων ὀλίγων, ὥστε εἶνε ἀδύνατον νὰ μὴ συμπέσωσιν ἐπὶ τοῦ μὲν ἢ ἐπὶ τοῦ δέ, καὶ τότε ἐπίσης, κατ' ἀναλογίαν βαίνουσαν μέχρι 34 0,0, εὐρέθησαν ἀποδείξεις περὶ τῆς φαιλότητος τοῦ φέροντος αὐτὰ ἢ σοβαρᾶς πρὸς τὸ ἐγκλημα τάσεις παρ' αὐτῷ ἢ ἄλλῳ. Ἐπιβεβαιώνει δὲ τὸ ἐνδόξιμον ὅτι καὶ πάλιν ἡ ἀναλογία εἶνε ἐλλιπής· διότι καὶ περὶ τῆς χρησιμότητος δύναται νὰ ρηθῆ ὅ,τι λέγεται περὶ τῆς φαιλότητος, ὅτι δηλαδὴ πολλάκις τὸ πρόσχημα ἀποκρύπτει τὴν ἀλήθειαν.

Ἀνθρώποι, οὗς ἐθεώρουν ὡς χρηστοὺς, καὶ τοὺς ὁποίους ἐδέησε νὰ παραδεχθῶν, ὡς τοιούτους, φέροντες δὲ πολλὰ τῶν χαρακτηριστικῶν τῆς φυσιογνωμίας τοῦ ἐγκληματίου, ἀπεδείχθησαν μετὰ τινῶν ἐτῶν δοκιμασίαν φαῦλοι· εἰς τὴν ὑπολανθάνουσαν ἐν αὐτοῖς τάσιν πρὸς τὸ ἐγκλημα ἔλειπον μόνον ἡ εὐκαιρία καὶ ἡ περίστασις ἵνα

ἐκδηλωθῆ. Εἷς ἐξ αὐτῶν, λόγου χάριν, πλουσιώτατος κύριος, ὅστις οὐδενὸς ἐστερεῖτο, ἠδύνατο δὲ νὰ ἱκανοποιήσῃ πᾶσαν αὐτοῦ ἰδιοτροπία, μοι ὠμολόγησεν ὅτι, ἐὰν ἦτο πτωχός, θὰ ἐγίνετο κλέπτης καὶ φρονεῦς προσέτι. δύο δὲ ἀδελφοὶ του ἑμοιότατοι πρὸς αὐτόν, ἐγένοντο τῷ ὄντι τοιοῦτοι.

Ἐτερός τις ἀνελθὼν διὰ τοῖς εὐνοίας ἄλλων εἰς ὑψηλὰ ἀξιόματα παραφερόμενος ἡμέραν τινὰ ἐκ τῆς ὁργῆς, εἶπε πρὸς τὸν παροργίσαντα αὐτὸν ἀτυχῆ: «Πρόσεξε διότι εἶμαι ἱκανὸς νὰ πράξω τὰ πάντα· διε ἡμῶν νέος, μ' ἐπωνόμαζον κάτεργον!»

2. Τύπος γυναικώδης.—Ἐπάρχουσι περιπτώσεις, καθ' ἃς ὁ τύπος ἐξαφανίζεται, διότι προσλαμβάνει χαρακτηριστικὰ ὅπως ἰδιαίοντα, ὅπως παρὰ τῷ κρετίῳ ὑπάρχει ὁ κρετινικός, ὃν ἐγὼ ὀνομάζω τύπον Καλιβὰν κλπ., καὶ παρὰ τῷ χοιραδικῷ ὁ ἐρεθιστικός. Ὁ Brouardel δὲ περιέγραψεν ἡμῖν ἐν τῷ ἐν Παρισίοις Ἀνθρωπολογικῷ Συνεδρίῳ καὶ ἕτερον τύπον, τὸν ὁποῖον ἐγὼ εἶχα λησμονήσει (καὶ ἡ ἔλλειψις ἦτο μεγάλη), τὸν τοῦ ἐκ γενετῆς καὶ σχεδὸν γυναικώδους ἐγκληματίου.

Ἡ εὐφυΐα, γράφει ὁ εἰρημένος συγγραφεὺς, τοῦ ἀγνιόπαιδος τῶν Παρισίων εἶνε ζωηρὰ καὶ τὸ πνεῦμα πρῶμιον παρ' αὐτῷ. Συνήθως εἶνε μικρὸς τὸ δέμας, ὀξυδερκής, ἔτοιμος εἰς τὴν ἀπάντησιν, εὐφυής, λιαν ἐπιδέξιος, χαρίεις· ἀλλ' ἐν τῇ ἡλικίᾳ 12-16 ἐτῶν τὸ παιδίον τοῦτο ἔχει ἀκόμη βραχὺ τὸ ἀνάστημα, ἔχει τὸ πνεῦμα βραδὺ καὶ ἄβουλον. Ἐπῆλθεν εἰς αὐτὸ διακοπὴ τῆς ἀναπτύξεως κατὰ τὴν ἑφηβὸν ἡλικίαν, καὶ ἡ διάπλασις αὐτοῦ ἔμεινε στάσιμος. ἔχει τὸ πέος ἀτροφικόν, ὄρχεις μικροῦς, τὸ χνοῦν ἀραιόν, τὸ δέμα λεῖον τρίχας δὲ γενεῖου σπανίας. Ὁ σκελετὸς αὐτοῦ οὐδέποτε ἀποκτᾷ τὰς διαστάσεις τοῦ συνήθους σκελετοῦ τῶν ἀρρένων, ἡ λεκάνη εὐρύνεται καὶ τὰ μέλη ἀποκτᾷ στρογγυλότητα καὶ εὐσαρκίαν, ἐξ αἰτίας τοῦ λίπους τοῦ πληροῦντος τοὺς ὑποδερματίους ἰστούς καὶ ἐξογκοῦντος τὸν κόλπον.»

Παρατήρησε δὲ ὅτι ἡ ἀνατομικὴ αὕτη κατάστασις διατηρεῖται, διότι ἄνδρες ἡλικίας 25 καὶ 30 ἐτῶν τοιαύτην εἶχον ὄψιν καὶ ἦθος.

Τοιοιούτρόπως ἐν τῷ σώματι ἄνδρος ἡλικίας 32 ἐτῶν εὐρέθη κατὰ τὴν νεκροψίαν ἀτροφία τῶν γεννητικῶν ὀργάνων· ὁ προστάτης καὶ οἱ ἰσχοσηραγγώδεις μύες ἦσαν ὅμοιοι πρὸς τοὺς τοῦ σώματος παιδίου. Ἡ λίπωσις μάλιστα ἐπέρχεται κατὰ τὴν περίοδον τῆς ἡλικίας τὴν ἀπὸ 16ου μέχρι τοῦ 18ου ἔτους·

τότε τὸ μέλη των στρογγυλοῦνται καὶ ἀποκτᾷσιν ἦθος γυναικεῖον.

Τὰ πρωτεύοντα χαρακτηριστικὰ τοῦ ἐκφυλισμοῦ τῶν παιδίων τούτων τῶν μεγάλων πόλεων εἶνε ἡ πνευματικὴ στειρώσις καὶ ἡ γενητικὴ ἀδράνεια. Τῆς διπλῆς ταύτης πτωχείας τὰ αἷτια εἶνε πολλὰ καὶ ποικίλα· ἡ ἐργασία ἐν τοῖς βιομηχανικοῖς ἐργαστηρίοις, ἡ διαμονὴ ἐν τύποις ἥμισυ υγιεινοῖς, ἡ πρῶμιος οἰνοποσία καὶ ὁ πρῶμιος ἀλκοολισμός· εἰς ταῦτα δὲ, καθ' ἡμᾶς, ἄξιον νὰ προστεθῆ καὶ ἡ κληρονομικότης.

Ἐπὶ ψυχικῶν ἐποψιν, ἐξακολουθεῖ γράφον ὁ Brouardel, ὑπάρχει παρ' αὐτοῖς πνεῦμα δύσπιστον, εἶρον, ἀδιαφοροῦν πρὸς τὰ πάντα. Ὡς πρὸς τὴν ἠθικὴν δὲ πλήρησ πώρωσις περὶ τὴν διάκρισιν τοῦ ἀγαθοῦ ἀπὸ τοῦ πονηροῦ. Οἱ νεανία οὔτοι παθῶν νὰ φαίνωνται ζωηροὶ· στωμίλοι διηγούμενοι πράξιν τινα. ἢς ἐγένοντο μάρτυρες. Ἄλλ' ὅταν θελήσωμεν νὰ μάθωμεν τί περὶ αὐτῆς φρονοῦσιν, ἀποδεικνύεται ὅτι οὐδὲν ἀπολύτως ἔχουσι φρόνημα, καθὼ στεροῦμενοι διακρίσεως, οὐδέποτε δὲ ἡ ἰδέα τοῦ ἐλέγχου ἐβλάστησεν ἐν τῇ συνειδήσει αὐτῶν.»

Ἐστεροῦνται τῆς γεννητικῆς ἱκανότητος τῆς ἰδιαζούσης εἰς τὸ ἄρρεν φύλον· ἐπειδὴ δὲ ἡ σωματικὴ των διάπλασις εἶνε πως γυναικεία, τάχιστα στρατολογοῦνται ὑπὸ τῶν πρακτόρων τῆς παιδεραστίας.

Ἰδόμεν νῦν τί συμβαίνει παρὰ τῇ μεσαίᾳ τάξει, τῇ τῶν ἀστῶν. Ἐρωτήσατε τοὺς γονεῖς τί φρονοῦσι περὶ τοῦ δεκαετοῦς ἢ δωδεκαετοῦς τέκνου των. Εἶνε πάντοτε κατ' αὐτοὺς παιδίον τεράστιον· ἀληθῶς δὲ λαλεῖ ἐνίοτε καὶ δοῦν μετὰ τόσου πνεύματος, ὅσης καὶ ἐτοιμότητος, ὥστε κατὰ τὴν ἡλικίαν ἐκείνην καθίσταται ἀγαπῆτον. Παρατηρήσατε ὅμως τὸ αὐτὸ παιδίον κατόπιν, κατὰ τὴν περίοδον τῆς ἡβῆς· ἡ ἀνάπτυξις αὐτοῦ γίνεται ἐπίπονος καὶ ἀκανόνιστος. Παρατήρησα ἐν ἑξ αὐτῶν, οὗ τὸ ἀνάστημα ἐν διαστήματι τριῶν ἐτῶν ἠῦξησε κατὰ 2 ὑφεκατόμμετρα, ἐν διαστήματι δὲ τριῶν μηνῶν ἀκολούθως ἠῦξησε κατὰ 12 ὑφεκατόμμετρα. Ἐνίοτε καὶ μέλη τινὰ τοῦ σώματος ἔχουσιν ἀνάπτειν δυσανάλογον ἐν συγκρίσει πρὸς ἄλλα· ὁσάκις δὲ, ἐπὶ παραδείγματι, ὁ πούς καὶ ἡ περονοκνημικὴ ἄρθρωσις δὲν ἀναπτυχῶσι ταυτοχρόνως, ἐνδέχεται νὰ προκύψωσι περιπτώσεις ταρσαλγίας. Ταῦτα πάντα δὲ συνδέονται μετὰ γενικῶν διαταράξεων, τουτέστι δυσπεψίας, ἀνορεξίας νευρασθενείας κλπ. Εἷς τινὰς δὲ νεατίας ἐπέρχεται καὶ ἡ λίπωσις, περὶ ἧς εἶπομεν ἀνωτέρω.»

Ἐπὶ ἐποψιν γένους παρατηρεῖται ἡ αὐτὴ στάσις τῆς ἀνα-

πτύξεως ἐν περιπλοκῇ μετα διαφόρων δυσαρέστων φαινομένων, συχνάκις δὲ ὁ Brouardel ἠναγκάσθη νὰ ἐνεργήσῃ ἐγγείρησιν ὡς ἐπὶ ἀποστημάτων μαστωδῶν εἰς παιδιά ηλικίας 12 μέχρι 15 ἐτῶν. Ὁ αὐτὸς τύπος παιδίων παρατηρήθη ἐν Λυῶνι, ἐν Δίλλῃ ἐν Ῥοάνῃ, πόλεσι βιομηχανικαῖς. Ὁ Brouardel παρηκολούθησέ τὸ στάδιον τινῶν ἐκ τῶν νεανίσκων τούτων καὶ μετὰ τὴν ἐκ τοῦ λυκείου ἀποφοίτησίν των. Συνηθέστατα ἦσαν ἀνίκανοι γενετησιακῶς, ὁσάκις δὲ ἐνυμφεύοντο ἔμενον ἄτεκνοι.

Τί δὲ ἐγένετο ἢ πρόφῃν αὐτῶν λαμπρὰ εὐφυΐα;

Ἐν γένει διασφύζουσι ἀρκετὴν νοημοσύνην καὶ διανοητικὴν ἱκανότητα ὅπως ὑποστῶσιν εὐδοκίμως τὰς διδακτορικὰς αὐτῶν ἐξετάσεις. Δὲν δύναται ὁμως νὰ προσηλώσωσιν ἐπὶ μακρὸν τὴν προσοχὴν αὐτῶν εἰς τὸ αὐτὸ ἀντικείμενον καὶ νὰ ἐμβαθύνωσιν εἰς αὐτό, ἐπειδὴ εἶνε λίαν ἐπιπόλαιοι. Ἐὰν γίνωσι ζωγράφοι, θὰ προσέχωσι κυρίως εἰς τὸν χρωματισμὸν καὶ θὰ εὐδοκιμήσωσιν ἐν τῇ κοσμηματογραφίᾳ. Ἐὰν εἶνε ποιηταὶ θὰ μεταχειρίζονται ὁμοιοκαταληξίαν πλουσιωτάτην καὶ ἐξωτερικὴν μορφήν λαμπράν· ἀλλὰ θὰ εἶνε ἐλλιπεῖς περὶ τὰς ἰδέας καὶ πολλάκις θὰ ἀνήκουν εἰς τὴν σχολὴν τῶν «παρηγμακότων» (décadents). Ἐν τῇ ἐμπορικῇ δὲ τάξει, ἐὰν δὲν ἀποθάνουν πρὶν ἢ ἐνηλικιωθοῦν, διαπρέπουσι εἰς τὸ εἰδικὸν ἐμπόριον τῶν παρισινῶν προϊόντων, τὸ λεγόμενον «articles de paris». Πολλοὶ δὲ ἐξ αὐτῶν προσθέτοτεν καὶ ἡμεῖς, καθίστανται κίναδοι.

3. *Παροιμίαι.*— Ὑπὸ πολλῶν ἐπίσης ἐγένετο ἡμῖν ἡ παρατήρησις ὅτι αἱ διαβεβαιώσεις ἡμῶν αὐταὶ περὶ τοῦ ἐγκληματικοῦ τύπου ἀντιφάσκουσι πρὸς τὴν κοινὴν δοξασίαν. Καὶ ναὶ μὲν ἐν τῇ ἐπιστήμῃ αὐτῇ δὲν εἶνε ὁ ἄριστος ὁδηγός· ἀλλ' οὐχ ἦττον ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἔχομεν πολλὰς ἀποδείξεις περὶ τοῦ ἐναντίου, ἀποδεικνυούσας ὅτι τὰ ἡμέτερα συμπεράσματα ἀνταποκρίνονται πρὸς τὰ αἰσθήματα τῆς κοινῆς συνειδήσεως. Ὅστε ἀπαντῶμεν τὰς αὐτὰς ἰδέας ἐν ταῖς παροιμίαις, ἐν τοῖς δημοτικοῖς ᾄσμασι καὶ ἐν τοῖς στίχοις τῶν ποιητῶν καὶ συγγραφέων ἐκείνων, ὅσοι ἀντανακλῶσιν οἰονεῖ ἐν διανυγίᾳ κατόπρω τὰς ἰδέας τοῦ λαοῦ. Παραδείγματος χάριν :

Ἡ ὄλως διόλου ἰδιάζουσα φυσιογνωμία τοῦ ἐκ γενετῆς ἐγκληματίου ἀπεικονίζεται ἐν τῇ ὁμαϊκῇ παροιμίᾳ : poca barba e niun colore, sotto il ciel non vi ha peggiore. (Δὲν ὑπάρχει χειρότερον ἐν τῷ κόσμῳ, τοῦ ἀχρόου προσώπου τοῦ ἔχοντος ἄραιον τὸ γένειον).

Ἐν δὲ τῇ σικελικῇ διαλέκτῳ ὑπάρχουσιν αἱ παροιμίαι :

—Faccia senza culuri o fintu o tradituri. (Πρόσωπον ἄχρουν ἐμφαίνει ἢ ὑποκριτὴν ἢ προδότην).

—Dio ne scanza di celamitati- D' omini spani e femmini varvati (Ῥύσαι ἡμᾶς ὁ Θεὸς ἐκ συμφορῶν, ἐξ ἀτόχων ἀνδρῶν καὶ τριχωτῶν γυναικῶν).

—Come avi la facci, accusi avi lo curi (Οἷαν ἔχεις τὴν μορφήν, τοιαύτην ἔχεις καὶ τὴν καρδίαν).

Καὶ οἱ Βενετοὶ κατὰ τὸν Pasqualigo ἔχουσι τὰς ἐπομένας παροιμίας :

Omo rosso o femina barbata da lontan xe mejo la saluta (Τὸν πυρρὸν ἄνδρα καὶ τὴν δασεῖαν γυναῖκα προτιμότερον νὰ χαιρετίσῃ τις μακρόθεν).

—Vardete de la dona che gha ose de omo (Φυλάχθητε ἀπὸ τῆς γυναικὸς τῆς ἐχούσης φωνὴν ἀνδρικήν).

—Dio me varda de l'omo senza barba (Ὁ Θεὸς νὰ μὲ φυλάττῃ ἀπὸ ἀνδρὸς ἀτόχου).

Ἐν Πεδεμοντίῳ δὲ ὑπάρχει ἡ παροιμία : Faccia smorta pegg che scabia. (Πρόσωπον ἄχρουν εἶνε χειρότερον τῆς ψώρας)

Ἐν Τοσκάνῃ δὲ

—Uomo sbarbaro e femmina barbata da lontano li saluta (Ἄνδρα ἀγένειον καὶ γυναῖκα μὲ γένειον πρέπει νὰ χαιρετίσῃς μακρόθεν).

—Donna barbata coi schoffi la saluta. (Γυναῖκα μὲ γένειον χαιρετίζε δια ὀπισμάτων).

Παρ' ἀρχαίους ὠσαύτως ὑπῆρχεν ἡ παροιμία : A mufieribus barbatis er inimicis reconcilatis cave. (Φυλάχθητε ἀπὸ γυναικῶν γενειοφόρων καὶ ἀπὸ ἐχθρῶν συνδιαλλαγέντων).

Ἐν Σαρδηνίᾳ δὲ λέγουσι :

—Homine de poga barba homine de poga proa (Ἄνθρωπος μὲ ὀλίγον γένειον εἶνε ἄνθρωπος ἄξιος ὀλίγης πίστεως) καὶ

—Qui hat mala ojada traighet o furat (Ὁ κακὸν ἔχων βλέμμα εἶνε προδότης ἢ κλέπτης).

Ἡ γενική δὲ ἰδέα συνοψίζεται ἐν τῇ παλαιᾷ γαλλικῇ παροιμίᾳ : Au vis le vis, ἐντελῶς ὁμοίᾳ πρὸς τὴν τοσκανικὴν : Il ciuffo è nel ceffo καὶ τὴν λατινικὴν . A vultu vitium.

Ἡ τοσκανικὴ παροιμία : Guardati da chi ride e guarda in là e dagli occhi piccoli e molto mobili (Φυλάχθητι ἀπὸ τοῦ γελῶντος καὶ βλέποντος πέραν καὶ ἀπὸ τῶν μακρῶν καὶ πολὺ εὐκινήτων ὀφθαλμῶν), ἀκριβῶς ἐπαναλαμβάνομένη ὑπὸ τῆς βενετι-

κῆς : *Varbete da te parla e varda en lã e vardate da chi tiene i oci bassi e da ehi camina a curti passi.* (Φυλάχθητε ἀπὸ τοῦ ὀμιλοῦντος καὶ βλέποντας πέραν· φυλάχθητε ἀπὸ τῶν ἐχόντων πρὸς τὰ κάτω προσηλωμένον τὸ βλέμμα καὶ τῶν βαδίζόντων μὲ βραδέα βήματα), ἐπικυροὶ φυσιογνωμικὰ πορίσματα, ἅτινα ἢ ἐγκληματικὴ ἀνθρωπολογία διστάζει ν' ἀποδεχθῆ, ὡς λόγου χάριν : *Vista rossa mal animo mostra* (Πρόσωπον ἐρυθρὸν δεικνύει πονηρὰν ψυχὴν), *Vista all' ingiu tristo e don riu.* Ὁ βλέπων πρὸς τὰ κάτω εἶνε φαῦλος βεβαίως). *El squerzo s' é maledetto per ogni verso* (Ὁ μονόφθαλμος εἶνε ἕσασι κατηραμένος) κλπ.

Βεβαίως ἢ παροιμία προτρέχει τῶν υποθέσεων τῶν μᾶλλον τολμηρῶν ἀνθρωπολόγων ὁσάκις καταγγέλλει τὰς πονηρὰς τάσεις τοῦ ἀνθρώπου τοῦ ἔχοντος τὴν ὄψιν πρὸς τὰ ἄνω τείνουσαν· παράδοξος περὶ τούτου ὑπάρχει ὁμοφωνία, τὴν ὅποιαν ὁμῶς ἐγὼ δὲν ἠδυνήθην νὰ ἐξακριβώσω ἐκ τῶν γεγονότων.

— *Da un naso rabeca tiene indrio sete cità.* (Ἀπὸ ἀνθρώπου ἔχοντα τὴν ὄψιν τείνουσιν πρὸς τὰ ἄνω στέκε μακρὰν ἔσση εἶνε ἢ ἀπόστασις ἐπὶ τὰ πόλεων).

— *Megio vender un campo e una cà
Che tor na dona dal maso levà.*

(Προτιμότερον νὰ πωλήσῃς τὸ κτῆμά σου καὶ τὸν οἶκόν σου, παρὰ νὰ γήμῃς γυναῖκα ἔχουσαν τὴν ὄψιν τείνουσαν πρὸς τὰ ἄνω) Ἀνάλογοι εἶνε καὶ ἡ ὁωμαϊκὴ παροιμία : *Naso per insù-per-casa e non riu.* (Ῥίς τείνουσα πρὸς τὰ ἄνω, μία μόνη καὶ οὐχί πλείονες εἰς ἕκαστον οἶκον) καὶ ἡ πεδεμοντιακὴ : *Naso che guarda in testa é peggior della tempesta* (Ῥίς τείνουσα πρὸς τὰ ἄνω χείρων τῆς θυέλλης).

4. *Δοξασαί ἀρχαίων.* — Ἡ δξυδέρκεια αὕτη τοῦ λαοῦ δὲν φαίνεται τόσον πολὺ θαναμαστή, ὅταν ἀναλογισθῶμεν ὅτι πολλὰ τῶν παρατηρήσεων τούτων ἦσαν ἤδη γνωστὰ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις. Ἐν ἀρχαιοτάτῃ πραγματείᾳ περὶ φυσιογνωμίας εὔρον τὰ ἔξης : « Ὡς περὶ καὶ τοῦ μωροπονήρου τετανόθριξ ἢ κεφαλὴ στενὴ, λοξή, ὅτα ἅμα μεγέθει ἐπικεκλασμένα, αὐχὴν καὶ τράχηλος στρογγύλος, ὀφθαλμοὶ ξηροὶ, σκοτεινοὶ, μικροὶ, κοῖλοι, ὑπορρέοντες ἀτενεῖς ».

Ἐξακολουθεῖ δὲ ὁ συγγραφεὺς παραθέτων τὰ γνωρίσματα δι' ἕκαστον εἶδος ἐγκλήματος.

Οὕτω κατ' αὐτόν, τὰ ἰδιαίτερα χαρακτηριστικὰ τοῦ λάγνου εἶνε : Τὰ γόνατα ἐστραμμένα πρὸς τὰ ὀπίσθεν καὶ αἱ λίαν τρι-

χωταὶ κνήμαι, ἢ πρὸς ἀριστερὰ παραβλωπία, ἢ συμπεπλεγμένη ρίς, οἱ λάμποντες ὀφθαλμοί, ἢ λεπτὴ καὶ στρηνῆς φωνή, τὰ σαρκώδη βλέφαρα· παρὰ τῇ γυναικὶ ἢ μακρότης τῶν κνημῶν καὶ ἡ σκαφοκεφαλία.

Χαρακτηριστικὰ γνωρίσματα τοῦ ἀπατεῶνος εἶνε ἡ στρεβλὴ ρίς, ἢ ἔσση φωνή· ἢ πρὸς τὰ κάτω διαίρεσις τοῦ γενείου εἰς δύο, τὰ λεπτὰ χεῖλη, οἱ λίαν μακροὶ ὄνυχες, οἱ χαριέντες ὀφθαλμοὶ καὶ τὸ φιλόφρον ἦθος.

Οἱ αἰμοχαρεῖς, ἢ οἱ μανιώδεις καὶ ὠμοί, ἔχουσι τὰς φλέβας τῆς κεφαλῆς καὶ τῶν κροτάφων ἐξωγκωμένας ἢ ἀνυψωμένας, δακτύλους χονδροὺς καὶ βραχεῖς, ὀφθαλμοὺς πρασινοποὺς ἢ ὠχροὺς.

Τῶν κλεπτῶν χαρακτηριστικὰ εἶνε συμπεπλεγμένη ρίς, οἱ λάμποντες καὶ λίαν χρωματισμένοι ὀφθαλμοί, αἱ πολὺ βραχεῖαι ἢ καὶ πολὺ μακρὰ χεῖρες, στεναὶ καὶ λεπταὶ.

Ἡ ὑπερβολικὴ ἀνάπτυξις τοῦ ἀριστεροῦ μέρους τοῦ σώματος εἶνε χαρακτηριστικὸν ἴδιον τῶν φθονερῶν.

Καὶ ὁ Ἀριστοτέλης ἐθεώρει ὡς γνωρίσματα τῆς λαγνείας τὴν λευκὴν χροιάν, τὴν ἀφθονίαν τῆς τριχώσεως, τὴν ὀρθίαν, λιπαρὰν καὶ μέλαιναν κόμην, τοὺς κροτάφους καλυπτομένους ὑπὸ τριχῶν καὶ τὰ ἐξωγκωμένα βλέφαρα. Ὡς γνωρίσματα δὲ τοῦ κιναιδίου τὸν ἀλαμπῆ ὀφθαλμόν, τὸν παρακεκλιμένον πρὸς δεξιὰν τράχηλον καὶ τὸ ἀσταθές βάδισμα· Ἡ μικρὰ κεφαλὴ ἐμφαίνει ἀφροσύνην, τὸ μικρὸν δὲ μέτωπον ἀπάθειαν. Καὶ ἡ ὠχρὰ κτρινὴ χροιά εἶνε, κατὰ τὸν Ἀριστοτέλην, ἔνδειξις φαύλου χαρακτήρος, διὸ γράφων πρὸς τὸν Ἀλέξανδρον προτρέπει αὐτόν νὰ φυλάσσηται ἀπὸ τῶν ἐχόντων τοιαύτην χροιάν προσώπου ὡς σφόδρα ἐπιρρεπῶν εἰς τὰ πάθη καὶ τὴν ἀσελγείαν· προτρέπει αὐτόν ἐπίσης νὰ προφυλάσσηται ἀπὸ τῶν ἐχόντων τοὺς κροτάφους ἐξωδηκότας καὶ ἀπὸ τῶν φυσιογνάθων, ὡς λίαν εὐεργίστων.

Ὁ ἐπίσκοπος Ingegneri ἔγραφε : « Τὸ γένειον παρὰ τῇ γυναικὶ εἶνε σημεῖον ὀλίγης σωφροσύνης· οἱ λίαν ἐρυθροὶ ὀφθαλμοὶ εἶνε ἔνδειξις, ὁμότητος, τὸ στενὸν μέτωπον δξυθύμου χαρακτήρος » κλπ.

« Ὡστε ὁ λαὸς ἀπλῶς μετέφρασε καὶ ὠκειοποιήθη τὴν ἀρχαίαν πείραν.

5. Ἐξ ὀρμεμφύτου διάγνωσις τῆς φυσιογνωμίας.—

Ἐπάρχει ὁμῶς ἕτερόν τι φαινόμενον πολὺ μᾶλλον δυσεξήγητον, τὸ τῆς ἐξ ὀρμεμφύτου διαγνώσεως τοῦ ἐγκληματικοῦ τύπου. Ἐπάρχουσί τινες, γυναῖκες ἰδίως, οὔτε κὰν ὑποπτεύουσαι ὅτι

υπάρχει επιστήμη τῆς ἐγκληματολογικῆς ἀνθρωπολογίας, αἵτινες εὐθὺς ὡς ἀντικρῦσασιν ἀτομόν τι φέρον χαρακτηριστικὰ ἐγκληματίου, αἰσθάνονται αἰφνίδιον ζῶηράν ἀπέχθειαν, ἣν κατόπιν δικαιολογοῦσι λέγουσαι ὅτι διαγιγνώσκουσιν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ κακοῦργον.

Ἡ μήτηρ μου, ἣτις εἶχε ζήσει κατὰ τὸ δὴ λεγόμενον μακρὰν τοῦ κόσμου καὶ ἐπομένως οὐδεμίαν εἶχεν ἀποκτήσει πείραν τῶν ἀνθρώπων, δις ἐμάντευσε τὸν ἐγκληματικὸν χαρακτήρα νεανιῶν, περὶ ὧν οὐδεὶς πρότερον ὑπόπτευε καὶ οἷτινες τῷ ὄντι ἀπεδείχθησαν φαῦλοι μετὰ τινα ἔτη.

Τὸ αὐτὸ ἦκουσα λεγόμενον περὶ τῆς κυρίας Ποζ. . . ., τῆς ὁποίας οἱ υἱοί, καίπερ γινόμενοι καθηγηταί, δικασταὶ κλπ., ἀποδέχονται εἰσέτι τοὺς λόγους αὐτῆς ὡς χρησμούς· ἐν τούτοις ἦτο γυνὴ ἀγρότης, οἰκοδόσποινα ἀπομεμακρυσμένη τῆς κοινωνίας, μὴ ἐπισκεφθεῖσα βεβαίως τὰς εἰρκτὰς καὶ τοὺς τροφίμους αὐτῶν.

Ὁ Mantegazza ἀναφέρει ὅτι κόμης τις Χ. εὐθὺς ὡς εἶδε τὴν ἠλλοιωμένην μορφήν φίλου του εἶπεν αὐτῷ: «Μελετᾷς φρόνον!», ὁ δὲ ἄθλιος ἐκεῖνος ὠχρίασε καὶ ὠμολόγησεν ὅτι ἦτο ἀληθές.

Ἐν ταῖς ποινικαῖς δίκαις οὐχὶ σπανίως ἀναφέρονται περιστατικά, καθ' ἃ ἀνθρώποι χρηστοί, ὅπως διόλου ξένοι τοῦ κύκλου τοῦ ἐγκλήματος ἐσώθησαν ἐκ βεβαίου θανάτου, ὡς διαγνώσαντες ἐγκαίρως ἐκ τοῦ ἀπαισίου βλέμματος τοὺς ὀλεθρίους κατ' αὐτῶν σκοποὺς τοῦ δολοφόνου. Παράδειγμα δ' ἔστω ὁ πρῶτος γραμματοκομιστής, ὅστις ἐμελλε νὰ γίνῃ θῦμα τοῦ Francesconi καὶ ὅστις ἐγκαίρως διεσώθη φυγῶν, ὡς πτοηθεὶς ἐκ τοῦ στυγνοῦ αὐτοῦ βλέμματος.

Τέλος διὰ μέσου νοήμονος διδασκαλίσσης ἐνήργησα νὰ δευχθῶν εἰς 32 κοράσια 20 φωτογραφίαι κλεπτῶν καὶ ἰσάριθμοι φωτογραφία ἐπιφανῶν ἀνδρῶν. Τὰ πλεῖστα δὲ τῶν κορασίων, κατ' ἀναλογία 80 ο)ο, ἀνεγνώρισαν ὅτι αἱ πρῶται φωτογραφίαὶ ἀπεικόνιζον ἀνθρώπους φαύλους, πονηροὺς καὶ ψεύστας, αἱ δὲ δευτέραι ἀνθρώπους χρηστούς.

Ἡ ἀκουσία, ἀλλ' ἐν τῇ παγκοσμίῳ συνειδήσει ἐρριζωμένη πεποίθησις περὶ τῆς ὑπάρξεως εἰδικῆς φυσιογνωμίας τῶν ἐγκληματιῶν, ἐγένετο αἰτία τῆς δημιουργίας τῶν κοινῶν φράσεων «πρόσωπον κλέπτου», «μορφή δολοφόνου», ὥστε δὲν δύναται νὰ ἐξηγηθῇ ἄλλως ἢ γενομένη πρὸς τὰ τοιαῦτα συμπεράσματα ἀντίδρασις εἰμὴ ὡς πρθερχομένη ἐκ τῆς ἀποστροφῆς, ἣν αἰσθάν-

νονται οἱ ἀνθρώποι τοῦ νὰ ἐξαγάγῃσι θεωρητικὰ συμπεράσματα ἐκ τῶν ἰδίων αὐτῶν πρακτικῶν παρατηρήσεων.

Ἐκ τῶν γεγονότων τούτων ἀποκλείεται παντελῶς ἡ γνῶσις ἢ ἀποκτηθεῖσα ἐκ τῆς πείρας. Τί δὲ ἀπομένει τότε; Αἰσθησις αὐτογνωσίας, ἀπαντῶσι, διὰ μᾶς τῶν ἰουδαίων φράσεων, εἰς ἃς τὸ κοινὸν ἀρκεῖται, ἀκριβῶς διότι οὐδὲν ἔξ αὐτῶν ἐννοεῖ. Γεννᾶται ὅμως ἐν ἐμοὶ ἡ ὑπόψια ὅτι εἶνε τοῦτο φαινόμενον κληρονομικῶς μεταδοθὲν ἀπὸ τῆς ἐποχῆς, καθ' ἣν οἱ ἀσθενέστεροι, καίπερ τρέμοντες τὴν εὐθυκροισίαν τῶν φαύλων, ἐπληθύνοντο ὀλονέν, ἕως ὅτου ὑπερισχύσαντες ὡς πρὸς τὸν ἀριθμὸν ἠδυνήθησαν νὰ ἐπιβληθῶσιν ἐπ' ἐκείνων.

Ἡ ἐντύπωσις τῶν πατέρων μετεδόθη κληρονομικῶς εἰς τὰ τέκνα καὶ ἐγένετο οἰονεὶ γνῶσις τις ἀσπείδητος, παρεμφερῆς πρὸς τὴν τῶν μικρῶν πτηνῶν, αἵτινα εἰ καὶ γεννηθέντα καὶ τραφέντα ἐν τῷ ἡμετέρῳ οἴκῳ, ἀπὸ τοῦ κλωβοῦ ἐνθα εὐρίσκονται, πτοοῦνται οὐχ ἥττον ἐπὶ τῇ θεᾷ τοῦ μακρὰν ἵταμένου ἀετοῦ ἢ ἱέρακος, ὧν ἡ θεὰ ἐτάρασσε τοὺς πατέρας καὶ προπάτορας· παρομοίως περίπου καὶ οἱ πελαργοὶ γινώσκουσιν ἔξ ὄρμεμφύτου τὴν ἀξίαν τῆς ἐν ταῖς πόλεσι φιλοξενίας καὶ ἀποδέχονται αὐτήν. Ἐκάστη παρεχομένη ἡμέρα διδάσκει ἡμᾶς πόσῃ μεγάλῃ μοῖραν κατέχει τὸ ἀσπείδητον ἐν ταῖς ἀνθρωπίναις πράξεσι καὶ πῶς κατὰ τὸ πλεῖστον μέρος τὸ ἀσπείδητον τοῦτο ἀποτελεῖται ἐκ τοῦ ἀταβισμού καὶ τῆς ἀπωτάτης κληρονομικότητος.

Τίς ἐξ ἡμῶν σκέπτεται ὅτι, ὅταν κλίνη τὸ γόνυ καὶ συνάπτῃ τὰς χεῖρας ὡς εἰς ἱεσίαν, ποιεῖ κίνησιν, κληρονομηθεῖσαν ἀπὸ τῶν βαρβάρων χρόνων, καθ' οὓς ὁ πόλεμος ἦτο ἡ συνήθης κατὰστασις, ὅτι διὰ τῆς στάσεως ταύτης τῆς ταπεινόφρονος καὶ ἀβλαβοῦς, δυσκολευοῦσης δὲ τὴν δέσμευσιν τῶν χειρῶν, ὁ ἥττημένος προσεπάθει ν' ἀπομακρύνῃ τὴν δυσπιστίαν καὶ νὰ προκαλέσῃ τὸν οἶκτον τοῦ νικητοῦ, ὥστε νὰ μεταβληθῇ εἰς δουλείαν ὁ θάνατος, ὅστις πρὶν ἦτο ὁ ἀναπόφευκτος τῶν ἠττωμένων κληρῶς;

6. *Ἐπιβεβαίωσις τῆς ὑπάρξεως τοῦ ἐγκληματικοῦ τύπου ὑπὸ ἀμερολήπιων παρατηρητῶν.*—Τὴν ὑπαρξίν τοῦ περι οὗ ὁ λόγος τύπου ἀνεγνώρισαν ἄλλως τε, εἰ καὶ ἀσυνειδήτως, πάντες οἱ μετ' ἐπιστασίαν ἀσχοληθέντες περὶ τῶν ἐγκληματιῶν.

«Τὸ μᾶλλον ἐκπλήρῃσον παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις, γράφει ὁ Latyschew, εἶνε ἡ ὁμοιότης αὐτῶν ὡς πρὸς τὰς πνευματικὰς ἕξεις καὶ ὡς πρὸς τὴν σωματικὴν διάπλασιν. Οἱ ἴστοι μεταμορφοῦνται ἐν τῷ ἐγκληματικῷ τύπῳ ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε καὶ ἀνευ-

τῆς φυσικῆς αὐτῶν ἀσχημίας ἢ θεά τοῦ ἐγκληματίου προξενεῖ ἀποστροφήν.

«Κυλλός τις ἀγγινοῦστατος, συναγελαζόμενος μετ' ἄλλων πολλῶν νεαρῶν ἐγκληματιῶν, τυχόν ὅμως ἐπιμελεμένης ἀνατροφῆς καὶ ἀρκούντως ἐπωφεληθεὶς ἐξ αὐτῆς, ἐποιήσατό μοι τὴν ἐξῆς παρατήσιν: «Τὰ σωματικά μου ἐλαττώματα ἐκδηλοῦσι τὰ ἐλαττώματα τοῦ νοῦ μου καὶ τοῦ ἠθικοῦ μου χαρακτῆρος. Ὅπως εἶνε ἀσύμμετρον τὸ σῶμά μου οὕτω καὶ τὸ πνεῦμά μου εἶνε στρεβλόν, Ὅσαῖς ἢ ψυχὴ μου εἶνε εὐδιάθετος, αἰσχύνομαι, διότι τοιοῦτος ὑπῆρξα πάποτε· ἀλλ' ὅτε ἡ κακία ὑπερισχύει ἐν ἐμοί, δυσφορῶ διὰ τὰς προτέρας ἀγαθὰς ὁρμάς».

Ἐν τῷ βιβλίῳ αὐτοῦ *Los hombres de presa* ὁ δικηγόρος Λουδοβίκος M. Drago ἐκ Βουένος - Ἄγρες περιγράφει Ἰσπανὸν ἱερέα, ὀνόματι De Castro Rodriguez, ἀποσκοπήσαντα ἐκ τοῦ Καθολικισμοῦ καὶ προωροήσαντα εἰς τὴν Μεθοδικτικὴν Ἐκκλησίαν οὗ ἦττον ὅμως ἐπανελθόντα εἰς τὸ πρότερον δόγμα καὶ τὸ πρότερον αὐτοῦ ἐκκλησιατικὸν ἀξίωμα καὶ διορισθέντα ἐφημέριον ἐν Ὀλοβαρία, ἐπαρχίᾳ τοῦ Βουένος - Ἄγρες. Οὗτος εἶχε φονεύσει τὴν σύζυγόν του μετὰ τοῦ δεκαετοῦς θυγατρὸς του, ὅπως ληστεύσῃ αὐτὴν ἐνώπιον δὲ τῶν δικαστῶν περιέγραφε τὴν σκηρῆν τοῦ φόνου μετ' ἀνακούστου περισσεΐας λεπτομερειῶν, ὑποκρινόμενος αὐτὸς ὁ ἴδιος τὴν στάσιν τῶν θυμάτων του, παρακαλέσας δὲ μετὰ τὴν ἀνάκρισιν νὰ μὴ ἀποσπρηθῇ χρηματικὸν τι ποσὸν ὑπ' αὐτοῦ κατατεθειμένον ἐν τινι Τραπεζῇ, ἐκ φόβου μὴ στερηθῇ τῶν τόκων αὐτοῦ.

« — Καὶ νὰ συλλογίζομαι ὅτι θὰ ἦμην ἐλεύθερος, ἔλεγεν, ἐὰν ἡ ἀτροπίνη (τὸ δηλητήριον) ἤθελε παραγάγει πλήρες τὸ ἀποτέλεσμα αὐτῆς!

Ὁ ἀνὴρ οὗτος ἐκέκτητο τέλειον τὸν ἐγκληματικὸν τύπον τοῦ δολοφόνου. Εἶχε μετωπικοὺς κόλπους λίαν ἀνεπτυγμένους, μέτωπον ὀπισθοκλινές, σχεδόν, γράφει ὁ Ramos Mejia ὡς τὸ κρῆνιον τοῦ Nanderthal. Εἶχε τὰς ζυγωματικὰς ἀποφύσεις τετραστίας, τὰ ὄτα δὲ καὶ τὰς σιαγόνας μεγίστας· τὰ ὄτα του εἶχον σχῆμα ἀμφορικόν, τὸ δὲ κρῆνιον του ἦτο ἀσύμμετρον.

Αἱ φυσιογνωμίαι 105 στρατιωτικῶν καταδίκων, μελετηθεῖσαι ὑπὸ τοῦ Corge διηρέθησαν ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὰς ἐξῆς κατηγορίας. Ἄνευ τινὸς ἐκφράσεως 22, ἐράσμαι 17 ἀπεχθεῖς, ἀσύμμετροι ἢ κτηνώδεις 66.

Αὕτη περίπου εἶνε καὶ ἡ ὑπ' ἐμοῦ ἀνευρεθεῖσαι ἀναλογία τοῦ ἐγκληματικοῦ τύπου.

Ἐν τῷ συγγράμματι *The Criminal Man* τοῦ Havelock Ellis (1890) ἐδημοσιεύθησαν αἱ προσωγραφίαι 36 ἐγκληματιῶν, ὧς ἐπὶ τὸ πλεῖστον κλεπτῶν, γενόμεναι βαθμηδόν, καθόσον εἰσήγοντο εἰς τὰς φυλακὰς, ὑπὸ τοῦ δόκτωρος Vans Clarke, διευθυντοῦ τοῦ ἐν Woking σωφρονιστηρίου. Αἱ ἰχνογραφικαὶ αὐταὶ εἰκόνες δὲν δύνανται, φυσικῶ τῷ λόγῳ, νὰ ἔχωσι τὴν ἀξίαν τῆς φωτογραφίας, ἄλλως τε ἔνεκα τῆς ἀπεικονίσεως τῶν προσώπων ἐν κατατομῇ δὲν ἀναπαριστῶσι πολλὰ τῶν χαρακτηριστικῶν τῆς μορφῆς των. Οὐχ ἦττον εἰς 25 ἐπὶ τῶν 36 προσωγραφιῶν αὐτῶν εἶνε καταφανῆς ἢ συνύπαρξις 5 ἢ 6 τοῦλάχιστον ἐκ τῶν ἐκφυλιστικῶν χαρακτηριστικῶν, καὶ ἰδίως αἱ παραμορφώσεις τοῦ κρανίου (ἐν τοῖς ὑπ' ἀριθ. 9, 10, 11, 12, 13, 15, 19, 20), οἱ καταφανεῖς μετωπικοὶ κόλποι (ἐν τοῖς ὑπ' ἀριθ. 10, 11, 12, 13, 16, 19, 20), αἱ ὑπερμεγέθεις σιαγόνες (ἐν τοῖς ὑπ, ἀριθ. 10, 11 καὶ 13), μετὰ προγονθισμοῦ καὶ ἐξεχόντων ζυγωμάτων (ἐν τοῖς ὑπ' ἀριθ. 10 καὶ 11), ἡ μεγάλη κοίλανσις τοῦ μεσοφρύου (ἐν τοῖς ὑπ' ἀριθ. 13, 15, 16 καὶ 19), τὰ μεγάλα καθ' ὑπερβολὴν καὶ παραμεμορφωμένα ὄτα (ἐν τοῖς ὑπ' ἀριθ. 11, 13, 16 καὶ 20), ἡ κρετινικὴ φυσιογνωμία κλπ. Καὶ ἐκ τῶν ὑπολειπομένων, ὧν ἡ φυσιογνωμία δὲν παρουσιάζει τι τὸ ἀξιοσημείωτον, δύο κατὰ τὴν διαβεβαίωσιν τοῦ Havelock Ellis ἔχουσι μορφὴν λίαν ποταπὴν ἐν τῷ συνόλῳ.

Ἀξιοσημείωτοι εἶνε αἱ ὑπ' ἀριθ. 21 μέχρις 28 εἰκόνες, ἐν αἷς ὁ Havelock ἀναπαρέστησε τὰς φωτογραφίας ὀκτώ ἐγκληματιῶν ἐκ Λονδίνου καὶ Σκωτίας ἐκλεγέντων τυχαίως ἀκριβῶς ἐπὶ τῷ σκοπῷ ὅπως καταδειχθῇ ὁ μέγας ἀριθμὸς τῶν κακούργων περὶ οἷς ὑπάρχει τύπος ἐγκληματικὸς. Ὁ τύπος οὗτος δὲ ἀπαντᾷ εἰς 5 ἐκ τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος 8 (ἦτοι εἰς τὰς ὑπ' ἀριθ. 22, 23, 24, 25, 26 καὶ 28), παρεκτὸς δὲ τούτων καὶ εἰς τὸν ὑπ' ἀριθ. 27 παρατηρεῖται ἀξιοσημείωτος ἀσυμμετρία· ὁ δὲ μόνος ἀπῆλλαγμένος σοβαρῶν ἐν τῇ μορφῇ ἀνωμαλιῶν ὁ ὑπ' ἀριθ. 21, ἦτο ἀπατεῶν ἐπιτήδειος, ἔχων τὸ ἦθος εὐπατρίδου, λαλῶν πλὴν τῆς μητρικῆς αὐτοῦ καὶ τὴν γαλλικὴν καὶ τὴν γερμανικὴν γλῶσσαν. Καὶ ἀνωμαλιῶν μὲν ἀνατομικῶν ἔστρεψεν οὐχ ἦττον ἐν ἡλικίᾳ τριάκοντα ἐτῶν μόλις ἦτο ἦδη πολὺς καὶ φαλακρός. Ἄλλως γινώσκομεν ἤδη ὅτι οἱ ἀπατεῶνες σπανιότατα ἔχουσι τὸν ἐγκληματικὸν τύπον.

Τὸ σύγγραμμα τοῦ Macé τὸ ἐπιγραφόμενον *Mon musée criminel* εἶνε ἐτι πειστικώτερον.

Ἐν αὐτῷ ἐπὶ 6 ἀπατεώων παρατηροῦνται 3 φέροντες τὸν ἐγκληματικὸν τύπον, ἤτοι κατ' ἀναλογίαν 50 ο)θ.

Ὁ Β. Solri παραθέτει ἑξαιρέτως φωτογραφίας 9 ἐγκληματιῶν Νοτιοαμερικανῶν. Ἐξ αὐτῶν ὁ τύπος εἶνε φανερός εἰς 5. εἰς μόνος δὲν ἔχει μοχθηρὰν τὴν φυσιογνωμίαν, ἔχει ὅμως πρόσωπον γυναικῶδες· εἶνε παιδεραστής καὶ κίναϊδος.

7. *Ἡ ὑπαρξίς τοῦ τύπου ὁμολογουμένη παρὰ τῶν ἀντιφρονούντων.*—Περίσργον θὰ φανῆ βεβαίως, ἂν ἀποδείξωμεν ὅτι τὴν ὑπαρξίν τοῦ τύπου παραδέχονται πρακτικῶς καὶ ἐκεῖνοι ὅσοι ἀρνοῦνται αὐτὸν θεωρητικῶς καὶ ἐκ τῶν προτέρων.

Ἀρχίζομεν ἀπὸ τοῦ Laurent, ὅστις λίαν συνεχῶς ἐν τῷ συγγράμματι αὐτοῦ γλευάζει τὰ πορίσματα τῆς ἐγκληματολογικῆς ἀνθρωπολογίας καὶ ἀρνεῖται τὴν ὑπαρξίν τοῦ τύπου. Ἐν τούτοις γράφει τὰ ἑξῆς :

« Δέον ἐπίσης ν' ἀποδώσωμεν οὐ σμικρὰν σημασίαν εἰς τινὰς φυσιογνωμίας, αἵτινες φαίνονται καθ' ὀλοκληρίαν χαρακτηριστικαί, ἀλλ' αἱ ὁποῖαι πράγματι εἶνε προῖδον συμπτώσεως (sic). Παρητήρησα ἐπὶ τοῦ προκειμένου περιστατικῶν περιεργότατον. Ἦχθη μὲν τῶν ἡμερῶν εἰς τὸ κεντρικὸν θεραπευτήριον ἀνὴρ καταδικασθεὶς δεκαπεντάμις περίπου ἐπὶ ἀρπαγῇ· ἦτο βραχύσωμος, ἰσχνὸς καὶ ὀστεώδης, ἀγνοῶν τὴν ἀνάγνωσιν καὶ τὴν γραφήν, ὑψ' ἑνός, μόνου κατεχόμενος πάθους, τῆς λαθροθηρίας. Εἶχε μέτωπον βραχὺ καὶ ὀπισθοκλινές, χεῖλη λεπτά καὶ συνεσφιγμένα, ὀφθαλμοὺς μικροὺς, κοίλους, κίτρινωπούς, βλέφαρα διαρκῶς κινούμενα. ὅτινα ἰσχνὴν καὶ ὀξείαν, γρυπῶς φερομένην ἄνωθεν στόματος νωδοῦ, ἀληθῆ ἠπλαδὴ κεφαλὴν ἀρπακτικοῦ ὄρνέου.

» Πάντα ταῦτα ἄρά γε ἦσαν ἀποτελέσματα τῆς ἕξεως ; Ἦτο προορισμὸς τῆς φύσεώς του ; Εἶχε γεννηθῆ ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος κατὰ πάντα παρασκευασμένος διὰ τὸ ἐπάγγελμα ὅπερ ἔμελλε νὰ ἔξασκήσῃ ; Κατ' ἐμέ ; ὅλα ταῦτα ἦσαν ἀπλῆ σύμπτωσις.

» . . . Ἄλλως, ἔδον παραδεχθῶμεν τὴν ὑπαρξίν ἐιδικοῦ τύπου δι' ἕκαστον εἶδος ἐγκληματιῶν, πῶς θὰ ἐξηγήσωμεν τὸ ἐπικυροῦμενον ἤδη φαινόμενον ὅτι οἱ πλείστοι τῶν ἐγκληματιῶν ἀρχονται ἀπὸ τῆς κλοπῆς καὶ τελευτῶσιν εἰς τὸν φόνον ; Πρέπει ἄρα νὰ παραδεχθῶμεν τότε, ἐξακολοθῆ ὁ συγγραφεὺς ἀστεϊζόμενος, ὅτι τοῦ ἐγκληματίου μεταβάλλεται ἡ οἴς, ὅταν καταστῆ δολοφόνος ;

Ἄλλαχού δὲ λέγει : « Δὲν ἐπιμένω πολὺ ἐπὶ τῶν στατιστικῶν τοῦ Lombroso καὶ τοῦ Ottolenghi καὶ τῶν ἐξ αὐτῶν προκυπτόντων παραδόξων κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἦτον πορισμάτων.

Κατὰ τὴν γνώμην μου, εἶνε ταῦτα σφάλματα δυσάρεστα, ἱκανὰ νὰ σταματήσουν τὴν ἀνάπτυξιν ἐπιστήμης διατελούσης ἀκόμη ἐν τῷ γίνεσθαι καὶ νὰ προσάψωσιν εἰς αὐτὴν τὸ στίγμα τοῦ γελοίου».

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῶν περικοπῶν τούτων, οὐδεὶς πιστεύομεν ἀμφιβάλλει ὅτι ὁ εἰρημένος ἐπιστήμων ἀποκρούει τὴν περὶ τοῦ ἐγκληματικοῦ τύπου θεωρίαν.

Καὶ ὅμως ἰδοὺ τίνες ὁμολογίαι ἐκφεύγουν ἀκολούθως τοῦ στόματός του :

« Πρόσφατον ἔχω εἰς τὴν μνήμην κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην τὴν ἱστορίαν ἀνθρώπου *ὑπὸ τὴν μορφήν θηρίου*, τοῦ Ρ . . . διὰ τὸν ὁποῖον αἱ νυκτεριναὶ ληστρικαὶ ἐπιθέσεις ἀπετέλουν τὴν μᾶλλον εὐχάριστον διασκέδασιν.

» Ὁ Ρ. ἐδραπέτευεν ἐκ τοῦ πατρικοῦ οἴκου, ἔνθα ἄλλο τι δὲν ἐχορηγεῖτο αὐτῷ εἰμὴ θραβδισμοί, κατὰ τὸ λέγειν του· ἐξήσκει τὸ ἔργον τοῦ πλανοδίου πωλητοῦ κατὰ τὴν ἡμέραν καὶ τὰ κέρδη ἐθυσίαζεν εἰς τὸν θεὸν τῆς μέθης.

» Κατεδικάσθη κατ' ἀρχὰς τοῖς ἐπὶ κλοπῇ. Συνελήφθη τὴν τετάρτην φορὰν, ἐνῶ ἔγρονθοκοπεῖτο μετὰ τῆς παλλακῆς του.

» Ἐπ' ἐσχάτων προσεῖλκυσε τὸν ἴδιον αὐτοῦ πατέρα εἰς τὴν κατοικίαν του, τὸν ἐμέθυσε καὶ τὸν ἀπεγύμνωσεν, ἀφοῦ ἀπεπειράθη νὰ τὸν στραγγάλισῃ.

» Ἡ ἀνθρωπίνη ζωὴ οὐδεμίαν δι' αὐτὸν ἔχει ἀξίαν : « *Διὰ 5 φράγκα, ἔλεγεν, οὐδόλωσ θὰ ἐδίσταζα νὰ κόψω τὸν λαιμὸν ἀνθρώπου.*»

« Οἱ ἐγγληματῖαι οἱ συνεχέστερον ἐπισκεπτόμενοι τὰς φυλακάς, ἐρωτᾷ ἄλλαχού ὁ Laurent, εἶνε ἄρά γε μικροκέφαλοι : Ὅπως ἀπαντήσωμεν εἰς τὸ ἐρώτημα τοῦτο, ἀπαντᾷ ὁ ἴδιος, πρέπει πρῶτον ν' ἀποκλείσωμεν πάντας τοὺς κατὰ τύχην καὶ ἐκ περιστάσεως ἐγκληματίσαντας καθὼς καὶ τοὺς ἀλήτας καὶ νὰ περιορισθῶμεν εἰς μόνους τοὺς ἀληθεῖς ἐγκληματίας.

» Πρὸ μικροῦ ἐπισκεπτόμην μικροκέφαλόν τινα, υἱὸν μεθύσου, ἡλικίας ἑτῶν εἴκοσιν ἐνός, γινώσκοντα μόλις ἀνάγνωσιν καὶ γραφήν, ἔχοντα φυσιογνωμίαν νοήμονα, μέτωπον *πεπισμμένον*, ὑποστάντα ἤδη πολλάκις καταδίκην ἐπὶ κλοπῇ διὰ ὀξέως, ὁμολογοῦντα δὲ ὅτι ἦτο πρόθυμος νὰ διαπράξῃ ἐκ νέου τοιαύτην. Ἄλλ' ἄρά γε τὰ τοιαῦτα μεμονωμένα περιστατικὰ δύνανται νὰ λύσωσιν ὀριστικῶς τὸ πρόβλημα ;

» Αἱ λοιπαὶ παραμορφώσεις τοῦ κρανίου *ἀνευρίσκονται πᾶσαι* παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις, μὲ συχνότητα ἀξιοσημεῖτων

Ὁ δόκτωρ Cosse ἔν τινι πραγματείᾳ αὐτοῦ περὶ τῶν παραμορφώσεων τοῦ κρανίου ἀπαριθμεῖ 16 τοιαύτας.

Ἀνεξήγησα ταύτας παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις καὶ ἀνεῦρον αὐτὰς πάσας. Ἄλλ' ὅμως δύο ἰδίως ἐξ αὐτῶν εἶνε αἱ ἀπαντῶσαι συνεχέστερον, ἤτοι τὸ πεπλατισμένον μέτωπον μετὰ κρανίου τετραγώνου καὶ τὸ ὀπισθοκλινές καὶ στενὸν μετ' ἀκροκεφαλίας, τουτέστι τοῦ ἐπιμήκους καὶ κωνικοῦ σχήματος τοῦ κρανίου. Τὸ σχῆμα τῆς κεφαλῆς τὸ κοινῶς καλούμενον «κῶνος σακχάρως» εἶνε τὸ συνηθέστερον παρατηρουμένον παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις.

Ἡ βραχυκεφαλία καὶ μάλιστα ἡ δολιχοκεφαλία ἐπίσης δὲν εἶνε παρ' αὐτοῖς ποσῶς σπάνιαί.

Ὁ Laurent εὖρε πρὸς τούτοις λίαν συνήθη παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις τὴν ὑπερβολικὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἑνὸς ἢ καὶ τῶν δύο μετωπικῶν ὕβων.

Ἐπὶ παραδείγματι παρ' ἀλήτη τινί, μικρᾶς νοημοσύνης, βραχυκεφάλῳ, υἱῷ παραλυτικοῦ, οἱ μετωπικοὶ ὕβοι ἐξεῖχον τόσον ὑπερβολικῶς, ὥστε ἐφαίνοντο σχεδὸν σχηματίζοντες κέρατα.

Μετὰ τῶν τοιούτων παραμορφώσεων τοῦ κρανίου συνδυάζονται πολλάκις καὶ αἱ ἀτέλειαι τοῦ προσώπου, ὡς λόγου χάριν ἡ προσωπικὴ ἀσυμμετρία.

Οὕτως ὁ Γ. βαφεύς, ἡλικίας 35 ἐτῶν, υἱὸς γονέων ἀλκοολικῶν, δεινὸς πότης ἀψίνθου, πάσχει ἐκ φανεροῦ τρόμου τῶν χειρῶν καὶ τῆς γλώσσης, τὴν νύκτα δὲ καθ' ὕπνου βασιανίζεται ὑπὸ τρομακτικῶν ὀνείρων ἐμπλέων φαντασμάτων.

Ἡ νοημοσύνη του εἶνε κατωτέρα τοῦ μετρίου, γινώσκει δὲ μόλις ἀνάγνωσιν καὶ γραφήν. Ὁ ἄνθρωπος οὗτος, καταδικασθεὶς ἐπὶ κλοπῇ ἐν τοῖς ἐμπορικοῖς καταστήμασι, παρουσιάζει προσωπικὴν ἀσυμμετρίαν ἀρεκτὰ μεγάλου βαθμοῦ. Ἡ ὄψις πρῶγματι εἶνε συνήθως παρεκκλίνουσα παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις, ὅτε μὲν πρὸς δεξιάν, ὅτε πρὸς ἀριστεράν· ἀλλὰ συνηθέστερον πρὸς δεξιάν.

Ὁ Μ. ἡλικίας ἐτῶν 43, πλανόδιος ἔμπορος ἐν Παρισίοις, τετράκις ἤδη κατεδικάσθη ἐπὶ ἐξυβρίσει τῶν ἀστυνομικῶν ὀργάνων, ἐπὶ διαταράξει τῆς τάξεως μετὰ συμπλοκῆς καὶ ἐπὶ δύο κλοπαῖς. Ἔχει ὄτα πλατέα καὶ ἀμφορικά, τὴν ῥίνα δὲ λίαν παραεκκλιμένην πρὸς δεξιάν· ἡ φυσιογνωμία τοῦ ἐνέκα τούτου ἀποκτᾷ παράδοξον ἔκφρασιν, ἐπιτεινομένην ἔτι μᾶλλον ἐξ ἐρυθροῦ στίγματος, ὅπερ ἐκ γενετῆς φέρει κατὰ τὸν ὀφθαλμόν, ζωηρῶς διακρινομένου ἐν τῷ μέσῳ τῆς κυανῆς χροῖας τῆς ἑρίδος.

Τοιοῦτος εἶνε καὶ μεθύσος τις ἀλήτης καὶ φαυλόβιος, κατα-

δικασθεὶς πλέον ἢ εἰκοσιπεντάκις, ἔχων τὴν ῥίνα λίαν παραεκκλιμένην πρὸς δεξιάν.

Παρατήρησε πρὸς τούτοις ὁ Laurent ἕτερον ἐγκληματίαν, παρὰ τῷ ὁποίῳ ἡ τοιαύτη τῆς ῥίνος στρεβλότης ἦτο κληρονομικὴ.

Προσθέτει δὲ περαιτέρω :

Μετὰ τῶν παραμορφώσεων τούτων τοῦ κρανίου συνδέονται πολλάκις παραμορφώσεις τοῦ προσώπου, ὡς λόγου χάριν ἡ προσωπικὴ ἀσυμμετρία, ἡ ὅς ἰδίως συνηθέστατα εἶνε στρεβλή, παρεκκλίνουσα ὅτε μὲν πρὸς δεξιάν, ὅτε δὲ πρὸς ἀριστεράν, συνηθέστερον ὅμως πρὸς δεξιάν.

Ἐκπληξὴν ἐμποιεῖ ὁ μεταξὺ τῶν τροφίμων τῶν φυλακῶν μέγας ἀριθμὸς τῶν ἐχόντων τὰ ὄτα εὐμεγέθη, ἀφεστῶσα ἀπὸ τῆς ἀρμόσεως (ἤτοι ἀμφορικοῦ σχήματος) ἢ ἀτελῶς ἐσχηματισμένα ἐν συγκρίσει πρὸς τὰ ὄτα τῶν χρηστῶν καὶ συνήθων ἀνθρώπων· ἐπίσης πλεονάζει παρ' αὐτοῖς ἡ ἐλαττωματικὴ διάταξις τῶν ὀδόντων, κάποτε δὲ καὶ ἡ διατήρησις τῶν ὀδόντων τῆς νηπιακῆς ἡλικίας.

Ἐπὶ πέντε ἔτη, τὰ ὁποῖα διήνυσα μελετῶν ἐν τοῖς νοσοκομείοις τῶν Παρισίων, οὐδ' ἅπαξ ἔτυχε νὰ παρατηρήσω τὸ φαινόμενον τῆς γυναικομαστίας. Μετὰ παρέλευσιν ἔτους καὶ πλέον ἀφ' ὅτου ἡ προσοχὴ προσηλώθη ἐπὶ τῆς ἀνωμαλίας ταύτης, εὗρον ἐν ταῖς φυλακαῖς πέντε περιπτώσεις αὐτῆς.

Τέλος ἀναφέρει τὰς συνήθεις περιπτώσεις τῆς ὑποσπασίαντος, τοῦ νηπιασμοῦ, τοῦ γυναικώδους ἤθους καὶ τοῦ ἐλαττωματικοῦ σχηματισμοῦ τῶν δακτύλων.

Μεταξὺ δὲ τῶν λειτουργικῶν χαρακτηριστικῶν ἀναφέρει τὸν στραβισμόν, τὴν ἀκράτειαν τῶν οὔρων, τὸ τραύλισμα κλπ.

Σπανίως, λέγει, ὁ ἔκφυλος φέρει ἐν μόνον τεκμήριον· σχεδὸν πάνταε πολλὰ ὁμοῦ σημεῖα ὑποδεεστεράς φυσικῆς καὶ ἠθικῆς ὑπαστάσεως εὐρίσκονται παρὰ τῷ αὐτῷ ἀνθρώπῳ.

Ὡς πρὸς τὴν φυσιογνωμίαν, ὁμολογεῖ ὅτι εὗρεν «οἰκογενειακὴν τινὰ ὁμοιότητα παρὰ πολλοῖς τῶν ἐγκληματιῶν»· ἀκολούθως παραθέτει ἀκριβῆ περιγραφὴν τοῦ τύπου τοῦ ἐγκληματίου, ἧς δὲν ἐπιθυμοῦμεν νὰ στρεψώσωμεν τὸν ἀναγνώστην, μολονότι περὶ γνωστοῦ πρόκειται, καθὸ προερχομένης παρ' ἀνθρώπου ἀγνοουμένου τῶς τὴν ὑπαρξιν τοῦ τύπου.

Αἰσθησὴν ἐμποιεῖ ὁ κακὸς σχηματισμὸς τοῦ κρανίου· ἡ κεφαλὴ ἢ ἔχουσα σχῆμα πλαγιοκέφαλον, ὀξυκέφαλον, ἀκροκέφαλον· τὸ ὀπισθοκλινές μέτωπον, ἢ παραμεμορφωμένη ἢ στρεβλή, τὸ ἄχρον καὶ ἀσύμμετρον πρόσωπον, οἱ ὀφθαλμοὶ οἱ πά-

σχαντες ἐκ στραβισμού, τὰ εὐρέα καὶ ἀμφορικῷ σχήματος ὄτα, τὰ ἔχοντα λοβούς ὑπερμεγέθεις, συχνάκις προσφεφυκότητας. Ἐπίσης ἐμποῦσιν ἔκπληξιν τὰ ἐξέχοντα κογχικά τόξα, ἢ συνήθως μέλαινα καὶ ἄφθονος κόμη, ἢ φυομένη καὶ μέχρις αὐτοῦ τοῦ μέτωπου, ὄντος ἐν γένει βραχέος, τὰ ὑπερμεγέθη ζυγώματα, τὰ προσδίδοντα εἰς τὴν μορφὴν ὄψιν κτηνώδη καὶ βάνουσον, αἱ βαρεῖαι καὶ ὀγκώδεις σιαγόνες, αἱ φαινόμεναι ὅτι οὐδένα ἄλλον ἔχουσι προορισμὸν ἢ νὰ δάκνωσι καὶ νὰ μασῶσι. Καὶ ὄντως αἱ σιαγόνες φαίνονται διαπλασσομένηαι ἀναλόγως πρὸς τὴν νοημοσύνην: «τόσον εὐγενέστερον ἔχουσιν σχῆμα, λέγει ὁ Tarde, ὅσον μᾶλλον σοβαροτέρα εἶνε παρ' αὐτοῖς ἡ κοινωνικὴ λειτουργία τοῦ λαλεῖν καὶ μειδιᾶν ἢ ἡ ἀτομικὴ τοῦ δάκνειν καὶ μασᾶν».

Ὁ Bertillon εἶναι βεβαίως εἰς τῶν σφοδροτάτων, εἰ καὶ ὑποκεχυμένον, πολεμίον τῆς νέας σχολῆς. Ἐν τούτοις ἐν τῷ Λευκώματι τοῦ προσφάτως ἐκδοθέντος συγγράμματος αὐτοῦ *Identification anthropométrique*, (1894) εὐρίσκομεν ἐπὶ 179 προσώπων τὰς ἐξῆς ἀνωμαλίας:

1	.....	20 = 8,9 ο/ο
2	.....	50 = 27,9 ο/ο
3	.....	75 = 41,8 ο/ο
4	.....	35 = 19,5 ο/ο
5	.....	6 = 3,3 ο/ο
6	.....	3 = 1,7 ο/ο

ἦτοι κατ' ἀναλογίαν 4,5 ο/ο τὸν πλήρη τύπον.

Ὁ Joly ἐν ἄρθρῳ ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «Οἱ ἔφηβοι δεσμώνται» περιγράφει ἠθικῶς καὶ σωματικῶς ἐφήβους τινες ἐγκληματίας, συμπεραίνει δὲ βεβαιῶν ὅτι οὐδὲν ἀνευρίσκει ἐν αὐτοῖς σημεῖον τοῦ ἐγκληματικοῦ τύπου.

Δυστυχῶς ὅμως δι' αὐτὸν παραθέτει ἅμα καὶ τὰς φωτοτυπικὰς αὐτῶν προσωπογραφίας· ἀρκεῖ δὲ νὰ ρίψῃ τις ἐν βλέμμα, ὅπως ἴδῃ πόσον ἐπιπολάζει παρ' αὐταῖς ὁ ἐγκληματικὸς τύπος. Ὁ Mercéant καὶ ὁ Ribot ἔχουν ὄτα ἄμοσχα καὶ τὴν λεμουριακὴν ἀπόφυσιν τῆς σιαγόνος, καθὼς ἐπίσης καὶ ὁ Kars καὶ ὁ Lepage· οἱ δύο οὗτοι ἔχουν πρὸς τούτους, ὁ μὲν πρῶτος ὑπερμεγέθεις μετωπικοὺς κόλπους, ὁ δὲ δεύτερος στραβισμόν· σημεῖον δὲ ὅτι ἔχομεν ὑπ' ὄψει εἰκόνα ἀτελεῖ τῆς πραγματικῆς αὐτῶν φυσιογνωμίας. Ὡς εἶδομεν δὲ, ὁ Chudzinski εἶρε τὸν Kars ἔχοντα, πλὴν τοῦ διατρήτου ἱεροῦ σωλῆνος, καὶ πρόσωπον πιθη-

κῶδες ὥστε ὁ Joly βεβαιῶν ὅτι ὁ Kars οὐδὲν εἶχεν ἀνώμαλον χαρακτηριστικὸν ἀπέκρουπτε τὴν ἀλήθειαν.

Ὁ Magnan δημοσιεύει τὰς προσωπογραφίας 8 ἐγκληματιῶν ἐκ γενετῆς, παρ' οἷς, κατὰ τὸ λέγειν του, δὲν παρατηρεῖται ὁ τύπος.

Καὶ ὅμως ἐκ τῶν 8 τούτων, τῶν ἐκλεγέντων ἐπίτηδες, δύο φέρουσι τελειότατον τὸν ἐγκληματικὸν τύπον.

«Ἐχει τὴν διάνοιαν ἀσθενῆ, γράφει περὶ μᾶς γυναικὸς περιλαμβανομένης εἰς τὸν ἀνωτέρω ἀριθμὸν· τὰ χεῖριστα τῶν ὀρμεφύτων ἀνεπτύχθησαν ἐν αὐτῇ· πάντοτε ὑπῆρξεν ἀνίκανος νὰ συγκεντρώσῃ τὴν προσοχὴν τῆς καὶ φιλοτάραχος. Ἡ πρὸς τὴν κλοπὴν ὁπῆ ἀνεφάνη εἰς αὐτὴν ἀπὸ τῆς ἡλικίας τριῶν ἐτῶν· συνοίθοιζε πᾶν ὅ,τι εὐρίσκειν, ὑπεξήρει χρήματα τῆς μητρὸς τῆς. Ἐκλεπτεν ἐκ τῶν προθηκῶν τῶν ἐμπορικῶν καταστημάτων. Ἐν ἡλικίᾳ πέντε ἐτῶν συνελήφθη ὑπὸ ἀστυνομικοῦ κλητῆρος καὶ ἤχθη εἰς τὸ κρατητήριον μετὰ σφοδρὰν ἀντίστασιν. Ἀρέσκειται εἰς τὴν ἀλητείαν, κραυγάζει, ρίπτει τὰς κνημίδας, τὰς πλαγῶνας, πᾶν τὸ προστυχόν ἐντὸς τοῦ ἀποπάτου· καθ' ὁδὸν ἀνυψοῖ ἀσέμνως τὴν ἐσθῆτα· κατέχεται τέλος ὑπὸ σφοδροῦ γενετησίου ἐρεθισμοῦ ἀπὸ τῆς ἡλικίας ἕξ ἐτῶν ἀνανίζεται, ἐνεργεῖ δὲ τὸν διὰ στόματος ἀντανισμόν ἐπὶ τοῦ ἰδίου αὐτῆς ἀδελφοῦ. Ἐν τῷ Φρενοκομείῳ ἀνανίζεται δημοσίᾳ καὶ δέχεται νὰ εἰσαγάγῃ ἐντὸς τοῦ προκτοῦ τῆς ἑτέρας ἀσθενῆς τεμάχιον ξύλου».]

Κατὰ τὸν συγγραφέα ἡ γυνὴ αὕτη οὐδὲν ἔχει ἐν τῇ φυσιογνωμίᾳ νοσηρὸν χαρακτηριστικόν. Καὶ ὅμως, ὅπως φαίνεται ἐκ τῆς εἰκόνης τῆς, εἰ καὶ ἔννεαέτις, φέρεται τελειότατον τὸν τύπον τοῦ ἐκ γενετῆς ἐγκληματίου· ἔχει τὴν φυσιογνωμίαν μογγολικὴν, τὴν σιαγόνα καὶ τὰ ζυγώματα τεράστια, μετωπικοὺς κόλπους, ὅτινα σιμῆν, ἀσυμμετρίαν καὶ ἰδίως προαιμότητα. Φαίνεται γυνὴ ἦδη, ἢ, μᾶλλον εἰπεῖν, ἀνήρ.

Ἐκ πάντων τούτων ἀποδεικνύεται ὅτι ἀροῦνται τινες τὸν ἐγκληματικὸν τύπον, ὄχι διότι δὲν ὑπάσχει, ἀλλ' εἴτε διότι ἀγνοοῦσιν αὐτόν, εἴτε διότι δὲν θέλουσι νὰ τὸν ἴδωσι. Νεῶν δὲ ἐπὶ τούτου ἀπόδειξιν ἔσχομεν ἐν Βουξέλλαις, ὅτε συνήλθεν αὐτόθι τὸ Συνέδριον τῆς Ἐγκληματολογικῆς Ἀνθρωπολογίας.

Εἰς ἐκ τῶν πολλῶν αὐτόθι ψευδοανθρωπολόγων, ὁ Cuglitz, παρουσίασε τὴν φωτογραφίαν ἀνδρὸς φέροντος τέλειον τὸν ἐγκληματικὸν τύπον, χρηστοῦ δὲ κατὰ πάντα, κατὰ τὴν διαβεβαίω-

σιν αὐτοῦ. Καὶ ὁμοῦς ἀπεδείχθη ὅτι ὁ ἀνὴρ ἐκεῖνος εἶχε διαπρά-
ξει μόνον . . . 50 ἐγκλήματα !

8. *Ἐφαρμογὴ τοῦ ἐγκληματικοῦ τύπου ἐν τῇ καλλιτε-
χνίᾳ.*— Καὶ ἐτέραν ἀπόδειξιν περὶ τῆς ὑπάρξεως τοῦ ἐγκληματι-
τοῦ τύπου παρέχει ἡμῖν τὸ φαινόμενον ὅτι ἡ μεγαλοφυΐα τῶν
καλλιτεχνῶν ἐξ αὐτογνωσίας παρεδέχθη καὶ ἐφήρμοσε τὸν τύπον
τούτου, πρὶν ἢ ἡ ἐγκληματολογικὴ ἀνθρωπολογία ἀποδείξῃ ἐπι-
στημονικῶς τὴν ὑπαρξίν αὐτοῦ.

Κατὰ τὸν δόκτωρα Ε. Lefort ὁ Μιχαὴλ Ἄγγελος τὸ ζῶδες
σχῆμα τῶν δαιμόνων ἀντικατέστησε διὰ μορφῆς ἀνθρωπίνης
παριστᾶ δαίμονα ἔχοντα μέτωπον ὀπισθοκλινές, ὄρινα ὀξείαν, με-
γάλα ὠτα ἀμφορικὰ ἐντὸς τοῦ ἀκατίου τοῦ Χάρωνος ἀπεικονί-
ζεται κεφαλὴ ἀμαρτωλοῦ φέροντος ὠτα ζῶδη, ἐτέρα τύπου
μογγολικοῦ καὶ ἐτέρα αἰθιοπικοῦ.

Ἐν πίνακι τοῦ Ἀνδρέου Μαντένια παριστῶντι τὸ μαρτύ-
ριον ἁγίου, ὁ δῆμιος, ὁ μέλλων νὰ τύψῃ τὸ θῦμα, ἀπεικονίζεται
ἔχων τὸ μέτωπον ὀπισθοκλινές, τὴν ὄρινα πεπιεσμένην, τὸ στόμα
εὐρύ, τὰ χεῖλη σαρκώδη, ἐξ ὧν τὸ κατώτερον ἐξέχον καὶ τὸ πω-
γώνιον τετράγωνον.

Ὁ Τιτιανὸς ἐν τῷ *Μαρτυρίῳ τοῦ ἁγίου Λαυρεντίου* πα-
ριστᾶ φονέα ἔχοντα κεφαλὴν χονδρὰν καὶ εὐρωστον, μεγάλην
λοξότητα προσώπου, κόμην κατερχομένην ἐπὶ τοῦ μετώπου καὶ
ἄφθονον. Ἐν τῷ πίνακι τοῦ *Χριστοῦ φερόμενος τὸν ἀκάνθι-
νον στέφανον* φαίνεται ἀνὴρ προσπαθῶν νὰ προσαρμόσῃ διὰ
θάβδου τὸν στέφανον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ Σωτῆρος, ἔχων τὸ
κράνιον σχήματος τετραγώνου, ἀσυμμετρίαν δ' ἐκφραστικωτάτην
τοῦ προσώπου, ἥτις κατὰ τὸ ἄνω ἡμῖσι ἐκφράζει τὴν προσπά-
θειαν, κατὰ δὲ τὸ κατώτερον ἡμῖσι μειδιᾷ εἰρωνικῶς· ἕτερός δὲ
ἔχει πρόσωπον πλατὺ, μέτωπον χαμηλόν, στόμα ἐλαφρῶς ἀνα-
συρμένον πρὸς τὰ ἄνω καὶ πρὸς τὰ δεξιὰ εἰς ἔνδειξιν ἀπειλῆς,
κόμην ἄφθονον, γένειον ἐν ἀταξίᾳ.

Ὁ Ραφαὴλ ἐν τῷ *Δείπνῳ* ἀπεικόνισε τὸν Ἰούδαν ἔχοντα
κεφαλὴν εὐρείαν, ὄφρυς συνεσπασμένας, χεῖλος ἀνώτερον βραχὺ
καὶ ὀγκώδες.

Ἐν τῷ πίνακι τῆς *Ἀνόδου πρὸς τὸν Γολγοθᾶν* ὁ τύπων
τὸν Χριστὸν διὰ σχοινίων εἶνε πρόγναθος ἕτερός τις δὲ ὀπισθεν
Ἰσάμενος καὶ προσπαθῶν νὰ πλήξῃ αὐτὸν διὰ τῆς λόγχης ἔχει
τὴν φυὴν τῆς κόμης ἀρχομένην ταπεινότητα ἀπὸ τοῦ μετώπου,

τὴν ἐγκαρσίαν διάμετρον τοῦ προσώπου ὑπερέχουσαν, τὰς ὄφρυς
καταφερομένας ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν, χεῖλη παχέα καὶ ἐξέχοντα.

Ὁ Καλιάρης ἐν τῷ *Ἐσταυρωμένῳ* ἀπεικονίζει ἕνα τῶν δη-
μίων, ἐν τῇ κεφαλῇ τοῦ ὁποίου ὑπερέχει ἡ κάθετος διάμετρος·
αἱ ὄφρυες τὸν εἶνε συνεσπασμένοι, οἱ ὀφθαλμοὶ μικροί, τὸ ἡμια-
νεωγμένον στόμα του σεσυρμένον πρὸς τὰ κάτω καὶ πρὸς τὰ ἀρι-
στερά, ἡ κόμη πυκνὴ, τὸ γένειον ἀραιόν.

Ἐν τῷ πίνακι τοῦ *Μαρτυρίου τοῦ ἁγίου Βαρθολομαίου*
εἰς τῶν δημίων, ὅστις κρατῶν τὴν μάχιραν μεταξὺ τῶν ὀδόντων
ἀπεκδύει τὸν ἅγιον, ἥδη προσδεδεμένον εἰς τὸν πάσσαλον τοῦ
μαρτυρίου, ἀφαιρῶν τὰ τελευταῖα αὐτοῦ ἐνδύματα, ἔχει ἄγριον
τὸ ἦθος καὶ τὸν σχηματισμόν, τεραστίας ζυγωματικῆς ἀποφύσεις
καὶ σιαγόνας, πωγώνιον ὀγκώδες, κόμην ἄφθονον, στερεῖται δὲ
γενείου.

Ὁ Καρακίος ἐν τῇ *Μαστιγώσει* παριστᾶ ἕνα τῶν δημίων
ἔχοντα κεφαλὴν τετράγωνον, ὄφρυς λίαν τοξοειδεῖς καὶ καθέτους,
ρυτίδας ἐν τῷ μέτῳ, ὄρινα ὀγκώδη, στόμα εὐρὺ μὲ χεῖλη συνε-
σπασμένα, γένειον δὲ καὶ κόμην ἄφθονα.

Ἐν τῇ *Σταυρώσει* τοῦ Αὐγουστίνου Καρακίου ὁ πονηρὸς
ἐκ τῶν δύο ληστῶν ἔχει τρίχας τῆς κεφαλῆς μακράς, μέτωπον
βραχὺ, ὄρινα κυρτῶς ἐξωγκωμένην καὶ στόμα σεσυρμένον.

Ὁ Πέτρος Βερετίνης ἐξωγράφισεν ἐν τῷ πίνακι τοῦ *Μαρ-
τυρίου τοῦ ἁγίου Στεφάνου* ἕνα τῶν φονέων λιθοβολοῦντα
τὸν ἅγιον ἢ ἄφθονος κόμη καθιστᾶ τὴν κεφαλὴν του ὀγκώδη,
τὸ μέτωπον μόλις διαγράφεται, αἱ ὄφρυες εἶνε συνεσπασμένα., τὸ
ἦμα νεῦον κάτω, αἱ δὲ παρειαὶ πεφυσιωμένα, ὡσεὶ ἀνθρώπου
γελόντος. Ἐτερός τις ἔχει ἐτερόπλευρον ἀσυμμετρίαν ἢ γραμμὴ
τοῦ στόματος δὲν εἶνε παράλληλος πρὸς τὴν τῶν ὀφθαλμῶν, ἀλλὰ
λοξὴ πρὸς τὰ ἄνω καὶ πρὸς τὰ δεξιὰ, οἶονεὶ ὅπως ἀποκαλύψῃ
τοὺς ὀδόντας.

Ἐν τῇ *Μαστιγώσει* τοῦ Καρόλου Μαράττη, ἐν τῷ ἐμπρο-
σθίῳ μέρει τοῦ πίνακος, εἰς τῶν τυπτόντων τὸν Χριστὸν στρα-
τιωτῶν ἔχει τοὺς ὀφθαλμοὺς λίαν μικροὺς, τὸν ὀφθαλμὸν πα-
ραβλῶπα, τὴν ὄρινα μακρὰν καὶ αἰχμηρά, ἐξωγκωμένην δὲ
περὶ τὸ μέσον, τὸ ἀνώτερον χεῖλος βραχὺ, τὸ δὲ κάτω προέχον.
Ὅπισθεν αὐτοῦ εἰς ἕκ τῶν δημίων ἔχει τὰς ὄφρυς συνεσπασμέ-
νας, βλέμμα τραχὺ, ὄρινα χονδρὰν καὶ βραχεῖαν, τὰς παρειὰς πε-
φυσιωμένας, τὸ στόμα σεσυρμένον πρὸς τὰ κάτω καὶ πρὸς τὰ
δεξιὰ.

Λουκάς ὁ ἐκ Λευθῆς ἀπεικόνισε τὴν Δεββῶραν ἐτοιμὴν νὰ

διαπράξη τὸν φόνον· ἡ κεφαλὴ αὐτῆς εἶνε περιέργον ὑπόδειγμα ἔκφραστικῆς ἀσυμμετρίας.

Ἡ **Ἰουδίθ** τοῦ Ροῦβεν εἰς ἀποτέμνουσα τὴν κεφαλὴν τοῦ Ὀλοφώνου ἔχει μυῖνας εἰς ἄκρον ἀνεπτυγμένους, φυσιογνωμίαν ὠραίαν, ἀλλ' ὅμως σιαγόνα ὑπερμεγέθη, χεῖλη δὲ παχέα καὶ προέχοντα. Ἡ ἔκφρασις τοῦ κατωτέρου ἡμίσεος τοῦ προσώπου εἶνε βιαία, ὅσον γαλήνιος εἶνε ἡ τοῦ ἀνωτέρου ἡμίσεος.

Ἐν τῇ **Δευτέρᾳ παρουσίᾳ** τοῦ Κονζίνου αἱ κεφαλαὶ τῶν ἁμαρτωλῶν ἔχουσι κοινὰ τινὰ τῶν γενικῶν χαρακτηριστικῶν, ὡς ἐκ τῆς ἀφθονίας τῆς κόμης, τῆς ἑλλείψεως γενείου τοῦ χονδροειδοῦς σχηματισμοῦ τοῦ στόματος καὶ τοῦ τετραγωνοειδοῦς πωγωνίου.

Αἱ φυσιογνωμίαι τῶν δημίων ἐν τῇ **Μαστιγώσει** τοῦ Περού εἰσι βδελυκταὶ ἐκ τῆς δυσειδίας. Ὑπὸ τὴν ἀμυδρὰν λάμψιν τῆς ἐσπερινῆς λύχης, ἐξ ἧς φωτίζεται ἡ σκηνή, ἀνὴρ φοβερός τὴν ὕψιν προχωρεῖ πρὸς τὸν Χριστόν. Τὸ πρόσθιον μέρος τοῦ κρανίου του εἶνε πεπλατυσμένον, βραχύ, ἥμισυ ἀνεπτυγμένον· ἀπεναντίας ἡ ἰνιακὴ χώρα εἶνε καθ' ὑπερβολὴν ἀνεπτυγμένη. Μέτωπον σχεδὸν εἰπεῖν δὲν ὑπάρχει· οἱ ὀφθαλμοὶ εἶνε μεγάλοι, ἀνοικτοί, ἀπλανεῖς, ἡ οὖς βραχεῖα καὶ πεπεσμένη. Ὁ προγναθισμὸς αὐτοῦ εἶνε μέγιστος, τὰ χεῖλη παχύτατα προεξέχουσι, τὸ οὖς δὲ ἀπολήγει εἰς ἀίχμηρὰν ἄκρον.

Ὁ Πουσσὲν ἐν τῷ πίνακι τοῦ **Μαρτυρίου τοῦ ἁγίου Βαρθολομαίου** παριστᾷ τὸν δῆμιον ἔχοντα μέτωπον στενόν, ὀφρῦς συνεσπασμένας, ὀφθαλμοὺς δὲ λίαν μικροὺς. Ἡ ρινοχειλικὴ αὐλαξ, ἣτις εἶνε λίαν βαθεῖα, τὸ στόμα τὸ σεσυρμένον πρὸς τὰ κάτω περὶ τὰ ἄκρα, τὸ κάτω χεῖλος παχύτατον ὄν, ἀποδίδουσι εἰς τὴν φυσιογνωμίαν αὐτοῦ χαρακτῆρά τινα ζφώδη.

Ἐν τῷ πίνακι τῆς **Νυκτὸς τοῦ ἁγίου Βαρθολομαίου** τοῦ ζωγράφου Ροβέρ-Φλερύ, Διαμαρτυρόμενός τις στραγγαλίζεται ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ ἰδίου αὐτοῦ υἱοῦ· ὁ φονεὺς ἔχει πρόσωπον πλατύ, παρειὰς παχειὰς, οἷνα τείνουσαν πρὸς τὰ ἄνω, μετὰ λοβοῦ ἐστραμμένον πρὸς ἄριστεράν καὶ πεπεσμένον. Τὸ πεπλατυσμένον καὶ σεσυρμένον περὶ τὰς ἄκρας στόμα του ἀποκαλύπτει ὀδόντας ἀπειλητικούς. Ὁ μοναχός, ὁ ἐξαναγκάζων τὸν υἱὸν νὰ παριστάται εἰς τὸν φόνον τοῦ πατρός, ἔχει πρόσωπον βλασυρόν, χτέμμα δόλιον καὶ ὀμόν, οἷνα βραχεῖαν καὶ χονδροῖαν, στόμα δὲ συνεσπασμένον.

Ὁ Δελακροῦ ἐν σειρᾷ σχεδιογραφημάτων ἀπεικόνισε τὰς διαφοροὺς σκηνας τοῦ Φαύστου, τοῦ Γκαίτε καὶ τοῦ Ἀμλέτου

τοῦ Σαιζπέρου. Ὁ Μεριστοφελῆς ἔχει μέτωπον ὀπισθοκλινές, ὄμμα προφλεγές, οἷνα τείνουσαν πρὸς τὰ ἄνω, προγναθισμὸν καὶ πωγωνιον ἐξέχον. Ἰσταται ἐν τῷ ναῷ ὀπισθεν τῆς Μαργαρίτας σύνοφρυς, μετὰ τὸ στόμα εὐρέως ἠνεφωμένον, τὴν ρινοχειλικὴν αὐλακα βαθεῖαν, τὰς σιαγόνας λίαν ὀγκώδεις καὶ μάλιστα τὴν κάτω, τὰ δὲ ὅλα ἀκαρணிως πλαισιούμενα.

Ὁ Ἀρὸ Σέφερο ἀπεικόνισε τὸν Ἰούδαν πρόγναθον, μετὰ μακρὰ καὶ ἀμφορικὰ ὄμοιος εἶνε καὶ ὁ ὑπὸ χεῖρὸς ἐξόχου τεχνίτου βεβαίως λαξευθεὶς Ἰούδας, ὁ κείμενος παρὰ τὴν βάσιν τῆς Ἁγίας Κλίμακος ἐν Ῥώμῃ.

9. **Προέλευσις.** — Δὲν εἶνε δύσκολον ν' ἀνεύρωμεν τὴν αἰτιάντων τῶν ἀνωμαλιῶν τούτων, ἀνατρέχοντες εἰς τὸν ἀταβισμόν καὶ εἰς τὴν στάσιν τῆς ἀναπτύξεως, δι' ὧν ἐξηγοῦνται τὸ ἀνδροῶδες ἦθος τῆς γυναικός, τὸ ὑπερβολικὸν μέγεθος τῆς κάτω σιαγόνης ἢ φυὴ τοιχῶν ἐπὶ τοῦ μετώπου, ἢ ἀνάπτυξις τῶν μετωπικῶν κόλπων, τὰ ὀγκώδη ζυγώματα, ἢ ἀφθονία καὶ τὸ ἄμυδρον χροῶμα τῶν τοιχῶν καὶ ἡ ἑλλειψις τοῦ γενείου· ὅθεν, ἐὰν ἐξαίρεθῇ τὸ βλέμμα, ὁ τύπος τῆς μορφῆς ἐνός Μογγόλου καὶ ἐνός Λάπωνος, ἀποτελεῖ ἀκριβέστατα τὸν τύπον τῆς μορφῆς Ἰταλοῦ ἐκ γενετῆς ἐγκληματίου.

Οἱ ἐξέχοντες τῆς κόγχης ὀφθαλμοὶ καὶ ἡ ὀχρότης τοῦ προσώπου εἶνε ἀποτέλεσμα ἐγκεφαλικῆς ὑπεραιμίας· ἡ λεπτυνσις τοῦ χεῖλους πιθανὸν νὰ προέσχηται ἐκ τῆς ἐπαναλήψεως τῆς κινήσεως καὶ τοῦ σχήματος, ὅπερ λαμβάνει τὸ στόμα, ὅταν ἐπικρατῇ τὸ αἶσθημα τοῦ μίσους. Ὁρθῶς δὲ λέγει ὁ Mantegazza : «Μέγα κέντρον τῆς μιμητικῆς ἐκφράσεως τοῦ μίσους εἶνε τὸ στόμα, τὸ μένον σπασμοδικῶς κεκλεισμένον, ἵνα δείξῃ τὴν ἔντασιν τῶν μυῶνων, παρασκευαζομένων εἰς τὸν ἀγῶνα· συχνότερον δὲ ἀνοίγεται διὰ νὰ δείξῃ τοὺς ὀδόντας πάντας, ἢ μόνους τοὺς προσθίους, ἢ ἓνα τῶν κυνοδόντων. Ἡ ὀμότης ἔχει ἔντονον τὴν ἔκφρασιν περὶ τὸ στόμα, ἴσως διότι τὸ φονεῦειν καὶ ἐσθίειν εἶνε διὰ τὴν ἐπιστήμην, τὴν ἐμβατεύουσαν εἰς τὰς ἕξεις τοῦ ἀρχεγόνου ἀνθρώπου δύο φάσις ἀλλεπάλληλοι μᾶς καὶ τῆς αὐτῆς πράξεως».

Ἡ ἀνάπτυξις τῆς σιαγόνης, ὅχι μόνον ὡς ἐκ τοῦ ἀταβισμοῦ δύναται νὰ θεωρηθῇ προερχομένη καὶ τῆς μείζονος ἀναπτύξεως τοῦ μυϊκοῦ συστήματος καὶ τῶν συναρμογῶν αὐτοῦ ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς ἐπαναλήψεως τοῦ εἰδικοῦ κύματος τοῦ ἀνθρώπου τοῦ λαμβάνοντος ἔντονόν τινα καὶ βιαίαν ἀπόφασιν, ἢ μελετῶντος ἐκδίησιν, νεύματος καὶ κινήσεως ἐντελῶς ὁμοίας πρὸς τὴν τοῦ

ετοίμου να καταβάλῃ μυϊκὴν προσπάθειαν, συνισταμένου δὲ εἰς κλείειν ἰσχυρῶς τὸ στόμα (ὡς παρατήρησαν ὁ Δαρβίνος καὶ ὁ Mantegazza), ὅπως παράσχη εἰς τοὺς μῦς βάσιν ἐρείσματος καὶ προμηθεύσῃ τὸ σῶμα διὰ τοῦ ἀπαιτουμένου ὀξυγόνου κατὰ τὸν χρόνον τῆς δράσεως· εὐνόητον εἶνε ὅτι διὰ τῆς συχνῆς ἐπαναλήψεως τῶν τοιούτων σπασμῶν ἀναπτύσσονται οἱ μῦες καὶ τὰ μέρη τῶν ὀστέων, μεθ' ὧν συνδέονται· ἴσως δὲ αὐτὸς εἶνε καὶ ὁ λόγος τῆς μείζονος ἀναπτύξεως τῆς κροταφικῆς γραμμῆς τοῦ κροτοφικοῦ μυὸς καὶ τοῦ κροταφικοῦ ὀστοῦ προσέτι, ἢ ἀποπλανήσασα τοὺς φρενολόγους τοὺς διαβλέποντας ἐν αὐτῇ τὸ κέντρον τῆς ὀπῆς πρὸς τὸ καταστρέφειν. Ἴσως δὲ καὶ ἐν τοῖς περιστατικοῖς τούτοις ἀνευρίσκειται ὁ λόγος τῆς μείζονος, εἰ καὶ μὴ σταθερᾶς, συχνότητος τῆς βραχυκεφαλίας τῶν ἐκ γενετῆς ἐγκληματιῶν παρὰ λαοῖς δολιχοκεφάλους, ἀφοῦ μάλιστα ἀμφότερα τὰ περι ὧν ὁ λόγος χαρακτηριστικὰ εὐρίσκονται συνηθέστερον παρὰ τοῖς ἀνθρωποκτόνοις καὶ οὐχὶ παρὰ τοῖς κλέπταις καὶ ἀπατεῶσιν, οἵτινες οὐδέποτε ἔχουσιν ἀνάγκην τόσον μεγάλης μυωνικῆς ἐνστάσεως.

Οὐδὲ λείπει, καθὰ παρατηρεῖ ὁ Ferri, ὁ ἀταβικός, ἢ μᾶλλον ὁ προταβικός δεσμός.

Οἱ ἰχθύες οἱ ἔχοντες τὰς μεγαλειτέρας σιαγόνας εἶνε καὶ οἱ μᾶλλον ἀθηράγοι καὶ οἱ μᾶλλον ἄγριοι, ὁ Δαρβίνος δὲ παρατηρεῖ ὅτι ὁ μάχιμος ἀλέκτωρ ἔχει τὸ ὄσφυος ἰσχυρότερον τῶν ἄλλων, ἐνῶ παρὰ ταῖς τιθασαῖς περιστεραῖς τὸ μέγεθος τῆς κάτω σιαγόνος εἶνε μικρότερον τῆς τῶν ἄγριων περιστερῶν· ἐπίσης παρὰ τοῖς θηρευτικοῖς μολοσσοῖς, οἵτινες εἶνε οἱ ἀγριώτατοι τῶν κυνῶν, ἢ σιαγῶν εἶνε μεγάλη. Συμβαίνει μάλιστα τι πλέον ὁ δόκτωρ Falconer εἶπε πρὸς τὸν Δαρβίνον αὐτὸν ὅτι οἱ περὶ ὧν ὁ λόγος μολοσσοί, ἐν ἀρχῇ ὅτε μετηνέχθησαν εἰς Ἰνδικήν, ὤρμησαν κατὰ ἐλέφαντος καὶ συνέλαβον αὐτὸν ἐκ τῆς προβοσκίδος· ἀλλὰ μετὰ δύο ἢ τρεῖς γενεὰς ὅχι μόνον ἀπώλεσαν τὴν προτιέραν ὄωμην καὶ ἀγριότητα, ἀλλὰ καὶ ἠλαττώθη ἢ ἀνάπτυξίς τῆς κατωτέρας αὐτῶν σιαγόνος καὶ ἐλεπτύνη διὰ τοῦτο τὸ ὄνυχος αὐτῶν.

Ὄφθαλμοι.—Οἱ μελετῶντες τὴν ἐγκληματικὴν φυσιολογίαν κυριώτατα πρέπει νὰ ἔχωσιν ὑπ' ὄψει ὅτι τὸ χαρακτηριστικώτατον γνώρισμα τοῦ πραγματικοῦ ἐκ γενετῆς ἐγκληματίου εἶνε ὁ ὀφθαλμὸς.

Τὸ ἀξίωμα τοῦτο εἶνε ἐπανάληψις τῶν λόγων τοῦ Vidocq, τοῦ περιφήμου ἀστυνόμου : «Δὲν ἔχω ἀνάγκην νὰ ἴδω ὀλόκλη-

ρον τὸ πρόσωπον τοῦ ἐγκληματίου, ὅπως ἀναγνωρίσω αὐτόν· ἀρκεῖ νὰ δυνηθῶ ν' ἀτενίσω τοὺς ὀφθαλμούς του».

Τὸ αὐτὸ ἔγραψαν καὶ ὁ De Amicis καὶ ὁ Mantegazza, οἱ παρατηρήσαντες ὁρθῶς ὅτι ὀλόκληρος ἢ φυσιολογία δύναται νὰ μεταβληθῇ διὰ τῆς θελήσεως καὶ νὰ λάβῃ τὸ πρόσχημα τῆς ἀγαθότητος, ἐκτὸς ὅμως τῶν ὀφθαλμῶν, οἵτινες ἐκφράζουσι τὴν ἀνημερότητας τῆς ψυχῆς.

Τὸ βλέμα τῶν φονέων ὁμοιάζει πολὺ πρὸς τὸ τῶν αἰλουροειδῶν ζῴων, ἰδίως κατὰ τὴν ὄραν τῆς ἐνέδρας ἢ τῆς πάλης· ἐν τείνεται δ' ἔτι μᾶλλον διὰ τῆς γνώσεως τῆς κακίας, διότι παρὰ τοῖς ἐφήβοις τοῖς ἐπιρεπέσιν εἰς τὸ ἐγκλημα, σχεδὸν οὐδέποτε παρατήρησα τὴν ὑπαρξίν τοῦ ἀγρίου βλέμματος. Αἱ ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲ ὀλιγαὶ παρὰ τοῖς ἐνηλίκους ἐξαιρέσεις προέρχονται ἐκ φαινομένου περιεργοτάτου, παρατηρηθέντος ἤδη ὑπὸ τοῦ Vidocq καὶ κατόπιν ὑπ' ἐμοῦ, δηλαδὴ ὅτι τινὲς ἐξ αὐτῶν, οἷον οἱ Lacenaire, Luciani, Gasparoni, ἔχουν δύο διαφόρους τρόπους τοῦ βλέπειν, ἓνα πρᾶον καὶ σχεδὸν γυναικεῖον, τὸν δὲ ἄλλον ἄγριον καὶ θηριώδη. δὲν μεταβάλλουσι δὲ αὐτὸν κατὰ βούλησιν, ἀλλὰ παραλλάσσει αὐτὸς ἀφ' ἑαυτοῦ ἀναλόγως τῆς ψυχικῆς τῶν διαθέσεως ὅτε μὲν πρᾶείας οὔσης, ὅτε δὲ ἀγρίας· διὰ τοῦτο τὸ βλέμμα τῶν ἀσκεῖ διπλὴν γοητευτικὴν δύναμιν, ἐπὶ τῶν γυναικῶν ἰδίως, ἃς σαγηνεύει πρῶτον διὰ τῆς ἠδύτητος, κατόπιν δὲ δεσμεύει διὰ τοῦ τρόμου καὶ τῆς ἰσχύος· οὕτω πως δὲ ἀνευρίσκομεν ἐνίοτε τὸ νῆμα τῆς ἐξηγήσεως πολλῶν ἀνεξηγήτων φαινομένων συνηνοχῆς.

Παρατήρησα ὡσαύτως ὅτι ὁσάκις ἀνὴρ τις αἰμοχαρὴν καταβάλλει βιαίαν προσπάθειαν, ὡς ἐπὶ παραδείγματι νὰ σφίγῃ τὸ δυναμόμετρον, ν' ἀνεγείρῃ μέγα τι βάρος, πᾶσα μὲν ἢ φυσιολογία αὐτοῦ, ἀλλὰ πρὸ πάντων τὸ βλέμμα ἀποκτᾷ τὴν θηριώδη ἐκφρασίαν, τὴν προσιδιάζουσαν ἐν αὐτοῖς κατὰ τὴν στιγμήν τοῦ ἐγκλήματος.

Παρακτὸν ὅμως τῶν ἀταβικῶν ὑπάρχουν, κατὰ μείζονα μάλιστα ἀναλογίαν, καὶ ἄλλα χαρακτηριστικὰ, ἅτινα καθὸ ὀλιγώτερον ἐγγενῆ, καλοῦμεν παθολογικά, καθὼς ἢ κρανιακὴ ἀσυμμετρία, ἢ ἀλληλεπίθεσις τῶν ὀδόντων, ἢ παρακεκλιμένη ὄξις, ὁ στραβισμὸς, αἱ κήλαι κλπ.

Τέλος ὑπάρχουν καὶ ἄλλα χαρακτηριστικὰ ἢ τοῦλάχιστον ἐν καὶ μόνον, ἀλλὰ κατὰ πάντα ἐξελικτικόν, τὸ ὁποῖον μᾶλλον πρέπει νὰ χαρακτηρησθῇ ὡς ἀντιαταβικόν, ὡς ἀντιπροσωπεῦον στάδιον μεταγενέστερον τῆς ἀνθρωπότητος, τοῦτο δὲ εἶνε ἡ ἔλλει-

ψις ἢ ἡβραδεῖα ἀνάπτυξις τοῦ τρίτου μυλίου (τραπεζίου), ἢ παρατηρουμένη εἰς αὐτὸ ἐκεῖνο τὸ ὄργανον, τὴν σιαγόνα, εἰς ἣν τόσον συχνὰ ἀναφαίνονται τὰ ἴχνη τοῦ ἀταβισμού.

10. *Ἐγκληματικός τύπος παρὰ τοῖς ἀγρίοις.* — Εὐγλωττος ἀπόδειξις ὅτι ὁ τύπος οὗτος εἶνε κατὰ μέγα μέρος ἐπ' ἀνόδοις εἰς τὴν ἀγοίαν ἐποχὴν τῆς ἀνθρωπότητος ἢ εἰς τὴν ἀρχαίαν ζωὴν κατάστασιν καθὰ παρατηρήσαμεν μέχρι τινὸς μὲν ὡς πρὸς τὸν ἐγκέφαλον, μετὰ βεβαιότητος δὲ ὡς πρὸς τὸν σκελετόν, ἐξάγεται καὶ ἐκ τῆς γενομένης ὑπὸ πολλῶν παρατηρήσεως, ὅτι παρὰ τοῖς ἀπολιτίστοις ἢ βαρβάροις λαοῖς ὁποιοῦτος τύπος κατήντησε σχεδὸν ἕξ ὀλοκλήρου νὰ ἐκλείψῃ, βεβαίως ἔνεκα τοῦ λόγου ὅτι ἡ ὀπισθοδρομία ἐν τῇ φυλῇ ἔχει ἤδη φθάσει εἰς ἔσχατον ὄριον, παρὰ τῷ βαρβάρῳ δὲ ἐξ οὗ λείπει καὶ ἡ ἀπόστασις ἢ χωρίζουσα τὸ ἔγκλημα ἀπὸ τῆς χρηστότητος.

Ὅθεν ὁ Kirhan ἐν τῷ περὶ Σιβηρίας συγγράμματι αὐτοῦ ἀναφέρει ὅτι ἐν τῇ φυσιογνωμίᾳ τῶν Μογγόλων κακούργων οὐδὲν χαρακτηριστικὸν εἰδικὸν παρετήρησεν, ἐνῶ παρὰ τοῖς Εὐρωπαίοις ἔγκληματίας εὗρισκε τόσα καὶ τοιαῦτα, ὅστε οὗτοι ἐφαίνοντο περισσότερο Μογγόλοι ἐκείνων.

Ὁ καθηγητὴς Fano, περιηγούμενος τὴν γῆν, λίαν φιλοφρόνως ἐδέχθη τῇ αἰτήσει μου ν' ἀσχοληθῇ ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, ἔγραψε δὲ μονογραφίαν δημοσιευθεῖσαν ἐν τῷ ἡμετέρῳ Ἀρχεῖῳ, ἐν ἣ ἀναφέρει ὅτι ἐξετάσας ἐν Ἰνδικῇ τινὰς ἔγκληματίας οὐδένα εὗρεν ἐκ τῶν κατωτέρων φυλῶν φέροντα τὸν τύπον τοῦ κακούργου, μόνον δὲ τινες Βραχυῆνες ἐκ τῶν ἐν ταῖς εἰρηταῖς ἔφερον τὸν τύπον τοῦ ἐκφυλόν· καὶ ὅμως πολλοὶ εἶχον κακουργήσει καθ' ὑποτροπὴν καὶ ἦσαν καταδικασμένοι εἰς δεσμὰ ἰσόβια, τὰνάπαλιν δὲ οἱ Εὐρωπαῖοι οἱ αὐτόθι κρατούμενοι εἶχον χαρακτηριστικὴν μορφήν ἐκ τῶν χειρίστων· ἐπίσης οὐδὲν ἀνώμαλον χαρακτηριστικὸν ἔφερον αἱ τὴν πορνείαν ἀσκοῦσαι βαυαδέραι, ἢτοι χορευτρίαι.

Ἐν Χόγκ, Κόγκ εὔρε καθειργμένους πλείονας τῶν 900 κακούργων Σινῶν, τινὲς δ' ἐξ αὐτῶν ἔφερον τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ ἔγκληματικοῦ τύπου· ἀλλὰ καὶ οὗτοι ἦσαν ὀλιγώτερον εἰδεχθεῖς τῶν κρατουμένων αὐτόθι ὀλίγων Εὐρωπαίων· οἱ πειραταὶ ἀπειναντίας οὐδόλως εὐχον μορφήν ἐκφυλόν. Οἱ ὀλίγοι Ἰάπωνες κατὰδικοὶ οὐδὲν εἶχον ἐν τῇ μορφῇ ἐκφυλιστικὸν χαρακτηριστικόν, ἔτι δ' ὀλιγώτερον αἱ Ἰαπωνίδες πόρνοι.

10. *Ἀνακρεφαλαιώσεις.* — Αἱ ἀνθρωπομετρικαὶ ἐπὶ τῶν πτω-

μάτρων ἔρευναι, ἂν καὶ οὐχὶ λίαν καρποφόροι, ἤρκεσαν ὅμως ὅπως ἀποδείξωσιν ἀναμφισβητήτως τὴν ὑποδεεστέραν κατασκευὴν τῶν ἔγκληματιῶν καὶ ἰδίως τῶν κλεπτῶν ἀνεύρομεν ἐν αὐτοῖς ὡς ἐκ τῆς χωρητικότητος καὶ τῆς περιφερείας, ὡς ἐκ τῆς ἥττονος ἀναπτύξεως τῶν καμπυλοτήτων καὶ τῆς διαμέτρου τοῦ μετώπου καὶ τῆς πρόσθιας προβολῆς χαρακτηριστικὰ ὑπομικροκεφαλίας σπανίως δὲ καὶ μεγαλοκεφαλίας. Ἀνεύρομεν ἐν αὐτοῖς δείκτην κεφαλικὸν ὑπερβολικῶς μέγαν, εὐρυγναθισμόν, σημαντικὴν κογχικὴν χωρητικότητα, μεγάλην τὸν ὄγκον καὶ τὸ βάρος τὴν κάτω σιαγόνα, καὶ μείζον τὸ ὕψος τοῦ προσώπου. Παρὰ τοῖς ἔγκληματίαις ἀπαντῶσι προσωπικοὶ καὶ κεφαλοκογχικοὶ δείκται κατώτεροι ἢ παρὰ τοῖς συνήθεσι καὶ τοῖς φρενοβλαβέσι, τούναντιον δὲ δείκται ἔγκεφαλονωτιαῖοι ἀνώτεροι.

Ἀνεύρομεν κατ' ἀναλογίαν πολὺ μεγαλυτέραν ἢ παρὰ τοῖς συνήθεσι καὶ παρὰ τοῖς φρενοβλαβέσι πρὸς τούτοις ἀνωμαλίας μὴ ἐχούσας ἐνίοτε ἀταβικὴν προέλευσιν, οἷον κοιλάνσεις τῶν πλαγιῶν ἀδένων, ὀστείτιδας, συνοστάσεις, σκληρώσεις, κρανιακὴν καὶ προσωπικὴν ἀσυμμετρίαν, πλαγιοκεφαλίαν, ἀφθονίαν βορμιανῶν ὀστεαρίων, μετωπικὸν φῦμα.

Ὅμοια τὸ σχῆμα καὶ κατ' ἀναλογίαν ἴσην πρὸς τὴν παρὰ τοῖς ἀγρίοις—κάποτε μάλιστα καὶ συνηθέστερον—εὐρέθησαν παρ' αὐτοῖς ἕτεροι ἀταβικαὶ ἀλλοιώσεις, ἰδίως τοῦ προσώπου καὶ τῆς βάσεως, οἷον σκληρώσεις, μετωπικοὶ κόλποι ἐξέχοντες, μέτωπον ὀπισθοκλινές, ἐντομὴ ἰνική διπλὴν ὑδρορροῆς, μέση ἰνική κοιλότης, συγκόλλησις τοῦ ἀτλαντος, σχῆμα ἀνδρικόν ἐν γυναικείοις κρανίοις, διπλὴ ἀρθρική πρόσσιμις τοῦ ἰνιακοῦ κονδύλου, πλάτυναις τῆς ὑπερώας, κόγχαι μεγάλαι καὶ λοχαί, ὀλεκρανικὸν τμήμα, ἀριθμὸς μείζον ἢ ἐλάσσων πλευρῶν καὶ σπονδύλων, ἀνωμαλία τοῦ μικροῦ ἀπαγωγοῦ μυδῶ, πρόωρος διαίρεσις τῆς ὀμοπλατταίας ἀρτηρίας. Αἱ βλάβαι αὗται, κατ' ἀναλογίαν ποικίλλουσιν ἀπὸ 2 μέχρι 58 ο), σημαντικῶς πολυαριθμότεραι παρὰ τοῖς ἄρρεσιν ἢ παρὰ ταῖς θηλείαις, εὐρέθησαν ἀθροαί παρὰ τῷ αὐτῷ ἀτόμῳ, ὅστε ν' ἀποτελῶσι τύπον κατ' ἀναλογίαν 43 ο)· μεμονωμένοι δὲ παρὰ τοῖς μὲν ἢ τοῦ δὲ κατ' ἀναλογίαν 21 ο)· ἀραιότεραι κατὰ πολὺ παρετηρήθησαν παρὰ ταῖς θηλείαις, ἰδίως ἡ ἰνιακὴ κοιλότης καὶ ἡ πλαγιοκεφαλία.

Εἰς τὰς ἀταβικὰς ἀνωμαλίας τοῦ σκελετοῦ δέον νὰ καταλεχθῶσι τὰ παρατηρούμενα παρὰ τοῖς ἔγκληματίαις κατ' ἀναλογίαν διπλασίαν ἢ παρὰ τοῖς συνήθεσιν ὀλεκρανικὸν τμήμα καὶ ἡ ἔλλειψις σπονδύλων.

Ἐνάλογοι ἀνωμαλίας ὑπάρχουσι καὶ εἰς τὸν ἐγκέφαλον αὐτῶν, ὅστις ἔχει συνήθως ὄγκον μικρότερον τοῦ συνήθους, πλήν τινων περιπτώσεων ὑπερτροφίας· οἱ γῦροι παρουσιάζουσι συχνάκις ἀνωμαλίας ἀταβιστικάς, οἷον τὸν χωρισμὸν τῆς ἐλάσσονος ἱπποκαμπείου αὐλακος ἀπὸ τῆς ἱνιακῆς, τὸν ἱνιακὸν λοβὸν σχηματίζοντα σῶμα (opercule)· ὁ σκόληξ ἔχει σχῆμα ὅμοιον πρὸς τὸν μέσον λοβὸν τῶν πτηνῶν καὶ συχνάκις ὑπερτροφικόν· παρατηροῦνται παρεκκλίσεις ὅλως ἐξαιρετικάι, οἷον αἱ ἐγκάρσιοι αὐλακες τοῦ μετωπικοῦ λοβοῦ καὶ μείζων πρὸς συρορὴν τάσις τῶν γύρων.

Αἱ ὀλίγα ἱστολογικαὶ παρατηρήσεις βεβαιοῦσι τὴν ὑπαρξίν παλαιῶν ὑπεραιμιῶν, ἰδίως τῶν νευρικῶν κέντρων, ὡς τεκμηριοῦσιν ἢ διάτασις τῶν λυμφατικῶν ἀγγείων καὶ ἢ πάχυνσις τοῦ ἐξωτερικοῦ χειτῶνος τῶν ἀγγείων ἢ διὰ μελανοχρωστικῆς οὐσίας στίξις τῶν νευρικῶν κυττάρων καὶ τοῦ συνεκτικοῦ ἰστοῦ· ἢ προῦπαρξις τῶν ὑπεραιμιῶν τούτων ἐπικυροῦται μετ' ἀπολύτου βεβαιότητος ὑπὸ τῆς μικροσκοπικῆς ἐξετάσεως, ἣτις ἀποκαλύπτει ἡμῖν μικρὰς ἐστίας μαλακύνσεως, κύστις ἐξ ἐμβολῆς, μνηγγίτιδας κατ' ἀναλογίαν 50 ο)ο, ὀστεῶματα κατ' ἀναλογίαν 4 ο)ο· συχνότατα δ' εἰσὶ καὶ αἱ χρόνιαι παθήσεις τοῦ ἐνδοκαρδίου, τοῦ περικαρδίου καὶ τῆς καρδίας (πρὸ πάντων ἢ ἀνεπάρκεια τῆς μιτροειδοῦς βαλβίδος), οὐχὶ σπάνια δὲ αἱ τοῦ ἥπατος, αἱ ἀπαντῶσαι κατ' ἀναλογίαν πενταπλασίαν ἢ παρὰ τοῖς συνήθεσιν.

Ἐκ τῆς ἐξετάσεως τῶν πτωμάτων ἐξηκριβώθη ἐπίσης παράδοξος ὑπεροχὴ τῶν ἐγκληματιῶν ὡς πρὸς τὸ ἀνάστημα καὶ ἐνίοτε ὡς πρὸς τὸ βάρος.

Ἐνακεφαλιῶν δὲ ὡς πρὸς τὰς ἐπὶ τῶν ζώντων ἐρεῦνας μου καὶ συνοψίζων ἐν ὀλίγαῖς λέξεσιν ὅ,τι ἐνεκα ἀκαταμαχίτου ἀνάγκης ἐδέησε νὰ ἐκθέσω διὰ πληθώρας ἀριθμῶν, συμπεράνω ὅτι ὁ ἐγκληματίας ἀνήλικος ἔτι ὢν ἔχει ἀνάστημα ὑψηλότερον τοῦ συνήθους, ἢ δὲ κόμη του συνήθως εἶνε μέλαινα· ἢ μικροκεφαλία παρὰ τοῖς ἐγκληματιαῖς, ἰδίως παρὰ τοῖς κλέπταις, καὶ ὅταν ἀκόμη εἶνε ἐφηβος, ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῖς καθ' ὑποτροπὴν ἐγκληματήσασιν, παρατηρεῖται συχνότερον ἢ παρὰ τοῖς συνήθεσιν, ἀλλ' ἥττον συχνὰ ἢ παρὰ τοῖς φρενοβλαβέσιν· οἱ ἀπατεῶνες, οἱ ἀρχιλησταὶ καὶ οἱ φονεῖς ἔχουσι ὄγκον κεφαλῆς ὑπερβολικόν· ὁ δεικτικὸς τοῦ κρανίου συμμορφοῦται ἐν γένει πρὸς τὸν ἐθνικὸν δείκτην, ἀλλ' ἐπὶ τὸ ὑπερβολικώτερον· παρατηροῦνται παρ' αὐτοῖς συχνάκις ἀσυμμετρία κρανιακαὶ καὶ προσωπικαί, ἰδίως παρὰ τοῖς βιαστοῖς καὶ κλέπταις, ἀλλ' ὀλιγώτεροι ἢ παρὰ τοῖς φρε-

νοβλαβέσιν, ὑπερέχουσι δὲ ἀπέναντι τῶν τελευταίων τούτων ὡς πρὸς τὴν συχνότητα τῆς τραυματικῆς βλάβης τῆς κεφαλῆς καὶ τὴν λοξότητα τῶν ὀφθαλμῶν. Ὀλιγώτερον συχνὴ παρατηρεῖται παρ' αὐτοῖς ἢ ἀθηρωμασία τῶν κροταφικῶν ἀρτηριῶν, τὸ ἀνώμαλλον σχῆμα τῶν ὠτων, ἢ ἔλλειψις τοῦ γενείου, ὁ νυσταγμὸς ἢ προσωπικὴ καὶ κρανιακὴ ἀσυμμετρία, ἢ μυδρίασις, ἐν ἔτι δ' ἐλάσσονι ἀναλογίᾳ ἢ πρῶτος πολιότης καὶ φελακρότης καὶ ἐξ ἴσου ὁ προγναθισμὸς, ἢ ἀνισότης τῶν κορῶν τῶν ὀφθαλμῶν, ἢ στρεβλὴ ὄρα καὶ τὸ ὀπισθοκλινές σχῆμα τοῦ μετώπου· πολὺ συχνότερον ἢ οἱ φρενοβλαβεῖς καὶ οἱ συνήθεις τῶν ἀνθρώπων, οἱ ἐγκληματιαῖς ἔχουσι μακρότερον τὸ πρόσωπον μᾶλλον ἀνεπτυγμένα τὰ ζυγώματα καὶ τὴν σιαγόνα, τοὺς ὀφθαλμοὺς χρώματος καστανόχρου ἢ μέλανος, τὴν κόμην πυκνὴν καὶ μέλαιναν, καὶ ἰδίως οἱ διαπράξαντες ληστοπραξίας· ἢ κύφωσις, σπανιωτάτη παρὰ τοῖς ἀνθρωποκτόνοις, εἶνε συνηθέστερα παρὰ τοῖς βιασταῖς τοῖς πλαστογράφοις καὶ τοῖς ἐμπροσηταῖς· οἱ τελευταῖοι οὗτοι ἔτι μᾶλλον δὲ οἱ κλέπται, ἔχουσι συνήθως τὴν ἰριδᾶ φαίαν, ἀνάστημα δὲ καὶ βάρος καὶ μυϊκὴν ρώμην ἐλάσσονα ἢ οἱ ἔνοχοι ληστοπραξιῶν καὶ οἱ ἀνθρωποκτόνοι.

Ἐπὶ τῶν παραλλαγαῖ παρὰ ταῖς διαφορὰς κατηγορίας τῶν ἐγκληματιῶν, ἦτοι :

Παρὰ τοῖς ἀνθρωποκτόνοις ἐπιπολάζουσι ἢ ὀγκώδης σιαγὼν, τὰ πολὺ ἀψευδῶτα ζυγώματα, ἢ μαύρη καὶ πυκνὴ κόμη, τὸ ἀραιὸν γένειον, τὸ ὠχρὸν πρόσωπον.

Παρὰ τοῖς τραυματισταῖς ἢ βραχυκεφαλία, αἱ μακροὶ χεῖρες· παρ' αὐτοῖς παρατηρεῖται ἔλλειψις τῆς στενότητος τοῦ μετώπου.

Παρὰ τοῖς βιασταῖς αἱ βραχεῖαι χεῖρες, ὁ μέσος κεφαλικὸς δάκτυλος καὶ ὁ κατώτερος· τὸ μέτωπον παρ' αὐτοῖς εἶνε στενώτερον, συνηθέστερα δὲ ἢ ξανθὴ κόμη, αἱ ἀνωμαλίας τῶν γεννητικῶν ὀργάνων καὶ τῆς ἑνός.

Παρὰ τοῖς ἐνόχοις ληστοπραξίας καὶ κλοπῆς διὰ ῥήξεως σπάνια εἶναι αἱ ἀνωμαλίας τῶν κρανιακῶν μέτρων, ἢ πυκνότης τῆς κόμης καὶ ἢ ἀραιότης τοῦ γενείου.

Οἱ ἐμπροσηταὶ ἔχουσι τὸ ἐλάχιστον βάρος τοῦ σώματος, ἄκρα ἐπιμήκη, κεφαλὴν μικρὰν καὶ ἀνώμαλον.

Οἱ ἀπατεῶνες διακρίνονται διὰ τὸ μέγεθος τῶν σιαγόνων καὶ τῶν ζυγωμάτων, τὸ μέγα βάρος, τὴν ὠχρότητα τοῦ προσώπου, συνήθως πάσχοντες ἐκ παρέσεως.

Οἱ λωποδύται ἔχουσι τὰς χεῖρας μακροτέρας, τὸ ἀνάστημα ὑψηλότερον, τὴν κόμην μελαντέραν καὶ τὸ γένειον ἀραιότερον.

Οὐχ ἦτον αἱ μᾶλλον ἐκδεηλωμένοι διαφοραὶ τῶν ὑποδια-
ρέσεων δὲν ἀποκλείουσι τὴν οἰκογενειακὴν ὁμοιότητα, τὴν ὑπαρ-
ξιν τοῦ κοινοῦ τύπου, ὅπως καὶ αἱ κατὰ χώρας καὶ ἐπαρχίας
παραλλαγαί, ὅσον μεγάλα καὶ ἂν εἴνε, δὲν ἀποκλείουσι τὸν ἐθνι-
κὸν τῆς μορφῆς τύπον.

Διὰ τῆς μελέτης τῶν φωνογραφιῶν τῶν ἐγκληματιῶν ὁ ἀνα-
γνώστης ἠδυνήθη νὰ ἐξελέγξῃ καὶ νὰ πεισθῇ ὅτι ὁ τύπος τῆς
ἐγκληματικῆς φυσιογνωμίας ἀπαντᾷ παρ' αὐτοῖς κατ' ἀναλογίαν
25 ο]ο' κατ' ἀνώτατον ὅρον 36 ο]ο) παρατηρεῖται παρὰ τοῖς
φονεῦσι, κατὰ κατώτατον δὲ (ἀπὸ 6 μέχρις 8 ο]ο) παρὰ τοῖς
δολοῖσι χροεκόποις, ἀπατεῶσι καὶ διγάμοις· σχετικῶς δὲ πρὸς
τοῦτο ἀξιοσημειωτὸν τυγχάνει ὅτι καὶ αἱ κρανιακαὶ καὶ προσω-
πικαὶ ἀνωμαλίας, ἃς ὁ Ferri ἐμελέτησεν ἐπὶ ζώντων, ἰδίως δὲ ἡ
ἐλάσσω χωρητικότης, ἡ μικροτέρα προσθία ἡμικυρφησία, τὸ
μεῖζον μῆκος τοῦ προσώπου καὶ ἡ μεῖζων ἀνάπτυξις τῶν ζυγω-
μάτων ἐξηκριβώθη ὅτι ὑπάρχουσι κατ' ἀναλογίαν πολὺ μικροτέ-
ραν ἢ σχεδὸν ἴσην πρὸς τὴν τῶν χρηστῶν παρὰ τοῖς τραυματι-
σταῖς καὶ παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις ἐκ περιστάσεως.

Διὰ τῶν φωτογραφιῶν ἐβεβαιώθημεν ὅτι ὁ ἐθνικὸς τύπος
καθυστερεῖ παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις, παρὰ πολλοῖς δ' ἐξ αὐτῶν
ἀπεναντίας παρατηρεῖται συγγένεια μορφῆς. Εἶδμεν ἐπίσης χά-
ρις εἰς αὐτοὺς ποσὸν συχνὸν εἶνε τὸ γυναικῶδες ἦθος ἰδίως παρὰ
τοῖς κλέπταις καὶ τοῖς ἐνόχοις ἐγκλημάτων ἀσελγείας, καθὼς καὶ
τὸ ἀνδρῶδες παρὰ τισι τῶν γυναικῶν.

Ἐκ τῆς μελέτης ἐπὶ 800 χρηστῶν ἀνθρώπων ἀπεδείχθη ὅτι
ὑπάρχουσι καὶ παρ' αὐτοῖς τινὰ τῶν χαρακτηριστικῶν, οὐχὶ ὅμως
τόσον ἀθρόως, ὥστε ν' ἀποτελοῦν τὸν ἐγκληματικὸν τύπον· ἡ δὲ
ὑπαρξὶς αὐτῶν οὐχὶ σπανίως ἐξηγεῖται ἐκ τῆς ὑπάρξεως ὑπολαν-
θανουσῶν ἐν αὐτοῖς ἐγκληματικῶν τάσεων, ἢ περιστάσεων ἐκφυ-
λίσεως μάλιστα κρετινισμοῦ.

Ἐκ τῆς μελέτης ἐπὶ τῶν ζώντων τέλος ἐπικορώθη, ἂν καὶ
μετ' ὀλιγοτέρας ἀκριβείας καὶ σταθερότητος, ὁ μέγας ἀοιδμὸς
τῶν μικροκεφαλιῶν, τῶν ἀσυμμετριῶν, τῶν κογκικῶν λοξότη-
των, τῶν προγναθισμῶν, τῶν ἀνέπτυγμένων μετωπικῶν κόλπων,
ἂν ἀνεύρομεν κατὰ τὴν ἐξέτασιν τῶν πτωμάτων. Νέαι δὲ ἀπεκα-
λύφθησαν δι' αὐτῆς ὁμοιότητες καὶ διαφοραὶ μεταξὺ τῶν φρενο-
βλαβῶν καὶ τῶν ἐγκληματιῶν.

Ὁ προγναθισμὸς, ἡ ἀφθονία καὶ τὸ οὐλον σχῆμα τῆς κόμης
ἡ ἀραιότης τοῦ γενείου, ἡ συχνὴ μελαιψὴ χροιά τοῦ δέρματος, ἡ
δευκεφαλία, ἡ λοξότης τῶν ὀφθαλμῶν, ἡ σμικρότης τοῦ κρανίου

ἡ ἀνάπτυξις τῆς σιαγόνης καὶ τῶν ζυγμάτων, τὸ ὀπισθοκλινὲς
μέτωπον, τὸ μέγεθος τῶν ὠτων, ἡ ὁμοιότης μεταξὺ τῶν δύο
φύλων, τὸ μεῖζον διάστημα μεταξὺ τῶν δύο χειρῶν τεταμένων
ἀντιθέτως, εἶνε νέοι κρίκοι, οἵτινες μετὰ τῶν ἐκ τῆς νεκροψίας πα-
ρεχομένων συνδέουσι τὸν Εὐρωπαϊκὸν ἐγκληματιῶν πρὸς τὸν κά-
τοικον τοῦ νοτίου ἡμισφαιρίου ἢ τὸν ἀνήκοντα εἰς τὴν μογγόλι-
κὴν φυλὴν· ἐνῶ ἀφ' ἐτέρου ὁ στραβισμὸς, αἱ κρανιακαὶ ἀσυμ-
μετρία καὶ αἱ σοβαραὶ ἱστολογικαὶ ἀνωμαλίας, αἱ μηνιγγικαί, αἱ
ἐγκεφαλικά καὶ αἱ καρδιακά ἐνδεικνύουσιν ὅτι ὁ ἐγκληματίας
εἶνε ἄνθρωπος ἀνώμαλον ἔχων ἐκ γενετῆς τὸν σχηματισμὸν ἕνεκα
στάσεως τῆς ἀναπτύξεως διαφόρων ὀργάνων αὐτοῦ καὶ ἰδίως τῶν
νευρικῶν κέντρων, ἐν ταύτῳ δὲ ἄνθρωπος ἀσθενὴς, πάσχων ἐκ
χρονίου νοσήματος.

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΤΟΜΟΥ

ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Σερά έργων γραφέντων επί τη βάσει τοῦ συγχρόνου πολιτισμοῦ καὶ τῶν
τελευταίων προόδων τῶν τεχνῶν καὶ ἐπιστημῶν

CESARE LOMBROSO

Ο ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΑΣ
ΑΝΘΡΩΠΟΣ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ
ΜΠΑΜΠΗ ΑΝΝΙΝΟΥ

ΤΟΜΟΣ Β΄

ΕΝ ΔΟΧΕΙΑΙΣ
ΕΚΔΟΤΗΣ: ΧΡΗΣΤΟΣ Δ. ΦΕΞΗΣ
ΟΔΟΣ ΠΑΡΑΡΤΗΡΕΟΥΣ 10
1925

ΜΕΡΟΣ Γ.

ΒΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΕΚ ΓΕΝΕΤΗΣ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΣΤΙΞΕΩΣ ΤΩΝ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΩΝ

1. - Μέχρι τοῦδε ἠσχολήθημεν περὶ τῶν χαρακτηριστικῶν τοῦ σώματος τῶν ἐγκληματιῶν ἐν γένει καὶ ἀδιακρίτως, ἐπιπόνως δέ, ἔνεκα τῆς μεγίστης δυσχερείας τοῦ ἐξάγειν ἐκ τῶν ἀνατομικῶν παρατηρήσεων τῆς νεκροψίας τὰ διακριτικὰ γνωρίσματα, τὰ διαστέλλοντα τοὺς ἐκ γενετῆς ἐγκληματίας ἀπὸ τῶν καθ' ἕξιν ἢ ἐκ περιστάσεως. Ὅπου ὅμως ἡ διάκρισις ἦτο δυνατὴ, εἶδομεν ὅτι τὰ χαρακτηριστικὰ τὰ διαφέροντα ἀπὸ τῶν τοῦ συνήθους χρηστοῦ ἀνθρώπου μειοῦνται βαθμηδὸν καὶ σχεδὸν ἐξεφανίζονται πλέον παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις ἐκ πάθους, καὶ ἰδίως παρὰ τοῖς ἐκ περιστάσεως, καὶ κατέρχονται ἀπὸ τῆς ἀναλογίας 43 μέχρις 6 καὶ 8 ο)ο, μάλιστα ὡς πρὸς τὰ ἐγκλήματα τῆς ἀπάτης καὶ τῆς χρεοκοπίας.

Προτίθεμαι γυν ν' ἀσχοληθῶ περὶ τὴν βιολογικὴν καὶ ψυχολογικὴν ἐξέτασιν τῶν ἀνθρώπων τῶν φερόντων πολλαπλᾶς μὲν ἀναμαλίας ἐν τῷ ὄργανισμῷ, ἐμμονὴν δ' ἐν τῷ ἐγκληματεῖν.

* Αρχομαι δὲ τῆς ἐξετάσεως ἀπὸ τοῦ μᾶλλον ἀνατομικοῦ ἢ ψυχολογικοῦ χαρακτηριστικοῦ, ἀπὸ τῆς στίξεως.

Σημεῖον χαρακτηριστικὸν τοῦ ἀρχιγόνου ἀνθρώπου ἢ τοῦ διατελούντος ἐν τῇ περιόδῳ τῆς ἀγριότητος εἶνε ἡ εὐκολία, μεθ' ἧς ὑποβάλλεται εἰς τὴν χειρουργικὴν μᾶλλον ἢ κοσμητικὴν ἐγχείρησιν ταύτην, ὅποια ἀκριβῶς ὠνομάσθη διὰ λέξεως εἰλημμένης ἐκ τῆς γλώσσης τῶν κατοίκων τῶν Ὀκεανείων νήσων, λεγομένη *tatuaggio-tatouage* (στίξις).

Καὶ ἐν Ἰταλίᾳ εἶνε διαδεδομένη ὑπὸ τὰ ὀνόματα *marca, nzito, seguio, devozione* ἢ τοιαύτη συνήθεια, ἀλλὰ μόνον παρὰ ταῖς ἐσχάταις κοινωνικαῖς τάξεσι, τοῖς χωρικοῖς, τοῖς ναῦταις, τοῖς ἐργάταις, τοῖς ποιμέσι, τοῖς στρατιώταις, πρὸ πάντων δὲ τοῖς ἐγκληματίαις, παρ' οἷς, ὡς ἐκ τῆς μεγάλης αὐτῆς διαδόσεως, ἀποτελεῖ νέον εἰδικὸν ἐνατομικὸν καὶ δικαστικὸν χαρακτηριστικὸν γνώρισμα· ὀφείλω ἄρα διὰ μακρῶν νὰ ἀσχοληθῶ περὶ αὐτοῦ, ἀλλ' ὅμως πρότερον δεόν νὰ ἐξετάσωμεν ἰδιαιτέρως χάριν τῆς ὀρθῆς συγκρίσεως τίνι τρόπῳ ἐξηγεῖται ἡ τοιαύτη πράξις παρὰ τῷ συνήθει ἀνθρώπων.

Τὸ ζήτημα τοῦτο ἠδυνήθη νὰ λύσω διὰ μελέτης ἐπὶ 10,234 ἀνθρώπων, ἐξ ὧν 3,886 στρατιῶται χρηστοὶ καὶ 6,348 ἐγκληματῆαι, πόρνοι καὶ στρατιῶται κατάδικοι. Ἐκ τῆς ἐρεῦνης μου ἐπὶ τούτων ἐξάγεται ὅτι αἱ γυναῖκες στίζονται κατὰ πολὺ μικροτέρῳ ἀναλογίᾳ ἢ οἱ ἄνδρες· ἐπίσης ἐξάγεται ὅτι τὸ ἔθιμον παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις τείνει πρὸς ἐλάττωσιν, διότι κατὰ τὸ 1873 οἱ παρ' αὐτοῖς ἐστιγμένοι ἦσαν δεκάκις ὀλιγώτεροι τῶν κατὰ τὸ ἔτος 1863.

Τοῦ χρόνου δὲ προϊόντος, καὶ ἰδίως κατὰ τὰ τελευταῖα ταῦτα ἔτη, τὸ ἔθιμον ἀρχίζει νὰ ἐξαλείφεται καὶ παρ' αὐτοῖς τοῖς ἐγκληματίαις, ἀφοῦ ἐν τῇ αὐτῇ πόλει ἡ ἀναλογία κατῆλθεν ἀπὸ 14 εἰς 2 ο)ο· οἱ ἀριθμοί, οἵτινες παρέμειναν ἀμείωτοι, εἶνε οἱ τῶν ἐφήβῳν καὶ τῶν στρατιωτῶν, παρ' οἷς ἡ ἀναλογία ἀνῆλθε μάλιστα ἀπὸ 32 καὶ 40 ο)ο, καὶ τῶν ἐκ Γαλλίας ἐπανακαμπτῶν, ὅπου, ὡς φαίνεται ἐπικρατεῖ πολὺ πλέον ἢ ἐν Ἰταλίᾳ τὸ ἔθιμον τῆς στίξεως.

2. *Παρὰ τοῖς συνήθεσι.*— Τὸ πλεῖστον μέρος τῶν ἐστιγμένων στρατιωτῶν κατάγεται ἐκ Λομβαρδίας, Πεδεμοντιῶν καὶ Μαρκῶν, τὸ δ' ἐλάχιστον ἐκ Σαρδηνίας, Τροσκάνης καὶ τῶν Νεαπολιτικῶν ἐπαρχιῶν. Πιθανὸν ἢ γένεσις τοῦ ἔθιμου νὰ εἴη ἱστορικὴ καὶ ν' ἀνέρχεται μέχρι τῶν χρόνων τῶν ἀρχαίων Κελτῶν,

τῶν μόνων ἐκ τῶν λαῶν τῆς ἀρχαίας Δυτικῆς Εὐρώπης, παρ' οἷς ἐπικρατεῖ τὸ τοιοῦτον ἔθιμον· ἴσως δὲ καὶ διὰ τοῦτο ἐπιμένουσιν ἐν αὐτῷ οἱ Γάλλοι· συντελεῖ ὅμως τὰ μέγιστα εἰς τὴν ὑπαρξίν αὐτοῦ τὸ ἐν Λορέτῳ ἁγιοστήριον, τὸ ὅποιον καπηλευόμενον τὴν εὐσέβειαν διατηρεῖ καὶ δίδει τὸ ἔθιμον· ὑπάρχουσι μάλιστα αὐτόθι εἰς τὰ πέριξ εἰδικοί σ τ ἰ κ τ α ι, λαμβάνοντες παρ' ἑκάστου στίζομένου ἀμοιβὴν 60 μέχρι 80 λεπτῶν, ἀμοιβὴν ὑπερογκοῦν ἀναλόγως πρὸς τὴν πενίαν τῶν ὑποβαλλομένων εἰς τὴν ἐγχείρησιν ταύτην καὶ τῆς οὐδεμιᾶς ἐξ αὐτῆς ὠφελείας, ἢ μᾶλλον τῆς βλάβης, καθότι εἰς πολλοὺς ἐπέρχεται ἐξ αὐτῆς ἐρυσίπελας, καὶ φλεγμονή, καὶ ἀδενίτις, καὶ οὐχὶ σπανίως γάγγραινα.

Ἐκ τῶν ἐπαγγελματιῶν, ἅτινα ἐξήσκουν οἱ ἐστιγμένοι στρατιῶται πρὸ τῆς κατατάξεως αὐτῶν εἰς τὸν στρατόν, διὰ τοὺς ἐκ Λομβαρδίας καὶ τῶν Μαρκῶν, πλεονάζει τὸ τῶν ἀγορῶν (40), εἴτε τὸ τῶν κιστῶν (9 ἐπὶ 134), τὸ τῶν λεμβούχων (8), τὸ τῶν ἀρτοποιῶν, τὸ τῶν μεταλλευτῶν καὶ τὸ τῶν ξυλοουργῶν. Ἐκ τῶν ἐκ τῆς Βενετικῆς χώρας οἱ περισσώτεροι τῶν ἐστιγμένων ἐξήσκουν τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ὄδηγοῦ φορτηγῶν ἁμαξίων· ἐκ δὲ τῶν κατοικούντων τὰ παράλια καὶ τὴν ἐσωτερικὴν Ῥωμαϊκὴν καὶ Νεαπολιτικὴν χώραν οἱ μᾶλλον ἐστιγμένοι ἦσαν οἱ ἀλιεῖς καὶ οἱ ποιμένες.

Ὁ Berté εὔρεν τὴν στίξιν παρὰ τοῖς ναῦταις τῶν Μυλῶν καὶ τῆς Κατάνης κατ' ἀναλογίαν 3 ο)ο, προῶρος δὲ καὶ ὀρμεμφύτως συνηθίζουσι νὰ στίζονται οἱ νεανίαι· τὸ ἔθιμον παρατηρεῖται περισσώτερον δὲ παρὰ τοῖς ἀγρόταις· εἶνε ἐπίσης συχνὸν παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις καὶ τοῖς ἀνήκουσιν εἰς τὸν συνεταιρισμὸν τῆς Μαφίας· διὰ τοῦτο πάντες οἱ ἁμαξηλάται τῆς Μεσσηνίας, καθὸ μέλη τοῦ συνεταιρισμοῦ τούτου, εἰσὶν ἐστιγμένοι.

Πάντες σχεδὸν στίζονται κατὰ τὴν παλαιαίαν χώραν τοῦ πήχεως· ὀλιγώτεροι κατὰ τοὺς ὄμους, τὸ στήθος (ἰδίως οἱ ναῦται), τοὺς δακτύλους (οἱ ἐργάται ὀρυχείων) ἐν εἴδει δακτυλίου· οὐδεὶς ἐκ τῶν μὴ μεταβάντων εἰς τὰς ὀκεανείους χώρας καὶ μὴ διατελεσάντων ἐν ταῖς εἰσκαῖς φέρει στίγματα ἐπὶ τῶν νώτων ἢ ἐπὶ τῶν ἀποκρῶν μερῶν.

Τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ ἐν Γαλλίᾳ, ὅπου ἐπὶ 500 συνήθων ἐστιγμένων ὁ Hutin εὔρε 489 φέροντας τὰ στίγματα ἐπὶ τοῦ πήχεως, 7 ἐπὶ τοῦ βραχίονος, 48 ἐπὶ τοῦ στήθους, 2 ἐπὶ τῶν μηρῶν, 2 ἐπὶ τῶν λαγόνων, 1 ἐπὶ τοῦ πέους.

Ὡς πρὸς τὴν ἔννοιαν, ἣν ὑπαινίσσονται τὰ τοιαῦτα στίγματα,

φρονῶ ὅτι πρέπει νὰ διακριθῶσιν εἰς σύμβολα ἐρωτικά, θρησκευτικά, πολεμικά καὶ ἐπαγγελματικά. Εἰσὶ δὲ ταῦτα τὰ αἰώνια σύμβολα τῶν ἰδεῶν καὶ τῶν παθῶν τῶν ἐπικρατουσῶν παρὰ τοῖς ἀνθρώποις τοῦ λαοῦ.

Ὁ Tardieu ἐξ 100 ἐστιγμένων ἐν γένει εὗρεν 20 φέροντας σύμβολα ἐρωτικά, 8 θρησκευτικά, 20 πολεμικά, 8 σχετικά πρὸς τὸ ἐπάγγελμα, 6 ἄσεμνα.

Τὰ ἐρωτικά παρατηροῦνται σχεδὸν ἀποκλειστικῶς παρὰ τοῖς Λομβαρδοῖς καὶ τοῖς Πεδεμοντίοις· τοιαῦτα δὲ εἰσὶ τὸ ὄνομα ἢ τὰ ἀρχικά στοιχεῖα τοῦ ὀνόματος τῆς ἀγαπωμένης γυναικός, κεχαραγμένα διὰ γραμμῶν κεφαλαίων· ἢ ἡ χρονολογία τοῦ πρώτου ἔρωτος· ἢ μία ἢ πλείονες καρδίαι διατετηρημέναι ὑπὸ βέλους· ἢ δύο χεῖρες συνημμέναι· παρετήρησά ποτε ἐστιγμένην ὀλόκληρον εἰκόνα γυναικός φερούσης ἐνδυμασίαν χωρικήν καὶ κρατούσης ἄνθος εἰς τὴν χεῖρα· ἄλλοτε δὲ εἶδα κεχαραγμένον βαχὺ ἐρωτικὸν δίστιχον.

Τὰ πολεμικά σύμβολα εἶνε πολυαριθμότερα, ὡς εἰκός, καθὸ ἀναφερόμενα εἰς τὸ ἔργον τοῦ ἐστιγμένου· εἰσὶ δὲ κεχαραγμένα μετὰ πολλῆς λεπτότητος καὶ ἀληθείας ἐν ταῖς καθέκαστα, ὥστε ὑπενθυμίζουσι τὴν λεπτεπίλεπτον ἀκρίβειαν τῆς αἰγυπτιακῆς ἢ τῆς μεξικανικῆς τέχνης.

Οἱ φέροντες τὸ τοιοῦτο σημεῖον εἶνε ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον Λομβαρδοὶ καὶ Πεδεμόντιοι. Τῶν δὲ συμβόλων τὰ μὲν ἀνάγονται εἰς τὴν ἐποχὴν τῆς κατατάξεώς των, γεγραμμένην δι' ἀριθμῶν, παραδείγματος χάριν 1860, τὰ δὲ εἰς τὴν χρονολογίαν ἀξιωματικῶν μάχης εἰς ἣν παρευρέθη ὁ στρατιώτης, ἄλλα δὲ εἰς τὸ ὄπλον τοῦ σώματος, εἰς ὃ ἀνήκει· ἐνίοτε καὶ πάντα ταῦτα ὁμοῦ. Τηλεβόλον ἔτοιμον νὰ ἐκπυρσοκροτήσῃ, ἢ τοῦ ὁποίου ἢ σφαῖρα ἐξέρχεται ἤδη ἐκ τοῦ στομίου, ἢ δύο τηλεβόλα συμπλεγμένα μετὰ μίας βόμβας ἐπὶ τοῦ ἀνώτερου τριγώνου, ἢ μετὰ πυραμίδος ἐκ σφαιρῶν, εἶνε τὰ κατὰ προτίμησιν σύμβολα τῶν ἀνηκόντων εἰς τὸ πεδινὸν πυροβολικόν, καὶ ἰδίως τῶν ὑπηρετησάντων ἐν τῷ αὐστριακῷ στρατῷ.

Ὁ ὄλμος συμβολίζει τὸ φρουριακὸν πυροβολικόν. Ἡ λέμβος, τὸ μικρὸν ἀτμόπλοιο, ἢ ἄγκυρά εἰσι τὰ ἐμβλήματα τῶν γεφυροποιῶν καὶ τῶν ναυτῶν. Δύο τουφέκια ἢ δύο λόγχαι χιαστί εἶνε τὸ σημεῖον τοῦ πεζικοῦ, ὃ δὲ ἵππος τοῦ ἱππικοῦ.

Οἱ ὀράπται, κατὰ τὰς παρατηρήσεις τοῦ Lacassagne, προτιμῶσι τὴν ψαλίδα, ἢ ἄνθρωπον καθήμενον καὶ ὀράπτοντα, ἢ τὸ

πρὸς λείανσιν σίδηρον. Οἱ δὲ μουσικοὶ τὸ τετραχορδον μετὰ τοῦ πλήκτου, τὸ τύμπανον κλπ.

Τὰ πραγματικά τοῦ ἐπαγγέλματος σύμβολα δὲν ἀπαντῶσι παρὰ τοῖς καθιερωμένοις. Ἐξ 156 ἐστιγμένων καταδικῶν ἐξετασθέντων ὑπὸ τοῦ Marro δύο μόνοι ἔφερον τὰ σύμβολα τοῦ ἔργου αὐτῶν, τοῦτέστιν εἰς σιδηρουργὸς τὴν σφύραν, ὃ δ' ἕτερος πεταλωτῆς τὴν ἡλόγαν. Τὸ γεγονός τοῦτο μαρτυρεῖ περὶ τῆς μικρᾶς ἀγάπης τῶν πλείστον ἐγκληματιῶν πρὸς τὸ ἴδιον αὐτῶν ἐπάγγελμα· ἐξαιροῦνται οἱ στρατιῶται, διότι ἐπὶ 156 ἐστιγμένων 19 ἔφερον τὰ στρατιωτικά σύμβολα.

Οἱ χωρικοὶ τῆς Πανίας συνήθως φέρουσιν ἐργαλεῖον ἢ ἐῖδει ψαλίδος, δι' οὗ ἐκδέρουσι τοὺς βατροάχους. Οἱ ἐργάται τῶν λατομείων τῆς Καρράρας φέρουσι δακτύλιον ὅπως καὶ οἱ ναῦται, οἵτινες φέρουσι καὶ πλοῖον ἢ δένδρον ἢ ἄγκυραν.

3. *Μέσα τῆς στίξεως*.—Διάφορα μέσα μεταχειρίζονται πρὸς στίξιν.

Ὁ Lacassagne καὶ ὁ Maritot ἀναφέρουσι τὰς ἑξῆς μεθόδους: α') τὴν διὰ νυγμοῦ στίξιν, β') τὴν διὰ χαραγμοῦ, γ') τὴν δι' οὐλῆς, δ') τὴν δι' ἐξελκώσεως, ἐγκαύματος κλπ., ε') τὴν ὑποδόφον, ς') τὴν μικτήν, ἣτις συνίσταται εἰς τὸν συνδυασμὸν τινῶν ἐκ τῶν ἀνωτέρω μεθόδων.

Ἐν Ἰταλίᾳ μόνη ἢ διὰ νυγμοῦ μέθοδος τῆς στίξεως ὑπάρχει ἐν χρῆσει.

Ὁ De Blasio διαστέλλει τὰ φ α ν ε ρ ἰ στίγματα, τὰ εἰς ἐπίδειξιν καὶ χάριν καλλωπισμοῦ φερόμενα ἐπὶ τοῦ προσώπου καὶ τῶν χειρῶν, ἀπὸ τῶν κ ρ υ φ ἰ ω ν· ἐπίσης διαιρεῖ τὴν στίξιν εἰς δύο κατηγορίας, τὴν ἔ τ ε ρ ο σ τ ἰ ξ ἰ α ν τὴν ἐνεργουμένην τοῦτέστιν ὑπ' ἄλλων, καὶ τὴν α ὕ τ ο σ τ ἰ ξ ἰ α ν, ἣτις ἐνεργεῖται συνήθως ἐπὶ τῶν ἀριστερῶν μελῶν τοῦ σώματος καὶ εἶνε ἐνδείξις μείζονος ἀναισθησίας: «Ὁ π ο ι ο ς ε ἶ ν ε π α λ λ η κ ἄ ρ ἰ κ ε ν τ ἄ τ α ἰ μ ὶ ν ο ς τ ο υ», ἔλεγέ τις καμορριστῆς πρὸς τὸν De Blasio.

4. *Ἐγκληματῆται*.—Εἶπον ἤδη ὅτι κυρίως παρὰ τῆ φαύλη τάξει τῶν ἐγκληματιῶν ἢ στίξις ἀποκτᾷ ἴδιον χαρακτῆρα, παράδοξον δ' ἐμμονὴν καὶ διάδοσιν.

Εἶδομεν ἀνωτέρω ὅτι ἐν τῷ στρατῷ παρὰ τοῖς κρατουμένοις ἐν ταῖς φυλακαῖς παρατηρεῖται ἀναλογία ἐστιγμένων ὀκτάκις μείζων ἢ παρὰ τοῖς ἐν ἐλευθερίᾳ. Ἡ παρατήρησις δὲ τῆς τοιαύτης διακρίσεως εἶνε τόσῳ κοινὴ, ὥστε στρατιώτης τις ἐρωτηθεὶς ὑπ'

ἔμοῦ διατι δὲν ἔφερε στίγματα, ἀπήνησεν: Αὐτὰ τὰ συνηθίζουνοίκακοῦργοί παρ' ἀξιοτίμου δὲ στρατιωτικοῦ διατροῦ, τοῦ δόκτωρος Iagini, ἤκουσα λεγόμενον ὅτι οἱ ἐστιγμένοι θεωροῦνται ἤδη ἐκ τῶν προτέρων ὡς κακοὶ στρατιῶται. Ὅλα διαφορὰ ἀπὸ τῆς ἐποχῆς, καθ' ἣν ἡ στίξις ἐθεωρεῖτο ὡς ἐνδείξις ἀνδρείας καὶ ἐν τῷ πεδεμονικῷ στρατῷ ἠσπάζοντο τὸ ἔθιμον αὐτῆς οἱ γενναϊότατοι τῶν στρατιωτῶν!

Ἄλλ' ἡ ἀκριβεστάτη πασῶν ἀπόδειξις περὶ τῆς διαδόσεως τοῦ ἔθιμου τούτου εἰδικῶς παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις, καὶ τοῖς μὴ στρατιωτικοῖς πρόσέτι, προκύπτει φαινή ἐκ τῆς στατιστικῆς, ἣτις ἀνεῦρε παρ' αὐτοῖς ἀνώτατον μὲν ὄρον 32 μέχρι 40, ἐλάχιστον δὲ 2 ο)ο ὁ ἀριθμὸς ὑπερβαίνει κατὰ πολὺ τὴν ἀναλογίαν τὴν παρατηρουμένην παρὰ τοῖς στρατιώταις τανῦν καὶ παρὰ τῇ τάξει τῶν χρηστῶν τῇ μᾶλλον ἐπιρρεπεῖ εἰς τὸ ἔθιμον παραβαλλόμενος δὲ πρὸς τὴν ἀναλογίαν τὴν ἐπικρατοῦσαν παρὰ τῇ ἀνεπτυγμένην ἐν γενεῖ κοινωνίᾳ, ἀποκτᾷ ἀνυπόλογίστως μείζονα ὑπεροχὴν. Προσδέτω δὲ ὅτι ἐπὶ 179 μελῶν τῆς συμμορίας τῶν Φαυλοβίαν (Mala Vita), ἕξ ἧς προέκυψεν ἡ περιβόητος δίκη τῶν ἐκ Βαρίου καμοροιστῶν, 70 ἦσαν ἐστιγμένοι διὰ χειρὸς κουρέως, ἐταίρου αὐτῶν πολλοὶ ἔφερον ἐστιγμένον ἐπὶ τοῦ σώματος τὰ ὀνόματα τῶν ἀρχηγῶν Renaldi καὶ Forcello, ἡ ἀπειλὰς ἢ αἰσχροτήτας, οἱ δὲ θηριωδέστεροι αὐτῶν, οἷος ὁ Traversi, ἔφερον πλείονα τοιαῦτα στίγματα.

5. **Φύλα.**—Φανερόν εἶνε ὅτι ἡ παρὰ τοῖς ἄρρεσι τῶν ἐγκληματιῶν ἀναλογία ὑπερβαίνει κατὰ πολὺ τὴν παρὰ ταῖς γυναῖξιν, (1,60 πρὸς 9,95). Παρατηροῦμεν ὅμως ὅτι, ἐὰν καταλεχθῇ εἰς τὰ στίγματα εἰδὸς τι τεχνητῆς φακῆς (κοινῶς ἐλ η ἄ ς) τοῦ προσώπου ἐν χρήσει ἀπὸ τινος παρὰ ταῖς ἐταίριαις τῆς ὑψηλῆς περιωπῆς ἐν Ταυρίῳ, ἡ ἀναλογία τῶν ἐστιγματισμένων πορνῶν ἀνέροχεται ἀπὸ 30 μέχρις 1,90 ο)ο, ἦτοι μείζονα ἢ παρὰ ταῖς καταδίκους γυναῖξιν, ὡς θὰ ἴδωμεν ἀκριβέστερον ἐν τῷ περὶ τῆς **Ἐγκληματιῶν Ἐπιρροῆς** Γυναικῶν μέρει. ἐν τῷ ἔθιμον τῆς στίξεως παρὰ ταῖς καταδίκους καὶ ταῖς πόρναις ἐξετάζεται ἐν ἰδιαιτέρῳ κεφαλαίῳ.

6. **Ἐγκλήματα.**—Περὶ τῆς κατανομῆς τῶν ἐστιγμένων ἐγκληματιῶν κατ' ἐγκλημα δύναμαι νὰ παράσχω τὰς ἐξῆς ὠφελίμους πληροφορίες:

Ἡ μεγίστη ἀναλογία παρατηρεῖται παρὰ τοῖς καθ' ὑποτρο-

πὴν ἐγκληματήσασι (20 ο)ο) καὶ τοῖς ἐκ γενετῆς ἐγκληματίαις, τοῖς τε κατὰ τῆς περιουσίας (κατ' ἀναλογίαν 16 ο)ο) καὶ τοῖς κατὰ τῆς ζωῆς (κατ' ἀναλογίαν 25 ο)ο). Ὁ ἐλάχιστος ὄρος—μὴ ὑπολογιζομένων τῶν ἐνόχων ἀσελγείας ὡς ἐκ τοῦ μικροῦ αὐτῶν ἀριθμοῦ καὶ τῶν λιποτακτῶν, καθὸ στρατιωτικῶν—παρατηρεῖται παρὰ τοῖς πλαστογράφοις καὶ ἀπατεῶσι (κατ' ἀναλογίαν 4,8 ο)ο) ἴσως καὶ ἐκ τοῦ ὅτι καθὸ νοημονέστεροι ἐννοοῦσιν εὐκολώτερον τὴν βλάβην τὴν προσγινομένην αὐτοῖς ἐκ τοῦ τοιούτου σημείου.

Ἐπὶ 70 στρατιωτῶν ἀνυποτάκτων ἡ ἀναλογία τῶν ἐστιγμένων, κατὰ τῶν B. Ribaud, ἀνήρχετο εἰς 61 ο)ο ἐπὶ τῶν λιποτακτῶν ἡ ἀναλογία ἦτο 14 ο)ο καὶ ἐπὶ τῶν κλεπτῶν 11,4 ο)ο.

Ὁ Marro κατατάσσων τοὺς ἐγκληματίας ἀναλυτικώτερον ἀνεῦρεν ἀναλογίαν παρὰ τοῖς φονεῦσι 10 ο)ο, τοῖς τραυματισταῖς 21 ο)ο, τοῖς βιασταῖς 1 ο)ο, τοῖς ἐνόχοις ληστοπραξίας 25 ο)ο, ἦτοι τὴν μεγίστην, τοῖς ἐμπροσταῖς 14 ο)ο, τοῖς ἀπατεῶσιν 11 ο)ο, τοῖς ἐνόχοις κλοπῆς διὰ ῥήξεως 17 ο)ο τοῖς λωποδύταις 90 ο)ο, τοῖς οἰκιακοῖς κλέπταις 6 ο)ο, τοῖς ἀέργοις καὶ ἀλήταις 12 ο)ο.

Ἐν Ἰσπανίᾳ ἐπὶ 127 ὁ Sallilas εῖρεν ἐστιγματισμένους ἐνόχους μὲν ἀνθρωποκτονῶν καὶ τραυμάτων 60, κλοπῶν δὲ 53 καὶ πλαστογράφους.

7. **Εἰδικοί χαρακτήρες.**—**Ἐκδίκησις.** **Ἀπελπισία.**—Ἐκ τῆς λεπτομεροῦς ἐξετάσεως τῶν ὑπὸ τῶν ἐγκληματιῶν ἐλεγχομένων διαφορῶν συμβόλων ἐξάγεται οὐ μόνον ἀρχετὰ ἐξ αὐτῶν ἐπαναλαμβάνονται συχνάκις, ἀλλὰ καὶ ἀποκτῶσιν ὅλως ἴδιόν τινα ἐγκληματικὸν χαρακτήρα.

Ἐκ τῶν ὑπ' ἐμοῦ ἐξετασθέντων 162 ἡ στίξις 4 εὐγλώττως ἐξεδήλου τὸ βίαιον καὶ ἐκδικητικὸν χαρακτήρα, τὸν ἐπιρροπῆ εἰς πράξεις ἀπεγνωσμένας. Εἰς αὐτῶν ἔφερον ἐπὶ τοῦ στήθους ἐν τῷ μέσῳ δύο ἔγχειριδίαν τὴν σκαϊὰν ἐπιγραφὴν: *Giouro di vendicarmi* ('Ὁ μὲν ὑὸν ἐκδικηθῶ) ἦτο δὲ παλαιὸς ναυτικῆς Πεδεμόντιος, ἀπατεῶν καὶ φονεὺς ἐξ ἐκδικήσεως. Εἰς ἐκ Βενετίας κλέπτης, ἐγκληματίας καθ' ὑποτροπὴν, ἔφερε κεχαραγμένας ἐπὶ τοῦ στήθους τὰς λέξεις: *Misero me come donno finire* (Ὁ μὲν ἔθ' ἀθλίω πῶς ἄρα μὲ λλω νὰ τελευτήσω) λέξεις πενθίμους, ὑπενθυμιζούσας τὰς ἄλλας ἐκεῖνας ἐπίσης πενθίμους, ὡς ὁ Philippe, ὁ στραγγαλιστῆς τῶν πορνῶν, εἶχε χαράξει πολλὰ ἔτη πρὸ τῆς καταδίκης του ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ βραχίονος: *Né sous mauvaise étoile* (Γεννηθεὶς ὑπὸ ἀπαίσιον ἀστέρᾳ), Ὁ

Tardica παρετήρησε ναύτην, διατελέσαντα ἄλλοτε ἐν ταῖς φυλακαῖς, ὅστις ἔφερε κεχαραγμένης ἐπὶ τοῦ μετώπου τὰς λέξεις: Pas de chance (Ἄ τ υ χ ι α !), διὰ χονδρῶν γραμμάτων Ὁ ἐγκληματίας κατέχεται οἶονε ὑπὸ τοῦ προαισθήματος τῆς ἀθλίας τελευτῆς του καὶ ἐγχαράσσει αὐτὸ ἐπὶ τῶν ἰδίων αὐτοῦ σαρκῶν. Ἄλλος εἶχε χαράξει ἐπὶ τοῦ μετώπου τὰς λέξεις: Morte ai borghesi (Θ α ν α τ ω θ ἦ τ ω σ α ν ο ἰ π ο λ ῖ τ α ι ο ἰ ἄ σ τ ο ἰ!) κάτωθεν δὲ τὴν εἰκόνα ἐγχειριδίου.

Κατὰ σχῆμα καὶ κατ' ἔννοιαν ὁ De Blasio διαίρει τὰ στίγματα τῶν ὑπ' αὐτοῦ ἐξετασθέντων Νεαπολιτῶν εἰς 11 κατηγορίας, ἦτοι :

Στίγματα	θηροσκευτικά.....	21	14 ο)
»	ἔρωτικά.....	30	20 »
»	παρωνυμικά.....	2	1 »
»	φιλέκδικα.....	33	22 »
»	βαθμοφορίας.....	13	9 »
»	περιφρονητικά.....	1	1)2 »
»	ἐπαγγελματικά.....	2	1 »
»	καλλωπιστικά.....	2	1 »
»	χρονολογίας ἀξιωματημονεύτου.....	13	9 »
»	ἄσμενα.....	19	13 »
»	συμβολικά.....	14	13 »

Ἐκ τούτου φαίνεται ὅτι προεξέχουσι κατὰ τὴν πληθὺν τὰ σημαντικὰ ἐκδικήσεως, εἴτα δὲ κατὰ σειράν τὰ ἔρωτικά, τὰ ἄσμενα, τὰ θηροσκευτικά κλπ.

Ὁ Codelupi ἀναφέρει ἐγκληματίαν ἔνοχον ληστοπραξιῶν (κρατούμενον ἐν τῷ ἐγκληματικῷ Φρενοκομίῳ), φέροντα κεχαραγμένον ἐπὶ τοῦ στήθους τὸ λόγιον: Mon sono ancora morto (Ἄ κ ὁ μ ἦ δ ἔ ν ἄ π ἔ θ ἄ ν α).

Κατὰ τὸ ἔτος 1878 εὐρέθη νεκρὸς ἐξ ἀσφυξίας Cimmino τις φέρων κεχαραγμένην καὶ καταλαμβάνουσαν ὀλόκληρον τὸν χώρον τοῦ στήθους τὴν ἐπιγραφὴν: Sono un povèro disgraziato. (Εἶ μ α ι δ υ σ τ υ χ ῆ ς, τ α λ α ἰ π ω ρ ο ς)· εὐθὺς ὑπέθεσα ὅτι ἦτο ἀρεσῖος καὶ πράγματι ἐκ τῆς ἀνακρίσεως ἐξηκριβώθη ὅτι εἶχε φονευθῆ καὶ ἀφεθῆ ἐκεῖ ὑπὸ τῶν συνενόχων του, ἦτο δὲ διαβόητος κλέπτης.

Ὁ Malassen, φονεὺς αἰμοχαρῆς, χρηματίσας κατόπιν ἐν Καληδονίᾳ δῆμιος τῶν καταδίδων, εἶχε τὸ σῶμα κεκαλυμμένον ὑπὸ

στιγμάτων τερατωδῶν ἢ φοβερῶν ἀπὸ τῶν ὤμων μέχρι τῶν ποδῶν. Ἐπὶ τοῦ στήθους του ἦτο κεχαραγμένη λαιμητόμος ἐρυθρὸ μέλαινα μετὰ τῶν ἐξῆς λέξεων γραμμένον δι' ἐρυθρῶν γραμμάτων: j' ai mal commencé.-Je finirai nal.-C'est la fin pui m' attend. (Ἦτοι: Κ α κ ὠ ς ἦ ρ χ ι σ α —κακῶς θὰ τελειώσω— τ ο ι ο ὕ τ ο μ ἔ ἄ ν α μ ἔ ν ε ι τ ἔ λ ο ς (ἡ λαιμητόμος). Ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ βραχίονος, τοῦ ἀποκτείναντος τόσους ἀνθρώπους εἶχε χαράξει πρὸς φοικῶδη ἔνδειξιν τοῦ ἐπαγγελματός του τὰς λέξεις: Mort à la chïaurme ! (Θ α ν α τ ω θ ἦ θ ω τὸ πλῆρωμα ! ἦτοι οἱ ἐν τῇ εἰρκτῇ κρατούμενοι).

Ἐκ τῶν ἐξαιρέτων μονογραφῶν τοῦ Lacassagne βλέπομεν ὅτι ἐπὶ τῶν 111 ἐστιγμένων ἐπιγραφῶν 51 ἀνάγονται χαρακτηριστικῶς εἰς τὸ ἐγκλημα ὄντως δέ, ἐὰν παραβλέψωμεν ὀητὰ τινα ἢ παρουσίας, ἢ χρονολογίας ἀναμνηστικὰς τῆς ἡμέρας τῆς καταδίκης (ἐγκληματίας τις ἔφερε κεχαραγμένης κατὰ στήλην τὰς χρονολογίας τῶν ἀποφάσεων τῶν τριῶν Στρατοδικείων τῶν καταδικασάντων αὐτόν· ἕτερος ἔφερε κεχαραγμένην καρδίαν τετραωμένην καὶ ἐντὸς αὐτῆς τὴν χρονολογίαν τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν κατεδικάσθη ὑπὸ τοῦ Στρατοδικείου), 51 ἐκ τῶν ἐπιγραφῶν τούτων εἰσὶ κραυγαὶ ἐκδικήσεως, ἐξεγέρσεως κατὰ τῆς πατρίδος, κατὰ τοῦ νόμου, κατὰ τῆς κοινωνίας ἢ κατὰ τῆς πατρίδος, κατὰ τοῦ νόμου, κατὰ τῆς κοινωνίας ἢ κατὰ τῆς δυσμενοῦς τύχης, εἴτε ἀνήθικοι ἢ ἐγκληματικοὶ ὑπαινεγμοί. Οὕτως ἐπὶ παραδείγματι ἀνευρέθη

ὀκτάκις ἢ ἐπιγραφὴ :	Τέκνον ἀτυχίας.
Ἐννεάκις » :	Ἄτυχία ! Pas de chance !
Τρίς » :	Ἀρσεκόμοι εἰς τὸ ἀντίθετον. (Amisdu contraire)
Πεντάκις » :	Θανατωθήτωσιν αἱ ἀπίστοι γυναῖκες.
Ἄπαξ » :	Ἡ κόπρος ἀξίζει κάλλιον ἢ ἡ Γαλλία ὅλο κληρος. La merde vaut mieux que la France entière).
Ἄπαξ » :	Ζήτωσαν ἡ Γαλλία καὶ τὰ τηγανισμένα γεώμηλα.
Ἄπαξ » :	Θανατωθήτωσαν τὰ ἄγρια θηρία.
Δίς » :	Ἐκδίκησις.
Δίς » :	Τέκνον τῆς συμφορᾶς.
Δίς » :	Γενηθεὶς ὑπὸ ἀστέρα ἀπαίσιον.
Τρίς » :	Τέκνον τῆς φαιδρότητος.

Σεσσίας, κτίστης, κλέπτης, ξεροισθείς ἐκ Γαλλίας, ἐχάραξεν αὐτόθι εὐρισκόμενος ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ βραχίονος τὸ σῆμα τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας, ἄσμενον δὲ εἰκόνα δύο συνοουσιαζομένων, ἦτις κατὰ τὸ λέγειν του, εἶνε συμβολικὴ παράστασις τῶν γαλλικῶν λέξεων: *Jeu du cillard anglais, ou les billes pousent.*

Ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ του βραχίονος ἀπεικονίζονται κίων ἀσελγῶν παρὰ φύσιν ἐπὶ χωροφύλακος, ὑπαινιγυὸς τῆς φράσεως: *Un chien qui emmenche un gendarme* (ἱερογλυφικῆς φράσεως διφορούμενης καὶ ἐξυβριστικῆς τῆς ἀστυνομίας).

Ὁ Q, A. ἐτῶν 25 ἐκ Νοβάρας, ἐργάτης ἡμερομίσθιος, κλέπτης, ἀπελαθεὶς ἐκ Γαλλίας καὶ Ἑλβετίας, φέρει ἐπὶ τοῦ στήθους κεχαραγμένας τὰς εἰκόνας δύο Ἑλβετῶν χωροφυλάκων μετὰ τοῦ ρητοῦ: *Viva la Republica* (ζήτω ἡ Δημοκρατία) ἀναμνήσεις τῆς ἐν Ἑλβετία διαμονῆς του. Δύο δὲ καρδίαι ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ καὶ τοῦ ἀριστεροῦ τοῦ θώρακος μέρους μετὰ ἐγχειριδίων καὶ ἀνδράων σημαίνουσιν ἔρωτα προδοθέντα καὶ πρόθεσιν ἐκδικήσεως.

Ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ βραχίονος ὑπάρχει κεχαραγμένη καρδιά τετραγώνη παραπλεύρως δὲ ἡ κεφαλὴ ἰχθύως τοῦ σκόμβρου, γαλλιστὶ *parueveau*, συνωνύμου τοῦ *sonteneur*, ἦτοι τοῦ φανλοβίου προαγωγοῦ, τοῦ ζῶντος ἐκ τῶν κερδῶν τῆς ἐταιρίας· εἶνε δὲ φωνητικὴ καὶ θεογραφικὴ συμβολικὴ παράστασις, σημαίνουσα ὅτι ἡ ἔρωμένη ἐκατέλιπε τὸν Q χάριν ἐνὸς τοιοῦτου ὑποκειμένου κατωτέρου ὑπάρχει τὸ σαβανδικὸν στέμμα μετὰ τῶν ἀρχικῶν στοιχείων V. L. I.—*Viva l'Italia* (ζήτω ἡ Ἰταλία) ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ βραχίονος ὁ διάβολος, σημαίων κατ' αὐτὸν συμφορὰν καὶ ἀνθοδοχεῖον, σημαίων προδοσίαν.

Τὰ στίγματα ταῦτα ἐκέντησεν ἐπ' αὐτοῦ ὁ ἀδελφός του, καθευγμένος ἐν Σάρονη καὶ ἔχων τὸ σῶμα κεκαλυμμένον διὰ στιγμάτων γενομένων ἐν Γαλλία.

Ὁ F. καμορριστὴς ἐπίφοβος καταταταγμένος ἐν τῷ στρατῷ, ἡλικίας 22 ἐτῶν, φέρει κεχαραγμένον ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ βραχίονος ἀνθοδοχεῖον μετὰ λεμονίας· συμβολίζει δὲ τὸ λεμόνιον, καθὰ μοὶ ἐξηγήσεν οὐχὶ αὐτὸς ἀλλ' εἰς τῶν ἐταίρων του, τὸν ἔρωτα γλυκὴν ἐν ἀρχῇ ἀλλὰ δομὴν μετὰ τὴν προδοσίαν τῆς ἔρωμένης. Καὶ ὄντως ὑπὸ τὸ φυτὸν εἰσιν ἐστιγμένα τὰ στοιχεῖα V. T. σημαίνοντα *Vendetta* (ἐκδίκησις). Διαρκῶς κατέχειται ὑπὸ τοῦ λογισμοῦ τῆς ἐκδικήσεως, σκοπεύων ν' ἀποκόψῃ τὴν ὄψιν τῆς ἀπίστον· καὶ προσηνέχθη μὲν ὅπως ἀναπληρώσῃ αὐτὸν περὶ τὸ ἔρωτον τοῦτο ὁ ἀδελφός του· ἀλλ' ὅμως αὐτὸς δὲν στέργει, ποθῶν

νὰ τὸ ἐκτελέσῃ ἰδιοχείρως καὶ νὰ εὐφρανθῇ ἐκ τῆς ὀδύνης, τὴν ὁποίαν ἐκεῖνη θὰ δοκιμάσῃ.

Ἐτεροὶ ἔχουν χαραγμένον λύκον, εἰς ἔνδειξιν πείνης, ἢ κρανίον νεκροῦ, σημαίων ἐκδίκησιν θανάσιμον κατὰ τῶν ἀστυνομικῶν ὀργάνων.

Προφανῆς εἶνε ἐν τοῖς στίγμασι τούτοις ὁ ἱερογλυφικὸς χαρακτήρ· οὐχὶ ὅτι οἱ ἐγκληματῖαι ποιοῦνται χρῆσιν συμβολικῶν χαρακτήρων γραμματικῶν κατὰ συνθήκην, ἀλλὰ μεταχειρίζονται ἀριθμὸν τινα σημείων, ἅτινα συνδυαζόμενα μετὰ τῆς ἀλληγορικῆς γλώσσης καὶ μετὰ τῆς προεξαρχούσης ἐννοίας γεγονότος τινὸς ἀντικαθιστῶσι τὴν γραφὴν ἀκριβῶς τοιαύτη τις ὑπῆρξεν ἢ γένεσις τῆς συμβολικῆς γραφῆς τῶν ἀγρίων.

Καὶ ὁ Santangelo περιγράφει *Spiteri* τινα, φονέα καὶ βιαστήν, ὅστις ὡς ἄλλος Καζανόβας ἐξιστόρει ἐπὶ τοῦ ἰδίου αὐτοῦ σώματος διὰ συμβολικῶν παραστάσεων πάντα τὰ ἄσμενα αὐτοῦ ἀνδραγαθήματα.

Ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ αὐτοῦ βραχίονος εἰκονίζεται γυνὴ πτερωτὴ καὶ ἔσπευμένη, κειμένη ἄνωθεν δύο κλωνίων δάφνης, κρατοῦσα διὰ τῆς δεξιᾶς χειρὸς δύο καρδίας καὶ διὰ τῆς ἀριστερᾶς βέλος· κατωτέρω πρὸς ἀριστερὰν ὑπάρχει ἄνθος φλογίου μετὰ τῆς ἐπιγραφῆς *Amore e speranza*. (Ἔρως καὶ ἐλπίς). Ὑπὸ τὰ δύο κλωνία εἶνε γραμμένον ἀραβιστὶ τὸ ὄνομα τῆς γυναικὸς ταύτης ἄνωθεν πέου παρέστηκε δὲ αὐτὴν πτερωτὴν, διότι, ὡς ἔλεγε, τὸ τοιοῦτον ὑπενθύμιζεν αὐτῷ ὅτι «αὐτὸς τὴν ἠγάπησε ν' ἀποθνήσκον· ἔσπευμένην δὲ πρὸς ἔνδειξιν τοῦ ὅτι «αὐτὸς ὀφείλει τὸ παρθενικὸν τῆς στέμμα καὶ τὸ ἀντικατέστησε διὰ βασιλικῶν (!)»· τὸ βέλος σημαίνει τὴν ὀδύνην, ἣν προὔξεν εἰς τοὺς γονεῖς τῆς Λουδοῦς—οὕτως ἐκαλεῖτο ἡ γυνὴ—οἵτινες συμβολίζονται διὰ δύο καρδιῶν, τὰ δύο κλωνία δάφνης σημαίνουσιν «ὅτι διετηρεῖτο πάντοτε ἀκαμία καὶ θαλερὰ ὡς ἡ δάφνη»· τὸ φλογίον σημαίνει ὅτι ἡ γυνὴ ἐκεῖνη ὑπῆρξεν ἡ ἔρωμένη του· τὸ δὲ πέος ὑπὸ τὸ ὄνομά της ἐμφαίνει τὴν διακόρυσιν.

Ἐπὶ τῆς προσθίας ὄψεως τοῦ πῆχεως εἰκονίζονται δύο γυναικεῖαι μορφαί, διαχωριζόμεναι ὑπὸ σταυροῦ· ἡ πρώτη κρατεῖ κίλινκα ῥόδου, τούτου δὲ σημαίνει ὅτι «ἐχάρισεν εἰς αὐτὸν τὸ ἄνθος τῆς παρθενίας της».

Ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς παρίσταται αἰτὸς καὶ καρδία περριβαλλομένη ὑπὸ τριῶν στιγμῶν, φύλλων καὶ ἀνθῶν, ἀποτελοῦντων στεφάνην, μετὰ τοῦ ὀνόματος γυναικὸς γεγραμμένου ἀραβιστὶ: *Φ α τ μ ἄ*. Ἐπὶ τοῦ δείκτου εἶνε κεχαραγμένος δακτύλιος.

Ὁ αὐτὸς ὑπενθυμίζει αὐτῷ τὸ ὄνομα τοῦ πλοίου, ἐφ' οὗ ἐπεβιάσθη, ὅτε μετέβη εἰς Ἱεροσόλυμα, ἐπισκεφθεὶς καὶ τὸ ἐν Βηθλεὲμ ἱερόν, ὅπου ἔστειξαν ἐπ' αὐτοῦ τὰ ὁμοιώματα τῶν φύλλων καὶ τῶν ἀνθέων, πρὸς ἀσεβῆ ἀνάμνησιν τοῦ τόπου. Ἡ καρδιά μὲ τὰς τρεῖς στιγμὰς πένθις εἶνε ἡ τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ, τοῦ ὑποστάντος τὸ ἄλγος τῶν τριῶν ἡλῶν. Ἡ δὲ ἀράβισσα Φατμὰ ὑπῆρξεν ἡ ἐρωμένη αὐτοῦ ἐπὶ τινὰς ἡμέρας ἐν Ἱερουσαλήμ.

Ὁ περὶ τὸν δείκτην δακτύλιος ἐνεθυμίζεν αὐτῷ τὸ κόσμημα τὸ δωρηθὲν αὐτῷ ὑπὸ τῆς ὀηθείσης γυναικός· ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ αὐτὸς τὸ ἐδώρησεν εἰς ἄλλην κατόπιν, ἀπεικόνισεν αὐτὸ διὰ τῆς στίξεως ἐπὶ τοῦ δακτύλου του εἰς αἰωνίαν ἀνάμνησιν τῆς δωρηθείας. Ἐπὶ τῆς ὀπισθίας ὀψεως τοῦ πήχεως ἦσαν κεχαραγμέναι τρεῖς καρδίαι τετραμέναι διὰ βέλους καὶ δύο ἐλάσσονες αἰμοστοραγεῖς, κάτωθεν δὲ αὐτῶν ἡ ἐπιγραφή: Il core de l'amante mia (Ἡ καρδιά τῆς ἐρωμένης μου)· ἔτι κατωτέρω ἀπεικονίζεται σειρὴν, φέρουσα ἐν μὲν τῇ δεξιᾷ ἰχθύν, ἐν δὲ τῇ ἀριστερᾷ ἀγκυραν. Παρὰ τὸ μετακάρπιον ἀπεικονίζεται φέλλιον ταινιοειδές.

Ἡ μεγάλη καρδιά εἶνε ἡ τῆς παλλακῆς του, μεθ' ἧς συνέζησεν ἐπὶ νῆα ἔτη· παρὶστὶ δὲ αὐτὴν διατήρητον ὑπὸ τοῦ βέλους πρὸς ἀνάμνησιν, διότι τὸν ἐγκατελίπε μετὰ τῶν δύο του τέκνων, τῶν γεννηθέντων ἐκ τοῦ ἀθεμίτου αὐτῶν ἔρωτος, παρὶστωμένων ὑπὸ τῶν δύο μικρῶν αἰμοσταγῶν καρδιῶν εἰς ἐνδειξιν αἰωνίας λύτης·.

Ἐπὶ τῆς προσθίας ὀψεως τοῦ πήχεως εἶνε κεχαραγμέναι δύο καρδίαι διαπεπερασμέναι ὑπὸ δύο σπαθῶν, εἰκονίζουσι δὲ δύο γυναῖκας ὑποκυψάσας εἰς τὰς θελήσεις του ὑπὸ τὴν ἀπειλήν τῆς σπάθης του· συνδέονται δι' ἀλύσεως συγκρατουμένης ὑπὸ ἀγκύρας, τοῦθ' ὅπερ σημαίνει ὅτι ἀνήκον εἰς οἰκογένειαν ναυτικὴν· ὁ σταυρὸς δὲ σημαίνει ὅτι ἦσαν Ἑλληνίδες.

Ἐπὶ τοῦ θώρακος ἀπεικνίζεται χορεύτρια ὀρχουμένη καὶ κρατοῦσα εἰς τὴν χεῖρα πτηνόν· ἡ γυνὴ αὕτη ἦτο ἐπίσης ἐρωμένη του, τὸ δὲ πτηνὸν σημαίνει ὅτι, ὡς αἰμα ὠροεῖτο, ἴπτατο ὡς πτηνόν. Ἐἴτα ὑπάρχει κεχαραγμένη εἰκὼν ἀλέκτορος, τοῦτο δέ, κατὰ τὴν δοθεῖσαν παρ' αὐτοῦ ἐξηγήσιν, διὰ τὴν λέγειν πρὸς τὰς γυναῖκας, αἵτινες ἀξιοῦσιν ἀμοιβὴν, ἀφοῦ ὑποκύψωσιν εἰς τὰς ὀρέξεις του: «Ὅταν ὁ ἀλέκτωρ αὐτὸς φωνήσῃ, τότε ὁ Spiteri θὰ σὰς πληρώσῃ». Κατωτέρω ὑπάρχει κεχαραγμένος λέων, σύμβολον τῆς ἰσχύος καὶ τῆς αὐθαιρεσίας. «Πρόπει, ἔλεγε, νὰ τὸν φέρω εἰς τὸ στήθος μου, διότι καὶ ἐγὼ αἰσθάνομαι ὅτι εἶμαι τοιοῦτος».

Τὰ τρία σημεῖα ἐπὶ τῆς καρδιακῆς χώρας σημαίνουν ὅτι,

«διὰ τὴν ἀποθάνῃ ὁ Φραγκίσκος Spiteri, πρέπει νὰ πλήξωσι τρεῖς σφαῖραι τὴν καρδίαν του». Ὅστε εἶναι αὐταὶ σύμβολον ὅτι εἶνε ἄτρωτος.

Ἡ ἡμίσεια μορφή τοῦ λέοντος ἡ κεχαραγμένη κάτωθεν τοῦ ἀκροαίου καὶ μεγαλειότερου σημαίνει ὅτι καὶ μεταξὺ τῶν λεόντων ὁ ἰσχυρότερος καταβάλλει τὸν ἀσθενέστερον· τοῦτο δ' ἔπραξε καὶ ὁ Spiteri, ὅστις πάντοτε κατέβαλε τοὺς θελήσαντας ν' ἀγωνισθῶσιν πρὸς αὐτὸν καμοροιστάς.

Ἐπὶ τοῦ πέους.— Ἐπὶ τοῦ πέους παρατηρεῖται ἰχθύς, ἔχων παρὰ τὴν οὐρὰν ἑπτὰ στιγμὰς διατεταγμένας ἐν εἴδει V, ἐμπροσθεν δὲ παρὰ τὴν κεφαλὴν τὰ δύο γράμματα M. S, κείμενα ἐν τὸς καλύκων ῥόδου.

Ὁ ἐπὶ τοῦ πέους ἰχθύς καὶ αἱ ἑπτὰ στιγμαὶ σημαίνουσιν ὅτι ὁ ἰχθύς αὐτοῦ (ἦτοι τὸ πέος) εἰσῆλθεν εἰς τὸν προκτὸν ἑπτὰ κινάδων (συμβολιζομένων ὑπὸ τῶν ἑπτὰ στιγμῶν). Ὅθεν κατὰ τὴν ἐμὴν γνώμην ἡ ἀπεικόνισις τοῦ ἰχθύος ἐπὶ τοῦ πέους πρέπει νὰ θεωρηθῆται πάντοτε ὡς σύμβολον παιδεραστίας.

Τὰ δύο στοιχεῖα M. S, σημαίνουσι: Mia sorella (ἡ ἀδελφὴ μου), ἣν ἀπεπειράθη νὰ διακορευθῆ δις· διὰ τοῦτο καὶ οἱ δύο κάλυκες ῥόδου παρὰ τὰ γράμματα.

Ἄλλοτε ἀντιμορφῶν καὶ σχημάτων εἶνε ἐπὶ τοῦ πέους κεχαραγμέναι στιγμαὶ. Οὕτω κλέπτῃς τις ἀμαξίαν ἐν Νεαπόλει ὀνόματι Calimete χεφερε κεχαραγμένας ἐπ' αὐτοῦ 17 στιγμὰς ἐν σχήματι σταυροῦ· ἐσήμαινον δὲ αὐταὶ κατὰ τὸ λέγειν του, ὅτι, ἂν ἤθελε περιπέσει εἰς χεῖράς του κατάσκοπός τις, προτιθέτο . . . ν' ἀσελήσῃ ἐπ' αὐτοῦ παρὰ φύσιν δεκαεπτάκις!

Ὁ περιβόητος καμοροιστῆς καὶ κλέπτῃς ἐκ Νεαπόλεως Sal-sano ἔφερε κεχαραγμένην διὰ στιγμάτων τὴν εἰκόνα ἑαυτοῦ, ἀντεπεξερχομένου διὰ ῥάβδου κατ' ἀστρυφύλακος, κάτωθεν δὲ γεγραμμένον τὸ παρωνύμιον αὐτοῦ Spara tutti, πρὸς τούτοις δὲ δύο καρδίας μετὰ δύο κλειδίαν προσδεδεμένων, αἵτινα συμβολίζουσι τὴν σιγὴν τὴν ἐπιβάλλομένην ὑπὸ τῶν καμοροιστικῶν διατάξεων.

9. **Ἄσεμνοι ἀπεικονίσεις.**— Ἐτερον τεκμήριον περὶ τοῦ ποιοῦ τῶν ἐστιγμένων ἐξάγεται ἐκ τῆς αἰσχροτήτος τῶν εἰκόνων καὶ ἐκ τοῦ μέρους τοῦ σώματος, ὅπου εὐρίσκονται αὐταὶ κεχαραγμένα. Ἀνεφέρα ἤδη ἀνωτέρω ὅτι οἱ ὀλίγοι, ὅσοι ἔφερον ἐφ' ἑαυτῶν στίξεις ἀσέμνους ἢ παραστάσεις κεχαραγμένας ἐπὶ τῶν

ἀποκρύφων μελῶν, ἦσαν πάντες τρόφιμοι τῶν φυλακῶν καὶ παλαιοὶ λιποτάκται.

Ἐπὶ δέκα ἐγκληματιῶν ἐξετασθέντων ὑπὸ τοῦ De Blasio εἰς ἔφερε κεχαραγμένην τὴν εἰκόνα γυναικὸς φαινομένης ἐκ τῶν νότων μὲ τὰ σκέλη διαστώτα, κάτωθεν δὲ τὴν ἐπιγραφὴν: Rosa nel tuo cul ho perduta la metà del pene. . . (Ρόζα, ἐντὸς τοῦ πρωκτοῦ σου ἀπώλεσα τὸ ἕμισυ τοῦ πέους), τοῦθ' ὅπερ τῷ ὄντι εἶχε συμβῆ ἕξ αἰτίας σφιλιδικῆς νόσου, ἕξ ἧς ἐπασχεν ἐκείνη.

Ὁ Gurrioni καὶ ὁ Moraglia ἀπέδειξαν ἡμῖν μέχρι τίνος ἐσχάτου ὁρίου δύναται νὰ φθάσῃ ἡ ἀισχύρτις τῶν σιγμάτων τῶν ἐκ γενετῆς ἐγκληματιῶν. Ἀναφέρουσι δὲ τινα ὑπὸ ἀστυνομικὴν ἐπιτήρησιν διατελοῦντα, θανόντα δ' ἐν Φλωρεντίᾳ, ἐν τῷ αὐτόθι νοσομείῳ τῆς S. Maria Nuova ἐκ τριτογενοῦς σφιλιδῆτος, ὅστις ἔφερεν ἐπὶ τοῦ ἐπιγαστροῦ χῶρος κεχαραγμένην γυναῖκα γυμνὴν κλιτοῦσαν πρὸς τὰ ἔμπροσ, ἔχουσαν δὲ τὴν μίαν χεῖρα ἐπὶ τῆς ἡβῆς καὶ κρατοῦσαν διὰ τῆς ἄλλης λάγνηνον, δι' ἧς χεῖρ ὕδωρ ἐντὸς λεκάνης κειμένης χαμαὶ ὀπισθεν αὐτῆς ἴσταται ἄνηρ ὡσαύτως γυμνὸς μετὰ πέους ὑπερμεγέθους ἐστικῆτος, ἀσελγαίνων ἐπ' αὐτῆς παρὰ φύσιν, Κάτωθεν δὲ ὑπάρχει ἡ ἐπιγραφὴ: O! quanto é bello il culo di Carolina! (Πόσον ὄρατος ὁ πρωκτὸς τῆς Καρολίνας).

Ὁ R. καταδικασθεὶς ἐπὶ τραύματι καὶ κλοπῇ, τελευταῖον δὲ καταδικασθεὶς καὶ εἰς δεκαεὶς ἐτῶν δεσμὰ ἐπὶ βίαισιν δεκαπενταετίδος νεάνιδος, ἧς ἡ μήτηρ ἦτο ἐρωμένη του, ἔφερε στίγματα, ἐφ' οἷς οὐ μόνον ἔχαιρεν, ἀλλὰ καὶ ἔκαυτο, κοσμοῦντα ἀφοτέρους τοὺς βραχίονας καὶ τὸ στήθος του. Ἐπὶ τοῦ ἐνὸς τῶν βραχιόνων ἀπεικονίζετο ἄνηρ γυμνός, μετὰ πέους ἰθυφαλλικοῦ, δεφόμενος ἔνωθεν δὲ γυμνὴ γυνὴ ὑπὸ ἀστέρων περικοσμουμένη, διὰ τῆς μῆς χειρὸς διαστελλουσα τὸ αἰδοῖον καὶ ἀφίνουσα νὰ ῥέωσι τὰ ἔμμηνα ἐντὸς οὐροδοχείου κειμένου ἀνάμεσα τῶν σκελῶν τῆς.

Ἐπειδὴ δὲ ὁ δόκτωρ Moraglia ἔστη ἐπ' ὀλίγον, ἵνα παρατηρήσῃ τὰς εἰκόνας, ὁ κατάδικος εἶπεν αὐτῷ, ὅτι ἐγίνωσκε σύντροφόν του τινα ἕξω τῶν φυλακῶν εὐρισκόμενον, ὅστις ἔφερεν ἐπὶ τοῦ στήθους κεχαραγμένον σύμπλεγμα παριστῶν δύο γυναῖκας, τὴν μὲν ὀρθίαν, τὴν δὲ γονυπετὴ ἐρεθίζουσαν ἐκ τῶν ὀπισθίων ἄνδρα ἀσελγαίνοντα παρὰ φύσιν ἐπὶ τῆς ἴσταμένης ὀρθίᾳ καὶ εὐρισκόμενον οὕτως εἰς τὸ μέσον.

Μεταξὺ τῶν παρατηρηθέντων ἀσέμων διὰ στίξεως ἀπεικονίσεων ἐπὶ στρατιωτικῶν εἶνε καὶ τὰ φερόμενα ὑπὸ χωροφύλακος καταδικασθέντος εἰς ἑπτὰ ἐτῶν εἰρκτὴν ἐπὶ ἀνυποταξίᾳ ἐπὶ τοῦ

ἀριστεροῦ πῆχεως αὐτοῦ ἦτο κεχαραγμένος ἄνηρ γυμνὸς συνοσιζόμενος ὀρθίος μετὰ γυναικός, ἧς ἦτο ἠκρωτηριασμένος ὁ δεξιὸς βραχίον, καὶ κάτωθεν ἡ ἐπιγραφὴ: Ti chiavo, mia Ida, ὅφρις δὲ κεχαραγμένος περικλείει τὴν παράστασιν. Ἐπὶ δὲ τοῦ δεξιοῦ πῆχεως ἀπεικονίζεται ἕτερον αἰσχρὸν σύμπλεγμα, μετὰ περικοσμῆς ἐπιμελείας ἐπεξεργασμένον, ἔνθα ὁ ἄνηρ, ὅστις ἀπεικονίζεται ἐν εἰδει σχινοβάτου, περιοφίγγων τοὺς πόδας τῆς μακροκόμου γυναικός, κρατεῖ ἐν τῇ δεξιᾷ ἐγχειρίδιον καὶ ἐν τῇ ἀριστερᾷ σημαίαν.

Ὁ De Blasio παρετήρησεν ἐν τῷ σώματι καμοροιστοῦ κεχαραγμένην γυναῖκα τετραποδητὴ ἴσταμένην, ἐφ' ἧς ἄνηρ ἀσελγαίνει παρὰ φύσιν ἐν ἄλλω δὲ τινι εἶδει τὴν εἰκόνα πόρνης ἱπαστὶ καθημένης ἐπὶ ὀγκώδους πέους, κεχαραγμένην ἄνωθεν τοῦ ὀμφαλοῦ. Οἱ δύο ἐστιγμένοι κατεῖχον ἐν τῇ καμοροιστικῇ ἱεραρχίᾳ τὸν βαθμὸν τῶν picciotti aneurati. Ἐν τῇ ἀστυνομίᾳ δὲ ὁ μὲν πρῶτος ἕξ αὐτῶν εἶνε γνωστὸς ὡς διαπράξας ληστοπραξίας καὶ βιασμούς, ὁ δὲ δεύτερος ὡς κλέπτης ἐπιτήδειος καὶ ὡς προαγωγός.

Ἐξ 142 ἐγκληματιῶν ἐξετασθέντων ὑπ' ἐμοῦ ὁ ἔφερεν στίγματα ἐπὶ τοῦ πέους. Τρεῖς ἔφερεν κεχαραγμένην ἐπ' αὐτοῦ τὴν εἰκόνα γυναικὸς γυμνῆς· ἄλλος τις εἶχε χαράξει ἐπὶ τῆς βάλανου τὸ πρόσωπον γυναικός, ἀλλ' οὕτως ὥστε τὸ στόμα αὐτῆς ἀποτελεῖ τὸ χεῖλος τῆς οὐρήθρας, ἐπὶ τοῦ πέους δὲ ἦτο κεχαραγμένον τὸ σαβαυδικὸν στέμμα· ἄλλος ἔφερεν ἐπὶ τοῦ πέους κεχαραγμένα τὰ ἀρχικὰ στοιχεῖα τοῦ ὀνόματος τῆς ἐρωμένης του, ἄλλος ἀνθοδέσμη καὶ τις τὸ γυναικεῖον αἰδοῖον.

Ἡ πρὸ μικροῦ ἐν Λυῶνι ἀυτοκτονήσασα ἐξηρειωμένη De Rosny εἶοε τὸ σῶμα κατάστικτον ἐκ τοιούτων ἐρωτικῶν ἀπεικονίσεων, μετὰ καταλόγου τῶν ἐραστῶν αὐτῆς καὶ τῆς χρονολογίας τῆς ἐνάξεως καὶ τοῦ τέλους ἐκάστου ἐρωτικοῦ αὐτῆς πάθους.

Ὁ Sammas εὔρεν ἕξ 121 ὑπ' αὐτοῦ ἐξετασθέντων 3 ἔχοντας ἐστιγμένον τὸ πέος. Ἐκ τούτων ὁ εἰς ἔφερεν κεχαραγμένον ἐπ' αὐτοῦ μῦν, ἕτερος δὲ αἴλουρον μὲν ἐπὶ τῆς πόσθης, μῦν δ' ἐπὶ τῆς βάλανου, ὥστε διὰ τῆς αἰνανιστικῆς κινήσεως φαίνεται ὁ μὲν διώκων τὸν δὲ.

Τὰ γεγονότα ταῦτα ἐλέγχουσιν οὐ μόνον τὴν ἀναισχυντίαν, ἀλλὰ καὶ τὴν παράδοξον ἀναισθησίαν τῶν τοιούτων ἀνθρώπων, διότι τὸ περὶ οὐ πρόκειται μέλος τοῦ σώματος εἶνε ἐκ τῶν μάλιστα εὐαίσθητων, ὥστε ἀφίνουσιν αὐτὸ ἄθικτον καὶ αὐτοὶ οἱ

ἄγριοι, οἱ καλύπτοντες ἅπαν τὸ λοιπὸν σῶμα διὰ στιγμάτων· καὶ οἱ Βερμανοὶ ὡσαύτως ἀποφεύγουσι νὰ στίξωσιν εἰς ἐκεῖνο τὸ μέρος τοὺς καταδικούς αὐτῶν. Ἐν τῷ Atlas für Dermatologie τοῦ Herpu περιέχεται ἡ εἰκὼν Εὐρωπαϊοῦ, τοῦ ὁποῖου τὸ δέριμα μετεβλήθη ὑπ' αὐτῶν πρὸς τιμωρίαν, ὡς λέγεται, εἰς περσικὸν τάπητα διὰ τῶν πολυαριθμῶν εἰκόνων ζῶων καὶ ἀραβουργῶν σχημάτων κεχαραγμένων καὶ ἐπ' αὐτοῦ ἀκόμη τοῦ τριχωτοῦ τῆς κεφαλῆς μέρους· τὰ γέννητικά μέρη ὅμοια ἦσαν ἐστιγμένα πολὺ ὀλιγώτερον ἢ τὰ λοιπὰ μέλη. Καθ' ὅσον δὲ γινώσκω, ἐκ τῶν ἀπολιτίστων λαῶν μόναι γυναῖκές τινες ἐκ της Ταΐτης (κατὰ τὸν Berchon) καὶ τῶν Βιτίων νήσων (κατὰ τὸν Giglioti) κατ' ἐξαίρεσιν στίξουσι τὸ αἰδοῖον.

Ὁ G. j. καταδικασθεὶς ἐπὶ ἀπειθείᾳ, ἐγκληματίας δὲ καθ' ὑποτροπήν, ἐκ Νεαπόλεως, φέροι ἐπὶ τοῦ στήθους τρόπαιον περιπλοκόν, μετὰ τῆς ἐπιγραφῆς: Stati Uniti (Ἡνωμένοι Πολίται). Ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ βραχίονος, πλὴν ἄλλων σημείων, φέροι ἓνα λέοντα, μίαν καρδίαν, ἓνα κομήτην κλπ., πρὸς δὲ καὶ τὸ ἴδιον αὐτοῦ ὄνομα γεγραμμένον ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ τὸν σταυρὸν τοῦ Ἐσταυρωμένου καὶ ἀνωθεν τὸ τρόπαιον τοῦ θανάτου· ἐπὶ τοῦ πῆχεως μικρὸν ἀπεικόνισμα γυναικὸς ὑψούσης μικρὰν σημαίαν, κάτωθεν δὲ τὴν ἐπιγραφὴν: Donna infame (Γυνὴ ἀτιμωμένη) καὶ κατὰ τὴν ἀρθρωσιν τοῦ ἀγκῶνος εἰκόνα παριστώσαν γυναῖκα· καθήμενην μὲ τὰ σκέλη διεστώτα, ἀννανίζομένην δὲ διὰ τῶν χειρῶν, οὕτως ὥστε ἐκ τῆς κινήσεως τοῦ βραχίονος, συστελλομένου καὶ διαστελλομένου, φαίνονται κινούμενα τὰ σκέλη καὶ τὸ σῶμα τῆς γυναικός. Εὐνόητον εἰς ὁποίας ἡδονὰς ἀποβλέπει ἡ τοιαύτη εἰκὼν.

Ἐγκληματίας ἐν Τουρίνῳ, θανατωθεὶς διὰ πληγῶν μαχαίρας, εἶχε νὸ στήθος καὶ τοὺς βραχίονας ἐστιγμένους δι' εἰκόνων γυναικῶν ἀνυψουσῶν τὰς ἐσθῆτας.

Ἄλλος ὑπηρετήσας ἐν τῷ Ξενικῷ Λεγεῶνι, ἀφοῦ ἐξετέλεσεν ἀνθρωποκτονίαν, ἐχάραξεν ἀνδρῶν μύριον ἐπὶ τοῦ βραχίονος.

Καὶ ὁ Lacassagne ἐκ 1833 στιγμάτων ἐπὶ τοῦ σώματος ἐγκληματιῶν εὗρεν 11 τοιαῦτα κεχαραγμένα ἐπὶ τοῦ πέους, συνήθως δὲ παριστῶντα ὑποδήματα ὑψηλὰ ἱππασίας μετὰ πτεροστήθος· ἀπαξ δ' εὗρε τὸν ἄσπον κ ο υ π α, ἐν βέλος καὶ τὸν ἀριθμὸν τῆς ἐπὶ στρατιωτικῇ θητείᾳ κληρώσεως. Τὸ ὑπόδημα δὲν εἶναι εἰδικὸν ἐμβλημα τῆς παιδεραστίας· εἶπον ὅμως πρὸς τὸν συγγραφέα οἱ ἐσειγμένοι ὅτι δι' αὐτοῦ ἐγένετο ἀποτρόπαιον αἰ-

σχρὸν λογοπαίγνιον, ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τῆς γαλλικῆς φράσεως: Je vais te ma belle au cul.

Εὗρε 280 σύμβολα ἐρωτικά ἢ μᾶλλον ἄσελβῆ· προτομὰς γυναικὸς 176· γυναῖκας γυμνάς 35· εἰκόνας παριστώσας συνουσίαν ἐν στάσει ὀρθία 4· πλὴν δὲ τούτων πολλαριθμοὺς ἄλλας εἰκόνας παριστώσας ἀκατονομάστους σκηνὰς λαγνείας. Ὅσοι αὐτῶν δὲν προυτίμων νὰ φέρωσι τὸ ἐμοίωμα τῆς ἐρωμένης τῶν, ἔφερον τὴν εἰκόνα ποτοπώλιδος, ἢ σχοινοβάτιδος, ἢ ὄρχηστρίδος, ἢ γυναικὸς κοινῆς.

Τὰ χαρασσόμενα κάτωθεν τοῦ ὀμφαλοῦ στίγματα εἶνε ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἄσεμνα, συνοδεύονται δι' ἐπιγραφῶν, οἷαι αἱ ἑξῆς: Rubinetto d'amore—Κρουνὸς ἔρωτος.—Piacere delle donne—(Ἡδονὴ τῶν γυναικῶν)—Venite, signorine, al rubinetto d'amore—(Προσέλθετε, δεσποινίδες, εἰς τὸν κρουνὸν τοῦ ἔρωτος).—Ella pensa a me (Ἀκείνη μ' ἐνθυμεῖται).

Σημειῶ δὲ ὅτι εἰς τούτων τῶν τόσον ἀναισχύντως ἐστιγμένων ἦτο στιχοπλόκος αἰσθηματικῶν ἐρωτικῶν στίχων, οἷοι οἱ ἀκόλουθοι;

Sempre infelice sono ;
Nessun puo darmi aiuta. :
Tu sola col Perdono
Puoi rattenermi in vita,
Se in mercé a te lo concedo.
Or dimmi : te lo concedo
Se pur ti patte il cuore
In quel divino seno,
Fa almen che il rio dolore
Si calmi, valto ameno.

Ἦτοι Πάντοτε εἶμαι ἀτυχῆς οὐδεὶς δύναται νὰ μὲ βοηθήσῃ—Σὺ μόνη διὰ τῆς συγγνώμης δύνασαι νὰ μὲ συγκρατήσῃ εἰς τὴν ζωὴν.—Ἀφοῦ σοῦ τὸ ζητῶ ὡς χάριν—εἰπέ μου : «σου τὸ παραχωρῶ !».—Ἐὰν ἄλλη καρδία—εἰς αὐτὸ τὸ ἐξαισίον σου στήθος—κάμε ὥστε τὸ δεινὸν μου ἄλγος νὰ πραίνῃ, ὃ χαρίεσσα μορφῇ).

Ἦτο δὲ οὗτος ὁ φέρων ἐπὶ τοῦ στήθους τὸ ὄητόν : Giuro di vendicarmi. (Ὀμνύω νὰ ἐκδικηθῶ).

Τόσον ποικίλη εἶνε ἡ ἀνθρωπίνη καρδία καὶ τόσον ὀλίγον

βεβαία και ειλικρινής είνε η αίσθηματικότης, η συνήθως καταθέλουσα τὰς υστερικής γυναίκας.

Παιδερασταί.—Οἱ ἔκδοτοι ἐν τῇ παιδεραστία καὶ οἱ κίναιδοι, ὡς ἔχοντες μεγαλειτέραν κλίσιν ν' ἀρέσκωσιν εἰς τοὺς ἄλλους, ἀγαπῶσι περισσότερο καὶ τὴν στίξιν, ἴσως δ' ἔχουσι καὶ εἰδικὰ στίγματα. Τέσσαρες παιδερασταὶ ἐκ τῶν ἐξετασθέντων ὑπὸ τοῦ Lacassagne ἔφερον τὸ σύμβολον τῶν συμπελεγμένων χειρῶν μετὰ τῆς ἐπιγραφῆς ἄνωθεν : «L' amicitia unisce i cori (Ἡ φιλία συνενεὸς τῆς καρδίας). Τέσσαρες ἄλλοι ἔφερον τὰ ἀρχικὰ στοιχεῖα τοῦ ὀνόματος τοῦ ἐραστοῦ, κάτωθεν δὲ καρδίαν πεφλογισμένην, ἢ ἄνθος φλογίον μετὰ τῆς λέξεως : Amicitia (Φιλία). Τετράκις ἀνεῦρε παρ' ἄλλοις κεχαραγμένον τὸ ὄνομα τοῦ φίλου μετὰ τῆς εἰκόνης αὐτοῦ ἄνωθεν. Παιδεραστικῇ δὲ μοι φαίνεται καὶ ἡ ἐπιγραφὴ : Ami du contraire (Φίλος τοῦ ἀντιθέτου).

Πιδανὸν τοιοῦτου φουράματος νὰ ἦσαν καὶ ἐκείνοι ἐκ τῶν δεσμοτῶν, ἐπὶ τῶν γλουτῶν τῶν ὁποίων εὔρεν ὁ Lacassagne κεχαραγμένας ἀσέμνους ἀπεικονίσεις, ὡς ἄνδρική μορὰ πτερωτὰ ἢ μετὰ ἰστίων, διευθυνόμεθα πρὸς τὸν προκτὸν; ὀφθαλμὸν ἐν ἐκάστῳ γλουτῷ, ὄφιν διευθυνόμενον πρὸς τὸν προκτὸν ἢ ἐν ἐκάστῳ γλουτῷ, ζουάβον στρατιώτην προτάσσοντα τὴν λόγχην καὶ ὑποβαστάζοντα μικρὰν σημαίαν, ἐφ' ἧς ὑπάρχει ἡ ἐπιγραφὴ : Non s' entra (Ἀπαγορεύεται ἡ εἴσοδος). Κάποτε ὑπάρχει κεχαραγμένη ἐκεῖ ἡ εἰκὼν τοῦ Βίσαρκ ἢ Πρώσου τινός; ἡ εἰρωνεία τοῦ συμβόλου τούτου οὐδένα λανθάνει.

Συχνάκις οἱ παιδερασταὶ καὶ οἱ κίναιδοι φέρουσιν ἐπὶ τοῦ δεξιῦ γλουτοῦ τὴν φράσιν : Dalla terra alla tomba son due passi (Ἀπὸ τῆς γῆς εἰς τὸν τάφον ἢ ἀπόστασις εἶνε δύο βήματα) καὶ ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ : Dal bulo alla fica son due dita (Ἀπὸ τοῦ προκτοῦ μέχρι τοῦ γυναικείου αἰδοίου ἢ ἀπόστασις εἶνε δύο δάκτυλοι), κεχαραγμένην διὰ μόνον τῶν ἀρχικῶν γραμμάτων ἐκάστης λέξεως ἢ ἐνίοτε τὴν ἐξῆς φράσιν : Gusta un ore e vent' anni di guai (Δοκίμασε ἡδονὴν μιᾶς ὥρας καὶ συμφορὰν εἰκοσιν ἐτῶν).

Ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ βραχίονός τινων εὐρίσκειται ἐνίοτε ἡ ἐπιγραφὴ : P. L. F. S. N. P. C. S. M. ἧς ἡ σημασία εἶνε : Per la fessa si nasce, pel culo si muore. (Ἐκ τοῦ γυναικείου αἰδοίου γεννᾶται ὁ ἄνθρωπος καὶ ἐκ τοῦ (ἢ διὰ τοῦ) προκτοῦ θνήσκει).

Ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ μετακαρπίου τινός παρατηρήθη κεχαραγμένον ψέλλιον μετὰ τῆς ἐπιγραφῆς : Infame legge (Νόμιε ἄτιμιε)

Ὁ Parent-Duchâtelet οὐδέποτε ἀνεῦρεν ἄσεμνα σύμβολα κεχαραγμένα ἐπὶ τοῦ σώματος τῶν πορνῶν· παρατήρησεν ὅμως ὅτι αἱ τριβάδες ἐχάρασσον μετὰ τὸ ὄμφαλον καὶ τῆς ἕβης τὸ ὄνομα τῆς ἐρωμένης τῶν.

Στίξεις βαθμοφορίας ἐν συμμορίαις.—Τὰ στίγματα τὰ δηλωτικὰ βαθμοφορίας συνίστανται ἢ εἰς ἀριθμούς, ὡς 1, 2, 3, ἢ εἰς μικρὰς γραμμάς, ἢ εἰς μικρὰς στιγμάς κεχαραγμένας ἐπὶ τῆς ὀπισθίας ὕψεως τῆς ἀρθρώσεως τῆς χειρός, ἢ ἐπὶ τοῦ χώρου τοῦ κειμένου μετὰ τὸ ἀντίχειρος καὶ τοῦ δείκτου. Τὰ τοιαῦτα στίγματα μοι ὑπενθυμίζουσι τὴν τηλεγραφικὴν γραφὴν· οὕτω μία μικρὰ γραμμὴ μετὰ 3 στιγμῶν σημαίνει τὸν καμοροιστήν. ἢ αὐτὴ γραμμὴ μετὰ δύο στιγμῶν σημαίνει τὸν δεύτερον βαθμὸν, τῶν picciotti e' sgarro, τέλος δὲ ἡ γραμμὴ μεθ' ἐνὸς μόνου σημείου δηλοῖ τὸν τρίτον βαθμὸν τῶν picciotti annarati πρὸς δὴλωσιν δὲ ἄλλων βαθμῶν τῆς κατιούσης κλίμακος χαράσσονται ἢ ἀπλάϊ στιγμαὶ ἢ γραμμαὶ μικραὶ μόναι. Φαίνεται ὅμως ὅτι αὐτὰ τὰ διακριτικὰ σημεῖα παραλλάσσουν παρὰ ταῖς διαφορὰς συμμορίαις. Ἄλλὰ τὸ εἶδος τοῦτο τῆς στίξεως, τὸ λίαν καταμαστρωρὸν, ἐκλείπει ὁσμήραι· πράγματι δὲ ὁ De Blasio ἐπὶ μόνον 13 φαυλοβίων ἀνεῦρεν αὐτό.

Στίξεις πρὸς καλλωπισμὸν ἢ διακόσμησιν.—Ὁ De Blasio δύο μόνον εὔρε περιπτώσεις τῆς τοιαύτης στίξεως· τὰ σχήματα δὲ συνίσταντο εἰς ἓν ψέλλιον καὶ εἰς ἓνα δακτύλιον· τὸ μὲν πρῶτον ἐκόσμηε τὴν περιφέρειαν τοῦ δεξιῦ πήχεως, ὁ δὲ δεύτερος τὴν πρῶτην φάλαγγα τοῦ μικροῦ δακτύλου τῆς αὐτῆς χειρός. Ὁ οὕτως ἐστιγμένος ἦτο διαβόητος κακοῦργος διαπράξας ληστοπραξίας. Κίναιδός τις εἶχε κεντήσει φακὴν πρὸς καλλωπισμὸν ἐπὶ τοῦ προσώπου του.

Στίξεις πρὸς περιφρόνησιν.—Ἐπὶ τοῦ δεξιῦ βραχίονος R. S. τινός, ὅστις εἶχε συλληφθῆ, μέχρι τοῦ Αὐγούστου τῆς ἐρατῆς 112 φράς ὡς ὑποκρινόμενος ἀγκύλωσιν τοῦ γόνατος τῶν ἐπαιτείας, ἐνῶν ἡ ἀρθρώσις τοῦ γόνατός του ἦτο ὑγιεστάτην τῶν κεχαραγμένη ἢ φράσις : S. R. é piglianculo (Ὁ S. R. εἶναι κίναιδος ἢ μηδαμινός.)

Ἡ ὕβρις αὐτῆ ἐχαράχθη ἐπ' αὐτοῦ διὰ τῆς βίας ἐν τῇ φυλακῇ, καθότι διὰ τῆς μορφῆς του διηκόλυσε τὴν σύλληψιν μετὰ τῆς συντροφιάς τῆς ἐτοιμῆς νὰ διαπράξῃ κλοπὴν,

Στίξις επαγγελματική.— Ἡ εἰκὼν λέμβου εὐρεθεῖσα ἐπὶ γηραιοῦ ναύτου καὶ ἡ εἰκὼν ἀγκύρας μετὰ τῶν σχετικῶν αὐτῆς ἀρπαγίων, κεχαραγμένῃ ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ βραχίονος ναυτόπαιδος, ἀποβληθέντος ἐξ ἐμπορικοῦ πλοίου, καταγεγραμμένου δὲ ἐν τῇ μελαίνῃ βίβλῳ τῆς ἀστυνομίας ὡς ἐπιρροεπὺς εἰς ληστοπραξίας, ἦσαν τὰ μόνα παραδείγματα τῆς πρὸς ἔνδειξιν τοῦ ἐπαγγέλματος στίξεως, ἅτινα μέχρι σήμερον ἀπήντησεν ὁ De Blasio, ἂν καὶ εἶχεν ἐξετάσει χιλίους πεντακοσίους καμορριστὰς ἐν Νεαπόλει.

Στίξις ἀναμνηστικῆ χρονολογίας.— Ταύτης τὰ παραδείγματα δὲν εἶνε σπάνια. Ἐκ τῶν ἐξετασθέντων ἐστιγμένων εἰς ἔφερον ἐπὶ τοῦ στήθους κεχαραγμένας ἀνορθογράφως τὰς ἐξῆς χρονολογίας :

14 Gennaio 1856

20 Aprile 1859.

αἵτινες ἦσαν αἱ τῆς φυλακίσεως καὶ ἀποφυλακίσεώς του. Ἐτερος δὲ ἔφερον ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ του βραχίονος τὸ ἐθνικὸν στέμμα, καὶ κάτωθεν τὴν ἐπιγραφὴν : V. L. Italia 1880 (Ζήτω ἡ Ἰταλία). Ὁ τελευταῖος οὗτος ἐστιγμένος ἦτο παλαιὸς θαμῶν τῆς εἰρκτῆς, ἀνακτῆσας ἐν ἔτει 1880 τὴν ἑαυτοῦ ἐλευθερίαν.

Στίξις ἐρωτική.— Παρὰ τῇ τάξει ταύτῃ τῶν ἀνθρώπων ἡ ἐρωτικὴ στίξις συνίσταται εἰς τὸ φέρειν κεχαραγμένα ἐπὶ τοῦ σώματος ἄνθη, ἀνθοδοχεῖα μετ' ἀνθέων, καρδίας ἀπλῶς ἢ διαπερασμένας διὰ βέλους, ἢ καρδίαν κρεμαμμένην ἀπὸ μικροῦ κλειδίου, πρὸς ἐπαλήθευσιν τοῦ παλαιοῦ ἄσματος : Tu si la chiave de sto core (Σὺ εἶσαι ἡ κλεῖς τῆς καρδίας μου) δὲν ἀπολείπουν ὅμως καὶ αἱ περιπτώσεις, καθ' ἃς ὁ ἐστιγμένος, ἀντὶ νὰ καταφυγῇ εἰς τὸ σύμβολον, προτιμᾷ νὰ χαράξῃ ὀλόκληρον τὸ ὄνομα σπαιτιοῦ του, τῆς ἐρωμένης του.

Ἐντω καμορριστῆς τις ἔφερον ἐπὶ τοῦ θώρακος τὸν ἐξῆς κατὰ τὸν τῶν παλλακίδων αὐτοῦ :

CARMELE 1879. NANNINA 1881. DUNETTA 1881. LUVISA A ROSSA 1883.

Στίξις ἐνδεικτικῆ παρωνυμίου.— Δύο μόνοι αἰμοχαρεῖς κακοήργοι ἔφερον κεχαραγμένον τὸ ἔμβλημα τοῦ ἑαυτῶν παρωνυμίου.

Τὸ σύμβολον τοῦ ἐνὸς ἦτο κἀνθάρος, κεχαραγμένος ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ μαστοῦ, τοῦ δ' ἑτέρου κεφαλῇ γαλῆς.

Στίξις πρὸς ἐκδήλωσιν ἐκδικήσεως.— Ὁ κλάδος οὗτος εἶνε σχετικῶς πρὸς τοὺς ἄλλους πλουσιώτερος. ὁ ἐν Νεαπόλει φαυλόβιος ἐξ ὀρμεμφύτου δὲν συγχωρεῖ, ἀλλὰ διψᾷ ἐκδικησιν, διότι ἡ πρᾶξις αὐτῆ δεξιῶς ἐκτελουμένη, συνεπάγεται προαγωγὴν ἐν τῇ ἰσραρχίᾳ τῆς Ἐταιρείας. Τὰ σχήματα τὰ κεχαραγμένα ἐπὶ τοῦ σώματος τῶν τοιούτων παριστώσιν ἐγχειρίδια, πιστόλια, σπάθας, τάφους μετὰ φράσεων εἰδικῶν.

Εἰς ἐξ αὐτῶν, ἐπὶ παραδείγματι, ἔφερον ἐπὶ τοῦ περι τὸν ὀμφαλὸν χώρου ἐν τῷ μέσῳ διαφόρων ὄπλων τὴν ἐπιγραφὴν : Morte a te V, Z. (Θάνατος εἰς σέ, V. Z.) ἄλλ' ὅμως ὁ φιλέκδικος πόθος του δὲν ἐξεπληρώθη, διότι ὁ ἐστιγμένος οὗτος, δν ἐγγώρισα νοσηλευόμενον ἐν τῷ ἐν Νεαπόλει νοσοκομείῳ τῶν Ἀνιάτων, ἀπεβίβωσεν αὐτόθι ἐκ φυματιώδους ὄστεομυελίτιδος.

Ἐτερος ἔφερον ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ καὶ τοῦ ἀριστεροῦ βραχίονος τὰς ἐπίσης ἀπειλητικὰς ἐπιγραφάς : pure te stuto καὶ Pe Aprile si muorte.

10. **Στίξις πολλαπλῆ.** - Ἐτερον χαρακτηριστικὸν γνώρισμα τῶν ἐγκληματιῶν, κοινὸν ὅμως μετὰ τῶν ναυτῶν καὶ τῶν ἀγρίων, εἶνε τὸ νὰ χαράττωσι σχήματα οὐ μόνον ἐπὶ τῶν βραχιόνων καὶ τοῦ στήθους, καθὼς συνηθίζουσιν οἱ πλεῖστοι, ἀλλ' ἐπὶ πάντων σχεδὸν τῶν μερῶν τοῦ σώματος. Ἐγὼ παρετήρησα 100 φέροντας στίγματα ἐπὶ τῶν βραχιόνων, τοῦ θώρακος καὶ τῆς γαστρῆς, 5 ἐπὶ τῶν χειρῶν, 3 ἐπὶ τῶν δακτύλων, 8 ἐπὶ τοῦ πέους, 3 ἐπὶ τῶν μηρῶν.

Ὁ Lacassagne ἐπὶ 376 ἐστιγμένων εὗρεν : 1 φέροντα στίγματα ἐπὶ τῶν βραχιόνων καὶ τῆς γαστρῆς, 4 ἐπὶ τῶν βραχιόνων καὶ τῶν μηρῶν, 8 ἐπὶ τοῦ στήθους, 4 ἐπὶ τῆς γαστρῆς, 11 ἐπὶ τοῦ πέους, 29 ἐφ' ὀλοκλήρου τοῦ σώματος, 45 ἐπὶ πάντων φωτέρων τῶν βραχιόνων καὶ τοῦ στήθους, 88 μόνον ἐπὶ τοῦ σώματος, 59 ἐπὶ μόνου τοῦ ἀριστεροῦ, 127 ἐπὶ μόνων τῶν δύο βραχιόνων.

Ὁ Salillas παρετήρησεν 25 φέροντας στίγματα ἐπὶ τοῦ κορμοῦ, 165 ἐπὶ τῶν βραχιόνων (ἐξ ὧν 97 ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ βραχίονος) 9 ἐπὶ τῶν κνημῶν, 3 ἐπὶ τοῦ πέους.

Ὁ Spiteri, περὶ οὗ ἀνεφέραμεν, ἔφερον 106 ἐν ὅλῳ στίγματα,

ἔξ ὧν 10 εἰκόνες παλλακίδων, 22 ὀνόματα ἢ ἐπώνυμα αὐτῶν, 9 καρδίαί καὶ 8 ἄνθη.

Ὁ αἰσθηματικὸς στιχογράφος, περὶ οὗ ἀνεφέραμεν ἀνωτέρω, πλὴν τῆς ἀσέμου παραστάσεως, ἔφερεν ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ βραχίονος ἀπεικονιζόμενον πλοῖον, ἄνωθεν δὲ αὐτοῦ τὰ ἀρχικὰ στοιχεῖα τοῦ ὀνόματος τῆς ἐρωμένης του καὶ κάτωθεν τὸ ὄνομα τῆς μητρὸς ἐπὶ τοῦ στήθους ὄφιν μετὰ δύο σημαιῶν, ἐπὶ δὲ τοῦ ἀριστεροῦ βραχίονος ἕτερον ὄφιν, ἄγκυραν, σπάθην καὶ γυναῖκα ἐντελῶς ἐνδεδυμένην.

Ἐπὶ τῶν ὑφ' ἡμῶν ἔξετασθέντων καὶ στιχθέντων ἐν Γαλλίᾳ ἴδιόν δὲ τῶν ἐπανακαμπόντων ἔξ Ἀφρικῆς, ἐν ἀρχῇ τὰ στίγματα φαίνονται ἄμορφα καὶ ἀποτελοῦντα μεγάλην μέλαιναν κηλίδα, συμμετρικὴν τὸ σχῆμα. Ἄλλ' ὁ παρατηρῶν μετὰ προσοχῆς θαυμάζει κατ' ἀνάγκην τὴν λεπτοτάτην ἐργασίαν τὴν ὁμοίαν πρὸς θαφίδωμα τριχάπτου. Ἄντι τῶν συνήθων ἀπειροκάλων εἰκόνων βλέπει μικρογραφίαν, ἥτις ἀπήτησε βεβαίως, διὰ τὰ ἐκτελεσθῆ, καὶ χρόνον πολὺν καὶ εἰδικὰ ἐργαλεῖα.

Μεταξὺ τῶν ἐκ Γαλλίας ἐπιστρεψάντων εὗρισκετο καὶ ὁ F. S, ὁδηγὸς φορητοῦ ἀμαξίου, ἐτῶν 26, ἐκ Μομδοβίου, καταδικασθεὶς ἐν Γαλλίᾳ, κατ' ὑποτροπὴν δὲ στασιαστῆς καὶ ἔνοχος ἀντιστάσεως καὶ ἔξυβρίσεως τῶν ἀστυνομικῶν ὀργάνων· μετὰ τριετῆ φυλάκισιν ἐξωρίσθη ἐκεῖθεν. Φέρει ἐπὶ τοῦ στήθους ἐν τῷ μέσῳ παράσημον τοῦ Λεγεῶνος τῆς Τιμῆς, πρὸς τὰ δεξιὰ λέοντα, πρὸς τὰ ἀριστερὰ ἐγχειρίδιον πλῆσσον καρδίαν (σύμβολον ἐκδικήσεως). Ἐπὶ τῆς γαστρὸς φέρει τὴν ἐπιγραφὴν: Venez, mesdemoiselles, au rubinet d' amour. (Προσελθετε, δεσποινίδες, εἰς τὸν κρουῖνον τοῦ ἔρωτος). Ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ βραχίονος φέρει τὴν εἰκόνα σχοινοβάτιδος (ἄλλοτε ἐρωμένης του), φυτὸν μετ' ἀνθέων, γυναῖκα γυμνήν (παλλακίδα του ἐταίραν), ναύτην, ἄγκυραν, πυροσβέστην, καρδίαν τετραωμένην (σύμβολον ἔρωτος), ἄνθος φλόγιον (πανσέν) καὶ αἰοδὸν ζυθοπωλείου, ἧς ἤρᾳτο· ἐπὶ τῆς δεξιᾶς γαστρὸς τὴν ἐπιγραφὴν: Mort à celle qui m'a trompé (Θάνατος ἐπὶ τῆς ἀπατήσασάν με)· παρ' αὐτὴν δὲ ἕτερον ἄνθος φλόγιον. Ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ βραχίονος φέρει τὴν προτομὴν τῆς Δημοκρατίας, γυναῖκα γυμνήν (πόρνην, ἀνήμνησιν τοῦ χαμαιτυπείου) περιστερῶν κομιζουσαν ἐπιστολὴν (ἐρωτικὸν ἄγγελμα), τάφον (ἀξιοσημείωτον στίγμα διὰ τὴν ἀντίθεσιν τοῦ συμβολιζόμενου αἰσθηματος), μετὰ τῆς ἐπιγραφῆς: A mon père chéri (Τῷ φιλάτῳ μου πατρί), τὴν εἰκόνα τῆς ἐρωμένης του, τὸ ἰταλικὸν στέμ-

μὰ καὶ προτομὴν γυναικός. Ἐπὶ τῆς δεξιᾶς δὲ κνήμης φέρει περιστερῶν μετὰ τῆς ἐπιγραφῆς:

Mort aux donneurs—à eux la partie—à moi la revanche.
(Θανατωθήτωσαν οἱ κατάσκοποι—τὸ donneur εἶνε μασσαλιωτικὸς ἰδιωτισμὸς σημαίνων τὸν κατάσκοπον—ἄς κερδήσωσιν αὐτὸ τὸ παιγνίδιον—ἀλλ' ἐγὼ θὰ λάβω τὴν ἀνταπόδοσιν).

Ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς κνήμης φέρει κεχαραγμένον λύκον (εἰς ἐνδειξιν στενοχωριῶν, κακοχυῶν, ἐνδείας καὶ πείνης) καὶ ἄνωθεν τὴν ἐπιγραφὴν: je suis l'enfant du malheur (Εἶμαι τέκνον τῆς δυστυχίας), προτομὴν γυναικός (ἥτις, κατὰ τὸ λέγειν του, εἶνε Ἀλσατὴ, ἀνάμνησις τῶν ἐν Γαλλίᾳ ἐρώτων του). Ἐπὶ δὲ τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς τὸ γνωστὸν γαλλικὸν λόγιον: Le passé m'a trompé, le présent me tourmente, l'avèner m'epouvante.

Τὰ στίγματα ταῦτα ἐγένοντο ἐπ' αὐτοῦ πάντα κατὰ τὴν ἐν ταῖς γαλλικαῖς φυλακαῖς διαμονὴν του.

Ἐδήλωσε δὲ ἡμῖν ὅτι εὐθύς μετὰ τὴν ἀποφυλάκισίν του—διότι κρατεῖται ὡς παραβάτης τῶν περὶ ὑποκειμένων εἰς ἀστυνομικὴν ἐπαγούρησιν διατάξεων, θὰ μεταβῇ εἰς Ἀφρικὴν καὶ θὰ κατακαλύψῃ τὸ σῶμα διὰ σιγμάτων, ἵνα τὸ ἐπιδεικνύη ἀκολούθως δημοσίᾳ ἐπὶ πληρωμῇ.

Ἀφθονα εἰσὶς ἦσαν τὰ στίγματα δύο ὑελοπωλῶν καὶ λιποτακτῶν Γάλλων, ὧν τὸ σῶμα εἶχε μεταβληθῆ εἰς τάπητα.

Μετὰ τοὺς ἐκ Γαλλίας ἐπανακάμπτοντας οἱ μᾶλλον ἐστιγμένοι κατ' ὄλον τὸ σῶμα εἶνε οἱ στρατιῶται καὶ παρὰ τοῖς χηρστοῖς ἔξ αὐτῶν ἡ ἀναλογία τῆς στίξεως εἶνε μεγάλη· διακρίνεται ὅμως εὐθύς ἡ στίξις τῶν ἀπὸ τῆς τῶν Γάλλων ὡς ἐκ τῆς ἥτινος κομψότητος, τῆς ἥτινος λεπτότητος τῆς ἐργασίας καὶ τοῦ ἥτινος πλούτου τῶν συμβόλων καὶ ἰερογλυφικῶν σχημάτων.

Τὸ πολλαπλοῦν τοῦτο τῶν σιγμάτων εἶνε μία ἐπὶ πλέον ἀπόδειξις περὶ τῆς ἀναισθησίας ἐν τῇ ὀδύνῃ, ἢ οἱ ἐγκληματῆται ἔχουσικον· μετὰ τῶν ἀγρίων· ἐν δὲ ταῖς λεπτομερείαις τῶν πολλαπλῶν σιγμάτων ἀνευρίσκομεν τὴν ἀναισχυντίαν καὶ τὴν ματαιοδοξίαν· διότι καὶ αὐτοί, ὅπως καὶ ἄγριοι, ἀρέσκονται νὰ χαράττωσιν ἐπὶ τοῦ ἰδίου αὐτῶν δέρματος πάσας τὰς τύχας τῆς ζωῆς των.

11, **Πρώτος στίξις.**—Ἐτερον γνώρισμα χαρακτηρίζον τὴν στίξιν τῶν ἐγκληματιῶν εἶνε ἡ προσιμότης αὐτῆς. Κατὰ τὸν Tardieu καὶ τὸν Berchon, ἡ στίξις οὐδέποτε παρατηρεῖται παρὰ τοῖς συνήθεσιν ἐν Γαλλίᾳ (ἐξαιρουμένων τῶν ναυτοπαίδων, οἵτινες διδάσκονται τὸ ἔθιμον ὑπὸ τῶν ναυτῶν) πρὸ τοῦ 16ου ἔτους τῆς ἡλικίας. Καὶ ὅμως ἡμεῖς ἐν ταῖς φυλακαῖς τῆς Generala εὗρομεν

4 παιδιά ἐστιγμένα ἡλικίας 7, μέχρις 9 ἐτῶν. Ἐπὶ 89 δὲ καταδικῶν ἐνηλίκων 66 εἶχον στιχθῆ ἔν ἡλικίᾳ 9 μέχρι 16 ἐτῶν.

Ἐκ τῶν 23 ὑπ' ἐμοῦ ἐξετασθέντων ἐστιγμένων, γράφει ὁ Rossi, 8 εἶχον ἡλικίαν ἐλάσσονα τοῦ 21ου ἔτους ὅθεν ἡ στίξις παρὰ τοῖς ἐφήβοις τῶν ἐστιγμένων ἀνήρχετο εἰς 34,8 ο)ο, ἐνῶ παρὰ τοῖς ἐνηλίκους περιορίζετο εἰς 18,5 ο)ο». Ἐκ τούτων δὲ ἐπιβεβαιοῦται ἡ παρατήρησις ἡ γενομένη ἐν ταῖς πολυαριθμοῖς περὶ στίξεως μελέταις, ὅτι δηλαδὴ ἀπὸ τοῦ 15ου ἔτους καὶ πέραν ἡ ἐπιθυμία τῆς στίξεως ἐλαττοῦται ἀναλόγως πρὸς τὴν προϊούσαν ἡλικίαν».

Ὁ δήμος Koch ἐν τῇ εἰρκτῇ τῆς Ῥοκέτης, κείρων τὸν τράχηλον φονέως μέλλοντος νὰ κατατομηθῆ, παρετήρησε μεταξὺ τῶν ὤμων αὐτοῦ ὑπὸ τὸν αἰχένα κεχαραγμένας τὰς λέξεις: Τὸ ἀνωθεν ἰστάμενον μέλος (ἡ κεφαλὴ δηλαδὴ) θὰ πέσῃ.

— Ἀπὸ πότε φέρεις αὐτὴν τὴν ἐπιγραφὴν; ἠρώτησεν ὁ δήμιος τὸν καταδίκον.

— Ἀπὸ ἡλικίας 14 ἐτῶν, ἀπήντησεν ἐκεῖνος.

Ἡ πωμοίτης ἀπεδείχθη ὀριστικώτερον ὑπὸ τοῦ Lacassagne, ὅστις παρετήρησεν ὅτι ἐπὶ 376 καταδίκων εἶχον στιχθῆ:

Ἐν ἡλικίᾳ 5 ἐτῶν 1	ἐν ἡλικίᾳ 13 ἐτῶν 4
» 6 » 1	» 14 » 8
» 7 » 4	» 15 » 9
» 8 » 1	» 16 » 13
» 9 » 6	» 17 » 8
» 10 » 6	» 18 » 11
» 11 » 5	» 19 » 3
» 12 » 9	» 20 » 6

Ὁ δὲ Falillas παρετήρησεν ὅτι παρὰ τοῖς Ἰσπανοῖς καταδίκους, τοῖς ὑπ' αὐτοῦ ἐξετασθεῖσιν, εἶχον στιχθῆ 3 ἐν ἡλικίᾳ μεταξὺ 9 καὶ 10 ἐτῶν, 19 μεταξὺ τῆς ἡλικίας 11 καὶ 15 ἐτῶν, 23 μεταξὺ τῆς ἡλικίας 15 καὶ 20 ἐτῶν, 39 μεταξὺ τῆς ἡλικίας 20 καὶ 25 ἐτῶν, 22 μεταξὺ τῆς ἡλικίας 25 καὶ 30 ἐτῶν, 5 μεταξὺ τῆς ἡλικίας 30 καὶ 35 ἐτῶν, 5 μεταξὺ τῆς ἡλικίας 35 καὶ 40 ἐτῶν, 1 δὲ μεταξὺ τῆς ἡλικίας 45 καὶ 50 ἐτῶν.

Ἐν Τοσκάνῃ ὁ Lucchini εὔρεν ἐστιγμένους 14 ἐν ἡλικίᾳ μεταξὺ 16 καὶ 20 ἐτῶν, 38 μεταξὺ 20 καὶ 25 ἐτῶν, 37 μεταξὺ 25 καὶ 30 ἐτῶν, 23 μεταξὺ 30 καὶ 35 ἐτῶν, 14 μεταξὺ 35 καὶ

40 ἐτῶν, 16 μεταξὺ 40 καὶ 45 ἐτῶν, 6 μεταξὺ 45 καὶ 50 ἐτῶν καὶ 6 μεταξὺ 50 καὶ 55 ἐτῶν,

Ὁ Baristelli ἐν Νεαπόλει ἀνεῦρεν 122 ἐστιγμένους ἐκ 394 ἐφήβων ἐγκληματιῶν ἐκ τῶν κρατουμένων εἰς τὰ σωφρονιστήρια, ἧτοι κατ' ἀναλογίαν 31 ο)ο ἦσαν δὲ οἱ στιγμένοι, καθὰ λέγει, οἱ χείριστοι πάντων τῶν κρατουμένων εἰς ἔξ αὐτῶν, λόγου χάριν, μετατεθεῖς ἐκεῖθεν, ὡς ἀδιόρθωτος, πρὶν ἢ ἀπέλθῃ, ἐχάραξεν ἐπὶ τοῦ τοίχου θερμὰς παραινέσεις πρὸς τοὺς συντρόφους του, ὅπως ἐμμένωσιν ἐν τῇ κακίᾳ· οἱ σύντροφοι δὲ, πρὸς οὓς ἀπηυθύνετο, ἦσαν πάντες ἐστιγμένοι.

12. *Συνεταιρισμοὶ καὶ ταυτότης.* — Ἐξ ἀρκετῶν περιστατικῶν γινώσκουμεν ὅτι ἡ σπουδὴ τῶν στιγμάτων δύναται ἐνίοτε νὰ καθοδηγήσῃ ἡμᾶς ἐπὶ τὰ ἴχνη τῶν ἐγκληματικῶν συνεταιρισμῶν. Οὕτω παρετηρήσαμεν ἐν τοῖς προηγουμένοις ὅτι πολλοὶ τῶν καμορριστῶν ἔφερον ἰδιαιτέρᾳ τινι γνωρίσματι, οἷον χελώνας, βατράχους, μικρὰς γραμμάς κλπ.

Εἰς ἔξ αὐτῶν ἔφερον ἐπὶ τοῦ βραχίονος μυστηριώδες ἀλφάβητον χρησιμεύουσαν πρὸς κρυφίαν συνεννόησιν, ὡς συμβαίνει ἐν τισὶ τῶν φυλακῶν, ἐνθα οἱ δεσμῶται μεταχειρίζονται ἰδιαιτέραν ἀλφάβητον πρὸς σύνταξιν κρυφίας ἐφημερίδος.

α). *Ἐπιγραφαὶ καὶ συνθηματικὰ σημεῖα.*— Παρὰ τοῖς ἐκ Νεαπόλεως καμορρισταῖς εἶνε τανῦν διάδεδομένον τὸ ἔθιμον τοῦ ἀντικαθιστᾶν τὰς λέξεις διὰ τῶν ἀρχικῶν στοιχείων· οὕτω δὲ ἰκανοποιοῦσι τὴν εἰδικὴν αὐτῶν κλίσιν πρὸς τὸ χαράσσειν μακρὰς ἐπιγραφάς, ὑπαιτισσομένας πάντοτε τὴν μνησικακίαν αὐτῶν ἐναντίον τῆς δικαιοσύνης καὶ τῶν ἀστυνομικῶν ὀργάνων, ἢ ἀντικείμενα αἰσχρὰ καὶ τὰ τοιαῦτα.

Ἐξ ἀποκαλύψεως δύο καμορριστῶν, καταταγμένων ἐν τῷ στρατῷ, γινώσκουμεν ὅτι τινὲς τῶν ἐπιγραφῶν τούτων καὶ αἱ στιγμαὶ σημαίνουσι τὸν βαθμὸν ἐκάστου ἐν τῇ Καμόρρα· οὕτω λόγου χάριν 5 στιγμαὶ ἐπὶ τῆς δεξιᾶς χειρὸς ἐμφαίνουσι τὸν ἀνώτατον βαθμὸν.

Ἐτερον εἶδος στίγματος ἐν χρήσει ἰδίως παρὰ τοῖς piccinotti παριστᾶ ἐσχάραν, ὅπισθεν δὲ αὐτῆς δεσμώτην μετὰ τῆς ἐπιγραφῆς κεχαραγμένης μόνον διὰ τῶν ἀρχικῶν στοιχείων Q, F Q, P, M. ἧτοι: Quando finiranno queste pene? Mai. (Πότε θὰ λήξωσι τὰ δεινὰ ταῦτα; — Οὐδέποτε.)

Ἐτερον σῆμα παριστᾶ ψέλλιον μετὰ δύο γραμμάτων σημαίνοντων τιμὴν καὶ ὑπόληψιν· ἐννοεῖται ὅτι ἡ τιμὴ καὶ ἡ ὑπόληψις

φης αναφέρεται εἰς τοὺς ἑαυτῶν ἑταίρους, «ἐπειδὴ περὶ τῆς λοιπῆς κοινωνίας ἡμῶτα ἐνδιαφέρονται». Ἐνίοτε χαράττουσι δύο κλειδας, αἵτινες σημαίνουν τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ μὴ κατασκοπεύειν. Ἡ τοιαύτη λεπτομέρεια εἶχεν ἤδη ἀνακοινωθῆ ἡμῖν ὑπὸ τοῦ Alongi, ἀστυνομοῦ ἐν Σικελίᾳ.

Τρίτη εἰκὼν παριστᾷ ἀστυνομικὸν κλητῆρα, ἐφ' οὗ ἀσελγαίνει παρὰ φύσιν εἰς τῶν ἑταίρων τῆς Μαφίας, μετὰ τῆς ἐπιγραφῆς: Infame tu e tutta la polizia. («Ἄτιμος σὺ καὶ πᾶσα ἡ ἀστυνομία»)

Τὸ τέταρτον στίγμα ἀποτελεῖται ἐκ μόνον τῶν γραμμάτων: C. V. Q. I. Q. D. M. G. V. C. P. T. F. σημαίνοντων: «Cosa vuole questo infame questore da me? Giorno vera che pianger ti fo.» (Τί ζητεῖ ὁ ἄτιμος οὗτος ἀστυνόμος παρ' ἐμοῦ; Θὰ ἔλθῃ ἡμέρα, καθ' ἣν θὰ σὲ κάμω νὰ κλαύσης).

Τὸ πέμπτον στίγμα, διὰ τῶν ἀρχικῶν γραμμάτων κεχαραγμένον σημαίνει τὴν φράσιν: «Coraggio ci vuole pes il galeotto a sacco e fuoco li dobbiamo pigliare». (Θάρρος ἀπαιτεῖται νὰ ἔχῃ ὁ κατάδικος (ὁ κακούργος) διὰ τῆς λεηλασίας καὶ τῆς πυρκαϊᾶς θὰ τοὺς κυριεύσωμεν).

Ὁ ἀρχηγὸς τῆς Καμόρρας φέρει συνήθως κεχαραγμένην ἐπ' αὐτοῦ τὴν ἀκόλουθον αἰνιγματώδη ἐπιγραφὴν: Se il questore m' invita, m' invita per oggi domani e sempre. («Ἐὰν ὁ ἀστυνόμος (ὁ διευθυντὴς τῆς ἀστυνομίας) μὲ προσκαλέσῃ, μὲ προσκαλεῖ διὰ σήμερον, αὔριον καὶ πάντοτε») Ἡ ἔννοια τῆς φράσεως, κεχαραγμένης διὰ μόνων τῶν ἀρχικῶν στοιχείων τῶν λέξεων, εἶνε ὅτι, ἔὰν ὁ ἀστυνόμος τὸν στενοχωρήσῃ, αὐτὸς θὰ τὸν φονεύσῃ.

Οἱ κλέπται καμοροιστᾷ φέρουσιν ἐνίοτε κεχαραγμένας ἐπ' αὐτῶν τὰς εἰκόνας τῶν προστατῶν αὐτῶν ἁγίων Πασχάλη καὶ Βιτάλη.

β'). **Συμμορία**.—Ἐκ τῶν ἀποκαλύψεων τούτων μανθάνομεν τὸ εἰδικὸν χαρακτηριστικὸν τῶν σιγμάτων τῶν ἐν Νεαπόλει καμοροιστῶν, τὴν ἐπιγραφικὴν δηλαδὴ ἢ κρυπτογραφικὴν αὐτῶν μανίαν. Ἀποδεικνύεται δὲ ὅτι ἡ σίξις χρησιμεύει ὡς μέσον ἀμοιβαίας ἀναγνωρίσεως παρὰ τοῖς μέλεσι τῶν ἐγκληματικῶν συνεταιρισμῶν, ἢ τῶν συμμοριῶν, τοῦθ' ὅπερ ἐπεβεβαιώθη καὶ ἐξ ἄλλων παρατηρήσεων.

Ὁ Α. F. ἐπιληπτικός, κλέπτης καθ' ὑποτροπὴν,* ὄρατικὸς, νεώτατος, δεκαοκταετής, μόλις, φέρει ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ βραχιόνος κομφὸν σύμπλεγμα ἐκ δύο βραχιόνων διεσταυρωμένων, κειμένων κάτωθεν δογείου ἀνθέων φλογίου, γύρω δὲ τὴν λέξιν Unione («Ἐνωσις») διηγείται δὲ ὅτι τὸ σημεῖον τοῦτο, καθὼς καὶ ἕτερον συνιστά-

μενον εἰς τὴν ἐπιγραφὴν: W. la Republique μετὰ τῆς εἰκόνας τῆς Δημοκρατίας ἐν εἶδει γυναικός, ὅπερ αὐτὸς δὲν ἠδυνήθη νὰ χαράξῃ ἐπὶ τοῦ σώματός του, ὡς νοσήσας, ἦτο τὸ κοινὸν γνώρισμα ὀλοκλήρου συμμορίας κλεπτῶν καὶ σχεδὸν κομμουνιστῶν ἐκ Λογαγιάνου· ἐχρησίμευον δὲ πρὸς ἀναγνωρίσιν καὶ προσέτι πρὸς ἐκδήλωσιν τῶν κομμουνιστικῶν αὐτῶν φρονιμάτων.

Καὶ ἐν τῇ Νοτιῷ Γερμανίᾳ ἐπίσης (καθὰ ἀνεκοίνωσεν ἡμῖν ὁ περιβόητος κλέπτης B.) οἱ λοποδύται συνήθως ἀποτελοῦσιν ἀληθεῖς συνεταιρισμούς, ὧν οἱ συμμοροῦται ἀναγνωρίζουσιν ἀλλήλους διὰ τῶν ἐπὶ τοῦ σώματός των ἐστιγμένων γραμμάτων: T. und L, ἢτο Thal und Land· τὴν φράσιν ταύτην δὲ ὀφείλουσιν ν' ἀνταλλάσσουν καὶ διὰ ζωσῆς συναντώμενοι· οἱ μὴ ἀνήκοντες εἰς τὸν συνεταιρισμὸν καταγγέλλονται καὶ ὑπ' αὐτῶν τούτων τῶν μελῶν εἰς τὴν ἀστυνομίαν.

Ἐν τῇ εἰρκτῇ Generala ἐπὶ πολὺν χρόνον ἐπεκράτει ἡ συνήθεια τοῦ στίζειν περὶ τὴν χεῖρα σχῆμα ἐν εἶδει ψελλίου παρὰ συμμορία κρατουμένων αὐτόθι κακούργων, πολλὰς διενεργησάση στάσεις.

γ'). **Βιογραφικαὶ ἐνδείξεις**.—Ὡς καὶ αὐτὰ τὰ σημεῖα τὰ οὐδὲν ἔχοντα τὸ ἰδιόζον, τὰ κοινὰ παρὰ τε τοῖς ἐγκληματίαις τοῖς χωρικοῖς καὶ τοῖς ναύταις τῶν διαφόρων ἐπαρχιῶν, ἐνδέχεται ν' ἀποβοῦν ἐνίοτε χρήσιμα εἰς τὴν δικαιοσύνην καὶ εἰς τὴν ἰατροδικαστικὴν ἐνέργειαν· χρησιμεύουν δὲ εἰς τὴν ἀποκάλυψιν τῆς ταυτότητος τοῦ ὑποκειμένου ἢ πρὸς ἀνακάλυψιν τῆς πατρίδος του καὶ τῶν ἰδιαιτέρων συμβάντων τῆς ζωῆς του.

Οὕτως 22 ἐστιγμένοι ἔφερον ἐφ' ἑαυτῶν κεχαραγμένην τὴν χρονολογίαν τῆς ἐποχῆς, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐξετέλεσαν θρησκευτικὸν προσκύνημα, ἢ καθ' ἣν κατετάχθησαν εἰς τὸν στρατὸν 24 ἔφερον τὸ ἀρχικὸν στοιχεῖον τοῦ ὀνόματός των, 7 τὸ ὄνομα τοῦ φίλου ἢ τῆς ἐρωμένης, 6 ἐκ τῆς Ῥωμαϊκῆς χώρας τὸ ἀνατέρω σημεῖον τοῦ προσκυνήματος, 1 Βενετὸς τὴν εἰκόνα τῆς Θεοτόκου τῆς ἐκ Βενετίας 2 Λομβαρδοὶ τὴν εἰκόνα τῆς Θεοτόκου τοῦ Καραβατζίου, 12 τὸ σύμβολον τοῦ ἑαυτῶν ἐπαγγέλματος. Ὁ Terdieu εἶδε τοὺς ὑποδηματοποιούς νὰ χαράττωσιν ἐπὶ τὸν σῶματός των ὑπόδημα· τοὺς δὲ ἀρτοποιοὺς τὴν εἰκόνα τοῦ ἁγίου Ὀνωράτου· ἐκ τῆς ἀπεικονίσεως δὲ τοῦ ἐργαλείου κτίστου ἐξηκριβώθη ἡ ταυτότης τῶν δύο θυμάτων τοῦ Lescour.

Ἐγνωρίσά τινες φέροντας οἰονεὶ κεχαραγμένην πᾶσαν τὴν ἱστορίαν τῆς ζωῆς των ἐπὶ τοῦ δέματός των.

Ὁ Φραγκίσκος Giacc. ἐκ Βερκελλῆς, ἐτῶν 44, κλέπτης ἀπε-

λαθείς ἐκ Γαλλίας, ἐξημέτισε σιδηρουργός, σχοινοβάτης καὶ στρατιώτης ἐν τῷ Ξένῳ Λεγεῶνι· φέρει ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ βραχίονος 2 περιοιστεράς, ἔμβλημα ἀγνοῦ ἔρωτος, μίαν σειρήνα, τὰ ἀρχικὰ στοιχεία τοῦ ἰδίου ὀνόματος καὶ τοῦ τῆς ἐρωμένης του, ἓνα ἀγρίον εἰς ἀνάμνησιν τῆς ἐν Ἀφρικῇ διαμονῆς του γυναῖκα ἐνδεδυμένην ὡς σχοινοβάτιδα, φέρουσαν περιστεράν εἰς τὴν δεξιὰν χεῖρα, εἰς ἀνάμνησιν τῆς τρίτης του ἐρωμένης, τὰ σύμβολα τοῦ ἐπαγγέλματος τοῦ σιδηρουργοῦ καὶ θυσιαστήριον. Ἐπὶ δὲ τοῦ ἀριστεροῦ βραχίονος φέρει κεχαραγμένα : δύο παλαιστάς, εἰς ἀνάμνησιν τῶν χρόνων, καθ' οὓς ἐξήσκει τὸ ἔργον τοῦ σχοινοβάτου, καὶ τὴν κεφαλὴν ζουάβου, εἰς ἀνάμνησιν τοῦ ἐν Ἰταλίᾳ πολέμου.

Ἐνίοτε ἔχουσιν ὅλους ἰδιαίτερα ἀναμνηστικὰ σύμβολα· λόγου χάριν, εἰς ἐγκληματίας φέρων κεχαραγμένων τὸ λεγόμενον σχῆμα τοῦ Σολομῶντος, μίαν σειρήνα καὶ ἓνα σταυρὸν, ἔλεγε : τὸ πρῶτον ἐχάραξα, διὰ νὰ μοῦ ὑπενθυμίξῃ ὅτι διετέλεσα κατὰ τὸ 1879 φυλακισμένος ἐν Αἰγύπτῳ διὰ φόνον· ἡ σειρὴν μετὰ τῆς ἀγκύρας μοὶ ἐνθυμίζει ὅτι κατεδικάσθην εἰς τρίμηνον φυλάκισιν, ὡς δραπετεύσας ἐκ τοῦ πλοίου ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἐκοιμώμην δὲ χαμαὶ τὸν σταυρὸν ἐχάραξεν εἰς δῆλωσιν τῆς ἀποφασίσεως τοῦ νὰ μὴ ἐπαυέλθῃ πλέον εἰς τὴν φυλακὴν· ἄλλ' ἐπὶ μεταίφ.

Ἡ τοιαύτη μνημοτεχνικὴ ιδιότης τῆς στίξεως, ἢ ἔχουσα μεγάλην σημασίαν πρακτικὴν ὡς πρὸς τὴν ἐξακριβωσιν τῆς ταυτότητος, εἶνε ὡσαύτως προελεύσεως ἀταβικῆς, γνωστὸν δὲ τυγχάνει ὅτι παρὰ πολλοῖς τῶν ἀγρίων τὰ στίγματα εἶνε οἰονεὶ ἱστορικὸν καὶ συμβολαιογραφικὸν ἔργον. Καταγράφονται δι' αὐτῶν πάντα τὰ ἐγκλήματα, καὶ τὰ τελεσθέντα καὶ τὰ μελετώμενα δύνανται δὲ νὰ χρησιμεύσωσιν ἐνδεικνύοντα τὴν ἀνάγκην τῆς συλλήψεως τῶν τοιούτων ἀνθρώπων τῶν τόσοσιν πανηγυρικῶς ἐκδηλούντων τὴν πρόθεσιν αὐτῶν πρὸς διάπραξιν ἐγκλήματος καθὰ εἶδομεν προκειμένου περὶ τοῦ Callimete καὶ τοῦ F.

Τὸ ὄφελος ὅπερ δύνανται ν' ἀρυσθῆν ἢ δικαιωθῆν ἐκ τῶν τοιούτων ἀποκαλύψεων, εἶνε τόσοσιν γνωστὸν εἰς τοὺς ἐγκληματίας, ὥστε οἱ νοημονέστεροι ἐξ αὐτῶν ἀποφεύγουσι νὰ στίζωνται ἢ προσπαθοῦσι νὰ ἐξαλείψωσι τὰ ὑπάρχοντα ἐφ' ἑαυτῶν στίγματα. Δύο δὲ τούτων καὶ τὸ κατώρθωσαν, καθὰ μοὶ ὡμολόγησαν, στίζοντες τὰ ἤδη ἐστιγμένα μέρη τοῦ σώματος διὰ βελόνων ἐμβαπτίζοντων ἐντὸς τοῦ χυμοῦ τοῦ ἄωρου σύκκου. Ἡ ἐξάλειψις αὕτη εἶνε, ὡς φαίνεται, συνήθης, ὡς προκύπτει ἐκ τῆς ἀναλογίας τῶν σιγμάτων, ἦτις παρὰ μὲν τοῖς ἐφήβοις εἶνε 40 ο)ο, παρὰ δὲ τοῖς ἐνηλίκους μόνον 7 ο)ο. Ἄλλοι μετέβαλον τὰς παλαιὰς ἀπεικονίσεις, προστιθέντες ἐπ' αὐτῶν νέας τοιαύτας μετὰ

διαφόρων χρωμάτων, καθὰ εἶδον ὁ Vidocq καὶ ὁ Hutin.

Τετράκις μόνον ἐπὶ 89 περιπτώσεων εἶδα τὸ στίγμα ἀφεθὲν ἡμιτελές, τοῦ στίζομένου μὴ ἀντέχοντος εἰς τὸ ἄλλοσ· ἅπαξ δὲ μόνον τὸ στίγμα εἶχεν ἐξαφανισθῆ, ἀτελῶς ὅμως, μετὰ τριακονταπενταετίαν. Δύνανται ὅμως τὸ τοιοῦτον νὰ συμβῆ, ὡς ἀπεδείχθη ἀναμφισβητήτως διὰ τῶν μελετῶν τῶν Casper, Hutin καὶ Tardieu, ἐξ ὧν ὁ μὲν πρῶτος εὑρεν ἐξηλειμμένα 3 ἐπὶ 66, ὁ δεῦτερος 4 ἐπὶ 36 καὶ ὁ τελευταῖος 22 ἐπὶ 179, ἰδίως δὲ ἐκ τῶν γενομένων διὰ κινναβάρεως καὶ κόνεως ἀνθρακος.

Ἐξ 86 ἐγκληματιῶν ἐστιγμένων 71 εἶχον σιχθῆ ἐντὸς τῶν εἰρηκτῶν ἢ τῶν σοφρινιστικῶν(!) καταστημάτων· 8 εἶχον σιχθῆ, ὅτε ὑπῆρέτου ἐν τῷ στρατῷ, 4, ὅτε μετέβησαν χάριν προσκυνήσεως εἰς ἱερὸν τι, 4 ἐν τῷ ἰδίῳ αὐτῶν οἴκῳ. Ἐπὶ 50 ἐστιγμένων 37 εἶχον τὰ στίγματα κυανᾷ, γενόμενα διὰ κόνεως ἀνθρακος καὶ διὰ πυρίτιδος, 6 εἶχον αὐτὰ ἐρυθρᾷ, γενόμενα διὰ κινναβάρεως, 1 εἶχε τὸ στίγμα μέλαν, γενόμενον διὰ μελαίνης βαφῆς, 6 δὲ εἶχον αὐτὰ ἐρυθροκύανα.

13. *Αἰτίαι.*— Ἐνδιαφέρουσα διὰ τὸν ἀνθρωπολόγον εἶνε, ἢ ἔρευνα πρὸς ἀνεύρεσιν τῶν λόγων, ὧν ἕνεκα παραμένει εἰσέτι παρὰ ταῖς κατοτήρας τάξεις ἐθιμον τόσοσιν ὀλίγον ὠφέλιμον καὶ μάλιστα ἐνίοτε τόσοσιν πολὺ βλαβερὸν. Ἄς ἐπιχειρήσωμεν τὴν ἔρευναν ταύτην.

α.) Ἡ θρησκεία, ἢ ὅποια τοσοῦτον ἰσχύει παρὰ τοῖς λαοῖς, τόσοσιν δὲ συντελεῖ περὶ τὴν διατήρησιν τῶν ἀρχαίων ἐθιμῶν καὶ ἠθῶν, ἐπέδρασε βεβαίως πολὺ ἐπὶ τῆς διασώσεως καὶ τούτου. Ἐν τῷ ἱερῷ δὲ τοῦ Λορέτου ἡ στίξις ἐνεργεῖται ἐπισήμως πρὸς ἀνάμνησιν τοῦ προσκυνήματος. Οἱ ἔχοντες εὐλάβειαν πρὸς τινὰ ἅγιον νομίζουσιν ὅτι, εἰν χαράξωσι τὴν εἰκόνα του ἐπὶ τῶν ἰδίων αὐτῶν σαρκῶν παρεχούσιν αὐτῷ δαίγμα ἐξαιρετικοῦ σεβασμοῦ. Γινώσκωμεν ὅτι οἱ Φοίνικες ἔφερον ἐστιγμένα ἐπὶ τοῦ μετώπου τὰ σύμβολα τοῦ ἑαυτῶν θεοῦ, ἐν δὲ τῇ νήσῳ Μάρσαλ πρέπει νὰ ζητηθῆ παρὰ τῶν θεῶν ἢ ἄδεια πρὸς στίξιν, μόνον δὲ οἱ ἱερεῖς τῶν ἰθαγενῶν τῆς Νέας Ζηλανδίας δικαιῶνται νὰ χαράττωσι τὰ στίγματα. Αὐτόθι, λέγει ὁ L. L. L., ἢ γυνὴ ἢ μὴ φέρουσα τὸ ὀρθόδοξον στίγμα θεωρεῖται ὡς μὴ δυνατὴ νὰ ἀπολαύσῃ τῆς αἰωνίου μακαριότητος.

Αἱ γυναῖκες τῶν Βρεττανῶν ἐστίζοντο κατὰ θρησκευτικὸν ἐθιμον. Οἱ Βιόρμανοι στίζοντο πολλακίς διὰ μυστηριωδῶν σημείων

καὶ χαρακτήρων, ἄτινα, κατὰ τὴν δοξασίαν αὐτῶν, διαφυλάττουσι τοὺς φέροντας ἐκ τῶν τραυμάτων.

Οἱ λάτραι τῆς θεᾶς Συρίας, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Λουκιανοῦ ἔστιζον ὀλόκληρον τὸ σῶμα. Οἱ πρῶτοι Χριστιανοὶ συνήθιζον νὰ ἐγκολάπτωσιν ἐπὶ τῶν βραχιόνων καὶ τῆς παλάμης τὸ ὄνομα του Χριστοῦ καὶ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, τὸ μᾶλλον ἐν χρήσει παρ' ἡμῖν. Μέχρι τοῦ 1688, γράφει ὁ Thevenot, συνήθιζον οἱ Χριστιανοί, οἱ μεταβαίνοντες χάριν προσκυνήσεως εἰς Βηθλεέμ, νὰ στίζωνται ἐν τῷ ἱερῷ.

Ἐξ 102 ἐπιγεμένων 41 ἔφερον θρησκευτικὰ σύμβολα, ἄτινα, ὡς εἶδομεν ἀφιλονοῦσι πρὸ πάντων ἐν Ἰσπανίᾳ. Οἱ ναῦται δὲ στίζονται ὡσαύτως καὶ ἵνα διακρίνηται τὸ σῶμά των, ἐὰν ἀποθάνωσιν ἐν τῇ θαλάσῃ.

β.) Δεύτερον αἷτιον εἶνε ἡ μίμησις. Ἀγαθὸς στρατιώτης Λουβαρδός, ὁ φέρων κεχαραγμένην ἐπ' αὐτοῦ τὴν σειρήνα, μοι ἔλεγε γελῶν, ὅτι τὸν ἐχλεύαζον, διότι εἶχεν ἐξοδεύσει ἀρκετὰ χρήματα, διὰ νὰ ἀσχημίση τοὺς βραχιόνάς του: «Ἡμεῖς ὁμοιάζομεν τὰ πρόβατα ὁσάκις βλέπομέν τινα πρῶττοντάτι, τὸν μιμούμεθα ἀμέσως, ἔστω καὶ μὲ κίνδυνον νὰ βλαφθῶμεν». Περίεργος δὲ ἀπόδειξις τῆς τοιαύτης ἐπιδράσεως εἶνε ὅτι ἐνίστε ὀλόκληρος λόχος φέρει τὸ αὐτὸ σημεῖον, λόγου χάριν καρδίαν.

Ἐν τῇ εἰρκῇ τῆς Μλεζᾶδ ὁ Lacassagne εἶδε δέκα, οἵτινες, διὰ νὰ μιμηθῶσιν ἓνα τῶν συντρόφων των, ἐχάραξαν τὴν φράσιν Pas de chance ἐπὶ τοῦ βροχίου αὐτῶν.

Εἰς ἕξ αὐτῶν ἐρωτηθεὶς ἀπήντησεν ὅτι ἔστίχθη, διότι πάντες οἱ ἐν ταῖς φυλακαῖς κρατούμενοι φέρουσι στίγματα.

Ἐν ἐτέραις φυλακαῖς κατάδικός τις ὀνόματι Π. ἐπιληπτικός, ἀγριώτατος, ἰσχυρὸν δὲ μεγάλως παρὰ πᾶσι τοῖς ἐταίροις αὐτοῦ, ἕξ αὐτῶν, 17 τὸν ἀριθμὸν, ἔστιξεν 6 πάντες δὲ ἔφερον τὸ ἐμβλημα τοῦ κομήτου.

γ.) Τινὰ τῶν σιγμάτων ὑπαγορεύονται ἐκ πνεύματος ἐκδικήσεως. Ὁ Bastrenga, θηριώδης φονεὺς, ἄλλοτε ἔφερε πολυάριθμα στίγματα ἐπὶ τῶν βραχιόνων (ἵππον, ἄγκυραν κλπ.) τῇ συμβουλῇ ὅμως τοῦ πατρὸς αὐτοῦ τὰ ἐξῆλειπεν, ὡς δυνάμενα νὰ διευκολύνωσι τὴν ἀναγνώρισίν του. Κατὰ τὸ 1868 συνελήφθη ἐκ νέου ὑπὸ τῶν ἀστυφυλάκων, εἰς δ' ἕξ αὐτῶν, ἐπειδὴ ἀνθίστατο, τὸν ἔτυψε κατὰ κεφαλῆς σφοδρῶς, ὥστε ἔκτοτε φέρει τὸν ἓνα τῶν ὀφθαλμῶν βεβλαμμένον. Τότε δὲ πλέον παραβλέπων τὴν σύνεξιν, ἐχάραξε τὴν ἀπαισίαν δι' αὐτὸν ἐκείνην χρονολογίαν, τὸ 1868, μετ' ἀγγελίου ἐπὶ τοῦ βραχιόνου τοῦ μέλλον-

νὰ διατηρήσῃ τὸ στίγμα ἐπὶ ἑκατὸν χιλιάδας ἐτῶν, ἕως ὅτου ἤθελεν ἐκδικηθῆ φονεύων τὸν ἀστυφύλακα ἐκείνον.

Τὸ γεγονός τοῦτο εἶνε περίεργον, διότι ἐν αὐτῷ ἐπαναλαμβάνεται τὸ παρὰ τοῖς ἀγρίοις ἔθιμον τοῦ στίζεσθαι πρὸς ἀναγραφὴν ποριστικῶν ἢ ἀνάμνησιν, καὶ διότι ἀφ' ἑτέρου πιστοποιεῖ ὅτι παρὰ τοῖς ἐκ γενετῆς ἐγκληματίαις ὁ πόθος τῆς ἐκδικήσεως δεσπόζει καὶ αὐτῆς τῆς ὑπὸ τῆς κοινῆς φρονήσεως ἐπιβαλλομένης προφυλάξεως, καὶ ἀφοῦ ἀκόμη προειδοποιηθῶσι.

δ.) Συντελεῖ ἐπίσης καὶ ἡ ὀκνηρία. Διὰ τοῦτο παρατηροῦνται τόσοσιν πολυάριθμα τὰ τοιαῦτα στίγματα παρὰ τοῖς λιποτάκταις, τοῖς δεσμώταις, τοῖς ποιμέσι καὶ τοῖς ναῦταις 71 εὔρον ἐγὼ ἐπὶ 89 σιχθέντας, ὅτε ἐκρατοῦντο ἐν ταῖς φυλακαῖς. Ἡ ἀργία εἶνε ὀδυνηροτέρα καὶ αὐτῆς τῆς ὀδύνης.

Τὰ ἐμβλήματα, λέγει ὁ Lacassagne, ἔξαρτῶνται ἐκ τῆς φαντασίας τοῦ στίχτου· οἱ τὸ ἔργον δὲ τοῦτο ἐκτελοῦντες ἀφρονοῦσιν ἐν ταῖς φυλακαῖς, εἴτε χάριν κέρδους, εἴτε πρὸς διασκέδασιν. «Παρέοχεται ἡ ὥρα μὲ αὐτό, μοι ἔλεγεν εἰς ἐκ τούτων ἀγαπῶ νὰ σχεδιάζω καί, ἐπειδὴ δὲν ἔχω χάρτην, χρησιμοποιοῦ τὸ δέσμα τῶν συντρόφων μου». Ὁ Lacassagne εὔρε πολλοὺς ἀγνοοῦντας τὴν σημασίαν τῶν ἐαντῶν σιγμάτων. Ἡ ἀργία ὑπῆρξε βεβαίως μία τῶν ἀφορμῶν τῆς γενέσεως αὐτῶν.

ε.) Ἐπι μᾶλλον συντελεῖ ἡ ματαιοφροσύνη. Καὶ οἱ μὴ φρονολόγοι γινώσκουσι τίνι τρόπῳ τὸ αὐθαίρετον τοῦτο πάθος, τὸ εὐρισκόμενον εἰς πάσας τὰς κοινωνικὰς τάξεις, ἴσως δὲ καὶ παρ' αὐτοῖς τοῖς ζώοις, δύναται νὰ ἐξωθήσῃ τὸν ἄνθρωπον εἰς τὰς μᾶλλον ἄλλοκότους καὶ μᾶλλον ἀτόπους τῶν πράξεων, ἀπὸ τοῦ ἱπτότου τοῦ κατευφρανομένου διὰ τὴν μικροσκοπικὴν τοῦ παρασήμου του ταινίαν μέχρι τῆς βλακῆς, ἣτις ἐναβρύνεται καὶ βρονθῆται, διότι ἐκρέμασαν ἀπὸ τοῦ ὀπίου της κόρφος ἀχύρον ἀντὶ ἐνοπίου. Διὰ τοῦτο οἱ ἀγριοί, οἵτινες ἦσαν γυμνοί, ἔφερον κοσμητικὰ στίγματα ἐπὶ τοῦ στήθους, οἱ δὲ ἡμέτεροι ὄντες ἐνδεδυμένοι στίζουσι τὰ μᾶλλον ἀποκαλυπτόμενα μέρη τοῦ σώματος, οἷον τὸν πῆχυν τῆς χειρὸς καὶ μάλιστα τὸν δεξιόν. Γηραιὸς λογίας Πεδεμόντιος μοι εἶπεν ὅτι ἐν τῷ στρατῷ κατὰ τὸ 1820 δὲν ὑπῆρχεν ἀνδρείος στρατιώτης καὶ ἰδίως ὑπαξιωματικὸς μὴ σιζόμενος, ὅπως ἀποδείξῃ γενναιότητα καὶ ἀντοχὴν εἰς τὸ ἄλγος Ἐν Νέῃ Ζηλανδίᾳ ποικίλλουσιν οἱ τρόποι καὶ τὰ σχήματα τῆς στίξεως καὶ μεταβάλλονται, ὡς παρ' ἡμῖν ὁ συρμός. Πρὸ ὀλίγων ἐτῶν συνηθίζοντο αἱ καμπύλαι γραμμαῖαι, τώρα συνηθίζονται αἱ

εἰκόνες. Ὅτι δὲν γίνεται χρῆσις τῆς στίξεως πρὸς καλλωπισμόν. ἀποδεικνύεται ἐκ τοῦ περιστατικοῦ ὅτι αἱ γυναῖκες στίξουσι τὰ χεῖλη, διὰ νὰ καλύψωσι τὸ ἐρυθρὸν αὐτῶν χροῖμα, θεωρούμενος ὑπ' αὐτῶν ὡς ἀνάμοστος· αἱ δὲ μητέρες τῶν νεανίδων λέγουσιν αὐταῖς; ἐν ᾧ διαρκεῖ ἡ ἐγχείρησις: «ἀφήσατε νὰ σᾶς στίξουν, διὰ νὰ μὴ λέγουν οἱ ἄλλοι, ὅταν σᾶς βλέπουν ἐμφανίζομένας εἰς τινα ἑορτήν: «Ποία εἶνε αὐτὴ μὲ τὰ κόκκινα χεῖλη;». Ἐπειδὴ δὲ ἡ στίξις εἶνε ὀδυνηρὰ καὶ πρόξενεῖ ἄλγος δριμύ, τὸ ὁποῖον μόνον ἀνὴρ εὖρωστος δύναται νὰ ὑποφέρει, ὁ ἐστιγμένον ποιεῖται ἐπιδειξίν γενναιότητος ἢ ἀναισθησίας, ἥτις παρὰ τοῖς ἀγρίοις ἀναπληροῖ τὸ θάρρος, καὶ διὰ τοῦτο ἔχουσι τὰ στίγματα περὶ πολλοῦ. Παρὰ τοῖς Βιρμανοῖς τὸ μὴ εἶναι τινα ἐστιγμένον θεωρεῖται ὡς σημεῖον μαλθακότητος. Σημειωμένον δὲ ὅτι παρ, αὐτοῖς ἡ στίξις εἶνε ἀληθὲς οἰκόσημον, δεικνύουσα τὸν κοινωνικὸν βαθμόν, τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀνδραγαθιῶν κλπ.

Ἐν Νουκαίβα αἱ εὐγενεῖς γυναῖκες δικαιοῦνται νὰ φέρωσι πλείονα στίγματα ἢ αἱ πληβεῖαι.

Ἐν Σαμόα αἱ χῆραι, ὡς λέγεται, στίξουσι τὴν γλῶσσαν, οἱ δὲ ἄνδρες τὸ σῶμα ἀπο τῆς ὀσφύος μέχρι τῶν γονάτων.

Ἐν ταῖς Μαρκησίαις νήσοις στίξουσιν ὡς καὶ αὐτὸ τὸ φαλακρὸν κρανίον τῶν γερόντων.

Ἐ Γουῖνέα πάντες οἱ σημαντικοὶ ἀρχηγοὶ ἔχουσι τὸ δέρμα κατάστικτον ὡς τάπητα.

Ἐν Νέα Ζηλανδίᾳ ἡ στίξις εἶνε ἀληθῶς οἰκόσημον εὐγενείας, τοῦ ὁποίου δὲν δύνανται νὰ ἀπολαύσωσιν οἱ πληβεῖοι· μάστα οὐδ' αὐτοὶ οἱ ἀρχηγοὶ δύνανται νὰ χαράξωσιν ἐπὶ τοῦ σώματός τινα σημεῖα, εἰάν δὲν ἔξετέλεσαν πρότερον λαμπρὰν ἀνδραγαθίαν. Ὁ Τοῦπε, ὁ ἀγγίνους Νεοζηλανδός, ὁ πρὸ τινων ἐτῶν ὀδηγηθεὶς εἰς Λονδίνον, ἐπέμενε παρακαλῶν τὸν φωτογράφον ὅπως προσπαθήσῃ ν' ἀποτυπωθῶσιν εὐδιακρίτως τὰ στίγματά του· «Ὁ Εὐρωπαῖος, ἔλεγε, χαράσσει τὸ ὄνομά του διὰ τῆς γραφίδος· ὁ Τοῦπε τὸ χαράσσει ἐδῶ, ἐπὶ τοῦ στήθους».

Πρὸς δὲ τὸν Dumont d'Urville ἔλεγον: «Ἄν καὶ οἱ Τσόνκοι εἶνε ἰσχυρότεροί μου, δὲν δύνανται ὅμως νὰ φέρωσιν αὐτὰς τὰς γραμμὰς, τὰς ὁποίας φέρω ἐγὼ ἐπὶ τοῦ μετώπου, διότι ἡ οἰκογένειά μου εἶνε ἐπισημοτέρα τῆς δικῆς τῶν».

Καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Θραξῖ καὶ τοῖς Πίκτοις οἱ ἀρχηγοὶ διεκρίνοντο διὰ τινωνστιγμάτων.

Οἱ ἐν Σουμάτρα Παγκάοι χαράττουσι καὶ νέον στίγμα ἐπὶ τοῦ σώματος αὐτῶν μετὰ τὸν φόνο ἑκάστου ἐχθροῦ.

Παρὰ τοῖς Ἑσκιμώοις Τρίγκλει ὁ φονεὺν τὸν ἐχθρὸν τοῦ ὑποχρεοῦται νὰ χαράξῃ ἐν ἡ δύο κυανὰ σημεῖα ὑπὸ τὴν οἶνα καὶ τότε ἀποκτᾷ τὸν τιμητικὸν τίτλον τοῦ τοκρότα, ἦτοι τοῦ ἀνδρωποκτόνου.

ζ.) Συντελεῖ ὡσαύτως εἰς τὴν διάδοσιν τῆς στίξεως τὸ πνεῦμα τῆς συναδελφότητος, καθὼς εἶδομεν δὲ καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ ἐγκληματικοῦ σενεταρισμοῦ.

Παρὰ ταῖς τάξεις τῶν χρηστῶν πολιτῶν μίαν μόνην περίπτωσιν ἔτυχε νὰ μάθω στίξεως ἐνδημικῆς, οὕτως εἶπειν, χάρις εἰς τὴν φιλόφρονα ἀνακοίνωσιν τοῦ ἀξιολογίου δόκτωρος Albertoki. Τὸ γεγονός συνέβη μεταξὺ τῶν μαθητῶν γνωστοῦ ἐκπαιδευτηρίου ἐν Καστιλλαμόντε· 20 νεανίσκοι, ὅτε τὸ ἐκπαιδευτήριον διελύθη, ἐχάραξαν στίγματα ἐφ' ἑαυτῶν πρὸς ἀνάμνησιν τοῦ προσφιλοῦς τῶν σχολείου, ὁ μὲν τὸ ὄνομα τοῦ Διευθυντοῦ, ὁ δὲ τὸ ὄνομά τινος τῶν συντρόφων του· ἠγγύουν δὲ πάντες ὅτι ἡ στίξις ἦτο ἔθιμον τῶν βαρβάρων καὶ τῶν κακούργων.

ζ.) Μέχρι τινὸς συντελοῦσιν ἴσως καὶ κίνητρα εὐγενεστέρων ἀνθρωπίνων παθῶν. Τὰ ἔθιμα τοῦ πατρικοῦ χωρίου, ἡ εἰκὼν τοῦ προστάτου ἀγίου, αἱ ἀναμνήσεις τῆς παιδικῆς ἡλικίας, τῆς ἀπούσης ἐρωμένης, εἶνε φυσικώτατον νὰ ἐπανερχῶνται, ζωογονοῦμεναι ὑπὸ τῆς μνήμης, ὑπὸ τῆς ἀποστάσεως, ὑπὸ τῶν κινδύνων καὶ τῶν στερησεων εἰς τὴν διάνοιαν τοῦ ἀτυχοῦς στρατιώτου. Ὅθεν τὸ σημεῖον τὸ ἀνακαλοῦν εἰς τὴν μνήμην του ἀκαταπαύστως τὰς τοιαύτας εἰκόνας δύναται νὰ εἶνε προσφιλες καὶ πηγὴ ἡδυτάτων καὶ ἱερῶν συγκινήσεων.

η.) *Μνημοτεχνία*.— Ἐνίοτε ὑπαγορεύει τὴν στίξιν παράδοξος ἐπιθυμία ἀναμνήσεως, πρὸς βοήθειαν τῆς μνήμης. Λόγου χάριν ὁ ἀνήλικος ἐγκληματίας Ν. ἐχάραξεν ἐπ' αὐτοῦ μίαν στίγμην, διὰ νὰ ἐνθυμηταί ὅτι ἐχρημάτισε κρατούμενος ἐν τῷ Σωφρονιστηρίῳ, εἶτα δὲ τὸν ἀριθμὸν αὐτοῦ 435, ἀντιστρόφως ὅμως, ἐπειδὴ ὁ διευθυντὴς ἀπηγόρευσεν αὐτῷ νὰ τὸν χαράξῃ· ὁ νεανίσκος ἐκεῖνος δὲν ἀνελογίζετο ὅτι ἡ τοιαύτη ἀνάμνησις ἦτο ἀτιμωτική.

Ὁ Jacassagne φρονεῖ ὅτι οὐχὶ ὁ ἀταβισμός, ὡς διατείνομαι ἐγὼ (ἴδε περαιτέρω), ἀλλ' ἡ ἀνάγκη ὅπως ἐκφράσῃ τὰς ἰδέας τῶν παρακινεῖ αὐτοὺς εἰς τὴν στίξιν, ὄντες δὲ ἀμαθεῖς ἐκφράζουσιν αὐτὰς διὰ σχημάτων καὶ εἰκόνων.

Οἱ τοῖχοι, λέγουσιν αἱ παριμίαι, εἶνε ὁ χάρις τῶν τρελλῶν. αἱ ἐπὶ τῶν τοίχων τῆς Πομπηίας ἐπιγραφαὶ εἶνε ἀληθῆς στίγματα ἐπὶ ἀψύχων· οὕτως ἐν τινι ἐξ αὐτῶν ἦτο ἐξωγραφισμένη καρδιά.

ἐντὸς δὲ αὐτῆς τὸ ὄνομα Ψυχὴ, ἢ δὲ εἰκὼν ἐσήμαινεν : « Ἡ ψυχὴ εἶνε ἡ καρδιά μου ». Παρομοίως τοιαύτας ἐπιγραφὰς καὶ στίγματα εἶδεν ὁ Lacassagne ἐν τοῖς τοίχοις τῶν φυλακῶν, οἷον κεφαλὰς γυναικῶν, δικηγόρων, κύρια ὀνόματα μετὰ τῆς ὑπογραφῆς κάτωθι : Δέκα ἐτῶν καταναγκαστικά ἔργα. Ὁ Laurent ἔγραψε κάτωθι τοῦ ἰδίου ὀνόματος : Καταδικασθεὶς εἰς θάνατον ἀθῶος. Ὁ αὐτὸς ἔφερε κεχαραγμένην ἐφ' ἑαυτοῦ τὴν εἰκόνα γυναικός, ὠπλισμένης διὰ σπάθης μετὰ τῆς ἐπιγραφῆς κάτωθι : « E-leutheria ».

Ἐν τοῖς μεταφορικοῖς ἐμβλήμασιν, ἔξακολουθεῖ ὁ Lacassagne φρωᾶται τὸ πνεῦμα τοῦ λαοῦ. Οἱ ἀμαθέστεροι ἐπιζητοῦσι πάντοτε τὴν ἀντικειμενικὴν παράστασιν τῶν ἰδεῶν ὅθεν καὶ ἡ μεγάλη συγχρόνη τῶν ἐμβλημάτων. Τὸ συνηθέστατον εἶνε τὸ ἀνθὸς τοῦ φλογίου, τὸ μᾶλλον ἐν χρήσει ἐκ τῶν ἀνθῶν ἐν τῇ στίξει, μετὰ τῆς ἐπιγραφῆς : Εἰς ἐμὲ ἢ εἰς ἐκείνην, ἢ εἰς τὴν μητέρα μου, ἢ εἰς τὴν ἀδελφὴν μου, ἢ εἰς τὴν Μαριάν καὶ οὕτω καθεξῆς. Πολλάκις ἡ εἰκὼν τῆς ἀγαπωμένης γυναικός εὐρίσκεται ἐπὶ τοῦ ἀνθους, ἢ ἐπὶ τῶν πετάλων του καὶ κάτωθι εἶνε κεχαραγμένον τὸ ὄνομά του.

Ἐνίοτε ἐν τοῖς στίγμασι περιέχονται συντημήσεις, ὡς ἐν τοῖς γράφοις. Εἰς π. χ. ἔφερε κεχαραγμένον τὸν ἀριθμὸν 20, καρδιάν, εἶτα δὲ D. Belles, τῶν δ' περὶ ἐσήμαινε Vanquer des peiles = νικητῆς τῶν ὠραίων γυναικῶν (Vingt cœurs des belles). Πάντα ταῦτα λέγει ὁ Lacassagne, εἶνε φαντασίας λαϊκῆς ἀποκρήματα γραφαὶ σχεδὸν ἱερογλυφικαί.

θ.) Συντελοῦσι πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ τὰ ἐρωτικά πάθη, ἢ μᾶλλον τὰ τῆς λαγνείας, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῶν πολλῶν ἀσέμων ἀπεικονίσεων (292 ἐπὶ 2480), καθὼς καὶ τὰ ἀρχικά στοιχεῖα τοῦ ὀνόματος τῶν ἐρωμένων τῶν ἡμετέρων ἐγκληματιῶν καὶ τῶν τριβᾶδων καὶ τῶν πορνῶν. Καὶ ἐν Ὁκεανίᾳ συνηθίζουσι τινες τῶν γυναικῶν νὰ χαράττωσιν ἐπὶ τοῦ αἰδοίου σύμβολα αἰσχρά· αἱ δὲ Ἰαπωνίδες πρὸ ἐτῶν ἔστιζον τὰς χεῖρας διὰ σημείων συμβολικῶς ἀναφερομένων εἰς τὸν ὑπ' αὐτῶν προτιμώμενον, αἷνα ἐξήλειπον δὲσάκις ἢ ἄλλᾳ ὁρατὴν.

Αἱ Ταίτιναι, αἱ Τόβα καὶ αἱ Γουαραναί· στίζονται δι' εἰδικῶν γραμμῶν, διὰ νὰ δείξωσιν ὅτι εἶνε παρθένοι ἢ ἐν ὥρᾳ γάμου. Καὶ παρὰ τοῖς ἄρρεσιν ἢ στίξιν ἐνεργεῖται συνήθως περὶ τὴν ἔναρξιν τῆς ἀνδρικῆς ἡλικίας· εἶνε δὲ τοῦτο τεκμήριον, ἴσως δὲ, ὡς φρονεῖ ὁ Δαρβίνος, καὶ μέσον γενετικῆς ἐπιλογῆς.

Πᾶσαι αἱ Ἀράβισσαι πόρνοι φέρουσι κεχαραγμένους ἢ σταυ-

ροὺς ἢ ἀνθὴ ἐπὶ παρσιῶν ἢ τῶν βραχιόνων, αἱ δὲ αἰθιοπίδες ἐπὶ τῶν μαστῶν, ἐπὶ τῶν χειλῶν τοῦ αἰδοίου ἢ ἐπὶ τῆς ἔξωτερικῆς ἐπιφανείας τῶν βλεφάρων. Αἱ τρεῖς αἱ παρατηρηθεῖσαι ὑπὸ τοῦ Lacassagne ἔφερον ἐστιγμένην τὴν εἰκόνα τοῦ ἐραστοῦ τῶν ἐπὶ τοῦ πηγῆος, ἐπὶ τοῦ ἑτέρου δὲ τὴν εἰκόνα καὶ τὸ ὄνομα γυναικός.

Ἐκ τῆς ἐπιδράσεως ταύτης τῶν σιγμάτων ἐπὶ τῶν παιδῶν, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς ἥττονος αἰσθήσεως τοῦ ἄλγους παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις ἐξηγοῦνται ἢ τε αὐταπάρησις καὶ αἱ χρηματικαὶ πολλοκίς θυσίαι, εἰς ἃς ὑποβάλλονται οὗτοι χάριν τῆς στίξεως.

Ἡ τοιαύτη ἐπίδρασις ἐπὶ τοῦ πάθους, ὁμοῦ δὲ καὶ ἡ ἀκριβῆς γνώσις τῶν λεπτομερειῶν παρ' ἐκείνοις, οὔτινες ὀλίγας ιδέας ἔχουσι, ἀλλὰ σαφεῖς, ἐξηγοῦσιν ἐπαροχοῦσιν δι' ἐμὲ τὴν παρατηρημένην ἐν τῇ ἐκτελέσει τινῶν τῶν σχεδιασθημάτων τούτων λεπτότητα, ὑπενθυμίζουσαν τὴν λεπτότητα τῆς τέχνης τῶν Αἰγυπτίων, τῶν Σινῶν καὶ τῶν Μεξικανῶν, ἧς χάριν ἐν τοῖς ἀρχαιοτάτοις τῶν λαῶν τούτων μνημείοις λίαν εὐδιάκριτον εἶνε τὸ σχῆμα τῶν ζώων, τῶν φυλῶν καὶ πάντων τῶν ὀργάνων, αἷνα ἤθελον νὰ ἀπεικονίσωσιν. Ἡ δὲ τοιαύτη τελειότης τῶν εἰκόνων μοι ὑπενθυμίζει τὴν ἀβρᾶν λεπτότητα τῶν δημοδῶν ἀσμάτων, δηλοῖ δὲ ὅτι τὸ πάθος ἐνίοτε εἶνε ἱκανὸν νὰ ὑπερβῇ πᾶσαν ἐξεζητημένην τεχντροπλίαν.

γ.) Συντελεῖ ἴσως παρὰ τοῖς ἡμετέροις, ἀναμφιβόλως δὲ παρὰ τοῖς ἀγρίοις, ἡ γυννότης, εἰς τὴν ὁποίαν χρησιμεύει τρόπον τινὰ ὡς κάλυμμα. Καὶ τῶ ὄντι ἐπιρροπέστεροι περὶ τὸ στίξεσθαι εἶνε οἱ συνήθως ἀσκεπῆ ἔχοντες τὸ στήθος καὶ τοὺς βραχίονας, οἱ κίναδοι καὶ αἱ πόρνοι. Ἐπίσης καὶ οἱ ἐροῦνται τῶν ὀρυχείων καὶ οἱ γεωργοί. Ἄλλως δι' ἀνθρώπον ἐνδεδυμένον τὰ στίγματα δὲν ἔχουσι λόγον ὑπάρξεως ὡς μένοντα ἀπαρτήρητα

14. Ἀταβισμός.—Ἄλλ' ἢ πρώτη καὶ κυριωτάτη αἰτία τῆς παρ' ἡμῖν διαδόσεως τοῦ ἐθίμου τούτου φρονῶ ὅτι εἶνε ὁ ἀταβισμὸς· πιθανὸν νὰ εἶνε καὶ τὸ ἄλλο ἐκεῖνο εἶδος τοῦ ἱστορικοῦ ἀταβισμοῦ, τουτέστιν ἡ παράδοσις, διότι ἡ στίξις εἶνε ἐν τῶν ἰδιαιτέρων χαρακτηριστικῶν τοῦ ἀρχικοῦ ἀνθρώπου ἢ τοῦ διατελοῦντος ἐν ἀγρία καταστάσει.

Ἐν τοῖς προϊστορικοῖς σπηλαίοις τοῦ Ὁρεινῆ καὶ ἐν τοῖς τάφοις τῆς ἀρχαίας Αἰγύπτου ἀνευρέθησαν τὰ αἰχμηρὰ ὀστεῶρια, τὰ χρησιμεύοντα καὶ παρὰ τοῖς νεότεροις τῶν ἀγρίων πρὸς στίξιν. Οἱ Ἀσσύριοι, κατὰ τὸν Λουκιανόν, οἱ Λᾶκες καὶ οἱ Σαρ-

μάται, κατὰ τὸν Πλίνιον, ἔζωγράφιζον εἰκόνας ἐπὶ τοῦ σώματος, ἐπὶ τοῦ μετώπου δὲ καὶ τῶν χειρῶν οἱ Φοίνικες· οἱ Ἑβραῖοι ἔχαράττον ἐπ' αὐτὸν γραμμὰς καλουμένας θεῖα σημεῖα. Παρὰ τοῖς Βρεττανοῖς τὸ ἔθιμον ἦτο τόσῳ διαδεμόνον, ὥστε καὶ αὐτὸ τὸ ὄνομα τῶν (ἐτυμολογούμενον ἐκ τοῦ Brith = ζωγραφίζειν) καθὼς καὶ τὸ τῶν Πίκτων, ἐξ αὐτοῦ φαίνεται ὅτι προέρχεται. Ἐνεκόλαπτον λέγει ὁ Καῖσαρ, διάφορα σχέδια διὰ σιδήρου ἐπὶ τῶν σαρκῶν τῶν τρυφερῶν νηπίων, ἔβαφον δὲ τοὺς ἑαυτῶν ἀρχηγούς δι' isatis tinctoria ἵνα καταστήσωσιν αὐτοὺς φοβερωτέρους ἐν πολέμῳ. Οἱ Σκῶτοι, λέγει ὁ Ἰσίδωρος, ἔχαράσσον διὰ λεπτῶν σιδήρων καὶ μελάνης ἀλλόκοτα σχήματα ἐπὶ τοῦ σώματος. Οἱ Ῥωμαῖοι στρατιῶται, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Βεγητίου, ἔφερον κεχαραγμένον ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ βραχίονος τὸ ὄνομα τοῦ αυτοκράτορος καὶ τὴν χρονολογίαν τῆς ἐν τῷ στρατῷ κατατάξεώς των.

Δὲν ὑπάρχει, νομίζω λαὸς ἀγρίων, παρ' ᾧ νὰ μὴ ἐθίζηται ἡ στίξις. Οἱ Παγαμάκας βάφουσι τὸ πρόσωπον κυανοῦν κατὰ τὰς ἑορτασίμους ἡμέρας καὶ χαράττουσι τρίγωνα καὶ ἀραβουργῆ σχήματα ἐπὶ τοῦ προσώπου. Οἱ Αἰθίοπες διακρίνονται κατὰ φυλάς, ἰδίως μεταξὺ τῶν Βαμβάρα, χαράσσοντες ὀριζοντίους ἢ καθέτους ἐντομάς ἐπὶ τοῦ στήθους καὶ τῶν βραχιόνων. Οἱ μαχηταὶ τῶν Κιφφίε ἔχουσι τὸ προνόμιον νὰ χαράττωσι μακρὰν ἐντομὴν ἐπὶ τῶν κνημῶν, ἣν καθιστῶσιν ἀνεξάλειπτον χρωματίζοντες αὐτὴν κυανῆν.

Ἐν ταῖς Μαρκησιαῖς νήσοις ἡ στίξις εἶνε καὶ ἐνδυμασία καὶ ἱεροτελεστία. Ἐν ἡλικίᾳ 15-16 ἐτῶν τὰ παιδιά περιβάλλονται ζώνην ἄρχεται δὲ ἡ στίξις αὐτῶν ἐπὶ τῶν δακτύλων καὶ τῶν κνημῶν, πάντοτε ὁμως ἐκτελουμένη ἐν χώρῳ ἱερῷ· ἐκάστη πλουσία οἰκογένεια ἔχει τὸν ἰδιαιτέρον αὐτῆς στίκτην, οὗ τὸ ἀξίωμα περιέρχεται ἀπὸ πατρὸς εἰς υἱόν, ὥστε ἐνίοτε ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ πρώτου μεσολαβεῖ χρονικὸν διάστημα ἀρκετὸν ἕως ὅτου ἐνηλικιωθῆ ὁ διάδοχος ὁ μέλλον νὰ ἐξακολουθήσῃ τὸ ἔργον του. Αἱ γυναῖκες οὐδὲ τῶν ἡγεμονοπαίδων ἐξαιρουμένων στίξουσι μόνον τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας. Οἱ ἐνήλικοι στίξουσιν ὀλόκληρον τὸ σῶμα, ἀρχομένης τῆς στίξεως ἀπὸ τῶν ποδῶν. Ἐνᾷ δὲ ἐν τοῖς κάτω ἀγκυροῖς τὰ σχεδιογραφήματα εἶνε λεπτὰ καὶ ἡμερα, ἐν τῷ προσώπῳ εἶνε βάνανσα καὶ φρικώδη, ἵνα ἐμπνέωσι τὸν τρόμον.

Παρὰ τοῖς Καβύλοις αἱ γυναῖκες φέρουσιν ἐπὶ τοῦ μετώπου ἢ ἐπὶ τῆς παρεῖας στίγμα, ὅπερ μετὰ τὸν γάμον των ἐξαλείφουσιν.

Ἡ στίξις εἶνε ἡ ἀληθῆς γραφὴ τῶν ἀγρίων, τὸ πρῶτον αὐτῶν ληξιαρχικὸν γραφεῖον, δι' ἰδιαιτέρων τινῶν στιγμάτων οἱ ὀφειλέται ἀνελάμβανον τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ὑπηρετήσωσι τοὺς πιστωτάς αὐτῶν ἐπὶ ὀρισμένον χρόνον, ὠμολόγουν δὲ ἐν λεπτομερεῖς τὴν ποιότητα καὶ τὸ ποσὸν τῶν ληφθέντων ἐπὶ δανείῳ ἀντικειμένων.

Οὐδόλως ἄρα ἄπορον ἂν ἔθιμον τόσον διαδεδομένον παρὰ τοῖς ἀγρίοις καὶ τοῖς προϊστορικοῖς λαοῖς ἀναγεννᾶται καὶ ἀκμάζει παρὰ ταῖς ἀνθρωπίναις ἰδίως τάξεσιν, αἵτινες, καθὼς οἱ πυθμένες τῶν θαλασσῶν διατηροῦσιν ἀείποτε τὴν αὐτὴν θερμοκρασίαν, οὕτω καὶ αὐτοὶ ἐπαναλαμβάνουσι τὰ ἔθιμα, τὰς δεισιδαιμονίας ὡς καὶ αὐτὰ τὰ ἄσματα τῶν ἀρχεγόνων λαῶν, ἔχουσι δὲ κοινὰ μετ' αὐτῶν τὴν βιαιότητα τῶν παθῶν, τὴν μακρὰν ἀργίαν, τὴν αἰσθησέως, τὴν παιδαριώδη μαιοδοξίαν, τὴν μακρὰν ἀργίαν, τὴν γυμνότητα τῶν σαρκῶν (παρὰ ταῖς πόρναις τῆς σήμερον), ἅτινα παρὰ τοῖς ἀγρίοις ἀποτελοῦσι τὰς κυριωτάτας ἀφορμὰς τοῦ παραδόξου τούτου ἔθιμου.

Ἐν ἀρχῇ δύναται νὰ ἐκληφθῆ καὶ τοῦτο ὡς ἐν τῶν ἀνεξηγήτων γεγονότων, ἐφ' ὧν οἱ ψευδοεπιστήμονες θεμελιοῦσιν εἰκασίας παντοίας περὶ βαθέων μυστηρίων καὶ περὶ ἀποκρύφου σοφίας κατὰ τὴν ἀρχαιότητα, τὰς ὁποίας τόσον δεξιῶς κατέρριψε καὶ ἐξηφάνισεν ὁ ἡμέτερος Ferrero, Ταῦτα πάντα ὁμως καθὼς καὶ ἡ καρβυλιστικὴ λατρεία τῶν ὀνομάτων, ἐξηγοῦνται, ἂν ἀναλογισθῶμεν ὅτι κατὰ τοὺς παναρχαίους χρόνους, ὅτε τὸ πρῶτον ἐφευρέθη ἡ γραφὴ, οἱ ἄνθρωποι ἀδυνατοῦντες νὰ ἐξηγήσωσι πῶς ὀλίγα γραμμαῖα ἠδύναντο νὰ ἀναπαριστῶσιν ἀκριβῶς τὰς ιδέας καὶ τὰς λέξεις, ἐθεώρουν αὐτὰς ὡς θεῖαν ἐπίνοιαν, καθὼς οἱ ἀγριοὶ οἱ ἐκπληττόμενοι ὁσάκις βλέπουσι διὰ πρῶτην φορὰν ὠρολόγιόν. Διὰ τοῦτο καὶ σήμερον ἔτι παρὰ τισι λαοῖς τρώγουσιν οἱ ἀσθενεῖς τύπους τοιούτους ἐγγράφους ἢ ἐπιθέτουσιν αὐτοὺς ἐπὶ τοῦ σώματος πρὸς ἴασιν ἀπὸ τῆς νόσου.

Ἡ δὲ ἐπίδρασις τοῦ ἀταβισμού καὶ τῆς παραδόσεως ἐξακριβοῦται, νομίζω, καὶ ἐκ τῆς μεγάλης διαδόσεως τοῦ ἔθιμου τῆς στίξεως παρὰ τοῖς χωρικοῖς καὶ τοῖς ποιμέσι, τόσον ἰσχυρῶς ἔχουμένους τῶν ἀρχαίων παραδόσεων, καὶ ἐκ τοῦ ὅτι ἐν Ἰταλίᾳ εἶνε παραδεδεγμένον κυρίως ὑπὸ τῶν Πεδεμοντιῶν, τῶν Λομβαρδῶν καὶ τῶν κατοίκων τῶν Μαρκῶν, λαῶν πάντων γησιαῖς κελκτικῆς καταγωγῆς, ἐν Εὐρώπῃ δὲ παρὰ τῶν Γάλλων, τῶν ἀμεσωτάτων τῶν Κελτῶν ἀπογόνων. Ἦσαν δὲ οἱ Κέλται οἱ μόνοι

ἐκ τῶν λαῶν τῆς Εὐρώπης οἱ διατηροῦντες τὸ ἔθιμον τοῦτο μέχρι τῶν χρόνων τοῦ Καίσαρος.

Ἡ στίξις ὁμοῦς ἦτο ἐν γρήσει ἄλλως τε καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἑλλήσι καὶ Ῥωμαίοις.

Ὁ Ἡρόδοτος διηγείται ὅτι ὁ Πάρις μετὰ τὴν ἀρπαγὴν τῆς Ἑλένης φεύγων τὸν Μενέλαον, ὑπεχρεώθη νὰ προσεγγίσῃ εἰς Κάναπον παρὰ τῷ ἔλει ναῦ τοῦ Ἡρακλέους καὶ ὑπεβλήθη εἰς στίξιν, μαθὼν ὅτι δι' αὐτῆς ἀφισροῦτο τῷ Θεῷ καὶ καθίστατο ἀπαραβίαστος.

Παρὰ τοῖς Ἑσπερίοις ἐθεωροῦτο ἡ στίξις ὡς σημεῖον διακρίσεως. Ὁ Ἑρμογένης ἀναφέρει ὅτι κατὰ τὸν δεύτερον μ. Χ. αἰῶνα ὑπεβάλλοντο εἰς στίξιν αἱ μοιχαλίδες, τινὲς τῶν ὁποίων ἔθνησκον ἐκ τῶν ἀλγυρόνων τῆς τοιαύτης ἐγγειοθήσεως. Οἱ δοῦλοι, οἱ αἰχμαλωτοὶ καὶ οἱ λιποτάκται ἦσαν σημειωμένοι διὰ πυρακτωμένου σιδήρου ἢ ἐστιγμένον ἐπὶ τοῦ μετώπου αὐτῶν ἐχαράσσεται κροτάλη ἵππου, τὸ βασιλικὸν σῆμα, ἢ ἄλλο τι, ἐκείρετο δὲ καὶ ἡ κόμη των.

12. **Ἡ στίξις παρὰ τοῖς φρενοβλαβέσι.**— Τὰ μέχρι τοῦδε λέχθέντα ἀρκούσιν ὅπως κρίσωσι τὸν λαοδικαστὴν ὅτι πρέπει νὰ θεωρῆ ὡς ἀπομακρυσμένην ἔνδειξιν περὶ προηγουμένης ἐν ταῖς φυλακαῖς διαμονῆς τὰ στίγματα, ἰδίως ὅταν ταῦτα ἀνευρίσκονται εἰς ἀνθρώπων μὴ ἀνήκοντα εἰς τὴν τάξιν τῶν ναυτῶν, τῶν στρατιωτικῶν, τῶν ἐν Λομβαρδίᾳ ποιμένων τῶν ἐν Μαρκίας καὶ ἐκ Νεαπόλεως ἀλιέων καὶ ὅταν ὁ ἐστιγμένος φέρῃ κεχαραγμένην εἰκόνα ἄσμενον ἢ σχήματα πολυειδῆ, ἢ ὅταν τὰ στίγματα ὡς κεχαρμένα ἐπὶ τῶν κρυφίων μελῶν τοῦ σώματος, ἔτι μᾶλλον δὲ ὅταν ταῦτα ὑπαινίσσονται ὅπως δὴποτε ἐκδίκησιν ἢ ἀπελευσίαν.

Βεβαίως δὲ ἢ πρὸς τὸ τοιοῦτο ἔθιμον κλίσις ἀρκεῖ νὰ διακρίνῃ τὸν ἐγκληματίαν ἀπὸ τοῦ φρενοβλαβοῦς, ὅστις εἰ καὶ διατελεῖ ἐπίσης ὡς ἐκεῖνος ὑπὸ καταναγκαστικὸν περιορισμὸν, ἔχει δὲ κοινὰ μετ' αὐτοῦ καὶ τὰ βίαια πάθη καὶ τὴν μακρὰν ἀργίαν, καταφεύγει οὐχ ἦττον εἰς ἄλλοκότους διασκεδάσεις, τροχίζει λίθους, σχίζει μικρὸν καὶ κατ' ὀλίγον τὰ ἐνδύματα, ἴσως δὲ καὶ τὰς σάρκας, γράφει ἐπὶ τῶν τοίχων ἢ ἐπὶ τοῦ χάρτου, πληρῶν ὀλοκλήρους δεσμίδας, σπανιώτατα ὁμοῦς χαράσσει σχέδια καὶ εἰκόνας ἐπὶ τοῦ δέρματός του. Ἐπὶ 800 φρενοβλαβῶν ἐν Παριίᾳ καὶ Πεζάρῳ, ἐγὼ εἶρον μόνους ὅ ἐστιγμένους, τούτους δὲ σιχθέντας πολὺ πρὸ τῆς ἐαυτῶν φρενοπαθείας τὸ αὐτὸ παρετήρησα

καὶ ὁ Zani ἐν Ῥηγίῳ καὶ ὁ Livi ἐν Σιέννῃ, οἵτινες μοὶ ἀνεκοίνωσαν ὅτι καὶ οἱ ὀλίγοι ἐστιγμένοι, οὓς εἶρον μεταξὺ τῶν φρενοβλαβῶν, εἶχον σιχθῆ ἐν ταῖς φυλακαῖς, ὅπου εἶχον διαμείνει. Ταῦτο δὲ εἶνε νέα ἀπόδειξις τῆς ἐπιδράσεως τοῦ ἀταβισμού, ἀφοῦ ἡ φρενοβλάβεια οὐδέποτε εἶνε νόσος συγγενῆς καὶ ἐπομένως σπανίως ἀταβική.

Καὶ ὁ ἀξιότιμος De Paoli εἶρε 19 ἐστιγμένους ἐκ 278 φρενοβλαβῶν. Ἄλλ' ἐκ τῶν 19 τούτων οἱ 11 προήρχοντο ἐκ τῶν φυλακῶν ἐκ τῶν λοιπῶν δὲ 8 εἰς ἀνήκεν εἰς καμοροριστικὸν συνεταιρισμὸν (τὸν τῶν Ἰσχυρῶν) τῆς Γενούης, αὐτοὶ δὲ καὶ ἕτεροι 5 εἶχον σιχθῆ, ὅτε ὑπηρετοῦν ὡς ναῦται ἢ ὡς στρατιῶται· δύο ἐστίχθησαν ἐντὸς τοῦ φρενοκομείου, ἀλλ' ἔξ αὐτῶν εἰς ἦτο ναυτης, ἐστίχθη δὲ, ὡς ὁμολογεῖ, διὰ νὰ φανῆ πρὸς τοὺς συντρόφους του καλλωπισμένος, ἀφοῦ ἠθέλην ἐξέλθει τὸ δὲ στίγμα του, παριστῶν τὸν Θεὸν ἐντὸς τριγώνου καὶ ἄγγελον ἰπάμενον, ἔχει σχέσιν πρὸς τὰ παραληρήματά του.

Ὁ Christian εἶρεν ἓνα τοιοῦτον χαράττοντα ἐφ' ἑαυτοῦ εἰκόνας καθ' ὀλοκληρίαν ἀναφερομένας εἰς τὴν παραφροσύνην του ὑποχονδριακὸς τις ἔφερε κεχαραγμένην ἐπὶ τῆς πυγμῆς τὴν θαυματουργὸν εἰκόνα τῆς Παρθένου, τὴν ἰῶσαν πάσας τὰς νόσους, ἔξ ὧν αὐτὸς κατετρούχετο, ἐπὶ τοῦ ἤμου δὲ ἰπέα μετὰ τῆς ἐπιγραφῆς Ultræct, παράδοξον φρενοβλαβικὸν λογοπαίγνιον, καθότι ἡ λέξις φλαμανδιστὶ σημαίνει «προχωρήσατε», ἔλεγε δὲ «τὸ σῶμα θὰ σύρῃ εἰς τὸν τάφον τοὺς νεκροθάπτας, οἵτινες θὰ θελήσουν νὰ τὸ ἐνταφιάσουν εἰς τὸ νεκροταφεῖον».

Διακεκριμένος φρενιάτρος, Moraudon de Monteί, ἐπ' ἐσχάτων ἀτεκοίνωσεν ὅτι παρὰ τοῖς ἐν Μασσαλία φρενοβλαβέσι οἱ ἐστιγμένοι ἀνευρίσκονται κατ' ἀναλογίαν 15 ο.ο, τινὲς δὲ αὐτῶν φέρουσι σύμβολα ἀναγόμενα εἰς τὴν παραφροσύνην των.

Λόγου χάριν, εἰς νομίζων ὅτι καταδιώκετο ὑπὸ τῆς συζύγου του, εἶχε στίξει ἐπὶ τοῦ σώματός του γυναῖκα ἡμίγυμνον, χέουσαν δηλητήριον ἐντὸς ποτηρίου, κάτωθι δὲ γεγραμμένην τὴν λέξιν «Ἐγκλημα». Εἰς ἀπόστασιν δὲ ὀλίγων ὑφρατομύετρον εἶχε χαράξει τὴν εἰκόνα ναύτου (ὁ πάσχων ἦτο ναυτης), ὅστις ἔψυον τὸ ἐγγχειρίδιον, διὰ νὰ φονεύσῃ τὴν γυναῖκα, κάτωθι δὲ αὐτοῦ ἦτο ἐπιγραφή δηλοῦσα τὴν πρόθεσίν του, ἢ λέξις «Ποινή».

Αἱ λοιπαὶ παρατηρήσεις, ἀληθῶς εἰπεῖν, δὲν ἀφορῶσιν εἰς στίγματα παραφροῶν, ἀλλ' εἰς στίγματα ἐγκληματικῶν χαράκτηρος, καθότι οἱ φέροντες αὐτὰ ἦσαν ἐγκληματίαι, οἵτινες, καὶ

ἀφοῦ ἔπαθον τὰς φρένας, διετήρησαν τὰς προτέρας αὐτῶν οἰκτρὰς συνηθείας.

Οὕτω, λόγου χάριν, εἰς ἕξ αὐτῶν ἔφερον ἐπὶ τοῦ μετώπου κεχαραγμένον τὸ γνωστὸν λόγιον Ἄτυχία (Pas de chance). Ἐτερος ἔφερον ἐπὶ τοῦ πηγῆως τὴν συνήθη ἐπίσης ἐπιγραφὴν : enfant de malheur (τέκνον τῆς συμφορᾶς) ἦτο δὲ οὗτος γλύπτης, γενόμενος κατόπιν καὶ στρατιώτης, ἀλλὰ πάντοτε ἐγκληματίας, ὅτις ἐν ἡλικίᾳ 19 ἐτῶν ἐντὸς Σωφρονιστηρίου εἶχε χαράξει ἐπὶ τοῦ σώματος του τὰ στίγματα ταῦτα, ἀπομιμούμενος τοὺς φαύλους αὐτοῦ συντρόφους. Ἄλλος τις δέ, ἐπίσης καταδικασθεὶς ἐπὶ κραύμασιν, ἔφερε τὴν εἰκόνα γυναικὸς γυμνῆς ἐν στάσει ἀσέμνῳ, ταλυφθεῖσαν κατόπιν διὰ τοῦ σχήματος βότρου σταφυλῆς, ἐπειδὴ καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς συντρόφους του τὸ σχῆμα ἐκεῖνο προὔξεναι ἀηδίαν.

Ἐσχάτως ὁ Soveri ἐπὶ 1138 φρενοβλαβῶν ἐκ Τοσκάνης ἀνεῦρον ἐστιγμένους 66, ἦτοι κατ' ἀναλογίαν 5, 8 ο)ο' οἱ πλεῖστοι ὅμως ἕξ αὐτῶν εἶχον διατελέσει καθειργμένοι ἐν ταῖς φυλακαῖς, δύο δὲ μόνοι εἶχον σιχθῆ ἐντὸς τοῦ φρενοκομείου.

16. **Τραύματα.** — Ἐτερον σημεῖον δυνάμενον τὰ μέγιστα νὰ βοηθήσῃ τοὺς ἰατροδικαστὰς περὶ τὴν διάκρισιν κακούργου ἐνόχου ληστοπραξιῶν ἢ κλοπῆς ἀπὸ τοῦ τυχόντος ἐντίμου καὶ εἰρηνικοῦ πολίτου, οὔτε ἀπομάχου ἀπὸ τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας ὄντος βεβαίως οὔτε ἐπιληπτικοῦ, εἶνε ἢ συχνότης τῶν παρατηρουμένων τραυμάτων κατὰ τὴν κεφαλὴν καὶ τοὺς βραχίονας. Ἐγὼ ἐμέτρησα 17 τοιαῦτα τραύματα μόνον τῆς κεφαλῆς ἐπὶ 390 ἐξετασθέντων, πάντα δὲ προγενέστερα τῆς ἐποχῆς, καθ' ἣν διεπράχθη τὸ ἐγκλημα.

Τὸ αὐτὸ δ' ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ τῶν πορνῶν Ὁ Parent Duchâtelet ἐπὶ 392 πορνῶν νοσηλευομένων ἐν τοῖς νοσοκομείοις καὶ πασχουσῶν διάφορα νοσήματα, μὴ συφιλιδικά, εὔρεν 90 ἐισαχθεῖσας εἰς αὐτὰ πρὸς θεραπείαν τραυμάτων καὶ μολώπων βαρέων.

Ἐν τῷ ἐγκληματίᾳ τῷ ἐκτιθεμένῳ εἰς διαρκῆ ἀγῶνα καθ' ὀλοκλήρου τῆς κοινωνίας, τὰ τραύματα καὶ ἐτι μᾶλλον τὰ στίγματα δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς ἰδιάζοντα χαρακτηριστικά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

ΕΝΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΥΛΗΣ

ΘΕΡΜΟΚΡΑΣΙΑ, ΣΦΥΞΙΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΝΟΗ, ΒΑΡΟΣ, ΟΥΡΑ,
ΕΜΜΗΝΑ, ΤΟΚΕΤΟΙ

1. **Θερμοκρασία ὑπομασχάλιος.** — Ἐξετάσας 30 ἐγκληματίας ὁ Marro εὔρε τὰς ἀκολούθους κατὰ διαφόρους αὐτῶν ιδιότητας θερμοκρασίαν :

8 κλέπται	37ο, 00
8 τραυματισταὶ	37ο, 10
4 βιασταὶ	37ο, 06
4 ἐμπρησταὶ	37ο, 10
3 ἀπατεῶνες	37ο, 16
3 ἄεργοι	37ο, 10

Ὡστε ὁ μέσος ὅρος ἦτο 37ο, 07.

Ἐγὼ δὲ καὶ ὁ Ottolenghi εὔρωμεν ἐπὶ 16 ἐτέρων ἐγκληματιῶν, τοὺς ὁποίους ἐξετάσαμεν, θερμοκρασίαν ὑπο τὴν μασχάλην:

	τὴν πρωΐαν	τὴν ἑσπέραν
4 ἀπατεῶνες	36ο,9	37ο,1
3 κλέπται	36ο,9	37ο,3
3 ἐνοχοὶ ληστοπραξίας	36ο,ο	37ο,1
2 βιασταὶ	36ο,7	37ο,2
1 πλαστογράφος	36ο,9	37ο,5
1 τραυματιστῆς	36ο,3	37ο,0
1 ἀνθρωποκτόνος	37ο,0	37ο,3
1 στατιστῆς	36ο,9	37ο,2

Κατὰ μέσον ὅρον ἄρα ἡ ὑπομασχάλιος θερμοκρασία ἦτο παρ' αὐτοῖς 36ο,6 τὴν πρωΐαν καὶ 37ο,2 τὴν ἑσπέραν.

Ἐκ δὲ τῆς ἐξετάσεως τῆς θερμοκρασίας 15 ἐγκληματιῶν ἐν

τῷ ἡμετέρῳ σπουδαστηρίῳ κατὰ τὴν 3 ὥραν μ. μ. ἔσχουμεν τὰ ἑξῆς πορίσματα :

1 βιαστής φρενοβλαβῆς	360,6
9 κλέπται ἐπιληπτικοί	360,7
3 στασιασταί, ἔξ ὧν 1 ἐπιληπτικός	370,2
6 τραυματισταί, ἔξ ὧν 1 φρενοβλαβῆς καὶ 1 ἐπιληπτικός	370,5
2 ἀνθρωποκτόνοι, ἔξ ὧν 1 ἐπιληπτικός	370,6
1 ἀπατεῶν	380,8

Ὡστε κατὰ μέσον ὄρον 370,4.

Ἐξετασθεῖσης ἐπὶ 4 ἔξ αὐτῶν τῆς θερμοκρασίας ἐν ἄμφοτέροις ταῖς μασχάλαις, εὐρέθη ἀνωτέρα πρὸς ἀριστεράν εἰς 3 καὶ πρὸς δεξιάν εἰς 1.

Ἐν συνόλῳ ἡ θερμοκρασία εἶνε ὀλίγον τι μόνον ἀνωτέρα τῆς φυσιολογικῆς ἢ διαφορά εἶνε μᾶλλον, ὅπως καὶ παρὰ τοῖς φρενοβλαβέσιν. ἀρνητικῆ, παρουσιάζει τουτέστιν ὀλίγην ἀντίδρασιν, ὀλίγην αὐξήσιν εἰς τὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς ἡ φυσιολογικῆ θερμοκρασία σημαντικῶς αὐξάνει. Τοιουτοτρόπως εἰς 3 περιπτώσεις, καθ' ἃς ἡ ψυχικὴ ταραχὴ εἶχε φθάσει δικαίως εἰς τὸν ὑπατον βαθμόν, δὲν εὗρον τὴν θερμοκρασίαν ὑψωθεῖσαν εἰμὴ κατὰ 10,5 κατ' ἀνώτατον ὄρον (370,5 380,0 380,5).

Κατὰ τινες πυρετικὰς νόσους, ἔξαιρουμένου τοῦ τύφου, παρετήρησα, ὅπως παρετήρησαν καὶ παρὰ τοῖς φρενοβλαβέσιν ὁ Raggi καὶ ὁ Vingilio τὴν σχεδὸν πλήρη ἢ τὴν πλήρη ἀπυρεξίαν.

Τὸ αὐτὸ ἀπέδειξε πρὸ τινος καὶ ὁ Penta διὰ πολυαριθμῶν ἀποδείξεων καὶ ἐν εὐρύτερῳ κύκλῳ. «Εἰς τρεῖς, γράφει, ἐπὶ 9 φθισικῶν δὲν παρετήρησα πυρετόν· εἰς ἓνα μάλιστα ἔξ αὐτῶν μολονότι ἔπασχεν αἰμοπύσεις, εἶτα δὲ καὶ πνευμονίαν, ἡ θερμοκρασία δὲν ἔφθασε πέραν τοῦ 360,2, ἐνίοτε δὲ καὶ τοῦ 360,5. Ἐκ τούτου δὲ ἐξηγεῖται καὶ ἡ μακρὰ διάρκειά τῆς νόσου.

2. *Σφύξις καὶ ἀναπνοή.*—Κατὰ τὸν Marro, παρατηρεῖται παρὰ τοῖς ἐγγληματίαις ταχύτης σφυγμοῦ μεγαλειτέρα ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν ἀναπνοήν· ἀλλ' ὅμως ἡ διαφορά εἶνε ἐλαχίστη. Ἄλλως τε τόσαι παραλλαγαὶ δύνανται νὰ ἐπέλθωσιν ἔξ αἰτίας τῆς θέσεως τῶν ἄρθρων, τῆς ἀναπαύσεως καὶ ἄλλων αἰτίων, ὥστε δυσκολώτατος ἀποβαίνει ὁ προσδιορισμός. Φαίνεται ἐν τούτοις ὅτι ἡ ἀναπνοή εἶνε βραδυτέρα παρὰ τοῖς βιασταῖς, ταχύτερα

δὲ παρὰ τοῖς φρονεῦσιν· εἰς ἓνα βιαστήν καὶ φονέα ὁ Marro ἠρώδησεν 11 ἀναπνοὰς ἐπὶ 71 σφύξεων.

Παρὰ ταῖς γυναῖξιν ταῖς ἐνόχοις τραυματισμῶν ὁ Marro εὗρε μᾶλλον ὀρισμένην τὴν βραδυτητα τῶν σφύξεων, αἵτινες ἦσαν 73, ἐνῶ ὁ φυσιολογικὸς ἀριθμὸς ἦτο 77· ὁ ἀριθμὸς δὲ τῶν ἀναπνοῶν παρὰ μὲν ταῖς ἐγγληματησάσαις γυναῖξιν ἦτο μεγαλειέτερος κατ' ἀναλογίαν 20 οιο, ἐνῶ παρὰ ταῖς λοιπαῖς ἡ ἀναλογία ἦτο 21 οιο.

3. *Βάρος.*—Τὸ βάρος ὑδ' ἐγγληματιῶν διαρκούσης τῆς καθεύξεως αὐτῶν ἠῤῥῆσεν εἰς 17 (ἀπὸ 0,1 μέχρι 4,8 χιλιογράμμων) εἰς 24 ἡλιαιώθη (κατὰ 4 χιλιογράμματα κατ' ἀνώτατον ὄρον), ἐκμαίνετο δὲ εἰς 23, ὅτε μὲν αὐξάνον, ὅτε δὲ ἐλαττούμενον.

Ἄζωτον, χλωρίον, φωσφορικὸν δὲν ἐν ταῖς οὖροις.—Πρὸ μικροῦ ἐγένετο μελέτη ἐν τῷ ἔργαστηρίῳ μου ὑπὸ τοῦ δόκτορος Ottolenghi περὶ τῆς ποσότητος τοῦ ἄζωτου, τοῦ χλωρίου καὶ τοῦ φωσφορικοῦ ὀξέος, τῆς ἀποβαλλομένης κατὰ τὸ διάστημα τῶν 24 ὥρῶν διὰ τῶν οὔρων 15 ἐκ γενετῆς ἐγγληματιῶν, πάντων φερόντων γνήσιον τὸν τύπον, εὐρωστότατων δὲ, τριῶν ἀλκοολικῶν (καὶ δύο ἐπιληπτικῶν, ἐν συγκρίσει πρὸς τὰ οὔρα πέντε ἀνθρώπων ὑγιῶν, κρατουμένων ἐν ταῖς αὐταῖς φυλακαῖς ἐπὶ στρατιωτικῆ ἀνυποταξία, πάντων δὲ ὑποκειμένων εἰς τὴν αὐτὴν τῆς τροφῆς δίαιταν, συνισταμένην εἰς 130 γραμμάρια κρέατος ἄνευ ὀσῶν, 250 γραμμάρια οἴνου, 600 γραμμάρια ἄρτου, 2 ὀσφῆματα μετὰ 55 γραμμαρίων στερεᾶς τροφῆς καὶ 25 γραμμαρίων ζωμοῦ.

Προκύπτει ἄρα καταφανῶς ἐκ τῶν ἀριθμῶν τούτων ὅτι εἶνε ἐλάσσων παρὰ τοῖς ἐκ γενετῆς ἐγγληματίαις ἡ ποσότης τοῦ ἀποβαλλομένου κατὰ τὴν εἰκοσιτετράωρον διάστημα ἄζωτου· διότι παρ' αὐτοῖς ἡ ἀναλογία ἦτο 0,38 ἄζωτου δι' ἕκαστον χιλιογράμμον βάρους τοῦ σώματος, ἐνῶ παρὰ τοῖς ἐκ περιστάσεως ἐγγληματίας ἡ ἀναλογία ἦτο 0,52.

Τὸ ἄζωτον εἶνε τὸ σπουδαιότατον τῶν ὀπισθοδρομικῶν προϊόντων τοῦ ὀργανισμοῦ, τρία δὲ εἶνε τὰ κύρια στοιχεῖα τὰ συντελοῦντα περισσότερον εἰς τὴν ἀπέλασιν αὐτοῦ ἐκ τοῦ σώματος, ἡ σωματικὴ δηλονότι κατασκευή, ἡ τροφή καὶ ὁ βαθμὸς τῆς δραστηριότητος ἐν τῇ ὀργανικῇ μεταμορφώσει. Ποῖον ἄρα γε ἐκ τῶν τριῶν τούτων αἰτίων δυνάμεθα νὰ συμπεράνωμεν ὅτι ἐπενήργησεν ἐπὶ τῶν ἱφ' ἡμῶν ἐξετασθέντων; Οὐχὶ βεβαίως ἡ

κατασκευή του σώματος καθότι εξελέξαμεν ανθρώπους εύρωστους· ουχι δ' επίσης και η τροφή, καθότι οι υφ' ημών εξετασθέντες υπέκειντο εις την αὐτὴν διαίταν. Κατ' ἀνάγκην ἄρα ὀφείλωμεν νὰ ἀποδώσωμεν τὴν παρατηρηθεῖσαν ἐλάττωσιν τῆς ποσότητος τοῦ ἀποβαλλομένου ἄζωτου εἰς ἐλάττωσιν τῆς ἐνεργείας ἐν τῇ ἀνανεώσει τῶν λευκωματούχων οἰσιῶν.

Ἐκ πάντων τούτων τῶν ἐγκληματιῶν μόνοι δύο, ὁ Ma. και ὁ Re... ἦσαν οἰνοπνευματοπότοι, εἰς οὐδένα ὁμως ἐξ αὐτῶν ἐξηδηλοῦντο συμπτώματα ἀλλοολισμοῦ, εἰ και ὁ εἰς ἐξ αὐτῶν, ὅτε ἦτο ἐκτὸς τῶν φυλακῶν, ἠδύνατο νὰ πῆ και μέχρις 2ῆ ποτηρίων ρακῆς καθ' ἐκάστην· τοῦτο ὁμως ὀφείλεται εἰς τὴν τόσον χαρακτηριστικὴν παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις καθὼς και παρὰ τοῖς ἀγρίοις δυστροφσίαν.

Σημαντικὴν ἐλάττωσιν ἀποβολῆς τοῦ ἄζωτου παρατηροῦμεν και παρὰ τοῖς καθαρῶς ἀλκοολικοῖς (0,32), ὡς ἐβεβαίωσε και ὁ Baer.

Ὡς πρὸς τὴν ἡμερησίαν ἀποβολὴν τῶν χλωριούχων δὲν παρατηρεῖται ἐπαισθητὴ διαφορὰ μεταξὺ τῶν ἐγκληματιῶν ἐκ περιστάσεως (γραμ. 0,31 δι ἕκαστον χιλιόγραμμον βάρους τοῦ σώματος) και τῶν ἐκ γενετῆς (γραμ. 0, 9)· μεγαλειτέρα εἶνε ἡ ἐλάττωσις παρὰ τοῖς ἀλκοολικοῖς (γραμ. 0,19), ἥτις ἐξηγεῖται ἐκ τῆς ἐξαντλήσεως τοῦ ὄργανισμοῦ αὐτῶν.

Μᾶλλον ἐνδιαφέροντα εἶνε τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐξετάσεως, ἐπὶ τοῦ φωσφορικοῦ ὀξέος, ὅπερ παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις εἶνε ἀφθονώτερον (0,024) ἢ παρὰ τοῖς συνήθεσι, παρ' οἷς εὐρέθῃ μέσος ὅρος ποσότητος ἀντιστοιχοῦσης εἰς ἕκαστον χιλιόγραμμον βάρους τοῦ σώματος γραμ. 0,020· ἡ τοιαύτη ὑπεροχὴ κατὰ ποσόν φωσφορικοῦ ὀξέος καθίσταται καταφανεστέρα, εἰάν ἀποβλέψωμεν εἰς τὴν ὑπάρχουσαν ἀναλογίαν μεταξὺ τοῦ φωσφορικοῦ ὀξέος και τοῦ ἀποβαλλομένου διὰ πᾶν χιλιόγραμμον βάρους τοῦ σώματος κατὰ τὸ εἰκοσιτετράωρον διάστημα ἄζωτου.

Πράγματι δὲ ὁ Mandel παρετήρησεν ὅτι ὁ μέσος ὅρος τῆς κατὰ τὸ εἰκοσιτετράωρον διάστημα ἀποβολῆς τοῦ φωσφορικοῦ ὀξέος παραλλάσσει λίαν παρὰ τοῖς συνήθεσι, ὥστε δὲν δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς βᾶσις εἰς τὰς τοιαύτας βιολογικὰς μελέτας· ἐνῶ πολὺ σταθερωτέρη και ὑποκειμένη εἰς παραβολὴν εἶνε ἡ ἀναλογία μεταξὺ τῶν φωσφορικῶν ἀλάτων και τοῦ ποσοῦ τῶν στερεῶν οὐσιῶν τῶν περιεχομένων ἐν τῷ οὐρῳ, ἢ και ἀπλῶς τοῦ ἄζωτου. Ὁ Mairet ὑπελόγησε πάντοτε ἐν ταῖς παρατηρήσεσιν αὐτοῦ τὴν τελευταίαν ταύτην ἀναλογίαν.

Ἡ ἀναλογία μεταξὺ τοῦ ὀλικοῦ φωσφορικοῦ ὀξέος και τοῦ ἀποβαλλομένου κατὰ τὸ εἰκοσιτετράωρον διάστημα ἄζωτου εἶνε, καθὰ προκύπτει ἐκ τῶν ἡμετέρων παρατηρήσεων, κατὰ μέσον ὄρον 3,6 ο)ο παρὰ τοῖς ἐκ περιστάσεως, ἐγκληματίαις και 6, 3 ο)ο παρὰ τοῖς ἐκ γενετῆς. Ἡ παρατηρηθεῖσα μικρὰ ἀναλογία μεταξὺ φωσφορικοῦ ὀξέος και ἄζωτου ἀποδοτέα εἰς τὴν τροφήν, τὴν ἐλλιπῆ ὡς πρὸς τὰς φωσφορούχους οὐσίας.

Ὅθεν βλέπομεν ὅτι ἀποβαίνει καταφανεστέρα ἡ ὑπεροχὴ τῆς ποσότητος τῶν φωσφορικῶν ἀλάτων τῶν ἀποβαλλομένων ἡμερησίως ὑπὸ τῶν ἐγκληματιῶν ἐκ γενετῆς ἐν σχέσει πρὸς τὸ ἄζωτον.

Ἐν δυοῖς σπουδαιόταταις περιπτώσεσιν ἐγκληματιῶν ἐπιληπτικῶν παρατηροῦμεν ὅτι ἡ ποσότης τοῦ ἄζωτου εἶνε μείζων ἢ παρὰ τοῖς συνήθεσι (0, 56), ἀλλ' οὐχι ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε μετὰ τὴν μείζονα αὐξήσιν τῆς ποσότητος τοῦ φωσφορικοῦ ὀξέος (0,032) ἡ ἀναλογία τῆς ποσότητος τούτου πρὸς τὴν τοῦ ἄζωτου νὰ μὴ διατηρῆ τὴν μεγάλην αὐτῆς ὑπεροχὴν (6,5) ἀπέναντι τῆς παρατηρουμένης παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις ἐκ περιστάσεως.

Παρὰ τοῖς ἀλκοολικοῖς ὁ μέσος ὅρος τοῦ ἀποβαλλομένου ἄζωτου και φωσφορικοῦ ὀξέος εἶνε 9,32 και 0, 019· ἡ ἀναλογία τούτου πρὸς τὸ ἄζωτον 5,8 ο)ο. Παρατηρεῖται τουτέστι παρ' αὐτοῖς ποσότης ἐλαχίστη τοῦ ἀποβαλλομένου ἄζωτου, μικρὰ διαφορά ἀπὸ τῶν συνήθων ὡς πρὸς τὴν ὀλικὴν ποσότητα τοῦ φωσφορικοῦ ὀξέος, ἠδὲ ἡ ἀναλογία μεταξὺ φωσφορικοῦ ὀξέος και ἄζωτου.

Τὰ πορίσματα ταῦτα συμφωνοῦσι πληρέστατα πρὸς τὰ παρατηρηθέντα ὑπὸ τοῦ Baer κατὰ τὸ 1878, ὅτι δηλαδὴ ἐν τῷ χρονίῳ ἀλκοολισμῷ σὺν τῇ ἐλάττωσει τοῦ ἄζωτου ἐπέροχεται ταυτοχρόνως και αὐξήσις τοῦ φωσφορικοῦ ὀξέος. Τοῦτο δὲ παρέχει ἡμῖν τὸ ἐνδόσιμον νὰ υποθέσωμεν ὅτι τὸ οἰνόπνευμα ἐπενεργοῦν ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ κεντρικοῦ νευρικοῦ συστήματος προκαλεῖ διαρκῆ ἐρεθισμόν, ἐπιδρῶν ἐπὶ τῆς γενικῆς θρέψεως, δύναται νὰ θεωρηθῆ ὡς ἡ πρώτη ἀφορμὴ τῆς βραδείας τοῦ ὄργανισμοῦ ἀνανεώσεως. τῆς ἐκδηλουμένης διὰ τῆς μικροτέρας ποσότητος τοῦ ἀποβαλλομένου ἄζωτου.

Ἐκ πάντων τούτων δυνάμεθα νὰ συμπεράνωμεν ὅτι :

1) Παρὰ τοῖς ἐκ γενετῆς ἐγκληματίαις εἶνε ἠλαττωμένη ἡ ἀποβολὴ τοῦ ἄζωτου.

2) Παρ' αὐτοῖς δὲν ὑπάρχει διαφορὰ ὡς πρὸς τὴν ἀποβολὴν τῶν χλωριούχων.

3] Αὔξάνει κατὰ λόγον εὐθὺν πρὸς τὸ ἄζωτον ἢ ποσότης τοῦ ἀποβαλλομένου φωσφορικοῦ ὀξέος.

Ὁ τρόπος οὗτος τῆς λειτουργίας τῆς ἐναλλαγῆς τῆς ὕλης ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὰ φαινόμενα τὰ παρατηρούμενα κατὰ τὰς περιπτώσεις τοῦ ὑπερρεθισμοῦ τοῦ ἐγκεφαλικοῦ φλοιοῦ καὶ πρὸς τὴν κατάστασιν τοῦ ἐπιληπτικοῦ μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς προσβολῆς τὰ πρὸ μικροῦ μελετηθέντα ὑπὸ τοῦ Rivano.

5. Ἐμμηνα. — Ἡ ἔμμηνος ῥοὴ ἀνεφάνη τὸ πρῶτον εἰς γυναῖκας ἐγκληματικάς:

εἰς	2	ἐν	ἡλικία	12	ἐτῶν
»	10	»	»	ἀπὸ 13 - 13 1/2	»
»	12	»	»	14	»
»	7	»	»	15	»
»	7	»	»	16	»
»	3	»	»	17	»

Ἐνῶ παρὰ ταῖς συνήθεισι τῶν γυναικῶν ἐφάνη:

εἰς	2	ἐν	ἡλικία	12	ἐτῶν
»	1	»	»	13	»
»	1	»	»	14	»
»	6	»	»	15	»
»	4	»	»	16	»
»	3	»	»	17	»
»	3	»	»	18	»

Κατὰ μέσον ὄρον ἐν ἡλικίᾳ 14 ἐτῶν φαίνονται τὸ πρῶτον παρὰ ταῖς ἐγκληματικάς, 15 δὲ καὶ 16 παρὰ ταῖς χρησταῖς καὶ παρὰ ταῖς φρενοβλαβέσιν. Ἐπίσης εἰς 20 καταδικασθεῖσας ἐπὶ φαρμακείᾳ παρουσιάσθησαν τὰ ἔμμηνα ἐν ἡλικίᾳ κατὰ μέσον ὄρον 14 περίπου ἐτῶν, κατὰ τὰς παρατηρήσεις τοῦ Salssotto.

Ὡς πρὸς τοὺς τοκετοὺς, ἡ ἀναλογία αὐτῶν κατὰ τὴν αἰτὴν περίοδον τῆς ἡλικίας εἶνε 4,09 (τῶν φαρμακευτικῶν δὲ 4,1), μικρὸν διαφέρονσα τῆς συνήθους· μάλιστα κατωτέρα τῆς τῶν γυναικῶν τῆς Σικελίας καὶ Καλαβρίας. Ἡ Tarnowski εὔρε τὴν γονιμότητα κατ' ἀναλογίαν 25 0/0 παρὰ ταῖς κλεπτρίαις καὶ 52 0 0 παρὰ ταῖς χωρिकाῖς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

αφῶ

Γενικὴ αἰσθητικότης, ἀλγεινὴ, εἰδική, ὄσφραντικὴ κλπ. Ὅρασις. Δυναμομετρία. Ἀντανεκλαστικὴ διεγερτικότης. Ἀγγειακὴ ἀντίδρασις. Ἐρῶδημα. Μακροβιότης.

1. Ἡ παράδοξος κλίσις τῶν ἐγκληματικῶν πρὸς ἐγγείρησιν τόσον ἀλγεινὴν, οἷα ἢ τῆς στίξεως, πολλάκις δὲ μακροτάτην καὶ ἐπικίνδυνον, καὶ ἢ παρ' αὐταῖς παρατηρουμένη συχνότης τῶν τραυμάτων μοι ἀνέβαλον τὴν ὑποψίαν μήπως παρ' αὐτοῖς ἢ αἰσθητικὴ τοῦ ἄλγους εἶνε ἀμβλυτέρα ἢ παρὰ τοῖς κοινοῖς τῶν ἀνθρώπων, ὅπως συμβαίνει ἀκριβῶς παρὰ τισι τῶν φρενοβλαβῶν καὶ μάλιστα τῶν πασχόντως ἐξ ἀνοίας.

Καὶ ὄντως, ἐπὶ μακρὸν ἀποτεινόμενος πρὸς τοὺς δεσμοφυλάκας καὶ τοὺς ἰατροὺς τῶν φυλακῶν καὶ ἐρωτῶν αὐτοὺς, ἠδυνήθηνα νὰ περισυλλέξω πληροφορίας περὶ τινων περιπτώσεων πλήρους ἀναλγησίας· ἀλλ' ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον προέκειτο περὶ ἐγκληματικῶν φρενοβλαβῶν ἢ σχεδὸν τοιοῦτων. Γέρων τις κλέπτης, ἐπὶ παραδείγματι, ὑπέμενε τὴν ἐπίθεσιν σιδήρου πυρακτωμένου ἐπὶ τοῦ ὀστέου του χωρὶς νὰ ἐκφέρῃ κραυγὴν, ἠρώτα δὲ ἂν ἐτελείωσεν ἢ ἐγγείρησις, ὡσαυτὴ ἐγένετο αὐτῇ ἐπὶ τρίτου· μικρὸν ὅμως μετὰ ταῦτα περιέπεσεν εἰς μανίαν. Ἄλλος μετὰ μεγίστης ἀπαθείας ὑπέστη τὸν ἀκρωτηριασμὸν τῆς κνήμης του. λαβῶν δὲ ἀνὰ χεῖρας τὸ ἀποκοπὲν μέλος ἤστειυετο ἐπ' αὐτοῦ. Εἰς πρόην φονεὺς, ἀπολυθεὶς κατὰ τὴν λῆξιν τῆς ποινῆς του ἐκ τῆς εἰρκτῆς τῆς νήσου L. παρακάλεσε τὸν διευθυντὴν νὰ τὸν κρατήσῃ ἀκόμη ἐν τῇ εἰρκτῇ, διότι δὲν ἐγίνωσκε ποῦ ἠδύνατο νὰ πορισθῇ τὸν ἄρτον· ἰδὼν δὲ ἀπορροφθεῖσαν τὴν αἰτησίαν του, διὰ τῆς λαβῆς μεγάλου κοχλιαρίου διέρρηξε τὴν γαστέρα του, εἶτα δὲ ἤσυχος ἀνέβη τὴν κλίμακα, ἐξηπλώθη ἐπὶ τῆς συνήθους του κλίνης καὶ ἐξέπνευσε μετὰ τινος ὥρας, χωρὶς νὰ ἐκβάλῃ στεναγμὸν. Ὁ φονεὺς Desuribes, διὰ νὰ ἀποφύγῃ τὴν εἰς Καϋέννη μεταφορὰν, προκάλεσε πληγὰς τεχνητὰς εἰς τὰς κνήμας. ἐπειδὴ δὲ αὐτὰ ἰάθησαν, εἰσῆγαγε διὰ βελόνης τρίχα ἐντὸς τῆς ἀρθρώσεως τοῦ γόνατος καὶ ἀπέθανεν ἐκ τοῦ τραύματος τούτου. Ὁ Mandrin ὑπέστη ὀκτὼ ἐντομὰς ἐπὶ τῶν βραχιόνων καὶ τῶν κνημῶν, πρὸ τῆς ἀποκεφαλίσεώς του, χωρὶς νὰ ἐκφέρῃ γόον. Διὰ ν' ἀποκρύψῃ τὰ παραδίδοντα αὐτὸν χαρακτηριστικά του ὁ B. ἀνετίναξε διὰ πν-

ρίτιδος και εξερούϊωσε τρεῖς τῶν ὀδόντων του. Ὁ R. ἐξέδαρε τὸ πρόσωπόν του δι' ὕελου. Ἐν τῷ Σωφρονιστηρίῳ τοῦ Chatam ἐσημειώθησαν κατὰ τὰ ἔτη 1871-1872 841 μωλωπισμοὶ καὶ τραύματα ἐκούσια. Οἱ κατάδικοι ἐξελθάντες οικειοθελῶς μέλος τι τοῦ ἰδίου σώματος ἀνήρχοντο εἰς 27, ἐξ αὐτῶν δὲ οἱ 17 ἐδέησε νὰ ὑποστῶσι τὸν ἀκρωτηριασμόν· 65 ἀπειραθήσαν νὰ ἀκρωτηριασθῶσιν, 101 δὲ προυκάλεσαν ἐφ' ἑαυτῶν πληγὰς δι' οὐσιῶν φρογιστικῶν.

Ἄλλὰ, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῶν τοιούτων περιπτώσεων, ὁσάκις δέν πρόκειται περὶ φρενοβλαβοῦς, ἢ φαινομένη ἀναληγσία, ἢ ἀναισθησία ὡς πρὸς τὴν ὀδύνην πιθανὸν νὰ εἶνε μᾶλλον ἐπικράτησις, ὑπεροχὴ παθῶν τιῶν. Οὕτως αἱ τριβάδες πόρνοι, διὰ νὰ δυνηθοῦν νὰ πλησιάζουσι τὰς ἐν τῷ νοσοκομείῳ εὐρισκομένας ξηωμένας των, διὰ μικρῶν πυρακτωμένων σιδήρων προξενούσιν εἰς τὸ σῶμά των ἐσχάρας ὁμοιοζούσας πρὸς ἐξανθήματα ψόφρας. Εἶδον δ' ἐγὼ δύο φονεῖς, μισοῦντας ἀλλήλους πρὸ καιροῦ ἔνεκα ἀμοιβαίων καταγγελιῶν, κατὰ τὴν ὥραν τοῦ περιπάτου τῶν δεσμωτῶν, ἐφορμήσαντας κατ' ἀλλήλων καὶ συμπλακέντας ἐπὶ ἀρκετὰ λεπτά, τοῦ μὲν δάκνοντος τὸ χεῖλος, τοῦ δὲ ἐκρίζουντος τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς τοῦ ἀντιπάλου, τέλος δὲ παραπονούμενος οὐχὶ διὰ τὰ τραύματα, ἀτινα προυκάλεσαν εἰς ἀμφοτέρους σοβαρὸν ἐρυσίπελας, ἀλλὰ διὰ τὴν πολὺ ἀτελῆ ἐκδίκησιν.

2. Γενικὴ αἰσθητικότητα. — Ἐπειδὴ τὸ θέμα τῆς αἰσθήσεως τῆς ὀδύνης παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις ἦτο λεπτὸν καὶ σποτδαϊότατον, δέν ἐπιτρέπετο ν' ἀρκεσθῶμεν εἰς περιστατικὰ κατὰ προσέγγισιν καὶ μὴ ἐξηκριβωμένα ὑπὸ τῆς ἐπιστήμης.

Ὅθεν ἐξετάσαμεν 96 ἐγκληματίας, ἐξ ὧν 56 ἦσαν βεβαίως ἐγκληματίαι ἐκ γενετῆς ἢ καθ' ἕξιν, 4 ἐγκληματίαι ἐκ περιστάσεως, 3 ἀλκολικοί, 1 πόρνη κλέπτρια καὶ 5 κλέπται, σχεδὸν παράφρονες οὐ μόνον ὡς πρὸς τὴν αἴσθησιν τῆς ὀδύνης, ἀλλὰ καὶ εἰλικρῶς ὡς πρὸς τὴν ἰκανότητα τῶν διαφορῶν αἰσθητηρίων καὶ τὴν γενικὴν ἢ τοπογραφικὴν αἰσθητικότητα.

Τὴν τελευταίαν ταύτην ἐξετάσαντες διὰ τῆς ἀπλῆς ἀφῆς τοῦ δακτύλου, εὔρομεν αὐτὴν ἀμβλεῖαν κατ' ἀναλογίαν 43 ο)ο· εἰς 62 ἐκ τῶν ἐξετασθέντων παρατηρήθη διαφορὰ αἰσθητικότητος ἀπὸ τοῦ ἐνὸς εἰς τὸ ἕτερον τοῦ σώματος μέρος· εἰς 25 παρατηρήθη ἢ αἰσθητικότητος ἀμβλυτέρα πρὸς τὸ δεξιὸν μέρος, εἰς 20 πρὸς τὸ

ἀριστερόν, εἰς 18 εἰς ἀμφοτέρα τὰ μέρη. Ἐξ 8 ἐπιληπτικῶν κλεπτῶν οἱ 6 εἶχον τὴν αἰσθητικότητα ἀμβλεῖαν.

Ἐξετάσας τὴν γενικὴν αἰσθητικότητα ἐπὶ τοῦ ἀντιστρόφου μέρους τῆς χειρὸς διὰ τοῦ αἰσθησιμέτρου τοῦ Dubois-Reymond εὔρον ἀξιοσημείωτον διαφορὰν μεταξὺ 15 συνήθων καὶ 17 ἐγκληματιῶν ἐκ γενετῆς· διότι παρὰ τοῖς πρώτοις ἐσημειώθη μέσος ὅρος 64,2 χιλιοστομ., παρὰ δὲ τοῖς δευτέροις 49,6.

Διὰ δὲ τῆς ἀναλυτικῆς μεθόδου εὔρον ὅτι, ἐνῶ οἱ συνήθεις ἀρχίζουν νὰ αἰσθάνωνται εἰς τὰ 52 mm., ἦτοι χιλιοστὰ τῆς μονάδος Ἀμπέρ· οἱ δὲ συχνότεροι βαθμοὶ εἶνε παρ' αὐτοῖς οἱ μεταξὺ τῶν 60 καὶ 67, οἱ ἐγκληματίαι ἀρχίζουν ἀπὸ τῶν 14-23, οἱ δὲ μέγιστοι παρ' αὐτοῖς βαθμοὶ κείνται μεταξὺ τῶν 51 καὶ 57 χιλιοστομ.

Ἐκ νέων δὲ μελετῶν μου, γενομένων κατὰ τὰ τελευταῖα ταῦτα ἔτη ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τοῦ Rossi, προέκυψαν τὰ ἐπόμενα ἀποτελέσματα.

Ἄντιστροφος ὄμις τῆς χειρὸς

τῆς δεξιᾶς

τῆς ἀριστερᾶς

Ἀπὸ 11 μέχρις 20 χιλ.		2 ἦτοι κατ' ἀναλ.		4,7 ο)ο 2, ἦτοι κατ' ἀν.		4,7 ο)ο.	
> 21	> 30	> 4	>	> 9,5	> 2	>	> 4,7
> 31	> 40	> 4	>	> 9,5	> 5	>	> 11,9
> 41	> 50	> 14	>	> 33,8	> 14	>	> 33,3
> 51	> 60	> 16	>	> 38,0	> 18	>	> 42,8
> 61	> 70	> 2	>	> 4,7	> 1	>	> 2,3

Ὅστε ὁ μέσος ὅρος εἶνε 45 χιλιοστ. διὰ τὴν δεξιάν καὶ 47 διὰ τὴν ἀριστεράν, ὅπου ἡ αἰσθητικότης φαίνεται ὀξύτερα.

Παρατηρήθη αἰσθητικότης ἴση κατ' ἀμφοτέρα τὰ μέρη εἰς 26,1 ο)ο· μείζων πρὸς τὰ δεξιὰ εἰς 33 ο)ο, μείζων πρὸς τὰ ἀριστερὰ εἰς 40,4 ο)ο.

Ὅμοίους ἀριθμοὺς εὔρομεν καὶ κατὰ τὴν ἐξέτασιν δευτέρας ἑκατοστύος, ἦτοι πρὸς δεξιάν 49,2, πρὸς ἀριστεράν 50,6 εἰς τὴν γλῶσσαν 50 ἕως 70 χιλιοστομ., εἰς τὸ μέτωπον 30,0.

3. Ἀλγομετρία. — Σπουδαιότερα ὅμως εἶνε ἡ μελέτη τῆς αἰσθήσεως τῆς ὀδύνης ἢ γενομένη διὰ τῆς ἐμῆς μεθόδου διὰ τοῦ αἰσθησιμέτρου τοῦ Du Bois-Reymond ἐπὶ τοῦ ἀντιστρόφου μέρους τῆς χειρὸς. Ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων δ' αὐτῆς ἐξάγομεν

ὅτι, ἐνῶ ὁ μέσος ὅρος παρ' 21 συνήθεσιν εἶνε 49,1 χιλιοστ., παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις εἶνε 34,1. Κατ' ἄτομον δέ, εἰς οὐδένα τῶν 21 συνήθων τῶν ἐξετασθέντων διὰ τοῦ αὐτοῦ ρεῦματος ἢ αἰσθησις τοῦ ἄλγους κατῆλθε μέχρι τοῦ 0· εἰς ἕνα μόνον κατῆλθε μέχρι τοῦ 17, ἢ δὲ συχνότερα κύμανσις ἦτο μεταξὺ τῶν 32 καὶ 49.

Ἀπεναντίας ἐκ τῶν ἐγκληματιῶν εἰς 4 παρατηρήθη ὁ βαθμὸς 0, ἦτοι ἐντελής ἀναισθησία, εἰς 3 ὁ βαθμὸς κατῆλθεν εἰς τοὺς μεταξὺ 11 καὶ 15 βαθμοῦς, ἢ δὲ συχνότερα κύμανσις παρατηρεῖται μεταξὺ τῶν βαθμῶν 50 καὶ 55.

Ἐν τῇ δευτέρῃ ἑκατοστῷ τῶν ἐξετασθέντων ἐπανελήφθησαν σχεδὸν αἱ αὐταὶ ἀναλογίαι, ἦτοι κατὰ 16 ο)ο πλήρης ἀναληγσία, κατὰ 32 ο)ο μείζων αἰσθητικότης ἐν τῇ δεξιᾷ καὶ κατὰ 32 ο)ο ἐν τῇ ἀριστερᾷ.

Παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις ἐκ περιστάσεως καὶ τοῖς ἀλκοολοκοῖς δὲν εὐρέθη ἀξιοσημεῖωτος ἀμβλύτης, ἥτις ἀπεναντίας εὐρέθη παρὰ πᾶσι τοῖς ἐκ γενετῆς ἐγκληματίαις, πλὴν ἐνός. Παραδείγματος χάριν ὁ Gallo, ὁ ἔχων μέτωπον ὀπισθοκλινές, σιαγόνα ὑπερμεγέθη, τροχοκέφαλος, ἐν ἡλικίᾳ 6 ἐτῶν ἐμπρήσας τὴν οἰκίαν του πρὸς ἐκδίκην, ἐν ἡλικίᾳ 12 ἐτῶν κλέψας ἐν τῷ ἰδίῳ οἴκῳ καὶ ἐν ἡλικίᾳ 13 ἐτῶν λωποδυτήσας, εἶχεν ἐν μὲν τῇ δεξιᾷ αἰσθητικότητα 0, ἐν δὲ τῇ ἀριστερᾷ 9.

Ἐπ' ἑσχάτων ὁ δόκιμος Agostini εὔρε τὴν ἀμβλύτητα τῆς αἰσθήσεως τοῦ ἄλγους κατ' ἀναλογίαν 58 ο)ο ἐπὶ 63 ἐγκληματιῶν ἐκ γενετῆς, 6 ο)ο ἐπὶ τῶν ἐγκληματιῶν ἐκ περιστάσεως, ἀναληγσίαν δὲ κατ' ἀναλογίαν 12 ο)ο ἐπὶ τῶν ἐκ γενετῆς ἐγκληματιῶν.

Ἐκ τῶν 20 καναμετρήσεων τοῦ Marro (καθὰ εἶδομεν ἀνωτέρω) προκύπη ὅτι ἡ μεγίστη αἰσθητικότης παρατηρεῖται παρὰ τοῖς ἀπατεῶσιν, ἢ ἐλαχίστη παρὰ τοῖς κλέπταις καὶ τοῖς τραυματισταῖς· τὸ αὐτὸ ἐξήχθη καὶ ἐκ τῶν ἡμετέρων παρατηρήσεων ὡς πρὸς τὴν γενικὴν αἰσθητικότητα, ἀλλ' ὅμως αἱ διαφοραὶ δὲν ἀντιστοιχοῦσιν ἀκριβῶς πρὸς ἀλλήλας μεταξὺ τῶν ἡμετέρων παρατηρήσεων καὶ τῶν τοῦ Marro.

Εἰδικῶς δὲ κατ' ἄτομον, εὐρίσκομεν ἐπὶ 3 ἐκ 5 κλεπτῶν διαφορὰν ἀλγομετρικὴν ἐξικνουμένην μέχρις 11 χιλιοστομέτρων· τὸ τοιοῦτο δὲν παρατηρεῖται παρὰ τοῖς τραυματισταῖς, ἐξ ὧν εἰς ἕνα μόνον παρατηρεῖται μικρὰ διαφορὰ, 6 χιλιοστ. Ἐπίσης τὸ αὐτὸ καὶ παρὰ τοῖς ἐνόχοις ληστοπραξιῶν, ἐνῶ ἐπὶ 4 ἐκ 5 πλαστογράφων καὶ ἀπατεῶνων παρατηρεῖτο διαφορὰ ἀνελθοῦσα καὶ

μέχρις 11 χιλιοστ.—Ἐπὶ 15 ἐκ τῶν 20 εὐρίσκομεν τὴν αἰσθησιν τοῦ ἄλγους μείζονα ἐν τῇ ἀριστερᾷ.

4. Αἰσθησις ἀφῆς.—Ἐκ τῆς λεπτομεροῦς ἀναλυτικῆς μελέτης ἐπὶ 69 ἐγκληματιῶν προέκυψεν ἀξιοσημεῖωτος ἀμβλύτης τῆς αἰσθήσεως ταύτης κατ' ἀναλογίαν 30 ο)ο, μείζων δὲ τῆς φυσιολογικῆς δξύτης κατ' ἀναλογίαν 2 ο)ο.

Ὁ παρατηρηθεὶς μέσος ὅρος 2, 67 ἐν τῇ δεξιᾷ καὶ 2, 41 ἐν τῇ ἀριστερᾷ δηλοῖ δξύτητα αἰσθήσεως πολὺ κατωτέραν τῆς φυσιολογικῆς παραβαλλόμενος πρὸς τὸν ὑπ' ἐμοῦ εὐρεθέντα μέσον ὅρον καὶ πρὸς τὸν ἐν εἰδικαῖς πραγματείαις ἀναφερόμενον 1,2 μέχρις 1,5. (Ὁ Marro εὔρεν 1,6 ἐν τῇ δεξιᾷ καὶ 1,7 ἐν τῇ ἀριστερᾷ)· εἶνε ὅμως ἀνώτερος τῶν μέσων ὄρων τῶν παρατηρηθέντων ὑπὸ τοῦ Albertotti, παρὰ 30 ἐπιληπτικοῖς 3,0 καὶ παρὰ 30 πάσχουσιν ἐκ πελλάγρας 3,2, ἴσος δὲ περίπου πρὸς τοὺς παρατηρηθέντας ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ παρὰ 30 μανιακοῖς 2, 4, 30 ἀλκοολοκοῖς 2,5 καὶ τισὶ πάσχουσιν ἐξ ἀνοίας 2,3.

Ἡ ἀνωμαλία φαίνεται πολὺ μείζων, ἴση πρὸς τὴν παρατηρηθεῖσαν ὑπ' ἐμοῦ ἐν πολλαῖς περιπτώσεσι γενικῆς παρέσεως, ἐν τῇ διαφορᾷ μεταξὺ τῶν δύο μερῶν, τῇ παρατηρηθείσῃ εἰς 14 ἐπὶ 37.

Ἐξετάσας 27 συνήθεις, ὑγιῶς ἔχοντας, εὔρον 8 ἔχοντας ἀμβλύτητα μείζονα ἐν τῇ ἀριστερᾷ καὶ 5 μόνους ἐν τῇ δεξιᾷ, 14 δὲ ἔχοντας ἴσην αἰσθησιν ἐκατέρωθεν· ἡ διαφορὰ ἦτο 1, 70 ἐν τῇ δεξιᾷ πρὸς 1,79,9, ἄρα ἐλαχίστη καὶ μαρτυροῦσα ὑπεροχὴν τῆς δεξιᾶς, παρ' ἢ ἢ αἰσθησις εἶνε ὀλιγώτερον ἀμβλεῖα, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τοὺς ἐγκληματίας, παρ' οἷς καὶ ἐν τῇ ἀναλυτικῇ μελέτῃ ἢ ἀμβλύτης πάντοτε ὑπερτερεῖ ἐν τῇ δεξιᾷ.

Ἐκ τῶν 11, ἐφ' ὧν τὸ πείραμα ἐγένετο ἐπὶ τῆς γλώσσης, 5 ἀπεδείχθησαν ἔχοντες αἰσθησιν ἀφῆς πολὺ διαφέρουσιν τῆς φυσιολογικῆς, ἦτοι 4-9 χιλιοστομ. δὲν συμπεριελήφθη μεταξὺ τῶν ἀνωμάτων καὶ εἰς παρουσίᾳς βαθμῶν 2,0, εἰ καὶ οὗτος εἶνε ὁ διπλάσιος τοῦ φυσιολογικοῦ, κναινομένου μεταξὺ τοῦ 1,1 καὶ 0,9.

Ὁ μέσος ὅρος τῆς αἰσθητικότητος ἐν τῷ αἰσθησιόμετρω εἶνε ἐν συνόλῳ 2,67 χιλιοστ. ἐν τῇ δεξιᾷ 2,41 ἐν τῇ ἀριστερᾷ καὶ 2,23 ἐν τῇ γλώσσῃ· ἐνῶ ἐν τοῖς ἐξετασθεῖσιν ὑπὸ τοῦ Marro εὐρέθη μέσος ὅρος ἐν τῇ δεξιᾷ 1,68 καὶ ἐν τῇ ἀριστερᾷ 1,78.

Τέλος εἰς 17, ἦτοι κατ' ἀναλογίαν εἰς 24,6 ο)ο, εὐρέθη ἴσος βαθμὸς αἰσθήσεως ἐκατέρωθεν· 31, ἦτοι κατ' ἀναλογίαν 44,9 ο)ο παρουσίᾳς μείζονα ἀμβλύτητα ἐν τῇ δεξιᾷ 21 δέ, ἦτοι κατ' ἀναλογίαν 30,4 ο)ο, μείζονα ἀμβλύτητα ἐν τῇ ἀριστερᾷ.

Εἰς δύο, ἐφ' ὧν ἡ ἐξέτασις ἐγένετο ἐπὶ τοῦ μετώπου· παρετηρήθη βαθμὸς αἰσθήσεως 16 καὶ 24-26, εἰ καὶ αἱ ἄκραι τῶν δακτύλων αὐτῶν δὲν παρουσίαζον ὑπερβολικὴν ἀμβλύτητα (2,0 μέχρι 3,0)· ὁ παρατηρηθεὶς οὗτος βαθμὸς εἶνε κατὰ τὸ διπλάσιον καὶ τὸ τριπλάσιον ἀνώτερος τοῦ παρατηρηθέντος ὑπὸ τοῦ Aldertotti παρὰ τοῖς ὑγίαισι, ἤτοι 8,8 καὶ ἀμβλύτερος τοῦ παρατηρηθέντος παρὰ πᾶσι τοῖς φρενοβλαβέσι.

Συγκρίνοντες ὁμῶς τοὺς ἀριθμοὺς τούτους πρὸς τοὺς προκύπτοντας ἐκ τῆς δυναμομετρίας καὶ ἐκ τῆς καταμετρήσεως τῆς γενικῆς αἰσθητικότητος καὶ τῆς αἰσθήσεως τοῦ ἄλλου δὲν ἀνευρίσκομεν τὴν μεταξύ αὐτῶν ἀναλογίαν σταθεράν.

Καὶ ναὶ μὲν εἰς τινὰς περιπτώσεις σὺν τῇ παραδόξῳ ἀναισθησίᾳ τῆς ἀφῆς ὑπῆρχε καὶ σημαντικὴ ἐλάττωσις τῆς αἰσθήσεως τοῦ ἄλλου καὶ τῆς γενικῆς αἰσθήσεως, ἀλλ' ὁμῶς εἰς 3 ἄλλας περιστάσεις ἡ αἰσθησις τοῦ ἄλλου διετέλει εἰς λόγον ἀντίστροφον πρὸς τὴν αἰσθησιν τῆς ἀφῆς.

Εἰς τετάρτην δὲ τινὰ περίπτωσιν παρετηρήθη μὲν ἰσότης ὡς πρὸς τὴν αἰσθησιν τῆς ἀφῆς καὶ τὴν τοῦ ἄλλου αἴτινες ἦσαν ἀμφοτέρω ἀμβλεῖαι εἰς τὴν ἀριστερὰν χεῖρα, δὲν εὐρέθη ὁμῶς ἴση πρὸς αὐτὰς καὶ ἡ γενικὴ αἰσθησις, ἐνῶ ἡ δυναμομετρικὴ παρουσίαζε μικρὰν διαφορὰν· ἡ τελευταία αὕτη εἰς ἔτεραν περίπτωσιν εὐρέθη ἀνώμαλος ἐκ τοῦ ἐνὸς μέρους, ἐνῶ ἡ ἀφή ἦτο φυσιολογικὴ. Τὸ αὐτὸ δὲ παρετηρήθη καὶ ὡς πρὸς τὴν γενικὴν αἰσθητικότητα, ἥτις εἰς τινὰ περίπτωσιν εὐρέθη ἴση ἐκατέρωθεν, ἐνῶ ἡ ἀφή παρουσίαζε μεγίστην διαφορὰν· Εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην ὁμῶς ἡ δυναμομετρία καὶ ἡ ἄλγομετρία ἀντιστοίχουν ἀκριβῶς εἰς τὸν βαθμὸν τῆς ἀφῆς.

Αἱ ἀντιανακλάσεις τῶν τετόντων οὐδεμίαν παρουσίαζον σχέσιν πρὸς τὰς τοιαύτας ἀλλοιώσεις.

5. **Ἡ ἀφή κατ' ἐγκλήματα.**—Ἡ ἀμβλύτης τῆς ἀφῆς εἶνε διπλασία (9,10, 11 ο|ο) ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν τῶν συνήθων (5 ο|ο) παρὰ τοῖς ἐνόχοις κλοπῆς διὰ ῥήξεως, τοῖς τραυματισταῖς καὶ τοῖς ἀπατεώσιν· ἐπι μᾶλλον δὲ παρὰ τοῖς οἰκιακοῖς κλέπταις καὶ τοῖς ἐνόχοις ληστοπραξίας· εἶνε δὲ τετραπλασία καὶ ἐνίοτε πενταπλασία παρὰ τοῖς βιασταῖς, φονεῦσι καὶ ἐμπροηταῖς.

6. **Αἰσθησις χρωμάτων.**—Ὡς πρὸς τὴν αἰσθησιν ταύτην ὁ δόκιμος Βοπο ἐπὶ 227 ἐγκληματιῶν εὔρε 15 δαλτωνικοῦς, ἤτοι ἀναλογίαν 6,60 ο|ο διπλασίαν τῆς ἀνευρεθείσης ὑπ' αὐτοῦ ἐπὶ

800 φόιτητῶν τῆς αὐτῆς ἡλικίας, παρ' οἷς ἡ ἀναλογία τοῦ δαλτωνισμοῦ ἦτο 3,09 ο|ο καὶ ἐπὶ 590 ἐργατῶν, παρ' οἷς ἡ ἀναλογία ἦτο 3,89 ο|ο, Καὶ ὁ Holmgren ἐπὶ 321 ἐγκληματιῶν εὔρε δαλτωνικοῦς κατ' ἀναλογίαν 5,60 ο|ο, ἐνῶ ὁ μέσος ὄρος ἐπὶ 32,000 ὑπ' αὐτοῦ ἐξετασθέντων ἦτο οὐχὶ ἀνώτερος τῶν 3, 25, ἐλαττούμενος μέχρι 2,22 παρὰ τοῖς καύταις καὶ ἀνεροχόμενος μέχρι 3,35 παρὰ τοῖς στρατιώταις.

Ἡ παρατήρησις αὕτη κέκτηται μεγάλην σημασίαν, καθότι ὡς διαπιστοῦται ὁσημέραι περισσότερον, ἐν τῇ λειτουργίᾳ τῆς αἰσθήσεως τῶν χρωμάτων μετέχει οὐσιωδῶς καὶ ὁ ἐγκέφαλος ἐν σχέσει πρὸς τὸν ἀμφιβληστροειδῆ χιτῶνα, ἐκ τῶν μελετῶν δὲ τοῦ Schmitz ἀπεδείχθη ὅτι οἱ πάσχοντες ἐξ ἀχρωματισίας ἢ οἱ συγγενεῖς αὐτοῖς κατ' ἀναλογίαν 55 ο|ο πάσχουσιν ἐκ σοβαρῶν νευρικῶν διαταράξεων, ἐπιληρίας, χορείας (corca) καὶ τραυμάτων τῆς κεφαλῆς.

Ἐκ τῶν τελευταίων ὁμῶς μελετῶν τοῦ Ottolenghi προέκυψαν πορίσματα λίαν διάφορα, οὗτος μὴ λαμβάνων ὑπ' ὄψιν τὰς περιπτώσεις τῆς ἀσθενοῦς αἰσθήσεως τῶν χρωμάτων ἐπὶ 460 ἐνηλίκων ἐγκληματιῶν εὔρε περιπτώσεις τελείας δυσχρωματοψίας κατ' ἀναλογίαν 0,43 ο|ο μόνον.

7. **Ὁξυδέρκειο.**—Περὶ τῆς ὀξυδερκείας τῶν ἐγκληματιῶν πολυτίμους μοὶ ἐχορήγησε πληροφορίας φιλοφρόνως ὁ δόκιμος Βοπο. Ἐξήτασεν οὗτος 190 ἀνηλίκους ἐγκληματίας, κρατούμενους ἐν Σοφρονιστηρίοις, κλέπτας καὶ λωποδύτας καὶ παρέβαλεν αὐτοὺς πρὸς νεανίσκους χρηστοὺς ἐν φιλανθρωπικῷ ἰδρυματι εὐρισκομένους καὶ ὑπὸ τὸν αὐτὸν περίπου περιορισμὸν τῆς ἐλευθερίας διατελοῦντας· ἡ ἐξέτασις δὲ πάντοτε ἐγένετο ἐν ὑπαίθριῳ ἐξοχικῷ χώρῳ διὰ τοῦ ὀπτομέτρου (ohoscopo) τοῦ Snellen, τὸ δὲ ἐξαγόμενον ἦτο ὅτι, ἐνῶ οἱ ἡμίσεις (19,5 ο|ο) τῶν ἐγκληματιῶν ἔχουν δεξύτητα ὁράσεως ἀνωτέραν τοῦ βαθμοῦ 1, 5, ὑπὸ τὰς αὐτὰς συνθήκας μόλις τὸ ἕν τρίτον, καὶ τοῦτο ἐλλιπὲς μάλιστα (31,5) τῶν συνήθων εἶχε τὸν αὐτὸν βαθμὸν τῆς ὁράσεως, τὰ δὲ δύο τρίτα καὶ πλέον εἶχον βαθμὸν κατώτερον.

Ὁ Ottolenghi κατεμέτρησε κατόπιν τὴν ὀξυδερκειαν 100 ἐγκληματιῶν ἐνηλίκων διὰ τοῦ αὐτοῦ ἐργαλείου ἐντὸς εὐρείας αὐλῆς, ἐν ἡμέρᾳ εὐηλίῳ καὶ κατὰ τὴν αὐτὴν πάντοτε ὥραν, τὰ δὲ ἀποτελέσματα εἶχον ὡς ἐξῆς:

Μέσος ὄρος βαθμοῦ ὁράσεως ἐπὶ 85 κλεπτῶν	1,8 Snellen
» » » » » 18 φονέων	2,2 »
» » » » » 100 ἐγκλημ. ἐγγένει 1,0	»

Ἐκ τούτου δὲ προκύπτει ὅτι (δεδομένου ὄντος ὡς φυσιολογικοῦ βαθμοῦ ὁράσεως 1,3 Snellen) παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις καὶ πρὸ πάντων παρὰ τοῖς φονεῦσιν, ἡ ὄρασις εἶνε πολὺ ἰσχυτέρα ἢ παρὰ τοῖς συνήθεσι, τοῦθ' ὅπερ παρετηρήθη καὶ παρὰ τοῖς ἀγρίοις λαοῖς.

Προϊόντος τοῦ χρόνου ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς τῶν ἐγκληματιῶν θὰ εἰσθεθῶσι καὶ ἄλλαι παραδόξοι ἀνωμαλῖαι ἰδίως ἡμιωπία καὶ ἀμβλυωπία. Οὕτως ὁ Verzeni, εἰ καὶ ἀναλφάβητος, ἔπασχεν ἐκ παραδόξου μυωπίας καὶ ἐλλείψεως τῶν ἀνωτέρων φωτοφαινεῶν, αἱ ὁποῖαι ἐφαίνοντο ὡσεὶ γραμμὴ μέλαινα ἐν τῷ δεξιῷ καὶ ὡσεὶ γραμμὴ λευκὴ ἐν τῷ ἀριστερῷ ὀφθαλμῷ.

8. Ὀπτικὸν πεδῖον.— Ἐξετάσας τὸ διὰ τὸ λευκὸν χροῶμα ὀπτικὸν πεδῖον ἐπὶ 23 ἐγκληματιῶν ἐκ γενετῆς ὁ Ottolenghi εὔασεν 22 ἔχοντας τὸ ὀπτικὸν πεδῖον λίαν περιορισμένον καὶ ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς, 13 μᾶλλον πρὸς δεξιάν, 6 μᾶλλον πρὸς ἀιστεράν· εἰς 4 δὲ παρετηρήθη εἰς τὸν ὑπέρτατον βαθμὸν συνελπνυμένον, τοῦθ' ὅπερ προήρχετο ἐκ νευροαμφιβληστροειδίτιδος, εἰς 21 ἡ περιφέρεια τοῦ πεδίου περιοριζέτο διὰ γραμμῆς ἀκανόνιστως κεκλασμένης, ἐξ ἧς εἰς 12 περιπτώσεις παρήγοντο ἀληθεῖς περιφερικοὶ σκοτασμοί· εἰς 11 παρετηρεῖτο κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἦττον ἔντονος ἡμιωπία κάθετος ἐτερόνυμος καὶ εἰς 6 ἡμιωπία κάθετος ὁμόνυμος.

Ἡ ἀκανόνιστος περιφέρεια τοῦ ὀπτικοῦ πεδίου εἶνε χαρακτηριστικὸν ἀπαντῶν συνηθέστατα, ἵνα μὴ εἴπωμεν σταθερῶς, παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις καί, ὡς θὰ ἴδωμεν περαιτέρω, παρὰ τοῖς ἐπιληπτικοῖς· ἐνῶ παρὰ τοῖς συνήθεσι, τοῖς ὑστερικοῖς καὶ τοῖς νευρασθενικοῖς εἶνε ὅλως ἐξαιρετικόν. Τὸ ἀκανόνιστον δὲ τῆς περιφερείας τοῦ ὀπτικοῦ πεδίου προέρχεται ἐκ τοῦ ὅτι τὰ ἔσχατα ὄρια, κατὰ ὅποια ἡ εἰκὼν εἶνε καταληπτὴ κατὰ τοὺς διαφόρους μεσημβρινούς, ποικίλλουσι τὰ μάλα διὰ τοὺς παρακειμένους μεσημβρινούς, ὅθεν ἡ γραμμὴ ἢ συννεοῦσα τὰ σημεῖα ταῦτα καὶ σχηματίζουσα τὴν περιμέτρον τοῦ ὀπτικοῦ πεδίου δὲν παρουσιάζεται ὡς καμπύλη κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἦττον κανονικῇ, ἀλλ' ὡς γραμμὴ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἦττον συγκεκλασμένη μετ' ἐποχῶν κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἦττον βαθειῶν.

Μετὰ τὴν ἐξακρίβωσιν τῆς ὑπάρξεως τοῦ τοιούτου σχήματος τοῦ ὀπτικοῦ πεδίου ἀσχέτου πρὸς τὰς ἀκτινώσεις τοῦ βυθοῦ τοῦ ὀφθαλμοῦ καὶ τὰς διαταραχὰς τῆς κεντρικῆς ὁράσεως, πρόδηλον εἶνε ὅτι πρόκειται περὶ ἀλλοιώσεως τῆς φλοιώδους μάζης τοῦ ἐγκεφάλου. Τῶν τοιούτων δὲ καταμηθῶν ἡ θέσις δὲν εἶνε παγία, οὐδὲ παρὰ τῷ αὐτῷ ὑποκειμένῳ (ὡς ἀνεκάλυψεν ὁ De Sanctis), ἀλλ' ὑπόκεινται εἰς πλείστας παραλλαγὰς. Εἶνε δὲ ἀνεξάρτητοι ἀπὸ τῆς μείζονος ἢ ἐλάσσονος νοημοσύνης τοῦ ὑποκειμένου.

Ἐν ταῖς περιπτώσεσι, καθ' ἃς τὸ ὀπτικὸν πεδῖον εἶνε εἰς ἄκρον συγκεντρωμένον, δὲν παρουσιάζονται αἱ τοιαῦται ἔσοχαί, τοῦθ' ὅπερ σημαίνει ὅτι αἱ ἀνωμαλῖαι αὗται ἀνήκουσιν ἀποκλειστικῶς εἰς τὸ περιφερικὸν τμήμα τοῦ ὀπτικοῦ πεδίου, εἰς τὸ τμήμα δηλαδὴ ἐκεῖνο, εἰς τὸ ὁποῖον ἐδρεύει ἡ ὀπτικὴ ἀντίληψις ἐν τῇ φυσιολογικῇ καταστάσει. Ὁ Ottolenghi δὲ ὁρθῶς ἀποδίδει τὴν τοιαύτην ἀνωμαλίαν οὐχὶ εἰς ἀνατομικὴν διατάραξιν, ἀλλ' εἰς ἀκανόνιστον, ἀσύμμετρον καὶ σχεδὸν ἀτακτικὴν λειτουργίαν τῶν ψυχικῶν κέντρων τῆς ὁράσεως, ἥτοι εἰς ἀνισον διεγερτικότητά τῶν διαφόρων φλοιωδῶν μαζῶν, αἵτινες ἀνωμάλως ἀντιδρῶσι πρὸς τὴν ἐντύπωσιν τοῦ φωτός. Σχηματίζεται ἐπομένως εἰς τὸ περιφερικώτατον ὄριον τῆς ὀπτικῆς λειτουργίας ζώνη ἀπροσδιόριστος σημείων αἰσθητῶν καὶ σημείων μὴ αἰσθητῶν.

Τὸ ὀπτικὸν πεδῖον διὰ τὰ χρώματα (καὶ πρὸ πάντων διὰ τὸ ἐρυθρὸν) παρίσταται περιορισμένον, ὀλιγώτερον ὅμως διὰ τὸ λευκόν· ὡς πρὸς τὸ σχῆμα δὲ ὅλα τὰ χρώματα παρουσιάζουσι τὸ ὀπτικὸν πεδῖον ἀνάλογον. Τὸ κεντρικὸν τμήμα τοῦ ὀπτικοῦ πεδίου εἶνε πάντοτε κανονικόν. Ἀρνητικῇ παρὰ τοῖς πλείστοις ὑπῆρξεν ἡ ὀφθαλμικὴ ἐξέτασις. Ἡ ἀμβλύτης τῆς ἀφῆς, τῆς ἀκοῆς καὶ τῆς γένσεως παρακολουθοῦσι τὰ ὄρια τοῦ ὀπτικοῦ πεδίου κατ' ἀναλογίαν 53 ο)ο.

Εἰς 12 ἐκ 13 παιδίων ἐγκληματισάντων παρετηρήθη τὸ ὀπτικὸν πεδῖον περιορισμένον, δις μόνον ἐκ δεξιῶν καὶ ἀπαξ μόνον ἐξ ἀριστερῶν· εἰς ἕξ ἡ περιμετρικὴ γραμμὴ ἦτο συγκεκλασμένη, εἰς τρεῖς δὲ περιέβαλλε περιφερικοὺς σκοτασμούς· εἰς πέντε ὁ περιορισμὸς περιλάμβανε τὸ σχῆμα μερικῆς ἡμιωπίας καθέτου ὁμωνύμου, εἰς δύο δὲ μερικῆς ἡμιωπίας καθέτου ἐτερόνυμου.

Ὁ Parisotti εἰς 2 ἐκ 3 ἠθικῶς παραφρόνων εὔρε τὸ ὀπτικὸν πεδῖον ἔχον ἐλαφρὰν συγκεντρικὴν σμίκερσιν· εἰς τὸν τρίτον δ' ἕξ αὐτῶν ἡμιωπίαν ὁμόνυμον ὀριζοντίαν μετὰ ἔσοχῆς καταφανεστάτης· εἰς τρεῖς, ἐξ ὧν ὁ εἰς ἔφερε δευτεροπαθῆ ἀποστήματα.

εἶρε τὸ ὀπτικὸν πεδίων κανονικόν· εἰς ἕτερον δ' ἐγκληματίαν ἐκ γενετῆς καὶ ἐπιληπτικὸν εἶρε τὸ ὀπτικὸν πεδίων ἔχον συγκεντρικὴν σμίχρουν καὶ περιφερικὴν ἔσοχην.

Ὁ De Sanctis πλὴν τοῦ ἀκανόνιστου τῆς περιφερείας εἶρε πρὸς τούτοις παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις καὶ ἀσυμμετρίαν μεταξὺ τῶν δύο μερῶν καὶ μεγάλας παραλλαγὰς τοῦ ὀπτικοῦ πεδίου ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν.

Ὁ Dotto παρὰ τοῖς ἠθικῶς παράφροσι παρατήρησεν ἀκριβῶς τὴν εὐρεθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Ottolenghi ἀνώμαλον περιφέρειαν. Οὗτος δὲ διὰ τὴν νεωτέραν παρατηρήσεων ἐπεβεβαίωσε τὴν συχνότητα τοῦ χαρακτηριστικοῦ τούτου τοῦ ὀπτικοῦ πεδίου τῶν ἐγκληματιῶν· παρατήρησεν ὅτι παρ' αὐτοῖς ἔλλειπει σχεδὸν καθ' ὅλοκληρίαν (κατ' ἀναλογίαν 90 ο|ο) τὸ φαινόμενον τῆς κοπώσεως τοῦ Willgrand, τοῦθ' ὅπερ ἀναιρεῖ τὴν ἐγεροθεῖσαν ἀντίρρῃσιν ὅτι τὰ παρατηρηθέντα χαρακτηριστικὰ προήρχοντο ἴσως ἐκ κοπώσεως.

9. *Ὁξύτης ἀκοῆς*. — Ὁ Biliakow ἀπέδειξε τὴν μείωσιν αὐτῆς παρὰ τοῖς ἐκ γενετῆς ἐγκληματίαις.

Τὰ 34 τῶν ἐξετασθέντων στρατιωτῶν εἶχον ὀξύτητα ἀκοῆς ἀνωτέραν τοῦ βαθμοῦ 200. Ἐξ αὐτῶν δὲ πάλιν τὸ 1)3 ὑπερέβαινε τὸν βαθμὸν 300.

Δι' ἀκριβεστέρας μεθόδου, ἐξετάζων καὶ τὴν κατασκευὴν τοῦ ὄργανου ὁ Gradeniso ἐπιστοποίησεν ὡσαύτως ὅτι παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις παρατηρεῖται ὀξύτης ἀκοῆς κατωτέρα τοῦ συνήθους μέσου ὄρου κατ' ἀναλογίαν πολὺ μείζονα ἢ παρὰ τοῖς συνήθεσι (60-70 ο|ο). Τὸ αὐτὸ δὲ παρατήρησεν, ἀλλ' εἰς κατώτερον ὀπωσοῦν βαθμὸν (κατ' ἀναλογίαν 58-55 ο|ο), καὶ παρὰ τοῖς ἐγκληματιχάσαις γυναῖξιν ἐν συγκρίσει πρὸς τὰς συνήθεις.

Ἄλλ' ὅμως τὴν ἐλάττωσιν τῆς ἀκουστικῆς ὀξύτητος ἀποδίδει αὐτὸς παρὰ τοῖς πλείστοις εἰς βλάβας ἐκ φλογώσεως τοῦ μέσου καὶ τοῦ ἔσωτερου μέρους τοῦ ὠτός· παραδέχεται μόνον ὅτι ὑπάρχει παρ' αὐτοῖς ποιὰ τις δυσηκοῖα ἀνάλογος πρὸς τὴν πρεσβυηκοῖαν τῶν ὕγιων γερόντων, ἀποδοτέα ὄχι τόσον εἰς ἀλλοιώσεις ἐκ φλογώσεως, ἀλλ' εἰς ἀλλοιώσεις ἐκ φλογιστικοῦ χαρακτῆρος τοῦ ὄργανου τῆς ἀκοῆς.

Ἡ τοιαύτη ἐλάττωσις τῆς ὀξύτητος τῆς ἀκοῆς δὲν παρατηρεῖται πάντοτε συνυπάρχουσι κατὰ λόγον εἰδὴν πρὸς τὴν ἀμβλύτητα τῆς ἀφῆς, τῆς ὀσφρήσεως, τῆς γεύσεως, τῆς συνήθους παρατηρουμένης παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις.

10. *Αἰσθησις ὀσφρήσεως*. — Ὁ Ottolenghi ἐξήτασε 50 συνήθεις (ἔξ ὧν 20 γυναῖκες) καὶ 80 ἐγκληματίας (ἔξ ὧν 30 γυναῖκες) διὰ δύο μεθόδων, ποιούμενος χρῆσιν ὀσμομέτρου συνισταμένου ἐκ 12 διαλύσεων ἀποστάγματος μοσχοκαρφίου (γαρουφάλου) ἀπὸ $\frac{1}{50.000}$ μέχρις $\frac{1}{100}$ ἐντὸς 50 γραμμαρίων ὕδατος. Ὁ

ὀσμομετρικὸς βαθμὸς ἐκάστου τῶν ἐξεταζομένων ὀρίζετο ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ ὀσμομέτρου, τουτέστιν ἐκ τοῦ βαθμοῦ τῆς διαλύσεως, τῆς ὁποίας τὴν ὀσμὴν ἠρχίζε νὰ διακρίνη· κατόπιν παρουσιάζοντο εἰς αὐτὸν κατὰ σειρὰν αἱ διάφοροι διαλύσεις καὶ παρατηρεῖτο ἡ ὀσφραντικὴ τοῦ ἐξεταζομένου αἰσθησις ὡς πρὸς ἐκάστην, σημειουμένων τῶν πλανῶν. Ἐθεωρήθησαν δὲ ὡς πλάναι μὲν ἐλαφραί, ὅτε ἐγένετο ὑπέρβασις δύο καὶ πλείονων.

Ἐλαττωματικὴ εἶναι ἡ ὀσφραντικὴ αἰσθησις παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις, ἐτι μᾶλλον δὲ παρὰ ταῖς ἐγκληματικαῖς γυναῖξιν, παρ' αἷς καὶ ὡς ἐκ τοῦ φύλου των ἡ αἰσθησις τῆς ὀσφρήσεως εἶνε ἤδη ἐλάσσων.

Εἰς 6 ἐπὶ 80 ἐκ τῶν ἐξετασθέντων ἐγκληματιῶν ἡ ὀσφρησις ἔλειπεν ὀλοτελῶς.

Εἶνε ἀξιοσημείωτος ἡ τοιαύτη ἔλλειψις τῆς αἰσθήσεως, ἡ παρατηρηθεῖσα εἰς 8 ἐν ὄλῳ περιστάσεις, ἤτοι εἰς 6 ἄνδρας ὡς εἶπομεν, καὶ εἰς 2 γυναῖκας. Ἐκ τούτων πάντων εἰς 2 ἔλειπεν ὀλοτελῶς ἡ ἀντίληψις, ἤτοι, ὅσον μεγάλη καὶ ἂν ἦτο ἡ ἐξερέθισις, δὲν κατόρθου νὰ προκαλέσῃ παρ' αὐτοῖς οὐδ' ἀπλὴν αἰσθησιν. Ὡστε ἔπασχον ἀληθῆ ἁ ο σ μ ί α ν' προσερχομένην πιθανῶς ἐξ ἀφορμῆς κεντρικῆς. Παρὰ δὲ τοῖς λοιποῖς κατορθώθη μὲν νὰ προκληθῇ ἡ ἀπλὴ αἰσθησις, ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἡ εἰδική· δηλαδὴ ὁ ἐξεταζόμενος ὀσφραίνετο μὲν ὀσμῆν, ἀλλὰ δὲν ἠδύνατο, ἐφ' ὅσον καὶ ἂν ἠσθάνετο ἐντεινομένην τὴν ἐξερέθισιν, ν' ἀνγνωρίσῃ τις ἦτο ἡ ὀσμὴ ἐκεῖνη. Ὡστε οὗτοι ἔπασχον τὴν λεγομένην ὀσφραντικὴν τύφλωσιν· δὲν ἐλησμόνουν τὸ ὄνομα τῆς ὀσμῆς, ἀλλὰ καὶ ὅτε ἀκομὴ ὑπηροσέετο αὐτοῖς τὸ ὄνομα τούτου, δὲν ἦτο εἰς αὐτοῖς ἀντιληπτὴ (τοῦθ' ὅπερ δὲν συμβαίνει εἰς τὰς περιπτώσεις τῆς ὀσφραντικῆς ἀμνησίας τοῦ Venturi· ἔλειπεν ἐκ τοῦ αἰσθητοφλοιώδους κέντρου ἡ ἰδιότης, δι' ἧς ἐξελέγχονται αἱ λαμβανόμεναι ἐντυπώσεις καὶ ἡ ἐντύπωσις ἐξ ἀπλῆς εἰδικεύεται.

Ὡστε ἐκ τῶν παρατηρήσεων τούτων συμπεραίνομεν ὅτι

α'.) Παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις ἡ ὀσφρησις εἶνε ἀσθενεστέρα ἢ παρὰ τοῖς συνήθεσι.

β'.) Παρὰ τοῖς γυναῖξιν ἐν γένει ἡ ὀσφρησις εἶνε ἐλάσσων ἢ παρὰ τοῖς ἀνδράσι.

γ) παρὰ ταῖς ἐγκληματικαῖς γυναῖξιν εἰδικῶς εἶνε ἐλάσσων ἔτι μᾶλλον ἢ παρὰ ταις συνήθεσιν.

11. **Γενεσις.** — Πειράματα ἐγένοντο ὑφ' ἡμῶν ἐπὶ 60 ἐγκληματιῶν ἐκ γενετῆς, 20 ἐγκληματιῶν ἐκ περιστάσεως, 20 συνήθων ἀνθρώπων ἀνηκόντων εἰς τὰ κατώτατα κοινωνικά στρώματα, 50 φοιτητῶν καὶ ἐπαγγελματιῶν, 20 γυναικῶν ἐγκληματισσῶν, 20 γυναικῶν συνήθων, πάντων δὲ κράσεως θυγιοῦς καὶ εὐρώστον καὶ κατὰ τὸ πλεῖστον ἀγόντων ἡλικίαν ἀπὸ 20 μέχρι 50 ἐτῶν.

Ἐπειραματίσθην διὰ τοῦ μικροῦ καὶ τοῦ ἡδέος, ἅτινα παρὰ γουσί καθαρὰν γευστικὴν ἐντύπωσιν καὶ διὰ τοῦ ἀλμυροῦ, τὸ ὁποῖον ἐν μὲν τῇ πυκνῇ διαλύσει ἐνεργεῖ, καθὰ διατείνονται ὁ Zenneck, ὁ Valentin καὶ ὁ Vintschgau ὡς διεγερτικὸν τῆς ἀφῆς, ἀλλ' ἐν διαλύσει λίαν ἀραιᾷ προκαλεῖ καὶ αὐτὸ κατὰ τὸν Schiff ἐντύπωσιν γεύσεως.

Διὰ τὸ μικρὸν ἐξέλεξα τὴν θεικὴν στρουκνίνην. Κατὰ τὸν Raubeau ἡ πικρότης αὐτῆς εἶνε αἰσθητὴ καὶ ἐν διαλύσει 1)600,000 ἡμεῖς δ' εὗρομεν κατ' ἀναλογίαν 12 ο)ο τοὺς ἐκ τῶν συνήθων ἀνθρώπων αἰσθανομένους ἔτι νῆν πικρότητα καὶ ἐν διαλύσει 1)800000. Ἀπὸ τῆς τελευταίας ταύτης ἀρξάμενοι, κατασκευάσαμεν 11 διαλύσεις βαθμηδὸν πυκνοτέρας μέχρι τῆς 1)50,000.

Διὰ τὸ ἡδὺ ἐκάμαμεν χοῆσιν τῆς σακχαρίνης, ἣτις ἔχει γεῦσιν ἡδεῖαν, εὐδιάκριτον καὶ ἐν διαλύσει 1)100,000. Κατεσκευάσαμεν δ' ἐξ αὐτῆς ἐπὶ διαλύσεις πυκνοτέρας βαθμηδὸν μέχρι τῆς 1)10,000.

Διὰ τὸ ἀλμυρὸν δὲ εὗρομεν ὅτι ἡ ἀραιοτάτη διάλυσις, ἐν ἣ διεκρίνετο ἡ γεῦσις αὐτοῦ, ἦτο ἡ 1)500· κατεσκευάσαμεν ἐννέα διαλύσεις, ὧν ἡ πυκνοτάτη ἦτο 3 τοῖς 100.

Κατὰ τὰ πειράματα ταῦτα ἐγίνετο πάντοτε καὶ ἡ ἐξέλεξις δι' ὕδατος διυλισμένου, πρὸς ἀποκλεισμὸν τῆς πλάνης, ἣτις ἠδύνατο νὰ προκύρῃ ἐκ τῆς ποσοδοκίας τοῦ ἐξεταζομένου καὶ ἐξ ὑποβολῆς.

Σπουδαῖος ἦτο ὁ προσδιορισμὸς τῆς ποσότητος τοῦ μέλλοντος νὰ χρησιμοποιηθῇ ὑγροῦ ὁ Camerer ἐνήργησε πειράματα τῆς αἰσθήσεως ἐνὸς μόνον ἐπιτηλίου ἀλλ' ἡμεῖς, οἵτινες προὔτιθέμεθα νὰ ἐξακριβώσωμεν τὸν μέγιστον ὅρον τῆς αἰσθήσεως τῆς γεύσεως, ἐνεργήσαμεν τὴν δοκιμασίαν ἐφ' ὀλοκλήρου τῆς ἐπιφα-

ναίας τῆς γλώσσης, μεταχειριζόμενοι διαρκῶς ποσὸν διαλύσεως ἡμίσεος κυβ. ὑφεκατομέτρου.

Πᾶσαι αὗται αἱ διαλύσεις ἐτηροῦντο ἐν ἰσορίθμοις φιαλίδι-οις, ἐκ τοῦ πόματος διεπέρα σωλὴν ἠριθμημένον διὰ βαθμῶν δι' οὗ ἐσταλάζομεν ἐπὶ τῆς γλώσσης τὴν δόσιν τῆς διαλύσεως διατηροῦσαν τὴν αὐτὴν θερμοκρασίαν.

Πρὸ τῆς δοκιμασίας ὁ ἐξεταζόμενος ἔπλυνε καλῶς τὸ στόμα του δι' ὕδατος οὐχι λίαν ψυχροῦ. Ἐπειδὴ δὲ παρατηροῦνται σημαντικαὶ διαφοραὶ τῆς λεπτότητος τῆς γεύσεως παρὰ τοῖς ὑποβαλλομένοις διὰ πρώτην φορὰν εἰς τὴν δοκιμασίαν, ὡς ἐκηκρίβωσαν οἱ Aducco καὶ Mosso, πάντοτε ἐπανελαμβάνομεν τὸ πείραμα.

Ἐκ τῶν πειραμάτων ἀναμφισβητήτως προκύπτει ὅτι ἡ αἰσθησις τῆς γεύσεως φαίνεται οὕσα μᾶλλον ἀνεπτυγμένη παρὰ τῶ συνήθει φυσιολογικῷ ἀνθρώπῳ ἢ παρὰ τῶ ἐγκληματία καὶ περισσότερον παρὰ τῶ ἐκ περιστάσεως ἢ τῶ ἐκ γενετῆς ἐγκληματία. Καὶ ἐπὶ ἀνθρώπων ἀτελῶς μορφωμένων καὶ ὀλίγον εὐπρεπῶν (ὡς λ. χ. ἀστρυφύλακον), γενομένης τῆς συγκρίσεως, ἡ αὐτὴ πάντοτε προκύπτει ἀναλογία· ἐνῶ ἡ ἀμβλύτης τῆς γεύσεως εὐρέθη παρὰ τοῖς τοιοῦτοις κατ' ἀναλογίαν 25 ο)ο, παρὰ τοῖς ἐκ γενετῆς ἐγκληματίαις ἀνέρχεται ἡ ἀναλογία εἰς 38,3 ο)ο, παρὰ δὲ τοῖς ἐπαγγελματίαις ἡ ἀναλογία ὑποβιβάζεται εἰς 14. ο)ο, τοῦτο δὲ καταφανέστερον καθίσταται ἐν τῇ διὰ τοῦ ἡδέος καὶ τοῦ ἀλμυροῦ δοκιμασίᾳ.

Ἡ ἐγκληματικὴ γυνὴ ἔχει τὴν γεῦσιν ἀμβλυτέραν ἢ ἡ συνήθης· παρὰ τῇ τελευταίᾳ ταύτῃ παρατηρεῖται ὀξύτης γεύσεως ἴση περίπου πρὸς τὴν τοῦ ἀνδρός. Ἄλλ' ὅμως ἔχοντες ὑπ' ὄψει ὅτι ὁ ἀνὴρ συνηθεστέραν ἔχει τὴν ἔξιν τοῦ καπνίζειν καὶ τοῦ πίνειν, παραδεχόμεθα ὅτι ὑπὸ ἴσας συνθήκας ἡ αἰσθησις τῆς γεύσεως εἶνε λεπτοτέρα παρὰ τῶ ἀνδρὶ ἢ παρὰ τῇ γυναικί.

Καὶ ὁ B. Ribando εὗρε τὴν γεῦσιν ἠλλαττωμένην παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις στρατιώταις κατ' ἀναλογίαν 3 ο)ο.

Ὡς πρὸς τὸν τρόπον δὲ, καθ' ὃν ὑπολείπεται ἡ γεῦσις παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις, φρονοῦμεν ὅτι τὸ ἐλάττωμα αὐτῆς εἶνε μᾶλλον ποιοτικὸν ἢ ποσοτικόν. Ἐπὶ παραδείγματι παρετηρήσαμεν ὅτι ἡ γενικὴ ἀντίληψις τῆς αἰσθήσεως παρὰ πολλοῖς ἐξ αὐτῶν μικρὸν καθυστερεῖ τῆς ἀντιλήψεως τῶν συνήθων. Ἄλλ' ἡ εἰδικὴ αἰσθησις ἢ διακριτικὴ τῆς ποιότητος ἐβράδυνε καθ' ὑπερβολὴν ὅθεν καὶ εἶδομέν τινας, ἐνῶ ἔδοκίμαζον πυκνὰς διαλύσεις πικροῦ νὰ ἐκδηλώσιν ἀλλοίας ἐντυπώσεις· ἦσθάνονεο μὲν τὴν διέγερσιν,

ἀλλὰ βραδέως ἐχαρακτήριζον αὐτήν, τινὲς δὲ οὐδὲ κἂν τὸ κατώ-
θουν ποσῶς.

Πράγματι δ' εὗρομεν παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις δύο περιπτώ-
σεις πραγματικῆς μερικῆς τυφλώσεως τῆς γεύσεως, τὴν
μὲν ἐπὶ τοῦ πιπροῦ, τὴν δὲ ἐπὶ τοῦ ἡδέος. Ἀντιστοιχεῖ δὲ ἡ τοι-
αύτη ἀσθένεια πρὸς τὴν μερικὴν τύφλωσιν ὡς πρὸς ὀρισμένον
τι χρῶμα. Περίπτωσιν παντελοῦς ἀπουσίας τῆς γεύσεως δὲν ἀπην-
τήσαμεν.

Χρῆσις τοῦ καπνοῦ.—Μέχοι τινὸς εἰς τὴν τοιαύτην ἀμβλύτητα
τῆς ὀσφρήσεως καὶ τῆς γεύσεως δύναται νὰ συντελέσῃ ἢ κατά-
χρησις τῶν πνευματωδῶν ποτῶν, ἔτι μᾶλλον δὲ τοῦ καπνοῦ, ἥτις
καὶ χημικῶς ἄλλοιοῖ τὴν ὀσφραντικὴν καὶ γευστικὴν ἱκανότητα,
ἐπιδρωσα ἐπὶ τῶν νευρικῶν ἀκρομόνων. Οὕτω δὲ ὁ Veturī ἐν
τῇ πραγματείᾳ αὐτοῦ περὶ τῆς χρήσεως τοῦ καπνοῦ παρὰ τοῖς
φρενοβλαβεῖσι καὶ τοῖς ἐγκληματίαις ἀναφέρει τὰ ἑξῆς ἀποτελέ-
σματα τῶν ἐρευνῶν του:

Ἐπὶ 356 ἀνδρῶν συνήθων	καπνίζουσι κατ' ἀναλογίαν	14,3 ο'ο
» 332 γυναικῶν συνήθων	»	1,5 ο'ο
» 310 φρενοβλαβῶν	»	5,8 ο'ο
» 152 γυναικῶν φρενοβλ.	»	5,2 ο'ο
» 279 ἐγκληματιῶν	»	45,8 ο'ο
» 201 γυν. ἐγκληματικῶν	»	15,9 ο'ο
» τῶν φρονέων ἐν γένει	»	48,8 ο'ο
» τῶν κλεπτῶν	»	43,0 ο'ο

Ἡ στατιστικὴ αὕτη δὲν φαίνεται πειστικὴ ἐκ πρώτης ὄψεως,
καθότι ἡ ἕξις τοῦ καπνίσματος δύναται γ' ἀποκτηθῆ ἐν τῇ φυ-
λακῇ ὡς ἐκ τῆς ὀκνηρίας καὶ τῆς διεγέρσεως τοῦ κεντρικοῦ νευ-
ρικοῦ συστήματος· ἀλλ' ὁμως καθίσταται σποῖλαιότητι μετὰ τὴν
παρατήρησιν αὐτοῦ ὅτι οἱ χρηστοὶ δὲν ἀποκτῶσι τὴν ἕξιν τοῦ
καπνίσματος πρὸ τῆς ἡλικίας 30 ἐτῶν εἰμὴ κατ' ἀναλογίαν 14,1
ο'ο, οἱ φρενοβλαβεῖς 7, 2 ο'ο, οἱ δὲ ἐγκληματῖαι 22 ο'ο, πάντες
δὲ (279 ἐπὶ 300 ἀρρένων καὶ 32 ἐπὶ 32 γυναικῶν) πρὸ τῆς κα-
θειρέξεως αὐτῶν. Εἶνε περίεργον ὅτι ἡ αὕτη ἀναλογία 22 ο'ο
παρατηρεῖται παρὰ τοῖς ἐπιληπτικοῖς, τοὺς ὁποίους ὁμως ὑπερ-
βαίνουσι οἱ πάσχοντες ἕξ ἀνοίας (29 ο'ο) καὶ οἱ μονομανεῖς
(57 ο'ο).

Τὰ πορίσματα ταῦτα ἐπιβεβαιοῦνται ὑπὸ τῶν μελετῶν τοῦ
Marro καὶ τοῦ Maramdat.

Ὁ δόκτωρ Marambat, μετὰ τὰ ἐξαγόμενα ἐρευνῆς γενομένης
ἐν διαφόροις σωφρονιστικοῖς καταστήμασι, συνεπέρανεν ὅτι τὸ
πρῶτον πάθος τὸ ἕξιςβολοῦν ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ παιδίου τοῦ θέ-
ποντος εἰς τὸ ἐγκλημα εἶνε τὸ τοῦ καπνίσματος, ὅπερ κατ' ἀρ-
χὰς παρασύρει αὐτὸ εἰς δαπάνην περιττῆν, εἶτα ἐξωθεῖ αὐτὸ εἰς
τὴν ὀκνηρίαν, τὴν ἀσωτίαν καὶ τὴν μέθην. Ἐξ 603 παιδίων ἐγ-
κληματησάντων ἡλικίας 8 μέχρι 15 ἐτῶν, 51 ο'ο εἶχον ἤδη τὴν
ἕξιν τοῦ καπνίζεσθαι πρὸ τῆς φυλακίσεώς των· ἐπὶ 139 νέων ἡλι-
κίας 16 ἕως 20 ἐτῶν ἡ ἀναλογία τῶν καπνιστῶν ἦτο 84 ο'ο.
ἐπὶ 850 δὲ ἔχοντες ἡλικίαν ἀνωτέραν ταύτης οἱ 663, ἦτοι κατ'
ἀναλογίαν 78 ο'ο, εἶχον ἀποκτήσει τὴν ἕξιν τοῦ καπνίζεσθαι πρὸ
τοῦ 20οῦ ἔτους, ἐνῶ ἡ ἀναλογία τῶν μὴ καπνιζόντων πρὸ τοῦ
20οῦ ἔτους ἦτο μόνον 17 ο'ο. Πρὸς τούτοις παρετήρησε μεγαλει-
τέραν ἀναλογίαν καπνιστῶν μετὰξὺ τῶν μεθύσαντων τιμωρη-
θέντων ὑπὸ τοῦ νόμου.

12. **Αἰσθησις τοῦ μαγνήτου.**—Ἐνῶ αἱ διάφοροι αἰσθή-
σεις, πλὴν τῆς ὀράσεως, φαίνονται ἀμβλύτεροι παρὰ τοῖς ἐγκλη-
ματίαις, ἀπεινότητις δευτέρα φαίνεται παρ' αὐτοῖς ἡ τοῦ μαγνή-
του. Ἐπὶ 94 ἐγκληματιῶν ἐξετασθέντων, πάντων νέων, ἀπὸ 18
μέχρις 27 ἐτῶν ἡλικίας, 32 ἐφαίνοντο ἀναίσθητοι πρὸς τὸν μα-
γνήτην, 39 δὲ ἠσθάνοντο αὐτόν, ἦτοι κατ' ἀναλογίαν 41, 3 ο'ο,
ἥτις εἶνε μεγάλη παραβαλλομένη πρὸς τὴν τῶν συνήθων, ἐπὶ 200
ἐκ τῶν ὁποίων, φοιτητῶν καὶ τεχνιτῶν, εὗρον ἀναλογίαν αἰσθα-
νομένων 23 ο'ο.

13. **Μετεωρολογικὴ εὐαισθησία.**—Ἐτέρα εἰδικὴ αὐτῶν
εὐαισθησία εἶνε ἡ περὶ τῆς ἀτμοσφαιρικῆς μεταβολῆς, παρατη-
ρηθεῖσα καταδήλως εἰς 35 ἐπὶ 122· ἕξ αὐτῶν 7 καθίσταντο ἐν
τοιαύτῃ περιπτώσει φιλέριδες· εἰς ἕξ αὐτῶν δέ, ὅστις ἔφερε καὶ
τραῦμα εἰς τὴν κεφαλὴν, ἦτο δὲ καὶ κλέπτης καὶ ἀρσενικοῖτης,
ὁμολογεῖ ὅτι οἱ σύντροφοὶ του, ὁσάκις τὸν ἔβλεπον καταταμβα-
νόμενον ὑπὸ ὀριστικῶν τιμῶν διαθέσεων, προεμάντευον ἐπιχειμέ-
νην τὴν κακοκαιρίαν καὶ διὰ τοῦτο τὸν θεώρουσαν ὡς βαρόμετρον.

14. **Εὐκίνησις.**—Ὁ θέλων νὰ ἐξακριβώσῃ τὴν μυϊκὴν ρώ-
μην τῶν ἐγκληματιῶν ἀποτυγχάνει, καὶ ἂν ἐπὶ μεταχειρισθῇ τὰ
ἐντελέστατα τῶν δυναμομέτρων, ἀδυνατεῖ δὲ νὰ σχηματίσῃ, ἔστω
καὶ κατὰ προσέγγισιν, σαφῆ περὶ αὐτῆς ἰδέαν, διότι πρόκειται

περὶ ἀνδρῶν ἐξηντημένων ἐκ τῆς πολυτετοῦς καθείρξεως καὶ τῆς ἀδρανείας.

Σημειώτεον πρὸς τοῦτοις ὅτι ἔνεκα τῆς πανούργου κακοβουλίας, ἣτις εἶνε ἡ κυρία αὐτῶν ιδιότης, προσποιοῦνται ὅτι εἶνε ἀσθενέστεροι ἀφ' ὅ,τι πραγματικῶς εἶνε καὶ δὲν σφίγγουσι τὸ δυναμόμετρον ὅσον δύνανται.

Ἰδιαίτερον χαρακτηριστικὸν πολλῶν ἐγκλημάτων εἶνε ἡ ἔκτακτος τῆ ἀληθείας ἀκίνησις αὐτῶν, καὶ ἰδίως τῶν κλεπτῶν τοιοῦτοι ἦσαν ὁ Cei chini, ὁ Pietrotto, ὁ Rassignol, ὁ Villella, ὁ Rossotti, ὅστις οὐ μόνον ἐδραπέτευσεν αὐτὸς ἐκ τῶν φυλακῶν, ἀλλὰ διενήργησε καὶ τὴν δραπέτευσιν τῆς παλλακίδος τοῦ τῆ αὐτῆ ἡμέρα.

Ἐνίοτε δὲ ἡ τοιαύτη εὐκίνησις εἶνε ἀπαράλλακτος πρὸς τὴν τῶν πιθήκων τοιαύτην εἶχεν ἡ Maria perino, ἣτις ἀνερχομένη ἐπὶ τῶν μᾶλλον λεπτῶν δένδρων, ἀπὸ τῆς κορυφῆς δὲ αὐτῶν ἐπὶ τῶν στεγῶν, εἰσῆρχετο εἰς τὰς οἰκίας καὶ ἐπὶ πολλοὺς μῆνας ἠδυνήθη τοιοτοτρόπως νὰ διαφύγῃ τὴν δικαιοσύνην. Ἡ τοιαύτη μεγάλη εὐκίνησις παρατηρήθη κατ' ἀναλογίαν 8 ο)ο παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις ἐν Βερολίῳ δὲ οὗτοι ἴδρυσαν γυμναστήριον, ἐξ οὗ ἀποδεικνύεται πόσῃν εἶχον κλίσιν εἰς τὰς τοιαύτας κινήσεις. Ἴσως καὶ ἐπὶ τῆς προκειμένης περιστάσεως τὸ φαινόμενον εἶνε λείψανον τῆς ἐπιδεξιότητος καὶ τῆς εὐκινήσιος τοῦ παιδίου καὶ τοῦ ἀγρίου.

15. **Δυναμομετρία.**—241 ἐγκληματῖαι παρουσίασαν βαθμὸν 30 ἐν τῇ πυγμῇ καὶ 110 ἐν τῇ ἔλξει (διὰ τοῦ δυναμομέτρου τοῦ Broca), οἱ δὲ ἀριθμοὶ οὗτοι εἶνε πολὺ κατώτεροι τῶν παρατηρηθέντων εἰς τοὺς συνήθεις, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν εἰς τοὺς ἐν ἐλευθερίᾳ διατελοῦντας, ἀνώτεροι ὅμως τῶν παρατηρηθέντων παρὰ τοῖς φρενοβλαβέσιν.

Οὕτως, ἐνῶ ἐπὶ 52 συνήθων ὑγιῶν παρατηρήθη βαθμὸς 168 ἐν τῇ ἔλξει καὶ 49 ἐν τῇ πυγμῇ παρατηρήθη ἐπὶ

58 μανιακῶν τοῦ ἐν Πεζάρῳ φρενοκομείου	ἐν τῇ ἔλξει	105	ἐν τῇ πυγμῇ	27
15 ἐπιληπτικῶν	»	»	»	24
50 πασχόντων ἐξ ἀνοίας	»	»	»	20
30 μονομανῶν	»	»	»	23
28 πασχόντων ἐκ παλλάγρας	»	»	»	15
5 πασχόντων ἐκ λυπομανίας	»	»	»	23
11 παθόντων ἐκ παρέσεως	»	»	»	26

Ἐξετάζοντες ὑπὸ δυναμομετρικὴν ἐποψιν τὰς διαφόρους τῶν ἐγκληματιῶν κατηγορίας, εὐρίσκομεν τὸν ἀκόλουθον μέσον ὄρον:

Ἐνοχοὶ ληστοπραξίας	ἐν τῇ πυγμῇ	31,8	ἐν τῇ ἔλξει	114
Ἀνθρωποκτόνοι	»	31,9	»	114
Ἐμπρησταὶ (ὀλίγιστοι τὸν ἀρ.)	»	32,0	»	84
Κλέπται	»	29,0	»	104
Πλαστογράφοι	»	33,0	»	114
Βιασταὶ	»	33,0	»	109
Λησταὶ	»	33,0	»	103

Ἐκ τῶν ἡμετέρων πινάκων καθαρώτατα προκύπτει (διότι οὐχὶ πάντοτε ἡ μεγαλειτέρα ὁμῆ τῆς πυγμῆς συνεπάγεται καὶ τὴν μεγαλειτέραν ἔλξιν) ὅτι παρὰ τοῖς κλέπταις παρατηρεῖται ὁ ἐλάχιστος βαθμὸς τῆς τῆς δυνάμεως ὡς πρὸς τὴν πυγμὴν καὶ τὴν ἔλξιν.

Ὡς πρὸς τὴν ἔλξιν μόνην, τὸν ἀνώτατον ὄρον κατέχουν οἱ ἀνθρωποκτόνοι, οἱ ἔνοχοι ληστοπραξίας καὶ οἱ πλαστογράφοι, τὸν δ' ἐλάχιστον οἱ ἔμπρησταὶ, οἱ βιασταὶ καὶ οἱ λησταὶ.

Ὡς πρὸς τὴν πυγμὴν μόνην, ὁ μέγιστος ὄρος παρατηρεῖται παρὰ τοῖς βιασταῖς, τοῖς λησταῖς καὶ τοῖς ἔμπρησταῖς ὁ δ' ἐλάχιστος παρατηρεῖται παρὰ τοῖς κλέπταις καὶ τοῖς πλαστογράφοις. Οἱ ἀνθρωποκτόνοι καὶ οἱ ἔνοχοι ληστοπραξίῶν διαφέρουσιν ἀλλήλων μόνον κατ' ἐλάχιστα κλάσματα.

Ἐν τῷ δυναμομέτρῳ ὁ βαθμὸς τῶν καθειρογμένων 27 γυναικῶν, ἃς ἐξήτασα, ἦτο 48 ἐν τῇ ἔλξει, μικρότερος τοῦ τῶν ἐγκληματιῶν, οὐ μόνον ἀλλὰ καὶ πολλῶν ἐκ τῶν φρενοβλαβῶν γυναικῶν οὕτω παρὰ ταῖς μονομανέσι παρατηρήθη βαθμὸς 72, παρὰ ταῖς μανιακαῖς 58 καὶ παρὰ ταῖς πασχούσαις ἐκ παλλάγρας 57.

Ἄλλὰ σπουδαιότερα ἐτι ἔνδειξις, καθότι ἡ ἐλάττωσις τῶν βαθμῶν καταλείπει ἐν ἐμοὶ πολλὰς ἀμφιβολίας, εἶνε τὸ γεγονός ὅτι παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις παρατηροῦνται βαθμοὶ δυναμομετρίας ἀνώτεροι ἐν συγκρίσει πρὸς τοὺς συνήθεις ἐν τῇ ἀριστερᾷ χειρὶ. Πράγματι δὲ ἐκ τῆς ἐξετάσεως 123 ἐγκληματιῶν, γενομένης διὰ τοῦ μικροῦ δυναμομέτρου τοῦ Broca, ἐν συγκρίσει πρὸς 115 νέους χρηστούς, προέκυψαν αἱ ἐξῆς ἀναλογίαι :

Μείζων ὁμῆ ἐν τῇ ἀριστερᾷ παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις	κατ' ἀναλογίαν	23 ο)ο	παρὰ τοῖς συνήθεσι	14 ο)ο
ἐν τῇ δεξιᾷ	»	67 ο)ο	»	70 ο)ο
ἴση ὁμῆ	»	9 ο)ο	»	14 ο)ο

16. *Ἀριστεροχειρία*. — Τὸ περιστατικὸν τοῦτο ἐμβάλλει ἡμῖν τὴν ὑπόνοιαν ὅτι ὑπάρχει διαφορὰ ὡς πρὸς τὴν κίνησιν ἀνάλογος πρὸς τὴν παρατηρηθεῖσαν ὡς πρὸς τὴν αἰσθησιν, ἢν εὗρομεν σχετικῶς ἀμβλυτέραν ἐντὶ δεξιᾷ ἢ ἐν τῇ ἀριστερᾷ, εἰδὸς τι ἀριστεροχειρίας. Καὶ λέγω ὑπόνοιαν μόνον, διότι μετὰ ὀλίγιστα δυναμομετρικὰ πειράματα πείθεται τις ὅτι δὲν παρέχουσι ταῦτα σαφῆ ἰδέαν περὶ τῆς ὁμῆς, ἔτι δ' ὀλιγότερον περὶ τῆς μυϊκῆς δεξιότητος, ὅτι δὲ ἐν πάσῃ περιπτώσει δὲν ἀντιστοιχοῦσι πάντοτε πρὸς τὴν ἀμφιδεξιότητα καὶ τὴν ἀριστεροχειρίαν. Καὶ ὄντως ἐπὶ 19 ἐγκληματιῶν ἀριστεροχειρῶν εὗρομεν 9 παρουσιάζοντας βαθμοὺς δυναμομετρικοὺς ἀνωτέρους ἐν τῇ δεξιᾷ, ἕνα δὲ παρουσιάζοντα ἰσότητά ἐν ἀμφοτέροις ταῖς χερσίν· ἐπὶ 9 δὲ χρηστῶν ἀριστεροχειρῶν εὗρομεν δύο ἔχοντας ἰσότητά καὶ δύο ὑπεροχὴν ἐν τῇ δεξιᾷ. Ὅθεν ἐκρίναμεν καλὸν νὰ ἐξετάσωμεν τὴν ἀριστεροχειρία ἀνεξαρτήτως τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς δυναμομετρίας.

Ἐκ τῆς ἐξετάσεως τῆς γενομένης ὑπὸ τοῦ δόκτορος Marro παρατηρεῖται ἀξιοσημεῖωτος ὑπεροχὴ παρὰ τοῖς διαπράξαν ἐγκλήματα δόλου ἐν γένει καὶ τοῖς ἐκ γενετῆς ἐγκληματίαις· ὁ δὲ γενικὸς μέσος ὅρος τῶν ἑτεροχειρῶν εἶνε παρὰ μὲν τοῖς ἄρρεσι τῶν ἐγκληματιῶν 13,9 ο)ο, παρὰ δὲ ταῖς θηλείαις 22, 7 ο)ο.

Ἀπεναντίας ἐπὶ 711 ἐργατῶν παρατηρήθη ἀναλογία μόνον 4,3 ο)ο· ἐπὶ δὲ 238 ἐργατῶν μόνον 5 8 ο)ο ἀριστεροχειρῶν παρὰ δὲ τοῖς φρενοβλαβέσιν ἀναλογία 4,1 μέχρι 4,5 ο)ο.

Ὅστε παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις παρατηρεῖται διαφορὰ κατὰ τὸ τριπλάσιον καὶ πλέον καὶ παρὰ ταῖς θηλείαις κατὰ τὸ τετραπλάσιον καὶ πλέον.

17. *Βάδισμα* — Ἐκ μελέτης γενομένης ὑπὸ τοῦ Peracchia προκύπτει ὅτι, ἐνῶ παρὰ τῷ συνήθει ἀνθρώπῳ ὑπάρχουσιν οἱ ἐξῆς μέσοι ὅροι: πλαγία ἐκτόπισις δεξιὰ τοῦ ποδὸς 2,46, ἀριστερὰ 6,2, σύνολον 11,7· πλαγία γωνία δεξιὰ 16ο. 31', ἀριστερὰ 15ο. 33', σύνολον 32ο. 5', βῆμα δεξιὸν 65, ἀριστερὸν 63, παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις ἀπεναντίας, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῆς ἐξετάσεως 40 ἐξ αὐτῶν, ὁ μέσος ὅρος ἔχει ὡς ἐξῆς:

Ἐκτόπισις πλαγία δεξιὰ 7,4, ἀριστερὰ 3,8, σύνολον 14,2· πλαγία γωνία δεξιὰ 17ο. 2', ἀριστερὰ 19ο. 2', σύνολον 36, 4'· βῆμα δεξιὸν 70,9, ἀριστερὸν 72. ἴσρα:

α.) παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις τὸ βῆμα δύναται νὰ λεχθῆ ὅτι εἶνε κατὰ μέσον ὅρον μακρότερον ἢ παρὰ τοῖς συνήθεσι, τοῦθ' ὅπερ συμφωνεῖ καὶ μετὰ τὴν μείζονα αὐτῶν εὐρωστίαν.

β.) τὸ ἀριστερον βῆμα παρ' αὐτοῖς εἶνε μείζον τοῦ δεξιοῦ. γ.) ἡ πλαγία δεξιὰ ἐκτόπισις εἶνε μείζον ἢ τῆς ἀριστερᾶς.

δ.) ἡ γωνία τῆς παρεκκλίσεως τοῦ δεξιοῦ ποδὸς εἶνε μείζον τῆς τοῦ ἀριστεροῦ.

Ταῦτα πάντα ἀποτελοῦσι διαφορὰν λίαν οὐσιώδη, ἐξ ἧς συνάγεται τὸ πόρισμα, ὅτι ἐν γένει παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις ὁ ἀριστερὸς ποὺς ὑπερέχει τοῦ δεξιοῦ κατὰ τὸ βάδισμα (ἐνῶ τὸ ἀντίθετον παρατηρεῖται παρὰ τοῖς συνήθεσιν)· ἐν ἄλλοις λόγοις ὑπάρχει σχεδὸν πάντοτε ὑπερέτρησις τοῦ ἀριστεροῦ ποδὸς ἐν τῷ βαδίσματι τῶν ἐγκληματιῶν, ἀνισορροπία ἀξιοσημεῖωτος.

Τὸ δὲ γεγονός τοῦτο ἐπεβεβαιώθη κατὰ τὰς μελέτας μου καὶ διὰ τοῦ ὑπνωτισμοῦ· ἀνὴρ ὑγιῆς, ἔχων τὸ σύνθηδες βάδισμα, πεισθεὶς δι' ὑποβολῆς ἐν ὑπνωτικῇ καταστάσει ὅτι ἦτο ληστής, μετέβαλε τὸ βάδισμά του, συμφώνως πρὸς τὸ τῶν κακούργων· ἦτοι ἐγρηγορῶς καὶ ἐν τῇ συνήθει καταστάσει εἶχεν ἐκτόπισιν δεξιάν 7,5, ἀριστεράν 8,5, γωνίαν δεξιάν 17,1', ἀριστεράν 15,1, βῆμα δεξιὸν 68,5, ἀριστερὸν 66· ὑπνωτισμένος δὲ εἶχεν ἐκτόπισιν δεξιάν 12,8, ἀριστεράν 6,8· γωνίαν δεξιάν 14, ἀριστεράν 17,3', βῆμα δεξιὸν 80,1, ἀριστερὸν 88,5.

Σπουδαίαν ἐθεωρήσαμεν καὶ τὴν γνώσιν τῆς διαφορᾶς περὶ τὸ βάδισμα παρὰ ταῖς διαφόροις κατηγορίαις τῶν ἐγκληματιῶν· ὅθεν ἐξητάσαμεν ἰδιαίτερώς τὸ βάδισμα τῶν κλεπτῶν, τῶν τραυματιστῶν καὶ τῶν βιαστῶν, συνάγομεν δὲ τὸ συμπέρασμα ὅτι δι' ἐκάστην κατηγορίαν ἰσχύει ὅτι ἐν γένει εἶπομεν περὶ τῶν ἐγκληματιῶν, ἀλλὰ μὲ τὰς ἐξῆς διαφορᾶς:

1) Παρὰ τοῖς κλέπταις παρατηρεῖται ἀξιοσημεῖωτος εὐρύνσις τῆς βάσεως τῆς στηρίξεως καὶ βῆμα λίαν μακρόν.

2) Παρὰ τοῖς φονεῦσιν ἡ εὐρύτης εἶνε μικρότερη, καθότι σμικρύνονται αἱ γωνίαι τῆς ἀξονικῆς γραμμῆς τῶν ποδῶν ἐν σχέσει πρὸς τὴν γραμμὴν τῆς διευθύνσεως· ὑπάρχει ὅμως πάντοτε παρ' αὐτοῖς εἰς βαθμὸν ἀξιοσημεῖωτον ἢ ὑπερέτρησις τοῦ ἀριστεροῦ ποδὸς.

3) Παρὰ τοῖς βιασταῖς τὰ βήματα εἶνε μικρά, ἢ δὲ ὑπερέτρησις τοῦ ἀριστεροῦ ποδὸς οὐχὶ μεγάλη.

18. *Ἀνωμαλία τῆς κινήσεως*. — Ἡ μελέτη τοῦ Virgilio εὐρέντος ἐπὶ 196 κακούργων σημαντικὸν κατ' ἀναλογίαν ἀριθμὸν (5 ἕως 6 τοῖς ο)ο) ἐπιληπτικῶν ἢ πασχόντων ἐξ ἀταξίας καὶ χορείας, ἰδίως παρὰ τοῖς κλέπταις περισσότερον ἢ παρὰ τοῖς φονεῦσιν, μᾶς ἐγέννησε τὴν ὑπόψιν ὅτι καὶ ἡ κίνησις παρὰ τοῖς

ἐγκληματίας εἶνε ἀνώματος, ὅσον καὶ ἡ αἰσθητικότης. Συχνῆ πρὸ πάντων παρ' αὐτοῖς εἶνε ἡ ἐπιληψία, τοῦτο δ' ἐπιβεβαιοῖ καὶ ὁ Clark, ὅστις παρὰ τοῖς συνήθεσιν ἐπιληπτικοῖς εὗρεν ἐγκληματίας κατ' ἀναλογίαν 11 ο)ο, παρὰ δὲ τοῖς ἐκ τραύματος κατ' ἀναλογίαν 3 ο)ο.

Ἐν τῷ ἐν Ρηγείῳ ἐφηβείῳ ἐπὶ 200 νεαρῶν ἐγκληματιῶν παρατήρησα τρεῖς πάσχοντας ἐκ χορείας καὶ 1 ἐξ ἀταξίας, καίπερ νεαρότατον· πολλὴν δὲ μοι ἐνεποίησαν αἰσθησιν αἱ μικραὶ σπασμωδικαὶ κινήσεις καὶ τὰ τῶν μυῶν, ἐξ ὧν ἔπασχον, οἷα παρατηροῦμεν συνήθως παρὰ τοῖς πρεσβύταις ἐνεκα μικρῶν ἐκχύσεων αἵματος ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ.

Ἐν Τουρίνῳ κλέπτης τις ὀνόματι Reazzo, ὑποκρινόμενος φρενοβλάβειαν τόσον συχνὰ ἀνύψου σπασμωδικῶς τοὺς ὄμους καὶ ἔτυπτε τὸ ἔδαφος διὰ τοῦ δεξιοῦ ποδός, ὥστε ἐπανέλαβε τὴν κίνησιν ταύτην καὶ ἐνώπιον τοῦ Κακοφυλακείου, ἐνῶ ἀνεγινώσκετο αὐτῷ ἡ ἀπόφασις, ὅθεν καὶ ἐπεβλήθη αὐτῷ ποινὴ ἐπιπροσθετος.

19. *Ἀντανεκλαστικὴ διεγερτικότης.*—Κρίσιν ἀσφαλεστέραν περὶ τῶν ἀνωμαλιῶν τῆς σπονδυλικῆς στήλης ἐσημάτισε διὰ τῆς μελέτης τῶν ἐπιγονάτιων ἀντανεκλαστικῶν κινήσεων ἐπὶ 284 ἐγκληματιῶν.

Ἡ ἀντανεκλαστικὴ ἐπιγονάτιος κίνησις ἐξετασθεῖσα εὐρέθη φυσιολογικὴ εἰς 133 ἐπὶ 284 ἐγκληματιῶν, διαφόρως δὲ ἡλλοιωμένη ἐξ ἑλλείψεως ἢ ὑπερβολῆς εἰς 151, τουτέστιν ἀσθενῆς εἰς 67, ἦτοι κατ' ἀναλογίαν εἰς 23 ο)ο, ὑπερβολικὴ δὲ εἰς 48, ἦτοι κατ' ἀναλογίαν εἰς 16 ο)ο.

Ὁ ἐλάχιστος ὅρος τῶν ἑλλειπῶν ἀντανεκλάσεων παρατηρεῖται παρὰ τοῖς δικασταῖς, ἦτοι 7 ο)ο· ἡ δὲ ἀναλογία τῶν ὑπερβολικῶν ἀντανεκλάσεων εἶνε παρ' αὐτοῖς ἀρχετῆ, 20 ο)ο.

Οἱ κλέπται ὑπερβαίνουσι κατὰ τι τὸν μέσον ὅρον ὡς πρὸς τὰς ἀσθενεῖς ἀντανεκλάσεις, 27 ο)ο· ὑπολείπονται δὲ κατὰ τι τοῦ μέσου ὅρου ὡς πρὸς τὰς ὑπερβολικὰς ἀντανεκλάσεις 14 ο)ο.

Παρὰ τοῖς ἀπατεῶσι παρατηρεῖται ἀναλογία σημαντικὴ καὶ ὡς πρὸς τὰς ἀσθενεῖς ἀντανεκλάσεις, 35 ο)ο, καὶ ὡς πρὸς τὰς ὑπερβολικὰς 21 ο)ο.

Τὸ αὐτὸ παρατηρεῖται καὶ παρὰ τοῖς ἐνόχοις ληστοπραξίας, παρ' οἷς ὁ μέσος ὅρος τῶν ἀσθενῶν ἀντανεκλάσεων ἀνέρχεται εἰς 20 ο)ο, ὁ δὲ τῶν ὑπερβολικῶν εἰς 23 ο)ο.

Οἱ τραυματισταὶ προσεγγίζουν καὶ ὡς πρὸς τὰς ἀσθενεῖς καὶ

ὡς πρὸς τὰς ὑπερβολικὰς ἀντανεκλάσεις εἰς τὸν γενικὸν μέσον ὅρον τουτέστιν 25ο)ο διὰ τὰς πρώτας καὶ 15 ο)ο διὰ τὰς δευτέρας.

Παρὰ τοῖς ἀέροχοις ὁ μέσος ὅρος τῶν ἀσθενῶν ἀντανεκλάσεων εἶνε εἶνε 25 ο)ο, ὁ δὲ τῶν ὑπερβολικῶν 23 ο)ο.

Ἡ παντελής ἑλλειψις ἀντανεκλάσεως ἑκατέρωθεν παρατηρεῖται πολὺ συχνότερον παρὰ τοῖς ἀέροχοις, ἦτοι κατ' ἀναλογίαν 11 ο)ο καὶ παρὰ τοῖς ἀπατεῶσι, κατ' ἀναλογίαν 14 ο)ο· παρὰ τούτοις καὶ τοῖς ἐνόχοις ληστοπραξίας παρατηρεῖται ὡσαύτως συχνότερα ἢ ἀσθενῆς ἀντανεκλάσεις (κατ' ἀναλογίαν 21 καὶ 30 ο)ο.

Ἡ μονομερῆς ἑλλειψις παρατηρήθη μόνον παρὰ τοῖς τραυματισταῖς 9,6 καὶ παρὰ τοῖς κλέπταις 3,8.

Ὁ μέγιστος ὄριθμος τῶν ὑπερβολικῶν ἀντανεκλάσεων παρατηρήθη παρὰ τοῖς ἀέροχοις καὶ τοῖς ἐνόχοις ληστοπραξίας, 23,5 καὶ 25 ο)ο, εἶτα δὲ παρὰ τοῖς βιασταῖς 20 ο)ο· πολὺ δὲ ὀλιγωτέρον παρὰ τοῖς κλέπταις καὶ ἀπατεῶσι, 14 ο)ο.

Ἐκ τῶν 8, παρ' οἷς ἔλειπεν ὀλοτελῶς ἡ ἀντανεκλάσις ἑκατέρωθεν καὶ περὶ ὧν ἔλαβον λεπτομερεστέρας πληροφορίας, εἰς ἀέροχος καὶ εἰς βιαστής εἶχον ἐκ μυελίτιδος· εἰς κλέπτης ὑπέκειτο εἰς προσβολὰς ἐπιληψίας εἰς δὲ εἶχε κληρονομικότητα ἀλκοολικὴν.

Ἐκ τῶν 8 κλεπτῶν, παρ' οἷς ἡ ἑλλειψις ἦτο μονομερῆς, 2 ἦσαν ἐπιληπτικοί, εἰς ἀλκοολικός καὶ 3 εἶχον συγγενεῖς φρενοβλαβεῖς.

Ἐκ τῶν παρουσιασάντων τὴν ἀντανεκλάσιν ἀσθενῆ 5 (ἦτοι κατ' ἀναλογίαν 12 ο)ο) ἦσαν ἐπιληπτικοί, 6 εἶχον συγγενεῖς φρενοβλαβεῖς (κατ' ἀναλογίαν 15 ο)ο), 4 δὲ εἶχον συγγενεῖς ἀλκοολικούς (κατ' ἀναλογίαν 10 ο)ο).

Εἰς τῶν ἐχόντων ὑπερβολικὴν τὴν ἀντανεκλάσιν ἦτο θῦμα τοῦ ἀντανεκτισμοῦ, σχεδὸν βλάξ, 8 εἶχον συγγενεῖς φρενοβλαβεῖς, 3 δὲ τὸν πατέρα ἀλκοολικόν (13 ο)ο)· εἰς ἦτο ἀσελγῆς παρὰ φύσιν, παθὼν ἐκ τραυματικῆς μηνιγγίτιδος, εἰς ἦν ἐπικολούθησεν ὀξεῖα ἄνοια· παρέχει δὲ νῦν συμπτώματα ὑπεραιμίας τοῦ νωτιαίου μυελοῦ.

Μεταξὺ τῶν ἐχόντων τὴν ἀντανεκλάσιν ἑλλειπῆ μονομερῶς ἢ ἑκατέρωθεν, τῶν ἐπιληπτικῶν ἢ ἀναλογία ἦτο 11,53 ο)ο, ἴση δὲ καὶ ἡ τῶν καταγομένων ἐκ γονέων φρενοβλαβῶν ἢ ἀλκοολικῶν, οἱ δὲ ἔχοντες ἀλλοιώσεις τοῦ ἐγκεφάλου ἢ τοῦ νωτιαίου μυελοῦ ἦσαν κατ' ἀναλογίαν 7,69 ο)ο.

Μεταξὺ δὲ τῶν ἐχόντων κανονικὴν τὴν ἀντανεκλάσιν ἢ ἀναλογία τῶν ἐπιληπτικῶν εἶνε μόνον 3,30 ο)ο, ἢ τῶν γεννηθέντων

ἐκ γονέων φρενοβλαβῶν 7,62 ο)ο καὶ ἡ τῶν γεννηθέντων ἐκ γονέων ἀλκοολικῶν 11,01 ο)ο.

20. **Ἐρῴδημα.** — Τῶν ἀνωμαλιῶν τῆς αἰσθητικότητος καὶ τῆς ἀντανεκλαστικῆς διεγερτικότητος παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις παρέπονται κατ' ἀνάγκην αἱ τῆς ἀγγειοκινητηρίου ἐννευρίσεως. Τὴν ἀπλουστάτην περὶ τούτου ἀπόδειξιν χορηγεῖ ἡ ἔλλειψις τοῦ ἐρῴδηματος, ἣτις ἤδη ἀπ' αἰῶνων παρὰ τῷ λαῷ ἐθεωρεῖτο ὡς ἔνδειξις βίου φαύλου καὶ ἀγρίου. Ταύτην ἠθελήσαμεν νὰ σπουδάσωμεν κατὰ προτίμησιν ἐπὶ τῶν νέων, καθότι, ὡς ἀνεκάλυψεν ὁ Δαρβίνος, ἡ ἔλλειψις του ἐνδεχόμενον νὰ προσέρχεται καὶ ἐκ τοῦ γήρατος.

Ἐπὶ 91 ἐγκληματιῶν καταδικῶν (ἡλικίας μεταξὺ 19 καὶ 26 ἐτῶν), οὓς ἐξητάσαμεν, διὰ νὰ ἐξακριβώσωμεν ἂν ἠρῳθρίων ἐπιπληττόμενοι ἢ ὀρώμενοι ἀτενῶς ἐπὶ πολὺ κατὰ πρόσωπον (κατὰ διδασκαίαν ὁ Δαρβίνος), εὔρομεν μόνον 41 ἐρῳθριῶντας, ἦτοι κατ' ἀναλογίαν 45 ο)ο,3 ὄχρειων, 20 δὲ οὐδεμίαν ἐξεδήλουν μεταβολὴν ἐν τῷ προσώπῳ.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω 41 μόνον 11 ἠρῳθρίων αἱ παρειαὶ καὶ τὸ μέτωπον, 2 δὲ καὶ τὰ ὦτα πρὸς τούτοις. 24 ἠρῳθρίων μόναι αἱ παρειαί· ἐνὸς μάλιστα ἐξ αὐτῶν ἠρῳθρία ἢ μία μόνον παρειά.

Ἐκ δύο φρονέων ἐκ πάθους ὁ εἰς ἠρῳθρία ζωηρῶς, ὁ δ' ἕτερος ἐλάχιστα. Εἰς ἄεργος καὶ εἰς βιαστής ἐξετασθέντες δὲν ἠρῳθρίων.

Ἐκ 36 κλεπτῶν	δὲν ἠρῳθρίων	9
» 6 ἀπατεῶνων	» »	2
» 13 τραυματιστῶν	» »	7

Ἦέντε κλέπται (καὶ ἀπατεῶνες ἐν ταυτῷ) ἠρῳθρίων καθ' ὑπερβολὴν καὶ ἐπὶ τῇ ἐλαχίστῃ ἀφορμῇ· ἀλλ' ὅμως τρεῖς ἐξ αὐτῶν ἦσαν νοήμονες, ἔχοντες φυσιογνωμίαν κανονικὴν· δύο δὲ μάλιστα ἀνῆκον εἰς τὴν ἀνωτέραν κοινωνικὴν τάξιν· ἕτερός τις ἐξ αὐτῶν ἔπασχεν ἐκ παρακρούσεων ἔνεκα ἴσως τοῦ ἀπομονωτικοῦ συστήματος τῆς φυλακίσεως, εἰς ὃ ἦτο ὑποβεβλημένος, εἰς δὲ ἦτο σχεδὸν παράφρων.

Ἐπὶ 38 ἀνηλικῶν ἐγκληματιῶν ἐκ τῶν ἐν τοῖς Ἐφηβείοις παρετηρήθη ἔλλειψις ἐρῳθρήματος εἰς 20· δύο δὲ ἠρῳθρίων ἀτελῶς.

Ἐν συνόλῳ ἐπὶ 98 ἀρρένων νεαρῶν ἐγκληματιῶν παρετηρεῖτο ἔλλειψις ἐρῳθρήματος κατ' ἀναλογίαν εἰς 44 ο)ο.

Σημειωτέον δὲ ὅτι ἠρῳθρίων οἱ πλεῖστοι μᾶλλον διότι ἐξήπτοντο ἐν τῇ συνδιαλέξει· ἢ διότι καταλαμβάνοντο ὑπὸ διαθήσεως πρὸς γέλωτα, ἢ διότι ἐταράσσοντο ἐκ τῆς ἀπροσδοκίτου εἰσόδου ἡμῶν εἰς τὸ κελλῖον των, καὶ οὐχὶ διότι ἠσχύοντο διὰ τὰς ἡμετέρας ἐπιπλήξεις ἢ διὰ τὰς ἀναμνήσεις τοῦ ἑαυτῶν ἐγκλήματος· ἴσως δὲ καὶ ἔνεκα τοῦ λόγου ὅτι ἐβλέπομεν αὐτοὺς κατὰ πρόσωπον ἀσκαρδαμυκτί, ὡς φυσιολογικῶς συμβαίνει.

Ἐπὶ 122 γυναικῶν ἐξετασθεισῶν ὑπ' ἐμοῦ καὶ τοῦ δόκτορος Pasini εὑρέθη ὅτι δὲν ἠρῳθρίων 81 ο)ο κατ' ἀναλογίαν. Εἰδικῶς δὲ ἡ ἀναλογία εἶχεν ὡς ἐξῆς :

79 ο)ο	παρὰ ταῖς ἀνθρωποκτόνοις
80 ο)ο	» » φαρμακευτρίαις
82 ο)ο	» » παιδοκτόνοις
90 ο)ο	» » κλεπτρίαις.

Παρατηρήθη δὲ ὅτι δὲν ἠρῳθρίων ἐρωτώμεναι περὶ τοῦ διαπραχθέντος ὑπ' αὐτῶν κακουργήματος, ἀλλὰ περὶ τῶν διαταράξεων τῆς ἐμμήνου αὐτῶν ὁοῆς. Δύο ἐξ αὐτῶν ἀντὶ νὰ ἐρῳθρίωσιν ὄχρειων· μία δὲ ἰδίως Γαλλίς κλέπτρια, νοσημονεστάτη, ἔχουσα κανονικὸν τὸ σχῆμα τοῦ κρανίου καὶ τὴν μορφὴν, οὐδὲν ἄλλο ἐδείκνυε χαρακτηριστικῶν ἐγκληματικῶν ἐκτὸς αὐτοῦ.

21. **Ἀντιδράσις διὰ νιτροῶδους ἀμυλίου.** — Πρὸς ἀκριβέστερον προσδιορισμὸν τοῦ βαθμοῦ τῆς τοιαύτης ἀνεπαρκούς ἀγγειακῆς ἀντιδράσεως ἐπεχείρησά τινα πειράματα διὰ νιτροῶδους ἀμυλίου,

Ἐπὶ 19 πειρασμάτων παρετηρήθη ἔλλειψις ἀντιδράσεως εἰς 4 κλέπτας (ἐξ ὧν 2 ἐπιληπτικοί) διὰ δόσεως 2 σταγόνων· ἐπαυληφθέντος τοῦ περάματος ἐπὶ τοῦ ἐνὸς μὲν διὰ τοῶν σταγόνων, ἐπὶ ἑτέρου διὰ τεσσάρων καὶ ἐπὶ τρίτου δι' ἕξ, παρετηρήθη εἰς μὲν τὸν πρῶτον καὶ τὸν δεῦτερον ἐλαφρὸν ἐρύθημα, εἰς δὲ τὸν τελευταῖον βραδύτατον, μετὰ παρέλευσιν 40 δευτερολέπτων, ἐπῆλθε τὸ ἐρύθημα, περιορισθὲν εἰς τὸ πωγώνιον καὶ τὸν τράχηλον.

Ἀντιθέτως διὰ μᾶς μόνης σταγόνης ἐπῆλθε ταχὺ καὶ ἀφθόως διακεχυμένον τὸ ἐρύθημα εἰς ἓνα ἀνθρωποκτόνον ἐκ πάθους, ὅστις ἔνεκα τῆς ἀπομονωτικῆς καθιέρσεώς του πάσχει ἐκ παρακρούσεων· τὸ αὐτὸ ἐπῆλθεν ἀποτελεσμα εἰς νεαρότατον κλέπτην καὶ εἰς παιδίον ἄεργον καὶ ὀκηρὸν, κλέψαν ἐν τῷ πατρικῷ οἴκῳ

φυσιολογίαν δ' ἔχον εὐγενῆ· ὡσαύτως καὶ εἰς δύο νεαροτάτους λωποδύτας, ἕξ ὧν εἰς μὲν τὸν πρῶτον ἐπῆλθε μετὰ 3 δευτερόλεπτα πλήρες ἐρύθημα, εἰς δὲ τὸν δεύτερον μετὰ 18 δευτερόλεπτα ἐλαφρότατον.

Διὰ δύο σταγόνων προεκλήθη εἰς ἓνα ἔνοχον ληστοπραξίαν λίαν βραδύ ἐρύθημα, περιορισθὲν εἰς τὸ ἀριστερὸν μέρος τῆς παρειάς· ἐπίσης βραδέως, μετὰ 50 δευτερόλεπτα καὶ μετὰ 23 κατ' ἄλλην τινὰ ἡμέραν ἐπῆλθε, περιορισθὲν δ' ἐν τῇ παρειά, εἰς ἓνα ἐπιληπτικόν, καταδικασθέντα ἐπὶ τραύμασι καθ' ὑποτροπήν. Ταχὺ ἐπῆλθε τὸ ἐρύθημα διὰ δύο σταγόνων εἰς ἓνα ἀπατεῶνα ἄμα καὶ τραυματιστήν.

Ὅθεν συμπεραίνομεν ὅτι ἡ ἀγγειακὴ ἀντίδρασις διὰ τοῦ νιτρῶδους ἀμιλλίου παρὰ τῆς ἐγκληματίας οὐχὶ σπανίως ἐπέρχεται βραδέως, συχνάκις δὲ ἐλαφρότερα ἢ παρὰ τοῖς συνήθεισι (μία σταγὼν παρήγαγεν ἐρύθημα ἀφθόνως ἐπικεχυμένον εἰς 10 ἐκ 13 συνήθων ἐν διαστήματι 7 μέχρις 28 δευτερολέπτων· εἰς 2 ἔχρησάνθησαν δύο σταγόνες καὶ εἰς ἓνα ἕτερον τέσσαρες, πάντοτε ὅμως τὸ ἀποτέλεσμα ἐπῆλθε πρὸ τῆς παρελεύσεως 50 δευτερολέπτων), καὶ ἰδίως παρὰ τοῖς μὴ νέοις· τὸ ἐρύθημα παρετηρήθη μόνον ταχὺ καὶ ἀφθόνως ἐπικεχυμένον, ὡς συμβαίνει φυσιολογικῶς, παρὰ τοῖς ἐκ πάθους ἀνθρωποκτόνοις καὶ τοῖς νεαροῖς ἐγκληματίαις. Σπανίως (ἄπαξ ἐπὶ 19 περιπτώσεων) τὸ ἐρύθημα ἐπῆλθε ταχύτερον ἢ παρὰ τῷ συνήθει.

22. *Σφυγμογραφία τῶν ἐγκληματιῶν.*— Μετὰ τὴν ἐφεύρεσιν τοῦ πληθυσμογράφου καὶ τὴν τελειοποίησιν τοῦ σφυγμογράφου, τὴν ὀφειλομένην εἰς τὸν Mosso, δι' ὧν τοσοῦτον διηκολύνθησαν αἱ περὶ τῆς ἀγγειακῆς ἀντιδράσεως μελέται καὶ ἀφοῦ κατεδείχθη ἡ χρησιμωτάτη ἐφαρμογὴ αὐτῶν εἰς τὰ φαινόμενα τῆς σκίψεως, ἀποκαλυπτόντων διὰ τῆς ταπεινώσεως τῶν γραμμῶν τὴν ἐκ ψυχικῆς ἢ αἰσθητικῆς ἀφορμῆς παραγμένην ἐν τῷ ἔγκεφάλῳ ὑπεραιμίαν ἢ ἀναιμίαν καὶ ἱκανῶν νὰ μετρήσωσι τὴν ἔντασιν αὐτῆς, ἐπεχειρήσαμεν νὰ ἐφαρμόσωμεν τὸ ὄργανον τοῦτο εἰς τὴν ψυχολογικὴν μελέτην τοῦ ἐγκληματίου.

Ὅθεν ἐξελέξαμεν ἄνδρας εὐρώστους, ἐγκληματίσαντας πολυτάκις καθ' ὑποτροπήν, φέροντας δὲ τὰ σωματικὰ καὶ ψυχικὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ συνήθους ἐγκληματίου· τινὰς δὲ ἄλλους ἢ ἐκ τῶν συνήθων ἢ ἐκ τῶν ὑποπεσόντων τυχαίως εἰς ἐγκλημα.

Ἀφοῦ ἐτοποθετεῖτο ὁ ἀριστερὸς βραχίον ἐν τῷ ὑδροσεισμογράφῳ, ἐπὶ τοῦ δεξιῦ προσηρημόζοντο οἱ ὀρεματοφόροι τιθέμε-

νοι εἰς συγκοινωνίαν μετὰ τοῦ πηνείου τοῦ Ruhmkorf, ἀφοῦ πρότερον ἔμετροῦετο, διὰ τοῦ ὑπ' ἐμοῦ ἐφευρεθέντος συστήματος, ὁ βαθμὸς, καθ' ὃν παρήγετο τὸ ἄλγος καὶ ἐκεῖνος καθ' ὃν ἐγένετο αἰσθητὸν τὸ ρεῖμα· τὸ δὲ πηνίον πάλιν συνεκοινωνεῖ πρὸς σηματογράφον Despretz. Ταυτοχρόνως διαπασῶν συγκοινωνοῦσαι πρὸς τὸ ἠλεκτρικὸν ρεῖμα διέγραφεν ἐπὶ τοῦ κυλίνδρου (20 δροῦσεις κατὰ πᾶν δευτερόλεπτον) τὸν χρόνον τοῦ πειράματος.

Ὅπως προκαλέσῃ τὴν εὐτρεστον διέγερσιν ὁ βοηθὸς μού δόκτωρ Cougner, κατεσκευάσασε διάφραγμα κρατούμενον μετέωρον ὑπὸ προσκαίρου μαγνήτου· ὅτε δὲ ἠθέλομεν νὰ προκαλέσωμεν τὴν διέγερσιν, ἠνοίγετο τὸ δοχεῖον καὶ ἀπεκαλύπτετο τὸ ἐκλεγέν πρὸς ἐπίδειξιν συμφώνως πρὸς τὰς κλίσεις τοῦ ἐξεταζομένου ἀντικειμένου, δηλαδὴ οἶνος ἢ σιγάρα, ἢ ἐδέσματα, ἢ χρήματα, ἢ εἰκόνας γυναικῶν.

Εἴτα δ' ἐσημαιοῦντο καὶ ἐμελετῶντο, συμφώνως πρὸς τὰ πορίσματα τοῦ Mosso καὶ τοῦ Gley, αἱ ἀλλοιώσεις αἱ παραγόμεναι ἐκ τῶν καθαρῶς ψυχικῶν φαινομένων, ἤτοι ἐξ ἀριθμητικῶ ὑπολογισμοῦ, ἐξ εἰδήσεων εὐχαρίστων ἢ ἀλγεινῶν ἀνακοινομένων πρὸς τὸν ἐξεταζόμενον ἐγκληματίαν ἢ φρονοβλαβῆ περὶ ἀποδράσεως, περὶ τοῦ καταδιώκοντος αὐτόν, περὶ τοῦ δικαστοῦ του, καὶ οὕτω καθέξης.

Τὸ ἐμποίησαν ἡμῖν ἐν πρώτοις ἐκπληξίν φαινόμενον ἦτο ἡ παρὰ τῶν ἐξ αὐτῶν παντελῆς σχεδὸν ἔλλειψις ἀγγειακῆς ἀντιδράσεως.

23. *Πληθυσμογράφος.*— Παρὰ τισιν ὁ σφυγμὸς ἦτο τόσον ἀσθενής, ὥστε οὐδ' ἀφοῦ, καθὰ συμβουλεύει ὁ Mosso, ἐχορηγήθη αὐτοῖς δαμυλῆς τροφή, ἠδυνήθημεν νὰ ἐπιτύχωμεν εὐκρινες σχῆμα τοῦ σφυγμοῦ· τούτους ὑπεβάλομεν εἰς τὴν διὰ τοῦ πληθυσμογράφου ἐξέτασιν, μὴ λαβόντες ὅμως ἀσφαλῆ καὶ ὀρισμένα ἀποτελέσματα.

24. Συνεπεράναμεν δὲ ὅτι, καὶ ἂν ἐπὶ μακρὸν ἤθελον διαρκέσει τὰ τοιαῦτα πειράματα, δύσκολον πάντοτε θὰ ἦτο νὰ ἐξαχθῇ ἐξ αὐτῶν συμπέρασμα ἀσφαλὲς καὶ βέβαιον, διότι πλεῖστα ὅσα εἶνε τὰ αἷτια τὰ ἐπιδρώντα ἐπὶ τῆς τοιαύτης σοβαρᾶς ἀντιδράσεως· προκίπτει ὅμως σαφῆς ἡ ἔλλειψις τῆς ἀντιδράσεως εἰς τὸ διὰ τοῦ ἠλεκτρικοῦ ρεύματος ἄλγος· τοῦτο δὲ συμφωνεῖ πρὸς τὴν ἀναληγσίαν, ἣν τοσάκις παρετηρήσαμεν γενικῶς παρ' αὐτοῖς· ἔλλείποντος δὲ τοῦ ἄλγους, ὁ νυγμὸς δὲν ἐπισύρει τὴν

προσοχήν, δὲν φθάνει μέχρι τῶν ψυχικῶν κέντρων καὶ παρέργεται ἀπαρατήρητος.

Καὶ ὡς πρὸς τὰς λοιπὰς αἰτίας ἢ ἔλλειψις τῆς ἀντιδράσεως σχετίζεται ἴσως πρὸς τὴν ἑλλιπῆ προσοχήν.

Ἀπεναντίας φανερόν εἶνε ὅτι ὁσάκις γίνεται χρῆσις μέσων εἰδικωτέρων καὶ καταλληλοτέρων δι' αὐτούς, οἷον τοῦ ἐκ τοῦ δικαστοῦ φόβου τῆς δειλίας ἢ τῶν κινήτρων τῶν μᾶλλον ἀρεστῶν αὐτοῖς, οἷον τοῦ οἴνου καὶ τῶν γυναικείων εἰκόνων, τῶν χρημάτων, ἰδίως δὲ τῆς κολακείας τῆς ματαιοδοξίας τῶν, ἢ ἀντίδρασις ἐκδηλοῦται πολὺ ζωηρότερα ἢ παρὰ τοῖς συνήθεσιν. Ἐκ τούτου δὲ διαγιγνώσκωμεν, εἰσδύοντες οἴονει εἰς τὰ ἄδυστα τῆς ψυχῆς αὐτῶν ὡσεὶ δι' ὄργανον ἀκριβοῦς καταμετρήσεως, ὅτι ἐπιδορᾷ μᾶλλον παρ' αὐτοῖς ἢ ἠδονή, ἢ ματαιοδοξία καὶ ὁ φόβος ἢ τὸ ἄλλος, ὅπερ δὲν εἶνε ἄλλος ἀληθής.

Τοῦτο δὲ εἶνε ἀξιοσημείωτον ὅτι ἡ ἀντίδρασις τοσοῦτον φαίνεται ἀβεβαία παρὰ τισιν ἐξ αὐτῶν, ὅσον ζωηρὰ ἐκδηλοῦται παρὰ τισιν ἄλλοις, ὡσανεὶ, ἀφοῦ ἀφαιρεθῆ τὸ ἐμπόδιον τῆς ἀπροσεξίας, κίνητρά τινα ἐπιδορᾷ παρ' αὐτοῖς πολὺ περισσότερον ἢ παρὰ τοῖς ἄλλοις· τὸ τοιοῦτο δὲ συμβιβάζεται πρὸς ὅσα ἐξ ἄλλων παρατηρήσεων γινώσκωμεν περὶ αὐτῶν, ὅτι, ὅσον ἀναίσθητοι εἶνε πρὸς τὸ σωματικὸν ἄλλος, τόσον εὐαίσθητοι ἀπεναντίας εἶνε ὡς πρὸς τινα πάθη, οἷον τὴν ματαιότητα καὶ τὴν ἐκδίκησιν.

Ἐσαύτως μοι ἐφάνη ὅτι οἱ νοημονέστεροι ἐξ αὐτῶν καὶ οἱ ὑποκρινόμενοι ἐξεδήλουν ἀντίδρασιν καθαροτέραν ὁσάκις ἐγένετο αὐτοῖς λόγος, ὑπὲρ εἴτε κατὰ, περὶ τῆς προσποιήσεώς των. Ὅθεν νομίζω ὅτι ὁ πληθυσμογράφος δύναται νὰ θεωρηθῆ ὡς μέσον πολύτιμον πρὸς διάγνωσιν τῆς ὑποκρισίας καὶ τῆς προσποιήσεως καὶ πρὸς διάκρισιν τῶν ἐκ πάθους ἐγκληματησάντων καὶ ἐν βρασμῷ ψυχικῆς ὁρμῆς, παρ' οἷς ἐκδηλοῦνται ἀντιδράσεις παρόμοιαι καὶ μάλιστα ἐνίοτε ζωηρότεραι ἢ παρὰ τοῖς συνήθεσιν.

25. *Ἀνάκεφαλαίωσις.*—*Ἐφαρμογαί.*—Ἐκ τοῦ συνόλου τῶν περιστατικῶν τούτων συνάγεται ὅτι πάντα τὰ εἶδη τῆς αἰσθητικότητος εἶνε μᾶλλον ἀμβλέα παρὰ τῷ ἐγκληματίῳ, καὶ παρ' αὐτῷ ἔτι, εἰ καὶ εἰς ὀλιγώτερον βαθμὸν, τῷ ἐκ περιστάσεως ἐγκληματίῳ ἢ παρὰ τῷ συνήθει ἀνθρώπῳ. Ἐξαίρεσιν ἀποτελοῦν, οὔσα παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις ζωηρότεραι, ὅπως καὶ παρὰ τοῖς φρενοβλαβεῖσι καὶ ταῖς ὑστερικαῖς γυναῖξιν, αἱ ἐντυπώσεις ἐκ τῶν μετᾶλλων, τοῦ μαγνήτου καὶ τῆς ἀτμοσφαιρικῆς καταστάσεως

Ἡ ἀναισθησία ὡς πρὸς τὴν ὀδύνην ὑπενθυμίζει πολὺ τὴν παρατηρουμένην παρὰ τοῖς ἀγρίοις λαοῖς, παρ' οἷς οἱ νέοι οἱ μεταβαίνοντες ἀπὸ τῆς ἐφήβου εἰς τὴν ἀνδρικήν ἡλικίαν ὑφίστανται τοιαῦτα βασανιστήρια, οἷα ὁ λευκὸς δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ ὑπομείνῃ.

Πάντες οἱ περιηγηταὶ γνωρίζουν ὅτι ἡ αἰσθησις τοῦ ἄλλου παρὰ τοῖς Μαύροις καὶ τοῖς ἀγρίοις τῆς Ἀμερικῆς εἶνε τόσον ἀτελής, ὥστε ἐθεάθησάν τινες ἐκ τῶν πρώτων νὰ προνιζῶσι καὶ ν' ἀποκόπτοισι γελῶντες τὴν χεῖρά των, ἵν' ἀποφύγῃσι τὴν ἐργασίαν, οἱ δὲ δεῦτεροι νὰ ὑπεμένωσι τὸ μαρτύριον τῆς ἀποτεφρώσεως διὰ πολυῶρου πυρᾶς, ψάλλοντες ἐν ἀγαλλιάσει τὰ ἐγκώμια τῆς ἐαυτῶν φυλῆς. Κατὰ τὴν μύησιν αὐτῶν ὅτι πρόκειται νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὴν ἀνδρικήν ἡλικίαν, οἱ νεαροὶ ἀγριοὶ τῆς Ἀμερικῆς ὑποβάλλονται ἀγογγύστως εἰς τόσον σκληρὰ βασανιστήρια, ὥστε βεβαίως ὁ Εὐρωπαῖος θ' ἀπέθνησκεν ὑποβαλλόμενος εἰς αὐτὰ· ἀναρτῶνται, λόγου χάριν, δι' ἀρπαγίων ἐμπεπηγμένων ἐν τῷ σώματι, ἀπὸ τῆς ὀροφῆς μετὰ τὴν κεφαλὴν πρὸς τὰ κάτω, ἐν τῷ μέσῳ πικνῶν στηλῶν κελνοῦ. Εἰς τὴν τοιαύτην ἀναισθησίαν ὀφείλονται αἱ ὀδυνηρόταται στῆσεις, ἅς ὀλίγοι Εὐρωπαῖοι θὰ ἠδύνατο νὰ ὑπομείνωσιν, καθὼς καὶ τὸ ἔθιμον τοῦ κόπτειν τὰ χεῖλη καὶ τοὺς δακτύλους καὶ ἀποσπᾶν τοὺς ὀδόντας κατὰ τὰς νεκροσίμους τελετάς.

Ἡ τοιαύτη ἐλάττωσις τῆς αἰσθήσεως καὶ μάλιστα τῆς αἰσθήσεως τοῦ ἄλλου καὶ ἡ ὀλιγωτέρα αὐτῶν ἀγγειακῆ ἀντίδρασις, παρέχουσιν ἴσως ἡμῖν τὴν κλεῖδα τῆς ἐξηγήσεως τοῦ παρ' αὐτοῖς παρατηρουμένου φαινομένου τῆς μακροβιότητος, εἰ καὶ πάντες αὐτοὶ εἶνε ἀσθενεῖς, δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν, ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας τῆς γεννήσεώς των. Βεβαίως, ἐὰν παραβάλωμεν τὴν κατὰ μέσον ὄρον διάρκειαν τῆς ζωῆς τῶν καθιεργμένων πρὸς τὴν τῆς τῶν ἐλευθέρων, θὰ εἴρωμεν αὐτὸν κατώτερον, τόσαι ὁμοῦς βλαβεραὶ αἰτίαι συνδυάζονται μετὰ τῆς φυλακίσεως, ὥστε περιττὸν νὰ ἐπιμεινωμεν, διὰ νὰ καταδείξωμεν τὴν διαφορὰν, Ἄλλ' ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὄρους ἢ διαφορὰ μεταβάλλεται καὶ στρέφεται ὑπὲρ τῶν δεσμοτῶν.

26. *Μακροβιότης, βάρος καὶ ἀτροφία.*—Πράγματι δ' εὐρίσκομεν ἐκτάκτους περιπτώσεις μακροβιότητος παρ' ἀνθρώπους διάγουσιν ἐν ταῖς εἰρκταῖς ἀπὸ μακρῶν χρόνων. «Εἰς τὰ Φορτὰ (τὰς περιβοήτους δηλαδὴ ἐν Βενετία εἰρκτάς), γράφει ὁ Gasanova, εὐρὸν τινὰς καταδίκους φθάσαντας αὐτόθι εἰς βαθμὴν

γῆρας. Οὗτω φαῦλος τις δόλιος κατάσκοπος καὶ φονεὺς ἔμμισθος, ὄνομα Beguelo, φυλακισθεὶς ἐν ἡλικίᾳ 44 ἐτῶν, εἶχε ζῆσαι αὐτόθι ἔτη 37! Καὶ εὗρισκετο ἐντὸς τῶν φοβερῶν φρεάτων!

Περὶ τοῦ ληστοῦ Gasparoni, ἀποθανόντος πρὸ ὀλίγου ἐν ἡλικίᾳ 88 ἐτῶν ἐν Abbiategrosso, ἀπὸ πολλῶν ἤδη ἐτῶν, κατὰ τὸ 1866, ἀγχινοῦστατος βιογράφος αὐτοῦ ἔγραφε: «Πῶς ἠδυνήθη ἡ ἀντίσκη ἐπὶ τοσοῦτον εἰς τὰς δοκιμασίας τοῦ γήρατος, τῶν τραυμάτων, τῶν κακουχιῶν καὶ τῆς εἰρκτῆς; Τὸ κατόρθωσε διὰ τοῦ ἰσχυροῦ χαρακτήρος του καὶ ἰδίως διὰ τῆς ἀναλλοιώτου ἀταραξίας ψυχῆς μὴ ὑποκειμένης εἰς συγκινήσεις.»

Ὁ Settembrini διηγείται ὅτι γέρον τις κατάδικος εὗρισκετο ἡ τῆ εἰρκτῆ τοῦ Ἁγίου Στεφάνου ἀπὸ 32 ἐτῶν, εἶχε δὲ ἡλικίαν ἐτῶν 89· ἔτερος Καλαβρὸς βιαστής καὶ ληστὴς καυχώμενος ὅτι εἶχε φονεύσει 35 ἀνθρώπους, καταδικασθεὶς κατὰ τὸ 1802, εὗρισκετο ἀκόμῃ ζῶν κατὰ τὸ 1825· εὗρισκοντο προσέτι αὐτόθι γέροντες, 81 ἐτῶν, μετὰ τοῦ υἱοῦ του, ἐτῶν 51, καταδικασθέντες ἀμφοτέροι ἐπὶ κλοπῇ καὶ φόνῳ ὡσαύτως καὶ γέροντες 92 ἐτῶν, ξηρὸς καὶ ἀκμαῖος, διασώζων πάντας τοὺς ὀδόντας καὶ ἀκεραίας τὰς διανοητικὰς δυνάμεις, καθὼς καὶ πλεῖστον μέρος τῆς νσανικῆς ρώμης.

Τὸ γεγονός τοῦτο τῆς σχετικῶς μείζονος παρὰ τοῖς ἐγκληματίας ζωτικότητος δύναται μέχρι τινὸς νὰ πιτοποιηθῇ καὶ διὰ τῆς στατιστικῆς. Ἦδη ὁ Settembrini παρέσχεν ἡμῖν τὸν ἐπόμενον μικρὸν πίνακα, ἀποδεικνύοντα αὐτό.

Ἐπὶ 631 οἰκτιῶν αὐτοῦ ἐν ταῖς εἰρκταῖς συντρόφων εὔρε:

227	ἀγοντας	ἡλικίαν	ἀνωτέραν	τῶν	50	ἐτῶν
203	»	»	ἀπὸ 30—40	»		
201	»	»	κατωτέραν	τῶν	40	»

Προσθετέον ὅτι ὁ Baer ἐν τῷ περὶ φυλακῶν ὑπὸ ὑγιεινῆν ἔποψιν συγγράμματι του, ἀφοῦ παρετήρησεν ὅτι ἐν Γερμανίᾳ, παρὰ τοῖς ἐν ταῖς εἰρκταῖς ἐγκλείστοις ἐν ταῖς σωφρονιστικαῖς φυλακαῖς, ἀπέδιδε τὸ φαινόμενον εἰς τὸ ὅτι οἱ πρῶτοι εἶνε μᾶλλον ἐξοικειωμένοι πρὸς τὸν βίον τῶν φυλακῶν (εἶνε δὲ γνωστὸν ὅτι ἡ θνησιμότης εἶνε πάντοτε μεγαλειτέρα κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη μετὰ τὴν καταδικῆν ἢ κατὰ τὰ τελευταῖα) καὶ ἐκ τοῦ ὅτι ὅσῳ μᾶλλον ἐκτραχηλισμένος ἐν τῷ ἐγκλήματι εἶνε ὁ κατάδικος, τόσῳ μᾶλλον ἀντέχει κατὰ τῆς θνησιμότητος.

Καὶ ἐν Ἰταλίᾳ παρατηρεῖται μικροτέρα θνησιμότης ἐν ταῖς εἰρκταῖς (33 ο), ἐνῶ ἐν ταῖς σωφρονιστικαῖς φυλακαῖς εἶνε 15

Ἄλλ' ἢ τοιαύτη ἀναληθία δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ἀσφαλέστερον κριτήριον πρὸς ἐξήγησιν τῆς ὀρθῶς καλουμένης ἀπεχομένων τραύματα, οἷα παρ' ἄλλοις θὰ ἦσαν θανάσιμα. Ἐξηγεῖται δὲ δι' αὐτῆς καὶ τὸ παρὰ τοῖς ἐγκληματίας μείζον βάρος τοῦ σώματος ἐν συγκρίσει πρὸς τὸ τῶν συνήθων· τὴν ὑπεροχὴν ταύτην καὶ ὡς πρὸς τὸ βάρος καὶ ὡς πρὸς τὸ ἀνάστημα ἐξηκριβώσαμεν ἤδη καὶ ἡμεῖς καὶ κατὰ τὴν ἐξέτασιν τῶν πτωμάτων αὐτῶν, διατελεῖ δὲ αὐτὴ εἰς ἀντίθεσιν πρὸς τὴν κατάστασιν αὐτῶν τὴν νοσηρὰν καὶ ἀσθενῆ, ἣν ἐξεδετεροῦσι καὶ ἡ συγγενῆς ἀναληθία καὶ ἡ ἐλάσσων ἀγγελικὴ ἀντίδρασις, ἀναπληροῦσαι τὰ ἐκ τῆς νόσου ἀποτελέσματα καὶ ἀναπληροῦσαι τὴν ἐγκληματίαν μείζονα εὐρωστίαν. Εἶνε δὲ τὸ γεγονός τοῦτο σπουδαιότατον, διότι ἐφ' ὅσον ἔμενεν ἀνεξήγητον ἐξήγειρε παρὰ τῆ δικαστῆ καὶ παρὰ τῷ λαῷ παράδοξον δυσπιστίαν πρὸς πᾶσαν θεωρίαν ἀποπειρωμένην νὰ παραστήσῃ αὐτοὺς ὡς πάσχοντας.

Ἄλλ' ἤδη ὁ Hobbes εἶχε γράψει: Homo malus infans robustus = ὁ πονηρὸς ἀνὴρ εἶνε παιδίον εὐρωστον.

27. Ἄριστεροχειρία. — Ἐπι δὲ σπουδαιότερα εἶνε ἡ σχεδὸν κατὰ τὸ διπλάσιον πλειονότης τῶν ἀριστεροχειρῶν παρὰ τοῖς ἐγκληματίας, ἢ ὑπενθυμίζουσα τὸ φαινόμενον τὸ παρατηρούμενον παρὰ τοῖς νηπίοις, τοῖς ἀγροίοις καὶ τοῖς εὐθήσει, παρ' οἷς, ὡς γνωστὸν, πλεονάζει ἡ ἀμφιδεξιότης.

Ἡ τοιαύτη ἀριστεροχειρία ἐν ἀρχῇ ἐκλαμβάνεται ὡς φαινόμενον παραδοξότερον τῶν ἄλλων· ὁ παρακολουθήσας ὁμοῦ τὰς ἄλλας ἡμῶν ἐρεῦνας περὶ τῆς αἰσθήσεως τῆς ἀφῆς καὶ τοῦ ἄλλοις θὰ παραδεχθῇ ὅτι καὶ τὸ φαινόμενον τοῦτο εἶνε συνέπεια ἐκείνου, διότι καὶ ἡ αἰσθησις παρὰ πολλοῖς τῶν ἐγκληματιῶν ἀπεδείχθη ἀμβλυτέρα ἐν τῇ δεξιᾷ ἀριστερᾷ.

Πάντες παραδέχονται ὅτι ἡ ἀριστεροχειρία ἐξαορτάται ἐκ τῆς ὑπεροχῆς τοῦ δεξιοῦ ἡμισφαιρίου τοῦ ἐγκεφάλου ὡς πρὸς τὸ ἀριστερόν, ἀντιθέτως πρὸς τὸ συμβαῖνον παρὰ τοῖς συνήθεσι τῶν ἀνθρώπων, παρ' οἷς ὑπερισχύει τὸ ἀριστερόν ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ καὶ διὰ τοῦτο παρ' αὐτοῖς ἡ δεξιοχειρία.

Ἄλλ' ὁ Broca καὶ πρὸ αὐτοῦ ὁ Ogle καὶ Jackson παρέτηρησαν εἰς τινὰς τῶν ἀριστεροχειρῶν παθόντας ἐξ ἀφασίας πλεοναξίους τὰς ἐκχύσεις αἵματος ἐν τοῖς δεξιοῖς μετωπικοῖς γύ-

ροισ. Ὁ δὲ Lepine εἶδε πολλοὺς ἑτεροχείρας φέροντας βλάβην ἐν τοῖς ἀριστεροῖς μειωτικοῖς γύροις καὶ μὴ παθόντας ἀφασίαν.

Τὰ ἀληθῆς εἶνε ὅτι ἐν τῇ μελέτῃ ἐπὶ τῶν ἀριστεροχείρων δὲν ἠδυνήθημεν νὰ ἑξακριβώσωμεν ὅτι ὑπάρχει καὶ ὑπεροχὴ αἰσθητικότητος ἐν τῇ ἀριστερᾷ.

Ὁ λαός, εἴτε ἐξ ἰδίας παρατηρήσεως ἢ ἐκ παραδόσεως, δυσπιστῶν πρὸς τὸν ἀριστερόχειρα, παραδέχεται καὶ γενικῶς γεγονόνος κατὰ βάθος ἀληθῆς, ὅπερ μόνον διὰ παλυχρονίου παρατηρήσεως ἠδύνατο ν' ἀνακαλυφθῆ καὶ νὰ πιστοποιηθῆ ἀξιοσημείωτον δὲ εἶνε ὅτι ὁ λαός, ἰδίως ἐν Αἰμιλία καὶ Λομβαρδία, ἀλλὰ καὶ ἐν Γερμανίᾳ (mancin, linker) συνδέει μετὰ τοῦ ἀριστεροχείρου λίαν συχνὰ τὴν ἰδέαν τοῦ ἀπατεῶνος, τὴν κατηγορίαν ἀκριβῶς τῶν ἐγκληματιῶν, παρὰ τῇ ὁποίᾳ ἀνεύρομεν τὴν μεγίστην ἀναλογίαν τῶν ἀριστεροχείρων, ἦτοι 33 ο)ο.

Εἶδομεν ὅτι ἡ μυκτὴ ἀριστεροχειρία ἀπαντᾷ καὶ παρὰ τοῖς φρενοβλαβέσι κατ' ἀναλογίαν ἴσην περίπου πρὸς τὴν τῶν συνήθων· παρ' αὐτοῖς ἐπίσης καὶ μάλιστα τοῖς ἐξ αὐτῶν ἀλκοολικοῖς, ἢ πάσχουσιν ἐκ παρέσεως, ἢ ἐκ μονομανίας, ἐγὼ καὶ ὁ Amadei καὶ ὁ Tonuini παρατηρήσαμεν ὅτι πλεονάζει ἡ αἰσθητικὴ ἀριστεροχειρία, τουτέστι μείζων ζωηρότης τῆς αἰσθήσεως ἐν τῇ ἀριστερᾷ χειρὶ.

Καὶ ὅμως αἱ παρατηρήσεις τοῦ Danillo ἀποδεικνύουσιν ὅτι παρὰ ταῖς φρενοβλαβέσι δὲν ὑπάρχει μεγάλη ὑπεροχὴ τοῦ ἀριστεροῦ λοβοῦ, μὲθ' ὅσα καὶ ἂν λέγη ὁ Luys, ὅστις φέρει ὡς ἀποδείξεις τρεῖς μόνως περιπτώσεις ὑπεροχῆς τοῦ δεξιοῦ ἡμισφαιρίου τοῦ ἐγκεφάλου παρὰ τοῖς φρενοβλαβέσι. Νέα δ' εὑρεῖναι τοῦ Amadei ἐπεβεβαίωσαν τὸ τοιοῦτο, καθότι αὐτός ἐπὶ 52 χρονίων φρενοβλοβῶν εὔρε πλαιοκεφαλίαν ὑπερέχουσαν ἐκ δεξιῶν κατ' ἀναλογίαν 29 καὶ ἐξ ἀριστερῶν 71 ο)ο. Ἐξ οὗ συμπεραίνομεν ὅτι ὡς πρὸς τὴν ὑπεροχὴν τοῦ δεξιοῦ λοβοῦ οἱ φρενοβλαβεῖς ὑπερεροῦσι μὲν τοὺς συνήθεις, ἀλλ' ὑπολείπονται κατὰ πολὺ τῶν ἐγκληματιῶν.

Ἡ ἑλλιπὴς ἀντίδρασις ἐν τῇ σφυγμογραφίᾳ παρατηρεῖται ὡσαύτως καὶ παρὰ τοῖς φρενοβλαβέσιν.

Ἀπεναντίας ὅμ' ἡ ἑλλειψις τοῦ ἐρυθρήματος εἶνε κατὰ τὸ διπλάσιον συχνότερα παρὰ τοῖς ἐγκληματιῶν ἢ παρὰ τοῖς φρενοβλαβέσιν, ὡς ἀπεδείχθη διὰ τῶν γενομένων τῇ παρακινήσει μου μελετῶν ὑπὸ τῶν Amadei, Taumini καὶ Bergesio· προσεγγίζουσι μόνον ὡς πρὸς τοῦτο πρὸς τοὺς ἐγκληματίας μερικοὶ εὐήθεις, οἱ μᾶλλον ἑκφυλοὶ ἐξ αὐτῶν (κατὰ τοῦ Brown) καὶ ὀλίγοι ἄγριοι.

Ὁ Δαρβίνος πληροφορεῖ ἡμᾶς ὅτι ἠρυνθρίασαν καὶ μία αἰθιοπὶς λευκίτις καὶ τινες μιγάδες καὶ Σῖναι καὶ Αἰμάροι, καὶ Πολυνήσιοι. Παραδέχεται ὅμως καὶ αὐτὸς ὅτι οἱ Σῖναι καὶ οἱ Μαλαῖοι ἐρυνθιώσι πολὺ ὀλίγον, σπανιώτατα δὲ οἱ Ἴνδοι. Παρὰ δὲ τοῖς ἰθαγενέσι τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς τόσον ἦτο σπάνιον τὸ ἐρυθρῆμα, ὥστε οἱ Ἰσπανοὶ ἔλεγον περὶ αὐτῶν :

— Πῶς νὰ ἔχωμεν ἐμπιστοσύνην εἰς ἀνθρώπους, οἵτινες οὐδέποτε ἐρυθριῶσι ;

Ὁ Martius δὲ παρατήρησεν ὅτι οἱ αὐτόχθονες τῆς Βραζιλίας ἠρυνθίων μόνον μετὰ μακρὰν ἐπικοινωνίαν μετὰ τῶν λευκῶν

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'

ΕΥΑΙΣΘΗΣΙΑ ΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗ

1.—Γενικὴ ὅσον καὶ ἡ τοῦ φυσικοῦ ἄλλους (ἴσως δὲ καὶ ἔμμεσον ἀποτέλεσμα αὐτῆς) εἶνε παρὰ τοῖς ἐγκληματιῶν ἢ ἠθικῆ ἀναισθησία. Οὐχὶ διότι παρ' αὐτοῖς στερεοῦσιν ἐντελῶς τὰ αἰσθήματα πάντα, ὡς φαντάζονται οἱ ἀδέξιοι μυθιστοριογράφοι, βεβαίως ὅμως τὰ δονοῦνται σφοδρότερον τὴν ἀνθρωπίνην καρδίαν παρ' αὐτοῖς φαίνονται ναρκωμένα, ἰδίως μετὰ τὴν ἀνάπτυσιν τῆς ἐφήβου ηλικίας.

Πρῶτον πάντων δὲ ναρκοῦται τὸ αἶσθημα τοῦ ἔλεου, τοῦ οἴκου ἐπὶ τῇ συμφορᾷ τῶν ἄλλων, τὸ ὁποῖον ἐν τούτοις, κατὰ τὴν γνώμην τινῶν ψυχολόγων, ἀπορρέει ἐκ τοῦ ἰδίου ἡμῶν ἐγωισμοῦ. Ὁ Lacenaire ὁμολογεῖ ὅτι οὐδέποτε ἠσθάνθη ἀποστροφῆν ἐπὶ τῇ θεᾷ πτώματος, ἐκτὸς τοῦ πτώματος τοῦ αἰλούρου του. Ὅντως δὲ ἡ πλήρης ἀδιαφορία, ἣν δεικνύουσιν ἐνώπιον τῶν θυμάτων των καὶ τῶν αἱματηρῶν μαρτυριῶν τῶν ἐαυτῶν ἐγκλημάτων, εἶνε τὸ κοινὸν καὶ ἀμετάβλητον χαρακτηριστικὸν πάντων τῶν καθ' ἑξὶν ἐγκληματιῶν, ἦρκει δὲ αὐτὸ καὶ μόνον ὅπως διακρίνη αὐτοὺς ἀπὸ τῶν κοινῶν ἀνθρώπων. Ὁ Martinati παρατήρησεν ἀσκαρδαμυκτὴ τὴν φωτογραφίαν τῆς φονευθείσης ὑπ' αὐτοῦ συζύγου του, ἐπιστοποῖε τὴν ταυτότητα αὐτῆς καὶ ἀφηγεῖτο μετ'

Ὁ ἐγκληματίας ἄνθρωπος

ἀταραξίας ὅτι ἀφοῦ ἐπλήξεν αὐτὴν θανασίμως, ἐτόλμησε νὰ ζητήσῃ συγνώμην, ἢν ἐκείνην δὲν παρέσχεν αὐτῷ. Ἡ Maquet ἐρριψεν ἐντὸς τοῦ φρέατος τὴν θυγατέρα της, διὰ νὰ δυνηθῆ νὰ κατηγορήσῃ ὡς δράστριαν τῆς πράξεως μίαν γείτονα αὐτῆς, ἣς τὴν εἶχεν ἐξυβρίσει. Ὁ Vitore δηλητηριάζει τοὺς ἰδίους αὐτοῦ γονεῖς καὶ ἀδελφοὺς χάριν κληρονομίας ὀλίγων δεκάτων ταλλήρων.

2. Ἐκ τούτου ἐξηγεῖται πῶς ὁ Troppmann ἀπὸ τῆς εἰρκτῆς ἐξήτει παρὰ τοῦ ἀδελφοῦ του ἀφελῶς, ὥσει ἐπρόκειτο περὶ πορτοκαλλίου τινός, προσωικὸν δὲν καὶ αἰθέρα, διὰ νὰ θανατώσῃ τοὺς φύλακὰς του καὶ πῶς εἶχε τὸ θάρρος ν' ἀναπαριστᾷ νομίζων μάλιστα ὠφέλιμον τὸ τοιοῦτον εἰς τὴν ὑπεράσπισίν του, τὴν σκηπὴν τῆς φοβεραῆς σφαγῆς, ἣς αὐτὸς ὑπῆρξεν ὁ μόνος ἐργάτης καὶ ὁ μόνος ἐπιζήσας θεατῆς, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τοῦ ἀπειροκάλου καὶ βαναύσου σχεδιογραφήματος, δωρηθέντος εἰς Ἀρχιεὶόν μου ὑπὸ τοῦ Maxime Du Camb' ἐν αὐτῷ παριστῶνται δύο τῶν θυμάτων του πεσόντα ἤδη χαμαί, τὰ δὲ λοιπὰ τέσσαρα ἐγγείροντα τὰς χεῖρας ἐν ἀπογνώσει, ἐνῶ ἐκεῖνος τὰ πλήττει.

Μάλιστα πρὸς ἐπίμετρον κατηγορεῖ καὶ τὸ θῦμά του, ἀφοῦ τὸ ἐφόνευσε, προσπαθῶν ν' ἀποδείξῃ ἢ μᾶλλον βεβαιῶν ὅτι δράστης τῆς φοβεραῆς σφαγῆς δὲν ἦτο αὐτὸς, ἀλλ' ὁ πατήρ, ὁ ἀτυχεῖς Kinke, διὰ τῆς ἀνωθεν τῆς εἰκόνης ἐπιγραφῆς ἐχούσης ὡς ἐξῆς :

C' est comme s' est arrivé que Kinke le père misérable qui m' a perdu il a tué toute sa famille».

Οἷος δῆποτε ἐγκληματίας ἐξ ὀρμῆς ἢ ἐκ περιστάσεως ἠθέλεν αἰσθανθῆ φρίκην ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ σκηπῇ καὶ ἠθέλε προσπαθεῖ νὰ ἐξαλείψῃ αὐτὴν ἀπὸ τῆς μνήμης ὅλων· αὐτὸς δ' ἀπεναντίας ἀποθηριούται, ἐπιμένει καὶ ἐπιθυμεῖ νὰ τὴν διαινήσῃ· εἰς τοῦτο δὲ συνιελει ἰν μέρει καὶ ἡ εἰδικὴ ἐκείνη παρὰ τὸς κακούργοις αὐταρέσκεια τοῦ ἐγκλήματος.

Ὁ Tulac ἐσχεδιάζε τὸ μνημεῖον αὐτοῦ μετὰ τῆς ἐπιγραφῆς· «Ἐνταῦθα ἀναπαύεται τὸ σκῆνος τοῦ ἀτυχοῦς Tulac, ὁ ὁποῖος ἀποκαμῶν νὰ κλέπτῃ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ μεταβαίνει, ὅπως κλέψῃ καὶ εἰς τὸν ἄλλον, Οἱ συγγενεῖς κατηγορησθέντες τότε τὸ σῆμα ἔθηκαν»,

Ὁ Talbot ὁμολογεῖ τὰ ἐξῆς· «Πάντοτε ὑπῆρξα χρηστός ἐπὶ εἰκοσιν ἔτη ἐχορημάτιστα εἰς τὸ κάτεργον· τώρα εἶμαι πάλιν φυλακισμένος καὶ αὐτὴν τὴν φορὰν θὰ καταδικασθῶ εἰς ἰσόβια

δεσμά· ταῦτα δὲ πάντα ὑπέστην, διότι ἠγαθοεργεῖσα πρὸς τὸν πλησίον· ἐξ μόνον ἀνθρώπους ἐφόνευσα ἀφήρσα αὐτοὺς ἐκ τοῦ κόσμου, καθότι πολὺ ἦσαν ἐνοχλητικοί· ἐξεγύμνωσα μερικοὺς χωρικοὺς καὶ ἀκολούθως ἐνέπηρσα τὰς κατοικίας των, ταῦτα δὲ πάντα ἐπραξα, διὰ νὰ κερδήσω τὸν ἐπιούσιον—ὁ ἀφωσιωμένος ὑμῖν Talbot ἀρχιληστής.»

Ὁ Clausen καὶ ὁ Luk, γράφει ὁ Casper, ἐλάλουν περὶ τοῦ ἑαυτῶν ἐγκλήματος ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου μετὰ ψυχρότητος καὶ ἀταραξίας, ὡς νὰ ἦσαν μάρτυρες καὶ οὐχὶ δράσται. Ὅθεν καὶ ἐν τῇ συνθηματικῇ γλώσσῃ τῶν κακούργων ἢ ἀνθρωποκτονία καλεῖται διὰ φράσεων κωμικῶν, οἷον ἐν ε ρ γ ε ἰ ν ἄ φ α ἰ μ α ξ ἰ ν, ἄ ν ο ἰ γ ε ἰ ν κ ο μ β ὀ τ ρ υ π α ν, ἰ δ ρ ὠ ν ε ἰ ν κ λ π.

Τὴν τοιαύτην παράδοξον ἀπάθειαν, τὴν ἀναισθησίαν πρὸ τῆς ἄλλοτρίας συμφορᾶς, ἢν ὀφείλομεν ἴσως ν' ἀποδώσωμεν ἀκριβῶς εἰς τὸν νόμον, καθ' ὃν ἐκ τοῦ αἰσθήματος τοῦ ἐγωισμοῦ ἀπορρέει ὁ οἶκτος, οὐχὶ σπανίως ἐκδηλοῦσι καὶ περὶ ἑαυτῶν προκειμένου· διότι, ναὶ μὲν εὐρέθησάν τινες ἐξ αὐτῶν, οἷον ἡ μαρκησία Brinvilliers, ὁ Antonellé, ὁ Boggia, ὁ Vallet, ὁ Bourse, οἵτινες κατελήφθησαν ὑπὸ τρούμου πρὸ τῆς καταδίκης αὐτῶν, ἀλλ' ὅμως οἱ πλείστοι διατηροῦσι παράδοξον ψυχρότητα καὶ ἀδιαφορίαν μέχρι τῆς τελευταίας στιγμῆς, ἀποδεικνύοντες ὅτι εἶνε νεκρὸς ἐν ἑαυτοῖς ὁ ἔρωσ ἐκεῖνος πρὸς τὴν ἰδίαν συντήρησιν, τὸ πάγκοινον καὶ ἰσχυρότατον τῶν ἀνθρωπίνων ὀρμεμφύτων.

«Εἶνε παράδοξον, γράφει ὁ Davitt, ὅτι ὀλίγοι ἐκ τῶν ἐν ταῖς φυλακαῖς καταδίκων ὁμολογοῦσιν ἑαυτοὺς ἀτυχεῖς καὶ ὀλίγοι ἀναλογίζονται τὸν μακρὸν χρόνον, ὃν ὀφείλουσι νὰ διανύσωσι πρὸς ἐξαγνισμόν τῆς πράξεώς των, τὴν αὐστηρότητα τῆς ποινῆς των, ἢ τὴν ἀντίθεσιν μεταξὺ τοῦ προτέρου αὐτῶν βίου καὶ τοῦ βίου τοῦ καταδίκου».

Ὁ Davitt ἀποδίδει τὴν ἄλλόκοτον ταύτην ἐγκατέρησιν εἰς ποῖον τι ἥρωικὸν θάρρος, ὅπερ κατὰ θείαν οἰκονομίαν ἐνυπάρχει ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ ἐγκληματίου. Προφανῶς ὅμως τὸ τοιοῦτο εἶνε συνέπεια τῆς ἀναισθησίας τοῦ ἐκ γενετῆς ἐγκληματίου· πρᾶγμα δὲ ἀναφέρει ἓνα μόνον κατάδικον, ὅστις οὐδέποτε ἐφάνη μειδιῶν καθ' ἅπασαν τὴν διάρκειαν τῆς ἐν τῇ εἰρκτῇ τῆς Dartmoor διαμονῆς του. Ὁ βίος του ἐφαίνετο διαρκῆς ὀδύνη. Ἦτο οὗτος κτίκτης ἐκ Σουανσῆ, ὅστις ἐπιστρέψας τὴν ἐσπέραν τοῦ Σαββάτου, ἐν ἐξάψει ὀπωσοῦν, ἀλλ' οὐχὶ ἐν τελείᾳ μέθῃ, εἰς τὸν οἶκόν του εὔρε τὴν σύζυγόν του κλαίουσαν, διότι γείτων τις, κατοικῶν ἀντικρὺ τῆς οἰκίας του, τὴν εἶχεν ἐξυβρίσει· ὤρμησε τότε ἔξω

καὶ διὰ ψαλίδος ἐτραμάτισε καιρίως τὸν ὑβριστὴν. Ἦτο λοιπὸν προφανῶς ἐγκληματίας ἐκ βρασμοῦ ψυχικῆς ὁρμῆς καὶ ἐκ πάθους, ὅπως ἀντίθετος πρὸς τὸν ἐκ γενετῆς ἐγκληματιαν.

Ἐν τῷ βιβλίῳ μου Ἦ ἀ π α λ ί μ ψ η σ τ α τ ῶ ν ε ἰ ρ κ τ ῶ ν ἀνέγραψά τινος τῶν παραδόξων λόγων τῶν μελλοθανάτων καταδικῶν. Ὁ μὲν ἐξ αὐτῶν λέγει: Τὸ θνήσκειν εἶνέ τι ἴσμοιοιον πρὸς τὸ δέχασθαι κλύσμα· ἕτερος ὀνειροπολεῖ νὰ γείνη μετὰ θάνατον κύων καὶ νὰ δήξῃ τὴν κνήμην τοῦ πνευματικοῦ του· ἄλλος δὲ λέγει ὅτι: διὰ μίαν μόνην φορὰν ἡμπορεῖ τις νὰ δοκιμάσῃ τὴν Κόλασιν. Πάντες δὲ σχεδὸν θνήσκουσιν ἐν προσπεποιημένῃ εὐθυμίᾳ καὶ γράφουσιν: Εὐθυμεῖτε! καὶ ἡμεῖς εὐθυμοῦμεν.

Ὁ Laurent ἀναφέρει νεαρὸν φονέα καταδικασθέντα εἰς θάνατον, ὅστις ἀναγνώσκων τὴν φράσιν: «ἐν τῇ πλατεῖᾳ ἡγείροντο ὑψωμένοι οἱ δύο ἐρυθροὶ βράχιονες τῆς ἐρυθρᾶς μηχανῆς οἱ καταδικῶντες τοὺς φονεῖς ἐν ὄνειροις» ἔγραφεν ἐν τῷ περιθωρίῳ τοῦ βιβλίου: «Εἶνε ἀναληθές τὸ τοιοῦτον· ἡ μηχανὴ αὐτὴ οὐδέποτε μ' ἔκαμε νὰ ὀνειρευθῶ τι».

Ὁ Pantoni, ὁ παρ' ἡμῖν ἀξιόλογος δῆμιος, μοὶ διηγεῖτο ὅτι πάντες σχεδὸν οἱ διαπράξαντες ληστείας καὶ φόνους ἔβαινον πρὸς τὸν θάνατον ἀστυευόμενοι. Εἷς κακοῦργος ἐκ Βεγκέρας, ἔνοχος ληστοπραξιῶν, ἐζήτησεν ὀλίγα λεπτὰ πρὸ τῆς ἐκτελέσεως τῆς καταδικῆς βραστὸν ὀρνίθιον, ὅπερ ἔφαγε μετὰ πολλῆς ὀρέξεως. Ἐτερος ἠθέλησε νὰ ἐκλέξῃ μεταξὺ τριῶν δημίων τὸν ἰδικόν του, ὡς τὸν ἀπεκάλει, «καθηγητὴν». Ὁ Valle ὁ ἐξ Ἀλεξανδρείας φονεὺς, ὁ τραυματίσας θανατηφόρος δύο ἢ τρεῖς τῶν συντρόφων του ἐξ ἀπλῆς ἰδιοτροπίας, ἐκραύγαζε μεγαλοφώνως ἀγόμενος εἰς τὸ ἱκρίωμα τοὺς γνωστοὺς στίχους τοῦ Μεταστασίου.

Non é ver chesi la morte
Il peggior di tutti i mali

(Ὁ θάνατος δὲν εἶνε, ὅχι — τὸ χεῖριστον ἐξ ὅλων τῶν δεινῶν).

Ὁ Orsolato, ἐνῶ ὠδηγεῖτο εἰς τὸν τόπον τῆς καταδικῆς, ἔνευε μετὰ σαροδονίου μειδιάματος πρὸς πάσας τὰς νεάνιδας, ἃς συνήντα. ὅτι, ἐὰν ἦτο ελεύθερος κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν, θὰ ἐπανεκίμβανεν ἐπ' αὐτῶν τὰ φοικῶδη του ἀνοσιουργήματα. Ὁ Dumolart πρὸς τὸν ἱερέα τὸν νουθετοῦντα καὶ παραινοῦντα αὐτὸν νὰ μετανοήσῃ ὑπενθύμιζε τὴν φιάλην τοῦ οἴνου, ἣν εἶχεν ὑποσχεθῆ αὐτῷ πρὸ δεκαπενθημερίας ἢ ἰστάτη καὶ μόνῃ παραγ-

γελία, ἣν μετὰ θέρμης συνίστα εἰς τὴν συνένοχον καὶ σύζυγον αὐτοῦ, ἐνῶ ἀνήρχετο ἐπὶ τοῦ ἱκριώματος, ἦτο νὰ εἰσπράξῃ μικρὸν τι πίστωμα ἐκ 37 φράγκων. Ὁ La Tiques ἡ σύχως διηυθῆται τὴν χωρίστραν τοῦ κτενίσματος τῆς κεφαλῆς του, ἐνῶ ἴστατο παρὰ τὸ ἱκρίωμα, ὅπου πρὸ αὐτοῦ ἔθανατο ὁ σύνεχός του, ἀναμένων τὴν σειρὰν του. Ὁ Caqueluche, πρόφην δῆμιος, μέλλων νὰ κατατομηθῇ καὶ βλέπων, ὅτι ὁ διάδοχός του δὲν προητοίμαξε τὰ χρεῶδη ὡς ἔπρεπε, παρεκάλεσε νὰ λύσῃσι τὰ δεσμά του, ἐποποθέτησεν ἰδιοχείρως τὸ ἐπίξηνον καὶ ἐποποθέτησεν ἐπ' αὐτοῦ, ἀταράχως τὴν κεφαλὴν, τὸ αὐτὸ ἔπραξε καὶ ὁ Coopoz.

Βρίθουσι τὰ βιβλία ἐκ λόγων καὶ ἐπιγραμμάτων πᾶν ἄλλο ἢ μελαγχολικῶν, θηθέντων παρὰ τῶν καταδικῶν τῶν ἀγομένων εἰς θάνατον. Διηγοῦνται ὅτι δολοφόνος τις, ὅστις τὸν τράχηλον ἔχων ἤδη τεταμένον ὑπὸ τὸ αἰωρούμενον πέλεκυν τῆς λαμητόμου, ἔλεγε πρὸς τὸν ὀλολιζόντα συνένοχόν του: «Δὲν τὸ ἐγνώριζες τάχα ὅτι ἡμεῖς ἡμεθα ὑποκείμενοι εἰς ἐν ἐπὶ πλέον νόσημα ;» ἄλλος δέ τις φέρων βρογχοκῆλην, ἐπειδὴ ὁ δῆμιος παρεπονεῖτο ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ προσαρμόμῃ καλῶς τὸν βρόγχον· καὶ ὅτι τοῦτο διὰ πρῶτην φορὰν συνέβαιναν αὐτῷ ἐπὶ ζωῆς του, ἀπήντησε: «Καὶ εἰς ἐμὲ τὸ ἴδιον!» Ἐν Τοσκάνῃ ἔμειναν παροιμιώδεις οἱ λόγοι τοῦ Rosso, ὅστις παρεπονεῖτο διὰ τὴν κακὴν κατάστασιν τῶν ὁδῶν, δι' ὧν ὠδήγουν αὐτὸν εἰς τὸν διὰ τροχοῦ θάνατον. Ὁ Vidocq ἀναφέρει ἐγγράμματος κακοῦργον, ὅστις ἀχθεῖς ἐπὶ τοῦ ἱκριώματος εἶπε, δεικνύων τὴν μάχαιραν καὶ τὸν ἀνεσκαμμένον τάφον: «Ἰδοὺ τὸ Ἄλφα καὶ ἰδοὺ τὸ Ὠμέγα». Ὁ Allard ἀπαγγελλομένης αὐτῷ τῆς εἰς θάνατον καταδικῆς ἐκάπνιζεν, εἰπὼν εἰς ἀπάντησιν: «Καπνίζω τὸ σιγάρον τοῦτο ἐκ προμελέτης καὶ ἐξ ἐνέδρας».

Ὁ Claude ἐποιήσατο παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν τελευταίων στιγμῶν πολλῶν κατατομηθέντων. Ὁ Verge εἶχε κατὰ νοῦν τὰ ἀνέκδοτα αὐτοῦ ἔργα. Ὁ La Pommerais ἀπηύθυνε παραγγέλματα ὑγιεινῆς πρὸς τοὺς δεσμοφύλακας. Ὁ Bocarmé πρὸς τὸν δῆμιον, παρακινοῦντα αὐτὸν νὰ σπεύσῃ, καθότι εἶχεν ἤδη παρῆλθει ἡ τεταγμένη ὥρα, ἀπήντησε: «Μὴ ἀνησύχει· ἀνευ ἐμοῦ δὲν δύναται ν' ἀρχίσῃ το θέαμα».

3. — Ἡ τοιαύτη ἀναισθησία ἀποδεικνύεται καὶ ἐκ τῆς πληθῆος τῶν φόνων τῶν γενομένων, μικρὸν μετὰ τὴν ἐκτέλεισιν θανατικῆς καταδικῆς, ὑπ' ἀνθρώπου παρερεθέντων ἐν αὐτῇ, καὶ ἐκ τῶν ἀστείων ἐκφράσεων, δι' ὧν ἐν τῇ συνθηματικῇ τῶν κα-

κούργων γλώσση ἀναφέρονται τὰ ὄργανα· καὶ οἱ ἐκτελεστοὶ τῆς καταδίκης, καὶ ἐκ τῶν ἀφηγήσεων προσέτι τῶν γινομένων ἐν ταῖς φυλακαῖς, ἀφηγήσεων, ἐν αἷς τὸ κατὰ προτίμησιν θέμα εἶνε τὸ περὶ τῆς ἀγχόνης καὶ τῆς λαμητόμου. Τὸ φαινόμενον μάλιστα τοῦτο ἀποτελεῖ ἐν τῶν ἰσχυροτάτων ἐπιχειρημάτων ὑπὲρ τῆς καταργήσεως τῆς ποινῆς τοῦ θανάτου, ἣτις βεβαίως ὀλιγίστους τῶν ἀθλίων ἀπέτρεψε τοῦ ἐγκλήματος, ὀλιγωτέρους ἴσως ἐκείνων, ὅσους ἐξώθησε πρὸς αὐτὸ χάρις εἰς τὸν τόσον κραταιῶς δεσπύζοντα παρὰ τοῖς ὄχλοις νόμον τῆς μιμήσεως καὶ χάρις εἰς τὸ ἰδιάζον ἐκεῖνο ἀπαίσιον γόητρον τὸ δημιουργούμενον περὶ τὸ θῦμα τῆς δικαιοσύνης ἐκ τῆς πακνῆς τοῦ πλήθους συρροῆς, ἐκ τῆς πενθίμου καὶ μεγαλοπρεποῦς παρασκευῆς, γόητρον ἱκανοῦ νὰ γαργαλίῃ τὴν ἀλλόκοτον καὶ ἔνεκα τοῦ ὁποίου καταντᾶ πολλάκις ν' ἀποδίδηται εἰς τὸ σῶμα αὐτῶν τιμὴ καὶ σέβας, ὥσει εἰς λείψανα μαρτύρων καὶ ἁγίων.

Ἐξ 167 καταδικασθέντων εἰς τὴν ἐσχάτην ποινὴν ἐν Ἀγγλίᾳ 164 εἶχον παρευρεθῆ κατὰ τὰς τελευταίας γενομένας θανατικὰς ἐκτελέσεις. Ἐν τῷ «Καταλόγῳ τῶν ὑπὸ τῆς δικαιοσύνης θανατωθέντων καταδίκων», τῷ διατηρουμένῳ ἐν τῇ Ἀμβροσιανῇ Βιβλιοθήκῃ, ἀναφέρεται καὶ τις Maggì, καταδικασθεὶς ἐπὶ φόνῳ, ἦτο δὲ οὗτος πρόεδρος τῆς Ἐταιρείας «τῆς Ἀποτομῆς τῆς κεφαλῆς τοῦ Προδρόμου».

Ἐκ τῆς τοιαύτης ἀναληθείας πρὸς τὸ ἴδιον καὶ τὸ ἀλλότριον ἄλλος ἐξηγεῖται τὸ φαινόμενον ὅτι τινὲς τῶν ἐγκληματιῶν δύνανται νὰ πράξωσιν ἀνδραγαθήματα, πράξεις ἐκτάκτου γενναιότητος. Ὅθεν οἱ κακοῦργοι Hollard, Doineau, Mottino, Fiéschi, Saint-Clair εἶχον διαπρέψει καὶ τιμηθῆ διὰ τοῦ μεταλλίου τῆς ἀνδρείας ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης. Ὁ Mastui, ὁ Franco-lini, ὁ Ninco, ὁ Nanco, ὁ Canosa, ὁ Palmieri ὁ Percucso προετίμησαν ἀντὶ τῆς ἐξοικτῆς νάπέσωσιν ἡρωικῶς.

Καὶ ὅμως οἱ πλεῖστοι τῶν ἐγκληματιῶν διακρίνονται ἐπὶ ἐσχάτῃ ἀνανδρίᾳ, ὅσας οἱ κίνδυνος ἀνακύπτει πρὸ αὐτῶν ἐν ἀταραξίᾳ διατελούντων καὶ ἀπροσδοκῆτως· πλὴν δὲ τῶν ὅσους γινώσκωμεν περὶ τοῦτου ἐκ πείρας, διὰ τοῦ σφηνμογράφου ἀποκαλύπτεται ἡμῖν πόσον βαθεῖαν ἐντύπωσιν μείζονα ἢ τὴν παραγομένην ὑπὸ ὀξέος πόνου, προκαλεῖ ἡ θέα ἐγγχειριδίου γυμνοῦ ἢ περιστρόφου παρ' ἀνθρώποις συνηθισμένοις οὐχ ἦττον νὰ χειρίζονται συχνάκις τὰ τοιαῦτα ἀντικείμενα.

Ὅτε πιθανόν τὰ ἀνδραγαθήματα τῶν κακούργων νὰ προ-

έρχονται ἐκ τῆς ἀναισθησίας των καὶ ἐκ τῆς παιδικῆς ὁρμῆς καὶ ἀπεριοκειψίας, ἣτις δὲν ἀφίνει αὐτοὺς νὰ σκεφθῶσιν ἢ νὰ πιστεύωσι τὴν ὑπαρξιν ἔστω καὶ βεβαίου κινδύνου καὶ ἣτις ἀποτυφλώνει αὐτοὺς προκειμένου νὰ ἐκπληρώσωσι τὸν σκοπὸν των ἢ νὰ ἱκανοποιήσωσι τὸ πάθος των.

Ἐκ τῆς τοιαύτης ἀναισθησίας, ἣς ἔνεκα δὲν θεωροῦσιν ὡς σοβαρὸν τι τὸν θάνατον τοῦ πλησίον ἢ καὶ τὸν ἴδιον καὶ ἐκ τῆς ὁρμῆς καὶ τῆς σφοδρότητος τῶν παιθῶν αὐτῶν ἐξηγεῖται ἡ δυσαναλογία ἢ παρατηρούμενη μεταξὺ τῆς σοβαρότητος τοῦ ἐγκλήματος αὐτῶν καὶ τοῦ λόγου τοῦ ὑπαγορευόμενου αὐτό· ἐξηγεῖται δ' ἐπίσης ἐκ τῶν αὐτῶν καὶ ἕτερον φαινόμενον ἀντιθέσεως, τουτέστιν ἡ σκληρότης ἢ παρατηρούμενη συχνάκις παρ' ἀνθρώποις, οἵτινες οὐχ ἦττον φαίνονται πολλάκις ἱκανοὶ εἰς ἀγαθὰς πράξεις.

4. *Συμπέρασμα.* — Ἐν συνόλῳ ἡ στείρωσις τοῦ αἰσθήματος εἶνε τὸ κριωτάτον χαρακτηριστικὸν τοῦ ἐκ γενετῆς ἐγκληματίου, καθὼς καὶ τοῦ παράφρονος· καὶ ἐνδέχεται μὲν διάνοια μεγάλη νὰ συνυπάρχῃ μετὰ τάσεως ἐγκληματικῆς ἢ μανιακῆς, οὐδέποτε ὅμως μετ' ἀκεραίου αἰσθήματος στοργῆς. Τοῦτο εἶχε διίδει καὶ ὈΡυγλία, εἶται δὲ καὶ ὀροletti· συμφωνεῖ δὲ τὸ τοιοῦτο ἐξαγόμενον πρὸς τὸ γεγοτὸς, ὅπερ βεβαίως ἐνεποίησεν αἰσθησιν εἰς τοὺς ἡμετέρους ἀναγνώστας ἀπὸ τῶν πρώτων ἤδη κεφαλαίων τοῦ παρόντος ἔργου, ὅτι δηλαδὴ ἐκ τῶν ἀλλοιώσεων τῆς κεφαλῆς ἐν γένει τὰ μάλα πολυπληθέστερα εἶνε αἱ παρατηρούμεναι ἐν τῷ προσώπῳ ἢ ἐν τῷ κρανίῳ, ὑπὲρ πάσας δὲ τὰς λοιπὰς αἱ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ, καὶ τοῦτο διότι εἰς τὰς κρανιακὰς ἀνωμαλίας ἀνταποκρίνονται πολλῶ μάλλον αἱ τῆς διανοίας, ἐνῶ εἰς τὰς τοῦ προσώπου, καὶ ἰδίως τὰς τῶν ὀφθαλμῶν ἀνταποκρίνονται αἱ τοῦ αἰσθήματος, αἵτινες τόσον συχνά, ἀπαραιτήτως μάλιστα, ἀπαντῶσι παρὰ τῷ ἐκ γενετῆς ἐγκληματίᾳ, ἔχουσι δὲ ἀφ' ἑτέρου ὀργανικὴν βᾶσιν καὶ συνδέονται βεβαίως μετὰ τῆς ἀμβλύτητος τῆς αἰσθητικότητος ἐν γένει καὶ μετὰ τῆς ὅτε μὲν λίαν ἀτελοῦς, ὅτε δὲ ὑπερβολικῆς ἀγγειακῆς ἀντιδράσεως, περὶ τῆς ὁποίας τόσας διὰ τῶν πειραμάτων συνηγάγομεν ἀποδείξεις.

Ἄλλιά, ἐπειδὴ τὸ θέμα τοῦτο εἶνε λίαν οὐσιῶδες, θεωροῦμεν ἐπ' ἀνάγκης νὰ ἐπανέλθωμεν εἰς αὐτὸ καὶ νὰ τὸ ἐξετάσωμεν ἐκτενέστερον εἰς τὰ ἐπόμενα κεφάλαια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'

ΑΥΤΟΚΤΟΝΙΑΙ ΤΩΝ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΩΝ

1.—'Εκ τῆς τοιαύτης ἀναισθησίας ἐξηγεῖται ὡσαύτως φαινόμενον, ὅπερ, ὡς παρατηρεῖ ὁ Morselli, εἶνε σχεδὸν χαρακτηριστικὸν παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις, τὴν παρ' αὐτοῖς δηλαδὴ μείζονα συχνότητα τῆς αὐτοκτονίας.

Ἡ αὐτοκτονία παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις ἀκολουθεῖ τοὺς νόμους τῆς κυμάνσεως τοῦ παρατηρουμένου παρὰ πᾶσι τοῖς λοιποῖς ἀνθρώποις· τουτέστι πλεονάζει κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ θέρους, παρὰ τῷ ἄρρени φύλῳ, ἰδίως παρὰ τοῖς ἀγάμοις καὶ τοῖς διατελοῦσιν ἐν χρεΐᾳ, καὶ τοῖς ἔχουσιν ἡλικίαν μεταξὺ τοῦ 21ου καὶ τοῦ 31ου ἔτους· παρουσιάζει αὖξιν ἐν ταῖς χώραις ταῖς μᾶλλον πεπολιτισμέναις, καὶ ἐν ἐκείναις, ἔνθα ἡ αὐτοκτονία ἐπιπολάζει περισσότερον δι' ἄλλους λόγους, ὅθεν καὶ αἱ αὐτοκτονίαι εἶνε συχνότεραι ἐν Σαξονίᾳ καὶ Δανίᾳ, καθὼς καὶ ἐν Ἰταλίᾳ κατὰ τὰ παρόντα τελευταῖα ἔτη, ὥστε, ἐνῶ αἱ αὐτοκτονίαι τῶν ἐγκληματιῶν ἦσαν 4, κατὰ τὸ 1870, ἀνῆλθον

εἰς	12	κατὰ	τὸ	1871
»	15	»	»	1872
»	14	»	»	1873
»	10	»	»	1874

ἀπαραλλάκτως δηλαδὴ ὡς συνέβη καὶ παρὰ τῷ γενικῷ πληθυσμῷ τῆς χώρας, παρ' ᾧ, ἐνῶ αἱ αὐτοκτονίαι ἦσαν 733, κατὰ τὸ 1867 ἀνῆλθον

εἰς	784	κατὰ	τὸ	1868
»	788	»	»	1870
»	898	»	»	1872
»	1015	»	»	1873
»	922	»	»	1875

Καὶ παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις παρατηρεῖται κατ' ἀναλογίαν σημαντικὴν, δυναμένην ν' ἀνέλθῃ καὶ μέχρι 33 ο)ο, ἡ ὑποβοήθησις τῆς πρὸς αὐτοκτονίαν τάσεως ὑπὸ τῆς νευρώσεως καὶ ἰδίως ὑπὸ τῶν φρενικῶν νοσημάτων. Ἄλλ' ἡ διαφορὰ ἐξαιρεται πρὸ πάντων ὡς πρὸς τὴν μείζονα συχνότητα, ὡς μαρτυρεῖται ἐκ τῶν ἐπομένων ἀριθμῶν :

'Επὶ 100,000 ἀρρένων συμβαίνουσιν αὐτοκτονίαι

	παρὰ τοῖς φυλακισμένοις	παρὰ τοῖς ἐλευθέροις
'Εν Ἰταλίᾳ κατ' ἀναλογίαν	17,00	6,2
» Ὀλλανδίᾳ »	130,00	12,0
» Νορβηγίᾳ »	74,00	9,4
» Ἀγγλίᾳ »	28,00	6,9

2.—Ἡ δὲ τοιαύτη μείζονα συχνότης δὲν πρέπει ν' ἀποδοθῇ εἰς μόνην τὴν ἐπὶ τῇ καταδίκῃ αὐτῶν θλίψιν καὶ εἰς τὰς βασάνους, ἃς ὑφίστανται ἐκ τῆς μακρᾶς καθείρξεως ἢ ἐκ τῆς ἐλλείψεως πάσης συναναστροφῆς, καθότι μόλις εἶνε ἐπαισθητὴ ἡ μικρὰ αὖξις τῆς αὐτοκτονίας ἐν ταῖς εἰκοταῖς τοῦ ἀπομονωτικοῦ συστήματος ἐν συγκρίσει πρὸς τὰς συμβαινούσας ἐν ταῖς εἰκοταῖς τοῦ μικτοῦ συστήματος, δὲν παρατηρεῖται δὲ βεβαίως ἐν ταῖς ἀπομονωτικαῖς φυλακαῖς τῶν ἀνηλίκων ἀπεναντίας ὁ μεγαλύτερος τῶν αὐτοκτονιῶν ἀριθμὸς παρατηρεῖται παρὰ τοῖς κατηγορουμένοις μᾶλλον (ἐν Ἰταλίᾳ κατ' ἀναλογίαν 38 ο)ο) ἢ παρὰ τοῖς καταδίκοις, συμβαίνουν δὲ αὐταὶ συχνότατα, ἀν μὴ ἀποκλειστικῶς, κατὰ τοὺς πρώτους τῆς καθείρξεως μῆνας.

Προδήλως ἡ τοιαύτη συχνότης τῆς αὐτοκτονίας παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις καὶ κατὰ τοὺς πρώτους μετὰ τὴν καθείρξιν αὐτῶν καιροὺς καὶ πρὸ τῆς ἐαυτῶν καταδίκης ἢ παρὰ τοῖς ἐλαφροποίνους, ἐξαρτᾶται ἐκ τάσεως εἰδικῆς, πρὸ πάντων δὲ ἐκ τῆς ἀναισθησίας αὐτῶν, ἐκτῆς ἐλλείψεως τοῦ αἰσθήματος τῆς αὐτοσυντηρησίας, περὶ ἧς ἀνωτέρω τοσαύτας προσήγομεν ἀποδείξεις καὶ ἡ τις ἀποδεικνύεται προσέτι καὶ ἐκ τοῦ παραδόξου τρόπου πολλῶν αὐτοκτονιῶν, ὡς λόγου χάριν τῆς ἀναφερομένης ὑπὸ τοῦ Hoffmann αὐτοκτονίας Β. τινός, καταπιόντος ἐπίτηδες ὑπερμέγεθες τεμάχιον τένοντος.

3.—Εἰς τὰ αἷτια πρέπει νὰ καταλεχθῶσι καὶ ἡ ἀπρονοησία καὶ ἡ ἀνυπομονησία, ὑφ' ἧς κατέχονται ὅθεν ἀντὶ τοῦ δεινοῦ, τοῦ ἔστω καὶ ἐλαφροῦ, ὅπερ ὀφείλουσι νὰ ὑποστῶσιν ἐπὶ μακρὸν

χρόνον, προτιμῶσι τὸ δεινὸν τὸ πολὺ βαρύτερον, ἀλλὰ στιγμαῖον διὰ τοῦτο στέργουσι ν' ἀποθάνωσι μᾶλλον ἢ νὰ βλέπωσιν ἀνεκληρώτους τοὺς αἰφνιδίους καὶ παροδικούς των πόθους.

« Ἀποχαιρέτιζω τὸν κόσμον, διότι τὸ ζῆν μετὰ πάθους εἶνέ τι χειρὸν μυρίων θανάτων » ἔγραφεν ὁ Delitala, πρὶν ἢ καταστῆ φονεὺς καὶ αὐτοκτόνος· ὁ δὲ Mackenzie μὴ δυνηθεὶς νὰ διαφθεῖρη νεάνιδα τὴν ἐφόνευσεν δι' ἄλλου, εἶτα δὲ καταγγείλας τὸν συνενοχόν του ἠυτοκτόνησεν.

Καὶ ναυτόπαις τις τὴν παραμονὴν τῆς ἀποφυλακίσεώς του ἀπηγγονίσθη, λέγων πρὸς τινὰ τῶν συνδεσμοτῶν του : « Ἄνιῶ πολὺ πρέπει ν' ἀπαγγονισθῶμεν ».

Ἐπὶ τοῦ πηλίνου ἀγγείου δεσμώτου τινος αὐτοκτόνου εὑρον τὴν ἐξῆς ἐπιγραφὴν : « Εἰ μαι δυστυχής τὸ πεπρωμένον μου εἶνε ν' ἀποθάνω ἐστραγγαλισμένος ἐν τῇ εἰρκῇ ». Ἄνωθεν δὲ ἀπεικονίζετο αὐτὸς ἀπηγγονισμένος.

Ἐτερός τις ἀπεικόνισεν ἑαυτὸν πρῶτον συλλαμβανόμενον, εἶτα καθιερῶμενον καὶ τελευταῖον ἐν τῷ φερέτρῳ κείμενον.

Ὁ Barbier, ὅτε ἐχαρίσθη αὐτῷ ἡ ζωὴ : « Τῇ ἀληθείᾳ, εἶπε, δὲν ἤξιζε τὸν κόπον διὰ τὸ μέλλον νὰ με ἀφήσουν ζῶντα! ». Ὁ δὲ Simon ὅτε ἀνηγγέλθη αὐτῷ ἡ ἀπονομή τῆς χάριτος, ἀνέκραξεν : « Ὡστε δὲν ὑπάρχει τρόπος νὰ μὲ συντομεύσῃ τὸ ῥῶμα ; Ἐγὼ ἐπεθύμουν νὰ θανατωθῶ εἰχα τὸ δικαίωμα· μὲ ἀναγκάζουν νὰ διαπράξω κατ' ἐν νέον ἔγκλημα εἰς τὸ μέλλον ».

Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον συνέβη καὶ ἡ αὐτοκτονία τοῦ Fusil περὶ οὗ θὰ πραγματευθῶμεν κατόπιν.

Παρὰ τισιν ἐξ αὐτῶν, ἰδίως δὲ παρὰ τοῖς ἀλκοολικοῖς, ἐκτῶν ἐγκληματιῶν ἡ αὐτοκτονία συμβαίνει αὐτομάτως σχεδόν, ἀνευ περιττοῦ ἀφορμῆς, ἐξ ἰδιοτροπίας, καθὼς ἐν τῇ περιπτώσει, ἣν θ' ἀφηγηθῶμεν μετ' ὀλίγον, τοῦ ἐν Νέα Καληδονία δημίου, ὅστις ἀπηγγονίσθη, διότι τοῦ ἠλλαξαν τὴν ὑπ' αὐτοῦ προτιμωμένην λαϊμητόμον, καὶ ἐτέρου τινός, ὅστις, καθὰ διηγείται ὁ Morselli, ἠυτοκτόνησε διότι τὸ πάτωμα ἦτο ἐν κακῇ καταστάσει !

Καὶ ἡ μαρκησία Brinvilliers ἐπεχείρησε πολλάκις ν' αὐτοκτονήσῃ· ἐδηλητηριάσθη ποτὲ, ὅπως δοκιμάσῃ τὴν ἰσχὺν τοῦ ἀντιφαρμάκου (εἶνε δὲ τοῦτο περίεργος ἀπόδειξις τῆς ἀνυπομονησίας αὐτῶν) καὶ δευτέραν δὲ φορὰν ὅπως ἀποδείξῃ τὸν πρὸς τὸν Saint-Croix ἔρωτά της. Τὸ αὐτὸ ἔπραξε κατὰ τοὺς τελευταίους τοῦτους καιροὺς καὶ ἡ Gras, τὸ αὐτὸ καὶ ὁ Demme, ὅστις φαρμαγεὺς ὢν καὶ κλέπτης, ἠυτοκτόνησεν ἐν τέλει θανατώσας

σὺν αὐτῷ καὶ τὴν τελευταίαν νεαρωτάτην ἐρωμένην του, πιθανῶς διὰ τοῦ αὐτοῦ δηλητηρίου, ὅπερ μετεχειρίσθη, ὅπως ἀποκτείνῃ καὶ τὸν πατέρα αὐτῆς.

4.—Εὐνόητον διατὶ ἡ αὐτοκτονία εἶνε συχνότερα παρὰ τοῖς ἐγκληματίας ἐκ βρασμοῦ ψυχικῆς ὁρμῆς· συντελεῖ παρ' αὐτοῖς ἡ τύψις τῆς συνειδήσεως διὰ τὴν γενομένην κοινὸν πρᾶξιν καὶ ἡ λύπη διὰ τὴν στέρησιν προσφιλοῦς ὑποκειμένου, ὅταν τὸ θῦμα εἶνε τὸ ὑπ' αὐτῶν ἀγαπώμενον ὄν.

Παρὰ πᾶσι τοῖς ἐγκληματίας ἡ αὐτοκτονία εἶνε ὅτε μὲν βαλβίς σωτηρίας, ὅτε δὲ παροξυσμὸς ἢ συμπλήρωσις τῆς πρὸς τὸ ἔγκλημα τῆς ῥοπῆς, τῆς ἐν αὐτοῖς ὑπαρχούσης εἴτε λεληθότως εἴτε μόλις ἐν τῇ γενέσει αὐτῆς. Διὰ τινὰς αὐτῶν εἶνε οἶονεὶ μέσον ἐξαγνισμοῦ ἀπὸ τοῦ γενομένου ἢ τοῦ μελετωμένου ἐγκλήματος ὅπλον ἀμύνης καὶ δικαιολογίας ἀπέναντι τῶν ἄλλων καὶ ἑαυτῶν, πρὸς ἀπόδειξιν τῆς ἀκατανικήτου βίας, ὑφ' ἧς παρεσύρθη εἰς τὴν πρᾶξιν του ἢ τῆς ἐπακολουθησάσης ἐν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ μεταμελείας δι' αὐτῆν.

Ὅτι δὲ ἀληθῶς τὸ ἔγκλημα συνδέεται στενῶς μετὰ τῆς ῥοπῆς πρὸς τὴν αὐτοκτονίαν μαρτυρεῖται ἐκ τῶν λόγων δύο διασημῶν κακούργων, Lacenaire καὶ τῆς Tressarello.

« Ἦλθε ἡμέρα, ὁμολογεῖ ὁ πρῶτος ἐξ αὐτῶν, καθ' ἣν εὐρέθη πρὸ τοῦ διλήμματος νὰ ἐκλέξω τὴν αὐτοχειρίαν ἢ τὸ ἔγκλημα· ἐσυλλογίσθη ἂν ἤμην θῦμα ἑμαυτοῦ ἢ τῆς κοινωνίας καί, ἀφοῦ κατέληξε εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι τῆς τελευταίας ἤμην τὸ θῦμα, αὐτὴν ἀπεφάσισα νὰ πλήξω ».

Μελετῶν τοὺς δικαστικούς ἀπολογισμοὺς τοῦ ἔτους 1852 ὁ Despine ἀνεῦρε ἀληθῆ ἀνταγωνισμόν μεταξὺ ἐγκλήματος καὶ αὐτοχειρίας. Ἐν τοῖς 14 νομοῖς, ἐν οἷς ἐπὶ 100 ἀδικημάτων ἐπλεόναζον τὰ κατὰ τῶν προσώπων, ἡ ἀναλογία τῶν αὐτοκτονιῶν ἦτο 14 ἐπὶ 460 χιλιάδων κατοίκων. Ἐν δὲ τοῖς 14 ἐτέροις νομοῖς ἀπεναντίας, ἔνθα ἦσαν ὀλιγότερα τὰ κατὰ τῆς ζωῆς ἐγκλήματα, ἡ ἀναλογία τῶν αὐτοκτονιῶν ἦτο 14 ἐπὶ 170 χιλιάδων κατοίκων.

Ἐν Κορσικῇ, τῇ περιβοήτῳ διὰ τὰς αἱματηρὰς αὐτῆς παραδόσεις, ἐπὶ 100 ἀδικημάτων τὰ 83 εἶνε κατὰ προσώπων καὶ τῆς ζωῆς, ἡ δὲ ἀναλογία τῶν αὐτοκτονιῶν εἶνε μία ἐπὶ 55 χιλιάδων κατοίκων. Ἐν δὲ τῷ νομῷ τοῦ Σηκουάνα, ἔνθα ἐπὶ 100 ἀδικημάτων 17 μόνον εἰσὶ τὰ κατὰ τῆς ζωῆς, ἡ ἀναλογία τῶν αὐτοκτονιῶν εἶνε μία ἐπὶ 2341 κατοίκων.

Παρομοίως, ἐνῶς ἐν τῇ Βορειοδυτικῇ Ρωσίᾳ ὑπάρχει μείζων πρὸς τὴν αὐτοκτονίαν τάσις (ἐν ταῖς ἐπαρχίαις τῆς Βαλτικῆς ἀναλογουσιν 65 αὐτοκτονίαί ἐπὶ ἑκάστου ἑκατομμυρίου κατοίκων, ἐν Πιερουπόλει 102, ἐν δὲ τῇ Νοτιοδυτικῇ Ρωσίᾳ, ἐν Πουλτάβα 60 καὶ ἐν Ποδολίᾳ 44), ἐν γένει ἐν τοῖς κυβερείοις τῆς Δυτικῆς Ρωσίας ἀντιθέτως πλεονάζει ἡ ἀνθρωποκτονία. Ἡ Εὐρωπαϊκὴ Ρωσία ὡς πρὸς τὴν τάσιν πρὸς τὴν ἀνθρωποκτονίαν δύναται νὰ διαιρεθῇ εἰς δύο ζώνας· καὶ ἐν μὲν τῇ περιλαμβανούσῃ τὴν Ἀνατολικὴν καὶ τὴν Μεσημβρινὴν Ρωσίαν πλεονάζουσι αἱ ἀνθρωποκτονίαί· ἐν δὲ τῇ ἄλλῃ τῇ περιλαμβανούσῃ τὴν Βορειοδυτικὴν Ρωσίαν, τὰς παρὰ τὴν Βαλτικὴν ἐπαρχίαν, τὴν Νοτιοδυτικὴν Ρωσίαν, τὴν Βολινίαν καὶ Ποδολίαν ἢ πρὸς τὴν ἀνθρωποκτονίαν τάσις κατέρχεται εἰς τὸν κατώτατον ὅρον, κατὰ μίαν καὶ ἡμίσειαν φορὰν μικρότερον τοῦ παρατηρουμένου ἐν ταῖς ἐσωτερικαῖς ἐπαρχίαις καὶ κατὰ δύο φορὰς μικρότερον τοῦ παρατηρουμένου παρὰ τὰ Οὐράλια.

5.—Ἐξηγεῖται κάλλιστα ἐκ τούτου τὸ παρατηρηθὲν ὑπὸ τῆς κοινωνικῆς στατιστικῆς (ὑπὸ τοῦ Oettingen) φαινόμενον τοῦ οἰονομικοῦ ἀνταγωνισμοῦ καὶ τῆς ἀντιθέσεως μεταξὺ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν αἱματηρῶν ἐγκλημάτων καὶ τοῦ τῶν αὐτοκτονιῶν, καὶ ἐξακριβουταὶ ὁ λόγος, δι' ὃν αὐταὶ ὀκιώτεροι ἐν ταῖς μᾶλλον θερμομαῖς χώραις, ἐνθα ἐκεῖνα πλεονάζουσιν, ὡς ἐπὶ παραδείγματι ἐν Ἰσπανίᾳ, ἐν Κορσικῇ καὶ ἐν ταῖς νοτίοις ἐπαρχίαις καὶ ταῖς νήσοις τῆς Ἰταλίας· ἐνῶς τὸ ἐναντίον παρατηρεῖται ἐν τῇ Βορείῳ καὶ τῇ Κεντρῴᾳ Ἰταλίᾳ, ἐνθα πολλὰ ἐγκλήματα προελήφθησαν δυνάμεθα εἰπεῖν, ἢ ἀπεσοβήθησαν ὑπὸ τῆς αὐτοκτονίας ἐξηγεῖται δ' ἐπίσης καὶ τὸ γεγονός ὅτι τὰ ἐγκλήματα καὶ αἱ παραβάσεις ἐν ταῖς φυλακαῖς εἶνε ὀλιγώτερα ἐν ταῖς χώραις, ἐν αἷς πλεονάζουσιν αἱ αὐτοκτονίαί τῶν καθειργμένων.

Τὸ αὐτὸ ρητέον ἐν γένει περὶ τῶν χωρῶν καὶ τῶν χρόνων τῶν μᾶλλον πεπολιτισμένων, ἐνθα βαθμηδόν, καθόσον αὐξάνει ὁ πολιτισμός, αὐξάνει καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν αὐτοκτονιῶν (ἐν Γαλλίᾳ ἀπὸ τὸ 1826 μέχρι τοῦ 1866 ἐτριπλασιάσθη ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν), ἐλαττοῦται δὲ ὁ τῶν ἀνθρωποκτονιῶν.

Ἡ δὲ ἀναλογία εἶνε ἔτι μείζων, διότι οἱ πλείστοι τῶν αὐτοκτονούντων ἐγκληματιῶν ἀνήκουν εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν διαπραξάντων ἐγκλήματα κατὰ τῆς ζωῆς (24 ἐν Ἰταλίᾳ), ἢ κατὰ τῆς δημοσίας τάξεως (12), ἢ μικτὰ (12), ὀλίγοι δὲ τῶν διαπραξάντων ἐγκλήματα κατὰ τῆς περιουσίας (18).

Ἄρα εἶνε ἐπομένον ὅτι, ὅσφ μᾶλλον διὰ τῆς αὐξήσεως τῶν αὐτοκτονιῶν ἐλαττοῦται ὁ ἀριθμὸς τῶν τοιοῦτων ἀνθρωποκτόνων, τόσφ μᾶλλον ἐλαττοῦνται καὶ κατὰ τῆς ζωῆς ἐγκλήματα. Ἐὰν ἡ μαρκησία Brinviliers, ἢ ὁ Laeenaire, ἢ ὁ Misqea ἤθελον πραγματικῶς αὐτοκτονήσαι ὅτε διανοήθησαν τοιοῦτό τι, τῇ ἀληθείᾳ ἀρκετὰ ἐκ τῶν θυμάτων αὐτῶν θὰ ἐσφάζοντο.

7.—Ἀντιθέτως ἐν τισι περιπτώσεσι, σπανιωτάταις ὅμως, δὲν σφζει ἡ αὐτοκτονία τὴν ἀνθρωποκτονίαν, ἀλλ' ἀπεναντίας αὕτη εἶνε ἡ ἀφορμὴ ἐκεῖνης. Τινὲς ἔλεινοί, πάσχοντες ἐκ δεισιδαίμονος φρενοβλαβείας, ἐπιποθοῦντες τὸν θάνατον, φονεύουσιν ὅπως καταδικασθῶσιν, ἵνα θανατωθῶσι διὰ χειρὸς ἀλλοτρίας, παραμυθούμενοι ὑπὸ τοῦ λειτουργοῦ τῆς θρησκείας. Περίεργος ὄντως ἡ τοιαύτη ἐκδήλωσις ἐγωισμοῦ καὶ θρησκοληψίας! Ὁ Desbrie ἀναφέρει τοιαῦτά τινα περιστατικά, ἕτερα δὲ ὁ Brière de Boismont.

Ἄ jobsrt ἐμποροῦπάλληλος, ὅστις ἐκτραχηλισθεὶς εἰς ἀσωτείαν συνῆψε χρέη καὶ ὑπεξήρесе χρήματα ἐκ τοῦ ξένου ταμείου. Ἐκ τῆς τύψεως τοῦ συνειδότος ἐγεννήθη ἐν αὐτῷ ἡ ἰδέα τῆς αὐτοχειρίας, ἣτις ἕνεκα τῆς θρησκοληψίας του μετετέρατη εἰς τὴν τῆς ἀνθρωποκτονίας, ἣτις καὶ θὰ παρεῖχεν αὐτῷ καιρὸν πρὸς μετάνοιαν. Κατ' ἀρχάς διανοεῖται νὰ καταταχθῇ εἰς τὸν στρατὸν καὶ ὑποπίπτων ἐπίτηδες εἰς σοβαρὰν τοῦ στρατιωτικοῦ νόμου παράβασιν νὰ τουφεκισθῇ· εἶτα ἐσκέφθη νὰ φονεύσῃ τὸν πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας. Τέλος ἐν τῷ θεάτρῳ φονεῖ διὰ μαχαίρας νεαρὰν γυναῖκα ἔγκυον, μένει ἀκίνητος εἰς τὴν θέσιν του καὶ λέγει πρὸς τὸν σύζυγον: «Ὅυτε κἂν σᾶς γνωρίζω εἶμαι ἔλεινος ἀνθρωπος· ἐφόνευσά, διὰ νὰ θανατωθῶ».

7.—Ἄλλοι ὅπως ὁ Nagral, δολοφονοῦν. διότι ἐβαρύνθησαν τὴν ζωὴν, δὲν ἔχουν δὴ τὸ θάρρος καὶ τὴν δύναμιν νὰ αὐτοκτονήσουν. Φαίνεται δὲ ὅτι τοιαύτη ἦτο ἡ ἀφορμὴ καὶ τῆς γενομένης ὑπὸ τοῦ Passananie ἀποπειρας βασιλοκτονίας.

Ἐπειδὴ, εἶπε πρὸς τὸν Διευθυντὴν τῆς Ἀστυνομίας, τὴν 17 Νοεμβρίου, προσεφέροντο πρὸς ἐμὲ τραχέως οἱ προϊστάμενοί μου βαρυνθεὶς τὴν ζωὴν, ἀντι ν' αὐτοκτονήσω, ἀπεφάσισα ν' ἀποπειθῶ νὰ φονεύσω τὸν βασιλέα· ἔλαβον τὴν ἀπόφασιν ταύτην πρὸ δύο ἡμερῶν, ἐπεχειρήσα δὴ τὴν ἀπόπειραν βέβαιος ὢν ὅτι ἐν πάσῃ περιπτώσει ἤθελον φονευθῆναι».

8. *Αυτοκτονία πλασται*.—'Επειδή ὁ ἄνθρωπος ἀγαπᾷ νὰ μιμῆται κατὰ προτίμησιν τὰς πράξεις, εἰς ἃς ὄρει ἐκ φύσεως, διὰ τοῦτο καὶ παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις πολλοὶ εἶνε οἱ προσποιοῦμενοι τὴν αυτοκτονίαν, ποιοῦντες ἐπὶ τῶν σαρκῶν των ἄπλαξ ἐπιπολαίους ἐντομαίς. Εἶνε δὲ τὸσον σύνηθες τὸ τοιοῦτον, ὥστε ὁ Nicholson, λέγει, ὅτι ἐκ τριῶν ἀποπειρῶν αυτοκτονίας γενομένων ἐν ταῖς εἰρκταῖς αἱ δύο εἶναι προσποιηταί.

Τὸσον δὲ ἀμφιβάλλει περὶ τῆς εἰλικρινείας αὐτῶν, ὥστε ὑποπτεύεται ὅτι καὶ τετελεσμένοι τινὲς αυτοκτονίαὶ ἀνήκουσιν εἰς τὴν κατηγορίαν ταύτην· ἀναφέρει δὲ τὸ παράδειγμα καταδίκου ἀπαγορισθέντος καθ' ἣν ὥραν ἐμελλον νὰ ἐλθῶσιν οἱ δεσμοφύλακες, ἀποθανόντος ὅμως διότι κατὰ τύχην συνέπεσε νὰ ἐλθῶσιν ἄργα.

Ἐπενθυμίζω δὲ καὶ ἐγὼ σχετικῶς πρὸς τοῦτο τὸ παράδειγμα τοῦ φονέως δόκτωρός Brancard, ὁ ὁποῖος οὐ μόνον προσεποιήθη αυτοκτονίαν, γράφων ἐπιστολὰς πρὸς τοὺς συγγενεῖς, τοὺς φίλους καὶ τὸν ἀδελφὸν του, εἰς ὃν καὶ συνίστα τὸν μόνον του πιστὸν φίλον, τὸν κύνα του, ἀλλ' ἀφήκε συντεταγμένον καὶ τὸ ἐπτύμβιον αὐτοῦ ἔχον ὡς ἑξῆς: «Ἐνθάδε κεῖται Γάλλος ἀτυχῆς ἐν τῷ βίῳ, ὁ 'Ιούλιος Brancard. Δεῖναι συμφορὰ ἐπεσκίασαν τὴν νεότητά του. Πάντοτε ὑπέρχε τὸ θῦμα τῆς λύτης. Διαβάτα, γύσε ἐν δάκρῳ» Ἐπενθυμίζω ἐπίσης τὴν φαρμακεύτριαν καὶ μοιχαλίδα Lublatson, ἣτις φωραθεῖσα ἐδηλητηριάσθη μετὰ τοῦ συζύγου αὐτῆς, συνενόχου τῆς ἐν τοῖς ὀργίοις καὶ τοῖς ἐγκλήμασι, προσειδοποίησασα ὅμως διὰ πολλῶν ἐπιστολῶν τὰς φίλας τῆς ὅπως τὴν σώσωσιν ἐγκαίρως, ὅπως καὶ συνέβη τῷ ὄντι. Τοῦτο ἔπραξε περίπου καὶ ἡ Grossarello, ὡς καταδειχθήσεται ἐν τῷ κειμένῳ τῆς πραγματογνωμοσύνης μου. Ὡσαύτως προσποιηταὶ βεβαίως ἦσαν δύο τοῦλάχιστον ἐκ τῶν τριῶν αυτοκτονιῶν, ὧς ἀπεπειράθη ἡ Brinwilliers.

Ὁ David πρὶν ἢ φονεύσῃ ἐνεκα ἐρωτικοῦ πάθους ἀνικανοποίητος τὴν γυναικαδέλφην του, ἐλάλησε πρὸς αὐτὴν καὶ πρὸς ἄλλους περὶ τῆς αυτοκτονίας του καὶ ἔγραψε μάλιστα πρὸς αὐτὴν: «Δέχθητι τοὺς ἀσπασμούς μου πρὶν ἢ ἀποθάνω!». Ἀφοῦ τὴν ἐφόνευσεν, ἐξεκένωσε πιστόλιον καὶ ἐτραυματίσθη ἐλαφρῶς πρὸς ἀπόδειξιν ὅτι δῆθεν ἠθέλησε νὰ φονευθῆ, ἀλλ' ἀπέφυγεν. ὅτε ὅμως ὁ συνεδῶν αὐτὸν ἀστυφύλαξ ἐξ οἰκτιροῦ προέτεινεν αὐτῷ, ἐὰν θέλῃ, νὰ ῥιφθῆ εἰς τὸν ποταμὸν ἐκ τῆς γεφύρας χωρὶς ἐκεῖνος νὰ τὸν ἐμποδίσῃ, ἠρηγήθη λέγων ὅτι ἦσαν περίξ πολλοὶ ἄνθρωποι!

Ἡ τοιαύτη παράδοξος τῆς εἰς συνήθως παρὰ τοῖς δεσμώ-

ταῖς ὡς ἀφορμὴν τὸν πόθον τῆς ἐκδικήσεως κατὰ τῶν φυλάκων, κατὰ τῶν διευθυντῶν, τὴν ἐλπίδα ὅτι διὰ τοῦ μέσου τοῦτου ἐπιρρίπτουσιν ἐπ' αὐτῶν τὴν ὑπόνοιαν ὅτι ἐξώθησαν αὐτοὺς εἰς τὴν ἀπόγνωσιν, τὴν ἐπιθυμίαν ὅπως γίνηται λόγος περὶ αὐτῶν, τὴν προσδοκίαν ὅπως μετενεχθῶσιν εἰς ἄλλην εἰρκτήν, πρὸ πάντων δὲ τὴν πρὸς τὸ προσποιεῖσθαι τάσιν, ἧς ἐνεκα πολλὰς αἱ φυλακαὶ μεταβάλλονται εἰς ἀληθῆς θέατρον. Διὰ δὲ τοὺς μὴ ἐν ἐλευθερίᾳ κακούργους ἢ προσποιητῆ αυτοκτονία εἶνε μέσον προτιμώμενον, καθόσον καὶ περισσότερον ἀνταποκρίνεται εἰς τὴν ὀρητικότητα καὶ τὴν βιαιοπάθειαν τοῦ ἑαυτῶν χαρακτήρος, ὁσάκις θέλουσι νὰ ἐπιτύχῃ σκοπὸν τῶν τινα, ἢ νὰ δικαιολογήσῃ πρὸς ἑαυτοὺς καὶ τοὺς ἄλλους τὴν φονικὴν τῶν πρῶν, ἢ νὰ προσποιηθῶσιν ὅτι προηγῆθη συμπλοκὴ τοῦ φόνου, ὡς ἔπραξεν ὁ Cecarelli, ὅτε συνελήφθη, ἐνῶ ἐλήστευε τὴν ὑπ' αὐτοῦ τραυματισθεῖσαν Μαρίαν, ἢ ν' ἀποκουρῶσιν ἀπὸ τὰ ὄμματα τῆς δικαιοσύνης, ὡς ἠδυνήθη νὰ κατορθώσῃ ὁ Brancard, περὶ οὗ ἀνεφεραμέν τινὰ ἀνωτέρω· ἢ ἐπίπλαστος αυτοκτονία χορηγεῖται τότε οἶονε ὡς τὸ ἄ λ λ ο θ ι, τὸ ὁποῖον ἐπιζητεῖ ἐν τῷ θανάτῳ, πολλὰς δὲ, λέγει ὁ Nicholson, καταφεύγουν εἰς τὴν τοιαύτην ἀπόφασιν φερόμενοι ὡς τὰ κακῶς ἀνατεθραμμένα παῖδια ἅτινα ὑποκρίνονται ὅτι αὐτοχειριάζονται ἢ τραυματίζονται, διὰ νὰ ἐξαναγκάσωσι τοὺς γονεῖς τῶν νὰ στέρξωσιν εἰς τὴν ἐπιθυμίαν των.

9. *Διπλαῖ αυτοκτονία*.— Συμβαίνουσιν ἐνίοτε καὶ ἀνάμικτοι αυτοκτονίαὶ μετ' ἀνθρωποκτονιῶν, ἢ μᾶλλον αυτοκτονίαὶ διπλαῖ, αἵτινες κυρίως παρατηροῦνται παρὰ τοῖς ἐκ πάθους καὶ ψυχικῆς ὀρμῆς ἐγκληματίαις, εἶνε δὲ αἱ τελικαὶ κρίσεις σφοδρῶν ἐρωτικῶν παροξυσμῶν κατὰ τὴν νεαρωτάτην ἡλικίαν τῶν ἀγάμων, καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τῶν στρατιωτικῶν· παρὰ τοῖς ἡλικιωμένοις ἐπέρχεται τὸ τοιοῦτον ἀποτέλεσμα ἐνίοτε ἐξ ὑπερβολικοῦ πατρικοῦ ἔρωτος, εἶνε δὲ παιδοκνονία ἅμα καὶ αὐτοχειρία.

Οὕτως ὁ δεκανεὺς Renouard, ἐτῶν 23, ἠράσθη ἀνδοπόλιδος καὶ ἐδαπάνησε μετ' αὐτῆς ὅ,τι ἂν εἶχε, ἐξαντλήσας πάντα πόρον, ἠρώτησεν αὐτὴν μέχρι τίνος σημείου ἦτο πρόθυμος νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ, ἀκούσας δὲ τὴν ἀπάντησιν: «μέχρι θανάτου», παρεσκύασε τὰ πάντα διὰ τὴν διπλὴν αυτοκτονίαν, μετ' ὀλίγας δὲ ἡμέρας αὐτοχειριάζονται—ἢ μᾶλλον εἰπεῖν ὁ ἐραστής πλήττει πρῶτον τὴν νεάνίδα τῆς συγκαταθέσει αὐτῆς, εἶτα δὲ αὐτοκτονεῖ καὶ αὐτὸς—καὶ καταλείπουσιν ἐπὶ τῆς τραπέζης, ἐπιστολήν, δι' ἧς

ἀποχαιερίζουσι τοὺς φίλους των. Ὁ Renouard εἶχε πατέρα καὶ ἀδελφὴν πάσχουσαν ἐκ τῆς μανίας τῆς αὐτοχειρίας.

Ἡ Σάρα Dickenson ἐκ Δέπτφορντ, παρὰ τὸ Λονδίνον, εὐρέθη ἡμέραν τινα τραυματισμένη καὶ κειμένη ἐκτάδην παρὰ τὰ τέκνα της, ἅτινα αὐτὴ ἰδιοχείρως εἶχε σφάζει, διὰ τὴν ἀπαλλάξῃ ἀπὸ τῆς ἐνδείας, εἰς ἣν εἶχε περιπέσει ἡ οἰκογένεια ἕνεκα τῆς πολυχρονίου ἀσθενείας τοῦ πατρὸς. Ὁ ἐξετάσας αὐτὴν ἰατρός ἀπεφάνθη ὅτι ἡ Dickenson (ἥτις ἐπεχείρησε μὲν, ἀλλὰ δὲν ἔσχε τὴν γεναιότητα ν' αὐτοκτονήσῃ) ἔπασχεν ἐκ μανίας διαλειπούσης.

Συμβαίνει κατὰ τινὰς σπανίας περιπτώσεις ἡ τοιαύτη διπλὴ αὐτοκτονία ἐκ πάθους νὰ συνδέηται καὶ νὰ συνταγίζηται μετὰ τῆς καθαρῶς ἐγκληματικῆς, ὅπως ἐν τῇ πράξει τοῦ Demm, εἶνε δὲ οἱ τοιοῦτοι ἐκεῖνοι, οἵτινες ἐξαναγκάζονται νὰ προβῶσιν εἰς αὐτοκτονίαν, ὅπως ἀπαλλαγῶσι τοῦ ὄνειδους ἀτίμωτικῆς τιμωρίας. πείθουσι καὶ τοὺς φιλάτους των ν' ἀκολουθήσουν τὴν τύχην των καὶ νὰ τοὺς μιμηθῶσιν, ὡσανεὶ διὰ τοῦ τοιούτου συμμερισμοῦ καθίστατο ἥττον σκληρὰ ἡ μοιραία αὐτῶν πράξις καὶ ὡσανεὶ ἐφαίνετο αὐτοῖς ὁ θάνατος ἥττον ἀλγεινός, ἀφοῦ δὲν ἀπέμενεν ἐξόπισθὲν των ζῶν τις ἐκ τῶν φιλάτων των.

10.—Διὰ τοῦτο καί, καθὰ εἶδομεν, ἡ αὐτοκτονία εἶνε εὐκολώτερα παρὰ τοῖς ἐκ πάθους ἐγκληματίαις ἢ παρὰ τοῖς γνησίοις. ἔτι μᾶλλον δὲ συνήθης εἶνε παρὰ τοῖς φρενοβλαβέσιν ἐγκληματίαις· εἶνε δὲ τοῦτο φυσικόν, καθότι, ἀφοῦ ἡ αὐτοκτονία εἶνε συνήθης παρὰ τοῖς φρενοβλαβέσι σχεδὸν κατὰ τὸ ἓν πέμπτον καὶ κατὰ τὴν αὐτὴν περίπου ἀναλογίαν παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις, κατ' ἀνάγκην πρέπει νὰ εἶνε συνήθης ἐν ἀναλογίᾳ μείζονι παρὰ τοῖς ἔχουσιν ἀμφοτέρας τὰς ιδιότητας τούτας ἠνωμένας, καὶ μάλιστα ἐὰν ἐξάπτωνται ὑπὸ σφοδροῦ πάθους.

Ὄθεν εἶδομεν τὸν Palmerini, δρᾶστην ληστοπραξιῶν καὶ παράφρονα ἐπιχειρήσαντα τρεῖς ν' αὐτοκτονήσῃ. Ὁ Massaglia, σχεδὸν φρενοβλαβής, ὅστις ἐκατηγόρει ἑαυτὸν ὡς δρᾶστην 148 ἐγκλημάτων ἐνῶ πράγματι εἶχε διαπράξει 40, ἐπιχείρησε ν' αὐτοκτονήσῃ κρημιζόμενος ἀπὸ ὑψηλοῦ μέρους. Ὁ Busala, ἀφοῦ ἐφόνευσε τὸν ἀδελφόν του, προσεπάθησε νὰ πνιγῇ πρότερον ὅμως ἠρώτησεν ἂν ὁ ἀδελφός του ἀπέθανε: «διότι, εἶπεν ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει πνίγομαι καὶ ἐγώ, ἄλλως θὰ συμβουλευθῶ δικηγόρον». Ὁ δὲ Delitala παράφρων, ἡ μᾶλλον σχεδὸν παράφρων, ἐπυροβόλησε τρεῖς κατὰ τῆς ἰδίας αὐτοῦ κεφαλῆς, μετὰ

τοὺς πολλαπλοῦς ὑπ' αὐτοῦ διαπραχθέντας φόνους, περὶ ὧν κατωτέρω.

Τὸ αὐτὸ ρητέον καὶ περὶ τῶν ἀλκοολικῶν πατροκτόνων καὶ αὐτοκτόνων Valessina καὶ Calmano, οἵτινες ἀσωτεύσαντες πᾶσαν αὐτῶν τὴν περιουσίαν ἐφόνευσαν τὰ τέκνα των περὶ αὐτῶν ἐπίσης θὰ ὁμιλήσωμεν κατωτέρω.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 5.

Αἰσθήματα ΣΤΟΡΓΗΣ ΚΑΙ ΠΑΘΗ ΤΩΝ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΩΝ

1. *Αἰσθήματα στοργῆς.*—Μεγάλως θὰ ἐπλανᾶτο ὁ νομίζων ὅτι πάντα τὰ αἰσθήματα ἔχουσι ἐξαλειφθῆ ἐκ τῶν ἐγκληματιῶν τινὰ ἐξ αὐτῶν ἐνίοτε ἐπιζῶσιν, ἀφοῦ ἐξαφανισθῶσι πάντα τὰ λοιπὰ. Ἐκ τῶν 2024 παλιμψήστων, ὡς τὰ ἀποκαλῶ, ἦτοι ἐγγράφων καὶ πειστηρίων συλλεγέντων ὑπ' ἐμοῦ ἐν ταῖς φυλακαῖς, 7 μόνως ἀναφέρονται εἰς τὴν φιλίαν, 3, εἰς ἔρωτάς, 1' εἰς τὴν εὐγνωμοσύνην, 11 εἰς τὴν φιλοστοργίαν, ἐνῶ τὰ ἀναφερόμενα εἰς τὸ μῖσος εἶνε 144, τὰ εἰς τὴν ὀργὴν 59, τὰ εἰς τὴν ἐκδίκησιν 52. Ὁ Troppmann, ὁ ἀποκτείνας ἀρκετὰς γυναῖκας καὶ παῖδια, ἔκλαυεν ἀκούσας τὸ ὄνομα τῆς μητρὸς του. Ὁ Martinati ἐφόνευσε τὴν σύζυγόν του ἐξ ἀνοσίτου ἔρωτος πρὸς τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ἀδελφὴν. Ὁ Barzati ἠγάπα τὴν σύζυγόν του καὶ τὰ τέκνα του. Ὁ Fieschi ἠγάπα τὸν δικηγόρον Lischaud καὶ τὴν παλλακὴν του. Ἡ Grossarello, ἥτις, καθὰ ὠμολόγησεν, ἠγάπα τὰ τέκνα τῆς «ὀλίγον περισσότερον ἀπὸ τὰ γ α τ ἄ κ ι α» καὶ ἥτις ἐνήργησε τὴν δολοφονίαν τοῦ ἐραστοῦ της, ἠσθάνετο πολλὴν ἀγάπην πρὸς τὴν συνένοχον αὐτῆς Azzario, ἐξέτελεσε δὲ πράξεις ἀληθοῦς χριστιανικῆς εὐσπλαχνίας, παραμείνασι, λόγου χάριν, ἐπὶ ὀλοκλήρους νύκτας παρὰ τὸ προσκεφάλαιον ἐνδύων ἐπιθανάτων. Ὁ Lacenaire, καθ' ἣν ἡμέραν ἐφόνευσε τὴν Churden, ἔσωσε διακινδυνεύσας τὴν ζωὴν του αἰλουρον κρημιζόμενον ἠδριπὸ

στέγης, εφείσθη δὲ τῆς ζωῆς τοῦ Scribe, ὅστις εἶχεν ἄλλοτε βοηθήσει αὐτόν.

Ὁ Lindau μοι διηγήθη περιστατικά τινα περὶ τοῦ ἐγκληματιῶν Schunicht, φονεύσαντος σκληρότατα τὴν ἐρωμένην του ἀφοῦ ἀπῆλθεν ἐκ τοῦ οἴκου, ἐσυλλογίσθη· ὅτι τὸ καθαρίνιον του ἦτο πιθανὸν ν' ἀποθάνῃ ἐξ αἰτίας· διὸ ἐπιστρέψας ἤνοιξε τὸν κλωβὸν καὶ τὰ παράθυρα τὰ βλέποντα πρὸς τὸ παρακείμενον δωμάτιον, ὅπου ἠδύνατο τὸ πτηνὸν νὰ εἴρῃ τροφήν. Ἐπίσης δὲ μοι διηγήθη τὸ περιστατικὸν ἑτέρου φονέως, ὅστις, ἀφοῦ ἀπέκτεινε γυναῖκά του, ἐγαλούχησε τεχνικῶς τὸ βρέθος τῆς, ὅπερ ἐφώναζε γοερῶς ἐκ τῆς πείνης.

Οἱ Ἀδιγγανοί, οἵτινες εἶνε ἐγκληματῖαι ἐκ γενετῆς, ἀπατεῶνες κλπ., ζωηρότατα αἰσθάνονται τὸ οἰκογενειακὸν φίλτρον, αἱ δὲ γυναῖκες αὐτῶν ἔν τισι χώραις (οὐχὶ ἐν Ἰνδικῇ) ἔχουσι παράδοξον ἔννοιαν καὶ συναίσθημα τῆς αἰδοῦς: «Ἡ lacki (ἡ παρθενία) εἶνε τὸ πολυτιμότερον κτήμα ἐξ ὅσων κατέχεις... τώρα ὕπαγε νὰ κλέψῃς!» λέγουσιν οἱ Ἀδιγγανίδες πρὸς τὰς θυγατέρας των. Ἡ Noea, ἐκ στοργῆς πρὸς τὸν ἐν τῷ κατέρῳ δεσμών τιν υἱὸν τῆς, κατέστη, αὐτὴ ἡ περιώνυμος κλειδοκυμβαλίστρια, ἡ προστάτις ἡ, ὅπως τὴν ἐπωνόμαζον, ἡ μ ἡ τ η ρ τ ὠ ν κ λ ε π τ ὠ ν. Ὁ ἐκ Πεδεμοντιῶν φονεὺς Maro ἐνέδνε καὶ ἐπλυνεν ὁ ἴδιος τὰ τέκνα του. Ὁ Ferron, εὐθύς ὡς ἤθελε διαπράξει φόνον, ἔτρεχε πρὸς τὰ τέκνα τῆς παλλακῆς του καὶ ἐδώρει αὐτοῖς ἀφθονα γλυκίσματα. Ὁ Mayno della Spinetta ἦτο πιστὸς καὶ περιπαθὴς σύζυγος· ἐξ αἰτίας δὲ τῆς συζύγου του καὶ συνελήφθη.

Χάριν τῆς συζύγου του ἐρεδόθη εἰς τὸν ληστρικὸν βίον ὁ φοβερός Spadolino· χάριν τῆς συζύγου ἐγένετο ληστής ὁ Norgino, φαρμακεὺς ὁ Castagna καὶ ὁ Pommeray καὶ φονεὺς ὁ Montély. Ὁ θηρωδέστατος Franco, συλληφθεὶς τῇ ἐνεργείᾳ τῆς παλλακῆς του, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς δίκης του ἐμερίμνα τινὶ τρόπῳ νὰ σώσῃ αὐτήν. Ἐν δὲ ταῖς φωτογραφίαις αὐτοῦ ταῖς γενομέναις ἐν τῇ εἰρκῇ, πρὸς αὐτὴν ἀπεικονίζεται δίδων τὴν χεῖρα. Ὁ Holland ὡμολόγησεν ὅτι ἐξετέλεσε φόνον, ὅπως πλουτίσῃ τὴν σύζυγον καὶ τὸν υἱὸν ὃν ἠγάπα. «Τὸ ἔπραξα, εἶπε, διὰ τὸ καὶ ὑ μένο τὸ παιδί μου». Μετ' ἀπορίας δὲ ἀναγινώσκωμεν τὴν φράσιν τὴν γραφεῖσαν ἐν ἐπιστολῇ ὑπὸ τοῦ φογέως De Gosini «Στέλλω χίλια φιλιὰ εἰς τὸ παιδάκι μου Θά γείνη καὶ αὐτὸς εὐθύς ὡς ὁ πατὴρ του, ἐπειδὴ ὁ λύκος γεννᾷ λευκόπουλα!»

Ὁ Parent Duchâtelier ἀπέδειξεν ὅτι ἀληθῶς μὲν πολλὰ τῶν

πορνῶν ἀποβάλλουσιν ἐντελῶς καὶ διαρρηγνύουσι πάντα πρὸς τὴν οἰκογένειαν σύνδεσμον, ἀλλ' ὑπάρχουσι καὶ τινες αὐτῶν, αἵτινες διὰ τῆς ἰδίας αὐτῶν ἀτιμίας ἐξοικονομοῦσι τὸν ἄρτον τῶν τέκνων των, τῶν γηραιῶν γονέων των καὶ τῶν συντρόφων αὐτῶν. Ἐχουν δὲ ἀληθῆ, καὶ ὑπερβολικὴν ἀγάπην πρὸς τοὺς ἐραστὰς των. Ὅθεν, ὅσον καὶ ἂν τύπτωνται καὶ μολωπίζωνται ὑπ' αὐτῶν, δὲν τοὺς ἀπαροῦνται.

2. Ἀστάθεια.—Οὐχ' ἦττον παρὰ τοῖς πλείστοις τῶν ἐγκληματιῶν τὰ εὐγενῆ αἰσθήματα ἀναπτύσσονται προσλαμβάνοντα πάντοτε ποῖαν τινα ἀπόχρωσιν νοσηρὰν, καὶ ἐκδηλώσεις διαλειπούσας, ἀσταθεῖς κατὰ παροξυσμούς.

Ὁ Pissembert χάριν πλατωνικοῦ ἔρωτος πρὸς ἄλλην δηλητηριάζει τὴν σύζυγον του. Ἡ μαρκησία Brinvilliers φονεύει τὸν πατέρα ὅπως ἐκδικήσῃ τὸν ἐραστὴν καὶ τοὺς γονεῖς ὅπως πλουτίσῃ τὰ τέκνα. Ὁ Mabile, ὅπως ἐμπνεύσῃ εὐθυμίαν εἰς φίλους, οὗς ἐκ τοῦ προχείρου ἐγνώρισεν ἐντὸς καπηλείου, διαπράττει φόνον. Ἡ Κάποιος Maggin, κακοῦργος, μοι ἔλεγεν: Ἡ αἰτία πάντων τῶν ἐγκλημάτων μου εἶνε ὅτι αἰσθάνομαι πολὺ ζωηρὸν τὸ αἰσθημα τῆς φιλίας· δὲν δύναμαι νὰ ἴδω προσβαλλόμενον ἔστω καὶ μακρινὸν φίλον μου, χωρὶς ν' ἀνασπάσω τὴν μάχαιραν καὶ νὰ τὸν ἐκδικήσω».

Παραδείγματα τῆς ὀλίγης σταθερότητος τῶν αἰσθημάτων παρ' ἀνθρώποις ζωηρότατα τέως κατεχομένους ὑπὸ τῶν αἰσθημάτων τούτων ἔχομεν ἄρκετά. Ὁ Gasparone ὡμολόγει ὅτι ἐγένετο φονεὺς ἔνεκα σφοδροῦ ἔρωτος πρὸς τὴν παλλακὴν του, τὴν ὁποῖαν μετ' ὀλίγας ἡμέρας, διότι διέφυγεν αὐτὴν λέξις ἐπιπλήξεως, ἐφάρνευσεν ἰδιοχείρως.

Ὁ Thomas, ὅστις ἠγάπα περιπαθῶς τὴν μητέρα του, ἐν ἐξάψει τῆς ὀργῆς του ἐκρήμνισεν αὐτὴν ἀπὸ τοῦ ἐξώστου. Ὁ Martipati εἶχε φλογερῶς ἀγαπήσει ἐπὶ ἔτη τὴν ἰδίαν ἐκείνην γυναῖκα, ἧς δύο μόλις μῆνας ἀφ' ὅτου συνεζεύχθη αὐτὴν, ἐμελέτα ἤδη τὸν θάνατον. Αἱ πόρνοι, αἱ ὑπομένουσαι τοὺς μέτροις αἵματος ὀσμῶν ὑπὸ τῶν ἐραστῶν των, ἐγκαταλείπουσι οὐχ' ἦττον τοὺς ἐπὶ τῇ ἐλαχίστῃ ἀφορμῇ καὶ ἐξαίφνης, μετὰ τῆς αὐτῆς δὲ θέρητος ἀφοσιῶνται πρὸς ἄλλους. Ὅθεν ὁ Parent ἀνείρε τις αἱ ὁποῖαι τριακοντάκις εἶχον μεταβάλλει ἐν τῷ ἐρωτικῷ στίγματι, ὅπερ ἔφερον, τὸ ἀρχικὸν στοιχεῖον τοῦ ὀνόματος τοῦ ἐραστοῦ των.

3. *Ματαιότης*. — Ἀντί τῶν αἰσθημάτων τῆς οἰκογενειακῆς στοργῆς ἢ τῶν κοινωνικῶν ἐν γένει αἰσθημάτων, ἅτινα παρ' αὐτοῖς φαίνονται πωρωθέντα, ἢ ἀνισόρροπα ἢ ἀσταθῆ, κυριαρχοῦσιν ἐν τῇ ψυχῇ αὐτῶν μετ' ἐπιμόνου σταθερότητος μερικὰ ἄλλα αἰσθήματα. Ἐκ τούτων προτεύει ἡ ἀλαζονία, ἡ μᾶλλον ὑπόληψις ὑπερβολικῆ πρὸς τὸ ἴδιον αὐτῶν ὑποκείμενον, ἢ ἄλλως τε βλέπομεν συνήθως παρὰ τοῖς ἀνθρώποις τῶν κατωτέρων τάξεων ἐπικρατοῦσαν, κατὰ λόγον πάντοτε ἀντίθετον πρὸς τὴν πραγματικὴν αὐτῶν ἀξίαν. Ὡσαυτὴ ἐπανελαμβάνετο ἐν τῇ ψυχῇ ὁ νόμος ὁ ἐπικρατῶν ἐν τῇ ἀνταντακλαστικῇ κινήσει τοῦ σώματος, ἥτις εἶνε τόσον μᾶλλον ζωηρὰ, ὅσον μᾶλλον ἐλαττωταί ἢ ἐνέργεια τῶν νευρικῶν κέντρων ἄλλ' ἐν τῇ προκειμένη περιπτώσει τὸ φαινόμενον ἀποκτᾷ γιγαντιαίας διαστάσεις. Ἡ ματαιοδοξία τῶν ἐγκληματιῶν ὑπερβαίνει τὴν τῶν καλλιτεχνῶν, τῶν λογίων καὶ τῶν φιλαρέσκων γυναικῶν. Ἐν τοῖς Παλινοψήστοις τῶν φ υ λ α κ ῶ ν ἡ ἀναλογία τῆς ματαιοδοξίας, συμπεριλαμβανόμενης καὶ τῆς ματαιοδοξίας ἐπὶ ἐγκλήματι, εἶνε μεγίστη, κατέχει δὲ τὸν δευτέρου βαθμὸν μετὰ τὰ πειστήρια τὰ ἀναφερόμενα εἰς τὴν ἀδικίαν (τουτέστιν εἰς τὰ παράπονα κατὰ τῆς ἔγνομένης αὐτοῖς ἀδικίας). Ἐν τῷ κελίῳ τοῦ La Cala εὔρον χαραχθεῖσαν διὰ χειρὸς αὐτοῦ τὴν ἐπιγραφὴν: «Σήμερον, 24 Μαρτίου ὁ La Cala ἔμαθε νὰ πλέκη περιπόδια». Ὁ δὲ Crosso προσεπάθει νὰ σώσῃ τὸν ἀδεάφον του: «καθότι, ἄλλως, ἔλεγε, τὸ γένος τῶν Crosso ἀπόλλυται». Ἡ ἐπὶ φόνῳ κατηγορία καὶ αὐτὴ ἢ καταδικη του δὲν ἐτάραττον τόσον τὸν Lacenaire, ὅσον ἢ ἐπίκρισις τῶν χειριστῶν αὐτοῦ στίχων καὶ ὁ φόβος τῆς κοινῆς περιφρονησεως. «Δὲν φοβοῦμαι, ἔλεγε, νὰ γείνω μισητός, ἀλλὰ φοβοῦμαι τὴν περιφρόνησιν.

..... Ἡ θύελλα

Ἀφίνει ἴχνη, ἀλλ' ἀπαρατήρητον

Τὸ ἄνθος τοῦ ἀγροῦ τὸ ταπεινὸν περᾶ.

Ἡ συνθηθεστάτη ἀφορβὴ τῶν ἐγκλημάτων παρὰ τοῖς νεωτέροις χρόνοις εἶνε ἡ δίψα τῆς ἱκανοποιήσεως τῆς ἰδίας ματαιοδοξίας, ὁ πόθος τοῦ διαπρέπειν, ἡ μανία τῆς ἐπιδείξεως. Ὁ Depaud καὶ ἡ παλλακὴ του φονεύουσιν ὁ μὲν τὴν σύζυγον, ἡ δὲ τὸν σύζυγον, διὰ νὰ δυνηθῶσι νὰ συζητηθῶσι καὶ διατηρηθῶσι «τὴν ὑπόληψιν τῆς κοινωνίας». Τὸ πεπλανημένον αἰσθημα τῆς τιμῆς, ἢ λύπη διότι ἠδυνάται ν' ἀποτίσῃ τὰ χρεῖα του ὑπῆρξεν ἢ

ἀφειθηρία τῶν ἐγκλημάτων τοῦ Faella. Ὡσαύτως κλέπτῃς τις περιώνυμος συνηθίζει κατὰ προτίμησιν νὰ φορῇ ὑπενδύτην ἢ λαιμοδέτην ὠρισμένου σχήματος, οἱ συναδελφοί του πάραυτα τὸν ἀπομιμοῦνται καὶ παραδέχονται καὶ αὐτοὶ τὸ ἴδιον σχῆμα τοῦ ὑπενδύτου ἢ τοῦ λαιμοδέτου. Ὁθεν ὁ Vidocq ἐν συμμορίᾳ ἐξ 22 κλεπτῶν, συλληφθεῖσιν ἐν παγίδι ἐντὸς τῆς αὐτῆς ἡμέρας, εὔρεν 20 φέροντας ὑπενδύτην τοῦ αὐτοῦ χρώματος.

4. *Ματαιοδοξία τοῦ ἐγκλήματος*.—Οἱ ἐγκληματῆται ἐπαίρονται ἐπὶ τῇ ἀλκῇ αὐτῶν, ἐπὶ τῇ καλλονῇ, ἐπὶ τῇ ἀνδρείᾳ, ἐπὶ τῷ κακῶς συνηγμένῳ καὶ ἐπὶ βραχὺ διαρκοῦντι πλούτῳ αὐτῶν καὶ τὸ παραδοξότατον καὶ λυπηρότατον, ἐπὶ τῇ ἱκανότητι αὐτῶν περὶ τὸ ἐγκληματεῖν: «Ἐν ἀοχῇ, γράφει ὁ πρόφην κατάδικος τοῦ κατέργου Vidocq, οἱ ἐγκληματῆται καυχῶνται ὅτι δὲν ἐγκληματήσαν βαρέως ἀφοῦ ὅμως προχωρήσωσιν ἐν τῇ ὁδῷ τοῦ ἐγκλήματος, ὑπερηφανεύονται ἐπὶ τούτῳ». Λέγει δὲ καὶ ἀλλαχῶ: «Ἐν τῇ κοινωνίᾳ φοβεῖται καθεὶς τὴν ἀτίμωσιν ἄλλ' ἐντὸς πληθύος καταδικῶν ὡς μόνῃ αἰσχύνῃ θεωρεῖται τὸ μὴ εἶναι τινα ἠτιμασμένον, Παρ' αὐτοῖς τὸ καλεῖσθαι τινα escarpe (φονεῖα) θεωρεῖται ὡς ὁ μέγιστος τῶν ἐπαίνων».

Πρὸ ἐτῶν ἐφονεύθη ἐν τινι πόλει τῆς Ῥωμαϊκῆς Χώρας ἱερεὺς χρηστοῦ καὶ πραοτάτου χαρακτῆρος, οὐδένα κεκτημένος ἐχθρόν, ὥστε οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ ὑποπτεύσῃ τὸν φονεῖα. Ἦτο δὲ οὗτος νεανίσκος σχεδὸν ἀγένειος, ὅστις, διὰ ν' ἀποδείξῃ εἰς τοὺς συντρόφους του ὅτι εἶχε τὸ θάρρος νὰ διαπράξῃ φόνον, ἔδειξεν αὐτοῖς τὸν ἐξερχόμενον κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν ἐκ τοῦ ναοῦ ἀθῶον ἱερέα, μετὰ τινα δὲ λεπτὰ ἐν πλήρει μεσημβρίᾳ ἀπέκτεινεν αὐτόν. Τὸν ἐφόνευσεν ἀπλῶς καὶ μόνον διὰ νὰ δείξῃ ὅτι ἦτο ἱκανὸς νὰ φονεύσῃ.

Σχετικῶς πρὸς τοῦτο ὑπενθυμίζομεν τὰς ἐν τοῖς ἡμετέροις Παλινοψήστοις παραδόξους ἐπιγραφάς, τινῶν ἐκ τῶν ὁποίων ἐμνημονεύσαμεν ἤδη ἐν τοῖς προηγουμένοις κεφαλαίοις ὑπενθυμίζομεν δὲ καὶ τὸν ἐν τῷ αὐτῷ συγγράμματι ἡμῶν ἀναφερόμενον Quajot, ὅστις ὑπεγράφετο «κατοικῶν ἐν τῇ ὁδῷ δεῖνα, 3ον πάτωμα, ἀριθ. 200».

«Αἱ συμμορίαὶ τῶν Ἀγγλῶν κλεπτῶν, λέγει ὁ Mayhew ἀμιλλῶνται καὶ φθονοῦσι τὰ ἐπιτήδεια ἀλλήλων κατορθώματα. Κανχᾶται ἐκάστη ὅτι ὑπερβαίνει τὰς λοιπὰς καί, ἂν ἦτο δυνατόν, θὰ διηγωνίζοντο πρὸς ἀλλήλας ἐν τῇ 4ῃ σελίδι τῶν ἐφημερίδων».

Ὡπως αἱ πόρνοι, ὧν τὸ ἐπάγγελμα διαίρεται εἰς πολλοὺς

βαθμούς, ἀξιοῦσι πάντοτε ὅτι ἀνήκουσιν εἰς τὸν ἀνώτερον, ἢ δὲ φράσις: εἶσαι γυνὴ ἐνὸς Φράγκου» θεωρεῖται ὑπ' αὐτῶν ὡς ἐξυβριστικωτάτη, οὕτω καὶ ἐν ταῖς εἰρκταῖς οἱ χιλιάδας φράγκων κλέψαντες χλευάζουσι τοὺς κοινούς λωποδύτας. Οἱ ἀνθρωποκτόνοι, τοῦλάχιστον ἐν Ἰταλία, θεωροῦσιν ἑαυτοὺς ἀνωτέρους τῶν κλεπτῶν καὶ τῶν ἀπατεῶνων, καὶ ἐπιδεικνύουσι σεμνυνόμενοι διὰ τὸν διακριτικὸν αὐτῶν σκοῦφρον, ἐνῶ οἱ κλέπται παντοιοτρόπως προσπαθοῦν ν' ἀποκρύψωσιν αὐτόν. Οἱ πλαστογράφοι ἀπεναντίας θεωροῦσιν ἑαυτοὺς ἀνωτέρους τῶν ἀνθρωποκτόνων καὶ ἀποφεύγουσι τὴν μετ' αὐτῶν συγχρότισιν. Ἐν Λονδίῳ οἱ διαπράττοντες ληστοπραξίας περιφρονοῦν τοὺς gnanots, ἦτοι τοὺς μικροκλέπτας. «Ἦμπορεῖ νὰ εἶμαι κλέπτης, ἔλεγεν εἰς ἕξ αὐτῶν ἀρνούμενος νὰ παρακαθίσῃ παρ' αὐτοῦς, ἀλλὰ, χάριτι θεῖα εἶμαι εὐνολόγητος».

Οἱ κλέπται θεωροῦσιν ὅτι ἐκπίπτουσι τῆς ἀξίας αὐτῶν κλέπτοντες μικρὰ ἀντικείμενα εὐτελεῖ κλέπτουσι συχνότερον χάριν φιλοτιμίας ἢ ἔνεκα πραγματικῆς ἀνάγκης.

Ὁ Vasko, ὁ ἐν ἡλικίᾳ δεκαεννέα ἐτῶν φονεύσας ὀλόκληρον οἰκογένειαν, ἠφροαινετο ἀκούων ὅτι πᾶσα ἡ Πετρούπολις ἐλάλει περὶ αὐτοῦ. «Τὸ πιστεύω, ἔλεγεν ἄς ἴδωσι τώρα οἱ συμμαθηταί μου, ἂν εἶχον δίκαιον ἰσχυριζόμενοι ὅτι οὐδέποτε θὰ διέπρεπον τόσον ὥστε νὰ γείνη λόγος περὶ ἐμοῦ».

Ὁ Grellinier, κοινὸς μικροκλέπτης, ἐκαναῖτο ἐν τῷ Κακουργιοδικεῖῳ ὅτι διέπραξε φαντασιώδη ἐγκλήματα, ἀσμενίζον νὰ θεωρῆται ὡς διάσημος φονεὺς. Ὁ Mottino καὶ ὁ Rouget ἐξύμνησαν δι' ἐλεεινῶν στίχων τὰ ἴδια αὐτῶν κακουργήματα. Ὁ Lemaire, ὁ De Marcilly, ὁ Vidocq, ὁ Winter, ὁ De Cosimi ὁ Lafarge καὶ ὁ Collet συνέγραψαν καὶ κατέλιπον εἰς τοὺς μεταγενεστέρους τὴν βιογραφίαν των.

«Πόσον καταπεπτωκότες εἶνε τώρα οἱ λησταί, ἔλεγεν ὁ Gasparoni, πόσον μετεβλήθησαν ἀπὸ τῆς ἐποχῆς μου, ὅτε ἤμαζον ἐν ὄλῃ αὐτῶν τῇ γνησιότητι, χωρὶς ποσῶς νὰ ἐνδιαφέρονται περὶ τῆς πολιτικῆς καὶ μόνον ἐξ ἔρωτος πρὸς τὸ ἐπάγγελμα!»

Ἐκ τῆς ὑπερβολικῆς ματαιοδοξίας τῶν ἐγκληματιῶν ἐξηγεῖται τὸ φαινόμενον ὅτι μετ' ἀκατανόητου ἀπερισκεψίας λαλοῦσι τόσον ἐυκόλως περὶ τοῦ ἑαυτῶν ἐγκλήματος καὶ πρὸ καὶ μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῶν καὶ παρέχουν τοιοῦτοτρόπος εἰς τὴν δικαιοσύνην τὸ ἰσχυρότατον τῶν ὄπλων πρὸς σύλληψιν καὶ καταδίκην αὐτῶν.

Ὁ Philippe μικρὸν μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν παραδόξων αὐ-

τοῦ ἐγκλημάτων, εἶπε πρὸς μίαν τῶν ἐρωμένων του: Ἀγαπῶ τὰς γυναῖκας, ἀλλὰ καθ' ὅλους ἴδιον τρόπον, διότι συνηθίζω νὰ τὰς ἀποπνίγω, ἀφοῦ ἀπολαύσω τῶν θεληγῆτων αὐτῶν, καὶ ἔπειτα ν' ἀποκόπτω τὸν λαιμόν των. «ὦ! θ' ἀκούσης ταχέως νὰ γίνηται λόγος περὶ ἐμοῦ!»

Ὁ Lacgaud ὀλίγον πρὶν ἢ φονεύσῃ τὸν πατέρα του ὄν θανασίμως ἐμίσει, εἶπε πρὸς τοὺς φίλους του: Ἀπόψε θὰ σκάψω λάκκον καὶ θὰ θέσω ἐντὸς αὐτοῦ τὸν πατέρα μου νὰ κοιμηθῇ διὰ παντός.»

Ὁ Villet προανήγγελλε τοὺς ἐμπρησμούς, οὓς μετ' ὀλίγον ἔμελλε νὰ ἐκτελέσῃ. Ἐτεροῦ δὲ πατροκτόνος, ὁ Marcellino, ἔλεγεν ὀλίγον πρὶν ἢ φονεύσῃ τὸν πατέρα του: Ὅταν θὰ ἐπιστρέψῃ ὁ πατήρ ἐκ τοῦ ἀγροῦ, θὰ μένῃ ἐδῶ διαρκῶς.»

Ὁ Berard, πρὶν ἢ μεταβῆ πρὸς διάπραξιν τοῦ τελευταίου τῶν ἐγκλημάτων του, τὸν φόνον τουτέστι τριῶν πλουσίων δεσποινῶν, ἠκούσθη λέγων: Ἐπιθυμῶ νὰ ἐπιχειρήσω κατὰ σοβαρόν, ὦ, θὰ γείνη πολὺς λόγος περὶ ἐμοῦ!»

Ὁ Gallarari, εἰ καὶ ἐκ φύσεως σιωπηλός, πρὶν ἢ ἀποκινή τὸν ὑποδειχθέντα αὐτῷ φοιτητὴν, ἔδειξεν εἰς πολλούς, ὡς καὶ εἰς τινα, ὄν ἐν ἐθεώρει ὡς κατάσκοπον, τὸ ξίφος (στόκον), δι' οὗ ἐσκόπει νὰ ἐκτελέσῃ τὸ ἐγκλήμα του.

Ὁ Sobber, ὁ ἐν Βερολίῳ δολοφόνος τοῦ γραμματοκομιστοῦ, διέφυγεν ἐπὶ τινος μῆνας τὴν δικαιοσύνην κρυπτόμενος ὑπὸ τὸ ὄνομα Saudel' ἀλλ' ἐπροδόθη ἀποκαλύψας τὸ ὄνομά του διὰ τῆς ἐπιδείξεως τοῦ διαβατηρίου του, θέλων νὰ πείσῃ ξενόδοχον τινα ἀμφιβάλλοντα, ὅτι ὑπηρέτησεν εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ.

Ἡ φαρμακεύτρια Buscemi ἐν τινι ἐπιστολῇ πρὸς τὸν συνένοχον αὐτῆς ὑπεγράφετο: «Ἡ Λουκρητία Βοργία σου».

Οὐ μόνον δέ, ἀλλ' ὑπάρχουσι καὶ ἐγκληματῖαι, οἵτινες πρὶν ἢ εἶτι φανερωθῇ ἢ πρᾶξις των καὶ ἀνακαλυφθῇ ἢ ἐνοχὴ των αἰσθάνονται τὴν ἀνάγκην νὰ ὀμιλήσωσι περὶ αὐτῆς καὶ δὴ καὶ νὰ τὴν ἀπεικονίσωσι, διὰ νὰ καταστήσωσι σαφεστέραν καὶ ζωηροτέραν τὴν εἰκόνα τῆς πράξεώς των εἰς ἑαυτοὺς κἂν. Ὅθεν καὶ ὁ Troppmann συνέθηκε τὸ παραδόξον ἐκεῖνο σχεδιογράφημα, ὅπερ δὲν ἦτο ἀπόδειξις περὶ τῆς ἀθωότητός του, ἀλλ' ἀπεναντίας ἀσφαλὲς τεκμήριον τῆς ἐνοχῆς του.

Διὰ τὸν αὐτὸν λόγον κλέπτης τις καὶ ἐνοχος ληστοπραξίας ἐχάραξεν ἐπὶ ἀγγείου πᾶσαν τὴν ἱστορίαν τοῦ ἐγκλήματός του,

ἕτερος δὲ κλέπτης δίγαμος, ὁ Gob dell' Allea, ἐπὶ ἀγγελίου ἐπίσης τὴν ἱστορίαν τῆς διαγαμίας του.

«Ἐσυλλογίσθη (γράφει ὁ Lepage) ὅτι πάντα ταῦτα θὰ παρήτεινον τὴν προφυλάκισίν μου, ἐγὼ δ' ἐπείγομαι νὰ παραπαμφθῶ πρὸ τοῦ Κακουργιοδικείου, διότι ἐκεῖ θὰ εἶνε πολλοὶ θεαταί, οἵτινες θὰ μὲ βλέπουν, καὶ τὰ πρακτικὰ τῆς δίκης μου θὰ δημοσιεύωνται ὑπὸ τῶν ἐφημερίδων.»

«Μὴ πιστεύετε ὅτι ἡ τύψις τῆς συνειδήσεως μ' ἐμποδίζει νὰ κοιμηθῶ ὄχι, ὄχι! αἰτία εἶνε ἡ στέρησις τῆς κινήσεως. Ἡ τύψις τῆς συνειδήσεως! ἂ, μάλιστα! . . . λέγετε ὅτι, ἐὰν ἡ μάχαιρα ἤθελεν εἰσδύσει κατὰ δύο ἢ τρία χιλιστόμετρα περισσότερο, θὰ ἦτο νεκρά. Λοιπὸν εἶνε κοῦμα! ὑπῆρξα ἀρκετὰ ἠλίθιος!»

«Ἐὐθύς μετὰ τὴν ἔξοδόν μου ἐκ τῶν φυλακῶν θὰ κλέπτω διαρκῶς· τόσον καὶ τόσον διαρκῶς εὐρίσκομαι ἐν τῇ φυλακῇ. Miglio S. Salvario.

«Θὰ ἐξέλθω . . . θὰ χαιρετίσω προσεχῶς τοὺς φίλους. Ἀγαπητοὶ σύντροφοι, σὰς ἀναγγέλλω διὰ τούτου ὅτι κατεδικάσθην εἰς θάνατον ἐπὶ διπλῷ φόνῳ· ἀλλ' ἐλπίζω νὰ τύχῃ χάριτος καί, ἂν ἐξέλθω, θὰ φονεύσω ἀκόμη καμμίαν δωδεκάδα.»

«Ὁ κλέπται! τὸ ἐπάγγελμα ἡμῶν κατεστράφη ὑπὸ τῶν ἀχρείων δικαστῶν. Θαρρεῖτε ὁμως! Ἐμπρός!»

«Ὁ Qua jor εἶνε ἤδη ἡ τετάρτη φορὰ καθ' ἣν εἰπέρχεται ἐνταῦθα, πάντοτε ἀθῶος καὶ ἀγνός ὡς τὸ ἀκάθαρτον ὕδωρ, ὅπως καὶ αὐτὴν τὴν φορὰν, καθ' ἣν συνελήφθη φέρων τὰ κλοπιμαῖα. Ταλαίπωροι κλέπται!»

«Δὲν πρέπει τις νὰ κλέπτῃ, ἀλλὰ νὰ φονεύῃ.»

«Ἐγώ, ἂν καὶ δὲν εἶμαι ζωγράφος, ἀπέκτησα μεγάλην φήμην, διότι τὸ ὄνομά μου κατεγράφη εἰς πλείονας τῶν 40 διαφόρους φυλακάς, ἐνθα καλοκαγάθως ἐσημειώθησαν τὰ ὀρειότατα χαρακτηριστικά μου.»

Περίεργον εἶνε τὸ παράδειγμα τοῦ λεγομένου Fusil, ὅστις, ἀφοῦ ἐφόνευσεν τὸν σύντροφόν του, ὅπως τὸν ληστεύσῃ, καὶ ἔκρουσε τὸ πτώμα ἐντὸς ἱματιοθήκης, ἐδραπέτευσεν εἰς Ἑλβετίαν· καταναλώσας τὰ χρήματά του ἐφανέρωσε τὸ ψευδώνυμόν του, ὅπως λάβῃ καὶ ἄλλα. Συλληθεὶς καὶ ὀδηγηθεὶς εἰς Τουρίνον ἀπεφάσισε ν' αὐτοκτονήσῃ τὴν ἑκατοστὴν ἡμέραν· πρὸ τούτου ὅμως ἐχάραξεν ἐπὶ τῆς λαγίνου αὐτοῦ εἰκόνας, δι' ὧν τρόπον τινὰ ἠθέλησε ν' ἀνεμίση μνημεῖον εἰς τὸ ἴδιον αὐτοῦ ἔγκλημα, πρὶν ἢ καταστρέψῃ τὸν βίον.

Ἐν τῷ σχεδιάσματι τούτῳ ἐξιστόρησε πᾶσαν τὴν τελευταίαν τοῦ βίου του περίοδον, εἶνε εἰδός τι ὁμολογίας τοῦ ἐγκλήματος καὶ τῆς αὐτοκτονίας του, γραμμὴν ἐν μέρει μὲν διὰ λόγων, ἐν μέρει δὲ δι' εἰκόνων, ὡς εἴθιστο παρὰ τοῖς ἀγρίοις, ὅτε ἡ γραμματικὴ καὶ ἡ γλῶσσα ἦσαν τόσον πτωχαί, ὥστε ἀπέβαινε δυσχερὴς ἢ σαφῆς ἐκθεσις συνθέτου ἐννοίας.

Τὸ ὑπὲρ πάντα ὅμως τὰ λοιπὰ περίεργον καὶ σαφέστατον ἄμα παράδειγμα τῆς ἀπιστεῦτου ταύτης ματαιοδοξίας τοῦ ἐγκλήματος εἶρον ἐν Ραβένῃ, ἐν τῇ φωτογραφίᾳ τῇ ἀνακαλυφθείσῃ ὑπὸ τῆς ἀστυνομίας. Παραβλέποντες τὸν κίνδυνον, ὃν διέτρεχον, τοῦ νὰ φαραθῶσι καὶ νὰ καταγγελθῶσι, τρεῖς ἄθλιοι, ὑποπτοὶ ἐπὶ διαπράξει φόνου, ἐφωτογραφήθησαν ἐν στάσει τοιαύτῃ ὡσανεὶ ἐξέτελουν πραγματικῶς τὴν πράξιν· ἡ δίκη των ἐξ αἰτίας τῆς ἐπιφυλακτικότητος τῶν μαρτύρων, τῆς τόσον συχνῆς δυστυχῆς, οὐδὲν ἔσχεν ἀποτέλεσμα· προδήλως ὅμως, ἂν οὐχὶ διὰ τοὺς νομικούς, ἀλλὰ βεβαίως διὰ τοὺς μύστας τῆς ἐγκληματικῆς ἀνθρωπολογίας, ἡ τοιαύτη φωτογραφία ἀποτελεῖ αὐτὴ καὶ μόνη τὸ φοβερώτατον τῶν τεκμηρίων, ἀπέδειξε δὲ κατὰ πόσον, ἐν ἑλλείψει ἄλλων, ἡ ἀνθρωπολογικὴ ἔνδειξις δύναται νὰ ὑποβοηθήσῃ τὰς ἐρεῦνας τῆς δικαιοσύνης, γνωστοῦ ὄντος ὅτι πάντες οἱ ἐγκληματαί μετὰ νὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἐγκλήματος αισθάνονται τὴν ἀνάγκην νὰ διαιωνίσωσι τὴν μνήμην αὐτοῦ διὰ λόγων, δι' εἰκόνων καὶ δι' ἐγγράφων.

Ὁ Parent δημοσιεύει ἐπιστολάς, ἐξ ὧν ἐμφαίνεται ποσοεῖνε πλήρεις ἀλαζονείας αἱ διευθύντριαι τῶν δυσωνύμων οἴκων. «Δὲν δύναμαι, γράφει τις ἐξ αὐτῶν, νὰ διαμῆνω ἐν τῇ ὁδοῦ, ἐν ἣ κα-

τοικῶ. Ἡ φαυλότης τοῦ ὄχλου, ὅστις μὲ περιστοιχίζει, ἀποτελεῖ ἀντίθεσιν πρὸς τὸ ὑπ' ἐμοῦ διευθυνόμενον χ ρ η σ τ ὶ ο ν καὶ εὐ-
π ρ ε π ε ς ἴδρυμα». Ἐτέρα δὲ διευθύντρια ἐτῶν 82 ἔγραφεν:
«Ἡδυνήθην διὰ τοῦ καταστήματός μου νὰ ἐξασφαλίσω ἑμμαντὴ
ἐ ν τ ι μ ο ν βίον.

δ. Ἐκδίκησις.—Φυσικὴ συνέπεια τῆς τοιαύτης ἀπεριορί-
στου τῶν ἐγκληματιῶν φιλοδοξίας καὶ τῆς ὑπερβολικῆς αὐτῶν
ἐπάρσεως εἶνε ἡ τάσις αὐτῶν πρὸς τὴν ἐκδίκησιν ἐπὶ ἀσημάντοις
ἀφορμαῖς. Ὁ Leduc ἐφόνευσε φίλον τοῦ τινα ὡς ἐπιπληξάντα
αὐτὸν διότι ἔκλεψε παρ' αὐτοῦ ὀλίγα πυρεῖα. Ὁ βαρῶνος C.
ἐνήργησε τὸν φόνον τοῦ K., διότι δὲν διέταξε νὰ σταματήσῃ κα-
τὰ τὴν λιτανείαν ἡ εἰκὼν τῆς Παρθένου ὑπὸ τὸ μέγαρόν του. Ὁ
Militello δι' ἐλαχίστην τινα προσβολήν, γενομένην αὐτῷ ὑπὸ τοῦ
παιδικοῦ του φίλου, διενοήθη καὶ βραδύτερον ἐξετέλεσε τὸν φό-
νον αὐτοῦ. Ἐλεγχόμενος δὲ διὰ τοῦτο ἀπήντη: «Τὸν ἐφόνευσα,
διότι τὸ ἤξιζεν!»

Ὁ δὲ Lacenaire ἔγραψε τοὺς ἑξῆς στίχους:

ὦ! εἶνε θεία ἡδονὴ ἐκπνέοντα νὰ βλέπῃς
τὸν ἄνθρωπον τὸν μισητόν... Μόνος μου πόθος εἶνε
τὸ μῖσος κ' ἡ ἐκδίκησις...

Ἡ μόνη αὐτοῦ μέριμνα εἶνε πῶς νὰ κατασχύνη καὶ πῶς νὰ
ἐπιτύχῃ τὴν καταδίκην τῶν προδωσάντων αὐτὸν συνεταίρων.

Μία μοι ἔμειτε τρυφή καὶ μόνη: ἡ ἐκδίκησις.
Ἄλλὰ καὶ ταύτης ἀτελῶς καὶ ἡκιστα ἐγεύσθη.

Ὁ Kenaud, ἡλικίας 22 ἐτῶν, κατόπιν ἐλαφρᾶς διενέξεως
μετὰ τοῦ Foy, τοῦ φίλου, ὅστις συνετήρει αὐτὸν δωρεὰν ἐπὶ ἔτη
τὸν ἐτραυματίσσε καὶ ἀπεπειράθη νὰ τὸν ὀλίγη ἐντὸς φρέατος.
Συλληφθεὶς δέ, ἐνῶν ὁ φίλος του τὸν ἐσυγχώρει, ἀγνωῶν ποῦ νὰ
ἀποδώσῃ τὴν τοιαύτην παραφορὰν, ἔλεγεν: «Ἄν καταδικασθῶ,
ὑπομονή. Δυποῦμαι μόνον, διότι δὲν τὸν ἀπετελείωσα· ἀλλὰ, ἂν
ἐξέλθῶ τῶν φυλακῶν, θὰ τὸν φονεύσω». Καὶ μετὰ πολλὰ ἔτη
ἀποφυλακισθεὶς ἐξεπλήρωσε τὴν ἀπαισίαν αὐτοῦ ὑπόσχεσιν. Ὁ
Scanariello ποῖν ἀποθάνῃ ὑποχρέωσε τοὺς ὀπαδοὺς του ληστὰς
νὰ ὀρκισθοῦν ὅτι θὰ φονεύσωσι χωρικούς τινας, καθ' ὃν ἔτρεφε
πρὸ πολλοῦ ἀνικανοποίητον ἐχθροπάθειαν. Ἡ Pitcherel, ὅπως

ἐκδικηθῆ κατὰ γείτονος ἀρνούμενου νὰ συγκατατεθῆ εἰς τὸν γά-
μον τοῦ υἱοῦ του, ἐδηλητηρίασεν αὐτόν. Καταδικασθεῖσα εἰς θά-
νατον καὶ προσκληθεῖσα νὰ συγχωρήσῃ τὸ θῦμα αὐτῆς, κατὰ τὸ
παράδειγμα τοῦ Σωτῆρος, ἀπήντησεν: «Ὁ Θεὸς ἔπραξεν ὅ,τι ἤ-
θελεν ἀλλ' ἐγὼ δὲν θὰ συγχωρήσω ποτέ». Ὁ Callaud, σύρων,
χάριν ἀστειότητος, τὴν ἀκραν τοῦ μανδύου τοῦ συντρόφου του
Richard, ἀπέσπασεν ἐξ αὐτοῦ τεμάχιον. Ζητεῖ παρ' αὐτοῦ συγ-
γνώμην καὶ ὑπόσχεται νὰ τὸν ἀποζημιώσῃ· ἐκείνος ὅμως, χωρὶς
νὰ τὸν ἀκροασθῆ, ἀνασπᾷ τὴν μάχαιραν καὶ βυθίζει αὐτὴν εἰς τὸ
στήθος του.

Εἰς τὴν συλλογὴν τῶν Παλιμψήστον τὰ διαλαμβάνοντα περὶ
ἐκδικήσεως πειστήρια κατέχουσι τὴν 5. θέσιν, ὄντα κατ' ἀναλο-
γίαν 29 ο)ο. Ἄλλὰ πλὴν τῶν ἀποτελούντων εἰδικῶν κεφάλαιον
ὑπάρχουν καὶ ἄλλα περιέχοντα φράσεις καὶ σκέψεις περὶ ἐκδική-
σεως. Ἰδοῦ, χάριν παραδείγματος, τινὲς ἐξ αὐτῶν:

«Ἄγαπητοὶ φίλοι. Παρεπέμφθη εἰς τὸ Κακουργιοδικεῖον καὶ
κατεδικάσθη εἰς δέκα ἐτῶν εἰρκτὴν ἐπὶ ἀποπείρα φόνου κατὰ γυ-
ναϊκὸς ἦν ἐνόμιζον ἀθῶαν καὶ ἥτις ἀπεναντίας ἦτο γ ο υ ρ ο ὑ ν α
(troja), ἀφοῦ δὲ κατηγάωσε τὰ χρήματά μου, ἐγένετο αἰτία
νὰ καταδικασθῶ εἰς ἐξάμηνον φυλάκισιν. Ὁρκίσθη ἐντὸς τῶν
φυλακῶν τούτων ὅτι εὐθύς ὡς ἤθελον ἐξέλθει θὰ τὴν ἐφόνευσον·
μετὰ τὴν ἔξοδόν μου κατήνεγκον κατ' αὐτῆς δύο τραύματα διὰ
μαχαιάς, ἀλλ' ἡ π α λ η α γ ε λ ά δ α αὐτὴ καὶ πάλιν ἐθεραπεύθη
καὶ τοῦτο πολὺ μὲ λυπεῖ. Ἐν Τουρίνω, 1883.»

«Ὁ F.... ἐπιλεγόμενος Γουλιελμίνος, συνελήφθη τὴν 21 Ἰ-
ουλίου 1885. Ἐχομεν σήμερον 26 Φεβρουαρίου 1886 καὶ οὐδὲν
ἀκόμη γινώσκει. Παρῆλθον πλέον ἢ 7 μῆνες, ὃ ἄτιμος δικαιοσύ-
νη! Θέλετε νὰ μὲ κάμητε ν' ἀποθάνω πρὶν μὲ παραπέμψητε εἰς
δίκην; Ταῦτα δὲ πάντα χάριν μιᾶς ρουπαρᾶς γυναικός!... τὴν ὀ-
ποιάν, ἂν ἤθελον ἔχει τώρα εἰς χεῖρας μου, θὰ τὴν ἐφόνευσον σιγὰ
σιγὰ μὲ τὴν αἰχμὴν βελόνης. Μολαταῦτα, μὴ ἀθυμῆτε φίλοι μου·
ἐλπίζω κατὰ τὸν Μάρτιον νὰ γίνῃ ἡ δίκη μου καὶ θὰ ἴδωμεν πῶς
θὰ λήξῃ αὐτὴ ἡ ὑπόθεσις.»

Γυνὴ τις ἐπιθάνατος γράφει: «Ἐὰν ἦτο ἀληθὲς ὅτι οἱ μὴ
συγχωρούμενοι μεταβαίνουσιν εἰς τὴν Κόλασιν, οὐδέποτε ἤθελον
συγχωρῆσαι τοὺς συνενόχους.»

Παράδειγμα ὁμοιάζον πρὸς τὰς ἐκδικήσεις τῶν ἀγρίων παρουσιάζει ἡ διαγωγή κακούργου τινὸς ὀνόματι Moyses, ὅστις ἐξυβρισθεὶς ὑπ' ἀγνώστων νύκτα τινὰ ὀπλίζεται καὶ ἀρχίζει νὰ τραυματίζη πάντας ὄσους ἀπαντᾷ καθ' ὁδόν. Ἐτερός τις δὲ καταστραφεὶς ὑπὸ γυναικὸς ἀπεφάσισε νὰ τραυματίσῃ τὴν πρώτην γυναίκα, ἣν ἤθελε συναντήσῃ.

Ἡ αὐτὴ τάσις παρατηρεῖται καὶ παρὰ ταῖς πόρναις. «Νομίζει τις, λέγει ὁ Patent, ὅτι ἡ συναίσθησις τῆς ἐλευσιότητος αὐτῶν ἐξεγείρει ἔτι μᾶλλον παρ' αὐταῖς τὴν ἔπαρσιν καὶ τὴν φιλοτιμίαν, ἣν κέκτηται ἀνεπτυγμένην εἰς ὑψιστον βαθμόν. Οὐαὶ εἰς τὸν ἐγγίσοντα αὐτὴν! Ὁ αὐτὸς λέγει ἄλλαχού: «Ἡ ὀργὴ εἶνε συνήθης παρὰ ταῖς πόρναις καὶ ἐπὶ τῇ παραγορᾷ ἀφορμῇ ἐξεγείρεται ὡς λόγου χάριν ἐπὶ τῇ ἀπλῇ παρατηρήσει ὅτι εἶνε δυσειδεῖς. ὡς πρὸς τὸ κεφάλαιον τοῦτο εἶνε εὐερέσθητοι καὶ μάταια πεσισσότερον τῶν παιδίων· θεωροῦσι δὲ ὅτι ἀτιμάζονται, ἐὰν δὲν ἀντεπεξέλθωσιν.»

Ἐκ τῆς τοιαύτης τῶν παθῶν σφοδρότητος καὶ μάλιστα τοῦ πάθους τῆς ἐκδιδήσεως, ὑπερβαίνοντος ὡς πρὸς τὴν ἔντασιν καὶ αὐτὴν τὴν φιλαυτίαν, ἐξηγοῦνται πολλά φαινόμενα καὶ περιστατικὰ ἀγριότητος κοινὰ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις καὶ τοῖς ἀγρίοις, ἀλλὰ σπανιώτατα καὶ τερατώδη παρ' ἡμῖν.

7. **Σκληρότης.** — Σήμερον καὶ αὐτοὶ οἱ ἐγκληματῖαι σπανίως ἀποθηριοῦνται ἀνευ λόγου, ἢ ἐκ μόνου τοῦ λόγου τοῦ κέρδους, Ἐξ 860 κλοπῶν διὰ ὀψέως, γενομένων πρὸ δεκαετίας ἐν Λονδίῳ, πέντε μόνον ἐξετελέσθησαν καὶ μετὰ κακώσεων κατὰ προσώπων. Ὡς καὶ παρ' αὐτοῖς ταῖς λησταῖς ὑπῆρχε πάντοτε εἰς ὁ ἐκτελῶν τὰ χρεὴ δημίου. Οἱ αἰμοχαρεῖς, οἱ φονεῦντες διὰ νὰ φονεύσωσι, λέγει ὁ Fregier, ἐμπνέουσι τρόμον καὶ ἀποτροφήν καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς συντρόφους τῶν. Ὅταν ὅμως ἐξαφθῇ ἐν αὐτοῖς τὸ πάθος τῆς ἐκδικήσεως ἢ τῆς ἀνεκκληροῦτον πλεονεξίας ἢ τῆς προσβληθείσης φιλοτιμίας, τὰ θηριώδη ὀρμέφυτα τοῦ ἀργεγόνου ἀνθρώπου ἀναζωογονοῦνται καὶ δεσπόζουσιν αὐτοῦ τοσοῦτον εὐκολώτερον, ὅσον ἕνεκα τῆς ἠθικῆς αὐτῶν ἀναισθησίας ἀπογυμνοῦται ἀπὸ τοῦ αἰσθήματος τῆς ἀποτροφῆς, τῆς φρίκης καὶ τῆς λύπης, διὰ τὰ ἀλλότρια παθήματα, τοῦ ἀποτελούντος ἰσχυρὸν χαλινὸν κατὰ τῶν φαύλων πράξεων· τοιοῦτοτρόπως ἡ θηριωδία τῶν ἐν Ἰταλίᾳ ληστῶν προερχεται ὄχι μόνον ἐκ τῆς ἀγριότητος τῶν ἢ θῶν τῶν χωρῶν, ὅθεν ἐν ἀφθονίᾳ παρήγοντο (ἀξίωσημείωτον δὲ ὅτι πάντοτε προήρχοντο ἐκ τῶν αὐτῶν

χωρῶν), ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς ἰδέας τῆς ἐκδικήσεως. Ὁ Corra ἦτο ἐνδεὴς καὶ νόθος· ἐπιστρέψας εἰς τὴν γενέθλιον κώμην, φέρων τὴν στολὴν στρατιώτου τοῦ βουρβωνικοῦ στρατοῦ, ἐξυβρίσθη καὶ ἐδάσθη ὑπὸ τῶν συγχωρίων του· ἔκτοτε ὤμοσεν ἐκδικῆσιν καὶ τῷ ὄντι ἐφόνευε πάντοτε τοὺς συγχωρίους του. Ὁ Gulletto φονεῦσε πόρνην ἐπὶ σκοπῷ κλοπῆς, εὐρῶν δ' ἐπ' αὐτῆς μόνον ἐν ὠρολόγιον, ἐκ τῆς μανίας του κατέφαγε τὰς σάρκας τοῦ θύματός του. Ὁ Carpinteri ποιμὴν καὶ χοιροβοσκός, πρᾶς καὶ ἀγαθὸς μέχρι τῆς ἡλικίας 18 ἐτῶν, ἐξυβρισθεὶς ὑπὸ τινος συντρόφου του, κατέστη διὰ μιᾶς θηριώδης, συνέτριψε τὴν κεφαλὴν του, ἐντὸς δύο σανίδων, γενόμενος δὲ ἀρχιληστής διέπραξεν, ἐν διαστήματι μικροτέρῳ τῶν 9 ἐτῶν 29 φόνους καὶ πλείονας τῶν 100 ληστοπραξιῶν.

Ἡ φοβερὰ τοῦ αἵματος ἐντροφῆσις καθίσταται ἀνάγκη καὶ πάθος, ὅπερ ὁ ἄνθρωπος δὲν δύναται νὰ καθυποτάξῃ, παραδόξως δὲ οὐ μόνον δὲν αἰσχύνεται, ἀλλὰ καὶ σεμνύεται ἀπεναντίας ἐπὶ τούτῳ, καθότι ἀναμιγνύεται ἐν τῷ αἰσθήματι τούτῳ καὶ δόσις τις τῆς ἀλλοκότου ἐκείνης ματαιοδοξίας τοῦ ἐγκλήματος, ἣν εἶδομεν συνυφασμένην οὕτως εἰπεῖν ἐν τῇ ζωῇ πάντων τῶν τοιούτων ἀνθρώπων. Ὅθεν ὁ Spadoiino παρεπονείτο θνήσκων ὅτι εἶχε φονεύσει μόνον 79 ἀνθρώπους μὴ δυνήθεις νὰ συμπληρώσῃ τὸν ἑκατοστόν. Ὁ Tortora ἐκαυχᾶτο ὅτι εἶχε φονεύσει 12 στρατιώτας. Ὁ Mammone ἐτέρπετο πίνων αἶμα καὶ ὄσκις δὲν εἶχε ἕξενον ἔπινε τὸ ἴδιον αὐτοῦ αἶμα!

Ἐν τῷ κατέρῳ τοῦ Ροσεφᾶο ἄμιλλα σφοδρὰ διεξήγετο περὶ τῆς καταλήψεως τῆς θέσεως τοῦ δημίου, οὐχὶ ἐκ φιλοκερδείας, ἀλλ' ἐξ εὐχαριστήσεως διὰ τὴν ἐξάσκησιν τοῦ ἀποτροπαίου αὐτοῦ ἔργου.

Ὁ δήμιος Jean τόσον πολὺ ἐξήπτετο βλέπων νὰ ρεῖ τὸ αἶμα ἐκ τῶν μαστιγώσεων, ὥστε ἔπρεπε νὰ τοποθετῶνται παρ' αὐτὸν φουροὶ, ὅπως τὸν ἐμποδίζωσιν ἀπὸ τοῦ νὰ παρατείνῃ τὴν βίασαν.

Οἱ δολοφόνου καὶ οἱ κακοῦργοι οἱ ἀνήκοντες εἰς τὴν συμμορίαν τὴν λεγόμενὴν τῆς Taille, ὄσκις ἠδύναντο, καθυπέβαλλον τὰ θύματα αὐτῶν εἰς βραδὺν καὶ ὀδυνηρὸν θάνατον καὶ διαρκούσης τῆς ἀγανίας τῶν ἠδύμων ὀργιζόμενες. Εἰς ἐξ αὐτῶν διετήρηται τὸ ἐγχειρίδιον, δι' οὗ εἶχε φονεύσει νεάνιδα ὡς... γλυκεῖαν ἀνάμνησιν.

Πρὸς ἐνδειξιν τῆς σκληρότητος παραθέτομεν ἐνταῦθα φρι-

κώδεις τινὰς φράσεις ἐνίων ἐξ αὐτῶν, εἰλημμένας ἐκ τῶν Παλιμνήστων.

«Τόσον μανιώδης εἶμαι ἐναντίον σας, ὥστε διαρκῶς συλλογίζομαι ὅποιον εἶδος θανάτου νὰ σὰς ἐπιβάλω. Θὰ κατασκευάσω φυλακὰς ἀπομονωτικοῦ συστήματος ἐκ μολύβδου καὶ θὰ σὰς κλείσω ἐντὸς αὐτῶν γυμνοῦς, ὡς φύλακας δὲ θὰ τάξω μεγάλους μῦς; διὰ νὰ σὰς καταφάγωσι.»

«Θ' ἀπέθνησκον μὲ τὸ μειδίαμα ἐπὶ τῶν χειλέων διὰ τῆς βαρβρωτάτης τῶν βασάνων, ἐὰν ἠδυνάμην νὰ ἴδω τὸν δήμιον Πρόεδρον μετὰ τῶν παρέδρων αὐτοῦ, τοὺς δικαστάς, τοὺς συμβούλους καὶ τοὺς σὺν αὐτοῖς ἀποπνιγμένους διὰ τοῦ τελευταίου ἐντέρου τοῦ τελευταίου ἀστυφύλακος!»

«Ἐὰν τὸν εἶχον ἐδῶ εἰς τὴν ἐξουσίαν μου, θὰ τὸν ἐφόνεα διὰ νυγμῶν βελόνης.»

«Ἴδου ὅποια εἶνε αἱ ἰδέαι μου (γράφει ὁ Lepage): νὰ κλέπτω, νὰ εὐχῶμαι, νὰ σφάζω καὶ νὰ κάμνω νὰ θρηγῶσιν ὅσον τὸ δυνατόν περισσοτέρους. Τὸ φονεῦειν ὑπῆρξεν αἰετοῦ ἢ ἔμμονος ἰδέα μου Ἡ διασκέδασίς μου εἶνε ν' ἀποκόπτω κεφαλὰς. Ὅτε ἤμην νέος, δὲν ὠνειροπόλων ἄλλο τι εἰμὴ μαχαιρώματα. Εἶνε ἀνανδρία νὰ φέρηταί τις ὡς ὁ Pranzini.»

Φαίνεται ὅτι εἰς τὰς τοιαύτας περιπτώσεις συνδυάζεται πολυλάκις μετὰ τῶν διαθέσεων τούτων καὶ ἀφροδίσιον πάθος, εἰδικῶς ἐξερεθιζόμενον ἐκ τῆς θέας τοῦ αἵματος* ὅθεν καὶ αἱ τοιαῦται αἱματηραὶ σκηναὶ διαπράττονται συνήθως μετὰ βιασμοῦ, ἢ ὑπ' ἀνθρώπων ὑποκειμένων εἰς καταναγκαστικὴν ἀγνείαν, ἱερέων ποιμένων στρατιωτῶν (οἶον τοῦ Mingrat, τοῦ ἱερέως πατρὸς Ceresa, τοῦ ἀββᾶ Lacollange, τοῦ ἀββᾶ Laotard, τοῦ Legier), ἢ εὐθύς μετὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἡβης (οἶον παρὰ τῷ Verzeni). τινὲς δὲ ἠθικοὶ παράφρονες μοὶ ὠμολόγησαν ὅτι κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν σκληρῶν πράξεων ἢ καὶ ἐπὶ τῇ ἀπλῇ αὐτῶν ἰδέᾳ αἰσθάνονται ἀφροδισιακὸν ἐρεθισμόν.

Συντελοῦσιν ὁμοῦ καὶ τὰ ἐπαγγέλματα ἐκεῖνα, δι' ὧν ἐπέρεχεται ἐξοικείωσις πρὸς τὴν θέαν τοῦ αἵματος ὅπως τὸ τοῦ κροσώλου ἢ τὰ ὑποκείμενα εἰς μακρὰν καὶ τελείαν μόνωσιν, ὡς τὸ τοῦ ποιμένος ἢ τοῦ κυνηγοῦ· συντελεῖ δὲ καὶ τὸ θέαμα τῶν τοιούτων ὠμοτήτων, ἀλλὰ πρὸ πάντων ἡ κληρονομικότης. Ὁ Carpinteri, ὁ Légier καὶ ὁ Trim ἦσαν ποιμένες* ὁ ἐξ Ἀλεξανδρείας Lasagua καὶ ὁ Poncy ἦσαν κροσῶλαι· ὁ Militello ἐγεννήθη ἐν τῷ μέσῳ συμπλοκῶν αἱματηρῶν* ὁ δὲ Gaietti ἦτο ἀνεψιὸς τοῦ ἀνθρωποφάγου καὶ βιαστοῦ Orsolato.

Μεταξὺ τῶν ἀφορμῶν καταλεκτέα καὶ ποιά τις σφοδρὰ τῆς ψυχῆς ἀλλοίωσις, προσιδιάζουσι εἰς τοὺς κακούργους καὶ τοὺς φρενοβλαβεῖς, ἧς ἔνεκα ὑπόκεινται κατὰ τινὰς στιγμὰς εἰς ἀνάτιον ὀξυθυμίαν, ἣν οἱ δεσμοφύλακες κάλλιστα γινώσκουσι καὶ ἦτις, ὡς εἶδομεν ἐν προηγουμένοις κεφαλαίοις, παρατηρεῖται παρὰ τοῖς ἀγρίοις καὶ τοῖς ζῴοις (Μέρος Α'). — Ἐν γένει εἶνε ἀγαθοί, μοὶ ἔλεγον οἱ δεσμοφύλακες, ὅλοι ὁμοῦ ἔχουσι μίαν κακὴν στιγμὴν, κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἡμέρας, κατὰ τὴν ὁποίαν εἶνε ἀκράτητοι. — Ἀλλὰ περὶ ταύτης καὶ περὶ τῶν ἄλλων αὐτῶν νοσηρῶν ιδιοτήτων καὶ ἀσθενειῶν θὰ διαλάβωμεν περαιτέρω.

Παρατηρήθη ὑπὸ πάντων ὅτι ὡς πρὸς τὴν ἀγριότητα καὶ τὴν σκληρότητα αἱ ὀλίγαι σχετικῶς ἐξ αὐτῆς πάσχουσαι γυναῖκες ὑπερβαίνουσι κατὰ πολὺ τοὺς ἄνδρας. Αἱ βασανοὶ καὶ αἱ κακώσεις, ἃς ἐπενόησαν αἱ λήστευραὶ τῆς Βασιλικῆς, τοῦ Πανόρμου καὶ τῶν Παρισίων, εἶνε ἀπερίγραπτοι. Γυναῖκες ἐπώλουν διὰ ζυγίου τὰς σάρκας τῶν χωροφυλάκων καὶ διωβέλιζον διὰ πασσάλων τὰ ἀνθρώπινα σπλαγχνά. Ἡ Rulfi διεπέρα διὰ μεγάλων καρβίδων τὰς σάρκας τῆς μοσητῆς μικρᾶς κόρης τῆς νεωτέρας αὐτῆς ἀδελφῆς· τὴν κατεδίκασε δὲ ν' ἀποθάνῃ δι' αἰτίας, ἀναγκάζουσα αὐτὴν νὰ παρακάθηται χωρὶς νὰ τρώγῃ εἰς τὴν σαπιλῶν ἐφωδιασμένην τράπεζαν αὐτῆς. Ἡ δολοφόνος ἢ ἐπιλεγόμενη Κυκλωψ ἐπέπληττε τὸν ἐραστὴν τῆς, διότι ἐφόνευε λίαν ταχέως ἀθύματά των, ἐνῶ αὐτὴ τὰ ἐβασάνιζε πρότερον διὰ ψαλίδος εἰς τὸ πρόσωπον, τὸν τράχηλον καὶ τοὺς μαστοὺς. Οὕτω καὶ ὁ Σαῖξπῆρος παρέστησε μᾶλλον θηριώδη καὶ ἀπαθῆ τὴν λαίδην Μάκβεθ ἢ τὸν ἠγεμόνα σύζυγον αὐτῆς.

7. *Δυστροφία.* — Μία τῶν κυριωτάτων ἀφορμῶν τῆς τοιαύτης ὁμότητος ἔγκειται ἐν τῇ ἰκανότητι ἐκείνη τῶν ἐγκλημάτων, τῇ ἐξαρωμένη βεβαίως ἐκ τῆς ἀναληθσίας αὐτῶν, τοῦ

υπομένειν τραύματα και κακώσεις, ἐξ ὧν πᾶς ἄλλος θ' ἀπέθνησκε, καλουμένη δὲ δυστροφία.

Ὁ Benedikt εἶδεν Οὐγγρόν τινα γιγάντειον τὸ σῶμα, οὗτινος εἶχον θραυσθῆ οἱ σπόνδυλοι ἐκ τῶν πληγῶν και εἶχε καταστήσει νάνος· ἐξηκολούθει δ' ἐν τούτοις νὰ ἐργάζεται ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ τῶν φυλακῶν διὰ βαρυτάτης σφύρας. Εἶδα δ' ἐγὼ ὡσαύτως κλέπτην ἔχοντα τὸ δεξιὸν μετωπικὸν ὄστον διεσπασμένον διὰ πελέκως, ἰαθέντα μετὰ δεκαπέντε ἡμέρας. Εἶδον δὲ και φωνεῖα πεσόντα ἀπὸ τοῦ τρίτου ὀρόφου εἰς τὴν αὐλήν, ἐγεροθέντα δὲ μετ' ὀλίγον και ἀναλαβόντα τὴν ἐργασίαν του. Παιδοκτόνος τις ἐκ Βελίτρας ἐνήργησεν ἀφ' ἑαυτῆς διὰ μαχαίρας τοῦ μαγειρείου τὴν καισαρινὴν τρομὴν, ἰάθη δὲ χωρὶς νὰ πάθῃ ἐκ πυρετοῦ.

Ὁρθῶς ὁ Benedikt ἀνευρίσκει ἐν τῇ δυστροφίᾳ αὐτῶν ταύτη μίαν τῶν αἰτιῶν τῆς παρ' αὐτοῖς ἐλλείψεως τοῦ οἴκτου και τῆς ὁσιότητος αὐτῶν πρὸς τὴν βίαν. «Ὅσάκις ἡμεῖς βλέπομεν πασχοντά τινα, λέγει, αἰσθανόμεθα ἐντὸς ἡμῶν οἰοεὶ τὴν ἀπήχησιν τῆς ὀδύνης του. Ἄλλ' ὅταν ὑπάρχῃ ἔλλειψις τῆς αἰσθήσεως τοῦ ἄλλου, λείπει και ἡ πρὸς τὸν οἶκτον τάσις. Ἄφ' ἑτέρου δὲ ὅστις ἐν συμπλοκῇ πάθῃ θραυσίαν τινος τῶν ὀστέων ἢ πλευρῶν του θ' ἀποφυγῇ εἰς τὸ μέλλον τὰς ἔριδας· ἄλλ' ὁ μὴ αἰσθανόμενος κἂν τὴν ἐκ τοῦ τραύματος ὀδύνην δὲν θὰ διστάσῃ ν' ἀντιμετώπιση νέους τοιοῦτους κινδύνους.

»Πλὴν τούτου δὲ ὁ τοιαύτην ἰδιότητα κεκτημένος θεωρεῖ ἑαυτὸν σχεδὸν προνομοιοῦχον, περιφρονεῖ δὲ τοὺς μᾶλλον ἢ αὐτὸς λεπτοφρεῖς και εὐαισθητοὺς και τέρπεται βασανίζων αὐτούς, ὡς νὰ ἦσαν πλάσματα κατώτερα. Ἄλλως τε, και ἂν ἔτι ἀγαπᾷ αὐτούς, ἀγνοεῖ μέχρι τίνος σημείου προξενεῖς εἰς αὐτοὺς ἄλλος.»

8 **Φιλοποσία και χαρτοπαιξία.** — Μετὰ τὴν ἡδονὴν τῆς ἐκδικήσεως και τῆς ἱκανοποίησεως τῆς ματαιοδοξίας του, ὁ ἐγκληματίας εὐρίσκει τέρψιν ὑπερτάτην ἐν τῷ οἴνῳ και τῷ παιγνιδίῳ. Τὸ πάθος ὁμως πρὸς τὰ πνευματώδη ποτὰ εἶνε λίαν περίπλοκον, διότι τοῦτο εἶνε και αἰτία ἅμα και ἀποτέλεσμα τῶν ἐγκλημάτων· εἶνε μάλιστα αἰτία τριπλῆ, ἂν ἀναλογισθῶμεν ὅτι ὁ ἀλκοολικὸς γεννᾷ τέκνα φύσει ἐγκληματίας, τὸ οἰνόπνευμα δὲ εἶνε και ὄργανον και λόγος πρὸς τὸ κακοῦργεῖν εἴτε διότι τινὲς κακοῦργοῦσιν ὅπως ἔχουσι τὰ μέσα νὰ μεθύωσιν, εἴτε διότι διὰ τῆς μέθης ἀποκτιῶσιν οἱ δειλότεροι τὸ θάρρος τὸ ἀπαιτούμενον πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ἀνοσιῶν αὐτῶν ἔργων· εἴτα ἡ μέθη χρησιμεύει πρὸς μέλλουσαν δικαιολογίαν, διὰ δὲ τῆς προώρου οἰνο-

ποσίας παρασκευάζονται οἱ νεανίσκοι περὶ τὸ ἐγκληματεῖν· ἄλλ' ἐπι πᾶσιν ὁ κύριος και πρωτεύων λόγος φιλοποσίας εἶνε διότι τὸ κατηλεῖον ἀποτελεῖ τὸ κέντρον τῆς συναντήσεως τῶν συνενόχων, τὸ προσφιλέσ αὐτῶν ἐνδιαιτήμα, ἔνθα οὐ μόνον μελετῶσι τὸ ἐγκλημα, ἄλλὰ και καρποῦνται τὰ ἐξ αὐτοῦ ὀφέλη· πολλοὶ δ' ἐξ αὐτῶν τὸ κατηλεῖον ἔχουσιν ὡς μόνην και ἀληθῆ κατοικίαν.

Πλὴν τούτου ὁ κλέπτης εἶνε ὁ τραπεζίτης, και πιστὸς τραπεζίτης μάλιστα, παρὰ τῷ ὀποίῳ ὁ κλέπτης καταθέτει τὰ κακῶς ἀποκτηθέντα κέρδη του. Κατὰ τὸ 1860 ἐν Λονδίῳ εἰς 4738 ἀνήρχοντο τὰ κατηλεῖα, ἔνθα κατέφευγον μόνον οἱ κλέπται και αἱ πόρνοι. Ἐκ δεκακισχιλίων αἱματηρῶν ἐγκλημάτων ἐν Γαλλίᾳ ὑπελογίσθη ὑπὸ τοῦ Cuetty, ὅτι τὰ 2375 διεπράχθησαν ἐντὸς κατηλεῖων.

Ἐκ 49,423 ἐγκληματιῶν τῆς Νέας Ὑόρκης οἱ 30,507 εἶνε καθ' ἕξιν μέθυσοι· ἐν δὲ ταῖς εἰκοταῖς τῆς πόλεως Ἄλβαν ἐκ 1093 δεσμοτῶν μέθυσοι εἶνε οἱ 893. Ἐν ταῖς μεσημβριναῖς ἐπαρχίαις, γράφει ὁ Mayhew, οἱ κλέπται εἶνε πάντοτε μέθυσοι· ὥστε, ὅταν φθάσωσιν εἰς ἡλικίαν 30 μέχρι 40 ἐτῶν, συνήθως θνήσκουσιν ἐκ τοῦ ἀλκοολισμοῦ. Ἐν Τουρίῳ πρὸ δεκαετίας συνέστη συμμορία ἐπι μόνῳ τῷ σκοπῷ τοῦ κλέπτειν φιάλας οἴνου και πνευματωδῶν ποτῶν.

Ὡστε εἰς τὸ οἰνόπνευμα πιθανῶς ὀφείλονται αἱ παρῆσεις και αἱ πρόσοι ἀθηρωμασίαι, αἱ τὸσον ἐπιπολάζουσαι, ὡς εἶδομεν, παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις· τὸ αὐτὸ δὲ ζητέον και περὶ τῶν πορνῶν. «Αἱ πλούσαι, λέγει ὁ Parent-Cuchâtelet, πίνουσι κατὰ κόρον καντανίτην, αἱ δὲ πτωχὰὶ ῥακὴν, ἐν πρώτοις ὅπως ἀποδιώξωσι τοὺς θλιβεροὺς διαλογισμούς, ἀκολούθως ὅπως ἀποκτήσωσι σιτημαίαν ὀψίμην, ἀναγκάζουσι εἰς τὸ ἐπνευδίστον αὐτῶν ἐπάγγελμα, πᾶσαι δὲ ὅπως παρακολουθῶσιν ἐν τοῖς ὀργίοις τοὺς μὴ νηφαλίους ἐρασίας των. Ὑπάρχουσιν οὐχ ἥττον και ἐξαιρέσεις, εὐρίσκονται δὲ και κλέπται και πορνοὶ και ἰδίως ἀπατεῶνες, και ἀρχιγοὶ λαποδυτικῶν συμμοριῶν νηφαλίοι και σώφρονες: «Ὅταν τις ἔχῃ τοιοῦτο ἐπάγγελμα, μοι ἔλεγεν ἀπατεῶν τις, δὲν δύναται νὰ ἐργασθῇ, ἔὰν εἶνε μεθύσμενος».

Ὀλίγοι ἀπεναντίας εἶνε οἱ κακοῦργοι οἱ μὴ κατεχόμενοι ὑπὸ ζωηροῦ πάθους πρὸς τὴν χαρτοπαιξίαν. Οἱ ἀθλιοὶ αὐτοὶ, γράφει, ὁ Fregier, οἱ τὸσον ὀλιγαρκεῖς, ὅταν δὲν δύναται νὰ δαπανήσωσι τὴν ἀλλοτριάν περιουσίαν, καταλαμβάνονται ὑπὸ τοῦ παροξυσμοῦ τῆς δαπάνης ὀσάκις διὰ τῆς ἀρπαγῆς καθίστανται κύριοι ποσοῦ τινος σχετικῶς σημαντικοῦ. Αἱ ἐκ τοῦ παιγνιδίου συγκινήσεις εἶνε αἱ εἰς αὐτοὺς προσφιλέσταται. Τὸ πάθος τοῦτο

παρακολουθεῖ αὐτοὺς ἐν ταῖς φυλακαῖς, ἀναφέρονται δὲ παραδείγματα δεσμωτῶν, οἵτινες, ἀφοῦ ἀπώλεσαν ἐν μιᾷ στιγμῇ τὸ προῖον τῆς ἐργασίας ὀλοκλήρου εβδομάδος, κατανῶσι νὰ παίξουν προκαταβολικῶς τὰ κέρδη ἐνός, δύο καὶ τριῶν ἀκόμη μηνῶν. Οἱ δὲ ἱατροὶ τοῦ σωφρονιστηρίου τοῦ Saint-Michel παρέτηρσαν δεσμώνην ἀσθενῆ, παίζοντα τὸ χορηγούμενον αὐτῷ πενιχρὸν σιτηρέσιον τοῦ ζωμοῦ καὶ τοῦ οἴνου, ἕως ὅτου ἐτελεύτησεν ἔξ ἀστίας.

Ὁ Beausegui ἦτο τόμον παραδεδομένος εἰς τὸ πάθος τοῦ παιγνιδίου, ὅστε εἶχε λησμονήσει τὴν ἀναμένουσαν αὐτὸν θανατικὴν καταδίκην. Ἐν τῇ συμμορίᾳ τοῦ Lemaire συνέβη ποτὲ νὰ παίξωμεν οἱ ἑαυτοὶ ἐπὶ δύο κατὰ συνέχειαν ἡμέρας ἀδιαλείπτως. Ἴσως εἰς τοῦτο ἀποδοτεόν τὸ φαινόμενον τὸ ἀναγραφόμενον ἐν τῇ Σ τ α τ ι σ τ ι κ ῆ τ ῆ ς π ο ι ν ι κ ῆ ς δ ι κ α ι ο σ ῦ ν η ς ἐ ν Ἰ τ α λ ί α, ὅτι τὸ 1)4 ἢ καὶ τὸ 1)5 τῶν ἐγκλημάτων διαπραττονται ἐν ἡμέρᾳ ἑορτασίμῳ, τὸ ἡμῖς δὲ κατὰ τὰς νυκτερινὰς ὥρας, αἵτινες εἶνε καὶ αἱ μᾶλλον ἀφιερωμένα εἰς τὴν χαρτοπαιξίαν. Ἐκ 3287 ἀνθρωποκτονιῶν καὶ τραυματισμῶν ἐν Ἰταλίᾳ αἱ 145 εἶχον ὡς ἀφορμὴν τὸ παιγνίον.

Δύο ἐκ τῶν περιληφθέντων εἰς τὴν ἡμετέραν Ἐκατοστὴν ἔφερον ἰδιαίτερα τυλώματα ὀφειλόμενα εἰς τὸ παιγνίον τῆς μ ὄ ρ α ς (τὸ ὁποῖον, ὡς γνωστὸν, παίζεται διὰ τῶν δακτύλων).

«Αἱ πόρνοι, γράφει ὁ Parent, ἀγαπῶσι μετὰ πάνθους τὴν χαρτοπαιξίαν, ἰδιαίτερος δὲ τὸ λαχεῖον (τόμπολαν)».

Ὁ πλαστογράφος Durand διηγεῖτο πρὸς τὸν ἱατρὸν ὅτι ἡ μήτηρ του ἀνέθρεψεν αὐτὸν ἐν τῷ παιγνιδίῳ ἔνθα ἔδαπάνη πάν ὅ,τι εἶχε. «Ὅσκις ἔχανεν, ἔλεγεν, ἐγευματίζομεν κατηφεῖς διὰ ξηροῦ ἄρτου. Καὶ ἐγὼ αὐτὸς εὐοίσχομαι ἐδῶ ἐν τῇ φυλακῇ, διότι ἔδαπάνησα καὶ αὐτὴν τὴν τιμὴν μου, διὰ νὰ ἐπανορθώσω τὴν ζημίαν ἐνός ἐπιβούλου χαρτίου. Δι' ἐμὲ τὰ χαρτιά ἦσαν Σειρήνες ἢ θεὰ ἐνός φ ἄ ν τ ε κ ο ὕ π α π ρ ο υ ξ ἔ ν ο ἰ ἐ μ ο ἰ αἰσθησὶν μαγικὴν δι' ἐμὲ ἦτο ἡδονικωτέρα ἢ θεὰ του πάσης ἄλλης ζωγραφικῆς εἰκόνας. Ἐνόσω δὲ τὸ παιγνίδιον καθίστατο ζωηρότερον, ἐγὼ παρηκολούθουν αὐτὸ καὶ στηρίζων τὴν χεῖρα ἐπὶ τῆς καρδίας μου ἠσθάνομην αὐτὴν νὰ πάλῃ ἐναγωνίως, ὅσκις δὲ ἡ τύχη μοι ἐφαίνετο ἐναντία, χωρὶς νὰ ἐκδηλώσω τι ἐνεπήγνου τοὺς ὄνυχας καὶ διέσχίζον τὰς σάρκας μου». Ταῦτα δὲ λέγων ἐδείκνυε πρὸς τὸν ἱατρὸν τὰ οἰκτρὰ ἴχνη τοῦ μανιώδους ἐκείνου πάθους, ὅπερ ἀπὸ τῆς ἀθλίας κοιτίδος του εἶχεν ἐξωθήσει αὐτὸν εἰς τὸ κἀτεργον.

Ἐκ τοῦ πάθους τοῦ παιγνιδίου ἐξηγεῖται ἡ διαρκὴς ἐκείνη ἀντίθεσις, ἣτις εἶνε κατ'ἀφορμὴν ἐν τῷ βίῳ τοῦ ἐγκληματίου, ὅστις, ἐνῶ ἀφ' ἐνός ἐκδηλοῖ ὀχάλινωτον πλεονεξίαν πρὸς ἀπόκτησιν τῆς ἄλλοτρίας περιουσίας, ἀφ' ἑτέρου μετὰ τόσης ἀφροντισίας ἀσπτεύει τὰ κακῶς ἀποκτηθέντα, ἴσως διότι πολὺ εὐκόλως τὰ ἀπέκτησεν. Ἐξηγεῖται δὲ καὶ τὸ φαινόμενον ὅτι πάντες σχεδὸν οἱ κακοποιοὶ εἰ καὶ συμβαίνει πολλάκις νὰ ᾄσιν κάτοχοι σημαντικῶν ποσῶν, σχεδὸν πάντοτε κατὰ τὰ τέλη αὐτῶν περιπίπτουσιν εἰς ἔνδειαν. Ὁ Mayhew ἐγνώρισε κλέπτην τινὰ μεγαλοφυᾶ, ὅστις ἦτο εἰδήμων πασῶν τῶν παραδοξατάτων μεθόδων τῆς κλοπῆς, ἐγίνωσκε δὲ πάντα τὰ ἄρθρα τοῦ Ποινικοῦ Νόμου καὶ τὴν ἱστορίαν πάντων τῶν ἀπὸ εἰκοσιπενταετίας τελεσθέντων ἐγκλημάτων οὐχ ἦττον οὐδέποτε ἐπερίσσευεν αὐτῷ οὔτε ἐν σελλίονι. Ἄλλως τε ὁ ἐμβαθύνων ἐν τῷ βίῳ τοῦ κοινοῦ ἐγκληματίου πείθεται ὅτι ἡ πλεονεξία δὲν εἶνε παρ' αὐτοῖς τὸ ἀληθὲς τοῦ ἐγκλήματος ἐλατήριον· περιλαμβάνεται καὶ αὐτὴ κατ' ἀνάγκην εἰς τὰ αἴτια, καθότι ἄνευ χρημάτων ὁ ἐγκληματίας δὲν δύναται νὰ ἱκανοποιήσῃ τὰ κτηνώδη αὐτοῦ πάθη. Ὡστε ὁ φιλάργυρος εἶνε ὀλιγώτερον τοῦ ἀσώτου ἐπιροπῆς εἰς τὸ ἐγκλημα, μολονότι δὲ εἶνε ὀλιγώτερον συμπαιθῆς εἰς τοὺς πλείστους, διὰ τὴν ποινικὴν δικαιοσύνην καθὼς καὶ διὰ τὴν πλουτολογίαν ἔχει ἀξία μείζονα.

Ἡ τοιαύτη διαλείπουσα αὐτῶν ἔνδεια, ἣς ἔνεκα περιπίπτουσιν ἄλλεπαλλήλως εἰς ὑπερβολικὰς καταχρήσεις καὶ ὑπερβολικὰς στερήσεις, εἶνε μίᾳ τῶν κυρίων ἀφορμῶν τοῦ συνήθως προώρου αὐτῶν θανάτου. Ἐπιδορᾷ δὲ βεβαίως καὶ ἐπὶ τῆς ἀκαθαρσίας ἐκείνης τοῦ σώματος, ἣτις εἶνε ἰδιάζουσα εἰς τε τοὺς κλέπτας καὶ εἰς τὰς πόρνους καὶ ἣτις εἶνε ἀξιοσημείωτος, διότι ἡ ὕπαρξις τῶν προξενούσῃ τὴν ἀηδίαν καὶ ἐξεγείρουσα τὰς ὑποψίας τῶν ἄλλων δύναται φυσικῶς τῷ λόγῳ νὰ προξενήσῃ ἐμπόδια εἰς τὴν ἐπιτυχὴ ἐξάσκησιν τοῦ ἐπαισχύντου αὐτῶν ἔργου. Ἄλλ' ἡ τοιαύτη ἰδιότης τῶν ὀφείλεται ἐν μέρει καὶ εἰς τὴν ἔλλειψιν τῆς οἰκιακῆς περιποιήσεως, πρὸ παντὸς δὲ εἰς τὴν ἐσχάτην αὐτῶν ἀδρανοίαν καὶ ἀπάθειαν, ἣτις, ὡς θὰ ἴδωμεν περαιτέρω, εἶνε ἐν τῶν εἰδικῶν αὐτῶν γνωρισμάτων, ὅπως καὶ παρὰ τοῖς ἀγρίοις λαοῖς, οἵτινες εἶνε ὕπερῳτεροι συνήθως τῶν ἡμετέρων κατοικιδίων ζῴων. Ἐκρίνα δὲ καλὸν ν' ἀναφέρω ἔνταῦθα τὴν χαρακτηριστικὴν ταύτην ἰδιότητα τῶν ἐγκληματιῶν, ὡς συμφωνοῦσαν μετὰ ὀρθοτάτης παροιμίας, κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ καθαριότης τοῦ σώματος εἶτε ἔνδειξις τῆς ἀγνότητος τῆς ψυχῆς.

νος μάλιστα κατά γράμμα ἐντὸς τῶν χαμαιτυπείων (ἐν Λονδίῳ βεβαίως, ἐνθα τὰ δύο τρίτα τούτων εἶνε ἄντρα κακούργων), ἔχει δὲ ὡς χαρακτηριστικὸν γνώρισμα τὴν πρωιμότητα καὶ τὴν ἀλειψιν, ἕξ ὧν ἐνίοτε τὸ τοιοῦτο αἰσθημα μετατρέπεται τάχιστα εἰς σφοδρότατον μῖσος. Ἐκ 55 ἐγκλημάτων 8 εἶχον λάβει σχέσιν σαρκικὴν μετὰ γυναικὸς πρὸ τοῦ 12ου ἔτους τῆς ἡλικίας των. Πάντες σχεδὸν οἱ ἔφηβοι οἱ φυλακισθέντας ἐν ταῖς ἐν Λονδίῳ φυλακαῖς τῆς Newgate συνετήρουν παλλακίδας, καλουμένας ἐπ' αὐτῶν flashgirl. Πολλοὶ δ' ἕξ αὐτῶν ἐνεκα τῶν τοιούτων γυναικῶν, τῶν συντηρουμένων ἐν τοῖς λεγομένοις hôtels garnis, ἐξώκειλαν διὰ πρώτην φορὰν εἰς τὸ ἐγκλημα.

Ὁ Locatelli ἐγνώρισε μικρὸν ἀρσεῖον ἐννεαετῆ κλέπτοντα οὐχὶ ὅπως ἀγοράσῃ λιχνεύματα, ἀλλ' ὅπως προσφέρῃ δῶρα εἰς τὰς μικρὰς αὐτοῦ ἐρωμένας, ἕως ὅτου ἀπὸ κλοπῆς εἰς κλοπὴν ἐγένετο ἐν ἡλικίᾳ 15 ἐτῶν εἰς τῶν μᾶλλον ἀναισχύντων τροφίμων τῶν φυλακῶν καὶ τῶν πορνείων, ἔχων μετὰ τῆς δικαιοσύνης ἀνοιχτὸν λογαριασμόν, ὃν θὰ ἐπιθόνηι καὶ ὁ μᾶλλον διαβόητος τῶν κακούργων. Ὁ ἄθλιος αὐτὸς ἐκλεπτεν, ὅπως ἱκανοποιήσῃ τὴν ἀκάθεκτον αὐτοῦ τάσιν πρὸς τὴν ἀκολασίαν, παραδεδομένος εἰς αὐτὴν μεθ' ὅλης τῆς θέρης τῆς δεκαπενταετοῦς αὐτοῦ ἡλικίας καὶ μετὰ τῆς ζωηρότητος, ἣν ἄλλος ὁμῆλιξ αὐτοῦ θὰ κατέβαλλε περὶ τὰς μᾶλλον θορυβώδεις καὶ ἐλευθερὰς διασκεδάσεις τῆς νεανικῆς ἡλικίας.

Πρὸ ὀλίγων ἐτῶν παρεπέμφθησαν εἰς δίκην τρεῖς νεανίσκοι προῶρως διεφθαρμένοι, οἵτινες διωχθέντες ἕκ τινος πορνείου, ὡς στερούμενοι χρημάτων, ἐπετέθησαν καὶ ἀπεγύμνωσαν ληστρικῶς τὸν πρῶτον τυχόντα, ὅστις ἦτο ἀμαξηλάτης, ἀφαιρέσαντες παρ' αὐτοῦ τὸ ὄρολογίον του καὶ ὀλίγα χρῆματα.

Ὁ δολοφόνος Tavallino δὲν ἠδύνατο νὰ διέλθῃ ἡμέραν χωρὶς νὰ συννευρῆθῃ μετὰ γυναικός. Ὁ Cibolla ἀπὸ τῆς παιδικῆς του ἡλικίας ἐκλεπτε, διὰ νὰ δύναται νὰ ὀργιάζῃ ἐν τοῖς χαμαιτυπείοις.

Περὶ τοῦ κιβδηλοποιῦ Am... κατέβηκεν ἐν τῇ δίκῃ μία τῶν μαρτύρων ὅτι αἱ ἐρωμέναι του ἦσαν τόσοσ πολλαί, ὥστε ἠδύνατο νὰ καταλάβωσι γραμμὴν ἀρχομένην ἀπὸ τοῦ Πάδου καὶ λήγουσαν εἰς τὴν πλατείαν τοῦ Φρουρίου τοῦ Τουρίνου.

Ὁ Wolff μετὰ τὴν διάπραξιν φόνου ἐγκαθίσταται ἐντὸς χαμαιτυπείου καὶ συνδιασκεδάζει μετὰ πασῶν τῶν ἀντόθι πορνῶν. Ὁ Dunant ἐρωτηθεὶς ἂν ὄντως ἠγάπα τὴν γυναῖκα,

ἥς χάριν ἐφόνευσε τὸν σύζυγον αὐτῆς, ἀπήντησεν : «ὦ ! ἂν τὴν ἐβλέπατε γυμνὴν !»

Οἱ Harduin, Martinati καὶ Baggi ἐμοίχευον ἐνώπιον τῶν ἰδίων αὐτῶν συζύγων.

Ἡ ἀναλογία τῆς λαγνείας ἐν τοῖς Παλιμψηστοῖς μου ἀνέρχεται εἰς 79 οοο. Ἰδοὺ τινα λίαν εὐλογητὰ ἀποσπάσματα ἐξ αὐτῶν :

«Φαίνεται ἀπίστευτον ὅτι δύναται νὰ παρέλθῃ τόσος καιρὸς χωρὶς νὰ εἰσαγάγῃ τις τὸ πέος του ἐντὸς τοῦ γυναικείου αἰδοίου ἢ πε... Καὶ ὅμως παρήλθον 22 μῆνες, καθ' οὓς αἰνανίζομαι δις καθ' ἑκάστην τετραμερίαν, δὲν ἐγείνα δὲ ἀκόμη φθισικός.»

«Ὁ Riss... ἐκ Βαγκελίας εἶνε κίναϊδος ἀναιδῆς. Ὡς καὶ ὁ Rig... τὸν... Ψεύδεται λέγων ὅτι κατεδικάσθη εἰς 15 ἐτῶν δεσμά· τὸν κατεδίκασαν εἰς 15 σκ...»

«Λατρευτὸν μου ἄστρον, πότε θὰ δυνηθῶ νὰ σέ...»

«Κλέπτο, διότι εἶμαι πτωχὸς καὶ ἡ Μαριέττα μου θέλει νὰ ζῇ καλά. Ὡ προσφιλῆς Μαριέττα ! πόσον μοῦ στοιχίζεις ἕως τώρα! Μοῦ ἐχάρασαν ἤδη τρεῖς σκούφους, (μὲ κατεδίκασαν εἰς φυλάκισιν τριῶν ἐτῶν) καὶ ὅμως ἐξακολουθῶ ἀκόμη νὰ κλέπτω χάριν σοῦ.»

Παιδεραστία — Οὐδὲ λείπουσιν αἱ παιδεραστικαὶ σημειώσεις καὶ ἐπιγραφαὶ χαραγμέναι πρὸ πάντων... ἐντὸς τοῦ ναοῦ τῆς εἰρκτῆς ! Ὡς λόγου χάριν :

«Φίλιπτε L... ἤθελα νὰ σέ εἶχα ἐντὸς τοῦ κελλίου μου καὶ νὰ σέ ἀσπάζωμαι ὡς ἀληθῆ ἐρωμένην· ἤθελα νὰ ζήσω μόνον χάριν σοῦ, ἔστω καὶ καθειρωγμένος ἐντὸς τῆς εἰρκτῆς ταύτης. Ἄλλ' ὅμως εἶμεθα δυστυχεῖς !»

«Προσφιλῆς μου Ἀδόλφε, σὲ ἀγαπῶ καὶ ἐπιθύμουν νὰ λείγῃς

τὰς ἄκρας τῶν ποδῶν σου, διὰ τὴν ἀνέλθω σιγὰ σιγὰ μέχρι τοῦ δένδρου τοῦ ἔρωτος καὶ τὸ ἀσπασθῶ.»

«Μετὰ παρέλευσιν δώδεκα ἡμερῶν ἐξέρχομαι θὰ ὑπάγω δὲ νὰ συναντήσω τὸν Βίκτωρά μου, ὅπως διέλθω δύο ὥρας μετ' αὐτοῦ. Ὡραίέ μου Βίκτωρ, περιμένε με νὰ κοιμηθῶμεν μαζί.»

«Τὸ μόνον μέρος ἐνθα δύναται τις νὰ . . . χωρὶς νὰ φανῇ, εἶνε ἐδῶ εἰς τὸν ναόν. Ὁ θεὸς ψάλλει τὴν λειτουργίαν. Οὐδεὶς μᾶς βλέπει.»

Ἄλλ' ὅμως ἐν γένει καὶ αὐτὸς ὁ σαρκικὸς ἔρωσ παρέρχεται ταχέως παρὰ τοῖς κλέπταις, παραμένει δὲ σφοδρὸς παρὰ τοῖς ἀπατεώσι, φαρμακεύσι καὶ τισι τῶν φονέων. Παρὰ δὲ πολλοῖς τῶν βιαστῶν ὁ ἀφροδίσιος οἶστρος μεταπίπτει συχνάκις ἀπὸ καταστάσεως σχεδὸν ἀνικανότητος εἰς παροξυσμοὺς μᾶλλον σφοδροῦς, ὅσῳ ἦτονον διαρκεῖς καὶ ἐπὶ τὸ πολὺ περιοδικούς (ὡς παρὰ τῷ Verzeni, Garryo).

Πλατωνικὸς ἔρωσ.—Ἐνίστε, κατὰ σπανίας τινὰς περιπτώσεις, καὶ αὐτοὶ οἱ κοινοὶ φονεῖς, ὡς ὁ Franco, ὁ Mottino, ὁ Montély, ὁ Pommerais, ὁ Demme, ἐφάνησαν κατεχόμενοι ὑπὸ αἰσθηματος μοναδικοῦ καὶ ἰσχυροῦ, ὑπὸ ἔρωτος τῷ ὄντι ἰδανικοῦ· ἀλλ' ἐκτὸς τοῦ ὅτι τὰ περιστατικά, ὡς προεῖπομεν, εἶνε σπανιώτατα, ἐπιτρέπεται καὶ τὰ δυσπιστῶμεν πρὸς τὴν εἰλικρίνειαν αὐτῶν. Ὁ πλατωνικὸς ἔρωσ ἀπαντᾷ εὐκολώτερον παρὰ τοῖς ἀπατεώσιν. Ὁ Mayhew παρετήρησεν ὅτι οἱ ἐν Λονδίῳ κλέπται ἄδουσι ἀσεμνα ἄσματος, προτιμῶσι δὲ ἀπεναντίας τὰ αἰσθηματικά, ὡς λόγου χάριν τὸ : Τ α λ α ἰ π ω ρ ο ς Ἄ ν ν α σ' ἔ γ κ α τ α λ ε ἰ π ε ι , ἔ π ε ι δ ἡ ε ἰ σ α ι π τ ω χ ῆ . Αἱ κλέπτρια ἐπιθυμοῦσι νὰ βλέπωσι τοὺς ἑραστὰς τῶν φέροντας χρυσὰς ἀλύσεις ἐνῶ αὐτὰ φέρουσιν ἐνδύματα ὑπερὰ τοὺς βοηθοῦσι νοσοῦντας ἢ εὐρισκομένους ἐν τῇ φυλακῇ καὶ παραμένονσι πισταὶ πρὸς αὐτούς, ἀλλ' ὅμως τότε μόνον ὅταν ἡ φυλάκις δὲν παρατείνεται ἐπὶ πολὺν χρόνον. Αἱ πόρνοι κατέχονται ὑπὸ ἔρωτος, ἐξ οὗ διακρίνονται ἐκ τῶν συνήθων γυναικῶν, τοῦ τρεβαδικοῦ ἔρωτος, ἀγαπῶσι δὲ σφόδρα τὰ ἄνθη, τὸν χορὸν καὶ τὴν εὐωχίαν.

Ὀργια.—Ἄλλ' ὅμως αἱ τοιαῦται ἡδοναί, τοῦ παιγνιδίου, τῆς λαυμαργίας, τῆς λαγνείας, ὡς καὶ αὐτῇ ἢ τῆς ἐκδικήσεως, εἶνε παροδικαί, διαλείμματα μιᾶς μεγάλης καὶ πασῶν δεσποζούσης κλίσεως, τῆς τῶν ὀργίων.

Τὰ ὄντα ταῦτα, τὰ τόσον πολέμια πρὸς τὴν κοινωνίαν, αἰσθάνονται παράδοξον ἀνάγκην κοινωνικοῦ βίου ὅλως ἰδίου, βίου πλήρους ἐντροπῆσεων, θορυβῶδους φιλέριδος, βίου ὕλικῶν ἀπολαύσεων, ἐν συμβίωσει μετὰ τῶν ἑαυτῶν συνενόχων, ἐνίστε δὲ καὶ μετὰ τῶν καταδιδόντων αὐτούς, τὸν ἀληθῆ βίον τῶν ὀργίων.

Πιστεύω μάλιστα ὅτι αἱ ἡδοναί τῆς μέθης καὶ τῆς γαστριμαργίας εἶνε πολλάκις ἀπλοῦν πρόσχημα, ὅπως ὀφθῶσιν εἰς τὴν δίνην τῶν ὀργίων. Ὅθεν καὶ παρὰ τῶν προφανῶν κίνδυνον, εὐθύς μετὰ τὴν διάπραξιν φόνου, ἢ εὐθύς μετὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῆς ἀποδράσεως αὐτῶν, ἐπανέρχονται εἰς αὐτὰ ἐκεῖνα τὰ μέρη, ὅπου ἐνεδρεῦει ἄγρυπτος ἡ χεὶρ τῆς δικαιοσύνης.

Καὶ αὐταὶ αἱ πόρνοι αἰσθάνονται τὴν ἀνάγκην τῆς συνεχοῦς ταραχῆς καὶ τοῦ θορύβου, τοῦ συνδιασκεδάξιν μετὰ πολλῶν ἄλλων ὁμοίων, χωρὶς ποσῶς νὰ ἀναλογίζωνται ὅτι τὸ τοιοῦτον τὰς ζημιοῖ. Καὶ ἐν αὐτοῖς τοῖς σωφρονιστικοῖς καταστήμασι διατηροῦσι τὴν συνήθη αὐτῶν θορυβώδη ἀδολοσχίαν καὶ τὴν ἀνάγκην τῆς ταραχῆς, ὡς παρατηρεῖ ὁ Parent-Cuchatelet.

Παραλείπω δὲ πολλὰ ἄλλα πάθη, ἄτινα, ἀναλόγως τῶν ἔξεων καὶ τῆς νοημοσύνης τῶν ἐγκληματιῶν παραλλάσσουσιν ἐπ' ἄπειρον ἀπὸ τοῦ μᾶλλον ἐπονειδίστου, τοῦ τῆς παιδεραστίας, μέχρι τοῦ εὐγενεστάτου αὐτῶν, ἦτοι τοῦ πάθους τῆς μουσικῆς, τῆς συλλογῆς βιβλίων, εἰκόνων νομισμάτων, ἀνθέων· εἰς τὸ τελευταῖον τοῦτο ὅεπουσιν ἰδίως αἱ ἐταῖραι. Τὰ παραδοξότατα τῶν παθῶν παρατηροῦνται ἐνίστε καὶ παρ' αὐτοῖς, ὡς καὶ παρὰ τοῖς συνήθεσι τῶν ἀνθρώπων· ἀλλὰ τὸ διακριτικὸν γνώρισμα εἶνε ὅτι ἐκδηλοῦνται μετὰ χαρακτῆρος ἀσταθοῦς συνήθως παρὰ τοῖς πρώτοις, πάντοτε ὀρητικοῦ καὶ βιαιοῦ, ἢ δὲ ἐκπλήρωσις αὐτῶν παραβλέπει πᾶσαν πρόνοιαν καὶ πάντα περὶ τοῦ μέλλοντος λογισμόν.

Ὁ Lemaire ἔλεγε πρὸς τοὺς δικαστὰς ὅτι καλῶς ἐγίνωσκεν ὅτι ἤμερον τινὰ ἔμελλε νὰ περιπέσῃ εἰς χεῖρας αὐτῶν· ἐν τοσούτῳ ὅμως αὐτὸς εἶχεν ἐντροφήσει ἄνευ τῆς τροφῆς ὁ βίος εἰς αὐτὸν ἦτο περιττός· ὁσάκις εἶχεν ἀνάγκην χρημάτων, ἀπεπειράτο οἰανδήποτε ἐπιχειρήσιν καὶ αὐτὰς τὰς μᾶλλον ἀκροσφαλεῖς.

10. **Φρενοβλαβεῖς.**—Ἐνεκα πολλῶν τοιοῦτον χαρακτηρικῶν γνωρισμάτων οἱ ἐγκληματῆται ὁμοιάζουν πολὺ πρὸς τοὺς

φρενοβλαβείς, μετὰ τῶν ὁποίων ἔχουσι κοινὰ τὴν βιαιότητα καὶ τὴν ἀστάθειάν τινων παθῶν, τὴν μᾶλλον συχνὴν ὡς πρὸς τὸ ἄλγος καὶ τὴν αἰσθησὶν ἀναισθησίαν, τὴν ὑπερβολικὴν φιλαυτίαν καὶ τὸν ἔγωισμόν, ἐνίοτε δὲ καὶ τὸ πάθος τοῦ ἀλκοολισμοῦ καὶ τὴν ἀνάγκην τοῦ ἀναφέρειν τὸ διαπραχθὲν ὑπ' αὐτῶν ἔγκλημα.

Ὁ Β. C. . . παθῶν τὰς φρένας μετὰ παρέσεως, ὁμολογεῖ τὰ ἑξῆς ἐν τῇ βιοβραφίᾳ του, δημοσιευθεῖση ἐν τῷ Ἡμερολογίῳ μου περὶ τοῦ ἐν Πεζάρῳ φρενοκομείου : « Αἱ μεγάλαι συμφοραὶ σκληρύνουσι τὴν καρδίαν. Ἐγώ, ὅστις ἄλλοτε ἤμην ἰκανὸς νὰ κλαύσω ἐπὶ τῇ θέᾳ θανάτου αἵματος, τώρα μένω ἀπαθὴς ἐπὶ τῇ θέᾳ οἰουδῆποτε στυγεροῦ ἔγκληματος ». Ἐτερός τις δέ, ὀνόματι L. M. . . ἔγραφεν : « Ἀκούω νὰ ὀμιλῶσι περὶ οἰκιακῆς εὐδαιμονίας, περὶ ἀμοιβαίας τῶν ἀνθρώπων ἀγάπης· ἀλλ' ἐγὼ οὐδὲν ἑξ αὐτῶν αἰσθάνομαι ». Οἱ παράφρονες ὅμως σπανίως καταλαμβάνονται ὑπὸ πάθους πρὸς τὸ παιγνίδιον καὶ τὰ ὄργια πολὺ δὲ συχνότερον ἢ οἱ κακοῦργοι καταλαμβάνονται ὑπὸ μίσους πρὸς τοὺς φιλιτάτους αὐτῶν, τὴν σύζυγον καὶ τὰ τέκνα. Ἐνῶ δὲ ὁ ἔγκληματίας ἀδυνατεῖ νὰ ζῆσῃ ἄνευ συντρόφων, τοὺς ἀναζητεῖ δὲ ἐπὶ ἰδίῳ αὐτοῦ κινδύνῳ, οἱ φρενοβλαβεῖς προτιμῶσι τὴν μόνωσιν καὶ ἀποφεύγουσι πάντοτε τὸν πρὸς τοὺς ἄλλους συγχρωτισμόν. Αἱ συνομασίαι εἶνε τόσοσιν σπάνιαι ἐν τοῖς φρενοκομείοις, ὅσον συνήθειαι ἐν ταῖς εἰρκταῖς.

11. Ἄγριοι.— Ἄλλὰ μᾶλλον ἢ πρὸς τοὺς φρενοβλαβεῖς ὁ ἔγκληματίας ὁμοιάζει ὡς πρὸς τὴν εὐαισθησίαν καὶ τὰ πάθη πρὸς τοὺς ἀγρίους.

Καὶ ἡ ψυχικὴ αἰσθησις εἶνε ναρκωμένη ἢ ἐντελῶς νεκρὰ παρὰ τοῖς ἀγρίοις καὶ τοῖς βαρβάροις. Οἱ Καίσαρες τῶν κυρίων φυλῶν καλοῦνται Ταμερλᾶνοι, τὰ δὲ μνημεῖα αὐτῶν σὺνίστανται ἐκ πυραμίδων κεφαλῶν ἀνθρωπίνων ἀπεξηραμμένων. Πρὸ τῶν σινικῶν βασανιστηρίων ὠχρίῳσι Διονύσιος ὁ τύρρανος καὶ ὁ Νέρων.

Πάντες δὲ ἔχουσιν ὁμοιότητος χαρακτῆρος ἐν τῇ βιαιότητι καὶ τῇ ἀσταθείᾳ τῶν ἑαυτῶν παθῶν. Οἱ ἄγριοι, λέγει ὁ Lubbok, ἔχουσι χαρακτῆρα παιδίων, πάθη δὲ καὶ ὁμίην ἀνδρῶν.

Καὶ παρ' αὐτοῖς ὡσαύτως ἡ ἐκδίκησις θεωρεῖται δικαίωμα, ἢ μάλιστα καθήκον, ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν παραδειγμάτων λαῶν συγγενῶν πρὸς ἡμᾶς. (Ὅρα τὸ Α'. Μέρος τοῦ παρόντος συγγραμματος.

Καὶ παρ' αὐτοῖς ἰσχυρότατον εἶνε τὸ πάθος τοῦ παιγνιδίου, χωρὶς ἐν ταυτῷ νὰ εἶνε σφοδρὰ ἢ πλεονεξία. Δηγεῖται ὁ Τάκτος ὅτι οἱ Γερμανοί, ἀφοῦ ἔπαιζαν εἰς τοὺς κύβους πᾶσαν αὐτῶν τὴν περιουσίαν, ἔπαιζον κατόπιν καὶ τὴν ἑαυτῶν ἐλευθερίαν, ὁ δ' ἠτῶμενος, καίπερ νεώτερος καὶ ῥωμαλιώτερος τοῦ ἀντιπάλου του, ἔστεργε νάδεσμευθῆ καὶ νὰ πωληθῆ ὡς ἀνδράποδον εἰς τοὺς ξένους. Τινὲς ἐκ τῶν Σινῶν παίζουσι καὶ τὸ τελευταῖον αὐτῶν ἐνδύμα κατὰ τοὺς χειμερινούς μῆνας, ἐκπιθέμενοι εἰς τὸν κίνδυνον τοῦ ἐκ τοῦ ψύχους θανάτου. Οἱ Οὐνοὶ, κατὰ τὸν Ἄγιον Ἀμβρόσιον, ἔπαιζον οὐ μόνον τὰ ὄπλα καὶ τὴν ἐλευθερίαν αὐτῶν ἀλλὰ καὶ τὴν ἰδίαν ζωὴν.

Καὶ παρὰ τοῖς ἀγρίοις παρατηρεῖται ἀναδρία ἐνίοτε ἀνάμικτος μετὰ θάρρους, ἢ μᾶλλον μετ' ἀναισθησίας, ἧτις ἀντικαθιστᾷ ἢ ἐκλαμβάνεται ὡς γενναιότης. Καὶ παρ' αὐτοῖς ἡ λαγνεῖα σχετίζεται μετὰ τῶν αἰμοχαρῶν διαθέσεων, ὁ δ' ἔρως εἶνε καθ' ἑλοκληρίαν λαγνεῖα. Ἐν ταῖς Ἀδαμάναις νήσοις οἱ σύζυγοι διαβιοῦσιν ὁμοῦ ἕως ὅτου ἀπογαλακτισθῆ τὸ τέκνον των, μετὰ δὲ τοῦτο τρέπονται εἰς ἀναζήτησιν ἄλλων ἐρώτων,

Καὶ παρὰ τοῖς ἀγρίοις τὰ πνευματώδη ποτὰ τόσοσιν ἤρσαν μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν αὐτῶν, ὥστε ἐγένοντο ἀφορητὴ ἐξολοθρευμοῦ ὀλοκλήρων φυλῶν, καθὼς καὶ τῶν φυλῶν χωρῶν τινων μεσημβρινῶν, ἂν οἱ πεπολιτισμένοι κάτοικοι ἀποφεύγουσι τὴν ὀλεθρίαν αὐτῶν χρῆσιν. Οἱ δὲ λαοί, οἱ ἕνεκα τῆς ἀγριότητος αὐτῶν ἢ ἕνεκα θρησκευτικῶν λόγων μὴ κάμνοντες χρῆσιν τῶν πνευματωδῶν ποτῶν, ἀντικαθιστῶσι ταῦτα δι' ἐτέρων παραδόξων μέσων (οἷον διὰ κυκλικῶν ἢ πλαγίων κινήσεων τῆς κεφαλῆς). ἀναπληροῦνται οἰκτρῶς ἐκεῖνα.

Ἡ ὀκνηρία εἶνε πρὸς τούτοις χαρακτηριστικὴ τῶν ἀγρίων ἰδιότης.

Οἱ Νεοκαληδόνιοι ἀποστρέφονται πᾶσαν ἐργασίαν. « Ἄφοῦ εἶτε οὕτως εἶτε ἄλλως ὑποφέρομεν, λέγουσι, προτιμότερος ὁ θάνατος τῆς ἐργασίας », ἐπαναλαμβάνουσι δὲ τοιοῦτοτρόπως σχεδὸν κατὰ γράμμα τὴν ὁμολογίαν τοῦ Lemaire.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'

ΥΠΟΤΡΟΠΗ. ΗΘΙΚΗ ΤΩΝ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΩΝ

Ἐκ πασῶν ἀνεξιμώτως τῶν στατιστικῶν τῆς ποινικῆς δικαιοσύνης ἐξάγεται ὁσημέραι ὅτι αὐξάνει ὁ ἀριθμὸς τῶν καθ' ὑποτροπὴν ἐγκληματιῶν.

Εἶνε ἀληθές ὅτι ἐν τισὶ χώραις ἡ ἀναλογία εἶνε ἐλαχίστη. Οὕτως ἐν Ῥωσίᾳ ἦτο 18 ο)ο κατὰ τὸ 1874-1875, ἐν Ἑλλάδι 2 ο)ο, ἐν ταῖς νήσοις Χαβαί 5 ο)ο, ἐν Ἰσπανίᾳ 18 ο)ο ὡς πρὸς τοὺς ἄρρενας καὶ 11 ο)ο ὡς πρὸς τὰς γυναῖκας· καὶ ἐν αὐτῇ τῇ Ἰταλίᾳ ἀπὸ τοῦ 1863 μέχρι τοῦ 1870 ἡ ἀναλογία ἦτο μόνον 8 ο)ο, διὰ τοὺς καταδικασθέντας ὑπὸ τῶν κακουργιοδικειῶν. Ἄλλὰ τοῦτο δὲν προέρχεται ἐκ τῆς ἐλλείψεως τῆς ὑποτροπῆς, ἀλλ' ἐκ τῆς ἐλλείψεως καταλόγων ἀκριβῶν καὶ ἐκ τῆς ἀτελοῦς ἐξακριβώσεως τῶν περιπτώσεων τῆς ὑποτροπῆς. Καὶ ὅντως παρατηρεῖται ὅτι οἱ ἀριθμοὶ οὗτοι αὐξάνουσιν ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος ἐν ταῖς αὐταῖς χώραις ταυτοχρόνος σὺν τῇ βαθμιαίᾳ τελειοποιήσει τῶν ποινικολογικῶν σπουδῶν καὶ διὰ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ καταμεριστικοῦ συστήματος ἐν τοῖς γραφείοις. Ἐν Ἰταλίᾳ ἀπὸ τοῦ 1876 μέχρι τοῦ 1880 οἱ καθ' ὑποτροπὴν καταδικασθέντες ὑπὸ τοῦ Πλημμελειοδικείου ἠῤῥησαν κατὰ 18-19. 45 ο)ο, οἱ δὲ καταδικασθέντες ὑπὸ τοῦ Κακουργιοδικείου ἀνήρχοντο τὸ 1878 εἰς 13, τὸ 1880 εἰς 21 1)2 καὶ τὸ 1882 εἰς 22 ο)ο· ὥστε ἐν διαστήματι 12 ἐτῶν σχεδὸν ἐδιπλασιάσθησαν.

Ἐν Γαλλίᾳ οἱ κατηγορούμενοι καθ' ὑποτροπὴν ἐν τοῖς Κακουργιοδικείοις ἀνήρχοντο μόνον εἰς 10 ο)ο κατὰ τὸ 1826 καὶ εἰς 28 ο)ο κατὰ τὸ 1850· ἀλλὰ κατὰ τὸ 1867, ἦτο μετὰ 17 ἔτη, ἀφ' ὅτου εἰσῆχθη τὸ καταμεριστικὸν σύστημα, ἡ ἀναλογία ἀνῆλθεν εἰς 42 ο)ο· κατὰ τὸ 1871—76 εἰς 44· κατὰ τὸ 1877 εἰς 48· κατὰ τὸ 1878 εἰς 49 κατὰ τὸ 1879 εἰς 50· κατὰ τὸ 1885 εἰς 52· κατὰ τὸ 1886 εἰς 56. Τῶν δὲ κατηγορουμένων ἐν τοῖς Πλημμελειοδικείοις ἡ ἀναλογία ἀπὸ 21 ο)ο κατὰ τὸ 1851—1855 ἀνῆλθε κατὰ τὴν ἐπομένην πενταετίαν εἰς 37, 31, 36, 38, 40 ο)ο. Ἡ δὲ ἀναλογία τῶν καθ' ὑποτροπὴν κατηγορουμένων ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν καταδικασθέντων ὑπὸ τῶν Πλημμελειοδι-

κείων ἀπὸ 7 εἰς 27 τοῖς ο)ο κατὰ τὸ 1856—1860, εἰς 31 κατὰ τὸ 1860—65, εἰς 36 κατὰ τὸ 1866—70, εἰς 38 κατὰ τὸ 1871, εἰς 40 κατὰ τὸ 1877—78 καὶ εἰς 45 κατὰ τὸ 1886.

Ὅσοι δὲ μᾶλλον πολιτισμένοι εἶνε αἱ χῶραι, τόσον ἀνωτέρα εἶνε ἡ ἀναλογία τῶν καθ' ὑποτροπὴν ἐγκληματιῶν.

Ἐν Βελγίῳ ὑπολογίζονται εἰς 70 ο)ο οἱ ἐγκληματῖαι καθ' ὑποτροπὴν οἱ προερχόμενοι ἐκ τῶν ἐν Λουβαίνῃ εἰρκτῶν κατὰ τὸ 1869—71 καὶ εἰς 78 ο)ο οἱ προερχόμενοι ἐκ τῶν κεντρικῶν φυλακῶν.

Ἐν Δανίᾳ, ἐν τοῖς σωφρονιστικοῖς καταστήμασι κατὰ τὸ 1872—1874 οἱ καθ' ὑποτροπὴν ἐγκληματῖαι ἀνήρχοντο εἰς 74 ο)ο, κατὰ δὲ τὸ 1875 εἰς 71 ο)ο· παρὰ δὲ ταῖς γυναῖξιν ἡ ἀναλογία ἦτο ἀπὸ 61 μέχρις 66 ο)ο.

Ἐν Πρωσσίᾳ ἡ ἀναλογία ἐκυμαίνεται μεταξὺ 77 καὶ 80 ο)ο παρὰ τοῖς ἄρρεσι τοῖς ἐξεληθοῦσιν ἐκ τῶν σωφρονιστικῶν φυλακῶν ἀπὸ τοῦ 1871 μέχρι τοῦ 1877 καὶ ἀπὸ 74 μέχρις 84 ο)ο παρὰ ταῖς γυναῖξιν.

Ἐν Ὁλλανδίᾳ ἡ ἀναλογία κατὰ τὸ 1871 ἦτο 36 ο)ο παρὰ τοῖς ἐξεληθοῦσιν ἐκ τῶν εἰρκτῶν καὶ 25 ο)ο παρὰ τοῖς ἐξεληθοῦσιν ἐκ τῶν ἐπανορθωτικῶν φυλακῶν· ἀλλ' ὅμως κατὰ τὸ 1872 ἡ ἀναλογία τῶν ἐξερχομένων ἐκ τῶν εἰρκτῶν ἦτο 38 ο)ο παρὰ τοῖς ἄρρεσι καὶ 32 ο)ο παρὰ ταῖς γυναῖξιν.

Καθ' ἅπασαν τὴν Αὐστρικὴν Αὐτοκρατορίαν αἱ καθ' ὑποτροπὴν ἐγκληματῖσαι γυναῖκες κατὰ τὴν περίοδον 1860—64, ἀνήρχοντο εἰς 33 ο)ο· ἐν δὲ τῇ Ἄνω Αὐστρίᾳ ἡ ἀναλογία ἦτο 50 ο)ο· κατὰ τὸ 1868—1871 ἡ ἀναλογία ἀνῆλθεν εἰς 59 ο)ο παρὰ τοῖς ἄρρεσι καὶ 51 ο)ο παρὰ ταῖς γυναῖξιν.

Παρὰ τοῖς καταδικασθεῖσι διὰ βαρῆα ἐγκλήματα ἡ ἀναλογία ἀπὸ 43 ο)ο κατὰ τὸ 1872 ἀνῆλθεν εἰς 44 κατὰ τὸ 1876, εἰς 46 κατὰ τὸ 1877 καὶ εἰς 48 κατὰ τὸ 1878· παρὰ δὲ τοῖς καταδικασθεῖσι δι' ἐγκλήματα ἐλαφρότερα ἡ ἀναλογία ἀπὸ 15 ο)ο κατὰ τὸ 1872 κατῆλθεν εἰς 14 κατὰ τὸ 1876, ἀνῆλθε πάλιν εἰς 15 κατὰ τὸ 1877 καὶ εἰς 15 ἐπίσης κατὰ τὸ 1878. Παρὰ τοῖς κρατούμενοις ἐν ταῖς εἰρκταῖς κατὰ τὸ 1872—1863 ἡ ἀναλογία τῶν καθ' ὑποτροπὴν ἄρρένων ἐγκληματιῶν ἦτο 72 ο)ο, 74 δὲ κατὰ τὸ 1876· τῶν δὲ γυναικῶν ἡ ἀναλογία ἦτο 64 κατὰ τὸ 1872, καὶ 62—63 κατὰ τὸ 1875.

Ἐπὶ 100 ἐγκληματιῶν καθ' ὑποτροπὴν ἐν Γαλλίᾳ :

1 είχε καταδικασθῆ εἰς πρόσκαιρα δεσμά.
 2 εἰς εἰρκτῆν
 20 εἰς φυλάκισιν ἀνωτέραν τοῦ ἐνὸς ἔτους
 64 » κατωτέραν » » »
 13 εἰς πρόστιμον.

Ἡ ἐγγενὴς ἐγκληματικὸς χαρακτῆρ ἀναφαίνεται παρὰ τοῖς καθ' ὑποτροπὴν ἐγκληματίαις ἐν τῇ νεαρᾷ αὐτῶν ἡλικίᾳ. Οὕτως ἐν Γαλλίᾳ :

Ἐπὶ 1000 καθ' ὑποτροπὴν ἐγκληματιῶν
 67 ἐγένοντο τοιοῦτοι πρὸ τοῦ 16ου ἔτους τῆς ἡλικίας
 204 μεταξὺ 16ου καὶ 21ου » »
 284 » 21ου καὶ 30οῦ » »
 215 » 30οῦ καὶ 40οῦ » »
 206 » 40οῦ καὶ 60οῦ » »
 20 » 60οῦ καὶ 70οῦ » »
 4 μετὰ τὸ 70όν.

Ἡ δὲ ἐπιμονὴ τῆς ὑποτροπῆς ἐμφαίνεται ἐκ τῆς διαρκοῦς αὐτῆς ἐπαναλήψεως, ἣτις ἐξακολουθεῖ ἕως ὅτου περιορίζεται εἰς περιωρισμένον κύκλον ἀνθρώπων.

Οἱ ὑποτροπικοὶ ἐφάπαξ ἀπετέλουν τὸ 45 ο)ο ἐπὶ τοῦ συνόλου
 » δις » » 20 » »
 » τρίς » » 11 » »
 » τετράκις » » 7 » »
 » πεντάκις » » 4 » »
 » ἑξάκις » » 3 » »
 » ἐπτάκις » » 2 » »
 » ὀκτάκις » » 2 » »
 » ἑννεάκις » » 1 » »
 » δεκάκις καὶ πλέον » » 5 » »

Κατὰ τὸ 1860 ὑπῆρχον ἐν Λονδίῳ 1698 κλέπται καταδικασθέντες πλέον ἢ πεντάκις, 1979 καταδικασθέντες πλέον ἢ ἐπτάκις καὶ 3409 καταδικασθέντες πλέον ἢ δεκάκις.

Ἐν σ υ λ λ α λ η τ η ρ ι ω νεαρῶτάτων κλεπτῶν γενομένων ἐν Λονδίῳ ἐνεφανίσθησαν 5 ἕξ αὐτῶν, οἵτινες εἶχον καταδικασθῆ

δεκάκις, 9 οἵτινες εἶχον καταδικασθῆ εἰκοσιεννεάκις καὶ 1 τριακοντάκις !

Ἡ Reinach ἀναφέρει ὅτι ἐπὶ 6108 ἀπολυθέντων ἐκ τῶν φυλακῶν κατὰ τὸ 1878, 2413, τουτέστι κατ' ἀναλογίαν 39 ο)ο, συνελήφθησαν καὶ αὐτὸς ἐντὸς διετίας, ἐκ τούτων δὲ 312 εἶχον ἤδη ἐγκλημάτῃσι καθ' ὑποτροπὴν δις, 199 τρίς, 219 πεντάκις.

Ἐκ τῶν συλληφθέντων κατὰ τὸ 1880 ἐν Παρισίοις οἱ 27 ἐπὶ τοῖς ο)ο εἶχον ἤδη καταδικασθῆ πλέον ἢ τετράκις ἐντὸς δεκαετίας· ἐν γένει δὲ παρ' αὐτοῖς προηγείται τὸ ἐγκλημα τῆς κλοπῆς ἐπὶ μεθύσεων καὶ ἔπεται τὸ τῆς κλοπῆς κατὰ τὸν ἀμερικανικὸν τρόπον.

2. Οὐδὲν δὲ ὑπάρχει σύστημα φυλακῶν σφῆρον ἀπὸ τῆς ὑποτροπῆς· μάλιστα αἱ φυλακαὶ εἶνε μία τῶν κυριωτάτων τῆς ὑποτροπῆς ἀφορμῶν,

Ἡ Brétignères De Courtelles βεβαίῳ ὅτι ἐν Κλαιρβῶ 506 ὑποτροπικοὶ καταδικασθέντες ἐπὶ κλοπῇ ἢ ἀλητείᾳ ἠγκλημάτησαν ἐπίτηδες, ὅπως εὗρωσι βίον ἀνετώτερον ἐντὸς τῶν φυλακῶν. 17 φυλακισθέντες ἕξ 115 ἔδῃλωσαν ὅτι οὐδὲν ἔλαβον προφυλακτικὸν μέτρον ἐν τῇ διαπράξει τοῦ ἐγκλήματός των, καθότι εἶχον ἀνάγκη νὰ μένωσιν ἐπὶ ἐν ἡ δύο ἔτη ἐντὸς τῶν φυλακῶν, ὅπως ἐπανορθώσωσι τὴν ἐκ τῶν ὀργίων διασαλευθεῖσαν ὑγίειαν των. Οἱ καθ' ὑποτροπὴν ἐγκληματίαι, λέγει ὁ εἰρημένος συγγραφεύς, ἐπιστρέφουσιν εἰς τὰ φυλακὰς ἠὲ χαριστημένοι ὡς εἰς τὸν ἴδιον αὐτῶν οἶκον· οἱ σύντροφοῖται δὲ χαίρουσι πολὺ ἐπαναβλέποντες αὐτούς, προσαγορεύουσι δι' αὐτούς διὰ τοῦ ὀνόματος «ταξιδιῶται» καὶ «ἀγαθοὶ συνάδελφοι».

Ἡ Bréton (2) ἀναφέρει ὅτι ἀθλιὸς τις διέπραττεν ἐπίτηδες μικροκλοπὰς, ὅπως εὗρη καταφύγιον ἐν ταῖς φυλακαῖς. Τὴν πεντηκοστὴν ὁμως φορὰν, ἀντὶ νὰ ἐγκλεισθῆ ἐν τῇ κοινῇ φυλακῇ, περιορίσθη ἐν ἀπομονωτικῷ κελλίῳ. «Ἡ δικαιοσύνη μὲ ἐξηπάτησεν! ἔλεγε παραπονούμενος· δὲν θὰ μὲ συλλάβωσιν ἄλλην φορὰν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ ταύτῃ.»

Ἡ ἀρχηγὸς συμμορίας κακοποιῶν Hessel, φυλακισθεὶς 26 φορὰς, ἐρωτώμενος διατί ἐν τῇ εἰρκτῇ δὲν εἶχε σωφρονισθῆ καὶ διατί ἐπόθει τὴν ἀπελευθέρωσίν του, ἀποῦ ἐξερχόμενος ἐμελλε νὰ περιπέσῃ εἰς τὴν ἀθλιότητα καὶ τὴν πείναν, ἀπήντησε: «Μὴ ἀνησχεῖτε ! ἐνόσφ' ἔχομεν δέκα δακτύλους, δὲν ὑποφέρομεν, ὅταν εὐρισκόμεθα ἐκτὸς τῶν φυλακῶν. Εἶδετε ποτὲ τίνα σωφρονισθέντα διὰ τῆς φυλακίσσεως;—Εἶδα ἐγὼ οἰκογένειαν Ἀθιγγάνων κατα-

δικασθεῖσαν ὁλόκληρον δεκαεξάκις ἐπὶ ἀλητείᾳ· κατὰ τὸ θέρος ἐξήρχετο καὶ περιεφέρετο ἐπαιτοῦσα κατὰ τρόπον ἀπειλητικόν· τὸν δὲ χειμῶνα προυκάλει τὴν σύλληψιν καὶ τὴν φυλάκισιν αὐτῆς, εὗρισκον μέσον νὰ διάγῃσι καλῶς κατὰ πάσας τὰς ὥρας τοῦ ἔτους, βεβαίως ἤθελον προτιμῆσει τὸν ἐλεύθερον βίον.»

Ἐν Σουηδία ὁ Olivecrona παρετήρησεν ὅτι ἡ ὑποτροπὴ παρὰ τοῖς κλέπταις τοῖς καταδικασθεῖσιν εἰς ἀπομονωτικὴν φυλάκισιν ἀνήρχετο κατ' ἀναλογίαν εἰς 32 ο)ο, παρετήρησε δ' ἐπίσης ὅτι ἐκ τῶν καταδεδικασμένων εἰς ἰσόβια δεσμὰ καὶ ἀπολυομένων δια χάριτος ὑπεροπιάζον καθ' ἀναλογίαν 73,8 μέχρις 81,3 ο)ο.

Ἡ ἀναλογία τῶν ὑποτροπικῶν ἐν γένει μετὰ ἐνὸς ἔτους ἀπομονωτικὴν φυλάκισιν ἀνήρχετο κατ' ἀναλογίαν :

εἰς 52 ο)ο κατὰ τὸ 1864
» 72 » » 1870

Σταθερὰ ἰδίως παρατηρεῖται ἡ ἀναλογία τῆς ὑποτροπῆς παρὰ ταῖς γυναῖξί, παρ' αἷς τὸ ἐπανειλημμένως καὶ πολλάκις ὑποτροπιάζειν εἶνε συνηθέστερον ἢ παρὰ τοῖς ἄρρεσιν.

Καὶ ἐκ τῶν πόρων, κατὰ τὴν διαβεβαίωσιν τοῦ Parent-Duchatelet, ὀλίγα εἶνε αἱ εἰλικρινῶς μετανοοῦσαι. Ἐν τοῖς σφωρονοστικῆς καταστάσεώς των. Ὁ δὲ Toqueville παρετήρησεν ὅτι ἐν Ἀμερικῇ αἱ νεάνιδες αἱ ἔκδοτοι εἰς τὸν φαῦλον βίον ἦσαν πολὺ περισσότερον ἀδιόρθωτοι ἢ οἱ ἄρρενες.

Ἔστωσαν δὲ ταῦτα εἰς ἀπάντησιν πρὸς τὰς ὑποκριτικὰς ἢ πεπλανημένους διαβεβαιώσεις τοῦ Ἀββᾶ Guizot, ἰσχυριζομένου ὅτι ἐσφωρόνισε τόσας πολλὰς ἐξ αὐτῶν ἐν τῷ Ἀσύλω τῆς Ναζαρέτ, καὶ τὰς τοῦ Tamarque κατατριβομένου εἰς κοινούς ποιμπώδεις λόγους.

Πολλοὶ ἐκ τῶν ἐγκληματιῶν δὲν περιμένουσι κἂν τὴν ἐκ τῶν φυλακῶν ἔξοδον αὐτῶν, ὅπως ἐγκληματήσωσιν ἐκ νέου, ὡς ἐξάγεται ἐκ τοῦ καταρτισθέντος ὑπ' ἐμοῦ πίνακος τῶν διαπραχθέντων ἐντὸς τῶν φυλακῶν ἐγκλημάτων ἐν Ἰταλίᾳ ἀπὸ τοῦ 1871 μέχρι τοῦ 1874, καθὼς καὶ ἐν Σαξωνίᾳ, Γαλλίᾳ καὶ Σουηδίᾳ κατὰ τὸ 1872.

Περίεργον εἶνε τὸ παρατηρηθὲν ὑπὸ τοῦ Morcellii γεγονός ὅτι ἐν ταῖς χώραις ἐν αἷς πολυαριθμότερα συμβαίνουν τὰ τοιαῦτα ἐν ταῖς φυλακαῖς παραπτώματα, συμβαίνουν καὶ ὀλιγώτεροι

ἐν ταῖς φυλακαῖς αὐτοκτονίαι, καὶ τανάπαλιν, ὅθεν καὶ ἐν Βελγίᾳ Πρωσσίᾳ, Σουηδίᾳ, Δανίᾳ, ἐνθα ἡ ἀναλογία τῶν τιμωρηθέντων κυμαίνεται ἀπὸ 1,78 μέχρι 0,60 ο)ο ἡ ἀναλογία τῶν αὐτοκτονιῶν κυμαίνεται ἀπὸ 21,3 μέχρι 8,0 ο)ο. Εἶναι δὲ τοῦτο νέα ἐπιπρόσθετος ἀπόδειξις ὅτι ἡ αὐτοκτονία εἶναι πολλάκις μεταφύρωσις τοῦ ἐγκλήματος.

Δὲν πρέπει δὲ νὰ ἐλπίζωμεν ὅτι ἡ βελτίωσις τῶν συστημάτων τῶν φυλακῶν θὰ δυνηθῇ νὰ προλάβῃ ἢ νὰ ἐλαττώσῃ τὴν ὑποτροπὴν. Ἐν Γαλλίᾳ ἐπὶ 100 ἀπολυθέντων ἐκ τῶν κεντρικῶν φυλακῶν κατὰ τὸ 1859, 33 ἄνδρες καὶ 23 γυναῖκες ἐπανήλθον εἰς αὐτὰς κατὰ τὸ ἐπόμενον ἔτος. Ἐπομένως ὁμολογήθη ἐν Πρωσσίᾳ ὅτι τὸ ἀπομονωτικὸν σύστημα τῶν φυλακῶν κατ' οὐδὲν ὠφέλησε τοὺς ἐκ πάθους καὶ ἐκ βρασμοῦ ψυχικῆς ὁρμῆς ἐγκληματίας, μοκονότι οὗτοι δὲν εἶναι πραγματικοὶ καὶ καθ' ἕξιν ἐγκληματῆται, ὁ ἀριθμὸς δὲ τῶν ὑποτροπικῶν κυμαίνεται αὐτόθι μεταξύ 60 καὶ 70 ο)ο ἡ αὐτῇ ἀκριβῶς ἀναλογία τῶν 70 ο)ο παρατηρεῖται καὶ ἐν Βελγίᾳ, ἐν ταῖς εἰρηκαῖς τῆς Λουβαίνης (Louvain), ἐνθα τὸ ἀπομονωτικὸν σύστημα ἔχει ἤδη ἐφαρμοσθῆ πρὸ δαδευτικῆς ἀνέρχεται μάλιστα ἡ ἀναλογία καὶ εἰς 78 ο)ο ἐν ταῖς κεντρικαῖς φυλακαῖς, ἐνθα ἐξ ἡμισείας ἐπικρατεῖ τὸ ἀπομονωτικὸν σύστημα. Ἐν Βυρτεμβέργῃ οἱ καθ' ὑποτροπὴν ἐγκληματῆται ἀνέρχονται εἰς 34 μέχρι 37 ο)ο.

3. — Ἐὰν δὲ ὀλίγον ἐπιδρῶσι τὰ συστήματα τῶν φυλακῶν ἐπὶ τῆς ὑποτροπῆς, ἐτι ὀλιγώτερον (καὶ ἡ μία περίπτωση συνδέεται μετὰ τῆς ἄλλης) ἐπιδρῶ ἡ ἐκπαίδευσις· αὕτη μάλιστα δύναται καὶ νὰ αὐξήσῃ τὴν ὑποτροπὴν· θὰ ἴδωμεν δὲ περαιτέρω πῶς ἡ ἐκπαίδευσις, ἥτις θεωρεῖται ὑπὸ τινῶν ἐπιπολαίων ἐρευνητῶν τῶν τοιούτων θεμάτων ὡς ἡ πανάκεια τοῦ ἐγκλήματος, εἶναι ἀπεναντίας μία τῶν ἀφορμῶν τῆς ὑποτροπῆς, ἢ τοῦλάχιστον εἰς τῶν ἐμμέσων αὐτῆς παραγόντων.

Ὁ ἐρευνητὴν ἐπισταμένως καὶ μελετῶν ἐκ τοῦ πλησίον, ὡς ὁ Locatelli, τίνι τρόπῳ ἐπέρχεται ἡ τοιαύτη βλαβερὰ ἐπίδρασις τῆς ἐκπαίδευσεως, θὰ ἴδῃ ὅτι ὁ ἐγκληματίας ἐν ταῖς φυλακαῖς διδάσκειται διὰ τῆς τέχνης τοῦ σιδηρουργοῦ, ἢ τῆς τοῦ καλλιγράφου, ἢ τοῦ λιθογράφου τὰ μέσα, δι' ὧν δύναται νὰ ἐγκληματήσῃ ἤττον ἐπικινδύνως καὶ μᾶλλον ἐπωφελῶς· ὁ λωποδύτης μεταβάλλεται εἰς πλαστογράφον, ὁ κλέπτης εἰς ἀπατεῶνα ἢ εἰς κββηλοποιόν, διότι δὲν ὑπάρχει, δυνάμεθα εἰπεῖν, μεταξύ τῶν διαφόρων κατηγοριῶν τῶν κακοποιῶν ἄλλη διαφορὰ εἰμὴ ὡς

πρὸς τὸν βαθμὸν τῆς ἐγκληματικῆς μορφώσεως, ψυχικῶς δὲ καὶ πολλάκις ἀνατομικῶς εἶναι πάντες ὅμοιοι πρὸς ἀλλήλους, διὰ τοῦτο βλέπομεν, καθὰ παρετήρησεν ὁ Bettiger ὅτι οἱ ὑποτροπικοὶ πλεονάζουσιν ἰδίως μεταξὺ τῶν διαπραχάντων ἔσκεμμένα ἐγκλήματα καὶ ἰδίως ἐκ τῶν ἐναντίον τῆς περιουσίας. Λόγου χάριν ἡ ἀναλογία τῆς κλοπῆς ἐν τῇ ὑποτροπῇ εἶναι 21 ο)ο, τῶν ἀρπαγῶν 10 ο)ο, τῶν δὲ ἀναιρέσεων μόνον 5 μέχρι 3 ο)ο.

Καὶ ἐν Ἰταλίᾳ παρατηρεῖται ὅτι ἐν τῇ ὑποτροπῇ πλεονάζουσι τὰ κατὰ τῆς περιουσίας ἐγκλήματα, ἤτοι κλοπή, δόλος κλπ. Ἡ δὲ ἀναλογία αὐτῶν ἔχει ὡς ἑξῆς:

Ἐπὶ πάντων τῶν καταδ. Ἐπὶ τῶν ὑποτροπικ.

τῶν ἐν τοῖς κατέργοις (bagui)	30 ο)ο	40 ο)ο
» ἐν εἰρηαῖς	51 »	65 »
» γυναικείαις φυλακαῖς	46 »	70 »

τῶν ἐγκλημάτων δὲ τῆς πλεονεξίας ἡ ἀναλογία, ἥτις παρὰ τοῖς ἐν τοῖς κατέργοις καταδίκαις εἶναι 42 ο)ο καὶ παρὰ τοῖς ἐν ταῖς εἰρηαῖς 53 ο)ο, ἀνέρχεται παρὰ τοῖς ἄρρεσι τῶν ὑποτροπικῶν εἰς 54 καὶ εἰς 66 ο)ο, παρὰ δὲ ταῖς γυναιξίν ἀπὸ 47 φθάνει εἰς 76, ἐνῶ ἡ ἀναλογία τῶν ἐγκλημάτων τῆς ἐκδικήσεως, τοῦ μίσους, τῆς ὀργῆς κατέρχονται ἀπὸ 17, 11, 7 εἰς 16, 7, 3 ο)ο ἐν τοῖς κατέργοις, καὶ ἀπὸ 7, 13, 3 εἰς 3, 5, 2 ἐν ταῖς εἰρηαῖς.

Καὶ ἐν Ἰσπανίᾳ ἐπὶ 2,249 ἐγκληματιῶν καθ' ὑποτροπήν ὑπέπεσον ἐκ νέου εἰς τὸ αὐτὸ ἐγκλημα 1569, ἔξ αὐτῶν δὲ οἱ πλεῖστοι, 933, ἦσαν ἐνοχοὶ κλοπῶν καὶ λοποδυσιῶν, 439 δὲ τραυμάτων.

Ἐν Γαλλίᾳ, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῆς στατιστικῆς τοῦ Yvernes, συμβαίνει τὸ ἐναντίον, ἤτοι ἐκ τῶν καθ' ὑποτροπήν τιμωρουμένων διέπραξαν

κατ' ἀναλογίαν 54 ο)ο ἐγκλήματα κατὰ τῆς ζωῆς καὶ
» 46 » κατὰ τῆς περιουσίας

Τὸ ἀποτέλεσμα ὅμως τοῦτο προκύπτει ἐκ τοῦ ὅτι συμπεριλαμβάνεται μεταξὺ τῶν κατὰ τῆς ζωῆς ἐγκλημάτων καὶ ἡ ἀλητεία.

Καὶ ἐν Σουηδίᾳ ἡ ἀναλογία τῶν κλεπτῶν παρὰ τοῖς ὑποτροπικοῖς ἀνέρχεται εἰς 46 ο)ο.

4.— Τὸ γεγονός τοῦτο θεωρῶ σπουδαιότατον, ὡς ἀποδεικνύον

πρὸς τοῖς ἄλλοις πόσον ἀνωφελὲς περὶ τὴν ἐκτίμησιν τῆς ἀληθοῦς ἠθικότητος τοῦ ἐγκληματίου καὶ τῆς ἐνοχῆς αὐτοῦ εἶνε ἡ διάκρισις, ἣν περὶ πολλοῦ ποιοῦνται οἱ ἡμέτεροι κώδικες μεταξὺ τῆς κυρίως καὶ τῆς μὴ κυρίως ὑποτροπῆς· ἄλλως τε καὶ ἡ τελευταία αὕτη εἶνε καὶ ἡ παρατηρουμένη εἰς μικρότερον βαθμὸν.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν ὑποτροπικῶν αὐξάνει, ἐὰν ὁ ὑπολογισμὸς περιορισθῇ εἰς τινὰς μόνον κατηγορίας ἐγκλημάτων συχνότερον ἐπιλαμβανομένων καὶ ὡς πρὸς τὰ ὅποια ἡ μὴ ὑποτροπή θεωρεῖται ὡς ἐξαιρέσις.

Γ Α Λ Λ Ι Α

Πίναξ καθ' ὑποτροπήν ἐγκληματιῶν καταδικασθέντων κατὰ τὰ ἔτη 1874-1878

Ἄντιστασις.....	Ἄναλογία 100
Παραβάσεις τῆς ἐπιτηρήσεως.....	» 100
Μέθη.....	» 79
Ἀλητεία.....	» 71
Κλοπή μετ' ἐπιβαρυντικῶν.....	» 71
Κλοπή μετ' ἐπιβαρυντικῶν ἐν δημοσίᾳ ὁδῷ.....	» 68
Ἰεροσυλία.....	» 67
Ἐπαιτεία.....	» 66
Συνεταιρισμὸς κακοποιῶν.....	» 62
Κλοπή ἄνευ βιαιοπραγιῶν ἐν δημοσίᾳ ὁδῷ.....	» 61
Τραύματα κατὰ συγγενῶν ἀνιόντων.....	» 56
Ἀπαγωγή ἀνηλίκων.....	» 56
Ἐμπρησμὸς ἀκατοικητῶν οἰκοδομημάτων.....	» 52
Διγαμία.....	» 56
Εὐνουχισμὸς.....	» 50
Ἀπάτη.....	» 43
Φόνος ἐκ προμελέτης.....	» 43
Ὑβρις κατὰ δημοσίων λειτουργῶν.....	» 42
Κιβδηλοποιία.....	» 42
Πατροκτονία.....	» 41
Κλοπή διαπραχθεῖσα ὑπὸ οἰκείων.....	» 41
Κλοπή ἀπλή.....	» 41

Τραύματα και κακώσεις βαρείαι	'Αναλογία	40
'Εμπρησμός οικοδομημάτων καταφνημένων	»	40
Πλαστογραφία ιδιωτικού ή δημοσίου έγγραφου	»	40
Προσβολή δημοσίας ήθικης	»	40
Κατάχρησις εμπιστοσύνης	»	40
'Ανθρωποκτονία	»	39
Βιασμός και προσβολήκατά τής αίδους ἐνηλίκων	»	39
Πλαστογραφία ἐμπορικῆ	»	38
'Αντίστασις ἔνοπλος	»	37
Βιασμός και προσβολή αίδους κατά παιδίων .	»	36
'Απειλαί ἔγγραφοι ή προφορικοί	»	36
Βιοπραγία κατά δημοσίων λειτουργῶν	»	35
Ψευδορκία	»	35
Δόλος	»	33
Θανατηφόρα τραύματα ἀκούσια	»	31
Προσβολή δημοσίας ήθικης	»	31
Τραύματα και κακώσεις ἐκουσίως	»	30
Δολία χρεοκοπία	»	29
'Εκβίασις	»	28

Ἐάν ἐξαιρεθῶσιν ἐκ τούτων αἱ πράξεις, αἵτινες χαρακτηρίζονται ὡς ἐγκλήματα ἕνεκα τής ἐκφυλλίσεως τῶν πολιτικῶν κομμάτων, ἢ αἱ ὀφειλόμενα εἰς τήν λίαν εὐερέθιστον γαλλικὴν ἀστυνομίαν (ὅπως ἡ ἀντίστασις), οἱ ἀριθμοὶ οὗτοι ἀντιστοιχοῦσι περίπου πρὸς τοὺς τῶν ἐγκλημάτων τῶν διαπραττομένων ὑπὸ τῶν ἐκ γενετῆς ἐγκληματιῶν. Ὁ δὲ μελετῶν αὐτὰς χωρὶς νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὰς διακρίσεις τοῦ βαθμοῦ τῶν ἀδικημάτων, ὅπως ἐπράξαμεν ἡμεῖς ἀπλοποιήσαντες τοὺς πίνακας τοῦ Ferri, θὰ ἴδῃ ὅτι κυρίως αἱ τοιαῦται πράξεις συνίστανται εἰς ἀντιστάσεις κατὰ τῆς ἀρχῆς, εἰς συνεταιρισμοὺς ἐγκληματικούς, εἰς κλοπὴν, εἰς ἀλητείαν, εἰς τραύματα και διγαμίας. Ἐν ὑποδεεστέρω δὲ μορῶν κατατάσσονται τὰ ἐγκλήματα τοῦ φόνου, τῆς κιβδηλείας, τῆς πατροκτονίας, τοῦ ἐμπρησμοῦ, τῆς ἀνθρωποκτονίας, τοῦ βιασμοῦ, τῆς πλαστογραφίας, τῆς ψευδορκίας, τοῦ δόλου, τῆς προσβολῆς τῶν δημοσίων ἠθῶν, τῶν ἀθειῶν, τῆς δολίας χρεοκοπίας και τῆς ἐκβίασεως.

Καὶ ὁ Reinach εὗρεν ἐν Γαλλίᾳ ὅτι τὸ ὑπὲρ πάν ἄλλο ὑποκείμενον εἰς ὑποτροπὴν ἐγκλημα εἶνε ἡ κλοπὴ, κατὰ τήν ἐπομένην ἀναλογίαν :

	Κατηγορούμ. ἐν ἔτει 1878	Κατηγορούμ. ἐν ἔτει 1879
'Επὶ ἀπλῆ κλοπῇ	70 ο)ο	72ο)ο
» φόνῳ	45 »	42 »
» κιβδηλείᾳ	48 »	50 »
» ἀνθρωποκτονία	36 »	47 »
» ἐμπρησμῷ	45 »	48 »
» ἀκουσίαις κακώσεσι και τραύμασι θανατηφόροις	33 »	50 »
» τραύμασι κατὰ συγγενῶν	27 »	50 »
» πατροκτονία	75 »	100 »
» βιασμῷ και ἀποπειρᾷ κατὰ τὰς αἰδοὺς	30 »	30 »
» κλοπῇ οἰκιακῇ	44 »	57 »

Οἱ ἀριθμοὶ οὗτοι συμπίπτουσι κατὰ μέγα μέρος πρὸς τοὺς παρατηρηθέντας κατὰ τήν ἐξέτασιν τῶν κρανιακῶν, φυσιολογικῶν και βιολογικῶν ἀνωμαλιῶν συμπληροῦσι δὲ και ἐπικυροῦσι διὰ τῆς σφραγίδος τῆς δικαιοσύνης τήν εἰκόνα τοῦ ἐκ γενετῆς ἐγκληματίου, ὅστις δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς τοιοῦτος—ἐξαιρέσει τῶν κρίσεων τῆς ἀμελοῦς ἀνθρωπολογικῆς θεωρίας—ἐάν δὲν ἐγκληματίσῃ ἐπανελημμένως καθ' ὑποτροπὴν, τοσοῦτω μᾶλλον, ὅσῳ αἱ ἀνατομικαὶ αὐτοῦ ἀνωμαλῖαι δύνανται νὰ εὐρεθῶσι και εἰς πάσας τὰς μορφὰς τοῦ ἐκφυλισμοῦ, και εἰς αὐτοὺς προσέτι τοὺς ἐκ γενετῆς τυφλοὺς και τοὺς κωφάλαλους, αἱ δὲ ἐγκληματικάι τάσεις εἶνε κοιναὶ και συνήθεις τοῖς πᾶσι κατὰ τήν πρώτην τοῦ ἀνθρώπου ἡλικίαν, ἐν εἰδικαῖς δὲ τισι περιστάσεσι δυνατὸν ν' ἀναφανῶσι και πάλιν ἐν ἀφθονίᾳ και κατὰ τήν ζωὴν τοῦ μεσήλικος.

Διὰ τῆς ἐπιμόνου ὑποτροπῆς ὁ ἐγκληματίας ἀρχίζει νὰ διακρίνηται, ἰδίως δὲ ὁσάκις αὐτὴ παραληρεῖται κατὰ τήν πρώτην νεανικὴν ἡλικίαν. Εἶνε δὲ ἀξιοσημείωτος και τὰ μάλα σημαντικὴ ἡ παρατήρησις, ὅτι τὰ ἐγκλήματα τὰ ὑποκείμενα περισσότερον τῶν ἄλλων εἰς ὑποτροπὴν, εἶνε ἀκριβῶς ἐκεῖνα, αἵτινα παρατηροῦνται κατὰ μέγιστον ὄρον διαπραττόμενα ὑπὸ δραστῶν νεαρῶς ἡλικίας.

Ἐν Παρισίοις γράφει ὁ Reinach, οἱ ἡμίσεις τῶν συλλαμβανομένων ἀγνοοῦν ἡλικίαν κατωτέραν τοῦ 21ου ἔτους, ἦτοι 12,731 ἐπὶ 20, 882 κατὰ τὸ 1879 και 1406¹ ἐπὶ 26,475 κατὰ τὸ 1880, πάντες δὲ σχεδὸν κατηγορούμενοι διὰ βαρῆ ἐγκλήματα.

Ἐντὸς ἑνὸς μόνου ἔτους συνελήφθησαν ἄτομα τοιαύτην ἄγοντα ἡλικίαν κατηγορούμενα ὡς ἑξῆς : 30 ἐπὶ φόνῳ, 39 ἐπὶ ἀνθρωποκτονίᾳ, 3 ἐπὶ πατροκτονίᾳ, 2 ἐπὶ φαρμακείᾳ, 114 ἐπὶ παιδοκτονίᾳ, 4212 ἐπὶ αἰκίαις καὶ τραύμασιν, 25 ἐπὶ ἐμπρησμῶ, 153 ἐπὶ βιασμῶ, 80 ἐπὶ προσβολῇ τῶν ἡθῶν, 458 ἐπὶ κλοπῇ μετ' ἐπιβαρυντικῶν, 11862 ἐπὶ ἀπλῇ κλοπῇ.

Ἐκ 4347 κατηγορουμένων δικασθέντων ἐν τῷ Κακούργιο-δικεῖῳ κατὰ τὸ 1879, οἱ ἀνήλικοι ἦσαν 802, ἦτοι κατ' ἀναλογίαν 18 ο)ο, ἐκ τούτων δὲ 43 εἶχον ἡλικίαν κατωτέραν τῶν 16 ἐτῶν.

Ἐκ δὲ τῶν παραπεμφθέντων εἰς τὸ Πλημμελειοδικεῖον οἱ ἔχοντες ἡλικίαν κατωτέραν τῶν 16 ἐτῶν ἦσαν κατ' ἀναλογίαν 4 ο)ο εἰς 15 ο)ο οἱ ἔχοντες ἡλικίαν μεταξύ τοῦ 16ου καὶ 21ου ἔτους.

Καὶ ὁ Ferri ὥριζεν ὡς ἑξῆς τὴν ἀναλογίαν τῶν διαπραττομένων ἐν Γαλλίᾳ (κατὰ τὸ 1874) ἐγκλημάτων ὑπὸ ἀνηλίκων :

	ἄρρενες γυναῖκες	
Κλοπὴ ἀπλὴ καὶ ἀπάτη	60,2	56,2
Ἀλητεία, ἐπαιτεία	25,3	22,4
Κλοπὴ μετ' ἐπιβαρυντικῶν, πλαστογραφία	4,2	2,2
Προσβολὴ ἡθῶν	4,1	9,5
Ἀνθρωποκτονίαι, τραύματα	2,0	0,9
Ἐμπρησμός	1,6	2,3
Φόνος, φαρμακεία	0,4	0,15

Ἐὰν δὲ εἰς πάντας τούτους τοὺς ἀριθμοὺς προσθεῶσι καὶ οἱ τῶν θανάτων τῶν ἐγκληματιῶν, πολυαριθμοτάτων ὄντων ἕξ αἰτίας τῶν συνήθων παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις καταχρήσεων, καθὼς καὶ τῶν ἐγκλημάτων τῶν μὴ ἐξακριβωθέντων καὶ μὴ τιμασηθέντων, ἔνεκα τῆς μεζονοῦς ἐπιδεξιότητος, ἣν οἱ δρᾶσαι αὐτῶν ἀπέκτεψαν ἐν ταῖς φυλακαῖς, ἕξ ἀνάγκης ἀγόμεθα εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ὁ πραγματικὸς ἀριθμὸς τῶν καθ' ὑποτροπὴν ἐγκληματιῶν ὡς πρὸς τὰς κατηγορίας ταύτας τῶν ἐγκληματιῶν μικρὸν διαφέρει τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐκ τῶν φυλακῶν ἀπολυθέντων. Χαίρω δέ, διότι ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου συμπίπτει νὰ συμφωνῶ μετ' εὐσυνειδήτου ἀντιπάλου μου, τοῦ Taueredi, γράφοντος ἐν τῷ σοφωτάτῳ αὐτοῦ τὰ ἑξῆς : « Ἡ ὑποτροπὴ εἶνε δυστυχῶς ὁ γενικὸς κανὼν τῶν ἐγκληματιῶν, εὐθύς ὡς εὐρεθῶσιν ἐκτὸς τῶν φυλακῶν. Ἐνθυμούμαι δὲ σχετικῶς πρὸς τοῦτο τὸ ἕξῃς περιστα-

τικόν· εἰς ἕξ αὐτῶν, εὐθύς ὡς ἕξηλθεν ἐκ τῶν φυλακῶν, ὅπου εἶχε διαμείνει ὡς κλέψας 20 φράγκα ἐνὸς συγκατοίκου του, ἔκλεψε 80 φράγκα παρ' ἄλλου τοιούτου ».

Χαίρω δὲ ἔτι μᾶλλον, διότι αἱ ἰδέαι μου συμφωνοῦσι μετὰ τῆς καίτης συνειδήσεως, ἣτις ἀπ' αἰῶνων ἤδη ἀπεφήνατο τὰ ἑξῆς :

Παροιμίαι.—Semel malus, semper malus.

(Ὁ ἀπαξ πονηρὸς, ἀεὶ πονηρὸς).

Wer ein mal stiehlt heizt allzeit Dieb.

(Ὁ ἀπαξ κλέψας πάντοτε καλεῖται κλέπτης).

El lardo non se ne ponte mai.

(Ὁ κλέπτης οὐδέποτε μετανοεῖ).

Chi comincia mal finisce pezo.

(Ὁ κακῶς ἀρξάμενος τελευτᾷ χεῖρον).

Vizio per matura fin alla fessu dura.

(Ἐλάττωμα ἐκ φύσεως διαρκεῖ μέχρι τάφου).

Chi d'un vizio si vuol astenerne, preghi Dio di non l'aver.

(Ὁ θέλων ν' ἀπέχει ἀπὸ ἐλ ττώματος ἕς παρακαλῇ τὸν

Θεὸν νὰ μὴ τὸ ἔχη. Ἐννοεῖται ἐκ φύσεως).

Ein mal Hure immer Hure.

(Ἄπαξ πόρνη, ἀεὶ πόρνη).

N' est pas toujours femme de bien qui veut.

(Δὲν γίνεται πάντοτε γυνὴ χρηστὴ οἰαδήποτε θελήσῃ).

Chi vuol far un bricon lo meta en preson.

(Ὁ θέλων νὰ καταστήσῃ τινὰ φαῦλον, ἕς τὸν φυλακίσῃ)

Né malatia, ne preson nou fa l'uomo bon.

(Οὔτῃ νόσος οὐδὲ φυλακὴ καθιστῶσι τὸν ἄνθρωπον ἀγαθόν)

Né baston né preson non fa l'omo bon.

(Οὔτε ῥάβδος οὐδὲ φυλακὴ καθιστῶσι τὸν ἄνθρωπον ἀγαθόν).

Taglia la coa al can, el resta can.

(Κόψε τὴν οὐρὰν τοῦ σκύλλου· σκύλλος θ' ἀπομείνῃ).

Εἶνε δὲ ἀληθέστατον.

Ὁ Msudsley γράφει : « Περὶ τοῦ ἀληθοῦς κλέπτου δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν ὅτι καὶ περὶ τοῦ ποιητοῦ, ὅτι δηλαδὴ γεννᾶται, ἀλλὰ δὲν γίνεται. Πῶς εἶνε δυνατόν δὲ νὰ πιστεύσωμεν ὅτι δυνάμεθα νὰ μεταβάλωμεν ὅτι ἐσχηματίσθη ἐκ διαδοχῆς γενεῶν ; ».

Ἀναφέρει δὲ τὸν Chatteston, ὅστις δεσμώτης ὢν ἤκουσεν ἐν τῇ φυλακῇ τοὺς κλέπτας ὁμολογοῦντας ὅτι, καὶ ἑκατομμυριοῦχοι ἄν

εγίνοντο, ἤθελον ἐξακοουθεῖ νὰ κλέπτωσι. Τὰ ἐννέα δέκατα τῶν καταδικῶν τοιοῦτοι εἶνε.

Αὐτοβιογραφία.—Σαφεῖς δὲ περὶ τούτου ἀποδείξεις ἔσυνελεξα καὶ ἀπεησαύρισα ἐν τοῖς Π α λ ι μ ψ ῆ σ τ ο ι ς μου. Ἐν ταῖς αὐτόθι δημοσιευθείσαις Αὐτοβιογραφίαις τῶν δεσμοτῶν δύναται τις νὰ παρακολουθήσῃ τὰς τάσεις αὐτῶν ἀπὸ τῆς κοιτίδος μέχρι τοῦ τάφου, ἀείποτε ἀναλλοιώτους, μεθ' ὅλην τὴν ἐκπαίδευσιν ἢ τὸν πλοῦτον.

Ἐν τῇ πρώτῃ αὐτοβιογραφίᾳ βλέπομεν ὅτι κλέπτης, υἱὸς πατρὸς πλουσίου, καὶ ἀφρόντιδος, μητρὸς δὲ νεαρωτάτης, ἤρχισε τὸ οἰκτρὸν αὐτοῦ στάδιον ἀπὸ ἡλικίας 10 ἐτῶν κλέψας μικρὸν ἄρτον παρὰ τοῦ ἄρτοποιοῦ. Ἐκτοτε ἤρχισε νὰ κλέπτῃ ὀπώρας, εἶτα ἀντικείμενα διάφορα, ἥτοι ψαλλίδας, δακτυλήθρας, κουβάρια, ὡς καὶ ράκη, καὶ τεμάχια προσέτι ἐπιδέσμου κήλης, ἅτινα κατόπιν ἐδώρει πρὸς τὴν μητέρα του, ἢ πρὸς τὰ παιδιά, ὅσα συνήντα καθ' ὁδόν. Ἄρα δὲν εἶχεν ἀνάγκην τῶν κλοπιμαίων: «Οὐδεὶς δύναται νὰ φαντασθῇ ὁποία αἰσθάνεται ἡδονὴν ὁ ἄνθρωπος ἐν ταῖς τοιαύταις κακαῖς πράξεσι» γράφει.

Καὶ ὅμως δὲν ἔλειψαν εἰς αὐτὸν καὶ αἱ νουθεσίαι τῆς μητρὸς καὶ ἡ φυλάκις, καὶ ἡ ἐπιτήρησις κλπ.

Καθὼς δὲ ὁ ὑπάλληλος ὁ γηρῶσας ζητεῖ τὴν σύνταξιν του, καὶ αὐτὸς ποθεῖ τὴν φυλάκισιν. «Ἐν τῇ φυλακῇ ἐπιθυμῶ νὰ τελευτήσω» γράφει: ἐξ αὐτῶν δὲ μαρτυρεῖται κατὰ πόσον εἶνε δυνατὸν νὰ προσδοκῶμεν μεταβολὴν καὶ σωφρονισμόν ἀπὸ τοιοῦτους ἀνθρώπους.

Ὁ δεύτερος αὐτοβιογραφούμενος ποιεῖται λόγον περὶ πράξεων ἀγρίων, ἃς διέπραττεν, ὅτε εἶχεν ἀκόμη ἡλικίαν 3 ἢ 4 ἐτῶν, καὶ περὶ συμπλοκῶν, χάριν τῶν ὁποίων ἐθυσίαζε καὶ αὐτὸ τὸ πρόγευμά του. Τιμωρηθεὶς ὑπὸ τοῦ πατρὸς του οὐ μόνον ἔχειροτέρευσε, ἀλλὰ καὶ διενυκτέρευσε ἐκτὸς τοῦ οἴκου, ἐδραπέτευσε δὲ εἰς Γένοναν, κλέψας χρήματα.

Ὁ τέταρτος, υἱὸς ἐγκληματιῶν, ὁμολογεῖ ὅτι ἐκ παιδικῆς ἡλικίας ἐδιδάχθη ὑπὸ τοῦ προϋσταμένου του νὰ κλέπτῃ. Δεκαεπταετής εἶχεν ἤδη καταδικασθῆ. Ὅτε δ' ἔγραφε τὰ ἀπομνημονεύματά του, εἶχεν ἤδη διέλθει 34 ἔτη τῆς ζωῆς του ἐντὸς τῶν φυλακῶν.

Ὁ πέμπτος ἔκλεψεν, ἐνῶ ἦτο ἐτι νήπιον, ἐν χρυσοῦν εἰκοσάφραγκον παρὰ τῆς μητρὸς του καὶ ἀφῆκε ν' ἀποδοθῇ ἢ πράξις εἰς τὴν ὑπερέτριαν. Ἄλλὰ μετὰ 15 ἡμέρας κλέπτει. 170

φράγκα, εἶτα δὲ πάλιν 2000. Εἶνε ἐπιληπτικός· διῆλθεν ὀλόκληρον τὴν κλίμακα τῶν ἐγκλημάτων, γενόμενος πλαστογράφος, ἀπατεῶν, λοποδύτης, μέλος ἐγκληματικῶν συνεταιρισμῶν· καὶ αὐτὸς εἶχε μητέρα ἐξαιρετον, ἐτιμωρήθη δ' ἐγκαίρως, ἐκλείσθη εἰς τὸ Ἐφρηβειὸν κλπ., ἡ μόρφωσις αὐτοῦ καὶ ἡ ἐκπαίδευσις δὲν ἦτο κοινὴ· ἔκλεψε δέ, καὶ ὅταν ἔτι ἦτο κάτοχος λαμπρᾶς οἰκίας μετὰ κήπου.

Ὁ V... ἐμάνθανεν ἀκόμη τὸν συλλαβισμόν, ὅτε ἔκλεπτεν ἤδη παρὰ τοῦ διδασκάλου τοῦ γλυκίσματα· δαρεῖς καὶ δεσμευθεὶς ὑπὸ τοῦ διδασκάλου καὶ τοῦ πατρὸς διὰ τὴν πράξιν του, εὐθύς μετὰ τὴν τιμωρίαν ἔκλεψε φυτὸν ἄνθους· Ἐν ἡλικίᾳ 6 ἢ 7 ἐτῶν ἔκλεπτεν ἐν τῷ σχολεῖν τὰ κονδύλια καὶ τὰ ἀθύρματα τῶν συμμαθητῶν του· ἔκλεπτε δὲ τοὺς δακτυλίους καὶ τὰ ψέλλια καὶ τοὺς κνημιδοδέτας τῶν χορευτριῶν, καὶ τὰ εἰσιτήρια τοῦ θεάτρου; διότι ὁ πατήρ του ἦτο εἰσιτηριοπώλης.

Ὁ ληστής F. S. ἐν ἡλικίᾳ ἕξ μέχρις ἐννέα ἐτῶν ἔκλεπτε τοὺς γονεῖς του, εἶτα δὲ ὑπεξῆρει ἀπὸ τῶν ξενοδοχείων κρέατα, ἅτινα ἐδώρει εἰς τοὺς συντρόφους του· συμπλακεῖς ποτε μεθ' ἐνὸς ἐκ τρῦτων ἀπέκοψε διὰ τῶν ὁδόντων τὸ ὄπιόν του.

Κατὰ τὴν αὐτὴν ἡλικίαν ὁ Lepage, ὅστις ἀνῆκεν εἰς χρηστοτάτην οἰκογένειαν, ἐτραυματίσθη, χάριν παιδείας, διὰ σπάθης τὸν μικρὸν αὐτοῦ ἀδελφόν.

Πάντες δὲ σχεδὸν αὐτοὶ θνήσκουσι μετ' ἐπιτηδευμένης φαιδρότητος, φροντίζοντες περὶ τοῦ σιγάρου καὶ τοῦ ὄουμιου, περὶ τῶν γινομένων αὐτοῖς δώρων, περὶ τοῦ τρόπου τῆς κηδείας των, δὲν φαίνονται δὲ μεταμελούμενοι διὰ τὸ ἐγκλημά των· Ὁ μὲν ἀσέμνως ὑβρίζει τὴν Κυβέρνησιν πρὶν ἢ ἀπογχομισθῆ· ὁ δεύτερος ἐξυβρίζει τὸ θῦμά του· ὁ τρίτος διατρυνᾷ τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς εἰκόνης τῆς συζύγου του πρὶν ἢ αὐτοχειριασθῆ.

Ἄλλ' ἡ φαινοτάτη ἀπόδειξις τῆς πρὸς τὸ ἐγκλημα ὁπῆς, τῆς παρατηρουμένης καὶ μέχρι τῆς τελευταίας στιγμῆς τῆς ζωῆς καὶ σχεδὸν καὶ μετ' αὐτὴν, εἶνε ἡ φόβερὰ φράσις, ἣν ἔγραψεν ὁ V. πρὶν ἢ ἀποπειραθῆ νὰ στραγγαλισθῆ διὰ σχοινίου κλαπέντος:

«Ἀπέθανα κλέπτον· ὁ χάρτης, ἐπὶ τοῦ ὁποίου γράφω, ἡ γραφίς, ἡ μελάνη, τὸ σχοινίον, τὰ πάντα εἶνε κλοπιμαῖα. Ἴδου ὅτι ἐξεπληρώθη ἡ προφητεία»

Ἡ δὲ λάγνηος, ἐν ἣ ὁ Fusil ἐχάραξε τὰς εἰκόνας του, ἀπεικονίσας ἑαυτὸν ἀπαγχονιζόμενον πρὸ τοῦ θύματός του, τὸν ὁποῖον ἀποκαλεῖ κλέπτην, ζωγραφίσας δὲ ταῦτα πάντα μικρὸν πρὸ τοῦ

θανάτου του συμπληροῖ τὰς τοιαύτας ἀποδείξεις ὅπως καὶ ἡ γραφεῖσα ὑπὸ τοῦ Trommann εἰκῶν.

Ἡθικὸν συναίσθημα.—Ὁ λόγος δὲ εἶνε ὅτι τὸ ἠθικὸν συναίσθημα παρὰ τοῖς πλείστοις ἐξ αὐτῶν λείπει· πολλοὶ οὐδὲν ἔννοοῦσι τὴν ἀνηθικότητα τῆς πράξεώς των. Ἐν τῇ συνθηματικῇ τῶν Γάλλων κακούργων ἡ συνείδησις καλεῖται ἡ β ω β ἡ, ὁ κλέπτης φίλοσ καὶ τὸ κλέπτειν ὑ π η ρ σ τ ε ῖ ν ἡ ἔ ρ γ ἄ ζ ε σ θ α ι. Κλέπτης τις ἐκ Μεδιολάνων μοι ἔλεγεν· «Ἐγὼ δὲν κλέπτω· ἀφαιρῶ ἐκ τῶν πλουσίων ὅ,τι περισσεύει αὐτοῖς· καὶ ἔπειτα δὲν κλέπτουσι τάχα· καὶ οἱ δικηγόροι καὶ οἱ ἔμποροι; Διατί λοιπὸν νὰ κατηγορῶμαι ἐγὼ μόνος, οὐχὶ δὲ καὶ ἐκεῖνος;».

Ἐγκληματίας ὀνόματι Rosati, οὗτινος περιέγραφα τὴν εἰλικρινῆ καὶ σκεπτικὴν φυσιογνωμίαν, μοι ἔλεγεν· «Ἐγὼ δὲν μιμοῦμαι τοὺς συντρόφους μου, τοὺς ἀποκρύπτοντας τὰ ἑαυτῶν ἐγκλήματα· ἐγὼ καυχῶμαι δι' αὐτά· Ἐκλεψα, ἀλλὰ πάντοτε ποσὸν ἀνώτερον τῶν 10 χιλιάδων φράγκων· τὸ ἐπιδιώκειν κέρδη τόσον μεγάλα θεωρῶ κερδοσκοπίαν καὶ οὐχὶ κλοπὴν... Ὅνομάζουσι ἀντίκλειδας τὰς κλειδας, ὧν ποιούμεθα χρῆσιν. Ἐγὼ ὅμως τὰς ἀποκαλῶ χρυσᾶς, διότι ἀνοίγουσι τὰ χρηματοφυλάκια τῶν πλουσίων ἀκόπως».

Ἐτερός τις δὲ, ἀντάξιος αὐτοῦ σύντροφος, ἔλεγε· Κακὴ προᾶξις εἶνε ἡ κλοπὴ, ὡς λέγουσιν οἱ ἄλλοι, οὐχὶ ἐγὼ. Ἀλλὰ διατί γεννᾶται ὁ ἄνθρωπος εἰς τὸν κόσμον; Διὰ νὰ εὐφρανθῇ Ἄλλ' ἐγὼ, εἰάν δὲν κλέψω, δὲν εὐφραίνομαι· μάλιστα οὐδὲ νὰ ζήσω δύναμαι. Ἐνμεθα καὶ ἡμεῖς ἀναγκαῖοι εἰς τὸν κόσμον, ὅπως καὶ ἡμεῖς. Ἐάν δὲν ὑπῆρχομεν ἡμεῖς, τίς ἀνάγκη θὰ ἦτο δικαστῶν, καὶ δικηγόρων, καὶ χωροφυλάκων καὶ δεσμοφυλάκων;».

Ὁ Lacenaire, δεικνύων τὸν συνένόχον του Anril, ἔλεγεν· «Ἐνόησα ὅτι ἠδυνάμεθα νὰ συγχωνεύσωμεν ὁμοῦ τὴν β ι ο μ η χ α ν ἰ α ν μας.»—Ὅστε ὑπάρχουσιν ἄνθρωποι, συνεπέρανε λέγων ὁ εἰσαγγελεύς, δι' οὓς ὁ φόνος δὲν εἶνε ἐσχάτη ἀνάγκη, ἀλλ' ἐπιχείρησις, ἣτις προτίνεται, συζητεῖται καὶ ἐξετάζεται πρὸ τῆς ἐκτελέσεως, ὡς πᾶσα ἄλλη κερδοσκοπικὴ προᾶξις.

Ὁ Tortora πρὸς τὸν κατηγοροῦντα αὐτὸν ἐν τῷ Κακουργιοδικεῖν ὡς κλέπτην, ἀπήντησεν· «Ἐγὼ κλέπτης! κλέπται εἶνε οἱ οἰκοκυραῖοι, οἱ εὐποροὶ τῆς πόλεως, ἐγὼ δὲ φονεύων αὐτοὺς δὲν πρᾶττω τίποτε ἄλλο παρὰ νὰ ἐπιβάλλω εἰς αὐτοὺς τὴν τιμωρίαν, τῆς ὁποίας εἶνε ἄξιοι».

«—Ἡμεῖς εἴμεθα, ἔλεγεν ὁ Hessel, φοβεροὺς ἀρχιληστής

πρὸς τοὺς δικαστὰς του, ἀναγκαῖοι. Ὁ Θεὸς μᾶς ἔπεμψεν εἰς τὸν κόσμον, ὅπως τιμωρῶμεν τοὺς φιλαργύρους καὶ τοὺς κακοὺς πλουσίους. Εἴμεθα, οὕτως εἰπεῖν, θεῖα μᾶστιξ. Ἄλλως ἄνευ ἡμῶν τί θὰ ἐγίνοντο οἱ δικασταί;».

Ὁ Ceneri ἐδικαιολόγει ὡς ἀκολούθως τὰς βιαιοπραγίας, ἃς μετῆλθε κατὰ τὴν κλοπὴν τοῦ Parodi· «Τοὺς ἐδέσαμεν χάριν τῆς ἡμετέρας ἀσφαλείας, ὅπως πράττει ἡ ὑμετέρα ἐξουχότης εἰς ἡμᾶς, ὅταν διατάσῃ νὰ μὴ φορέσωσι τὰ χ ε ι ρ ὀ κ τ ι α (χειροπέδας) τότε ἦτο ἡ δική των σειρὰ (à chacun son tour).

Ἐκ 10 κλεπτῶν, γράφει τις παρακολουθήσας τὰ δικαστικὰ χρονικά, οἱ 9 ἔξυβρίζουσιν ἀκόμη καὶ ἀποκαλοῦσι κλέπτας καὶ ληστὰς τοὺς ὑπ' αὐτῶν κλαπέντας. Κλέπτης, ὁ ὁ Ferri ἠρώτησε τί ἔπραττεν ὁσάκις εὗρισκε κενὸν τὸ βαλλάντιον τῶν ὑπ' αὐτοῦ κλεπτομένων, ἀπήντα· «Λέγω τότε ὅτι εἶνε *παληανθρώποι!*». Φαίνεται τέλος ὅτι παρ' αὐτοῖς ὀλοτελῶς ἐπωρώθη ἡ συνείδησις καὶ διεστράφη ἡ ἰδέα τοῦ καθήκοντος. Νομίζουσιν ὅτι δικαιοῦνται νὰ κλέπτωσι καὶ νὰ φρονεύωσιν, ὅτι δὲ ἁμαρτάνουσιν οἱ ἄλλοι μὴ ἀφίνοντες αὐτοὺς νὰ πράττωσι κατὰ τὸ δοκοῦν. Φθάνουσι μάλιστα μέχρι τοῦ νὰ θεωρῶσιν ὡς ἐπαινετὴν τὴν ἐγκληματικὴν των πράξιν. Οἱ ἐξ ἐκδικήσεως φονεῖς μάλιστα θεωροῦσιν ὅτι πρᾶττουσιν ἔργον χρηστὸν καὶ ἐνίοτε ἠρωικὸν πλήσσοσιν ἐξ ἐνέδρας τὸ θῦμα αὐτῶν. Ὅθεν ὁ ἀστυνόμος Martinelli, ὅπως παρακινήσῃ τὸν ἔμμισθον φονέα ν' ἀποκτεῖται τὸν ἐχθρόν του, παρέβαλε τὸν ἐπονείδιστον αὐτοῦ πρᾶξιν πρὸς τὴν τῶν ἀρχαίων Ῥωμαίων τῶν ἀποπλυνόντων δι' αἵματος τὴν ὑβρισθεῖσαν τιμὴν. Ὡς πρᾶξιν ἀξιόμεμπτον θεωροῦσι πολλοὶ αὐτῶν ἀπεναντίας ἢ τὸ κατασκοπεῖν ἢ τὸ ἀντιπράττειν εἰς τοὺς σκοποὺς των. Ὁ Β., ὅστις ἐπέδωθη ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας εἰς τὸν ληστικὸν βίον καὶ ὅστις ἀνήκων ἐν τῇ συμμορίᾳ τοῦ Sciarvone εἶχε φονεύσει ἀρετὰς δωδεκάδας ἀνθρώπων, παρεπονεῖται τὸν με λέγων ὅτι ἦτο αὐστηρὰ ἢ ἐπιβληθεῖσα αὐτῷ ποινὴ τῶν εἰκοσαετῶν δεσμῶν. — «Δέκα ἐτη ἦσαν ἀρετὰ, ἔλεγε, διότι, ἂν ἐφόνευσα τόσους, ἔπραξα τὸ καθήκόν μου». — Σὺ ὅμως ἐφόνευσες καὶ γυναῖκας, παρετήρησα. — «Ναί, ἀλλὰ καλὰ νὰ πάθουν, διότι ἐπεχείρησαν νὰ φύγουν».

δ. — *Τύφισ συνειδότος καὶ ἐπανόρθωσις.*—Συχνάκις ὑπὸ πολλῶν γίνεται λόγος περὶ τύφως τοῦ συνειδότος τῶν ἐγκλημάτων μάλιστα πρὸ ὀλίγων ἐτῶν τὰ ποινικὰ συστήματα ὡς ἀφετηρίαν εἶχον τὴν μεταμέλειαν τῶν ἐνόχων. Ὁ συγχρωτισθεὶς ὅμως

ἔστω καὶ ἐπὶ μικρὸν μετὰ τῶν ἀθλίων τούτων ἀποκτᾶ ἀπ' ἐναντίας τὴν βεβαιότητα ὅτι οὐδόλως αἰσθάνονται τύψιν.

Ἐπὶ 1700 καὶ ἐπέκεινα Παλιμπήστων τῶν φυλακῶν, αἵτινα ἐμελέτησα, δύο μόνον ἀνεφέροντο εἰς τὴν τύψιν τοῦ συνειδότης καὶ 32 εἰς τὴν ἐπανόρθωσιν καὶ τὸν σωφρονισμόν.

Ἐγκληματίας τις ἐκ γενετῆς ἐρωτώμενος ὑπὸ τοῦ Ferri ἄν ἠσθάνετο ἔλεγχον συνειδήσεως : « — Τί ἔλεγχον ! ἀπήντησεν ἔγὼ αἰσθάνομαι μόνον εὐχαρίστησιν ».

Ἄλλος δέ τις ἔλεγε : « — Μετὰ τὴν εὐδωσιν τῆς ἐπιχειρήσεώς μου ὄχι μόνον δὲν αἰσθάνομαι τύψιν, ἀλλὰ σκέπτομαι τίνι τρόπῳ νὰ ἐκτελέσω καὶ ἄλλην παρομοίαν ».

Τρίτος δὲ ἔλεγεν : « — Ὅταν συλληφθῶ, ἡ τύψις εἶνε ματαία ὅταν ἐπιτύχω, τότε ἐπιδίδομαι καὶ ὀλοκληρίαν εἰς τὴν διασκέδασιν ».

Οἱ ποιηταὶ φαντάζονται ὅτι ὁ ὕπνος τῶν φονέων ταράσσεται ὑπὸ φρικτῶν ὄνειρων. « Καὶ ὅμως, λέγει ὁ Despine, οὐδὲν ὁμοιάζει τόσον πρὸς τὸν ὕπνον τοῦ δικαίου, ὅσον ὁ ὕπνος τοῦ φονέως. »

Τινὲς τῶν κακοποιῶν ἔδειξαν ἀληθῶς ποιᾶν τινα μεταμέλειαν, ἀλλ' ἔπρατον τοῦτο ἐξ ὑποκρισίας ἢ ἐξ ὑπολογισμοῦ, σκοπεύοντες νὰ ἐπωφεληθῶσιν ἐκ τῆς εὐγενοῦς πλάνης τῶν φιλανθρώπων, ἵνα δραπετεύσωσιν ἢ ὅπως βελτιώσωσι τὴν κατάστασιν των. Ὅπως ὁ Lacenaire μετὰ τὴν πρώτην καταδίκην του ἔγραφε πρὸς τὸν φίλον του Vigouroux, ὅπως ἐπιτύχη προστάσιαν καὶ χρήματα : « Δυστυχῶς δὲν μοὶ ἀπομένει ἄλλο τι εἰμὴ ἡ μεταμέλεια. Δύνασθαι νὰ σεμνύνησθε καὶ νὰ λέγητε : Ἀπέσπυρα ἔνα ἄνθρωπον ἀπὸ τὴν ὁδὸν τοῦ ἐγκλήματος, τὴν ὁποίαν δὲν ἦτο ἐκ γενετῆς προωρισμένος ν' ἀκολουθήσῃ. Ἄνευ ὑμῶν θὰ ἔμενον εἰ τὸ ἐπαίσχυντον ἐκεῖνο στάδιον. Μετ' ὀλίγου ὥρας διέπραττε νέαν κλοπὴν καὶ ἐμελέτα φόνον ἠνθίσκων δὲ ὁμολογεῖ ὅτι οὐδέποτε ἐνόησε κἄν εἰς τί συνίστατο ἡ λεγομένη τύψις τοῦ συνειδότης ».

Ἐν Παντῖα ὁ Regnoni ἐνώπιον τοῦ Κακουργιοδικείου ἀπήγγειλε λέξεις συγκινητικὰς, ὑπαινισσομένας τὴν μεταμέλειάν του ἠρνήθη ἐπὶ τινὰς ἡμέρας νὰ πῖν οἶνον, λέγων ὅτι ἐνεθύμιζεν εἰς αὐτὸν τὸ αἷμα τοῦ φονευθέντος ἀδελφοῦ. Ἐν τοσοῦτῳ ὅμως ἔπινε κρυφίως προμηθευόμενος αὐτὸν παρὰ τῶν λοιπῶν συγκρατούμενων δεσμωτῶν. Ἄν τις δ' ἐξ αὐτῶν δὲν ἐφαίνετο πρόθυμος εἰς τὴν καταναγκαστικὴν ταύτην δωρεάν, τὸν ἠπεῖλει λέγων : « Ἐφόνευσα τέσσαρες καὶ ὀλίγον μὲ μέλει νὰ φονεύσω καὶ πέμπτον ».

Ὁ Clerq ὁμολόγησεν ὅτι μετενόει· εἶπεν ὅτι ἦτο ἄξιός νὰ τὸν κόψωσι τὰς χεῖρας, ἀλλ' ὅμως πορευόμενος εἰς τὸν τόπον

τῆς καταδίκης ἐπιθύριζε πρὸς τὸν σύντροφόν του : « — Ἠλθομεν ἐδῶ, ὡς βλέπετε, διότι δὲν ἐδυσπιστήσαμεν ἀρκετὰ πρὸς τὸν B... Ἄχ! ἦν εἶχομεν φονεύσει καὶ αὐτόν! ».

Ἐνίοτε ὁ φόβος τοῦ θανάτου ἢ τῶν ἀναποφεύκτων ποινῶν δημιουργεῖ τὸ πρόσχημα τῆς μεταμελείας.

Ἐν περιέργῳ βιβλίῳ τοῦ ἱερέως Maser δωρηθέντι μοι φιλοφρόνως ὑπὸ τοῦ ἀξιότιμου καθηγητοῦ Tamassia ἀναφέρεται ὅτι ἐξ 60 φονέων, εἰς ὧν τὸν θάνατον παρευρέθη ὁ συγγραφεὺς ὡς πνευματικὸς ὅ μόνον ἐδείκνυσον μεταμέλειαν, καὶ 3 μόνον καθ' ἣν στιγμὴν ἔμελλον νὰ τουφεκισθῶσι.

Τινὲς αὐτῶν μάλιστα ἐκ τῆς προσποιημένης ταύτης τύψεως τοῦ συνειδότης ἀρῶνται δικαιολογίας διὰ τὸ ἐγκλήμα των. Ὁ Michielin ὡς ἐξῆς ἐδικαιολογεῖτο διὰ τὸ τελευταῖον θανατηφόρον τραῦμα τὸ ὑπ' αὐτοῦ κατενεχθὲν κατὰ τοῦ θυμάτος του : « Τόσον συνενικήθην καὶ μετεμελήθην βλέπων αὐτὴν εἰς τοιαύτην κατάστασιν, ὥστε τὴν ἀνέστρεψα, διὰ νὰ μὴ βλέπω τὸ πρόσωπόν της ».

Ὁ Lemaire εἶναι : « Τὸ μόνον, διὰ τὸ ὁποῖον μετανοῶ, εἶναι διότι δὲν ἐφόνευσα καὶ τοὺς δύο (δηλαδὴ τὸν πατέρα καὶ τὸν υἱόν) ».

Ἐξετέλεσα τὴν πράξιν μου, ἔλεγεν, ἐκ προμελέτης καὶ ἐνδρεύων. Δὲν ζητῶ τὴν ἐπιείκειάν σας, τὸν οἶκτον σας ἂν μοὶ τὸν χορηγήσητε, θὰ τὸν ὀφείλω βεβαίως εἰς τὴν περιφρόνησίν σας καὶ οὐχὶ εἰς τὴν εὐσπλαγχνίαν σας· διὰ τοῦτο τὸν ἀποκρούω ». Ὁ δὲ Anvenaire ἐζήτησεν ὡς χάριν νὰ ταφῆ μετὰ τοῦ Lemaire, ὅστις εἶχε λακίσει τόσον εὐγλώττως.

Ἐνίοτε τὸ πρόσχημα τοῦ ἐλέγχου (ἀκριβῶς τὸ ἀπατηλὸν ἐκεῖνο φαινόμενον τὸ ἀρέσκον τόσον εἰς τοὺς μυθιστοριογράφους) εἶναι ἀποτέλεσμα παρακρούσεως καὶ πλάνης ἀλκοολικῆς. Ὁ Philippe καὶ ὁ Luoche εὐθύς μετ' τὴν διάπραξιν τοῦ ἐγκλήματος αὐτῶν ἔβλεπον τὰς σκιὰς τῶν θυμάτων των· κατεῖχοντο ὑπὸ παροξυσμῶν ἀλκοολικῶν ὁ δὲ πρῶτος αὐτῶν εἶπε μετὰ τὴν καταδίκην : « Ἐὰν δὲν μ' ἔστειλλον εἰς Καϋέννην, ἦμιν ἱκανὸς νὰ ἐπαναλάβω τὴν πράξιν ».

Ἐνίοτε δὲ ἡ φαινομένη τύψις εἶναι μόνον ἀποτέλεσμα τοῦ φόβου τοῦ θανάτου, ἥτις προσλαμβάνει μὲν τὴν ἑξωτερικὴν μορφήν, ἀλλ' οὐχὶ καὶ τὴν οὐσίαν τῆς μεταμελείας. Τὸ κλασικώτατον περὶ τούτου παράδειγμα ἀνευρίσκομεν ἐν τῇ μαρκησίᾳ Brinvilliers, ἥτις ἐφαίνετο πρὸς τὸν αἰδέσιμον ἀββᾶν Poirot ὡς ὑπογραμμὸς μετανοίας, καὶ ἥτις μολαταῦτα ἔγραφε πρὸς τὸν σύζυγόν της κατὰ τὰς τελευταίας αὐτῆς στιγμὰς : « Ἐνόησα διὰ θανάτου ἐντίμου,

εἰς ὃν μ' ἔσθραν οἱ ἐχθροί μου!». Καὶ ἔγραφεν αὐτῇ ταῦτα, ἡ πατροκτόνος καὶ ἀδελφοκτόνος! Ὅτε δὲ ὁ πνευματικός της τὴν συνεβούλευσε νὰ μεταβάλη τὸ κείμενον τῆς ἐπιστολῆς ταύτης, αὐτὴ ἦτο τόσοσ προσηλωμένη εἰς τὴν τοιαύτην ἰδέαν, ὥστε μὴ δυναμένη νὰ μεταβάλῃ τοὺς λόγους της παρεκάλεσε τὸν ἱερέα νὰ τὸ πράξῃ ἀντ' αὐτῆς. Ἀχθεῖσα εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης ὡμολόγει ὅτι καὶ κατ' ἰκείνην ἔτι τὴν στιγμὴν διήρχοντο διὰ τοῦ νοῦ της ἰδέαι λαγνείας καὶ ἐκδικήσεως. Ὑπαινισσομένη δὲ τὸν σύζυγόν της εἶπε: «—Πῶς θὰ ἤμπορῇ νὰ διαμεῖνῃ ἐν τῷ μέσῳ ὄλων ἐκείνων, οἵτινες θὰ με μισήσουν;»

Μίαν μόνην περίπτωσιν εὑρον ἀληθοῦς μεταμορφώσεως ἠθικῆς, εἰς ἓνα ἐγκληματιαν ἐκ γενετῆς, ὅστις ὅμως εἶχε πάθει ἐκ φρενοβλαβείας· τὸ δὲ πάθημα τοῦτο καθ' ὃν τρόπον ἐξωθεῖ εἰς τὸ ἐγκλημα, οὕτω καὶ οὐχὶ σπανίως μεταβάλλει εἰς χρηστοὺς τοὺς μᾶλλον ἀπεσκληρυμμένους κακούργους. Ἦτο δ' οὗτος ὁ U, Melicope, ἔτων 40, δρᾶστης ληστοπραξιῶν, ἔχων θείον φρενοβλαβῆ· εἶχε κρανίον μικροκεφαλικόν, ὀφθαλμοὺς στυγνοὺς καὶ χεῖληλεπτά. Μετὰ εἰκοσαετῆ κάθειρξιν κατελήφθη ὑπὸ θρησκευτικῶν παρακρούσεων, ἐπίστευε δὲ ὅτι εἶχεν ἀνατεθῆ αὐτῷ ἀποστολὴ πρὸς δόξαντῆς Θεοτόκου, ἧς ἡ μορφή ἐνεφανίζετο αὐτῷ ἐν τῷ κελίῳ τῆς εἰρκτις. Ἡ φρενοβλάβεια ἐξήλειπεν ἐξ αὐτοῦ πᾶσαν ἐγκληματικὴν τάσιν· κατέστησε μάλιστα αὐτὸν ἀπόστολον τῆς ἀρετῆς καὶ φιλάνθρωπον.

Ἐξ 698 ἐγκληματιῶν, οὓς ὁ Ferrī ἐξήτησε περὶ τοῦ ἐγκλήματος τῶν:

9,6 ο)ο	τὸ ὡμολόγησαν.
1,7 »	ἐφάνησαν μετανοοῦντες
18,1 »	ἐδικαιολογήθησαν
23,1 »	ἐφάνησαν ἀδιάφοροι
1,8 »	ἐφάνησαν ἀπαθεῖς
18,2 »	ἐφάνησαν ἀναίσχυντοι.

Κατὰ τὸν Elan καὶ τὸν Toqueville, οἱ χεῖριστοι τῶν καταδικῶν εἶναι οἱ ἄριστα συμπεριφερόμενοι ἐν ταῖς φυλακαῖς, διότι νοημονέστεροι ὄντες τῶν ἄλλων ἐννοοῦσιν ὅτι, διὰ νὰ περιποιῶνται κάπως αὐτούς, πρέπει νὰ προσποιῶνται χρηστότητα. Οἱ Ἕλληες δεσμοφύλακες λέγουσιν ὅτι εὐκολώτερον μεταβάλλεται ὁ κύων εἰς ἀλώπεκα, ἢ ὁ κλέπτης εἰς χρηστὸν ἄνθρωπον. Ὁ Thonpsson ἐπὶ 410 φονέων παρετήρησεν ἓνα μόνον ἀληθῶς

μετανοήσαντα καὶ δύο μόνον γυναῖκας ἐπὶ 130 παιδοκτόνους. Ἐγὼ δ' ἐξήτησα 390 κακούργους, οὐδὲν παραλείπων μέσον ὅπως ἐφελκύσω τὴν ἐμπιστοσύνην των· καὶ ὅμως μόλις 7 ἠδυνήθην ν' ἀνεύρω, οἵτινες παρεδέχοντο ὅτι διέπραξαν κακὴν πράξιν· ὅλην δὲ οἵτινες ἐκαυχῶντο διὰ τὸ ἐγκλημά των, πάντες οἱ λοιποὶ ἠρνοῦντο αὐτὸ διαρρηθῆναι καὶ ἐλάλουν περὶ τῆς ἀδικίας τῶν ἀνθρώπων, περὶ συκοφαντίας, περὶ φθόνου, ὧν ὑπῆρξαν θύματα.

Φιλόσοφος τις, οὗ ἡ φήμη κατὰ πολὺν ὑπερβάλλει τὴν ἀξίαν, ὁ Caro, γράφει: «Παρατηρήσατε ὅτι καὶ αὐτοὶ οἱ ἐγκληματῖαι εὐρίσκουσι δικαίαν τὴν ποινήν· ἠρνοῦνται τὸ ἐγκλημα, ἀλλὰ δὲν ἠρνοῦνται τὴν ποινήν». Τὸ ἀπόφθεγμα τοῦτο εἶνε ὅχι μόνον μωρόν, ἀλλὰ καὶ γελοῖον. Καὶ πῶς θὰ ἠρνοῦντο τὸ γεγονός, τοῦ ὁποίου αὐτοὶ οἱ ἴδιοι ἀποτελοῦσι θλιβεράν μαρτυρίαν κατὰ πᾶσαν στιγμὴν; Ἐὰν πραγματικῶς ἠσθάνοντο τὴν τύψιν τῆς συνειδήσεως, ἐὰν ἀνεγνώριζον τὴν δικαιοσύνην τῆς ποινῆς, πρῶτοι αὐτοὶ θὰ ὡμολόγουν τὴν πράξιν των, καὶ ἰδίως μάλιστα πρὸς ἄνθρωπος εὐμενῶς διαθετιμους πρὸς αὐτοὺς καὶ ὅλους ἀμετόχους εἰς τὰς ἐπιβαλλομένας κακώσεις· πρῶτοι θὰ ἠσθάνοντο τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ ἐλαφρωθοῦν ἐκ τοῦ βάρους, τοῦ νὰ δικαιολογηθοῦν πρὸς τοὺς ἄλλους διὰ τῶν μυρίων ἐκείνων λόγων καὶ προφάσεων, ἃς πάντοτε εὐρίσκει ὁ ἄνθρωπος πρὸς ἰδίαν δικαιολογίαν. Ἄλλ' ἢ ἐπίμονος καὶ ἰσχυρογνώμων ἀρνησις τοῦ ἐγκλήματος αὐτῶν σημαίνει ὅτι οὐδέποτε μεταμέλονται.

6. *Διάφορος ἐτίμησις.*—Οὐχὶ σπανίως τινὲς ἐξ αὐτῶν διαβλέπουσαι τὴν φαυλότητῃ τῶν ἰδίων πράξεων· ἀλλ' ὅμως δὲν ἐκτιμῶσιν αὐτὰς ὅπως καὶ ἡμεῖς. Παραδείγματος χάριν ὁ Domprey ἔγραφε μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ πρώτου αὐτοῦ φόνου: «Ἐλπίζω ὅτι θὰ τύχω συγγνώμης διὰ τὸ παίδικόν μου αὐτὸ παρὰ πτωμα!» Ὁ δὲ Boner ἀναβαίνων εἰς τὸ ἰκρίωμα, καταδικασθεῖς ἐπὶ κλοπῇ καὶ φόνῳ, ἐψιθύριζε: «Θανατώνετε ἓνα ἄνθρωπον διὰ τὸν μωρὸν πράγμα!».

Ὅτε ὁ δικαστῆς ἠρώτησε τὸν Ansalone: Δὲν ἀρνεῖσαι τοιλάχιστον ὅτι ἐκλεψες ἓνα ἵππον;—ἀπήνησεν ἐκεῖνος:— «Καὶ ἀποκαλεῖνε αὐτὸ κλοπὴν; ἦτο δυνατὸν ἀρχιληστής νὰ βαδίξῃ πεζός;».

Ἐτεροι πιστεύουσιν ὅτι ἡ κακία τῶν πράξεων αὐτῶν ἐλαττοῦται ἢ δικαιολογεῖται ἐκ τῆς ἀγαθῆς προαιρέσεως, ὅπως ὁ Hcllant, ὅστις ἐφόνευεν, ὅπως θρέψῃ τὸ τέκνον του καὶ τὴν σύζυγόν του, εἴτε ἐκ τῆς ἀτιμωρησίας ἄλλων, διαπραξάντων χεῖρονα, καὶ μάλιστα ἐὰν εἶνε οὗτοι συνένοχοί των, εἴτε ἐκ τῆς ἐλλείψεως

δεδομένης τινός ἀποδείξεως, εἴτε ἐκ τῶν ἀνεπαρκῶν ἐν γένει ἀποδείξεων, εἴτε ἐκ τοῦ ὅτι κατηγοροῦνται δι' ἐγκλημα ἄλλοιον τοῦ ὑπ' αὐτῶν διαπραχθέντος. Ὄθεν ἐπιτίθεται σφοδρῶς κατὰ τῆς δικαιοσύνης ὡσανεὶ ἦτο αὐτὴ ἢ διαπράξασα τὸ ἐγκλημα, κατ' ἀντανάγκλασιν δὲ καὶ κατὰ τῆς Κυβερνήσεως, διὰ τοῦτο ἐν Ἰταλίᾳ οἱ ἐνθεροτότατοι ὁπαδοὶ τῶν Βουρβόνων ἢ τῶν Αὐστριακῶν ὑπάρχουσι παρὰ τοῖς ἀληθέσιν ἐγκληματίαις, ὅπως ὑπὸ τὴν Αὐστριακὴν κατοχὴν οἱ τοιοῦτοι ἦσαν οἱ φανατικοὶ ὁπαδοὶ τοῦ Μαρτίνι.

Οἱ κλέπται ἐν Λονδίῳ, γράφει ὁ Mahyew νομίζουσι μὲν ὅτι ἀμαρτάνουσι, ἀλλ' οὐχὶ περισσότερο τοῦ χρεοκόπου. Ἐκ τῆς συνεχοῦς ἀναγνώσεως τῶν πρακτικῶν τῶν ποινικῶν δικῶν καὶ τῶν ἐφημερίδων σχηματίζουν τὴν ᾠετοίτησιν ὅτι ὑπάρχουσι ἀχρεῖοι καὶ παρὰ ταῖς ἀνωτέρας τάξεις τῆς κοινωνίας περιορισμένην ἔχοντες τὴν διάνοιαν, συγχέουσι τὴν ἐξαίρεσιν μετὰ τοῦ κανόνος, συνάγουσι δὲ τὸ συμπέρασμα ὅτι δὲν δύναται νὰ εἶνε πολὺ φαύλη ἢ πράξις, ἣτις διαπραττομένη ὑπὸ τῶν πλουσίων δὲν θεωρεῖται ἀξιόμιστος. «Γινώσκων, γράφει ὁ δολοφόνος Ranyal ἐν τῷ βιβλίῳ αὐτοῦ Malheur et fortune ὅτι τὰ τρία τέταρτα τῶν θεωρουμένων ὡς κοινωνικῶν ἀρετῶν εἶνε κατ' οὐσίαν κακία ἄτολμοι, ἐθεώρησα ἥττον ἀγενῆ πράξιν τὴν ἀπότομον ἐπίθεσιν ἐναντίον πλουσίου τινός ἢ τοὺς περιεσκεμμένους συνδυασμοὺς τοῦ δόλου· διαφέρων τῶν λοιπῶν, οἵτινες μετροῦσι τὴν ἑαυτῶν χρηστότητα διὰ τοῦ κώδικος. μὴ στέργων νὰ καθυποτάξω τὸν νοῦν μου εἰς τὴν πανουργίαν, ἐγενόμην ληστής».

Ὁ ληστὴς Giacosa ἔλεγεν ὅτι ὑπάρχουσι δύο δικαιοσύναι, ἡ φ υ σ ι κ ἢ, ἣν ἠκολούθει αὐτός, δίδων εἰς τινὰς ἐνδεεῖς μέρος τῶν κλοπιμαίων, καὶ ἡ κ α τ ἄ σ υ ν ῆ ἢ κ η ν. ἡ προστατευομένη ὑπὸ τοῦ κοινωνικοῦ νόμου, περὶ ἧς αὐτὸς ἠδιαφόρει.

Οὐχ ἥττον παραδεχόμεθα ὅτι ἡ ἰδέα τοῦ δικαίου καὶ τοῦ ἀδίκου δὲν εἶνε καθ' ὁλοκληρίαν ἐξηλειμμένη ἐκ τοῦ πνεύματος πάντων τῶν ἐγκληματιῶν· ἀλλ' ἐν πάσῃ περιπτώσει ἢ τοιαύτῃ ἰδέα παραμένει ἄγονος, διότι διακρίνει μὲν αὐτὴν ὁ νοῦς, ἀλλὰ δὲν τὴν αἰσθάνεται ἢ καρδίαν, καταπνίγεται δὲ πάντοτε ὑπὸ τῶν παθῶν καὶ τῆς κακῆς ἕξεως. Ἐν τῇ συνθηματικῇ γλώσσῃ τῶν Ἰσπανῶν κακούργων ἡ δικαιοσύνη καλεῖται la guceta ἢ δ ι κ α ῖ α, οὕτω δὲ ἀποκαλεῖται καὶ ὑπὸ τῶν Γάλλων ἐγκληματιῶν τὸ Κακουργοδικεῖον ἀλλ' ὅμως, κατὰ τὸν Mayer, πιθανὸν ἢ τοιαύτῃ ὀνομασίᾳ νὰ περιέχη εἰρωνικὴν σημασίαν.

Ὁ Prevost ὁμιλῶν περὶ τοῦ ἀγνώστου εἰσέτι δράστου τῶν

ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ἰδίου διαπραχθέντων ἐγκλημάτων, [ἔλεγεν: «Ἀφέντως θὰ σταλῇ αὐτὸς εἰς τὴν λαίμητόμον».

Ὁ Lemaire ἔλεγε: «Γινώσκω ὅτι πράττω κακῶς· εἴαν τις μοι ἔλεγε: «πράττεις καλῶς», θ' ἀπήντων εἰς αὐτόν: «εἶσαι ἀχρεῖος ὅπως καὶ ἐγώ»· ἀλλὰ μεθ' ὅλα ταῦτα δὲν δύναμαι ν' ἀκολουθήσω τὴν εὐθείαν ὁδόν.» Σημειωτέον ὅτι αἱ πόρνοι ἀποφεύγουσι τὴν ἀνάγνωσιν ἀσέμων βιβλίων, οἱ δὲ κακούργοι καὶ οἱ κατάδικοι τὴν ἀφήγησιν πράξεων ἀδίκων ἢ ἐπονειδίστων, κατὰ τῶν ἐργατῶν τῶν ὁποίων ἐξανίστανται μετ' ἀναγκτήσεως ὅσον καὶ οἱ χρηστοὶ ἀναγνώσται. Ἀπόδειξις δὲ περὶ τοῦ ὅτι πολλοὶ ἐξ αὐτῶν γινώσκουν ὅτι ἀκολουθοῦσι τὴν ὁδὸν τῆς ἀτιμίας, εἶναι καὶ τὸ φαινόμενον ὅτι οἱ κλεπταποδόχοι καὶ οἱ πλουτήσαντες κλέπται, καθῶς καὶ αἱ πόρνοι, πᾶσαν προσπάθειαν καταβάλλουν, ὅπως τὰ τέκνα αὐτῶν μὴ ἀκολουθήσωσι τὸ οἰκτρὸν αὐτῶν στάδιον.

Ἐπάρχουσι τινες, δέ, οἱ ὅποιοι, καίπερ προβλέποντες τὰς πιθανάς, ἃς θὰ ἐπισύρῳσιν ἐφ' ἑαυτῶν, ὄχι μόνον ἀδιαφοροῦσιν, ἀλλ' ἀρῶνται ἐξ αὐτῶν τὴν ἐπιθυμίαν σκληρότητος μᾶλλον ἐξηζητημένης.

Ὁ Raffeele Perrone μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Fortunato, ἐρίσαντες μετὰ τινος ὀνόματι Franchi, ἐπληξαν αὐτόν διὰ σφύρας. Ὁ Raffaele, βλέπων ὅτι τὸ θυμὸν τοῦ ἐξη ἀκόμη, δις κατὰ συνέχειαν ὤρμησε κατ' αὐτοῦ καὶ τὸ ἐλακπάτει ἀνηλεῶς κραναγῶν: «Δὲν ἀπέθανες ἀκόμη; Τόσον καὶ τόσον θὰ σὲ πληρώσω δι' 25 ἢ 30 ἐτῶν εἰς τὸ κάτεργον. Λοιπὸν ἄς σὲ ἀποτελειώσω!»

Δικαιοσύνη παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις.— Οὔτε ἡ κρίσις, οὔτε ἡ συναίθεσις τῆς ἀληθείας, οὔτε ἡ νομικὴ γνώσις λείπουν πάντοτε ἐξ αὐτῶν, ἀλλ' ἡ ἰκανότης τοῦ συμμορφοῦσθαι πρὸς τὴν κρίσιν ταύτην. Ἄλλο, λέγει ὁ Horwick, τὸ ἔχειν θεωρητικὴν γνῶσιν τινος καὶ ἄλλο τὸ ἐνεργεῖν συμφῶνως πρὸς τὴν τοιαύτην γνῶσιν· ὅπως μεταβληθῇ ἡ γνῶσις εἰς ἐκούσιον ἐπιθυμίαν καθ' ὃν τρόπον αἱ τροφαὶ μεταβάλλονται εἰς χυλὸν καὶ εἰς αἷμα, ἀπαιτεῖται εἰς παράγωγον, τὸ αἶσθημα, τοῦτο δὲ λείπει συνήθως παρ' αὐτοῖς. Ὅσάκις εὐρίσκονται συνηγμένοι, τὸ αἶσθημα δὲ αὐτῶν οὐ μόνον δὲν ἀνθίσταται, ἀλλὰ μάλιστα ἔχει καὶ ἀμεσον συμφέρον (πρὸς ἰκανοποίησιν τῆς ματαιοδοξίας τῶν ἢ πρὸς μείζονα ἀσφάλειαν) νὰ θριαμβεύσῃ ἢ δικαιοσύνη, τότε καταβάλλουσι πρὸς τοῦτο πᾶσαν τὴν δραστηριότητα, μεθ' ἧς συνήθως πράττουσι τὸ κακόν. Ἐν τινι συλλαλητηρίῳ νεαρῶν κλεπτῶν, συγκροτηθέντι ἐν Λονδίῳ τῇ ἐνεργείᾳ φιλανθρωποῦ τινός, ἔχαι-

ρετίσθησαν διὰ χειροκροτημάτων καὶ ἐπευφημιῶν πάντες οἱ καθ' ὑποτροπὴν κλέψαντες ἀπὸ δέκα μέχρις εἴκοσι φροῶν, κλέπτης δέ τις, καταδικασθεὶς εἴκοσι καὶ ἑξάκις, ἐγένετο δεκτὸς ἐνθουσιωδῶς καὶ θριαμβευτικῶς ὡς ἦρος· ὅτε ὁμοῦ ὁ πρόεδρος ἔδωκεν αὐτῷ ἐπίτιδες νόμισμα εἴκοσι φράγκων, ὅπως τὸ ἀλλάξῃ, αὐτὸς δ' ἐβράδυνεν ἀρχετὰ νὰ ἐπιστρέψῃ, μεγάλην κατελαβεν ἐπὶ τούτῳ ἀνησυχία καὶ ἀγανάκτησις τὴν ὁμήγουριν: «Ἄν δὲν ἔλθῃ, θὰ τὸν φονεύσωμεν» ἐκραύγασον ἐν χορῷ, διὰ τὸν βαθύνουν ὁμοῦ παρατηρητὴν ἢ ὀργὴν ἐκείνη καὶ αἱ φωναὶ δὲν προήρχοντο ἐξ ἀληθοῦς πρὸς τὴν δικαιοσύνην ἔρωτος (δικαιοσύνην ἄλλως τε ὁπωσοῦν βιαστικὴν), ἀλλ' ἐκ φιλαντίας ἀξιεπαίνου καὶ ἐξ ἀγανακτικῆς διὰ τὴν προσβολὴν ἐπραττον κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν τὸ καλὸν διὰ τοὺς αὐτοὺς λόγους, δι' οὓς κατόπιν θὰ ἐπραττοῦν τὸ κακόν. Ἐν τούτοις ὁμοῦ ἡ τοιαύτη ἀγαθὴ τάσις τοῦ πάθους αὐτῶν δύναται νὰ μᾶς καθοδηγήσῃ πρὸς ἐπιδιώξιν τηλεσφόρου βελτιώσεως τοῦ ἐγκληματίου, διδάσκοντα ὅτι ὀφείλομεν ν' ἀπευθυνώμεθα μᾶλλον πρὸς τὴν φιλοτιμίαν καὶ τὴν εὐαισθησίαν τοῦ ἐλαττώματός του ἢ πρὸς τὸ λογικόν του, νὰ τὸν τιθασεύωμεν μᾶλλον διὰ τῆς συγκινήσεως καὶ διὰ τῆς προσφυοῦς συγκρούσεως τῶν αἰσθημάτων ἢ διὰ τῆς ἐκγυμνάσεως τῆς διανοίας του διὰ τῆς σχολαστικῆς κατηχήσεως ἐν ταῖς φυλακαῖς, ὡς εἴθισται μετ' ἀνοφελοῦς δαπάνης καὶ χρημάτων καὶ κειροῦ. Οὕτως ὁ Anderson, κατάδικος ἐπικίνδυνος, θεωρούμενος ὡς ἀδιόρθωτος, κατέστη ἡμερος ὡς ἀρνίον, ὅτε ὁ Mosonoch ἐπεφόρτισεν αὐτὸν νὰ τιθασεύῃ ἀγρίους ταύρους, κατέστη δὲ πάλιν τὸ φόβητρον τῆς ἐν τῇ ἀποικίᾳ εἰρκτῆς, εὐθύς ὡς ἐτέθη πάλιν εἰς τὰ δεσμὰ καὶ ἀφέθη εἰς τὴν ὀκηρίαν. Ἐν Μόσχᾳ τὰ ἀμαρτήματα τῶν καταδίκων ἐκδικάζονται ὑπὸ τῶν συντρόφων των, αἱ δὲ ἀποφάσεις αὐτῶν πολλάκις εἶναι τοιαῦται, ὥστε νὰ προκαλῶσιν ἐρύθημα αἰσχύνῃς εἰς τοὺς ἡμετέρους ἐνόρκους. Λόγου χάριν γενομένης ποτὲ μικρᾶς κλοπῆς ὑπὸ νεαροῦ καὶ ἀπειροῦ καταδίκου, τῇ εἰσηγήσει γέροντος κλέπτου, κατεδικάσθη οὗτος μὲν εἰς ὀγδοήκοντα ἡραβδισμοὺς ἐκεῖνος δὲ εἰς τεσσαράκοντα μόνον. Καὶ ὁ Toqueville ὡσαύτως διηγεῖται τοιαύτας ἕξεις τῶν ἐν Ἀμερικῇ φαυλοβίων, οἵτινες δικάζονται καὶ τιμωροῦνται μετὰ πολλῆς ἀυστηρότητος ὑπὸ τῶν συντρόφων των.

Οἱ ἐν Λονδίῳ κλέπται εἶναι τιμιώτατοι καὶ ἀκριβέστατοι περὶ τὴν διανομήν. ἂν τις δὲ φανῇ καταχραστῆς, ἢ θανατοῦται ἢ καταγγέλλεται εἰς τὴν ἀστυνομίαν.

Ἐν τῇ νήσῳ τοῦ Ἁγίου Στεφάνου κατὰ τὸ 1860 οἱ ἐν τῇ

αὐτόθι εἰρκτῇ κατάδικοι, ἀφεθέντες μόνοι, διὰ νὰ μὴ διατρέξωσι τὸν κίνδυνον τοῦ ν' ἀποθάνωσιν ἐκ τῆς πείνης ὡς ἐκ τῆς κλοπῆς τῶν ὀλίγων αὐτῶν ζωοτροφῶν καὶ νὰ σφαγῶσιν ἀμοιβαίως πάντες ἐξ αἰτίας τῶν φυλετικῶν ἐρίδων μεταξύ τῶν Ἀπουλιωτῶν καὶ τῶν Καλαβρῶν, ἃς δὲν ἠδύνατο πλεόν νὰ καταστείλῃ ἡ φρουρά, κατήρτισαν κώδικα δρακόντειον, συντεθέντα ὑπὸ τῶν ἀρχηγῶν τῶν ἀντιθέτων μερίδων καὶ ὑπ' αὐτῶν ἐφαρμοσθέντα μετ' ἀπαραδειγματίστου ἀυστηρότητος. Οὕτω, λόγου χάριν, ὁ κατάδικος Pasquale Orsi διὰ κλοπὴν μηδαμινήν ἀλεύρου κατεδικάσθη εἰς 50 ἡραβδισμοὺς καὶ 30 ἡμερῶν περιορισμόν. Ἄλλος κλέψας δύο πασσάλους παρὰ τινος χωρικοῦ ἠναγκάσθη νὰ περιέλθῃ πᾶσαν τὴν νῆσον, φέρων προσδεδεμένους ἐπ' αὐτοῦ τοὺς κλαπέντας πασσάλους. Εἰς θάνατον δὲ κατεδικάζετο ὁ φονεύων τὸν σύντροφον ἢ καὶ ἀπλῶς ἀπειλῶν αὐτόν, ἢ βλάπτων τὸ σῶμα ἢ τὴν περιουσίαν τῶν φυλάκων ἢ τῶν κατοίκων τῆς νήσου. Διὰ τοῦ νόμου τούτου ἐσώθη ἡ τιμὴ τῶν γυναικῶν καὶ ἡ ζωὴ τῶν φυλάκων, οἵτινες πρότερον ἐκεῖ ἐδρίσκοντο πρὸς φύλαξιν τῶν καταδίκων, δι' αὐτοῦ δὲ ἐτιμωρήθησαν πολλοὶ τῶν κακούργων. Sabbia τις, ἐπὶ παραδείγματι, εἶχε κλέψει μίαν αἶγα παρὰ τῶν αἰγοβοσκῶν τῶν φυλάκων, ἀνακαλυφθεὶς δὲ εἰς μάτην καθικέτευσεν νὰ διασωθῇ τῇ πληρωμῇ προστίμου. «Ἡ αἶξ, ἀνεβόησεν ὁ κατάδικος δικαστῆς, δὲν πληρώνεται διὰ χρήματος, ἀλλὰ δι' αἵματος», διὰ τράνωμάτων δὲ μαχαίρας καὶ διὰ λιθοβολισμῶν ἀπέκτεινε τὸν ἔνοχον καὶ ἔρριψε τὸ πτώμα αὐτοῦ εἰς τοὺς κρημνοὺς τῆς νήσου. Ἡ αἶξ τοποθετηθεῖσα εἰς τὸ μέσον τῆς αὐλῆς ἐχρησίμευσεν ὡς φοβερόν παραδειγμα εἰς τοὺς κλέπτας. Δύο φίλοι τοῦ Sabbia μετὰ κόπου ἐσώθησαν ἐκ τῆς ποινῆς τοῦ θανάτου, κατορθώσαντες ν' ἀποδείξωσιν ὅτι ἔφαγον μὲν ἐκ τοῦ κλοπιμαίου, ἀλλ' ἐν ἀγνοίᾳ καὶ μὴ ὄντες συνένοχοι ἐν τῇ κλοπῇ. Ἄλλος δὲ τις ὀνόματι Gentrella, κατηγορούμενος ὅτι συνήργησε καὶ αὐτὸς εἰς τὴν κλοπὴν, ἠθώφθη μὲν μετὰ μακρὰν κράτησιν, ἀπεπέμφθη ὁμοῦ ἐκ τῆς δικαστικῆς ἐπιτροπῆς, ἣς ἦτο μέλος, διότι δὲν ἠνείχετο αὐτῇ, ὅπως εἰς τινὰ τῶν ἀπαριζόντων αὐτὴν ἐπιρριφθῇ ἔστω καὶ ὑπόνοια παραβάσεως τοῦ κώδικος.

7. Προβολαὶ κατὰ τῆς δικαιοσύνης.—Ἄλλ' ὁμοῦ ἡ τοιαύτη σχετικὴ ἠθικότης καὶ δικαιοσύνη, ἢ προκύψασα αἴφνης ἐν τῷ μέσῳ τῆς πληθύος ἀνθρώπων ἀδίκων, εἶνε πάντοτε βεβαιωμένη ἢ πρόσκαιρος. Ὅταν, ἀντὶ διὰ τῆς δικαιοσύνης νὰ θεραπύηται, ἐξ ἐναντίας βλάπτηται τὸ συμφέρον ἢ ὁσάκις ἀναφύε-

ται πρὸς διατάραξιν αὐτῆς σφοδρὸν τι πάθος, τότε ἡ κρίσις ἐκείνη καὶ ἡ γνώσις τοῦ ἀληθοῦς, ἢ μὴ στηριζομένη ἐπὶ τοῦ ἠθικοῦ συναισθήματος, διὰ μιᾶς ἐξαφανίζεται. Ὄθεν, ἐναντίον τῆς κοινῆς προλήψεως, οἱ ἐγκληματῖαι πολλάκις δολειεύονται καὶ προδίδουσι καὶ αὐτοὺς τοὺς συνεταίρους των καὶ αὐτοὺς τοὺς συνεργούς, ἔστω καὶ συγγενεῖς των. Ἐνῶ δὲ θεωροῦσιν ἐπονείδιστον τὴν προδοσίαν, ὅταν ἐξασκῆται ἐπὶ ζημίᾳ αὐτῶν, αὐτοὶ οἱ ἴδιοι κατ' ἀντίθεσιν συχνάκις παρατηρουμένην ἐν τῇ ἀνθρωπίνῃ καρδίᾳ, δὲν διστάζουσι νὰ προδώσωσι τοὺς ἄλλους. Τοῦτο δὲ ὠφελιμώτατον εἰς τὴν δικαιοσύνην, μία δὲ τῶν αἰτιῶν τῶν διαρκῶν ταραχῶν καὶ τῶν ἐκδικήσεων τῶν λαμβανουσῶν χώραν ἐν ταῖς εἰρηκαῖς.

Καθίστανται δὲ καταδόται, εἴτε ὅπως βελτιώσωσι τὴν ἰδίαν θέσιν, εἴτε ὅπως βλάψωσι τὴν ἐπίφθονον θέσιν τῶν ἄλλων, εἴτε ὅπως μὴ πάσχωσιν αὐτοὶ μόνοι, εἴτε ὅπως ἐκδικηθῶσι δι' ἀληθῆ ἢ φαντασιώδη προδοσίαν. Ὁ περιβόητος ἀρχηγὸς φονέων Haas ἐδήλωσε μάλιστα ὅτι εἶχεν ἐκλέξει συνεργούς, ὅπως, ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ἤθελεν ἀνακαλυφθῆ καὶ συληφθῆ, μὴ ἀποτελέσει αὐτὸς μόνος τὴν κεφαλὴν. Κατὰ δὲ τὴν δίκην τοῦ Artus ἐν Βελλούμφ ἦτο φοβερὸν τὸ βλέπειν τοὺς υἱούς, κλέπτας ὄντας, νὰ καταθέτωσιν ἐναντίον τοῦ πατρὸς περιστατικά λίαν ἐπιβαρυντικά, ἐπιννοοῦντας μάλιστα καὶ ψευδῆ τοιαῦτα.

« Ἐκ τῶν κλεπτῶν, γράφει ὁ Vidocq, ὀλίγοι εἶνε οἱ μὴ θεωροῦντες ὡς εὐτύχημα τὴν περίστασιν καθ' ἣν ἡ ἀστυνομία τοὺς καλεῖ, ἵνα τοὺς συμβουλευθῆ. Πάντες σχεδὸν πρᾶττουσι προθύμως πᾶν τὸ δυνατὸν, ἵνα δείξωσι ζῆλον.» Γράφει δὲ καὶ ἄλλαχού: «Οἱ κλέπται δὲν ἔχουν ἐχθροὺς ἀσπονδοτέρους τῶν πρῶην δεσμοτῶν, οἵτινες πολὺν καταβάλλον ζῆλον, προκειμένου νὰ συλλάβωσι τινα φίλον των. Ἐλλείπει πραγματικῶν γεγονότων εἶνε ἱκανοὶ νὰ δημιουργήσωσι ψευδῆ, ἢ, τὸ παραδοξότερον, νὰ ἐπιρρίψωσιν ἐπὶ ἄλλων τὰ ἴδια αὐτῶν ἐγκλήματα μὲ κίνδυνον τοῦ νὰ στρέψωσι κατ' αὐτῶν τὰ ὄπλα Ὄθεν καὶ τις ὀνόματι Bailly καὶ ἄλλος ὀνόματι Onaste κατεδικάσθησαν τρις δι' ἐγκλήματα, ἐφ' οἷς αὐτοὶ κατήγγειλαν ἄλλους. Οἱ δὲ κλέπται τοῦ Λονδίνου, οἱ τόσον ἀργικέμονοι κατὰ τῶν καταγγερόντων αὐτοὺς, πρῶτοι αὐτοὶ προδίδουσι καὶ καταμηνύουν ἄλλῶν.»

Ὁ Lacenaire τόσῃν ζέσειν εἶχεν, ὅπως καταγγείλη τοὺς συνεργούς του, ὥστε ἀνέφερε περιστατικά δυνάμενα νὰ βλάψουν αὐτὸν τὸν ἴδιον.

Ὁ Bouscaut ἐνήργησε νὰ συλληφθῶσι πάντες οἱ σύντροφοι

καὶ συνεταῖροι αὐτοῦ, μέλη τοῦ δημοσίου ἐν Γαλλίᾳ συμμορίας τῶν πυρακτωτῶν.

Ὁ ληστὴς Caruso υπῆρξε τὸ χρησιμώτατον ἐν Ἰταλίᾳ ὄργανον τῆς δικαιοσύνης, κατὰ τὴν καταδίωξιν τῆς ληστείας. Ὀλίγου δεῖν δὲ τῇ ἐνεργείᾳ του συναλαμβάνετο ὁ διαβόητος Grosso.

Ὁ G. Bianco, βλέπων τὴν κακὴν τροπὴν τῶν πραγμάτων, προσεποιεῖτο ὅτι ἐνεθάρρυνε τοὺς ὁπαδοὺς του καὶ ὠδήγησεν αὐτοὺς εἰς τὴν ἐνέδραν τὴν στηθεῖσαν ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ Νουντσιάντε.

Ὁ Mottinc καὶ ὁ Gasparone ἐδολιεύθησαν τοὺς συντρόφους των, κλέψαντες μέρος τῶν λαφύρων.

Οἱ μαχαίραδες τῆς Ρουένης ἐθανάτωσαν μετὰ θηριώδους ἀγριότητος τοὺς συναδέλφους αὐτῶν Tassinari.

Ὁ Burke ἐρωτηθεὶς ὑπὸ τοῦ Hare τί θὰ ἐπραττον ἂν ἤθελον λείπει αὐτοῖς τὰ θύματα (ἅτινα ἐστραγγάλιζον, ὅπως παραδίδουν αὐτὰ εἰς τοὺς σπουδάζοντας ἀνατομίαν): «Ἐν πάσῃ περιπτώσει, ἀπήντησε, μᾶς μένουν αἱ σύζυγοί μας καὶ οἱ συνένοχοί μας»

Ἐκ τῶν ἐν Ἰταλίᾳ ἀρχιληστῶν, καθ' ὅσον γινώσκω, μόνος ὁ Schiavone προσεφέρετο μετὰ πολλῆς δικαιοσύνης πρὸς τοὺς ἡμίιστα ἐντίμους ὑφισταμένους του. Οἱ λοιποὶ ἦσαν ἀδαιρέτοι καὶ ἄδικοι καὶ πρὸς αὐτοὺς τοὺς συνενόχους των. Ὁ Corpa δι' ἐλαφρὰ παραπτώματα ἐθανάτωσεν εἴκοσιν ἐκ τῶν ὁπαδῶν του, ἐτουφέκισε δὲ τὸν ἀδελφόν του, διότι ἄνευ τῆς διαταγῆς του ἐλήστευσεν ἀγροτικὴν ἐπαυλιν. Οἱ δὲ πυρακωταὶ ἐφόνευσαν ἀρκετοὺς ἐκ τῶν συντρόφων των, ἐν οἷς καὶ τρεῖς συζύγους αὐτῶν.

Ὡς καὶ ἐν αὐτῇ τῇ κοινότητι τῶν δεσμοτῶν τοῦ Ἁγίου Στεφάνου, ἢν προναφέραμεν, συνέβησαν τραυματισμοὶ ἐξ ἐκδικήσεως, δι' οὓς ἐγένετο περίφημος δίκη. Αὐτὸς ὁ ἀρχηγὸς τῆς παραδόξου ἐκείνης νομοθετικῆς Ἐπιτροπῆς, ὁ Λυκοῦργος τοῦ νέου ἐκείνου κώδικος, ἐκδικούμενος κατὰ τινος Fedele ὅστις, πεποιθὸς εἰς τὴν ἰδίαν ὥμην, ἐδείκνυεν ὀλίγον πρὸς αὐτὸν σεβασμὸν, τὸν ἀπέκτεινεν ἰδιοχείρως διὰ μαχαίρας, ἀπαγορεύσας εἰς τὴν συλλαβοῦσαν αὐτὸν ἐπ' αὐτοφώρῳ περίπολον ν' ἀναφέρῃ τι περὶ τοῦ συμβάντος. Τόσον εὐθραστός καὶ ἀσταθῆς εἶναι παρὰ τοῖς κακοποιοῖς καὶ ἡ σχετικὴ ἐκείνη χρηστοτης, ἢ ψευδοδικαιοσύνη, ἢ ἀπορρέουσα μόνον ἐκ παροδικοῦ τινος συμφέροντος, ἢ ἐκ προσκαιροῦ πάθους, βιαιότερου τῶν ἄλλων, ἀλλ' ἦττον ἀγενοῦς.

8. *Ἠθικὴ τῶν φρενοβλαβῶν.*— Ἐὰν συγκρίνωμεν τὴν ἠθικὴν τῶν ἐγκληματιῶν πρὸς τὴν τῶν φρενοβλαβῶν, εὐρίσκομεν περιέργους διαφορὰς καὶ ὁμοιότητα. Πολὺ σπανιώτερον ὁ φρενοβλαβὴς γεννᾶται πονηρὸς καὶ ἀνῆθικος· καθίσταται τοιοῦτος ἐν ὁρισμένῳ καιρῷ τῆς ζωῆς αὐτοῦ συνεπείᾳ τῆς νόσου τῆς μεταβαλλούσης καθ' ὀλοκληρίαν, ἢ ἀλλοιούσης τὸν χαρακτῆρα του. Καὶ ναί μὲν, ὅπως καὶ ὁ ἐγκληματίας, σπανιώτατα αἰσθάνεται τὴν τύψιν τοῦ συνειδότος καὶ καυχᾶται διὰ τὰ κακουργήματα του. ἢ καὶ δηλοῖ ὅτι αἰσθάνεται ἑαυτὸν ἐξαναγκαζόμενον, παρὰ τὴν θέλησίν του, νὰ κακουργῇ, ἐν τούτοις συνηθέστατα, εὐθὺς μετὰ τὴν διάπραξιν τοῦ ἐγκλήματος, ἀνακτᾷ, οἶονει δι' εὐεργετικῆς κρίσεως, τὴν διαύγειαν τῶν ἰδεῶν καὶ τὴν συναίσθησιν τοῦ δικαίου, ὅθεν ἄγεται νὰ καταγγεῖλῃ ἑαυτὸν εἰς τὴν δικαιοσύνην, οὐχὶ ὅμως μετὰ τοῦ κνισμοῦ τοῦ ἐγκληματίου, ἀλλὰ μετὰ τῆς συντριβῆς τοῦ μεταμεληθέντος ἀμαρτωλοῦ, ἢ τοῦ ὑποχονδριακοῦ τοῦ αἰσθανομένου τὴν ἀνάγκην τῆς διαλύσεως. Τοῦτο δὲ συνέβη καὶ παρετηρήθη κατὰ τὰ ἐγκλήματα τοῦ Fontana, τοῦ Elicabide, τοῦ Paranoiane, τοῦ Verger, τοῦ A, R., τοῦ Livì, τοῦ Dossena, τοῦ Biffi. Ἐὰν δὲ τῇ συμβουλῇ τῶν συνδεσμοτῶν ἢ τῶν συνηγόρων αὐτῶν ἀποκρῦπτωσι τὸ ἐγκλήμα των (ὡς ὁ Verzeni, ὁ Farina), δὲν πράττουσι τοῦτο μετὰ τῆς ἐπιδειξιότητος καὶ τῆς ἐπιμονῆς τῶν συνήθων ἐγκληματιῶν.

Καὶ ὁ φονεὺς ἐξ ὀριμῆς ψυχικῆς σφοδρᾶς ἐξομοιοῦται μὲν μετὰ τῶν τελευταίων τούτων ὡς ἐκ τῆς ἀπρονοήσιας περὶ παντός μέλλοντος ἀποτελέσματος, διαφέρει ὅμως αὐτῶν, καθότι καταλαμβάνεται ὑπὸ αἰφνιδίου μεταμελείας μετὰ τὸ ἐγκλημα, αἰσθάνεται δὲ τὴν ἀνάγκην ν' ἀνακουφισθῇ ὅπωςδὴποτε, καταγγέλλων ἑαυτὸν εἰς τὴν δικαιοσύνην.

9. *Ἠθικὴ τῶν ἀγρίων.*— Οὐδεμίαν ἀπεναντίας αἰσθάνεται τύψιν συνειδότος ὁ ἀγριος· ἀπεναντίας καυχᾶται διὰ τὰ ἐγκλήματα του. Ὅθεν παρ' αὐτῷ ἢ δικαιοσύνη εἶναι συνάνυμος τῆς ἐκδικήσεως, τῆς ὀώμης. Ἐν τῇ ἀρχαίᾳ λατινικῇ γλώσσῃ ἢ λέξις *larraciniūm* (ληστεία ἐσήμαινε μισθοφορίαν. Παρὰ τοῖς Γαλάταις αἱ κλοπαὶ αἱ διαπραττόμεναι πέρα τῶν ὁρίων τῆς πόλεως οὐδεμίαν συνεπήγοντο ἀτιμωσιν. Καὶ σήμερον ἔτι παρὰ τοῖς Ἀλβανοῖς ἢ ἀνθρωποκτονία δὲν θεωρεῖται ἐγκλημα, τὸ ἐπίθετον ἰσχυρὸς σημαίνει τὸ δίκαιον, τὸ δὲ ἀσθενὴς τὸν πονηρόν. Οἱ Σκιπετᾶραι καυχῶνται διὰ τὴν κλοπὴν προβάτου ὡς διὰ πράξιν ἡρωικὴν. Οἱ Σίνοι θεωροῦσι τὸ ἐγκλημα ὡς ἀρετὴν· ὁ φόνος

μετὰ ληστείας θεωρεῖται μέσον πρὸς διάκρισιν. Κατὰ τοὺς χορούς δὲ καὶ τὰς πανηγύρεις ὁ μαχητὴς διηγεῖται σεμνυόμενος τοὺς ὑπ' αὐτοῦ διαπραχθέντας φόνους.

Ἡ ἀνθρωποφαγία εἶνε μία τῶν κοινοτέρων συνθηκῶν τῶν ἀγρίων. Ὁ ἀνθρωπος ἐν τῇ γλώσσῃ τῶν Φιδζίων νήσων καλεῖται *μακρός χοῖρος*. Ἐν Αὐσταλία ὁ Obfield δὲν εὗρεν τάφους γυναικῶν· ἐξ οὗ συνεπέρανεν ὅτι τὰ τέκνα καὶ οἱ σύζυγοι ἀπέκτειναν αὐτὰς πρὶν γηράσασσι πολὺ καὶ ἰσχανθῶσι, καὶ ἐπομένως καταστῆ ἢ σὰρξ αὐτῶν ἀηδῆς. Ὀλίγας εὗρε ζώσας ἐκ τῶν ἔτι ἐν τῇ ζωῇ μὴ φερούσας πολυαριθμούς οὐλὰς τραυμάτων ἐν τῷ σώματι.

Ἐν τῇ γλώσσῃ τῶν Περούβων *mirca* σημαίνει τὸ ἐσθίειν τὸν ἴδιον πατέρα καὶ τὴν ἴδιαν μητέρα. Ἐν δὲ τῇ μυθολογίᾳ αὐτῶν περιλαμβάνετο καὶ θεότης ἰδιαιτέρα τῶν πατροκτόνων ἀνθρωποφάγων, καλουμένων *mirca-coyllon*. Οἱ κάτοικοι τῆς Νέας Ζηλανδίας πιοῦνται χρῆσιν φοικώδους λέξεως, ἣτις μεταφραζομένη σημαίνει τὸ φονεῦσιν βρέφος ἐν τῇ κοιλίᾳ τῆς μητρὸς καὶ τρώγειν αὐτό. Παρὰ τοῖς κατοίκους τῶν Φιδζίων νήσων τὸ ἐσθίειν τοὺς γεννήτορας· εἶνε ἔθιμον κοινόν. Οἱ υἱοί, ὅταν νομίσωσι τὸν χρόνον ἐπιστάντα, ἀναγγέλλουσιν αὐτοῖς τοῦτο, ἀφοῦ δὲ τῇ βοηθείᾳ τῶν συγγενῶν ἀποκτείνωσιν αὐτούς, παραθέτουσι πλουσίαν διὰ τῶν σαρκῶν αὐτῶν εὐωχίαν. Ἐν Ταϊτη ἢ παιδοκτονία ἦτο σχεδὸν ἔθιμον θρησκευτικόν, ὅθεν καὶ αἱ μητέρες ἐφόνευον σχεδὸν τὰ δύο τρίτα τῶν ὑπ' αὐτῶν τιτμομένων βρεφῶν. Οἱ Παταγόνες συνηθίζουσι νὰ τρώγουν τὰς κνήμας τῶν ἐχθρῶν των ἐν ἐλλείψει δὲ αὐτῶν ἐκλέγουσι τὴν γηραιότητα τῶν γυναικῶν τῆς φυλῆς των, ἀποπνίγουσιν αὐτὴν διὰ τοῦ καπνοῦ καὶ τὴν καταβροχθίζουσιν ἀκεραίαν. Οἱ Βεχουάναι, ὁσάκις θέλουσι νὰ συλλάβωσι λέοντα πεινῶντα, θέτουσιν ἐντὸς τοῦ λάκκου γυναῖκα καὶ παιδίον.

10. Βεβαίως ἐκ τῆς γενικῆς βλάβης τῆς προσγινομένης ἐκ τῆς αὐθαιρεσίας τῶν ὀλίγων ἐγεννήθη τὸ πρῶτον ἢ ἰδέα τῆς δικαιοσύνης καὶ τοῦ νόμου. Ὑπὸ τὴν τοιαύτην ἔποψιν ὁ περιεργος ποινικὸς κώδιξ, ὁ ἐπινοηθεὶς ὑπὸ τῶν δεσμοτῶν τῆς εἰρηκτῆς τοῦ Ἁγίου Στεφάνου, ὅστις καὶ ὡς ἐκ τῆς αὐστηρότητος τῶν ποινῶν ὑπενθυμίζει τοὺς νόμους καὶ τοῦ μεσαίωτος καὶ τῶν ἀρχεγόνων λαῶν, ἀποδεικνύει διὰ τίνος ἀλληλουχίας γεγονότων κατ' ἀνάγκην προέκυψαν οἱ κώδικες παρὰ τοῖς βαρβάρους λαοῖς,

ἀποτελεῖ δὲ νέον στοιχεῖον ὁμοιότητος καὶ ἀναλογίας μεταξὺ τῶν ἁγίων καὶ τῶν ἐγκληματιῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η΄.

Η ΘΡΗΣΚΕΙΑ ΤΩΝ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΩΝ

Πολλοὶ πιστεύουσι ὅτι οἱ ἐγκληματῖαι πάντες εἶνε ἄθρησκοὶ καθότι ἡ θρησκεία ἀποτελεῖ τὸν ἰσχυρότατον χαλινὸν κατὰ τῶν ἐγκλημάτων. Τὸ ἀληθὲς ὅμως εἶνε ὅτι ναὶ μὲν τινες τῶν ἀρχι-λησιτῶν καὶ τῶν μᾶλλον ἀναισχύντων ἐγκληματιῶν, οἷον ὁ Laccenaire, ὁ Lemaire, ὁ Mandrin ὁ Gasparone, ὁ Campi, ὁ Larromerrais, ὁ Barré, ἢ κακοῦργοι ἐν γένει τῶν μεγαλοπόλεων, προτιμῶσι ν' ἀπαλλάσσονται καὶ τοῦ τελευταίου τούτου χαλινοῦ τῶν κτηνωδῶν αὐτῶν παθῶν καὶ μεταπίπτουν εἰς τὴν ἀντίθετον ὑπερβολήν, εἰς τὸν κυνισμόν καὶ τὴν χλεύην οὐ μόνον πρὸς τὰ θρησκευτικὰ, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὰ ἠθικὰ αἰσθήματα, ἀλλ' ὅμως οἱ πλεῖστοι τῶν ἐγκληματιῶν, ἰδίως τῶν ἀγροτῶν, πᾶν ἄλλο εἶνε ἢ ἄθεοι· εἰ καὶ ἐδημιούργησαν καὶ ἀπεδέχθησαν κατ' ἴδιον αὐτῶν τρόπον θρησκείαν ὑλικὴν καὶ ἀνεφάρμοστον, μεταβάλλουσι τὸν θεὸν τῆς εἰρήνης καὶ τῆς δικαιοσύνης εἰς συγκαταβατικὸν οἶνον κηδεμόνα πάντων τῶν ἐγκλημάτων.

Ὁ Casanova, εἰδήμων τοῦ θέματος τούτου, παρατηρεῖ ἐν τοῖς ἀπομνημονεύμασιν αὐτοῦ ὅτι πάντες οἱ μετερχόμενοι ἀθέμιτα ἐπαγγέλματα στηρίζουσι τὰς ἐλπίδας των ἐπὶ τῆς θείας συνδρομῆς.

Ὁ δὲ Ὁράτιος παριστᾷ τοὺς φαύλους λέγοντας :

Pulchra Lavernia (θεὰ τῶν κλεπτῶν καὶ
Da mihi fallere: da justo sancto que videri.
Noctem peccatis et fraudibus objice nules ἦτοι :
Παράσχου μοὶ νὰ λανθάνω, νὰ φαίνωμαι δίκαιος καὶ ὀσιος.
Κάλυπτε διὰ νυκτὸς τὰς ἁμαρτίας μου καὶ διὰ νεφέλης τοὺς
δόλους μου.

Ἐν τῷ Γ. διηγήματι τοῦ Θεοβάντες, ἐν ᾧ τόσον ἐπιτυχῶς ἀπεικονίζονται οἱ κακοῦργοι, εἰς ἕξ αὐτῶν, ὁ λεγόμενος Ῥιγκόνε, συνάπτει μετὰ τοῦ συντρόφου του τὸν ἕξῃ διάλογον:

«—Εἶμαι κλέπτης, ὅπως ἐξυπηρετῶ τὸν Θεὸν καὶ τοὺς χρηστοὺς ἀνθρώπους».

«—Διατί ἀναμιγνύεις τὸν Θεὸν εἰς αὐτιά;»

«—Δὲν θέλω νὰ συζητήσω θεολογικῶς, σοὶ λέγω ὅμως ὅτι καθεὶς αἰνεῖ τὸν Θεὸν διὰ τοῦ ἰδίου αὐτοῦ ἔργου, ὁ δὲ ἀρχηγός μας ἀπαιτεῖ ὅπως ἐκ πάσης κλοπῆς ἀφαιρῆται καὶ τίθηται κατὰ μέρος ποσὸν χρησιμεῦον διὰ τὸ ἔλαιον σεπτῆς ἀγίας εἰκόνας· εἰς τοῦτο δὲ ἀποδίδομεν τὸ θαῦμα, ὅτι πολλοὶ ἐξ ἡμῶν ἀπέφυγον μέχρι τοῦδε τὰ βασανιστήρια. Ὅθεν πολλοὶ ἐξ ἡμῶν δὲν κλέπτουσι τὴν Παρασκευήν, οὐδ' ἐγγίζουσι γυναῖκα καλουμένην Μαρίαν. Ὡς πρὸς τὴν ἀπόδοσιν τῶν κλοπιμαίων οὔτε σκέψις δὲν πρέπει νὰ γίνηται.»

Dostojevski παρατήρησεν ὅτι οἱ σύντροφοὶ του ἐδείκνυον παράδοξον εὐλάβειαν πρὸ τῆν εορτῆν τῶν Χριστουγέννων· οἳαί εἰς τὸν παραβαίνοντα ἐξ αὐτῶν τὴν ἀργίαν! κατὰ δὲ τὸ Πάσχα προσήχοντο μετ' ἀληθοῦς ζήλου, πάντες δὲ προσέφερον χρήματα καὶ κηρία εἰς τὸν ναόν.

Καὶ ἡ παροιμία λέγει ὅτι πᾶς κλέπτης ἔχει καὶ τὸν ἅγιόν του, πρὸς ὃν δεικνύει εὐλάβειαν. Ἡμεῖς δὲ ἐκ 2480 στιγμάτων εὑρομεν 230 παριστάνοντα σύμβολα θρησκευτικὰ. Ἐν τῇ συνθηματικῇ αὐτῶν γλώσσῃ ὁ Θεὸς καλεῖται πρώτη Μαίου· ἡ ψυχὴ δὲ ἡ διηνήσ, ἐξ ᾧν ἐξάγειναι ἡ πίστις των πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὴν ἀθανασίαν τῆς ψυχῆς. Μάλιστα ἐν τῇ συνθηματικῇ γλώσσῃ τῶν Ἰσπανῶν ἐγκληματιῶν ἡ Ἐκκλησία καλεῖται ἡ σ ω τ η ρ ί α.

Οἱ Γερμανοὶ φονεῖς θεωροῦσιν ἑαυτοὺς ἀσφαλεῖς ἀπὸ πάσης ὑποψίας, ἐὰν ἀποπατήσωσιν εἰς τὸν τόπον, ἔνθα διέπραξαν τὸ κακούργημά των· ἐν Ἰταλίᾳ δὲ, ἐὰν βάρψωσι τὸν δάκτυλον διὰ τοῦ αἵματος τοῦ θύματος καὶ ἐκμυζήσωσιν αὐτόν.

Οἱ Ἀθίγγανοι μετὰ τὸν φόνον πιστεύουσιν ὅτι τυγχάνουσι τῆς θείας συγγνώμης, ἐὰν φέρωσιν ἐπὶ ἕν ἔτος τὸ αὐτὸ ὑποκάμισον, ὅπερ ἔφερον κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ἐκτελέσεως τοῦ ἐγκλήματος.

Πάντες οἱ κλέπται εἶναι δεισιδαίμονες γράφει ὁ Avé-Lallemant.

Κατὰ τὸν Μεσαίωνα ἐθεώρουν πολλάκις ἑαυτοὺς ἐμπνεομένους ἢ μεταφερομένους ὑπὸ τοῦ διαβόλου. Ὁ Hundsalter διέγραψε τὴν γαστέρα ὀκτὼ ἐρωμένων του ἐγκύων, διὰ ν' ἀφαιρέσῃ

τὴν καρδίαν τοῦ ἔμβριου, πιστεύων ὅτι δι' αὐτῆς ἠδύνατο νὰ κλέπτῃ εὐχερῶς. Κατὰ τὸ 1802 ὁ Κάρολος ὁ Ὁραϊὸς ἐθανάτωνε τὰς ἐρωμένας του, ὅπως ἐκ τοῦ στέατος τῶν ἔμβριων κατασκευάσῃ κηρία, βυθίζοντα εἰς ὕπνον τοὺς κλεπτομένους.

Πιστεῦναι δὲ οἱ κλέπται ὅτι τὰ θύματα αὐτῶν δὲν ἀφυπνίζονται ἐνὸς ἢ κόπρος των, ἢ καταλείπουσιν ἀποπατοῦντες ἐντὸς τοῦ δωματίου, διατηρεῖται ἀκόμη θερμῇ διὸ καὶ καλύπτουσιν αὐτὴν διὰ τέφρας.

Ὁ Cottfried ἔφερεν ἐπ' αὐτοῦ περίπατον μετὰ τῆς ἐξῆς ἐγγράφου προσευχῆς: «Ἀγαπητὲ Κύριε Θεὲ καὶ ἀγαπητὴ Μήτηρ, ἀξιῶσατέ με νὰ εὕρω οἰκίαν περιέχουσαν χημάτα πολλά».

Ὁ Ανέ διηγείται ὅτι Ἐβρα ὅς τις δεσμώτης ἐπὶ ἓν ἔτος ὀλοκλήρον ἄλλου τινὸς δὲν ἐγεύθη ἐντὸς τῆς φυλακῆς εἰμὴ ἄρτου καὶ καφέ, ἵνα μὴ παραβῇ τὰς θρησκευτικὰς του ὑποχρεώσεις.

Ἐν τινι περιέργῳ ἄσματι εἰς γλώσσαν συνθηματικὴν, δημοσιευθέντι δὲ ὑπὸ τοῦ Biondelli, κλέπτης τις εἰς τὸν παρατηροῦντα αὐτῷ ὅτι ἡ κλοπὴ προσκρούει κατὰ τῶν θρησκευτικῶν ἀρχῶν, ἀπαντᾷ ὅτι ὑπάρχει καὶ ἅγιος κλέπτης ἐν οὐρανοῖς, ὁ Ἅγιος Δυσμὰς. (*)

Ὁ Tortora, ὅστις εἶχε φονεῦσαι ἰδιοχείρως 12 στρατιώτας καὶ ἓνα ἱερέα (ἄλλ' ἐκ τῶν ἀφωρισμένων, ὡς ἔλεγον), ἐθεώρει ἑαυτὸν ἄτρωτον, διότι ἔφερε τὸν ἅγιον ἄρτον ἐπὶ τοῦ στήθους.

Οἱ περιβόητοι ἐν Γαλλίᾳ πυρωκτωταὶ εἶχον καταρτίσει καὶ ἀποδεχθῆ ὅπως ἰδίας θρησκευτικὰς τελετὰς διὰ τὰς ἐν τῇ συμμορίᾳ αὐτῶν γεννήσεις καὶ τοὺς γάμους· εἶχον δὲ ἐν μέρει πρὸς καρδίαν καὶ ἐν μέρει σοβαρῶς τὸν ἴδιον αὐτῶν ἐφημέριον ἐκτελοῦντα τὰς ἱεροτελεστίας τοῦ γάμου καὶ ἀπαγγέλλοντα λατινικὰς τινὰς εὐχὰς. Ἡ γαμήλιος δὲ τελετὴ συνίστατο οὐ μόνον εἰς τὴν ἀπαγγελίαν τῶν εὐχῶν τούτων, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ὑποχρέωσιν τῶν δύο νεονύμφων τοῦ νὰ πηδήσωσιν ἐπὶ δύο θάβδων διασταυρωμένων, κρατουμένων δὲ ὑψηλὰ ὑφ' ἐνὸς τῶν ἀρχηγῶν τῆς συμμορίας, ὅστις πρότερον ἠρώτα, ὅπως νῦν ὁ δήμαρχος κατὰ τὴν τελετὴν τοῦ πολιτικοῦ γάμου: «Κοὺρελῆ, θέλεις ὡς σύζυγον τὴν κουρελοῦν;» καὶ τὰνάπαλιν. Εἶτα δέ, μετὰ τὴν καταφατικὴν ἀπάντησιν, ἔλεγε: «Π ἡ δ α λ ο ι π ὶ ν ἰ!» Εἶναι

(*) Οὕτως ἐκαλεῖτο κατὰ τὰ Ἀπόκρυφα Εὐαγγέλια ὁ εἰς τῶν συσταυρωθέντων τῷ Ἰησοῦ ληστῶν, ὁ ἐπὶ τοῦ σταυροῦ μετανοήσας καὶ ἀξιωθείς διὰ τούτου τοῦ Παραδείσου.

δὲ περίερον ὅτι παρὰ ταῖς συμμορίας ταύταις αὐστηρῶς ἀπηγορεύετο τὸ διαζύγιον, εἰσῆχθη δὲ πολὺ βραδύτερον μετὰ τὴν θέσπισιν αὐτοῦ διὰ τῶν ἐπαναστατικῶν νόμων ἐν Γαλλίᾳ.

Ἐν ἔτει 1670 αἱ ἐν Παρισίοις φαρμακεῦτραι αἱ ἀνίγκουσαι εἰς τὴν ἀνωτέραν ἀριστοκρατίαν κατέφευγον ἐναλλάξ εἰς τὴν κληρονομικὴν κόριν καὶ εἰς τὰς διαβολικὰς λειτουργίας, ὅπως ἐπιτύχωσι τὸν θάνατον τοῦ συζύγου ἢ ἐξασφαλίσωσι τὴν πίστιν τοῦ ἐραστοῦ. Ἡ διαβολικὴ λειτουργία ἐτελεῖτο ὡς ἐξῆς: ὁ ἱερεὺς ἐτέλει τὴν λειτουργίαν ἐπὶ τῆς κοιλίας πόρνης ἐγκύου. ἐφόνευε δὲ τὸ ἔμβριον, οὗ τὸ αἷμα καὶ ἡ τέφρα ἐχρησίμευον πρὸς κατασκευὴν μαγικῶν φίλτρων. Μονὴ ἡ Voisin ἐφόνευσε 2500 τοιούτων μικρῶν θυμάτων.

Οἱ ἀποτελοῦντες τὴν συμμορίαν τοῦ Mauri λησται ἔφερον ἐν ἀφθονίᾳ πυρίαπτα. Ἡ συμμορία τοῦ Garuso ἐτοποθετεῖ ἐντὸς τῶν δασῶν καὶ ἄντρων ἱερὰς εἰκόνας, πρὸ τῶν ὁποίων ἀνῆπτε λαμπάδας. Ὁ Verzeni, ὁ στραγγαλίσας τρεῖς γυναῖκας ἐσύχναε μετὰ ζήλου εἰς τὸν ναὸν καὶ πολλάκις ἐξωμολογεῖτο, καταγόμενος ἐξ οἰκογενείας οὐ μόνον φιλοθρήσκου, ἀλλὰ καὶ θρησκομανοῦς. Οἱ ὀπαδοὶ τοῦ La Gala, μετενεχθέντες εἰς τὰς ἐν Πίσῃ φυλακὰς, ἠρνοῦντο ἐπιμόνως νὰ κρεοφαγήσωσι κατὰ Παρασκευὴν τῆς Τεσσαρακοστῆς, πρὸς δὲ τὸν διευθυντὴν τῶν φυλακῶν, τὸν παρακινοῦντα αὐτοὺς νὰ φάγωσιν, ἀπήντων: «Καὶ τί λοιπόν; μὰς ἐκλαμβάνετε δι' ἀφωρισμένους;».

Οἱ πλείστοι τῶν ἐν Λονδίῳ κλεπτῶν, λέγει ὁ Mahew, παρησιάζεσθονταί καὶ πιστεύουσιν εἰς τὴν Ἁγίαν Γραφήν.

Πρὸ ὀλίγου ἐπὶ χρόνου οἱ ἐν Νεαπόλει κλέπται καὶ κλοροισταὶ προσέφερον πολυτελεῖ δῶρα πρὸς τὸν Ἅγιον Πασχάλην, ἐξ ὧν ἐπλούτησεν ἡ λαμπρὰ ἐκείνη μονή, πρὸ τινῶν δ' ἔτων ὁ ἀρχιεπίσκοπος, καθὰ μοι διηγεῖτο ὁ ἀξιότιμος κ. Vincenzo Maggiorani, ἐδημοσίευε παρὰ τὴν πύλην τοῦ μητροπολιτικοῦ ναοῦ τὸ τιμολόγιον, ἦτοι τὸν κατάλογον τῶν ποσῶν, ἅτινα ὤφειλεν ὁ βουλόμενος νὰ πληρώσῃ πρὸς τὴν ἐκκλησίαν, ὅπως τύχῃ παρ' αὐτῆς τὴν ἄφρσιν καὶ τὴν συγγνώμην δι' ἕκαστον αὐτοῦ ἐγκλημα. Οἱ δδλοφόνοι δὲ Bertoldi, πατὴρ καὶ υἱός, συνήθιζον νὰ παρευρίσκονται καθ' ἑκάστην κατὰ τὴν θείαν λειτουργίαν, γονυπετεῖς καὶ κύπτοντες τὸ μέτωπον μέχρι τοῦ ἐδάφους.

Ὁ Tropomann, γράφει ὁ ἀββᾶς Grozes τὴν 23 Ἀυγούστου 1870 ἐξωμολογεῖτο καὶ τὴν 25 διέπρατε τὴν γνωστὴν σφαγὴν.

Ὁ Vidocq εὗρε κλέπτας τινὰς τελοῦντας λειτουργίαν καὶ δεο-

μένους να εὐνοηθῶσιν ὑπὸ τῆς τύχης, ἐπειδὴ ἀπὸ μηνῶν οὐδὲν εἶχον κατορθῶσει νὰ κλέψουν.

Ἡ συζυγοκτόνος Aveline ἐν ταῖς πρὸς τὸν συνένοχον αὐτῆς ἐπιστολαῖς διαρκῶς ἐπικαλεῖται τὴν συνδρομὴν τοῦ Ὑψίστου πρὸς εὐδόξωσιν τῆς δηλητιάσεως τοῦ ταλαιπώρου συζύγου της: «Ὁ Aveline εἶνε ἀδιάθετος, ἔγραφεν ... ἐ ἀ ν ὀ Θ ε ὸ ς θ ε λ ἴ σ η ἡ . — Εἶνε ἀσθενής . . . Ὡ! ἐὰν ὁ Θεὸς ἠδύοκει νὰ μᾶς οἰκτίρη, πῶς θὰ ἠδλόγοιν αὐτόν! — Ἀνῆψα μίαν λαμπάδα ὑπὲρ τῆς πραγματοποιήσεως τῶν σκοπῶν μας.» Ὁ δὲ συνένοχος τῆς ἀπήντα: «Ἀὔριον θὰ ὑπάγω εἰς τὴν λειτουργίαν, θὰ παρακαλέσω τὸν Θεὸν νὰ μᾶς βοηθήσῃ, ὅπως κατορθώσωμεν τὸν σκοπὸν μας». Γράφει δ' ἐκεῖνη ἐκ νέου: «Χθὲς ἦτο ἀσθενής· ἐνόμισα ὅτι ὁ Θεὸς ἤρχισε τὸ ἔργον του. Ἐθρόνησα τόσον πολὺ, ὥσπερ ἀδύνατον ὁ Θεὸς νὰ μὴ συγκινηθῇ ἐκ τῶν δακρῶν μου».

Ἡ Zambecari εἶχε τάξιμον ν' ἀφιέρωσιν χρυσοῦν δισκοπότηρον εἰς τὴν Παναγίαν τοῦ Λορέτου, ἐὰν ἤθελε κατορθῶσει νὰ δηδητηριάσῃ τὸν σύζυγόν της.

Ὁ Ἰωάννης Mio καὶ Fontana, πρὶν ἀποκτείνωσι τὸν ἐχθρόν των, μετέβησαν καὶ ἐξωμολογήθησαν.

Τὶς εὐλαβεστέρους, ἢ μᾶλλον θρησκομανέστερος, τῆς μαρκησίας Brinvilliers, ἦτις ἐν ψυχραιμίᾳ, καὶ πολὺ πρὶν ἢ συλληθῆ, ἀνέγραψεν ἐν λεπτομερείᾳ ἐν ταῖς κρυφίαις ὁμολογίαις τῶν ἀμαρτημάτων αὐτῆς, σὺν ταῖς πατροκτονίαις καὶ φαρμακείαις καὶ ἄλλαις αὐτῆς αἰσχρότησι, τὰς παραλειφθείσας ἢ ἀτελεῖς πρὸς τὸν ἱερέα ἐξωμολογήσεις, τὴν προτεραίαν δὲ τοῦ ἐγκλήματός της ἐσκανδαλίζετο καὶ ἀπεποιεῖτο τὴν παρεχομένην αὐτῇ ἄδειαν ὅπως κρεοφαγήσῃ, ἐπειδὴ ἡ ἡμέρα ἦτο νηστήσιμος! Θρησκομανής ἦτο καὶ ὁ φονεύσας τὴν σύζυγόν του Mendaro, ὅστις μετέβη εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης ψάλλον τὸ Ἐ κ β α θ έ ω ν ε κ έ κ ρ α ξ ά σοι καθὼς ἐπίσης καὶ ὁ Martinati, ὅστις κατέπληξε τὸν ἱερέα τῶν φυλακῶν διὰ τῆς ὑπερβολικῆς αὐτοῦ εὐσεβείας. Ὁ δὲ Mio, ὁ δολοφόνος, ἐθεωρεῖτο καὶ ὠνομάζετο ὑπὸ πάντων ἄ γ ι ο ς .

Ὁ Boures εὐθὺς μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν κλοπῆς ἢ φόνου ἐπορεύετο εἰς ναὸν τινα καὶ προσηύχετο γονυπετής. Ἡ Galla, καθ' ἣν στιγμὴν ἔροιατε τὴν ἐμπρηστικὴν θρυαλλίδα ἐντὸς τῆς οἰκίας τοῦ ἑραστοῦ της, ἠκούσθη ἀναφωνοῦσα: «Ὁ Θεὸς καὶ ἡ Θεοτόκος ἄς πράξωσι τὰ λοιπά!».

Ὁ Masini μετὰ τῶν ὀπαδῶν του συναντᾷ τρεῖς συγχωρίους του, ἐν οἷς καὶ ἓνα ἱερέα· ἀποκόπων δὲ διὰ κακῶς ἠκονισμένου μαχαιρίου τὸν λάφυγγα τοῦ ἐνὸς ἐξ αὐτῶν βραδέως, διὰ τῆς εἰσέτι

αἰμοφύρου χειρός του ἐπιτάσσει τὸν ἱερέα νὰ δώσῃ αὐτῷ τὴν Ἅγιαν Εὐχαριστίαν.

Κλέπτης δέ, ἀνατραφεὶς ἐν θρησκευτικῇ Σχολῇ, ἔκρυπτε τὰ κλοπιμαῖα ὀπισθεν τῆς εἰκόνας τοῦ αἰδεσίμου De la Salle τοῦ ἰδρυτοῦ τῶν χριστιανικῶν σχολῶν, ἐν τισι τῶν ὁποίων ἐξεπαιδεύθη, πιστεύων ὅτι ἡ κλοπὴ ἀπέβαινε ἀσφαλεστέρα ὑπὲρ τὴν προστασίαν τοῦ ἐναρέτου ἐκεῖνου ἀνδρός.

Πολλοὶ τῶν πορνῶν, γράφει ὁ Parent, ἐπιτηδεύονται τὰς ἀθρήσκους μετὰ τῶν ἑραστῶν αὐτῶν ἢ μετὰ τῶν ἐν ὀργείοις συντρόφων των. Ἄλλ' ὅτι κατὰ βάθος δὲν εἶνε τοιαῦται ἀποδεικνύεται ἐκ πλείστων παρατηρήσεων. Μία ἐξ αὐτῶν ἦτο ἐπιθάνατος καὶ, ἐπειδὴ ὁ ἱερεὺς ἠρνεῖτο νὰ μεταβῇ εἰς τὸν ἄτιμον ἐκεῖνον οἶκον, αἱ συνάδελφοί της δι' ἐράνου συνέλεξαν ποσόν τι, ὅπως μετενεχθῆ καὶ συντηρηθῆ ἐκτὸς τοῦ χαμαιτυπείου. Ἐπίσης δι' ἐράνου ἐπλήρωσαν πολλὰς λειτουργίας ἐπιμνημοσύνης τελεσθείσας ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς ἐτέρας συντρόφου των θανούσης. Ἐτέρα πόρνη, ἣς ὁ υἱὸς ἐνόσει, ἀνῆπτε λαμπάδας πρὸ τῶν εἰκόνων δεομένη ὑπὲρ τῆς ἰάσεώς του. Πόρνη ἐκ Νεαπόλεως, ἐξ εὐλαβείας πρὸ τὴν ἁγίαν Βριγίδα, δὲν ἐξήσκει τὸ ἔργον της κατὰ πᾶσαν Τρίτην. Οὐδεμία δὲ πόρνη ἐν Παρισίοις μεταβαίνει, ἐκνὸς ἐὰν ἐξαναγκασθῆ, εἰς ἐπίσκεψιν κατὰ Παρασκευῆν.

Τὸ φιλόθρησκον δὲ αὐτῶν ἀποδεικνύεται καὶ ἐκ τῆς στατιστικῆς, ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐξ αὐτῶν συχναζόντων εἰς τοὺς ναοὺς.

Ὁ Ferri ἐκ 200 φονέων ἓνα καὶ μόνον εὔρεν ἄθρησκον.

Ὁ δὲ Morro εὔρε:

τακτικῶς συχναζόντας εἰς τοὺς ναοὺς	46	ο/ο
ἀτάκτως	25	ο/ο
μὴ συχναζόντας ποσῶς	38	ο/ο

Παρὰ τοῖς βιαστασταῖς ἡ ἀναλογία ἐξικνεῖτο μέχρι 61 ο/ο καὶ παρὰ τοῖς φρονεῦσι μέχρι 56 ο/ο.

Ἄλλ' ὅμως ὁ Maxime Du Camp εἰσῆλθεν εἰς 33 κελλίαι (ἦτοι στασιδία ἐντελῶς κεχωρισμένα) τῶν φυλακῶν Mazas, καθ' ἣν στιγμὴν οἱ κατάδικοι ἠκροῶντο τὴν θείαν λειτουργίαν. 6 μόνον ἐξ αὐτῶν ἦσαν προσεκτικοὶ καὶ συγκεινημένοι, οἱ δὲ ἄλλοι εἰργάζοντο. Ἐγὼ δ' αὐτὸς τὰ ἀσεμνότατα τῶν οἰκτρῶν Παλιψηστῶν ἀνεῦρον ἀναγεγραμμένα ἐν τοῖς κελλίαις τοῦ ναοῦ. Ἐκ

τῶν Παλιμψήστων τούτων, 2,024 ἐν ὄλῳ, 26 ἦσαν εὐσεβῆ, 37 ἀσεβῆ καὶ 2 δεισιδαιμονικά.

Ἐν τῇ Ἐκατοστύῳ τῶν ἐγκληματιῶν μου ὁ Rossi ἐπὶ 40 εὔρε 14 εὐσεβεῖς, ἔχοντας ὅμως ἀλλόκοτον καὶ ὅλως ἰδιαιτέραν εὐδέειαν· παραδείγματος χάριν εἰς ἐξ αὐτῶν, ὁ ὑπ' ἀριθ. 5—68, ἐβεβαίωσεν ὅτι ἦτο εὐσεβῆ· προσέθηκεν ὅμως ὅτι μετέβαινεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν ὡσάντις δὲν ἐγνώριζε τοῦ ἀλλαγῆ νὰ μεταβῆ· τινὲς δὲ εἶπον ἡμῖν ὅτι ἐξωμολογοῦντο ἐν ταῖς φυλακαῖς χάριν διασκεδάσεως. Ὁ ὑπ' ἀριθ. 5—7 ἐγένετο ἐχθρὸς τοῦ Θεοῦ, διότι ἐπικαλεσθεὶς αὐτόν, ὅπως τῷ καταπέμψῃ χρήματα, οὐδὲν κατώρθωσεν· ὅθεν καὶ ἀπετάθη πρὸς τὸν διάβολον. Ὁ δὲ ὑπ' ἀριθ. 2—64, ἐπιληπτικός, χάριν κέρδους χρηματικοῦ τινος ποσοῦ, ἀπὸ καθολικοῦ ἐγένετο διαμαρτυρούμενος· ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ γενομένη πρὸς αὐτόν ὑπόσχεσις δὲν ἐξεπληρώθη, ἐβεβαίωσεν ὅτι μετενόησε καὶ ὅτι ἠθέλε πάλιν νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τοὺς κόλπους τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας. Οὐκ ὀλίγοι δὲ εἶνε οἱ πιστεύοντες μὲν εἰς τὰ δόγματα τῆς χριστιανικῆς θρησκείας, ἀλλὰ μὴ θέλοντες πῶσῳ νὰ πιστεύουν εἰς τὴν ὑπαρξίν τῆς Κολάσεως. Εἶνε ἰδιαιτερεῖς ἐν τῇ πίστει τῶν!

Ταῦτα πάντα δὲ τὰ φαινόμενα εἶνε φυσικά, καθότι ἡ θρησκεία εἶνε ἀπαύγασμα ἀταβικοῦ αἰσθήματος, ἐξαιρέσει δὲ τῆς ἀπολύτου βαρβαρότητος, τόσον μᾶλλον αὐξάνει, ὅσον ὀλιγότερον μειορρωμένους εἶνε ὁ νοῦς καὶ ὀλιγότερον πεπολιτισμένος ὁ λαός, ἢ δὲ θρησκεία ἀλλοιουμένη καὶ παρακμάζουσα ἀρμόζει καὶ συμβιβάζεται πρὸς πᾶσαν ὑπερβολήν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

Νοημοσύνη καὶ ἐκπαίδευσις τῶν ἐγκληματιῶν—Ψυχομετρία.—Ὀκνηρία.—Ἐπιπολαιότης.—Ἀπερισκεψία.—Ψεύδη.—Ἀνακριβείαι.—Ὀνειροπόλοι. Εἰδίκευσις ἐγκλημάτων.—Φιλόκαιον.

1.—Εἰ καὶ παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις κυρίως βεβλαμμένον εἶνε τὸ αἰσθημα, οὐχ ἦτιον ἔνεκε τοῦ στενοῦ συνδέσμου καὶ τῆς ἀλληλεγγύης τῶν διαφορῶν λειτουργιῶν, καθὼς καὶ πάντων τῶν

μερῶν τοῦ νευρικοῦ συστήματος (εἶδομεν δὲ ὅτι παρ' αὐτοῖς εἶνε ἀτελής καὶ ἡ κλητικότης), καὶ ἐν τῇ νοημοσύνῃ αὐτῶν καὶ ἐν τῇ ἀντίληψι παρατηροῦνται σημαντικαὶ ἀνωμαλίαι.

Ἡ ψυχομετρία δὲν παρέχει σαφῆ καὶ ἄμεσον ἰδέαν τῆς ψυχικῆς ἰκανότητος, καθὸ μετροῦσα τὴν ἀντίληψιν μᾶλλον ἢ τὸν λογισμόν· Ἄλλ' ἐν συγγράματι πειραματικῷ, οἷον τὸ παρόν, ἐπρότε νὰ μὴ λησμονηθῇ ὅθεν ἄς ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν ὡς ὠφέλιμοι ὁπωσδήποτε οἱ ἀριθμοί, οὓς συνελάξαμεν ὁ Marro καὶ ἐγὼ πρὸ ἐτῶν ἐκ τῆς ἐξετάσεως διαφορῶν ἐγκληματιῶν καὶ ἄλλων συνήθων καὶ ἐκ τῶν ὁποίων προκύπτει ὅτι ἡ βραδύτης καὶ ἡ καθυστέρησις τῆς ἀντιλήψεως εἶνε συχναὶ παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις. Ἄλλὰ πλέον ἢ ἡ βραδύτης ἀξιοπαρατήρητοι εἶνε αἱ διαφοραὶ μεταξὺ τοῦ μεγίστου καὶ τοῦ ἐλαχίστου ὅρου.

Οἱ δὲ ἐκ περιστάσεως ἐγκληματῆται καὶ οἱ μᾶλλον νοήμονες τῶν ἐγκληματιῶν ἐν γένει προσεγγίζουσιν ἀρκετὰ πρὸς τοὺς συνήθεις.

Ἐὰν ἦτο δυνατόν νὰ ἐξαχθῇ μέσος ὅρος τῆς διανοητικῆς ἰκανότητος τῶν ἐγκληματιῶν μετὰ τῆς αὐτῆς βεβαιότητος, μεθ' ἧς ἐξάγεται ὁ τῆς κρανιακῆς χωρητικότητος, πιστεύω ὅτι τὰ αὐτὰ ἠθέλον προκύψει πορίσματα, τουτέστιν ἠθέλεν εὑρεθῆ μέσος ὅρος κατώτερος τοῦ τῶν συνήθων, προκύπτων ὅμως ἐκ δύο διαφορῶν βαθμῶν ὑπερβολῆς καὶ ἐλλείψεως.

Ὁ δὲ Ferrus ἐπὶ 2005 δεσμοτῶν εὔρε 1249 ἔχοντας διανοητικὴν ἀντίληψιν μετρίαν, 37 ἀνωτέραν, 684 περιορισμένην καὶ 35 ἐντελῶς βλάκας.

Ἐν Zwickau, ἔνθα ἡ ἐξέτασις ἐγένετο ἐπιμελεστέρα χάρις εἰς τὸ σύστημα τῆς κατ' ἄτομον κατατάξεως, εὑρέθησαν αἱ ἐπόμεναι ἀναλογίαι

	κατὰ τὸ 1875	κατὰ τὸ 1877
ἔχοντες διανοητικὴν ἀντίληψιν	ἄξιαν 229	334
»	μετρίαν 565	705
»	ἐλλιπῆ 89	92

Ὡστε δὲν ἀληθεύει ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ Thompson, ὅτι πάντες σχεδὸν οἱ ἐγκληματῆται ἔχουσιν ἐλλιπῆ τὴν διάνοιαν καὶ εἶνε παράφρονες ἢ ἡλιθιοί. Ἄλλ' ὅμως παρὰ πᾶσι καὶ παρ' αὐτοῖς ἔτι τοῖς μεγαλοφρεσί τῶν ἐγκληματιῶν ἡ διάνοια ἔχει πάντοτε ἐλάττωμά τι.

2. Ὀκνηρία.—Οἱ πλεῖστοι ἐξ αὐτῶν αἰσθάνονται τὸν νοῦν

αὐτῶν ἀνίκανον πρὸς ἐργασίαν ἐνδελεχῆ καὶ μετ' ἐπιστασίας· τὸ μόνον δὲ αὐτῶν ἰδεῶδες εἶνε ἡ ἔλλειψις πάσης ἐργασίας. Οἱ Γάλλοι κλέπται ἀποκαλοῦσιν ἑαυτοὺς Régres (ὀκνηρούς). Ὁ δὲ ὀκνηρὸς εἶνε καὶ ὑπὸ ἔποψιν νομικῆν εἶδος ἐγκληματίου, καὶ ἡ τάξις αὐτῶν ἀποτελεῖ τὸ συνηθέστατον συστατικὸν τοῦ πληθυσμοῦ τῶν φυλακῶν.

Οἱ Ἀθίγγανοι, ὅσον ἐπιτήδειοι τεχνίται καὶ ἂν εἶνε, πάντοτε ὄμως πένονται, ὡς μὴ φιλόπονοι, ἀλλ' ἐργαζόμενοι τόσον μόνον, ὅσον ἄρκει νὰ μὴ ἀποθάνουν τῆς πείνης. Οἱ κλέπται, κατὰ τὸ λέγειν τοῦ Vidocq, δὲν εἶνε ἱκανοὶ πρὸς ἐργασίαν ἀπαιτοῦσαν δραστηριότητα καὶ ζῆλον. Ἀδυνατοῦσι καὶ ἀγνοοῦσι νὰ πράξωσιν ἄλλο τι εἰμὴ κλοπῆν.

Ὁ Lemaire ἔλεγε πρὸς τὸν δικαστὴν: «Πάντοτε ὑπῆρξα ὀκνηρὸς· εἶνε αἴσχος, τὸ γνωρίζω ἀλλὰ περὶ τὴν ἐργασίαν εἰμαι ἀπρόθυμος. Διὰ τὰ ἐργασθῆναι, ἀπαιτεῖται προσπάθεια, τὴν ὁποίαν οὔτε δύναμαι οὔτε θέλω νὰ καταβάλλω. Δὲν αἰσθάνομαι ἐν ἐμοὶ ῥώμην καὶ ἐνεργητικότητα εἰμὴ ὅσας πρόκειται νὰ πράξω τὸ κακόν. Ἐὰν πρόκειται νὰ ἐργασθῶ, οὐδέμιαν ἔχω ὄρεξιν πρὸς τὴν ζωὴν· προτιμῶ κάλλιον νὰ καταδικασθῶ εἰς θάνατον».

Ἡ πρώτη ἀφορμὴ τῶν κακουργημάτων τοῦ Lacenaire βεβαίως ὑπῆρξεν ἡ ὀκνηρία. Τόσον ὑπερβολικῶς ὀκνηρὸς ἦτο, ἔλεγεν ὁ κατὰ τὴν παιδικὴν ἡλικίαν διδάσκαλος αὐτοῦ, ὥστε δὲν ἤθελε νὰ ἐγειρῆται τὴν νύκτα οὐδὲ χάριν τῶν φυσικῶν αὐτοῦ ἀναγκῶν. Ἐκοιμᾶτο ἠδυπαθῶς ἐντὸς τῆς ὄυπαρότητας, μόλις δὲ καὶ μετὰ βίας, κατόπιν πολλῶν προσκλήσεων, ἀπεφάσιζε νὰ κατέλθῃ ἐκ τῆς κλίνης του ἢ μᾶλλον ἐκ τῆς δυσώδους κοίτης του. Οὐδὲ αἱ ἐπιβαλλόμενα αὐτῷ τιμωρία οὐδ' ἡ περιφρόνησις, ἦν ἐξεδήλου πρὸς αὐτὸν οἱ σύντροφοί του, ἴσχυον νὰ τὸν σωφρονίσωσιν.

Ὁ Jacquard ἐφόνευσε τὸν πατέρα του, ἐπειδὴ τὸν ἐπέπληττε δι' ἀκηδίαν του καθότι προουτίμα νὰ μένῃ ἐπὶ νύκτας ὀλοκλήρους μόνος ἐντὸς τοῦ στάβλου, χωρὶς κανὲν νὰ κατακλιθῇ καὶ νὰ κοιμηθῇ ἢ νὰ κινηθῇ καὶ νὰ ἐργασθῇ.

Ἔνεκα τοῦ λόγου τούτου ἴσως πάντες οἱ διάσημοι κακοῦργοι, ὡς καὶ αὐτοὶ οἱ ἔχοντες ἰσχυρὰν διάνοιαν, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῆς δίξης των, εἶχον χρηματίσει ἀμελεῖς μαθηταί, ὡς ὁ Verzeni, ὁ Agnoletti, ὁ Bourse, ὁ Raymond, ὁ Donon, καὶ ὁ Benoist.

Ἡ ὀκνηρία χαρακτηριστικὸν τῶν πορνῶν· αἱ ἐννέα ἐκ τῶν δέκα οὐδὲν πράττουσι καθ' ἅπασαν τὴν διάρκειαν τῆς ἡμέρας γράφει ὁ Parent-Duchâtelet.

Ἐκ 41, 953 καταδικασθέντων ὑπὸ τῶν Ἰταλικῶν δικαστηρίων οἱ 2427 ἦσαν ἐπαίται, Ὁ Garcio ὑπολογίζει ἐπὶ 100 ὀκνηρῶν9 καταδίκους, ἐνόχους κυρίως ἐγκλημάτων κατὰ τῆς περιουσίας καὶ κατὰ τῆς δημοσίας τάξεως. Ἐκ τῶν ἀηθλῶν Ἰταλῶν καταδίκων κατὰ τὸ 1871 κατ' ἀναλογίαν 48 οἱ ἄρρενες καὶ 33 οἱ θήλειαι κατεδικάσθησαν ἐπὶ ὀκνηρία καὶ ἀλητεία· ἡ δὲ ἀναλογία ἀνῆλθεν εἰς τὸν ἀνώτατον ὄρον, ἦτοι εἰς 65 οἱ ἐ' ταῖς θερμοτέραις χώραις, ἐν Σικελίᾳ καὶ Σαρδηνίᾳ.

Ἐν Γαλλίᾳ ἐπὶ 76,613 κατηγορουμένων 11367 ἦσαν ἄεργοι.

3, Ἐπιπολαιότης. — Ἐτερον ἐλάττωμα τῆς διανοίας τῶν ἐγκληματιῶν εἶνε ἡ παράδοξος ἐλαφρότης καὶ τὸ ἀεικίνητον τοῦ πνεύματος αὐτῶν. Ἐν Ἑλβετίᾳ ὑπολογίζονται εἰς 44 οἱ οἱ ἐγκληματοῦντες ἐξ ἐπιπολαιότητος.

Ἐν Ἀυσκόλῳ, γράφει ὁ Parent, δύναται τις νὰ σχηματίσῃ ἰδέαν περὶ τῆς ἐπιπολαιότητος τῶν πορνῶν· δὲν δύναται νὰ προσηλωθῇ εἰς τι ἢ προσοχὴ των· οὐδεὶς κατορθοῖ νὰ τὰς ὑποχρεώσῃ νὰ ὁμιλήσωσιν ὅπως οὐ διεξοδικῶς. Ἐκ τούτου δ' ἐξηγεῖται ἡ ἀπρονοησία των καὶ ἡ ὀλίγη αὐτῶν ἀνησυχία περὶ τοῦ μέλλοντος· αἱ δὲ διευθύντριαί των χαιμαυτεύουσαι ἐπωφελοῦνται ἐκ τοῦ τοιούτου χαρακτῆρός των, ὅπως τὰς κρατῶσι πάντοτε ὑποταγμένας καὶ τὰς ληστεύωσι. Τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις, οἵτινες ἔχουσιν ἀλλόκοτον εὐκίνησιαν σκέψεως καὶ εὐπιστίαν. Συνήνητσα ἓνα τοιοῦτον, ὅστις τὸ κίνημάμου πρὸς καταμέτρησιν τοῦ κρανίου του ἐθεώρησε τόσον ἐπικίνδυνον καὶ διαβολικόν, ὥστε, ἐὰν δὲν παρίσταντο οἱ δεσμοφυλάκες, θὰ μ' ἐφόνευεν. Ὁ Mottino ἦτο εἰς ἄκρον ἀπερίσκεπτος· ὅτε ὁ Πρόεδρος ἠρώτησεν αὐτὸν ἂν ἀληθῶς εἶχεν ὑποσχεθῆ νὰ νυμφευθῇ νεάνιδα ἑνα, ἀπήνητσε παιδρῶς: «Καὶ ποῦ ἠθέλετε νὰ τὴν ὀδηγήσω νὰ συγκοιμηθῶμεν, Ἐξοχώτατε; εἰς τοὺς βράχους; Ὁ Accattino, μεταβὰς ὅπως ἐκτελέσῃ τὴν ληστρικήν του πράξιν καὶ εὐρῶν ἐν τῷ πρώτῳ δωματίῳ ἄρτον καὶ ἰχθύν, σταματᾷ κάθηται, διακόπτει τὴν ἐργασίαν του καὶ ἐσθίει ἡσύχως τὸν ἄρτον καὶ τὸν ἰχθύν. Οἱ διαπράττοντες τὰ μέγιστα τῶν ἐγκλημάτων οὐδέποτε προβλέπουσι τὴν περίπτωσιν τῆς ἀνακαλύψεως των, συλλαμβανόμενοι δὲ ἐκδηλοῦσι τὴν ἑαυτῶν ἐκπληξιν διὰ πράξεων βλαπτουσῶν αὐτοὺς καὶ διαφωτισουσῶν τὴν δικαιοσύνην περὶ τῶν ἐγκλημάτων αὐτῶν.

Ἐμεταξὺ τῶν ἐν τῇ εἰρκτῇ φονέων' γράφει ὁ Dostojewski, ἦσαν τινες τόσον ἀφρόντιδες καὶ εὐθυμοὶ, ὥστε ἐφαίνετο ὅτι

οὐδέποτε εἶχον αισθανθῆ τύψιν ἢ κᾶν ἀμφιβολίαν ἐν τῇ συνειδήσει αὐτῶν.

» Νεαρός πατροκτόνος ἐξεθείαζε τὴν εὐρωστον κράσιν τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας του. Ἔλεγε, λόγου χάριν : «Ὁ πατήρ μου οὐδέποτε ἠσθénéησε μέχρι τοῦ θανάτου του». Ὁ Lunçgilob ἀντιφράγκων καὶ ἐνὸς ἐρυθροῦ χιτῶνος, ἀντήλλαξε τὸ ὄνομα του, ἐπομένως δὲ καὶ τὴν ποιήν του, ἧτις ἦτο ἐλαφροτάτη, κατὰ τὴν εἰς Σιβηρίαν ὁδοιπορίαν, μετ' ἄλλου καταδικασθέντες εἰς ἰσόβια δεσμά.»

4. *Κυνισμός. Σατυρικὸν πνεῦμα.* — Σὺν τῇ ἐλαφρότητι ὑπάρχει παρ' αὐτοῖς καθ' ὑπερβολὴν καὶ ἡ τάσις ἐκείνη πρὸς τὸ ἐμπαίζειν καὶ σατυροῦν, ἧτις ἀπὸ μακροῦ χρόνου ἐχαρακτηρίσθη ὡς χειρόστη ἔνδειξις τῆς ποιότητος τοῦ νοῦ καὶ τῆς καρδίας. (Γ ε λ ᾱ δ' ὁ μ ω ρ ὅ ς, κᾶν τ ι μ ἦ γ ε λ ο ἰ ο ν Risus ab undat in ore stultorum. (Ὁ γ ἔ λ ω ς ᾱ φ θ ο ν ε ἰ ἔ ν σ τ ὁ μ α τ ε μ ω ρ ὦ ν.) Guardati da chi ride troppo. (Φ υ λ ᾱ χ θ η τ ι ᾱ π ὅ τ ο ὕ κ α θ' ὃ π ε ρ β ο λ ῆ ν γ ε λ ὶ ω ν τ ο ς) κλπ. Ἡ τοιαύτη τάσις ἐκδηλοῦται ἐν τῇ συνθηματικῇ τῶν γλώσση ἐν τῇ ἀνάγκῃ ἢν αισθάνονται ὅμως γελωτοποιήσωσι καὶ χλευάσωσι διὰ κομικῶν παρωνυμίων τὰ ἱερώτατα καὶ προσφιλέστατα τῶν πραγμάτων, καὶ νὰ λέγωσιν ἀστειότηας καὶ λογοπαίγνια κατὰ τὰς σοβαρωτάτας τῶν στιγμῶν· τοῦτο δὲ προέρχεται, ὅπως καὶ ἡ κατὰ τὸ φαινόμενον μείζων αὐτῶν γενναιότης, ἐκ τῆς ἐλλείψεως τοῦ ἠθικοῦ συναισθηματος, ἧς ἔνεκα δεικνύουσιν ἐντελὴ ἀδιαφορίαν καὶ μάλλιστα εὐθυμὸν τινα διάθεσιν ἐν στιγμαῖς, ἐν αἷς πᾶς ἄλλος θὰ παρέλυνεν ἐκ τοῦ τρόμου ἢ κ τῆς ὀδύης. Ἐν τῆς ἀντιθέσεως τῆς καταστάσεως αὐτῶν ταύτης πρὸς τὴν τῶν λοιπῶν ἀνθρώπων δημιουργεῖται πηγὴ φυσικῆ κομικοῦ πνεύματος, τὸ ὁποῖον ἀσώτως σκορπίζουσι, καὶ τὸ ὁποῖον καταπλήσσει τοὺς χρηστούς. Ἡ κυνικὴ αὕτη εὐθυμία καταφαίνεται καὶ ἐν αὐταῖς ταῖς τελευταίαις τῶν λέξεσι, ὅπως λόγου χάριν, ἐν τῇ διαθήκῃ τοῦ Mercant γράφοντος: «Κληροδοτῶ εἰς τὸν φίλον μου Bogneur πᾶν ὅ,τι θ' ἀπομείνῃ ἐν τῷ κελλίῳ μου μετὰ τὴν κατατόμησίν μου», ἐνῶ ἐν τῷ κελλίῳ οὐδὲν ἀντικείμενον ὑπῆρχεν. Ὁ Berti δὲ κατὰ τὰς τελευταίας του στιγμᾶς ἔλεγε πρὸς τὸν πνευματικόν του: «Τοῦλάχιστον νὰ ἤθελε με ἀφήσουν νὰ νυμφευθῶ!» καὶ ἄλλα χειρότερα.

Ἄλλος ἔγραφε: «Θὰ ὑπάγω αὔριον τὸ πρωὶ νὰ προγενματίσω με τὸν Pncioni.» Ἄλλοι «Εὐχομαι εἰς ὄλους ὑμᾶς νὰ

εἶσθαι κλέπται ἐλεύθεροι καὶ τότε θὰ εἴσθε οὐ μόνον ἐλεύθεροι, ἀλλὰ καὶ τετιμημένη διὰ παρασῆμων· ἐγὼ εἶμαι ληστής ἰδιώτης ἐν ἤμῃ ληστής δημόσιος, δὲν θὰ εὐρισκόμην ἐδῶ».

Ἡ τοιαύτη τάσις ἰδίως εἶνε μεγίστη, ὡς θὰ ἴδωμεν, παρὰ τοὺς εὐφύσειν ἐγκληματίας, οἷον παρὰ τῷ Lacennire, Campi, Clément, Villon. Ἀξιοσημείωτος ὑπὸ τοιαύτην ἔποψιν εἶνε καὶ ἡ κατακλείς τοῦ προηγουμένως δημοσιευθέντος ποιήματος τοῦ Clément εἰ καὶ γραφεῖσα ὑπὸ τὴν ἐντύπωσιν καταδίκης εἰς θάνατον, ἐξορίας κλπ.

Ψεύδη. — Ἐκ τῆς τοιαύτης ἐπιπολαιότητος ἐξηγεῖται ἡ παρατηρούμενη παρὰ πᾶσι μὲν τοῖς ἐγκληματίας, ἀλλ' ἰδίως παρὰ τοῖς κλέπταις, τάσις περὶ τὸ ψευδολογεῖν. Ὁ Valentini γράφει περὶ τούτου: «Μόνοι οἱ κλέπται ψεύδονται δωρεάν, πράττουσι δὲ τοῦτο ἀσυνειδήτως, καὶ ὅταν ἔτι δὲν προτίθενται ν' ἀπατήσωσιν». Ὁ δὲ Delbiuck λέγει: λέγουσι ψεύδη ἄνευ λόγου». Ὁ Moeli βεβαίῳ ὅτι τόσον πολὺ ἐπιρροεπεῖς εἶνε εἰς τὸ ψεύδουσθαι, ὥστε ἐξακολουθοῦσι νὰ ψεύδονται, καὶ ἀφοῦ παραφρονήσωσι προσθέτω δὲ καὶ ἐγὼ ὅτι ψεύδονται, καὶ ὅταν ἔτι διατελῶσιν ὑπὸ ὑπνωτικῆν ὑπερβολήν, καθὰ ἠδυνήθησαν νὰ πεισθῶ δι' εἰδικῶν πειραμάτων.

6. *Ἀνακριβεία.* — Ἡ τοιαύτης δὲ τάσις βεβαίως ἐξαρτᾶται ὡς συμβαίνει καὶ παρὰ τοῖς παιδίοις, ἐκ τῆς ἡττονος ἀκριβείας· περὶ τὴν ἀντίληψιν καὶ τὴν μνήμην· δοκιμάσατε νὰ προσδιορίσητε εἰς ἐγκληματίαν ὥραν τινά, καὶ θὰ ἴδητε, ὅτι, καὶ ὥρολόγιον ἂν ἔχη καὶ μεγάλως ἂν ἐνδιαφέρεται, πάντοτε θ' ἀπατηθῆ· παρετήρησα ὅτι λείπει παρὰ πᾶσι σχεδὸν ἡ ἀκριβῆς γνώσις τῶν ἀριθμῶν· λέγουσι 4, 20 30, ὡσανεὶ πάντες οὗτοι οἱ ἀριθμοὶ εἶχον τὴν αὐτὴν ἀξίαν. Πολλοί, καὶ ἐκ τῶν ἐγγραμμάτων ἀκόμη, ἦσαν ἀνίκανοι ν' ἀριθμήσωσι μέχρι τῶν χιλίων. Ἡ τοιαύτη δὲ ἔλλειψις τῆς ἀκριβείας περὶ τὴν ἀντίληψιν ἀντανακλᾷ καὶ περὶ τὴν ἀπόδοσιν τῆς ἐννοίας.

7. *Ἀνυφάσεις.* — Ἡ ἐπιπολαιότης καὶ ὁ διπλασιασμός τῆς προσωπικότητος αὐτῶν ὁ παραγόμενος ἐκ τῆς ἐπιληψίας γεννᾷ τὴν διαρκῆ παρ' αὐτοῖς ἀντίφασιν τὴν ἐξακολουθοῦσαν καθ' ἅπαντα αὐτῶν τὸν βίον, παρατηρούμενην δὲ καὶ εἰς τὰ γραφόμενα αὐτῶν καὶ οὖσα ἐκ τῶν χαρακτηριστικῶν ἰδιοτήτων τῶν ἀναποφύκτως εὐρισκομένων ἐν τοῖς ἐγγράφοις τῶν δεσμοτῶν. Οὕτω

γράφει τις ἐξ αὐτῶν : «Μὴ ὑπαίνατε τοὺς τοίχους, διότι τιμωρεῖσθε», εἶτα δὲ . . . τὸν ὑπαίναει αὐτὸς ὁ ἴδιος.

Γράφει ἄλλος τις : «Οὐ λήψη τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ σου ἐπὶ ματαίῳ» καὶ εὐθὺς κατωτέρω : «Θεὲ ἄπιστε!».

Ἄλλος : «Εἶνε ἀνόητοι ὅσοι γράφουσι τὸ ὄνομά των εἰς τοὺς τοίχους». Κατὰ παράδοξον δὲ ἀντίφασιν, ὁ ἴδιος αὐτὸς ὑπογράφεται κατωτέρω : Μοντὶ Λαυρέντιος ν ἰ ὀ ς τ ο ὕ Βαρθολομαίου, γεννηθεὶς ἐν Ἀλεξανδρεία τὴν 14 Ἰανουαρίου. Γράφει δὲ μάλιστα τὸ ὄνομά του πεντάκις.

Ἰδού καὶ ἕτερα ἐπιγραφή : «Ἰδού τί γνωρίζει νὰ πράττῃ ὁ κρατούμενος, νὰ ἀτακτῇ ὡς ἀγυιόπαις· τὸ θεωροῦσιν ὡς μέγα κατόρθωμα· ἀλλ' ὅμως τοὺς ἀναμένει διαίτια ἀρτου ξηροῦ καὶ ὕδατος». Καὶ εὐθὺς κατωτέρω : «Καὶ ἐγὼ εἰς αὐτοὺς ἀνήκω».

Καὶ ἄλλη : «Ἀπολέσατε πᾶσαν ἐλπίδα σεις οἱ εἰσερχόμενοι». Καὶ κατόπιν : «Εὐθυμεῖτε!».

Ἔτερός τις δὲ γράφει : «Ὁμνῶ νὰ ἐκδικηθῶ κλέπτων». Καὶ ἀκολουθῶς : «Ἐὰν μοῦ συμβῇ νὰ κλέψω ἄλλοτε, θ' αὐτοκτονήσω».

Ἐκ τῆς διπλῆς ταύτης ὑποστάσεώς των καὶ τῆς διαρκουῆς των ἀντιφάσεως προέρχεται τὸ φαινόμενον ὅτι καὶ αὐτοὶ οἱ ἀγριώτατοι τῶν κακούργων καθίστανται δεσμῶται πειθηγιώτατοι, ἐνίοτε δὲ καὶ ἄριστοι σύζυγοι, ὡς λέγει ὁ Havelock, ἀλλά, ἐννοεῖται, κατὰ διαλείμματα.

8. *Ὁνειροπόλοι*. Διὰ τοῦτο εἶνε καὶ φαντασιοκόποι, ὄνειροπολοῦντες ἀδιαλείπτως. «Ἐκαστος αὐτῶν, γράφει ὁ Dostojewski, ὠνειρεύετο τὰ δύνата· ἡ δὲ ἀλλόκοτος ἀνησυχία ἦν ἐξεδήλουν καὶ ἡ ζέσις τῆς ἐλπίδος περὶ πραγμάτων ἀκατορθῶτων ἐφθανον μέχρι παραφροσύνης.

9. *Ἀπρονοησία*.—Ὡς ἐκ τῆς τοιαύτης των ἐλαφρονοίας οἱ κλέπται δὲν διστάζουσι νὰ ὀμιλῶσι καὶ πρὸς αὐτὰ τὰ ἀστυνομικὰ ὄργανα περὶ τῶν ἐγκλημάτων των. Συμβαίνει ὅτι λέγει ὁ Ἀριόστος,

«Αὐτὸς ὁ ἐνοχος ὁ μολογοῖ τὴν προᾶξίν του Χωρὶς ποσῶς ὑπ' ἄλλου νὰ ἐρωτηθῇ».

Ἄγονται δὲ καὶ φέρονται καὶ ἐξαναγκάζονται νὰ ὁμολογήσωσι τὰς πράξεις των ὡς παιδιὰ. «Οἱ κλέπται, λέγει ὁ Vidocq, εἶνε τόσον βλάκες, ὥστε εἶνε περιττὴ πρὸς αὐτοὺς ἡ χρησις τῆς

πανουργίας· καὶ μετὰ τὴν σύλληψίν των ἔτι ἦσαν ἀπρονοητοὶ ὡς καὶ πρότερον· πολλοὶ ἐξ αὐτῶν, μολονότι ἐγνώριζον ὅτι ἤμην ἀστυνομικὸν ὄργανον, προσήρχοντο ἀφ' ἑαυτῶν νὰ μὴ διηγηθῶσι τὰ σχέδιά των».

Ἄλλ' αἱ τοιαῦται εὐκολοὶ ἐξομολογήσεις προέρχονται κατὰ μέγα μέρος καὶ ἐκ τῆς ἐξέως τῶν ἐγκληματιῶν περὶ τὸ συγχωρεῖσθαι φιλικῶς καὶ ἐκμυστηρεῦσθαι πρὸς τὸν πρῶτον τυχόντα, ἀρκεῖ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ των καὶ ἐκ τῆς χρήσεως τῆς συνθηματικῆς γλώσσης νὰ φανῇ ὅτι ἔχει τάσιν πρὸς τὸ ἐγκλημα.

Ἐνεκα δὲ τῆς ἀπερισκεψίας των ταύτης καὶ τοῦ ἔρωτος πρὸς τὴν ἀκρατῆ διασκέδασιν μετὰ τῶν συνενόχων αὐτῶν ἐπανέρχονται καὶ μετὰ τὴν δραπέτευσίν των ἀκόμη εἰς τοὺς τόπους, ἐνθα συνήθισαν νὰ συνδιαιωτῶνται μετὰ τῶν ἄλλων εἴτε διότι ὑπόδουλοι ὄντες εἰς τὸ στιγμιαῖον πάθος των ἀκατανικήτως ἄγονται εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς γεννηθείσης ἐν τῇ ψυχῇ αὐτῶν ἐπιθυμίας, εἴτε τὸ πιθανώτερον, διότι οὐδέποτε προβλέπουσι τὴν συμφορὰν, εἰμὴ ὡσάκις αὕτη μέλλει νὰ ἐνσκήψῃ, ἢ τοῦλάχιστον δὲν ἀναμετροῦσι τὴν σοβαρότητα αὐτῆς, νομίζουσι δ' αὐτὴν πάντοτε ἐλαφροτέραν ὡσάκις πρόκειται νὰ συμμερισθῶσιν αὐτὴν μετ' ἄλλων.

Ἀποτέλεσμα τῆς ἐπιπολαιότητος αὐτῶν καὶ τῆς ἐλλείψεως πάσης συνειδήσεως τοῦ κακοῦ εἶνε καὶ ἡ τάσις ἦν δεικνύουσιν ἐν τῇ ἀπολογία των τοῦ επικαλεῖσθαι μετ' ἐπιμονῆς ἀσημάντους λεπτομερίας ὡς πρὸς τὸν τρόπον τῆς ἐκτελέσεως τοῦ ἐγκλήματος αὐτῶν, ὅπερ ἐπὶ τέλους ἐπιβεβαιουῦσιν οὐδὲν ἄλλο κατορθοῦντες ἢ ν' ἀποσπάσωσι πρὸς στιγμὴν τὴν προσοχὴν ἀπὸ τοῦ κυρίου θέματος. Τοῦτο ἐπραττεν ὁ Cavarria λόγον ποιούμενος πρὸς με περὶ τοῦ φόνου τοῦ προϊσταμένου καὶ συνενόχου του· καθὼς ἐπίσης καὶ ὁ Manara, ὁ διατεινόμενος ὅτι κατήνεγκεν οὐχὶ 14, ἀλλὰ 13 τραύματα.

Ἐπιπολαιότητος ἀπόδειξις εἶνε καὶ ἡ δεισιδιαιμονία των, ἧς ἔνεκα πιστεύουσιν εἰς τὴν μαγείαν, ὡς βεβαίῳ Vidocq.

Οἱ μεγάλοι ἐγκληματῖαι, ἐνῶ καταβάλλουσι μεγάλην ἐπιτηδειότητα περὶ τὴν προπαρασκευὴν τοῦ ἐγκλήματος, δὲν διατηροῦσιν αὐτὴν καὶ μετὰ τὴν προᾶξιν, καταντῶσι δὲ ἀποτυφλούμενοι ἐκ τῆς ἀτιμωρησίας νὰ προδίδονται ἀφ' ἑαυτῶν καὶ νὰ συλλαμβάνωνται. Ἀσφαλῆ περὶ τούτου ἀπόδειξιν ἔχομεν ἐν τῷ παραδείγματι τοῦ κακούργου Fallaci.

Εἶνε τέλος ἥμισυ λογικοὶ καὶ πάντοτε ἀπερίσκεπτοι. Ὅχι μόνον δὲ πολλάκις ὑπάρχει δυσαναλογία μετὰ τῆς ἐγκληματικῆς των πράξεως καὶ τοῦ λόγου τοῦ υπαγορευόντος αὐτὴν, ὡς εἶδο-

μεν ἀνωτέρω, ἀλλὰ πάντοτε σχεδὸν παρατηρεῖται σφάλμα τι ἐν τῇ ἐκτελέσει αὐτῆς· ἐκ τούτου δὲ τοῦ σφάλματος ἐπωφελοῦμενοι οἱ συνήγοροι οὐχὶ ἄγαν εὐλοκρινῶς ὑποστηρίζουσι τὴν ἀθωότητα καὶ τὴν παραφροσύνην τοῦ πελάτου αὐτῶν. Ὅσον ἐπιτήδειος καὶ ἂν εἶνε ὁ κακοῦργος, ἐκτελεῖ τὸ ἔγκλημα μετὰ τῆς χαρακτηριζούσης αὐτὸν ἀπρονοησίας· ἢ βιαίότης καὶ τὸ ἀνθαίρετον πάθος δεσπόζουσι τῆς κρίσεώς του· πολλάκις δὲ αὐτὴ ἢ ἡδονὴ τῆς διαπράξεως ἐγκλήματος, τῆς ἐντροφίσεως ἐν τῇ ἐκτελέσει, τῆς ἀνακοινώσεως τῆς πράξεως εἰς τοὺς ἄλλους εἶνε ἀφορμὴ τῶν τοιούτων σφαλμάτων κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν, ἅτινα καὶ αὐτὴν τὴν μᾶλλον ἀμβλυποῦσαν δικαιοσύνην καθοδηγοῦσιν ἐπὶ τὰ ἴχνη τῆς πράξεως.

Ἡ Lafarge πέμπει πρὸς τὸν σύζυγον πλακοῦντα δηλητηριασμένον μετ' ἐπιστολῆς, παρακινούσης αὐτὸν νὰ φάγη ἐκ τοῦ πλακοῦντος μετὰ τὸ γεῦμα, μὴ ἀναλογιζομένη ὅτι ὁ σύζυγός της ἦτο ἐνδεχόμενος νὰ μὴ τὸν φάγη ὀλόκληρον καὶ ὅτι ἐκ τοῦ τυχόν ἀπομύοντος τεμαχίου καὶ ἐκ τῆς ἐπιστολῆς ἠδύνατο νὰ φανερωθῇ ὁ δράστης τοῦ ἀποτροπαίου ἐγκλήματος.

Ὁ Rognon φονεύει τὸν ἀδελφόν του, προετοιμαζέει ἀπόδειξιν τοῦ ἄ λ λ ο θ ι, λησμονεῖ ὅμως ν' ἀποπλύνῃ τὰς ἐπὶ τῶν ἐνδυμάτων του κηλίδας τοῦ αἵματος, ἀφίνει δὲ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐκτελέσεως τοῦ ἐγκλήματός του ἀνημμένον τὸ φῶς, ὅπερ ἠδύνατο νὰ προσελκύσῃ τοὺς ἀστυφύλακας ἢ τοὺς γείτονας καὶ νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν σύλληψίν του.

Ὁ Rossignol φυλάττει ἐντὸς τοῦ κιβωτίου δύο ράβδους ἀνηκούσας εἰς τὰ θύματα του.

Ὁ Fusil δραπετεύει ἐγκαίρως μετὰ τὴν διάπραξιν τοῦ ἐγκλήματός του ἀλλάζων ὄνομα· ἀλλ' ἀσωτεύσας ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν τὸ κλαπὲν ποσὸν καὶ ζητήσας παρὰ τινος φίλου του δι' ἐπιστολῆς χρήματα, προδίδει τὸ ψευδώνυμόν του καὶ συλλαμβάνεται ἀμέσως ὑπὸ τῆς δικαιοσύνης.

Ἡ Fresarello σκευαρεῖ ἐπὶ μῆνας τὴν δολοφονίαν τοῦ Gariglio· ἀποκρύπτει τὸ ὄνομά της ἀπὸ τῶν ἐμμίσθων φονέων, ἀλλ' ὁμολογεῖ εἰς πολλοὺς τὰ στυγερά αὐτῆς σχέδια, κατόπιν δὲ δὲν δραπετεύει, μολοντί γινώσκει ὅτι μέλλει νὰ συλληφθῇ.

Ὁ R... μεταβαίνει εἰς τὴν συνεδρίαν τοῦ Κακουργιοδικείου ἔνθα δικάζεται, ὁ συνένοχός του καὶ αὐτόθι συλλαμβάνεται.

Ἡ Zerbinι, ἢ φονεύσασα τὸ Coltelli καὶ παραστήσασα τὴν προᾶξιν ὡς ληστεῖαν διαπραχθεῖσαν ὑπὸ τρίτου, τόσον ἀπει-

σκέπτως ἐνήργησεν, ὥστε εὐρέθησαν ἀντικείμενα κλοπιμαῖα ἐντὸς τῶν ἐνδυμάτων της, αἱ δὲ θύραι διὰ κλειδὸς κεκλεισμένα.

10. *Εἰδίκευσις ἐγκλημάτων.* — Περὶ τῶν διασῆμων κακούργων λέγεται, γράφει ὁ Lewrs, ὅτι, ἐὰν μετήρχοντο χάριν τῆς ἐντίμου ἐργασίας τὴν αὐτὴν ὀξύνοιαν εἰς καρτερίαν, ἣν καταβάλλουσι χάριν τοῦ ἐγκλήματος, ἤθελον προσδεύσει καὶ διακριθῇ· ἀλλὰ τοῦτο δὲν εἶνε ἀληθές· οἱ ἐγκληματῖαι σπανίως ἔχουσι μεγάλην πνευματικὴν ἱκανότητα· εἴ ποτε δ' ἔχουσι τοιαύτην, δὲν χρησιμοποιοῦσιν αὐτὴν ἐν τῷ ἐγκλήματι. Περὶ τοῦτο εἶνε μᾶλλον παροῦργοι ἢ ἐπιτήδειοι, οἱ δὲ συνδυασμοὶ καὶ ὑπολογισμοὶ αὐτῶν εἶνε τὸ πολὺ εὐφρεῖς, στεροῦνται ὅμως συναφείας καὶ καρτερίας. Μετὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ ἀμέσου σκοποῦ των, ὅστις συνήθως ἀποβλέπει εἰς τὴν θεραπείαν ὑλικῆς ἀνάγκης, ἀπρακτοῦσι νωθρῶς, ἕως ὅτου νέαι ἀνάγκαι ἐξωθήσωσιν αὐτοὺς εἰς νέας ἀποπειράς· ἀλλ' οὕτω πως δὲν κτᾶται ἡ εὐημερία.

Πολλάκις φαίνεται ἐν ἀρχῇ ἔκτακτος ἢ ἐπιτηδειότης τινῶν ἐγκλημάτων· ἀλλὰ μετὰ τὴν ἐκ τοῦ σύγγγυς ἐξέτασιν πᾶς θαυμασμός παύει· Εὐδοκιμοῦσι, διότι ἐπαναλαμβάνουσι συχνάκις τὰς αὐτὰς πράξεις· ἀλλὰ καὶ οἱ βλάκες διὰ τῆς διαρκοῦς ἀσκήσεως δύνανται νὰ φανῶσιν ἐπιτηδειότατοι.

Οὐ μόνον ὁ κλέπτης ἐξασκεῖ πάντοτε τὸ ἔργον τοῦ κλέπτου, ἀλλ' ἐκ τῶν κλεπτῶν ἐν γένει ὑπάρχουσιν οἱ κλέπτοντες ἐν ἐμπορικοῖς καταστάσεσι καὶ οἱ κλέπτοντες ἐντὸς οἰκιῶν. Μάλιστα καὶ μεταξὺ τούτων ὑπάρχουσιν ὑποδιαιρέσεις. Ὁ Vidocq, παραδείγματος χάριν, ἀναφέρει τοὺς κλέπτας τῶν οἰκιῶν, τοὺς εἰσερχομένους κατὰ τύχην, καλουμένους δὲ cambrioleurs à la flan· ἕτεροι παρασκευάζουσιν ἀπὸ πολλοῦ χρόνου τὸ ἔγκλημα, ἐνοικιάζοντες ἐπίτηδες πλησίον κατοικίαν, ὑποκρινόμενοι δὲ τοὺς χρηστοήθεις, ἀποκαλούμενοι pourrices· ἄλλοι συνεννοοῦμενοι πρότερον μετὰ τῶν θυρωρῶν, ἢ προμηθεύμενοι ἀντίκλειδας, οἱ λεγόμενοι caroubleurs καὶ ἄλλοι εἰσερχόμενοι ἐπὶ τῷ προσχήματι ὅτι θὰ χαιρετίσωσι δῆθεν τοὺς ἐνοικοῦντας καὶ ἐπονομαζόμενοι ἀ ν α ρ ρ ι χ ῶ μ ε ν ο ι ἰ π π ὅ τ α ι. Μεταξὺ τῶν ἐν τῷ λιμένι τοῦ Λονδίνου ἐξασκούντων τὸ ἔργον αὐτῶν κλεπτῶν ὑπάρχουσιν ἀρεταὶ κατηγορίαι, οἷον οἱ πειραταί, οἱ ληστεύοντες ἐνόπλιως μικρὰ πλοίαρια, ἢ κλέπτοντες μεγάλας ἀγκύρας καὶ σχοινία, οἱ ἐ λ α φ ρ ο ἰ ἰ π π ε ἰ ς, οἵτινες, διὰ νὰ ὑπεξαιρῶσιν εὐκολώτερον, διατρυπῶσι τοὺς σάκκους τῶν σιτηρῶν, α ἰ χ ε λ ι δ ὄ ν ε ς τ ο ῦ

β ο ρ β ό ρ ο υ, οίτινες κλέπτουσι τὰ σίδηρα, τὴν καύσιμον ὕλην τῶν πλοίων καὶ οὕτω καθεξῆς.

Ὁ Mayhew καὶ ὁ Binny περιγράφουσι δέκα εἶδη ἐπαιτῶν ἐν Λονδίῳ, ἦτοι τοὺς ἀλλοδαποὺς ἐλαίτας, τοὺς πειναλέους, τοὺς ὑποκρινόμενους τὸν ἀσθενή, τοὺς ψευδεῖς ναυαγούς, τοὺς περιφέροντας ἀναφορὰς κλπ. Ἐκ δὲ τῶν κλεπτῶν διακρίνουσι τοὺς κλέπτοντας διὰ ρήξεως, τοὺς μεταχειριζομένους ναρκωτικά, τοὺς κοιμωμένους ἐν τοῖς ξενοδοχείοις παρὰ τοὺς σιδηροδρομικοὺς σταθμοὺς καὶ ὑπεξαιροῦντας τὴν πρωίαν τὰς ἀποσκευὰς τῶν ταξιδιωτῶν, καλουμένους δὲ gnooser· τοὺς κλέπτοντας δι' ἀρπαγίων· τοὺς κλέπτοντας τυρόν· τοὺς κλέπτοντας ἐν ταῖς εἰσόδοις τῶν οἰκιῶν, λεγομένους deadlurker· τοὺς κλέπτοντας ἵππους, ἢ κύνιας, ἢ θηράματα κλπ.

Ἐξ ἐπισήμου ἀπογραφῆς ἀπεδείχθη ἄλλοτε ὅτι ἐν Λονδίῳ ὑπῆρχον 141 κλέπται κυνῶν, 11 ἵππων, 28 κιβδηλοποιοί, 317 μεταπωληταὶ κιβδήλων νομισμάτων, 323 ἀπατεῶνες, 343 κλεπταποδόχοι, 2678 φανλόβιοι φιλέριδες, 1205 ἀλήται, 713 λωποδύται, 3567 κοινοὶ κλέπται καὶ 217 διὰ ρήξεως.

Ὁ ἀνώνυμος συγγραφεὺς τοῦ βιβλίου Trattato dei Bianti ἀπαριθμῆ 37 εἶδη ἐπαιτῶν ἀπατεῶνων, οἵτινες ἔφερον εἰδικὰς ὀνομασίας (raffini, affarfanti κλπ.) καὶ ἐξηπάτων τὸ κοινὸν ἐν Ἰταλίᾳ κατὰ τὸ 1500.

11. *Φαρμακεῖς*.—Οἱ φαρμακεῖς σχεδὸν πάντες ἀνήκουσιν εἰς τὰς ἀνωτέρας κοινωνικὰς τάξεις, κέκτηνται δὲ παιδείουσι οὐχὶ κοινῆν, ὄντες ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἰατροὶ ἢ χημικοί, ἔχοντες τὸ ἴδιον ἐράσιμον, συμπεριφορὰν κοινωνικὴν, πειθῶ περι τὸ λέγειν, καταγοητεύοντες τὰ θύματα αὐτῶν, ἅτινα ἐκλέγουσι μεταξὺ τῶν προσφιλεστάτων αὐτῶν συγγενῶν. Τοιοῦτοι ἦσαν ὁ Taylor, ὁ Moreau ὁ Palmer, καὶ γυναῖκες λάγνοι, οἶαι ἡ Λοκούστα, ἡ Ronnano, ἡ Tofani, ἡ Piccoli, ἡ Caracciolo, ἡ Constanzio, ἡ Conti-Spina, ἡ δούκισσα Ceri. Ἡ πεποιθῆσις περι τῆς ἀσφαλοῦς ἀτιμωρησίας καὶ ἡ ἐντρούφησις αὐτῶν, ἢ οἶονεὶ ἡδυπάθεια, ἢν αἰσθάνονται ἐντῆ ἐκτελέσει τοῦ ἐγκλήματός των, ἐξωθεῖ αὐτοὺς νὰ φονεύσωσι πολλοὺς ταυτοχρόνως, νὰ ἐνεργῶσι δὲ ἄνευ συμφέροντος σχεδόν, ὅπως ἡ Lamb, ἣτις ἐκτὸς τοῦ συζύγου καὶ τῶν τέκνων ἐδηλητηριάσθη τινὰ φίλην της, προσέτι δὲ καὶ ἄλλην τινὰ, γείτονα, μεθ' ἧς οὐδεμίαν εἶχε σχέσιν συμφέροντος· τοιαύτη ἦτο καὶ ἡ Zwanziger ἡ δηλητηριάσα πολλοὺς τῶν ὑπηρετῶν καὶ τινὰς τῶν συντρόφων αὐτῆς, πρὸς ἃς πρότερον ἐφαίνετο ἔχουσα στοργὴν· τοιαύται ἦσαν

καὶ ἡ Tegado ἡ δηλητηριάσα 21 ἀνθρώπους, May ἡ θανατώσασα δι' ἀρσενικοῦ 14 τέκνα καὶ ἓνα ἀδελφὸν καὶ ἡ Chesham, ἡ δηλητηριάσα 14 ἀνθρώπους (συζύγους, τέκνα κλπ.) δις ἀθωωθείσα, τέλος δὲ ἀπαχθισθεῖσα. Πάντες σχεδὸν ἔχουσιν ὡς κίνητρον τὴν πλεονεξίαν, τὸν ἔρωτα, ἀλλ' ἔτι μᾶλλον τὴν λαγνείαν. Ὑποκριταί, ἀπάραχοι, γινώσκοντες νὰ προσπιῶνται ἐπιτυχῶς, μέχρι τῆς τελαιαίας αὐτῶν στιγμῆς διαμαρτύρονται περὶ τῆς ἀθωότητός των καὶ ἀποκομίζουσιν εἰς τὸν τάφον τὸ ἀπόρητον τοῦ ἐγκλήματος αὐτῶν· πρὸς ἐκτέλεσιν αὐτοῦ σπανιώτατα κατὰ τοὺς συγχρόνους καιροὺς συνεταιρίζονται μετὰ πλειόνων τοῦ ἐνὸς-συνεργῶν, ἐνῶ τὸ ἀντίθετον συνέβαινε πρό τινων αἰώνων παρὰ ταῖς ἀνωτέρας κοινωνικὰς τάξεις ἐν Γαλλίᾳ καὶ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Ῥώμῃ, ἐνθα τὸ ἐγκλημα τοῦτο ἔλαβε χαρακτῆρα οἶονεὶ ἐπιδημικὸν καὶ μάλιστα παρὰ ταῖς γυναῖξί.

11. *Παιδερασταί*.—Καὶ οἱ παιδερασταί ἐπίσης εἶνε πολλὰκις ἄνδρες εὐρείας μαθήσεως καὶ πολλῆς ἱκανότητος, ὑπάλληλοι, διδάσκαλοι, αἰσθάνονται, ἀντιθέτως πρὸς τοὺς προηγουμένους τὴν παράδοξον ἀνάγκην, τοῦ ἀθροῦς συνεταιρισμοῦ, καὶ τοῦ ἀποτελεῖν ἀληθεῖς ἀδελφότητας, ἀναγνωρίζοντες ἀλλήλους δι' ἐνὸς βλέμματος, ἔστω καὶ ἐν ξένη χώρα ἂν εὐρίσκωνται. Δὲν εἴμεθα ἱκανοὶ νὰ ἐννοήσωμεν, οὐδὲ ἠθέλομεν πιστεύσει, ἄνευ τῆς ἐπιστολογραφίας τῆς ἀνακαλυφθείσης ὑπὸ τῶν Gasber καὶ Tardieu πῶς οἱ τοιοῦτοι ἐπαίσχυντοι ἔρωτες περιβάλλονται διὰ τοσοῦτου ὀργανισμοῦ καὶ μυστικισμοῦ! Καὶ ὅμως τὸ πάθος αὐτῶν οὐδέποτε σχεδὸν συγκεντροῦται πρὸς ἓν καὶ μόνον ὑποκείμενον, ἀλλὰ πολλάκις διαμερίζεται εἰς πολλὰ καὶ σχεδὸν ταυτοχρόνως. Δὲν εἶνε δὲ ἐκπληκτικὸν ἂν ὑπὸ τοιοῦτου φαύλου πάθους κατεχόμενοι, καὶ ἰδίως οἱ πασχητιῶντες, ὅσοι ἀνήκουσιν εἰς τὰς ἀνωτέρας κοινωνικὰς τάξεις, ἀγαπῶσι τὰ γυναικεῖα ἔργα καὶ τὰ γυναικεῖα ἐνδύματα, καὶ τὰς στολὰς τὰς στρατιωτικὰς, ἀρέσκονται δὲ νὰ περιφέρονται κατάφορτοι ὑπὸ πολυτίμων κοσμημάτων, τὸν τράχηλον ἔχοντες ἀσκεπῆ καὶ τὴν κόμην ἐνουλιζόμενοι· συνηνοῦσι δὲ μετὰ τὸν αἰσχρῶν αὐτῶν ἔξωθεν καὶ φιλοτεχνίαν ἐξάφαιρον καὶ γυνῶσιν τοῦ καλοῦ καὶ καταγίνονται περὶ τὸν καταρτισμὸν συλλογῶν ζωγραφικῶν πινάκων καὶ ἀγαλμάτων καὶ ἀνθέων καὶ ἀρωμάτων, ὡσανεὶ ἐξ ἀταβισμοῦ ἀνεξωγονεῖτο ἐν αὐτοῖς σὺν ταῖς κακίαις καὶ ἡ καλαισθησία τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος. Εἶνε δὲ οἱ τοιοῦτοι χρηστοὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, συνειδότες δὲ τὸ σφάλμα των καὶ συναισθανόμενοι τὴν ἰδίαν ἐνοχλὴν ἀγοῶνται ἐπὶ πολὺ

κατὰ βδελυρῶν αὐτῶν κλίσεων καὶ θλίβονται καὶ οἰκτιροῦσιν ἑαυτοὺς καὶ ἀποκρύπτουσιν, Ἄλλ' οἱ εἰς τὰς κατωτάτας τάξεις ἀνήκοντες ἀγαπῶσι τὴν ὑπαρότητα καὶ ἀντὶ τῶν ἀρωμάτων προτιμῶσιν ὁμᾶς ἄηδεις, προσλαμβάνουν παρεπώνυμα γυναικεῖα, καθίστανται δὲ ὄργανα τῶν τολμηροτάτων κλοπῶν, τῶν στυγέρωτάτων φόνων, τῶν εἰδικῶν ἐκβιάσεων, οἰκτρῶν ἐφευρέσεων του Lacenaire, διαπραττομένων ἐν Παρισίοις, ὧν οἱ ἐργάται διακρίνονται διὰ τῶν ὀνομάτων outils (ἐργαλείων), tannes (θειῶν) κλπ. Τοιαῦτα ὀνόματα θ' ἀπαντήσωμεν καὶ ἐν τῷ προσχεῖ κεφαλαίῳ περὶ τῆς συνθηματικῆς γλώσσης τῶν ἐν Ἰταλίᾳ κακοῦργων.

12. **Βιασταί.** — Πολλοὶ τῶν βιαστῶν καὶ διακορευτῶν ἔχουσι τὰ χεῖλη σαρκώδη, τὴν κόμην ἄφθονον καὶ ξανθὴν τοὺς ὀφθαλμοὺς λάμποντας, τὴν φωνὴν βραχνὴν καὶ τὴν διάνοιαν ζωηρὰν· συνήθως εἶνε σχεδὸν ἀνίκανοι περὶ τὸ συνουσιάζεσθαι ἢ σχεδὸν φρενοβλαβεῖς. Ἔχουσι τὴν ῥίνα καὶ τὰ γεννητικὰ ὄργανα κακῶς ἐσηματισμένα, κρανίον ἀνώμαλον, οὐχὶ σπανίως πάσχοντες ἐκ βρογχικῆλης, κρετινισμοῦ, τραυλισμοῦ καὶ ῥαχίτιδος. Εἶνε λίαν φιλόδηρσοι, ὀλίγην ἔχοντες ἀνάπτυξιν πνευματικὴν, συνήθως γέροντες καὶ συνηθέστερον φρενοβλαβεῖς.

13. **Κλέπται.** — Οἱ κλέπται, οἵτινες, ὡς καὶ αἱ πόρνοι, ἀγαπῶσι μετὰ πάθους τὰς ἐνδυμασίας τὰς ἐχούσας χρώματα ζωηρά, κίτρινον, ἐρυθρὸν, κυανοῦν, τὰς ἀλύσεις καὶ τὰ ἐξαρτήματα τῶν ὀρολογίων, ἐνίοτε δὲ ἀρεσκόμενοι νὰ φέρωσι καὶ ἐνώτια, εἶνε οἱ ἀμαθέστατοι καὶ οἱ εὐπιστότατοι τοῦ εἴδους των. Περίτρομοι πάντοτε καὶ κατεχόμενοι ὑπὸ διηνεκοῦς φόβου μήπως συλληφθῶσι, λαλοῦσιν ἀσυνατηγῶς ἐνίοτε, ἐπωφελοῦνται ἐκ τῆς πρώτης τυχούσης εὐκαιρίας, ἵνα μεταβάλλωσι τὸ θέμα τῆς συνομιλίας, προσοικειοῦνται δὲ καὶ προσεταιρίζονται τὸν πρῶτον τυχόντα μετ' ἐμπιστοσύνης, ἂν λαλῇ ἐν τῇ συνθηματικῇ τῶν γλώσση καὶ ἂν θεωρήσωσιν αὐτὸν ἄξιον συναδέλφον των. Πιστεύουσιν εἰς τὰ ὄνειρα, εἰς τοὺς οἰωνοὺς, εἰς τὰς ἀποφράδας ἡμέρας. Οὐχὶ σπανίως προσποιοῦνται ἔρωτα ἔρωτα ῥωμαντικόν· οὐχ ἦτον πάντοτε προτιμῶσι τὰς πόρναις, οὐσας φυσικὰς αὐτῶν συμμάχους. Ὁ Vidocq γράφει: «Ὁ συζῶν μετὰ πορνῶν ἢ κλέπτῃς εἶνε ἢ κατάσκοπος». Ἔχουσι τάσιν πρὸς τὸν ἄθροον περὶ τὸ ἐγκλημα συνεταιρισμόν· ἀρέσκονται ἰδίως πρὸς τὴν τύρβην τῶν μεγάλων πόλεων, ὅθεν καὶ ἀπομακρυνόμενοι αὐτῶν «χάνουν τὰ νερά των», κατὰ τὸ δι-

λεγόμενον. Εἶνε ἀνίκανοι πρὸς ἐργασίαν ἐνδελεχῇ, ψεύσται ἀναίσχυντοι, οἱ ὀλιγώτερον τῶν ἄλλων ὑποκείμενοι εἰς βελτιώσιν, καὶ μάλιστα αἱ κλέπτρια, αἵτινες εἶνε ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, ταυτοχρόνως καὶ πόρνοι.

Οἱ διαπράττοντες ληστοπραξίας ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας εἶνε ἐπιρρεπεῖς εἰς τὸ ἐγκληματεῖν καὶ εἰς τὰς ἀφροδισίους ἡδονάς, οὐχὶ σπανίως δὲ εἰς τὴν παιδεραστείαν.

Οἱ δ' ἐμπρησταί, πάντες σχεδὸν φρενοβλαβεῖς, εἶνε φιλόδηρσοι, ἀγράμματοι ὑπομικροκέφαλοι· κατὰ δὲ τὴν ἡλικίαν εἶνε συνήθως ἢ νεώτατοι ἢ πρεσβύτατοι.

14. **Ἀπατεῶνες.** — Οἱ ἀπατεῶνες εἶνε, ὡς οἱ παῖκται (σχεδὸν δὲ πάντες αὐτοὶ εἶνε παῖκται) προληπτικοί, πνευματώδεις, ἀκόλαστοι, ἀνεπτυγμένοι, ἄπληστοι δυσπιστοῦντες πρὸς τὰ πάντα. Εἶνε ἱκανοὶ περισσότερον πάντων τῶν ἄλλων ἐγκληματιῶν νὰ ἐκτελέσωσι καὶ ἀγαθὴν τινα πράξιν, ψευδευλαβεῖς καὶ ὑποκριταί, πρῶσι τὸ ἦθος καὶ καλοκάγαθοι, ματαιόδοχοι καὶ διὰ τοῦτο ἀσωτεύονται τὸ κακῶς κτώμενον πλοῦτον, συνηθέστατα παράφρονες ἢ ὑποκρινόμενοι παραφροσύνην ἢ ἔχοντες ἀμφοτέρας ταύτας τὰς ιδιότητας. Ὅσάκις δὲν εἶνε οἰνοπόται, εἶνε εὐφρεστάτοι καὶ τὸ περιεργότερον τηροῦσιν εὐταξίαν εἰς τὰ κατ' αὐτοῦς.

15. **Φονεῖς.** — Οἱ φονεῖς πρὸς τοὺς ἄλλους, τοὺς ὁμοίους των προσποιοῦνται ἠδύτητα, φιλεσπλαχνίαν, ἔχουσι τὸ ἦθος ἡρεμον εἶνε δ' ἐπιρρεπεῖς εἰς τὴν οἰνοποσίαν καὶ ἐπι μᾶλλον εἰς τὸ παγγνίδιον καὶ εἰς τὰς σαρκικὰς ἡδονάς· κατ' ἰδίαν ὁμως εἶνε ἀπότομοι, θρασεῖς, ἀγέρωχοι διὰ τὰ ἑαυτῶν ἐγκλήματα, περὶ τὴν διάπραξιν τῶν ὁποίων καταβάλλουσι συνήθως μᾶλλον τόλμην καὶ ῥώμην μυωνικὴν ἢ πανουργίαν· εἶνε δεσίδαίμονες, ἀμαθεῖς, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀγρόται, συνήθως ὑποκείμενοι εἰς τὴν μανίαν τῆς καταδιώξεως. Ἡ κατὰ τὸ φαινόμενον μεγάλη αὐτῶν ἐπιδειξίότης εἶνε ἀποτελεσμα τῆς ἐπανεπιλημένης ἐκτελέσεως τῶν αὐτῶν πράξεων. Ὁ Boggia, ἀφοῦ ἔπεισε τὸ θῦμα του νὰ συντάξῃ ὑπὲρ αὐτοῦ πληρεξούσιον, ὡδήγει αὐτὸ εἰς τὸ ὑπόγειον καὶ ἐκεῖ θανατῶναι αὐτὸ δι' ἐνὸς μόνον τραύματος. Ὁ Dumollard ὑπόσχεται εἰς τὰς ὑπηρετίας νὰ τοποθετήσῃ αὐτὰς εἰς οἰκίαν, τὰς ὡδήγει εἰς τὸ δάσος, τὰς ληστεύει, τὰς στραγγαλλεῖ καὶ τὰς θάπτει. Ὁ Saldati προσελκύει τὰς γυναῖκας, τὰ θύματά του, εἰς τὸ δάσος, βιάζει αὐτὰς καὶ ἀποτεφρώνει τὰ πτώματα· τὸ ἐγκλημα εἶνε πάντοτε τὸ αὐτό, ἐκτελούμενον διὰ τῆς αὐτῆς μεθόδου.

Κατὰ τὸν Glaude, εἶνε πάντοτε εὐθύμοι καὶ προτιμῶσι τὴν μετὰ τῶν ἠθοποιῶν ἀναστροφήν.

Ἄσμενίζουσι, γράφει ὁ Dostojewski, νὰ εὐρίσκωσιν ἀπλοῦς τινὰς καὶ νὰ καυχῶνται πρὸς αὐτοὺς μετὰ σεμνῆς σοβαρότητος, ὑποκρύπτοντες τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ νὰ καταπλήξωσιν αὐτοὺς διὰ τῆς ἀφηγήσεώς των. Πάντες οἱ δῆμιοι, οὓς ἐγνώρισεν, ἦσαν καθ' ὑπερβολὴν κενόδοξοι καὶ ἀλαζόνες, ἴσως ἐξ αἰτίας τοῦ φόβου ὃν ἐνέπνεον καὶ τῆς θεατρικῆς ἐπιδείξεως τῆς ἐκτελέσεως τοῦ ἔργου των· πάντες δ' εἶχον ἦθος σοβαρόν.

16. Ὀκνηροί, ἄεργοι καὶ ἀλήται. — «Οἱ ὀκνηροὶ καὶ οἱ ἀλήται», γράφει ὁ Locatell, εἶνε πάντοτε εὐδιάθετοι καὶ φιλογέλωτες διὸ καὶ καθίστανται οἱ ἀγαπητοὶ γελωτοποιοὶ τῶν κλεπτῶν καὶ τῶν φονέων ἐν ταῖς φυλακαῖς. Εἶνε δὲ μᾶλλον λιτοὶ καὶ νηφάλιοι καὶ πρῶοι τὸ ἦθος, ὅθεν καὶ ἀποφεύγουν τὰς ξηρὰς καὶ τὰς συμπλοκάς καὶ μάλιστα τὰς αἱματηράς. Εἶδα ἐν ταῖς φυλακαῖς καταδίκους πολλὰς καθειροχθέντας καὶ ἀποσκληρυνθεῖσαν ἔχοντας τὴν ψυχὴν ἐκ τοῦ καθημερινοῦ θάνατος τῆς ἀνθρωπίνης ἀθλιότητος καὶ τῆς ἀνθρωπίνης ἀνοσιουργίας, φοικῶντας ἐπὶ τῇ εἰδήσει φόνου, κατακρίνοντας δὲ σφοδρῶς καὶ παρησῖα τὸν ἐργάτην τῆς πράξεως ἐνώπιον τῶν λοιπῶν καταδίκων μὲ κίνδυνον τῆς ἰδίας αὐτῶν ζωῆς. Ἐν τῇ κλίμακι τῶν ἐγκλημάτων οἱ τοιοῦτοι δυσκόλως ὑπερβαίνουν τὰς πρώτας βαθμίδας, οὐχὶ διότι φοβοῦνται τὸν μῶμον τῆς κοινῆς γνώμης, διότι γινώσκουσιν ὅτι αὐτοὶ εἶνε ἐξόριστοι ἀπὸ τῆς κοινωνίας, ἀλλὰ διότι ἀληθῶς ἀποστρέφονται ἐκ ψυχῆς νὰ ἐξοκειλώσιν εἰς ἀδικήματα ἐναντίον τῆς ζωῆς καὶ τῆς περιουσίας.

Ὀυδένα γινώσκω ὀκνηρὸν προβαλόντα πρὸς δικαιολογίαν τοῦ τὴν ἔλλειψιν σωματικῶν δυνάμεων (ἐκτὸς τῶν πραγματικῶς ἀσθενούντων) ἀπεναντίας δὲ πάντες, ἢ σχεδὸν πάντες, δικαιολογοῦνται ὅτι δὲν εὐρίσκουν ἐργασίαν πρὸς ἐξάσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματος αὐτῶν. Καὶ ὅμως πλείστοι τῶν καταδικασθέντων ἐπὶ ἀργία ἀποστρέφονται τὴν ἐργασίαν οὐχὶ τόσο ἐξ αἰτίας τοῦ σωματικοῦ κόπου, ἀλλὰ διότι προξενεῖ εἰς εἰς αὐτοὺς πλῆξιν ἀνυπόφορον ἢ ἀνιαρὰ ὁμορρυθμία τῶν μυϊκῶν κινήσεων, εἰς ἣν καταδικάζεται ὁ ἐργάτης ὡς ἐκ τῆς κατανομῆς τῆς ἐργασίας ἐν τοῖς μεγάλοις βιομηχανικοῖς ἐργοστασίοις. Τινὲς δὲ τῶν καταδικασθέντων ἐπὶ τούτῳ ἀντὶ νὰ ἐργασθῶσιν εἰς τὴν τέχνην, εἰς ἣν ἠσκήθησαν, προτιμῶσι νὰ διακυβεύσωσι καὶ τὴν τιμὴν καὶ τὴν ζωὴν των εἰς ἔργα ἐπικινδυνωδέστατα.

Ἄδὲν ὑπόκεινται δὲ συνήθως εἰς τὰ σφοδρὰ ἐρωτικά πάθη, τὰ δυνάμενα νὰ παρασύρωσιν εἰς τὸ ἐγκλημα τοὺς ἀληθεῖς κακούργους».

Ὁ Mayhew διαιρεῖ τοὺς ἐπαίτας εἰς ναυτικούς, στρατιωτικούς, ἐπιδεικνύοντας πλαστὰ ἔγγραφα, ὑποκρινομένους διαφόρους νόσους, προσποιουμένους ἀφασίαν.

ἘΥπάρχουσιν ἀληθεῖς ἐπαίται ἐκ γενετῆς, γράφει ὁ Dostojewski, ὃν τὸ περιπτωμένον εἶνε νὰ μένωσι διαρκῶς τοιοῦτοι νὰ μένωσιν εἰρηνικοὶ ταπεινοί, ὑπὸ τὴν προστασίαν ἀσώτου τινὸς καὶ πλουσίου, νὰ δρῶσι δι' ἄλλων καὶ τῇ συγκαταβάσει ἄλλων, ἀνίκανοι εἰς πᾶσαν προσπάθειαν καὶ πρωτοβουλίαν.

ἘἩ χαρακτηριστικὴ αὐτῶν ιδιότης εἶνε ἡ ἔλλειψις πάσης ἀτομικότητος. Ὁ Suchinof ἐξωογονεῖτο μόνον ὡσάντις ἐλάμβανε διαταγὴν τινα· ἐφαίνετο ἀνθρώπος συνθησιμένος νὰ ὀαβδίξῃται ἐκ γενετῆς.

ἘὩς ἐκ τῆς ἀνάγκης ἦν αισθάνονται τοῦ νὰ μὴ ἐργάζωνται καὶ τῆς ἀφρόντιδος αὐτῶν εὐθυμίας ἐφευρίσκουσιν ἀλλόκοτα ἐπαγγέλματα, εἰς ἃ οὐδεὶς ἄλλος κατέχει ὅσον αὐτοὶ τὰ τοιαῦτα ὀρμέμεντα τῆς πνευματώδους ἀργίας των. Εἰς ἐξ αὐτῶν ἐπηγγέλετο νὰ καταφέρῃ ἐφ' ἑαυτοῦ ὄραπισμα θορυβώδη, ἀπομιμούμενα τοὺς κρότους τῶν ὄραπισμάτων καὶ τῶν κολάφων συμπλοκῆς, ὥστε προσέτρεχε τὸ πλῆθος καὶ μάλιστα οἱ χωροφύλακες. Ἐτερος διὰ τοῦ κανοῦ ἐμαύριζε τὰς καννοσύριγγας, ἐχρωματίζε δὲ κονίλους· ἕτερος δὲ ἦτο δαμαστής ψύλλων καὶ μυῶν. Εἰς ἐξ αὐτῶν ἐκανῆχε ὅτι μετῆρχετο 27 ἐπαγγέλματα, ὃν σιλβωτῆς ὑποδημάτων τὴν πρῶϊαν, συλλέκτης χαρτίων καὶ λειψάνων σιγάρων, κῆρυξ κλπ. Αὐτοὶ δὲ εἶνε καὶ οἱ λεξικογράφοι οἱ δημιουργοὶ τῆς συνθηματικῆς γλώσσης.

11. Πρωτοτυπία, φιλόκαινον. — Διαφαίνεται ἤδη ἐκ τούτων πάντων παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις χαρακτηριστικὸν παρεμφερες μᾶλλον πρὸς τὰ τῶν φρενοβλαβῶν, τῶν μονομανῶν, τῶν ἐπιληπτικῶν ἢ τὰ τῶν συνήθων ἀνθρώπων, ἢ τίσις πρὸς τὴν πρωτοτυπίαν. Ὅθεν, καὶ ὅταν στερεῶνται διανοίας ἰσχυρᾶς καὶ εὐδικῆς μορφώσεως εὐκοτώτερον ἐγκλοποῦνται τὰς νέας ἰδέας, ἢ κἂν δὲν ἀποφεύγουσιν αὐτὰς ὡς οἱ πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων.

ἘἘν τοῖς Π α λ ι μ ψ ἦ σ τ ο ι ς μου πλεονάζουσι μὲν αἱ οἰκτραὶ γραφαὶ καὶ αἱ ὕβρεις καὶ αἱ μοχθηραὶ καὶ αἱ ὕπαρότητες πλέον ἢ ἐν τοῖς συγγράμμασι τοῖς κειμένοις ἐν ταῖς βιβλιοθήκαις, ἀλλ' ὅμως κατὰ διαλείμματα διαπνεῖ ἐν αὐτοῖς πνοὴ

πρωτοτυπίας μὴ ἀνευρισκομένης ἐν τοῖς βιβλίοις ἐκείνης, τοῦτο δὲ βεβαίως διότι οἱ ἐγκληματῖαι ἀποκτῶσιν ἕνεκα τῆς ἐκφυλίσεως ἐρεθισμὸν τοῦ φλοιοῦ, οὗ ὁ συνήθης ἄνθρωπος ὁ γράφων καὶ πλουτίζων τὰς βιβλιοθήκας στερεῖται.

Πρωτότυπος εἶνε ἡ ἐξῆς σημείωσις : « Ἡμεῖς οἱ ἐγκληματῖαι ὑπάρχομεν ἐπὶ γῆς κατὰ νόμον τῆς δημιουργίας », ὅπως ἄλλοτε οἱ μαστόδοντες. Ληξάσης τῆς ἡμετέρας περιόδου, οὐδὲ κἂν γνωστὴ θὰ εἶνε εἰς τοὺς μεταγενεστέρους ἢ ὑπαρξίς μας. Ἐπίσης πρωτότυπος εἶνε καὶ ἡ ἐν σελ. 61 τῶν Παλιμψήστων σημείωσις περὶ τῆς θουλέτας.

Ἄστειοτάτη εἶνε ἡ παραβολὴ μεταξὺ τοῦ τροφοδότου τῶν φυλακῶν καὶ τοῦ ὄνου : « Ὁ ὄνος φέρει χρυσὸν καὶ τρώγει ἄχρον· ὁ δ' ἐργολάβος τρώγει χρυσὸν καὶ φέρει ἄχρον ».

Ὡς καὶ αὐταὶ αἱ φράσεις ὕπαρχας πόρνης, ἀποτειομένης πρὸς τοὺς μέλλοντας αὐτῆς πελάτας καὶ ἀποκαλυπτούσης τὴν ἀκόλαστον ἐπιθυμίαν τῆς, ἔχουσι σθένος ἀληθῶς ἔκτακτον.

Εἶνε ταῦτα λάμπεις παροδικαί, ἀλλ' ἐπικυροῦσαι τὴν ὑπαρξίν τῆς ἀντιθέσεως ἐκείνης, τῶν δύο ὑπερβολῶν, εἰς ἃς δὲν εἶνε δυνατόν νὰ περιπέσῃ ὁ συνήθης ἄνθρωπος, ἐπιτηδειότατος μὲν περὶ τὸ κρῖνον, ἀλλ' ἐστερημένος δημιουργικῆς δυνάμεως.

Διότι παρ' αὐτοῖς ἡ ὁργανικὴ ἀνωμαλία παρασκευάζει τὸ ἔδαφος, οὕτως ὥστε νὰ αἰσθάνωνται ἥτιονα ἀποστροφὴν πρὸς τὸ καινόν, τὸ ὁποῖον φύσει ἀποστρέφεται ὁ συνήθης ἄνθρωπος· τοῦτο δ' εὐνοεῖ παρ' αὐτοῖς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἐπιθυμίας τῶν πολιτικῶν μεταβολῶν καὶ νεωτερισμῶν. ἥτις ἐκπορεύεται πάντοτε ἐκ λόγων ἰδιοτελείας, ὡς δηλοῦσιν, ἐπὶ παραδείγματι, αἱ ἐξῆς ἐπιγραφαί : « Ἡ Ἰταλία εἶνε ἐλευθέρη, ἀλλ' ἡμεῖς εὐρισκόμεθα ἐδῶ ἐγκλειστοί ». — « Ὁ Βουλανζὲ θ' ἀνατρέψῃ πάντας ». — « Οἱ πλοῦσοι κλέπτουσι τὸν πτωχὸν καὶ ὁ πτωχὸς τοὺς πλουσίους ἐὰν κλέψῃ περισσότερα λαμβάνει τὸ πλεόνασμα ὡς τόκον ».

Εἶνε οὐχ ἥτιον ἀληθὲς ὅτι οἱ ἐγκληματῖαι, ἴσως καθὸ ἐμπνεόμενοι ἐκ τοῦ πάθους, διαγινώσκουσιν ὀξυδερκέστερον τὰς ἐλλείψεις τῶν διεπουσῶν ἡμᾶς Κυβερνήσεων, καὶ ἀκριβέστερον ἢ οἱ χρηστοὶ τῶν πολιτῶν.

Οὕτω λόγου χάριν ἐν ταῖς σελίσιν 78 καὶ 79 τῶν Παλιμψήστων ὑπάρχει ἀπόδειξις περὶ τῆς βλάβης τῆς προσγινομένης ἐκ τῆς σπουδῆς τῶν ἀρχαίων γλωσσῶν, ἱκανὴ νὰ διαφωτίσῃ πολλοὺς τῶν πεφυσιωμένων ἠγητόρων τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως, οἵτινες ἐπιμένουν εἰς τὰς ἀλύσεις τῶν κλασσικῶν συγγραμμάτων.

Πρωτότυπος ἐπίσης καὶ διὰ καὶ λίαν δικαία εἶνε ἡ ἐπομένη κατὰ τῆς Κυβερνήσεως σάτυρα :

« Ὁ Ποινικὸς Κώδιξ, διατὶ τιμωρεῖς τὴν ἀπάτην δι' αὐστηροτάτων ποινῶν, ἐνῶ ἡ ἐλευθέρη Κυβέρνησις τῆς Ἰταλίας διὰ τῆς ἀνηθίκου κυβερνίας τοῦ λαχείου καθίσταται ὁδηγὸς καὶ διδάσκαλος τῶν ἀπατεῶνων ; »

18. *Ἐγκληματῖαι μεγαλοφυεῖς* ; — Εἶνε ἀναντίρρητον ὅτι ὑπῆρξαν ἐκ διαλειμμάτων καὶ τινες ἐγκληματῖαι ἀληθῶς μεγαλοφυεῖς, δημιουργοὶ δηλονότι νέου εἴδους ἐγκλημάτων, ἐφευρέται τοῦ κακοῦ.

Βεβαίως ἦτο μεγαλοφυῆς ὁ Vidocqz ἐκεῖνος ὅστις κατώρθωσε νὰ δραπετεύσῃ εἰκοσάκις, νὰ καθοδηγήσῃ τὴν δικαιοσύνην εἰς τὴν σύλληψιν πολλῶν ἑκατοστῶν ἐγκληματιῶν, νὰ καταρτίσῃ δὲ διὰ τῶν ἀπομνημονευμάτων του τὴν ἀληθῆ τῆς ἐγγλήματος ψυχολογίαν. Τοιοῦτος δὲ ἦτο καὶ ὁ Καλιόστρος ἐκεῖνος, ὁ κλέπτων καὶ ἀπατῶν βασιλεὺς καὶ ἡγεμόνας, ὁ ἐκλαβανόμενος ὡς ἀνὴρ κεκτημένος ὑπεράνθρωπον ἐμπνευσιν, σχεδὸν προφήτης.

Ἐπερόχου ἰδιοφυίας ἐγκληματῖαι ἦσαν καὶ ὁ Norcison καὶ ὁ Piattotto, οἵτινες εἰς οὐδεμίαν τῶν ἐν Τοσκάνῃ εἰρκτῶν διέμενον πλέον τοῦ ἐνὸς μηνός, ἐδραπέτευσαν δὲ πάντοτε, ἀφοῦ ἤθελον προειδοποιήσῃ τοὺς φυλακὰς των. Ἐπίσης καὶ ὁ Dabosc, ὅστις οὐ μόνον κατώρθωσε μετὰ τὴν εἰς θάνατον καταδίκην του νὰ δραπετεύσῃ, ἀλλὰ νὰ βοηθήσῃ καὶ τὴν δραπέτευσιν τῆς παλλακίδος του.

Περὶ τοῦ Hessel ἐλέγετο ὅτι ἦτο ἱκανὸς διὰ φύσηματος νὰ ἀνοίξῃ κλειθρὸν διὰ μικροῦ τεμαχίου ξύλου καὶ διὰ λεπτοῦ σχοινοῦ ἠδυνήθῃ ν' ἀνοίξῃ τὴν ὀγκώδη θύραν τῆς εἰρκτῆς του. Τοιοῦτοι ἦσαν καὶ ὁ Sheppard καὶ ὁ Haggart ὅστις συνέγραψε καὶ ἐγχειρίδιον τῆς οἰκτρᾶς αὐτοῦ τέχνης.

Εἰς τοῦτο ὁμως ἐβοήθει αὐτοὺς ἡ συνήθως μεγάλη παρὰ τοῖς ἐγκληματῖαις μυωνικὴ εὐκνησία μᾶλλον ἢ ἡ ἰσχυρὰ διάνοια.

Ὁ Pontis de Ste Helene ἢ Cagnard, ἀφοῦ ἐφόρευσε τὸν ἀληθῆ τῆς ὀνόματος τούτου κάτοχον, ὑπεκρίθη κατόπιν αὐτὸν τόσον ἐπιτυχῶς, ὥστε καὶ αὐτοὶ οἱ συγγενεῖς τοῦ θύματος, οἱ στρατηγοὶ οἱ ὑπουργοὶ, ἐξηπατήθησαν, διωρίσθη δὲ συνταγματάρχης καὶ ἐπλήσθη τιμῶν· ἴσως δὲ θ' ἀπέθνησκε φέρων τὸν βαθμὸν τοῦ στρατάρχου, ἐὰν δὲν τὸν ἀνεγνώριζε παλαιὸς τις ἐν τῷ δεσμοτηρίῳ σύντροφός του.

Ὁ Lewis ἀναφέρει ἓνα μόνον μεγαλοφυᾶ κλέπτην Ἄγγλον, τὸν Wilde, ὅστις κατώρθωσε νὰ διοργανώσῃ εὐρύτατον σύστημα κλεπταποδοχῆς, περιλαμβάνον ἅπασαν τὴν πόλιν τοῦ Λονδίνου, νεμόμενος ἐπὶ δεκαπενταετίαν τὸ μονοπώλιον τῶν κλοπῶν, μεταπωλῶν δὲ τὰ κλεπτόμενα ἀντικείμενα πρὸς τοὺς κυρίους αὐτῶν, οἵτινες οὐ μόνον τὸν ἐπλήρωναν, ἀλλὰ καὶ ἠγγνωμόνουν πρὸς αὐτόν· ἦτο δ' ἐπίσης διοργανωτὴς τελείας ἀστυνομίας ἰδιαιτέρας, δρώσης ἐκ συμφώνου μετὰ τῆς ἐπισήμου, διὰ τῆς ὁποίας κατεδίωκε καὶ ἐτιμῶρει πάντας τοὺς κλέπτοντας καὶ μὴ ἀποδίδοντας αὐτῷ ἀκέραιον τὸ μερίδιον καθὼς καὶ τοὺς μὴ ἀνήκοντας εἰς τὴν συμμορίαν του, καὶ τοὺς ἀθόους προσέτι, ὑφ' ὧν ἐφοβεῖτο μὴ καταμηνυθῆ' ἐξηκολούθησε δὲ καὶ ἐντὸς τῶν φυλακῶν ἐξασκῶν τὸ παράδοξον ἐπάγγελμά του.

Ὁ G Ruschovitz ὑψηλὸς καὶ λεπτοφυὴς τὸ σῶμα, μέλαιναν ἔχων καὶ πυκνὴν τὴν κόμην, τὸ ὄμμα νοῆμον καὶ ὀξυδερκὲς, ἐλάλει ἐντελέστατα τὴν ἀγγλικὴν, τὴν γαλλικὴν, τὴν ἰταλικὴν, τὴν ἀραβικὴν, τὴν ἑλληνικὴν, τὴν ρουμανικὴν καὶ τὴν γερμανικὴν· ἦτο γνώστης τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν καὶ ἰδιαιτέρως τῆς χημείας, οὐκ ἀπείρους ἔχων καὶ τῆς φιλολογίας, καὶ μάλιστα τῆς ἱστορίας, καὶ αὐτῆς προσέτι τῆς ἰατρικῆς.

Καταδικασθεὶς ἐν ἔτει 1845 ὑπὸ τῶν ἐν Τεργέστη δικαστηρίων εἰς αὐστηρὰν φυλάξιν, κατόπιν δὲ καὶ ὑπὸ τοῦ ἐν Λονδίνῳ ποινικοῦ δικαστηρίου εἰς ἐξαετῆ εἰρκτὴν ἐπὶ πλαστογραφίᾳ, ἠδυνήθη διὰ νέου δόλου οὐ μόνον ν' ἀποφυλακισθῆ, ἀλλὰ καὶ νὰ λάβῃ παρὰ τῆς ἀγγλικῆς Κυβερνήσεως ἀποζημίωσιν ἐκ 200 μιλῶν· ἐμελλε δὲ ἤδη νὰ εἰσπράξῃ ἐτέρας 500, ὅτε ἀνεκαλύφθη ὅτι πλαστὴ ἦτο ἡ ἐπιστολὴ ἢ ἀπευθυνθεῖσα δῆθεν ὑπὸ τινος ἐπισήμου ὑποκειμένου πρὸς τὴν βασιλίσαν τῆς Ἀγγλίας, δι' ἧς ἀνεκοινοῦτο αὐτῇ ὅτι Ἄγγλος καταδικασθεὶς ἐρήμην ἐπὶ πλαστογραφίᾳ κατὰ τὰ τέλη τῆς ζωῆς αὐτοῦ εὐρισκόμενος ἐν τινὶ νοσοκομείῳ τῶν Παρισίων εἶχεν ὁμολογήσει ὅτι αὐτὸς ἦτο ὁ ἐργάτης τῆς ἀποδοθείσης εἰς τὸν Ruschovitz πλαστογραφίας.

Δραπετεύσας ἐξ Ἀγγλίας ἀνεφάνη εἰς Βέλγιον, ἐνθα ὑπὸ τὸ ὄνομα Ὁσμὰν Ἰουσοῦφ ἀνεμίχθη καὶ συνεκατηγορήθη μετὰ τοῦ Ἀλλὰχ βέη ἐπὶ φόνῳ καὶ πλαστογραφίᾳ. Ἐν Γαλλίᾳ ὑπὸ τὸ ὄνομα Frauκ-Weber ἐπαρουσιάσθη πρὸς τοὺς ἐν Παρισίοις τραπεζίτας Blaques κομιστῆς ψευδοῦς ἐμπορικῆς ἐπιστολῆς πρὸς εἰσπράξιν 800 μιλῶν στερλινῶν, ἐξ ὧν κατώρθωσε νὰ εἰσπράξῃ τὰς 400. Διὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην καὶ διὰ τρεῖς ἄλλας πλαστογραφίας ἐδικάσθη καὶ κατεδικάσθη ὑπὸ τοῦ Κακουργιοδικείου

τοῦ Σηκουάνα. Κατώρθωσε ὅμως αὐτὸς νὰ δραπετεύσῃ εἰς Ἰταλίαν, φέρων διαβατήριον τῆς ἰταλικῆς πρεσβείας ὑπὸ τὸ ὄνομα δόκτωρ Γ . . .

Τὸ διαβατήριον τοῦτο ἠδυνήθη ν' ἀποκτήσῃ ὡς ἐξῆς· ἔγραψε πρὸς τὸν δήμαρχον Μελενιάνου, ὅπως πέμψῃ αὐτῷ πιστοποιητικὸν ἰθαγενείας, διηγούμενος αὐτῷ ὅτι οἱ γονεῖς του μεταναστεύσαντες ἐκ Λομβαρδίας ἔφερον αὐτὸν νήπιον ὄντα εἰς Ἀμερικήν. Ὅτι ἐκεῖ ἀμφοτέροι οἱ γονεῖς του ἀπέθανον μετ' ὀλίγου, αὐτὸς δ' ἔνεκα τούτου οὐδὲν ἠδυνήθη νὰ μάθῃ περὶ τῆς οἰκογενείας του, ἢ ὅτι ἀμφοτέροι οἱ γονεῖς του κατήγοντο ἐκ τῆς πόλεως Μελενιάνου· ὅτι ἔλυπῆθη σφόδρα μαθὼν ἐκ τῶν ἐφημερίδων ὅτι οἱ Αὐστριακοὶ φεύγοντες εἶχον πυρπολήσει τὰ ληξιαρχικὰ βιβλία τῆς πόλεως· ἤλπιζεν ὅμως ὅτι ὁ δήμαρχος θὰ ἠδύνατο νὰ χορηγήσῃ αὐτῷ πάντως πληροφορίας τινὰς περὶ τῆς οἰκογενείας του. Ὁ δήμαρχος ἀπήντησεν αὐτῷ ὅτι ἐπινηρωθῶν ἢ γενομένη εἰς τὰ ληξιαρχικὰ βιβλία βλάβη· ἀλλ' ὅτι, εἰ καὶ κατέβαλε πᾶσαν προσπάθειαν ἐρευνῶν, οὐδὲν ἠδυνήθη νὰ ἐξακριβώσῃ περὶ τῆς οἰκογενείας του. Ὁ Γ . . . τότε, λαβὼν τὸν φάκελον τῆς ἐπιστολῆς, ἐφ' οὗ ἦτο ἐπιγεγραμμένον τὸ ὄνομα, τὸ ἐπώνυμον καὶ ἡ διεύθυνσις αὐτοῦ, ἔθηκεν ἐντὸς αὐτοῦ ἄλλην ἐπιστολήν, γεγραμμένην κατ' ἀπομίμησιν τοῦ γραφικοῦ χαρακτῆρος τοῦ δημάρχου καὶ λέγουσαν τὸ ἀντίθετον τοῦ περιεχομένου τῆς γνησίας, ταύτην δ' ἐπιδείξας εἰς τὴν ἐν Παρισίοις ἰταλικὴν πρεσβείαν κατώρθωσε νὰ πείσῃ αὐτήν, ὅπως ἐκδώσῃ διαβατήριον ἐπ' ὀνόματι του.

Μεταβάς εἰς Μιλᾶνον ἐξήσκησεν αὐτόθι τὴν ἰατρικὴν· παρῆγε δὲ τὰς συμβουλὰς του καὶ τὰ φάρμακα δωρεὰν εἰς τοὺς πένητας· μετέτρεχε τῶν ἰατρικῶν συμβουλῶν καὶ συνεζήτει μετὰ διαφόρων ἱατρῶν τῆς πόλεως· ἐθεράπευσε μετὰ τινος ἐπιτυχίας τὸν δικηγόρον Π . . . ἐνέπνευσεν ἔρωτα εἰς τὴν θυγατέρα αὐτοῦ καὶ παρασκεύαζε συνοικέσιον μετ' αὐτῆς, ἐνῶ ταυτοχρόνως συνέδεετο ἔρωτικῶς μετὰ τινος ἐταίρας,

Ἐχων ἀνάγκη χρημάτων διὰ τὴν πραγματοποίησιν τοῦ μελετωμένου συνοικεσίου, μετέβη εἰς Λίβουρνην, ἐκεῖ δὲ ὑπὸ τὸ ὄνομα Charles Beadham ἐπιδείξας πρὸς τὸ κατάστημα τῶν τραπεζιτῶν Uzielli τὸ ἀπαιτούμενον διαβατήριον καὶ ἐπιστολήν ἐκ Λονδίνου, εἰσέπραξεν 800 μίρας στερλίνας, ἀπαρτίσας δύο πλαστὰς ἐπιταγὰς, ἐν αἷς ἀπεμιμήθη τὰς ὑπογραφὰς Ἀγγλων τραπεζιτῶν. Ἡ πρᾶξις του ἀνεκαλύφθη, συνελήφθη δὲ βραδύτερον διὰ νέαν ἀπάτην.

Ἐν τῇ φυλακῇ διατελών, ὅτε ἔξεραγή ἐν Λιβούρη ἡ χολέρα, ἐξηκολούθει πάντοτε νὰ διατείνεται ὅτι ἦτο διδάκτωρ τῆς ἰατρικῆς τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Βοστώνης — τὸ ὅποιον ὁμως ἐδήλωσεν ὅτι δὲν ἦτο ἀναγεγραμμένος εἰς τὰ μητρώα αὐτοῦ — παρέσχε δείγματα τῆς ἰατρικῆς του τέχνης περιποιούμενος τοὺς χολερίωντας καὶ τοὺς ἀσθενεῖς, μεταχειριζόμενος ἐπ' ὠφελεία τῶν δεσμοτῶν καὶ τὴν καλλιγραφικὴν του ἐμπειρίαν καθὼς κατὰ τὰς πενήτους νύκτας, καθ' ἃς εὐρίσκετο ἐν τῇ ἀκμῇ αὐτῆς ἡ χαλεπὴ ἐπιδημία, κληθεὶς αὐτός, ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ ἰατροῦ, ὅπως παράσχη τὰς πρώτας τῆς ἐπιστήμης περιδάλψεις πρὸς τοὺς πάσχοντας, ἔπεμπε συνταγὰς εἰς τὸ φαρμακεῖον ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἰατροῦ, ὅστις τὴν ἐπομένην μετὰ λύτης του ἐδέησε νὰ ὁμολογήσῃ ὅτι ἐν αἰταῖς ἡ ἀπομίμησις τῆς ὑπογραφῆς του ἦτο ἐντελεστάτη.

Ὁ αὐτὸς Locatelli ἐγνώρισε κλέπτην γινώσκοντα ἐκ στήθους τὰς διατάξεις οὐ μόνον τοῦ ἰταλικοῦ ποινικοῦ κώδικος, ἀλλὰ καὶ τοῦ αὐστριακοῦ, ποιούμενον δὲ εὐφρεστάτας τῶν δύο συγκρίσεις παρεχε νομικὰς συμβουλὰς πρὸς τοὺς συναδέλφους του, οἵτινες τὸν ἀπεκάλουν διδάκτωρα, εἶχον δὲ πλείονα ἐμπιστοσύνην πρὸς αὐτὸν ἢ πρὸς τοὺς δικηγόρους.

Ὁ Beaumont ἐλήστευσεν ἐν πλήρει ἡμέρᾳ τὸ ταμεῖον τῆς γαλλικῆς ἀστυνομίας, εἶχε τάξει δὲ στρατιώτην νὰ φυλάττῃ αὐτὸν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐργασίας του, ὡσεὶ τιμητικὴν φρουράν!

Ἡ Gossas ἐμελέτα ἐπὶ ἔτη ὀλόκληρα τὰς ἐπιχειρήσεις του, ἀποκτῶν τὰποτυπώματα τῶν κλειθρῶν διὰ θαυμαστῶν ἐπινοήσεων. Μιᾶ τῶν ἡμερῶν ταμίας τις, ἀνευδότης ἀνήγειρε νὰ ἐπιδείξῃ αὐτῷ τὴν κλειδία του, ἐπεισθη νὰ τὸ πράξῃ εὐρισκόμενος μετ' αὐτοῦ ἐν τῇ ἐξοχῇ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ δρόμου εὗρον γυναῖκα ἐγκυον λιπόθυμον καὶ ἐπιθάνατον σχεδὸν ἐκ σφοδρᾶς αἰμορραγίας τῆς ἰνός. Χρειάζεται σιδηρὰ κλείς, ὅπως σταματήσῃ ἡ ῥοὴ τοῦ αἵματος· οἱ διαβάται σπεύδουσι νὰ δώσωσι τὰς κλείδας ὅσας τυχὸν ἔφερον ἐπ' αὐτῶν, μεταξὺ τῶν ἄλλων δὲ καὶ ἡ ταμίας· ἡ κλείς αὐτοῦ ἐπιτίθεται ἐπὶ τοῦ γυμνοῦ ὤμου τῆς πασχούσης, ἐφ' ἧς εὐρίσκετο σημεῖον κηρίου. Μετ' ὀλίγας ἡμέρας τὸ ταμεῖον του ἐληστεύετο.

Ὁ Lacenaire ἐφεύρε τὴν παιδραστικὴν ἐκβίασιν καὶ νέαν μέθοδον τραυματισμοῦ δι' ἐγκυριδίου, λεγομένην tire-point. ἦτο δὲ ποιητὴς καὶ πνευματωδέστατος, πρὸς τὸν δικαστὴν προσπαθοῦντα ν' ἀποδείξῃ αὐτῷ ὅτι ἦτο ἔνοχος δόλων, εἶπεν: «Ὁ-

μοιάζετε πρὸς χειρουργὸν ἀταξητοῦντα τύλους εἰς πόδα ὃν πρόκειται ν' ἀποκόψῃ».

Ἐν Βιέννῃ κατὰ τὸ 1869 συνελήφθη κλέπτῃς, ὅστις εἶχεν ἐφεύρει 32 ἐργαλεῖα, ὅπως ἀνοίγῃ μυστικὰ κλειθρα. Ἐν Sing-Sing εἰς τῶν δεσμοτῶν εἶχε κατορθώσει νὰ κατασκευάσῃ ποτοποιεῖον διὰ τῶν λειψάνων τῶν μῆλων τοῦ γεωμήλων τῆς τροφῆς τῶν δεσμοτῶν, ἐπὶ πολὺν δὲ χρόνον νὰ τηρῇ ἀπόκρυφα τὰ προϊόντα τῆς βιομηχανίας του.

Ἐν γένει ὁμως καὶ αὐτοὶ οἱ μεγαλοφρεῖς ἐγκληματῖαι ἐστεροῦντο ἢ προνοίας ἢ πανουργίας ἐπαρκεῖς πρὸς τελείαν εὐδωσιν τοῦ ἔργου των. Καὶ ἐν αὐτῇ τῇ μεγαλοφύᾳ των προβάλλει ἡ ἐπιπολαιότης, τὸ εἰδικὸν γνώρισμα τοῦ χαρακτῆρός των. Οἱ καταχθόνιοι συγδυασμοὶ τοῦ Desrues, τοῦ Thomas, τοῦ Palmer, τοῦ Faella, τοῦ Peltzer, τοῦ Troppmann, καὶ ἐπιτηδειότεροι ἂν ἦσαν κατὰ τὴν ἐπίνοιαν, δὲν θὰ ἠδύναντο τελικῶς νὰ ἐπιτύχωσι κατὰ πάντα, καθότι πάντοτε τῶν θανατωθέντων θὰ ἐπέξη συγγενῆς τις, ἐνδιαφερόμενος ν' ἀνακαλύψῃ τὸν ἔνοχον, καὶ νὰ ματαιώσῃ τὴν ἐκ τοῦ ἐγκλήματος ὠφέλειαν.

Ὁ Ruschovitz οὐτινος παρεστήσαμεν τὴν ἔκτακτον εὐφύιαν, ἔγραψεν ἐκ τῶν φυλακῶν πρὸς τὴν ἐρωμένην του ν' ἀποσύρῃ καὶ ν' ἀποκρύψῃ ἐκ τῆς κατοικίας του πέμψῃ δ' ἐκ διαφόρων μερῶν ἐπιστολάς πρὸς τὰς ἀρχάς, ὥστε ν' ἀπολεσθῶσι τὰ ἴχνη τοῦ ἐνόχου. Ἄλλ' ὁμως διὰ τοῦ μέσου τούτου ὠδήγησε τὴν ἀστυνομίαν περὶ τὴν ἀνακάλυψιν τοῦ ἐγκλήματος, καθότι κατασχούσα αὐτὴ τὰς ἐν λόγῳ ἐπιστολάς, ἐνήργησεν ἔρευναν εἰς τὰ ἀναφερόμενα τῆς κατοικίας του μέρη, εὗρε δὲ ὄντως αὐτόθι ὑπογραφὰς ἐμπορικῶν οἴκων καὶ καλλιγραφικὰ δοκίμια πρὸς ἀπομίμησιν, σφραγίδας καὶ δὴ καὶ τὸ διαβατήριον τὸ ἐπιδειχθὲν ἐν Λιβούρη πρὸς τὸν τραπεζίτην Uzielli, ἐφ' οὗ, ὡς ἀπεδείχθη κατόπιν διὰ τῆς πραγματογνωμοσύνης, εἶχε διὰ πλαστογραφίας μεταβάλει τὸ ὄνομα τοῦ φονευθέντος καὶ ἀληθοῦς αὐτοῦ κατόχου Charles Readly Charles Beadham.

Ἐγνώρισα κλέπτην τόσον εὐφυᾶ καὶ ἀγχνίονι, ὥστε ἠδυνήθη νὰ διακριθῇ ὡς καὶ ἐν αὐτῷ τῷ ἐπιστημονικῷ σταδίῳ. Ἄλλὰ καὶ ἐν τούτῳ ἐδείκνυε τὴν αὐτὴν ἐλαφρότητα ἣν καὶ ἐν τῷ κοινωνικῷ βίῳ. Διὰ μιᾶς εὐφυολογίας, ἡ δι' ἑνὸς ἐπιγράμματος ἀντικαθίστα τὸν συλογισμόν. Δεξιώτατος περὶ τὸ ἀπομιμῆσθαι, ἦτο ὅλος ἀνίκανος περὶ τὸ δημιουργεῖν· προσεῖλκε δὲ τὴν ὑπόληψιν τοῦ κοινοῦ διὰ τῆς εὐκολίας αὐτοῦ περὶ τὸ λέγειν, ἥτις

μετεβάλλετο εἰς ἀληθῆ εὐγλωττίαν, ὁσάκις ἐνεψυχοῦτο ὑπό τινος πάθους καὶ μάλιστα ὑπὸ τῆς ἀλαζονείας.

Ἐν γένει τέλος πάντες οὗτοι ὡς καὶ αὐτοὶ οἱ μεγαλοφρονεῖς ἔχουσι πανουργίαν μᾶλλον (ὅπως καὶ οἱ ἄγριοι) καὶ πνεῦμα ἢ νοῦν μέγαν. Ἡ ψυχικὴ αὐτῶν δρασίς δὲν ἔχει συνάφειαν καὶ ἐνδελέχειαν — οὐσα ἰσχυρά, ἀλλὰ σπασμωδική, στερεῖται δὲ καὶ καρτερίας.

19. Ἐγκληματῖαι ἐπιστήμονες κ λ.π. — Διὰ τοῦτο μολονοῦ ἢ μεγαλοφροῖα εἶνε καὶ αὐτὴ περίπου νεύρωσις ἐγγενής, ὅπως καὶ ἡ ἐγκληματικότης, οὐχ ἦτον εὐαριθμότατοι εἶνε οἱ εἰς τὸν ἐπιστημονικὸν κόσμον ἀνήκοντες ἐγκληματῖαι· καὶ πάλιν τινῶν ἐκ τούτων δὲν εἶνε πληρέστατα ἐξηκοιβωμένη ἢ ἰδιότης. Ἀσφαλεῖς πληροφορίας ἠδυνήθην νὰ συλλέξω μόνον ὡς πρὸς τὸν Βάκωνα, τοῦ ὁποίου ὅμως τὰ ἐγκλήματα τῆς ἀπιστίας καὶ νοσφίσεως, ἀποδοτέα μᾶλλον εἰς ἀσθένειαν χαρακτήρος ἢ εἰς φαυλότητα τῆς ψυχῆς· ὡς πρὸς τὸν Σαλλουστιον καὶ τὸν Σενέκαν, κατηγορουμένους ἐπίσης ἐπὶ καταχρήσεσι χρημάτων, ἀνευ ὅμως ἀναμφισβητήτων ἀποδείξεων· ὡς πρὸς τὸν Cremani, διάσημον νομομαθῆ καὶ ποινικολόγον, ὅστις κατόπιν ἐγένετο πλαστογράφος· ὡς πρὸς τὸν Demme, χειρουργὸν ἐξόχου ἰκανότητος, καὶ ὅμως κλέπτην καὶ φαρμακέα. Οὐδεὶς μαθηματικὸς ἢ φυσιοδίφης, καθόσον γινώσκω, τοῦλάχιστον ἐκ τῶν πρωτεύοντων ἐτιμωρήθη ἐπὶ κοινῷ ἐγκλήματι· εἶνε μόνον γνωστὸν ὅτι ὁ Cecalrino, δι' ἐγκλημα ἀγνώστου χαρακτήρος, κατέστη ἔκπτωτος τῆς εὐγενείας καὶ ὅτι ὁ Ἀβικένας· ἐπιληπτικὸς ὢν, ἦτο καὶ κατὰ τὸ γῆρας αὐτοῦ ἀκόλαστος καὶ πότης ὀπίου· ὥστε περὶ αὐτοῦ ἐλέχθη ὅτι οὔτε ἡ φιλοσοφία ἐδίδαξε αὐτὸν νὰ ζήσει χρηστῶς, οὔτε ἡ ἰατρικὴ νὰ διατηρήσῃ τὴν ὑγίαν του.

Τὸ τοιοῦτο δύναται μέχρι τινὸς νὰ ἐπιβεβαιωθῆ καὶ ὑπὸ τῆς στατιστικῆς. Ἐν Αὐστρίᾳ, καθὰ παρατηρεῖ ὁ Messdaglia, ἡ τάξις, ἐν ἣ ἐπὶ δεκατέσσαρα ἔτη παρατηρήθησαν τὰ ὀλιγώτερα ἐγκλήματα, εἶνε ἡ τῶν ἀσχολουμένων εἰς ἐπιστημονικὰ μελέτας, καθότι ἐν αὐτῇ ἡ ἐγκληματικὴ ἀναλογία ἦτο ἀπὸ 0,83 μέχρι 0,71 τοῖς ο)ο (ἐν δὲ τῇ Λομβαρδίᾳ εἰδικῶς ἡ ἀναλογία ἦτο ἀπὸ 1,21 μέχρις 1,50· ἀλλ' ἔξ ἴσου περιελαμβάνοντο ἐν αὐτῇ καὶ τὰ πολιτικὰ ἐγκλήματα).

Ἐπὶ 500 ἐγκληματιῶν συγκριθέντων πρὸς 100 χρηστοὺς Πεδεμοντίους, παρατηρήθησαν τὰ ἑξῆς ἀποτελέσματα.

Ἐκ τῶν ἐγκλημ.	12 ο)ο	Ἐκ τῶν χρηστ.	6 ο)ο
ἔχοντες ἐκπ. στοιχειώδη	> 95 ο)ο	>	67 ο)ο
> > ἀνωτέραν	> 12 ο)ο	>	27 ο)ο

Οὐδόλως δ' ἄπορον τὸ τοιοῦτο· καθόσον οἱ ἄνδρες οἱ συνηθισμένοι ν' ἀναπνέωσι τὴν γαλήνιον ἀτμόσφαιραν τῆς ἐπιστήμης, ἣτις αὐτὴ καὶ μόνη ἀποτελεῖ καὶ τὸν σκοπὸν καὶ τὴν τέρψιν τοῦ βίου του, εὐκολώτερον ἰσχύουσι νὰ καταδαμάσωσι τὰ κτηνώδη πάθη, φυσικῶ δὲ τῷ λόγῳ ἀποστρέφονται νὰ περιπλάκωσιν εἰς τὰς σχολίας καὶ ἀγόνους ὁδοὺς τοῦ ἐγκλήματος. Ἄλλως τε αὐτοὶ κρεῖττον τῶν ἄλλων κατανοοῦσιν ὅτι τὸ ἐγκλημα οὐ μόνον ἄδικον εἶνε καὶ ἄλογον ἀλλὰ καὶ ἀποβαίνει ἀνωφελές, διότι ζημιοὶ πάντοτε τὸν διαπράττοντα αὐτό.

Ὡς πρὸς τινὰ ὅμως τῶν ἐγκληματιῶν, αἱ μᾶλλον πεπαιδευμένοι τάξεις φαίνονται ἐπιρρεπέστεραι, διὰ τὰ ἀδικήματα δὲ τοῦ δόλου ἢ ἀναλογίᾳ τῶν ἀλαφρήτων κατέρχεται μέχρι 0,77 ο)ο.

Ἡ ἀναλογία τῆς ἐγκληματικότητος εἶνε μείζων παρὰ τῇ τάξει τῶν λογίων καὶ τῶν καλλιτεχνῶν. Παρὰ πολλοῖς ἔξ αὐτῶν τὰ πάθη ὑπερισχύουσιν περισσότερον, ὡς καταλεγόμενα μεταξὺ τῶν ἰσχυροτάτων παραγόντων τοῦ οἴστρου, δὲν χαλιναγωγοῦνται δὲ ὑπὸ τῆς ὀρθῆς κρίσεως καὶ τῶν αὐστηρῶν συμπερασμάτων τῆς λογικῆς ὅπως παρὰ τοῖς ἐπιστήμοσιν. Ὅθεν ἐν τοῖς ἐγκληματῖαις καταλέγονται ὁ Boufadio, ὁ Rousseau, ὁ Aretino, ὁ Céresa Brunetto Latini, ὁ Franco, ὁ Foscolo καὶ ἴσως ὁ Byron. Παραλείπω δὲ τοὺς ἀρχαιοτάτους χρόνους καὶ τὰς ἀγίας χώρας, καθ' ἃς ἡ ληστεία καὶ ἡ ποίησις συνέζων ἠδελφωμένοι, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῶν ποιημάτων τοῦ Kaleiva Peag καὶ τοῦ Helmbreckht.

Κακοῦργοι δεινότεροι φαίνονται ὅτι ὑπῆρξαν ὁ Albergati, κομφοδιογράφος τῆς ὑψηλῆς ἀριστοκρατίας, φονεύσας τὴν σύζυγόν του ἐκ ἡλιουπίας, ὁ Mureto, ὁ καταδικασθεὶς ἐπὶ ἐγκλήματι λαγνείας ἐν Γαλλίᾳ καὶ ὁ Casonova, ὁ κηλιδώσας τὴν ἔκτακτον αὐτοῦ διανοητικὴν ἰκανότητα περὶ τὰ μαθηματικά, τὰ οικονομικά καὶ τὰ γράμματα διὰ ζωῆς καταναλωθείσης ἐν τῇ ἀπάτῃ καὶ τῇ ἀκολασίᾳ τῆς ὁποίας κατέλιπε πληρέστατα καὶ κινικώτατα ὑπομνήματα διὰ τῶν ἀπομνημονευμάτων του.

Ὁ Villon ἦτο γόνος εὐνοπολήπτου οἰκογενείας, ἐπιωνομάσθη δὲ οὗτος (villon—φαυλόβιος, κλέπτης) ἀφοῦ ἐγένετο διάσημος ἐν τῇ κακουργίᾳ, εἰς ἣν ἐξώκειλε, καθὰ ὁμολογεῖ, ἕνεκα τοῦ πάθους αὐτοῦ πρὸς τὸ παιγνίδιον καὶ τὰς γυναῖκας. Ἡρχισε

κλέπτων αντικείμενα μικρᾶς ἀξίας, ὅπως δύναται νὰ ἐστιά τὰς φίλας του καὶ τοὺς ἐν ἀργίᾳ συντρόφους του, ἰδιαίτερος δὲ ὑπεξῆρει οἶνον· τὴν σοβαρωτάτην του κλοπὴν ἐξετέλεσεν ἑξαναγκασθεὶς ὑπὸ τῆς πείνης, ὅτε μία παλλακὶς του, δαπάνη τῆς ὁποίας ἔζη, ὡς εἴθισται παρὰ τοῖς κλέπταις, τὸν ἀπεδείξωσεν ἐν ὥρᾳ χειμῶνος καὶ νύκτωρ καὶ ὅμως τὴν γυναῖκα ταύτην ἐν τῇ μικρᾷ Διαθήκῃ του καταλείπει κληρονόμον . . . τοῦ ἔρωτός του. Τότε μετ' ἄλλων κακούργων συνεταιρισθεὶς ἐνήργει ἐνόπλους ληστοπραξίας, ἰδίως ἐν τῇ ὁδῷ τῆς Ρυέλ, ἕως ὅτου συλληφθεὶς καὶ δευτέραν φορὰν ὀλίγου δεῖν καταδικάσθη εἰς θάνατον.

Ὁ Luciani ἐν Ἰταλίᾳ καὶ ὁ Lesfrois ἐν Ἀγγλίᾳ, ὁ μὲν πρῶτος ἠθικὸς αὐτοσυργὸς φόνου, ὁ δὲ δευτέρος φονεὺς, ἦσαν ἀμφοτέρωι διακεκριμένοι δημοσιογράφοι· φαίνεται ὅμως ὅτι ὁ δευτέρος ἦτο μορφομομανής.

Συνηθέστερον δὲ ἢ παρὰ τοῖς λογίοις ἀπαντῶμεν τὸ ἐγκλημα παρὰ τοῖς καλλιτέχναις, καὶ μάλιστα τὸ κατὰ τῆς ζωῆς ἐξ ἔρωτος ἢ ἐξ ἐπαγγελματικῆς ζηλοτυπίας. Ἀρκεῖ δὲ ὡς παραδειγμα ὁ βίος τοῦ Cellini, πολλάκις διαπράξαντος ἀνθρωποκτονίαν, ἴσως δὲ καὶ κλοπὴν, τοῦ Andrea del Castagno, τοῦ δολοφονήσαντος τὸν Domenico Veneziano, ὅπως ἀπομείνη αὐτὸς μόνος κάτοχος τοῦ μυστικοῦ τῆς ἐλαιογραφίας, τοῦ Tempesta, τοῦ φονεύσαντος τὴν σύζυγόν του, ὅπως νυμφευθῆ νεάνιδα, τοῦ Filippo Lippi, τοῦ ἀπαγαγόντος νεαρὰν δόκιμον, τοῦ Herrera, κωβδηλοποιοῦ, τοῦ Andréa del Sarto, ἀπατεῶνος, τοῦ Bonamici, ἐπιλεγομένου Tassi, τοῦ Benvenuto L'Ortolano, τοῦ Caravaggio, τοῦ Lebrun, τοῦ Luino, τοῦ Cortois, τοῦ Dloquemin, πάντων ἀνθρωποκτόνων. Ἀξιοσημείωτον δὲ εἶνε, ὅτι ἐνῶ οἱ ἐγκληματῆται πλεονάζουσι μεταξὺ τῶν ζωγράφων, εἶνε σπανιώτατοι μεταξὺ τῶν γλυπτῶν, διότι οὐδένα ἄλλον εὑρον πλὴν τοῦ Cellini· ἐπίσης οὐδεὶς γνωστὸς ἀρχιτέκτων ἦτο ἐγκληματίας· καὶ ὁ λόγος εἶνε διότι καὶ ἐν ταῖς τέχναις ταύταις ἢ ἤρεμος μελέτη ἀποροφᾷ πᾶσαν τὴν σκέψιν, ὅπως καὶ ἐν τῇ ἐπιστήμῃ. Εἰς τὴν πλησμονὴν δὲ τοῦ ἐγκλήματος παρὰ τοῖς ζωγράφωις συντελεῖ ἴσως καὶ ὁ λόγος ὅτι εἶνε οὗτος ἐπιπροεπέστερος τῶν ἄλλων περὶ τὴν πόσιν τῶν πνευματικῶν ποτῶν. Ὑπενθυμίζομεν τὸ παραδειγμα τῶν μεθύσων ζωγράφων Caracci, Steen, Barbatelli—ἐπιλεγομένων διὰ τοῦτο καὶ Rocietti Beham, καθὼς καὶ ἄλλων πολλῶν, οἵτινες ἀπὸ ζωγράφων ἐγένοντο κάπηλοι.

Πολὺ συχνοτέρα εἶνε ἐγκληματικότης παρὰ τοῖς ἐξασκουῖσιν ἐλευθέρια ἐπαγγέλματα.

Ἐν Ἰταλίᾳ ἡ ἀναλογία τῶν ἐγκληματιῶν παρὰ τοῖς τεκμημένους ἀνωτέραν μόρφωσιν εἶνε 6,1 ο)ο. ἢ Γαλλίᾳ 6 ο)ο, ἐν Αὐστρίᾳ ἀπὸ 3,6 μέχρι 3,11 ο)ο, ἐν Βαυαρίᾳ 4,0 ο)ο.

Οἱ ἀριθμοὶ οὗτοι εἶνε σπουδαιότατοι, καθότι εἶνε σχετικῶς μείζονες τῶν παρατηρουμένων παρ' ἄλλαις κοινωνικαῖς τάξεσιν. Οὕτως ἐν Ἰταλίᾳ ἔχομεν 1 ἐγκληματῆται ἐπὶ 345 ἐπαγγελματιῶν, 1 ἐπὶ 278 εὐπόρων κτηματιῶν, 1 ἐπὶ 4,9 χωρικῶν καὶ 1 ἐπὶ 428 ὑπαλλήλων.

Ἡ ἀλλὰ τοῦτο δὲν εἶνε ἀξιοθαύμαστον· παρὰ τοῖς ἐπαγγεματῆταις ἡ ἐπιστήμη δὲν εἶνε σκοπός, ἀλλ' ἄλλ' ἄλλ' μέσον, ἐνῶ δὲ δὲν ἔχει τὴν ἀρκουσαν δύναμιν, ὅπως καταδαμάσῃ τὰ πάθη, ἔχει πλέον ἢ ἀρκουσαν, ὅπως χορηγῇ ὅπλα εἰς τὸ ἐγκλημα, ὅπερ τὸ ἐπάγγελμα ἐνισχύει, διευκολύνον λόγου χάριν τὴν φαρμακείαν εἰς τοὺς ἰατροὺς, τὴν πλαστογραφίαν εἰς τοὺς δικηγόρους, τὴν προσβολὴν τῶν ἡθῶν εἰς τοὺς διδασκάλους καὶ οὕτω καθεξῆς.

Τὸ ἡμῖν καὶ πλέον τῶν δεσμοτῶν, γράφει ὁ Dostojevski ἐγίνωσκεν ἀνάγνωσιν καὶ γραφὴν. Εἰς ποίαν ἄλλην οὐμάδα ἀνθρώπων ἐν Ῥωσίᾳ θὰ ἠδυνάμεθα νὰ εἰπώμεν τὸ αὐτό; Ἡ ἐκπαίδευσις δὲν διαφθείρει βεβαίως τὰ ἡθῆ, ὡς διατείνονται τινες, αὐξάνει ὅμως τὸ πνεῦμα τῆς ἀποφασιστικότητος.

Αἱ πλεῖστοι τῶν πορνῶν εἶνε ἀγράμματοι. Ἐπὶ 4,70 ἐν Γαλλίᾳ μόλις 1780 ἐγίνωσκον νὰ χαράξωσι τὴν ὑπογραφὴν των, μόναι δὲ 110 ἐξ αὐτῶν ἐκέκτηντο ἀνωτέραν κάπως ἐκπαίδευσιν. Ἡ τοιαύτη ὅμως ἀναλογία δὲν παρατηρεῖται ἐν Λονδίῳ· ἐνθα πόρνοι μὲν ἀγράμματοι ἠριθμήθησαν 3498, γινώσκουσα δὲ ἀτελῶς ἀνάγνωσιν καὶ γραφὴν 6052, γινώσκουσα ἢ ἀναγινώσκουσα καὶ νὰ γράφωσι κακῶς 355, ἔχουσαι δὲ ἀνωτέραν ἐκπαίδευσιν 22. Ἡ ἴδωμεν ἄλλως ἐν τῷ κεφαλαίῳ περὶ τῶν ἐγκληματουσῶν γυναικῶν περιλαμβανομένας καὶ ἀρκετὰς ποιητρίδας.

20. *Διανοητικὴ ἰκανότης τῶν φρενοβλαβῶν.*— Παραβάλλοντες νῦν, ὡς πρὸς τὴν διανοητικὴν ἰκανότητα, τοὺς παράφρονες πρὸς τοὺς ἐγκληματίας, βλέπομεν ὅτι παρ' ἐκείνοις ἐπικρατεῖ πολὺ ὀλιγώτερον ἢ ὀκνηρία. Ὅθεν, καὶ ἐνῶ οἱ ἐπαῖται ἀποτελοῦσι τὸ πλεῖστον μέρος τοῦ πληθυσμοῦ τῶν φυλακῶν, σπινθίζουσι ἀπεναντίας ἐν τοῖς φρενοκομοίαις. Ἐνῶ δὲ οἱ φρενοβλαβεῖς δεικνύουσι φιλεργίαν ὑπερβολικὴν, ἀλλ' ἄγονον, κατατριβόμενοι εἰς μηδαμινὰ καὶ ἀνωφελῆ (λόγου χάριν ἐγνώρισα φρενοβλαβῆ γυναῖκα περικλιτύτυσαν διὰ χαρτίων τὰς πλίνθους καὶ αὐτὰ ἔτι τὰ οὐροδοχεῖα, ἐν τῷ δένειν δὲ τὰ βιβλία ἀπο-

κόπτοισι καὶ μέρος τοῦ κειμένου χάριν τῆς συμμετρίας), οἱ ἐγκληματῖαι καταναλίσκουσι τὴν δραστηριότητα αὐτῶν μόνον χάριν τῶν ἰδίων καὶ ἀμέσων συμφερόντων, μᾶλλον δ' ἐπὶ πονηρῶ ἢ ἐπ' ἀγαθῶ σκοπῶ· ἀντιθέτως δε, ἐνῶ παρὰ τούτοις παρατηρεῖται ὀλίγη λογική, παρὰ τοῖς μονομανεσί παρατηρεῖται πολλὰ κίς μεγάλη λογική. Διὰ τοῦτο εὐκολώτερον ἀνευρίσκονται ἐπιστήμονες φρενοβλαβεῖς ἢ ἐπιστήμονες ἐγκληματῖαι. Ὅθεν, ἐνῶ ἐκ τῶν σαφῶν οἱ μόνοι ἐπιρρεπεῖς εἰς τὸ ἐγκλημα ἦσαν ὁ Βάκων, ὁ Σαλλούστιος, ὁ Ξενέκας καὶ ὁ Demme, πολυάριθμοι ἐξ αὐτῶν ἦσαν οἱ πάσχοντες τὰς φρένας· οὕτως ὁ Comte, ὁ Swammerdan, ὁ Haller, ὁ Ampère, ὁ Newton, ὁ Pascal, ὁ Tasso, ὁ Rousseau, ὁ Carbone ἦσαν κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἦττον ὑποχονδροῖκοι ἢ μονομανεῖς.

Οἱ ζωγράφοι (ὡς εἶδομεν ἀνωτέρω) εἶνε ἐπιρρεπέστεροι εἰς τὸ ἐγκλημα ἢ εἰς τὴν φρενοβλαβείαν. Τὸ ἀντίθετον δὲ παρατηρεῖται παρὰ τοῖς μεγάλοις μουσουργοῖς· ἀρκοῦσι πρὸς ἀπόδειξιν τὰ παραδείγματα τοῦ Beethoven, Counod, Dontzetti, Schuhmann, Mozart, Rousseau.

Καὶ περὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως δύναται νὰ λεχθῆ ὅτι καθ' ὃν τρόπον εἰνοεῖ τὴν διάδοσιν τινων καὶ ἐλαττώνει τὴν διάδοσιν ἄλλων ἐγκλημάτων, οὕτως αἰξάνει καὶ τινὰ εἶδη φρενοβλαβείας, τὴν πάρεσιν, τὸν ἀλκοολισμόν, τὰς φιλολογικὰς παραφροσύνας, ἐλαττώνει δὲ ἄλλα, οἷον τὰς δαιμονομανίας, τὰς θρησκευτικὰς ἢ ἐπιδημικὰς μονομαχίας, καὶ τὰς φονικὰς μανίας, ἢ ἀποδίδει εἰς πάντα ταῦτα χαρακτῆρα ἦττον βίαιον καὶ ἀγενῆ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι.

ΣΥΝΘΗΜΑΤΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

1.—“Ἐν τῶν ἰδιαίτερων χαρακτηριστικῶν γνωρισμάτων τοῦ ἐγκληματίου τοῦ καθ' ὑποτροπὴν τοιοῦτου καὶ ἐν συνεταιρισμῶ διάγοντος, ὡς εἴθισται ἐν τοῖς πολυανθρώποις κέντροις, εἶνε ἡ χρῆσις ὅλων ἰδίαις συνθηματικῆς γλώσσης, ἐν ἣ παραμένουσι μὲν

ἀδικτοὶ αἱ γενικαὶ καταλήξεις, οἱ γραμματικοὶ καὶ συντακτικοὶ τύποι, ἀλλὰ μεταβάλλεται καθ' ὀλοκληρίαν τὸ λεξιλόγιον.

Ἡ τοιαύτη δὲ μεταβολὴ γίνεται πολυειδῶς. Τὸ συννηθέστατον καὶ περιεργότατον εἶδος, τὸ μᾶλλον προσεγγίζον πρὸς τὰς ἀρχεγόνους γλώσσας, συνίσταται εἰς τὸ ἀποκαλεῖν ἕκαστον ἀντικείμενον διὰ τῶν ἰδιοτήτων αὐτοῦ, ὡς λόγου χάριν saltatore (σκιοτῶν), τὸ ἐρίφιον, magra, crude o certa (ἰσχνόν, σκληρόν, ἢ βέβαιον) τὸν θάνατον.

Ἡ μελέτη αὐτῶν εἶνε ὠφέλιμος καὶ εἰς τὸν φιλόσοφον, δυνάμενον δι' αὐτῆς νὰ ἐμβατεύσῃ εἰς τὰ ἄδυτα τῆς ψυχῆς τῶν ἀθλίων τούτων ὄντων ἀνακαλύπτων τίνας ἔχουσιν ἰδέας περὶ τῆς ζωῆς, περὶ τῆς ψυχῆς, περὶ τῆς ἠθικῆς. Οὕτως ἡ ψυχὴ καλεῖται δι' αὐτῶν la falsa (ἡ ψευδής), ἡ αἰσχύνη rubiconda ἢ sanguinosa ἐρυθροπῆ ἢ αἱματηρά, τὸ σῶμα velo (πέπλος), ἡ ὄρα veloce (ταχεία), ἡ σελήνη moucharde ἢ spia (κατάσκοπος), ὁ φανὸς incomodo (ὀχληρός), ὁ ἀνακριτὴς pittore (ζωγράφος), αἱ φυλακαὶ paziente (πάσχων), ὁ δικηγόρος imbiancatore ἢ blanchisseur (γραφεύς), καθὼ ἐκπλύνων τὰ ἁμαρτήματα αὐτῶν ἐν Τουρίνῳ δὲ λέγεται ciaciaron (φλύαρος)· τὸ βαλλάντιον santa (ἅγια), τὸ αἶμα uva ἢ raisiné (σταφυλή)· ἡ φυλακὴ santina (μικρὰ ἅγια εἰκὼν), τὸ ἐνέχυρον santo (ἅγιος), ἡ ἐλεημοσύνη birba (κατεργάρα), τὸ κλεῖθρον morbente (δάκνουσα)· ἡ περιστέρα fedel (πιστὴ), ἡ γλῶσσα viprosa (ἐχιδνώδης), ὁ Μάϊος odoroso (εὐώδης), ὁ Ἰούλιος rosso (ἐρυθρός), ὁ Ἀπρίλιος verde (πράσινος) τὸ κήρυγμα tediosa ἀνιαρά, ἡ ἀδελφὴ sara (προσφιλής)· γαλλιστὶ δὲ τὸ γόνυ dévot (εὐσεβής), τὸ τηλεβόλον brutal (κτηνώδης), ὁ ζωγράφος créateur (δημιουργός). Ἐν τῇ λουβαρδικῇ δὲ συνθηματικῇ γλώσσῃ λέγεται cattiva (κακὴ) τὸ ὄφθημα τὸ δεδόμενον ἐν ταῖς εἰρκταῖς εἰς τοὺς δεσμώτας, gustosa (εὐάρεστος) ἡ καπνοσύριγγς, bramosa (ἐπιθυμητὴ) ἡ ἐρωμένη longin (μακρονὸν) τὸ ἔτος, angeli (ἄγγελος) τὰ ἄνθρα, odorarte (εὐώδης) ὁ κῆπος, controller (ἐλεγκτής) τὸ φῶς, pericoloso (κινδυνώδης) τὸ πέος, ὡς ἐκθέτον τὸν ἄνδρα εἰς συλλήψεις καὶ εἰς νόσους, puntiglioso (πεισματώδης, ἀλλ' ἴσως καὶ ἐκ τοῦ pungere = νύσσειν) ὁ ῥάπτης.

Ἐνίοτε ἡ μεταφορικὴ ἀλλαγὴ ἐνεργεῖται διὰ μεθόδου, ἥτις δύναται ν' ἀποκληθῆ ἢ τῆς ἀνεστραμμένης ὁμοιότητος· παραδείγματος χάριν, λέγουσι sapienza (σοφία) ἀντὶ νὰ εἴπωσιν ἄλας, καὶ maronte (=marito, ἦτοι σύζυγος) ἀντὶ τράγου, καὶ maldicente (κακολόγος) ἀντὶ γλώσσης ἀλιπάστου, ποιούμενοι χρῆσιν

τοῦ ἀφθονοῦντος παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις σατυρικοῦ πνεύματος, οἵτινες διὰ τοῦτο εἶνε μᾶλλον πνευματώδεις ἢ ἔμφορες.

Μᾶλλον περίεργον καὶ μᾶλλον δυσνόητον διὰ τὸν μὴ ἔχοντα μαντικὴν δύναμιν εἶνε τὸ συνθηματικὸν γλωσσικὸν δημιούργημα ἐν ᾧ ἐν τῇ μεταφορικῇ ἐννοίᾳ προστίθεται καὶ ἡ φωνητικὴ μεταμφίεσις οὕτως εἰπεῖν· οὕτω prophète (προφήτης) λέγεται τὸ θυλάκιον καὶ τὸ ὑπόγειον ὡς ἐκ τῆς φωνητικῆς συγγενείας τῆς λέξεως μετὰ τοῦ profond (βαθύς)· ἐπίσης philosophe σημαίνει τὸ ἐν καταστάσει ὑπόδημα, ἔνεκα τῆς ὁμοιοφωνίας τῶν λέξεων savant (σοφός) καὶ savate (παλαιὸν ὑπόδημα), ἴσως δ' ἔνεκα τῆς πένιας, ἣς εἶνε ἐνδεικτικὸν καὶ ἥτις λέγεται philosophie φιλοσοφία! Οὕτω καὶ ἐν τῇ πυρμαϊκῇ συνθηματικῇ διαλέκτῳ λέγεται satanas (μοχλός) ὁ καπνός καὶ ramengo (πλάνης, ἄθλιος) ἢ ράβδος.

Τῆς μεθόδου ταύτης περίεργον παράδειγμα εἶνε ἡ φράσις étrangler un perroquet, σημαίνουσα οὐχὶ τὸ σ τ ρ α γ γ α λ ί ζ ε ι ν ψ ι τ τ α κ ὸ ν ἀλλὰ π ί ν σ ι ν π ο τ ῆ ρ ι ο ν ἄ ψ ι ν θ ο υ· περιέχει δὲ ὑπαινιγμὸν τοῦ χρώματος, καθότι καὶ ὁ ψιττακός καὶ ἡ ἀψίνθος ἔχουσι χροῶμα πράσινον, ὑπαινιγμὸν δὲ καὶ τοῦ κινήματος ἐκ λογοπαιγνίου, καθότι, διὰ τὴν στραγγαλίσην τις ψιττακόν, λαμβάνει αὐτὸν ἐκ τοῦ τραχήλου, ἐπίσης δὲ λαμβάνεται le cou du verre à pattes (vert à pattes), τοῦ πότηριου ἔνθα χύνεται τὸ ποτόν· Ὑπάρχει τέλος ὑπαινιγμὸς εἰς τὴν αἰσθησίν τῆς οἴθνης στενώσεως, τοῦ ἀποπνιγμοῦ, τὴν παραγομένην εἰς τὸν οἴσοφαγον ἐκ τῆς καταπόσεως τῆς ἀψίνθου.

Ἡ πόρνη καλεῖται hôtel du besoin (ξενοδοχεῖον τῆς ἀνάγκης), καθότι εἰς τὸ ξενοδοχεῖον δύναται πᾶς ὁ διὰ χρημάτων πληρώων νὰ μεταβῇ· ὑπάρχει δὲ ὁμοιοφωνία μετὰ τῆς λέξεως autel (βωμοῦ)· ἐφ' οὗ τελεῖται ἡ θυσία. Ἡ δὲ προσθήκη τῆς λέξεως ἀνάγκη ὑπενίσσεται ἴσως καὶ τὴν ἀκράτητον ὁρμὴν τοῦ ἀνδρὸς τὴν ὀδηγοῦσαν αὐτὸν ἐκεῖ, ἀλλὰ πιθανῶς καὶ τὴν διαρκῆ ἔνδειαν, εἰς ἣν διατελοῦσιν αἱ τοιαῦται γυναῖκες.

Παραδείγματα τῶν τοιούτων περιέργων ὑποκαταστάσεων εἶνε καὶ τὰ ἑξῆς· ἐν τῇ βενετικῇ συνθηματικῇ γλώσσῃ λέγεται fulmine (κεραυνός) ἢ lampo (ἀστραπὴ) ὁ τηλεγράφος, lampo (μεγάλῃ ἀστραπῇ τὸ τηλεβόλον) lampone δὲ σημαίνει καὶ κόμαρον, lampino (μικρὰ ἀστραπῇ) τὸ πιστόλιον, fa e tasi (κάμε καὶ σιῶτα) τὸ ἐγχειρίδιον, premura (σπουδῇ) ὁ λαγῶός, volta mondo (ἀναστρέφων τὸν κόσμον) ὁ χωρικός festa (ἑορτῇ) ὁ τυφλός, καθ' ὑπαινιγμὸν τῶν ἐμπορικῶν καταστημάτων τῶν κεκλεισμένων κατὰ τὰς ἑορτασίμους ἡμέρας, fagoto parlante (μικρὸν δέμα ἢ

φορτίον λαλοῦν) τὸ βιβλίον, bibia (Ἁγία Γραφή) ὡσαύτως τὸ βιβλίον, maguatuto (παμφάγος) ὁ επιστάτης, coré sempre (ἀεικίνητος) ὁ ὑπηρέτης, omdra (σκιά) ἡ ὑπόσχεσις ebreo (Ἑβραῖος) ἢ χῆν, ebreo (Ἑβραία) οἱ ἀλλᾶντες. Ἐν δὲ τῇ παρμαϊκῇ συνθηματικῇ γλώσσῃ forciolina (μικρὸν δίκρανον) οἱ δάκτυλοι, ὄθεν καὶ τὸ λομβαρδικὸν forlin=βαλαντιόμος, marinar (ναυτικῆς) ἢ νῆσσα barbarossa (πυρροπῶγων) ἢ φλόξ, gesuita (Ἰησοῦίτης) ὁ ἐκτομίας ἀλέκτωρ, grancigua (ἄγρωσις) τὸ γένειον studi (σπουδαί) τὸ κάτεργον, tendine (παραπετάσματα) τὰ ὄτα, pugni della via (γρόνθος τῆς ὁδοῦ) οἱ λίθοι, trichina καὶ sbrigalet (τοιγινῆ) ὁ ἱατρός· Γαλλιστὶ δὲ soeurs blanches (λευκαὶ ἀδελφαί) οἱ ὀδόντες centre (κέντρο) τὸ κύριον ὄνομα, ὃν ὁ σκοπός, ὁ στόχος τῶν φυσικῶν αὐτῶν ἐχθρῶν, τῶν δικαστῶν καὶ τῶν χωροφυλάκων, sravate (λαιμοδέτης) τὸ σφράγιον τόξον, hube (χαλινός) ἢ ἄλυσις τοῦ δεσμώτου, pré (λειμὸν) τὸ κάτεργον, planche au pain (σανὶς πρὸς ζύμωσιν ἄρτου) τὸ δικαστήριον, juge de paix (εἰρηνοδίκης ὁ δήμιος). Ἴδου καὶ ἄλλαι τινὲς ἀνάλογοι ἐκφράσεις τοῦ συνθηματικοῦ λεξιλογίου· carlina, ὁ θάνατος, ὡς ἔχων τὴν ὄϊνα σιμῆν, sorbona ἢ κεφαλὴ, suvagia ἢ ἄσβεστος, cierta (ἀσφαλῆς, ἐν τῇ ἰσπανικῇ συνθηματικῇ γλώσσῃ) ὁ θάνατος, lycée (λύκειον, ἢ εἰρκτή), carquois (φαρέτρα) ἢ κάλαθος τοῦ ὀρακοσυλλέκτου, ὅστις λέγεται καὶ Cupidon καὶ Amour (ἔρωτος· ἐν τῇ λομβαρδικῇ δὲ συνθηματικῇ γλώσσῃ ducato (δουκάτων) σημαίνει ἠδονήν, morsa (μάγγανον) ἢ πεῖνα, troppo (πολύ=περιττόν) ὁ μανθῦας canteron (μεγάλῃ λεκάνῃ) ὁ δήμιος, casa felice (εὐδαίμων οἶκος) τὸ κάτεργον, bosco del mento (δάσος τοῦ παγωνίου) τὸ γένειον, rami (κλάδος) αἱ κνήμαι, denti (ὀδόντες) τὰ περόνια, polenat (ἄλευρον ἀραβοσίτου) ὁ χρυσός (ἐν Πανία, occhiali di Cavurro (διόπτραι τοῦ Καβούρου) αἱ χειροπέδες, φράσις περίεργος ἐν χρήσει παρὰ τοῖς κατωτάτοις λαϊκοῖς στορώμασι τοῦ Πανόμου, τοῖς συγγέουσι τὴν πολιτικὴν μετὰ τῆς ἠθικῆς. Περίεργοι ἐν τῇ βαυαρικῇ συνθηματικῇ διαλέκτῳ εἶνε αἱ φράσεις· καρδία μητρός σημαίνουσα νήπιον, v u k t o φ υ λ α κ ῆ τ ὶ ν ἄ σ πα ρ ἄ γ ω ν, σημαίνουσα τὴν πόρνην, ὑπὲρ πάντας δὲ περίεργος ὡς μνημεῖον ψυχολογικὸν εἶνε ἡ σύνθετος λέξις arzerweg (ὁδὸς ἄγουσα εἰς τὰς φυλακὰς) σημαίνουσα τὰ παιγνιόχαρτα, ὡς ὀδηγοῦντα πολ- λάκις εἰς τὰς φυλακὰς καὶ αὐτοὺς τοὺς χρηστούς.

2. Ἱστορία.—Ἐνίοτε ἡ τοιαύτη μεταφορικὴ σημασία ἀποτελεῖ ἀληθῆς νομισματώσημον ἱστορικόν, ἄξιον διὰ τοῦτο νὰ ἀπο-

μείνη (ὡς και τῷ ὄντι τινὰ αὐτῶν ἀπέμειναν) ἐν τῇ συνήθει γλώσση ὅπως και τὸ περιεργότατον ἐκεῖνο juilletiser (ἐκθρονίζειν, ἀπὸ τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1848) ὡς τὰ ἐν ταῖς ἡμετέραις ἰταλικαῖς διαλέκτοις franzoso ((Γάλλος) ἐν τῇ σημασίᾳ τοῦ πότου και Spragnolo (Ισπανοῦ) ἐν τῇ σημασίᾳ τοῦ ἐπαίτου, forlano (ἢ ἐκ Φριούλων) ἐν τῇ σημασίᾳ τοῦ λωποδύτου ἢ τοῦ μεθύσου Grec γαλιστὶ (Ἑλληνας) ἐν τῇ σημασίᾳ τοῦ ἀπατιῶνος ἐν τῷ χαρακτηριστικῷ, bolognare (παράγωγον ἐκ τῆς πόλεως Bologna=Βονωνία) ἐν τῇ σημασίᾳ τοῦ ἀπατᾶν και κλέπτειν, ἐνδεικτικὰ τῶν ἐλαττωμάτων και τῶν κακιῶν τινῶν λαῶν οὕτω και ἐν τῇ παρμαϊκῇ διαλέκτῳ fasenna Spragnola (δέσημη ξύλων ἰσπανικῇ) δηλοῦν τὸν ἥλιον ὅστις ἐκ παραδόξου μεταφορᾶς λέγεται και pare dei pial vesti (πατὴρ τῶν πενιχρῶς ἐνδεδυμένων). Murcio δὲ ἰσπανιστὶ σημαίνει τὸν κλέπτην ἐκ τῆς ἐπαρχίας Μουρκίας, ὅπου οἱ κλέπται πλεονάζουν.

Πολλὰ ἐκφράσεις τῆς συνθηματικῆς τῶν ἐγκληματιῶν γλώσσης προέρχονται ἢ ὑπαινίσσονται συμπτώσεις ὁμορφωνίας μετ' ὀνομάτων ἀτόμων ἢ τόπων. Οὕτως aller à Niort (μεταβαίνειν εἰς Νιὸρ) σημαίνει ἀρνεῖσθαι, ἐκ τοῦ ὀήματος nier=ἀρνεῖσθαι, aller à Rocou, ἐξ ὁμορφωνίας μετὰ τοῦ ὀήματος se ruiner =καταστρέφασθαι, aller a Montretout σημαίνει μεταβαίνειν τινὰ ὅπως ὑπόστῃ τὴν ὑγειονομικὴν ἐπίσκεψιν, ἐκ τοῦ montret-toute=δεικνύειν, ἀποκαλύπτειν τὰ πάντα, καθότι ὁ ἐξεταζόμενος ἀπογυμνοῦνται.

Πολλὰ τῶν λέξεων ἐπλάσθησαν ὅπως και παρὰ τοῖς ἀγορίοις, ἐξ ὀνοματοποιίας, ὅπως tap=βαδίζειν, tuiff=πιστόλιον, tic=ὄρολόγιον και ἐν Ἰταλίᾳ τὸ θωπευτικὸν ganguana=ἐρωμένη, taf=δυσπιστία, fric-frac=ἐκκύβευσις.

Ἰδοὺ και τινες ἄλλαι γαλλικαὶ λέξεις παρόμοιαι ἐκ τοῦ λεξιλογίου τοῦ Loréan Larchey : flopper=τύπτειν, bonbonille=εὐτελες και ἄθλιον μαγειρεῖον, ἐκ τοῦ ἤχου τῆς κοχλαζούσης χύτρας, trmborulle=ὡσαύτως popote=ὡσαύτως Patanot (faire le)=φεύγειν, schproun faire du)=προξενεῖν θόρυβον, flou=μηδέν, ruff=πτῶσις, flaffa=ἐκτεθειμένον. Καὶ ἐν τῇ παρμαϊκῇ διαλέκτῳ ἔχομεν buif=ἐκπυροσοκρότησις, gnif=ράπισμα, lapa=σιδηρόδρομος.

Οὐδὲ λείπουναι αἱ λέξεις αἱ πλασθεῖσαι αὐτοματικῶς, οἷον para=ὁ μοίραρχος τῆς χωροφυλακῆς nona=φύλαξ, pipet=πίργος, φρούριον, babi=νοσοκομεῖον, pipetti=χήματα. Γαλλιστὶ δὲ gaga=μέλαν ἱμάτιον (φράκον), ὕπαρῶν, bibi = ἢ Βικέτρα(τὸ

ἐν Παρισίοις φρενοκομεῖον), baba=ἐκκωφαίνειν Ἐν δὲ τῇ βενετικῇ διαλέκτῳ : pipa=ἀσπασμός, bibi=ἀντίκλειδες, loulou και bibi και coco και bebe=φίλος, bibine=καπηλεῖα!

Ἐτεροι δὲ ἰδιωτισμοὶ συνίστανται εἰς τὴν ἐπανάληψιν τῆς πρώτης συλλαβῆς τῆς καθ'αυτὸ λέξεως, μετὰ προλείψεων, μεταθέσεων κλπ.

3. *Διαστροφὴ ἢ παρενμολογία.*—Εἶνε και αὕτη μία τῶν μεγάλων πηγῶν τοῦ λεξιλογίου τῶν ἐγκληματιῶν και φαυλοβίων, συσταμένων εἰς τὴν φωνητικὴν διαστροφὴν και παρεξήγησιν τῶν λέξεων. οἷον orfèvre (χρυσοκόπος) ἀντὶ orphélin (ὄρφανός), philanthrope ἀντὶ filon (κλέπτης). Οὕτω και ἐν Ἰταλίᾳ λέγεται Alberto τὸ λεύκωμα τοῦ (ἐκ τοῦ ποιητικοῦ albo=λευκός), cristiana (χριστιανῆ) ὁ σκοῦφος, ἐκ τοῦ cresta σημαίνοντος τὸν λόφον τοῦ Ἀλεκτρονόου και τὸ κάλυμμα τῆς κεφαλῆς τῶν γυναικῶν, anqare a Legnago (μεταβαίνειν εἰς Λενιάγον (=ῥαβδίεσθαι ἐκ τοῦ ramo κλάδος).

Συμβαίνει ἐν τῇ διαστροφῇ ταύτῃ διπλὴ ἐτυμολογικὴ και φωνητικὴ παιδιὰ, ἢ τῇ ὑπενθυμοῦνται ταυτοχρόνως ἢ συγχωνεύονται οὕτως εἰπεῖν ἐν μιᾷ δύο λέξεις σημαίνουσαι ὄνομα ἢ ἰδιότητα. Παραδείγματος χάριν, Martin Rouant=χωροφυλάξ, ἐκ τῶν Roveau, Rouant' ἀξιοματικῶν τῆς χωροφυλακῆς, και roue (τροχός), ὅστις ἦτο ὄργανον καταδίκης τῶν κακούργων lsgno και ἡ πόλις Legnago, τὸ λεύκωμα τοῦ τοῦ και τὸ κύριον ὄνομα Alberto. Προκύπτει δ' ἐκ τῆς τοιαύτης παιδιᾶς και ἔτι μᾶλλον ἐκ γερμανικῶν κατασκευασμάτων Erdmann (ἄνθρωπος ἐκ γῆς)=χύτρα, Darkmann (ἄνθρωπος σκοτεινός)=νύξ, ἐκ γαλλικοῦ Père-noir (ὁ μπάριμα-μαῦρος)=φιάλη, Père-frabbart ὁ μπαρμα-κτυπιάρης)=πέλεκυς, ἐκ τῶν ἰταλικῶν Bernarda=νύξ, Martino=μᾶχαιρα ἢ τᾶσις τῆς προσωποποιήσεως, δι' ἧς ἐμψυχοῦνται τὰ ἄψυχα, ἢ ἰδιάζουσι εἰς τὰ νῆπια και εἰς τοὺς ἀγορίους λαοὺς, και ἐξ ἧς ἀπήγαγε τὸ μέγιστον τῆς μυθολογίας μέρος.

Ἦττον συχνὴ εἶνε ἡ διαστροφὴ τῆς λέξεως διὰ τῆς παρεμβολῆς συλλαβῆς. Ἡ τοιαύτη μέθοδος εἶνε ἀποκλειστικῶς, ὡς φαίνεται ἐν χοίσει, παρὰ τοῖς πλάνησιν Ἀθιγγάνοις τῶν Πυρρηναίων, τοῖς Βάσκοις και τινῶν ῥωσικῶν ἢ Καυκασίων λαῶν. ἀνήκει εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν ἀποκρύφων τῶν κατὰ παιδιὰν διαλέκτων ἀποκαλεῖ αὐτὰς ὁ Biondelli. Οὐχ ἦττον παραδείγματα αὐτῆς δὲν λείπουναι και ἐκ τῶν συνθηματικῶν διαλέκτων-

π.χ. dorancher ἀντί dorer = χρυσώνειν, itanche ἀντί pinte, = πίνειν κλπ.

Συχνότερα ἀπεναντίας εἶνε ἢ κατ' ἐναλλαγὴν μετὰθεσις τῶν συλλαβῶν· λόγου χάριν tarlo ἀντί plato = παροψίς ἐν τῇ ἰσπανικῇ διαλέκτῳ, malas ἀντί salam παρὰ τοῖς Πεδεμοντιοῖς κτίσταις, lorcefé ἀντί la force. Πολὺ περισσότερον δὲ ἢ παρὰ τοῖς ἡμετέροις ἐγκληματῖαις ἐπικρατεῖ ἡ τοιαύτη μέθοδος παρὰ τοῖς μεταπωληταῖς τῶν ἐδωδίων ἐν Δουδίνῳ καὶ παρὰ τοῖς ἀργηγοῖς τῆς ἐν Ἰνδικῇ νομάδος φυλῆς τῶν Βαζεγκούρ, οἱ ὑφιστάμενοι τούτῳ ν' δικαιοῦνται νὰ μεταβάλλωσιν ἐν μόνῳ γράμματι ἐκ τῆς λέξεως,

Συνήθης εἶνε καὶ ἡ διαστροφὴ τῆς λέξεως διὰ τῆς μεταβολῆς μόνον τοῦ φωνήεντος, ὡς routhue ἀντί routidue.

Ἐτερον σύστημα εἶνε ἡ προσθήκη καταλήξεως μεγεθυντικῆς, ὑποκοριστικῆς, θοπεντικῆς ἢ μώμου σηματικῆς.

Ἐσάκις προτίθεται ν' ἀποκρύψῃ τὴν ἔννοιάν τινος λέξεως ἡ ἀ γ ρ ο τ ι κ ῆ γλῶσσα δὲν μὴκύνει αὐτὴν πάντοτε· ἀλλ' ἡ μέθοδος ἡ λεγομένη largonji, ἡ ἀλλοιοῦσα τὰς λέξεις διὰ μεταθέσεων κατὰ συνθήκην ὀρισμένων καὶ διὰ τῆς ἐν αὐταῖς παρεμβολῆς συλλαβῶν τινων συμφώνως πρὸς ὀρισμένους κανόνας, κατ' ἀνάγκην μὴκύνει τὰς λέξεις. Οὕτως ἡ λέξις macaroni μεταβάλλεται εἰς lacaronimique, ἡ λέξις vache (ἀγελάς) εἰς lachevane, ἡ λέξις mystère εἰς listermique κλπ. Ἡ συνήθης ὅμως τάσις τῆς συνθηματικῆς γλώσσης εἶνε τὸ συντέμνειν. Πλεῖστα ὅσα περὶ τούτου παραδείγματα περιέχονται ἐν τῷ Supplement au dictionnaire d' Argot τοῦ Lorédan Larchéy.

Ἐτεροι διαστροφαὶ συνίστανται ἀπλῶς εἰς τὴν μεταβολὴν τῆς καταλήξεως εἰς μετὰθεσιν. ἐναλλαγὴν, ἀφαίρεσιν ἢ προσθήκην συλλαβῶν, ἐξ ὧν ὅμως οὔτε ἀλλοιοῦται οὔτε ἀποκρύπτεται ἡ ἔννοια τῆς λέξεως καὶ διὰ τοῦτο δὲ καὶ εἶνε ἀνεξήγητος, ἡ μόνη δὲ χωροῦσα ἐξήγησις εἶνε τὸ ἐνασμενίζειν τὸ παράδοξον καὶ τὸ ἄηδες, χαρακτηριστικὸν καὶ τοῦτο τῶν ἐλαφρονόων, οἳ οἱ εἶνε συνήθως οἱ ἐγκληματῖαι, ὡς εἶδομεν ἐν προηγουμένῳ κεφαλαίῳ.

Συντμήσεις τινὲς προέρχονται ἐξ ἐκθλίψεως καὶ συναιρέσεως πολλῶν συλλαβῶν ἢ καὶ πολλῶν λέξεων.

4. *Ξενὴ καὶ λέξεις.*—Πηγὴ σημαντικὴ τοῦ λεξικοῦ τῶν τοιούτων διαλέκτων εἶνε καὶ αἱ ξέναι γλώσσαι· ὑπάρχουσι λέξεις ἑβραϊκαὶ ἐν ταῖς γερμανικαῖς διαλέκτοις, γερμανικαὶ καὶ γαλλικαὶ ἐν ταῖς ἰταλικαῖς, ἰταλικαὶ καὶ ἀθιγγανικαὶ ἐν ταῖς ἀγγλικαῖς

Ἐκ τῆς ἰταλικῆς παρέλαβον οἱ Γάλλοι τὰς λέξεις mariol, furfante boyse, τὸν μαστιγοῦντα τοὺς δεσμωτὰς τοῦ κατέργου ὑπηρέτην, τὸ fut ἐν τῇ σημασίᾳ τοῦ ἀπολωλότος, τὸ cadenne καὶ cap ἐν τῇ σημασίᾳ τοῦ arguzare, τὸ tabar, inoroba (φιωνίτοβα) κραυγὴ, δι' ἧς οἱ ἐν ταῖς εἰρκταῖς δεσμοφύλακες εἰδοποιοῦσι τοὺς καταδίκους ὅτι πρόκειται νὰ ἐνεργήσωσιν ἔρευναν· οἱ δὲ Βαναροὶ τὰς λέξεις hotldreen σημαίνουσαν φιάλην ὄακῆς, balanzerin—ἀγχόνη, ὡς ἐκ τῆς ταλαντεύσεως blaser bass = sof-fia basso καὶ τὴν περιεργότεραν roziente = acino (ὄνος). Παρέλαβον δὲ καὶ οἱ Ἄγγλοι ἐκ τῶν Ἰταλῶν τὰς λέξεις madza ἀντί mazzo καὶ beong ἀντί bianco (λευκόν), ἤτοι νόμισμα· χρήματα, καὶ catever ἀντί cattivo affare κακὴ δουλειά καὶ screeve = ἐπιστολίη· οἱ δὲ Γερμανοὶ ἐδώρησαν εἰς τοὺς Ἰταλοὺς τὰς λέξεις spilare = ποῖζειν, pisto = ἱερεὺς fuola — ἄσχημος, conobello = σκόροδον, trapeta—κλίμαξ korper—σῖτος· ὑπάρχει δὲ καὶ ἐν τῇ βενετικῇ διαλέκτῳ ἡ λέξις fira = οἰκοδεσπότης. ἐκ τοῦ führez.

Ἐκ τῶν Ἀθιγγάνων παρέλαβον οἱ Γάλλοι τὴν σανσκριτικὴν λέξιν borge = ἔτος καὶ choupin = μάχαιρα· Γερμανοὶ τὴν λέξιν maro = ἄρτος, οἱ Ἄγγλοι τὴν λέξιν gibb = γλῶσσα καὶ mooe = στόθα καὶ οἱ Πεδεμόντιοι τὴν λέξιν cura = ὁδός.

Ἐς δὲ τῇ ἰσπανικῇ διαλέκτῳ εὐρίσκομεν τὰ ἰταλικὰς λέξεις parler, fromage καὶ τὴν γαλλικὴν aller belitre.

Ἡ ἑβραϊκὴ ἢ μάλλον ἡ ἰουδαϊκὴ γλῶσσα ἐχορήγησε τὸ ἥμισυ τοῦ λεξιλογίου τῆς ὀλλανδικῆς συνθηματικῆς γλώσσης καὶ τὸ τέταρτον τῆς γερμανικῆς· ἐγὼ αὐτὸς ἐν ταύτῃ ἐμέτησα 150 ἐπι 700, πάντες δὲ οἱ ὄροι τῶν διαφόρων ἐγκλημάτων, πλὴν τῆς ἀπάτης κατὰ τοὺς κύβους (band-spieler) εἶνε ἑβραϊκοί.

Καὶ ἐν τῇ ἀγγλικῇ γλώσσῃ ὁ Ascoli καὶ ὁ Wagger διεῦδον ἴχνη τῆς τοιαύτης ἐπιδράσεως, οἷον τὸ corum = πανοῦργος, scholful = κίβδηλον νόμισμα, gonnof = μικρὸς κλέπτης· τὸ δὲ ἰταλικὸν sacagn μάχαιρα εἶνε ἐκ πηγῆς ἑβραϊκῆς, ὅπως ἴσως καὶ τὸ ca-toffia = εἰρκτή.

Ἐν ταῖς τοιαύταις γλώσσαις ἐνίοτε μία λέξις ἀποτελεῖται ἐκ δύο ἢ τριῶν τμημάτων εἰλημμένων ἐκ διαφόρων γλωσσῶν, ὡς λόγου χάριν blazer-bass—κατάσκοπος, ἐκ τοῦ γερμανικοῦ blazer = πνέει καὶ τοῦ ἰταλικοῦ basso, (ταπεινοφώνως)· οὕτω καὶ ampt-kerospies σημαῖνον φυλακὰς ὑποδίκων ἐκ τοῦ γερμανικοῦ amst = ἐπάγγελμα, τοῦ ἀθιγγανικοῦ kehr = δικαστής καὶ τοῦ λατινικοῦ hospitium = οἶκος.

5. *Ἀρχαῖομοι*.—Ἡ περιεργότατη εἰς τὰς συνθηματικὰς γλώσσας συμβολὴ εἶνε ἢ ἐκ τῶν ἀπυροχαιωμένων ἢ ἐξαλειφθεισῶν ἐντελῶς ἀπὸ τῆς ζωντανῆς γλώσσης λέξεων. Οὕτως ἔχομεν ἐν τῇ ἰταλικῇ τὰς λέξεις arton=ἄρτος, lenza=ὔδωρ, cuba=οἶκος (ἐν τῇ σικελικῇ διαλέκτῳ) strocca=πόρνη (ἐν Καλαβρίᾳ), marccone=ὁ προαγωγός, cudi=κλίνη, crea καὶ criolla=κρέας giannichio=ψῦχος, benna=καπηλεῖον, bolda=γαλακτοκομεῖον, rivslla=νεάνις, nicolo=ὄχι, ruffo=τὸ πῦρ (ἐκ τοῦ rufus), zera=χείρι, archetto=τουφέκιον, bietta=πέλεκυς. Οἱ δὲ Γάλλοι λέγουσι arre chaud=δυσπιστεῖν ἐκ τοῦ cautim, Juste=ἐγγύς, bambriole=θάλαμος, ὄπερ, κατὰ τὸν Ascoli, εἶνε ἀρχαία προβηγκιανὴ λέξις, οἱ δὲ Ἰσπανοὶ milanes τὰ πιστόλια τῶν παλαιῶν ἐν Μεδιολάνοις ἐργοστασίων, foyos τὴν σπάθην, ἐκ τοῦ ὀνόματος τῆς σπάθης Σίδιβαναριστοὶ δὲ τὸ ἐμπόριον λέγεται mercurio.

Περίεργον ἀρχαῖόν κείμενον εἶνε ἡ λέξις auber=χορήματα, ἀργυρίον, ἐκ μεσαιωνικοῦ haubert σημαίνοντος θώρακα, ὅστις ἦτο πάντοτε σχεδὸν ἀργυροῦς· καθὼς καὶ τὸ retum = καπνός, ἐκ τοῦ ἀρχαίου ἰσπανικοῦ.

Παρὰ τοῖς Ἄγγλοις κλέπταις ἐπιμόνως διατηροῦνται ἀρχαῖαι ἀγγλοσαξωνικαὶ λέξεις· λέγουν ἀκόμη frow τὴν νεάνίδα καὶ muns τὸ στόμα.

Ἀρχαῖόν κείμενον, ἴσως ἀναγόμενον εἰς τοὺς χρόνους τῶν ἰερογλυφικῶν καὶ περιεργότατον, εἶνε τὸ ἰταλικόν seronte (ὄφις), ἐν τῇ σημασίᾳ τοῦ ἔτους· τοιοῦτον εἶνε καὶ τὸ didel vesshio (ἡμέρα τοῦ γέροντος) ἐν τῇ σημασίᾳ τοῦ Σαββάτου καὶ mamma ἐν τῇ σημασίᾳ τῆς γῆς καὶ τοῦ μαστοῦ καὶ τὸ τῆς παρμαϊκῆς διαλέκτου brevario ἐν τῇ σημασίᾳ τοῦ γράματος.

6. *Χαρακτῆρες τῶν συνθηματικῶν γλωσσῶν*. — Εἶνε δὲ περιεργότατοι οἱ τοιοῦτοι ἀρχαῖομοι, ἂν ἀποβλέψωμεν εἰς τὴν μεγίστην ἀστάθειαν καὶ τὴν συχνὴν μεταβολὴν τοῦ λεξιλογίου καὶ τῆς φρασεολογίας τῶν συνθηματικῶν γλωσσῶν. Οὕτως ἐγ διαστήματι ὀλίγων ἐτῶν ἐν Τουρίνῳ καὶ Παρίᾳ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μου εἰσῆχθησαν καὶ παρῆλθον πλείστα ὅσα λέξεις συνθηματικῆς ἐννοίας, π. χ. gra=κλέπτῃς, michino=παιδίον, pila=χορήματα, gaffi=ἀστυνομικὸς ὑπάλληλος, spiga=ὄδδος, stec=μάχαρα, gian=στρατιώτης, piota=καπηλεῖον, savro=δικηγόρος, caniglia=100 φράγκα, gamba=1000 φράγκα, busca=50 φράγκα κκπ.

Ἄξιπερίεργος εἶνε ἡ μεγίστη πληθὺς τῶν συνωνύμων διὰ

τινα ἀντικείμενα ἢ μέρος τῶν ἀντικειμένων τῶν ἰδιαιτέρως ἐνδιαφερόντων τὴν τάξιν τῶν ἐγκληματιῶν, συντελοῦσα καὶ αὐτὴ εἰς τὴν ἐκδήλωσιν τῶν ψυχικῶν τῶν διαθέσεων. Οὕτως ὁ Congnet καὶ ὁ Righini, εὔρον 17 ἐν τῇ σημασίᾳ, τὸ ἀστυφύλακος ἢ τοῦ χοροφύλακος (bajoun, bouiton, maso, pungolist, stravaca oli κλπ.), 6 ἐν τῇ σημασίᾳ τῆς παρὰ φύσιν ἀσελγείας καὶ 7 ἐν τῇ σημασίᾳ τοῦ θυλακίου.

Ἐν τῇ Γαλλικῇ συνθηματικῇ γλώσσῃ ὑπάρχουσι 44 συνώνυμα διὰ τὴν μέθην, πλὴν δ' αὐτῶν 20 διὰ τὸ πίνειν καὶ 8 διὰ τὸν οἶνον, ὥστε ἐν ὅλῳ 72, ἐνῶ διὰ τὸ ὕδωρ ὑπάρχουσι μόνον 19 καὶ διὰ τὰ χρήματα 36. Οἱ ἐγκληματῖαι ἔχουσι ἀνάγκην ὀξείας ὁράσεως εἶδομεν δὲ ὅτι διὰ τοῦτο ἔχουσι καὶ κόγχας ὀφθαλμῶν μεγάλας· ὅθεν καὶ καλοῦσι τούτους ardents, clairs, pirettes, quinquets. Ὁ ἐγκληματίας δὲ ἀσμενίζει νὰ ἐξομοιοῖ πρὸς τὰ ζῷα τὸν ἄνθρωπον μετατρέπων ἐπὶ τὸ κτηνωδέστερον τοὺς ἀναφερομένους εἰς αὐτὸν ἐν γένει ὄρους, λέγων cuoco (δέγμα ζῴου, πεταί) ἀντὶ δέματος, aileron (πέτερις) ἀντὶ βραχίονος, musle (ὄψυχος) ἀντὶ προσώπου καὶ bec (ὄαμος) ἀντὶ στόματος κλπ. Προτιμᾷ τὴν ἀρνητικὴν μάλλον ἢ τὴν βεβαιωτικὴν ἔκφρασιν· λέγει filon ἀντὶ πανουργοῦ· avoir de vice (ἔχειν ἐλάττωμα ἀντὶ ἔχειν διανοητικὴν ἰκανότητα· δὲν λέγει je suis bien fait ἀλλὰ je ne suis pas déjete· σημασιώτερον δὲ ὅτι ἡ φράσις ne pas être méchant σημαίνει εἶναι τινα βλάκα. Τὰ πάντα ἐπὶ τέλους κρῆπει ἐπὶ τὸ χεῖρον.

Καὶ ὅμως μ' ὄλον τὸν πλοῦτον τῆς συνωμίας καὶ τῆς μεταφορᾶς, καὶ μολονότι εἶνε ἀπληλαγμένον ἐλέγχων καὶ παραβολῶν καὶ παρὰ τὰς πολλαπλᾶς πηγὰς, ἐξ ὧν ἀρύεται τὸ ὕλικόν τῆς, ἡ συνθηματικὴ τῶν ἐγκληματιῶν γλώσσα οὐ μόνον πλουσιωτάτη δὲν εἶνε, ἀλλ' εἶνε ἀπεναντίας πτωχή. Διότι ἡ ἐκκαθάρισις τῆς γλώσσης ἢ γινομένη διὰ τῶν καθηστηρικῶν ἀρχῶν, διὰ τῶν Ἀκαδημιῶν, τῶν λογίων, τῶν καθηγητῶν, ἐν τῇ ἀγροτικῇ γλώσσῃ τελεῖται ὑπὸ μόνῃς τῆς χρήσεως, διὰ τῆς ἐπιλογῆς οὕτως εἰπεῖν τῶν λέξεων. Ἄλλος δὲ λόγος εἶνε ὅτι φράσεις τινὲς ἢ λέξεις ἔχουσι τὸν βίον ἐφήμερον, καθότι, γεννηθεῖσαι ἐν στιγμῇ ἰδιοτροπίας ἐξ αἰτίας περιστάσεώς τινος θνήσκουσιν σὺν αὐτῇ.

Τέλος λόγος σημαντικὸς τῆς πτωχείας τῆς γλώσσης τῶν ἐγκληματιῶν εἶνε καὶ ἡ πτωχεία τῶν ἰδεῶν τῶν, ἢ ἡλιθιότης αὐτῶν, ὅτινες εἶνε μὲν πνευματώδεις, ἀλλὰ στεροῦνται διανοητικῆς ἰκανότητος.

Αἱ ἐκ γενετῆς βιώσιμοι ἐκφράσεις, αἱ κεκτημένα ἰσχὴν ἀντο-

χῆς ἰκανὴν ὅπως ἀντίσχωσιν εἰς τὴν χρῆσιν, εἶνε κατὰ πολὺ ὀλιγώτερα τῶν προωρισμένων ταχέως νὰ ἐκλίπωσιν. Ἄδυνατῶ ὅπως νὰ προσδιορίσω ἐπακριβῶς τοὺς ὄρους τοὺς ἀπαιτουμένους ὅπως διατηρῶνται ἐν χρῆσει· ἀλλὰ φαίνεται ὅτι ἡ βραχυτης, τὸ εὐχρον καὶ ποιά τις ἰδιοτροπία ἀποτελοῦσι σὺν τοῖς ἄλλοις τὰ ἐχέγγυα τῆς διαρκείας.

Τούτου ἕνεκα καὶ ἐν τῇ συνθηματικῇ γλώσσει τῇ κατὰ τὸ φαινόμενον ἐκ βάρων μεταβλητῇ καὶ ποικίλῃ, ὑπάρχει κατὰ βάθος θεμελιώδης τι στρώμα διατηρούμενον καὶ ἐπιζῶν μετὰ πάσας τὰς μεταβολάς, ὅσας ὁ συρμός καὶ οἱ καιροὶ καὶ αἱ περιστάσεις διηνεκῶς συνεπάγονται. Τὸ τοιοῦτο στρώμα εἶνε φυσικῶς τῆς λόγῳ λίαν περιορισμένον, αὐξάνει δὲ καὶ μεταβάλλεται βραδύτατα. Περὶ αὐτὸ γενῶνται, ζῶσι καὶ θνήσκουσι γενεαὶ ὁλόκληροι λέξεων, διαδεχόμεναι ἀλλήλας, ἀπελαυνόμεναι ἀλληλοδιαδόχως ἀπὸ τῆς χρήσεως. Τὸ παραμένον τοῦτο αἰδίως ὑλικὸν τῆς γλώσσης δυνάμεθα νὰ παραβάλωμεν πρὸς δένδρον αἰωνόβιον ἔχον τὰς ῥίζας βαθυτάτας, ἀποκτῶν δ' ἐτησίως νέον φύλλωμα καὶ ἀποβάλλον τὸ παλαιόν.

Πολλοὶ τῶν λέξεων καὶ τῶν φράσεων, ἃς ἀνεφέραμεν, στεροῦνται τῶν ὄρων τῆς διαρκείας τῶν ἀπαιτουμένων ὅπως συνημῶσιν μετὰ τοῦ στρώματος τοῦ θεμελιώδους τῆς συνθηματικῆς γλώσσης· ἄρα θ' ἀπολεσθῶσιν· ἀλλ' ἀδιάφορον, ἐχρησίμευσαν καὶ αὐταὶ νὰ δείξωσιν ἡμῖν διὰ τίνων νόμων σχηματίζεται ἡ ἐν χρῆσει ἀγοτικὴ γλώσσα. Εἶνε δ' ἡ ἐξέλιξις ἐπὶ τοῦ προκειμένου πολλακίς ταχίστη. Οὕτω, λόγου χάριν, ἐν Γαλλίᾳ ἐντὸς ὀλίγων ἐτῶν ἐγεννήθη καὶ παρήλθεν ὁ συρμός τῶν εἰς azar καὶ gamma καταλήξεων. Πλὴν ὀλιγίστων ἐξαιρέσεων διασφραζομένων εἰσέτι ἐν χρῆσει ἐξέλιπον καὶ ἐκ τῆς ἀγοτικῆς γλώσσης μετὰ δὲ τινα ἐτηπιθανῶς οὐδὲ ἴχνος αὐτῶν δὲν ἦθελεν ἀπομείνει, ἐὰν οἱ λεξικογράφοι δὲν ἐφρόντιζον νὰ τὰς ἀπομνημονεύωσιν.

7. *Διάδοσις* — Περίεργον χαρακτηριστικὸν τῶν τοιούτων ἰδωμάτων εἶνε ἡ μεγάλη αὐτῶν διάδοσις. Ἐνῶ ἐκάστη ἰταλικὴ χώρα ἔχει ἰδίαν διάλεκτον, ὁ δὲ Καλαβρὸς ἄδυνατεῖ νὰ ἐννοήσῃ τὴν διάλεκτον τοῦ Λομβαρδοῦ οἱ κλέπται τῆς Καλαβρίας ποιοῦνται χρῆσιν τοῦ αὐτοῦ λεξιολογίου τῶν κλεπτῶν τῆς Λομβαρδίας. Ὅθεν ἀμφοτέρω καλοῦσι chiaro τὸν οἶνον (καθαρὸν δηλαδὴ), arton τὸν ἄρτον (ἰταλιστὶ pane) berta (ἀστειότης, χλεύη) τὸ θυλάκιον, taschi τὸ σῦκον, lima (ῥίνη) τὸ ὑποκάμισον, lenza

(ὄρμα) τὸ ὕδωρ, crea τὸ κράας. Ἡ δ' ἐν Μασσαλίᾳ συνθηματικὴ γλώσσα εἶνε ὁμοία τῆς ἐν Παρισίοις.

Τὸ γεγονός τοῦτο, εὐνόητον ἴσως προκειμένου περὶ Γαλλίας καὶ Γερμανίας, εἶνε σφόδρα δυσεξήγητον ὡς πρὸς τὴν Ἰταλίαν, καὶ μάλιστα τὴν πρὸ ὀλίγων ἐτῶν διηρημένην ὑπὸ φραγμῶν πολιτικῶν καὶ τελωνιακῶν, αἵτινες ἐκ πρώτης ὄψεως θεωροῦνται μᾶλλον δυσυπέροβλητοι διὰ τοὺς ἐγκληματίας· οὐχ ἦττον φαίνεται ὅτι ποσῶς δὲν ἠμποδίζον τὰς μετοκινήσεις αὐτῶν.

Ἡ δὲ ὁμοιότης καὶ ἡ ἀναλογία ἀποβαίνει παραδοξότερα, ὁσάκις ἐπεκτείνεται καὶ παρατηρεῖται καὶ μεταξὺ λαῶν διαφόρων· οὕτως ἐν Ἰταλίᾳ καὶ ἐν Γερμανίᾳ καλοῦσι tick τὸ ὥρολόγιον, ἡ δὲ χιών λέγεται ἰταλιστὶ μὲν bianchina· γερμανιστὶ δὲ—ἐννοεῖται ἐν τῇ συνθηματικῇ γλώσσει—blanker· ὅθεν καὶ εἰς τὸν Borrow ἐγεννήθη ἡ ὑπόνοια μήπως πάντα τὰ γλωσσικὰ ἰδιώματα τῶν ἐγκληματιῶν ἔχουσι κοινὴν τὴν καταγωγὴν. Ἡ ἐξήγησις ὅμως τοῦ φαινομένου, τοῦλάχιστον ὡς πρὸς τὰς πολλὰς ἰδεολογικὰς ὁμοιότητας, ἔγκειται ἐν τῇ ὁμοιότητι καὶ ἀναλογίᾳ τῶν περιστάσεων. Ὅντως δὲ καὶ ἐν αὐτῇ τῇ συνθηματικῇ γλώσσει τῶν ἐν Ἰνδικῇ Θύγῳ (Thug) ἡ πνιγέων, παρατηρεῖται πλήρης ἰδεολογικὴ ἀναλογία πρὸς τὰ ἡμέτερα συνθηματικὰ ἰδιώματα· καὶ ὅμως ἀποκλείεται βεβαίως πᾶσα ὑπόνοια περὶ σχέσεως αὐτῶν μετὰ τῶν ἡμετέρων φαυλοβίων. Ὡς πρὸς δὲ τὰς φωνητικὰς ὁμοιότητας—αἵτινες ἄλλως τε εἶνε σπανιώταται—συντελεῖ καὶ ἡ διαρκὴς περιπλάνησις τῶν ἐγκληματιῶν, οἵτινες εἴτε ὅπως ἀποφύγῃ τὴν καταδίωξιν τῆς δικαιοσύνης, εἴτε ὅπως ἄγνωστοι καὶ ἀπροσδόκητοι ἐπιτεθῶσιν αἴφνης κατὰ τῶν θυμάτων τῶν, εἴτε καὶ ἐξ ἀληθοῦς πάθους πρὸς τὴν ἀληθειάν τὴν πρώτην ἀφορμὴν, ἐξ ἧς ἀποδιδράσκουσιν ἐκ τοῦ οἴκου τῶν, μεταβάλλουσιν αἰεποτε τόσον διαμονῆς. εἰσάγουσι δὲ τὰς λέξεις καὶ τὰς φράσεις ἀπὸ τῆς μιᾶς χώρας εἰς τὴν ἄλλην· ἐν τῇ γερμανικῇ δὲ συνθηματικῇ διαλέκτῳ ὁ ἀλήτης καλεῖται strohmer, οἶονεὶ ὄεσμα ποταμοῦ.

8. *Γένεσις τῶν συνθηματικῶν γλωσσῶν*.—Πάντες παραδέχονται ὅτι ἡ ἀρχὴ τῆς συνθηματικῆς τῶν ἐγκληματιῶν γλώσσης ἦτο ἡ ἀνάγκη τοῦ νὰ διαφύγῃσι τὰς ἐρεύνας τῆς ἀστυνομίας βεβαίως δὲ αὕτη ἦτο ἡ κυριωτάτη ἀφορμὴ, ἰδίως ὡς πρὸς τὰς διαστροφὰς ἐκείνας τῶν λέξεων, τὰς συνηθεστάτας, ὡς εἶδομον, καὶ ὡς πρὸς τὴν ἀντικατάστασιν τῆς ἀντωνυμίας δι' ἄλλων ὀνομάτων, ὡς mamma ἀντὶ io (ἐγώ), otto (ὀκτώ), ἀντὶ si

(ναί) κλπ. Ἐν δὲ τῇ σαρδηνικῇ διαλέκτῳ ἡ συνθηματικὴ γλῶσσα καλεῖται *cobertanza*, οἶονεὶ κάλυμμα. Ὅτε ὁ *Latude* παρεσκευάζε μετὰ τοῦ συντρόφου του τὰ σχοινία καὶ τὰς κλίμακας, διὰ τὴν ἐκ τῆς Βασιλίδης ἀπόδρασιν αὐτῶν, εἶχε συμφωνήσει μετ' αὐτοῦ, ὅπως ἀποπλανήσῃ τὰς ὑπονοίας καὶ ἐρεῦνας τῶν φυλακῶν, τῶν ἐπαγρυπνούντων καὶ ὠτακουστούντων, ν' ἀποκαλῶσιν ἕκαστον τῶν ἀντικειμένων διὰ μεταφορικοῦ ὀνόματος. Ὅτι ὅμως ἡ τοιαύτη δὲν εἶνε ἡ μόνη αἰτία, μαρτυροῦσιν ἡ χρῆσις αὐτῆς ἐν τῇ ποιήσει καὶ τῇ στιχουργίᾳ αὐτῶν, ὅτε οὐδεμία παρίσταται ἀνάγκη ν' ἀποφύγῃ τὴν προσοχὴν, ἀλλ' ἀπεναντίας μάλιστα ἐπιζητεῖται ἡ ἐφέλκσις τῆς προσοχῆς διὰ τοῦ ἄσματος, ἡ χρῆσις αὐτῆς ἐν συνομιλίᾳ μετὰ τῶν ὀργάνων τῆς ἀστυνομίας, ἡ καὶ ὑπὸ τῶν τελευταίων τούτων γνώσις τῶν ὄρων καὶ τῆς σημασίας τὰς τοιαύτης γλώσσης, ἡ χρῆσις αὐτῆς ὑπὸ τῶν ἐγκληματιῶν ἐν τῷ ἐσωτερικῷ τοῦ οἴκου των καὶ ἐν συνδιαλέξει μετὰ τῶν οἰκείων αὐτῶν· ἄλλως τε συνηγορεῖ περὶ τούτου καὶ ἡ σκέψις ὅτι πρὸς ἀπόκρυψιν τῶν διανοημάτων αὐτῶν θὰ ἴσκει, ἀντὶ τῆς ἕξ ὀλοκλήρου μεταβολῆς τῶν λέξεων, ἡ αἰνιγματοποίηση αὐτῶν, ὡς γέγει ὁ *Pott*, διὰ τῆς παρενθέσεως συνθηματικῶν συλλαβῶν· καὶ ὅμως ἡ τοιαύτη μέθοδος εἶνε ἥμισυ ἐν χρῆσει παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις, συνηθίζεται δὲ μόνον ὡς παιδιὰ.

Ἡ συνθηματικὴ γλῶσσα δὲν ἔχει μὲν τὴν αὐθόρμητον γένεσιν, ἔχει ὅμως βεβαίως ὅμοιον τὸν ὀργανισμὸν καὶ τὴν φύσιν πρὸς τὰς ἄλλας γλώσσας καὶ τὰς διαλέκτους. Σχεματίζονται αὐταὶ καὶ ἐκλείπουσιν ἀφ' ἑαυτῶν ἀναλόγως πρὸς τὸν τόπον, τὸ κλίμα τὰς ἔξεις, καὶ τὰς νέας σχέσεις. Τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ ὡς πρὸς τὰς συνθηματικὰς γλώσσας, αἵτινες δὲν ἀποτελοῦσιν ὡς τινες δοξάζουσι, φαινόμενον ἐξαιρετικόν, ἀλλὰ παγκόσμιον. Ἰδιαιτέραν οὕτως εἶπεν συνθηματικὴν γλῶσσαν ἔχουσι πάντα τὰ ἐπαγγέλματα, ἥτις ἀπὸ τῆς τεχνικῆς ἐφαρμογῆς ἐπεκτείνεται ἐπὶ παντοίων ἄλλων· παραδείματος χάριν ὁ ἰατρός ὀμιλῶν λέγει, ὅτι ὁ ἔρωσ εἶνε «καρδικὸν πάθος», ὁ δὲ χημικός, ὅτι ὁ ἔρωσ του ἀνέρχεται μέχρι 40 βαθμῶν· πᾶσα δ' οἰκογένεια δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι ἔχει ἰδιαιτέραν γλῶσσαν, ἥς οἱ ὄροι λήφθησαν ἐκ τῶν συμβάντων, ὅσα ἐνεποίησαν αὐτῇ μείζονα αἰσθησιν καὶ παρέσχον ἀφορμὴν εἰς γένεσιν διαφόρων συνδυασμῶν ἰδεῶν. Ἡμεῖς δ' αὐτοὶ πλάττομεν γλῶσσαν ἰδίαν διὰ τὰ ἡμέτερα νήπια· οὕτως ἡ λέξις *tata* παρὰ τῶν οἰκογενεῖαις σημαίνει θεῖαν, παρ' ἄλλαις δὲ ἀδελφὴν ἢ μικρὰν κόρην.

9. *Συνθηματικὴ γλῶσσα συντεχνιῶν.* — Ἡ τάσις πρὸς σχηματισμὸν ἰδίας γλώσσης συνθηματικῆς παρατηρεῖται σφοδρότερα παρ' ἀνθρώποις ἑξασκοῦσι τὸ αὐτὸ ἔργον, καὶ μάλιστα ὅταν τοῦτο εἶνε ὑπόπτου χρησιμότητος, ἔτι μᾶλλον δὲ παρὰ τοῖς ἠγακασμένοις νὰ διάγωσι ζωὴν νομάδα, ἢ τοῖς ἔχουσι διαμονὴν πρόσκαιρον καὶ ἰδίως ὅσας διατελοῦσιν εἰς θέσιν ὑποδεεστέρων τῆς τοῦ λοιποῦ κοινοῦ καὶ ἐπιβλεπομένην. Διὰ τῆς εἰδικῆς ταύτης γλώσσης τότε ἐνισχύουσι καὶ συσφίγγουν τὴν ἑαυτῶν κοινότητα καὶ διαφεύγουν τὴν ἄλλοτρίαν ἐπιτήρησιν. Ὅθεν εὐρον ἐγὼ ἐν τῇ περιφερείᾳ μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς κοιλιάδος γλῶσσαν συνθηματικὴν ἰδιαιτέραν τῶν καμινοκαθαριστῶν, ἑτέραν γλῶσσαν τῶν ἀμπελουργῶν, ἑτέραν τῶν θεραπευόντων καὶ ἑτέραν τῶν ἀσβεστοχριστῶν· ἐγγὺς δὲ ἐν ἄλλῃ περιφερείᾳ ἀνεῦρον γλῶσσαν ἰδιαιτέραν παρὰ τοῖς κτίσταις καὶ τοῖς λεβητοποιοῖς, Ὁ *Avé Lalement* ἀναφέρει ὅτι ὑπάρχουσι γλῶσσαι συνθηματικαὶ ἰδιαιτέρας παρὰ τοῖς πηληταῖς ἑδωδίμων, ταῖς πόρναις, τοῖς φοιτηταῖς τῆς ἰατρικῆς, τοῖς μαθηταῖς τοῦ ἐν Οὐίνσεστερ λυκείου, ἐν Λονδίῳ· ἐν Βεέννῃ δὲ ὑπάρχουσι τοιαῦται παρὰ τοῖς ὑπηρέταις τῶν ξενοδοχείων, οἵτινες στρεβλοῦσι πρὸς τοῦτο λέξεις ἀγγλικὰς ἢ γαλλικὰς παρὰ τοῖς ἀμαξηλάταις, πορθημεῦσι, κυνηγοῖς. Ἐχουσι δὲ καὶ ἐν Ἰταλίᾳ, ὡς ἀπεδείχθη ἐκ τῆς δίκης τοῦ φόνου τοῦ *Fadda* καὶ οἱ σχοινοβάται καὶ οἱ ἱππηλάται τῶν χυδαίων ἱπποδρομιῶν γλῶσσαν συνθηματικὴν ἰδιαιτέραν.

Πῶς δὲ νὰ μὴ παρακινῶνται νὰ διατυπῶσι δι' ἰδιαιτέρας γλώσσης τὰς ἰδέας αὐτῶν ἄνθρωποι ἔχοντες ἕξεις καὶ ὀρέματα ἄλλότρια τῶν λοιπῶν, ἄνθρωποι ἑξαπατῶντες τοὺς ἄλλους καὶ ἔχοντες τὸν φόβον αὐτῶν;

Σημειωτέον δὲ ὅτι οἱ τοιοῦτοι συνήθως φοιτῶσιν εἰς τὰ αὐτὰ κέντρα, τὰς εἰρκτάς, τὰ χαιματυπεῖα, τὰ καπηλεῖα, συγχρωτίζονται δὲ μόνον μετὰ τῶν ἐχόντων τὰς αὐτὰς τάσεις· ἀδελφονταὶ δὲ καὶ προσεταιρίζονται ἀλλήλοῦς μετ' ἐκτάκτου ἐνκομίας καὶ ἀπερισκεψίας, ἔχοντες, ὡς παρατηρεῖ ὀρθῶς ὁ *Vidocq*, τὴν συνθηματικὴν γλῶσσαν ὡς μέσον ἀναγνωρίσεως καὶ οἶονεὶ ὡς σύνθημα. Ἐὰν δὲν ἐποιοῦντο κοῦσιν τῆς τοιαύτης γλώσσης, θὰ ἐπέσυρον τάχιστα ἔνεκα τῶν θορυβωδῶν διαχύσεων, εἰς ἃς ἐκ χαρακτῆρος ὑπόκεινται, οὐ μόνον τὴν καταδίωξιν τῆς ἀστυνομίας, ἀλλὰ καὶ τὰς ὑποψίας τῶν θυμάτων αὐτῶν.

10. *Τὸ ἀλλόκοτον.* — Συμβαλεῖ εἰς τὸν σχηματισμὸν τῆς συνθηματικῆς γλώσσης καὶ τὸ φιλόκαινον, ἢ μεγίστη ἀστάθεια καὶ

τὸ εὐμετάβολον τῶν ὀρέξεων τοῦ πνεύματος καὶ τῶν αἰσθήσεων αὐτῶν, ἔξ οὗ, ὅσκις τύχη ν' ἀκούσῃ λέξιν τινὰ νέαν ἐν τοῖς πολλαπλοῖς αὐτῶν ὀργίοις, ἢ φράσιν ἀλλόκοτον, μωρὰν ἔστω, ἀλλὰ ζωηρὰν ἢ καυστικὴν, τὴν διακροτοῦσι, τὴν κυκλοφοροῦσι καὶ τὴν ἀποθηρεύουσιν εἰς τὸ λεξιλόγιον αὐτῶν. Καθ' ὃν τρόπον δὲ οἱ σχολαστικοὶ περισυλλέγουσιν εὐλαβῶς ὡς καὶ αὐτὰ τὰ γραμματικὰ ἀμαρτήματα ἢ τὰς ἐκφράσεις τὰς μᾶλλον παραδόξους καὶ μᾶλλον ἀφροσύνας τοῦ συνήθους ἐκ τῶν ἔργων τῶν συγγραφέων τοῦ Π' αἰῶνος, οὕτω καὶ αὐτοὶ ἀποθησαυρίζουσι τὰς φράσεις φοιτηταρίου τινὸς ἐξοκείλαντος ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν (τὸ συμβὰν δὲ τοῦτο δὲν εἶνε καθόλου σπάνιον ἐν τῇ Λατινικῇ συνοικίᾳ τῶν Παρισίων) καὶ κυκλοφοροῦσιν αὐτὰς καὶ προσπαθοῦσιν ἐτι μᾶλλον νὰ τὰς καλλωρίσωσι. Παρακινοῦνται δ' εἰς τοῦτο ἐκ τοῦ φύσει σατυρικοῦ καὶ φιλοσκώμμου πνεύματος τοῦ ἐνασμενίζοντος εἰς τὰς ὅσῳ τὸ δυνατόν μᾶλλον παραδόξους καὶ ἀσέμνους καὶ ἀλλοκότους εὐφυολογίας καὶ ὅσῳ τὸ δυνατόν μᾶλλον ἀνταποκρινομένης πρὸς τὸν ἔρωτα τῆς ὁμοφωνίας ἢ τῆς ὁμοχησίας, πρὸς τὴν τάσιν τῶν λογοπαιγνίων, ἥτις εἶνε τόσον ἀρεστὴ εἰς τοὺς ἀνοήτους καὶ τοὺς φρενοπλαβεῖς καὶ ἥς εἶδομεν περιέργον παράδειγμα ἐν τῷ ἠθικῷ συμπέρασματι τοῦ ἕσματος τοῦ Clément. Ἐπιμένομεν δ' εἰς τὴν παρατήρησιν ταύτην, καθότι ἡ ἰδιότης αὕτη εἶνε ἐκ τῶν μᾶλλον χαρακτηριστικῶν γνωρισμάτων τῆς πνευματικῆς φυσιογνωμίας τῶν ἐγκληματιῶν, οἵτινες, ἐπαναλαμβάνομεν, εἶνε μᾶλλον πνευματώδεις ἢ ὁμαλέαν ἔχοντες τὴν διάνοιαν· ἀνεφέραμεν δὲ ἤδη δημώδη ἀποφθέγματα περὶ τῶν διαρκῶς ἐπιδεικνυόντων πνεῦμα καὶ τὴν παλαιὰν παροιμίαν τὴν λέγουσιν ὅτι συνήθης εἶνε ὁ γέλως ἐν στόμασι μωρῶν.

Αἱ φωνητικὰ μεταβολαὶ καὶ διαστροφαὶ ἔχουσι πάντοτε τὰσιν γελοιοποιήσεως ἢ σκοπὸν εἰρωνικὸν ἢ σατυρικόν, ὡς εἶδομεν ἐκ τῶν προαταφροθέντων παραδειγμάτων. Ἡ εἰρωνεία ὁμοῦς ἐκδηλοῦται καὶ δι' ἀντιπαραβολῆς ἀπλῆς ἢ συνδέσμου ἰδεῶν μὴ περιέχοντος λογοπαιγνίου, οὔτε ὁμοφωνίαν ἢ ὁμοχησίαν. Ἡ κλίσι! αὕτη πρὸς τὸ βλέπειν τὰ πράγματα ὑπὸ τὴν γελοίαν αὐτῶν ὄψιν ἰδιάζει εἰς τὴν φιλόγελον καὶ ἀλλόκοτον ἐν ταῦτῳ διάθεσιν, ἣν παρετηρήσαμεν ἐπιπολάζουσαν παρὰ τοῖς ἀέρογους καὶ τοῖς ἀλήταρ, ἐκ τῶν τάξεων τῶν ὑποίων στρατολογοῦνται ὅσοι ἐγκληματῖαι, καὶ οἵτινες εἶνε οἱ ἐπίσημοι λεξικογράφοι τῆς συνθηματικῆς γλώσσης. Παρέχομεν ὡδε παραδείγματα τινὰ

εἰρωνικῶν ὑπαινιγμῶν, ὑπαγορευθέντων οὐχὶ ἐκ τῆς ὁμοιότητος τοῦ ἤχου, ἀλλ' ἐκ τοῦ συνδέσμου τῶν ἰδεῶν.

Cassolette (θυματήριον) (τὸ οὐροδοχεῖον), ἐπίσης δὲ καὶ ὁ τυρός. Craie d' Auverpin=craie d' Auverquat=blac de charbonnier (ὁ ἄνθραξ) Ambassadeur (ὁ ὑποδηματοποιὸς) καὶ ὁ ἔραστῆς ἐταίρας, πρὸς εἰρωνείαν τῆς κοινωνικῆς τάξεως ἀμφοτέρων. Alliance (ὁ ἀρραβῶν) αἱ χειροπέδες, ὑπαινιγμὸς τοῦ γαμηλίου δακτυλίου. Armoire (ἱμαποθήκη) ὁ ὕβος τοῦ κυφοῦ. Maire abbesse (κυρὰ ἡγουμένησσα) ἡ διευθύντρια δασονύμου οἴκου. Queue de poêle (λαβὴ θερμᾶστρας) ἡ σπάθη τοῦ βαρέος ἱππικοῦ. Pastille ἀντι pastille de serail (τροχίσκος ἀρωματικοῦ ἐκ τῶν καιομένων πρὸς εὐωδίαν) ἢ πορδὴ. Amadouage (θωπεία) ὁ γάμος. Ἄλλ' ὅμως τὸ Amadouer ἐν τῇ ἀγροτικῇ σημαίνει τὸ μεταχειρίζεσθαι τὸ πρόσωπον πρὸς τὸ ἐξαπατῆσαι τινα. Ὅθεν τὸ amadouage ἰσοδυναμεῖ πρὸς duperie=πλάνην. Boite d'échantillons (κιβώτιον, θήκη δειγμάτων) τὸ βυτίον τῶν καθαριζομένων βόθρων, ὡς ἐκ τῆς πολλαπλῆς προελεύσεως τοῦ περιεχομένου. Fourre du beefsteak (παρασκευάζειν μπιφτέκιον) τύπτειν, εἰς ὑπαινιγμῷ τῆς ἐργασίας τοῦ μαγειροῦ, κτυπώντας τὸ κρέας, διὰ νὰ τὸ καταστήσῃ τρυφερότερον. Boite à biscuits (θήκη διπύρων) τὸ πιστόλιον· δίπυρον δὲ εἶνε τὸ στυππίσιον, τὸ ὁποῖον τρώγεται κατὰ τὴν ἐκπυρσοκρότησιν. Bonbonnière (θήκη σακχαρωτῶν) ταυτόσημον τοῦ boîte à échantillons, ἴτοι βυτίον τῆς ἐκαθαρίσεως βόθρων· Bourreboyaux (οἶνοι ἐντρογομιστήριον) τὸ καπηλεῖον τῆς κατωτάτης τάξεως, ὡς παρέχοντα ἐδέσματα, ἅτινα πληροῦσι μὲν τὴν γαστέρα, ἀλλὰ δὲν τρέφουσι· Bouquet (ἀνθοδέσμη) τὸ πτόμα, ὑπαινιγμὸς τῆς δυσωδίας ὑπομνήσκων τὸ λόγιον τοῦ βασιλέως Καρόλου τοῦ Θ'. Bourrecoquins τροφή, χορτασμός τῶν φαύλων) τὰ φασόλια, διότι ταῦτα καὶ οἱ κῆμοι εἶνε ἀφ' κύριας τροφαί αἱ παρεχόμεναι εἰς τοὺς καταδίκους. Calèche du prefet (ἄμαξα τοῦ νομάρχου) ἢ πρὸς μεταφορὰν τῶν δεσμοτῶν ἄμαξα. Cambrure (κρότωσις) τὸ παλαιὸν ὑπόδημα. Sanaré, δημόσιον μέρος συχνάζομενον ὑπὸ τῶν παιδεραστῶν· ὑπαινιγμὸς τῶν θωρακίων τῆς παραποταμίου ὁδοῦ, τῶν ἐν τοῖς δημοσίοις περιπάτοις ἐδωλίων καὶ ἄλλων μερῶν, ἐνθα φοιτῶσιν οἱ τοιοῦτου φυράματος. Demoiselle du Pont-Neuf (δασποιῆς τῆς Νέας Γεφυράς) ἢ πόρνη, διότι εἶνε τοῖς πάσι προσιτή. Chevalier de l' agrippe ἢ de la grippe, ὁ κλέπτης· Sachets (σακκίδια) αἱ περικνημίδες.

Ἐπίσης ἡ εἰρωνεία πλεονάζει εἰς τὰς ἐπομένας φράσεις :

Charmer les pucés ἀντι être à griser ses Pucés· avaler le luron ἀντι communier· marcher dans le soulier d'un mort (ἤτοι περιπατῶν διὰ τῶν ὑποδημάτων νεκροῦ τὸ κληρονομεῖν, φράσις περιεργωτάτη καθὼς καὶ ἡ ἐπομένη badigeonner la femme au puits, ἐπιχρίειν, ἀλλοιοῦν τὴν ἐν τῷ φρέατι γυναῖκα, ἤτοι ψεύδεσθαι. Νυκτοφύλαξ δὲ τῶν ἀσπαράγων λέγεται, ὡς εἶδομεν, ἡ πόρνη.

Ἡ ἀργοτικὴ γλῶσσα μεταχειρίζεται καὶ τινὰς ἀντιφράσεις, αἵτινες δύνανται νὰ ὑπαχθῶσιν εἰς τὴν προηγουμένην κατηγορίαν. Ἐν ἄλλαις τισὶν ἐκφράσεσι λείπει μὲν ἡ εἰρωνικὴ πρόθεσις, παρατηρεῖται ὅμως ἡ τάσις πρὸς τὸ ἐκφράζεσθαι ἀντιθέτως ἢ οἱ λοιποὶ ἐκ συνηθείας ἴσως τῆς μεθόδου τῆς συνθηματικῆς γλώσσης ἢ καὶ ἐκ παραδοξολογίας.

Οὕτω τὸ déguiser τὸ ἐν τῇ συνήθει γλώσση σημαῖνον ἀποκρύπτειν, μεταμφιεννύειν, ἀπεναντίας ἐν τῇ ἀργοτικῇ σημαίνει παρατηρεῖν, ἀναγνωρίζειν· avoir à la manque=ne point avoir, μὴ ἔχειν. Bonir σημαῖνον ἐν τῇ γλώσση τῶν ὀ λalῶν, σημαίνει καὶ ὁ σιγῶν. Τὸ mince σημαίνει μηδὲν· ἐν τούτοις γίνεται χρῆσις αὐτοῦ ἐν ἀντιθέτῳ περιστάσει· π. χ. mince de confort! =Πόση ἀνάπαυσις! Τὸ rien εἶνε πολλάκις καταφατικὸν ἢ ἐπιτατικόν, ὡς: il est rien chaud, ἤτοι καίει· ἡ λέξις miel (μέλι) λέγεται ἐν τῇ σημασίᾳ τοῦ ἀρεστοῦ καὶ ἀγαθοῦ, ὡς c' est un miel· ἐν τούτοις συνηθέστερον γίνεται χρῆσις αὐτοῦ ἐν τῇ ἀντιθέτῳ ἐννοίᾳ· τὸ raumer σημαίνει χάνειν, ἀποβάλλειν, ἀλλὰ καὶ λαμβάνειν. Sublime λέγεται ὁ ἐργάτης ὁ ὀκνηρός, ὁ βίαιος, ὁ μέθυσοσ· un sublimé=ἄνθρωπος διπτελῶν ἐν ἐσχάτῃ μέθῃ· se sublimer=πίπτειν ἐν τῇ ταπεινώσει, ἐν τῷ ἐξευτελισμῷ.

Υπάρχουσιν ὡσαύτως πολλαὶ κατ' εὐφημισμὸν ἐκφράσεις ἐν τῇ γλώσση τῶν ἐγκληματιῶν, αἵτινες πολλάκις, ἀλλ' οὐχὶ πάντοτε, φέρουσι τὸν τύπον τῆς εἰρωνείας. Ὅπως δὴ ποτε καὶ αἱ ἀντιφράσεις καὶ οἱ εὐφημισμοὶ ὑπενθυμίζουν τὸ ἔθος τῶν ἀρχαίων τοῦ ἀποκαλεῖν Εὐμενίδας τὰς Ἑρινῦς καὶ Παρκαε τὰς Μοῖρας, *ideo quod non parount.*

Ἴδού τινες εὐφημισμοί:

Apraiser=εἰρηνεύειν, ἀντι φονεύειν· εἶνε δὲ αὕτη ἐκφρασις τοῦ ἐπιβοήτου Lacenaire. Appuyer ἴσον τῷ avoir des relations intimes, ἔχειν στενάς σχέσεις. Avuler sa foarchette καταπίνειν τὸ περὶον)=θνήσκειν· τὸ θνήσκειν λέγεται καὶ calancher, ἐπιτατικὸν τοῦ ἀργοτικοῦ ῥήματος caler, σημαίνοντος οὐδὲν πράττειν· ἄρα ἡ ἔννοια εἶνε ἀναπαύεσθαι διὰ παντός. Eprouser la

veuve (νυμφεύεσθαι τὴν χήραν)=καρτομεῖσθαι, Veuve, χήρα ἐλέγετο κατ' ἀρχὰς ἢ ἀγχόνη, νῦν δὲ ἡ λαιμητόμος· λέγεται δὲ χήρα, διότι elle perd son homme. Mettre à l'ombre (θέτειν ἐν τῇ σκιᾷ)=φονεύειν. Négociant (ἐμπορος) ὁ souteneur. Patetot (ἐπαναφόριον)=τὸ φέρετρον. Boire dans la tasse (Πίνειν ἐκ τῆς μεγάλης κύλικος)=πίνεσθαι. Sonner λέγεται τὸ φονεύειν διὰ τῆς προσκρούσεως τῆς κεφαλῆς τοῦ θύματος κρατουμένης ἐκ τῶν ὠτων κατὰ τοῦ λιθοστρώτου ἐδάφους. Passer à la lunette=καρτομεῖσθαι. lunette λέγεται τὸ ἡμικυκλοειδὲς ξύλον ἐν ᾧ τοποθετεῖται ἡ κεφαλὴ τοῦ καρτομουμένου. Figurant à la morgue=ὁ αὐτόχειρ. Figurants λέγονται τὰ βωβὰ ἐπὶ τῆς σκηνῆς πρόσωπα, Morgue δὲ εἶνε τὸ ἐν Παρισίοις κατάστημα, ἐνθα ἐκτίθενται πρὸς ἀνακώριον οἱ ἀνευρισκόμενοι νεκροί. Garde-manger=τὸ water-closet (ἀποχωρητήριον). Fumer une souche=ἐνταφιάζεσθαι. Mannequin de machabées (panisr de morts) νεκροφόρος ἄμαξα· ἡ αὕτη λέγεται καὶ mannequin de trimballeurs de refroidis. Rebouis=τὸ πτώμα ἐκ τοῦ reboué =ἀντικείμενον ἀνανεούμενον, ἐπισκευαζόμενον· ὅθεν καὶ rebouiser=ἀνανεοῦν = φονεύειν. Manger du plomb=φονεύεσθαι διὰ πυροβόλου ὄπλου. Séchoir (ἤτοι ἀποξηραντήριον)=νεκροταφεῖον. Serrer la vis (σφιγγεῖν τὴν ἕλικα) le qui qui (τὸν τράχηλον)=στραγγαλίζειν, ἀποπνίγειν· δύναται νὰ ἔχη, δὲ καὶ παθητικὴν σημασίαν, ἤτοι συλλαμβάνεσθαι. Tappe=στίγμα διὰ σιδήρου πετυρακτωμένου. Τὸ tappe εἶνε παιδιὰ τὰ παιδιὰ τρέχον διακόντα ἄλληλα, τὸ δὲ συλλαμβανόμενον ἐξ αὐτῶν καὶ δεχόμενον τὴν tappe, ἤτοι κρούσμα διὰ τῆς χειρὸς ἐπὶ τῶν νώτων, ὀφείλει νὰ καταδιώκη τὰ λοιπὰ· τὸ δὲ στίγμα τῶν ἐγκληματιῶν διὰ χειρὸς τοῦ δημίου ἐνεκολάπτετο ἐπίσης ἐπὶ τῶν νώτων.

Πιθανόν τινες τῶν τοιούτων διαστρεβλώσεων τῶν λέξεων ἢ καὶ αὕτη ἡ δημιουργία ἄλλων τινῶν νὰ εἶνε ὅπως καὶ τὰ στίγματα προΐοντα χάριν παιδιᾶς τῆς ὀκνηρίας τῶν εἰς πολυχρόνιον κάθειρξιν καταδεδικασμένων δεσμοτῶν.

11. *Συγχερωτισμοί.*— Συμβάλλει, καὶ μάλιστα λίαν, εἰς τὴν διαίπλασιν τῶν τοιούτων γλωσσικῶν ιδιωμάτων ὁ συγχερωτισμὸς μετ' ἄλλοδαπῶν καὶ ἄλλοθενῶν, εἰς ὃν ὑποβάλλονται κατ' ἀνάγκην ἕνεκα τοῦ πλάνητος σχεδὸν πάντοτε βίου καὶ ἐπαγγέλματος αὐτῶν. Ἐκ τούτου ἀφ' ἑνὸς ἐξηγεῖται ἡ ἀνάμιξις λέξεων ἑβραϊκῶν καὶ ἀθιγγανικῶν ἐν ταῖς συνθηματικαῖς γλώσσαις τῶν Γερμανῶν καὶ Ἀγγλῶν ἐγκληματιῶν, ἐξ ἄλλου δὲ τὸ ἐνιαῖον

τῆς τοιαύτης γλώσσης παρὰ τοῖς Ἰταλοῖς ἐγκληματίας, παρὰ τὴν ὑπάρχουσαν ἐν Ἰταλίᾳ πληθὺν τῶν διαλέκτων.

Τοῦτο δὲ συμβαίνει νῦν συχνότερον, καθότι οἱ ἐγκληματῖαι περισσότερον καὶ αὐτῶν τῶν στρατιωτῶν διὰ λόγους ἀστυνομικῆς ἐπιβλέψεως μετατοπίζονται ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν αὐτῶν.

12. *Παραδόσις*.—Περὶ τῆς ἰσχυρᾶς ἐπιδράσεως τῆς παραδόσεως τῆς ἀπ' αἰῶνος εἰς αἰῶνα μεταδιδομένης μαρτυροῦσιν αἱ περιεργοὶ ἀρχαιοτάται λέξεις, τινὰς τῶν ὁποίων ἀνεφέραμεν, αἱ ὑπάρχουσαι ἐν τῇ συνθηματικῇ γλώσσῃ καὶ οἱ ὑπαινιμοὶ γεγονότων ἱστορικῶν, σχεδὸν λησμονηθέντων.

Αἱ τρεῖς φράσεις : passer en lunette—faire un trou à la lune καὶ montret le cul, αἱ ἐν τῇ συνθηματικῇ γαλλικῇ γλώσσῃ συνώνυμοι τοῦ χροσοκοπεῖν, σχετίζονται πρὸς ἱστορικὴν παράδοσιν· καθότι ἄλλοτε ὑπῆρχε τὸ ἔθιμον νὰ τιμωρῶνται οἱ χροσοκόποι δεικνύοντες γυμνὰ τὰ ὀπίσθια αὐτῶν εἰς τὸ πλῆθος καὶ κρούοντες αὐτὰ κατὰ γῆς. Ἐν Φλωρεντίᾳ δέ, ἐν τῇ Παλαιᾷ Ἀγορᾷ διετηρεῖτο μέχρι πρό τινος καιροῦ, καὶ ἴσως διατηρεῖται ἀκόμη, ὁ λίθος, ἐφ' οὗ ἐκαθέζοντο οἱ χροσοκόποι, καλούμενος ὑπὸ τοῦ λαοῦ pietra de falliti καὶ pietra de bindoli. Τὰ δὲ lunette καὶ trou à la lune ὑπαινίσσονται τὸ σχῆμα τῶν ὀπισθίων, ὡς κοινῶς καὶ χυδαίως ταῦτα λέγονται.

Τοῦ αὐτοῦ εἶδους εἶνε καὶ ἡ ὀνομασία hironnelle de Grève (χελιδῶν τῆς Γρέβης ἢ ἀποδιδομένη εἰς τοὺς χωροφύλακας· διότι ἡ Grève ἐν Παρισίοις ἦτο ἡ θέσις, ἐνθα συνήθως ἐθανατοῦντο οἱ κατάδικοι.

Ἡ τοιαύτη ἐπίδρασις τῆς παραδόσεως μαρτυρεῖται καὶ ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ συνθηματικὴ γλώσσα μετὰ τῶν σημερινῶν αὐτῆς ἐκφράσεων ὑπῆρχεν ἐν χρήσει εἰς ἐποχὴν ἀρχαιοτάτην ἀφοῦ ἀνευρίσκονται ἴχνη αὐτῆς ἐν Γερμανίᾳ κατὰ τὸ ἔτος 1350. Τὸ δὲ λεξικὸν τῆς συνθηματικῆς γλώσσης, τὸ ἐπιγραφόμενον Modo novo de intender la lingua zerga, ἐκδοθὲν ἐν Βενετίᾳ ἐν ἔτει 1549 μαρτυρεῖ ὅτι πᾶσαι σχεδὸν αἱ τότε ἐν χρήσει ἐκφράσεις καὶ λέξεις διασώζονται μέχρι σήμερον, ὡς Maggio=Θεός, perpetua=ψυχὴ, conovello=σκόδον, cuntare=λαλῶν, dragou=ἱατρος.

Δυσκόλως δυνάμεθα νὰ ἐννοήσωμεν τίνι τρόπῳ μεταβιβάζονται τόσον πιστῶς διὰ τῆς παραδόσεως αἱ συνθηματικαὶ λέξεις καὶ αἱ ἐκφράσεις, παρὰ τοῖς ἀθλίοις τούτοις τοῖς ἐστρατημένοις οἰκογενείας. Τὸ αὐτὸ ὅμως φαινόμενον παρατηρεῖται καὶ ὡς

πρὸς τὴν στίξιν καὶ ὡς πρὸς σημεῖα τινὰ εἰδικά, οἷον εἰς ἱερογλυφικὰ λεγόμενα ζῆς, ἅτινα χαράττουσιν οἱ ἔμπροσθαὶ πρὸς συνεννόησιν, ἢ πρὸς ἀπόδειξιν τοῦ μέρους τῆς ἐνεργείας, μεταβιβασθέντα ἐξ ἀρχαιοτάτων χρόνων, ἐκ τῆς ἐποχῆς Ἰώως, ὅτε εἰσέτι ἦτο ἄγνωστος ἡ γραφή.

Ἄλλως τε μήπως δὲν βλέπομεν παρὰ τοῖς στρατιώταις καὶ τοῖς ναύταις, οἵτινες συνήθως στεροῦνται οἰκογενείας, ἐνίοτε δὲ στεροῦνται καὶ πατρίδος, διασφωζόμενας εἰσέτι καὶ ἐν χρήσει παραδόσεις καὶ ἔθιμα ἀναγόμενα εἰς χρόνους παναρχαίους ;

13. *Ἀταβισμός*.—Ὁ κυριώτατος ὅμως λόγος εἶνε ὁ ἀταβισμός. Λαλοῦσι κατὰ τρόπον διαφέροντα τοῦ συνήθους, διότι καὶ τὰ αἰσθητά των διαφέρουσι· λαλοῦσιν ὡς ἄγριοι, διότι εἶνε ἄγριοι ζῶντες ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ἐκμάχοντος εὐρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ ὅθεν μεταχειρίζονται ὡς ἐκεῖνοὶ τὴν ὀνοματοποιίαν, τὸν αὐτοματισμὸν, τὴν προσωποποιήσιν τῶν ἀφηρημένων ἐννοιῶν,

Ὁ Blonbelli λέγει περὶ τούτου εὐγλώττως :

—Πῶς ἄρα ἄνθρωποι ἀνήκοντες εἰς διάφορα γένη, κερωρισμένα διὰ φραγμῶν πολιτικῶν καὶ φυσικῶν ἐν τοῖς κρυφίοις αὐτῶν διαβουλίαις ἐχάραξαν τὴν αὐτὴν ὁδὸν καὶ ἐπ' αὐτῆς ἐβάδισαν ἐπλάσαν δὲ κρυφίως πολλὰς γλώσσας, ἀνομοίους μὲν πρὸς ἀλλήλας τὸν ἦχον καὶ τὴν ὄξιν, ἀλλ' ἐντελῶς ὁμοίας κατ' οὐσίαν ; Ὁ ἄξεστος ἀνὴρ, ὁ ἐλεύθερος ἀπὸ παντὸς ἠθικοῦ θεσμοῦ καὶ ἐγκαταλειμμένος εἰς τὰς φαύλας τῆς φύσεως ὁρμάς, ὀλίγον διαφέρει τοῦ ἀγρίου ἀνθρώπου, τοῦ καταβάλλοντος τὰς πρώτας προσπαθείας, ὅπως συνδεθῆ πρὸς τὸν πλησίον καὶ ἀποτελέσῃ κοινωνίαν. Αἱ ἀρχέτυποι γλώσσαι βρῖθουσιν ὀνοματοποιημένων λέξεων· τὰ ὀνόματα τῶν ζῴων ἐν αὐταῖς ἐπλάσθησαν καθ' ὃν τρόπον καὶ ἐν ταῖς συνθηματικαῖς γλώσσαις· οὕτως ἐν τῇ ἀθιγγανικῇ γλώσσῃ ἡ νήσσα καλεῖται π λ α τ ὐ ρ ο υ γ χ ο ς». Προστίθημι δὲ καὶ ἐγὼ—εἰ καὶ συναισθάνομαι ὅτι ἡ προσθήκη μου εἶνε λίαν τολμηρὰ—ὅτι καὶ αὐτὴ ἡ στρέβλωσις, ἡ διαστροφή, ἢ ἀλλοίωσις τῆς λέξεως ἐτυμολογικῶς ἢ κατὰ μετάθεσιν τῶν συλλαβῶν εἶνε φυσικαὶ ἐν ταῖς γλώσσαις ὡς lupo ἐκ τοῦ wolf, tener ἐκ τοῦ teren καὶ ἡ λέξις inchiostro (μελάνη) ἢ μετατροπὴ μὲν εἰς vinchiostro· καθὼς ἐπίσης καὶ ἡ συγγώνεσις δύο ἐννοιῶν ἐτυμολογικῶν ὡς capello ἐκ τοῦ caput καὶ pilus.

Ἵστε τὰ τοιαῦτα τῶν συνθηματικῶν γλωσσῶν ὀνόματα, ὡς τὸ mammella (μαστός)=γῆ, τὸ ἀναπαριστῶν τὴν μυθολογικὴν Κυβέλην καὶ τὸ serpe (ὄφις)=ἔτος, ἐν Εἰ ἀναβιοῦ τὸ αἰγυπτιακόν

ιερογλυφικὸν σημεῖον, ἀποκλίνω νὰ παραδεχθῶ ὡς προσεχόμενα οὐχὶ ἐκ σχολαστικότητος φιλαρχαίων τινός, ἀλλ' ἐξ ἐπανόδου τῆς ψυχολογίας τῶν ἀρχαίων χρόνων.

14. **Πόρνοι.**—Φαίνεται ὅτι αἱ πόρται εἰ καὶ τόσον ὁμοιάζουσαι πρὸς τοὺς ἐγκληματίας, δὲν ἔχουσι ἰδίαν πραγματικὴν συνθηματικὴν γλῶσσαν. Εἶχον ὅμως τοιαύτην ἄλλοτε, εἰς χρόνους παλαιότερους, εἰς τοὺς χρόνους τοῦ Villon καὶ τοῦ Rabelais.

Ἡ οὕτως λεγομένη ἐρωτικὴ γλῶσσα τοῦ 15' αἰῶνος ἦτο τελεία συνθηματικὴ γλῶσσα, λαλουμένη ὑπὸ τῶν πορνῶν. Ἐν αὐτῇ ὑπῆρχον 300 συνώνυμα διὰ τὴν συνουσίαν, 400 διὰ τὰ γεννητικὰ μόρια, 103 διὰ τὴν πόρνην. Ὑπῆρχε δὲ τοιαύτη γλῶσσα συνθηματικὴ καὶ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Ρώμῃ, ἔνθα οἱ κίρκαιοι καὶ αἱ ἐταῖραι ἔχρῳντο καὶ γλώσση ἰδιαιτέρα νευμάτων παραδείγματα χάριν, ἢ ἀνύψωσις τοῦ μεσαίου δακτύλου τῆς χειρὸς καὶ τὸ σύμπλεγμα τῶν λοιπῶν περὶ αὐτὸν ὄρθιον ἐσήμαινε τὴν παρὰ φύσιν ἀσέλγειαν.

Ἄλλ' ὅμως καὶ σήμερον ὑπάρχει ἐν μέρει ἡ χρῆσις τοιαύτης τινὸς συνθηματικῆς γλώσσης ἐν τοῖς πορνείοις. Ἀρκεῖ νὰ ὑπειθυμίσωμεν τοῖς ἀναγνώσταις τὴν πληθῶραν τῶν λέξεων τῶν αἰνιττομένων τὴν συνουσίαν ἐν τῇ συνθηματικῇ γλώσση ὧν προηγουμένως ἐμνήσθημεν. Αὐταὶ δὲ αἱ τῆς ὑψηλῆς περιωπῆς παρισναὶ ἐταῖραι ἔχουσιν οἰονεὶ συνθηματικὴν γλῶσσαν ἰδίαν. Καὶ καλοῦσιν αἱ cocottes Machinscoff τὸν πρῶτον τυχόντα Père Douillard ἢ Bobinskoff τὸν συντηροῦντα αὐτὰς ἐπὶ μισθῷ, Bequinskoff τὸν παροδικὸν αὐτῶν ἐξ ἰδιοτροπίας ἐραστὴν, Bon τὸν ἀστυνομικὸν ὑπάλληλον, Breme τὴν πρὸς πορνείαν ἀδειαν, τὸ παιγνιόχαρτον, τὸ διατελοῦν ὑπὸ ἐπιτήρησιν, Panuche τὴν γυναικα τῆς ἀσκητικῆς τάξεως, Pisteur τὸν παρακολουθοῦντά τὰς γυναικας καθ' ὁδόν.

15. **Φρενοβλαβεῖς.**—Βεβαίως δὲν ὑπάρχει γλῶσσα συνθηματικὴ παρὰ τοῖς φρενοβλαβέσιν. Εἶνε ὅμως παρ' αὐτοῖς συνήθης καὶ ἰδιάζουσα ἡ δημιουργία λέξεων ἐξ ὁμοφωνίας ἢ καὶ ἄλλων ὅλων νέων, ἀνευ λόγου σαφοῦς.

Ἀξιοσημεῖωτοι ἐπὶ τούτου εἶνε αἱ ἐπόμεναι σημειώσεις παρατηρητοῦ μὴ φρενολόγου, ἀλλ' ὅμως διαγνόντος τὰ πράγματα δευδεροκρίστερον πολλῶν φρενολόγων.

«Ἡ γλῶσσα τῶν φρενοβλαβῶν φαίνεται πολλάκις ἀποτελουμένη ἐξ ἄλλεπαλλήλων ἰδεῶν ἀνευ συνειροῦ. Λεῖπει ἀρὰ γε ὁ

τοιούτος συνειροῦς, Οὐχί. Ὁ παραφρων ἐν τῇ θερμοῇ αὐτοῦ φαντασίᾳ βλέπει σχέσεις ἰδεῶν διαφευγούσας ἡμᾶς, ἴσως διότι εἶνε πολὺ ἐλαφραί, πολὺ ποροδικαὶ καὶ ἀμφίβολοι, πολὺ μακρυναί.

Ἐνθυμοῦμαι νεαρὸν Γάλλον πάσχοντα τὰς φρένας, παρὰ τῷ ὅποιῳ ἡ οἰκογένειά του εἶχε τάξει ὡς ἐπιτηρητὴν καὶ ὀδηγὸν ἱερέα ὀνόματι Tardy, ἀνθρωπον λίαν ἀγαθὸν καὶ κατὰ πάντα ἀξιοσέβαστον, ὃν ὅμως ἐκεῖνος δὲν ἠγάπα. Μετὰ τινα χρόνον ὁ νέος ἤρχισε ν' ἐποκαλεῖ τὸν παιδαγωγὸν του διὰ τοῦ ὀνόματος Vitiatus, ἐπιμένων εἰς τὴν τοιαύτην ὀνομασίαν παρὰ πᾶσαν προτροπὴν, οὐδεὶς δ' ἐγίνωσκε τίς ἠδύνατο νὰ ὑπάρχη σχέσις μεταξὺ τῆς λατινικῆς ἐκείνης λέξεως καὶ τοῦ σεμνοῦ καὶ αὐστητοῦ τὸ ἦφος ἱερέως, εἰς ὃν ἀπέδιδε τὸ ἐπίθετον. Μετὰ καιρὸν ἀνεκαλύφθη ὅτι ἐν λεξικῷ τινι γαλλολατινικῷ ἀνήκοντι εἰς τὸν ἀδελφὸν τοῦ νεαροῦ φρενοβλαβοῦς ἡ λατινικὴ λέξις vitiatus μεταφράζετο γαλλιστὶ abâtrrdi, εἰς ὃ αὐτὸς ἀπέδιδε τὴν ἔννοιαν τῆς φράσεως à bas Tardy ! (Κάτω ὁ Ταρδύ !) Ὡστε τὸ vitiatus ἦτο ἡ μεταφρασις ὁμοηχίας !

»Οὔτε ὁ ἐγκληματίας οὔτε ἡ πόρνη δύναται βεβαίως νὰ θεωρῶνται ὡς φρενοβλαβεῖς, διότι ὁ μὲν εἶνε ἐκδοτος εἰς τὰ πονηρὰ ἔργα, ἡ δὲ εἰς τὸν ἀκόλαστον βίον. Ἐχουσιν, ὅμως ἀμφοτέροι ἰδιότητάς τινας τοῦ φρενοβλαβοῦς. Ἐχουσιν ἄν οὐχί τι ἄλλο, τοῦλάχιστον ἐκεῖνος μὲν ἐξ αἰτίας τῆς ἀνισορροπίας αὐτοῦ φαντασίας αὐτὴ δὲ ἐξ ἀνοήτου δξυθυμίας, τὴν ἰδιότητα, ἣτις κατὰ τὸν Taine δύναται ν' ἀποκληθῇ ἡ π ε ρ ο φ ί α τοῦ ἐγώ. Ἀποδείξεις μὲ τούτου εἶνε καὶ ἡ γλῶσσα των, ἡ πλήρης ὑπερβολικῶν ἐκφράσεων, ἡ ἀφθονοῦσα τολμηροτάτων μεταφορῶν, ἡ πλήρης ὁμοφώνων καὶ ὁμοήχων λέξεων, λογοπαιγνίων διαφορομένων ἐνδοιῶν, τοιούτων δ' ἔχουσα λυρισλὸν ἰδεῶν, ὥστε ὁ ἀπαθῶς ἐξετάζων αὐτὴν ἐξίσταται. Ἡ γαλλικὴ φράσις avoir des idées céceususes (δηλαδὴ ἔχειν τὰς ἰδέας ἀσυρράπτους) λεγομένη πρὸς εὐφημισμὸν ἐν τῇ κοινῇ γλώσση εἰς ἔνδειξιν τῆς διανοητικῆς καταστάσεως τοῦ φρενοβλαβοῦς, εἶνε πολλάκις ἐφαρμοσίμος καὶ τοῦ ἐγκληματίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ΄

Σημειογραφία.—*Ιερογλυφικά.*—*Έγγραφα εγκληματιῶν.*—*Καλλιγραφία καθ' ὑπνοτισικὴν ὑποβολήν.*—*Νεύματα.*

1. *Σημειογραφία.*—Περιεργωτάτη παρὰ τοῖς εγκληματίαις ἐπικρατεῖ τάσις, ἢ τοῦ ἐκφράζειν διὰ σχημάτων ἢ εἰκόνων τὸν λογισμόν των, καὶ ὅταν ἔτι δύνανται νὰ πράξωσι τοῦτο διὰ τῆς γραφῆς.

Τὸ πρῶτον παράδειγμα, ὅπερ ἤδη ἀνέφερα, εἶνε τὸ παράδοξον αὐτόγραφον τοῦ Trorrmann ᾧ ὁ θρησῶδης οὗτος φωνεὺς ἐξωγράφησε τὴν σκηνὴν τοῦ εγκλήματος του ἐπὶ σκοπῶ δικαιολογίας καὶ θέλων νὰ παρατηρήσῃ ὅτι ἡ σφαγὴ τῆς οικογενείας Kinke δὲν ἦτο ἔργον ἰδικόν του, ἀλλὰ τοῦ πατρὸς Kinke. Ἐν τούτοις, ὡς ἐμφαίνεται καὶ ἐκ τῆς ἐπιγραφῆς, δὲν ἦτο ποσῶς ἀγράμματος, ἠδύνατο δὲ νὰ ἐκφράσῃ τὰ διανοήματα του μετὰ πολὺ μείζονος ἀκριβείας γινώσκωμεν μάλιστα ὅτι καὶ περὶ τὸ στιγουργεῖν ἠσχολεῖτο συνθέτων στίχους χειρίστους, ἀλλ' ὅπωςδὲποτε στίχους.

Ἐτέραν ἀπαράλλακτον ἀπόδειξιν παρέχει ἡμῖν ὁ κακοῦργος Cavaglia, ὁ ἐπιλεγόμενος Fusil, ὅστις, καίπερ οὐχὶ ἀγράμματος, ἠσθάνθη τὴν ἀνάγκην νὰ χαράξῃ διὰ σχημάτων ἐπὶ τῆς ὑδρίας αὐτοῦ τὴν ἀνάμνησιν τῆς αὐτοκτονίας του, τῆς φυλακίσεως καὶ τοῦ εγκλήματος δι' ὃ ἐτιμωρήθη.

Σημειωτέον ὅτι ἡ τέχνη τῶν τοιούτων εἰκόνων διαφέρει τῆς τῶν ὑπὸ τῶν νηπίων χαρασσομένων, αἱ δ' ἐπιγραφαὶ αὐτῶν εἶνε βραχεῖαι.

Συνηθέστερον αἱ εἰκόνες χρησιμεύουν ὡς προσδιοριστικὰ τῶν ἐπιγραφῶν, ὅπως παρὰ τοῖς Αἰγυπτίοις.

Ἀλλὰ τὸ ὑπὲρ πάντα τὰ λοιπὰ εὐγλωττον παράδειγμα εἶνε τὸ χαραχθὲν ἐπὶ τινος ὑπενδύτου σχεδιογράφημα ὑπὸ ὑποδηματοποιοῦ ἐντελῶς ἀγραμμάτου, κατηγορουμένου ἐπὶ ληστοπραξίᾳ, βραχυσώμου, ὑπομικροκεφάλου, διαπραχθεῖσιν ἐκ συστάσεως μετὰ χαλοῦ τινος ἐν τῇ εἰκόνι ταύτῃ παρίσταται ὁ μὲν σύντροφός του κλέπτων τὸ ὄρολόγιον, αὐτὸς δὲ (ὑπογραφόμενος Ἰωσήφ, ἂ θ ᾠ σ κρατῶν τὴν ἄλυσιν μόνον αὐτοῦ. Τὸ παράδοξον δὲ

εἶνε ὅτι ἤξιον, ὅπως ἡ εἰκὼν αὕτη χρησιμεύσῃ ὡς πειστήριον πρὸς ἀπόδειξιν τῆς ἀθρότητός του παρὰ τῷ Ἀκρωτικῷ Δικαστηρίῳ. Ὅθεν καὶ μοὶ παρέδωκε μετ' ἐπισημότητος τῶν ὑπενδύτην τοῦτον. Ὅτε δὲ ὁ ὑπενδύτης ἐπεστοράφῃ αὐτῷ, ἀλλ' ἄνευ τῆς χάριτος, ἦν προσεδόκα ὡς βεβαίαν, ἐξεμάνη, με ἠπέλησε, κατέστρεψε δὲ τὴν εἰκόνα, οὐδ' ἐδέχθη νὰ σχεδιάσῃ αὐτὴν ἐκ νέου, ἐπ' οὐδεμιᾷ ἀμοιβῇ, μολονότι ἦτο πένης καὶ πάσης βοήθειας ἐστερημένος. Βεβαίως μετὰ τῆς συνήθους παρὰ τοῖς εγκληματίαις ἐπιπολαιότητος ἀπέδιδεν εἰς τὴν εἰκόνα ἐκείνην σημασίαν μεγάλην, ἦν δὲν θ' ἀπέδιδεν εἰς ὑπόμνημα ἔγγραφον, διότι τότε αἱ ἰδέαι του θὰ ἴσαν μᾶλλον σαφεῖς.

Ὅς σημειογραφαὶ δὲ ὅμοιαι πρὸς τὰς τῶν ἀγρίων πρέπει νὰ θεωρηθῶσι καὶ τὰ στίγματα, ἅτινα εγκληματῆαι χαράττων ἐπὶ τοῦ σώματος αὐτῶν, ἀφηγούμενοι δι' αὐτῶν τὰς εγκληματικὰς τῶν πράξεις, τὰς τερπνοτάτας τῶν ἠδονῶν, ἃς ἐδοκίμασαν, καὶ ἰδίως τὰ φιλέκδικα αὐτῶν σχέδια. Τοῦτα πάντα δὲ σπανίως καὶ ἀτελῶς ἐκφράζουσι δι' ἐπιγραφῶν, ἀλλ' ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον δι' εἰκόνων, παριστωσῶν, ὅπως εἰς τὰ ἱερογλυφικά, τὴν ἰδέαν.

Ἄλλος λόγος πλὴν τοῦ ἀταβιστικοῦ δὲν χωρεῖ ὡς πρὸς τὴν ἐξήγησιν τῆς τοιαύτης τάσεως, τῆς τοιαύτης ἀνάγκης τοῦ ἐκφράζεσθαι διὰ τῆς προτομόνου μεθόδου τῶν εἰκόνων καὶ τῶν σχημάτων τῆς παρατηρουμένης παρ' ἀνθρώποις γινώσκουσι τὴν γραφὴν, ἦν καὶ μεταχειρίζονται ἀλλ' ἐπικουρικῶς, ὥσανεὶ μὴ ἐπιφέρει αὕτη καὶ μὴ ἀνταπεκρίνετο εἰς πᾶσαν τὴν ζῆσιν τῆς ιδέας αὐτῶν, ἀπαράλλάκτως ὅπως συμβαίνει καὶ εἰς τὴν προτίμησιν τῆς συνθηματικῆς γλώσσης, ἦν πολλάκις μεταχειρίζονται καὶ ἐν τῇ στιγουργίᾳ των· ἄρα οὐχὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ ν' ἀποκρύψουν τὴν σκέψιν των.

2. *Ἰερογλυφικά.*—Σχέσιν καὶ σύνδεσμον σαφῆ καὶ πλήρη ἀνευρίσκω μετὰ τῆς συνθηματικῆς γλώσσης καὶ τῶν ἱερογλυφικῶν, ἅτινα εἶνε κατ' οὐσίαν ἐκφράσεις συνθηματικαὶ ἐξωγραφισμένα.

Πολλὰ παραδείγματα τοιούτων ἱερογλυφικῶν μοὶ ἐχορηγήθησαν ὑπό τινων ἀλλὰ δὲν παραθέτω πάντα καθότι ἄλλοι ἠμφισβήτησαν τὴν γνησιότητά των.

Ἐν τῇ νεαπολιτικῇ ἱερογλυφικῇ γλώσσῃ ἡ πόρνη ἀπεικονίζεται διὰ μυδὸς ἢ δι' ἐμβάδος ξυλίνης, διότι καὶ τὰ τρία ἀφθονοῦσι παρὰ τοῖς κατωτάτοις κοινωνικοῖς στρώμασι τῆς Νεαπόλεως. Ἐνθα ἀπαντῶσιν αἱ τοιαῦται ἐπιγραφαί.

Τὸ δηλητήριο ἀπεικονίζεται δι' ὄψεως ἡ φυλακὴ διὰ κλωβοῦ ὁ ἀρχηγὸς τῶν καμμοριστῶν διὰ βραχίονας μετὰ τοῦ μεσαίου δακτύλου φέροντος δακτύλιον ὁ κατώτερος βαθμὸς διὰ πήχεως τετορημένου διαμπαξὺν ὑπὸ ἐγχειριδίου ὁ ληστής διὰ ζώνης μετ' ἐγχειριδίου τὸ κάτεργον τοῦ φάρυγγος λύκου ἡ ἀπάτη διὰ παιγνιοχάρτου. Αἴλουρος ἀπηγγονισμένος σημαίνει κλοπὴν ἀσφαλῆ τρίχρους σημαία τὸν εἰσαγγελέα πέταλον τὸν ἱατρὸν (ὑπανιγμὸς φεῦ! ἤκιστα τιμητικὸς, τοῦ κτηνιάτρου) ὁ ἀπλοῦς φύλαξ σταταὶ διὰ μορφῆς ὀλοκλήρου γενειοφόρου, ὁ δὲ ἀπλοῦς φύλαξ διὰ μόνου τοῦ ἀνωτέρου μέρους τῆς μορφῆς. Ἡ σταφυλὴ σημαίνει κλοπὴν ἐν τῇ ἐξοχῇ ἀστήρ ἡ ῥόδον σημαίνει κλοπὴν ἐπιτυχῆ σμίλι ἡ ψαλὶς κλοπὴν σημαντικὴν κλεις ἀπλῶς κλοπὴν πυγμὴ ἰδοποίησιν. Ἡ ἐρώτησις: εἰς πόσων μηνῶν ἢ ἐτῶν φυλάκῃσιν κατεδικάσθησιν; γίνεται διὰ τῆς ἀπεικονίσεως ὀτίου ἢ δὲ ἀπάντησις δίδεται δι' ἀριθμοῦ κυκλίσκων μικρῶν ἢ ἐνωτίων κρεμασμένων ἐκ τοῦ αὐτοῦ ὀτίου, ὅσakis πρόκειται περὶ μηνῶν ὅσakis δὲ πρόκειται περὶ ἐτῶν, χαράσσεται τετράγωνος ἐντὸς τοῦ ὁποίου σημειοῦται ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐτῶν, ἢ ἀντὶ τετραγώνου σκοῦφος, ὅστις ἐν τῇ συνθηματικῇ γλώσσῃ δηλοῖ ἔτος.

Ἡ πόλις συμβολίζεται διὰ κώδωνος, τὸ περίστροφον διὰ μυοπαγίδος, ὁ πανδοχεὺς διὰ θάμνου, ὁ δικαστὴς διὰ σκορπίου, ἡ ἐλευθερία δι' ἀλεκτρύονος, τὸ 5 διὰ χειρὸς, τὸ 100 διὰ ποδός, τὸ 50 δι' ἡμίσεως ποδός.

Εἶνε δὲ ταῦτα ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἱερογλυφικὰ αὐτοσχέδια, ὅπως καὶ πολλὰί λέξεις τῆς συνθηματικῆς γλώσσης μεταπίπτουσαι εἰς τὴν χρῆσιν ὁμάδων τινῶν καὶ μάλιστα λωποδυτῶν.

Ὁ διάβολος σημαίνει συμφορὰν. Ἐγχειρίδια δὲ καὶ ἀνθη σημαίνουσι τὸν προδοθέντα ἔρωτα καὶ τὴν ἐπιθυμίαν τῆς ἐκδικήσεως. Περιεργωτάτη εἶνε ἡ παράστασις ἢ σημαίνουσα ὅτι ὁ φέρων αὐτὸ ἐπιθυμῆι νὰ φονεύσῃ ἕνα maquereau, ἕτοι μαστροπὸν, ἐξ αἰτίας τοῦ ὁποίου ἐγκατελείφθη ὑπὸ τῆς ἐρωμένης του. Τίνι τρόπῳ δὲ ἀπεικονίζει τὴν ἔννοιαν ταύτην; Ἄφ' ἐνός διὰ καρδίας τετραγυμνωμένης καὶ αἰμοσταγοῦς ἄφ' ἑτέρου δὲ διὰ κεφαλῆς ἰχθύος κεχαραγμένης ἐπὶ τοῦ ποδός ὁ δὲ ἰχθύς (ὁ σκόμβρος) καλεῖται maquereau, ὅπως καὶ ὁ μαστροπός.

Ἡ κλεις καὶ ἡ ἄλυσις, καθὰ εἶδομεν ἐκ τῶν στιγμάτων τοῦ Salzano, σημαίνουσι τὸ ἀπόρητον τῆς Καμόρρας παρ' ἄλλοις τὸ αὐτὸ σύμβουλον σημαίνει τὸν ἔρωτα.

Ἄλάνθαστα ἀπεναντίας εἶνε τὰ ἱερογλυφικὰ τὰ λεγόμενα

Zinc, διὰ τῶν ὁποίων οἱ κακοῦργοι ἐν Γερμανίᾳ καὶ ἐν Ἀγγλίᾳ συνηθίζουσι νὰ συνεννοῶνται πρὸς ἀλλήλους

Ἐν Ἀγγλίᾳ εὐρέθη κατὰ τὸ 1849 χάρις ἱερογλυφικὸς (Gadger Mad) καταρτισθεὶς χάριν τῶν ἐπαϊτῶν, ἐν ᾧ ἐσημειοῦντο τὰ χωρία καὶ αἱ ἐπαυλῆς τῶν περιχώρων μετὰ σημείων ἐμφαινόντων τὰς εἰκότας ἢ τὰ ἐλαττώματα τῶν ἐν αὐτοῖς κατοικούντων ὡς ἀκόλουθος:

× = εἶνε πτωχὸς

∧ * εἶνε ἀγαθὸς

— * προφυλάχθητι ἀπὸ τοῦ κυνός

— (* ὑπάγε πρὸς αὐτὴν τὴν διεύθυνσιν

⊙ * εἶνε ἀνθρώπος εὐσεβέστατος

⊙ * σὲ ἀναμένει μηνιαία φυλάκισις.

Εἰς ταῦτα καταλέγονται καὶ τὰ φωνητικὰ οὕτως εἰπεῖν ἱερογλυφικὰ σημεῖα, ἐν οἷς τὰ σχήματα διὰ τοῦ συνδυασμοῦ αὐτῶν ἀποτελοῦσιν ἐπίγραμμα, κάποτε δὲ καὶ σχηνοτενῆ φράσιν:

Ἐνίοτε διὰ τῆς σίξεως χαράντου ἐφ' ἑαυτῶν εἰκόνας καὶ σχήματα, εἰς ἃ ἀποδίδουσι σημασίαν ὅπως ἰδιαιτέραν ὄθεν δυνάμεθα ν' ἀποκαλέσωμεν αὐτὰ ἱερογλυφικὰ ἰδιωτικά. Ἐπὶ παραδείγματι κακοῦργός τις φέρων ἐφ' ἑαυτοῦ ἐστιγμένην σφραγίδα τοῦ Σολομώντος, σειρήνα καὶ σταυρὸν, ἔλεγε: «Τὸ πρῶτον ἐχάραξα, διὰ νὰ ἐνθυμῶμαι ὅτι κατὰ τὸ 1879 ἐφυλακίσθη διὰ φρόνον ἐν Αἰγύπτῳ τὴν σειρήνα καὶ τὴν ἄγκυραν, ὅπως ἐνθυμῶμαι ὅτι κατεδικάσθη εἰς τρίμηνον φυλάκισιν ἐπὶ λιποταξίᾳ ἐκ τοῦ πλοίου ἐν Κωνσταντινουπόλει, ὅπου ἐκοιμώμην κατὰ γῆς τὸν δὲ σταυρὸν ἐχάραξα, ὅπως μὴ ἐπανέλθω εἰς τὴν φυλακὴν, ἀλλ' ἐπὶ ματαίῳ».

3. **Γραφή.**—Ἐπειδὴ συνηθίζομεν ν' ἀποδίδωμεν ὀλίγην σημασίαν καὶ ἀξίαν εἰς πᾶν ὅ,τι συχνάκις ὑποπίπτει εἰς τὸ βλέμμα ἡμῶν, εἰς πολλοὺς διὰ τοῦτο φαίνεται ἐν ἀρχῇ λίαν παιδαριώδης καὶ ἀλλόκοτος ἡ ἰδέα ὅτι ἐκ τῆς γραφῆς τοῦ ἀνθρώπου δύναται τις νὰ συναγάγῃ γνωρίσματα περὶ τοῦ ψυχικοῦ του χαρακτῆρος. Ἄλλ' ὅμως θὰ μεταβίλωσι γνώμην (καὶ ἐὰν ἔστω δὲν ἀνέγνωσαν τὰ περὶ τοῦ θέματος τούτου γραφέντα πολυάριθμα βιβλία, οἷον τὸ περὶ Γραφολογίας—Graphologie—τοῦ Βοναργὲ κδοθέν ἐν ἔτει 1876, τὸ περὶ χειρογραμματομαντείας τοῦ Ἀδὸλ-

φου Heuze, εκδοθὲν ἐν Δειψία ἐν ἔτει 1862 καὶ τὸ τοῦ Dubarot Les mystères de l'écriture, 1872, ἀναλογιζόμενοι ὅτι, καθὰ κοινῶς εἶνε παραδεδεγμένον, τὰ νεύματα, ἢ φωνή, τὰ κινήματα, ἢ προφορά, τὸ ἦθος ἐν γένει τοῦ ἀνθρώπου, προϊόντα ταῦτα πάντα κινήσεών τινων ἐκ τῶν μυῶνων αὐτοῦ, μαρτυροῦσι πολυλάκις περὶ τῶν ψυχικῶν αὐτοῦ ἰδιοτήτων· ἀλλ' αἱ κινήσεις ἐκεῖναι εἶνε στιγμιαῖαι, ἔξαφανιζόμεναι εὐθὺς μετὰ τὴν ἐκδήλωσίν των, ἐνῶ ἡ γραφή εἶνε ἀποτέλεσμα κινήσεων, αἵτινες δύνανται νὰ μένωσιν ἀσαλεύτως προσδιωρισμέναι ἐπὶ ὀλοκλήρους αἰῶνας μετὰ τὴν ἐκδήλωσιν αὐτῶν.

Εἶνε ὅμως ἀληθές ὅτι αἱ ἐπὶ τοῦ προκειμένου γενόμεναι ἔρευναί μᾶλλον ἀπέβλεπον εἰς τὴν ἱκανοποίησιν παιδαγωγῶδους περιουσίας ἢ εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν σκοποῦ ἐπιστημονικοῦ, ὅτι δὲ καὶ παρ' αὐτοῖς ἐπι τοῖς προορηθεῖσι σοβαροῖς συγγραφεῦσιν ἢ ὀρθῆ ἔρευνα συναναφέρεται μετὰ τοιούτων ἐπιπολαίων παρατηρήσεων καὶ φρενολογικῶν, χειρομαντικῶν καὶ ἄλλων παραδοξολογιῶν, ὥστε κλονίζεται ἡ πίστις καὶ ὡς πρὸς τὸ μετ' ἐμβριθείας καὶ σοβαρότητος συντεταγμένον μέρος τοῦ ἔργου αὐτῶν.

Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ εἰς τὴν γραφὴν τῶν ἐγκληματιῶν, εἶνε παράδοξον ὅτι πάντες οὗτοι, οἱ μετ' ἀτόπου ὑπερβολῆς ἰσχυριζόμενοι ὅτι δύνανται νὰ διαγνώσωσι τὸν ἐγκληματιᾶν ἐκ μόνης τῆς γραφῆς αὐτοῦ, παρουσιάζουσι μόνον δύο ἢ τρία παραδείγματα τοιαύτης γραφῆς· δὲν κατώρθωσα δὲ, εἰ καὶ βοηθούμενος φιλοφρόνως ὑπὸ τοῦ διακεκριμένου κ. Gorresio, ἐκ πάντων τῶν συγγραμμάτων τῶν λεγομένων τούτων γραφολόγων ν' ἀρυσθῶ τι πλέον ἢ τρεῖς ὑπογραφὰς περιβοήτων κακούργων.

Συνοψίζων ἐνταῦθα τὰς μελέτας τοῦ ἐπὶ τῶν αὐτογράφων, ὅσα ἠδύοκῃσαν νὰ μοὶ χορηγήσουν ὁ κ. Ἀλφρέδος Mauzy, διευθυντῆς τῶν ἐν Γαλλίᾳ Ἀρχειοφυλακείων, ὁ κ. Μιονί, ὁ Beltrami-Scalia καὶ ἄλλοι, καὶ ἅτινα ἀνέρχονται εἰς 520, νομίζω ὅτι δύναμαι νὰ διαιρέσω αὐτὰς εἰς δύο κειχωρισμένας κατηγορίας, εἰς ἃς ὅμως δὲν συμπεριλαμβάνονται τὰ αὐτογραφα τῶν σχεδὸν ἀναλφαβητῶν—μεταξὺ τῶν ὁποίων καταλέγονται καὶ οἱ διασημότετα τῶν ἐν Ἰταλίᾳ ληστῶν—ὧν ἡ γραφή διατηρεῖ τὸν παιδικὸν χαρακτῆρα.

Εἰς τὴν πρώτην κατηγορίαν ὑπάγονται οἱ φονεῖς καὶ ἀνθρωποκτόνοι, δράσται ληστοπραξιῶν καὶ λησταί, ὧν ὁ γραφικὸς χαρακτῆρ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον παρουσιάζει τὸ γνώρισμα τῆς μηκύνσεως τῶν γραμμάτων, εὐχέρειαν δὲ περὶ τὴν λεγομένην ὑπὸ τῶν εἰδικῶν ὁ ξ υ α κ ρ ι α ν (gladiolamento), ἥτοι περὶ τὸ καμπυ-

λότερον καὶ ἐντονώτερον σχῆμα τῶν ἄκρων τῶν γραμμάτων εἴτε ἄνωθεν εἴτε κάτωθεν τῆς γραμμῆς· πολλοὶ ἐξ αὐτῶν χαράττουσι λίαν ἐντόνωσ τὴν γραμμὴν τὴν διατέμνουσαν τὸ t, ὅπως συνηθίζουσιν οἱ στρατιωτικοὶ καὶ ἐν γένει οἱ ἰσχυροὶ χαρακτῆρες ἀνθρώποι· παρ' ἄλλοις δὲ τισιν, εὐαριθμοτέροις, τὰ γράμματα διὰ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτῶν ἀποτελοῦσι γωνίας ὀξείας. Πάντων δὲ ἡ ὑπογραφή ἀποτελεῖ τοιοῦτον ἔκτακτον σύμπλεγμα παραρτημάτων καὶ ἀραβουργῶν, ὥστε διακρίνεται παραχορῆμα ἐν τῷ μέσῳ πολλῶν ἄλλων.

Ἐτέρας κατηγορίας ἀπεναντίας, ἀποτελουμένης ἐκ φονεῶν, ὧν ἐπισημότετος εἶνε ὁ Lacenaire καὶ ὁ De Cosimi, περιλαμβανούσης δὲ καὶ ἱστορικὰ ὑποκείμενα, οἷον τὸν Fouquier-Tinville καὶ τὸν Chabot, ὁ γραφικὸς χαρακτῆρ δὲν παρουσιάζει ἀξιοσημείωτον ὀξύτητα περὶ τὰ ἄκρα τῶν γραμμάτων, ἐκτὸς τοῦ τελευταίου τῆς λέξεως τὸ ὁποῖον συνήθως ἀπολήγει διὰ γραμμῆς καθέτου αἰχμηρᾶς· πάντα ὅμως τὰ γράμματα ἀπέχουσιν ὀπωσοῦν ἀλλήλων, εἶνε δὲ συμπεσιμένα, ἔχοντα τὸ σχῆμα μᾶλλον στρογγύλον καὶ πολλὰ (οἷον ἐν τῇ γραφῇ τοῦ Marat, τοῦ Faella, τοῦ Robespierre, τοῦ Spissani, τοῦ Antonino μολονότι οἱ πλεῖστοι τούτων ἦσαν ἄνδρες νέοι, ἔχοντες ἡλικίαν 30 μέχρι 36 ἐτῶν) φαίνονται χαραχθέντα ὑπὸ χειρῶν τρεμουσῶν, ὥσει γερόντων, σημεῖον τοῦτο ἢ ἀλκοολισμοῦ ἢ τῶν τόσον συνήθων παρ' αὐτοῖς νευρώσεων.

Τῆς δευτέρας κατηγορίας, ἀποτελουμένης εἰδικῶς ἐκ κλεπτῶν, ὁ γραφικὸς χαρακτῆρ διακρίνεται ἀπὸ τοῦ επικρατοῦντος παρὰ τοῖς ἐνόχοις ληστοπραξίας ἐκ τῆς ἑλλείψεως τῶν ὀξέων ἄκρων· τὰ γράμματα εἶνε οὕτως εἰπεῖν ἠκρωτηριασμένα, χαλαρά, ἥκιστα ἔντονα, οὐδὲν δὲ σχεδὸν σύμπλεγμα φέροι ἢ ὑπογραφή· φέρουσι τέλος χαρακτῆρα ὁμοιάζοντο πρὸς τὸν γυναικεῖον, καὶ μάλιστα πρὸς τὸν κοινὸν καὶ συνήθη.

Ὁ γραφικὸς χαρακτῆρ τοῦ ἀντιπροσωπεύοντος τὸν κατ' ἐξοχὴν τύπον τοῦ κλέπτου, τοῦ διαβοήτου Gartouche, ἔχει πλὴν τῶν ἰδιοτήτων τούτων καὶ τῆς τρωμάδους, καὶ εἰδὸς τις σχηματισμοῦ ἀρπαγιοειδοῦς, καμπυλότητος ἐκάστου γράμματος, ὑπενθυμιζούσης τὸν παράδοξον σχηματισμὸν τῶν δακτύλων του.

Ἐξ 106 γραφικῶν χαρακτῆρων κλεπτῶν οἱ 12 ἔσπεροῦντο καθ' ὀλοκληρίαν τῶν τοιούτων γνωρισμάτων.

Ὡς πρὸς τοὺς βιαστάς ἀπατεῶνας πλαστογράφους δὲν ἠδυνήθην νὰ περισυλλέξω ἀρκετὰ τεκμήρια, ὥστε νὰ φωτισθῶ ἐπαρκῶς. Νομίζω ὅμως ὅτι πολλῶν ἐξ αὐτῶν ὁ γραφικὸς χαρα-

κτῆρ προσεγγίζει ὡς πρὸς τὴν ὀξείαν ἄκρον τῶν γραμμάτων καὶ ὡς πρὸς τὸ αἰχμηρὸν τοῦ τέλους αὐτῶν ἢ πρὸς τὸ ὀγκῶδες παρόσημα τῆς ὑπογραφῆς πρὸς τῶν ἐνόχων ληστοπραξίας. Οἱ γραφολόγοι ἰσχυρίζονται, καὶ ἐγὼ ἀνεῦρον πράγματι δύο τοιαῦτα παραδείγματα, ὅτι ὁ γραφικὸς χαρακτῆρ τῶν ἀπατεῶνων εἶνε λεπτότατος καὶ τὰ γράμματα σχεδὸν μικροσκοπικά, ὡς νὰ ζήτησιν νὰ μένωσι κεκρυμμένοι, ν' ἀποκριβῶσιν ἐκ τῆς ἐρεῦνης. Τοῦ Καζανόβα ὁ χαρακτῆρ οὐδὲν τοιοῦτο σημεῖον φέρει.

Ὁ γραφικὸς χαρακτῆρ τῶν φονευτριῶν προσεγγίζει κατὰ πολὺ εἰς τὸν τύπον τῶν φονέων ἐν γένει δὲ πασῶν ὁ γραφικὸς χαρακτῆρ τείνει πρὸς τὸν ἀνδρικόν· ἀλλὰ τοῦτο εἶνε σύνηθες γνώρισμα καὶ εἰς τὸν χαρακτῆρα τῆς γραφῆς καὶ ἐκείνων ἐκ τῶν χρηστῶν γυναικῶν, ὅσαι ἔχουσι καὶ ἠθικὸν χαρακτῆρα ἰσχυρόν. Ἡ Raifaella Amata ἢ καταδικασθεῖσα ἐπὶ φόνο, οὐσα δὲ κατὰ τὸ φύλον κυρίως ἄρρη· ὑποσμαδίας, ἐκληφθεῖς καὶ ἀνατραφεῖς ὡς γυνή, εἶχε γραφικὸν χαρακτῆρα ἐντελῶς ἀνδρικόν.

4. *Σύγκρισις μετὰ τοῦ γραφικοῦ χαρακτῆρος τῶν φρενοβλαβῶν.* — Ἡ σπουδαιότης τῶν παρατηρήσεων τούτων εἶνε μικρὰ αὐτὴ καθ' ἑαυτήν, αὐξάνει ὅμως, ὅταν αὐταὶ παραβληθῶσι πρὸς τὰς γενομένας ἐπὶ τῶν φρενοβλαβῶν, ὧν ὁ γραφικὸς χαρακτῆρ διαφέρει σφόδρα, ἰδίως ἀπὸ τοῦ τῶν ἐνόχων ληστοπραξίας. Ἐν γένει ἡ γραφὴ τῶν φρενοβλαβῶν, ὅταν δὲν εἶνε μονοματεῖς, δὲν εἶνε ἔντονος, ἀλλοιοῦται ὑπὸ παντοίων ὀρνιθοσκαλισμάτων, ὡς συνήθως λέγεται, ἀνισος, περιλαμβάνουσα στοιχεῖα κεφαλαῖα ἀντὶ τῶν συνήθων μικρῶν, ὅτε μὲν μέγала καθ' ὑπερβολὴν, ὅτε δὲ ἐλάχιστα πάντοτε δὲ ἀνόμοια τὸ μέγεθος τινὲς τῶν φρενοβλαβῶν συνηθίζουσι νὰ θέτωσι στιγμὰς ἀνωθεν ἢ ἀναμέσον τῶν γραμμάτων. Τινὲς τῶν μονομανῶν καὶ πάντες οἱ φρενοβλαβεῖς ἢ σχεδὸν φρενοβλαβεῖς, οὓς ἐγὼ ἀποκαλῶ φιλλογοῦντα καθότι καθ' ἔτος πληροῦσι τόμους χειρογράφων, συνηθίζουσι νὰ ὑποσημειῶσιν ἢ νὰ χαράττωσι διὰ γραφῆς ἰδιαιτέρας τινὰς τῶν λέξεων μετὰ ὑπερβολικῆς ἐπιμελείας, ὥστε φαίνονται ὡσεὶ χαραχθεῖσα διὰ τυπογραφικῶν στοιχείων. Ἐν δὲ τῇ γραφῇ τῶν παραλυτικῶν καὶ πολλῶν μελαγχολικῶν, διατελούντων ἐν καταστάσει χαλαρώσεως, μόλις διακρίνονται τὰ πρῶτα γράμματα, εἶνε δὲ ἀκατάληπτα τὰ τελευταῖα ἐ-άστης λέξεως, τρομώδη πάντα καὶ ἀβέβαια, προηγούνται δ' αὐτῶν σημεῖα ἄμορφα, χαραχθέντα ὑπὸ τῆς δισταζούσης γραφίδος. Τὰ γράμματα τ καὶ t ἐν τῇ γραφῇ τῶν πασχόντων ἐξ ἀνοίας, ἢ ὑπὸ χρο-

νίου μανίας ἀντικαθίστανται ὑπὸ τοῦ l ἢ ἐλλείπουσιν. Ἐν τῇ γραφῇ τῶν ἐν καταστάσει ὀξείας μανίας διατελούντων αἱ λέξεις νῦν μὲν εἶνε ἐπάλληλοι, νῦν δὲ γεγραμμένοι ἐν μέρει διὰ κεφαλαίων καὶ ἐν μέρει διὰ μικρῶν γραμμάτων, ἢ διὰ τῶν αὐτῶν γραμμάτων ἐπαναλαμβανομένων ὀκτάκις καὶ δεκάκις. Πλείστοι, ὡς ὀρθῶς παρατήρησεν ὁ Raggi, ἰδίως μονομανιακοί, χαράττουσι τὰ γράμματα οὐ μόνον κατὰ γραμμὴν ὀριζοντίαν, ἀλλὰ καὶ καθέτως, σχηματίζοντες διὰ τῶν λέξεων εἰδὸς τι ἰγνογραφήματος ἢ σχεδιάσματος, οἰοεὶ χάριτος τυπογραφικοῦ. Παρατήρησα ἐν Ρακονιγίῳ ἓνα τοιοῦτον, ὅστις εἶχεν ἐπινοήσει ἴδιον ὄλωσ σύστημα γραφῆς, ὁμοιάζον πρὸς τινὰ ἀσιατικά, ἀνευ τουτέστι φωνηέντων, περιεχούσης δὲ ὅπως αἱ ἀρχαῖαι γλώσσαι καὶ ἱερογλυφικά παραστατικά τοῦ ἀντικειμένου, ὅπερ ἤθελε νὰ ἐκφράσῃ. Ὁ δὲ Marcé ἀναφέρει μονομανῆ, ὅστις ἀνωθεν πάσης λέξεως ἐχάρτατε τρεῖς στιγμὰς καὶ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ.

Οὐδὲν τοιοῦτο γνώρισμα συνέπεσε νὰ παρατηρήσω ἐν τοῖς αὐτογραφοῖς τῶν ἐγκληματιῶν.

Λείπουσι δὲ καὶ αἱ ὑπερβολικαὶ γραμμαὶ καὶ τὰ συμπλέγματα ἐκ τῆς ὑπογραφῆς τῶν φρενοβλαβῶν, πλὴν τινῶν φιλοδόξων μονομανῶν παρατηροῦνται ὅμως αὐταὶ ἐν ταῖς ὑπογραφαῖς τῶν ἐπιληπτικῶν, ὡς θ' ἀποδείξω διὰ παραδειγμάτων καὶ διὰ λίαν πειστικῶν πινάκων.

5. *Γραφὴ καθ' ὑπνωστικὴν ὑποβολὴν.* — Τὰ χαρακτηριστικὰ ταῦτα γνωρίσματα τῆς γραφῆς τῶν ἐκ γενετῆς ἐγκληματιῶν εἶδον ἐπικυρούμενα ἐξαισιῶς διὰ πειραμάτων.

Φοιτητὴς νεαρὸς καὶ χρηστοθήης, πεισθεὶς ὑπ' ἐμοῦ καθ' ὑπνωστικὴν ὑποβολὴν ὅτι ἦτο ληστής La Gala, ἐνῶ τέως εἶχε γραφικὸν χαρακτῆρα ἀνθρώπου ἀνεπτυγμένου καὶ πεπολιτισμένου καὶ σχεδὸν γυναικεῖον, ἔγραψε ἐπιστολὴν διὰ χαρακτῆρων τραχέων λίαν ὁμοιάζοντων πρὸς τὴν γραφὴν τοῦ Boggia τοῦ Francesconi ται τοῦ Cabaldo, ἔχοντα δὲ σὴν διατέμνουσαν τὸ t γραμμὴν ὑπερβολικῶς μεγάλην.

Εἶνε ἀξιοπαρατήρητον ὅτι αὐτὸς πεισθεὶς μεν' ὀλόγον ὅτι ἦτο μικρὸν κοράσιον διετήρησεν ἐν τῇ παιδικῇ γραφῇ γνωρίσματά τινα τοῦ πρῶην ληστρικοῦ χαρακτῆρος· τέλος δὲ καὶ πάλιν μεταβληθεὶς καθ' ὑποβολὴν εἰς τὸν ληστὴν La Cala ἐχάραξεν ἐκ νέου τὴν χονδροειδῆ καὶ ἔντονον προτέραν γραφὴν, ἀλλὰ μετὰ τινος μεταμελείας καὶ μετὰ τινος στρογγυλεύσεως τῶν γραμμάτων, ἐξ οὗ ἐνεφαίνετο ὅτι ἡ προηγούμενη ὑποβολή, καθ' ἣν εἶνε μεταβλη-

θῆ εἰς κοράσιον, ἐπέδρα ἐπὶ τῆς ἐπομένης. Ἐπικυροῖ δὲ τὸ φαινόμενον τοῦτο τὴν λαμπρὰν τοῦ Sergi ἀνακάλυψιν περὶ τῶν διαφόρων στρωμάτων τοῦ χαρακτήρος,

6. **Νεύματα.**—Εἶνε ἀρχαῖον καὶ ἰδιαῖον εἰς τοὺς ἐγκληματίας τὸ ἔθος τοῦ συνεννοεῖσθαι διὰ νευμάτων.

Ὁ Avé Lallemanr κατέστησε γνωστὰ πλεῖστα ὅσα τοιαῦτα νεύματα τῶν Γερμανῶν κλεπτῶν, ἀποτελοῦντα ἀληθῆ γλῶσσαν ἀλάλων συνεννοουμένων διὰ μόνων τῶν δακτύλων, παρέθηκε δὲ καὶ τὰ σχήματα εἰς τὰς εἰκόνας.

Ὁ Vidocq ἀναφέρει ὅτι οἱ fleurs (κλέπται προσεκλύοντες τὰ θύματα διὰ τοῦ οἴνου καὶ τοῦ παιγνιδίου), ἀφοῦ προσδιορίσωσι τὸ θῦμά των, ποιοῦσι τὸ σημεῖον τοῦ Ἁ γ ῖ ο υ Ἰ ω ἄ ν ο υ, συνιστάμενον εἰς τὸ φέρειν τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ λαίμοδετον καὶ ἐκβάλλειν τὸν πῖλον. Περιγράφει δὲ τὸ σημεῖον τῆς ἀναγνωρίσεως τῶν κλεπτῶν, τὸ λεγόμενον arcon (ὁμοιάσον πρὸς τὸ τῆς ἰταλικῆς συνθηματικῆς γλώσσης arco) συνιστάμενον εἰς τὸ σύρειν τὸν ἀντίχειρα ἀπὸ τῆς ὀνὸς μέχρι τῶν χειλέων καὶ πῦνεν κατόπιν.

Ἰδίως ὅμως ἔλαβον ἀξιολόγους ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου πληροφορίας παρὰ τοῦ Pitré ἐκ παρατηρήσεων αὐτοῦ, δημοσιευμένων ὅσον οὕτω ἐν τῷ συγγράματι αὐτοῦ περὶ τῶν ἠθῶν καὶ ἐθίμων τῆς Σικελίας, ἐνθα ἡ χρῆσις τῶν νευμάτων εἶνε συνήθης καὶ παρὰ τοῖς χρηστοῖς ἀπ' ἀρχαιοτάτων χρόνων, τὰ μέγιστα δὲ παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις. Ἐσπούδασε καλῶς 48 τοιαῦτα νεύματα.

Πρόδηλον εἶνε ὅτι ἡ χρῆσις τῶν ἱερογλυφικῶν καὶ τῆς σημειογραφίας ἀνάγονται καὶ ἐξηγοῦνται διὰ τοῦ ἀταβισμού, καθ' ὃν ὑπῆρξε καιρὸς, καθ' ὃν ὁ ἄνθρωπος ἠγνόει τὴν γραφὴν ἐντελῶς, ἀνεπλήρου δὲ αὐτὴν διὰ σχημάτων, ἅτινα βλέπομεν σήμερον ἀκόμη κεχαραγμένα ἐπὶ τῶν ἐν Ἀφρικῇ καὶ Ἀμερικῇ βράχων, προήχθη δὲ βαθμηδὸν καὶ κατ' ὀλίγον ἡ γραφὴ διὰ τῆς συντήσεως τῶν σχημάτων καὶ διὰ τῶν φωνητικῶν ἱερογλυφικῶν.

Ἡ ἀνάγκη τῆς ἀποκρύψεως τοῦ λογισμοῦ ἤμιστα συνετέλεσεν εἰς τὴν γένεσιν τοῦ ἔθους, ἀφοῦ μάλιστα διὰ τῆς διατηρήσεως τοῦ σημείου καὶ ἰδίως τοῦ στίγματος ἐπὶ τοῦ δέρματος τοῦ ἐστιγμένου ἐπέρχεται ἀποτέλεσμα ἀντίθετον τοῦ ἐπιδιωκόμενου, τουτέστι δημιουργεῖται ἀνεξήλειπτος μαρτυρία περὶ τοῦ σκοποῦ

τῆς διαπράξεως ἐγκλήματος ἢ τεκμήριον καὶ ἀπόδειξις περὶ τῆς ἐκτελέσεως.

Ὡς πρὸς τὰ νεύματα πιθανὸν νὰ ἐπέδρασεν ἡ ἀνάγκη τῆς ταχείας καὶ κρυφείας συνεννοήσεως, ὃχι ὅμως βεβαίως καὶ ὁσάκις ταῦτα ἐκφράζουσι γλεύνην ἢ ἀπειλήν, ἢ τινὰ ἀρνήσεις, ἐξ ἐκείνων, ἃς εἶδομεν ἀνωτέρω. Καὶ ἐν αὐτοῖς τὸ στοιχεῖον τοῦ ἀταβισμού δὲν ἀπολείπει, ὑπενθυμίζον τὴν ἐποχὴν, καθ' ἣν ὁ ἄνθρωπος ἦτο ἄφωνος, ἐξέφραζε δὲ τὰ διανοήματά του διὰ μόνων τῶν νευμάτων, ὡς ὀρθῶς διέγνωσεν ὁ Vico· ὅθεν πολλὰ ἀρχαῖα τελεταὶ καὶ ἐπίσημοι νομικαὶ πράξεις, ὡς λόγου χάριν ἡ ὑπόσχεσις διὰ τοῦ ἀντίχειρος, τὸ συνοικέσιον, ἢ ἀπελευθέρωσις τοῦ δούλου, ἐξεδηλοῦντο καὶ ἐπεκυροῦντο καὶ ἐν ἱστορικοῖς ἐτι χρόνοις διὰ νευμάτων ὁ βλάξ δὲ καὶ τὸ παιδίον καὶ πολλοὶ τῶν πασχόντων ἄνοιαν διακρίνονται διὰ τὰς εἰδικὰς καὶ ὑπερβολικὰς αὐτῶν χειρονομίας καὶ τὰ νεύματα· προσήκει δ' ἐνταῦθα νὰ ὑπενθυμίσωμεν ὅτι ἐν τῶν κυριωτάτων χαρακτηριστικῶν τῶν γελωνῶν, ὧν ὁ ἐγκέφαλος ἀφηρέθη ὑπὸ τοῦ Fano, ἦσαν αἱ ἀδειάλοι καὶ ἄνευ λόγου κινήσεις, οἷαι παρατηροῦνται καὶ παρὰ τοῖς ἰχθύσι, τοῖς σαρκοβόροις ζῴοις καὶ τοῖς τρωκτικοῖς. Ἡ ὑπεροχὴ δέ, ἢ ὑπερτέρησις τῶν κινητηρίων κέντρων ἐπὶ τῶν ψυχικῶν, ἢ παντελὴς ἄλλειψις ἢ ἡ ἐλάττωσις τῆς ἀναστολῆς τῆς ἀκτινηδὸν ἐκπομπῆς τῆς κινητηρίου δυνάμεως παρὰ τε τοῖς ἐγκληματίαις καὶ τοῖς παιδίοις, ἦτις εἶνε ἡ φυσικὴ ἀφορμὴ, ὅπως καὶ παρὰ τοῖς παιδίοις, ἦτις εἶνε ἡ φυσικὴ ἀφορμὴ, ὅπως καὶ παρὰ τοῖς μικροκεφάλοις, ἀποδεικνύεται ἐκ τῆς μεγίστης εὐκινήσιος καὶ τῶν πολυαριθμῶν σπασμωδικῶν μυωνικῶν κινήσεων—tic, —ἐξ ὧν πάσχουσιν οἱ ἐγκληματῖαι.

Σχετίζονται δὲ τὰ γεγονότα ταῦτα πρὸς τὴν εὐφυᾶ παρατήρησιν τοῦ Sickerski, ὅστις ἀνεύρεν ἰδιαίτερας κινήσεις τοῦ προσώπου παρὰ τοῖς ἐκφύλοις ἰδίως, ὡς ἐκ τῆς ὑπεροχῆς τοῦ μεταπικοῦ μύτος καὶ τοῦ σφιγκτήρος τοῦ στόματος, ὅστις καθίσταται τὸ κέντρον τῶν κινήσεων τοῦ προσώπου, καὶ ὡς ἐκ τῆς ὑπεροχῆς τοῦ πυραμιδοειδοῦς τῆς ὀνὸς προσδίδοντος εἰς τὸ πρόσωπον τὴν ἐκφρασιν τοῦ γέλωτος ἢ τοῦ θρήνου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ΄.

Η ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΩΝ.

1. Ὅπως ἔχουσι συνθηματικὴν γλῶσσαν ἰδιαιτέραν καὶ νεύματα ἰδιαίτερα οἱ ἐγκληματῖαι, οὕτως ἔχουσι καὶ ἀληθῆ ἰδιαιτέραν αὐτῶν φιλολογίαν. Τὰ ἄσμενα συγγράμματα τοῦ Ὀβιδίου, τοῦ Πετρωνίου καὶ τοῦ Ἀρσίνου εἶνε οὕτως εἰπεῖν τὰ ὑποδείγματα τῆς ἀρχαίας ἐγκληματικῆς φιλολογίας. Ὑπάρχει εἰδικὸς κλάδος φιλολογικῆς παραγωγῆς, ἐν ᾧ τὸ ὕφος εἶνε γυμνὸν παντὸς καλλοπισμοῦ, κλάδος ταπεινὸς καὶ ἀφανής, ὡς ὁ τῶν δημοδῶν ἡμερολογίων, ὅστις ὁμως διασώζεται ἐν ἀγνοίᾳ ἴσως τῶν παιδευμένων. Τοιαῦτα συγγράμματα εἶνε τὸ *Liber vugatorum*, τὸ ἐκδοθὲν ἐν ἔτει 1509 καὶ μεταφρασθὲν εἰς ὄλας τὰς εὐρωπαϊκὰς γλῶσσας, ἢ *Histoire des Larrons* ἢ ἐκδοθεῖσα ἐν ἔτει 1647, τοῦ Lyon Didier, ἢ *Legende ofte hystoire van de snode practijque, ende de behendige listichden der Dieve*, ἢ ἐκδοθεῖσα ἐν Λεῦδῃ ὑπὸ τοῦ Lopez de Haro ἐν ἔτει 1645 καὶ τὰ πολυαριθμότερα δημοτικὰ ἐν Ἀγγλίᾳ διασφύζομενα ἄσματα, ἐκ τῶν τίτλων τῶν ὁποίων ὀλόκληρον σελίδα ἀναφέρει ὁ Mayhew.

Τὰ τοιαῦτα ἀναγνώσματα εἶνε λίαν ἀγαπητὰ παρὰ τοῖς κλέπταις, δυστυχῶς δὲ καὶ παράγουσι κλέπτας καὶ ἐγκληματίας.

Ἐν Ἰταλίᾳ ἔχομεν τὸ *Trattato del Bianti* τοῦ 1600, τὸ ἐκδοθὲν ἐν Οὐρβινίῳ, περιγράφον δὲ 39 εἶδη ἀπατεῶνων καὶ ἀλητῶν τῆς μέσης Ἰταλίας. Ἐκ τούτων περιεργότεροι εἶνε οἱ τύποι τῶν *tastatori*, τῶν προσποιουμένων τὸν ἐτοιμοθάνατον καὶ καταλειπόντων τὴν ἰδίαν αὐτῶν περιουσίαν εἰς ἄλλους τῶν *affarianti*, προσποιουμένων ὅτι ἀναγκάζονται ἕνεκα δεινῶν ἀμαρτημάτων νὰ ὑποστῶσι ἀλγεινὴν σκληραγωγίαν καὶ μετάνοιαν, τῶν *forpignoti*, τῶν προσποιουμένων ὅτι ἐχορηγίωσαν στρατιῶται πολεμήσαντες εἰς ἀνυπάρκτους πολέμους ἐν Παλαιστίνῃ, τῶν *erisci*, προσποιουμένων ὅτι ἠχμαλωτίσθησαν καὶ ἐλθροτεύθησαν ὑπὸ τῶν Τούρκων, τῶν *ruffiti*, προσποιουμένων ὅτι ἔφυγον ἐκ τῆς τυρποληθείσης κατοικίας των. Εἰς τὴν γενομένην ἐν ἔτει 1860 ὑπὸ τοῦ Didot ἐκδοσιν αὐτοῦ ἐν Ἰταλίᾳ προσετέθησαν εἰς τὸ βιβλίον τοῦτο καὶ τινὰ ποιήματα γεγραμμένα ἐν Τοσκανικῇ συνθηματικῇ

γλῶσση, ἅτινα κατὰ τὴν γνώμην μου συνετέθησαν κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους.

Περίεργον ποιημάτιον λίαν εὐθυμον, ἐν γλῶσση συνθηματικῇ τῶν Μεδιολάνων, ἐδημοσιεύθη ὑπὸ τοῦ Biondelli. Εἰς χιλιάδας δὲ πολλὰς ἀνέρχονται αἱ ἱστορίαι τῶν ἐγκληματιῶν, αἱ διὰ βαυαύσεων καὶ ἀπειροκάλων βιβλιαρίων δημοσιευόμεναι ἀνωνύμως πρὸς ὀλίγον τοῦ λαοῦ ὄφελος, ἢ μᾶλλον πρὸς πολλὴν αὐτοῦ ζημίαν, αἱ συνεχίζουσαι τρόπον τινὰ τὰς ἐξ ἡμισείας ἱστορικὰς καὶ ἐξ ἡμισείας φαντασιώδεις ἀφηγήσεις τῶν ποιημάτων τῶν ἡρωϊκῶν χρόνων ἢ τῶν νεωτέρων ποιημάτων τῶν Κλεφτῶν.

Εἰς πᾶσαν δίκην ἢ πᾶν ἐγκλημα σοβαρὸν ἐπακολουθεῖ ἀναποφεύκτως ἢ ἔκδοσις τοιοῦτο τοῦ βιβλιαρίου. Κατέχω τοιαύτας βιογραφίας τοῦ Verzeni, τοῦ Martinati, τοῦ Aguoletti, τοῦ Norcino, τοῦ Gnicche, τοῦ Chiavone, τοῦ Nuttoni, τοῦ Mastrilli, τοῦ Porcia, τοῦ Marciale, τοῦ Lucchini.

Ἐπὶ 92 δημοδῶν ἀσμάτων ἢ ἱστοριῶν τοιούτων ἐκδοθεισῶν εἰς βιβλιάρια ἢ ἡμίφυλλα, ἅτινα ἔτυχε ν' ἀγοράσω δημοσίᾳ πουλούμενα, ἐκ τῶν ὁποίων τὰ πλεῖστα ἦσαν συντεθειμένα ἐν διαλέκτῳ, 20 ἀναφέροντο εἰς φόνους καὶ κλοπὰς. Ἐκ τούτων δὲ 14 ἦσαν ἔμμετρα καὶ 6 πεζὰ.

2.—Ἄλλὰ πλὴν τῆς τοιαύτης ἐγκληματικῆς φιλολογίας, ἣτις εἶνε δημιουργημα τοῦ λαοῦ, ὑπάρχει καὶ ἄλλη ἔτι μᾶλλον ἐνδιαφέρουσα, ἀπορρέουσα ἀπ' εὐθείας ἐκ τῶν δεσμοτῶν, προῖον μακρᾶς ὀκνηρίας καὶ τῶν ἀδαμάστων αὐτῶν παθῶν. Τὰ ἄσματα ταῦτα εἶνε πολυάριθμα ἐν Ἰσπανίᾳ, ἔτι μᾶλλον δ' ἐν Ῥωσίᾳ, ἔνθα ψάλλονται ὑπὸ τοῦ λαοῦ καὶ ἐκτὸς τῶν φυλακῶν.

3.—Ἡ φυλὴ τῶν Παριῶν, ὡς εἶδομεν, εἶνε ἐγκληματικὴ ἢ ἐκδοτος εἰς τὴν πρόωρον πορνείαν, εἰς ἣν παρασκευάζουσι τὰ παιδίμ ἀπὸ ἡλικίας ἕξ ἐτῶν· οὐδ' ἐξαιροῦνται αὐτῶν οἱ Καροβάρροι, οἵτινες, ὡς αἰεὶ εἶνε κλέπται, εἶνε ἠθοποιοὶ πλάνητες σίχται, μάντις, ἐπαγγέλλονται τέλος πάντων ἐπαγγέλματα ὑπόπτου χρηστότητος. Περίεργον ὁμως εἶνε ὅτι, μολονότι τόση φαιλότης τοὺς περιβάλλει, ἔχουσι δημῶδη ποιήματα ὠραιότατα εἶνε δὲ τοῦτο νέα ἀπόδειξις ὅτι οἱ ἐγκληματῖαι δὲν στεροῦνται καλλιτεχνικοῦ αἰσθηματιοῦ—ἀλλ' ὁμως πᾶσαι αὐτῶν αἱ ποιήσεις, πλὴν τοῦ ἄσματος τοῦ Τιραβαλλούρα, φέρουσι τοιαύτην σφραγίδα αἰσχροτήτος καὶ ἀνηθικότητος, ὥστε ὠχρῶσι πρὸ αὐτῶν τινες τῶν ἀρχαίων ἐλληνικῶν.

Ἐν τῇ κωμῳδίᾳ, λόγου χάριν, Β ρ ά χ ά μ α ι Ν α ο υ τ σ α ύ,
ἐν τῶν προσώπων ἀποδεικνύει πρὸς τινα νεάνιδα διὰ τίνα φυ-
σιολογικὸν λόγον ὁ πρεσβύτης δύναται ν' ἀρέσκη εἰς τὴν γυ-
ναῖκα, χορὸς δὲ μεθύσων ψάλλει ἐπωδὸν ἔχουσαν τὸ ἔξης νόημα :

Παρασκευάσατε τὰς ψιάθους, ὦ νεάνιδες, καλύψατε
[αὐτὰς δι' ἀνθέων

Θά κάμψωμεν διὰ τῶν ἐναγκαλισμῶν μας

Τὰ τρυφερά σας μέλη, ἢ δὲ ὀδύνη

Θ' αὐξήσῃ τὴν ἡδονήν.

Ἡ τοιαύτη αἰσχροτής, περὶ ἧς καὶ προηγουμένως ἀνέφερα,
ἐπικυροῖ ὅσα γινώσκουμεν ἐκ τῆς ἱστορίας τῶν Γιοῦτσε, ὅτι δη-
λαδὴ αἱ ἄσεμνοὶ τάσεις συχνάκις συνεκδηλοῦνται μετὰ τῶν ἐγ-
κληματιῶν· τοῦτο δ' ἄλλως ἀποδεικνύεται ἐκ κίης συνηθιζομένης
γενικῆς πορνείας παρὰ τοῖς Παρίαις, παρ' οἷς ἐπιβεβαιοῦται τὸ
παρατηρηθὲν ὑπὸ τοῦ Dugdale ἐν τῇ μελέτῃ αὐτοῦ περὶ τῶν
Γιοῦτσε, ὅτι τουτέστιν οἱ ἐγκληματῖαι εἶνε γονιμότεροι τῶν συνή-
θων ἀνθρώπων.

4.—Ἀρχετὰ δημώδηδη ἄσματα περὶ ἐγκλημάτων καὶ ἐγκλη-
ματιῶν ὑπάρχουσι καὶ ἐν Σαρδηνίᾳ, ἔνθα αἱ παραδόσεις τῆς
ληστείας οὐ μόνον ἀνευρίσκονται ἐν τῇ ἱστορίᾳ, ἀλλὰ διασφύζονται
καὶ κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους.

Ἐν ταῖς ἀρχαίαις εἰρκταῖς τῆς Βενετίας ὁ Dal Medico ἀνεῦρε
πολλὰ παλαιὰ ἄσματα τοιαῦτα, παρεμφερῆ πρὸς τὴν ἔκφρασιν
καὶ τὰς ἰδέας πρὸς τὰ νεότερα.

Πρὸ ὀλίγου χρόνου ὁ Lacrosnier, κλέπτης χυδαῖος ἀποσκευῶν,
συνέβηκεν ἐντὸς τῶν φυλακῶν τοὺς ἐπομένους, ἐμφαντικοὺς
ἴσως ὑπὲρ τὸ δέον, ἀλλὰ μὴ ἐστερημένους σθένους καὶ αἰσθη-
ματος στίχους :

Θρηνεῖς, ὅταν περὶ τὴν ἐσπέραν ἢ ψυχὴ μου ποθῆ τρέμουσα.

Πρὸς τοὺς γονεῖς σου ἐκεῖ πέραν νὰ δράμῃ πλήρης στοργῆς.

Θρηνεῖς· ἀλλὰ διὰ τῶν δακρύων αὐτῶν, ἅτινα πικρὰ ὀδύνη

Κάμνει ν' ἀναβλύζωσιν ἐκ τῶν ὀμμάτων σου,

Ἄναθάλλει ἢ ἐλπῖς,

Τὸ ἄνθος τῶν δυστυχῶν,

Θρηνεῖς· συχνάκις ἢ φωνὴ σου ἀνέροχεται γοερὰ

Πρὸς τὸν κύριον τῶν οὐρανῶν, ἐν ὥρᾳ ὕπνου.

Θρηνεῖς· ὁ λογισμὸς σου, φεῦ ! ἐπὶ μακρὸν δέσμιος

Βλέπει τὰ δεσμά του πίπτοντα καὶ ὄρμᾳ πρὸς τὸν ἥλιον

Θρηνεῖς, ἀλλ' ἐν οὐρανοῖς ὁ ἄγγελος ὁ ἀγαπῶν σε

Ἄγαλλόμενος λέγει σήμερον :

Ἴδε, ὦ Πάτερ, καὶ αὐθις θρηνεῖ !

Εἰς τὸν Ferri ἐστάλη ἐκ Γερμανίας συλλογὴ ποιημάτων
κλέπτου ὀνόματι Bambala, ἐγκληματήσαντος δωδεκάκις καθ'
ὑποτροπὴν καὶ συλληφθέντος ἐπ' αὐτοφώρῳ ἐν ὥρᾳ νυκτός.
Ἔστιχούργει καὶ οὗτος ἐν ἀφονίᾳ, ὅπως οἱ ἄξιοι συναδέλφοί του.
Ἴδου δὲ ἐν ἀπόσπασμα τῶν ποιητικῶν του δοκιμῶν :

«Κατὰ τὴν δίκην θὰ γίνῃ λόγος περὶ τῶν ἔξεών μου (διότι
διέπραξα κλοπὴν τοῦλάχιστον δεκάκις), ἀλλ' ἐγὼ δὲν θ' ἀφήσω
νὰ με καταβάλωσιν, ἐν ἀνάγκῃ δὲ θὰ καταφύγω εἰς τὴν παραφρο-
σύνην».

Ἄχι, δὲν εἶνε βίος αὐτός, εἶνε φυτοζωΐα.

Χάριν μιᾶς στιγμῆς πονηρᾶς (πάντες δὲ σφάλλουσιν οἱ ἄν-
θρωποι).

πόσων ἐτῶν ἀπώλεια !

Ἐν τῇ «*Λογοδοσίᾳ τοῦ Συμβουλίου τῆς Δημοκρατίας
καὶ τοῦ Καντονίου τοῦ Τικίνου τῶν πεπραγμένων κατὰ τὸ
ἔτος 1884*» ἐκδοθείσῃ ἐν Βελλινζόνα ἐν ἔτει 1885, ὁ Ferri
ἀνεῦρε καὶ μοι ἀνεκοίνωσε τοὺς ἐπομένους στίχους, γραφέντας
ὑπὸ τινος τῶν κρατουμένων ἐν ταῖς φυλακαῖς, ἐπὶ τῇ θέᾳ χαριέν-
τος νηπίου κοιμωμένου ἐν τῇ φυλακῇ.

Ἄπο τῆς νυκτερινῆς λυχνίας χέεται φῶς ἀμυδρόν·

Κοιμᾶται τὸν ἥρεμον ὕπνον του μὲ τὸ μικρὸν στόμα ἠνεωγμένον.

Πρὸς ζεῦχος κερασιῶν ἐμοιάζουσι τὰ πορφυρὰ του χεῖλη,

Τὰ προκαλοῦντα τὸν ἀσπασμόν... μαργαρίται εἶνε οἱ ὀδόντες
[του.

Καὶ αἱ ἐξέχουσαι μικραὶ του παρειᾶ φαίνονται ὡσεὶ τορνευθεῖσαι

Ἡ δὲ καθάρσιος μικρὰ του γαστήρ φαίνεται μῆγμα ῥόδων καὶ
[γάλακτος.

Λακκίσκουσ σχηματίζουσι οἱ ἀγκῶνές του· αἱ μικραὶ του χεῖρες
[εἶνε ὠραιόταται.
Ἦ ἀναπνοή του εἶνε ἀγνή καὶ γαλήνιος· τὸ βρέφος αὐτὸ εἶνε
[ὡσεὶ ἄνθος.

Καὶ ἀναλογίζομαι ὅτι τόσον ῥόδινοσ καὶ ἀθῶσοσ ἤμην ποτὲ καὶ
[ἐγὼ !
"Ὅτι ἠγάπων τὴν πλαγγόνα μου, τὴν μητέρα, τὸν πατέρα, τὸν
[Υψιστον.
"Ὅτι ἔβλεπον ἐν ὄνειροισ διαυγέσ καὶ χαρίεν τῶν οὐρανῶν τὸ βα-
[σίλειον,
Πλήρεσ ἀγγέλων ἐπὶ ἰππαρίων ξυλίνων !
"Ὅτι αἱ παρειαὶ μου αἰ νῦν ὠχραί, καὶ τὸ ἐρρυτιδομένον μου μέ-
[τωπον
Ἦσαν ὡσεὶ αἱ τοῦ παιδίου τούτου, οἰόνει ἐκ γάλακτοσ καὶ ῥόδων.

Κοιμήσου, ὦ παιδίον, θὰ ἐνσκήψῃ ἐπὶ σοῦ ἡ λαίλαψ τῶν ἐτῶν
Τῶν ἀνωφελῶν κόπων· τῶν ἀνιαρῶν πικριῶν.
Θ' ἀγαπήσῃσ ποτὲ τὰσ πλαγγόνασ τὰσ κινούσασ τοὺσ ὀφθαλμοὺσ.
Θὰ ἔχη ὡσ Αὐλὴν ἢ ὡσ δεσμοτήριον τὴν πληθὺν τῶν ἠλιθίων.
Θὰ ἐπιθυμήσῃσ τὸ χρυσίον, ὅπωσ σοὶ διανοίγῃ τὰσ εὐκόλουσ
[ἡδονάσ.

Τὴν μάθησιν, διὰ νὰ ἐξηγῆσ τὰ παγκόσμια μυστήρια·
Θὰ ἐπιθυμήσῃσ τὴν δόξαν, τὴν ἀπαισίαν χίμαιραν.
Ἦτισ σοὶ μειδιά τὴν προΐαν καὶ σ' ἐμπαίζει τὴν ἐσπέραν.

Κοιμοῦ, παιδίον, μὲ τὰσ ῥοδίνουσ καὶ εὐθαλεῖσ παρειαί,
Ἦσ θὰ καταστήσῃ ἡμέραν τινὰ τόσον ὠχράσ ἢ Σφιγξ τοῦ βίου.
Ἦσ μειδιά ἀνεπίγνωστον τὸ προσφιλέσ ἐκεῖνο μικρὸν στόμα,
"Ὅπερ μέλλει ἡμέραν τινὰ νὰ μειδιάσῃ συνεσπασμένον, σεσηρῶσ,
[πικρόν.
Μειδιά πρὸσ τὴν πλαγγόνα σου, ὦ εἰκόν' ὑπόδειγμα τῆσ ἀρετῆσ.
Μειδιά, Αἰμίλιε, πρὸσ τοὺσ ἀγγέλουσ, οὓσ ἐγὼ δὲν θὰ ἴδω πλέον.

"Ὅταν ἡ μάθησὶσ καὶ οἱ ἄνθρωποι σὲ ἐξαπατήσωσι

Καὶ σὲ καταντήσωσι φαλακρόν, ὅπωσ εἶνε τῶρα ὁ πατήρ σου
"Ὅταν εἰσ τὸ τέλος θελήσῃσ νὰ σοῦ δεῖξω
Τὴν ἦττον ἐπίπονον ὁδόν, ἣν ἔμαθον ἀντὶ πολλῆσ δαπάνησ.
Θὰ σοὶ εἴπω ὅτι τὸ ζῆν εἶνε καὶ τέρπισ καὶ ὀδύνη,
"Ὅτι δὲ ἀμρότερα ἀπορρέουσιν ἐκ τῆσ αὐτῆσ πηγῆσ, ἐκ τοῦ ἔ-
[ρωτοσ.
"Ὁ δὲ ἄνθρωποσ δὲν δικαιούται νὰ ἐκλέψῃ, ὅσον σοφόσ ἢ πανοῦρ-
[γοσ καὶ ἂν εἶνε,
"Ὅφείλει, ὡσ φιλόσοφοσ, κατ' ἀνάγκην νὰ δεχθῆ τὸ ἐν ὡσ ἀντάλ-
[λαγμα τοῦ ἄλλου.

6.—"Ἐνδειξίσ τῶν ἠθικῶν θυελλῶν, ἐξ ὧν συνεταράσσετο ἡ
ψυχὴ τοῦ φονέωσ Lebiez, καὶ ἂσ καθίστα χαλεπωτέρασ ἢ ἀνε-
πτυγμένη αὐτοῦ διάνοια, ἦσαν οἱ ἐπόμενοι αὐτοῦ στίχοι, αἱ σκέ-
ψεισ αἱ ὑπ' αὐτοῦ γραφεῖσαι ἐν τῷ περιθωρίῳ τοῦ χειρογράφου
του τούτου, ὅτε ἐπεδείχθη αὐτῷ μετὰ τῶν ἄλλων, κατασχεθέν-
των πάντων ὑπὸ τῆσ ἀνακρίσεωσ.

Εἰσ τὸ Κρανίον Νεανίδοσ

Ἐνδειδοῦσ τινοσ κορασίου λείψανον παγερόν καὶ ἄψυχον,
"Ὁραῖον κρανίον, ἰδιοχείρωσ ὑπ' ἐμοῦ παρασκευασθέν,
Ὅστινοσ ἐσπίλωσα τὰ ὀστᾶ καὶ τὴν λευκανθεῖσαν ἐσφάνειαν
Διὰ πληθῶσοσ ἐλληνικῶν καὶ λατινικῶν ὀνομάτων,

Σύντροφε θλιβερὲ καὶ ψυχρὲ τῶν ὠρῶν τῆσ μελέτησ μου,
Σὺ, ὄν πρὸ μικροῦ ἀπέρρηφα
Εἰσ τὴν γωνίαν, ἐπάνελθε, διὰ νὰ εὔρω ἐν σοὶ ἀσχολίαν ἐν τῇ
[μονώσοι μου,
"Ἀποκρίθητι διὰ τὴν περιέργειάν μου.

Εἰπέ μοι ποσάκισ τὰ χεῖλη σου ἐδέχθησαν
Τοὺσ τρυφεροὺσ ἀσπασμοὺσ τοῦ ἔραστοῦ σου ;
Εἰπέ μοι τίνεσ γλυκεῖαι φράσεισ διέφυγον διὰ τοῦ ἡμιανοίκτου
[σου στόματοσ
Κατὰ τὰσ ὠρασ τῆσ μέθησ ;...

Εἶνε ἀφροσύνη!... Δὲν δύνασαι ν' ἀπαντήσης, ταλαίπωρε κόρη,
 Τὸ στόμα σου εἶνε τώρα κλεισμένον...
 Καὶ ὁ Θάνατος διελθὼν διὰ τοῦ ἀπαισίου δρεπάνου του,
 Συνέτριψε τὰ μόλις γεννώμενα θέληγτρα σου.

Θλιβερόν τοῦτο μάθημα δι' ἡμᾶς, οἵτινες πιστεύομεν ὅτι ἡ ζωὴ
 Δύναται νὰ παραταθῆ ἐπὶ μακρόν!
 Καὶ ἡ νεότης καὶ ἡ εὐδαιμονία καὶ ἡ καλλονὴ ἢ ἐπίφθορος
 Τὰ πάντα παρέρχονται καὶ ὁ ἔρως σὺν αὐτοῖς.

Ὅθεν, ὅτε τὴν ἐσπέραν στρουφνὸς ἐγκύπτω εἰς τὸ ἔργον μου
 Καὶ ἐργάζομαι σιωπηλός,
 Τὸ πνεῦμά μου ἀκαλουθεῖ τὸν ροῦν τῶν ἐγκοσμίων, ἀνήσυχον δὲ
 [προσηλοῦται
 Εἰς στοχασμοὺς σοβαρωτέρους.

Συλλογίζομαι τὸν χρόνον, ὅστις παρέρχεται... τότε δὲ σὲ παρα-
 [τηρῶ.
 Καὶ ἀναλογιζόμενος τὰ ἀπρόοπτα τῆς Ἐιμαρμένης,
 Ἐπὶ τοῦ γυμνοῦ μετώπου σου νομίζω ὅτι ἀναγινώσκω μετὰ τρό-
 [μου: «Πρόσεξε,
 ὦ θνητέ, αὔριον θὰ ἔλθῃ ἢ σειρά σου.

«Ταλαίπωροι στίχοι!» ἔγραφεν ὁ Lebiez ἐπὶ τοῦ χειρογρά-
 φου του, «ὅσον κακοὶ καὶ ἂν εἶνε, ἀπεικονίζουσιν ὅμως πιστῶς
 τὴν ψυχικὴν μου κατάστασιν κατὰ τὰς ὥρας τῆς μονώσεώς μου.
 Μετὰ τῶν ἄλλων εὐρίσκόμενος εἶμαι χαρίεις καὶ φαιδρός. Μὲ
 θεωροῦσιν ἀφρόντιδα καὶ ἀρεσκόμενον νὰ ἐμπαίξῃ τὰ πάντα.
 Ἐὰν ὅμως ἦτο γνωστός κατὰ βάθος ὁ χαρακτήρ μου, ἐὰν ἐγι-
 νωσκόν οἱ ταῦτα περὶ ἐμοῦ φρονοῦντες ὅτι γελῶ καὶ λέγω λογο-
 παίγνια μικρὸν ἀφοῦ παραιτήσω τὴν μόνωσιν, ἐν ἣ ἔθρονον
 κατ' ἰδίαν, ἐὰν ἐγίνωσκον ὅτι κρύπτω τὸν θρήνον εἰς τὰ βάθη
 τῆς ψυχῆς μου, ἐνῶ ὁ γέλως εὐρίσκεται ἐπὶ τῶν χειλέων μου,
 δὲν θὰ ἔλεγον περὶ ἐμοῦ ὅτι ἐμπαίξω τὰ πάντα.

»Ἡ εὐθυμία μου εἶνε προσωπεῖον ἀποκρύπτου τὴν ἀγωνίαν,
 ἔξ ἧς ἀπὸ καιροῦ πάσχει ἡ ψυχὴ μου.

» Ἐὰν οἱ βλέποντές με γελῶντα ἤθελον μὲ ἴδει κατὰ τινὰ
 τῶν μονήρων ἐκδρομῶν μου, ἄς ἐπιχειρῶ πρὸς ἀναζήτησιν τῶν
 βοτανῶν τοῦ σπουδαστηρίου μου, θρηνοῦντα ὡς παιδίον, καθή-
 μενον παρὰ τινὰ κρημνὸν ἢ ὑπὸ δένδρον τι καὶ μένοντα ἐκεῖ
 ἐπὶ ὄραν πολλήν, ἀποκρύπτοντα τὸ πρόσωπον διὰ τῶν χειρῶν,
 ἤθελον ἴσως μ' ἐκλάβει ὡς παράφρονα, βεβαίως δὲ δὲν ἤθελον
 εἶπει ὅτι ἐμπαίξω τὰ πάντα».

Καὶ ὁ Fallaci, πλὴν πραγματείας τινὸς περὶ πυρρείων, ἔγραψε
 κατὰ τὰ διαλείμματα τῶν ὑπ' αὐτοῦ διαπραχθέντων φόνων
 ποιημάτια αἰσθηματικά.

Ὁ πλαστογράφος Ruschovitch ἐν τισι τῶν γραφομένων αὐ-
 τοῦ, ἅτινα συνέλεξε καὶ ἐδημοσίευσε ὁ Nocito, θαυμασιῶς ἀπει-
 κόνισε τὴν ψυχολογίαν τῶν καταδίκων. Ἴδου τινὰ ἀποσπάσματα :

«Δυστυχῶς πολλοὶ πολλάκις λησμονοῦσιν ὅτι οἱ δεσμῶται,
 περὶ ὧν λαλοῦσι καὶ οὗς περιγράφουσιν, εἶνε μέλη τῆς κρινω-
 νίας. Τὰ σώματα ταῦτα, τὰ ἐγκαταλελειμμένα ἐνίοτε ὑπὸ πάν-
 των, πλὴν τῶν ἀναποσάστων δεσμοφυλάκων των, δὲν εἶνε ὅλα
 σκιερά ὑπάρχουσιν ἐν αὐτοῖς καὶ διαφανῆ. Ἐκ τῆς περιφρονου-
 μένης καὶ τῆς καταπατουμένης ἄμμου ἐξάγονται ἐνίοτε διὰ τοῦ
 χωνευτηρίου λαμπροὶ κρύσταλλοι. Καὶ αὕτη ἡ ὑποστάθμη δύνα-
 ται νὰ καταστῇ χρήσιμος, ὅταν γινώσκῃ τις νὰ τὴν καλλιεργῇ
 ἐνῶ, ὅταν τὸ στρώμα αὐτὸ καταπατῆται, ὡς συνήθως γίνεται,
 μετ' ἀδιαφορίας ἢ καὶ μετὰ περιφρονήσεως, ὑπονομεύεται τὸ
 κοινωνικὸν ἔδαφος καὶ παρασκευάζονται ἰφαιστεια. Γινώσκει
 ἄρα γε καλῶς τὸ ὄρος ὁ ἀγνοῶν τὰ ἄντρα αὐτοῦ; Τὸ δὲ ὑπό-
 γειον, ἐπειδὴ εἶνε βαθύτερον καὶ ζοφέρον, δὲν ἔχει ἄρα γε ση-
 μασίαν ἴσην πρὸς τὸ ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν; Ὑπάρχουσι παρ'
 ἡμῖν νόσοι καὶ διαστροφαι ἐμποιοῦσαι φρίκην ἀλλὰ μήπως ἡ
 φρίκη ἀποκλείει τὴν μελέτην καὶ ἡ νόσος πρέπει εἰς φυγὴν τὸν
 ἱατρόν;»

Ἐν ἐτέρῳ ἐπιστολῇ ὁμιλῶν περὶ τῆς καταστάσεώς του ἔλεγεν:

«ὦ, ὅσον εἶνε ἀνυπόφορος ἡ ἀργία εἰς τὸν συνηθίσαντα
 ἀείποτε ἐν τῇ μελέτῃ καὶ τῇ ἐργασίᾳ καὶ τὸν συναισθανόμενον
 ὅτι δὲν ἐσβέσθη εἰσέτι ἐν ἑαυτῷ ἡ ἐνεργητικότητα καὶ ἡ φιλεργία,
 αἱ ἐξευγενίζουσαι τὸν ἄνθρωπον καὶ ἐν ταύτῳ τελειοποιῦσαι
 αὐτόν! Ἡ ἀνιαρὰ αὕτη νωθρότης τῆς ἀργίας, ἡ βαθμιαία σῆ-
 ψις ἐν τῇ ἀθλιότητι τοσοῦτον καταθλίβει καὶ ἐξευτελίζει τὸ
 πνεῦμά μου, ὥστε φοβοῦμαι μήπως ἀπολέσω ἐν τέλει καὶ τὸ ὀλί-
 γον ἀπομένον μοι λογικόν. Πῶς ἄρα! ἢ κτίσις πᾶσα στηρίζεται

ἐπὶ τῆς κινήσεως καὶ τῆς ἐργασίας· πᾶσα ἡ φύσις ἀποστρέφεται τὴν ἀδράνειαν καὶ μόνος ὁ δεσμώτης πρέπει νὰ εἶνε ἡ ἐξαιρέσις τοῦ παγκοσμίου νόμου· Μόνος αὐτὸς ὀφείλει, ὅπως τὰ ὕδατα τοῦ ἔλους, νὰ φθείρῃται καὶ νὰ σήπηται ἐν τῷ βορβόρῳ· Αὐτὸς μόνος πρέπει νὰ δαπανᾷ χωρὶς νὰ παραίτη, νὰ ἐπιβαρύνῃ χωρὶς νὰ παρέχῃ ὄφελος, νὰ καταστρέφῃ μάλιστα, ἐν ταύτῳ δὲ νὰ καταστρέφῃ καὶ ἑαυτὸν·

»Ἐὰν ἐνταῖς ἐν Ἰταλίᾳ φυλακαῖς τῶν ὑποδικῶν ὑπάρχουν, κατὰ τὰς τελευταίας ἀπογραφάς, τεσσαρακονταμυριάδες περίπου κρατούμενοι ἀπόλλυται καθ' ἑκάστην διὰ τὸν κοινὸν τῆς κοινωνίας πλοῦτον τὸ ἔργον ἑκατὸν ὡς ἔγγιστα ἐτῶν. Ἡ μοναχὴ τῆς Κρακοβίας ἐβόα· «ἄρτον! . . . ἄρτον!», ἐγὼ δὲ ἀπὸ τοῦ μονήρους κελλίου τῆς εἰρκτῆς μου ἐκφέρω τὴν ἱκετευτικὴν κραυγὴν· «δότε ἡμῖν ἐργασίαν! . . . ἀσχολίαν!»

»Ἐὰν τὸ σῶμα ἔχῃ ἀνάγκην ἀσκήσεως, ὅπως παραδοθῆ μετὰ μείζονος τρυφῆς εἰς τὴν ἀνάπαισιν· καὶ ὁ νοῦς ἔχει ἀνάγκην συνομιλίας, διὰ νὰ δύναται νὰ μελετᾷ ἐπωφελῶς κατὰ τὰς ὥρας τῆς μονώσεως· ἐὰν περιορισθῆ εἰς τὴν ἀπλὴν μελέτην, παραμένει ἐνδεής. Ἐ τῷ τῷ τοῦ ἐρημίτου ὁ τραχύς, οὕτως εἰπεῖν, καὶ ἀτιθάσεντος λογισμὸς ὁμοιάζει πρὸς πλάνητα τυχοδιώκτην, κοπιῶν νὰ διέρχῃται διὰ χώρων καὶ ἐκτάσεων φαντασιωδῶν καὶ θνησκῶν ἐν τέλει ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἐρήμων καὶ ἀγρίων τοποθεσιῶν. Οἱ λογισμοί, οἱ ἐπὶ ὑπερβολικὸν χρόνον ἐγκλειστοὶ καὶ συγκατούμενοι ἐν τῇ διανοίᾳ, φθείρονται καὶ σήπονται, ὅπως φθείρονται καὶ σήπονται τὰ δέματα τῶν ἐμπορευμάτων τὰ ἐν ταῖς ἀποθήκαις συσσωρευμένα καὶ διὰ τοῦτο ἔχοντα ἀνάγκην νέου ἀέρος καὶ ἐκθέσεως αὐτῶν ὑπὸ τὸ φῶς τοῦ ἡλίου».

Ἐ Ἐπὶ τῷ ἀββαδῷ, ὁ νεώτατος φονεύς, ὑποκρίνεται τὴν κοινωνικὴν ἀναμορφωτὴν, ὅπως συμμορφωθῆ μετὰ τὰς συγχρόνους ιδέας· ἀλλ' ὅμως ὁκῶδιξ αὐτοῦ εἶνε βλασφημία κατὰ τῶν δικαστῶν. ἀποθέσει δὲ τῶν συνηγῶρων καὶ τῶν ἰδίων αὐτοῦ κατορθωμάτων.

Ἐν τοῖς ἀρομημονεύμασι τοῦ Vidocq, ὅστις ἦτο σχεδὸν ἀγράμματος, ἡ μὴ ἀξία λόγου σελις εἶνε ἡ περιγράφουσα σκηνὴν ὄργιαν. Ἐκεῖ ἀπεικονίζεται γυμνὸς ὁ ἄνθρωπος, καὶ ἡ σφοδρότης τοῦ πάθους προσδίδει αὐτῷ εὐγλωττίαν.

7. — Ἐν συνόλῳ πάντες οὗτοι δὲν εἶνε κυρίως λόγιοι, ἀλλ' ἐγκληματῆται, παρ' αὐτοῖς δὲ ἡ ἐκ τῆς καθιέρσεως ἢ ἐκ τῶν ἀτελῶς δαμασθέντων παθῶν ὁδύνη ἐπέχει τόπον οἴστρου· ἡ δὲ

ματαιοδοξία τῶν ἐξωθεῖ αὐτοὺς πρὸ πάντων εἰς τὴν αὐτοβιογραφίαν.

Ἐπῆρξαν ἀληθῶς, ὡς προηγουμένως ἀνέφερα, καὶ καλλιτέχναι καὶ λόγιοι οὐκ ὀλίγοι, οἵτινες ἔρρεπον, ἐνίοτε δὲ καὶ ἐβυθίσθησαν εἰς τὸ ἐγκλημα· ἀλλ' ἡ ὀρθοφροσύνη ἐκείνη, τὸ αἴσθημα τοῦ ὀρθοῦ, ἡ αἰδῶς τοῦ δικαίου τὴν ὁποίαν καὶ αὐτοὶ οἱ χυδαιότατοι τῶν κακούργων, αἰσθάνονται, ἔτι μᾶλλον παρ' αὐτοῖς ἀποτελεῖ φραγμὸν καὶ τοὺς ἐμποδίζει ἀπὸ τοῦ νὰ ἐγχαράξωσιν ἐπὶ τῶν ἔργων τὴν καθαρὰν τὴν σφραγίδα τῶν ἐγκληματικῶν αὐτῶν παθῶν. Ἐν τούτοις παρετηρήθη ὅτι τινὲς τῶν ζωγράφων, φονεῖς, οἷον ὁ Caravaggio, ὁ Spagnoletto, ὁ Molyn, ὁ Cloque-min (ὁ ζωγραφίσας συνοδιὰν δεσμοτῶν τοῦ κατέργου), ὁ Lebrun, ὁ Tassi, ἠρέσκοντο νὰ ζωγραφίσωσι σκηνὰς ἀγρίας καὶ αἱματηράς, ὡς τὴν σφαγὴν τοῦ Ἁγίου Βαρθολομαίου, τὸ μαρτύριον τοῦ Ἁγίου Ἰερωνύμου, τοῦ Ἰξίωνος, διὰ τὴν τοιαύτην του προτίμησιν ὁ Molyn ἐπωνομάσθη Θύελλα.

Ἐν τῇ αὐτοβιογραφίᾳ τοῦ ὁ Κελλίνης προσπαθεῖ νὰ παραστήσῃ μὲν ἐλαφρότερα τινὰ τῶν ἐγκλημάτων του, νὰ δικαιολογήσῃ δ' ἄλλα τινὰ, ὡς μοιραῖα, καθὰ ἐδοξάζετο τὴν ἐποχὴν ἐκείνην. Εἰς δύο μόνως περιστάσεις ἀποκαλύπτει ἐντελῶς τὸν χαρακτῆρα του, ἦτοι ὅτε οὐ μόνον δὲν ἀποκρούει τὴν κατ' αὐτοῦ ἐπιπροτιμώμενην ὑπὸ τίνος φίλου του κατηγορίαν ἐπὶ σοδομίᾳ, ἀλλὰ καὶ κομπάζει ὡς νὰ ἦτο τοῦτο ἐνδειξις ἀβρῶν ὀρέξεων· καὶ ὅτε φανερώνει ὅτι ἐθεώρει θεμιτὴν καὶ οὐχὶ ἀξιόμειπτον τὴν διάπραξιν ἐγκλημάτων λέγων· «Μάθε ὅτι ἄνδρες, οἷος ὁ Μπενβενούτος, μοναδικοὶ ἐν τῇ τέχνῃ αὐτῶν, δὲν εἶνε ὑποχρεωμένοι νὰ ἀκολουθοῦν τοὺς κοινοὺς νόμους». Ἀλλὰ ταῦτα λέγων ἀπέβλεπεν εἰς τὴν προστασίαν τοῦ Ποντίφικος.

Ἐν τοῖς ποιητικοῖς ἔργοις καὶ ταῖς ἐπιστολαῖς τοῦ Ceresa, τοῦ Βύρωνος, τοῦ Φωσκόλου ἀνευρίσκονται ἴχνη τῶν τύψεων τοῦ συνειδότος καὶ τῆς σφοδρότητος, μετ' ἧς προσεπάθουν νὰ καταδαμῶσιν τὰ πάθη τῶν ἀπαιθῶν.

Ἐ Ἐπὶ τῷ Villon, ποιητῆς καὶ κλέπτῃς, ἀπεικόνισε τὰς δύο ἀντιθέτους ταύτας ιδιότητάς του ἐν δυσὶν αὐτοῦ ποιήμασι (Deux Testaments) καὶ ἐν τῷ Jargon ἢ Jobelin αὐτοῦ, συντεθέντι ἐν γλώσσῃ συνθηματικῇ καὶ τοῦ ὁποίου οἱ ἥρωες εἶνε κλέπται. Ἐπῆρξεν ὁ πρῶτος τῶν ποιητῶν τῆς λεγομένης πραγματικῆς σχολῆς, ἐν τῷ μέσῳ δὲ τῶν φαυλοτάτων ἐλαττωμάτων τῶν διαφαίνονται τὰ αἰσθήματα στοργῆς πρὸς τὴν μητέρα του καὶ πρὸς

τὴν πατρίδα του. Καταδικασθεὶς εἰς θάνατον ἔγραψε πλὴν τοῦ
ἐπιταφίου του καὶ τὸ ἔζης τετρασίχον :

Je suis François dont ce me poise,
Né de Paris auprès Ponthoise.
Or d'une corde d'une toise
Saura mon col que mon cul poise.

Εἶνε δὲ οἱ στίχοι οὗτοι νέον μαρτύριον τῆς ἀδιαφορίας τῶν
ἐγκληματιῶν περὶ τῆς καταδίκης αὐτῶν. Ἐν τῇ Μεγάλῃ
Διαθήκῃ αὐτοῦ περιγράφει τὸν βίον τῶν πορνῶν καὶ ἑαυτοῦ
ὡς μαστροποῦ μετ' ἀηδῶν λεπτομερειῶν τὸ ἠθικὸν τοῦ ἔργου
του συμπέρασμα εἶνε ὅτι :

Il n'est trésor due de de vivre à son aise

ἦτοι : τὸ μόνον ἀγαθὸν εἶναι νὰ ζῆ τις ὡς βού-
λεται, πολυτίμος εἰς ἡμᾶς μαρτυρία, περὶ τῆς σχέσεως καὶ τῆς
ὁμοιότητος τῆς πορνείας πρὸς τὸ ἔγκλημα.

Ὁ Ceresά περιγράφει διὰ ζωηρῶν χρωμάτων τὴν πάλην τοῦ
ἀγαθοῦ κατὰ τοῦ πονηροῦ, παραπονεῖται δὲ διότι ἡ φύσις περι-
έβαλε τὸ τελευταῖον τοῦτο διὰ τοσοῦτων θεληγῶν. Ἴδου ἡ πα-
ράφρασις τοῦ ποιήματος του :

Διατί νὰ μοι δώσης ψυχὴν,
Ἦτις ἐν τῇ μοιραίᾳ πάλη.
Καταβαλλομένη ὑπὸ ἀτιθάσου δυνάμεως
Κρημνίζεται εἰς τὸ ἔγκλημα ;

Τῆς σαγηνευθείσης καρδίας τὰ σκιρτήματα
Πῶς δύναμαι νὰ συγκρατήσω,
Ἄφου διὰ τῶσαν χαρίτων
Περιβάλλει τὴν ἁμαρτίαν ὁ Ὑψιστος;

Καὶ ὅμως ὅταν ἐξανίσταται
Ὁ χεὺς καὶ προσβάλλῃ τὸ θεῖον,
Διατί ἡ τύψις κατέρχεται
Καὶ μοῦ διασπαράττει τὴν καρδίαν ;

Μορφή ἀγγελικὴ
Περιέχεται μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων
Ἀκατανίκητον γόητρον
Πηγάζει ἐκ τῶν χαύνων ὀφθαλμῶν της.

ὦ ! ὁ Θεὸς τάχα δὲν περιέβαλλεν αὐτὴν
Διὰ τῶσον χαρίεντος πέπλου ;
Καὶ πῶς λοιπὸν θέλει νὰ ἐπιβάλλῃ ὁ οὐρανὸς
Χαλινὸν εἰς τὴν ἀγαπῶσαν καρδίαν ;..

Ὅτε δὲ μονήρης
Εὐρίσκομαι ὑπὸ τὴν ἐντύπωσιν τοῦ σφάλματός μου,
Πῶς μὲ πτοεῖ τότε ὁ κεραυνός !
Πῶς μὲ τρομάζει ἡ βροντή !

Ὁ Βύρων, ὁ ἐξυμνήσας δύο ἀθεμίτους ἔρωτας ἐν τοῖς ποιη-
τικαῖς αὐτοῦ ἔργοις, ὑπὸ τὸ προσωπεῖόν τινων τῶν ἡρώων αὐ-
τοῦ καὶ τὸ περιγράφει ἑαυτὸν ἐν τῷ Λάρα. (Παράφρασις.)

Ἀγέρωχος πάντοτε καὶ ἀποστέρων
Ν' ἀπολέσῃ τὴν πρὸς τὸν ἴδιον ἑαυτὸν του ὑπόληψιν
Ὡς συνένοχον τῶν ἁμαρτημάτων του παρίστα
Τὸν χαρακτήρα αὐτοῦ καὶ τὸ περίβλημα
Τὸ ἐκ σαρκῶν καὶ ὀστέων...

Ἐν τῷ Πειρατῇ δὲ

Ἐγίνωσκεν ὅτι ἦτο φαῦλος· ἀλλὰ τοὺς ἄλλους
Δὲν θεώρει κρείττονας· περιεφρόνει τοὺς ἀγαθοὺς
Δὲν ἐθεώρει κρείττονας· περιεφρόνει τοὺς ἀγαθοὺς
Ὡς ὑποκριτὰς πρᾶττοντας ἐν παραβύστω
Ὅ,τι ὁ εἰλικρινὴς πρᾶττει ἐν πλήρει μεσημβρίᾳ.

Ἐν τῷ Κάϊν τοῦ Βύρωνος οἱ συμβολικοὶ ἀντιπρόσωποι
τοῦ κακοῦ, ὁ Ἐωσφόρος καὶ ὁ Κάϊν, παριστῶνται ἐπὶ τὸ εὐμε-

νέστερον, ἐνίοτε δὲ οὔτοι φαίνονται λογικώτεροι τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ ἀγαθοῦ.

Τὰ Χερουβίμ εἶνε :

. . . Πλάσματα

Ἄθλια, ἄμαχα, τυφλόττοντα πρὸς τὸ φῶς

Πάσης γνώσεως ὑπερβαινούσης τὰ ὅρια

Τῆς ἀσθενοῦς αὐτῶν ὁράσεως· πλάσματα

Ἄτινα τοὺς λόγους μόνον λατρεύοντα

Θεωροῦσιν ὡς ἀγαθὸν ἢ ὡς φαῦλον ὅ,τι

Ὡς ἀγαθὸν ἢ ὡς φαῦλον διεπράχθη νὰ θεωρῆ

Ἡ ὑποτεταγμένη αὐτῶν φύσις.

Ἀντιθέτως δὲ οἱ δαίμονες εἶνε :

. . . Ψυχαὶ εὐτολμοί,

Μὴ φοβούμεναι νὰ φθαρῆ

Ἡ ἀθάνατος αὐτῶν φύσις· θαρρούντως δὲ

Ἄνατεινουσαι τὸ βλέμμα πρὸς τὸν παντοδύναμονδυναστην

Καὶ λέγουσαι αὐτῷ : « Αἱ πονηραὶ σου πράξεις δὲν εἶνε
[ἀγαθαί]!

Πάντα ταῦτα ὁμῶς εἶνε λάμπεις παροδικαί, αἵτινες ἀρκοῦσι μὲν ὅπως καταδείξωσιν ὅτι σφάλονται οἱ ἀρνούμενοι τὴν ὑπαρξιν καλλιτεχνικοῦ αἰσθήματος παρὰ τοῖς ἐγκληματίαις, ἐν τούτοις μόλις εἶνε ὁραταὶ δι' ἐπιμελοῦς παρατηρήσεως ὑπὸ τῶν πεπαιδευμένων.

Ὅτως ὁ Φώσκολος ἐν τῷ *Ortis*, ἐν τῇ *Ricciarda* καὶ ἐν τῷ *Θυέστη* αὐτοῦ περιέγραψε μὲν ζωηρῶς τὰ ἴδια αὐτοῦ πάθη καὶ συχνάκις ἀσμενίζει νὰ περιγράψῃ ἐγκλήματα καὶ βιασμούς καὶ μοιχείας, πολλάκις δὲ εἰς τοὺς ἥρωας τῶν ἔργων του ἐνεφύσησε τὴν μεγάλην αὐτοῦ ἀλλ' ἀνήθικον ψυχὴν, αὐτὸς δὲ ὁ ἴδιος ὁμολογεῖ ὅτι ἦτο ἐπιρροπῆς εἰς τὸ ἐγκλημα' ἀλλ' ἐν τούτοις πρῶτος ἔξανεστή, ὅτε εἶδε τοὺς ἄλλους λίαν δουλικῶς ἀπομιμουμένους αὐτὸν ἐν τῇ καίᾳ.

8.—Ὅθεν ἀδυνατοῦμεν ἀδιστακτῶς νὰ βεβαιώσωμεν ὅτι ὄντως ἐσπίλωσαν τὴν καθαρότητα τῆς τέχνης αὐτῶν διὰ τῶν ἀσχημιῶν τῆς ψυχῆς των οἱ τοιοῦτοι μεγάλοι ἄνδρες. Ἀπὸ τῶν τελμάτων, ἐνθα λαλεῖται ἡ συνθηματικὴ γλῶσσα, ἀπὸ τοῦ ἐπονειδίτου βόθρου τῶν κατέργων μέχρι τῆς κορυφῆς τῆς πολιτείας

τῶν γραμμάτων ἐστήρικται χάσμα μέγα καὶ μάλιστα ἐν Ἰταλίᾳ, ἣτις σεμνύεται πλέον ἢ πᾶσα ἄλλη τῆς Εὐρώπης χώρα διὰ τὴν ἠθικότητα τῆς φιλολογίας καὶ τῶν καλῶν αὐτῆς Τεχνῶν. Ἐν Γαλλίᾳ μόνον διὰ τῶν ἔργων τοῦ Βαλζάκ, τοῦ Βίκτωρος Οὐγκώ, τοῦ Δουμά, τοῦ Γκαβοριώ καὶ ἄλλων, καὶ κατ' ἀντανάκλασιν κατόπιν ἐν Ἀγγλίᾳ εἰσάγεται ὁλονὲν τὸ οἰκτρὸν μίasma τοῦ κατέργου καὶ τοῦ χαμαιτυπείου, χωρῶν συγγενῶν ἀλλήλαις, εἰς τὴν φιλολογίαν. Ἴσως ὅμως τοῦτο εἶνε φαινόμενον μεμονωμένον προερχόμενον ἐκ τῶν ἐν τῇ εὐγενεῖ ἐκείνῃ χώρα συμβασῶν ἀλλεπαλλήλων ἐπαναστάσεων ἐξ ὧν συνεταράχθη ἐκ βάθρων ἢ κοινωνία καὶ ἀνῆλθεν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν ἢ λύμη τῶν κατωτάτων στρωμάτων. Οὐδὲ πιστεύω ὅτι τὸ φαινόμενον τοῦτο μέλλει νὰ ὑποχωρήσῃ πρὸ τῆς ἀποστροφῆς, ἣν τὰ τοιαῦτα ἔργα ἐμπνέουσιν ἐν τέλει καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς ἥκιστα αἰδήμονας. Ἡ τέχνη ἐν παντὶ καιρῷ ἀρέσκεται νὰ αἵρηται καὶ νὰ ζῆ ἐν σφαιραῖς αἰθρίας καὶ ἀγναῖς, τόσον δὲ περισσότερον ὑφούται, ὅσον ὀλιγότερον καθαραὶ καὶ γαλήναι εἶνε αἱ περὶ αὐτὴν.

9.—Τὰ φιλολογικὰ προϊόντα τῶν φρενοβλαβῶν εἶνε παρεμφερῆ, ὡς πρὸς τὴν ἰδιαιτέραν κλίσιν περὶ τὸ αὐτοβιογραφεῖσθαι, ὡς πρὸς τὴν ζωηρότητα τῶν ἐπιθέσεων καὶ ὡς πρὸς πάσας τὰς μικρὰς λεπτομερείας, πρὸς τὰ τῶν ἐγκληματιῶν. Ὑπερβαίνουσιν ὅμως αὐτὰ ὡς πρὸς τὴν ἐνγλωττίαν τὴν θεομὴν καὶ ἐμπλεων πάθους, ἣς ὁμοία ἀπαντᾷ μόνον ἐν τοῖς ἔργοις μεγάλων συγγραφέων.

Ὡσαύτως φέρουσι χαρακτῆρα μικροτέρας ἐπιπολαιότητος καὶ πλείονος πρωτοτυπίας, ὡς πρὸς τε τὴν ἐξωτερικὴν μορφήν καὶ ὡς πρὸς τὰς ἰδέας, ὁσάκις ὅμως δὲν ἐμπλέκονται εἰς τὰ παίγνια διὰ τῶν λέξεων ἢ τῶν ὁμοιοκαταληξιῶν ἢ τὰ τῶν συνηχίσεων, πρὸς τὰ ὅποια τρέφουσιν ἰδιαιτέραν κλίσιν, ὁμοιάζοντες κατὰ τοῦτο πρὸς τοὺς ἐγκληματίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'.

ΤΕΧΝΗ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΠΑΡΑ ΤΟΙΣ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΑΣ

1.—'Ενῶ οἱ ἐν ταῖς φυλακαῖς δεσμῶται ἀποφεύγουσι τὴν ἐπιβαλλομένην αὐτοῖς ἀσχολίαν ἢ ἐργασίαν, καὶ διὰ τοῦτο προσποιῶνται νόσον ἢ καὶ ἐπίτηδες προκαλοῦσιν αὐτήν, ἀσχολοῦνται ὁμως ἀτρυτῶς εἰς ἕτερα ἔργα ἀπηγορευμένα, ἅτινα ἐνίοτε ἐπισύρουν ἐπ' αὐτῶν βαρεῖαν τιμωρίαν, ἐπὶ σκοπῷ δραπετεύσεως, ἢ χάριν συγκοινωνίας πρὸς ἀλλήλους ἢ πρὸς διάπραξιν ἐγκλημάτων ἢ πρὸς ἄσεμνον ἐρεθισμόν.

2. *Ἐπὶ σκοπῷ δραπετεύσεως.*—'Επειδὴ ἡ ἀπόκτησις τῆς ἐλευθερίας εἶνε τὸ ὄνειρον καὶ ἡ διαρκὴς ἀπασχόλησις πάντων τῶν δεσμοτῶν, δὲν εἶνε παράδοξον ὅτι οἱ ἐγκληματῆται κατασκευάζουν ἀντικείμενα ἀπαιτοῦνται μακρότατον χρόνον καὶ μοναδικὴν πρὸς ἀποπεράτωσιν αὐτῶν ὑπομονήν.

Τεμάχιον, ξύλον, ἢ ἦλος, οἰονδήποτε τέλος ἀντικείμενον χρησιμεύει εἰς τὸν ἐγκληματῆται ὡς μέσον, δι' οὗ ἀποπειρᾶται νὰ δραπετεύσῃ.

'Αληθὲς τεχνικὸν ὄργανον, εἰδικὸν διὰ τὴν δραπέτευσιν, εἶνε ἡ λεγομένη *bastringa*, τοῦ ὁποίου εἰκόνα παρέσχεν ἡμῖν ὁ Claude καὶ τὸ ὁποῖον ἐντὸς θήκης διαιρουμένης εἰς πολλὰ μέρη, μήκους 12 ὑφεικατομέτρων, περιέχει ἓνα πρίονα, εἰς τεμάχια ἀρμοζόμενα, ἓνα πρίονα ἀκέραιον, μίαν ρίνην, μίαν σχινδύλην πρὸς ἐξαγωγὴν ἐλίκων, ἓν μαχαίριον, ἓν ξύστρον καὶ μίαν τρυπάνην.

Κλέπτης τις Λομβαρδός, ἐργαζόμενος ἐν τῷ ραφείῳ σωφρονιστικοῦ καταστήματος, διὰ μικρῶν περικοπῶν ὑφάσματος καὶ τεμαχίων σύρματος κατασκεύασε σχοινίον τριῶν μέτρων μήκους περίπου. «Τὸ σχοινίον τοῦτο, μοι ἔλεγεν ὁ ἴδιος, μοι ἐστοίχισεν ἕξ μηνῶν ἐργασίαν ὑπομονή! θὰ κατασκευάσω ἄλλο». Ἐρωτηθεὶς πρὸς τίνα σκοπὸν θὰ τὸ μετεχειρίζετο, ἀπήντησεν: «'Εὰν ἡ Παναγία μὲ βοηθήσῃ διὰ νὰ δραπετεύσω».

Σιδηρουργός τις, φυλακισθεὶς ἐπὶ ἀπάτη, κατώρθωσε νὰ κατασκευάσῃ κλειδα, διὰ ν' ἀνοίξῃ θύραν, ἄγουσαν ἐκ τοῦ πλυντηρίου ἐκτὸς τῶν φυλακῶν. Τὸν τύπον τοῦ κλειθροῦ ἀπετύπωσεν

ἐπὶ ζύμης ἄρτου ἢ δὲ κλείς, ἥτις ἦτο καὶ πλούσιος διακεκοσμημένη, κατασκευάσθη ἐκ τῆς χονδρᾶς στρόφιγγος θύρας ἐγκαταλειμμένης.

'Ο κατάδικος D. L... καθειργμένος ἐντὸς ἐνὸς τῶν ἀσφαλειστάτων κελλίων τοῦ ἐν Βολτέρρα σωφρονιστηρίου, ἀφήρεσε τὴν σιδηρᾶν κινκλίδα ἐκ τῆς θυρίδος καὶ τὴν ἀντικατέστησε διὰ ὀμβρίων ἀπομιμουμένων τὸ σχῆμα αὐτῆς. Εἶτα, δέ, κατὰ τὴν νύκτα τῆς 6 πρὸς τὴν 7 Φεβρουαρίου 1880, κατήλθεν ἐκ τῆς θυρίδος καὶ διασκελίσας κινκλιδωτὸν διάφραγμα, εἰσέδυσεν εἰς τὸ ἐργαστήριον, ὅπου κατασκεύασε σχοινίον διὰ μίτων κλωστής. Ἀκολούθως διαρρήξας μέρος τῆς στέγης ἀνῆλθεν ἐπ' αὐτῆς, ἕξ ἧς καὶ ἐδραπέτευσεν διὰ τοῦ σχοινοῦ.

'Ο Καθηγητῆς Mamburrini ἐπέδειξεν εἰς τὸ ἐν Ῥώμῃ ἀνθρωπολογικὸν συνέδριον κλειδας κατασκευασθείσας ἐκ παλαιῶν τεμαχίων σιδήρου ὑπὸ φρενοβλαβῶν καθειργμένων ἐν τῷ ὑπ' αὐτοῦ διεύθυνόμενῳ φρενοκομείῳ, ἐπὶ σκοπῷ δραπετεύσεως.

3. *Ἐν καλλιτεχνικῆς ὁρμῆς.*—'Ο De Blasio διαιρεῖ τοὺς ἔχοντας καλλιτεχνικὰς τάσεις ἐγκληματῆται εἰς τρεῖς κατηγορίας, ἥτοι εἰς χαράκτας, ζωγράφους καὶ γλύπτας. Οἱ χαράκται εἶνε πάντες σχεδὸν ἀγαματοποιοὶ· οἱ ζωγράφοι ἀρέσκονται εἰς τὴν σκηνογραφίαν καὶ διαρκῶς ἀναπαριστῶσι τὰς σκηνὰς τῆς μυθικῆς ἱστορίας τῶν Ἱπποτῶν τῆς Στρογγύλης Τραπέζης, τὴν ὁποίαν ἀναγινώσκουσι μετὰ πολλοῦ πάθους. Ὅλιγοὶ εἶνε οἱ καταγινόμενοι εἰς προσωπογραφίας καὶ γελοιογραφίας· οἱ δὲ γλύπται κατὰ προτίμησιν λαξεύουν ἔργα παριστῶντα σκηνὰς ληστικὰς, ἢ τῆς καμόρρας ἢ ἀναφερομένας εἰς βίους ἁγίων.

«Ἡ πάντοτε ζωρὰ παρὰ τοῖς ἐγκληματῆταις ματαιότης, γράφει ὁ Lattes, ἐξῶθει αὐτοὺς συχνάκις νὰ κατασκευάζωσι κρυφίως ἀντικείμενα χρησιμεύοντα πρὸς καλλωπισμὸν αὐτῶν ἢ προωρισμένα νὰ παρέχωσιν αὐτοῖς διασκεδάσεις, συχνότερον ὁμως τιμωρίας».

'Ο S. S. καταδικασθεὶς ἐπὶ προσβολῇ δημοσίων ἡθῶν, διὰ τεμαχίων ὑέλου, ὅπερ δὲν ἐγνώσθη τίνι τρόπῳ ἐπρομηθεύθη, καὶ διὰ φύλλον χαρτίου μαυρισθέντος, κατασκεύασε κάτοπτρον, τὸ ὅποιον ἐφύλαττε διαρκῶς ἐντὸς τῆς στρώμνης του.

'Ο S. V. μὲ ψίχα ψωμοῦ κατώρθωσε νὰ κατασκευάσῃ προτομὴν τοῦ Γαριβάλδη. «Ἦτο δὲ τοῦτο τὸ μόνον ἴσως ἐπιτυχὲς ἔργον ἕξ ὅσων ἔτυχε νὰ ἴδω, γράφει ὁ Lattes, διότι ἡ φυσιογνωμία τοῦ στρατηγοῦ ἀπεδίδετο πιστότατα.

Ἐν τῇ ἐν Ῥώμῃ γενομένη ἐκθέσει ἀντικειμένων σχετικῶν πρὸς τὰς φυλακὰς πάντες ἐθαύμαζον σύνθεσιν παριστῶσαν τὴν Πρόκλησιν τῆς Βαρλέττας, θαυμασίας κατασκευασμένην δι' ἄρτου.

Ὁ D. C. καταδικασθεὶς ἐπὶ κλοπῇ, πολλάκις δὲ καθ' ὑποτροπὴν ἐγκληματίας ἐπὶ τεμαχίων χάρτου ἐζωγράφιζε τὴν ἰδίαν αὐτοῦ μορφήν, πάντοτε διαφοροτρόπως καὶ οὐδέποτε ὁμοιάζουσαν πρὸς τὸ πρωτότυπον, τὰ δὲ τεμάχια ταῦτα ἐδώρει εἰς τοὺς συντρόφους του. Ἐν ἐνὶ μόνῳ ἐργαστηρίῳ ἀνεῦρον ἕξ τοιαύτας εἰκόνας ζηλοτυπίας φυλασσομένης ὑπὸ τῶν ἐγκληματιῶν.

Κλέπτης τις Πεδεμόντιος ἀπὸ ψίχα ἄρτου κατασκεύασαν αὐλὸν ἐξαιρέτως μελωδικόν.

Ἐντὸς εἰρηκτῆς ἀπομονωτικοῦ συστήματος κατεσχέθησαν ὑπὲρ τὰ 60 πῆλινα ἄγγεῖα, τινὰ τῶν ὁποίων ἔφερον σημεῖα κρυπτογραφικὰ εἰδικά, ἕτερά ὑπαινιγμοὺς καὶ σατύρας κατὰ τῶν φυλάκων καὶ τινὰ ἄλλα γρίφους ἀσέμνους.

Περὶ ἄλλων τοιούτων περιέργων κατασκευασμάτων ἀνέφερα ἐν τοῖς ἑμοῖς Π α λ ι μ ψ ἦ σ τ ο ι ς. Παραθέτω ὧδέ τινα ἐξ αὐτῶν :

Κλέπτης τις καταδικασθεὶς καθ' ὑποτροπὴν, θανὼν δ' ἕξ ἀνευρύσματος τῆς καρδίας, ὅστις κατασκεύαζε περίεργα μηχανικὰ ἀθύσματα, παρασκεύασε δι' ἄρτου καὶ χύματος μετὰ περιεργότητος ὁμοιότητος ἕν κελλίον φυλακῆς μετὰ τοῦ ἐν αὐτῷ δεσμώτου, ἐν Κακουργιοδικεῖον καὶ μίαν καρτόμησιν. Ἄλλος κλέπτης, φρενοβλαβῆς οὗτος, ἀπεικόνισε παράφρονα δεσμευμένον καὶ φέρονδα φιδόν εἰς τὸ στόμα, μετὰ πληρεστάτης καὶ τελείας ἀναπαραστάσεως καὶ τῶν ἐλαχίστων λεπτομερειῶν, ἐπίσης δὲ καὶ σκηνὴν ληστοπραξίας, ἧς κατὰ πᾶσαν πιθανότητα εἶχε συμμετάσχει.

Πρόφην τις γραμματεὺς νομαρχίας, ἀνιῶν ἐν τῇ ὀκνηρίᾳ ἐπενόησε νὰ μεταβάλλῃ τοὺς χάλικας εἰς περιέργους κεφαλὰς καρφίδων,

Ἐν ταῖς ἐν Μεδιολάνοις καὶ Ῥώμῃ Ἐκθέσεσιν ἐξετεθήσαν ἐπιπλα θαυμασίας γεγλυμμένα ὑπὸ δεσμωτῶν, ἐν οἷς καὶ τραπέζιον γυναικείας ἐργασίας, ἕξ οὗ κατ' ἀρέσκειαν ἀνεπήδων 10 βελονοθήκαι.

Παραλείπομεν δὲ τὰ περὶ στίξεως, περὶ ἧς ἀρκετὰ εἶρομεν καὶ ἦτις εἶνε ἡ ἐξάσκησις τῶν καλλιτεχνικῶν τάσεων ἐπὶ τῆς ἰδίας ἐπιδερμίδος· καθὼς ἐπίσης παραλείπομεν καὶ τὰ περὶ ἀγιοπλαστικῆς.

Ἐν τοῖς τοιούτης ἔργοις παρατηρεῖται ἡ τάσις τῆς ἐπανόδου τοῦ λογισμοῦ εἰς τὸ ἴδιον ἐγκλημα, τοῦ ἀναμιγνύειν, καθὰ εἶνε ἴδιον παρὰ τοῖς σχεδὸν φρενοβλαβέσι καὶ τοῖς ἀρχεγόνοις ἀνθρώποις, τὰς εἰκόνας καὶ τὰ σχήματα ἐν τῷ γραπτῷ λόγῳ καὶ τοῦ παριστᾶν ἐπὶ τὸ ὑπερβολικώτερον τὰς λεπτομερείας.

4. *Χάριν παιγνίου* — Ὁ B. C. κλέπτης, μὲ ψίχα ἄρτου καὶ μετὰ καρτερικὴν πολυήμερον ἐργασίαν κατασκεύασε πλήρη σειρὰν τῶν πεσσῶν τοῦ δομίνου.

Ὁ L. Z. διὰ τεμαχίων χαρτονίου κατασκεύασε πλήρη δεσμίδα παιγνιοχάρτων, μετὰχειριζόμενος πρὸς χρωματισμὸν τῶν μελανῶν μὲν χαρτίων μολυβδοκόνδυλον, τῶν ἐρυθρῶν δὲ τὸ ἴδιον αὐτοῦ αἶμα. Ἀντὶ δὲ τῆς σφραγίδος τοῦ Δημοσίου ἐπέγραψε τὰς λέξεις : « K α τ α σ κ ε υ α σ θ ε ἰ σ α ἐν τῷ ἐρωστῶ σί ω ν κ λ ε π τ ῶ ν Z ». Αἱ ἀνθρώπινοι μορφαὶ τῶν χαρτίων ἦσαν ἄλλοκότως καὶ παιδαριωδῶς χαραγμέναι,

Ἡδυνήθη ν' ἀνεῦρον καὶ ἕτερον δεσμίδα παιγνιοχάρτων, κατασκευασθέντων ὑπὸ τινος ἀπατεῶνος Πεδεμοντίου. Ἐν ταύτῃ ἦσαν πλέον ἢ ἐν τῇ προηγουμένη ἀτέχνως κεχαραγμέναι αἱ ἀνθρώπινα μορφαί. Ὅθεν ὁ κατασκευαστὴς ἐθεώρησεν ἐπάναγκες νὰ σημειώσῃ ἐφ' ἐκάστου χαρτίου τὴν σχετικὴν του ἀξίαν. Διὰ τὴν κατασκευὴν ἀμφοτέρων τῶν δεσμίδων τούτων ἐχρειάσθη ἐργασία ὑπομονῆς πολλῶν ἐβδομάδων. Ἐν ταῖς ἀνθρωπίναις μορφαῖς ἐγένετο ἀπέπειρά πρὸ ἀπεικόνισιν τοῦ προσώπου τοῦ διευθυντοῦ τῶν φυλακῶν, τοῦ λογιστοῦ, τῶν δεσμοφυλάκων, τῶν ἐρωμένων τῶν κατασκευαστῶν κλπ.

5. *Πρὸς ἄσεμνον ἐρεθισμόν*. — Ἀπίστευτος ἀποβαίνει ὁ βαθμὸς τῆς αἰσχροτήτος κατασκευασμάτων τινῶν μὲ ψίχα ἄρτου καὶ εἰκόνων, ἀνακαλυπτομένων ἐν ταῖς φυλακαῖς· ἐν αὐτοῖς φαίνεται ὅτι ἐκσπᾶ ἡ δεσμευμένη αὐτῶν ἐρωτομανία. Κλέπτης τις, θαλαμηπόλος, ἄμοιρος δὲ τῆς μηχανικῆς, κατῶρθωσε νὰ κατασκευάσῃ διὰ φελλοῦ καὶ ψωμίου ζεύγη ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, ἐκτελοῦντα, ἐνῶ ἐκινουῦντο, τὰ κινήματα τῆς συνουσίας. Ἄλλος, κλέπτης ὡσαύτως, ἐστερημένος δ' ἐπίσης πάσης γνώσεως μηχανικῆς, κατασκεύασεν ἀληθῆς θεατρίδιον μηχανικόν, ἐν ᾧ ὁ ἀνὴρ ἤρχιζε πρῶτον ἀπὸ τοῦ ἐρωτος διὰ νευμάτων, εἶτα δὲ ἀλληλοδιαδόχως ὁ ἕρκος του ἐγίνετο δεκτός, νυμφεύετο καὶ συνευρίσκετο μετὰ τῆς γυναικός· πᾶσαι αἱ κινήσεις αὐταί, προκαλούμεναι δι' ἀλύσεως, διήρουν ὑπὲρ τὸ ἐν λεπτόν τῆς ὥρας.

Ἐν γένει δὲ ιδέαν σαφῆ περὶ τῶν τοιαύτων ἔργων παρέχουσιν αἱ ἐν τῷ Ἄτλαντι δημοσιευόμενοι εἰκόνες τοῦ De Blasio.

6. *Σχεδὸν παράφρονες.* — Ὁ V. R. καταδικασθεὶς ἐπὶ τραύματι καὶ ὑποχρεωθείς νὰ ἐργάζεται ἐν τῷ τμήματι τῶν ξυλουργῶν τῶν φυλακῶν, διὰ τεμαχίων ξύλου κατασκεύαζε τροχούς, οἵτινες ἔμελλον νὰ χρησιμεύσουν εἰς τὴν κατασκευὴν τοῦ παγκοσμίου ἐκρομοῦς, ὡς ἀπεκάλει αὐτὸ ὁ ἐφευρέτης του. «Δυστυχῶς διὰ τὴν κοινωνίαν, μοὶ ἔλεγεν ὁ ῥηθεις δεσμώτης, ἐνῶ εἶχον κατασκευασθῆ ἤδη ἄρκετοὶ τροχοί, ἐγένετο ἐπ' αὐτῶν κατασκευασις ὅθεν παρατήθη πλεόν ἀπὸ τῆς ιδέας τοῦ νὰ ἐξακολουθήσῃ τὸ ἔργον μου».

Κλέπτης τις φρενοβλαβῆς ἐξωγράψισεν ὀλόκληρον σκιηὴν μαχῶν καὶ ταξιδίων διὰ τῆς ἰδίας αὐτοῦ κόπρου, διὰ τῆς ὁποίας κατόπιν ἔχρισεν ὀλόκληρον τὸ δωμάτιόν του.

Ἄτερος καθήρτιζεν ἐνλομολογικὴν συλλογὴν διὰ τῶν κοινοτάτων ἐντόμων, οἷον μυῶν κλπ., ἃς ἀπεξήραινε καὶ παρασκευάζεν, ὡς νὰ ἦσαν ἄξια ἀποθησαυρίσεως ἐν Μουσεῖῳ.

7. *Χάριν συγκοινωνίας.* — Ἡ ἀνάγκη τοῦ ἐκφράζειν πρὸς τοὺς ἄλλους τὰς ἰδίας σκέψεις ἢ τοῦ συσκέπτεσθαι καὶ συνεννοεῖσθαι περὶ ἀποδράσεως, περὶ ἐγκλημάτων καὶ ἄλλον τοιούτων, ὑπαγορεύει πολλάκις τοῖς δεσμώταις μέσα συγκοινωνίας, ἅτινα φαίνονται ἀπίστευτα. Ἐνίοτε αὐτοὶ οἱ φρουροί, αὐτὸ τὸ προσωπικὸν τῆς ὑπηρεσίας τῶν φυλακῶν χρησιμεύει ἀνεπιγνώστως καὶ ἐν ἀθρότητι πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον. Παρ' ὑπαλλήλου τινὸς ἐπληροφορήθη ὅτι κατὰ τινὰ στάσιν γενομένην ἐν τῇ εἰρκτῇ οἱ πρωτοεργοὶ εἰδοποίησαν τοὺς ἐν τοῖς ἑτέροις μέρεσι τοῦ καταστήματος ὁπαδούς των, κολλήσαντες ἐπιδεξίως δελτάρια ἐπὶ τῶν νώτων αὐτῶν τῶν ἰδίων δεσμοφυλάκων.

Κατώρθωσα ν' ἀποκτήσῃ ταμβακοθήκην, κατασκευασθεῖσαν ὑπὸ ἀπατεωνόσ τινος, χρησιμευούσης δὲ θαυμασίᾳ εἰς τὸν σκοπὸν τῆς συνεννοήσεως. Κατὰ τὸ φαινόμενον ἢ κατασκευὴ της κατ' οὐδὲν διέφερε τῶν λοιπῶν· ἀλλ' ὅμως τὸ κάλυμμα αὐτῆς περιεῖχε καὶ δευτέρον ἀπόκρυφον πυθμένα, ἐν τῷ ὁποίῳ ἐξάιρεται ἡδύνατο νὰ μὲν ἀφανὲς ἔγγραφον τεμάχιον χάριτος.

Ὡς πρὸς τὰ μέσα τῆς γραφῆς, πολλοὶ συνιθίζουσι νὰ μεταχειρίζονται τὸ ἴδιον αὐτῶν αἷμα, ἕτεροι δὲ σταγόνας οἴνου ἢ καὶ μελάνης, ἣν κατορθοῦσι νὰ προμηθευθῶσιν ἔξωθεν ἢ καὶ

παρὰ τινος τῶν ἐν τῇ ἐσωτερικῇ ὑπηρεσίᾳ τῶν φυλακῶν γραφῶς.

Ἡ μολυβδὶς καθίσταται ἀντικείμενον πολυτιμώτατον, οὐχὶ σπανίως δὲ ὁ ἐξερχόμενος τῶν φυλακῶν καταλείπει ὡς κληρονομίαν εἰς τὸν ἄγνωστον αὐτοῦ διάδοχον μικροσκοπικὸν τεμάχιον μολυβδίδος ἀποκρύπτων αὐτὸ εἰς ὠρισμένην γωνίαν, ἣν ὑποδεικνύει αὐτῷ διὰ καταλλήλου ἐπιγραφῆς.

8. *Χρήματα.*—Εἰδικὴν τέχνην ἀποτελεῖ ἡ ἀπόκρυψις χρημάτων.

«Τὸ χρυσίον, γράφει ὁ Gauthner, ἐν ταῖς φυλακαῖς ἀποκρύπτεται εἰς παντοῖα μέρη, οἷον ἐντὸς τῆς κόμης, τοῦ γενείου, τῶν ὠτων, τῶν οὐλῶν. Ἐγνώρισά τινα, ὅστις εἰσήγε χρυσᾶ εἰκοσάφραγκα ὑπὸ τὸ δέρμα τῶν μηρῶν, οἷον δι' ὑποδορίου ἐνέσεως. Εἶδα δ' ἑτέρους κρύπτοντας χρήματα ἢ ἔγγραφα χαρτῖα, ὧν ἡ ἀνακάλυψις ἦτο ἐπικίνδυνος ἐντὸς τῶν πληγῶν καὶ ἐλκῶν αὐτῶν.

»Οἱ παλαίμαχοι, οἱ γεγηρακότες ἐγκληματῖαι, οἱ ἐκ μικρᾶς πείρας γινώσκοντες τοὺς καταλλήλους τρόπους καὶ τὰς ἀλανθᾶστους μεθόδους, 9 φορές ἐπὶ 10 ἐξαπατῶσι τοὺς ἐμπειροτάτους τῶν φυλάκων. Εἶδον ἰδίους ὄμμασι σολδῖον προερχόμενον ἐκ τῆς φυλακῆς τοῦ Μαζᾶς, ἄξιας πέντε φράγκων καὶ πέντε λεπτῶν. Εἶχε σχισθῆ κατὰ τὸ χεῖλος καὶ σκαφῆ ἐσωτερικῶς, δι' ἀδιοράτου δὲ ἔλικος τοποθετημένης παρὰ τὴν στεφάνην εἶχε μεταβληθῆ εἰς μικροσκοπικὴν πυξίδα, στεγανῶς κεκλεισμένην, περιέχουσαν ὑπὸ λεπτότατον στρώμα χαλκοῦ τὸ τέταρτον χρυσοῦ εἰκοσαφράγκου. Εἶχε δὲ τόσον ἐπιτηδείως ρινισθῆ τὸ νόμισμα τοῦτο, ὥστε ἡ ποσότης τοῦ χρυσοῦ, ἐξ οὗ συνέκειτο, ἰσοδυναμεῖ ἀκριβῶς πρὸς τὴν ποσότητα τοῦ ἐλλείποντος χαλκοῦ ἐκ τοῦ ἐσωτέρου μέρους τοῦ σολδίου».

9. *Πρὸς διάπραξιν ἐγκλημάτων.*—Συνεπεῖς εἰς τὴν ἀπεριόριστον αὐτῶν ἔπαρσιν καὶ εἰς τὸ ζωηρότατον παρ' αὐτοῖς αἰσθημα τῆς φιλαυτίας οἱ ἐγκληματῖαι εἶνε ἐπιρροεῖς εἰς τὴν ἐκδίκησιν ἐπὶ ἐλαχίστη ἀφορμῇ. Ὅθεν, διαρκῶς μὲν, ἀλλ' ἰδίως ἐν τῇ μονώσει τῆς εἰρκτῆς, προσπαθοῦν νὰ προμηθευθῶσι τὰ μέσα, ὅπως ἐν ἀνάγκῃ πραγματοποιήσωσι τὰ ἀπαίσια σχέδιά των.

Ὁ D. G. ἐξ ἡλου ἀποσπασθέντος ἀπὸ τοῖχου κατεσκευάσεν ἔγχειρίδιον, ὅπερ ἐκρυπτε πάντοτε ἐντὸς κώνου ἀραβοσίτου τῆς

στρωμνῆς του καὶ δι' οὐ ἔμελλε νὰ φονεύσῃ ἓνα τῶν συντρόφων του, ὃν ἐθεώρει ὡς καταδότῃν.

Κλέπτης τις ἐκ Πεδεμοντίου, διὰ τεμαχίου λευκοσιδήρου εὐρεθέντος ἐν τῇ αὐτῇ, κατεσκεύασε μικρὰν μάχαιρον δι' ἧς ἐτραυματίσσε τὸν σύντροφόν του ἀριούμενον νὰ παραχωρήσῃ αὐτῷ τεμάχιον ἄρτου.

Ἐν τοῖς φρενοκομείοις τινὲς ἠθικῶς παράφρονες ἐπραξαν τὸ αὐτό. Ἐν Πεζάρῳ εἷς τοιοῦτος, ἀγρύπνως ἐπιτηρούμενος ὡς φονεύς, ἔλαβεν ἐνώπιον τῶν φυλάκων τεμάχια καλάμου, ἅτινα ἀφέθησαν αὐτῷ ἀκωλύτως θεωρούμενα ὡς εὐθραυστα. Ἐκεῖνος ὅμως τὰ ὄξι νε καὶ ἐτεχείρησε δι' αὐτῶν νὰ φονεύσῃ ἓνα δυστυχῆ δεσμοφύλακα.

10. *Πρὸς αὐτοκτονίαν.*—Ἐν τοῖς κελίοις τῶν εἰρκτιῶν, ἐνθα τὸ τραυματίζειν τοὺς ἄλλους εἶνε ὀλιγώτερον εὐκόλον, οἱ ἐγκληματῖαι ἐπινοοῦσι τὰ πάντα ὅπως ἐξεύρωσι τρόπον ν' αὐτοκτονήσωσιν ἢ συνηθέστερον νὰ προσποιηθῶσιν αὐτοκτονίαν.

Γνωστὴ εἶνε ἡ ἱστορία τοῦ αὐτοκτονήσαντος διὰ κοχλιαρίου, ὅπερ ὀξύντας ἐνέπηξεν ἐντὸς τοῦ πρωκτοῦ του. Πολλοὶ θραύουσι τεμάχια υἑλου καὶ δι' αὐτῶν σχίζουσι τὸ δέρμα, ὅπως δεῖξωσιν ὅτι ἐτραυματίσθησαν σοβαρῶς. Οἱ πλείστοι ὅμως καταφεύγουσιν εἰς τὸν βρόχον, κατασκευάζοντες αὐτὸν διὰ τῶν ἰδίων τῶν ἐνδυμάτων, ἢ τῶν κλινοσκεπασμάτων καταγίνονται καρτερικῶς ἐπὶ μῆγας καὶ ἐπὶ ἔτη περὶ τὴν τοιαύτην ἐργασίαν, καθὰ ἐπραξαν, ὡς εἶδομεν, ὁ Fusil καὶ ὁ ἐκ Ρουμανίας βασιλοκτόνος, καταλιπόντες ἐκ προκαταβολῆς τὸ μνημεῖον τῆς ἑαυτῶν ἀποφάσεως δι' εἰκόνων, ἐπιγραφῶν, στίχων κλπ. Ποικίλα εἶδη τοιούτων παραδόξων βρόχων ἀναφέρουσιν ὁ Tardieu καὶ ὁ Hofmann· ἔχω δὲ καὶ ἐγὼ πλουσίαν ἐξ αὐτῶν συλλογὴν.

Ἐν συνόψει, δὲν λείπει ἡ ἀπόφασις καὶ ἡ ἐνεργητικότης ἐκ τῶν ἐγκληματιῶν, ἀλλὰ μεταχειρίζονται αὐτὴν ἐπὶ βλάβῃ τῶν ἄλλων καὶ ἐνίοτε αὐτῶν ἑαυτῶν. Ἄνευ δὲ τῆς προνοίας καὶ τῶν προφυλακτικῶν ἐν ταῖς εἰρκταῖς μέτρων τοῦ κανονισμοῦ, ἡ τοιαύτη βλάβῃ θὰ ἦτο σημαντικωτέρα.

11. *Ἐπαγγέλματα παραδοξότατα.*—Διὰ τοῦτο παρ' αὐτοῖς πολλοὶ καταγίνονται εἰς ἔργα σφόδρα παράδοξα. Συνήθως ἐκ τούτων εἶνε πρὸ πάντων τιθασεύειν καὶ διδάσκειν ζῶα. «Ὁ Pagaros, θηριώδης φονεὺς ἐν Βουένος Ἄγρες, εἶχε τέσσαρας μῦς, εἰς ἕκαστον δ' αὐτῶν εἶχεν ἀποδώσει ἴδιον ὄνομα παρὰ τὸ πα-

ράθυρόν του παρατηρεῖτο πληθὺς ἀντικειμένων τῆς γυμναστικῆς, ἐν τῷ μέσῳ δὲ τοῦ παραθύρου ἐκρέματο τὸ θεατρίδιον, ἐν τῷ ὀποίῳ ἐξετέλουν τὰς παραστάσεις οἱ μῦες· ἦταν δὲ πάντα ταῦτα κατεσκευασμένα διὰ τεμαχίων χάρτου ἢ ὄρκων, ἐπεξεργασμένων καταλλήλων. Ἡ κατασκευὴ τῶν μουσικῶν ὀργάνων εἶνε περιεργωτάτη, διότι καὶ ταῦτα κατεσκευάσθησαν ἐκ τοῦ πενιχροῦ ὑλικοῦ, τοῦ εὐρισκομένου εἰς τὴν διάθεσιν τῶν δεσμοτῶν, ἦτοι τεμάχια δέρματος ἐκ τοῦ πέλματος τῶν ὑποδημάτων, ἤλων, πυθμένων τῶν κασιτερίνων χυτρῶν κλπ. Οἱ μῦες ὠρχοῦντο ἐπὶ σχοινίου, περιεπάτου ἐπὶ τῶν δύο ποδῶν, περιεστέφοντο περὶ τὸ κρεμάμενον ξύλον γυμναστικῶς, ἐσήμαινον κωδωνίσκους, ἤγελον ὕδωρ, πάντα ταῦτα δὲ καὶ ἄλλας ἀσκήσεις ἐξετέλουν διὰ μόνου τοῦ προστάγματος τῆς φωνῆς. Ἡ μεγάλη ὄμως τοῦ ἐκγυμνάσαντος αὐτοῦς ἐπιδεξιότης καταφαίνεται ἐκ τοῦ ὅτι κατῳρθωσὲ νὰ διδάξῃ αὐτοὺς νὰ τελῶσι τὴν θείαν λειτουργίαν ἐν παρθαδία, ἐνδεδυμένοι διὰ τινον σχεδὸν ἱερατικῶν ἀμφίων, ἐνώπιον εἶδους τινὸς θυσιαστηρίου, εὐρισκομένου ἐντὸς τοῦ θεατρίδιου ἅμα καὶ ναῖσκου, κεκοσμημένου δὲ διὰ μικρῶν γελοιογραφικῶν εἰκόνων. Εἰς τῶν μῶν ἐφαίνετο ἱερουργῶν, ἐνῶ οἱ ἄλλοι ἤχορῶντο. Τὸ περίεργον δὲ εἶνε ὅτι ὁ δεσμώτης αὐλεῖ διὰ μικροῦ τινος ὀργάνου τῆς ἰδίας του κατασκευῆς καὶ κατὰ τὰ διαλείμματα τοῦ αὐλήματος ἐψαλλε ψαλμωδίας ἀκαταλήπτους ἐντελῶς, ἔπαυε δὲ τὸ αὐλήμα καὶ τὰς ψαλμωδίας, ἀφοῦ ἤθελεν ἐπιβληθῆ αὐτῷ σιγή. Ἀξιοσημείωτον δὲ εἶνε ὅτι μετὰ τὸν ἀπογαλακτισμὸν τῶν μῶν ὁ pagano ἐδίδωκε τὴν μητέρα καὶ ἀνελάμβανε τὴν ἐκγύμνασιν τῶν νεογνῶν λέγων, ὅτι αὐτὸς δὲν εἶνε δεσμοφύλαξ καὶ ὅτι δὲν ἐπιθυμεῖ νὰ κρατῇ καθειργμένους δεσμώτας, ὅπως πράττουσιν οἱ ἰδιόκιοι τουδεσμοφύλακες.

Εἶδον ἐγκληματίας νὰ τιθασεύουσιν οὐχὶ μόνον μῦς, ἀλλὰ καὶ ἔλειους καὶ λύκους καὶ ψύλλους προσέει.

Ἡ τοιαύτη δὲ τάσις σχετίζεται οὐ μόνον πρὸς τὴν καταναγκαστικὴν τῶν καταδίκων μόνωσιν, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὴν πρὸς τὰ ζῶα στοργὴν, ἣν εἶδομεν ὑπάρχουσαν παρὰ τοῖς ἠθικοῖς παράφροσι καὶ τοῖς ἐκ γενετῆς ἐγκληματῖαις.

12. *Βιομηχανία καὶ βιοτεχνία.*— Αἰσθησὴν ἰδίως μοι ἐμποιεῖ τὸ περιστατικὸν ὅτι ἀναδείκνυνται ἐξαιρέτοι μηχανικοὶ πολλοὶ τῶν διαβοητῶν κακούργων (οἷοι ὁ Faliacci, ὁ Fieschi, ὁ Mass . . ., ὁ Squillace), τινὲς δὲ αὐτῶν ἐφεῦρον ἐν ταῖς φυλακαῖς περιεργότατα μηχανήματα.

Εὐνόητον ἐκ τούτων οἷα ὠφελήματα θὰ ἡδύνατο ν' ἀρυσθῆ ἐξ αὐτῶν ἢ βιομηχανία καὶ ἰδίως ἡ μηχανουργία.

Περὶ τὰ τέλη τοῦ 1879 οἱ ἐν ταῖς διαφόροις ποινικαῖς φυλακαῖς τῆς Ἰταλίας εἰς βιοτεχνικὰς ἐργασίας ἀσχολούμενοι κατὰ δικοὺς συνεποσοῦντο εἰς 16, 832 ἐπὶ ὀλικῷ ἀριθμοῦ 29,910, ἧτοι κατ' ἀναλογίαν 56 ο)ο περίπου.

Τὸ πλεῖστον μέρος ἐξ αὐτῶν ἦσαν ὕφανται καὶ νηματοργοὶ καταγινομένοι περὶ τὴν κατεργασίαν τῆς καννάβως καὶ τοῦ βάμβακος, τῶν προωρισμένων πρὸς κατασκευὴν ἀσπροορούχων πρὸς χρῆσιν τῶν φυλακῶν.

Ἡ ἀναλογία τῶν καθειργμένων τυπογράφων ἐν σχέσει πρὸς τοὺς ἐκτὸς τῶν φυλακῶν ἦτο 1 πρὸς 105.

Γνωστὸν δὲ τυγχάνει ὅτι ἡ «**Ἐπίσημος Ἐφημερίς**» τῆς Ἰταλικῆς Κυβερνήσεως, μετὰ πάντων τῶν ὀγκωδῶν αὐτῆς πινάκων καὶ παραρτημάτων, στοιχειοθετεῖται καὶ ἐκτυπῶνται ὑπὸ δεσμοτῶν, ἐξοικονομῆ δὲ τοιοῦτοτρόπως τὸ Κράτος, καθὰ ὑπολογίζεται, περὶ τὰς πεντήκοντα χιλιάδας ἐτησίως, ἐὰν δὲν ἀπατῶμαι.

Καὶ δὲν εἶνε μὲν σημαντικοὶ οἱ ἀριθμοὶ οὗτοι ἐμφαίνουσιν ὅμως οἷον ὄφελος δύναται ἐξ αὐτῶν διὰ τῆς καταλλήλου χρησιμοποίησεως νὰ πορισθῆ ἡ κοινωνία, τῆς ὁποίας ἐκτὸς τῶν φυλακῶν διατελοῦντες ἀποτελοῦσι τὸ φόβητρον καὶ τὴν μάλιστα αὐτῆς.

Ἴνα ἴδωμεν δὲ ἀκριβῶς μέχρι τίνος βαθμοῦ δύναται ν' ἀνέλθῃ ἡ τοιαύτη ὠφέλεια, ἅς ἀποβλέψωμεν εἰς τὰς φυλακὰς τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς, ἐνθα οἱ δεσμῶται ἀσχολοῦνται εἰς τὴν κατασκευὴν μηχανῶν καὶ ἐργαλείων γεωργικῶν, βυτίων, βαρελίων, κιβωτίων πρὸς μεταφορὰν ἐμπορευμάτων, ἐπίπλων ἐκ ξύλου καὶ σιδήρου, φορητῶν ἀμαξίων ὀχημάτων, βαγονίων, παντοειδῶν ὑποδημάτων, εἰδῶν διαφόρων ἰπασίας, ἐνδυμασιῶν ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, ἀσπροορούχων ἐνδυμασίας, καὶ κλίνης, ὑπενδυτῶν, σαρώθρων, ψηκτρῶν, ταπήτων, καλάθων, σιγάρων καὶ πλείστον ἄλλων παντοειδῶν ἀντικειμένων διαφόρου χρήσεως.

Ἐκτελοῦσι προσέτι ἐργασίας κηπουρικής, καλλιεργοῦσι γαίας, κατασκευάζουσι πλίνθους, θραύουσι λίθους, λειαίνουσι καὶ τετραγωνίζουσι αὐτούς, οἰκοδομοῦσι καταστήματα φυλακῶν, ἢ ἐπισκευάζουσι αὐτά, παρασκευάζουσι ξυλείαν πρὸς χρῆσιν οἰκοδομῶν, ἐργάζονται ἐν τοῖς λατομείοις λίθων καὶ μαρμάρων, ἐν τοῖς ὀρυχείοις καὶ μεταλλείοις, ἐν τοῖς χυτηρίοις, πλέκουσι δίκτυα πρὸς ἀλιείαν, κατασκευάζουσι διάφορα εἶδη ναυτιλίας, ἀντικείμενα καλ-

λιτεχνίας, ἀθύσματα, κυτία καὶ ἄλλα παντοῖα εἶδη ἐκ ναστοχάρτου κλπ.

Ὡς ἐξάγεται ἐκ τῶν εἰδικῶν πινάκων ἡ τέχνη ἡ ἀπασχολοῦσα τοὺς πλείστον ἐργάτας εἶνε ἡ ὑποδηματοποιία· κατὰ δευτέρον λόγον ἔρχεται ἡ κατασκευὴ εἰδῶν ἱματισμοῦ· ἀκολούθως αἱ ἐργασίαι λατομείων λίθων καὶ μαρμάρων, μεθ' ὧ ἐπονται αἱ γεωργικαὶ ἐργασίαι, ἢ κατασκευὴ ἐπίπλων καὶ αἱ ἐργασίαι ἐν μεταλλείοις.

Τὸ δὲ μέγιστον μέρος τῶν εἰσπράξεων προέοχεται ἐκ τῆς κατασκευῆς εἰδῶν ὑποδηματοποιίας· ἀκολούθως ἔρχονται κατὰ σειρὰν αἱ ἐργασίαι τῶν εἰδῶν ἱματικῶν καὶ αἱ τῆς κατασκευῆς ἀμαξίων φορητῶν, ὀχημάτων καὶ βαγονίων τοῦ σιδηροδρόμου.

Ἡ ἀξία ἐκάστης παραγωγῆς ὠρίσθη ἐπὶ τῇ βάσει πληροφοριῶν ληφθεισῶν παρὰ τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως τῶν φυλακῶν ἐκ τῶν ἐργολάβων καὶ ἐνοικιαστῶν τῶν διαφόρων τούτων ἐργασιῶν.

Διότι εἶνε λίαν ἀξιοσημείωτον ὅτι κέρδος σχετικῶς μέγα ἐπετεύχθη διὰ τοῦ συστήματος τῆς ἐργολαβίας, ἧτοι ὑπὲρ τὰ 18 ἑκατομμύρια δολλαρίων ἐνῶ διὰ τοῦ συστήματος τῆς οἰκονομικῆς ἐργασίας καὶ δι' ἀριθμοῦ καταδίκων μόλις κατὰ τι μικρότερον, τὸ κέρδος ἀνῆλθε μόλις εἰς 4 ἑκατομμύρια μάρκα. Τοῦτο δὲ ἀποδοτέον εἰς τὸ ὅτι διὰ τοῦ πρώτου συστήματος ἐπιδιώκονται κατὰ προτίμησιν αἱ χειροτεχνίαι αἱ παράγουσαι ἀντικείμενα σχετικῶς μείζονος ἀξίας, ὡς λόγου χάριν ἡ ὑποδηματοποιία, ἐξ ἧς εἰσπράχθησαν δολλάρια ἐν ὄλῳ 10,100,279,61· ἐκ τοῦ ποσοῦ δὲ τούτου τὸ μέγιστον μέρος, τουτέστι δολλάρια 8,861,771,61 εἰσπράχθη ἐξ ἀντικειμένων ὑποδηματοποιίας κατασκευασθέντων διὰ τοῦ συστήματος τῆς ἐργολαβίας καὶ διὰ λογαριασμὸν τῶν ἐργολάβων.

Ἐξ ἄλλων τινῶν πινάκων προκύπτει ὅτι ἡ βιομηχανία τῆς σαρωθροποιίας καὶ τῆς ψηκτροποιίας εἶνε ἡ ζωηρότερον ἀνταγωνιζομένη πρὸς τὴν ἐκτὸς τῶν φυλακῶν βιομηχανίαν· διότι ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀσχολουμένων εἰς αὐτὴν δεσμοτῶν κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὸν τῶν ἐργαζομένων ἐν τῇ βιομηχανίᾳ τῇ ἐκτὸς τῶν φυλακῶν ἐν ταῖς αὐταῖς ἐπαρχίαις ἔχει ὡς 1 πρὸς 3,36 ἢ 27,95 ο)ο.

Μετ' αὐτὴν ἔρχονται κατὰ σειρὰν αἱ βιομηχανίαι τῆς κατασκευῆς γεωργικῶν ἐργαλείων, ἐν ἧ ἀναλογία εἶνε ὡς 1 πρὸς 6,2 τουτέστι 6,02 ο)ο, ἢ τῆς κατασκευῆς εἰδῶν ἰπασίας, ἐν ἧ ἢ ἀναλογία εἶνε ὡς 1 πρὸς 9,2, ἧτοι 10,81 ο)ο, ἢ τῆς κατασκευῆς ἀμαξίων φορητῶν, ὀχημάτων, βαγονίων σιδηροδρόμου καὶ τῶν

τοιούτων και ἡ τῆς κατασκευῆς κιβωτίων, βυτίων, βαρελιῶν, ἐπίπλων κλπ., ἐν αἷς ἐπίσης ὁ ἀντανωνισμὸς εἶνε ζωηρὸς ἢ τῆς ὑποδηματοποιίας, ἐν ἣ ἡ ἀναλογία εἶνε ὡς 1 πρὸς 16.2, ἦτοι 6,18 οἶο.

Ὁ ἀνταγωνισμὸς εἶνε ἐλάσσων ὡς πρὸς τὴν κατεργασίαν τοῦ καπνοῦ και τὴν κατασκευὴν εἰδῶν ἱματισμοῦ.

Οὐδεμία εὐρωπαϊκὴ χώρα δύναται ἀκόμη νὰ παρουσιάσῃ τοιοῦτους ἀριθμούς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ΄.

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ ΚΑΚΟΠΟΙΩΝ

1. *Ληστεία, Μαφία και Καμόρρα*.—Τὸ φαινόμενον τοῦτο τοῦ συνεταιρισμοῦ ἐπὶ σκοπῷ κακουργίας εἶνε παινόμενον ἐκ τῶν σπουδαιοτάτων ἐν τῷ οἰκτρῷ κύκλῳ τοῦ ἐγκλήματος οὐ μόνον διότι πιστοποιεῖται και ἐν τῷ κακῷ ἢ μεγάλῃ ἰσχύς και σημασία τοῦ συνεταιρισμοῦ, ἀλλὰ και διότι διὰ τῆς συνενώσεων τῶν φαύλων ψυχῶν δημιουργεῖται ἀληθῆς κακοποιὸς ζύμωσις, ἣτις ἀνακινούσα και ζωογονούσα τὰς ἐγγενεῖς παλαιὰς ἀγρίας τάσεις, ἐνισχύουσα δὲ αὐτὰς διὰ τινος οἰονεῖ πειθαρχίας και διὰ τῆς μεταοδοξίας ἐκείνης τοῦ ἐγκλήματος περὶ ἧς ἐν τοῖς προηγουμένοις εἶπομεν, ἐξωθεῖ εἰς πράξεις ἀμότητος, εἰς αἷς τὰ ἄτομα μεμονωμένα θὰ ἐδίσταζον νὰ προβῶσιν.

Ὡς εἰκόσ, τοιοῦτοι συνεταιρισμοὶ σχηματίζοντες συνηθέστερον ἐκεῖ ὅπου πλεονάζουν οἱ κακοῦργοι, ἀλλὰ μὲ τοῦτο τὸ ἐξαιρετικόν, ὅτι ἡ θρασύτης και ἡ ἀμότης αὐτῶν ἐλαττοῦται ἐν ταῖς λίαν πεπολιτισμέναις χώραις, οἱ δὲ τοιοῦτου εἶδους συνεταιρισμοὶ μεταβάλλονται ἐκεῖ ἐταιρείας πολιτικὰς και ἐμπορικὰς ὑπόπτου χρηστότητος.

Σκοπὸς τῶν κακοποιῶν συνεταιρισμῶν εἶνε σχεδὸν πάντοτε ἡ ὑπεξαιρέσις τῆς ἀλλοτρίας περιουσίας, διὰ τοῦτο δὲ και συνέρχονται πολλοὶ και συμπράττουσιν, ὅπως ἀντιταχθῶσι κατὰ τῆς νομίμου ἀμύνης. Ἐχομεν ἐν τοῦτοις παραδείγματι συνεταιρισμῶν ἐπὶ σκοπῷ ἐκτρώσεως ἢ φαρμακείας, ἐνιαχοῦ δὲ παρετηρήθησαν τοιοῦτοι ἀτο-

βλέποντας εἰς σκοποὺς ἦττον μαντευομένους, ἀπὸ τοῦ τῆς παιδεραστίας, τοῦ περιβάλλοντος τὴν κακίαν διὰ τοῦ προσχήματος τῆς ἀνεπιλήπτου ἀρετῆς, μέχρι τοῦ τοῦ φόνου τοῦ ἀνευ σκοποῦ κέρδους και χάριν μόνον τῆς ἐκ τῆς αἱματοχυσίας ἡδονῆς, οἷος ἦτο ὁ συνεταιρισμὸς τῶν ἐν Λιβουρνη *μαχαϊράδων*, και μέχρι τοῦ τοῦ κανιβαλισμοῦ και τοῦ βιασμοῦ και τῆς παρθενοφθορίας ἐκ θρησκευτικοῦ παροξυσμοῦ, τοῦ ὑπάρχοντος παρὰ τοῖς ὁπαδοῖς ὄωσικῶν τινων αἰρέσεων.

2. *Φῦλον, ἡλικία, ἐπάγγελμα κλπ.*—Αἱ συνθῆκαι και αἱ ἰδιότητες τῶν συνητρισμένων κακοποιῶν ἀντιστοιχοῦσιν, ὡς εἶνε φυσικόν, εἰς τὰς τῶν πλείστων ἐγκληματιῶν. Ἐν τοῖς συνεταιρισμοῖς ὑπερτερεῖ πάντοτε τὰ μέγιστα τὸ ἄρρεν φύλον, ἀναφέρονται ὡς ὅλως ἐξαιρετικὰ περιστατικά τινα συμμοριῶν ληστρικῶν διοικουμένων ὑπὸ γυναικῶν, ὅπως, ἐπὶ παραδείγματι, τὸ τῆς συμμορίας τῆς Αουίξης Βουνιερς, ἣτις ἦτο ἡ ἀνεγνωρισμένη ἀρχηγὸς τεσσαράκοντα κλεπτῶν ἐν ἔτει 1828. Σπανιόνατον δὲ εἶνε τὸ γεγονός τοῦ συνεταιρισμοῦ γυναικῶν ἐπὶ μόνῳ τῷ σκοπῷ κλοπῆς· μάλιστα μίαν και μόνην τοιαύτην περίστασιν γινώσκω, τὴν τῆς συμμορίας ἐκείνης τῶν κλεπτριῶν ἅμα και πορνῶν, αἵτινες διετέλουν ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τῆς πρώην ἐν τῷ στρατῷ καπὴλου Λίνας Μουδουρ.

Αἱ γυναῖκες, αἵτινες, ὡς θὰ ἴδωμεν, εἶνε ἐπιρροεῖς μᾶλλον πρὸς τὸ κακοῦργεῖν ἐν ἰδιαιτέρῳ και οἰκογενειακῷ, οὕτως εἰπεῖν, κύκλῳ, συνηθέστερον, ὅπως ἄλλοτε ἐν Παρισίοις και ἐν Ῥώμῃ, ἀπετέλουν συνεταιρισμοὺς ἐπὶ σκοπῷ φαρμακείας. Πάντοτε δὲ σχεδὸν εὐρηται ἀναμεμιγμένοι εἰς τοὺς συνεταιρισμοὺς τῶν φαυλοβίων εἴτε ὡς κλεπταποδόχοι, εἴτε ὡς ἀνιχνεύτριαι, εἴτε ὡς ἐρωμέναι.

Οἱ συνεταιριζόμενοι κακοποιοὶ εἶνε σχεδὸν πάντοτε νεαὶ τὴν ἡλικίαν. Ἐξ 900 ληστῶν τῶν ἐπαρχιῶν Βιτυλιέτων και Καπτανάτων οἱ 600 εἶχον ἡλικίαν κατωτέραν τῶν 25 ἐτῶν· σχεδὸν δὲ πάντες ἦσαν ἄγαμοι και πολλοὶ ἐξ αὐτῶν νόθοι, οἷον ὁ Tartuguo, ὁ Corpa, ὁ Masini κλπ., ἀγράμματοι, τὸ δ' ἐπάγγελμα ἢ ἀγρόται, ἢ κρεοπῶλαι, ἢ ποιμένες, ἢ πρώην στρατιῶται, ἐν γένει δ' ἀσχολούμενοι εἰς τὰ βάνανσα και τραχέα ἔργα.

Συνεταιρισμοὶ φαῦλοι ἀνθρώπων ἀνεπτυγμένων μόνον ἐν ταῖς μεγάλαις πρωτεύουσαις παρατηροῦνται ἐνίοτε. Ἡ συμμορία τοῦ Coulin συνέκειτο ἐξ ἐμπόρων, ζωγράφων και θυρωρῶν. Ὁ Gartouche, ὁ Lacenaire ὁ Terras, ἀρχηγοὶ συμμοριῶν παρισινῶν κακούργων ἀνήκον εἰς εὐπολήπτους οἰκογενείας. Ἐν Πα-

ρισίοις ὑπῆρχεν ἡ συμμορία ἢ λεγομένη τῶν *Μελανῶν ἱματίων*, ἕνεκα τοῦ κομποῦ ἱματισμοῦ τῶν μελῶν αὐτῆς, διοικουμένη ὑπὸ τοῦ Mayliatt, πρῶν ἀξιωματικοῦ, εὐθύμου συμπότου καὶ σχεδὸν ποιητοῦ, συγκειμένη δὲ ἐκ δικαστικῶν κλητῆρων, ἐμπορομεσιτῶν εὐπατριδῶν ἐκπεπτωκότων κλπ.

Ἡ ἐν ἔτει 1845 ἀκμάσασα συμμορία Mallet διηυθύνετο ὑπὸ τινος λοχαγοῦ τῆς ἐθνοφυλακῆς. Ἡ τῆς Μαγεντίας εἶχεν ὡς ἀρχηγὸν ἓνα πρῶν ἱεροσπουδαστῆν γινώσκοντα τὴν λατινικὴν καὶ τὴν ἑλληνικὴν. Ἡ συμμορία τοῦ Graff συνίστατο ἐκ πλουσίων ἑμπόρων. Καὶ ἐν Πανόρμῳ δὲ τινες κτηματῖαι καὶ ἱερεῖς προσέτι ἀνεκαλύφθησαν μεταξὺ τῶν μελῶν τῶν φαύλων συμμοριῶν.

Οὐχὶ σπανίως οἱ τοιοῦτοι ἀνήθικοι συνεταιρισμοὶ σχηματίζονται ἐντὸς ἄλλων συνεταιρισμῶν χρηστῶν, ἀποτελοῦσαι ἰδίαν ὁμάδα, ὡς λόγου χάριν ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἑταιρείας τῆς ἀλληλοβοηθείας ὅπως συνέβη ἐν Ῥαστίνῃ καὶ Βοιωτία, ἢ μεταξὺ τῶν ἐργατῶν τοῦ αὐτοῦ ἐργοστασίου, ἀποπλανώμενοι καὶ παρασυρόμενοι ὑπὸ τινος τῶν συντρόφων τῶν ἢ ὑπὸ τοῦ ἀρχηγοῦ, ὅπως ἐν τῇ συμμορίᾳ τοῦ Prout, γραμματέως ὀπλοουργείου, καὶ ὅπως ἐγένετο μεταξὺ τῶν ὑποδηματοποιῶν τῶν ἀποτελεσάντων ἐν Λιβούρνη τὴν συμμορίαν τῶν *μαχαϊράδων*.

δ. *Ὄργανισμός*. — Παρατηρήθη ὅτι πολλαὶ τοιαῦται συμμορίαι κακούργων, ὅσον εἶναι καὶ ἂν ἦσαν τῆς τάξεως καὶ τῆς κοινωνίας, ἔχουσιν ὅλως ἰδιαίτερόν τινα κοινωνικὸν ὄργανισμὸν. Πᾶσαι σχεδὸν ἔχουσιν ἀρχηγὸν περιβεβλημένον ἐξουσίαν δικτατορικὴν, ἀλλ' ἥτις ὅμως, ὡς συμβαίνει καὶ παρὰ ταῖς ἀγρίαις φυλαῖς, ἐξαρτάται μᾶλλον ἐκ τῶν ἀτομικῶν χαρισμάτων αὐτοῦ τοῦ ἰδίου ἀρχηγοῦ ἢ ἐκ τῆς φιλοταράχου συγκαταθέσεως τῆς πλειονότητος. Πᾶσαι δὲ αἱ συμμορίαι ἔχουν καὶ συνατεῖρους ἐκτὸς τοῦ κύκλου αὐτῶν ἢ καὶ προστάτα· ἐν ὧρα κινδύνου.

Ἐνίοτε ἐν ταῖς πολυπληθεῖσι συμμορίαις παρατηρήθη καὶ καταμερισμὸς τῆς ἐργασίας. Ἐν αὐταῖς ἦσαν ὠρισμένοι οἱ ἐκτελοῦντες χρέη δημίου διδασκάλου, γραμματέως, ὑπαλλήλου περιουσιολογοῦ, ἐνίοτε δὲ καὶ ἐφημερίου καὶ χειροουργοῦ προσέτι πᾶσαι δὲ παραδέχονται καὶ τηροῦσιν εἰδὸς τι κώδικος ἢ τυπικοῦ, ὅπερ εἰ καὶ ἀπροσώτως καὶ αὐτοσχεδίως καταρτισθὲν καὶ ἄγραφον, εἶνε ὅμως σεβαστὸν καὶ τηρεῖται κατὰ γράμμα μάλιστα ὑπὸ τῶν πλείστων.

Αἱ ἐν Σικελία συμμορία, ὡς λόγου χάριν ἢ τοῦ Pugliese ἢ ἢ τοῦ Lombardo, διὰ τὰ δεχθῶσι τινὰ εἰς τὴν ἰππασίαν.

τουτέστιν εἰς τὸ ἔργον τοῦ κλέπτειν ἀπὸ κοινοῦ, καθυπέβαλλον αὐτὸν εἰς πολλὰς δοκιμασίας, ἔπρεπε δὲ ὁ δόκιμος νὰ ἐγκριθῇ ὑπὸ τῆς πλειονοψηφίας. Ὁ δὲ παραβαίνων τοὺς νόμους τῆς συμμορίας ἐθανατοῦτο, ἀλλὰ πρότερον ἐδικάζετο ἢ ὀμῆγυρις δηλαδὴ μετεβάλλετο εἰς δικαστήριον· εἰς τῶν κακούργων ἐξετέλει χρέη δημοσίου κατηγοροῦ, οἱ ἀρχηγοὶ χρέη δικαστῶν, ὁ δὲ κατηγορούμενος ἐδικαιοῦτο ν' ἀπολογηθῇ, μολοντί εἴτε οὕτως εἴτε ἄλλως ἢ ἀπόφασις ἦτο πάντοτε αὐστηροτάτη.

Ἐν τῶν μέγιστων ἐγκλημάτων κατὰ τὸν κώδικα αὐτῶν ἦτο τὸ κλέπτειν ἐπ' ἰδίῳ ὀφέλει καὶ ἄνευ ἀποδόσεως τοῦ ἀνήκοντος εἰς τὴν συμμορίαν μέρους. Ἐπίσης μέγα ἁμάρτημα ἦτο τὸ ἀποκαλύπτειν καὶ ὁμολογεῖν ἐγκλήματα διαπραχθέντα τῇ συνεργασίᾳ καὶ ἄλλων. Ὅθεν καὶ ὁ Pugliese ἐδικαιολογήθη πρὸ τοῦ Κακούργιοδικείου διὰ τὴν ἄγνοιαν αὐτοῦ ὡς πρὸς τὰ κακούργηματα τῶν ἑταίρων του, λέγων ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ ἐξακριβώσῃ αὐτὰ, καθότι ἄλλως ἤθελε παραβῆ τὸς νόμους καὶ τὰ ἔθιμα τῆς συμμορίας.

Παρὰ τοῖς ἐν Ῥουένῃ φονεῦσιν ὑφίστατο ποιά τις ἰσραρχία καὶ αὐτοί, ὅπως οἱ καμορρισταί, ἀπεκάλουν διδασκάλους ἢ μαστόρους τοὺς ἀρχηγούς των, πρὶν ἢ δὲ ἀποφασίσουν στυγερὰν τινα πράξιν των, ὡμνουν ἐπὶ τοῦ ἐγχειριδίου· πρὶν ἢ φονεύσωσι δὲ συνήθιζον νὰ προσειδοποιῶσι διὰ συμβολικῶν ἀγγελμάτων τὰ θύματα. Τὸ αὐτὸ ἔπραττον καὶ οἱ ἀρχηγοὶ τῶν ἐν Βοωνία συμμοριῶν τῶν λεγομένων τῶν σφαιρῶν.

Ἡ ἐν Μαγεντία συμμορία διηρεῖτο κατὰ τὰς ἐπιχειρήσεις αὐτῆς εἰς ὁμάδας ἐκ πέντε τὸ πολὺν ἀτόμων, αἵτινες πάντοτε συμμετεῖχον τοῦ κέρδους, ἔστω καὶ μακρὰν διατελοῦσαι. Πᾶσα πράξις παρεσκευάζετο ὑπὸ τοῦ κλεπταποδόχου Rochener, τῇ ἐκθέσει τῶν ἐπὶ τούτῳ κατασκόπων, ἐξετελεῖτο δὲ κατὰ κανόνας καὶ ὁδηγίας ἀκριβεῖς δεδομένας ὑπὸ τοῦ ἀρχηγοῦ. Οἱ ἑταῖροι ὤφειλον κυρίως καὶ πρὸ πάντων νὰ ὑπεξαίρωσι χρυσᾶ κοσμήματα ἐν ἑλλείψει δὲ αὐτῶν ἐμπορεύματα. Πρὸς τούτοις ὤφειλον νὰ μὴ κλέπτωσιν ἐν τῇ πόλει ἐν ἣ διέμενον, ὅπως δύναται νὰ κατοικοῦν ἐν αὐτῇ ἀσφαλῶς. Μάλιστα ὑποχρεοῦνται νὰ καταγγέλλουν τὸν αὐτόθι διαπράττοντα κλοπῆν.

Φυλακίζόμενοι δι' ἐλαφρὸν παράπτωμα προνοητικῶς ἀπέκρουπτον ἢ λους καὶ ὄρινας μικρὰς ἐν ταῖς ὥγμασι τοῦ κελλίου, ὅπως χρησιμοποιήσωσιν αὐτὰ ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ἤθελον φυλακισθῆ ἐκεῖ ἐκ νέου. Ὅσακις δ' ἐβάδιζον ἐν σώματι ἀποκομίζοντες τὰ κλοπιμαῖα ἐμπορεύματα, προηγούντο αἱ γυναῖκες αὐτῶν βαστά-

ζουσαι τὰ δέματα τῶν κλαπέτων ἀντικειμένων ἐν εἴδει νηπίων θηλαζότων,

4. **Καμόρρα.** — Ὁργανισμὸς τελειότατος διέπει τὸν ἐν Νεαπόλει φαῦλον συνεταιρισμὸν, τὸν γνωστὸν ὑπὸ τὸ ὄνομα **Καμόρρα**.

Αὕτη ὁποῦδήποτε ἐγκαθιδρύει μικρὰς ομάδας δεσμοτῶν, ἢ πρώην τοιούτων, ἀνεξαρτήτους ἀπ' ἀλλήλων, ὑποκειμένας ὅμως πάσας εἰς κλίμακα ἱερακική· εὐτὼ λόγου χάριν τὸ ἐν ταῖς φυλακαῖς τῆς Νεαπόλεως κέντρον ὑπόκειται εἰς τὸ ἐν τῇ εἰρκῇ τοῦ Καστέλ - Καπενάνου, καὶ τούτου πάλιν τὸ κέντρον ὑπόκειται εἰς τὸ ἐν τῷ κατέρω τῆς νησίδος Προχύτης (procida).

Βαθμοὶ δὲ ὑπάρχουσι παντοῖοι ἐν αὐτῇ.

Ὁ *picciotto*, λεγόμενος καὶ *tamurro* ἢ *razzo* (= *ragazza*, ἦτοι παιδίον) εἶνε ὁ δόκιμος, προάγεται εἰς τὸν βαθμὸν τοῦτον ἀπὸ τὸν βαθμὸν τοῦ *Sgarro*, ἀφοῦ δώση δείγματα τρανά τῆς γενναϊότητος καὶ τῆς ἐχεμυθίας του, τραυματίζων εἰς τὸ πρόσωπον καὶ παραμορφῶν, ἢ φονεύων τινὰ τῇ διαταγῇ τῆς συμμορίας· ἐν ἐλλείψει θύματος ὀφείλει ν' ἀγωνισθῇ διὰ μαχαίρας (*tirata*) πρὸς τι τῶν μελῶν τῆς συμμορίας ὑποδεικνύμενον ὑπὸ τῶν ἀρχηγῶν.

Ἄλλοτε ἢ δοκιμασία ἦτο δεινότερα. Ὁ ὑποψήφιος ὄφειλε ν' ἀρπάσῃ νόμισμα, ὑπερὸ οἱ ἄλλοι προσεπάθουν νὰ διατηρήσωσι διὰ τῆς αἰχμῆς τῶν ἐγχειριδίων των. Ἀναφέρονται καὶ ἄλλαι δοκιμασίαι κινδυνώδεις περὶ τὴν μύσιν καὶ παρεμφερεῖς πρὸς τὰς μασσωνικάς, καὶ ὑπάρχουσι διαδόσεις περὶ ποτῶν δηλητηριασμένων, ἅτινα ὀφείλουσι νὰ προσεγγίσωσιν εἰς τὰ χεῖλη οἱ μνούμενοι, καὶ περὶ ἀφαιμάξεων καὶ τῶν τοιούτων. Ἄλλ' ὅμως αἱ τοιαῦται διατυπώσεις, ἀν πραγματικῶς ἦσαν ἄλλοτε ἐν χρῆσει, σήμερον ἔπεσαν εἰς ἀχρησίαν.

Ὁ *picciotto* ἢ δόκιμος παραμένει ἐπὶ δύο, τρία καὶ ὀκτὼ κάποτε ἔτη ἐν τῇ ἀπηρεσίᾳ, τῇ δουλικῇ σχεδόν, καμορριστοῦ τινος, ἀναθέτοντος αὐτῷ πάσας τὰς ὑποθέσεις τρυ καὶ τὰς μᾶλλον κινδυνώδεις καὶ ἐπαχθεῖς παραγγελίας, χορηγοῦντος δ' αὐτῷ ἐκ διαλειμάτων ὀλίγα σολδία ὡς ἐλεημοσύνην, ἕως ὅτου μετὰ τὴν ἐπέτελσον σοβαροῦ τινος ἐγκλήματος, ἢ ἀφοῦ ἤθελεν ἀποκτήσει τὴν ὑπόληψιν τοῦ ἀρχηγοῦ, οὗτος συγκαλῶν τὴν συνέλευσιν, προτείνῃ καὶ ἐπιτύχῃ μετὰ τὴν ἐξέτασιν καὶ συζήτησιν τῶν προσόντων του τὴν ἐκλογὴν αὐτοῦ ὡς καμορριστοῦ.

Ὁ ἐκλεγόμενος ἐπαναλαμβάνει ἐνώπιον τοῦ ἀρχηγοῦ καὶ τῶν μελῶν τῆς ὀμιγύρεως τὴν δοκιμασίαν τῆς *tirara*, ἦτοι τοῦ δια-

μαχαίρας ἀγῶνος, ὁμνύει δὲ ἐπὶ δύο ἐγχειριδίων χιαστὶ τοποθετημένων νὰ διατελῇ πιστὸς πρὸς τοὺς ἐταίρους νὰ εἶνε ἐχθρὸς τῆς ἐξουσίας νὰ μὴ συνάψῃ ποτὲ σχέσεις μετὰ τῆς Ἀστυνομίας, νὰ μὴ καταγείλῃ ποτὲ τοὺς κλέπτας· ἐξ ἐναντίας ν' ἀγαπᾷ αὐτοὺς μᾶλλον τῶν λοιπῶν, ὡς ἐκθέτοντας τὴν ἰδίαν ζωὴν εἰς κίνδυνον. Ἡ τελετὴ δὲ λήγει πάντοτε διὰ συμποσίου.

Ἐκαστος δικαιοῦται νὰ προβιβασθῇ, προκαλῶν εἰς μονομαχίαν διὰ μαχαίρας τινὰ τῶν ἀνωτέρων καὶ φονεῶν ἢ βαρέως τραυματίζων αὐτόν. Οἱ καμορρισταὶ δέ, οἱ διαιρούμενοι εἰς ἀπλοῦς καὶ εἰς ἰδιοκτητίας *proprietari*, οἵτινες εἶνε, οὕτως εἰπεῖν οἱ παλαίμαχοι, οἱ γερουσιασταὶ τῆς συμμορίας, ἐκλέγουσι μετὰ τῶν μᾶλλον ἀνδρείων καὶ τῶν μᾶλλον αὐθαιρέτων καὶ βιαίων τὸν ἀρχηγόν, καλούμενον, *Masto Maestro* ἢ *Si*.

Οὗτος δὲν δύναται νὰ προβῇ εἰς σοβαρὰν ἀπόφασιν χωρὶς νὰ συμβουλευθῇ τοὺς ἐκλογεῖς, συγκαλουμένους εἰς συνεδρίασιν, ἐν ἣ συζητοῦνται μετὰ τῆς αὐτῆς σοβαρότητος αἱ τυχούσαι ἀσήμαντοι λεπτομέρειαι καθὼς καὶ ζητήματα περὶ ζωῆς ἢ θανάτου. Ἐδρεύουσι δὲ παρ' αὐτῷ ὁ λογιστής, λεγόμενος *contarulo*, ὁ ταμίας, *capo carusiello* καὶ ὁ γραμματεὺς, ὅστις εἶνε ὁ ἦττον ἀγράμματος ἐκ τῶν μελῶν τῆς συμμορίας.

Καθήκοντα τοῦ ἀρχηγοῦ εἶνε νὰ ὀρίξῃ τὰς λαθροεμπορικὰς ἐπιχειρήσεις, νὰ κανονίξῃ τὰς διαφορὰς—καὶ διὰ τοῦτο φέρει πάντοτε ἐφ' ἑαυτοῦ ἢ κεκοιμημένα εἰς πρόχειρον μέρος τρία ὄπλα—νὰ προτείνῃ εἰς τὴν ὀμιγύριν τὰς τιμωρίας καὶ τὰς ποινάς, ποικιλλούσας ἀπὸ τῆς μερικῆς ἢ ὀλικῆς στεροῦσεως τοῦ ἀνήκοντος τῷ ἐνόχῳ μεριδίου ἐκ τῆς λείας, μέχρι τῆς παραμορφώσεως ἢ καὶ τοῦ θανάτου, καθὼς καὶ τὴν ἀπονομὴν χάριτος, γενομένης δι' ἐπάρεσεως τῶν χειρῶν (*alzata qi mano*) χορηγομένης μεγαλοψύχως ἐν εὐφροσύνης καὶ αἰσίαις περιστάσεσι. Τὸ σπουδαιότατον ὅμως τῶν καθηκόντων τοῦ ἀρχηγοῦ εἶνε ἡ κατὰ πᾶσαν Κυριακὴν διανομὴ τῆς *camora*, ἢ *brattolo*, ἢ *sala*.

Οὕτω καλεῖται τὸ προῖον τῶν ἐκβιάσεων τῶν ἐνεργουμένων ἐπὶ τῶν παικτῶν, ἐπὶ τῶν διευθυντριῶν καὶ τῶν τροφίμων τῶν χαμαιτυπείων, ἐπὶ τῶν μετατροπῶν τῶν ὑδροπεπόνων, τῶν ἐφημερίδων καὶ ἄλλων εἰδῶν, ἐπὶ τῶν ἀμαξηλατῶν, ἐπὶ τῶν ἐπαιτῶν, ἐπὶ τοῦ αἵματος τῶν ζῶων τοῦ δέρματος καὶ τῶν ὀστέων (ἐξ ἐνὸς ἀμύου εἰσεπράττοντο δέκα καμόρραι) καὶ ἐπ' αὐτῶν τῶν λειτουργιών ἐν τοῖς ναοῖς!

Ἡ ἐκβίασις ὅμως τελεῖται συστηματικώτερον ἐπὶ τῶν δε-

σμωντων, οτινες εινε το πρωτιστον και αρχαιοτατον και μαλλον προσοδοφορον σταδιον της εκμεταλλευσεως. Ο εισερχομενος εις την φυλακην καταδικος οφειλει να καταβαλη τον λεγουμενον «δια το ξλαιον της Παναγιας» φορον». ειτα καταβαλλει το δεκατον της περιουσιας του· ακολουθως οφειλει να πληρωση φορον, δια να φάγη, δια να πίνη, δια να παίξη, δια να πωλήση, δια ν' αγοράση, ως και δια να κοιμηθῆ ἐπὶ ὀλιγώτερον τραχειας στρωμνης. Οἱ πτωχότεροι ιδίως τῶν καταδικῶν δεινῶς ἐμαστιζοντο ὑπὸ τῶν καμορριστῶν· ὑποχρεοῦντο να χωρηγῶσιν αὐτοῖς τὴν ἡμίσειαν μερίδα τοῦ ζωμοῦ των, ἢ τὰ πενιχρὰ καὶ ἀνεπαρκῆ ἐνδύματα ἅτινα ἐνεδύοντο, δια να δυναθῶσι καὶ αὐτοὶ να καπνισωσιν ἢ να παίξωσι· καὶ, ἐὰν τυχὸν ἤρνούντο να παίξωσιν, ὑποχρεοῦντο πρὸς τοῦτο, ἐπειδὴ τὸ παιγνίδιον παρείχε τὴν σημαντικὴν πρόσοδον εἰς τοὺς καμορριστάς, κερδίζοντας ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν.

— Ἡμεῖς γινώσκομεν να «βγάζωμεν ἀπὸ τὴν μυῖγα ζύγκι» ἔλεγεν εἰς ἐξ αὐτῶν. Καὶ τρώντι, κατὰ τοὺς χρόνους τῆς βουρβωνικῆς δυναστείας ἐπλούτου ἐξαναγκάζοντες τοὺς μικροψύχους ν' ἀγοράζωσι τὰς εἰκόνας τοῦ βασιλέως τῆς Νεαπόλεως· μετὰ δὲ τὸ 1866 ἐκέρδιζον πάλιν παρέχοντες τὴν προστασίαν αὐτῶν εἰς τοὺς φρονούντας τὰ τῶν Βουρβῶνων καὶ εἰς τοὺς πολιτικοὺς ὑποψηφίους.

Ὁ κῶδιξ αὐτῶν δὲν ἦτο συντεταγμένος ἐγγράφως· οὐχ ἦτον ὁμως ἐτηρεῖτο μετὰ θρησκευτικῆς ἀκριβείας. Ὁ καμορριστὴς δὲν δύναται να φονεύσῃ συνεταιρὸν του τινὰ ἄνευ τῆς ἀδείας τῶν ἀρχηγῶν· ἀφ' ἐτέρου δύναται ἐξαίρετα ν' ἀποκτείνῃ οἰονδήποτε ἄλλον οὐ μόνον ἄνευ ἀδείας, ἀλλὰ καὶ μετ' ἐλπίδων περὶ προαγωγῆς καὶ διαφημίσεως τῆς πράξεώς του. Ὁφείλει να μὴ διατελῆ εἰς σχέσεις μετὰ τῆς ἀστυνομίας· δύναται να θέσῃ εἰς ἀργίαν ἐπὶ διάστημα 5 μέχρι 18 ἡμερῶν τὸν κατώτερόν του καταδικάζεται εἰς θάνατον ὁ προδίδων τὴν ἐταιρείαν ἢ ὁ φονεύων ἢ κλέπτων ἄνευ ἀδείας τῶν ἀρχηγῶν, ἢ ὁ ὑπεξαίρων μέρος τῆς λείας. ἐὰν δὲν ἤθελεν ἀποδώσῃ τὸ νοσφισθὲν ποσὸν μετὰ τοῦ τόκου αὐτοῦ, ἢ ὁ βιάζων τὴν σύζυγόν τινος τῶν ἀρχηγῶν, ἢ ὁ ἀρνούμενος να φονεύσῃ τινὰ, ἀφοῦ ἤθελεν ἀνατεθῆ αὐτῷ ἢ πρὸς τοῦτο ἐντολή, ἢ ὁ ἐπιχειρῶν τὴν μεταβολὴν τῶν καθεστηκότων νόμων τῆς συμμορίας, ἢ ὁ δεικνύων ἀνανδρίαν. ἐν τῇ τελευταίᾳ ταύτῃ περιπτώσει καὶ ὁ ἔσχατος τῶν μελῶν τῆς ἐταιρείας δικαιούται να πλήξῃ τὸν ἔνοχον, ἀλλ' ὁμως ἐνώπιον δύο μαρτύρων.

Ἐν ταῖς ἄλλαις περιπτώσεσιν ἀπαιτεῖται ἀπόφασις τῆς ὀλο-

μελείας. Ὅσακις ὑπάρχουν ἀμφιβολία περὶ τῆς πίστεως συναδέλφον τινός, πρὸ τῆς καταδίκης του πέμπεται αὐτῷ πινάκιον πλήρες μακαρονίων· ἐὰν ἀρνηθῆ να φάγη αὐτὰ (ἴσως ὑποπτευόμενος δηλητηρίασιν), ἐνισχύεται ἡ περὶ τοῦ σφάλματος αὐτοῦ πεποίθησις καὶ ἡ καταδίκη ἐκφέρεται ἀδιστακτως.

Ἡ ἀπόφασις ἀπαγγέλλεται ἐπισήμως, κληροῦται δὲ ἐκ τῶν μελῶν τῶν φερόντων τὸν βαθμὸν *picciotto* ὁ μέλλων να ἐκτελέσῃ αὐτήν. Ἐνίοτε ἐκλ γονται δύο, ἐξ ὧν ὁ εἰς οφείλει να ἐκτελέσῃ τὸν φόνον ἢ τὸν τραυματισμὸν τοῦ θύματος, συμφώνως τῇ ἀποφάσει, ὁ δ' ἕτερος ν' ἀναλάβῃ αὐτὸς τὴν εὐθύνην, καὶ να ὑποστῆ ἐπομένως τὴν ποινήν, ὁμολογῶν ὅτι αὐτὸς ἦτο ὁ δράστης τῆς πράξεως. Διὰ τοῦ τρόπου τούτου ἐξασφαλίζει προβιβασμὸν ἐν τῷ εὐγενεῖ σταδίῳ τῆς Καμόρρας, ἀποκτῶ δὲ τὴν φήμην μεγάλου ἥρωος καὶ μάρτυρος θυσιασθέντος χάριν τῆς τιμῆς.

Εἶνε ἀπίστευτος ἡ ἀκρίβεια, μετ' ἧς αἱ ἀπαγγελλόμεναι τοιαῦται ἀποφάσεις ἐκτελοῦνται, ὅπως εἶνε παράδοξος καὶ ἡ εἰς αὐτοὺς ὑποταγῆ τῶν καταδικαζομένων.

Ὁ καμορριστὴς εἶνε ὁ φυσικὸς δικαστὴς τῶν ἀνθρώπων τοῦ λαοῦ, ιδίως κατὰ τὰς διαφορὰς τὰς ἀναφνομένας ἐν τῷ παιγνιδίῳ καὶ κατὰ τὰς ἔριδας. Αὐτὸς διατηρεῖ τὴν τάξιν ἐν τοῖς πορνεῖσι καὶ ταῖς φυλακαῖς, προστατεύων, ἐννοεῖται, μόνον τοὺς καταβάλλοντας τὸν φορον. Ἐχρησίμευε δ' ἐν ταύτῳ καὶ ὡς ταμειτήριον τρόπον τινὰ, διότι ἐκ τῶν εἰσπραττομένων ἐκβιαστικῶς παρὰ τῶν δεσμωτῶν ποσῶν ἐφύλαττε μικρὸν ἀποθεματικὸν κεφάλαιον, χρησιμεῖον πρὸς συντήρησιν τῶν ἀτυχῶν, ὅσοι καθ' ὀλοκληρίαν ἀπεγυμνοῦντο. Οὕτω δὲ ἐχαλιναγωγοῦντο οὗτοι καὶ ἐπιθασεύοντο καὶ ἐδεικνυον μεῖζονα ὑποταγῆν.

Ὁ καμορριστὴς εἶνε ὁ μεσίτης τῶν μικροπέφων, ἐν ἀνάγκῃ δὲ αὐτὸς εἶνε τὸ ἀριστον ἀστυνομικὸν ὄργανον· ἀφοῦ φορολογήσῃ ληστροικῶς τὸν πωλοῦντα χονδρικῶς, ἐπιτηρεῖ διὰ λογαριασμὸν τούτου τοὺς πωλοῦντας λιανικῶς μεταποιτίας, οἷτινες χάρις εἰς αὐτὸν ἀποδίδουσιν ἀνελλιπῶς εἰς τὸν προϊστάμενον τὰς εἰσπράξεις.

Οἱ γηραιοὶ καμορριστὰ καὶ αἱ χῆραι αὐτῶν λαμβάνουν τακτικὴν σύνταξιν· ἐπίσης δὲ καὶ ὁ νοσῶν καὶ ὁ ἐν ταῖς φυλακαῖς ἐταῖρος λαμβάνει τὸ ἀνήκον αὐτῷ· ἐκ τῆς λείας μερίδιον, μολον- ὅτι δὲν συμμετέσχε τοῦ ἔργου,

Ἐν ταῖς φυλακαῖς, γράφει ὁ Pucci, ἡ καμόρρα εἶνε ἀγριωτέρα, καθότι εὐρίσκειται ἐγγύς. Ὁ καμορριστὴς ἐντὸς τοῦ δωματίου τῆς φυλακῆς εἶνε βασιλεύς, δεσποτικώτατος· προστάζει κατ'

ἀρέσκειαν· διατάσσει οἷον βούλεται νὰ ἐνδυσθῆ ἢ νὰ ἐκδυσθῆ· συγκαλεῖ εἰς συνεδρίασιν, καὶ ἐνίοτε εἰς δικαστήριον τοὺς ὑπ' αὐτὸν ἐξαχτωμένους· πέμπει διαταγὰς πρὸς τὰ ἄλλα δωμάτια· βραβεύει καὶ τιμωρεῖ· πᾶς τις ἀπέναντι αὐτοῦ εἶνε δούλος σιδηροδέσιμος· ὅ,τι ἐπιθυμῆσῃ ἐφ' οἰαδήποτε θυσίᾳ πρέπει νὰ τὸ ἀποκτήσῃ, καὶ ἂν ἔτι ἡ ἐπιθυμία του εἶνε ἄσμενος.

Ὁ ἐν τῇ φυλακῇ ἀρχηγὸς τῶν καμορριστῶν δέον νὰ διατελῆ ἐν γνώσει περὶ πασῶν τῶν μεταβολῶν τῶν συμβαινουσῶν ἐν τοῖς διαφόροις δωματίοις. Αἱ δὲ τοιαῦτα πληροφορεῖται διαβιβάζοντα διὰ γραμματίων· ὅσάκις δὲ τοῦτο εἶνε ἀδύνατον, τότε ὁ βουλούμενος προσποιεῖται ἀσθενεῖαν καὶ μεταφέρεται εἰς τὸ δωμάτιον, ἐνθα διαμένει ὁ ἀρχηγός.

Αἱ πειθαρχικαὶ ποιναὶ εἶνε αἱ ἑξῆς :

Πρόστιμον·—ἀσπασμός τῶν ποδῶν καὶ τῶν χειρῶν τῶν καμορριστῶν·—ραπίσματα·—ἐπάλειψις τοῦ προσώπου διὰ κόπρου·—προσωρινὴ παύσις.

Αἱ δὲ τιμωραὶ εἶνε :

Ἡ καθαίρεσις·—ἡ ἀποζημίωσις διὰ τὴν γενομένην βλάβην·—αἱ οἰκίαι·—αἱ παραμορφώσεις·—αἱ πληγαὶ μαχαίρας εἰς τὴν κοιλίαν κλπ.

Κατὰ δὲ τὰς ὀνομαστικὰς ἐορτὰς αὐτῶν οἱ καμορρισταὶ ἀπομένουσι χάριτας !

Ὁ καμορριστὴς ἐρωτώμενος ὑπὸ τοῦ δικαστοῦ ἂν εἶνε ἢ οὐχὶ τοιοῦτος, ὀφείλει, ἐπὶ ποινῇ θανάτου, νὰ ὁμολογήσῃ ὅτι εἶνε. Ἐκτὸς δὲ τῆς φυλακῆς διατελῶν δὲν δύναται ν' ἀρνηθῆ τὴν συνδρομὴν αὐτοῦ πρὸς διάπραξιν οἰουδήποτε ἐγκλήματος, ἐπὶ ποινῇ καθαιρέσεως.

Ὁ καμορριστὴς δέικνυται ἀμείλικτος ἐν τῇ ἔχθρᾳ αὐτοῦ. Λιηγοῦνται περὶ τινος αὐτῶν ὅτι, ὅπως ἐκδικηθῆ δι' αὐτὰδὴ τινὰ ἀστεισμόν, ὦν ἀσθενέστερος, ἔκρουσεν ἐπὶ δεκαπενταετίαν τὸ κατὰ τοῦ ὕβριστοῦ του μῖσος, ὅτε δὲ οὗτος κατεδικάσθη εἰς θάνατον, ἐζήτησε καὶ ἐπέτυχε νὰ διορισθῆ δῆμιος ἐν Νεαπόλει· διηγοῦνται ὡσαύτως περὶ τινος ἄλλου ὅτι ἐπιθάνατος ἦδη ὢν, καθὸ πάσχων ἐκ φθίσεως, καὶ μαθὼν ὅτι εἰς τῶν συντρόφων του ἐλάλει ἐναντίον του κατῆλθε βιαίως ἀπὸ τῆς κλίνης, ἔδραμεν εἰς τὸ καπηλεῖον, ἐνθα εὗρίσκετο ὁ ἐχθρὸς του, τὸν ἐφόνευσε καὶ καταβλήθει, ὡς ἐκ τῆς σφοδρᾶς προσπαθείας, ἦν κατέβαλεν, ἐξέπνευσε καὶ αὐτὸς μετ' ὀλίγον.

5. **Μαφία.** — Οἱ bonachi, οἱ καλούμενοι οὕτως ἄλλοτε ἐκ

τοῦ ἐπενδύτου των, οἱ sparagliani, οἱ spadajuoli, ἢ οἱ mafiosi ὡς ἀπεκλήθησαν ἀπὸ τινων ἐτῶν, ἐκ λαϊκῆς τινος, καθὰ φαίνεται, κομψοδίας τοῦ Rizzotto, εἶνε παραλλαγή τῆς ἀρχαίας Καμορρας, ἐν Σικελίᾳ, παραφρὰς αὐτῆς ριζωθεῖσα καὶ ἀναπτυχθεῖσα χάρις εἰς τὸ πνεῦμα τῆς ἐχεμυθίας καὶ τὴν μείζονα ἐμμονὴν ἐν τῷ ἀπορορήτῳ, ιδιότητα προσιδιάζουσαν πρὸ πάντων τῇ σημιτικῇ φυλῇ. ἴσως δὲ ἡ στερέωσις τοῦ συνεταιρισμοῦ ἐν Σικελίᾳ ὀφείλεται καὶ εἰς τὴν μείζονα ἐξάπλωσιν αὐτοῦ παρὰ ταῖς ἀνωτέρας κοινωνικαῖς τάξεις καὶ ἰδίως παρὰ τῇ δικηγορικῇ, διότι ἐν Πανόρμῳ πρὸ πάντων ὑπάρχουσι χιλιάδες δικηγόρων καὶ δικολάβων· ἀναντιρρήτως δὲ ὀφείλεται καὶ εἰς τὴν τιμαριωτικὴν ὑπεροχὴν καὶ ἐξουσίαν, τὰ δὲ μέλη τῆς Μαφίας διασφύζουσι πολλὰ τοῦ τιμαριωτισμοῦ ἔθιμα καὶ τὰ ὄνόματα τῶν βαθμῶν ἀκόμη, καὶ ἐντὸς τῶν φυλακῶν καὶ ἐκτὸς, καὶ τὰς οἰκοστολάς, καὶ τοὺς δακτυλίους, καὶ τοὺς λαίμοδετας, καὶ τὸν κόσμυβον, καὶ τὴν ἰδιάζουσαν τοποθέτησιν τοῦ πύλου ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἐπὶ τὸ ἀγεροχώτερον, καὶ τὴν ἐκφρασιν τὴν ζωηρὰν καὶ περιεκτικὴν. Καὶ ἀπόλεσε μὲν ἐν μέρει ὁ συνεταιρισμὸς τὸν πρότερον αὐστηρὸν ὀργανισμόν· ἀλλ' ἐν δεδομέναις περιστάσεσιν οὐ μόνον τὸν ἀνακτᾶ, ἀλλὰ καὶ τὸν ὑπερβαίνει, ὡς ἀπεδείχθη κατὰ τὰς περιστάσεις τῆς ἐν Πανόρμῳ ἐπαναστάσεως καὶ τῆς κλοπῆς τοῦ Ἐνεχυροδανειστηρίου.

Ἐν Μεσσήνῃ πρὸ ὀλίγου χρόνου οἱ ἐταῖροι τῆς Μαφίας διηροῦντο εἰς ὑπάτους ἀρχηγούς, κομψῶς καὶ εὐπρεπῶς ἐνδεδυμένους, φέροντας κίτρινα χειρόκτια, καλουμένους δὲ καὶ bravi, καὶ εἰς **μαχαιοβγάλτας** (accoltellatori), προσλαμβανομένους ἐκ τοῦ ὄχλου. Ἡ τελευταία δὲ τάξις ἀπετελεῖτο ἐκ κλεπτῶν καταδικασθέντων ὑπὸ τῆς δικαιοσύνης, οἵτινες ἐγκαταλιπόντες τὰς ἐκβιάσεις ἐπὶ τῶν μεταπρατῶν καὶ παικτῶν, ἴσως διότι ἐνεκα τῆς μικροτέρας συγκεντρώσεως καὶ τῆς μεγαλειότητος ἐνδείας τοῦ λαοῦ τὸ ἔργον τοῦτο δὲν εὐδοῦτο, ἐτράπησαν εἰς τὴν θῆραν κέρδους σοβαρωτέρου καὶ ἀμεσωτέρου διὰ τῶν ἐκδικήσεων, ἃς ἀνελάμβανον ἐργολαβικῶς, διὰ τῶν ἀθφώσεων ὑπὸ τῶν ὀκωτῶν δικαστηρίων, διὰ τοῦ λαθρεμπορίου, διὰ τοῦ κρηφείου λαχείου, διὰ τῆς ἐργολαβίας δημοσίων ἔργων, διὰ τοῦ ἀποκλεισμοῦ παντός ξένου ἐκ τοῦ διαγωνισμοῦ περὶ τὴν ἀγορὰν μοναστηριακῶν κτημάτων, ἐνίοτε δὲ διὰ κλοπῶν καὶ διὰ λύτρων καὶ διὰ ληστοπραξιῶν.

Τηροῦσι πιστῶς τὰς διατάξεις τοῦ ἀνωμίμου μὲν κώδικος, ἀλλ' εἰς ὃν ὀφείλεται αὐστηροτάτη ὑπακοή, τοῦ καλουμένου

omertà ὄν ἀνεκάλυψαν ἡμῖν ὁ Pitré καὶ ὁ Βικέντιος Maggiovani, διατάξεις περιεχομένας ἐνίοτε περιληπτικῶς ἐν ταῖς δηλώσεσι παροιμίας καὶ ρητοῖς. Τὰ κυριώτατα τοῦ κώδικος τούτου ἄρθρα ἀποβλέπουσιν: εἰς τὴν ἀπόλυτον σιγὴν περὶ τῶν ἐγκλημάτων, ὅσα τὰ μέλη βλέπουσι τυχόν διαπραττόμενα ὑπ' ἄλλων, ἐπιβάλλουσι δὲ τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ ἐξαφανίζεσθαι, ἐν ἀνάγκῃ καὶ διὰ ψευδῶν μαρτυριῶν, πᾶν ἴχνος αὐτῶν εἰς τὴν παροχὴν προστασίας τοῖς πλουσίοις ἀντὶ χρηματικῆς ἀμοιβῆς· εἰς τὴν πρόκλησιν τῆς δημοσίου δυνάμεως ἐν οἰφθήποτε τόπῳ καὶ χρόνῳ, ὅθεν καὶ ἐπιβάλλεται εἰς τοὺς ὁπαδοὺς τῆς Μαφίας ὑποχρέωσις νὰ ὀπλοφορῶσι πάντοτε, φέροντες ὅπλα ἀπυροβόλα· ἐπιβάλλουσι ἐπίσης τὴν ὑποχρέωσιν τῆς μονομαχίας ἐπὶ τῇ μᾶλλον ἀσημίαντῳ ἀφορμῇ καὶ τὸ τραυματίζεσθαι διὰ μαχαίρας ἐξ ἐνέδρας καὶ διὰ δόλου, καθὼς καὶ τὴν ὑποχρέωσιν τῆς ἀντὶ πάσης θυσίας ἐκδικήσεως, ἔστω καὶ ἐπὶ αὐτῶν τῶν φιλιτῶν, διὰ τὴν γενομένην προσβολήν.

Ὁ παραβίασιν τὰς διατάξεις ταύτας κηρύσσεται ἄτιμος, τοῦθ' ὅπερ σημαίνει ὅτι μέλλει ἐντὸς ὀλίγου νὰ φονευθῇ καὶ ἐντὸς τῶν φυλακῶν προσέτι, ὅπου, ἐλλείψει ὀπλων ἀποπνίγεται ἐντὸς τοῦ δοχείου τῶν ἀκαθαρσιῶν ἢ λαμβάνει, ὅπως ἐγένετο κατὰ τοὺς χρόνους τῆς ἀρχαίας Ρώμης, τὴν διαταγὴν ὅπως θανατωθῇ ἀφ' ἑαυτοῦ, ἢ ὁ κατάδικος ἐκτελεῖ στωικῶς, καθόσον γινώσκει ὅτι τοῦτο εἶνε ἀναπόφευκτον. Ἡ Ἐταιρεία πρὶν ἢ φονεύσῃ τινὰ προειδοποιεῖ αὐτὸν διὰ σταυροῦ χαρασσομένου ἐπὶ τῆς θύρας τῆς κατοικίας ἢ διὰ τυροβολισμοῦ ὀπισθομένου κατὰ τῆς οἰκίας αὐτοῦ.

Εἶδόν τινες καταδικασθέντας, οἵτινες διέφυγον μὲν τὸν θάνατον, παρεφρόνησαν ὅμως ἐκ τοῦ τρόμου, καταδιώκοντος αὐτοὺς ἀδιαλείπτως μέχρι σημείου ὥστε νὰ ζητῶσιν ὡς χάριν, ὅπως κλεισθῶσιν ἐντὸς ἀπομονωτικοῦ κελλίου.

6. **Κώδιξ.** Ἡ omertà, ἢ σημαίνουσα τρόπον τινὰ τὸν κώδικα, εἶνε αἰσθημα ὅλως ἰδιαιτέρον τῶν Σικελῶν, συνίσταται δὲ, ὡς λέγει ὁ Pitré, εἰς τὸ καθίστασθαι ἀνεξάρτητον ἀπὸ τῶν κοινωνικῶν νόμων. καὶ εἰς τὸ λύειν πάσας τὰς διαφορὰς ἢ διὰ τῆς βίας ἢ τὸ πολὺ διὰ τῆς διαιτησίας τῶν μᾶλλον ἀνεγνωρισμένων καὶ σημαιόντων ἐν τῇ χώρᾳ ἀντιπροσώπων τῆς omertà.

Πλὴν τῆς omertà τῶν φαυλοβίων καὶ τῶν κακοποιῶν ὑπάρχει καὶ ἡ τοῦ χρηστοῦ καὶ ἐντίμου ἀνθρώπου τοῦ λαοῦ, ὅστις, ὡς βεβαίῳ ὁ Pitré, ἐὰν τραυματισθῇ ἐν συμπλοκῇ, οὐδέποτε

καταγγέλει τὸν τραυματίσαντα αὐτὸν καὶ μένει ἀμετάπειστος εἰς πάσας τὰς περὶ τούτου προτροπὰς, προτιμᾷ δὲ νὰ παραιτηθῇ μᾶλλον ἀπὸ πάσης ἰδέας ἐκδικήσεως ἢ νὰ παραβῇ τὴν κατὰ τὴν γνώμην τοῦ ἀπαράβατον ταύτην ὑποχρέωσιν.

Ἐνεκα τοῦ αὐτοῦ αἰσθηματος καὶ τῶν αὐτῶν ἰδεῶν πολλὰκις ὁ κατηγορούμενος, κλίπερ ἀθῶος τοῦ ἀποδιδόμενου αὐτῷ ἐγκλήματος, τηρεῖ σιγὴν, ἐὰν δὲ ἐκ συμπτώσεως τὰ προσχήματα ἐπιβαρύνουν αὐτὸν καὶ καταδικασθῇ εἴτε ὡς ἔνοχος εἴτε ὡς συνεργός, στέργει ἀσφύγιστως τὴν ἐπιβαλλομένην αὐτῷ ποινὴν καὶ ὑφίσταται αὐτὴν καρτερικῶς, ἐνῶ ὁ ἀληθὴς ἔνοχος περιφέρεται ἔξω εὐλαβήτως καὶ εὐχαριστημένος.

7. **Μονομαχία.**—Εἶνε δὲ καὶ εἰδὸς τι ἐκδικήσεως ἔχον τύπον ὀήξεως ἧς τὸ ἐξαγόμενον ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς εὐκηνῆσας, τῆς ἐπιτηδειότητος καὶ πρὸ πάντων ἐκ τῆς ἀνδρείας· τοῦτο δὲ εἶνε ἡ λεγομένη tirata, ἧτοι μονομαχία δ' ἀγχεμάχων ὀπλων.

Ἡ μάχαιρα δὲν εἶνε ὄπλον δόλιον, ἀλλ' εἶνε, οὔτως εἰπεῖν, ἡ σπάθη τοῦ λαοῦ· διότι τῆς χρήσεως αὐτοῦ προηγείται σχεδὸν πάντοτε ὀητὴ πρόκλησις, διεξάγεται δὲ ὁ ἀγὼν ὑπὸ τοὺς ὄρους ἀληθοῦς μονομαχίας. Διὰ τοὺς ἐπιβούλους τραυματισμοὺς προτιμᾶται τὸ ξυράφιον (ἰδίως δὲ σάκις πρόκειται περὶ ἐκδικήσεως καὶ ἔταν σκοπεύῃ ὁ ἐπιτιθέμενος νὰ παραμορφώσῃ διὰ τραυμάτων τὸ πρόσωπον τοῦ ἐχθροῦ του, *pi farì nu sfreggia*) ἢ ἐν ἀνάγκῃ τὸ τυροβόλον ὄπλον.

Ἡ μονομαχία λαμβάνει χώραν κατόπιν ὕβρεως ἢ προσβολῆς, ἢ ὅταν ὑπ' ἀμφοτέρων τῶν ἀντιπάλων θεωρῆται ἀπαραίτητος ἢ διὰ τοῦ μέσου τούτου λύσις τῆς διαφορᾶς. Σημειωτέον δὲ ὅτι ἡ προᾶξις τῆς μονομαχίας παρακόλουθεῖ ἀμέσως τὴν τῆς ὕβρεως, ἀνευ συνήθως μεσολαβήσεως χρόνου.

Ἴδου περίπου ὁ κανὼν, καθ' ὃν διεξάγονται αἱ τοιοῦτου εἶδους μονομαχίαι ἐν Σικελίᾳ.

Ὁ Α. ἀπεκάλεσε τὸν Β. *schifoso* (ὑπαρόν, ἀχοεῖον). Ὁ Β. θεωρῶν τὴν ὕβριν ταύτην βαρυτάτην καὶ θανάσιμον προκαλεῖ ἔξω (ἐκτὸς τοῦ καπηλείου δηλοδῆ ἢ τοῦ οἴκου, ἢ κατὰ μέρος) τὸν Α. καὶ τὸν ἐρωτᾷ ἂν ἔχει νὰ δώσῃ αὐτῷ προσταγὴν τινα. Ὁ Α. τὸν ἐναγκαλίζεται, δάκνει ἐλαφρῶς τὸν λοβὸν τοῦ ὠτίου του· ὁ ἐναγκαλισμὸς σημαίνει, «διὰ ζωὴν καὶ διὰ θάνατον», τὸ δὲ δῆγμα τοῦ ὠτίου: «ἄς ὑπάγωμεν νὰ μονομαχήσωμεν» ἢ ἐγὼ θὰ μείνω νεκρὸς ἢ σὺ. Ὁ Β. ἀπαντᾷ ὡς ἐν τ ι μ ο ς ἀ ν ή ρ.

ἀσπαζόμενος καὶ αὐτὸς τὸν ἀντίπαλόν του, διὰ τούτου δὲ ἀποδε-
χόμενος τὴν πρόκλησιν.

Ἐὰν ἀμφοτέροι εἶναι ὀπλισμένοι (sci a cavaddu) ἔχει καλῶς.
ἄλλως ὁ στερούμενος ὄπλου σπεύδει νὰ προμηθευθῇ παραχρηῖμα.
ἄμφοτέροι δέ, ὡς καλοὶ φίλοι, μεταβαίνουν εἰς ὠρισμένην
τινὰ θέσιν, ἐνθα ἄνευ μαρτύρων καὶ ἄνευ τινὸς βοηθείας, ἀποῦ
συμφωνήσωσι περὶ τῶν κατενεκτέων πληγῶν (n' cascìa o n' mu-
sculu) ἀρχονται τοῦ ἀγῶνος. Ὅσάκις συμφωνηθῇ ὅπως ἡ μο-
νομαχία διεξαχθῇ n' cascìa, τὰ τραύματα πάντα καταφέρονται
ἐκατέρωθεν κατὰ τοῦ κορμοῦ ἐν δὲ τῇ μονομαχίᾳ n' musculu
τὰ τραύματα καταφέρονται κατὰ τῶν μελῶν. Ἐννοεῖται ὅτι τὸ
πρῶτον τῆς μονομαχίας εἶδος εἶνε σοβαρότερον, λαμβάνει χῶ-
ρον δὲ ἐν περιπτώσει βαρυτάτης, ἢ ὡς τοιαύτης θεωρουμένης,
ὑβρεως.

Ἡ μονομαχία διεξάγεται αὐτοστιγμαί. Οἱ δύο ἀντίπαλοι
προσδιορίζουσι τὴν ἀπόστασιν, τοποθετοῦνται ἀντικρὺ ἀλλήλων,
διασταυροῦσι τὰς μαχαίρας, ἐπιτίθενται καὶ ἀλληλοσφαγιάζονται.

Ὁ νικητὴς κύπτει, ἀσπάζεται τὸν ἀντίπαλον, ζῶντα ἢ νε-
κρὸν, καὶ ἀπέχεται ἀτάραχος, ὡς νὰ μὴ εἶχε πράξει τὸ παρα-
μικρόν.

Ἄλλοτε πάλιν ἡ πρόκλησις γίνεται ὡς ἑξῆς ὁ προσβεβλη-
μένος θέτει τὰς χεῖρας εἰς τὸ θυλάκιον, ἢ συνηθέστερον ἐπὶ τοῦ
στήθους, ὡσεὶ πραγματικῶς προτιθέμενος ἢ προσποιούμενος ὅτι
θὰ ἐλκύσῃ τὴν μάχαιραν. Τοῦτο πρῶτων ὀπισθοδρομεῖ ταντο-
χρόνως κατὰ ἓνα βῆμα, ὡς νὰ ἤθελε νὰ κερδήσῃ ἀπόστασιν
ὥστε νὰ ἐφορμήσῃ κατὰ τοῦ ὑβριστοῦ, ἐν ταυτῷ δὲ ἀποτείνει τὴν
προκλητικὴν φράσιν: Titeo mannu, carugunna! (τράβα χέρι,
σῦρε τὸ ὄπλον σου, ἀνανδρε, θνησιμαῖον).

Ὁ ἕξ ἐπαγγέλματος π α λ λ η κ α ο ἄ ς, ὁ φίλερις φέρεται ἄλ-
λιος. Μετὰ τὴν ὑβρίν ἀφαιρεῖ ἀμέσως τὸ ἱμάτιον, ἀνασύρει τὰς
χειρίδας τοῦ ὑποκαμίσου του, ἐνίστε στερεοῖ ὅσον δύναται κάλλιον
τὰς ἀναξυρίδας παρὰ τὴν ὄσφυν, καὶ εἶνε πλέον ἔτιμος νὰ ἐπιλη-
φθῇ τοῦ ἀγῶνος. Ἄλλ' ὅμως οὗτος δὲν ἀρχεται ἀμέσως προ-
γεῖται αὐτοῦ μακρὸν βλέμμα ἀπειλῆς προσκλήσεως, ὀργῆς τόσο
δ' ἐκ τοῦ συνεγγυς προσβλέπονσιν ἀλλήλους οἱ ἀντίπαλοι, ὥστε
ἐνίστε αἱ ρίνες αὐτῶν ἐγγίζουσιν ἀλλήλας· εἶνε δὲ τὸ τοιοῦτον
βλέμμα τόσο περισσότερον ἔντονον καὶ χαρακτηριστικόν, ὡς αὐ-
κατωτέρα εἶνε ἡ βαθμὶς τῆς ἡλικίας τῶν διμαχομένων.

8. Ἀμοιβαῖα ἀδικήματα.—Πολλοὶ εἰς τὰ ἔθιμα ταῦτα καὶ

τοὺς ἰδιαιτέρους νόμους τῶν ἐγκληματικῶν συνεταιρισμῶν ἀπο-
βλέποντες ἠθέλησαν ν' ἀνεύρωσιν ἐν αὐταῖς μαρτυρίας ὑπὲρ τῆς
ἀρχῆς περὶ τῆς αἰδίου δικαιοσύνης.

Ἄλλὰ παρὰ τοῖς τοιούτοις ἀνθρώποις οὔτε κἀν ὑπάρχει ἡ
ιδέα τῆς δικαιοσύνης, μὴν δὲ ἡ ἀνάγκη ὑποχρεοῖ αὐτούς. Ἐὰν
δὲν ὑπῆρχε τὸ ἐμπόδιον τῆς ἀμοιβαίας καταγγελίας καὶ τῆς ἀναρ-
χίας, ἦτις θὰ ἐπηκολούθη ἐκ τῆς διαλύσεως, οἱ συνεταιρισμοὶ
τάχιστα θὰ ἐξηφανίζοντο.

Ἄλλως τε εἶνε φυσικὸν πᾶσα ὁμὰς ἀνθρώπων συζώντων
καὶ συνδιαγόντων νὰ προτιμᾷ κοινὰ τινα ἔθιμα, ὡς συμβαίνει
παρὰ τοῖς μοναχοῖς καὶ παρὰ τοῖς στρατιωτικοῖς. Ὁ ὄργανισμὸς
τῆς δικαιοσύνης τῶν φαυλοβίων ὁμοιάζει τρόπον τινα πρὸς τὴν
ψευδομεμβράναν τοῦ ἀσθενοῦς, ἣν οὐδεὶς δύναται νὰ θεωρήσῃ
ὡς ἐνδειξιν ὑγείας, μολοντί ἐπὶ καιρὸν πολλὴν διατηρεῖται αὕτη
καὶ συμβιβάζεται καὶ συνυπάρχει ἀνέτως μετὰ τοῦ υγιοῦς ὄργα-
νισμοῦ. Ἄλλ' ὅπως ἀκριβῶς αἱ ψευδεῖς μεμβράναι εὐκολώτερον
ἢ αἱ ἀληθεῖς ὑπόκεινται εἰς ἀλλοίωσιν ἕνεκα τῆς κακῆς αὐτῶν
προελεύσεως, οὕτω καὶ οἱ νόμοι τῶν ἐγκληματικῶν παραβαίνονται
πολὴ συχνότερον ὑπ' αὐτῶν τῶν ἰδίων καὶ διατηροῦσι τὴν νοση-
ρὰν ἀδυναμίαν τῆς προελεύσεώς των, παριστώντες περίπου
τὴν εἰκόνα τῆς ἀμόρφου μεταξὺ τοῦ δεσποτισμοῦ καὶ τῆς ἀναρ-
χίας· καταστάσεως, τῆς ἐπικρατουμένης παρὰ πολλαῖς τῶν ἀγρίων
φυλῶν.

Παρὰ πολλαῖς συμμορίαις ληστῶν, καθὼς καὶ παρὰ πολλαῖς
τῶν ἀγρίων φυλῶν, οἱ ἀρχηγοὶ ἀνανεοῦνται, καθαιροῦνται, λεί-
πουσι, χωρὶς διὰ τοῦτο νὰ παύσῃ ὑφιστάμενος ὁ συνεταιρισμὸς,
ἔχομεν δὲ ἀπόδειξιν περὶ τούτου ἐν τῇ λεγομένῃ συμμορίᾳ τοῦ
Roulain, ἐν ἣ δὲν ὑπῆρχεν ἀρχηγός, διότι βεβαίως δὲν δύναται
νὰ θεωρηθῇ ὡς τοιοῦτος ὁ ἀνιχνευτὴς ἢ ὁ κλεπταποδόχος. Κατὰ
τοὺς χρόνους τοῦ Cartouche χιλιάδες κλεπτῶν καὶ φονέων ἔθεω-
ρον ὡς ἀνήκοντες εἰς τὴν συμμορίαν του, ἐγὼ ἀπειναντίας εἰρ-
γάζοντο πρὸς ἴδιον αὐτῶν ὄφελος, συνεταιριζόμενοι τὸ πολὺ
μετ' αὐτοῦ κατὰ τινὰς σπανίας περιστάσεις. Ὅθεν ἢ ἐν τῇ αὐτῇ
χώρᾳ ὑπαρχῆς πολλῶν μικρῶν ὁμάδων κακοποιῶν, ἀνωνύμων καὶ
ἀκρωμάτων εἶνε κατὰ τὴν γνώμην μου ἐνδείξεις πολλῆς σοβαρωτέρας
ἢ τῆς διοικήσεως καὶ ἡ ἐξάρτησις πασῶν αὐτῶν ὑπὸ ἓνα ἀρχηγόν,
ἐπότε δύναται νὰ παρασύρῃται εἰς τὸ ἐγκλημα καὶ νὰ ἐμμέ-
νωσιν ἐν αὐτῷ διὰ τῆς τολμηρᾶς πρωτοβουλίας ἐνὸς καὶ μόνου,
τούτου δ' ἐκλιπόντος νὰ συναπολεσθῶσι καὶ αὐτοί. Ἐνῶ ὅπου
αἱ ὁμάδες ὑπάρχουν ἄνευ ἀρχηγῶν σημαίνουν τὴν ἀπαισίαν

πρὸς τὸ ἔγκλημα τὰς διαδεδομένην, τὴν κοινωνικὴν νόσον τῆς χώρας, ἐν ἣ παρατηρεῖται τὸ φαινόμενον.

Τινὲς βασιζόμενοι εἰς τὴν παράδοξον ἔμμονὴν ἐν ταῖς διατυπώσεσιν, εἰς τὸ ἱπποτικὸν πνεῦμα καὶ εἰς τὴν πολιτικὴν καὶ θρησκευτικὴν χροιάν, ἣν ἐνίοτε ἀνέλαβον ἡ Καμόρρα καὶ ἡ Μαφία, ἐξέφρασαν δισταγμοὺς ὡς πρὸς τὸν γνησίως ἐγκληματικὸν αὐτῶν χαρακτήρα Ἄληθῶς δ' ἐν τισι περιστάσεσιν ἔσχον οἱ συνεταιρισμοὶ οὗτοι λάμψεις γενναιοφροσύνης. Παραδείγματος χάριν προσηνέχθησαν γενναιοφρόνως πρὸς τοὺς ἐπὶ πολιτικῷ ἐγκλήματι καταδικασθέντας ὑπὸ τῶν Βουρβόνων· καθὰ δὲ εἶδομεν, παρέσχον καὶ ἐξακολουθοῦσι παρέχοντες τελεσφόρον προστασίαν εἰς τοὺς ἀσθενεστέρους, ἐννοεῖται, ἀφοῦ φορολογήσωσι καὶ ἐκμυζήσωσιν αὐτούς.

Ἄλλως διὰ ποιᾶς τινος φωτεινῆς στεφάνης ἱπποτικῆς δόξης αἰείποτε περιεβλήθησαν αἱ μορφαὶ τῶν περιβοήτων κακούργων, ἐν μέρει μὲν ἐκ τῆς γενναιοφροσύνης, ἣν δαφιλῶς κέκτηνται ἐκ φύσεως καὶ δεικνύουσιν οἱ ρωμαλεοὶ ἄνδρες, ἐν μέρει δὲ καὶ ἐκ τῆς ἀνάγκης τοῦ νὰ προσελκύσωσι καὶ ἐξενυμεῖζωσι τοὺς ἀνθρώπους τοῦ λαοῦ, τοὺς παρέχοντας αὐτοῖς πολλὰς καὶ συνδρομὴν καὶ καταφύγιον.

Ὅτι δὲ κατὰ βάθος ἢ τε Καμόρρα καὶ ἡ Μαφία εἶνε ἀπλῶς παραλλαγὰι τῆς κοινῆς καὶ χυδαίας ληστείας, ἀποδεικνύεται ἐκ τοῦ ὅτι καὶ οἱ καμορρισταὶ καὶ οἱ μαφιόζοι φέρουσι τὰ ἰδιάζοντα χαρακτηριστικὰ τῶν κοινῶν ἐγκληματιῶν. Παραδείγματος χάριν ἀρέσκονται νὰ φέρωσι πολλαπλοὺς δακτυλίους, νὰ ἐνδύωνται στολὴν οὕτως εἰπεῖν ἰδίαν, ταυτέστι πανταλόνιον λευκόν, μίαν πλατὺν περὶ τὰς ἄκρας. Αἱ τοιαῦται τάσεις εἶνε ἰδιάζουσαι εἰς τοὺς ἐκ γενετῆς ἐγκληματίας.

9. *Συνθηματικὴ γλῶσσα.*— Διὰ τοῦτο καὶ αὐτοί, ὅπως καὶ οἱ ἐγκληματία, ἔχουσι συνθηματικὴν γλῶσσαν ἰδιαιτέραν. Λόγους χάριν ὁ καμορριστῆς ἀποκαλεῖ τὸν νεαρὸν dormente, gatti(γάτος) peri (μέλανας), sorci (μῦς) τὴν περιπολίαν, ruota del giorno (τροχὸν ἡμερησίου) τὸν ἥλιον· ruota notturna (τροχὸν νυκτερινόν) τὴν σελήνην· vergiuelle nattuene (νυκτερινὰ κοράσια) τοὺς ἀστέρας· scummosa (ἀφρόεν) τὸ ὕδωρ· piscia (οὐρεῖν) τὸ βρέχειν· cocozzoni (κάλυκας ἢ κορυφὰς μεγάλας) τὰ ἔτη· cocozze τοὺς μῆνας· cocozzielli τὰς ἡμέρας κτλ.

Λέγουν ὡσαύτως andare a prendere la benedizione (μετα-

βαίνειν πρὸς εὐλογίαν) τὸ μεταβαίνειν εἰς τὸ χαμαιτυπεῖον· avere una bella commodita ἔχειν ἐξαιρετικὸν ἄνεσιν) τὸ ἔχειν εὖρὸν τὸ αἰδοῖον· maruffa λέγεται ἡ προβεβηκυῖα τὴν ἡλικίαν πόρνη· ricotta (μυζήθρα) ἡ ἄμοιβή τῆς πόρνης· ricottaro (ὁ πωλὼν τὴν μυζήθραν) ὁ προαγωγός, ὁ μαστροπός ὁ ζῶν ἐκ τῶν κερδῶν τῆς ἐταιρίας fare un sternuto (πταρνίζεσθαι) τὸ κλέπτειν ὥρολόγιον μεθ' ἀλύσεως κ. τ. λ.

10. *Ἄσματα.*— Ἐχουσι δὲ καὶ αὐτοί, καθὼς καὶ οἱ ἐκ γενετῆς ἐγκληματία ἄσματα ἰδιαιτέρα.

Παραθέτομεν ἐξ αὐτῶν τὰ ἐπόμενα, κατ' ἐλευθέραν μετάφρασιν :

I

«Μᾶς ἔφθασε (λέγει καμορριστῆς τις ἐν τῇ φυλακῇ, ἐντεταλμένος τὴν τήρησιν τῆς τάξεως) νέα ὀμάς νεοσυλλέκτων (μεμονωμένων) καὶ καμορριστῶν· ἐν τῷ μέσῳ δὲ αὐτῶν εἶνε εἷς ὅστις προσποιεῖται ὅτι εἶνε ὁ ἀρχηγός τῆς ἐταιρείας (πρόεδρος τοῦ συνεταιρισμοῦ). Ὅτε εἰσῆλθεν εἰς τὴν αἴθουσαν, παρουσιάζεται ἐνώπιόν των εἷς φέρων τὸν βαθμὸν τοῦ picciotto (ἦτοι sgarro, εἰσπράκτωρ τῶν ἐκβιάσεων) ζητῶν πέντε λίρας, ὁ δὲ ὑποκρινόμενος τὸν ἀρχηγὸν ἀπήνησεν ὅτι οὐδὲν ἐννοεῖ νὰ πληρώσῃ, διότι καὶ αὐτὸς ἀνήκει εἰς τὴν ἐταιρείαν τῶν φαυλοβίων (εἰς τὴν Καμόρραν). Μάλιστα, εἶπεν, ἐὰν θέλῃς νὰ μάθῃς περὶ τῆς προαγωγῆς μου μέχρι τοῦ βαθμοῦ τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς ἐταιρείας, δύνασαι νὰ λάβῃς πληροφορίας.»

II

«Ὁ Πρόεδρος προσδιώρισε τὴν δικάσιμον τῆς ὑποθέσεώς μου καὶ τὴν ἀνέθηκεν εἰς ἕνα, ἀγνοῶ τίνα, τῶν δικαστῶν. Ὁ Πρόεδρος μοι ὑποσχέθη ὅτι μέλλω νὰ ἐξέλθω ἀπόψε ἐκ τῶν φυλακῶν Ἐὰν τὸ Σάββατον δὲν εὕρισκόμην ἐκτὸς τῶν φυλακῶν, θὰ ἴδωμεν ἐν Πανόρμῳ τὴν συνοδίαν τῶν νεοσυλλέκτων τῆς Καμόρρας.»

11. *Στίγματα βαθμολογίας.*— Τὰ στίγματα τὰ ἐνδεικτικὰ τοῦ

βαθμοῦ, ἅτινα φέρουσιν οἱ καμορρισταί, εἶνε πάντοτε σχεδὸν καταφανῆ, συνίσταται δὲ εἰς μικρὰς γραμμὰς καὶ εἰς τελείας εὐρισχομένας εἴτε ἐπὶ τῆς ἀνωτέρας ἐπιφανείας τῶν ἀρθρώσεων τῶν χειρῶν, ἢ εἰς τὸν χώρον τὸν μεταξὺ τοῦ ἀντίχειρος καὶ τοῦ δείκτου.

Ὁμοιάζουν τὰ στίγματα ταῦτα πρὸς τὰ τηλεγραφικὰ σημεῖα· οὕτω μικρὰ γραμμὴ μετὰ τριῶν στιγμάτων δηλοῖ τὸν βαθμὸν τοῦ καμορριστοῦ· μικρὰ γραμμὴ καὶ δύο στίγματα σημαίνει τὸν βαθμὸν τοῦ *picciotto de sgarro*· μικρὰ δὲ γραμμὴ μεθ' ἑνὸς μόνου στίγματος σημαίνει τὸν βαθμὸν τοῦ *picciotto annurato*. ἐνίοτε δὲ πρὸς ἔνδειξιν τῶν διαφορῶν ἱεραρχικῶν βαθμῶν τῆς Καμόρρας οἱ ἑταῖροι φέρουσιν ἐστιγμένους μόνους μικρὰς γραμμὰς ἢ μόνους τελείας.

Ἡ τοιαύτη ἔξις τοῦ στίξιν τὸν βαθμὸν ὁσημέραι ἐκλείπει· σπανίως δὲ τὴν σήμερον παρατηροῦνται τὰ τοιαῦτα στίγματα παρὰ τισι τῶν πρεσβυτέρων φανλοβίων.

12. *Φυλακαί*. — Ὁ καμορριστὴς καὶ ὁ μαφιόζος ἔχουσιν ὡς κυρίαν ἔδραν τῆς ἑαυτῶν διαμονῆς τὰς φυλακάς, ὅπως καὶ πάντες οἱ συνεταιρισμένοι κακοποιοί.

13. *Κατάσκοποι*. — Σημειωτέον ἡ δῆθεν μεγάλη αὐτῶν ἀποστροφή κατὰ τῶν κλεπτῶν καὶ τῶν κατασκόπων, τὴν ὁποίαν πομπῶς ἐπιδεικνύουσιν εἰς τὰς ἑαυτῶν διατυπώσεις, εἶνε μᾶλλον κατ' ἐπιφανείαν ἢ πραγματικῇ. Οὕτως ὁ *Lucianello*, ὁ καμορριστὴς τῶν χρυσοχῶν ἦτο καὶ κλέπτῃς τιμαλφῶν κοσμημάτων· ὁ *Anglessino* καὶ ὁ *Del Ciudice* ἐπτάκις ἐτιμωρήθησαν διὰ φυλακίσεως ἐπὶ κλοπῇ καὶ ὁ *Carofalo* πεντάκις. Ὁ *Gallucci* ἐλάμβανε παλαιὰ χρυσὰ νομίσματα, ἅτινα μετεπώλει, τοὺς δὲ ζητοῦντας τὴν ἐπιστροφὴν, καὶ δικηγόροι καὶ ἀστυνόμοι ἔστω ἂν ἦσαν, ἠπεῖλει διὰ θανάτου.

Ὅστε ἡ Καμόρρα δὲν περιορίζεται εἰς ἐκβιάσεις μόνον. Ἄλλως τίς ἀγνοεῖ ὅτι ἄλλοτε, κατὰ μέτρον ληφθὲν ἐσφαλμένως, ἀλλ' ἀπαραιτήτως ἴσως, ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ *Kiberio*, οἱ καμορρισταί ἀνέλαβον ἐν Νεαπόλει καθήκοντα ἀστυνομικά, αὐτοὶ οἱ ἔχοντες ἀναγεγραμμένην ἐν τῇ κώδικι αὐτῶν ὡς προτίστην διάταξιν τὸ ἀποφεύγειν πᾶσαν σχέσιν μετὰ τῆς ἀστυνομίας! Ὡς δὲ περισσοῦ δὲ ὑπάρχει καὶ ἡ ἀπόδειξις ὅτι πρὸ καιροῦ μεταξὺ τῶν ἀξιωματῶν τῆς Καμόρρας ἦτο καὶ τὸ τοῦ χειροουγοῦ, ὅστις ἐξήρθησε τοὺς δακτύλους τῶν χειρῶν τοῦ *picciotti*, ὅπως δύ-

νανται εὐκολώτερον νὰ ἐκτελῶσι τὰς κλοπὰς καὶ τὰς λαιμροχειρίας.

14. *Κώδιξ ἐγκληματιῶν*. — Ἡ νομοθετικὴ μαγία τοῦ ἡμετέρου υἱῶνος εἰσεχώρησε καὶ μέχρις αὐτῶν τῶν τάξεων τῶν κακοποιῶν συνεταιρισμῶν. Ὅθεν καὶ ἀνεκαλύφθη, μογαδικός, ὡς πιστεύω, κατὰ τοὺς ἡμετέρους χρόνους, ἀληθὴς κώδιξ ἔγγραφος ὑπάρχων καὶ διέπων τὴν ἐν Παρισίοις συμμορίαν, τὴν διοικουμένην ὑπὸ τῶν *Gille*, *Abbabie* καὶ *Claude*. Τὰ ἀρθρα τοῦ κώδικος τούτου, ὃν ἕκαστον φέρει ὡς διακριτικὸν τὸ στοιχεῖον *G*, ἢ *A*, ἢ *C*, ἀρχικὸν τοῦ ἐπιθέτου τοῦ ὑπαγορευσαντος αὐτὸ ἐκ τῶν ἀρχηγῶν, περιορίζουσιν εἰς 14 μόνον τὸν ἀριθμὸν τῶν ἑταίρων, ἐπιβάλλουσι δὲ τὴν χρῆσιν μέτρων καὶ μεθόδων περὶ τὴν διάπραξιν τῶν ἐγκλημάτων, ἦτοι τὴν ἀποβολὴν τῶν εὐδυμάτων, ὅσα δύνανται νὰ ἐμπνεύσωσιν ὑπονοίας ἢ νὰ χρησιμεύσωσιν εἰς τὴν ἐξιχνίασιν καὶ τὴν περιβολὴν ἄλλων καταλληλοτέρων πρὸς τὴν ἐργασίαν· τὸ ἀποφεύγειν τὰ τρίζοντα ὑποδήματα, ὅπου δὲ οἱ πόδες καταλείπουσιν ἴχνη ὁρατὰ τὸ περιπατεῖν κατ' ἀντίθετον διεύθυνσιν πρὸς ἀποπλάνησιν τῶν κατόπιν ἐρευνῶν. Ἐπιβάλλουσι ἐπίσης εἰς τοὺς ἑταίρους νὰ ἐνοικιάζωσιν οἴκημα ὑπὸ πλαστὸν ὄνομα, καὶ νὰ μὴ ἀφήνωσι τὸ ὄνομά των, τὸ ἀληθὲς ἢ τὸ πλασίον, ἐγγεγραμμένον ἐπὶ χαρτιῶν, βιβλίων κλπ. Ἀπαγορεύεται αὐτοῖς νὰ διατηρῶσι παλλακίδας, ἐπιτρέπεται δὲ νὰ ἔχωσι μόνον παροδικούς τινας ἔρωτας, ἀλλ' ἐπὶ ἀπειλῇ θανάτου εἰς τοὺς ἀνακοινοῦντας ταῖς ἐρωμέναις αὐτῶν τὰ μυστικά τῆς ἑταιρείας. Ἀπαγορεύεται αὐτοῖς νὰ ποιῶνται χρῆσιν τῶν ὅπλων εἰμὴ μόνον ἐν περιπτώσει ἀπολύτου ἀνάγκης (ἦτοι, λόγου χάριν ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν ἤθελον ἀναγγορισθῆ, ἢ καθ' ἣν τὸ θῦμα ἤθελε δραπετεύσει ἢ κραναάσει), παρέχονται δὲ διὰ τοῦ κώδικος ὁδηγία πρὸς ἐκλογὴν τῶν καταλληλοτέρων ὅπλων.

Εἰς τὰς πλείστας περιπτώσεις παραβάσεως τῶν διατάξεων τούτων ἐπιβάλλεται ποινὴ θανάτου.

Ἐν Ἰσπανίᾳ ἐπ' ἐσχάτων ἀνεκαλύφθη συνεταιρισμὸς εὐρύτατος ὑπὸ τὸ ὄνομα *M é l a i n a X e i r*, ἰδρυθεὶς ὑπὸ τῶν φαντασιοκόπων τῶν μὴ διαβλεπόντων τὴν λύσιν τοῦ ζητήματος τῆς πενίας εἰμὴ διὰ τῶν κοινωνικῶν ἀνατροπῶν, περιλαμβάνων δὲ ὡς μέλη τοιοῦτους τινας καὶ ἀλήτας καὶ ἐγκληματίας καὶ δειλοῦς, οἵτινες φοβούμενοι μὴ θανατωθῶσιν ὑπὸ τῶν συνομοιωτῶν ἐνστερνίζονται τὰς ἀρχὰς των. Καὶ ἡ ἑταιρεία αὕτη ἐπίσης εἶχεν ἴδιον κώδικα, κηρύττοντα ὅτι σκοπὸς αὐτῆς ἦτο ἡ προστασία τῶν

ἐνδεῶν καὶ τῶν δυναστευομένων, ἐναντίον τῶν ἀδικούντων αὐτοὺς καὶ τῶν δημίων των.

Τὸ πρόγραμμα δὲ αὐτῆς εἶχεν ὡς ἀκολούθως :

« Ἡ γῆ ὑπάρχει διὰ τὴν εὐημερίαν τῶν ἀνθρώπων, οἵτινες πάντες ἔχουσι δικαίωμα ἰδιοκτησίας ἐπ' αὐτῆς. Ὁ ὑφιστάμενος κοινωνικὸς ὄργανισμὸς εἶνε ἀδικώτατος· οἱ γεωργοὶ παράγουσι τὸν πλοῦτον καὶ ὅμως οἱ πλούσιοι διατηροῦσιν αὐτοὺς ὡς δούλους ἐν τοῖς κτήμασί των· διὰ τοῦτο οὐδέποτε εἶνε δυνατόν νὰ μισῶνται τόσον βαθύως ὅσον πρέπει τὰ πολιτικὰ κόμματα, πάντα ἄξια περιφρονησεως. Πᾶσα περιουσία κτηθεῖσα διὰ κόπων ἀλλοτριῶν εἶνε παράνομος. Ἡ Ἐταιρεία κηρύσσει τοὺς πλουσίους ὡς διατελοῦντας ἐκτὸς τοῦ φυσικοῦ νόμου, πρὸς καταπολέμησιν δὲ αὐτῶν θεωρεῖ καλὸν πᾶν μέσον, οὐδὲ τοῦ πυρὸς καὶ τοῦ σιδήρου καὶ τῆς συκοφαντίας ἐξαιρουμένων ».

Τὰ καταστατικά αὐτῆς εἶνε συντεταγμένα ἐν συντομίᾳ καὶ μετὰ σαφηνείας πολλῆς. Σχεδὸν δὲ γενικῶς εἰς τοὺς παραβάτας ἐπιβάλλεται ἡ ποινὴ τοῦ θανάτου.

Τὰ μέλη τοῦ δικαστηρίου μετεχειρίζοντο διάφορα μέσα πρὸς ἐξασφάλισιν τοῦ ἀποροῦντων τῶν ἐναντίων πράξεων, ἤτοι ἀλλαγὴν ὀνομάτων, συνθηματικὸν λεξιλόγιον διὰ τὴν ἰδιαίτεράν αὐτῶν ἀνταπόκρισιν κλπ.

Πάντα τὰ βιβλία, ἀπὸ τῶν λογιστικῶν καταστίχων μέχρι τοῦ μητροῦ, ἐτηροῦντο ἐν μεγίστῃ τάξει, τελείᾳ δ' ἦτο ἡ κατὰ χώρας καὶ κατὰ ἐπαγγέλματα διαίρεσις τῶν μελῶν.

Ἐν Ἀνδαλουσίᾳ καὶ ταῖς συνορευούσαις μετ' αὐτῆς ἐπαρχίαις τῆς Ἑσπεριαδούρας, Ἰαόνης καὶ Μουρκίας ὑπῆρχον 130 δημοσπονδίαι, περιέχουσαι ἐν συνόλῳ 42,000 εἰταίρους.

Πολλίαις ὅμως ἡ κοινὴ φήμη, ὑπερθεματίουσα, φαντάζεται συνεταιρισμοὺς ἐκεῖ ὅπου ὑπάρχει ἔμβρυον μόλις αὐτῶν, οὕτω δὲ θεραπεύουσα τὴν ματαιοδοξίαν τῶν κατοικοῦντων συντελεῖ ἐπὶ τέλους εἰς τὸν σχηματισμὸν των. Τοιαύτη ἦτο ἐπὶ παραδείγματι ἡ ἐν Μεδιολάνοις λεγομένη Compagnia della Terra, ἣτις κατ' οὐσίαν συνίστατο ἐκ τινῶν ἀχορείων νεανίσκων, πληροῦντων διὰ τοῦ μέσου τούτου τὴν ὑπερβολικὴν ἀνάγκην τῆς δούσεως καὶ τὴν ἐπιθυμίαν τῶν σαρκικῶν ἡδονῶν, τὴν ἐξωθοῦσαν, καθὼς εἶδομεν, τόσον συχνὰ τοὺς νέους εἰς τὸ ἔγκλημα, καὶ ἣτις ἐν Νεαπόλει καλεῖται διὰ τοῦ ἰδιαίτερου ὀνόματος Scioncoco.

Τάναπαλιν δὲ ἕτεροι συνεταιρισμοὶ σχεδὸν ἀβλαβεῖς, ἰδουθέντες ἐπὶ πεδίου νοσηροῦ, ἐξεφυλίσθησαν καὶ μετετρέπησαν εἰς φαίλους. Τοιοῦτος ἦτο ὁ λεγόμενος τῆς Ἀ δ ε λ φ ι κ ῆς Χει-

ο ρ ε (Mano ftaterna), ὅστις, ἀνακαλυφθεὶς ἐν Ἀκρόγαντι κατὰ τὸ ἔτος 1883, ἦτο ἐν ἀρχῇ εἰδὸς τις ἑταιρείας ἀλληλοβοηθείας ἐν περιπτώσει νόσου ἢ θανάτου. Δὲν ἐβράδυνεν ὅμως νὰ ἐκφανλισθῇ.

Τινὰ τῶν καθηκόντων συνεπήγοντο τὴν ἐκτέλεσιν ἐγκλημάτων Πάντες ὄφειλον νὰ εἶνε σεβαστοί, χάριν τῆς ὑπολήψεως τῆς Ἐταιρείας, νὰ ὑπερασπίζονται τὰς γυναῖκας, νὰ ἐκδικῶνται διὰ τὰς προσβολὰς κατὰ τῶν συντρόφων, ὡς νὰ ἐγίνοντο κατ' αὐτῶν τῶν ἰδίων, νὰ συνεργῶσι πάντες πρὸς διάσωσιν τῶν τυχόν ἐξ αὐτῶν κατηγορουμένων. Κατέληξεν ὅμως καὶ αὐτὸς ὁ συνεταιρισμὸς εἰς φόνους, οἵτινες παρηγγέλλοντο καὶ ἐξετελοῦντο ὡς μεταξὺ θρηρευτῶς ἢ καταδιώξις λαγοῦ· κατέληξεν εἰς ἀπειλὰς καὶ ἐκφοβίσεις τῶν ἐνόρκων καὶ εἰς ἐκβιάσεις κατὰ τὰς δημοπρασίας. Ὡστε οἱ χρηστοὶ ἠναγκάζοντο καὶ αὐτοὶ νὰ κατατάσσονται εἰς φαύλην ἀδελφότητα, ἢ νὰ ἐκμισθώνωσιν ἄλλους ἐγκληματίας πρὸς ὑπεράσπισίν των.

ΤΕΛΟΣ

Belgian

1912
12

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΜΙΧ. Ι. ΣΑΛΙΒΕΡΣΥ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Α. ΤΟΛΣΤΟΝ

Τὸ τέλος τῆς ἐποχῆς μας	δρ.	10.—
Σύγχρονος δουλεία	»	10.—
Αἱ Νεαὶ Ἰδέαι	»	15.—
Ἀναγέννησις	»	12.—
Ἡ Ρίζα τοῦ Κακοῦ	»	10.—
Οἱ Ἄσωτοι	»	5.—

A. DEBAY

Ὑγιεινὴ καὶ φυσ. τοῦ Γάμου	δρ.	20.—
Ὑγιεινὴ τῶν Ἠδονῶν καὶ Ἰερῶν	»	15.—
Φιλοσοφία τοῦ Γάμου	»	20.—

MAX NORDAU

Ὁ Ἐκφυλισμὸς	δρ.	15.—
Ψυχολογικὰ ἰασοδόξα	»	15.—

CASTON RICHARD

Ὁ Σοσιαλισμὸς καὶ αἱ κοινωνικαὶ Ἐπιστῆμαι	δρ.	30.—
---	-----	------

Φ. ΠΙΕΡΡΕ

Ὀρθολογιστικὸς καὶ ἀριστημονικὸς Σοσιαλισμὸς	δρ.	10.—
--	-----	------

ΓΚΑΙΤΕ

Ὁ Βέρθερος	δρ.	12.—
------------	-----	------

CAST DANVILLE

Ἡ ψυχολογία τοῦ Ἔρωτος	δρ.	12.—
------------------------	-----	------

Dr. PIERROT

Ἐργασία καὶ ὑπερκόπωση	δρ.	10.—
------------------------	-----	------

A. ΜΠΕΜΠΕΑ

Ἡ Γυνὴ καὶ ὁ Κοινωνισμὸς	δρ.	25.—
--------------------------	-----	------

E. HAESKEL

Ἡ καταγωγὴ τοῦ ἀνθρώπου	δρ.	12.—
Ὁ Μονισμὸς	»	12.—

Φ. ΝΙΤΣΕ

Γνώμη καὶ περικοπή	»	12.—
Ὁ Ζαρατούστρας	»	25.—

T. SIECHEN

Ἐγκέφαλος καὶ ψυχὴ	δρ.	10.—
--------------------	-----	------

A. ΒΥΧΝΕΡ

Ὁ Δαρβινισμὸς	δρ.	20.—
Δύναμις καὶ Ὑλὴ	»	25.—

M. ΜΑΥΤΕΡΑΙΓΚ

Ὁ Θάνατος	δρ.	15.—
-----------	-----	------

K. ΔΟΜΠΡΕΣΟ

Ὁ Ἐγκληματίας ἄνθρωπος		
τόμοι δύο Α-Β	δρ.	60.—

W. WUNDT

Ὑπνοτισμὸς καὶ Ὑποβολή	δρ.	12.—
------------------------	-----	------

J. S. ROUSSEAU

Περὶ ἀπιστοῦτος τῶν ἀνθρώπων	δρ.	15.—
------------------------------	-----	------

Θ. ΔΟΣΤΟΓΙΕΦΣΚΥ

Ἡ Ἥμεσις Γυναικα	δρ.	5.—
Τὸ δάκρυον	»	20.—
Ὁ Φροσὸνισμὸς	»	20.—

ΜΑΞ ΓΚΟΡΚΥ

Ὁ φηλοσοφισμὸς	δρ.	5.—
Ἡ ἔρα	»	15.—

Σ. ΛΟΤΑΜΙΑΝΟΥ

Ἡ ἀθροιστικὴ χρῆσις τοῦ Χρυσοῦ	δρ.	30.—
Τὸ Ἀγαθὸν	»	20.—
Ἡνα φιλὸς τοῦ Σκοιᾶδι	δρ.	20.—
Ἄσμα ἁσιατικὸν	ἄδ. δρ.	20.—

ΠΑΥΛΟΥ ΝΙΡΒΑΝ

Ὅσα φέρει ἡ ὄρα	δρ.	20.—
-----------------	-----	------

ΑΔΕΞΑΝΔΡΟΥ ΔΟΥΜΑ

Ἡ Ἰθροσία	δρ.	5.—
-----------	-----	-----

ΓΚΥ-ΝΤΕ-ΜΩΠΑΣΑ

Ἡ χρησιμοποιεμένη	δρ.	5.—
-------------------	-----	-----

ΠΩΛ ΜΠΟΥΡΖΕ

Τὸ Προφίλ τῆς χήρας	δρ.	5.—
---------------------	-----	-----

ΜΑΡΣΕΑ ΠΡΕΒΩ

Ἡ Μάγισσα	δρ.	5.—
Ὁ Φόβος τοῦ Ἄδου	δρ.	5.—

ΑΝΔΡΕΟΥ ΤΕΡΙΕ

Ὁ Σύζυγος τῆς Ζακελίνας	δρ.	5.—
-------------------------	-----	-----

ΟΣΚΑΡ ΟΥΑΤΛΑ

Τὸ φάντασμα τοῦ Κάντρεβιλ	δρ.	5.—
---------------------------	-----	-----

ΑΔΦΟΝΣΟΥ ΔΩΔΕ

Οἱ Αἰμοβόροι	δρ.	5.—
--------------	-----	-----

ΖΑΝ ΡΙΣΠΕΝ

Στὸν ἄλλον Κόσμον	δρ.	5.—
-------------------	-----	-----